

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

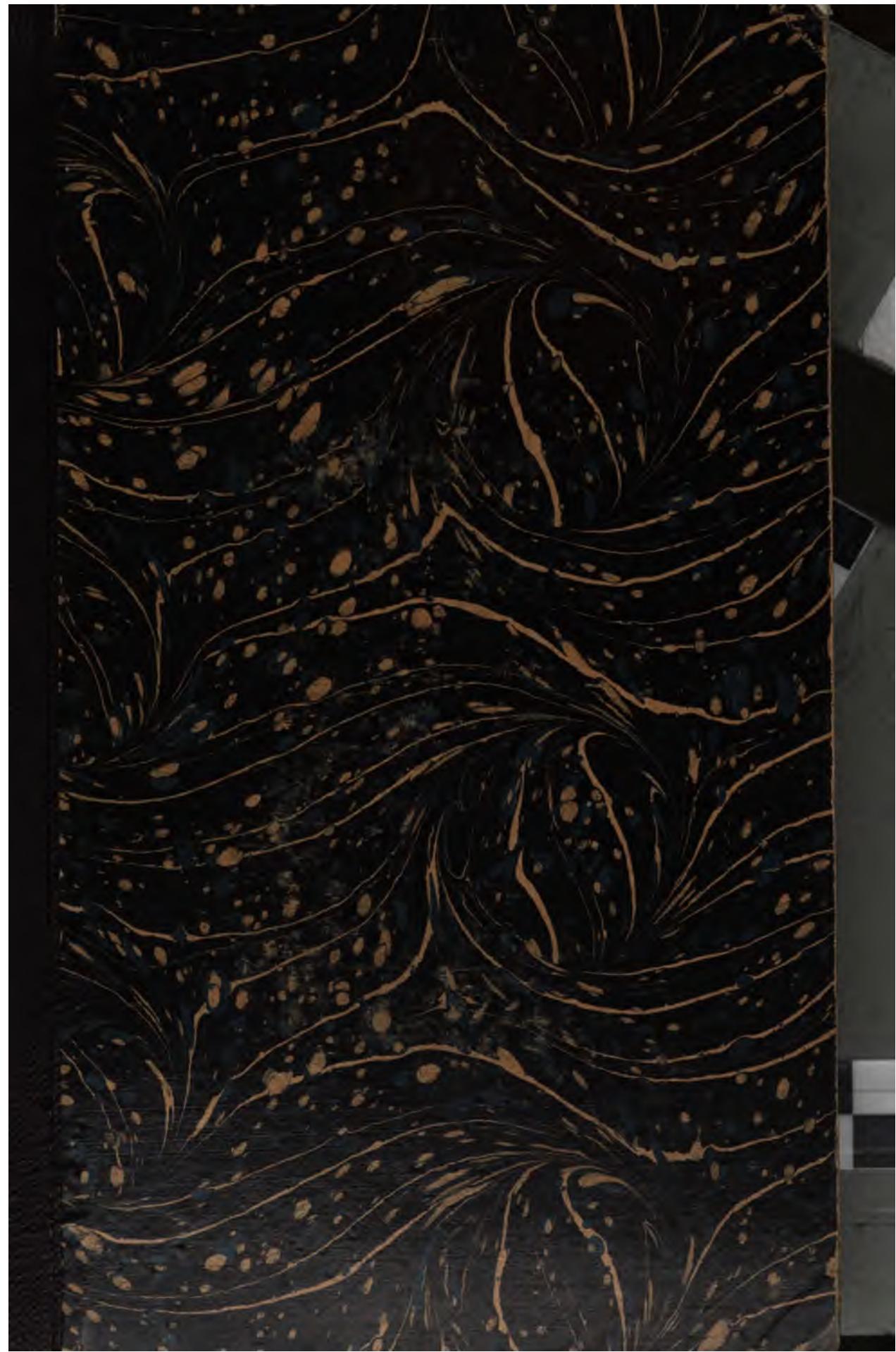
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

LELAND-STANFORD JUNIOR UNIVERSITY

1990

COMMENTARIA
IN ARISTOTELLEM
GRAECA

EDITA CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

VOLUMINIS III

PARS I ALEXANDRI IN LIBRUM DE SENSU

—
BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MCMI

ALEXANDRI
IN LIBRUM
DESENSSU
COMMENTARIUM

CONSILIO ET AUCTORITATE
ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

BRITISH LIBRARY

EDIDIT

PAULUS WENDLAND

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MCMI

173816
VIAZENI SKRIVATZ

P R A E F A T I O

Commentarium in Aristotelis librum Ηερὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν inter postrema Alexandri Aphrodisiensis scripta numerandum esse videtur. nam cum ipse nusquam hoc opus commemorat¹⁾), tum in hoc commentario clare commentarium suum Περὶ φυχῆς (commentarium enim, non libellum Ηερὶ φυχῆς significari puto) et quaestionem quandam servatam in collectione, cui inscribebatur Περὶ φυχῆς B (p. 127, 28 ss. Br.), commemorat; cf. adnotata ad p. 167, 21 (89, 24). 31, 29. etiam commentaria in Physica et in libros De caelo et De meteoris prius scripta esse verisimile est, cum interdum doctrinam in tractandis his libris comparatam nobis agnoscere videamur²⁾; sed res difficilis diiudicatu est, cum Alexander Commentaria in libros Aristotelicos sua priusquam ederet, non semel in scholis explicavisse videatur. ne posteriorum quidem scriptorum quisquam praeter anonymum, quem infra edam (Additamentum IV), hoc commentarium commemorat.

Tamen codicum non exiguus numerus praesto est. de quibus iam in ephemeride, cui inscribitur *Jenaer Litteraturzeitung* 1876 p. 534bss., Hermannus Usener, Thuroti editionis censuram agens, acutissime et verissime iudicavit — quod praceptoris dilectissimi iudicium eo magis admiror, quia

¹⁾ Errare qui aliter iudicent (Zeller, *Philos. der Griechen* III 1 p. 790) iam Thurot (p. 395) vidit. in libro enim Περὶ φυχῆς p. 53,26 Br. ἐπὶ πλέον δὲ εἰρηται περὶ τούτων ἐν τῷ Περὶ αἰσθητῶν τε καὶ αἰσθήσεως Aristotelicum librum, non suum commentarium respicere videtur. et quod in fine Quaest. I 2 legitur testimonium ἀμενον τέτακται τοῦτο τὸ πρόβλημα ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Λέξεών τινῶν ἐπὶ τοῦ Περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν ἐξηγησίς καὶ ἐπιδρομή, sive ad hoc commentarium sive, ut rectius Bruns p. ix iudicasse videtur, ad collectionem quandam deperditam selectorum locorum interpretationes ἀπὸ φωνῆς Ἀλεξανδρου continentem pertinet, certe non ab Alexandro, sed ab eo qui Quaestiones in ordinem redegit profectum est.

²⁾ cf. Indicem locorum Aristotelicorum et adnotationes ad p. 18,13. 28,2. 68,9. 72,1. 29. 75,27. 78,19. 79,14. 80,11. 86,21. 105,18. 122,23. 134,8. 148,13.

tum accurata collatione optimorum codicum carebat¹⁾ —, postea in schedis, quas mihi tradidit, iudicium suum pluribus exemplis explicavit et confirmavit. quo factum est, ut, cum ego in Useneri locum succedens commentarium edendum suscipiebam, maiorem et difficiliorem operis partem iam confectam invenirem. relinquebatur enim, ut viri clarissimi, qui rectissime et quae ratio inter codices intercederet et quibus potissimum testibus in textu constituendo utendum esset docuit, vestigiis insisterem eiusque rationes ad singulos locos adhiberem.

- Primae codicum classi, quam a nomino, hi codices adnumerandi sunt:
- V VATICANUS GRAECUS 1028 bomb. saec. XIV/V continet praeter alia²⁾ nostrum commentarium a duobus librariis aequalibus scriptum, quorum unus fol. 341^r—389^v, 395^r—402^v, alter fol. 390^r—394^v, 404^r—410^v exaravit. prior 46 versibus, alter 39 fere paginas implevit. litterae sunt pallidae et angustae, partim madore corruptae, sed etiam nunc ita perspicuae, ut de verbis traditis nulla dubitatio sit; spatia reliquit librarius, ubi archetypi verba legi non poterant. in fine inde a p. 168, 12 desunt fere tres paginæ. contulit codicem a. 1883/84 Ferdinandus Duemmler, cuius immaturam mortem ploramus, eundemque iam antea ad Aldinam contulerat A. Mau³⁾.
- A VENETUS MARCIANUS graecus 230 chart. saec. XIV continet praeter Philoponi commentaria in Physica, Meteorologica, libros De gen. et corr. commentarium nostrum (cf. Zanetti catal. p. 118, Vitelli l. c. p. XV et Comm. XIV 2 p. IX; Heinze, Comm. V 3 p. VIII)⁴⁾. contulit cum Aldina usque ad p. 87 Chr. Belger, professor Berolinensis, librum alterum B. Niese, professor Marpurgensis.
- N Cum hoc artissima familiaritate coniuncta est prior pars (p. 1—82, 26 nostrae editionis, de posteriore v. p. XI) codicis OXONIENSIS COLLEGII Novi 232 chart. saec. XV, qui praeter Michaelis Ephesii scholia exhibet fol. 1—74 Alexandri librum. contulit M. Mowat Oxoniensis in usum Thuroti, qui

¹⁾ Cum multa egregie emendaverit Usenerus, interdum ne eas quidem eius conjecturas omittere volui, quibus nunc fortasse optimorum codicum lectiones tunc ignotas praeposuissest. iuvat enim observare, quanto acumine etiam eis locis, quibus verba genuina recuperari non poterant, sententiam sua divinatione occupaverit.

²⁾ cf. Vitelli, *Comment.* vol. XVI p. xv et *Iamblichī Protrept. ed. Pistelli* p. vii. fuerunt, qui Vaticanicum, cum „antiquorem compendiosae et intricatae scripturae speciem“ referat, saec. XIII tribuerent; sed posterioris aetatis eum esse inde efficitur, quod Iamblichī Protrepticus e Laur. 86,3 saec. XIV descriptus est. — Vitelli l. c. p. xv in discernendis manibus diversorum librariorum paulum a Dueommtero discedere videtur.

³⁾ Testium nomina posui, ubi in discrepantia collationum uter erravisset dubitari poterat.

⁴⁾ Eiusdem mentionem desidero in *Comm. XIV* 1 p. vii. viii.

prioris libri collationem in appendice p. 368—379 posuit, alterius in ipso apparatu adhibuit, lectiones lemmatum Aristotelicorum p. 380. 381 adnotavit. quam arte AN (in priore parte) cohaercant, cum consensus lectionum docet tum inde appareat, quod easdem habent lacunas et eisdem locis spatia libera reliquerunt. ceterum numerus omissarum litterarum, quem adnotavi, in solum N cadit, cum collatio codicis A, quae mihi praesto erat, de litterarum numero, quem spatum capere videatur, fere taceat.

Quartus huic classi accedit, quamquam aliquantum ad alterum ordinem β̄ vergit, PARISINUS graecus 1921¹⁾ chart. saec. XIV. primam autem eius codicis partem dico. nam ter ibi Alexandri commentarium appetat, ut infra docebo. scilicet ex pluribus codicibus Usenero teste compositus est. fundamentum enim quasi codicis, cui post alia addita sunt, efficiunt Aristotelis scripta zoologica (= Bekkeri m) et Parva naturalia cum Michaelis commentariis fol. 10—257 (cf. Indicem librorum fol. 66 servatum). praemissae sunt reliquiae nostri commentarii fol. 1—9. incipit fol. 1ra verbis ὁ καπνός. ή δὲ γῆ (= p. 46,12 editionis nostrae), fol. 4^v primus liber finitur. fol. 5^r textus Aristotelicus incipit a verbis καὶ πράσινον καὶ κυανοῦν (= p. 442¹24). in eodem folio rubro atramento scriptum invenitur ἀρχὴ τοῦ β'. περὶ δσμῶν. iam abhinc scholia ex Alexandro excerpta pallidiore atramento textui Aristotelico ascripta sunt (incipiunt a titulo rubro atramento scripto ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως εἰς τὸ περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν β'), alia manus aequalis aliud genus scholorum atriore atramento scriptorum adiecit. Alexandri textum partim descriptis, partim contulit A. Brinkmann professor Regiomontanus (fol. 8. 9 H. Winnefeld). De archetypo haec observat Usener: „Alexander Περὶ αἰσθήσεως ist aus einer ganz ungewöhnlich, entzweiter durch Feuer oder durch Wasser von aussen her zerstörten Hs. abgeschrieben und wimmelt daher von fenestrae, die immer nach bestimmtem Zwischenraum wiederkehren und dann immer zahlreich hintereinander sich zeigen. Dass in den als Scholien dem II. Buch beigegebenen Stücken aus Alex. die gleiche Erscheinung der Lücken sich wiederholt, macht den Zusammenhang von B. I und II, d. h. den Ursprung der Scholien aus der gleichen Quelle, der der vorhergehende Text des Alex. B. I entsprungen ist, sehr wahrscheinlich“. — specimen collationis praebet Additamentum I, de posteriore codicis parte v. p. IX spp.

MARGINI exemplaris editionis ALDINAE, quod Parisiis in bibliotheca M nationali servatur (R 109. I), adiectae sunt notae a viro docto saec. XVII;

¹⁾ cf. Comm. V 3 p. vii, Comm. XXIII 1 p. vii; Diels, Dorographi p. 114. 497; Θεοφράστου Περὶ πυρός ed. Gercke p. 23.

quae notae postea in postremis versuum litteris neglegentia bibliopegæ margines desecantis damnum acceperunt. descripsit eas olim numero desectarum litterarum adnotato in Academiae usum A. Brandis, adhibuit etiam Thurot in edendo Alexandro¹⁾). plerasque lectiones vir doctus hausit ex codice classis α . quem perisse vel nondum inventum esse aegre ferendum est. M enim modo congruit atque id saepissime cum AN (p. 3, 7. 19, 12. 24, 7. 37, 1. 20. 21. 38, 1. 48, 7. 49, 5. 57, 2. 69, 14. 75, 19. 78, 24. 82, 14. 84, 20²⁾). 86, 1. 20. 88, 9. 90, 12. 91, 21. 93, 2. 97, 24. 99, 12. 100, 3. MN conspirant 18, 8. 41, 16. 78, 5), modo cum T (de quo infra agam, v. p. 11, 23. 25, 10. 40, 22. 59, 12. 60, 16. 82, 9. 83, 5. 88, 3. 90, 10. 95, 9. 96, 23), interdum cum V (16, 1. 37, 19. 65, 15. 85, 23. 90, 6), cum TV (22, 14. 24, 4. 58, 9. 97, 19), cum TAN (22, 9. 23. 91, 23). unde apparet codicem M ad familiam α pertinere, a nostris autem ordinis α codicibus diversum esse³⁾). accedit quod proprias habet lectiones ab omnibus nostris codicibus discrepantes, quarum nonnullas solius M auctoritate nisi in textum recepimus: v. p. 6, 9. 17, 23. 19, 1. 26, 16. 28, 12. 29, 21⁴⁾. 32, 24. 34, 8. 16. 39, 29. 42, 6. 46, 1. 55, 13. 59, 14. 61, 3. 64, 7. 71, 25. 94, 2. 95, 3. 97, 9. 99, 7. 27. et quamquam vir ille doctus ipse testatur nonnulla quae profert se coniectura invenisse (v. ad p. 9, 5. 56, 20. 66, 13. 106, 24) et ipse non pauca eius libidini tribuere malim⁵⁾ (v. e. gr. adnot. meas p. 35, 24. 26. 43, 14. etiam p. 106, 8. 126, 23 et Thurot p. 390. 391), tamen nulla dubitatio est, quin pleraque quae modo attuli codicis deperditi testimonio nitantur. quem non ea quam nunc poscimus diligentia collatum esse magnopere dolendum est.

T Ut codicis M, ita etiam versionis latinae usus suas difficultates habet. quam invenit Thurot in PARISINO latino 14714 saec. XIV et sub Alexandri textu accurate edidit. eam Thurot saec. XIII ortam esse censem et Guilelmi de Moerbeka versionibus similem esse recte iudicavit (p. 386). translator enim elegantiae sermonis minime studens, barbariam foedissimam non reformidans id unum egit, ut fidissime textum Alexandri repreäsentaret, etiam lacunas vel voces evanidas libri graeci spatio relicto significaret,

¹⁾ v. Usener l. c. p. 534 b ss. equidem curavi, ut, ubi aliquid ex M enotatum erat, adesse hunc testem siglo M posito monerem. quod siglum ubicumque deest, scito virum doctum nihil e codice suo notasse. litterarum desectarum numerum non adnotavi, ubi cumque congruit cum codicibus eiusdem classis.

²⁾ Abhinc solus A in censem venit. — ceterum exempla sumo e p. 1—100.

³⁾ Etiam illa spes fecellit M fortasse esse Parisinum 1921. quod secus esse docuit comparatio cum Brinkmanni apographo instituta.

⁴⁾ 32, 22 codicem M secutum esse me paenitet.

⁵⁾ Ideo interdum voces, quas solas M testatur, uncis angulatis inclusi, ne codicis lectiones statuamus, quae coniecturæ viri docti esse possunt.

corruptos locos verbo tenus fere redderet; nisi quod in verbis collocandis interdum paulo liberius versatus est. etiam potentialis graeci proprietatem ita servare studuit, ut futurum poneret, à voce „utique“ redderet. „que . . . et“ interdum particularum τε . . . καὶ vicem gerunt. ne articulum quidem coniunctum cum infinitivo vel cum praepositionibus (εἰς τὴν περὶ αἰσθησιν θεωρίαν) neglegere voluit latinis pronominibus, quamquam non constanter, usus¹). qua interpretandi ratione Alexandri editoribus summopere profuit. tamen consentaneum est de nonnullis discrepantiis lectionum hunc testem interrogari non posse; velut γίνεσθαι et γενέσθαι, ἐδῆλου et ἐδῆλωσε, ἵνα εὖρῃ et ἵνα εὗροι, ὄριζαι et ὄριζεται, μιγνύμενος et μεμιγμένος, ἐπεί et ἐπειδή, ὑπό et ἀπό, οὐτε et οὐδέ non distinxit, numerum singularem verbi post pluralem neutrius generis ponere non ausus est, articulum et particulam τοῦ fere non curavit. omnino codicem T, ubicumque lacuna non significata tamen testem non protuli, scito graeci sermonis proprietates non ita expressisse, ut quo loco inter discrepantes testes ponendus sit decernere liceat. item saepe dubium relinquendum est, utrum interpres corruptum exemplar graecum habuerit an in legendō vel in singulis litteris vel discernendis vocabulis a vero aberraverit an causa erroris quaerenda sit in uno potius codice latino interpretis verba corrupta tradente. quae dubitatio maxime in lacunas cadit.

Quod codices VA Parisinum 1921 MT ad eandem familiam α pertinero dixi, ea re nisus sum, quod omnes non pauca vitia fere leviora praebent, quibus altera classis β caret. de singulorum autem codicum pretio numeratis eis locis, quibus unus horum testium solus genuinam lectionem praebet, ita iudicandum videtur, ut M²)T sincerissimi testes sint, V, qui saepe cum T solo veram lectionem tradidit, parvo intervallo sequatur, paulo minoris pretii sint AN; qui quamquam artiore quodam vinculo cum M conisci sunt, archetypum MAN tradunt magis corruptum et mutilatum a librario negligentius archetypum illud repraesentante.

Transeo ad alteram codicum classem β, ut in singulis verbis interdum accuratiorem, ita multo gravioribus et vitiis inquinatam et lacunis mutilatam. in hunc ordinem primum refero codicem in ALDINA expressum. alii duo a eiusdem familiae testes a Thuroto exhibiti sunt:

PARISINUS 1921 (= Thuroti B), quem iam p. VII commemoravi. idem enim codex, qui primis foliis Alexandri commentarium vel excerpta ex eo

¹) cf. Thuroti observationes p. 385 ss.

²) Excipio in hoc iudicio errores et conjecturas quasdam temerarias viri docti, quas agnoscere mihi videor. cf. p. viii.

continet, fol. 142^r—145^v priorem partem Aristotelici libri Περὶ αἰσθήσεων καὶ αἰσθητῶν cum scholiis marginalibus exhibet, quae teste Brandisio ex Alexandro excerpta sunt (cf. Thurot¹) p. 382. 383), denique fol. 146^r—169^v tertium tradit Alexandri commentarium. hanc autem solam Parisini partem Thurot adhibuit, cum infelici casu initium codicis, quippe quod in catalogo Michaeli Ephesio tribueretur, neglegeret.

PARISINUS 1882 membr. saec. XV (= Thuroti C), Aldinae codici vel similior quam Thuroti B; praeter Alexandrum Michaelis in *Parva naturalia* commentaria exhibet. — horum testium a BC primum tantum ita adhibui, ut propria vitia Aldinae, praecipue typothetae manifestos errores omitterem exceptis eis locis, quibus ceterorum codicum lectiones vel correctiones in M obviae notandae erant. quae cum ita sint, quae ex a attuli, fere classis β codicum imaginem fidelem repraesentant. ad eandem classem praeter codices BC a Thuroto excusso pertinente hi libri, de quibus Additamentum II conferendum est:

1. VATICANUS gr. 271 chart. saec. XVI, ut alii censem. continet Alex. et Michaelem.
2. PARISINUS Suppl. graeci 340 chart. saec. XVI, „nullius pretii“, fortasse e Paris. 1882 descriptus; certe eadem continet.
3. BODLEIANUS misc. 235 chart. saec. XVI, cf. *Suppl.* I 2 p. VII.
4. ESTENSIS MUTINENSIS 207 (III G 3) saec. XVI²), cf. *Comm.* X p. X.
5. ESTENSIS MUTINENSIS 210 (III G 6) chart. saec. XVI, cf. *Suppl. Arist.* II 2 p. XX.
6. ESTENSIS MUTINENSIS 180 (III F 2) chart. saec. XV.
7. AMBROSIANUS D 111. inf. chart. saec. XV ante Alex. continet anonymi scholia in *Physica*³).
8. MONACENSIS 151 membr. saec. XV.
9. MONACENSIS 91 chart. saec. XVI. de utroque Monacensi rettulit Usener *Jen. Litteraturzeitung* p. 535b (cf. Rh. M. XXII p. 590).

Iam transeo ad eos classis β codices, qui non totum commentarium Alexandri, sed eius partem exhibent. ac fuit quidem olim exemplum bomb. saec. XIII, quod in duas tum partes disceptum est; quarum partium sola posterior (inde a quaternione Y fol. 177^r) nobis servata est in

P PARISINO 1925, in quo praemissa sunt Michaelis scholia in scripta zoologica et *Parva naturalia*. manus saec. XVI in superiore margine

¹) Idem Theodori Metochitae scholia in Arist. *De sensu* in Paris. 1935 saec. XIV fol. 277—294 legi monet.

²) De tribus Mutinensibus v. *Studi Italiani di filol. class.* IV p. 507. 508. 496.

³) Ambrosianum Aldinae exemplar J. 4 correcturas ex A sumptas in margine habet.

fol. 177^a adnotavit: ἀλεξάνδρου τοῦ ἀφροδισιέως ἐξήγησις . . . περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν ἀριστοτέλους ἡς ἡ ἀρχὴ λείπει. incipit enim P in medio textu a verbis δεῖξει. δοκεῖ γὰρ αὐτῷ (= p. 77,10). hunc codicem classi β ad-numerandum esse inde appareat, quod multa vitia cum α (Thuroti BC) communia habet; sed interdum a classe β discedens cum melioribus codicibus consentit. itaque hunc optimum classis β testem in edendo Alexandre adhibendum esse censuimus. cum pulvisculo autem eum a. 1884 Bonnac Usenerus excussit. idem demonstravit a P pendere hos codices:

PARISINUS 1924 chart. saec. XVI, continet ante Alex. scholia Michaelis in l. I—IV de partibus animalium. incipit fol. 63 ab eisdem verbis δεῖξει, δοκεῖ γὰρ αὐτῷ atque P et adhibitus est in Thuroti apparatu siglo D notatus.

OXONIENSIS N, quem p. vi tractavi, ex duobus diversis codicibus descriptus est. priorem librarius usque ad p. 82, 26 secutus est, abhinc ex alio fonte hausit. quod vel hinc concludi potest, quod usque ad illum locum plane cum A consentit, tum omnino ab eo discedit, simul autem cum P (a quo discrepat p. 77, 10—82, 26) ita congruere incipit, ut eum a P pendere certissimum sit. qua de re ut ipsi qui legunt indicare possint, a p. 82, 26—84, 10 N adhibere perrexi, postea eum abieci. nunc addo acutissime Usenerum multis locis observasse multa vitia codicum DN explicari ex scribendi ratione librarii P facile interdum erroribus obnoxia¹). ceterum verisimile est librarium N nihil novisse nisi partem adhuc nobis servatam codicis P.

Deinde etiam prioris partis nunc deperditaे codicis P vestigium superesse vedit Usener. codex enim PARISINUS 1873 chart. saec. XVI in verbis ως προιών δεῖξει desinit, i. e. ibi finem facit, ubi P exorditur. ita autem eius textus corruptus est, ut verisimile sit complures testes inter P et Par. 1873 intercedere²). cf. Additamentum III.

¹) Paucas Useneri observationes hic delibo: 90,15 P δλως ita scripsit, ut lineola parum inflexa, qua ως indicatur, pro obliqua ον significanter haberi possit, et habet δλω N. — 91,4 δλας P ita scripsit, ut facile δλοις legi potuerit (δλλοις N). — 91,20 πρὸς δ νῦν solus P in fenestra vi litt. om., om. etiam N in spatio iv litt., spatio nullo relicto D. — 95,19 αὐτὰς man. rec. saec. xv in P corr. in αὐτὰ, N αὐτὰ τὰς. — 100,11 proclivi errore qui codicem P sequebatur pro πνεύμονα legere poterat πνεῦμα (N), πνεύματι (D), item 101,23 τῷ (N) pro τῇ, 103,1 ἔχεινεν (N) pro ἔχειναις. — 104,14 fenestras, quarum sola causa est chartae difficultas in P, servaverunt ND. — 110,26 πᾶν errore librarii P deletum om. ND. — 114,3 ἀν errore scriptum P ita in ἐν correxit, ut prior littera dispici possit, ἀν ND. — 114,14 ἐπιχειρησάν P, ut ν propter scabritiem chartae non satis dilucidum sit, ἐπιχειρήσατο N. — 118,6 φθείροιτο propter tineae foramen legi poterat φέροιτο (D). — 126,8 οἰόν olim P, sed ον laesa charta deletum est, οι cum spatio ND. — 128,21 ὑπὸ macula oppressum est, om. D. — cf. adnot. ad p. 108,27. 115,26.

²) Continet etiam Alex. in Analyt. priora. eius mentionem desidero Comm. II 1 præf.

V. Rose (cf. Bandini *Cat. codd. Laur.* III p. 246) adnotavit in LAURENTIANO FLORENTINO 85, 1 saec. XIV, qui Oceanus dicitur, post Michaelem εἰς τὸ περὶ γήρως fol. 694r alterum Alexandri librum incipere, cui inscribitur τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ περὶ ὅσμῆς ἀριστοτέλους, in fine mutilum, cum fol. 700 exordiatur Alexandri comm. in *Metaphysica*¹⁾. haud scio an etiam hacc codicis pars ex P derivata sit, quippe in quo solo hic alterius libri titulus extet.

Quotquot enumeravi classis α et β codices, omnes ab uno archetypo pendere gravissimarum corruptelarum et lacunarum communio docet. neque enim ea est textus integritas, quam in tanta testium copia facile expectaveris. eclectica autem ratione ita utendum erat, ut sensu et iudicio ad singulos locos adhibito modo ordo α modo β praeferretur singulique familiae α codices examinarentur, classis α , quippe quae integriorem et pleniores communis archetypi memoriam traderet, paribus momentis pluris aestimanda esset. res orthographicas, v paragogicum, vocales servatas vel elisas, οὗτων vel οὗτως scriptum a V pendere scito. coniectura et divinatione ad emendandum textum non raro utendum erat, et saepe scriptoris sensum, non verba ipsa recuperare licebat. non pauca aliis corrigenda me reliquisse scio; quamquam audacis videtur sperare inventum iri qui huic libro emendando studeant ea aetate, qua vix inveniantur talia qui legant.

Pauca de Arabum studiis ut indagarem mihi contigit. de scripto Aristotelico Fihrist haec profert²⁾: „Abschnitt über die Schrift von der Wahrnehmung und dem Wahrnehmbaren, das sind zwei Bücher; es ist davon keine Uebersetzung bekannt, auf die man sich verlassen könnte, wird auch keine erwähnt; was erwähnt wird, ist nur, dass einiges wenige et Taberi nach Abū Bischr Mattī ibn Jānūs angemerkt hat“. neque hoc Alexandri scriptum, cum alia enumeret, p. 23. 24 commemorat. contra Ger. Cremonensis († 1187) versionem ex arabico textu factam commemorat Jourdain³⁾.

Restat, ut de editionibus paua moneam.

ALDINUM exemplar titulum habet ΣΙΜΙΛΙΚΙΟΥ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΑ ΓΡΑΒΑΙΑ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙ ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΟΥ. ΜΙΧΑΗΛΟΥ ΤΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ ΣΧΟΛΙΑ . . . MDXXVII. — fol. 2 sequitur epistula Francisci Asulani

¹⁾ Eius mentionem desidero *Comm. 1 praeft.*

²⁾ A. Müller, *Die griech. Philosophen in der arabischen Ueberlieferung*, Halle 1873 p. 20.

³⁾ *Recherches critiques sur l'age et l'origine des Traductions latines d'Aristote*, Paris 1843 p. 123, cf. Wenrich, *De auctorum graecorum versionibus et comm. syriacis, arabicis, armeniacis persicisque*, Lipsiae 1842 p. 276, Assemani *Bibl. Orient.* II 315.

ad Alexandrum Campegium Bononiae episcopum, fol. 3 Clementis Papae VII
venia data die XXII. Aug. MDXXVI.

Codicis deterioris (v. p. IX) vitia hypothetae erroribus aucta sunt.
lemmata Aristotelica¹⁾ ex vulgaribus editionibus ita ampliata et interpolata
sunt, ut in eis huius testimonium neglegere maluerim eis locis perpaucis
exceptis, quibus suspicio erat consensum codicis A cum Aldina fortasse
errore collatoris explicari:

Magnopere de Alexandro meruit²⁾ Carolus THUROT editione inserta
volumini, cui titulus est

*Notices et Extraits des manuscripts de la bibliothèque nationale et
autres bibliothèques tome XXV, IIe partie.* Paris, Imprimerie
nationale 1875.

MT adhibitis potissimum textui opitulatus est, multa bene emendavit
interdum codicum VA genuinas lectiones conjectura occupans, graecum
exemplar T saepe optime restituit. sed infeliciter accidit quod plenus
testis classis α ei non aderat. et ut de teste M non satis accurate legentes
docuit, ita nimia audacia saepe ad mutandum textum graecum versionem
latinam adhibuit. de eius memoria cum accurate referret, liberius ipse
in textu latino mutando versatus est; quod nunc appareat, cum videmus ea
vitia codicibus VA cum T saepe communia esse, quibus editor versionem
latinam liberare volebat. denique lemmata, nisi quod de TN rettulit
(v. p. VII), neglexit.

Alexandri liber quantum valeat ad textum Aristotelicum genuinum
restituendum in hoc volumine saepe adnotavi, alibi accuratius exponam.

Berolini mense Iunio a. 1901.

PAULUS WENDLAND.

¹⁾ Ea olim in archetypo ampliora extabant, v. e. gr. adn. p. 131,12. 137,26.

²⁾ v. Usener L.c.

ADDITAMENTVM I

(ad p. VII)

Parisinus 1921 inde a p. 46,12 bis locis a meo textu differt: 56,13 αὐτῇ || δι' ἀείκντως (om. καὶ) || 15 αὐτῇ εἰ . . . τεμε . . . ἄλλο ἀντιφράτουσα αὐτὸν || 17 γεῶδες) . . . πῶ || διεπτος] δὲ || 20 δῆλον || 21 μαλακά || 47,1 δέχονται || 2 ἀντιφράζον || 6 ἀν. om. || 7 post δροῖς; add. δὴ || 8 οἰκειότατα || 15 οὕτω || ἔστι om. || 16 αὐτοῖς τὸ corr. ex αὐτῷ τὸ || τοῦ τοιούτου || 17 τούτου οἰς || τὸ om. || 20 ἡ om. || 21 εἰναι om. || 23 ταυτὸν γάρ || σωμάτων || 48,2 ἡ om. || οὕτω || 4 πέρας δ ταυτὸ μὲν ἔσται τῷ || 6 διαφανῆ || 7 τὰ δὲ] καὶ || 8 οὐ] δὲ || 18 τὸ om. || 20 σώματος || 49,1 πέρας οἰκεῖόν τι || 5. 6 πέρας πισμένον δὲ τοῦ ῥητοῖς στερεοῖς σώμασι διαφανῆ || 6. 7 τοῦτο ως κατ. ματα ἦν || 9 τ. προσβιβάζει || 10. 11. πέρας τοῦτο || 12. 13 παραθέμενος δὲ] κατὰ || 14. 15 τὸ χρῶμα καὶ τὸ τοῦ σώματος πέρας καὶ ως || 16 εἰ γε om. || διεστός || 18 (<) om. || ἀνάγκης] ἂ || 20 εἶ] τὸ || 28 γάρ om.

p. 88,4 δὴ || 5 τῷ ὑγρῷ τῷ ἕηρὸν || 9 γάρ εἰπε περὶ (= a) || 13-18 ἐπολεῖ—οὗτε γάρ om. in spatio 3½ versum || 89,5. 6 ἀλλογενῆ¹⁾ ἄλλω γένει || 8 δέσποι ὑπὸ || 10 τοῦτο δέχεται || 11 μὴν δ τὰς || 13 ἀποπ. πῶς || 14 ἔγχυμον om. || 16 posuit ut a || 18 ἔστω || 24 τίνας om. || 27 γεντιν (= a) || 90,8 τινι τοῖς πλείστοις δὲ διὰ (= a) || 9 ἐν] σὺν || 10 δὲ om. || δισφράζθαι (= a) || 17 τὸ om. (= a) || 91,17 eadem add. atque a || δὲ (δὲ a).

ADDITAMENTVM II

(ad p. X)

Paris. 1921 = B Thuroti. ceteros codices 1. 2. 3. 4. 6. 8. 9 significavi numeris, quos p. X posui.

p. 1,1 ἀφροδιστέως om. praeter B || ὑπόμνημα om. B || 2 post αἰσθητῶν add. ἀριστοτέλους B || 5 τίσιν] τῆς Ba: τίνι 1 2 3 4 6 8 9 | ἔκάστων (sed ἔκάστω B) || αἰς || 6 τὸν λόγον om. || 8 post μὲν add. γάρ 3 || 10 χρήσιμος || τὴν] τὸν 2 || 14 δὲ] τε || 15 τὸ] τῷ a 1 3 4 8 9 || 16 μῆ] μὲν 3 || 2,1 καθαυτὸ 2 || 4 αἰσθητῶν (sed αἰσθησεων αἰσθητῶν 3) || 5 αἰσθητηρίου || 7 λέγη a 3 6: om. 2 || ἀκάλουθον²⁾ || 8 δὲ om. || ἡ] ἡ τε || 10 ἐμψύχων (quod om. 2) || 11 αὐτῷ a 4 6 || τὸν (praeter B?) 12 εὔλογον || 17 ἐνεργείας om. || τε om. || ἡ om. || 20. 21 τῆς αἰσθητικῆς om. || 22 αἰσθητῶν add. || 24 ὁν a 1 6 || 3,2 καὶ—αὐτῆς om. 2 4 8 9 || 4 λόγος 2 || 5 prius καὶ om. || tert. τῶν om. || 6 καὶ add. praeter B || 7. 8 διὰ—σώματος om.

ADDITAMENTUM III

(ad p. XI)

Parisinus 1873 ab Aldina (= a) his locis discedit: p. 3,9 om. καὶ || 12 οἴν τε γάρ ἔχομενα || 16 prius καὶ om. || 19 ἔχοντα τὰ ζῷα || 24 πραγματεῖαν || 4,3 δλ² cum TVAN || δὲ om. || 4. 5 δντι τοῦ om. || 8,17-20 caret repetitione || 19 μὲν] δὲ καὶ || 24 δὲ cum VANT || 27 τῶν cum V || 9,7 ἐν μὲν πᾶσιν || 12 καὶ ληπτικὴ om. || 23 γευστικῶν cum V || 10,1 ἀναφέρει || 8 ως τὸ γένος ἡ διαφορὰ

videtur igitur hic codex eodem modo ad classem a vergere atque P, qua re confirmatur Useneri de eius origine conjectura.

¹⁾ hanc fenestram ut alias nonnullas supplevit in margine.

²⁾ hic desinit collatio codicis 3. fortasse praeter Monacenses (8. 9) solus 2 ubique collatus est.

A D D I T A M E N T U M I V
A N E C D O T O N H I E R O S O L Y M I T A N U M

R. Reitzenstein professor Argentoratensis, qua est humanitate, mihi permisit, ut anecdotum ederem, quod invenit in codice Hierosolymitano Patr. 106 fol. 7 (saeculi XIII exeuntis)¹⁾. catalogi librorum, qui tum legebantur et commendatione digni videbantur, sola posterior pars tradita est, qua enumerantur libri ad rhetorica, medicinam, theologiam spectantes, denique Aristotelica commentaria et scripta. in hac autem postrema parte ipse auctor tabulae videtur diversa genera scriptorum Aristotelis enumerasse, unicuique generi addidisse commentariorum catalogum, quae commendanda videbantur. qui ab huius tabulae auctore pendet²⁾ caput logica scripta complectens integrum posuit, c. II satis habuit commentatores nominare scriptorum Aristotelicorum catalogo omisso, denique c. III partem catalogi omisi referens scripta zoologica et Parva naturalia enumerat. artissime autem hoc anecdotum cohaeret cum catalogo, quem Fihrist exhibit. is enim c. I eodem ordine praebet, nisi quod. 7. 8 ρήτορικά et ποιητικά addit, c. II haud absimili ordine exhibit scripta Aristotelica: 1—5. 17 (tum addit ποιητικά). — 6 om. — 7. 8. 10. 9. 11. 12. — pro 13. 14 habet „Abschnitt über die Schrift vom Thiere, dies sind neunzehn Bücher“. — 15. — 16 et 18 om., habet eorum loco tres alias titulos. Arabs de commentariis multo uberiora profert, contra textus graecus praeter Psellum, Ephesium, Eustratium habet II 2 Ammonium, II 3. 4 Philoponum, II 7. 8 Simplicium, II 11 Philoponum, II 12 Alexandrum, quos Fihrist omisit. — de eis solis commentariis aliquid adnotare videbatur, quae aut perierunt aut in editione Academiae nullum locum habebunt. adnotationum ad c. I partem Maximiliano Wallies deboeo.

..... Σιμοκάτου, ὁ Βασιλάκης, ὁ Ψελλός, δοτις ἐστὶν ἀναγκαῖος.
είτα τοὺς παλαιτέρους καὶ δεινοτέρους, τὸν Λουκιανόν, τὰς μελέτας τοῦ Λιβανίου καὶ τὰ προγυμνάσματα αὐτοῦ καὶ λόγους πανηγυρικοὺς εἰς τὸν Ἰουλιανὸν τὸν παραβάτην· τὸν Ἰμέριον, τὸν Χορίκιον, σαφεῖς ὄντας καὶ πανηγυρικοὺς ρήτορας· γράφουσι γάρ ἐπιταφίους, ἐπιθαλαμίους καὶ τὰ λοιπά. Προκόπιον Γάζης· καὶ οὗτος πανηγυρικὸς καθαρός, γράφει δὲ καὶ ἐκφράσεις καὶ ἄλλα τινά. ἐπιστολὴ τοῦ Συνεσίου. Θεμίστιον, σαφῆ ὄντα μικρόν τι, πανη-

¹⁾ Papadopoulos—Kerameus, ‘Ιεροσολυμιτικὴ Βιβλιοθήκη I p. 178 testatur fol. 6r—7r ferri Ἐπιγραφὰς εἰς τὰς τοῦ Λιβανίου μελέτας. quod utrum hic parum accurate rettulerit an ille in describendo numero erraverit, nescio.

²⁾ librarium non fideliter archetypum expressisse ex vitiis qnibusdam, velut Ἀλέξιος, et inde apparere videtur, quod δέκα τρία ex ordine meliore archetypi explicari videtur. 1 (Θεοφυλάκτου τοῦ) Σιμ. Reitz. de Nicephoro Basilace v. Krumbacher, *Byz. Litt.*² p. 473 2 sc. λάμβανε sim. 4 ἡμέριον cod. 7 μικρόν τι suspectum

γυρικὸν δέ· γράφει γάρ πρὸς τὸν βασιλέα Θεοδόσιον. Χαρίκλειαν, καὶ κατὰ φράσιν πάνυ καλὴν *(καὶ)* κατὰ τὴν ἔννοιαν εὔσχημον. ἀν καὶ ἐρωτικὰ γράφη. ἡ δὲ Λευκίππη καὶ κατὰ τὴν φράσιν ὑποδεεστέρα καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν ἀσχῆμος.

'Ισοχράτης, δστις ἐστὶν παραινετικὸς σαφῆς· γράφει γάρ λόγους παραινετικοὺς 5 πρὸς Νικοκλέα. εἴτα τοὺς παλαιοτέρους; καὶ δεινοτέρους, ὡς ἵνα μὴ εἰθίσωσιν ἔχυτοὺς οἱ νέοι μόνον εἰς τὸν σαφεῖς νοεῖν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν δεινούς· Λυσίαν, Δημοσθένην, Αἰσχύνην. Ἀριστείδην, θεόλογον τὸν πολύν, τὸν μεταφράστην, χρονικὸν τοῦ Ζωναρᾶ, Φιλοστράτου εἰκόνας, αἵτινες εἰσιν ἔκφράσεις. παράλληλα Πλουστάρχου καὶ τὰ ἡθικὰ αὐτοῦ, ἅτινά εἰσι καὶ κατὰ τὴν φράσιν 10 ἀναγκαῖα ὁμῶς *(καὶ)* δεινὰ καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν πάνυ φρόνιμα. — τούτων δὲ τῶν ῥήτορικῶν βιβλίων εἰσὶ τινα δικαιικά, ἀλλα πανηγυρικά, ἔτερα συμβουλευτικὰ καὶ ἀλλα μικτά. οἷον ὁ Λουκιανὸς καὶ λοιποί. ἐστὶ δὲ καὶ Προκόπιος ὁ Καισαρεὺς πάνυ ἀναγκαῖος ῥήτωρ, ἀλλ' ἐστὶ καὶ ἱστορικός· γράφει γάρ τὰς ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ γενομένας πράξεις, ἣν δὲ ἐπὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ 15 τοῦ βασιλέως. Θουκυδίδης καὶ Ἡρόδοτος. — εἰσὶ δὲ καὶ ἔτεραι γραφαὶ καὶ οὐκ εἰσὶ μικταί· οὐδὲ γάρ ἔχουσιν ἐν εἰδοῖς τῆς ῥήτορικῆς ἢ δύο ἢ τρία, ἀλλὰ γράφουσι μόνον λελογισμένα, *(ἀναγκαῖα δέ)*· ἔχουσι γάρ ῥυθμὸν καὶ συνθήκην λόγων καὶ ἴδεας καὶ σχήματα, οἷον τὰ ἱστορικά, εἰς ἢ τίθενται πολλάκις καὶ ἐνθυμήματα καὶ ἐπιστολαὶ καὶ ἀλλα τινά. ὁμοῦ ῥήτορες τριά- 20 κοντα.

Τὰ ἱατρικά, ἢ ἀναγινώσκουσιν, εἰσὶ ταῦτα· φυσικὰ πρῶτον, εἴτα περὶ αἰτίας, διαγνωστική, πρὸς Γλαύκωνα θεραπευτική, περὶ διαφορᾶς πυρετῶν, ἀπλᾶ καὶ τοῦ εἶδος καὶ κατὰ γένος, τὰ περὶ τροφῶν, περὶ κρίσεων, σφυγμική, περὶ χρείας μορίων, περὶ διαίτης ὀξέων, ἀνατομή, περὶ κρισίμων ἡμερῶν. 25 καὶ Δισκουριδῆν συγγραφά τῶν ἀπασάννων βιτανῶν.

Οἱ ἐξηγηταὶ τῆς θείας γραφῆς τῆς τε παλαιᾶς καὶ τῆς νέας. εἰς τὴν γένεσιν ὁ μέγας Χριστότομος, ὁ μέγας Βασίλειος, καὶ ὁ Νύσσης εἰς τινα. εἰσὶ δὲ καὶ διάφοροι ἐξηγηταὶ εἰς ὅλην τὴν παλαιάν, οἷον ὁ ἄγιος Κύριλλος, Γεννάδιος, Σεβῆρος Ἀντιοχείας, Θεοδώρητος, Ὄλυμπιόδωρος καὶ ἔτεροι. εἰς

1 Χαρίκλεταν]	Heliodori Aethiopica dicit	2 καὶ addidi	3 Λευκίππη]	Achillis Tatii
librum dicit	<i>5 γινο</i> λ = γινθανον cod.	7 <i>(τὸν)</i> θεολόγον Reitz., i. e. Gregorium	Nanziazenum	10 δμως
πολύ cod.	7. 8 τὸν μεταφράστην Symeonem dicit			
cod. καὶ add. Reitz.	15 tert. καὶ αἱ conicio		17 suppl. Reitz.	
19. 20 τριάκοντα]	nunc 24 nomina numerantur; sed plus sex nomina rhetorum Byzantinorum initio excidisse probabiliter conicit Reitzenstein, cum Zonaram, Thucydidem, Herodotum inter rhetores numerari veri dissimile sit 21—25 de his titulis ad Galeni libros spectantibus haec adnotanda videbantur Ioh. Ilbergio: „ἀπλᾶ καὶ τοῦ εἶδος καὶ κατὰ γένος sind die 11 Bücher περὶ κράσεως καὶ δυνάμεως τῶν ἀπλῶν φαρμάκων (de simplicium medicamentis, temperamenti ac facultatibus XI 379—XII 377 K). — Unter διαγνωστικῇ vermuthe ich περὶ τῶν πεπονθότων τόπων (de locis affectis libri VI, bei Kühn, VII 1—452). — φυσικὰ πρῶτον, εἴτα περὶ αἰτίας auf bestimmte Bücher zu beziehen, hat wegen der Allgemeinheit dieser Bezeichnungen etwas Missliches. Vielleicht geht φυσικά auf περὶ φυσικῶν δυνάμεων (de naturalibus facultatibus libri III, bei Kühn II, 1—214), und περὶ αἰτίας möglicherweise auf περὶ τῶν ἐν τοῖς νοσήμασιν ΑΙΤΙΩΝ (de causis morborum, VII 1—41 K.), doch bin ich nicht sicher.“	28. 29 horum nominum notitiam e catenis fluxisse verisimile est	29 Θεοδώρητος hic et infra	

τὸ ἔξκαιδεκαπρόφητον εἰς τὸ ὅλον εὐρίσκεται Θεοδώρητος. εἰς τὸν Ἡσαΐαν ὁ ἄγιος Βασιλεὺς καὶ εἰς τινὰς τῶν προφητῶν ὁ ἄγιος Κύριλλος, ὄμοιώς δὲ καὶ εἰς τινὰς πέντε τῶν προφητῶν εὐρίσκεται Θεοφύλακτος ὁ Βουλγαρίας.
 εἰς τὸ τετραβασιμειον εὐρίσκεται συναγωγὴ διαφόρων καὶ ὁ Θεοδώρητος λύων 5 τὰ ἐν τούτῳ ἀπορα. εἰς τὰ παρακειπόμενα συναγωγὴ ὄμοιώς. εἰς τὸν Ἰώβ συναγωγὴ διαφόρων τοῦ Ἡρακλείας. εἰς τὸν φαλτῆρα εὐρίσκεται ὁ μέγας Χρυσόστομος, ὃστις ἐστίν καὶ δυσεύρετος, καὶ Θεοδώρητος καὶ τοῦ Ἡρακλείας συναγωγὴ καὶ Ζιγαβήνος πάνυ καλός. εἰς τὰ τρία βιβλία τοῦ Σωλημῶντος ὁ μὲν Νύσσης εἰς τὸ ἀσμα τῶν ἀτμάτων, καὶ ὁ Όλυμπιόδωρος εἰς τὸ αὐτό,
 10 εἰς δὲ τὰ τρία ἑξήγησις συνεπτυγμένη Προκοπίου χριστιανοῦ σοφιστοῦ καὶ ἑτέρων τινῶν. ὅμοιος βιβλία ἐπτά. — εἰς τὸ εὐαγγέλιον ὁ μέγας Χρυσόστομος καθολικὸς ἑξηγητής. ὁ Βουλγαρίας καὶ ἡ τοῦ Ἡρακλείας συναγωγή. εἰς τὰς πρᾶξεις ὁ μέγας Χρυσόστομος;³ εὐρίσκονται δὲ καὶ ἄλλοι τινὲς σχολιασταί. εἰς τὰς ἐπιστολὰς τοῦ μεγάλου Παύλου ὁ μέγας Χρυσόστομος καὶ 15 ὁ Βουλγαρίας καὶ συναγωγὴ τοῦ Μουζάλωνος εἰς τὴν πρὸς Ἐβραίους ἐπιστολὴν μόνην. εἰς τὰ ἔπη τοῦ μεγάλου θεολόγου Δαρθίδος Χριστιανός. εὐρίσκεται δὲ εἰς ὅλην τὴν παλαιὰν συναγωγὴν Προκοπίου χριστιανοῦ Γάζης,
 ὡςαύτως καὶ εἰς τὸ τετραβασίλειον. ὅμοιος βιβλία τέσσερας).

Iam sequitur CATALOGUS ARISTOTELICUS, quem secundum ordinem librosque numeris discripsi.

I. Τὰ Ἀριστοτελικὰ βιβλία καὶ οἱ ἑξηγηταί εἰσιν οὗτοι. ἡ λογικὴ πραγματεία, ἥτις περιέχει

- 1 δέκα κατηγορίας
- 2 τὸ περὶ ἐρμηνείας

3 πέντε] cf. Bongiovannum apud Migne, P. Gr. CXXVI p. 559 sqq. 4 talis catena nobis servata est, v. Lietzmann, *Catenen* p. 18. 41sqq. 5 in Paralipomena catena adhuc ignota videtur, sed probabile est Procopium praeter commentarium in Paralip. nobis servatum, ut solebat, catenam scripsisse 6 De Nicetae Heracleotae in Iobum catena v. Lietzmann p. 22. 23, Ehrhard apud Krumbacher *Byz. Litt.*² p. 215 8 de Nicetae in Psalmos catena v. Ehrhard l. c., de Euthymio Zigabeno ibid. p. 83 9 Ehrhard p. 127: „Die Vorrede zu diesem Kommentar (Predigerkommentar) scheint anzudeuten, dass Ol. auch das Hohelied erklärt hat“. 10 de his Procopii commentariis v. Ehrhard p. 126 11 ὅμοιος βιβλία ἐπτά. „Der Autor will, dass die Kommentare zu den verschiedenen Schriften in einem Codex vereinigt werden, wie das in jüngeren Handschriften ja auch mehrfach geschieht.“ (Reitz.) numeravisse videtur Octateuchum, prophetas, IV Reg., II Paralip., Iob, Psalmos, Salomonem 12 de Nicetae in Evang. catenis v. Sickenberger, *Archiv für die älteren christlichen Schriftsteller VI* 1 p. 42 sqq. — manus recentior in mg. addidit: ὁ ἄγιος Κύριλλος εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην. 15 hoc Nicolai Muzalon (cf. Krumbacher p. 474) scriptum adhuc ignotum videtur 16 Nicetae Davidis paraphrasis edita est apud Migne, P. Gr. XXXVIII p. 681 sqq. 17 συναγωγὴ, si conferas v. 4. 5. 6. 8. 12 Procopii catena (Ἐκλογα), non commentarium, esse videtur 18 cf. ad v. 11. quomodo numeraverit, dubito.

3 τὰ τρία σχήματα. τὰς μένεις. τὸ περὶ εὐπορίας προτάσσεων. τὸ περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν

4 ἀποδεικτική. τὰ δεύτερα τῶν πρώτων

5. 6 τὸ τοπικά, ἀ καλοῦνται καὶ διαλεκτική, καὶ σοφιστικοὶ ἔλεγχοι.

II. 1 Εἰς τὰς κατηγορίας ἐξηγηταὶ ὁ Φιλόπονος, ἡ Ιωάννης, ὁ Σιμπλίκιος ὁ πολύς,

2 εἰς τὸ περὶ ἐρμηνείας παράφρασις τοῦ Ψελλοῦ ἡ ἐξηγητὴς Πορφύριος.

ἡ Ἀμμώνιος, δις καὶ χρείττων ἐστίν. ἀλλὰ πρὸς τὸ τέλος (?)

3. 4 εἰς τὰ τρία σχήματα ὁ Φιλόπονος μέχρι καὶ τῆς ἀποδεικτικῆς, εἰς τὰ δεύτερα τῶν πρώτων ὁ Ἐφέσιος,

5 εἰς τὰ τοπικὰ τὰ δοκτῶν ὁ Ἀφροδισιεὺς Ἀλέξιος, εἰς τοὺς σοφιστικοὺς ἐλέγχους ὁ Ἐφέσιος,

6 εἰς τὰ γῆθικά ὁ Νικαῖος μέχρι καὶ τέλους, εἰς τινὰ ὁ Ἐφέσιος, .

7 εἰς τὴν φυσικὴν ἀκρόασιν εἰς τὸ δόλον Φιλόπονον ἡ Σιμπλίκιον ἡ παράφρασιν Θεμιστίου ὁδηγεῖ γάρ καὶ ἡ παράφρασις κατὰ πολύ,

8 εἰς τὰ περὶ οὐρανοῦ εἰς μὲν τὸ ἐν Θεμιστίου, εἰς δὲ τὰ τρία Σιμπλίκιον,

9 εἰς τὰ μετέωρα τὸ δόλον τὸν Ἀλέξανδρον,

10 εἰς τὸ περὶ γενέσεως καὶ φυλρᾶς τὸ δόλον Φιλόπονον,

11 εἰς τὸ περὶ ψυχῆς τὸ δόλον Φιλόπονον, δις καὶ χρείττων, ἡ Σιμπλίκιον ἡ Θεμιστίου παράφρασιν,

12 εἰς τὸ περὶ αἰσθητῶν καὶ αἰσθητῶν εἰς τὸ δόλον βιβλίον Ἀλέξιον,

13 εἰς τὸ περὶ ζῴων γενέσεως τὸ δόλον Ἐφέσιον,

14 τὸν αὐτὸν καὶ εἰς τὸ περὶ ζῷων μορίων,

15 εἰς τὰ μετὰ τὰ φυσικὰ εἰς τὸ δόλον βιβλίον Ἀλέξιον καὶ Ἐφέσιον, σαφέστερος δὲ ὁ Ἐφέσιος,

16 καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μονόβιβλα τοῦ Ἀριστοτέλους τὸν Ἐφέσιον (μονόβιβλα δὲ δυνομάζονται ὅσα οὐ διαιροῦνται εἰς ἐπιβιβλίδας),

17 εἰς τὴν ῥητορικὴν τοῦ Ἀριστοτέλους τὸν Ἐφέσιον,

18 εἰς τὴν ἀριθμητικὴν τὸν Φιλόπονον ἡ τὸν Τραλλιανόν· τέως δὲ ὁ Φιλόπονος ἐστιν χρείττων, δύο δὲ βιβλία δέκα τρία.

3 (τὰ πρώτα ἀναλυτικά, τουτέστι) τὰ τρία σχήματα i. e. Aa c. 1—8 — τὰς μένεις i. e. Aa c. 9—26 v. Ammonium Comm. IV 6 p. 38 ss. et adnot. ad Comm. I 1 p. 290,7. — τὸ περὶ εὐπορίας προτάσσεων i. e. Aa c. 27—31 v. adnot. ad Comm. II 1 p. 290,8. — τὸ περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν i. e. Aa 32—46 v. adnot. ad Comm. II 1 p. 340,1. 418,20. ceterum de hoc et de proximo titulo ἀποδεικτικῇ v. Fibrist (A. Müller, *Die griech. Philos. in der arab. Ueberlieferung*) p. 13. M. Steinschneider *Al-Farabi* p. 27. 28, Ammonius Comm. I V 4 p. 5,14, Philoponus Comm. XIII 1 p. 5,8—11, Olympiodoros aquid Littig, *Andronikos von Rhodos*, München 1890 p. 52,81 (Zeller II 2³ p. 71) 5. 6 de titulo διαλεκτικῇ („τοπικά, das bedeutet die disputation“ Fibrist) et de Elenchorum cum Topicis cognatione v. Organon ed. Waitz II p. 435. 528 II 2 de Psello et Porphyrio v. Busse Comm. IV 5 p. v. vi. xxxiv. xxxv 3. 4 de hoc Michaelis commentario aliunde nihil mihi innotuit 5 Ἀλέξιος leg. Ἀλέξανδρος, cf. infra. — [Ἐφέσιος] confirmat anonymous vetustiorum codicum de comm. nobis tradito iudicium, v. Comm. II 3 p. v 6 δ Νικαῖος] i. e. Eustratius 7 ad accusativos subaudi λάρματε 15 de hoc Ephesii comm. v. Comm. I p. v.

17 fort. Ephesii est aliquid commentariorum, quae Rabe vol. XXI 2 edidit. 18 Philoponi in Nicomachi Arithmeticā comm. dicit. Τραλλιανὸς est Asclepius, v. Fabricii Bibl.⁴ V p. 635. — δέκα τρία βιβλία sunt a numero 6—18.

III. Τὰ δὲ ζῷα πάντα ταῦτα εἰσι·

- 1 περὶ ζώων μορίων
- 2 περὶ ζώων πορείας
- 3 περὶ ζώων γενέσεως
- 4 περὶ βραχυβιότητος καὶ μακροβιότητος
- 5 περὶ γήρως καὶ νεότητος
- 6 περὶ θανάτου καὶ ἀναπνοῆς
- 7 περὶ μνήμης καὶ τοῦ μνημονεύειν
- 8 περὶ ὅπνου καὶ ἐγρηγόρσεως
- 9 περὶ τῆς καθ' ὅπνον μαντικῆς
- 10 καὶ περὶ ζώων κινήσεως.

ALEXANDRI
IN LIBRUM DE SENSU
COMMENTARIUM

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙ
ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΩΝ.

Ed. Thurot
p. 5

Εἰπών ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς περὶ τε ψυχῆς τῆς συμπάσης κοινῶς καὶ
καθόλου καὶ ἰδίᾳ περὶ ἔκαστης τῶν δυνάμεων αὐτῆς, πόσαι τέ εἰσι καὶ
ὅ τινες καὶ ἐν τίτιν ἔκαστῃ αὐτῶν τὸ εἶναι, ἐν οἷς καὶ περὶ τῆς αἰσθητικῆς ὁ
δυνάμεως ποιησάμενος τὸν λόγον, καὶ τίς τέ ἐστιν εἰπόνυ καὶ εἰς πόσας
αἰσθήσεις διαιρεῖται, καὶ ἰδίᾳ περὶ ἔκαστης τῶν αἰσθήσεων διεξελθῶν καὶ
εἰπών, τίς μὲν ἡ δύναμις αὐτῶν ἔκαστης, ἀφ' ἣς τὸ αἰσθάνεται, τίς δὲ ἡ
ἡ ἐνέργεια καὶ περὶ τί, ποιησάμενος δὲ καὶ περὶ τοῦ καθ' ἔκαστην αἰσθησιν
10 αἰσθητοῦ λόγον, ἐφ' ὃσον ἡν χρήσιμην αὐτῷ πρὸς τὴν τῶν αἰσθήσεων
ἐνέργειαν, ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ περὶ τε τῶν αἰσθητηρίων λέγει, τί τὸ
αἰσθητήριον ἔκαστης αἰσθήσεως καὶ ἐκ τίνος, ἐπει μὴ οἰόν τε ἡν ἀνευ
αἰσθητηρίου αἰσθάνεται (διὰ γάρ σώματος ἡ τῆς αἰσθητικῆς ψυχῆς ἐνέρ-
γεια, ὡσπερ οὖν καὶ αἱ τῶν ἄλλων ἡ τῶν γε πλείστων ἀεί), ἔτι δὲ περὶ⁶
15 τῶν αἰσθητῶν, τί τὸ ἔκαστη αἰσθήσεις αἰσθητὸν καὶ τίνι ὅντι αὐτῷ κατὰ
τὴν οἰκείαν φύσιν τὸ αἰσθητῷ εἶναι ὑπάρχει, ἐπει μὴ ταῦτὸν τοῖς αἰσθη-
τοῖς τὸ τε εἶναι καὶ τὸ αἰσθητοῖς εἶναι, ἡν δὲ εἰργμένον αὐτῷ περὶ αὐτῶν 10
ώς περὶ αἰσθητῶν.

1 tit. om. T, sed v. alterius libri tit. p. 184 Th. ἀφροδισιέως N: ἀφροδισέως VA:
om. a ὑπόμνημα om. VN: post αἰσθητῶν (v. 2) A 2 post αἰσθητῶν add.
ἀριστοτέλους N 3 ἔξειπών V ἐμπάσης a (corr. M) κοινῆ AN
4 αὐτῶν VA 5 τοῖσιν scipisi: τοῖσιν NA²: τοῖνυν A¹: τίνι TV: τῆς a ἔκαστη
TV: ἔκαστω AN: ἔκαστων a ἐν οἷς MTAN: ἐν αῖ; Va: deleam ut emendationem vel
interpretamentum corrupti illius ἐν τοῖσιν; debebat enim Alex. scribere ἐν οἷς ... ἐποίησατο
6 τὸν λόγον MTVAN: om. a 9 τοῦ] τὸν V 10 ἡν] ἡ V γρήσιμον
TVN: χρήσιμος AA αὐτοῦ V 12 ἐκ] ὑπὸ V ἡν] om. V: est T
14 αῖ om. V τῶν ἄλλων] omnium aliarum T (cf. p. 4,11): τῶν ἄλλων (δυνάμεων)
exspectes, sed v. p. 11,13 πλείστων ἀε[!] π spatio xii litt. relecto V
8 τὸ TVAN: τε a 15 τὸ] τῷ a (corr. M) αἰσθητὸν] αἰσθητῶν V τίνι]
τοῖσι V ὅντι αὐτῷ in lac. xi litt. om. V 16 τὸ αἰσθητῷ ANa: τῷ αἰσθητῷ
M: τὸ αἰσθητὸν V: sensibile T ὑπάρχει] ὑπ.... V 16. 17 τοῖς αἰσθητοῖς]
τὸ αἰσθητὸν V: sensibile T 17 καὶ τὸ αἰσθητοῖς Va (cf. p. 87,7 Th.): καὶ τὸ τοῖς
αἰσθητοῖς (!) M: καὶ τὸ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς AN: καὶ τὸ αἰσθητῷ ex T Thurot 18 αἰσθη-
τῶν] sensibus T

Δηλοῖ δὲ καὶ ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ βιβλίου τὴν πρόθεσιν τῆς κατ' αὐτὸν πραγματείας. λέγων δὲ περὶ αἰσθήτηρῶν τε καὶ αἰσθητῶν ἐν αὐτῷ Περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν: ἔτερον φυγεῖν αὐτό, ὡς καὶ τοῦ περὶ τῶν αἰσθητηρίων λόγου εἰς τὴν περὶ τῶν αἰσθήσεων συντελούντος θεωρίαν· κοινὴ γάρ 5 ἡ αἰσθησις ψυχῆς καὶ σώματος. ἡ αἰσθήσεων ἀντί τοῦ ‘αἰσθητηρίων’ | 15 αἰσθήσεις· γάρ καὶ τὰ αἰσθητήρια καλοῦσιν.

Ἀρχόμενός δε τοῦ βιβλίου πρῶτον λέγει, διτὶ ἐστὶν ἀκόλουθος τῇ περὶ ψυχῆς θεωρίᾳ [διτὶ] ἡ περὶ τῶν ζῴων καὶ τῶν ἐμψύχων πάντων καὶ [ἡ] περὶ τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν, τῶν τε κοινῶν καὶ τῶν ἴδιων καθ' ἕκαστον 10 εἶδος; αὐτῶν· ἀρχὴ γάρ τῶν ψυχήν ἔχόντων ἀπάντων ἡ ψυχή. λέγει δὲ 5 καὶ τίνες μὲν αὐτῶν κοινάτι, τίνες δὲ ἴδιαι. τοῦ δὲ περὶ τῶν τῆς ψυχῆς ἐνεργειῶν λέγοντα εὐλόγια λέγειν περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν τε ζῴων καὶ τῶν ζῷην ἔχόντων αἰτίαν ἀποδέδωκε τὴν διτὶ αἱ ἐνέργειαι αὐτῶν αἱ τε κοιναὶ καὶ αἱ καθ' ἕκαστον ἴδιοι σχεδὸν πᾶσαι κοιναὶ τῆς τε ψυχῆς καὶ 15 τοῦ σώματος· δι' οὖν καὶ αὐτοῦ βεβαιοῦται τὸ ἐντελέχειαν εἶναι τὴν ψυχὴν 10 σώματος φυσικοῦ δργανικοῦ. πίστιν δὲ παραδέμενος τοῦ τὰς τῶν ἐμψύχων ἐνεργείας κοινὰς εἶναι ψυχῆς τε καὶ σώματος τὸ πάσας ἡ, δι' αἰσθήσεως ἡ μετ' αἰσθήσεως γίνεσθαι, διτὶ ἡ αἰσθησις καὶ ἡ κατ' αὐτὴν ἐνέργεια κοινὴ | ψυχῆς τε καὶ σώματος ὡς ἐναργὲς λαβῶν εὐλόγιας τοῦ περὶ τῶν 8 20 αἰσθητηρίων ἄρχεται λόγου, ἐπειδὴ φύμανε μὲν εἰρῆσθαι αὐτῷ δὲ περὶ τῆς αἰσθητικῆς ψυχῆς λόγος, κοινὴ δὲ ἡ τε αἰσθησις καὶ ἡ κατ' αὐτὴν ἐνέργεια ψυχῆς τε καὶ σώματος, ἔστι δὲ τὸν περὶ τῶν κοινῶν λέγοντα πρῶτον περὶ αἰσθήσεως λέγειν· κοινοτάτη, γάρ αὗτη πᾶσι τοῖς ζῷοις καὶ φανερωτάτη τῶν κατὰ ψυχὴν ἐνεργειῶν.

2 καὶ (post τε) om. V 3 αἰσθήσεων coni. Thurot. p. 397, cf. v. 4. 5 et ad p. 184, 1 Th., sic Arist. codd. MSE¹; sed αἰσθήσεως Alexander citat ipse etiam Quaest. I 2 (II p. 7, 18 Bruns) 3 ὡς om. V τοῦ] τῆς V περὶ om. AN 4 αἰσθητῶν a (corr. M) περὶ τῆς αἰσθήσεως coni. Diels (cf. p. 8.27) 5 ἡ] καὶ V αἰσθήσεως recte commendat Usener, Jen. Litteraturztg. 1876 p. 536 a αἰσθητηρίων MTN: αἰσθητηρίου VAA 7 πρῶτον λέγει hic posuit Diels: v. 8 post θεωρίᾳ habent libri addito iterum διτὶ: del. Usener et βιβλίου *(δείκνυστι)* coni. (cf. p. 3,3) λέγη a (corr. M) ἀκόλουθος V: dixit Usener TAA: T anceps. τῇ] ἡ V 8 διτὶ MTVAN: om. a prius ἡ VAN: ἡ τε Ma καὶ τῶν Ta: καὶ ἡ περὶ τῶν VAN καὶ (post πάντων) om. A ἡ delevi, cf. p. 3,5 10 ψυχὴν ἔχόντων TVAN: ἐμψύχων a 11 αὐτῶν TVAN: αὐτῷ a τοῦ VAN: τὸν a 12 λέγοντος V: ambiguo comp. A εὐλόγιας VAN: εὐλογον Ta 13. 14 διτὶ ἐνέργεια αὐτῶν, tum sp. XII litt. rel., καὶ αἱ καθ' V 14 *(εἰδος)* ιδιοι conicio, cf. v. 10 et p. 3,6 πᾶσι AN τε om. V 15 ἐντελέχειαν] cf. Arist. de anima B 1 16 περιθέμενος V τῶν om. AN 17 ἐνέργειας om. a (habet etiam M) τε VAN: om. a τῷ] om. V: τῷ M ἡ TVAN: om. a 18 γίνεται V 19 τε post κοινὴ add. V τε om. V 20. 21 τῆς αἰσθητικῆς MTVAN: om. a 22 κοινῶν] αἰσθητῶν M post λέγοντα (!) add. αἰσθητῶν a 23 κοινὴ AN 24 τῶν] ὡν a (corr. M)

p. 436^a1 Ἐπεὶ δὲ περὶ ψυχῆς καθ' αὐτὴν διώρισται πρότερον 8
καὶ περὶ τῶν δυνάμεων ἔκάστης κατὰ μόριον αὐτῆς.

'Αρχόμενος τοῦ βιβλίου, διτὶ ἀκόλουθος ἡ ἐν αὐτῷ πραγματεία τῇ περὶ
ψυχῆς δείκνυσιν, ὡς εἰπον· ἀκόλουθος μὲν γάρ τῷ περὶ ψυχῆς λόγῳ ὁ
5 περὶ τῶν ζῴων τε καὶ ψυχὴν ἔχοντων λόγος καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν τούτων, 10
τῶν τε ιδίων καθ' ἔκαστον εἰδος τῶν ζῷων καὶ τῶν κοινῶν. αἱ δὲ ἐνέρ-
γειαι αὐτοῖς οὐκ ἄνευ σώματος· διὰ γάρ αἰσθήσεως αἱ πλεῖσται σχεδόν,
ἡ δὲ αἰσθήσις κοινὴ ψυχῆς | τε καὶ σώματος. καθ' αὐτὴν δὲ εἰπε περὶ 9
ψυχῆς διωρίσθαι ἀντὶ τοῦ ιδίᾳ τε κοινῶς καὶ καθόλου περὶ θλης ψυχῆς
10 καὶ ιδίᾳ περὶ τῶν μορίων τε καὶ δυνάμεων αὐτῆς ἔκάστης. ἐν γάρ
τοις Περὶ ψυχῆς πρῶτον μὲν καθόλου περὶ ψυχῆς ἐποίησατο τὸν λόγον 5
καὶ ὠρίσατο αὐτὴν, ὡς ἦν οἵτινα ἐν αὐτοῖς τὸ μέν τι πρῶτον
καὶ ἀτελέστερον τὸ δὲ δεύτερον καὶ τελειότερον δρίσασθαι· ἔπειτα περὶ
ἔκάστης τῶν δυνάμεων διεξῆλθε, περὶ τῆς θρεπτικῆς, περὶ τῆς αἰσθητικῆς,
15 περὶ τῆς φανταστικῆς, περὶ τῶν ἀλλων ἔκάστης. ἡ περὶ ψυχῆς καθ'
έσαυτὴν, διτὶ μὴ καὶ περὶ τοῦ σώματος, σὺν φέτῃ ψυχῇ καὶ τῷ εἰλαντι· 10
διὰ τοῦτο γάρ νῦν περὶ τῶν αἰσθητηρίων ἐρεῖ. εἰπὼν δὲ περὶ τῶν ζῷων
ἐπόμενον εἰναι τὴν ἐπίσχεψιν ποιήσασθαι, προσέθηκε τὸ καὶ περὶ
τῶν ζωὴν ἔχοντων, διτὶ μὴ πάντα τὰ ψυχὴν ἔχοντα ζῷα, εἰ γε ὥρισται
20 τὸ ζῷον, ὡς ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἰρηται, | αἰσθήσει. ἡ δὲ θρεπτικὴ ψυχὴ 10
πρὸ τῆς αἰσθητικῆς οὖσα ἐν οἷς ἔστι μόνη, ταῦτα ἔμψυχα μέν ἔστι καὶ
ζωὴν ἔχει, οὐ μὴν καὶ ζῷα ἔστιν· ὅποια ἔστι τὰ φυτά. λέγοι δὲ ἀν ζωὴν
ἔχειν καὶ τὰ μόρια τῶν ζῷων. τίς δὲ ἡ περὶ τε τῶν ζῷων καὶ ἡ περὶ⁵
τῶν ζωὴν ἔχοντων πραγματεία, ἔδειξε διὰ τοῦ εἰπεῖν τίνες εἰσὶν οἵτινες

1 de lemmate codicis N nihil adnotavit Thurot p. 380 καθ' ἔσαυτὴν V
πρότερον om. TA et Arist. codd. praeter LPSU 3 ἀκόλουθος om. T 4 εἰπον
VANa: εἰπὼν T; cf. p. 2,7 περὶ ψυχῆς om. T λόγῳ] λόγος V: sermonem T
5 καὶ τῶν MVAN: καὶ περὶ τῶν ex T Thurot: τῶν a τῶν (ante τούτων) om. Na
6 ante καθ' hab. καὶ a 7 οὗτοῖς] ambiguo comprob. V οὐκ ἄνευ σώματος sec.
Brandis om. M(?) διὰ γάρ αἰσθήσεως TV: διὰ γάρ σώματος MAN: διὰ—σώματος (8)
om. a 8 ἡ δὲ om. M ἔσαυτὴν a 9 διωρίσθαι TAN: διώρισται Va
ιδίᾳ] ιδίως N ιδίᾳ τε delebat Thurot, at tuetur Usener l. c. p. 537^b ante
κοινῶς; add. καὶ T(?)VNA: om. A (delebat Usener) 10 τῶν VAN: om. a
δυνάμεων TVAN: δυνάμεως a ἔκάστης a: ἔκάστου VAN: unius cuiusque T
γάρ] δὲ V 11 τοῖς] τῆς N prius ψυχῆς] ψυχὴν V καθόλου TV:
om. ANa 12 οἵτινες τε ἦν V ἔχοντα TV: ἔχόμενα ANa αὐτοῖς libri
μέν τι Va: μέντοι AN: om. T 13 τὸ δὲ] et T ἀτελέστερον] ἀτελευτον a
τελεότερον N ὠρίσασθαι A 14. 15 post θρεπτικῆς, αἰσθητικῆς, φανταστικῆς
add. et T 15 ἔκάστων a (corr. M) post ἡ add. καὶ a 16 ἔσαυτὴν
TVAN: αὐτὸν a τοῦ om. V alt. καὶ om. T 17 τῶν] om. V 18 τὸ
VA: τι a: om. Thurot N(?) 19 ψυχῆς] ζωὴν coni. Thurot (cf. p. 5,31. 6,22), sed
cf. v. 21. 22 et p. 4,9. 10 γε] om. V spatio iii litt. rel. 20 Περὶ ψυχῆς] B 2
p. 413^b 21 μόνα V 22 λέγει Va ζωὴν TVAa: καὶ ζωὴν N(?)Thurot
23 alt. ἡ del. Usener (cf. p. 4,9 et 2,8) ἡ περὶ om. T 24 πραγμάτων N
1*

καὶ τίνες κοιναὶ πράξεις αὐτῶν. εἴη δ' ἀν τὸ τίνες εἰσὶ ιδιαι 10
καὶ τίνες κοιναὶ ισον τῷ περὶ τῶν ιδίων καὶ τῶν κοινῶν· οὐ γάρ διαι-
ρεσιν αὐτὸν προτίθεται ποιήσασθαι, ἀλλ' εἰπεῖν περὶ αὐτῶν. τῷ δὲ τῆς
πράξεως δόντας καὶ νῦν, ὥσπερ οὖν καὶ ἐν ἄλλοις εἴωθε, κοινότερον ἀντὶ⁵
τοῦ τῆς ἐνεργείας κέχρηται· χυρίας γάρ πρᾶξις λογικὴ ἡ, ἐνεργειά ἔστιν, 10
ἥς οὐδὲν τῶν ἀλόγων οἶόν τε κοινωνεῖν.

p. 436a 5 Τὰ μὲν οὖν εἰρημένα περὶ ψυχῆς.

Εἰρηκώς ἀκολουθεῖν τοῖς περὶ ψυχῆς εἰρημένοις τὴν περὶ τε ζώων
καὶ τῶν ζωὴν ἔχοντων θεωρίαν (ἐκάστου δὲ τούτων δύναμις καὶ εἰδος ἡ
10 ψυχῆς), καὶ διελὼν τὸν περὶ | τούτων λόγον εἰς τε τὰς κοινὰς ἐνεργείας 11
αὐτῶν καὶ εἰς τὰς ιδίους, περὶ τῶν κοινῶν πρῶτον ἐνεργειῶν ἡ πάντων
τῶν ἐμψύχων ἡ τῶν γε πλείστων ποιήσεται (<τὸν λόγον>), καὶ μετὰ τοῦτο περὶ⁵
τῶν ιδίων ἐνεργειῶν ἑκάστου εἰδους ἔρει ζώων, πρῶτον περὶ ζώων ιστο-
ρήσας· χρήσιμος γάρ ἡ περὶ ζώων ιστορία καὶ διαίρεσις πρὸς τὰς ιδίας 6
15 ἐνεργείας ἑκάστου τε εἰδους ζώων καὶ τῶν μορίων αὐτῶν. αἱ γάρ κοιναὶ¹⁰
τῶν ἐμψύχων ἐνέργεια συνάπτουσί πως τῷ κοινῷ περὶ ψυχῆς λόγῳ· τίνες
δέ εἰσιν αὗται, ἔκῆς ἔρει.

"Οσα, φησίν, ἡμῖν περὶ ψυχῆς εἰργηται, ταῦτα κείσθω ὡς ἀρχαὶ τῶν
μελλόντων λέγεσθαι. ὑποθέσεις γάρ ἔθης τοῖς ἀνδράσι τὰς ἀρχὰς λέγειν 10
20 τὰς ἀναποδείκτους, ἀς καὶ ἀξιώματα λέγουσιν. ὑποθέσεις δὲ λέγουσι καὶ
ἀ ἔχοντα ἀπόδεξιν χωρὶς τῆς οἰκείας ἀπόδεξεως λαμβάνουσι τε καὶ ὑπο-
τίθενται, ὡς δείζοντες αὐτὰ οὔστερον, χρησόμενοι δὲ αὐτοῖς; νῦν πρὸς ἄλλα
ώς ἀρχαῖς. <τὰ περὶ ψυχῆς> | οὖν, φησίν, εἰρημένα τε καὶ δεδειγμένα 12
νῦν ὡς ὑποθέσεις καὶ ἀρχαὶ τῶν μελλόντων λέγεσθαι κείσθω. φθάνει γάρ
25 δεδειχθαι, καὶ οὐκέτι περὶ ἔκείνων νῦν ποιήσεται τὸν λόγον.

1 πράξεις—ιδιαι om. TAN	αὐτὸν V	1. 2 ιδιαι καὶ τίνες κοιναὶ V: κοιναὶ καὶ
τίνες εἰσὶν ιδιαι α	2 τῷ Ta: τῷ τε AN: τότε V	alt. τῶν om. a
3 ἀλλ' TVAN: δεῖ a: οὐδὲ δεῖ M: οὐδὲ ⁵ ιδίᾳ Usener, sed v. p. 5,1		4 καὶ νῦν om. a
(babet etiam M)	5 κέχρηται a: κεχρῆσθαι TVAN	λογικὴ ἡ VT? (ratio vel):
λογικὴ Αα: λογικὴ ἐν N	8 εἰρηκώς—εἰρημένοις a (suspecta habet Usener): εἰρηκώς ut	
vid. T (cum dixisset): εἰρημένου AN: εἰρήσθωσαν V	τε] τῶν coni. Usener (cf. p. 2,8	
3,17): τε <τῶν> conicio (cf. p. 3,23)	10 τούτου N εἰς] ὡς V	11 ιδίους
VAN: ιδίας M, sed v. p. 2,14: ιδίου a	12 τὸν λόγον (sermonem) T: om. VANa	
τοῦτο a: τοῦτον TVAN	13 prius ζώων TVN: ζώου a: ζωὴν A	14. 15 τὰς
ιδίους ἑκάστου τε ἐνεργείας εἰδους V	16 κοινῷ Va: κοινῇ AN: in communi T	
post λόγῳ add. κοινῇ δὲ ἡ τε αἰσθησις V	18 ἀρχὴν V	19 λέγεσθαι] γίνεσθαι N
ἴθος τοῖς> Εθετο V	20 λέγουσιν (utroque loco)] λέγει AN	21 ἀπόδεξεως] ἀποδεῖν N
21. 22 ὑποτίθονται V	22 αὐτὰ a: αὐτὰς TVAN, quod servari potest, si scribas	
αὐταῖς χρησόμενοι Thurot: χρησάμενοι libri	23 ὡς] ἐξ a	ἀρχαῖς
Thurot (principio T): ἀρχῆς libri	τὰ περὶ ψυχῆς add. Usener, unde falsa terminatio	
vocis ἀρχῆς explicatur εἰρημένου a		
(=δεδιδαγμένα recte ut vid. cf. p. 8,31): ἀπόδεειγμένον a: δεδειγμένα Thurot		
24 ἀρχάς Αα	25 νῦν om. AN	ποιήσεσθαι V
κείσθωσαν a		

"Οτι δὲ περὶ ὧν προέθετο ὡς ἐπομένων τῇ περὶ ψυχῆς θεωρίᾳ εἰπεῖν 12 λέγει, τοῦτο δέ ἔστι τὸ περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν ζώων τίνες εἰσὶ καὶ διὰ 6 τί γίνονται θεωρησαι, ἀλλὰ οὐ προθέμενος περὶ ζώων λέγειν πρῶτον περὶ ἄλλων τινῶν τὸν λόγον ποιεῖται, ὡς τινες φύθησαν, νῦν μὲν περὶ αἰσθη- 10 τηρίων τε καὶ αἰσθητῶν λέγων, μετὰ ταῦτα περὶ ζωῆς τε καὶ θανάτου καὶ ὅπου καὶ ἐγρηγόρσεως καὶ τῆς καθ' ὅπον μαντικῆς, εἰδ' ὅστερον 10 περὶ ζώων, ἀλλὰ καὶ ταῦτα τῆς προτεθείσης ἔχεται πραγματείας (ἔστι γάρ τῶν κοινῶν τὰ μὲν τοῖς ζῷοις πᾶσι, τὰ δὲ καὶ τοῖς ζωὴν ἔχουσιν ὑπάρχοντα), σύντοδες ἐδήλωσε δι' ὧν ἐπιφέρει. εἰπὼν γάρ τὰ μὲν εἰρημένα 15 περὶ ψυχῆς ὑποκείσθω, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν, φησί, λέγωμεν καὶ | πρῶτον περὶ τῶν πρώτων, εἰπὼν ἐπιφέρει· φαίνεται δὲ τὰ μέγιστα 13 καὶ τὰ κοινὰ καὶ τὰ ἴδια τῶν ζώων κοινὰ τῆς τε ψυχῆς ὅντα καὶ τοῦ σώματος. ἔστι δὲ δὲ δὲ λέγει διτὶ τὰ [μὲν] μέγιστα τῶν κατὰ τὰς τῶν ζώων ἐνεργείας τάς τε κοινὰς αὐτῶν καὶ τὰς ἴδιας ἐκάστου γένους φαίνεται 15 κοινὰ εἶναι ψυχῆς τε καὶ σώματος, καὶ οὐ τῆς ψυχῆς αὐτῆς καθ' αὐτήν, δεικνὺς ἡμῖν διτὶ καὶ τὴν περὶ αὐτῶν θεωρίαν οὕτω χρὴ ποιεῖσθαι, συνεπισκεπτομένους καὶ τὰ τοῦ σώματος μόρια, ἐν οἷς καὶ δι' ὧν αἱ τῶν ψυχὴν ἔχόντων ἐνέργειαι. διτὶ δὲ αἱ πλείσται τῶν ψυχικῶν ἐνεργειῶν διὰ σώματος καὶ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς προείρηκε.

20 Τίνα δέ ἔστι τὰ μέγιστά τε καὶ κοινὰ ἐργα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, ἔξῆς λέγει. αἰσθησις γάρ καὶ μνήμη καὶ θυμὸς καὶ ἐπιθυμία καὶ δλως ὅρεξις καὶ πρὸς τούτοις ἡδονὴ καὶ λύπη φανερώτατα μὲν καὶ τῶν ζώων σχεδὸν ἀπάντων ἔστιν ἔργα καὶ | κοιναὶ ἐνέργειαι 14 αὐτῶν. ἔστι δὲ ταῦτα πάντα κοινὰ ψυχῆς τε καὶ σώματος, περὶ ὧν τῶν 25 μὲν πλείστων ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς προείρηται, περὶ δὲ ἐνίων ὅστερον ἐρει. αἰσθησις μὲν οὖν καὶ ἐπιθυμία καὶ ἡδονὴ καὶ λύπη κοινὰ πάντων, θυμὸς δὲ καὶ μνήμη τῶν πλείστων. ἥρτηται δὲ ταῦτα πάντα τῆς αἰσθητῶν· 5 ἦ τε γάρ μνήμη, ὡς δείξει (ἐρει δὲ περὶ μνήμης ἐν τοῖς ἔξης, οὐ γάρ προείρηκε πω), * * * περὶ τε ὅρεξις καὶ ἡδονῆς καὶ λύπης διτὶ ἐπεται 30 ταῦτα τοῖς αἰσθησιν ἔχουσιν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς δέδειχε.

Πρὸς τούτοις δὲ ἄλλα τινά ἔστι τὰ μὲν πάντων τῶν ζωῆς μετεχόντων 10

1 ψυχὴ N	2 τε post τίνες add. a	4 μὲν VT: δὲ ANa	9 ἐδήλωσε
Va: ἐδήλου AN	10 φησί deleam	λέγομεν VA (Arist. codd. EM)	
11 post πρῶτον add. δὲ A, γε N	εἰπὼν del. vel ἐπείτα scrib. (cf. p. 9,19)		12 alt.
tā om. Arist. codd. LPSU	τε om. Arist. cod. E (alii?) et edd.		13 μὲν del.
Usener 14 ἴδιους V	έκαστου] ἐκατέρου a	15 εἶναι κοινὰ a	αὐτῆς Ta:
αὐτὴν VAN	16 δεικνὺς Va: δείκνυσι A: δείκνυσι N: ostenditque T (unde δείκνυσι τε Thurot); δεικνὺς fort. ad ἐπιφέρει (v. 11) referendum, ut v. 13 — 15 in parenthesis ponantur καὶ a: κατὰ TAN: om. V	16. 17 συνεπισκεπτομένους VAN: συνεπισκεπτομένου a: συνεπισκεπτομένων M	18 ante
ψυχὴν add. tὴν V	20 δὲ om. T	17 τὰ] τῶν M	μορίων M
Arist. codd. EMY	23 τῶν] om. V	τε om. N	22 tertium καὶ] τε καὶ
τε om. a	25 μὲν om. Ta	27 πάντα om. AN	τῆς ψυχῆς V
30 δέδειχται V	31 τῶν τῆς ζωῆς AN	29 που T	post
			διτὶ add. δὲ M, equidem lacunam suspicor, quia τε v. 28 non habet quo referatur
			μετασχόντων V

κοινά, τὰ δὲ τῶν ζώων τὰ μὲν πάντων τὰ δὲ τῶν πλείστων, καὶ περὶ ὧν 14
ἐφεξῆς τὴν θεωρίαν κατὰ τὴν πρόθεσιν ποιήσεται, ὅμοιώς τοῖς εἰρημένοις
κοινὰ ψυχῆς τε καὶ σώματός ἐστι. διὸ καὶ ἄμα περὶ ἔκατέρου αὐτῶν
ποιήσεται τὸν λόγον. | τίνα δέ ἐστιν αὐτὰ ἑξῆς ἔκτιθεται λέγων· τυγχά- 15
5 νουσι δὲ τούτων τὰ μέγιστα τέτταρες οὖσαι συζυγίαι τὸν ἀριθ-
μόν, καὶ καταρθίσεται αὐτάς, περὶ ὧν μετὰ τὸν περὶ αἰσθητηρίων τε καὶ
αἰσθητῶν λόγον τὴν θεωρίαν παραδίδωσι. πρῶτον δὲ περὶ τούτων λέγει,
καὶ δι’ ᾧ αἰτίαν ἐρεῖ. τὸ δὲ καὶ γάρ ταῦτα σχεδὸν ὑπάρχει πᾶσι τοῖς 5
ζῷοις εἴπει διὸ προσθήσει· οὐ γάρ μόνον τάδε κοινά, ἀλλὰ κάκεῖνα. λέγει
10 δὲ φυσικοῦ εἶναι τὸ περὶ ὑγιείας καὶ νόσου τὰς πρώτας ἰδεῖν ἀργάς,
τουτέστιν ἐκ τίνων πρώτων ἀρχῶν τε καὶ ἐν τίσι πρώτωις ἡ ὑγιεία καὶ ἡ
νόσος, ὅτι ἐν συμμετρίᾳ τῶν πρώτων δυνάμεων, ἕηρῶν ὑγρῶν, θερμῶν
ψυγρῶν. καὶ ὅτι οὐκείᾳ ἡ περὶ τούτων θεωρία τῇ περὶ ζώων ἔδειξεν 10
εἰπών· οὕτε γάρ ὑγιείαν οὕτε νόσον οἰόν τε γίνεσθαι τοῖς ἐστε-
15 ρημένοις ζωῆς.

Περὶ μὲν οὖν τῶν τεττάρων συζυγιῶν ὧν προσίρχει φέρεται ἐν τῇ
πραγματείᾳ τῇ Φυσικῇ αὐτοῦ βιβλίῳ, δι’ ὧν περὶ αὐτῶν ἐπραγματεύσατο,
λέγω δὲ Περὶ ἐγρήγορσεως καὶ ὅπνου καὶ νεότητος καὶ γήρας καὶ ἀναπνοῆς 16
καὶ ζωῆς καὶ θανάτου· τὰ δὲ Περὶ ὑγιείας καὶ νόσου, εἰ ἐγένετο, οὐ σώ-
20 ζεται. ἔστι δὲ καὶ τούτων κοινὰ μὲν πάντων τῶν ζώων ἐγρήγορσις καὶ
ὅπνος, εἰ μή που γένος ἤθυμῶν ἔστι τι ἄγρυπνον, δὲ ζητεῖ ἐν τῇ Περὶ
ζώων ἴστορίᾳ. ἡ δὲ νεότης καὶ τὸ γῆρας πάντων τῶν ζωῆς μετεχόντων 5
κοινά, οὐ τῶν ζώων μόνον (καὶ γάρ ἐν τοῖς φυτοῖς ἡ τε νεότης καὶ τὸ
γῆρας, ὥσπερ οὖν καὶ ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος), ἀναπνοὴ δὲ καὶ ἐκπνοὴ
25 κοινὰ τοῖς πλείστους τῶν ζώων ὅσα πνεύμονα ἔχει.

"Οτι δὲ τὸ περὶ ὑγιείας τε καὶ νόσου τὰς πρώτας ἀρχὰς ἐπισκέψασθαι, 10
τίνες εἰσί, τοῦ φυσικοῦ καὶ φιλοσόφου, συνίστησι καὶ ἐκ τοῦ τῶν τε φυσι-
κῶν τοὺς πλείστους περὶ αὐτῶν πεποιηθεῖαι λόγον καὶ ἐν τούτοις παύεσθαι

1 prius δὲ om. T 2 ὅμοια a 3 ἐστι ante ψυχῆς a 4 ἐκατέρου VAN
(cf. p. 7,23): ἐκατέρας a: ἐκατέρων ex T (*utrisque*) Thurot 5 αὐτῶν TVA: αὐτοῖς N:
αὐτῆς a 6 τὸν om. V 7 αὐτὰ TVa: αὐτῶν AN 8 τὸ δὲ T: τόδε VANa 9 προσθήσει (sc. τὰς
οὖσαι om. Arist. codd. EMY 10 ὑγείας V 11 πρῶτον V
συζυγίας] προστίθησι ex T (*apponit*) Thurot, sed v. p. 8,25 12 συμμετρία
τάδε M: τὰ (T)VANa 13 τάξ] τοῦ V 14 πρωτότοτος οὐκ εἰπών
τε suspectum habet Usener 15 πριus ἡ om. V 16 τεττάρων MTVN:
ANa: fort. συμμετρία (*ἡ ἀσυμμετρία*); cf. Bonitzii Ind. p. 117^b 17 τεττάρων MTVN:
δ' A: ἰδεῖν a 18 τῆς φυσικῆς a 19 βιβλίον AN 20 ἐπραγματεύσατο περὶ¹
αὐτῶν Λα 21 καὶ ἀναπνοῆς post θανάτου ponere debebat, sed etiam p. 5,5 ordinem
non tenuit 22 ὑγείας Λα 23 μόνων TVa: μόνων Λα 24 τε om. V
24 δὲ T: τε VANa 25 μόνων Λα 26 ὑγείας Αα 27 τε om. a (habet etiam M) 28 ἀρχές om. a
(habet etiam M) 29 καὶ φιλοσόφου vid. del. 30 πριus καὶ TN: om. VAA
ἐκ] εἰς V 31 τοῦ τῶν τε N (copi. Usener, cf. Arist.): τούτων τε A: τούτων γε τῶν a:
τοῦ ἐστι τε V 32 πεποιηθεῖαι a: ποιεῖσθαι (cf. p. 7,2) aut infra πεπάνθησαι copi. Usener
ἐκ] τῶν AN 33 post τούτοις spatium iv litt. A 34 post παύεσθαι spat. i litt. N

τὴν φυσικὴν θεωρίαν καὶ τῶν ἱατρῶν τοὺς χαριεστάτους ἀπὸ τούτων τὴν ἀρχὴν | τῆς τῶν ἱατρικῶν θεωρίας ποιεῖσθαι ὡς φυσικῶν ὄντων. ἅμα 17 καὶ δείκνυσιν ἡμῖν, κατὰ τί συνῆπται ἡ ἱατρικὴ τῇ φυσικῇ, καὶ δτὶ ἔστιν ὑπὸ τὴν φυσικὴν τὰς ἀρχὰς παρ' ἐκείνης ἔχουσα, ὡς δπτικὴ μὲν παρὰ 5 γεωμετρίας, ἀρμονικὴ δὲ παρ' ἀριθμητικῆς, κυβερνητικὴ δὲ παρὰ ἀστρο- δ λογιάς.

"Οτι δὲ πάντα τὰ λεχθέντα κοινὰ τῆς ψυχῆς ἔστι καὶ τοῦ σώματος, προειπὼν τὸ φαίνεται δὲ τὰ μέγιστα καὶ τὰ κοινὰ καὶ τὰ ἕδια τῶν ζώων κοινὰ τῆς ψυχῆς ὄντα καὶ τοῦ σώματος καὶ 10 μετὰ ταῦτα τινὰ ἔξ αὐτῶν τούτων παρθέμενος (ἥν δὲ ταῦτα αἰσθήσις, 10 μνήμη, θυμός, ἐπιθυμία, ἡδονή, λύπη), πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἄλλα εἰπὼν εἶναι τὰ μὲν κοινὰ τῶν ζωὴν ἔχόντων πάντων τὰ δὲ ζώων τινῶν, καὶ τὰ μέριστα καὶ φανερώτατα τῶν κοινῶν ἔκθέμενος καὶ τὰς συζυγίας δεῖξες τὰς πέντε, περὶ ὧν καὶ ποιήσασθαι πρῶτον λόγον ἐπηγγείλατο, ἐπειδὴ 15 καὶ κατὰ φύσιν ἔστι πρῶτα, δτὶ δὲ ταῦτα κοινὰ τῆς τε ψυχῆς ἔστι καὶ 15 τοῦ σώματος δείκνυσι διὰ τοῦ | μηδὲν αὐτῶν χωρὶς αἰσθήσεως γίνεσθαι. 18 πάντα γάρ μετ' αἰσθήσεως, τὰ δὲ μετ' αἰσθήσεως διὰ σώματος. δτὶ δὲ οὐδὲν αὐτῶν χωρὶς αἰσθήσεως δείκνυσι λέγων πάντα γάρ τὰ μὲν μετ' αἰσθήσεως συμβαίνει, τὰ δὲ δι' αἰσθήσεως. ἐγρήγορσις μὲν γάρ 20 μετ' αἰσθήσεως, εἰ γε διακρινομένης τῆς τροφῆς καὶ τῶν αἰσθήσεων διε- 5 γειρομένων καὶ ἔξ ἀργίας εἰς ἐνέργειαν μεταβαλλουσῶν ἡ ἐγρήγορσις. δμοίως καὶ μετὰ αἰσθήσεως ἡδονή τε καὶ λύπη, ἔτι δὲ ὑγίεια τε καὶ νόσος. δι' αἰσθήσεως δὲ νεότης τε καὶ γῆρας· ἔκατερον γάρ τούτων ἐν τῷ πώς ἔχειν τὰς αἰσθήσεις.

25 Πάλιος δὲ τῆς αἰσθήσεως ὑπνος ἀν εἴη· ταύτης γάρ τι πασχούστης 10 ὁ ὑπνος· ἡ γάρ ἐκ τῆς τροφῆς ἀναθυμίας; δταν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀθρόα ἀνενεχθεῖσα καὶ καταψυχθεῖσα ὑπὸ τῶν περὶ τὸν ἐγκέφαλον εἰς τὸ κάτω παλιν, δθεν ἀνηρέχθη, κατενεχθῆ, βαρουμένη ἡ αἰσθητικὴ ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῇ

4 ἔκεινης Τα: ἔκεινων VAN μὲν] δὲ V παρὰ Ta: περὶ VAN 5 γεωμετρίας —παρὰ om. V παρὰ Ta: περὶ AN 7 πάντα Arist. restituendum cum LP τῆς] τε Arist. codd. LPS: τῆς τε Arist. EMYU 9 καὶ τοῦ σώματος ὄντα a 10 τινα] que T αὐτῶν om. T παρθέμενος a 11 καὶ om. T ἀλλοις a (corr. M) 12 ζωὴν] ζώων N ζώων] ζωὴν AN 13 φανερότητα a: φανερότατα M 14 τὰς om. M: τῶν AN πέντε TVANA: τέτταρας M, sed numeravisse vid. etiam ὑγείαν et νόσον 15 prius καὶ om. N πρῶτα] primum eorum T δὲ Thurot, vix recte, cf. ad p. 8,24 et p. 40,12. 77,11 Th.; repetitur prior protasis (v. 6), ipsa quoque pendens a δείκνυσι. 16 τοῦ alterum] τὸ AN 17 τὰ δὲ μετ' αἰσθήσεως — μετ' αἰσθήσεως; (19) om. AN τὰ δὲ μετ' αἰσθήσεως om. a 18 αὐτῶν οὐδὲν V 20 μετ'] δι' AN εἴτε Na: γάρ M 20—22 cf. Arist. p. 458 a 10 ss. 20 τροφῆς] τροπῆς V καὶ om. a 20. 21 διαγειρομένων M: διεγιρόμενος a 21 καὶ om. a μεταβαλλομένων AN(T?) 22 αἰσθήσεως] αἰσθήσεων V δὲ T: τι VNAA τε VA: om. Na 23 τε TVAN: om. a 23 ss. cf. Arist. p. 456 b 17 ss. 25 γάρ] δὲ a τι scripsi: τῆς VAN: om. a 26 τροφῆς] τροπῆς V τὴν om. a 27 καὶ ψυχήσια M: om. a 28 ἀνηρέχθη] κατηρέχθη N βαρούμενος a αὐτῆς VAN: αὐτῷ a

νυγρότητος αὐτή τε | ἐμποδίζεται πρὸς τὸ ἐνεργεῖν καὶ ἡσυχᾶς εἰ καὶ αἰτίᾳ 19
τοῖς ζῷοις ὑπουργεῖν γίνεται. οὗτοι δὲ ή αἰσθησίαι ἀν εἴη· ἐν γάρ τῷ αἰσθησιν
ἔχειν τὸ εἶναι τοῖς ζῷοις. φυλακαὶ δὲ καὶ σωτηρίαι αἱ μνῆμαι καὶ αἱ
ἀναμνήσεις, φθινοράι δὲ καὶ στερήσεις αἱ ληθαὶ τε καὶ ὁ θάνατος. διτ
5 μὲν οὖν μετ' αἰσθησίες καὶ οὐκ ἄνευ αἰσθησίεως αἱ προειρημέναι συζυγίαι, δ
διὰ τούτων γνώριμον. κοινότερον δὲ ἀν λέγοιτο ἐπὶ τῶν φυτῶν τὸ γῆρας
καὶ ή νεότης· ή δὲ ζωὴ καὶ οὐδάνατος καὶ ἐν τοῖς οὐκ ἔχονσιν αἰσθησιν
τῶν ἐμψύχων ἔστιν, ἀλλ' ἐν γε τοῖς ζῷοις καὶ ταῦτα μετ' αἰσθησίεως.

"Οτι δὲ ή αἰσθησίαι διὰ τοῦ σώματος γίνεται καὶ διὰ λόγου, 10
10 φησί, γνώριμον καὶ χωρὶς τοῦ λόγου ἐναργές. καὶ γάρ αὐτόθεν ἐναργές
τὸ τὰς αἰσθησίες διὰ σωματικῶν ὅργάνων γίνεσθαι, καὶ διὰ τοῦ λόγου ῥάσον
δεῖξαι· τὸ γάρ αἰσθάνεσθαι ἔστι τὸ τῶν αἰσθητῶν ἀντιλαμβάνεσθαι διὰ τῶν
αἰσθητηρίων, δὲ ἔστι σώματα.

p. 436^b8 Ἀλλὰ περὶ μὲν αἰσθησίεως καὶ τοῦ αἰσθάνεσθαι, τί τέ
15 ἔστι καὶ διὰ τί συμβαίνει τοῖς ζῷοις τοῦτο τὸ πάθος, εἰρηται
πρότερον ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. |

Δείξας οὖτι δι' αἰσθησίεως τὰ κοινὰ ἔργα τε καὶ πάθη τῶν ζῷων, 20
ἔχων δὲ καὶ τὸ τὴν αἰσθησιν κοινὸν ἔργον εἶναι ψυχῆς τε καὶ σώματος,
ἔχει μὲν ἐπόμενον τοῖς εἰρημένοις τὸ δεῖν περὶ αἰσθησίεως εἰπεῖν πρὸ τού-
20 τῶν ἀδι' αἰσθησίεως η̄ μετὰ αἰσθησίεως ὑπὸ τῶν ζῷων γίνεται· πρῶτον 5
γάρ τῶν κοινῶν, οὐ τάλλα πρωσθεῖται. ἐπεὶ δὲ τὰ μὲν εἰρηται περὶ αἰσθη-
σίεως τὰ δὲ ὥρθησται, τῶν μὲν εἰρημένων ἡμᾶς ὑπομιμήσκει (εἰρηται
δὲ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς περὶ τῆς αἰσθητικῆς ψυχῆς καὶ δυνάμεως καὶ περὶ
τῆς ἐνεργείας τῆς κατ' αὐτήν)· τούτων δε ᾧς εἰρημένων καὶ ἐν οἷς εἰρηται
25 ὑπομιμήσκει ἡμᾶς, προσθήσει δὲ νῦν τὸν περὶ τῶν αἰσθητηρίων λόγον 10
(κοινὸν γάρ η̄ ή αἰσθησίαι ψυχῆς τε καὶ σώματος, ὥστε ὁ περὶ τῶν αἰσθη-
τηρίων λόγος τῷ περὶ αἰσθησίεως συνηπται), ἔτι δὲ τὸν περὶ τῶν αἰσθητῶν,
ἐπειδὴ περὶ ταῦτα η̄ τῆς αἰσθησίεως ἐνέργεια· περὶ δὲν καὶ αὐτῶν ἐπ'
δλίγον μὲν προειρηται καὶ ἐν | τοῖς Περὶ ψυχῆς, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ἀκρι- 21
30 βέστερον νῦν ὥρθησται. ὑπομιμήσκει δὲ ημᾶς διὰ βραχέων τε καὶ σαφῶς
τῶν περὶ αἰσθησίεως εἰρημένων τε καὶ δεδιδαγμένων ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς

2 ή om. a εἴη ἀν V 3 alt. αι om. a 4 τε TVAN: om. a 6 τούτου T
κοινώτερον AN 7 ἐν om. T 8 ταῦτα] hoc T 9 τοῦ om. Arist.
διὰ {τοῦ} λόγου ex Arist. vid. scrib., cf. v. 11 10 φημὶ a (φησὶ etiam M)
χωρὶς] ἄνευ a 11 post ῥάσον add. τοῦτο V 12 prius τὸ] τοῦτο a: τοῦτο τὸ N(?)
14 τε om. Arist. codd. 16 τοῖς TVa: τῷ AN 17–20 τὰ κοινὰ–δι' αἰσθη-
σίεως rep. a 18 δὲ] τε T εἰναι om. V 19 ἔχει Na: ἔχει VA: est T
δεῖν cum T om. Thurot 21 περὶ a: δι' AN (per sensum T): om. V 21. 22 αἰσθη-
σίεως om. V 23 post ψυχῆς add. τε V 24 δὲ VANT: δη̄ a (cf. ad p. 7,15)
26 τε om. Aa 27 τὸν ANa: τῶν V: ο̄ M αἰσθητηρίων AN 28 ἐπειδὴ
VN: ἐπεὶ Aa ταῦτα] hoc T post αὐτῶν add. μὲν V 31 Περὶ ψυχῆς]
cf. ad p. 3,20

αὐτῷ, ὅτι πᾶσι μὲν τοῖς ζώοις ἀνάγκη αἰσθησιν ἔχειν· ταύτῃ γὰρ τὰ ζῷα ²¹ τῶν μὴ ζώων χωρίζεται. ἐδεῖξε δὲ ἐκεῖ ὅτι ἀπτὰ ὄντα καὶ μὴ ἀπλᾶ ²² ἀλλὰ σύνθετα καὶ ἐν συμμετρίᾳ τινὶ τῶν ὑποκειμένων τὸ εἶναι ἔχοντα, εἰ μὴ ἀπτόμενα ἦν καὶ αἰσθανόμενα ὡς φυλάσσεσθαι τὰ φθαρτικὰ αὐτῶν, ²³ ὃ ὑπὸ τῶν ὑπερβολῶν ἀν τῶν ἐν τοῖς ἀπτομένοις; αὐτῶν ἐφθείρετο. πάθος δὲ τὴν αἰσθησιν εἶπεν, ὅτι αἰσθάνεσθαι διὰ πάθους.

Οὐκέτι μέντοι ἐν πᾶσι τοῖς ζώοις πᾶσαι αἱ αἰσθήσεις, ἀλλ' ἐν πᾶσι ¹⁰ μὲν ἀφῇ τε καὶ γεῦσις. ἐδείχθη γὰρ ἐπὶ τέλει τοῦ τρίτου Περὶ ψυχῆς ὅτι τῆς ἀφῆς τὰ ζῷα στερηθέντα ἀμα καὶ τοῦ εἶναι παύεται (τῆς γὰρ ¹¹ μεσότητος καὶ συμμετρίας τῶν σωμάτων, ἐν ᾧ τοῖς ζώοις τὸ εἶναι, φθορά ἐστιν ἡ τῆς ἀφῆς φθορά), ἀλλὰ | καὶ διτὶ ἡ γεῦσις τῆς τροφῆς οὖσα κρι- ²² τική τε καὶ ληπτικὴ ἀντικαία τοῖς ζώοις, εἴγε χωρὶς τοῦ τρέφεσθαι ἀδύνατον αὐτὰ σώζεσθαι. ἐστι γὰρ ὁ χυμὸς τοῦ γευστικοῦ μορίου τῶν ἐν ἡμῖν πάθως, τουτέστι τῆς γεύσεως. ἡ γὰρ γεῦσις, δι' οὗ τρεφόμεθα ¹⁵ μόριον ἡμῶν οὖσα, τούτου ἀντιλαμβάνεται καὶ ὑπὸ τούτου πάσχει πως· τὸ δὲ γὰρ ἡδὺ διαχρίνει ἡμῶν τὸ δι' οὗ γεύσεθαι, διπερ ἐστὶν ἡ γλῶττα· αὕτη γὰρ ὑπὸ τοῦ χυμοῦ πάσχουσα αἰσθάνεται αὐτοῦ καὶ γεύεται.

Εἰπὼν δὲ τὸ γὰρ ἡδὺ διαχρίνει καὶ τὸ λυπηρὸν αὐτῇ περὶ τὴν τροφήν, ὥστε τὸ μὲν φεύγειν τὸ δὲ διώχειν ἐπήνεγκε τὴν αἰτίαν ²⁰ διτὶ ὁ μὲν χυμός, οὐ αἰσθάνομεθα, πάθος ἐστὶ τοῦ γευστικοῦ μορίου. διὸ εὐλόγως ἡμῖν εἰρηται τὸ τὴν γεῦσιν τὸ ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν διαχρίνειν τὸ ἐν τῇ τροφῇ ἐν τῷ πάσχειν· τὸ γὰρ γευστικόν, δὲστι μόριον ἡμῶν, ὑπὸ τοῦ γευστοῦ πάσχον τὸ ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν καὶ τὸ τρόφιμον καὶ μὴ διαχρίνειν. γράφεται καὶ ἀντὶ τοῦ γευστικοῦ μορίου 'τοῦ θρεπτικοῦ ²⁵ μορίου πάθος', καὶ οὕτως ἀν λέγοιτο τῇ θρεπτικῇ δυνάμεως τῆς ψυχῆς ²⁶ πάθος ὁ χυμὸς εἶναι, ὡς ὑπὸ τοῦ χυμοῦ πασχούστης τῆς δυνάμεως ταύτης. ἀτοπον δὲ τὸ λέγειν ὑπὸ χυμῶν πάσχειν τὴν θρεπτικὴν δύναμιν· τὸ μὲν γὰρ ὑπὸ χυμῶν πάσχειν τὸ αἰσθάνεσθαι χυμῶν ἐστι, τὸ δὲ θρεπτικὸν ²⁷ ἄλλο τοῦ αἰσθητικοῦ. διὸ ἀμεινον, εἰ οὕτως εἴη ἔχουσα ἡ γραφή, μὴ ἐπὶ

1 Εἶχεν αἰσθῆσιν α	2 ἐκεῖ om. AN	cf. Arist. p. 424 ^a -28 ss. 435 ^b 7 ss.
3. 4 habentia sunt tangentia et sentientia T	3 εἰ] ἡ AN	4 ἡν om. AN
M: ἀπὸ VANA	αὐτῶν] ὄντων V: que ipsa T	5 ὑπὸ (γρ.)
αὐτοῖς conicio	6 αἰσθάνεται V, ⟨τὸ> αἰσθά-	
7 πᾶσα αἰσθῆσις α	8 ἐπὶ VAN: ἐν τῷ a (in fine T)	νεσθαι
ψυχῆς] p. 435 ^b 4 ss.	11 τροφῆς] ἀφῆς a (corr. M)	Περὶ
12 te om. a (habet etiam M)	13 possibile T	
ἀντιληπτικὴ Thurot (receptivus T), cf. v. 15 et p. 10.4	14 οὐ ex T Thurot (cf. v. 16 et p. 10.2):	
equidem aliter distinxī	post ζῷοις addebat δῆλον Thurot,	
ἡς libri	15 μόριον] κύριον N	
16 τὸ om. a	ἡμῶν om. T	πως om a (habet etiam M)
αὐτῇ libri	17 ὑπὸ N: ἀπὸ V.la	
ipse T	18 αὐτῇ VN: αὐτῇ Aa	
19 τροπὴν V	ῶστε—διώχειν om. a (habet etiam M)	20 μὲν δ N
21 τὸ δὲ τὴν AN	22 ἐν] τροφῇ (!) V	γευστικοῦ Arist. codd. LU (ceteri θρεπτικοῦ, cf. v. 24), μόριον om. Arist. codd. EMY
23 γευστικοῦ V	23 πάσχον a: om. TVAN	24 καὶ om. a
μόριον om. T	24 καὶ om. a	24. 25 τοῦ θρεπτικοῦ
25 λέγοις a	25 δυνάμεως om. T	26 εἶναι supra ras.
extensis litteris scripsit V	ώς] καὶ a	27 χυμοῦ a
	28 χυμοῦ a	29 εἰ om. a

τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς ἀναφέρειν τὸ θρεπτικόν, ὡς φησι δεῖν ἀκούειν τῆς 23 λέξεως Ἀσπάζος, ἀλλ᾽ ἐπὶ τὸ μόριον δι᾽ οὐ τρεφόμεθα (τούτου γὰρ ὁ χυμός), ἵν’ ἡ τοῦ τρέφειν δυναμένου μορίου πάθος τὸν χυμὸν λέγων, οὐ ἔστιν ἡ γεῦσις ἀντιληπτική. ἀμεινῶν δὲ ἡ πρότερον ὥρηθεῖσα γραφή. 10 5 γράφεται καὶ οὕτως· καὶ ὅλως ὁ χυμός ἔστι τοῦ γευστικοῦ θρεπτικοῦ μερίου πάθος. κανὸν ἡ οὕτως γεγραμμένον, εἴη ἀν τὸ λεγόμενον διτὶ τοῦ γευστικοῦ μορίου δὲ στις θρεπτικὸν ὁ χυμὸς πάθος, ἵν’ ἡ τὸ μὲν γευστικὸν ὡς γένος, διαφορὰ δὲ τοῦ γευστικοῦ τὸ θρεπτικόν καὶ μῆ. τοῦ δὴ γευστικοῦ θρεπτικοῦ, δὲ στις μόριον ἡ | εἰδος τοῦ γευστικοῦ, πάντος 24 10 ἔστιν ὁ χυμός, γευστικὸν δὲ ἡ αἰσθησίς ἡ γευστική. καὶ εἴη ἀν τῆς γραφῆς ἔχουσα ἀμφότερα τὰ εἰρημένα ἐν ταῖς πρὸ ταύτης δύο γραφαῖς.

‘Η μὲν οὖν ἄφη τε καὶ ἡ γεῦσις κοινὴ πᾶσι τοῖς ζῷοις· αἱ δὲ διά 5 τινων μεταξὺ ἀλλων γινόμεναι αἰσθήσεις, οἵτινες αἱ καταλειπόμεναι τρεῖς, οὐκέτι πάντων εἰσὶ κοιναὶ τῶν ζῴων, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς Περὶ 15 ψυχῆς εἰρηκεν. ἐν οἷς μέντοι εἰσὶν, ὥσπερ πρὸς σωτηρίαν αὐτοῖς συντελοῦσαί εἰσιν, ὡς καὶ τοῦτο ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἰρηκε. τῷ γὰρ κατὰ τόπον εἶναι κινητικὰ καὶ μεταβλητικὰ τῆς τε ὄψεως δεῖται, δπως φυλάσσηται 10 καὶ μὴ περιπίπτῃ τοῖς φθαρτικοῖς αὐτῶν, καὶ τῆς διφρήσεως, δπως προαισθάνηται τῆς τροφῆς. ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν ψόφων ἀντιληψίς εἰς σωτηρίαν 20 συντελεῖ· πολλοὶ γὰρ ψόφοι τῷ τῶν ζώων εἰσὶ φθαρτικοί, οὓς φυλάσσεται. ἀλλὰ καὶ ἐπιβούλας τὰς ἐξ ἀλλήλων φυλάσσεται τὰ ζῷα διὰ τοῦ | ψόφου 25 προαισθανόμενα αὐτῶν. ὃν ποιεῖ ἡ προσιόντα ἡ ὑποχωροῦντα ἡ ὑφιστάμενα. ἀλλὰ καὶ τροφῆς τῷ εὔποριαν πολλάκις τοῦ ψόφου σημάντος· πολλὰ γοῦν τῶν σαρκοφάγων τῷ ψόφῳ τῷ διακρίνουσιν ἀλώσιμα αὐτοῖς ζῷα, καὶ 25 οὕτως αὐτοῖς ἐπιτίθεται.

Πᾶσαι μὲν οὖν αἱ αἰσθήσεις σωτηρίας ἔνεκα τοῖς ζῷοις ὑπάρχουσιν, 3 ἥδη δὲ καὶ εἰς φρόνησίν τινες αὐτῶν συντελοῦσι τοῖς φρονήσεως δεκτικοῖς, ὡς μὴ μόνον τοῦ ἀναγκαίου χάριν αὐτὰς ἐν αὐτοῖς εἶναι, ἀλλὰ καὶ τοῦ εὗ.

2 λέξεως] λεγούσης N Ἀσπάζος; ΤΑα: ἀσπασίως N, in spatio viii-x litt. om. V
 3 τοῦ] τὸ a 4 δὲ] δὲ καὶ V πρότερον Αα (cf. p. 57,11 Th.): προτέρα VN (prior) T
 6. 7 καν—πάθος TV: om. ANa 7 διτὶ V: om. T 9 gustativi itaque et nuri-
 piui T δὴ] δὲ M 10 alt. ἡ V(T): καὶ ANa 14 αὐτὸς om. T
 τοῖς] τῷ N(?)a 15 εἰρηκεν] εἴπεν a, cf. Arist. Γ 12 p. 434 b 22 ss. εἰσίν, ὥσπερ
 om. T, et ὥσπερ fort. del. 16 τοῦτο VAN: ἐν τούτῳ a: om. T εἰρηκε TVA:
 εἰρηται Na 16. 17 τὰ γὰρ κατὰ τόπον κιν. κ. μ. ὅντα τῆς ex T Thurot, probante
 Usenero p. 537b, qui καὶ—δύντα delebat 17 κινητὰ V καὶ] γίνεται a 17 μετα-
 βατικά V 18 αὐτὸν Na 19 ante τῆς add. καὶ V 20 τῶν ζώων ψόφοι V
 τῶν del. et φθαρτικῶν σημαντικοῖ, ἀ conicio φυλάττεται V 21 φυλάττεται Αα
 22 προαισθανόμεθα N δη] ὃν V tertium ἡ T: καὶ VANa 22. 23 ὑφιστά-
 μενα MT (subsistentia) NA: ἀφιστάμενα Va 23 ἀλλὰ—σημάντος] sed et alimenti
 habundantiam significantia T τροφῶν a (sed v. Arist. p. 596 b 21). εὐπορίαν MTN:
 ἀπορίαν VAA, εὐπορίαν ἔχει νει εὐπορία πολλοῖς (pro πολλάκις) coni. Thurot, an εὐπορεῖ νει
 εὐπορίαν (πορφύραται) πολλάκις? πολλάκις] om. a (habet etiam M) ψόφου] πόρου a
 σημάντος a 24 ἀλώσιμα] ἐδώδιμα ex T (esipilia) Thurot: διαχρίνει τίν' ἀλώσιμα
 conicio 26 ἔνεκεν AN 27 τινός NA 28 ὡς MVAN: καὶ a
 ἐν αὐτοῖς post ὡς ponit M: om. a καὶ] multi T (simul?)

πολλὰς γάρ, φησί, εἰσαγγέλλουσι διαφοράς, ἐξ ὧν ἡ τε τῶν νοη- 25
τῶν ἐπιγίνεται φρόνησις καὶ ἡ τῶν πρακτῶν. λέγει δὲ ταῦτα περὶ 10
τε τῆς ὑφεως καὶ τῆς ἀκοῆς, ὡς καὶ αὐτὸς προϊὼν δηλοῖ. διτὶ δὲ ἀρχαὶ
πρᾶξεως τε καὶ θεωρίας αἱ δι’ αὐτῶν ἀντιλήψεις καὶ διαφοραὶ τούτων ὧν
5 ἀντιλαμβάνονται, δῆλον. αἱ τε γὰρ τῶν ὄρατῶν διαφοραὶ εἰς ἔννοιαν ἡμᾶς
ἥγγαν | φωτός τε καὶ σκότους, τουτέστιν ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ἀφ’ ὧν 26
ὁρμώμενοι τὰ ποιητικὰ τούτων ἐζητήσαμεν· διθεν ἡ περὶ τοῦ κόσμου καὶ
τῶν ἐν αὐτῷ θεωρία, ἡ ποιητικὰ νυκτός τε καὶ ἡμέρας ἀνὰ μέρος ὄρῶντες
γίγνομενα καὶ ἀριθμοῦ ἐπίνοιαν ἔσχομεν, ὡς φησι Πλάτων· ἀλλὰ καὶ τὸ 5
10 τὴν σελήνην μὴ ἀεὶ ὅμοια; πεφωτίσθαι εἰς ἔννοιαν ἡμᾶς ἥγαγεν, διτὶ μὴ
εἰκεῖον αὐτῆς τὸ λαμπρὸν τοῦτο φῶς· ἀλλὰ καὶ αἱ τῶν κινήσεων τῶν
ἀστρων καὶ μεγεθῶν φαινόμεναι διαφοραί (καὶ γάρ τούτων ἡ ὄψις ἀντι-
λαμβάνεται μᾶλιστα, εἰ καὶ κοινὰ αὐτῇ ταῦτα τὰ αἰσθητὰ καὶ πρὸς ἄλλας·
πάντων γάρ τῶν σωμάτων τὰ μεγέθη καὶ αἱ κινήσεις καὶ ὁ ἀριθμὸς καὶ 10
15 τὰ σγήματα τῇ ὄψι αἰσθητά, ἐπεὶ καὶ ὄραται πάντα τὰ σώματα τῷ
κεχρῶσθαι. διὰ γάρ τῶν ἰδίων αἰσθητῶν καὶ μετὰ τούτων ἡ τῶν κοινῶν
αἰσθησις ἐκάστη γίνεται· διὸ ἡ ἀκοὴ τοῦ ἐν ψόφῳ μεγέθους μόνου αἰσθά-
νεται καὶ τοῦ ἐν τούτῳ ἀριθμοῦ καὶ τῆς | ἐν τούτῳ κινήσεως, ὅμοιας δὲ 27
καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων ἐκάστη) περὶ τε τῆς κατὰ κίνησιν ὄμαλότητος
20 αὐτῶν εἰς ἔννοιαν ἡμᾶς ἥγαγε καὶ περὶ τῆς ἀδιότητος αὐτῶν καὶ περὶ
τοῦ μεγέθους τοῦ κατὰ ἀλήθειαν αὐτῶν ἐξετάσεως. προσῆγαγε δὲ ἡμᾶς
ἡ τούτων θέα καὶ ἐπὶ τὴν ζήτησιν τοῦ πρώτου αἰτίου, δὲ τῆς τοιαύτης 5
τάξεως τε καὶ φορᾶς αὐτοῖς αἰτίον ἔστι. καὶ πρὸς τὰς πράξεις δὲ ἡμᾶς
παιδεύει πῶς· περὶ γάρ τὰ καθ’ ἔκαστα αἱ πράξεις, ἀ ἔστιν αἰσθητά τε
25 καὶ ὄρατά, ἐκ δὲ τῆς περὶ ταῦτα ἐμπειρίας τὸ πλεῖστον τῆς φρονήσεως.
παρατηρήσαντες γάρ ἐκ τῶν συμβαινόντων ἐν τοῖς αἰσθητοῖς τὰ τε ὠφέλιμα
καὶ τὰ βλαβερά καθόλου περὶ αὐτῶν δέξαν λαμβάνομεν, τὰ μὲν τοιαῦτα 10
λέγοντες εἴναι φευκτά τε καὶ βλαβερά, τὰ δὲ τοιαῦτα αἱρετά τε καὶ ὠφέ-

1 πολλὰ N εἰσαγγέλλουσι cum Arist. (*annuntiant* T) scripsi: διαγγέλλουσι VANa, cf. p. 12,18 διαφορά N 2 ἐγίνεται Arist., sed v. p. 13,2 περιγίνεται hoc T
3 post ὄψεως add. τε a alt. τῆς om. a δῆλοι] ἐρεῖ N(?)a 7 ἐζητή-
σαμεν VN (*exquirimus* T): ἐξητάσαμεν A(?)a περὶ om. V 8 ἐνιαυτῶν a
(ἐν αὐτῷ etiam M) τε ante νυκτός transpon. N: om. a post ἡμέρας add.
γίνεται VAN: post διθεν v. 7 ut vid. T (non recepi, quod ἐγένετο Alex. scripsisset): om. a
9 post ἀριθμοῦ add. ἐπὶ AN (et N τε s. s.) ἐπινοίας N ἔχομεν TV
[Πλάτων] Tim. p. 39B 10 ὄμοιον a (corr. M) περιφωτίσθαι V 11 αὐτῆς V
12 prius καὶ TVa: om. MAN 12 φαινόμεναι MTAN: γινόμεναι Va 13 αὐτῶν a
(corr. M): *ipsis* T 14 τῶν om. a 17 ἐκάστη conicio ζέφω V μόνου
μεγέθους a 19 αἰσθήσεων TVN: αἰσθήσει Λ: αἰσθητήρίων a 20 ἔκαστον a
20 ἥγανεν N: ἥγανεν bene coni. Thurot 20. 21 καὶ (εἰς τὴν) περὶ τῆς—ἐξετάσιν
conicio 21 ἐξετάσεως TV: ἐξέ A (i. e. ἐξετάσιν, fort. recte): ἐξέως N: ἐξετάσαι a
22 ἡ] ἡ περὶ a ἐπὶ τὴν—αἰτίου VANa (τὴν om. a): ἐπὶ τὸ πρώτον αἰτίον ex T
Thurot 23 αἰτίον ἔστι MT: ἔστιν αἰτίον VAN: αἰτίον a 24 καθέκαστον a
τε om. a (habet etiam M) 25 δὲ a: om. TVAN 26 ἐξ] καὶ a (corr. M)
συμβ. ἐν τοῖς αἰσθ. TVAN: ἐν τοῖς αἰσθ. συμβ. a 27 μὲν om. a (habet etiam M)

λιμα· ἐξ ὧν τὸ βιουλεύεσθαι ἡμῖν περὶ τῶν μελλόντων. ἀλλὰ καὶ ἡ τοῦ 27
καλοῦ καὶ ἡ τοῦ αἰσχροῦ ἔννοια βεβαιοῦται ἡμῖν ὑπὸ τῆς ὄψεως· ὥρώμενα
γάρ τὰ αἰσχρὰ μιητότερα, καὶ τὰ καλά τε καὶ σεμνὰ ζηλωτότερα. ὅτι 28
δὲ καὶ ἡ ἀκοὴ πρός τε πρᾶξιν καὶ θεωρίαν χρήσιμος, πρόδηλον, εἴγε
5 ἀκούοντες μανθάνομεν τὰ κατὰ τὰς ἐπιστήμας.

Συγχρίνων δὲ τὴν τε ὄψιν καὶ τὴν ἀκοήν, ἀς καὶ πρὸς φρόνησιν εἰπε
τοῖς φρονήσεως δεκτικοῖς συντελεῖν τὴν τε πρακτικὴν καὶ τὴν θεωρητικὴν, ἁ
λέγει πρὸς μὲν τὰ ἀναγκαῖα χρησιμωτέραν τὴν ὄψιν εἶναι καθ' αὐτήν
(ῶν γάρ ἐστι καθ' αὐτὴν ἀντιληπτική, ταῦτα πρὸς σωτηρίαν τοῖς ἔχουσιν
10 αὐτὴν ἐστι χρήσιμα· καὶ γάρ ἂ δεῖ προφυλάξεσθαι δείκνυσι, καὶ τίνα
αἰρεῖσθαι δεῖ), πρὸς μέντοι τὴν ἐπιστήμην τὴν ἀκοήν φησι κατὰ συμ-
βεβήκος πλέον συντελεῖν· διὰ γάρ ταύτης αἱ μαθήσεις τε καὶ ἴστορίαι. 10
κατὰ συμβεβήκος δὲ εἰπεν, ὅτι προηγουμένως μὲν ἡ ἀκοὴ ψόφων ἐστὶν
ἀντιληπτική, κατὰ συμβεβήκος δὲ καὶ λόγων· ὅτι γάρ καὶ ὁ λόγος ψόφος
15 τίς ἐστι, [τούτων] ἀκοὴ ἀντιλαμβάνεται αὐτοῦ. |

"Οτι δ' ἡ μὲν ὄψις πρὸς τὰ ἀναγκαῖα χρησιμωτέρα καθ' αὐτήν, ἡ 29
δὲ ἀκοὴ πρὸς νοῦν καὶ φρόνησιν κατὰ συμβεβήκος, δείκνυσι διὰ τοῦ τὴν
μὲν ὄψιν πολλὰς εἰσαγγέλλειν διαφορὰς τῷ πάντα τὰ σώματα μετὰ χρώ-
ματος εἶναι ὄρατά, μὴ εἶναι δὲ τὰ χρώματα καθ' αὐτά. πάντα οὖν τὰ 5
20 χρώματα ἡ ὄψις ὄρωσα αἰτίᾳ γίνεται τοῦ τὰ μὲν οὐκεῖα αἰρεῖσθαι, τὰ δὲ
ἄλλοτρια φεύγειν τε καὶ ἀποστρέψεσθαι· πλεῖσται δὲ αἱ τῶν χρωμάτων
διαφοραί. αἰσθανομένη δὲ πάντων τῶν σωμάτων τῷ κεχρῶσθαι αὐτὰ
τῶν κοινῶν αἰσθητῶν μαλιστά ἐστιν αἰσθητική· μαλιστα γάρ τοῖς σώμασι
παρακολουθεῖ, ὃν αἰσθάνεται. μέγεθος γάρ καὶ σχῆμα καὶ κίνησις καὶ 10
25 ἀριθμὸς ἐν τούτοις πρώτως τε καὶ κυρίως. ἀπὸ γάρ τῶν ἀριθμητῶν καὶ
καὶ ἡ τοῦ ἀριθμοῦ ἐπίνοια, ἀριθμητά δὲ τὰ αἰσθητά, ἀ τῷ κεχωρισμένα
ἄλληλων ὄρᾶσθαι καὶ ἀριθμητά ἐστιν. ἡ δὲ αἰσθησις αὐτῇ καὶ μεγέθους
καὶ κινήσεως καὶ σχῆματος καὶ ἀριθμοῦ αἰσθάνεται διὰ τῆς τῶν χρω-
μάτων ἀντιλήψεως. πλείστας οὖν διαφορὰς ἡ ὄψις ἡμῖν μηνύει, ἐξ ὧν τὸ 30

1 post ὧν cum T (*erenit*) add. συμβαίνει Thurot 2 ἡ τοῦ VAN: om. a ἡμῖν
βεβ. TVNA: βεβ. ἡμῖν a 3 σεμνότερά τε καὶ ζηλωτότερα cum T Thurot, recte ut
vid.

ζηλωτότερα] βελτιώτερα a 5 ἀκούοντος N 7 τῷ ετ δεκτικῷ a
8 τὰ μὲν a ὄψιν MTVAN: γνῶσιν a 10 αὐτὰ ἦν N: ipsa T
ἐστι MTVAN: om. a χρησίμη a προσφυλάξεσθαι VB, προσφυλάξεσθαι N
11 αἰρεῖσθαι ex T (*guerere*) Thurot (cf. v. 20): αἰτεῖσθαι libri μέντοι Ta: μὲν
τοῖναν VAN 12 τε om. a 13 ἐστιν om. a (habet etiam M) 14 λόγων
Va: λόγον AN: λόγου T 15 τίς ἐστι, τούτων VANa: τίς ἐ. ἀκοὴ T: ἐστιν M:
τίς ἐστι, τούτῳ καὶ ἡ a 16 πρὸς τὰ om. a 17 καὶ] τε καὶ AN
18 μὲν ὄψιν] μέμψιν V ἀγέλλει Arist. cod. E (male Biehl) 21 τε om. a

θ

24 παρακολουθεῖ N: παρακολουθοῦσιν AA καὶ κίνησις om. T
25 τούτων V 26 δὲ om. V κεχωρισμένω N: κεχρωσμένα a 27 ἀλλήλων]
εἶναι a ὄρᾶται τε καὶ M 28 διὰ TVa: μὲν, διὰ δὲ M: δὲ διὰ AN: (αἰσθάνεται)
δὲ διὰ coniciebam 28, 29 τοῦ χρώματος T

χρήσιμον ἡμῖν τὸ κατὰ τὰς αἱρέσεις μὲν τῶν ὀφελίμων φυγὰς δὲ τῶν 30 βλαβερῶν περιγίνεται, οὐ τοῖς λογικοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἔχουσιν αὐτῆν.

'Η δὲ ἀκοὴ διαφορῶν μὲν οὐ πολλῶν ἐστιν αἰσθητική· τὰς γὰρ τῶν 5 ψόφων διαφορὰς διαγιγνώσκει καθ' αὐτὴν μόνας, ὥστε τοῖς πλείστοις τῶν ἔχοντων αὐτὴν διάγονον παρέχεται τὸ χρήσιμον· τοῖς δὲ λογικοῖς καὶ λόγου αἰσθησίν τε καὶ σύνεσιν ἔχουσιν οὐ τὰς τῶν ψόφων μόνον διαφοράς, ἀλλ' ἔτην καὶ τὰς τῆς φωνῆς σημαίνει. ἐπεὶ δὲ ὁ λόγος αἴτιος τῶν μαθήσεων 10 ἀκουστὸς ὁν (ψόφος γὰρ καὶ αὐτὸς ἡ διὰ ψόφου· κατὰ συμβεβηκός γὰρ 15 ἡ ἀκοὴ τοῦ λόγου αἰσθητική· οὐ γὰρ ὡς λόγου, ἀλλὰ ἐπεὶ συμβεβηκεν αὐτῷ ψόφῳ εἶναι), αἴτια ἡμῖν ἡ ἀκοὴ ἐπιστήμης τε καὶ θεωρίας γίνεται. διὰ τί δὲ γίνεται ἡ ἀκοὴ, τοῦ λόγου οὖσα ἀκουστική, μαθήσεως ἡμῖν | αἴτια, ἔδεικε· διὰ γὰρ τὸ τὸν λόγον ἐξ δινόματων συγκεῖσθαι, τὰ δὲ δύο- 31 ματα σύμβολά τινων εἶναι καὶ σημεῖα· φωναὶ γὰρ σημαντικαὶ τὰ δινόματα 15 (δινόματα γὰρ καὶ τὰ ῥήματα λέγει νῦν), ὁ λόγος γὰρ ἐκ τούτων ἔχει τὴν σύνθεσιν. διτὶ δὲ κατὰ συμβεβηκός ἡ ἀκοὴ ἡμῖν αἴτια τοῦ ἀντιλαμβάνεσθαι 5 λόγου, δῆλον ἐκ τοῦ τῶν μὴ ὄμοφώνων ἡμᾶς ἀκούειν μὲν δροίως, ἀλλὰ μὴ ὡς λόγου τῶν λεγομένων συνιέναι· οὐ γὰρ ἐν τῷ ἀκούειν τὸ συνιέναι, ἀλλὰ διὰ τὸ ἀκούειν. εἰη δ' ἀν τὸ ἀκόλουθον τῆς λέξεως· 'ὁ γὰρ λόγος 20 αἴτιος τῆς μαθήσεως, ὃν κατὰ συμβεβηκός, ἀλλ' οὐ καθ' αὐτὸν ἀκουστός·' οὐ γὰρ ἡ λόγος ἀκουστὸς καθ' αὐτόν, ἀλλ' ἡ ψόφος. 10

"Οτι δὲ πρὸς φρόνησιν καὶ ἐπὶ πλέον ἡ ἀκοὴ τῆς ὄψεως συντελεῖ, σημεῖον ἐτίθετο τὸ καὶ τῶν ἐστεργημένων ἑκατέρας τῶν αἰσθησεων τούτων ἐκ γενετῆς τοὺς τυφλοὺς τῶν | καφῶν <καὶ ἐνεῶν> φρονιμωτέρους εἶναι, ὡς 32

1 φυγὴν α (corr. M) 2 μόνον TVAa: δὲ μόνον MN 4 ἐστιν om. a (habet etiam M)
5 γιγώσκει a καθ' αὐτὴν V (secundum se T): καθ' αὐτὰς ANa 7 οὐ τὰς MTVAN:
αὐτὰς a μόνων a 8 τὰς] τὰ M σημαίνει VN (ση ^μ Α): σημαῖα Ma: σημαῖας
Thurot (significationes T) ἐπειδὴ δ a 9 διά] cum T ψόφου] ψόφου V:
ψόφου <κατὰ συμβεβηκός> coni. Thurot 10 ἐπεὶ om. T 11 αἴτια VAN: αἴτιον Ma
ἡμῖν om. a (habet etiam M) τε om. a (habet etiam M) 12 τῇ τὸ AN
ἀκουστὴ α (ἀκουστικὴ etiam M) 13 αἴτια V 14 cf. Vahlen ad Arist. Poet.
p. 47 15 λέγων a γὰρ] δὲ bene coni. Thurot 16 ἡμῖν] verbi T (corr.
nobilis?) 17 τούτων N δροφωνεῖν AN ἡμῖν M post μὲν add.
ἡμᾶς M δροίως om. a (habet etiam M) 17. 18 ἀλλὰ μὴ Ma: ἀλλ' ἡ TVAN
18 λόγων T οὐ a: om. TVAN συνιέναι Ta: vñ AN: vñ V
19 ante ἀλλὰ spat. vii litt. T δ' om. AN λέξεως] ως AN 21 prius
ἡ VANa alt. ἡ T: ἡ a: ἡ VAN 22 διά] τοῦ a καὶ MVAN: om. Ta
ἐπὶ πλέον] plus T ἡ ἀκοὴ εχ T Thurot: τὴν ἀκοὴν libri; ceterum T alibi coniunctionem pro infinitivo ponit; sed hic ei fido, cum etiam VAN διτὶ praestent, v. ad v. 22
συντελεῖ εχ T Thurot: συντελεῖ libri 23 θέτηκε Thurot (posuit T): θέτειον conicio (παρέθετο dicere solet) ὃν ἐστέργη AN τούτων om. a 24 τοὺς ἐκ γενετῆς transpon.
a (sed v. Arist.) καὶ ἐνεῶν addidi (v. Arist. et p. 14,1 ss.): inde corruptum ἐκ γενετῆς
(a necessitate) hic rep. T: spatium in litt. N: om. VAA φρονιμωτέρους V (prudentiores
T), et sic Arist.: σοφωτέρους MN(?): συνετωτέρους Aa 24. p. 14,1 ὡς—ἔχοντας VANa
(cf. v. 11 ss.): tamquam habentes auditum, qui magis est causa prudentie T: ως τὴν ἀκοὴν

τὴν τῆς φρονήσεως αἰτίαν ἔχοντας. λέγει δὲ [ἐννεοὺς] τοὺς μὴ δυναμένους 32 τῇ ἀκοῇ κεχρῆσθαι κωφούς, <ἐνεοὺς δὲ τοὺς μὴ λαλοῦντας> μηδὲ ἀκούοντας. ἀκόλουθον γάρ κωφοῖς τε καὶ ἐνεοῖς εἶναι. εἴτη δ' ἂν πρὸς μὲν τὴν ἐξ ἀρχῆς ζήτησιν καὶ αἰσθησιν τῶν ἐν θεωρίᾳ ἡ ὅψις συμβαλλομένη πλέον, 5 μὲν πρὸς δὲ τὴν τῶν εὑρημένων μάθησιν ἡ ἀκοή.

p. 437a17 Περὶ μὲν οὖν τῆς δυνάμεως, ἣν ἔχει τῶν αἰσθήσεων ἑκάστη, πρότερον εἴρηται.

"Οτι δ' ἀναγκαῖος ὁ περὶ αἰσθήσεως λόγος τῷ περὶ τῶν κοινῶν ἐνεργειῶν τῶν ζώων τὸν λόγον ποιουμένῳ, ἵτις θεωρία τῇ περὶ ψυχῆς 10 συνῆπται, φανερόν. κοινότατόν τε γὰρ τοῖς ζῷοις πᾶσιν ἔργον τὸ αἰσθά- 10 νεσθαι, καὶ προσέτι καὶ τῶν ἄλλων ἔκαστον ἔργων τῶν κοινῶν δι' αἰσθήσεως ἡ μετ' αἰσθήσεως γινόμενον δέδεικται. ἀλλ' ἐπεὶ ἡ | αἰσθησις, 33 ὡς περ οὖν καὶ τῶν ἄλλων ἐνεργειῶν αἱ πλεῖσται τῶν ὑπὸ τῶν ζώων ἐνεργουμένων, κοινὴ σώματος τε καὶ ψυχῆς ἐστι, φθάνει δὲ περὶ τῆς 15 αἰσθητικῆς δυνάμεως τῆς ψυχῆς ἐν τοῖς ΙΙερὶ ψυχῆς εἰρῆσθαι, τοῦτο μὲν ἡμᾶς ὑπομιμήσκει τοῦ μὴ νῦν πάλιν περὶ τούτου λέγειν τὴν αἰτίαν ἀποδιδούς, περὶ δὲ τοῦ σώματος δι' οὐ ἡ αἰσθησις γίνεται (ἔστι δὲ τοῦτο τὰ αἰσθητήρια) νῦν προτίθεσι. λέγει δὲ τινας τῶν περὶ αἰσθήσεων εἰρηκότων ζητεῖν ἔκαστην αἰσθησιν ἐξ ἔκαστου τῶν σωματικῶν στοιχείων ποιεῖν, καὶ 20 [πέντε τῶν αἰσθήσεων οὐσῶν] οὐκ εὐποροῦντας συνάγειν εἰς τέσσαρα στοιχεῖα πέντε οὐσας αὐτὰς ζητεῖν περὶ τῆς πέμπτης, ἐκ τίνος αὐτὴν χρὴ 10 λέγειν εἶναι σώματος. λέγοιτο δ' ἀν τοῦτο περὶ τῆς ἐν τῷ Τίμαιῳ δόξης, ἵτις ἀναφέρεται μὲν εἰς τοὺς ΙΙουθαγορείους, εἴρηται δ' ἐν τῷ Τίμαιῳ. ἔκει γάρ τὴν δοσφρησιν ὁ Τίμαιος φησι καὶ τὸ τῶν δισμῶν γένος ἡμιγενὲς

ἔχοντας, ἡ μᾶλλον ἔστιν αἰτία φρονήσεως secundum T coni. Thurot: ὡς τὴν <ἀκοὴν τὴν μᾶλλον τῆς> φρονήσεως αἰτίαν ἔχοντας malim, sed Usener interpolatum censet T 1 αἰτ' ἔχοντ λέγει N ἔχοντα V ἐννεοὺς V: spat. vi litt. TAN: καὶ ἐννεοὺς α: delevi: λέγει δὲ κωφούς τοὺς μὴ δυναμένους τῇ ἀκοῇ κεχρῆσθαι καὶ ἐννεοὺς τοὺς μήτε λαλοῦντας μήτε ἀκούοντας coni. Thurot 2 κωφούς TVa: σοφοὺς AN: σοφοὺς κωφούς M ἐνεούς—λαλοῦντας e. gr. addidi (cf. ad p. 13,24 et Bonitzii Ind. p. 250b) μηδὲ Va: om. N, spatio (iv litt. T) relicto TA 3 ἀκόλουθον—εἶναι om. T in spatio xii litt. γάρ τοις κωφοῖς ἐκ γενετῆς τὸ καὶ coni. Thurot γάρ om. VAN ἐνεοῖς AN: ἐνεοῖς Va 4 συμβαλλομένων V 9 θεωρεῖς AN 10 φανερόν ἔστι εκ T Thurot τε γάρ Αα: γε γάρ N: γάρ TV ζώοις om. AN 11 ἔργων TV: ἔργον ANa 12 γενομένων V δέδεικται] p. 7,16 ss. 14 κοιναὶ a (corr. M) τε om. a (habet etiam M) ἔστι TVAN: εἰσὶ a 15 αἰσθητῆς V 15. 16 μὲν ἡμᾶς] enim T 16 post τοῦ add. δὲ a 16. 17 ἀποδίδωσι a 17 ante δὲ add. ἡ T 17. 18 τὰ αἰσθητήρια TVN: τὸ αἰσθητήριον Αα 18 προστίθησι a (apponit T) ἔνοι, quod legit Alex., Arist. restituendum contra Arist. codd. EMY αἰσθήσεων Ta: αἰσθήσεως VAN 19 αἰσθησιν] sensuum T 20 πέντε—οὐσῶν Ta: πέντε τῶν αἰσθήσεων VAN: haec potius quam v. 21 interpolata censeo Aristotelicum verborum ordinem secutus 21 πέντε οὐσας αὐτὰς om. T 23 ἡ a (ἵτις etiam M) δ'—Τίμαιῳ om. T 23 Τίμαιῳ] p. 66 D. E 24 post γένος add. καὶ ANa: om. TV διμογενὲς V

είναι καὶ μικτόν πως· ‘μεταβάλλοντος γὰρ ὄδατος εἰς αέρος εἰς
ὄδωρο ἐν τῷ μεταξὺ τούτων’, | φησί, “γεγόνασι.” καὶ εἴ τι ἡ δισφρηγσις 34
αὐτη ⟨ἡ⟩ πέμπτη ‘περὶ ἡς ἐγλίχοντο’. τῶν γὰρ ἄλλων πυρὸς μὲν τὴν
ὅψιν ἐποίουν, αέρος δὲ τὴν ἀκοήν καὶ τὴν γεῦσιν ὄδατος, τὴν δὲ ἀφῆν γῆς. 5

5 Πλὴν τὴν ὅψιν φησὶ ποιεῖν ἐκ πυρὸς πάντας, ἥτοι τοὺς εἰς τὰ στοι-
χεῖα ἀνάγοντας τὰ αἰσθητήρια ἡ καὶ τοὺς ἄλλως περὶ τούτων εἰπόντας·
καὶ γὰρ πάντες ἀπλῶς πυρὸς είναι εἰπον, Δημόκριτος δὲ ἐξ ὄδατος. ἡ τὸ
πάντες ἀντὶ τοῦ πάντως. ἥτοι εἰρήκεν οἱ πάντα τὰ αἰσθητήρια * * *,
ώς είναι τὸ πάντες ἀντὶ τοῦ πάντες πάντα. καὶ θέν όρμηθέντες
10 ὑπολαμβάνουσι τὴν ὅψιν πυρὸς είναι, λέγει· διὰ τὸ πάθος; τινὸς γινο-
μένου περὶ τὴν ὅψιν ἀγνοεῖν τὴν αἰτίαν. τὸ δὲ πάθος, οὐ τὴν αἰτίαν
ἀγνοοῦσι καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐκ πυρὸς αὐτὴν είναι φασιν, ἐπιφέρει· θλιβο-
μένου γὰρ καὶ κινουμένου τοῦ ὄφθαλμοῦ φαίνεται πῦρ ἔκλαμ-
πειν.

15 Τὸ γινόμενον καὶ τὸ ἀναπτίσαν αὐτοὺς ἐκ πυρὸς λέγειν προθεὶς προσ-
τίθησι καὶ τὸ χρήσιμον αὐτῷ εἰς τὸ δεῖξαι διτὶ μὴ διὰ τὸ είναι ἐκ πυρὸς
ἡ ὅψις διὰ τούτο λάμπει. | λέγει γάρ τούτῳ δὲ ἐν τῷ σκότει πέφυκε 35
συμβαίνειν ἡ τῶν βλεφάρων ἐπιχεκαλυμμένων· γίνεται γὰρ καὶ

1 ἡ αέρος] δέρος te Plato 3 αὐτῇ TMVVN: om. a ἡ add. Thurot, v. Arist.
p. 437-22 ἐγλίχοντο V (coni. Thurot, v. Arist.): ἡλέγχοντο TAN: ἡλέγχοιτο a
5 veruntamen aut iucere . . . ex igne, scilicet T φησὶ om. AN ποιεῖν ἐκ
πυρὸς πάντας Va: ποιεῖν . . . ἐκ πυρὸς TAN, unde ποιεῖν πάντας ἐκ πυρὸς fort. scrib.
τοὺς a: τὰς V: om. AN τὰ V: spat. iii litt. AN: om. a: τέτταρα T, fort. recte
(cf. p. 14,20) 6 τὰ] τὰς AN 6. 7 ἡ—εἰπον] aut et dicentes aut ipsorum et
dicentes simpliciter ignis esse T ἄλλως Va: ἄλλους MAN 6 περὶ τούτων] om.
A: τοὺς N 7 καλ] ἡ a γὰρ πάντες ἀπλῶς V: spat. vi litt., tum ἀπλῶς AN:
γὰρ ἀπλῶς πάντες a είναι TANA: om. V εἰπον V(T?): εἶπεν a: spat. viii
litt. AN, in hoc eodem spatio om. Δημόκριτος δὲ AN Δημ.—ὄδατος TV: δὲ
ὄδατος AN: ἡ τὸ αἰσθητήριον a (cf. ad v. 8) 7. 8 ἡ—πάντως V: spat. viii litt. AN,
xi litt. T 7—9 ἡ τὸ—πάντα om. a 8 πάντως scripsi: πάντες V οἱ πάντα
om. N, in spatio A, in spatio x litt. T non intellego, an suppl. αἰσθητήρια (εἰς
τὰ στοιχεῖα ἀνάγοντες)? post αἰσθητήρια spat. viii litt. N 9 ὡς — πάντα
V: ὡσεὶ . . . τὸ πάντες ἀντὶ τοῦ . . . AN (A om. etiam τὸ): ut dicebant omnes per
hoc . . . T δρμᾶ . . . N, δρμᾶ A, post δρμηθέντες spat. vii litt. T 10 τὴν
ὅψιν Va: spat. vii litt. AN, v litt. T τὸ Va: spat. v litt. N, om. A πάθος AN
10. 11 γινόμενον AN, tum spat. viii litt. 11 ἀγνοεῖν τὴν αἰτίαν TV (Arist.): . . .
αἰτίαν AN: τὴν αἰτίαν ἀγνοεῖν a τὸ δὲ πάθος TANA: τί τὸ δὲ πάθος V
11. 12 οὐ—φασιν om. Aa, in spat. iv litt N 11—13 οὐ—γὰρ καὶ om. T in spatio
v litt. 13 γὰρ καλ] spat. iv litt. AN δόφθαλμοῦ] spat. vi litt. AN
post δόφθαλμοῦ spat. xi litt. T 13. 14 ἔκλαμπεν T (Arist.): ἔκλαμπον V: ἐκ . . .
AN: om. a 15 ut τὸ γινόμενον intellegas, v. v. 10. 11 15. 16 τὸ γιν.—είναι ἐκ
in spat. lxxxiv fere litt. om. T ἀνάπαλτον ANa (sed v. p. 43,5 Th.) 15 αὐτοὺς]
. . . . τοὺς AN: om. a λέγειν προθεῖς scripsi: λέγειν προστεῖς V: spat. iii litt. AN:
om. a 15. 16 προστέθ . . . τὸ AN: προστίθησι τὸ a 16 αὐτοῦ (αὐτῷ scripsi,
v. p. 16,1) — δεῖξαι V: spat. vi litt. AN: om. a μὴ ANa: μὲν V: δὲ M διὰ τὸ
V: διὰ τοῦ AN: διότι Ma είναι V: . . . καὶ AN: om. a 17 λάμπει TVAN:
λάμπει δῆλον M: λάμπει δοκεῖ coniciebat Usener (cf. p. 16,9) 18 ἡ a, s. s. V: el
prius V: τὴν AN: om. T

τότε σκότος. πῶς οὖν αὐτῷ τὸ ἐν τῷ σκότει τοῦτο γίνεσθαι περὶ τὴν 35
δψιν χρήσιμον, προελθών δλίγον ἔρει· τὰ γὰρ λεῖα πέφυκεν ἐν τῷ
σκότει λάσμπειν.

Τὸ δὲ θλιβούμένου τοῦ δφθαλμοῦ φαίνεσθαι πῦρ ἐκλάμπειν 5
5 ήτοῦ φησιν ἔχειν καὶ ἑτέραν ἀπορίαν, ὡς καὶ τοῦ προειρημένου ἀπορίαν
παρέζοντος τοῖς μὴ λέγουσιν ἐκ πυρὸς τὴν δψιν εἰναι τῇ τὴν ἀρχὴν διὰ τὴν
ἀπορίαν ταύτην κατενεχθέντων τινῶν ἐπὶ τὸ ἐκ πυρὸς λέγειν τὴν δψιν
εἰναι· ὡς γὰρ λυτικὸν τοῦ ἀπορουμένου τοῦτο φέρουσιν. ἀπορεῖται γὰρ 10
τί αἴτιον τοῦ δοκεῖν ἐν τῇ θλίψι τοῦ δφθαλμοῦ πῦρ ἐκλάμπειν. ἔστι δὲ
10 τὴν προστίθησιν ἀπορία αὗτῇ, εἰ μὴ ἔστι λανθάνειν αὐτὸν αἰσθανό-
μενον καὶ ὄρῶντα, ὡς δοκεῖν μὲν ὄραν. | μηδὲν δὲ ὄραν ὄρώμενον. 36
Διὸ γὰρ τὴν δψιν τότε ὄρᾳ τι, δῆλον ὅτι ἔσυτὴν ὄρᾳ· οὐ γὰρ δὴ ἄλλο γέ
τε ἔστι. τότε ὄρώμενον ὑπὸ αὐτῆς. εἰ δὲ αὐτῇ ἔσυτὴν ὄρᾳ, ἀπορήσαι ἄν
τις διὰ τί ἡρεμοῦσα καὶ μὴ θλιβούμένη ἔσυτὴν οὐχ ὄρᾳ, καὶ ἔτι μᾶλλον
15 πῶς ἔσυτὴν· οὐ γὰρ αἰσθάνεται τὰ αἰσθητήρια, εἰ μὴ αἰσθησις πρός τι 5
καὶ ἄλλου τινός.

Προαπορήσας δὲ τῷ ἑξῆς λύσιν ἀμφοτέρων πειράται, τὴν τε τοῦ
δοκεῖν πῦρ εἰναι τὴν δψιν καὶ τὴν τοῦ αὐτὴν ὄραν, δταν θλιβηται καὶ
παράγηται, ἡρεμοῦσαν δὲ μηκέτι. τὸ δὲ αἴτιον τούτου τε καὶ τοῦ ἡρε-

1 τότε σκότος TNAa, prius V (Arist. codd. EMYP): τότ' ἐν σκότει M, e corr. V (Arist. codd. LSV), sed v. p. 37,7 Th. πῶς—γν.] τὸ οὖν αἴτιον τοῦ ἐν σκότει τοῦτο γίνεσθαι coniciebat et χρήσιμον (cf. p. 15,16) delebat Usener πῶς scripsi (eur T): ποῦ VANa: πόθεν Thurot αὐτῷ ευω T om. Thurot τὸ ἐν τῷ σκότει scripsi (cf. p. 15,17): τῷ ἐν τῷ σκότῳ V: τὴν τῷ σκότῳ AN: τὸ ἐν σκότει α: τὸ σκότος ὥστε Thurot (oportune sunt tenebre ut hoc fiat T) 2 πεφύκασιν V 4 φαίνεσθαι Usener (cf. p. 15,13): γίνεσθαι libri (accidit T) 5 αὐτῆς V 6 παρέχοντος ut vid. T τῇ τὴν—εἶναι (8) om. a (habet etiam M) 8 φέρουσιν TV: φέρει ANa 9 δοκεῖν om. a (habet etiam M) 10 προτίθησιν conicio ἀπορία TA: ἀπορίαν VNa εἰ γὰρ μὴ Arist.] γὰρ Alex. non legit aut neglexit αὐτὸν VAA: αὐτοῦ N 11 ὡς δοκεῖν μὲν ὄραν V: ὡς δοκεῖν ὄρῶν α: est ut quidem videre T: ὡς ὄραν AN: ὡς ὄραν μὲν (del. δοκεῖν) conicio ὄρώμενον scripsi, eadem corruptio p. 63,7 Th. (cf. Arist.): ὄρῶν VA: videns T: ὄραν α: ὄρωσα MN 12 ἀν γὰρ VA: ἀν N et ut vid. T: γὰρ α: δὲ M ἡ om. N τότε V (sc. θλιβερμένου τοῦ δφθαλμοῦ): τότε δὲ TANA: δὲ M: τότε γε coni. Thurot ὄρω τι a ὄραν οὐ A(?)a (corr. M) γέ] τε V 13 τότε] τὸ a: τότε (τὸ) conicio ἔσυτὴν V: αὐτὴν X: αὐτὴν AA ὄρω a (corr. M) ἀπορήσαι scripsi: ἀπορήσαι VAN: ἀπορήσειν a 14 ἔσυτὴν V: αὐτὴν AN: αὐτὴν a 15 fort. ἔστης (αἰσθάνεται): οὐ γὰρ αἰσθάνεται scrib. sic enim defectus codicum (v. infra) facilius explicatur οὐ γὰρ T (cf. Thurot p. 452 et ἡ γὰρ, quod modo commemorabo): om. VANa τὰ αἰσθητήρια TAN: om. AA εἰ μὴ TAN: ἡ γὰρ Va πρός τι TVa: om. AN 17 προαπορήσας Usener: προσαπορήσαι libri (cum dubitationem movit T) τῷ V: τοῦ AN: om. a λύσιν ἀμφοτέρων AA: λύσιν ἀμφοτέρα TVN πειράται] απ προτίθεται? 18 πῦρ εἰναι TVa: εἰναι πῦρ AN αὐτὴν VAN 19 μηκέτι] non T τὸ δὲ αἴτιον Va: δταν γὰρ τὸ δὲ (τόδε N) αἴτιον AN: cum enim scita fuerit causa T, sed v. Arist. p. 437-29. 30 τὰ δ' αἴτια, unde fort. commendatur V, refutatur T et codicum AN lectio δταν γὰρ

μοῦντι τῷ δφθαλμῷ μὴ συμβαίνειν τοῦτο καὶ τῆς ἀπορίας καὶ τῆς διὰ τί³⁶
θλιβομένη ἡ ὄψις αὐτὴν ὁρᾷ, ἡρεμοῦσα δὲ οὐ, καὶ ὅλως τοῦ δοκεῖν πῦρ¹¹
εἶναι τὴν ὄψιν ἐντεῦθεν ληπτέον. καὶ λέγει, λύων τὰ εἰργμένα, ὅτι τὰ
λεῖα πέφυκεν ἐν τῷ σκότει λάμπειν, οὐ μέντοι γε φῶς ποιεῖν· |
5 ὁ καὶ φίλαι εἰργκέναι καὶ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. ὅσα γάρ αὐτὰ μὲν σκότου³⁷
ὅντος ὁρῶμεν, οὐ μέντοι δι’ αὐτὰ καὶ ἄλλα, ταῦτα ἔστιν ἢ στῦλοι μέν,
φῶς δὲ οὐ ποιεῖ. τοιῦτον δὲ καὶ τὸ τοῦ δφθαλμοῦ μέλαν καὶ μέσον,
ἢ κόρην καλοῦμεν, λείον τε καὶ διὰ τὴν λειότητα στῦλον. τῷ μὲν οὖν
στῦλοιν σκότους καὶ αὐτός, ὡς τὰ λεῖα, ὄρατόν ἔστι σκότους· διὸ καὶ ὄραται⁶
10 τότε. προεῖπε γάρ ὅτι τοῦτο δὲ ἐν τῷ σκότει πέφυκε συμβαίνειν
ἢ τῶν βλεφάρων ἐπικεκαλυμένων· γίνεται γάρ καὶ τότε σκότος.

Κινούμενον δὲ τοῦ δφθαλμοῦ τοῦτο συμβαίνει, ἀλλ’ οὐκ ἡρεμοῦντος,
ὅτι ἡ αἰσθησις τῶν πρός τί ἔστι καὶ πρὸς ἄλλο. ἔως μὲν οὖν ἀν τῆρεμῇ¹⁰
ἐπιμόνουσα, μία ἔστι καὶ οὐδὲν ὁρᾷ· ὅταν δὲ θλιβηται καὶ κινηται, ἐν τῇ
15 ταχείᾳ παραγωγῇ μία οὖσα δύο πας γίνεται, ὁραμένη τε καὶ ὁρῶσα, ὁρα-
μένη μὲν ἐν τῇ παραγωγῇ, ὁρῶσα δὲ ἐν τῇ εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανόδῳ. |
στῦλοι μὲν γάρ καὶ παραγομένη, καὶ ἔστιν ὅσον ἐπὶ τούτῳ ὄρατὸν τότε,³⁸
οὐχ ὁρᾷ δέ, ὅτι μία ἔστι καὶ αὐτή ἔστι δι’ ἣς ὁρῶμεν, ἀλλ’ οὐχ ἣν
ὁρῶμεν. ὅταν δὲ ταχέως κινηθῇ παραχθεῖσα καὶ ἐπανελθοῦσα εἰς τὴν
20 αὐτῆς χώραν, διὰ τὸ τάχος καὶ ὁρῶσα καὶ ὁραμένη γίνεται, καταλαμβά-
νουσα τὴν ἐν τῇ παραγωγῇ στῦληδόνα, ἣν ἐποίησεν αὐτὴ παραχθεῖσα πρὸ^ο
τοῦ παύσασθαι διὰ τὸ τάχος τῆς κινήσεως, καὶ ὁρῶσα ὡς ἀπ’ ἄλλου τινὸς
γινομένην. καὶ γάρ ἐώρα *(ἄν)*, εἰ ἣν ἀπ’ ἄλλου καὶ μὴ ἀπ’ αὐτῆς· ἣν δ’

1 hoc, hinc sumenda est (ex v. 3) causa dubitationis (τοῦτο, ἐντεῦθεν ληπτέον καὶ τὸ αἴτιον
τῆς ἀπορίας Thurot, sed v. Arist.) 1. 2 prius τῆς—οὐ suspecta habet Thurot 1 alt.
καὶ dele aut pro καὶ τῆς scribe ταῦτης alt. τῆς om. a 2 θλιβομένη om. T αὐτὴν AN
2. 3 εἶναι πῦρ a 3 ἐντεῦθεν ληπτέον (ληπτόν V) hic posuit etiam Arist. (de T
v. ad. v. 1) cf. V. Rose, Arist. Pseudop. p. 373 λέγων λέει a post prius
τὰ spat. iv litt. AN 4 σκότῳ et ποιεῖ Arist. codd. EMY 5 prius καὶ om. a
Περὶ ψυχῆς] B 7 p. 419a 2 ss. μὲν ante γάρ V: om. T σκότους a, fort. recte
6 δὲ] ἀν AN¹ 7 τοῦ δφθαλμοῦ ante δ κόρην v. 8 transpon. T μέλαν καὶ μέσον T (Arist.):
μέσον τὸ μέλαν VANa 8 τε TAA: τι N: δὲ V τῷ τὸ V 9 prius σκότους
M (cf. Alex. De an. p. 42,5. 43,17. 56,14 Br.): σκότει V: σκότος Na: σκότω A: tenebris T
alt. σκότους AN: in tenebris T: om. Va 10 δὲ om. T 11 σκότος; om. T
12 ante τοῦτο add. καὶ T ἀλλ’ ΜΤVAN: om. a 13 δὲ ἡ V: τι ἡ N: τι
Λα: διὰ τί (quare) T, fort. recte αἰσθησις V: αἰσθησις οὖν TANa οὖν ἀν a:
δὲ οὖν VAN: igitur T 14 μόσσα V, sed v. p. 18,2 alt. καὶ Ta: τι καὶ VAN
κινεῖται V 15 ταχείᾳ oculi T, corr. relioci τε TVANa: πως V 16 μὲν
om. AN τὸ τὰ N 17 post prius καὶ add. ἡ ὄψις T: spat. iii litt. AN: om. Va
παραγομένη] cecus factus (πηρουμένη?) et etiam super hoc videt tunc T
δοσον V: spat. iii litt. AN: om. a τούτου V δρατὸν a: δρᾶ TVAN: δρατὴ conicio
18 αὐτὴ ἔστι VAN (ipse et T, est scrib. pro et): ἡ αὐτὴ a ἣν VAN(T): ὃν a: δ Thurot
(ex M?) 20 αὐτῆς VAN: propriam T: αὐτὴν a 20. 21 καταλαμβάνουσα ANa:
apprehendens T: καταλαβοῦσα V 21 παραχθεῖσα VAN: κινηθεῖσα Ta 21—23 πρὸ^ο
—γινομένην] antequam ab alio aliquo factus cum videt T 22 τινὸς del. Thurot
23 γινομένην A'Na: γινομένη MVA² prius καὶ M: ἣν VANa: om. T; ἣν ex γινομένην
ortum efficit, ut καὶ intercidoret γάρ om. T ἣν T (utique): om. VANa

δν τοῦτο, εἰ αὐτῆς κατὰ χώραν μενούστης ἄλλο τι ἦν στιλβῖνον ἐνταῦθα 38
κείμενον, εἰς δὲ αὐτὴν παρήχθη * * * τὴν ἀπ' αὐτῆς στιλβηδόνα ἐπιμύουσα 10
οὖσαν ἐντὸς τῶν βλεφάρων ἔώρα ἄν (οὐ γάρ δὴ φωτὸς χρεία πρὸς τὴν
τῶν στιλβόντων ὄψιν, ἀλλ' ἵκανα αὐτὰ τὴν αἰτίαν αὐτοῖς τὰ τοιαῦτα τοῦ
5 ὄρᾶσθαι παρέχειν, οὐδὲ μόνον ἐν διαφανεῖ). ταύτην δή, ἐπεὶ μὴ ἀπ'
ἄλλου ἔστιν ἀλλ' ἀφ' αὐτῆς, αἰδὲ μὲν ἐπιμύουσα | οὐχὶ ὄρᾶ· δταν δὲ οὗτας 39
κινηθῆ, ὡς γίνεται τρόπον τινὰ διὰ τὸ τάχιος τῆς κινήσεως δύο σημεῖα,
(ἔπει) ἔστι διαφανὲς καὶ ἐντὸς τοῦ δρυθαλμοῦ, διὰ τοῦτο στιλβουσα δρᾶται.

Τί δή ποτ' οὖν τὸ μέσον τοῦ δρυθαλμοῦ, περὶ οὐ λέγει ὅτι (λάμπει), 5
10 οὐχὶ ὄρᾶται νυκτὸς καὶ ὑπὸ τῶν εἰς αὐτὸν ἀποβλεπόντων, ὥσπερ τὰ ἄλλα
τὰ στιλβοντα, ὡν ἔνια καὶ αὐτὸς παρατίθεται (κεφαλαὶ γάρ ίχθύων
τινῶν καὶ δι τῆς σηπίας θολός, ἀλλὰ καὶ δρυθαλμοὶ λεόντων καὶ λαγωῶν
δὲ καὶ ἄλλων τινῶν ζῷων, τούτων δέ ἔστι καὶ ἡ πυγολαμπίς); ἡ αἰτιατέον
τούτου τὸ ἐπικείμενον δέρμα· ἐπισκοτεῖ γάρ ὁ ὑμήν οὔτος τῇ κόρῃ στιλ- 10
15 βρύσῃ πρὸς τὸ {μή} ὑπὸ τῶν ἔξωθεν ὄρᾶσθαι. οὐ γάρ ὄμοιος πάντων τῶν
δρυθαλμῶν ὁ ἐπικείμενος ὑμήν αὐτοῖς· ἀλλ' οὐδὲ ἡ στιλβηδῶν ὄμοιά τῶν
λείων πάντων. τὰ μὲν οὖν ἄλλα τὰ λεγόμενα εὐλογα, ἵσως δ' ἐκεῖνο
δυσπαράδεκτόν τισι δόξει τὸ δύνασθαι αὐτὸν {καὶ} ὄρῶντα καὶ δρώμενον 40
γίνεσθαι διὰ τὸ τάχιος παραγωγῆς ὡς ἄλλον γινόμενον καὶ ἄλλον. εἰ
20 μὲν γάρ ὑπομένειν εδύνατο κανὸν ἐπ' ὀλίγον ἡ στιλβηδῶν ἡ ἐπὶ τῇ παρα-
γωγῇ γενομένη καὶ τὸ ἄλλο τι μόριον ἀπὸ τῆς κόρης τὸ ἐν τινὶ ἄλλῳ γινο-
μένη ἔστι τὸ διαφανές, ἦν πιθανὸν τὸ ἐν τῇ οἰκείᾳ χώρᾳ γενομένην τὴν 5

2 κινούμενον α αὐτὸν AN παρήχθη Usener (cf. p. 19,1, *emitteret cum proximis
coniunctum T*): παραγωγῆ VAN: παραγωγῆ a: παραγθεῖν coni. Thurot e. gr. ἀλλὰ
καὶ τοῦτο οὐ χαλεπὸν λέσιν, εἴ τις λέγοι ὅτι μὴ supplet Thurot, fort. sententia erat haec:
εἰ οὖν κατ' ἄλλο τι μόριον ἔν τινι ἄλλῳ γινομένης τῆς κόρης ἐντὸς τοῦ δρυθαλμοῦ ἦν (cf.
v. 8 et adnot. ad v. 21) τὸ διαφανές, εἰς δὲν παραγωγῆς ἀπ' ἐπ' V ἐπιμύουσα
οὖσαν a: ἐπιμύουσαν οὖσαν VAN: *interclusum T* 3 ἔώρα ἄν om. T 4 αὐτοῖς
MVan τὰ τοιαῦτα MTVAN: om. a 5 ἡ μόνον AN: ἡ μόνον V: ἡ μόνον a:
μόνον ἡ T, fort. recte (cf. M): μὴ ἡ M δή] δὲ a 6 ἀφ' ἔστιν a: ἀφ' αὐτῆς
(ποιεῖ) aut ἀπ' αὐτῆς conicio 7 ὡς] ὥστε a 8 ἐπει add. Thurot, cf. e. gr.
p. 26,11 δάρφορα MN: διαφορᾶς A τοῦτο στιλβουσα TV: τοῦ στιλβοντος ANa
9 περὶ MTVAN: om. a ὅτι MVan: om. Va λάμπει addidi 10 ὄρᾶται—
ώσπερ om. T ὑπὸ a: ἀπὸ VAN (M teste Thuroto) ὥσπερ VAN: ως a
11 κεφαλαῖ] καὶ φασὶ in compendio N 12 τνὲς Arist. codd. EMYU tertium
καὶ om. a 13 prius δὲ] τε a: om. T τινῶν MTVAN: om. a τούτων TV:
τοῦτο ANa ἔστι om. T καὶ alt. om. a (habet etiam M) ἡ AN
πυγολαμπίς V (cf. Alex. De an. II p. 128,6 Bruns; Them. d. a. 60,9 H.): πυγολαμπίς AN:
πυγολαμπῆς a: πυρολαμπῆς T αἰτιατέον MTVAN: πρώτον a 14 τούτου Ma: τοῦτο
TVAN οὐ μήν a οὕτως TV 14. 15 στιλβούσῃ om. T 15 μὴ T: om. ceteri
17 εἶνιογον a 18 δέῃ a αὐτῶν a: τὸν αὐτὸν coni. Thurot prius καὶ
T: om. VanA 19 καὶ ante διὰ add. T παραγωγῆς a (παραγωγῆς etiam M)
20 γέδυντο ANa καν] καὶ Thurot κανὸν ἐπ' ὀλίγον om. T 21. 22 καὶ
ἄλλο—διαφανὲς sic corrupta ANa (γενομένης a): ἔσται τὸ διαφανὲς ceteris om. V: καὶ ἐγένετο
Ἐν τινὶ ἄλλῳ κατ' ἄλλο τι μόριον ἀπὸ τῆς κόρης τὸ διαφανὲς ε T Thurot: γενομένη κατ' ἄλλο
τι μόριον ἀπὸ τῆς κόρης, (ῆς) ἐν τινὶ ἄλλῳ γινομένης ἔσται τὸ διαφανὲς coni. Diels

όψιν καταλαμβάνουσαν ἔτι τὸ αὐτῇ πάθος ἐγγινόμενον ἔκει ἔνθα παρῆχθη 40
ὅραν. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἀδύνατον (οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν στιλβόντων
τοιοῦτον γίνεται, ἀλλ' ἀμφὶ τῷ παρενέχθηναι τὸ στιλβον καὶ οὐ, ἀπ' αὐτῶν
παύεται στιλβήδων· οὐ μόνον γὰρ τοῦτο ἐπὶ τῶν στιλβόντων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ⁵
πάντων τῶν ὄρωμένων γίνεται, τῷ μηδὲν χρῶμα τὸ διαφανὲς παθητικῶς¹⁰
ἐν αὐτῷ δέχεσθαι, διτὶ μηδὲ τὴν ἀρχὴν τὸ φῶς· καὶ γὰρ ἔκεινο ἐκ(στὰν)
τοῦ διαφανοῦς συμπαύεται τῷ φωτίζειν πεφυκότι), εἰ δὲ ἐπὶ πάντων οὕτω,
πῶς ἀνὴρ ἐν τῷ κατὰ φύσιν γινομένῃ, εἰ καὶ ταχέως κινηθείη,
δύναται καταλαμβάνειν τὸ στιλβον ὃ ἐν αὐτῇ ἔστι καὶ συμμεταφέρεται
10 αὐτῇ; ὡς γὰρ οὐ δύναται | ἀμφὶ καὶ ἐν τῇ οἰκείᾳ χώρᾳ εἰναι καὶ μὴ εἶναι,¹⁵
καὶ ταχέως κινηθεῖ, οὕτως τὴν στιλβήδονα τὴν ἀπ' αὐτῆς ὥραν ὡς οὔσαν
καὶ ἄλλο. μῆποτ' οὖν οὕτω χρὴ δύο γίνεσθαι τὴν ὄψιν ὑπολαμβάνειν
ἐν τῇ κινήσει, ὡς δύο ὄλοκλήρων γινομένων καὶ τοῦ αὐτοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ⁵
ὅρωντός τε ἀμφὶ καὶ ὄρωμένου, μορίου δὲ ὄρωμένου. δταν γὰρ οὕτω¹⁰
15 παραχθῆ, ὡς μῆτε τῇς οἰκείαις χώρας πάντη ἔχω εἰναι πᾶσα μῆτε πάντη
μένειν κατὰ φύσιν ἔχουσα (παρῆχθη δὲ ἐπὶ τι οὕτως, ὡς τὸ καταλειπό-
μενον ὑπ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκείᾳ χώρᾳ ὥραν ἔτι δύνασθαι, τῷ ἐπ' εὐθείας
εἰναι τοῖς φλεβίοις, δι' ᾧ ἐγένετο τὴν κατὰ τὸ ὥραν γινομένην κίνησιν δια-
πέμπειν ἐπὶ τὴν πρώτην αἵσθησιν τὴν στιλβήδονα τὴν ἐπὶ τοῦ παραχθέντος¹⁰
20 μέρους ὡς ἀπ' ἄλλου τινὸς γινομένην), ὥρᾳ τὸ μέρος τὸ αὐτῆς ὡς ἄλλο,
τῷ ὥρατὸν ἐν τῷ παρὰ φύσιν αὐτὸ γινόμενον τόπῳ ἀντὶ ὥρωντος γεγο-
νέναι. | τοιοῦτον γὰρ καὶ τὸ ὄρωμενόν ἔστι τότε· οὐ γὰρ ὄλοκληρός τις ή⁴²
ὄψις γίνεται. δύναται δὲ καὶ πᾶσα μὲν παρῆχθαι· ἐν δὲ τῇ εἰς τὸ κατὰ
φύσιν ἐπανόδῳ τὸ φθάσαν μόριον αὐτῆς [οὐ] ἐπανεληγλυθέναι τὸ [γὰρ]

1 ἔτι scripsi: ἐπὶ VANa: om. T αὐτῇ M: αὐτῆς TVAN: αὐταῖς a 2 ὥραν
p. 18,22 post χώρᾳ T ἐπεὶ om. et τοῦτο δὲ transpon. M ἐπὶ] ἐπεὶ V alt.
τῶν om. a 3 τοῦτο a (τοιοῦτον etiam M) τῷ] τὸ V 6 αὐτῶ libri
ἐκ(στὰν) scripsi: ἐκ libri 7 τοῦ] τῶν V δὲ] δὴ coni. Thurot (cf. ad
p. 7,15) 8 κινηθῆναι a (corr. M) 10 οἰκείῃ om. a 11 οὕτως (οὐδὲ)
conicio ὥραν MVAN: om. Ta 12 τὴν δύνιν om. T 13 ὑπολαμβάνειν
TVa: ὑπολαμβάνεσθαι MAN 14 μορίου—όρωμένου om. a μορίου] μόνου T
δταν γὰρ TAN: δτι γὰρ V: ἀλλ' δταν M: δταν a 15 χώρας om. a πᾶσα TVa:
πᾶσαι AN: πᾶσαν M teste Thuroto 16 μὲν η κατὰ ΛΝ ἔχουσαν Αα
ἐπὶ τι VAN: ἐπὶ τούτω a: om. T 16. 17 καταλαμπόμενον a 17 ὑπ' αὐτῆς
scripsi: ὑπὸ τῆς VAN: om. Ta ἐν—χώρᾳ] iuxta debitum T ὥραν a: δρών
TVAN 18 ἐγένετο om. a; ἐγένετο η κατὰ τὸ ὥραν κίνησις, (ἔκεινα δὲ) coni. Thurot
γινομένην a: γινομένη η VAN: recte om. vid. T κίνησιν a: κίνησις TVAN 18. 19 δια-
πέμπειν Thurot: διαπέμπει N: transmittat T: διαλάμπει Λ 19 alt. ἐπὶ] ἀπὸ^π
Thurot 20 γινομένου M: γινομένων a ὥραν V (video T, videt corr. Thurot) αὐτῆς
libri ὡς T: δρῶσα VANa; an δρῶσα ὡς? ἀλλωρ a: om. M 21 prius τῷ] τὸ a
ὥρωντὸν V ἐν τῷ—τόπῳ post γεγονέναι T (Thurot) παρὰ] περὶ V
αὐτῷ a: om. T, fort. recte 21. 22 γεγονός M 22 ὄλοκληρος om. T η a: om. VAN
24 φθάσον a οὐ del. M teste Thuroto: δτε coni. Thurot ἐπανεληγλυθε T,
quo recepto fort. οὐ servari potest γὰρ delevi: γε coni. Thurot

χαταλειπόμενον ἔτι καὶ ἐν τῇ παραγωγῇ δὲ ὁρᾶ· οὐ γάρ ἀμέγεθες σῶμα 42
δι' οὐ δρῶμεν. τοῦτο δὲ καὶ τοῦ πῦρ εἰναι αὐτὴν δόξαι τισὶν αἴτιον. ἔτι ε
γάρ τὸ πῦρ στίλβει, ὑπέλαβον καὶ πᾶν τὸ στίλβον πῦρ εἶναι, φωνερῶς κατὰ
τὴν ἀντιστροφὴν διαμαρτάνοντες· πολλὰ γάρ στίλβει οὐκ ὄντα πῦρ, ὡς τὰ
5 πρὸ διλίγου εἰρημένα.

Τὸ δὲ ἔκεινως δὲ αὐτὸς αὐτὸν ὁρᾶ ὁ δρυμαλιμὸς ὥσπερ καὶ 10
ἐν τῇ ἀνακλάσει ἵσον ἔστι τῷ ‘οὔτω δὲ ἐν τῇ τοιαύτῃ κινήσει καὶ
θλίψει τοῦ δρυμαλιμοῦ αὐτὸς αὐτὸν ὁρᾶ ὁ δρυμαλίμος, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς
κατόπτροις καὶ ἐν πᾶσιν, ἐν οἷς κατὰ ἀνάκλασιν αὐτὸν ὁρᾶ.’ καὶ γάρ ἐπ’
10 ἔκεινων ὥσπερ δύο ὁ εἰς γίνεται, ὁ μὲν κατὰ τὴν ἔμφασιν τε καὶ ὁρῶμενος
ἐν τῷ κατόπτρῳ, ὁ δὲ ἀφ’ οὐ δή ἔμφασις, δι’ ἔστιν ὁ | ὁρῶν. διτὶ δὲ ὁρᾶ 43
ὁ δρυμαλιμὸς καὶ μὴ πάντῃ ὡς ἐν τῇ αὐτοῦ χώρᾳ, δηλοῦσιν οἱ τὴν ὅψιν
διάστροφοι.

p. 437 b 10 'Επεί, εἴ γε πῦρ ἦν, καθάπερ 'Εμπεδοκλῆς φησιν καὶ
15 εν τῷ Τιμαίῳ γέγραπται.

Δείξας τοῦ γινομένου πάθους ἐν τῇ τοῦ δρυμαλιμοῦ θλίψει τὴν αἰτίαν, 5
νῦν' οὐ πάθους ἀνεπεισθησάν τινες ἐκ πυρὸς εἶναι τὴν ὅψιν λέγειν, νῦν δὲ
μὴ οἶνον τε αὐτὴν εἶναι ἐκ πυρὸς δείκνυσιν ἀντιλέων 'Εμπεδοκλεῖ τε καὶ
Πλάτωνι, οἱ ταύτης ἐγένοντο τῆς δόξης καὶ φασιν ἐκ πυρὸς οὖσαν αὐτὴν,
20 τῷ ἐκπέμπειν ἐξ αὐτῆς φῶς, ὡς ἀπὸ τῶν λαμπτήρων φῶς ἐκπέμπεται,
οὕτως ὁρᾶν. εἰ γάρ οὕτως τὸ ὁρᾶν γίνεται, διὰ τί, φησίν, οὐχὶ καὶ ἐν 10
τῷ σκότει ή ὅψις ὁρᾶ, εἴγε ἐν τῷ φωτὶ μὲν ὁρᾶ, φῶς δὲ αὐτῇ ἑαυτῇ
παρεῖχεν ἐκπέμπουσα ἐξ αὐτῆς;

Ἐπίπλων δὲ τοῦτο, ἣν αἰτίαν ὁ Πλάτων τοῦ μὴ δόνασθαι τὴν ὅψιν
25 ὁρᾶν ἐν τῷ σκότει φέρει, ταύτην δείκνυσιν οὖσαν κενήν. λέγει γάρ τὸ
φῶς τοῦτο τὸ ἀπὸ τῆς ὕψεως | ἔξιόν, δταν μὲν φωτὸς ὄντος ἔξιη, σφέζεσθαι 44

1 ἐπαγωγῇ V ἀμέγεθος ΛΝ 2 δι' οὐ om. T πῦρ MTVAN: om. a αἴτιον]
αἰτία a: *fuīt causa* T (male ἐγένετο add. Thurot) 3 alt. πῦρ om. V φωνερῶς
om. a: post ἀντιστροφὴν transpon. Thurot 5 πρὸ διλίγου] p. 18,11 ss. 6 ἔκεινως
M (Arist. codd. LPSU): ἔκεινος VANa (Arist. codd. EMY): om. T αὐτὸς om. Arist.
codd. EMY αὐτὸν VAa 6–8 δρυμαλιμὸς—δρᾶ om. AN 6. 7 ὡς ἐν a:
quemadmodum in T 7 ἵσον ἔστι τῷ] *tantum videlicet* T post τοιούτῃ addl. τε V, fort.
post κινήσει transpon. 8 αὐτὸν Va ὥσπερ καὶ AN: ὡς καὶ a: ὡς V: *quemad-*
modum T 9 αὐτὸν libri: *ad se ipsum* T 11 ἐν τῷ κατόπτρῳ om. T alt. δ
om. V, sed v. p. 25,10 δτι] δ AN 12 πάντη Ta: πάντα VAN ὡν om. V
ἐν τῇ αὐτοῦ χώρᾳ T (*propria*) α (αὐτοῦ): ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ V: ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ AN
14 εἴ γε AN (Arist.): εἴτε V: *si* T 17 ἐκ τοῦ πυρὸς λέγειν τὴν ὅψιν νῦν εἶναι ANa, nisi
quod εἶναι νῦν a post δτι add. δὲ N 18 αὐτὴν—πυρὸς om. T ἐκ πυρὸς
om. AN 19 οἱ Ta: οἱ ἐπὶ VAN τοῦ πυρὸς a 20 αὐτῆς libri
21 prius ὁρᾶν] δρᾶ V 22 σκότῳ V 22. 23 εἴ γε—ἐξ αὐτῆς] *emittens autem*
ex se ipso lumen ipsum ipsi exhibet T cet. om. 22 αὐτῇ ἑαυτῇ Ta: αὐτῇ VAN
23 παρέχει ex T Thurot αὐτῆς libri 24 εἰπον V τοὺς N
25 σκότῳ V 26 τὸ om. V εἴτη Thurot: ἐξ ἵσης TVAN: εἴτει a

τε καὶ μιγνύμενον συγγενεῖ ὅντι τῷ ἔκτὸς φωτὶ αἴτιον ἡμῖν γίνεσθαι τοῦ 44
ὅρᾶν, δταν δὲ σκότος ἦ, πρὸς ἀνόμοιον τὸ περιέχον ἐκπίπτον ἀποσβέννυσθαι.
ἡ δὲ λέξις ἡ ἐκ τοῦ Τιμαίου δι' ἣς ταῦτα λέγει αὐτη· “τοῦ πυρὸς δσον 5
τὸ μὲν καίσιν οὐκ ἔσχε, τὸ δὲ παρέχειν φῶς ἡμερον οἰκεῖον ἑκάστης ἡμέρας,
5 σῶμα ἐμηγχανήσαντο γίνεσθαι. τὸ γὰρ ἐντὸς ἡμῶν ἀδελφὸν τούτου πῦρ
εἰλικρινὲς ἐποίησαν διὰ τῶν ὄμμάτων ῥεῖν λεῖν μὲν καὶ πυκνὸν ὅλον μέν,
μᾶλιστα δὲ τὸ μέσον συμπικήσαντες τῶν ὄμμάτων, ὥστε τὸ μὲν ἄλλο δσον
παχύτερον στέγειν πᾶν, τὸ τοιοῦτον δὲ μόνον αὐτὸ καθαρὸν (διηθεῖν). δταν 10
οὖν μεθημεριὸν ἡ φῶς περὶ τὸ τῆς ὕψεως ῥεῦμα, τότε ἐκπίπτον δμοιον
10 πρὸς δμοιον, ἔμμπαγὴς γενόμενον, ἐν σῶμα οἰκειωθὲν ἔυνέστη κατὰ τὴν
τῶν ὄμμάτων εὐθυνωρίαν, ὅπηπερ δὲ ἀντερεῖη τὸ προσπίπτον ἔνδοθεν |
πρὸς δ τῶν ἔξωθεν συνήντησεν. ὁμοιοπαθὲς δὲ δι' ὁμοιότητα πᾶν γενό- 45
μενον, δτου τε δὲ αὐτὸ ποτε ἐφάπτηται καὶ δὲλλο ἐκείνου, τούτου
τὰς κινήσεις διαδιδὸν εἰς ἀπαν τὸ σῶμα μέχρι τῆς ψυχῆς αἰσθησιν παρέ-
15 σχετο ταύτην, ἡν δὴ ὅρᾶν ἐφαμεν, ἀπελθόντος δὲ εἰς νύκτα τοῦ συγγενοῦς 5
πυρὸς ἀποτέμνεται. πρὸς γὰρ ἀνόμοιον ἔξιὸν ἀλλοιοῦται αὐτὸ καὶ κατα-
σβέννυται, ἔμμφυες οὐκέτι τῷ πλησίον ἀέρι γινόμενον ἀτε πῦρ οὐκ ἔχοντι·
πάύεται οὖν ὄρῶν, ἔτι δὲ ἐπαγωγὸν ὑπνου γίνεται”. δτι δὲ τοῦτο κενῶς
λέγεται τὸ ὑπὸ τοῦ σκότους ἀποσβέννυσθαι τὸ ἔξιὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν
20 φῶς, δείκνυσι. τίς γὰρ ὅλως ἐστὶν ἀπόσβεσις φωτός; τὸ γὰρ θερμόν 10
τε καὶ ἑταῖρον, τουτέστι τὸ πῦρ, πέφυκεν ἀποσβέννυσθαι ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ τε
καὶ ψυχροῦ, ὥσπερ ὄρῶμεν τὸ ἐν τοῖς ἀνθρακὶ καὶ ζύλοις πῦρ καὶ τὴν
φλόγα· ὃν τῷ φωτὶ οὐδέτερον ὑπάρχειν φησί, τὸ ἀνθρακῶδες πῦρ ἡ φλόγα
είναι. | εἰ δὲ τοῦτο, οὐδὲ δὲ τοῦτο σβεννύοιτο ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ ἡ τοῦ ὑγροῦ. 46 .

1 συγγενεῖ] eiusdem T (add. generis) φωτὸς a (corr. M) 2 ἐμπίπτον V
3 Τιμαίου] p. 45 B—D λέγω αὐτῇ V 4 ἡμερον Plato: ἡμέτερον VAN: nobis
T: ἡμέρας a ἑκάστης Plato: ἐκ δὲ τῆς libri 5 ἐμηγχανήσατο a ἔκτὸς
a (corr. M) τούτου] τοῦτο V: δν τούτου Plato 6 εἰλικρινέστατον a
sincerum sincerum (sic) huius faciens T ἐποίησαν a: εἰς ποῖησαν V: ἐκποίησαν AN
ὄμμάτων] ὀφθαλμῶν a prius μὲν om. Plato, alt. T 7 τὸ μέσον om. AN
ἄλλων a δσον om. T 8 στέγειν N Plato: στέργειν V: στένειν A: στέλγειν a:
obstistat T διηθεῖν Plato: om. libri 9 οὖν] μὲν οὖν V ἔμπιπτον V
10 πρὸς δμοιον om. a (habet etiam M) ἔμμπαγὴς; V: συμπαθὲς a:
συμπαθὲς A: simul totum T γινόμενον V συνέστηκε A: constat T
11 τῶν om. a δπουπερ V ἀντερείση N ἔνδοθεν a: ἔξωθεν MVAN:
exiens T 12—18 πρὸς δ—γίνεται om. a 12 πρὸς δ τῶν Plato: πρόσω τῶν
V: πρόσω τῷ AN: antequam defectus T ἔξω Plato συνέπεσεν Plato
similitudines T 12. 13 παραγένομενον AN 13 τε δν Plato (T): τ' ἐὰν VAN
ἐφάπτηται Plato (T): ἐφῆπται VAN τούτων Plato 14 διδὸν AN
14. 15 exhibet propter causam quam videre T 15 ἢν] ἡ cum Platone vid. scrib.
φαμέν Plato 16 ἀποτέμνεται V (ἀποτέμνεται Plato), cf. p. 69,10 Th. δμοιον VAN
ἄλλοι τοῦ αὐτὸ AN ante αὐτὸ add. τε Plato (sic Alex. p. 69,10 Th.) καὶ
T (v. p. 69,11 Th.): om. VAN 17 ξυμφυες T (v. p. 69,11 Th.): ξυμφύει VAN
τῷ Plato (v. p. 69,11 Th.): τοῦ VAN 18 οὖν] τε οὖν meliores Platonis
prius δὲ] τε Plato δτι] τί a (δτι etiam M) 19 τῆς σκοτίας ANa δεξιὸν V
23 ait, sed carbonalem ignem T post φλόγα add. τοῦτο a

ἡ οὐδέτερον ὑπάρχειν τῷ φωτί φησι τῶν οἰς τὸ πῦρ σβέννυται· οὔτε γάρ 46
ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ οὔτε ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ σβέννυται. ἡ μᾶλλον ἡ γραφή ἐστι
τοιαύτη· ‘οἶνον δοκεῖ τὸ ἐν τοῖς ἀνθρακώδεσιν εἶναι πῦρ καὶ ἡ φλόξ ἐν τῷ 5
φωτί. οὐδέτερον δὲ φαίνεται ὑπάρχον περὶ τὸ σκότος. τοῦτο γάρ οὔτε
5 ὑγρὸν οὔτε ψυχρόν, οἷς ἀποσβέννυται’. ὡς καὶ τὸ ἐπιφερόμενον ἀκόλουθόν
ἐστιν.

p. 437b19 Εἰ δ' ἄρα ὑπάρχει μέν, ἀλλὰ διὰ τὸ ἡρέμα λανθάνει.

Εἰ γάρ τις λέγει ‘ὑπάρχει μὲν τῷ σκότει ἡ ἀμφω ταῦτα ἡ τὸ ἔτερον, 10
διὰ δὲ τὸ ἡρέμα αὐτῷ ὑπάρχειν ἡμᾶς μὲν λανθάνει, σβέννυσι μέντοι τὸ
10 φῶς τῇ ἐνούσῃ μὲν ἐν αὐτῷ δυνάμει, ἡμῖν δὲ ἀδήλῳ ὡς δὲ λεπτὸν ὃν
καὶ εὐπαθές’, ἔδει τούτῳ τῷ λόγῳ μεθ’ ἡμέραν ἀποσβέννυσθαι ὑπὸ τού- 47
τῶν, ὡς ὁν καὶ τὸ ἰσχυρότερον, φλόξ, ἀποσβέννυται, ἐν τε τῷ ὅδατι διὰ
τὴν ὑγρότητα καὶ ἐν τοῖς πάγοις διὰ τὴν ψυχρότητα, ὡς γίνεσθαι ἐν τοῖς
πάγοις σκότος· τὸ γοῦν ἐν τοῖς ἀνθρακῖ πῦρ καὶ ἡ φλόξ ταῦτα πάσχοντα
15 ὀρᾶται. οὐδὲν δὲ τοιοῦτον ὀρῶμεν γινόμενον. εἰ δὲ ὑπὸ τούτων μὴ ἀπο- 5
σβέννυται τὸ φῶς, οὐδὲ δὲν ἐν τῷ σκότει τὸ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἐκπεμπό-
μενον ἀποσβεννύσιτο. εἰ δὲ μὴ σβεννυμένου αὐτοῦ ἔδει ὀρᾶν ἡμᾶς, εἰ
ἔξεπέμπετο, οὐχ ὀρῶμεν δέ, οὐδὲ δὲν ἐκπέμποιτο τὴν ἀρχήν, ὡς ὁ Τίμαιος
λέγει. διὰ δὲ μὴ ἐστὶ τὸ σκότος ὑγρὸν καὶ ψυχρόν, ἀπερ ἐστὶ σβεστικὰ
20 πυρός, καὶ ἐντεῦθεν δῆλον· γίνεται γάρ καὶ ἐν τοῖς ἥηροῖς καὶ θερμοῖς 10
τόποις, οὐδὲ μόνον ἐν τοῖς ἀντικειμένοις. ἔτι εἰ ἦν τῷ ἐκτέμπειν φῶς τὸ
όρᾶν, οὐχ ἔδει τὰ ἐν τῷ ὅδατι ὅντα ὀρᾶν. πῶς γάρ οἰόν τε ἐν ὅδατι πῦρ
τε καὶ φῶς τοιοῦτον διαμένειν καὶ μὴ σβέννυσθαι; ἔτι εὐλογώτερον ἦν
τὸ δλήγον φῶς τοῦτο ἐκπεμπόμενον | ἡμέρας ἀποσβέννυσθαι μᾶλλον ἡ 48

1 ἡ] ἡ τὸ a φημὶ a (corr. M) τῶν] τῶ N 2 ἡ γραφὴ MTVAN: ὑγρά a
3 τὸ] τε a πῦρ MTVAN: om. a 4 τὸ σκότος Ta: τε τοῦ σκότους VAN
5 φῷ] ὧν V διαφερόμενον a 8. 9 εἰ γάρ—λανθάνει om. a (habet etiam M)

8 λέγοι AN (λέγει etiam M) ὑπάρχει TN: ὑπάρχ VA: ὑπαρχ... M σκότ' V
9 αὐτῷ MTAN: αὐτὸ V λανθάνειν MAN σβέννυμεν τοῦτο φῶς AN: *extinguit quidem igitur tale lumen* T 10 μὲν om. Ta ἀδήλῳ scripsi ex T (*occulta, ἀφανεῖ Thurot*): ἀτε δὴ VANa 11 ἀπαθές; a cf. Theophr. De sens. p. 504, 15 ss. D. 12 ἰσχυρότερον TV: *ἰσχυρότατον* ANa: *ἰσχυρὸν* M φλόξ scripsi, v. Arist. p. 437b22: φῶς MTVAN: om. a: πῦρ coni. Thurot ἀποσβέννυσθαι a (corr. M) 12. 13 διὰ—πάγοις om. T 14 πῦρ TVa: om. AN απ τοῦτο? πάσχοντα
MTV: παρατχόντα AN: παρέχοντα a 15 μὴ post δὲ a 16. 17 τὸ φῶς—ἀποσβεν-
νύσσοτο om. a (testatur M) 16 σκότω V 17 ἀποσβεννύσοιτο Thurot: ἀποσβέννυται
MTVAN alt. εἰ om. a 18 ἔξεπέμπετο om. M 19 μὴ δὲ N ἐστι a:
ἐσται TVAN σβετικὴ V 20 ἐνταῦθα V θερμοῖς καὶ ἥηροῖς a 21 ss. cf.
ad p. 31,1 21 τῷ TVAN: τὸ a: ἐν τῷ ex T male Thurot, T enim saepe praeponi-
tionem in vertendo instrumentalis ponit v. ad p. 23,3 22 τῷ om. a post γάρ
add. καὶ a 23 διαμένειν V: διαβαίνειν MTAN: μεταβαίνειν a 24 — p. 23,4 cf.
Alex. De an. II p. 128,3—5 Bruns

σκότους· ὄρῶμεν γάρ τὸ πλεῖον πῦρ καὶ τὸ πλεῖον φῶς τοῦ δλίγου φθαρ- 48
τικά. ἀ γάρ νυκτὸς φωτίζει, ταῦτα ἡμέρας οὔσης ἐξασθενεῖ· ὥστε εὐλο-
γώτερον, εἰ τῷ ἐκπέμπειν φῶς τὸ ὄρᾶν, νυκτὸς μᾶλλον ὄρᾶν τὰ ζῆντα ἡ
μεθ' ἡμέραν.

5 Εἰπὼν δὲ ταῦτα περὶ τῆς δόξης τοῦ Ἰλατώνος ἐπὶ τὴν Ἐμπεδοκλέους δ
μέτεισι δόξαν. λέγει δὲ αὐτὸν ποτὲ μὲν τὸ ἀπὸ τῆς ὄψεως ἐκπεμπόμενον
φῶς αἰτιᾶσθαι τοῦ ὄρᾶν, ποτὲ δὲ ἀπορροίας τινὰς ἀπὸ τῶν ὄρωμένων.
καὶ πρῶτον γε παρατίθεται αὐτοῦ τὰ ἔπη δι' ὧν ἡγεῖται καὶ αὐτὸς πῦρ
εἶναι τὸ φῶς καὶ τοῦτο ἐκ τῶν δρθαλμῶν προχειρίσθαι τε καὶ ἐκπέμπειν 10
10 καὶ τούτῳ τὸ ὄρᾶν γίνεσθαι. ἀπεικάζει γάρ διὰ τῶν ἐπῶν τὸ ἐκπεμπό-
μενον ἀπὸ τῆς ὄψεως φῶς τῷ διὰ τῶν λυχνούχων φωτί. ὡς γάρ ὁδοι-
πορεῖν τις νυκτὸς μέλλων λύχνον παρασκευασάμενος ἐντίθησιν εἰς λαμπτήρα
(ό γάρ λαμπτήρα τὰ μὲν ἔξωθεν πνεύματα | ἀπείργει τε καὶ κωλύει, τοῦ 49
δὲ πυρὸς τὸ λεπτότατον εἰς τὸ ἔξω διέσιν, ὥπερ ἐστὶ φῶς), οὕτω, φησί,
15 καὶ ἐν ταῖς μήνιγχει καθειργόμενον τὸ πῦρ ὑπὸ λεπτῶν ὑμένων περιέχεται,
οἵ τα μὲν ἔξωθεν προσπίπτοντα λυμαντικά τοῦ πυρὸς ἀπείργουσι καὶ οὐκ
ἔωσιν ἐνοχλεῖν τῇ κόρῃ, τὸ δὲ λεπτότατον τοῦ πυρὸς εἰς τὸ ἔξω διέσιν. 5
ἀμουργοὺς δὲ τοὺς λαμπτήρας λέγοι ἀν τοὺς ἀπειρκτικοὺς ἀπὸ τοῦ ἀπε-
ρύκειν τὰ πνεύματα καὶ σκέπειν τὸ περιεχόμενον ὑπὸ αὐτῶν πῦρ. ἡ
20 ἀμουργοὺς τοὺς πυκνοὺς καὶ διὰ πυκνότητα ἀπερύκοντας τὰ πνεύματα,
ταναδὸν δὲ τὸ πῦρ τὸ διὰ λεπτότητα τεινόμενόν τε καὶ διεκπίπτειν διὰ
τῶν πυκνῶν δυνάμενον. κατὰ βηλὸν δὲ κατὰ τὸν οὐρανόν· "Ομηρος· 10
„βίπτεσκεν τεταγῶν ἀπὸ βηλοῦ, ὅφρ' ἀν ἵκηται γῆν ὀλιγηπελέων“. λεπ-
τῆσι δὲ διθόνησιν ἐχεύατο κύκλοπα κούρην εἰπεν ἀντὶ τοῦ 'λεπτοῖς

1 σκότος A *videmus enim sine die extingui amplius lumen paucioris corruptivum T*
(interpolata ex eis quae praecedunt emissum die extingui) πλεῖστον α δλίγου]
 ἥλιου V 1. 2 φθαρτικόν Ta 3 τῷ] τὸ a: ἐν τῷ εχ T Thurot, v. ad p.22,21
 5 <τῆς> τοῦ conicio 6 τὸν αὐτὸν a 7 δὲ] δὲ καὶ V τινάς TVa: τινός AN: τὰς
 Usener (cf. Arist. p. 438^a-4 et Alex. p. 24,4) 8 πρῶτά γε V αὐτὰ τὰ V
 8. 9 εἰναι πῦρ AN 10 καὶ τούτῳ scripsi (et hīs T): καὶ τούτων VAN: κάκι τούτων a:
 καὶ οὕτω Usener (cf. p. 24,6, 20) prius τὸ a: om. VAN ἀπεικάζει Ta: ἀπει-
 κάζειν VAN 11 λυχνούχων φωτί MTVAN: λυχνείων φωτῶν a 12 τις TAN
 (Εωρεδ.): τῆς Va εἰς om. a (habet etiam M) 13 γάρ om. AN 14 prius
 τὸ om. AN εἰς M(T)VA: ὡς Na διέσιν Thurot: δίεσιν libri 15 καὶ
 MTVAN: om. a περιέχηται a 16 προσπίπτοντα] ostendentia T corr. in offen-
 dentia 17 ὀχλεῖν V εἰς:] ὡς a (corr. M) διέσιν Usener: δίεσιν libri
 18 ἀμουργούς δὲ] spat. vi litt. T: ἀμουργούς δὲ Arist. codd. EMY τοὺς λαμπτήρας
 om. AN λέγοι δὲ hic habet TV: post δὲ ANa ἀπειρκτικοὺς MN: ἀπειρκτικούς
 VA(?): παρεκτικοὺς a τοῦ] τῆς N 19. 20 καὶ σκέπειν—πνεύματα om. AN
 19 αὐτῶν om. T 19. 20 ἡ ἀμουργούς] spat. iii litt. T 20 ἀμουργεῖς a
 καὶ TV: om. a πυκνότητας ἀπερυκότας V τὰ πνεύματα Ta: om. V
 21 τανσὸν N: spatium x litt. T λεπτότατον N 22 κατὰ βηλὸν in spatio xv
 litt. om. T alt. κατὰ om. a (habet etiam M) "Ομηρον V (ll. XV 23)
 23 versum om. in spatio T βίπτεσκε libri δλίγην πλέων AN 23. 24 λεπτό-
 τησι V: subtilissimis T 24 χθονίησι λογάζετο Arist. codd. EMY ante κύκλοπα
 add. κυκλοτερὴν V κύκλωπα a εἰπεν—κύρην (p. 24,1) om. Va τοῦ om. A

όμεσοι περιέλαβε τὴν κυκλοτερῆ κόρην¹, πρὸς τὸ ὄνομα τῆς κύρης χρησά-
μενος ποιητικῶς ταῖς ὀθόναις ἀντὶ τῶν ὑμένων. δεῖξας δὲ αὐτὸν διὰ 50
τούτων τῶν ἐπῶν ταῦτα λέγοντα, προστίθησι τὸ ὅτε μὲν οὗτως ὁρᾶν
φῆσιν, ὅτε δὲ ταῖς ἀπορροίαις ταῖς ἀπὸ τῶν ὄρωμένων ἀπορρεῖν
5 τινά, ἢ προσπίπτοντα τῇ ὑψει, ὅταν ἐναρμόσῃ τοῖς ἐν αὐτῇ πόροις τῷ 5
εἰναι σύμμετρα, εἰσὼ τε χωρεῖν καὶ οὗτως τὸ ὄρᾶν γίνεσθαι. ταύτης τῆς
δόξης καὶ Πλάτων μνημονεύει ὡς οὕσης Ἐμπεδοκλέους ἐν Μένωνι, καὶ
ὅρίζεται κατὰ τὴν δόξαν τὴν ἐκείνου τὸ χρῶμα ἀπορροὴν σωμάτων ὕψει
σύμμετρον καὶ αἰσθητήν.

10 p. 438 a 5 Δημόκριτος δ' ὅτι μὲν ὅδωρ φῆσιν εἶναι, λέγει καλῶς,
ὅτι δὲ οὔτεται τὸ ὄρᾶν εἶναι τὴν ἔμφασιν, οὐ καλῶς.

'Αντειπῶν τοῖς ἐκ πυρὸς τὴν ὑψιν πιοῦσιν ἐπὶ τὴν Δημοκρίτειον 10
δόξαν μετελήσυθε, καὶ τὸ μὲν ἐξ ὅδατος τὴν ὑψιν λέγειν αὐτὸν εἶναι ἐπαινεῖ,
τὸν δὲ τρόπον καθ' ὃν γίνεσθαι τὸ ὄρᾶν λέγει οὐχ ἀποδέχεται. λέγει γὰρ
15 Δημόκριτος τὸ ὄρᾶν εἶναι τὸ τὴν ἔμφασιν τὴν ἀπὸ τῶν ὄρωμένων δέχεσθαι. 51
ἔστι δὲ ἡ ἔμφασις τὸ ἔμφατινόμενον εἰδος; ἐν τῇ κόρῃ, ὄμοιως δὲ καὶ ἐν
τοῖς ἄλλοις τῶν διαφανῶν, ὅσα οἵα τε τὴν ἔμφασιν φυλάττειν ἐν αὐτοῖς.
ἡγεῖται δὲ αὐτός τε καὶ πρὸ αὐτοῦ Λεύκιππος καὶ Ὁστέρον δὲ οἱ περὶ τὸν
Ἐπίκουρον εἰδῶλα τινα ἀπορρέοντα ὄμοιόμορφα τοῖς ἀφ' ὧν ἀπορρεῖ (ταῦτα 5
20 δέ ἔστι τὰ ὄρατα) ἔμπιπτειν τοῖς τῶν ὄρώντων ὀφθαλμοῖς καὶ οὗτως τὸ
ὄρᾶν γίνεσθαι. οὖν τεκμήριον παρατίθεται τὸ αἷς τῶν ὄρώντων ἐν τῇ κόρῃ
εἶναι τὴν τοῦ ὄρωμένου ἔμφασιν καὶ εἴδωλον. δ δὴ καὶ τὸ ὄρᾶν εἶναι.
ἀντιλέγει δὲ πρὸς τὴν δόξαν τοῦ Δημοκρίτου ταῦτην τοῦτο μὲν συμβαίνειν
(λέγων τὴν ἔμφασιν) διὰ τὸ ὃ μα λεῖν εἶναι· τὰ γὰρ λεῖα πάντα 10
25 πέφυκε τὴν τοιαύτην ἀπὸ τῶν ὄρατῶν ἔμφασιν δέχεσθαι, οὐχ ὁ διφθαλμὸς
μόνος. ὅτι δὲ οὔτεται τὸ ὄρᾶν εἶναι τὴν ἔμφασιν, οὐ καλῶς τοῦτ'
ἔστιν 'ὅτι δὲ οὔτεται τὴν ἔμφασιν αἰτίαν εἶναι τοῦ ὄρᾶν, οὐ καλῶς.'

1 κυκλοτερῆ Thurot: κύκλοτερήν AN: *circularem* T; lusisse Graecos saepe in homonymo
κόρη notum est, v. Περὶ Σύμφους c. 4,4 3 τούτων om. T τῶν om. V δτως V
4 *defluxibus*. ab hiis enim quae videntur T ἀπορροίαις MTV: ἀπορρεῖς ANa
alt. ταῖς MVAN: om. a ἀπὸ] ἀπὸ γὰρ ex T Thurot ἀπορρεῖν AN: ἀπορρεῖν
(γὰρ) conicio (cf. quod modo adnotavi) 5 αὐτῷ a 6 τε χωρεῖν] accipit
suscipi T 7 οὖσαν AN ἐν Μένωνι Thurot (p. 76 C): etiam Mennone T:
ἔμφενον εἰ MAN: εἰ Va 8 alt. τὴν V: τε N: om. Aa ἀπορροήν] ἀπὸ V
σωμάτων libri: corpori T: σγγμάτων Plato vulg.: χορημάτων Plato γρ. T cf. Diels Berl.
Sitzungsber. 1884, 348 sqq. 9 αἰσθητόν N 10—12 δ' ὅτι—Δημοκρίτειον om. V
10 ὅτι] ὁ τὸ N εἶναι φῆσι Arist. 12 Δημοκρίτου AN 16 ἡ (sic) M: τὸ a:
om. VAN κόρει V ὅμοιον a 17 οἵα τε scripsi: οὔτεται VANa (*putantur* T),
cf. ad p. 29,5 αὐτοῖς libri 21 παρεῖθετο V 23 ἀντιλέγει a: ἀντι-
λέγων TVAN, quod servari potest, si v. 24 scribas (λέγει) λέγων 〈τὴν〉 τοῦ conicio
(v. ad v. 8) post μὲν add. γὰρ V συμβαίνει TVN 24 alt. τὸ om. AN
25 non quia oculus T 26 μόνον V (v. p. 26,5): om. T 26. 27 τὸ—οὔτεται
om. V 27 οὐ Va: om. TAN

p. 438^a 7 Καὶ ἔστιν οὐκ ἐν ἐκείνῳ, ἀλλ᾽ ἐν | τῷ ὄρῶντι· ἀνά- 52
χλασις γάρ τὸ πάθος.

Δοκεῖ μοι σφόδρα βραχέως εἰρησθαι τὸ λεγόμενον, ὃι καὶ ἀσαφὲς εἶναι. ἔστι γάρ δὲ λέγει· καὶ ἔστιν οὐκ ἐν ἐκείνῳ τὸ ὄρᾶν, τουτέστιν οὐ 5 διὰ τὴν ἔμφασιν οὐδὲ ἐν τῇ ἔμφασις ἔστι τὸ ὄρᾶν, ἀλλ᾽ ἐν τῷ ὄρῶντι, τουτέστι τῷ ἔχοντι τὴν ὄρατικὴν δύναμιν· ἡ γάρ ἔμφασις ἀνάκλασις τίς 10 ἔστι καὶ πάθος'. ἡ τὸ καὶ ἔστιν οὐκ ἐν ἐκείνῳ, ἀλλ᾽ ἐν τῷ ὄρῶντι· ἀνάκλασις γάρ τὸ πάθος ἵστον ἔστι τῷ καὶ ἔστιν οὐκ ἐν τῇ ἔμφασις τὸ ὄρᾶν, ἀλλ᾽ ἐν τῷ ὄρῶντι· 15 ἔμφασις, διότι λεῖος. ἡ γάρ ἔμφασις πάθος τί ἔστι κατὰ ἀνάκλασιν γινό- μενον ἐν τοῖς λείοις τε καὶ σύστασιν τινα ἔχουσιν, ως δύνασθαι σφύζειν τὸ ἔμφασινόμενον διὰ τοῦ μεταξὺ διαφανοῦς γινόμενον, ὅποιόν ἔστι καὶ δὲ ὑφθαλμός. Βίνε πάλιν ώς τὸ ὄρατὸν ἔχοντος ἐν αὐτῷ, τοῦτο δέ ἔστιν ἡ 20 15 ἔμφασις, ἐπὶ ἀλλο τι διάδοσις τῆς ἔμφάσεως γίνεται καὶ ἐπὶ αὐτὸν τὸν ὄρῶντα. τῷ οὖν | καὶ τὸν διφθαλμὸν τοιοῦτον εἶναι (λεῖος γάρ) γίνεται 53 καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἔμφασις κατὰ τὴν τῶν ὄρωμένων ἀνάκλασιν διὰ τοῦ μεταξὺ διαφανοῦς, ὅταν κατ' ἐνέργειαν τοιοῦτον ἦ. κοινότερον δὲ γρῆται τῷ τῆς ἀνάκλασεως ἐπὶ τῆς ἔμφάσεως δύναματι, ώς καθηματικένῳ ἐπὶ τούτων· 25 20 ἐπεὶ διὰ τοῦ διαφανοῦς πάθος τοῖς λείοις τε καὶ στέγειν αὐτὰ καὶ σφύζειν δυνα- μένοις, ὅταν ἐπ' εὐθείας ἦ ταῦτα τοῦ ὄρωμένου κείμενα, ἀπὸ τούτων πάλιν πάσχον ώς ἀπὸ ἀρχῆς τινος τὸ πάθος διαδίδωσιν ἐπὶ ταῦτα ἀφ' 25 30 ὧν τὴν ἀρχὴν ἔπαθεν, εἰρηκεν, ὅτε ἔλεγεν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς περὶ τοῦ πᾶς ὄρῶμεν. εἰπὼν δὲ τὴν ἔμφασιν οὐ τὸ ὄρώμενον εἶναι ἀλλὰ πάθος; τι καὶ ἀνάκλασιν, προστίθησιν διὰ μηδέπω περὶ τῶν ἔμφάσεών τε καὶ ἀνάκλασεων δῆλον (ἢν) τῷ | Δημοκρίτῳ ἵσως, μήτε τί εἰσιν αἱ ἔμφάσεις 54

1 ὄρᾶν τι N 5 ἀλλ' α: om. TVAN 7 ἡ τὸ Va: ἡτοι AN: que T 8 τῷ
Ta: τὸ V: τοῦ AN 9 prius τὸ] τοῦ AN 10 γάρ τὸ πάθος
MT: πάθος γάρ Va: πάθος γάρ τὸ AN 11 prius ἔμφάνεια M
διότι VAN: διότι Ma post κατὰ add. τὴν a 13 δια-
φόρως a (διαφανοῦς etiam M) γινομένου AN 14 ἔχοντος AN: ἔχοντες Va:
habens T αὐτῷ libri 15 τὸν om. A¹N 16 γίνεται MTVAN: om. a
17 ἀνάληγον N 18 ss. cf. Alex. in Meteor. p. 141 Hayduck 19 καθηματι-
μένων V τούτῳ a 20 γίνεται ταῦτα a τῶν om. a 22 δια-
δίδωσιν Thurot (διαδίδον ex T scrib.?): διδωσιν VANa σώζειν αὐτὰ καὶ στέγειν AN
23 ante δταν add. καὶ Thurot, sed v. ad v. 22 ne hic et v. 24 ἀπὸ mutes, v. Alex. in
Meteor. p. 141,27.28 24 πάσχον Thurot: patiens T: πάσχουσα Va: πάσχει AN ἀπ'] ἐπ' V
25 δταν V Περὶ ψυχῆς B 7 p. 419^a 13—15? (πῶς ὄρῶμεν huic capiti Alex. inscribit,
item inscriperat libello, quo hoc caput tractaverat; quem ipse comineorat De an. p. 43,16
Br., Alexandri interpolator ut vid. (V. Rose, Arist. Pseudop. p. 374) in Comm. in Meteor.
p. 141,11); ceterum cf. Arist. p. 435^a 5 ss. 27 ἀνάληγον V μηδέπω VAN: μήπω a
(οὐδέν πω Arist. codd. PS, ceteri οὐδέπω) . . . τε om. a 28 ἡγ T (Arist.): om. VANa

μήτε πῶς γίνονται μήτε δτι τὰ λεῖα καὶ στέγειν δυνάμενα πάντα τῶν 54 τοισύτων ἐμφάσεων δεκτικά, οὐχ αἱ ὅψεις μόνον. εἰπών δὲ ταῦτα προστίθησιν δτι καὶ τοῦτο ἀτοπὸν τὸ μὴ ἐπελθεῖν αὐτῷ ἀπορῆσαι διὰ τί 5 πλειόνων ὄντων τῶν τὰς ἐμφάσεις καὶ, ὡς αὐτὸς ἡγείται, τὰ εἰδῶλα δεχομένων μόνος ὁ ὄφθαλμὸς ὥρᾳ. εἰ γάρ ἐπέστησε τούτῳ, οὐχ ἄν ἐδόκει αὐτῷ ἐμφασίς ἡ ὄρῶσα εἶναι. πολλὰ γόρ ἄψυχα δέχεται τὴν τοιαύτην ἐμφασίν, ἀλλ’ οὐχ ὥρᾳ.

p. 438-12 Τὸ μὲν οὖν εἶναι τὴν ὅψιν ὕδατος, ἀληθές μέν, οὐ μέντοι συμβαίνει τὸ ὥρᾶν ἢ ὕδωρ.

10 Ἐληθές μέν φησι τὸ ὑπὸ Δημοκρίτου λεγόμενον εἶναι, τὸ δτι ἡ ὅψις 10 ὕδατος; ἔστιν· οὐ μήν διότι ὕδωρ ἐστὶ καὶ ἐξ ὕδατος, διὰ τοῦτο ὥρᾳ, ἀλλὰ καθότι συμβέβηκε τῷ ὕδατι διαφανεῖ εἶναι· διὰ γάρ διαφανοῦς τὸ ὥρᾶν. διὸ καὶ δι' ὕδατος· διαφανὲς; γάρ καὶ τοῦτο. | ἑκῆς δὲ προστίθησι καὶ τὴν 55 αἰτίαν δι' ἣν, διφεύλοντος διαφανοῦς εἶναι τούτου φόρωμεν, ὄντος δὲ διαφανοῦς οὐχ ἐλαττον τοῦ ἀέρος ἡ τοῦ ὕδατος, ἔστιν ὕδατος ὁ διφεύλοντος. λέγει γάρ· διὰ τὸ εὑφυλακτότερον εἶναι τὸ ὕδωρ τοῦ ἀέρος καὶ δύνασθαι μᾶλλον σφίζεσθαι ἐν φόρῳ ἀποληφθῆ (οὐ γάρ ἀήρ εὐδιάπνευστός τε καὶ δυσαπόληπτος τῷ διαπνεῖσθαι φάδίνως) εἴη δὲν ἐξ ὕδατος, καὶ διὰ τὸ φυλακτικώτερον εἶναι τοῦ τόπου τὸ ὕδωρ τοῦ ἀέρος καὶ μᾶλλον συνεστάναι 20 (τούτου γάρ τὸ εὔσπιληπτότερον ὄνομα, φόρος κέχρηται, σημαντικόν). σύστασιν γάρ μᾶλλον ἔχει, εὐρίπιστος γάρ ὁ ἄττιρ. καὶ ἔστιν ὁ μὲν ἀήρ διαφανῆς μόνον διὰ λεπτότητα, τὸ δὲ ὕδωρ καὶ διαφανὲς καὶ ἐμφανές. 10 διὸ οὐ μὲν οὖν ὄρῶμεν ἀρκεῖ τοῦτο διαφανὲς εἶναι, φόρος δὲ ὄρῶμεν, τοῦτο καὶ ἐμφανὲς καὶ τοιοῦτον οἷον δέχεσθαι δύνασθαι τε καὶ σφίζειν τὰ 25 τῶν ὄρωμένων εἰδῆ· ἡ οὐδὲν ἡ ἐμφασίς πρὸς τὸ ὥρᾶν συντελεῖ, ἀλλ' ἵκανη ἡ διαφάνεια, ὡς εἰπεν. ἔτι δύο ὑπεροχῶν οὐδῶν ἐν τῷ διαφανεῖ καὶ | ὄντος ἄκρως μὲν ἀραιοῦ τοῦ ἀέρος, στερεῶν δὲ πάλιν τῶν ὠρισμένων 56 διαφανῶν (ταῦτα δέ ἔστι τὰ ἕδιον πέρας ἔχοντα, ὡς ὑελός τε καὶ τῶν

1 δτι TVa: τὸ τί VN 2 οὐδὲν Αα μόνας α (cf. ad p. 24,26) 2.3 προστίθησιν ομ. T 3 ante δτι et post τοῦτο spat. in a 4 τῶν οιμ. V ἡγείται] αἵτινες Τ 6 ἡ ὄρῶσα] τὸ ὥρᾶν coni. Thurot (cf. p. 24, 22, 26), vix recte 6. 7 cf. Theophr. De sens. p. 509,23 D. 8 τὴν ὅψιν εἶναι A(?)a Arist. 9 ἡ TV 10 Δημοκρίτων V 11 μήν] μὲν V δρᾶς οιμ. V 12 καθότι] κάτω N 13 δι' οιμ. AN et per hoc T 14 ὡς V: τοῦ AN: οιμ. a: ut (= ὡς) T δρωμένου AN 15 alt. 5 διαφάνεια] διαφανεῖς οιμ. a (habet etiam M) 16 εὑφυλακτότερον M(T) (Arist.): εὑφυλακτικώτερον VAN: ἀφυλακτότερον a cf. p. 75,8 Th. post εἶναι add. τοῦ τόπου V (cf. v. 19) 18 δύσπολειπτος N τῷ τὸ V δρᾶσιν a 19 εἶναι οιμ. a (habet etiam M) 20 εὑπιληγτότερον Arist. codd. EMY ὡς AN 21 εὐρύπιστος Λ: εὐρύπιστος N γάρ TVAN: δέ a 22 λεπτότητος N prius καὶ οιμ. a 23. 24 δι' οὐ—ἐμφανὲς οιμ. T 23 ante δι' οὐ add. διό a μὲν οὖν scripsi: μόνον libri δρωμένων VN φόρος δὲ VAN: δέ νῦν a 24 τε καὶ ante δύνασθαι a 25 εἰδῆ] ydola T συντελεῖ οιμ. T 26 ὡς εἰπεν οιμ. T 27—p. 27,6 cf. Alex. De ani. p. 142,24—143,1 Br. 27 ἄκρους N ἀρεοῦ AN 27. 28 δρωμένων ANa 28 ύελλός V τε] τις A

λέθων οἱ τοιοῦτοι), μέσον ἐστίν ἔχατέρου τῶν ἄκρων τούτων τὸ ὅδωρ. 56
ἔδει δὲ τὸ ἔχατέρων ἀντιληφθύμενον τῶν ὑπερβολῶν ἐν μέσῳ εἶναι ἔχατέρους 5
(εἰ γάρ ἡν ἐκ τοῦ ἑτέρου τῶν ἄκρων, οὐκ ἀντελαμβάνετο τοῦ ἑτέρου
πύρρω ὄντος καὶ κατὰ πολὺ διεστῶτος, ἐπει, ὡς αὐτὸς εἰρηκεν ἐν τῷ
5 δευτέρῳ Περὶ ψυχῆς, δεῖ εἶναι τὸ δι' οὐ αἰσθανόμεθα). ἔστι δὲ τοιοῦτον
τὸ ὅδωρ πρὸς τὰ ἄλλα διαφενῆ· εἰκότως οὖν ἐκ τούτου ἡ ὄψις.

"Οτι δὲ ἔξ ὅδατός ἔστιν ἡ κόρη δι' ἡς ὥρωμεν, καὶ ἔξ αὐτῶν δεῖ· 10
κνυσι τῶν δφθαλμῶν· διαφειρομένων γάρ τούτων τὸ ἔκρεον ὅδωρ φαίνεται
ον. ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς παντελῶς ἔτι τῶν ἐμβρύων νεογνοῖς φησι τῇ τε
10 ψυχότητι καὶ τῇ λαμπρότητι ὑπερβάλλειν τὸ ἐν τοῖς δφθαλμοῖς ὑγρόν. ὃ δῆλόν
ἐστι καὶ ἐκ τῶν ἀνατομῶν | τὰ τοῦ δφθαλμοῦ οὐ γάρ ἄλλο τί ἔστιν ἡ 57
ὑγρὸν τὸ περιεχόμενον ἐν ἐκείνῳ τῷ γιτῶν, ἔνθα ἡ κόρη. λέγει δὲ καὶ διὰ
τούτῳ ἐν τοῖς ἐνκίμοις τῶν ζφων τὸ λευκόν τοῦ ὄμματος λιπαρὸν εἶναι μᾶλιστα,
ὅπως διαμένῃ τὸ ὑγρὸν τὸ αὐτόθι ἀπήκτον θάλπομενον διὰ τούτου. διὸ
15 ἀρριγότατος ὁ δφθαλμός ἔστι. τὰ μὲν οὖν τῶν ζφων ἔναιμα ταύτην τὴν 5
βοήθειαν ἔχει πρὸς τὸ μὴ πήγγυον διαφειρομένων αὐτῶν τὸ ἐν τοῖς δφθαλμοῖς ὑγρόν·
τὰ δὲ ἄναιμα πιμελήν μὲν οὐκ ἔχει, σκληρόφθαλμα δέ ἔστι διὰ τὴν τῶν
περικειμένων χιτώνων τῷ ὑγρῷ δι' οὐ ὥρωσι στερέοτητα καὶ ὑπὸ τούτων
σκέπονται.

20 p. 438-25 "Ἀλογον δ' ὅλως τὸ ἐξιόντι τινὶ τὴν ὄψιν ὥρᾶν.

Εἰπὼν μεταξὺ τὴν Δημοκρίτου δόξαν ἐπάνεισι πάλιν ἐπὶ τὴν πρότερον 10
ρηγμεῖσαν. καὶ ἐπεὶ οἱ ἐκ πυρὸς τὴν ὄψιν ποιοῦντες ἔλεγον τὸ ὥρᾶν γενέσθαι
ἐξιόντος τινὸς φωτὸς ἀπὸ τῶν δφθαλμῶν, καθόλου ἐνστάς πρὸς τὸ ἐξιόντι
τινὶ ἀπὸ τῶν δφθαλμῶν τὸ ὥρᾶν γίνεσθαι, ἀνελὼν τοῦτο συναναιρήσει 58
25 αὐτῷ καὶ δ τούτῳ εἴπετο· εἴπετο δὲ καὶ τὸ ἐκ τοῦ πυρὸς τὴν ὄψιν εἶναι.
τῷ δὲ μὴ ἐξιόντι τινὶ ἀπὸ τῶν δφθαλμῶν τὸ ὥρᾶν γίνεσθαι συναναιροῖτ'
ἀν καὶ τὸ ἀνάκλασιν γίνεσθαι. ἀλογον γάρ, φησίν, δλως τὸ ἐξιόντι τινὶ
ἀπὸ τῶν δφθαλμῶν τὸ ὥρᾶν γίνεσθαι. ἐπεὶ δὲ τῶν ὄμοιών λεγόντων τὸ ἀ-

1 ἐκάτερον a 2 prius ἐκάτερον a: ἐκάτερας conicio (*susceptivum utrumque T*) 4 πόρου V
4. 5 ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ ψυχῆς] c. 2 p. 423v7 8 δφθαλμῶν Ta: δφθαλμῶν τῶν
περὶ αὐτῶν V: περὶ αὐτῶν AN διαφειρομένου γάρ τούτου V 10 aut cum
Thuroto δῆλα (*patent T*) scrib. aut v. 11 τῶν pro τὰ et (ώς) δῆλον 11 ἔστι καὶ VN:
ἔστιν A: δέ ἔστιν a (Thuroto): *etiam T* 13 ante τοῦ add. τὸ AN αίματος TAN
14 διαμένεις AN αὐτόθιν V: om. T διὸ a: δι' οὐ VAN: *quod T*
15 ἀρριγότατος; V(T): ἀρριγώτατος; a: . . . γέτατος A: . . . γέτατα N: fort. ἀρριγότατον
cum Arist. scrib. ἔναιμα τῶν ζφων a(T?) τὴν om. AN 16 αὐτῶν
τὸ αἷμα καὶ τὸ ἐν T 18 ὥρωμεν T στερεότητα N: στερέτητα a
19 σκέπτονται V 20 δλως] ὄντως V τῷ] τῷ V 21 τὴν] τοῦ V
22 οἱ om. AN γίνεσθαι a 23 φωτὸς MTVAN: om. a ἐξιόν a (corr. M)
24 ἀνελὸν A'N 25 καὶ ὡ τοῦτο AN alt. καὶ TANA: om. V τοῦ om.
N, fort. recte 26 ἀπὸ τῶν δφθαλμῶν TV: om. ANa 26—p. 28,1 συναναιροῖτ'
— alt. γίνεσθαι om. V 26 ἐναναιροῖτ' a 27. 28 ἀλογον — γίνεσθαι om. a
(habet etiam M) 27 ἀνάλογον A 28 ἐπεὶ a: ἐπὶ AN: om. T

όραν γίνεσθαι οἱ μὲν μέγρι τοῦ ὄρωμένου ἡγοῦντο τὸ ἔξιδν ἀπὸ τῶν 58
ὄφθαλμῶν ἀποτείνεσθαι, ὥσπερ οἱ μαθηματικοί, οἵτινες δι' ἀκτίνων
ἔξισυσθν ἀπὸ τῶν ὄφθαλμῶν καὶ μέχρι τῶν ὄρωμένων ἀποτεινομένων ὄραν
ἡμᾶς λέγουσι (κῶνον γάρ τινά φασιν ἐκ τῶν ἀκτίνων γίνεσθαι κυρυφὴν
5 ἔχοντα τὴν ὄψιν, βάσιν δὲ τὸ ὄρώμενον, καὶ τούτῳ τῷ κώνῳ περιλαμβά- 10
νεσθεῖ τε τὰ ὄρωμενα καὶ οὕτως ὄρασθαι), τῆς τοῦ κώνου βάσεως περι-
λαμβανούστης αὐτά), οἱ δὲ μέχρι τινὸς τὴν ἐκπεμπήμενον ἀπὸ τῶν ὄφθαλμῶν
φῶς προέιναι φασίν, ἔπειτα συμμιγὲς γίνεσθαι τῷ ἔξιδν φωτὶ καὶ τούτου
τοῦ ἔξιδν ἀμφοῖν συστάντος τε καὶ συμφύντος φωτὸς | κατὰ τὸ πέρας τοῖς 59
10 ὄφθαλμοις προσπίπτοντος καὶ διαγγέλλοντος τὸ πάθος τῷ ὄφθαλμῷ τὸ
ὄραν γίνεσθαι, ὡς Πλάτωνι δοκεῖ, ἀμφοτέρας φησὶ τὰς δόξας ἀτόπους. πρὸς
μαθηματικοὺς οὐδὲν ἀντιλέγων ἄλλο, πρὸς δὲ τοὺς τὸ φῶς ἔξιέναι λέγοντας,
ἔπειτα συμψύζεσθαι τῷ ἀπὸ τῶν ὄρωμένων φωτὶ λέγει, ἔπειδὴ τῶν πῦρ 6
τὴν ὄψιν εἶναι λεγόντων αὗτῇ ἡ δόξα ἔστιν, ἣν αὐτῷ προηγουμένως ἀνελεῖν
15 πρόκειται.

Αἴγοιτο δ' ἀν καὶ πρὸς ἐκείνους πρῶτον μὲν δι τι ἀνάγκη σῶμα εἶναι
τὸ ἐκπεμπόμενον· οὐ γάρ δὴ οἶν τε ἀσώματον τι κινηθῆναι καθ' αὐτὸ⁶
τοπικῶς. οὗτος δὲ σώματος τοῦ ἐκπεμπομένου, πῶς οὐκ ἀναλίσκεται τὰ 10
ὄρωντα τοσοῦτον ἀφεστῶτα τοῦ ὄρωμένου, οὗτον ὁ οὐρανὸς ἡμῶν; καὶ γάρ
20 εἰ λεπτότητι τὸ ἐκπεμπόμενον σῶμα διαφέροι, ἀλλ' οὖν τὸ πλῆθος τοῦ
διαστήματος ἕκανθλὸν καὶ μεῖζον καταναλῶσαι σῶμα οὐ τὰ ζῷα ἔχει, καν
εἰς λεπτότατόν τις αὐτὸν ἀναλύσῃ. | νῦν δὲ οὐδὲν ἐλάττον' ὄρασθαι τὰ ζῷα 60
γινόμενα, ήτε τὰ ἀπὸ τοσούτου διαστήματος ὄρᾶς ἡ ὄπότε ἐπιμύει. εἴτι εἰ
λεπτὸν οὕτως τὸ προχεύμενόν ἔστιν, ὡς δύνασθαι ἐπὶ τοσοῦτον ἀποτεινό-
25 μενον μηδὲν φανερῶς ἀπαναλίσκειν τοῦ ἀφ' οὐ προχέεται σώματος, πῶς δ
οὐκ εὑφθαρτόν ἔστιν ὑπὸ τοῦ τυχόντος; τὰ γάρ λεπτότατα τῶν σωμάτων
εὐπαθῆ. φαίνεται δὲ τοῦτο μηδὲ ὑπὸ τῶν βιαιοτάτων ἀνέμων ἐκτρέπεσθαι
δυνάμενον τῆς ἐπ' εὐθείας τάξεως. εἴτι εἰ οὕτως ἔστι λεπτόν, διὰ τί δὴ

2 ἀποτίνεσθαι V 2 ss. cf. Alex. in Meteor, p. 141,3 ss. II. 2 μαθητικοὶ V
οἵτινες MVAN: οἱ 3 τινά MTVAN: om. a φησιν a (corr. M) κυρυφὴν V
5 τὸ ὄρωμένον] idem quod videtur T 6 τε om. AN 6. 7 παραλαμβανούστης AN
8 τοῦτο a (τούτου etiam M) 9 cf. Alex. De an. p. 127,32. 129,10 Br.

10 προσπίπτοντα καὶ διαγγέλλον V τῷ ὄφθαλμῷ MTVAN: τῶν ὄφθαλμῶν a
11 πρὸς] om. AN: πρὸς {μὲν} conicio 12 μαθητικοὺς V πρὸς M: προστίθησι
TVANA 13 ὄρωμένων] oculis T λέγει a: λέγειν TVAN τῶν] τοῦ N
14 αὐτὸ V 16 cf. Alex. De an. II p. 127,28 ss. Br. δι τι om. V
17 τι om. a καθ' αὐτὸ a: κατ' αὐτὸ VAN 18 σώματος post ἐκπεμπομένου a
20 εἰ om. V λεπτό... N διαφέρει V τοῦ] εἶναι V 21 οὐ]
δ MT ἔγει T: εἴτε VANa καν] ει T 22 τις TV: τι ANa ἐλάττον'
seripsi: ἐλάττον TVANA p̄st ἐλάττον add. αὐτὸ a, αὐτὸν M 23 γιγνόμενα Λα
δὶ γε V 23—26 cf. De an. p. 129,20—24. 128,26. 27 23 δρᾶν a: ridentur T
23. 24 εἰ λεπτὸν εἴη τοῦτο τὸ a 24 προχεύμενον οὕτως ὡς M ἐστιν om. a 25 τοῦ
a: τὸ TVAN πρόγεται V: προγεῖται Thurot (v. p. 29,1) 26 εὔθηρτόν V τὴν γὰρ
λεπτότητα N 27 εὐπαθῆ MTAN: ἐνπαθῆ V: ἀπαθῆ a μηδὲ V: μηδὲ a: μηδὲν MTAN
28 τ εἶναις (?) V δὴ Diels: μὴ MTVANA, sed recte p. 29,2 οὐχ ponit, cf. p. 29,8

καὶ ἐπιμυόντων ἡμῶν οὐ προχείται διὰ τῶν ἐν τῷ βλεφάρῳ πόρων; καὶ 60
διὰ τί οὐχ ὄρῶμεν καὶ τότε; πολὺ γάρ λεπτότερον τὸ ρέῦμα τὸ τῶν ἀκ- 10
τίνων τῶν ἴδρωτων οὐ ἔκχρίνονται δι' αὐτοῦ. ἀλλ' οὐδὲ τὰ βλέφαρα ἐπι-
μυόντων οὗτως ἡρμοσται πρὸς ἀλλήλα, ὡς μὴ δύνασθαι τὰς ἀκτῖνας οὗτως
οὐσας λεπτὰς προχείσθαι. καὶ γάρ εἰ διὰ τῶν στερεῶν διαφανῶν οἰαί τέ
εἰσι διέρχεσθαι (ὄρῶμεν γάρ διὰ τῶν τοιούτων τὰ ἐπέκεινα, ὡς διὰ τῶν
σπέκλων τε καὶ τῶν φεγγιτῶν | λίθων), δῆλον ὡς καὶ διὰ τοῦ δέρματος 61
τοῦ βλεφάρου δύνατ' ἀν προχείσθαι. ἔτι διὰ τί οὐκ εἰς στενὸν ἀπολή-
γουσιν αἱ ἀκτῖνες ἐκπεμπόμεναι, ὥσπερ καὶ πάντα τὰ ἀπό τινων; ἀπορρέουν
10 γάρ ὅδωρ ἐν τῇ προόδῳ στενούμενον ὄρῶμεν, ἀλλὰ καὶ ή φλόξεις; δέখ
ἀπολήγει. ταύτας δὲ τούταντίν οὐκειμένας πλατύνεσθαι φασι καὶ ἀπο- 5
λήγειν εἰς κάνουν βάσιν. ἐπειτα εἰς σῶμα ἔστι τὸ ἐκπεμπόμενον, δῆλον
ώς καὶ τόπον καθέξει. εἰ δὲ μηδέν ἔστι κενόν, ηγούμενον σῶμα διὰ σώματος
χωρήσει καὶ δύο σώματα ἀμφα ἐν τῷ αὐτῷ ἔσται τόπῳ η καὶ πλείω, εἰ
15 πλείους ἀμφα εἰεν οἱ ὄρῶντες τι ταῦτον, η ἀντιπερίστασις ἔσται, εἰ μὲν ἐν
ἀέρι ὄρῶμεν, ἀέρος, εἰ δὲ ἐν ὅδοις, ὅδοις. εἰς τί οὖν η ἀντιπερίστασις; 10
οὔτε γάρ εἰς τὸν διφαλαμδὸν καὶ τὴν κόρην οἰστὸν τε διέρχεσθαι τὸ ἀντι-
μεθιστάμενον ταῖς ἀκτῖσιν ὅδωρ, δταν δὴ ἐν ὅδοις βλέπωμεν, οὔτε διὰ τῆς
ἀναπνοῆς ἡμᾶς δέχεσθαι αὐτούς οὐδὲ γάρ ἀναπνέομεν τὴν ἀρχὴν | ἐν ὅδοις 62
20 ὄντες. ζητητέον οὖν (ἐν) τῇ τοῦ ὅδοτος ἀντιπερίστασις τὸ πρὸς τί ἀντι-
περίσταται τοῦτο τὸ σῶμα τὸ δι' οὐ φέρεται οὐ κάνοντος. ἐνὸς μὲν γάρ
ὄρῶντος τῷ ἐκείνου κάνωφ ἀν ἀντιπερίστατο· εἰ δὲ καὶ δεύτερος ὄρφη
καὶ τρίτος τὸ αὐτό, πῶς ἔτι, καθ' οὐ συμβάλλουσιν ἀλλήλοις; οἱ κάνοντοι,
ἀντιπερίστατος ἔσται; εἰ γάρ τὸ μόριον τοῦ κάνουν τῷ μορίῳ τοῦ κάνουν 5
25 ἀντιπερίσταται, εἰς ἀν μόνος ὄρφη, οὐ τοῦ κάνουν τὸ μόριον κατέγει τὸν
τόπον ἐκείνον τὸν πρὸς τῷ ὄρωμένῳ. ὧν γάρ ἀντιπερίστη τὰ μέρη τῶν
κάνουν, πῶς ἀν ἔτι ὄρφεν οὐτοι; ἀλλὰ μὴν πάντες ἀμφα ὄρωσιν. ἀνάγκη,
ἄρα δι' ἀλλήλων χωρεῖν τοὺς κάνουν καὶ πολλὰ σώματα ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν 10

1 prius καὶ om. a (habet etiam M) ἡμῶν MVAN: om. a (clausis oculis T) οὐ οὐ. Ma
2 prius τὸ om. a 3 sudoris qui segregatur T αὐτῆς V 4 alt. οὗτως om. T
5 λεπτοὺς V οὔται AN 6 διέρχεται AN cf. De an. p. 129,25 alt. τῶν om. a
7 σπλέκων V τε καὶ—λίθων om. T φεγγιτῶν N: φεγγιτῶν τῶν M: φεγγίων VA:
φεγγιῶν τῶν a ὡς a: om. TVAN: δηλονότι conicio 8—11 cf. De an. p. 128,27—33
8 εἰς om. T 9 ὡς a τινῶν (ἀπορρέοντα); ἀπορρέον conicio (cf. De an.) 10 τὸ
ὅδωρ a η om. V, ut testatur Mau δέχτητα a: δέχτητα M 11 λήγει a φησι V
12—20 cf. De an. p. 128,34—129,5 12 ἔστι om. a (habet etiam M) 15 ἀντιπαρά-
στασιν V 16 ὅδωρ N (dubium, quo pertineat) 17 τὸ a: τὸν AN: om. V 18 ταῖς;
ἐν ταῖς V δταν δὴ scripsi: δταν δὴ VAA: δταν δὴ N: quandoque T 19 ἡμᾶς om. a
οὐδὲ Thurot (T?): οὔτε libri 20 ζητητέον V οὖν ἔτι τοῦ ὅδοτος, εἰς τὸ T (Thurot)
ἐν addidi 21 τοῦτο M: τοῦ a: ποῦ VAN: om. T μὲν γάρ scripsi: μὲν MVAN:
γάρ Τα 22 τῷ om. a (habet etiam M) ἀν ἀντιπερίστατο VAN: ἀντιπερίστατο a:
ἀντιπερίσταται T δρψη a: δρῶν TVAN 23 τὸ om. a πῶς om. a
καθὸ libri ἔτι a: ἔστι VAN: igitur T: om. M ἀλλήλοις om. T 24 τῷ—
κάνουν om. T 25 εἰς ἀν a: Ισα η VAN (forte aut T) δρψη a: δρῶν TVAN
οὐ a: η οὐ TVAN 26 ἐκείνων V τῶν ὄρωμένων AN ἀντιπερίστη AN:
depelluntur T 27 ἀμφα om. a 28 ἔνα TVAN: έν a: εἰναι ἀμφα M

κατέχειν τόπον, ὃν καὶ τὸ τοῦ ἐνδὲ κώνου μόριον κατέχει. ἔτι εἰ πᾶσα 62
 κίνησις ἐν χρόνῳ, κατὰ δὲ τὴν τῶν ἀκτίνων ἔχουσιν τε καὶ τάσιν ἐπὶ τὸ
 ὄρώμενον τὸ ὄρᾶν, ἐν χρόνῳ δύσμεθα. ἀλλὰ | μὴν ἀδύνατον τὸ αὐτό τι 63
 καὶ ισοταχῶς κινούμενον ἐν τῷ ἵσφ χρόνῳ κινηθῆναι τόδε τι τὸ διάστημα
 5 καὶ τὸ τούτου πολλαπλάσιον. ὄρῶμεν δὲ ἅμα τῷ ἀναβλέψαι, εἰ φῶς εἴη,
 τά τε ἐγγὺς καὶ τὰ πορρωτάτω. ἔτι εἰ πολλοὶ ἅμα τὸ αὐτὸ δύρων ἐκ
 διαφόρων τόπων καὶ φέροιντο οἱ κῶνοι ἦ δὲ τι δὴ καὶ ἔστι τὸ φερόμενον 5
 ἀπὸ τῆς ὑψεως; ἐπὶ τὸ ὄρώμενον ἀπὸ πάντων τῶν ὄρώντων, ἀνάγκη δι'
 ἀλλήλων φέρεσθαι τὰ φερόμενα καὶ περιλαμβάνοντα τὸ ὄρώμενον. οὕτως
 10 ὃς τέμνοιντο ἀν ύπ' ἀλλήλων οἱ κῶνοι. οὐ γινομένου ἀνάγκη λύεσθαι
 τὴν τῶν ἐκπεμπομένων σωμάτων ἐπὶ τὸ ὄρώμενον συνέχειαν, διαιρουμένης
 δὲ ταύτης οὐδὲ ἀν ὄρᾶν ἔτι δυνατὸν εἴη. τὸ δὲ αὐτὸ τοῦτο ἀνάγκη 10
 γίνεσθαι καὶ εἰ ὅντος εἰλεν οἱ ὄρῶντες ἀντικροῦς ἐστῶτες ἀλλήλων, εἴη
 δὲ ἐπ' εὐθείας ἑκατέρῳ τῶν ὄρώντων ὄρατόν τι κείμενον, οἱ δὲ ὄρφεν |
 15 μὴ τὰ καθ' αὐτοὺς ἀλλ' ἑκατέρος αὐτῶν τὸ τῷ ἐτέρῳ ἐπ' εὐθείας κεί- 64
 μενον· καὶ γάρ οὕτως ἀνάγκη κατὰ τὸ μέσον συμβάλλειν τε τοὺς κώνους
 ἀλλήλοις καὶ τέμνεσθαι ύπ' ἀλλήλων, ἥ τὸν ἐτερον διὰ τοῦ ἐτέρου χωρεῖν.
 οὕτως δὲ ἀν πάλιν δύο σώματα γένοιτο ἐν τῷ αὐτῷ. ἔτι οἱ ἐξ ἐναντίας δ
 ἀλλήλους ὄρῶντες πῶς ὄρᾶν δυνήσονται; ἥ γάρ οἱ κῶνοι ἀπαντῶντες ἀλλή-
 20 λοις οὐ προελεύσονται, εἰ εἰλεν ισοσιμενεῖς, ὥστε οὐδέτερος οὐδέτερον ὄψεται,
 ἥ ὁ ἐτερος τὸν ἐτερον ὄψεται, οὐκέτι δὲ καὶ ὁ ἐτερος τὸν ἐτερον. ἔτι εἰ
 σῶμα ἔστι τὸ ἀπὸ τῶν ὄρθαλμῶν ἀπορρέον φῶ ὄρωμεν, ἥτοι ἀήρ ἔσται ἥ
 πῦρ· ταῦτα γάρ λεπτότατα τῶν ἐν ἡμῖν σωμάτων. ἀλλ' ἀέρα μὲν οὐκ 10
 εὐλογὸν ἔστιν. ἔστι γάρ καὶ πρὸ τῶν ὄρθαλμῶν καὶ πρὸ τῆς κάρης ἀήρ·
 25 μάτην οὖν ἐνδοθεν ἐκπέμποιτο ἀν. εἰ δὲ πῦρ τὸ ἐκπεμπόμενον (τοῦτο γάρ
 λεπτότερον τε καὶ εὐκινητότερον), πυρὸς δὲ ἥ ἄνω κίνησις κατὰ φύσιν,
 πῶς οὐκ εἰς τὸ ἄνω μόνον ὄρωμεν, ἀλλὰ καὶ τὰ ύψος ἡμᾶς καὶ κάτω, καὶ 65
 ισοταχῶς γε καὶ ὅμοιας; ἥ τι ἔσται τὸ μετὰ τὸ προχυθῆναι ἐκ τῶν

1 δν] εἰ T τοῦ om. AN 1—6 v. De an. p. 130,6—10 2 cf. De an.
 p. 127,28 ἀκτίνων ἔχουσιν καὶ πρόπτωσιν te MVAN: om. a ἐπὶ a (super T):
 κάπετα VAN 4 ἵσφ om. a (habet etiam M) post τὸ add. δι V 5 cf. De
 an p. 130,2 τῷ τὸ a 6 ἐγγύθεν a πορρωτέρω a πολλαὶ VAN
 τὸ αὐτὸ om. T ὄρφεν Τα: ὄρῶν VAN 7 τόπων] τούτων a (corr. M) prius καὶ
 om. M 7—10 ἥ δ τι—κῶντι om. a (habet M) 7 ἥ δ τι δὴ V: ἥ εἰ τι δὴ AN:
 quasimque male T 8 ἀνάγκη scripsi (necessere T): ἀν ἀρχῆ VAN: . . . ρη M: χρὴ
 Thurot 9 ὄρωμενον T (cf. ad p. 16,11): ὄρᾶν M: ὄρῶν VAN 10 ύπ'] ἐπ' V
 11 διαιρούμενος a (διαιρουμένης etiam M) 13 ἐστῶτες om. a post ἀλλήλων add.
 διεστῶτα a (om. etiam M) 14 ἀόρατόν a 15 τὰ TVA: om. N(?)a ἐστούς ΑΑ
 16 κώνου a (κώνους etiam M) 18 ἀν] αὐ a: om. T γένοιτο' V: γένοιντο AN:
 γένοιτο a ἐν] ἀν V (om. teste Duemmlero) 18—21 cf. De an p. 130,2—6
 18 οἱ om. V 19 ἀλλήλους De an. p. 130,3: ἀλλήλοις libri (invicem T) ἥ a: εἰ TAN:
 om. V οἱ γάρ V 20 εἰ om. TV 21 καὶ om. V 22 φ om. V 23—24 cf.
 Alex. De an. II p. 127,33. 34 Bruns 25 ἐκπέμποιτο AN 25—p. 31,1 cf. De an.
 p. 128,18ss. 26 λεπτότερον cum T scripsi (sc. aere): λεπτότατον VANa εὐκινητότερον
 TV: εὐκινητότατον AN: ἀκινητότατον a πῦρ N κίνησις V 28 γε VAN: δὲ a:
 om. T: αὐτὸ M, quod ad vocem τὸ refert Thurot τὸ a: αὐτὸ TVAN προχυθῆναι a

δρυμαλμῶν τὸ πῦρ εἰς τὸ κάτω αὐτὸν βίᾳ κινοῦν; ἔτι πῖς τὰ κατὰ τοῦ ὄδοτος 65
όρῶμεν; πῦρ γάρ πᾶν ἐν ὄδαις σφέννυται, καὶ δισφῶν λεπτότερὸν τε ἣ
καὶ ἔλαττον, θάττον. ἀλλ ὡνές διὰ τῆς ὄψεως εὐλογὸν φέρεσθαι πῦρ· 5
ὄδοτος γάρ καὶ ἡ κόρη. ἔτι εἰ πῦρ ἐστι τὸ ἐκπεμπόμενον, ἔδει αὐτό, εἰ
5 καὶ μὴ μεθ' ἡμέραν, ἀλλὰ νυκτός γε ὄρασθαι. ἀλλὰ ἐφωτίζετ' ἀν ὁ ἀὴρ
ὁ περὶ τοὺς ὄρῶντας, εἴγε πλείους ἀμα νυκτὸς ἑώρων ἐν δλίγῳ ἀέρι
συγκεκλεισμένῳ· τὸ γάρ λέγειν ἀποσθέννυσθαι διὰ τὴν παχύτητα τοῦ
ἀέρος τοῦ σκηνώδους; τὸ ἐκπεμπόμενον ἐκ τῆς ὄψεως νύκτωρ πῦρ εὐηθες; 10
πολὺ γάρ τὸ ὄδωρ παχύτερον δὲ οὐ σβέννυσιν αὐτό. εἰ δὲ λέγοιεν φῶς
10 τὸ ἐκπεμπόμενον εἶναι, δεικτέον αὐτοῖς δτι τε ἀσώματον καὶ οὐχ | οἷν τε 66
ἐκπέμπεσθαι καὶ προχεισθαι, ἂς φασι. γίνεται γάρ κατὰ σχέσιν τοῦ φωτί-
ζεσθαι πεφυκότος πρὸς τὸ φωτίζειν δυνάμενον· διὸ οὐδὲ κίνησις φωτός
ἐστιν. ἀμα γῶν ὄρῶμεν καὶ τὰ ἔγγονα, καὶ τὰ πόρρω τοῦ φωτίζειν πεφυ-
κότος φωτιζόμενα, δσα ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ διαστήματος οἵα τε φωτίζεσθαι ὑπ’ 5
15 αὐτοῦ· δ ἦν ἀν ἀδύνατον, εἰ ἦν τὸ φῶς σῶμα. δτι δὲ σχέσις τις καὶ
κατὰ σχέσιν τοῦ φωτίζοντος πρὸς τὸ φωτιζόμενον καὶ μὴ οὐσία τις καὶ
σῶμα τὸ φῶς, δῆλον καὶ ἐκ τοῦ μηδ' ἐπ' δλίγονον ὑπομένειν αὐτὸ τοῦ
φωτίζοντος παρενεχθέντος.

Καὶ ταῦτα μὲν καὶ τοιαῦτα λέγοιτ' ἀν πρὸς τοὺς ἐκπέμποντάς τι σῶμα
20 ἀπὸ τῶν δρυμαλμῶν ἔως τῶν ὄρωμένων. ἀλλ ὡνδ' ἀπὸ τῶν ὄρωμένων 10
εὐλογὸν ἀπορρέον τι προσπίπτειν τοῖς δρυμαλμοῖς, καὶ οὗτως τὸ ὄραν γίνεσθαι.
σχεδὸν γάρ δσα ἐπεται ἀδύνατα τοῖς ἀπὸ τῶν δρυμαλμῶν λέγουσί τι ἀπορρεῖν,
ἐπεται καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν ὄρωμένων, πρὸς δὲ ἐκείνοις ἔτι καὶ τὸ μὴ οἶν
τε εἶναι τοῦ μεταξὺ διαστήματος τοῦ τε ὄρῶντος καὶ τοῦ | ὄρωμένου 67
25 αἰσθησιν γίνεσθαι τινα, εἰ οὗτως γίνοιτο τὸ ὄραν. πῶς δὲ ἔτι ἀθρόον τι
δρυμήσεται; ἀνάγκη γάρ κατὰ τοσοῦτον ὄρασθαι, δσον ἡ κόρη δέχεται·
τοσοῦτον γάρ καὶ δέξεται τῆς ἀπορροῆς. πῶς δὲ οὐ κάμνει ἡ ὄψις τοσού-
των καὶ οὗτως συνεχῶν ἐμπιπτόντων αὐτῇ σωμάτων, οὗτα οὗτως εὐπαθής; 5
ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν ἀλλοις ἐπὶ πλέον εἰρηται.

1. 2 cf. De an. p. 128,16. 17 1 κινοῦμενον V κατὰ] κάτω α τοῦ om. AN
2 δρώμενα V πάντα AN καὶ] ἡ a (καὶ etiam M) τε om. Aa
3 οὐδὲ] οὐ a τὸ πῦρ a 4 γάρ TAA: δὲ VN 4—7 cf. De an. p. 128,7—11
4 αὐτὸν a 4. 5 αὐτὸ νυκτὸς καὶ μεθ' M 4 alt. εἰ om. a 5 μὴ om. a
post ἀλλὰ add. καὶ a, ad quod ing. M ίσως μὴ adnotat φωτίζετο VN 6 δ om. a
νυκτὸς MTVAN: om. a ἐνεώρων M 7 συγκεκλεισμένοι Thurot: συγκεκλεισμένω
Τα: συγκεκλιμένοι N: συγκεκλιμένω VA τοῦ a: τοῦ αὐτοῦ TVAN 8 εὐηθες
MTVAN: ἀηδες a 10 δεικνυται a (corr. M) τε om. M καὶ οὐχ om. M
12 πεφυκότως a 14 οἰάγε V ὑπ'] ἀπ' V 15 καὶ TVAN: ἐστι a: ἐστι καὶ M
16 τοῦ φωτιζομένου πρὸς τὸ φωτίζον T (cf. v. 12) πρὸς MTVAN: om. a 17 καὶ]
εε enīm T μηδ' a: μὴ TVAN αὐτὸ TV: αὐτοῦ AN: αὐτὸ τῷ a
18 παρενεχθέντος (T)N: παρενεχθέντος V: παρενεχθέντι A(?)a 21 ἀπορρεῖν T, quo
recepto προσπίπτον servari potest προσπίπτειν a: προσπίπτον TVAN 22 ἀδύ-
νατον TAN λέγειν N 24 εἶναι om. AN 25 γένοιτο a ἔτι δὲ
πῶς conicio ἔτι] adhuc si T 25. 26 argumentum etiam Theophrasteum, De
sens. p. 509,19. 20 Diels 27. 28 cf. Theophr. p. 509,20 28 αὐτῇ TV: om.
ANa ἐμπαθής V 29 post ἀλλὰ add. γάρ V ἐν ἀλλοις] De an. l. c.

'Ο δὲ Ἀριστοτέλης εἰπὼν ἄλογον δὲ ὅλως τὸ ἔξιόντι τινὶ τὴν 67
σύφιν ὄρᾶν καὶ ἀποτείνεσθαι μέχρι τῶν ἀστρων, ἢ μέχρι τινὸς
ἔξιοῦσαν συμφύεσθαι, καθάπερ ἔλεγόν τινες, καὶ τῆς ἑτέρας δόξης
τὴν ἀτοπίαν ἐνδεικάμενος διὰ τοῦ εἰπεῖν ἀποτείνεσθαι μέχρι τῶν ἀστρων 10
5 (παραλογώτατον γάρ τοσοῦτον δύνασθαι ἐκπέμπεσθαι σῶμα ἔκ τινος τῶν
ὄρώντων, ὡς ἀποτείνεσθαι αὐτὸν μέχρι τῶν ἀστρων [δύνασθαι]), πρὸς τοὺς
συμφύεσθαι λέγοντας τὸ ἐκπεμπόμενον φῶς τῷ ἔκτὸς φωτὶ λέγων φησί·
τούτου μὲν γάρ βέλτιον τὸ ἐν ἀρχῇ συμφύεσθαι τοῦ ὅμματος,
ἀλλὰ καὶ τοῦτο εὕηθες. λέγει δέ, διὰ βέλτιον τὴν τοῦ λέγειν τῷ
10 ἐκπεμφθέντι ἔκ τῆς ὄψεως φωτὶ | ἔκτὸς γινομένῳ τὸ ἔκτὸς φῶς συμ- 68
φύεσθαι τὸ λέγειν τὸ ἔκτὸς τῷ ἐντὸς πρὸ τοῦ ἐκπεμφθῆναι συμφύεσθαι
πρὸς τῇ κόρῃ καὶ ἐν τῇ κόρῃ· τοῦτο γάρ ἔστι τὸ ἐν ἀρχῇ συμ-
φύεσθαι τοῦ ὅμματος. διὰ τί δὲ τοῦτο βέλτιον; ἢ διὰ οὐδὲν ἐδεῖτο
τῆς ἀπὸ τῆς ὄψεως τοῦ φωτὸς ἀπορροίας, εἰ μὴ ἥμελλεν αὐτὸν περι- 5
15 λήψεσθαι τὸ ὄρατόν, ἀλλ' εἶναι μεταξὺ φῶς τὸ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ τοῦ ὄρᾶσθαι
τὸ ὄρώμενον παρασχόν; ὁ γάρ τῷ ἐκπεμπομένῳ φωτὶ πρὸς τὸ ὄραν φασιν
αὐτὸν συντελεῖν, τοῦτο ἐδύνατο καὶ μὴ ἐκπεμφθέντι συντελεῖν πρὸς αὐτῇ
τῇ κόρῃ καὶ γωρίας ἀπορροίας. πῶς γάρ τῷ ἐκπεμφθέντι φωτὶ ἡ ὄψις
όρᾳ καὶ τί πάσχοντι ὑπὸ τοῦ ἔκτὸς φωτός; οὐ γάρ διαδιδόντος τὸ τοῦ 10
20 ὄρατοῦ εἶδος· ἀμεινον οὖν τὴν λέγειν ἐντὸς δύντι αὐτῷ διαδίδοσθαι ὅπ' αὐτοῦ.
καὶ γάρ εἰ μὲν πεφώτισται τὰ μέγρι τῆς κόρης, τί δεῖ δευτέρου φωτὸς
τοῦ ἐκπειπομένου; εἰ δὲ σκότος μέν ἔστι περὶ τὴν κόρην, πορρωτέρω δέ
τὸ φῶς, τὸ ἔξιὸν φῶς; | εἰς σκότος [ἔξιὸν] σβεσθήσεται πρὸ τοῦ συμφυεῖς 69
ἐκείνῳ γενέσθαι, εἴγε σβεστικόν ἔστιν αὐτοῦ τὸ σκότος, ὡς λέγουσι τινες·
25 οὐτας δὲ πρὸς οὐδὲν ἀν εἴη χρήσιμον. διὰ δὴ ταῦτα ἀμεινον, φησίν, τὴν
τὸ ἔκτὸς φῶς συμφύεσθαι λέγειν τῇ κόρῃ καὶ τῷ ἐν αὐτῇ φωτὶ.

Εὔηθες δὲ καὶ τοῦτο, φησί, καὶ διὰ τί εὐηθες προστιθησι. τό τε ὁ

1 τῷ τῷ V ἔξιόντι MTVN: ἔξιὸν N: δέξιὸν τι a 4 δέξιαν V post
ἀστρων add. δύνασθαι a 5 παραλογώτατα V 6 post ἀστρων add. δύνασθαι
VANa: om. T post πρὸς add. δὲ a 7 τὸ VN(T): διὰ τὸ A: καὶ τὸ a
τῷ ἔκτὸς φωτὶ MTVAN: τὰ ἔκ φωτὸς a cf. De an. p. 129,13.14 φασὶ V
8 γάρ ἔστι N τὸ A: τοῦ V ὀνόματος N 9 καὶ om. TN 9—11 τῷ —
λέγειν om. T 10 φωτὶ τῆς ὄψεως a ἔκτὸς γινομένῳ φωτὶ τὸ γενομένῳ N
φῶς a: φωτὸς VAN: om. T post alt. ἔκτὸς add. φῶς V 11 πρὸς τὸ V
13 τοῦ ὀνόματος AN: cum oculo T ὅτε V 14 fort. ἔδει cum T scrib. (cf. v. 21
et ad p. 73,5 Th.) τοῦ τῆς ὄψεως a εἰμελλεν a αὐτῇ V: visus T (legisse vid.
αὐτῇ) 14. 15 ἐπιλήψεσθαι AN 15 αὐτοῦ om. T 16 φησιν a ἡδύνατο a
17 *⟨ἀν⟩* καὶ Thurot 19 πάσχοντι Thurot: πάσχον TVANA διαδιδόντος N:
διαδιδόντι TVAA 20 οὖν a: om. TVAN ἐντὸς] ἔκτὸς T post αὐτῷ lacunam
satuit Thurot, vix recte 21 τῷ etiam T τί δει Ta: τὸ δὲ VAN δεύτερον V
22 τοῦ om. V τὴν κόρην M: τῇ κόρῃ TVANA (cf. ad p. 84,8. 85,7 Th.) 23 τὸ φῶς
VANA: om. T alt. ἔξιὸν om. MT 24 ἔκεινῳ M: ἔκεινῳ VAN: ἔκεινῃ a: om. T
γενέσθαι Ma: γίνεσθαι VAN τινες om. a 25 δὲ VANa: om. T: δὴ coni.
Thurot χρήσιμον] utile utrumque T (utique? i. e. ἀν) δὴ om. N ἵν] esse T
26 τὸ ἔκ φωτὸς φῶς V *⟨πρὸς⟩* τῇ coni. Thurot τῷ] τὸ AN (lumen T)
αὐτῇ TV: αὐτῷ AN 27 καὶ διεύηθες AN τι] τὸ V τό τε VANa Arist.:
τὸ M: quomodo T

γάρ συμφύεσθαι τί ἔστιν φωτὶ πρὸς φῶς; ὁ γάρ Πλάτων σύμφυσιν 69 εἶπε γίνεσθαι τοῦ τ' ἐξιόντος ἐκ τῆς ὄψεως φωτὸς καὶ τοῦ ἔκτος. λέγων γάρ τὴν αἰτίαν τοῦ σκότους ὅντος μὴ ὄρᾶν ἔτι τὴν ὄψιν φησίν. “ἀπελθόντος δὲ εἰς νύκτα τοῦ ἑυγγενοῦς πυρὸς ἀποτέμνεται. πρὸς γάρ ἀνόμοιον 10 ἐξιόντος ἀλλιοῦται τε αὐτὸς καὶ κατασβέννυται, ἔνυμφος οὐκέτι τῷ πλήσιον ἀέρι γινόμενον ἀτε πῦρ οὐκ ἔχοντι.” διότι οὖν [ἐν] ἔκεινῳ τῷ τὸ πῦρ καὶ τὸ φῶς ἔχοντι ἀέρι συμφύεται τὸ ἐξιόντος ἐξ ἡμῶν φῶς, διὰ τοῦτο ὄρᾶν φησίν ἡμᾶς. τὸ | δὲ συμφύεσθαι λέγειν φωτὶ φῶς εὔηθες εἶναι λέγει. 70 τί γαρ τὸ συμφύεσθαι σημαίνει; † οὐδὲ γάρ ἀσωμάτων τὸ συμφύεσθαι 10 οὐδὲ τὸ τυχόντι συμφύεται, ἀλλὰ δεῖ πρῶτον μὲν σώματα είναι τὰ συμφύομενα, ἔπειτα οἰκειότητά τινα ἔχειν πρὸς ἀλληλα. τὸ δὴ λέγειν τὰς ὄψεις καὶ τὸ ἀπ' αὐτῶν φῶς τῷ ἔκτος φωτὶ συμφύεσθαι ἀτοπώτατον· ὃ ἀσώματόν τε γάρ τὸ φῶς, καὶ προσέτι ἐναργές τὸ μηδεμίαν σύμφυσιν φωτὸς πρὸς φῶς γίνεσθαι. ὄρῶμεν γάρ δι, δταν φῶς φωτὶ ἀπὸ διαφόρων 15 τῶν φωτιζόντων ἀμμα γένηται, οὐδεμία αὐτῶν γίνεται σύμφυσις, ἀλλὰ πάλιν διίσταται διισταμένων τῶν ἀφ' ὧν τὸ φῶς ἔστι. δύο οὖν λύχνων καιομένων 20 ἐν τῷ αὐτῷ διν τὸν ἔτερόν τις χωρίσῃ, συγχωρίζεται αὐτῷ καὶ τὸ ἀπ' αὐτοῦ φῶς ἐπιδήλως· ἐλαττον γάρ τὸ καταλειπόμενον γίνεται. πῶς δ' οὐκ ἄλογον τὸ αὐτὸς ταῖς μὲν ὄψεσι μὴ δύνασθαι ὄρᾶν ἡμᾶς μηδὲ τῷ 25 φωτὶ τῷ ἐκπεμπομένῳ | διὰ τῶν ὄμβράτων, τῷ δὲ ταύταις ταῖς ὄψεσι καὶ 71 τῷ φωτὶ τούτῳ συμπεφυκότι, δταν προσπέσῃ τινὶ τῶν ὄρατῶν; ἔπειτα δὲ πότερον, καὶ πλειόνων ὄψεις πρὸς τὸ αὐτὸς φῶς προσπέσωσιν, ἀπασαι τούτῳ προσφύονται καὶ πάντες ὄρῶσι διὰ μιᾶς ὄψεως; ἢ τίς ὁ τῆς συμφύσεως αὐταῖς τρόπος; καὶ τίς ἡ τοῦ φωτὸς τοῦ ἐκάστου ἐν τῇ συμφύσει 5 25 τῇ πρὸς † τὴν ἐκάστου τῶν ὄρωντων † ἰδίων διαιρέσις;

'Απορήσας δὲ πῶς λέγειν οἴον τε φῶς φωτὶ συμφύεσθαι, προσαπορεῖ καὶ πῶς τῇ κόρῃ καὶ τῷ ἐν αὐτῇ φωτὶ τὸ ἔκτος φῶς συμφύεται. πῶς

1 τί ἔστιν Va (Arist.): τ' ἔστι N: ἔστι A (accidit T, unde συμβάλνει Thurot)	1. 2 δ—
φωτὸς om. a (habet etiam M)	3 ἐντὸς N: δντος ἐν τῷ A
(cf. p. 21,15—17) 4 συγγενοῦς Na	3 Tim. p. 45D ἀποτέμνεται scripsi (cf. p. 21,16): ἀποτε-
νεται VANa: ἀποσβέννυται T	5 συμφυὲς a
ἐν delevi	6 δέρι] aliquando aerī T
τῷ om. V	7 ἔχοντα V
8 φωτὶ] φωτὸς N	9 τί γάρ
τὸ TVAN: τί γάρ τί a: τὸ γάρ M	10 οὐτε coni. Thurot, οὐ
συμφέρεσθαι VA	συμφέρεσθαι a (corr. M)
οὐτε coni. Thurot	13 σύμφυσιν a
M): lumina T	14 δτε V φωτὸς a (φωτὶ etiam
ἀπὸ om. T (nisi leg. lumini a)	15 διαφορᾶς a (corr. M)
16 γοῦν AN fort. recte	17 τὸν] τὸ N
19 οὐκάλογος N	21 ταῖς] τῆς N
ὄρᾶν ἡμᾶς V: ἡμᾶς ὄρᾶν ANa: ὄρᾶν T	22 συμπέφυκεν δτι AN
δτι om. V	23 συμφύονται T?, fort. recte
22 φῶς om. a (habet etiam M)	24 αὐτῶν T alt. τοῦ om. V
ἀπασαι TVAN: ἀπαντα a	25 τὴν] τὸ conicio
23 συμφύονται T?, fort. recte	26 φῶς a (corr. M)
23. 24 ἐμφύσεως a (corr. M)	27 prius πῶς Ta: πρὸς
συμφυέση N	VAN: πῶς πρὸς ex T Thurot, sed v. p. 32,26

γάρ τὸ ἐντὸς τῆς ὅψεως τῷ ἔκτὸς φωτὶ συμφύεται; εἰ γάρ τῷ συμφύεσθαι 71
τὸ ἀφ' ἡμῶν τῷ ἔκτὸς τὸ ὄραν ἔστι, πῶς ἔκεινῳ τῷ ἐντὸς συμφύεται 11
τὸ ἔκτός; οὐ γάρ ἡ κόρη ἔστιν ἡ ὄρῶσα οὐδὲ ὁ δοφθαλμός· οὐδὲ γάρ ἐπὶ
τῷ ἐσχάτῳ τοῦ ὅμιματος ἡ ψυχὴ οὐδὲ τὸ αἰσθητικόν, ὡς φησιν, 72
5 ἀλλὰ ἔστι τὸ αἰσθητικὸν ἐν ἄλλῳ, ὡς ἔδεικεν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. δῆλον
οὖν ὅτι καὶ τῷ ἐντὸς δι' οὐ ὄρῶμεν ἐνδεῖ τοῦ ἔκτὸς φωτός· πᾶν γάρ
ὅμοίως δεῖ διατίθεσθαι τὸ μέχρι τῆς αἰσθητικῆς ἀρχῆς. ἀλλὰ μήν οὐχ
οἶδον τε λέγειν τὸ ἔκτὸς φῶς συμφύεσθαι τῷ ἐντὸς φωτὶ· μέση γάρ ἡ μῆνιγκες
οὖδεσσα κωλύει ταύτην τὴν σύμφυσιν, εἴγε σῶμα τὸ φῶς * * * διὰ τὸ
10 ἀσώματα μὴ ἀλλήλους συμφύναι. εἰ δὴ δεῖ μὲν συμφύναι τὸ ἐντὸς φῶς
τῷ ἔκτὸς φωτί, ἵνα αἰσθηται ἡ ψυχὴ, τοῦτο δὲ ἀδύνατον μὴ εἰσιόντος
φωτὸς πρὸς αὐτήν, οὐδὲ ἀν ὄρφη. εἰ γάρ τῷ μιχθέντι φωτὶ ὄρῶμεν,
τὸ δὲ ἐντὸς οὐ μέγυνται τῷ ἔκτός, οὐδὲ ἀν ὄρφημεν ἔκεινῳ· οὐ γάρ δὴ 10
ἄκρᾳ δύσκομεθα τῇ κόρῃ. μῆνιγγα δὲ ἀν λέγοι τὸν τὴν κόρην περιέχοντα
15 χιτῶνα· οὗτῳ καὶ Ἐμπεδοκλῆς λέγων ἐδείχθη πρὸ δλίγου ὡς δ' ὅπότ'
ἐν μῆνιγξιν ἐεργμένον ὥγύγιον φῶς. ὥστε ἀμεινον μὲν τοῦ ἐκ- 73
πέμπτεσθαι λέγειν τὸ ἐντὸς φῶς πρὸς τὸ ἔκτὸς εὐθὺς τῇ ἐντὸς τὸ χώρα
συμφύεσθαι, ἀδύνατον δὲ καὶ οὕτως· τὸ γὰρ ἔκτὸς φῶς οὐκ ἀν συμφύοιτο
τῷ ἐντὸς τῷ μέσην εἶναι τὴν μῆνιγγα. οὐκ(ουν) ἀν διὰ τῆς συμφύσεως
20 τοῦ φωτὸς γίνοιτο τὸ ὄραν, εἰ εἴη τὸ φῶς σῶμα καὶ δέοι αὐτὸ δύσκομεθαι
τοῦ φῶς συμφύεται.

1 τῶ MTAN: τὸ Va: ἐν τῷ male ex T Thurot, v. ad. p. 22,21 2 (φῶς) τῷ fort. T
τῷ ἔκτὸς om. T alt. τὸ V: om. ANa ἔστι om. AN συμφύεται TAA:
συμφύεται VN 3 δ om. a 3. 4 ἐπὶ τοῦ ἐσχάτου (τοῦ add. SU) ὅμιματος Arist.
et sic Alex. p. 36,5 4 οὐδὲ] ἡ Arist. ὡς] δ V 5 ἀλλὰ] sed etiam T
Περὶ ψυχῆς] B c. 11 p. 423 b 20 ss. 6 δτι] ει Na (corr. M) 6-8 δι' οὐ—φωτί¹
om. a (habet etiam M) ἐνδεῖ T (indiget) VN: ει δεῖ A (V ut testatur Mau): δεῖ M,
sed antea spatium rel. ut vid. 7 οὐχ] οὐδὲ T 8 intrinsecum lumen copulari et
extrinsecum T τῷ M: καὶ τῷ VAN (καὶ τὸ T?) 9 ἐντὸς] ἔκτὸς N post γάρ add.
καὶ a (om. etiam M) 8. 9 ἡ μῆνιγξ οὔσα ε corr. A: ἡ μέσουσα N 9 κωλύει a
(corr. M) ταύτην τὴν σύμφυσιν MTVAN: τὸ συμφύεται lacunam statui, e.
gr. εἰ δὲ ἀσώματον, οὐδὲ δλως δυνήσεται συμφύεσθαι τὸ φῶς suppleo διὰ τὸ in spatio in
litt. om. T τὸ a: τὰ VAN 10 ἀσώματα scripsi (v. p. 33,9): ἀψυχα TVANA
μῆνιγγα: μὲν VANa: om. T ἀλλήλοις a: ἀλλήλων VAN: invicem T prius συμ-
φύεσθαι a ει δὲ δεῖ V: erit (et si Thurot) oportet T ἐντὸς] ἔκτὸς N
11 τῷ] τὸ a (corr. M) 12 δρῶντες AN 13 δὲ om. a (habet etiam M)
ἔκεινο a 14 ἄκρᾳ om. T δύσκομεθα a 15 λέγων om. T ἐδείχθαι N
πρὸ δλίγου] Arist. p. 437 b 32 δ' ὅπότε M: δ' ὅπότε VANa (dopote T): δὲ τότε (δτε S)
Arist. codd. 16 ἐν—φῶς om. in spatio T ἐν M: om. VANa μῆνιγξ V
ἐεργμένον Arist.: ειργμένον N: ειργμένον Λα: ἐρυσμένον V τοῦ] τὸ a (τοῦ etiam M)
17 ἔκτὸς (τὸ) conicio εὐθὺς om. T τῇ] ἐν τῇ ex T Thurot τῷ ἐντὸς
κόρης (cf. v. 1 et p. 32,26) aut τῇ ἐντὸς κόρη (cf. p. 35,18) conicio 19 μέσον a
ουν add. Thurot (non igitur per T), fort. 16 potius ὥστε ει scrib. 20 γίνοιτο a
δέοιτο a αὐτὸ TAN: αὐτοῦ Va

p. 438b2 Περὶ μὲν οὖν τοῦ μὴ δύνασθαι ὁρᾶν ἄνευ φωτὸς εἴρηται 73
ἐν ἄλλοις.

'Αντειπὼν πρὸς τοὺς λέγοντας ἐξίόντι τινὶ ἀπὸ τῆς ὄψεως τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι καὶ δεῖξαι πῶς λέγουσιν ἄτοπα, λέγει αὐτὸς τὴν αὐτοῦ δόξαν. 5 καὶ περὶ μὲν τοῦ μὴ δύνασθαι ὁρᾶν ἄνευ φωτὸς φῆσιν ἐν ἄλλοις; 10 εἰρῆσθαι· εἰρήκει δὲ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. τὸ γάρ χρῶμα, ὅπερ ἐστὶν ὁρατὸν καθ' αὐτό, εἰπε κινητικὸν εἶναι τοῦ κατ' ἐνέργειαν διαφανοῦς, κατ' ἐνέργειαν δὲ διαφανὲς | τὸ πεφωτισμένον, ἐπειδὴ καὶ τὸ φῶς ἐτέθη ἐνέρ- 74 γεια εἶναι τοῦ διαφανοῦς η̄ διαφανές. εἴτε οὖν φῶς τὸ μεταξὺ τοῦ τε 10 ὁρωμένου καὶ τῆς ὁρώσης ὄψεως εἴτε ἀήρ πεφωτισμένος, η̄ διὰ τούτου γινομένη κίνησις ὑπὸ τοῦ ὁρατοῦ ἐστιν η̄ τοῦ ὁρᾶν αἰτία· κινητικὸν γάρ τὸ ὁρατὸν τῆς τοιαύτης φύσεως. τὸ δὲ εἴτε φῶς εἴτε ἀήρ ἐστι τὸ μεταξὺ 5 εἰπεν, διτὶ τὸ φῶς μὲν αἵτιν, οὐ μὴν τούτῳ χωρὶς ἀέρος η̄ ἄλλου τινὸς διαφανοῦς οἰόν τε εἶναι· τῆς γάρ τοιαύτης φύσεως ἔδειξε τὸ φῶς εἰδός τε 15 καὶ ἐντελέχειαν ὅν. τὸ οὖν εἴτε ἀήρ οἷον ἐστὶ τῷ 'εἴτε σῶμά τι τοιοῦτον οἷον ἔχειν ἐν αὐτῷ τὸ φῶς'.

Διὸ καὶ εὐδόγως, φησί, τὸ ἐντός ἐστιν ὅδατος (τουτέστιν η̄ κόρη· 10 αὗτη γάρ ἐντός, ἀll' οὐ μεταξὺ ἐστι τοῦ τε ὁρωμένου καὶ τοῦ ὅμματος). τὸ γάρ ὅδωρ διαφανὲς καὶ τοιοῦτον οἷον δέχεσθαι τὸ φῶς. δεῖ γάρ ὥσπερ 20 τὸ ἐκτὸς τὸ μεταξὺ πεφωτισθαι, οὕτω καὶ τὸ ἐντὸς τὸ μέχρι τῆς αἰσθήσεώς τε καὶ τῆς αἰσθητικῆς δυνάμεως πεφωτισθαι, εἰ μέλλει τι ὁραθῆ- 75 σεσθαι. ὡς γάρ ἔξω μὴ ὄντος φωτὸς, ἀδύνατον ὁραθῆναι τι, οὕτως οὐδὲ ἐντός, εἰ μὴ φωτισθείη τὸ μέχρι τῆς αἰσθητικῆς ψυχῆς, οὐκ ἀν ὁραθείη τι. διὸ καὶ τὸ ἐντός ⟨χρὴ⟩ διαφανὲς εἶναι καὶ τοιοῦτον οἷον φωτίζεσθαι. 25 ἀναγκαῖον ἄρα ὅδωρ εἶναι τοῦτο, ἐπεὶ μὴ ἀήρ ἐστιν. ἔλαβε δὲ μὴ εἶναι τὸ ⟨ἄέρα⟩ τὸ ἐντός τοῦ ὄφθαλμοῦ, ἦτοι διτὶ μὴ λέγει τις τοῦτο, η̄ διτὶ μὴ φαίνεται μῆτε ἐν ταῖς ἀνατομαῖς μῆτε ἐν ταῖς πληγαῖς ἀήρ ἐμπεριειλημμένος ἔκει, η̄ διτὶ δεῖ μέν, ὥσπερ εἰρήκει, διαφανὲς εἶναι τὸ ἐντὸς τοῦ

1 τοῦ ἄνευ φωτὸς μὴ ὁρᾶν Arist.	3 post λέγοντας add. καὶ V	4 ἄτοπον a
ἀύτοῦ VAA	6 εἱρηται ε T Thurot	εἱρηκε] ἔοικε V
p. 418b2	σῶμα a (corr. M)	Περὶ ψυχῆς] B 7
8 prius τὸ a: τε TVAN	συνετέθη a	7 κινητικὸν a (Arist.): κινητὸν TVAN
φῶς om. a (habet etiam M)	τὸ (T) a: τοῦ VAN	8. 9 ἐνέργεια] συνεργὸν V
12 ὁρατὸν TV: ὁρᾶν ANa		9 η̄ N: η̄ V
ἡ TVN	14 ἔδειξε] Περὶ ψυχῆς B 7 p. 418b9 ss.	10 εἴτε ἄλλο πεφωτισμένον a
ἀήρ] ἄκρον AN	σῶμά τι TAN: σώματι a: σώματος V	12 ὁρατὸν ANa
17 καὶ om. T	ἀλόγως T	16 αὐτῶς VANa
σώματος V	τούτεστιν] τοῦ τι AN	18 ἐστι] ἔτι AN
20 alt. τὸ] τῷ V	πεφωτίσται N	20 et τε (21) om. a
21. 22 ὁραθῆσται a: videri T	22 φωτὸς om. a (habet etiam M)	24 χρὴ
M: om. TVANa: fort. si χρὴ conjectura sit (cf. ad. p. 30,8), v. 25 potius post φωτίζεσθαι scrib. ⟨ἀνάγκη⟩ ἀναγκαῖον	26 ἀέρα M: om. TVANa: fort. potius cum T μὴ εἶναι τοῦτο τὸ scrib., nisi verba hoc non esse quod periphrasi articuli τὸ inserviunt λέγει T:	scrib. (supra p. 26,13 ss.)
ώς a εἱρηκε] cf. p. 438a 14 ss.	27. 28 ἐνπεριειλημμένος V	28 δεῖ μὲν a: δίδομεν TVAN
		ἐντὸς] γένος V

διφθαλμοῦ, εὐφυλακτότερον δὲ καὶ εὐποληπτότερον τὸ ὅδωρ τοῦ ἀέρος, 75
κατ' ἄμφω δὲ εὐφυλακτότερον, διτὶ τε οὐ μόνον διαφανὲς ἀλλὰ καὶ ἐμφανές, 10
ώς μᾶλλον τὰ εἰδή τῶν ὄρατῶν δέχεσθαι, καὶ διτὶ μᾶλλον στέγειν τι καὶ
φυλάσσειν δύναται· ὁ γάρ ἀήρ ρευστός τε καὶ διαπνευστός. |

5 p. 438b8 Οὐ γάρ ἐπὶ τοῦ ἐσχάτου ὅμματος ἡ ψυχὴ η̄ τῆς ψυχῆς 76
τὸ αἰσθητικόν.

Εἰπὼν ὄραται δὲ ὥσπερ καὶ ἔξω οὐκ ἄνευ φωτός, οὗτοι καὶ
ἐπὶ τοῦ ἐντὸς τοῦ δεῖν καὶ τὸ ἐντὸς διαφανὲς εἶναι αἰτίαν παρατίθεται,
διτὶ μή ἐστιν ἡ ψυχὴ καὶ ἡ ὄρατικὴ δύναμις ἐν τῷ διφθαλμῷ. εἰ γάρ ἦν
10 ἐπ' ἄκρου τοῦ διφθαλμοῦ, οὐδὲν ἔδει τὸ ἐντὸς εἶναι διαφανές· αὐταρκεῖς οὐκ
γάρ ἂν τὸ ἐκτός. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐστιν αὐτοῦ (ἢν γάρ ἂν καὶ ἐπὶ τῶν
ἄλλων αἰσθητηρίων ὄμοίως οὔτως δὲ οὐκ ἂν ἦν συναίσθησίς τις γινομένη,
ἄλλου μορίου τῆς ψυχῆς ἐν ἄλλῳ δόντος καὶ ἐπ' ἄλλου τεταγμένου, οὐδὲ
ἄν ἐδυνάμεθα διτὶ ἔπειρα τὰ ὄντα αἰσθανόμεθα ἄλλήλων τοῖς διαφόροις
15 αἰσθητηρίοις χρίνειν, μή ἔχοντες ἐν τῷ ἀντιλαμβανόμενον αὐτῶν, ὡς εἰπεν 10
ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς τοῦ γάρ αἰσθανομένου τινῶν τὸ καὶ τὰς διαφορὰς
χρίνειν αὐτῶν. ὥσπερ γάρ, εἰ ἄλλος μὲν ἤκουεν, ἄλλος δὲ ἐώρα, οὐχ οἴον
τε ἦν χρίνειν τὸν ὄρῶντα τὰ τοῦ ἀκούοντος, οὔτως δὲ καὶ ἐφ' ἡμῶν
ἀπηρτημέναι ἀντὶ ἡσαν | αἱ δυνάμεις ἄλλήλων), οὐχ οὔτως δὲ ἔχοντος 77
20 ὄρῶμεν (διτὶ δὲ οὐκ ἐπ' ἄκρῳ τοῦ διφθαλμοῦ ἡ ὄρατικὴ ψυχὴ καὶ διτὶ τὸ
μέχρι τῆς δυνάμεως ἐκείνης διαφανές ἔστι, διτὶ οὐκ φωτιζομένου τὸ ὄραν
γίνεται, πιστοῦται καὶ ἐκ τῶν ἀποθιανόντων· τρωθεῖσι γάρ, φησίν, ἐν
πολέμῳ τισὶ περὶ τὸν χρόταφον οὕτως, ὥστε ἀποτιμηθῆναι τοὺς 5
τοῦ ὅμματος πόρους, ἐν οἷς τὸ διαφανές, ἔδοιεν ἔξαιρης σκότος γίνεσθαι
25 ὡς ἀποσθεσθέντος λύχνου, διὰ τὸ ἀποτιμηθῆναι ἀπὸ τοῦ μετὰ τὴν κόρην
διαφανοῦς τὴν κόρην οὖσαν ὥσπερ τινὰ λαμπτῆρα φωτίζοντα, διτὶ ἡς τὸ

1 εὐποληπτότερον V δὲ] τε a ἐμφυλακτότερον AN 2 τε] δὲ V
3 στέγειν T: στέγεσθαι VAN: λέγεσθαι a, δέχεσθαι quod antecedit errorem scribae efficit
τι] τε a φυλάσσειν T: φυλάσσεσθαι VANA 5 in extremo oculi T. cf. p. 34,4
8 τοῦ ομ. a δεῖ ἄρα καὶ M καὶ ομ. T τό] τοῦ V αἰτιον a
περιτίθεται V 9 ἦν ομ. a (habet etiam M) 10 οὐδὲν] non T 11 γάρ ἀν
ἡν τὸ a: γάρ ἦν τὸ V: δὲ ἦν ἤτοι AN: autem esset T αὐτῶ V ἀν ομ. a
12 γινομένη T (N?): γινομένου VAA 13 τῆς ψυχῆς ομ. a (habet etiam M)
14 ἡδυνάμεθα N 15—18 μή ἔχοντες—χρίνειν ομ. T 15 ἔχοντα V
Ἐν ομ. a 16 Περὶ ψυχῆς] Γ 2 p. 426b 12 ss. τὸ ομ. a (habet etiam M)
17 ἤκουον N 18 ἦν V: ομ. ANa τά] τὸν V τοῦ ομ. a (habet etiam M)
ἀκούοντα a (corr. M.) δὲ TVAN (M teste Thuroto): δὲ δὴ a: δὴ coni. Thurot
post ἡμῶν male add. εἰ M 19 ἀπηρτισμέναι AN ἄλλήλων αἱ δυνάμεις AN
ἔχοντος TANA: ἔχοντες M: ἔχοντα V 20 οὐκ ομ. AN 22 φησί post πολέμῳ V
22. 23 ἐν πολέμῳ ομ. T 23 περὶ] παρὰ AN (Arist.) ἔκτημηθῆναι Arist. codd.
EMYL τοὺς ομ. a 24 post διαφανὲς cum T(?) add. ἦν Thurot 25 τοῦ διαφανοῦς
p. 438b16 legisse vid. 26 κόραν a post φωτίζοντα add. τὴν κόρην MTN

ἐντὸς πᾶν τὸ μέχρι τῆς ὄρατικῆς δυνάμεως ἐφωτίζετο ἀπὸ τοῦ ἔκτὸς φωτός, 77
οὐδὲ τὴν συνέχειαν ἡ πληγὴ διελοῦσα καὶ κωλύσασα αὐτὸ διαφωτίζεσθαι 10
ῶσπερ ἔσθετε τὸ ἐν αὐτῷ φῶς), εἰ δὲ μὴ ἄχρι τῆς διφθαλμῆς ὄρῶμεν,
καὶ διὰ τοῦτο δεῖ καὶ τὸ ἐντὸς διαφανὲς εἶναι τὸ μέχρι τῆς αἰσθητικῆς
ἢ ψυχῆς. οὐδὲ διαφανὲς δὲ τὸ πῦρ, ὡς ἡ ὄψις. |

p. 438b16 "Ωστ' εἴπερ ἐπὶ τούτων συμβαίνει καθάπερ ἐλέγομεν. 78

Δεῖξας τὴν ὄψιν ὅδος οὗσαν, εἰ οὖτας, φησίν, ἐπὶ τῇ; ὄψεως ἔχει
καὶ διὰ τοῦτο, καθὰ ἐγλίχοντό τινες, ἔκαστον αἰσθητήριον ἐκάστῳ τῶν
στοιχείων ἀνατίθεται, τὴν μὲν ὄψιν ὅδοτο; εἶναι θετέον, τὴν δὲ ἀκοὴν
10 ἀέρος (αὗτὴ δὲ ἡ τῶν φύσων ἀκουστική), τὴν δὲ ὁσφρησιν πυρός. |

Καὶ πῶς οἷόν τε προσβιβάζειν καὶ δεικνύναι διὰ ἡ ὁσφρησις πυρός,
λέγει· δὲ γάρ ἐνεργείᾳ ἡ ὁσφρησις, τοῦτο δυνάμει τὸ δισφραντικόν,
διὰ τούτου δεικνύς οὖτας ἐκ πυρός (τούναντίον γάρ, ὡς δείξει ἄλλοθι, ἡ
ἐνέργεια (καὶ ἡ δύναμις, ἡ δὲ ἐνέργεια) περὶ τὴν ὁσφρησιν, ἀλλ' οὐ τὸ 10
15 δισφραντικόν), καίτοι ἐπὶ τῆς ὄψεως εἰπών τὸ ὄρατικόν | ὅδοτος εἶναι 79
καὶ ἐπὶ τῆς ἀκοῆς ἀέρος τὸ τῶν φύσων αἰσθητικόν. ἔστι δὲ δὲ λέγει
'δὲ ἔστι κατ' ἐνέργειαν ἡ ὁσφρησις, τοῦτο δυνάμει ἔστι τὸ δισφραντικόν'.
δυνάμει γάρ τὰ ὄρατά ἡ ὄψις πρὸ τοῦ ὄρᾶν, καὶ δυνάμει τὰ ἀκουστὰ ἡ
ἀκοὴ πρὶν ἀκούειν, καὶ ἡ ὁσφρησις οὖν δυνάμει τὰ δισφραντὰ πρὶν 5
20 δισφρᾶσθαι. ἡ γάρ κατ' ἐνέργειαν ὁσφρησις τὸ δισφραντόν ἔστιν, ὡσπερ
ἡ κατ' ἐνέργειαν ὄψις τὸ ὄρατόν, εἰ γέ τῇ τῶν εἰδῶν τῶν αἰσθητῶν λήψει

^{w'}
1 ἐντὸς] ἐν τῷ V τὸ om. a ὄρατικῆς T (visivae): δρ V: ὄρώσης MAN:
δρωμένης a ὑπὸ coni. Thurot ἐκτὸς] ἐντὸς a (corr. M) 2 κωλύσασα a
3 ἔσθεσαν N αὐτὸ AN δὲ] δὴ coni. Thurot, sed v. ad p. 7,15 et iam p. 36,19
δὲ in epanalepsi protasis positum est τοῦ διφθαλμοῦ (T)a 5 οὐ — ὄψις
suspecta habet Thurot, sed respicit opinionem, quam p. 15,15 ss. aliis argumentis redarguit
6 ἐπὶ τούτων] τούτων τι male Arist. codd. EMY λέγομεν Arist. 7. 8 aque esse
vel sicut in visu, ait, et ideo, sicut putaverunt quidam T el a (cf. Arist.): ἡ TAN:
om. V φησίν] φησὶ καὶ V 8 διὰ τοῦ Ta: δι' d V: spatium in litt. AN
10 prius δὲ] γάρ a 11—13 καὶ πῶς—πυρός om. a (habet M, qui adnotat ad. v. 13:
haec verba minus quadrare hic videntur i(deo)que adhibui τὸ □ σημεῖ(ον τοῦ) ἄλλο
τι λείπεν) 11 προσβιβάζειν Thurot: προβιβάζειν libri, sed v. p. 38,12 et p. 102,10 Th.:
affirmare T 12 δὲ γάρ] γάρ δι V: ὄψις τοῦto scripsi: τοῦτο libri οὖτως]
τοῦτο ? ὡς δεῖξει V: ὡς δεῖξει a: ὡς δεῖξει AN: omnis T ἄλλοθι T (cf. e. gr.
p. 445 b 30. 449 a 1): ἄλλο τι VANa 14 lacunam statui et καὶ ἡ δύναμις, ἡ δὲ ἐνέργεια
addidi περὶ TV: παρὰ ANa οὐ] non circa T 15 καὶ τι a
15. 16 κατοι—αἰσθητικὸν v. 13 suum locum habere censem Thurot, parenthesin statui
(ἀπλῶς) εἰπών adde vel subaudi, oppositum est v. 13 δεῖκνυς 17 δὲ] δι V:
ἡ a (v. v. 12): om. VAN post τοῦτο add. δ M δυνάμει—δισφραντικὸν om. a
(habet etiam M) 18 ante δυνάμει lacunam statuit Thurot γάρ] μὲν γάρ V:
19 ἀκούει N ἡ om. MV οὖν om. T τὰ δισφραντὰ T: τὰ δισφραντικά V:
δισφραντικὴ ANa 20 δισφραντόν TVa: δισφραντικόν MAN ἔστιν om. N
20—p. 38,1 ὡσπερ—ἀν δὲ om. Ta 21 εἰδῶν τῶν V: ἰδόντων MAN: ἰδῶν coni. Usener
αἰσθητὸν M ἀντιλήψει coni. Usener (sed v. p. 41,13 et De an. p. 83,14. 91,7 Br.)

τὸ αἰσθάνεσθαι, καὶ εἴη ἀν τὸ δέ λέγει δὲ γὰρ ἐνεργείᾳ ηδὲ σφρησις, 79
τοῦτο δυνάμει τὸ δσφραντικόν ἔστι. ηδὲ ἐνεργείᾳ σφρησις ηδὲ αὐτὴ
τῷ κατ' ἐνέργειαν δσφραντῷ· τὸ γὰρ δσφραντὸν καὶ ηδὲ κατ' ἐνέργειαν
σφρησις τὸ αὐτό. ἀλλὰ μήν τὸ δσφραντὸν καὶ ηδὲ δσμή, ηδὲ ηδὲ σφρησις
5 αἰσθαμβάνεται, ἕγρα καὶ καπνώδης ἔστιν ἀναθυμίασις· ηδὲ τοιαύτη 10
ἀναθυμίασις πυρώδης τε καὶ ἐκ πυρός (τοῦτο δὲ δῆλον ἐκ τῶν θυμιω-
μένων — δσμήν γὰρ τότε μᾶλιστα ποιεῖ —, καὶ τὰ αἰνθη δὲ ἐν θερμο-
τέρῳ ἀέρι πλείονα τὴν δσμήν ποιεῖ, ὥσπερ τινὸς ἀναθυμίασεως γινομένης
ἀπ' αὐτῶν)· | διὰ γὰρ τῆς τοιαύτης ἀναθυμίασεως ηδὲ εἰς πῦρ μεταβολή. 80
10 ἐρεῖ δὲ προϊὼν περὶ τοῦ τί ποτέ ἔστι τὸ δσφραντόν· τοιαύτη γὰρ καὶ ηδὲ
κατ' ἐνέργειαν σφρησις.

Προσβιβάζων δὲ πῶς ἀν τις τὴν σφρησιν τοῦ πυρὸς εἶναι λέγοι δ
βιουλόμενος ἔκαστον αἰσθητήριον ἔκαστῳ τῶν στοιχείων αἰνατιθέναι (οὐδὲ γὰρ
δὴ ἀρέσκοντα αὐτῷ λέγει· εἰπε γὰρ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς μῆτ' ἐκ πυρὸς
15 μόνου μῆτ' ἐκ γῆς εἶναι τι δύνασθαι αἰσθητήριον, καὶ τὴν γε σφρησιν
ἐν ἑκεῖνοις ἀνέθηκεν ηδὲ ἀέρι ηδὲ ὕδατι) φρησὶ δὲ καὶ κατὰ τοῦτο δύνασθαι
δείκνυσθαι τὴν σφρησιν πυρὸς οὖσαν, διτὶ τὸ τῆς σφρησεως αἰσθητήριον 10
περὶ τὸν ἐγκέφαλόν ἔστι. δεῖ μὲν γὰρ τὴν τοῦ θερμοῦ ὄλην ψυχρὰν εἶναι,
ψυχρότερος δὲ ὁ ἐγκέφαλος τῇ αὐτοῦ φύσει. τοιαύτη ἄρα καὶ ηδὲ δυνάμει
20 σφρησις καὶ τὸ δυνάμει δσφραντικόν. ἀλλ' εἰ τὸ δυνάμει τι δὲ ὄλη |
ἐκείνου δὲ δυνάμει, δυνάμει δὲ καὶ ηδὲ σφρησις τὸ δσφραντὸν (δὲν) εἴη ἀν 81
ὄλη τοῦ δσφραντοῦ, ὄλη δὲ τὸ ψυχρὸν τοῦ θερμοῦ καὶ ἔστι ψυχρὸν τὸ
δσφραντικὸν τῷ ἀπὸ τοῦ ἐγκέφαλου τε καὶ περὶ τὸν ἐγκέφαλον εἶναι, τὸ
δσφραντὸν ἄρα θερμόν. εἰ δὲ τοῦτο, ηδὲ κατ' ἐνέργειαν σφρησις θερμή τε 5
25 καὶ διὰ θερμοῦ γινομένη παρουσίαν, καὶ οὕτως ὁ λέγων τὴν σφρησιν

1 ἀν (ἀληθὲς) conicio, neque enim interpretatio loci Aristotelici sequitur δ λέγει δ γὰρ V:
δν τὸ γὰρ ΜΑΝ: ἐπεὶ δ μὲν Τα: δπερ ὃν coni. Usener post σφρησις add. ἔστι Τα
2 ante τὸ δσφραντικὸν add. τὸ δσφραντὸν δέρι ἐνέργεια ηδὲ σφρησις ἔστι, τοῦτο δυνάμει Μ
ἔστι om. ΜΝ, tuum add. δυνάμει τὸ δσφραντὸν ἔστιν ἐπεὶ δ μὲν ἐνέργεια (ηδὲ ἐνέργεια Ν) σφρησις
ἔστιν, τοῦτο δυνάμει τὸ δσφραντικόν (ἔστιν add. Ν) ΑΝ, i. e. plenum textum (= V) et
decurtatum (= Τa) iuxta ponunt 3 δσφραντικὸν V 4 σφρησις ΜΤVΑΝ:
αἰσθησις a δσφραντικὸν V 5 ἔστιν] ἔστι καὶ V 5. 6 ηδὲ — πυρὸς post αὐτῶν
v. 9 transpon. Thurot, equidem parenthesis posui 6. 7 τεθμιμαρένων a 7 δὲ
om. V 7. 8 θερμοτέροις τόποις πλείονα a 8 γενομένης a 9 ἀπ'] ἔξι a
10 ἐρεῖ] p. 444-24 ante τοιαύτη sine causa lacunam statuit Thurot et διτὶ ηδὲ τῆς
δσμῆς δύναμις θερμή τὴν φύσιν ἔστι. ηδὲ σφρησις οὖν πυρὸς, εἰ πυρὸς τὸ δσφραντὸν add.
11 ἐνέργεια Β 12 προσβιβάζων V (coni. Thurot): προσβιβάζων ΑΝα: confirmans T
δὲ del. M teste Thuroto λέγοι ΤV: λέγει ΑΝα 14 αὐτῶν VN: αὐτὰ A
Περὶ ψυχῆς] Γ 1 p. 425-4-8 15 δύνασθαι hic habet V: post αἰσθητήριον ΑΝ: post
γῆς Τα γε] τε a 16 ἐν om. V δὲ a (corr. M) 17 προσσῦσσαν a
(πυρὸς οὖσαν etiam M) 18 ψυχρὸν VA (sed v. Arist.) 19 ψυχρότερον V
(anceps T), sed v. Arist. αὐτοῦ VAA 20 σφρησις ΒΑΝ: αἰσθησις a: om. T
21 δ Thurot: οὖ libri (om. T) alt. δυνάμει om. T τὸ] καὶ τὸ Τ 21. 22 δσφραντὸν
—alt. τὸ om. V ὃν add. Thurot 22 δσφραντικὸν a alt. τοῦ om. ΑΝ
23 τῷ ΜΤΝ: τὸ ΒΑΑ 24 εἰ] ηδὲ a (corr. M) σφρησις ΜΤVΑΝ: αἰσθησις a

πυρὸς εἰναι εῦ δὲ δοκοίη λέγειν. δύναμει γάρ θερμὴ ἡ τοῦ ψυχροῦ 81
ὑλὴ ἐστὶν ἀντὶ τοῦ ἡ ἐκ τοῦ ψυχροῦ. οὐ τὸ αἰσθητήριον οὖν δείκνυσι
πυρός, διὰ τὴν ἀρχὴν ἀδύνατον τοῦτο, ἀλλὰ τὸ διφραντὸν καὶ τὴν
κατ' ἐνέργειαν διφρησιν.

5 Λέγει δὲ καὶ τὴν τοῦ ὅμματος γένεσιν τὸν αὐτὸν ἔχειν τρόπον· ἀπὸ 11
γάρ τοῦ ἐγκεφάλου τὴν σύστασιν ἔχει, διὸ ὑγρότατός τε καὶ ψυχρό-
τατος τῶν ἐν τῷ σώματι μορίων ἐστί. τοιοῦτον δὲ τὸ | ὅδωρ, δι' 82
οὐ ἡ ὄψις ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου τὴν γένεσιν ἔχουσα * * * οὐ πυρός, ἀλλὰ
ὑδατὸς εἰσι, δῆλον διὰ τὸ διφρησις πυρός, εἴ γε ἐξ ἐκείνου, εἴη.
10 προελθὼν μέντοι λέγει διὰ τοῦτο εἶναι τὴν διφρησιν καὶ τὸ αἰσθητήριον
τοῦτο περὶ τὸν ἐγκέφαλον, ἵπας εἰς συμμετρίαν αἰσθήσεως ἄγηται ὁ περὶ 5
τὸν ἐγκέφαλον τόπος. τὰ γάρ διφραντὰ καὶ ἡ δομὴ θερμά· τοιαύτη γάρ
ἡ καπνώδης ἀναθυμίασις. ἀλλ' εἴ τις ἔποιτο τοῖς εἰρημένοις, λέγοι ἀν
όμοιώς τῇ διφρήσει καὶ τὴν ὄψιν εἶναι θερμοῦ τε καὶ πυρός, εἴη τὸ μὲν
15 ψυχρὸν ὄλη ἐστὶ τῶν ὄρατῶν, τούτοις δὲ ἡ αὐτὴ ἐστιν ἡ, κατ' ἐνέργειαν
ὄψις, ὡς τοῖς διφραντοῖς ἡ διφρησις. ἀλλὰ δῆλον ὡς ἀλλως ἐπιχειρῶν 10
ταῦτα λέγει, οὐχ ὡς ἀρεσκόμενος αὐτοῖς. ἡ ἀμφότερα μὲν περὶ τὸν
ἐγκέφαλον ψυχρὸν δοντα, ἀλλὰ τὸ μὲν διφραντικόν, ἡ ψυχρόν ἐστιν, διφρα-
ντικόν (διὸ καὶ ἡ τοιοῦτον, αἰσθητικὸν δυνάμει καὶ θερμόν), τὸ δὲ ὄρατικὸν
20 οὐχ ἡ ψυχρόν | ὄρατικόν, ἀλλ' ἡ ὅγρον τε καὶ διαφανές· διαφανοῦς γάρ 83
ἐνέργεια τό τε φῶς καὶ τὸ χρῶμα.

Τὴν δὲ ἀφὴν ἀναθετέον, φησί, τῇ γῇ, ὄμοιώς δὲ καὶ τὸ γευστικὸν
ὅργανον, ἐπειὶ ἡ γεῦσις ἀφῆσις τι εἰδος, ὡς εἶναι τῶν τεσσάρων σωμάτων 5
γῆς μὲν τὰς δύο, ἀφήνει τε καὶ γεῦσιν, ὄδατος δὲ τὴν ὄψιν, ἀέρος δὲ τὴν
25 ἀκοήν, πυρὸς δὲ τὴν διφρησιν. διτι δὲ μὴ ἀρεσκόμενος ταύτῃ τῇ δόξῃ,
ἀλλὰ πιθανολογῶν τιθησι, πρόδηλον· ἔδεικε γάρ διτι μὴ οἰόν τε ἐκ γῆς
εἶναι τι αἰσθητήριον καὶ διὰ τοῦ τῶν ἐν ἡμῖν ὅσα πλέον γῆς ἔχει ἀναίσθητα
εἶναι, ὡς τρίχας, ὄνυχας, ὀστᾶ. ἀλλὰ καὶ τὴν γεῦσιν ἐν ὑγρότητι καὶ δι' 10
ὑγρότητος γινομένην ἔδειξεν. ἡ οὐδὲν νῦν τὰ αἰσθητήρια ἐκ γῆς φησιν

1 πύρ N	δοκοίη a(T): δοκεῖν V: δείκνυνθειν N: δείκνυσι A	δυνάμη V
2 ἀντὶ in spatio om. V	ἡ om. a τοῦ om. V	οὐ om. T
3 ἡγεῖται om. a	ἀδύνατα V	4 διφρησιν MTVAN: αἰσθησιν a 5. 6 ἀπὸ
γάρ] εἰ δὲ ἀπὸ M	6 τε om. N (Arist.)	7 τῷ om. a 8 post ὄψις e.
gr. ἀλλὰ μὴν ἐπειὶ ὅσα add. Thurot	ἔχουσα VT: ἔχει A Na lacunam statuo	
et e. gr. ἐπειὶ δὲ δοσαι αἰσθήσεις ἐντεῦθεν τὴν γένεσιν ἔχουσιν addam		9 ἐκείνου scripsi:
ἐκείνων TVAN: ἐκείνης a 10 λέγει] p. 44a 28—b2		12 διφραντικὰ a
13 εἰρημένοις Thurot: δραμένοις libri	λέγει N 14 εἶναι om. AN 15 τῶν	
om. V τούτοις T: τούτων VANa	ἐστιν ἡ V: ἔστι A Na 16 ὡς TV:	
καὶ a: om. AN τοῦ διφραντοῦ M	〈διτι〉 ὡς ἀλλοις coni. Thurot. ὡς Ta:	
οὐτως VAN 17 λέγω V	ἀρεσκοντα αὐτῷ T (v. p. 38,14), sed etiam v. 25	
ἀρεσκόμενος non intellexit 18 τὸν V	μὲν TVa: γάρ AN 18. 19 ἡ—	
γάρ] om. AN: δὲ T 25 alt. δὲ om. AN 26 ἔδειξε] De an. A c. 5 p. 410a 30ss.	διφρανη̄ AN	
27 τι] τὸ a τοῦ Usener: τούτου V: τοῦτο TANA	οὐδὲν αὐτὰ N 29 ὑγρό-	
τητα a ἔδειξεν] De an. B 10 p. 422a 17 ss.	τητα a	
ἐν A Na φησιν M: εἰσιν TVANa	οὐδὲν αὐτὰ N	ἐκ MTV:

οντα, ἀλλὰ τὰς ἐνεργείας αὐτῶν τοιαύτας γίνεσθαι, δν τρόπον ἔδειξε καὶ ἐπὶ τῆς δσφρήσεως. |

Ἐτι δὲ πιθανολογῶν καὶ δεικνὺς πῶς ἂν τις ἐπιχειρήσειν πρὸς τὸ 84 ἑκάστην αἰσθησιν ἑκάστου τῶν στοιχείων εἰναι καὶ ἐξ οὗ, προστίθησι λέγων· 5 καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τῇ καρδίᾳ τὸ αἰσθητήριον αὐτῶν, τῆς γεύσεως καὶ τῆς ἀφῆς· ἀντίκειται γάρ τῷ ἐγκεφάλῳ αὐτῇ, καὶ ἐστιν θερμότατον τῶν μορίων. εἰπὼν γάρ ἐκ πυρὸς τὴν δσφρησιν εἰναι καὶ διὰ τοῦτο περὶ τὸν ἐγκέφαλον εἰναι τὸ τῆς δσφρήσεως ὕδιον ἀισθητήριον (ὕλη γάρ τὸ φυχρὸν τῷ θερμῷ, ἐπεὶ καθόλου τὸ ἐναντίον 10 τῷ ἐναντίῳ ὥλη· θερμὴ δὲ ἡ δσφρησις, εἴγε τῆς καπνώδους ἀναθυμιάσεως), πάλιν φησὶ διὰ τοῦτο τὰ τῆς ἀφῆς τε καὶ τῆς γεύσεως ὅργανα εἰναι περὶ τῇ καρδίᾳ, ὡς τούτων μὲν τῶν αἰσθητηρίων ὄντων θερμῶν τῇ αὐτῶν φύσει· (ἡ γάρ σάρκει οὐ τοιαύτη), τῆς δὲ ἐνεργείας αὐτῶν περὶ φυχρὰ γινο- 15 μένης μᾶλλον. εἴγε γῆς καὶ τῶν ἀντιτυπίαν ἔχοντων γεωδῶν μᾶλιστα ἡ ἀφὴ ἀντιλαμβάνεται. οὐδὲ τοῦτο δὲ ὑγιῶς δόσει λέγεσθαι· οὐδὲ γάρ ἡ ἀφὴ γῆς (ώς | εἶπε πρὸ ὥλίου περὶ τῆς δσφρήσεως λέγων πυρὸς δὲ τὴν 85 δσφρησιν), ἀλλ’ εἶπε τὸ δὲ ἀπτικὸν γῆς, τὸ αἰσθητήριον οὖτα γῆς λέγων· οὐ θερμὸν δὲ ἡ γῆ. μήποτ’ οὖν οὐδὲ ὡς ὁμοίων οὐσῶν τῶν αἰσθήσεων καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον περὶ τῇ καρδίᾳ, καθ’ ὃν [ἥ] περὶ τῷ 20 ἐγκεφάλῳ ἡ τε δσφρησις καὶ ἡ ὄψις, λέγει, ἀλλ’ δι τοῦ ομοίως ὡς περὶ ἐκείνης ὄντι φυχροτάτῳ τῶν ἐν τῷ σώματι μορίων ἡ τε δσφρησις καὶ ἡ ὄψις, οὔτω περὶ τῇ καρδίᾳ ἡ τε ἀφὴ καὶ ἡ γεύσης οὔσῃ θερμοτάτῃ τῶν μορίων. θερμὴ γάρ ἡ καρδία καὶ κατὰ τοῦτο ἀντικειμένη τῷ ἐγκεφάλῳ· διὸ ἐκεῖνος μὲν ὥλη τῷ θερμῷ, ἡ δὲ καρδία τῷ φυχρῷ. οὐκέτι περὶ τὸν 25 ἐγκέφαλον δὲ λέγων αἰσθητήρια τινα εἰναι ἥδη καὶ τὴν αἰσθητικὴν φυχὴν τὴν διὰ τούτων αὐτοῦ λέγει εἰναι· διὰ γάρ τοῦτο εἰπὼν διὸ καὶ περὶ τὸν ἐγκέφαλον προσέθηκε τῷ τόπῳ. μίαν | γάρ τῷ ἀριθμῷ τὴν 86 αἰσθητικὴν φυχὴν λέγει, καὶ ταύτην ἐν τῇ καρδίᾳ λέγει. διὸ οὐδὲ τὰ πρὸς

1 ὄντα] εἰναι coni. Thurot post αὐτῶν add. τῶν N ξδειξε] v. p. 37,11 ss.
 2 ἐπὶ] etiam T 3 πιθανολογεῖ a (corr. M) ἐπιχειρήσειν MVA(T): ἐπιχειρήση N:
 ἐπιχειρήσαν a 5 τῆς] τῆς τε Arist. codd. LSUP 6 τὸ ἐγκέφαλον V
 8 τὸ] τοῦ V 10 δὲ] γάρ AN 11 ante πάλιν srat. vi litt. A πάλιν
 om. a φησὶ VAN: autem T: οὐ. a τε om. a (habet etiam M) alt. τῆς om. V
 11. 12 περὶ τῇ καρδίᾳ VAN (πρὸς τῇ καρδίᾳ Arist. cf. v. 19): circa cor T: περὶ τὴν καρδίαν Ma
 post καρδίαν add. φησὶν M αὐτῶν VAN 13 οὐ om. V πενιχρὰ V
 13. 14 γενομένης a 14 τῶν] τὴν V ἀντιτύπων a (corr. M) 15 prius οὐδὲ
 om. T δὴ coni. Thurot 16 τῆς om. a 17 ὀπτικὸν V οὔτω
 TVa: οὐ τὸ (τῆς add. N) AN 18 οὐ καὶ a (οὐ etiam M) 19 prius περὶ¹
 VANa: πρὸς MT (apud) δὲ del. Thurot alt. περὶ VANa: πρὸς MT (apud)
 20 δροιον a ὡς περὶ scripsi: ὥσπερ libri: ὥσπερ (πρὸς) coni. Thurot 21 τῷ
 V: οὐ. ANa, sed v. p. 39,7 22 ὄψις] γεύσης T περὶ VANa: πρὸς MT (apud)
 γεύσης] ὄψις a (corr. M) οὔσῃ TVN: οὔσαι M: οὔσα Aa 23 καὶ a: καὶ δὲ T (et qui) VAN
 24 οὐκέτι ante ἥδη v. 25 ponit M v. Indicem 25 δὲ post περὶ (v. 24) transpon. AN
 λέγων MN(?): λέγει TVA 26 αὐτῷ a καὶ om. a (habet etiam M)
 28 prius λέγων N cf. p. 469*5 alt. λέγει Ta: λέγει καὶ VA: λέγει καὶ N: λέγει
 εἰναι conicio

τῷ ἐγκεφάλῳ ὅργανα αἰσθητικά ἀπὸ τούτου τὴν ἀρχὴν ἔχει, ἀλλ’ ἄρχεται 86 μὲν ἀπὸ τῆς καρδίας, διὰ δὲ τούτου πρώτου ἡ ὁδὸς αὐτῶν· ἀπὸ γὰρ τῆς καρδίας πόροι τινὲς ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον διατείνουσι τρεῖς, εἰτα ἀπὸ τοῦ 5 ἐγκεφάλου ὁ μὲν αὐτῶν ἐπὶ τὴν ὄψιν, ὁ δὲ ἐπὶ τὴν ἀκοήν, ὁ δὲ ἐπὶ τὴν 10 ὁ σφρηγῖν καθήκουσιν. οἱ δὲ τῆς ἀφῆς καὶ τῆς γεύσεως εὐθὺς ἐπὶ τὴν καρδίαν ἐπ’ εὐθείας τέτανται, ἀλλ’ οὐδὲ τῆς ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον ὁδοῦ.

Εἶπάν τοι δὲ ταῦτα περὶ τῶν αἰσθητηρίων ἔξῆς ἐπὶ τὸν τῶν αἰσθητῶν 10 μέτεισι λόγον τῶν καθ’ ἔκαστον αἰσθητήριον (οὐ γὰρ περὶ τῶν κοινῶν αἰσθητῶν νῦν λέγει). καθόλου μὲν οὖν τί τὸ ἔργον αὐτῶν ἔστιν ἔκάστου 15 ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς φησιν εἰρῆσθαι (τίνες δέ εἰσιν οἱ καθόλου περὶ αὐτῶν λόγοι προστίθησιν). διτὶ γὰρ τὸ διατιθέναι πως τὴν τε αἰσθησιν καὶ τὸ αἰσθητήριον, | καὶ διτὶ τὸ ἐνεργεῖν καθ’ ἔκαστον τῶν αἰσθητηρίων 87 τό τε εἰδὸς τῶν αἰσθητῶν χωρὶς τῆς ὑποκειμένης ὅλης αὐτοῖς δέχεσθαι, καὶ διτὶ ἡ κατ’ ἐνέργειαν αἰσθησις καὶ τὸ αἰσθητὸν τὰ αὐτά, περὶ τούτων 20 προειρήται. τί δέ ποτε ἔκαστον (δν) τῶν ἔκάστη αἰσθήσει αἰσθητῶν αἰσθητὸν τῇ οἰκείᾳ αἰσθήσει γίνεται, νῦν λέγει τε καὶ προστίθησι τὴν ἔκάστου αὐτῶν 5 φύσιν, τίς ποτέ ἔστι δεικνύς, ἐπεὶ μὴ ταῦτὸν αὐτοῖς τό τε είναι καὶ τὸ αἰσθητὸς εἰναι. κοινὸν μὲν οὖν τὸ αἰσθητόν, περὶ οὐ εἰρηται (τὸ γὰρ αἰσθήσει ἀντιληπτόν), ἴδιον δὲ ἔκαστου ἡ οἰκεία φύσις τε καὶ οὐσία. καθ’ 25 ἦν διαφέροντα ἔτερά τε ἀλλήλων ἔστι καὶ οὐ τῇ αὐτῇ αἰσθήσει αἰσθητὰ 10 πάντα. τὸ δὲ ὄμοιώς καὶ περὶ ἀφῆς ἐπισκεπτέον εἰπεν ἀντὶ τοῦ ‘περὶ ἀπτοῦ’· τούτῳ γὰρ τὸ αἰσθητόν, ἡ δὲ ἀφή αἰσθησις. καὶ πρῶτόν γε περὶ χρωμάτων εἰπεῖν προτίθεται, ἐστι τῇ ὄψει αἰσθητά.

p. 439a 12 *Ἐστι μὲν οὖν ἔκαστον διχῶς λεγόμενον, τὸ μὲν 88
25 ἐνεργείᾳ, τὸ δὲ δυνάμει [λεγόμενον].

Εἰρηται δὲ ἡ διαιρέσις αὗτη ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. τὸ μὲν οὖν ἐνερ-

τ'
 2 πρώτου ΤΑα: πρω V: πρώτη N (M teste Thuroto) αὐτῶν scripsi: αὐτοῦ libri
 (illuc T) ἀπὸ ΑΝα: αὐτοὶ V: ibi T 4 αὐτῷ a (αὐτῶν etiam M) 5 εὐθὺς
 V: εὐθὺς ΑΝ: ἔξης M: om. a 6 ἐπ’ εὐθείαν V: directum T τέτμηται V
 7 ἔξης ΤΒΑΝ (fort. huc potius referenda erat nota, quam ad v. 5 addidit M): εὐθὲς a
 (εὐθὺς Thuroti codd.) τὸν a: om. ΒΑΝ 8 λόγων V αἰσθητήριον T:
 αἰσθητηρίων ΒΑΝα (Arist. cod. L) 9 ἔκάστω a 10. 11 τίνες—προστίθησιν
 notam marginalem delet Thurot 11 disponi T 12. 13 cf. Περὶ ψυχῆς B 12
 p. 424a 18 ss, 13 δέχεσθαι om. T post δέχεσθαι ex Arist. De an. καὶ ὥπ’ αὐτῶν
 πάσχειν κατὰ λόγον τινά add. Thurot 14 cf. Arist. p. 425b 26 αἰσθησις—τὸ om. ΑΝ
 αἰσθητὰ A τὸ αὐτὸν conicio 15 τῇ δι M ποτε om. T δν add.
 Thurot (cf. Arist. p. 439a 17 et infra p. 42,15) ἔκάστης M: ἔκάστων N
 αἰσθήσει ΤΒΑ: αἰσθήσεως Μα: αἰσθήσεων N αἰσθητὸν om. ΑΝ 16 αἰσθήσει
 —αὐτῶν om. T αὐτῶν ΜΝ (Thuroti cod. B): αὐτοῦ ΒΑα 17 ἐπεὶ μεταυτὸν N

τ'
 τὰ αὐτὰ a (corr. M) 18 αἰσθητοῖς Αα (cf. p. 1,17): αἰσθη V: αἰσθητὸν N: sensibilita T
 αἰσθητήριον V γάρ *(αἰσθητὸν)* coni. Thurot 21 καὶ] δὲ καὶ Arist
 22 γάρ ἔστι τὸ a πρῶτα V 25 alt. λεγόμενον del. Thurot. (om. Arist.)
 26 Περὶ ψυχῆς] Γ 2 p. 426a 23 ss. 26. p. 42,1 ἐνέργειαν αἰσθητῶν V

γείζ αἰσθητὸν πῶς ταῦτὸν τῇ κατ' ἐνέργειαν αἰσθήσει καὶ πῶς ἔτερον ἐν 88
τοῖς Περὶ ψυχῆς φησιν εἰρῆσθαι· εἴρηται δὲ διὰ τῷ μὲν ἀριθμῷ ἐν τῷ δ
κατ' ἐνέργειαν αἰσθητὸν καὶ ἡ κατ' ἐνέργειαν αἰσθήσις, τῷ λόγῳ δὲ ἔτερα.
ἄλλο δέ ἐστι τῷ λόγῳ κατ' ἐνέργειαν αἰσθήσει εἶναι καὶ ἄλλο κατ' ἐνέρ-
γειαν αἰσθητῷ. ἀντὶ δὲ τοῦ ταῦτα εἰπεῖν φησι· τὸ μὲν οὖν ἐνεργείᾳ
χρῶμα καὶ ὁ ϕόρος (πῶς ἐστι τὸ αὐτὸν ἡ ἔτερον ταῖς κατ' ἐνέρ-
γειαν αἰσθήσεσιν). οὐ γάρ τὸ κατ' ἐνέργειαν χρῶμα ταῦτον ἐστι τῇ
κατ' ἐνέργειαν ὅψει οὐδὲ ὁ κατ' ἐνέργειαν ϕόρος ὁ αὐτὸς τῇ ἀκοῇ· δύναται
γάρ ἐνεργείᾳ ταῦτα εἶναι καὶ μὴ ὄρωμενα, ἀλλ' οὐκέτι οἷόν τε ἐνεργείᾳ
10 αὐτοῖς αἰσθητοῖς εἶναι χωρὶς αἰσθήσεως. ἐστιν οὖν τὸ λεγόμενον· τὸ
μὲν οὖν ἐνεργείᾳ χρῶμα αἰσθητὸν καὶ ὁ | ἐνεργείᾳ ϕόρος αἰσθητὸς; πῶς; 89
ἐστι ταῦτα τὸ μὲν τῇ κατ' ἐνέργειαν ὅψει, τὸ δὲ τῇ κατ' ἐνέργειαν ἀκοῇ,
καὶ κατὰ τί ἔτερα, ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἰρηται'. ἐδήλωσε δὲ τοῦτο διὰ
τοῦ εἰπεῖν ταῖς κατ' ἐνέργειαν αἰσθήσεσι· ταῦταις γάρ τὰ κατ'
15 ἐνέργειαν αἰσθητὰ ἀντίκειται. τί δὲ διὰ σκαστον αὐτῶν, τὸ τε χρῶμα καὶ δ
ὁ ϕόρος καὶ σκαστον τῶν κατὰ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις ὄμοιώς, δυνάμει ἐστὶν
αἰσθητὸν (διὰ γάρ τοῦ εἰπεῖν ποιήσει τὴν αἰσθήσιν καὶ τὴν ἐνέρ-
γειαν τὸ δυνάμει αἰσθητὸν ἐδήλωσεν), διπερ ἦν τὸ ἔτερον τῶν εἰς δὴ
δικίρεσις αὐτῷ τοῦ αἰσθητοῦ ἐγεγόνει, περὶ οὖν τοῦ οὕτως αἰσθητοῦ νῦν,
20 φησί, λέγωμεν, τουτέστι τοῦ δυνάμει. 10

p. 439•18 "Ωσπερ οὖν εἰρηται περὶ φωτὸς ἐν ἑκείνοις, διὰ ἐστὶ
χρῶμα τοῦ διαφανοῦς κατὰ συμβεβηκός.

"Τοπομιμήσκει ἡμᾶς τῶν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἰρημένων πέρι φωτός,
διὰ ἐστὶ χρῶμα τοῦ διαφανοῦς κατὰ συμβεβηκός. ἐδείχθη γάρ ἐν
25 ἑκείνοις διὰ τὸ φῶς ἐστιν ἐντελέχεια τοῦ διαφανοῦς, ἢ διαφανές, καὶ 90
ώσπερ χρῶμα τοῦ διαφανοῦς, οὐχ ἀπλῶς, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, διὰ μὴ
παθητικῶς ἀναδέχεται τὸ διαφανὲς τὸ φῶς, ἀλλὰ κατὰ σχέσιν τὴν πρὸς

1 ταῦτὸν T: τῇ κατ' αὐτὸν V: καὶ ταῦτὸν ANa 2 Περὶ ψυχῆς] Γ 2 p. 425•25 ss.
φησιν ομ. a (habet etiam M) 2. 3 τὸ κατ' — καὶ ἡ ομ. T 4 (τὸ) κατ' coni.
Thurot αἰσθήσει a: αἰσθήσις TVA: αἰσθησιν N 5 αἰσθητῷ VAA: αἰσθητὸν TN
δὲ ομ. a (habet etiam M) ταῦτα Ta: ομ. VAN φησί a: ομ. TVAN
post φησι spat. v litt. a τὸ τῇ AN ἐνέργειαν V post ἐνεργείᾳ spat. vpi
litt. a, add. καὶ T 6 ὁ ομ. V (Arist. codd. SU) 6. 7 πῶς—αἰσθήσειν M:
ομ. TVANA: spat. x litt. a (item Thuroti cod. C) 8 ὁ] ἡ V 9 prius ἐνεργείᾳ
ομ. a (habet etiam M) ταῦτα T post ὄρωμενα add. μηδὲ ἀκούσμενα Thurot, fort.
recte alt. ἐνεργείᾳ ομ. T 10 έστιν a(T): έστι V: έστι μὲν AN 11 ἐνέρ-
γειαν V δὲ ομ. a ἐνέργειαν V αἰσθητὸν a 12 ταῦτα AN 13 ἐδήλωσε
V (manifestavū T): ἐδήλου ANa (sed cf. v. 18) 14 ταῖς] τῇ N τὰ ομ. V
16 καὶ ομ. T εἰσὶν a 17 αἰσθητὰ a 17. 18 διὰ γάρ—αἰσθητὸν ομ. V
17 ποτῇ N 18 ἐδήλου N 19 νῦν ομ. Arist. codd. PSU 20 τοῦ] τῇ V
22 ante κατὰ add. ἡ TN συμβεβηκός AN 23 Περὶ ψυχῆς] B 7 p. 418•2 ss.
24—26 ἐδείχθη — συμβεβηκός ομ. V 26 χρῶμα ομ. a (habet etiam M)
διαφανῆ N 27 ἀναδέχεται MTVAN: ἀναδέχεσθαι a

αύτὸν ποιάν τοῦ φωτίζειν πεφυκότος ποτὲ μὲν πεφώτισται, ποτὲ δὲ οὐ. 90
διὸ οὐκ οἰκεῖον αὐτοῦ χρῶμα τὸ φῶς ὥσπερ τῶν ἄλλων τῶν κεχρωσμένων· εὐ¹⁰
ἐν ἐκείνοις μὲν γάρ μένει τὸ χρῶμα ὡς οἰκεῖον ὅν, ἐπὶ δὲ τοῦ φωτὸς οὐχ
οὕτως· καὶ [ό] αὐτὸς ἐγγονύμενος προσέθηκε τὸ δταν γάρ η τι πυρῶδες
5 ἐν διαφανεῖ· καὶ τὸ μὲν κατὰ συμβεβηκὸς χρῶμα τοιοῦτον· πῶς δὲ
γίνεται κατὰ σχέσιν πυρῶδους τινὸς ἐν διαφανεῖ προσέθηκεν (ή μὲν γάρ 10
παρουσίᾳ τοῦ τοιούτου ἐν διαφανεῖ φῶς, ή δὲ ἀπουσίᾳ σκότος), πῶς
κατὰ συμβεβηκὸς φῶς τὸ χρῶμα τοῦ διαφανοῦς ὑπομιμνήσκων. τῷ δὲ
ώσπερ οὖν εἴρηται περὶ φωτὸς ἐν ἐκείνοις δτι ἐστὶ χρῶμα τοῦ
10 διαφανοῦς οὐδὲν δοκεῖ ἀνταποδεῖδόσθαι. εἴη δ' ἂν ἀκόλουθον τὸ 'κείσθω 91
τοῦτο καὶ μενέτω', μεθ' δὲ εἴη δν τὸ δὲ λέγομεν διαφανὲς οὐκ ἐστιν
ἴδιον ἀέρος η ὅδατος. μέλλων δὲ περὶ χρωμάτων λέγειν εὐλόγως
ὑπομιμνήσκει ήμᾶς δτι καὶ τὸ φῶς χρῶμα ὃν μαίστα τε καὶ πρῶτον
<ὅρατόν>, εἴγε δι' αὐτοῦ καὶ η τῶν ἄλλων χρωμάτων αἰσθησίς οὐκ ἐν 15
ἄλλῳ τινὶ γίνεται η ἐν διαφανεῖ, δειχνὺς καὶ συνιστάς διὰ τούτου δτι η
τοιαύτη φύσις χρωμάτων ἐστὶ δεκτική.

Αλβών δὲ τὸ φῶς χρῶμα ὃν ἐν διαφανεῖ γίνεσθαι, ἔξῆς τίς ἐστιν η
φύσις τοῦ διαφανοῦς· η τῶν χρωμάτων δεκτικὴ καὶ ἐν τίσιν ἐστὶ καὶ τίς 10
η τῶν διαφάνειαν ἔχοντων σωμάτων πρὸς ἄλληλα διαφορὰ ἐνδείκνυται.
20 εἴτα καὶ τὴν τῶν κεχρωσμένων πρὸς τὰ πεφωτισμένα δείξει διαφοράν, καὶ
δτι εὐλόγως τὰ μὲν οἰκεῖον ἔχει τὸ χρῶμα καὶ τοῦτο ἐν τῷ πέρατι, τὰ
δὲ πεφωτισμένα οὔτε οὕτως οὔτε ἐν τούτῳ. δὲ γάρ λέγομεν, φησί, δια-
φανὲς οὐκ ἐστιν ίδιον ἀέρος η ὅδατος, ὃν ἐστί τε καὶ γίνεται τὸ φῶς 92
χρῶμα κατὰ συμβεβηκός. εἰπὼν δὲ δτι μὴ ίδιον τὸ διαφανὲς ἀέρος η ὅδατος,
25 προσέθηκεν δτι μηδὲ ἄλλου τινὸς τῶν οὕτως λεγομένων σωμάτων·

1 πεφώτισται Thurot: πεφωτίσθαι libri
alt. τῶν] τοῦ N 4 δ del. Thurot (*ipsemet T*) 4. 5 καὶ—διαφανεῖ post σκότος
v. 7 transpon. Thurot 4 η] ἐνη Arist. 5 post ἐν add. τῷ a (Arist. codd.
EMY) post χρῶμα add. τὸ φῶς εἶναι τοῦ διαφανοῦς Thurot 6 γίνεται Ta:
γίνεται τὸ πῦρ VAN (immo τὸ φῶς) πυρῶδες a τινὸς om. a 7 post
τοιούτου add. τινὸς M, quam notam fort. ad v. 6 referre debebat 7. 8 η δὲ—φῶς
om. T 7 ἀπόρειa V 8 τὸ φῶς transpon. Thurot τὸ δὲ AN: hoc T
9 errat Alex., v. Bieblii notam ad Arist. p. 439-18 10 δ' om. a 10. 11 autem
utique dicens sequens, erit autem utique quod dicit transparentia non est T 11 τοῦ V
δν] δν AN λέγεις ἐν διαφανεῖ AN 12 ίδιον om. V 13 color
existens maxime oportet et primo T δν TVAN: δν a πρῶτα V
14 post πρῶτον add. εἴη M; sed id conjectura inventum vid.: δρατόν addidi (v. p. 47,
1. 13 et De an. p. 89,1 Br.) 15 ἐν] ἐν τῷ V τούτου TAN: τοῦ V: τούτων M:
τούτων a 16 χρώματος a δεκτικὴ V 17 τὸ bis habet a (cf. p. 44,8)
19 διαφορὰς AN 19. 20 ἐνδείκνυται. εἴτα om. T 20 εἴτα a: εἶναι VAN
τὴν] τὸ A 23. 24 ὧν—ὅδατος om. T 23 γίνεται MVAN: γίνεσθαι a
φῶς om. a 24 δτι MVAN: om. Ta 25 δτι om. a(T?)

λέγονται γάρ διαφανεῖς λίθοι τινές. οὐδὲ τούτων οὖν τίνος ἔδιον ἡ διαφά- 92
νεια, ὅλλ' ἔστι κοινὴ φύσις τις καὶ δύναμις οὐ χωριστή οὖσα οὐδὲ ε
καθ' αὐτὴν ὑφίστασθαι δυναμένη, ὥσπερ οὖν οὐδ' ἄλλη τις δύναμις, ὅλλ'
ἔν τε τούτοις οὖσα ἡ διαφανῆ λέγομεν, ἀέρι λέγω καὶ ὅδατι, καὶ ὡν κατη-
5 γοροῦμεν τὸ διαφανές, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι σώμασι, τοῖς μὲν
μᾶλλον, τοῖς δὲ ἡττον, τῷ πάντα τὰ σώματα ἔχειν τι τῆς δυνάμεως
ἐν αὐτοῖς.

Λαβὼν δὲ τὸ τὴν διαφάνειαν φύσιν τινὰ καὶ δύναμιν εἶναι ἐν πᾶσι 10
τοῖς σώμασι, τοῖς μὲν μᾶλλον, τοῖς δὲ ἡττον, προσλαμβάνει τούτῳ τὸ ὡς;
10 τῶν σωμάτων, καθὸ σώματα, ἀνάγκη τι εἶναι ἔσχατον καὶ πέρας,
ἐπειδὴ μηδὲν ἄπειρον σῶμα, ὡς δέδεικται, καὶ ἔστι τοῦτο ἐπιφάνεια, οὗτως;
φησὶν ἔσχατόν τι | τοιοῦτον εἶναι καὶ τῆς διαφανείας οὗτως ἔστι τοῦ
σώματος πέρας, ὅλλ' ὡς ἐν ταύτῃ καὶ σὺν ταύτῃ ὅν· ὡς γάρ ἔχει πρὸς
15 ἄλληλα τό τε διαφανές καὶ τὸ σῶμα, οὗτως ἔχει καὶ τὰ πέρατα αὐτῶν
πρὸς ἄλληλα. ἐπ' ἐκείνων δὲ οὐκ ἄλλο μέν εἴστι τὸ σῶμα, ἄλλο δέ τι ε
κεχωρισμένον αὐτοῦ τὸ διαφανές· ἄλλ' ἔστι τὸ σῶμα αὐτὸ διαφανές, κατὰ
τὴν τοιαύτην δὲ δύναμιν χρωμάτων δεκτικόν. ἔστι δὲ καὶ τὸ πέρας αὐτοῦ
ἐπιφάνεια τοιαύτη κεχρωσμένη, ὡς εἶναι, καθὸ μὲν σῶμα, τὴν ἐπιφάνειαν
20 αὐτοῦ πέρας, καθὸ δὲ τοιόνδε καὶ διαφανές, τὸ γρῶμα. [ἔστι ποιότης ἐν
τῇ ἐπιφάνειᾳ, καθὸ μὲν σῶμα, ἐπιφάνειαν, καθὸ δὲ τοιόνδε, λευκήν]. 10
ἔστι γάρ φύσις ἐν τοῖς σώμασι δεκτικὴ χρωμάτων, ἥτις ἔστιν ἡ διαφάνεια.
ώς γάρ θερμότητος ἡ ψυχρότητος ἡ ὑγρότητος ἡ ἕγροτητος ἡ μανότητος
ἡ πυκνότητος οἰόν τε τὰ μὲν μᾶλλον μετέχειν τῶν σωμάτων, τὰ δὲ ἡττον, 94
25 οὐδὲν χωριστῶν δυνάμεων, οὗτως καὶ τῆς διαφανείας. ὡς γάρ πᾶσι
τοῖς ἐν ἄλλῳ περιφύσοις γίνεσθαι τε καὶ εἶναι ἔστι τι ὑποκείμενον ἐπιτη-
δειότητα ἔχον πρὸς τὸ κατ' αὐτὸ εἰδοποιεῖσθαι καὶ ὅλη ἔστιν αὐτῶν (καὶ

1—7 cf. Alex. De an. p. 147,27—30 Bruns 1 οὐδενὸς οὖν τίνος τούτων ἡ a (om. ιδιον, quod habet etiam M) τούτων] horum huius T τίνες V 2 τις a (ante ἔστι Arist. codd. EMYLP, om. SU): γάρ VAN: om. T 3 ἔαυτὴν Αα ἐφί-
στασθαι V 4 τε VAN: γ a: om. T (ut saepε τε non vertit) 5 ἀπασι AN
6 πάντα τὸ AN: πάντα MV: πᾶν τὰ a τῆς ANa: om. V: ταύτης τῆς conicio 7 αὐτοῖς
libri 8 φύσει V 9 σώμασι] πᾶσι V δὲ ἡττον om. T προσλαμβάνουσι V
τοῦτο T 11 ἐπειδὴ V: ἐπει ANa ἔτι V ante οὗτως add. καὶ N(?)a οὗτως
om. TA 12 dubito, utrum φησὶν deleam an anacoluthon statuam εἶναι τοιοῦτον
TAN fort. recte καὶ τῆς διαφανείας a: καὶ τῆς V: om. TAN 12. 13 διαφανείας—
τῆς om. V 14 σὺν ταύτῃ] τοσαύτη V 16 τι scripsi: τὸ VAN(T?): om. a
17 post αὐτὸ add. τὸ V 18 prius δὲ om. T δεκτικὴ V καὶ om. a (habet
etiam M) 19 κεχρωσμένη a: κεχρωσμένος V: κεχρωμένου AN: coloratum T
20. 21 ἔστι—λευκήν del. Usener 20 τὸ δὴ γρῶμα] ἔστι coni. Thurot 21 ἐπι-
φάνεια ετ λευκή T 22 ἔστι] ως V φύσις om. T 23 primum ἦ] καὶ T
ἡ ἕγροτητος om. a (habet etiam M) 24 μᾶλλον om. T 25—p. 45,4 repetuntur
De an. p. 148,25—30 (cf. 147,28 ss.) 26 καὶ om. V τι] τε AN 27 αὐτὸ libri
et De an.: αὐτὰ conicio εἰδοποιεῖσθαι a (De an.): εἰδος ποιεῖσθαι VAN: fiat species T
δὲ ante prius καὶ add. De an. αὐτῶν scripsi (sic De an.): αὐτῶν TVAN: ἐν αὐτῷ a

γάρ βαρεῖ καὶ κούφῳ καὶ μεγάλῳ καὶ μικρῷ καὶ θερμῷ καὶ ψυχρῷ καὶ 94 τοῖς ἄλλοις τοῖς ἀνάλογον τούτοις ἔχουσιν ὅλη τις ὑπόκειται), οὗτο δὲ καὶ ε 10 τοῖς χρώμασι καὶ τῇ κατὰ ταῦτα ἐναντιώσει (καὶ γάρ ταῦτα τῶν ἐν ἄλλοις γίνεσθαι περιφύκτων), καὶ ἔστιν αὕτη ἡ ἐν τοῖς σώμασι διαφάνεια. καὶ 5 τὰ σώματα, καθό ἔστι διαφανῆ, καὶ τὸ χρῶμα ἔχει τε καὶ δέχεται· πᾶν γάρ σῶμα κατὰ τὴν τοιαύτην δύναμιν χρώματος ἔστι δεκτικόν. ἔστι δὲ 15 οὐκ ἐν πᾶσιν ἵση ἡ φύσις αὐτῆς τοῖς σώμασιν, ἀλλ᾽ ἐν οἷς μὲν μᾶλλον, ἐν οἷς δὲ ἡττον· καὶ τὰ μέν ἔστιν αὐτῶν ἀόριστα, τὰ δὲ διωρισμένα. κατὰ δὲ τὰς διαφορὰς ταύτας καὶ ἡ τῶν χρωμάτων ἐν αὐτοῖς διαφορά. πάντα μὲν οὖν τὰ 20 σώματα τῆς φύσεως ταύτης τῆς διαφανείς κεκοινώνηκεν, ἀλλὰ τὰ μέν μᾶλλον, | τὰ δὲ ἡττον. ἴδιας δὲ διαφανῆ, ὡς εἰθισται λέγεσθαι, τῶν σωμάτων μόνα 95 τὰ δίοπτα, ἀπὸ τοῦ * * φαινόμενον μὲν κυρίως λέγεσθαι τὸ τῇ ὅψει ἀντιληπτὸν παρὰ τὸ φάσις (φάσις δὲ τὸ φῶς), ὃν δὴ τοῦτο χρῶμα, ταῦτα ἴδιας διαφανῆ. τὰ γάρ δεχόμενα τὸ φάσις ἥτοι φῶς, δὶ’ οὐ πάντα τὰ ὄρώμενα ὄρπται, 5 ταῦτα λέγεται συνήθιας διαφανῆ κατὰ ἀμφορά, δῆτε τὸ φῶς δέχεται, δὲ ἔστι φάσις, καὶ διότι τοῖς ἄλλοις πᾶσιν αἵτια ταῦτα τοῦ φαινέσθαι τε καὶ ὄρπτεσθαι· τὰ γάρ χρώματα διὰ τούτου ὄρπται καὶ τούτου κινητικά. δέχεται δὲ τὸ φῶς τὰ ἀόριστα διαφανῆ τῷ μὴ ἔχειν οἰκεῖον χρῶμα· τὰ γάρ ἀόριστα, ὥσπερ τὸ πέρας ἵσχει παρ’ ἄλλου οὐκ ἔχοντα οἰκεῖόν τε καὶ ὠρισμένον, 10 25 οὗτο δὴ καὶ τὰ χρώματα. δὶ’ οὐ δὴ ταῦτα φαινέται, τοῦτο δὲ ἴδιας καλοῦμεν διαφανές. οὐ πάντα γάρ, ὡς εἴρηται, τὰ ἔχοντα τὴν διαφάνειαν ὅμοιας ἔστι διαφανῆ· ἀλλὰ τὰ μὲν μᾶλλον αὐτῆς, τὰ δὲ ἡττον μετέχει. καὶ ἔστι τὰ μὲν ἀόριστα τῶν σωμάτων διὰ τὸ (μηδεμίαν) μοῖραν στερεοῦ τε καὶ γῆς ἔχειν ἐν αὐτοῖς [δὲ] καὶ μᾶλλον διαφανῆ καὶ ἐν τῷ βάθει, τὰ 96 25 δὲ ἔτερα ἡττον, διότι γῆς ταῦτα ἐν αὐτοῖς μετέχει, ἥτις ἐλάχιστα διαφανῆς ἔστι· τὸ γάρ μᾶλλον τε καὶ ἡττον μέζει τοῦ ἐναντίου. μᾶλιστα μὲν γάρ

2 ἔχει AN δὴ a (δὲ etiam De an.): om. T 3 τοῖς χρώμασι MT (De an.):
χρώμασι a: χρώματα V: τὸ χρῶμα AN 4 ἡ om. V (ut testatur Mau) 5 ἐκ-
δέχεται a 5—11 cf. De an. p. 148, 31—149,2 7 αὐτῇ ἡ φύσις a αὐτῇ AN
8 ἔστιν T: ἐνεστιν VAN a τὰ δὲ διωρισμένα om. T ὥρισμένα coni. Thurot, sed.
v. De an. p. 149,36 tert. δὲ a: om. VAN: *et (τε?) T, sed saepius sic vertit δὲ*
10 alt. τῆς a: om. VAN διαφανεῖται N 11—14 cf. De an. p. 148,7—9 11. 12 τῶν
σωμάτων—λέγεσθαι οὐ. V 12 *a faneo fanomenon; proprio enim dicitur T* (ἀπὸ τοῦ
(φαινεῖν)· φαιν. μὲν (γάρ) κυρίως λέγεται Diels) φαινομένου AN 13 παρὰ] περὶ V.
παρὰ τὸ φάσις οὐ T τὸ φάσις φάσις δὲ οὐ. a δὲ pro δὴ T (Diels) τούτου V.
χρώματα AN 14 ἥτοι] ἔστι V: *sicut T post ταῦτα add. δὲ T 15 κατὰ ἀμφο*
οὐ. a τὸ οὐ. N 17 γάρ οὐ. A τοῦτο ut vid. T post δὲ add. καὶ AN
18 χρώματα N 19 ὥσπερ] *et sicut T* ἔχει N 20 prius δὴ οὐ. T: δὲ conicio
alt. δὴ TVa: om. AN: δὲ M (cf. Alex. De an. p. 148,8 Br.) δὲ] δὴ M (teste Thuroto,
δὲ teste Brandisio) 21 διαφανεῖται N γάρ πάντα a 22 post ἀλλὰ add. καὶ V
23. 24 διά—γῆς] *quandoque solidum neque terram T* 23 διὰ τὸ μοῖραν a: om. VAN
μηδεμίαν add. Thurot 23. 24 στερεοῦται καὶ V 24 ἔχει V αὐτοῖς V
δ delevi 25 ἔτερα ἡττον οὐ N, in spatio A ante ἐν add. μὲν a αὐτοῖς V
25—p. 46,6 cf. De an. p. 148, 12—22 (149,13—17) 26 τὸ] τὰ a, sed v. De an.
p. 148,12 μὲν γάρ (διαφανὲς τὸ) coni. Thurot

όρατὸν καὶ διαφανὲς τῶν σωμάτων, διὸ τέ ἐστιν ὄρατὸν καὶ διαφανὲς καὶ τοῖς 96
ἄλλοις τοῦ ὄρᾶσθαι αἴτιον γίνεται· τοιοῦτον δὲ σῶμα τὸ φωτίζειν πεφυκός, ὥσπερ 5
τὸ τε θεῖον καὶ τὸ πῦρ. κατὰ λόγον δὲ κατὰ τὴν πρὸς τοῦτο γειτνίασιν
καὶ οἰκειότητα καὶ τῶν ἄλλων ἔκαστον κεκοινώηκε τῆς διαφανείας, ἀλλὰ
5 μὲν μᾶλλον (διὸ καὶ τάχιστα οὗτος φωτὸς ἀναπίμπλαται), δευτέρως δὲ τὸ
ῦδωρ, τελευταίᾳ δὲ ἡ γῆ· διὸ καὶ ἐλάχιστα αὕτη διαφανής· καὶ γὰρ δσα 10
ἐκ γῆς εἶναι διοκοῦντά ἐστι διαφανῆ, ὅδατος μᾶλλον ἡ γῆς ὅντα αὐτὰ εὔροι
τις ἄν· καὶ τῇ ταύτῃ δὲ μίκει τὰ ἔλαττον διαφανῆ τῶν σωμάτων οὗτως
διαφανῆ· καὶ γὰρ δὴ ὁ μὲν ἀλλὰ οἰκεῖός πως τῷ πυρί· διὸ καὶ ταχέως
10 ἐμπίπλαται φωτός. τὸ δὲ ὕδωρ καὶ τροφὴ δοκεῖ τῷ πυρὶ εἶναι· καὶ γὰρ ἐν 97
τοῖς κτισμένοις δλοις ἡ ύγρότης ἐστὶν ⟨ἡ⟩ ἐν αὐτοῖς καιιμένη, καὶ ἐφ' ὅσον
ταύτην ἔχει, καίτεται· τοιοῦτον γὰρ καὶ ὁ καπνός. ἡ δὲ γῆ πορρωτάτῳ
ἀφέστηκεν αὐτοῦ (διὸ καὶ ἡκίστα αὕτη διαφανής)· διὸ καὶ εἰκότως τὴν τῆς
στερήσεως πως τοῦ φωτὸς χώραν ἔχει, οὔτε αὐτὴ δεχομένη τὸ φῶς ἐν 5
15 αὐτῇ, δτῷ τ' ἀν ἄλλῳ μιχθῇ, ἀντιφράττουσα αὐτῷ καὶ κωλύουσα φωτίζε-
σθαι δι' δλού, ὡς ὄρῶμεν ἐπὶ τοῦ ἀέρος ἐν φ καπνός ἐστι· πολὺ γὰρ τὸ
γεῶδες ἐν τῷ καπνῷ. οὐδὲ ἡ φλὸς δίοπτος, διότι καὶ αὕτῃ γεῶδες τι ἔχει
μεμιγμένον, εἴγ' ἐστὶ καπνὸς καιόμενος καὶ ἡ φλόξ. διὸ οὐ κονιορτοῦ ὅντος
ἐν τῷ ἀέρι διαφανῆς ἔτι ὁ ἀλλὰ μένει. κέρας δὲ καὶ τὸ χελώνιον διαφανῆ 10
20 ἐργασθέντα πως γίνεται, δτὶ τὸ πλεῖστον ὅδατος ἐν αὐτοῖς· δηλοῖ δὲ τῷ
μαλακτὰ εἶναι. τὰ μὲν οὖν μᾶλιστα διαφανῆ τῶν σωμάτων τὸ μᾶλιστα

1 δρατὸν ΛΝα: δρατὸς V: ἀδρίστον T τε ομ. a (habet etiam M) δρατὸν 2:
ἀδρατὸν ΒΑΝ: ἀδρίστον T καὶ διαφανὲς M: καὶ διαφανὲς (δ ἐστι τε add. T) δρατὸν

ΤΒΑΝ: ομ. a 3 τοῦ V 4 τῆς] τὰς V 5 ἀναπίπλαται AN δεύτερα
ΑΝ τὸ ομ. VN 6 τελευταῖον V αὕτῃ Ta: αὕτῃ V: αὐτὸ AN 7 εὔροι VA:
εὑρῇ N: εὑρήσει Ma: inveniet T, qui fut. pro potentiali ponere solet 8 ἄν ομ. a
(habet etiam M) 8—12 repetuntur De an. p. 149,10—14 9 ταχέως VANa
(ταχὺ De an.): perfecte T (τελείως Thurot) 10 ἐμπίπλαται φωτός Na (cf. v. 5): ἐμπί-
πλαται VA: ἐμπίπραται T: ἐκπίμπραται De an.: non potuit quasi novum praedicare ali-
ignem aqua, si idem de aere dixisset; ideo ἐμπίπραται sprevi post ὕδωρ add.
δευτέρως M 11 δλοις TVAN: ξύλοις a (De an.), sed cf. [Arist.] Περὶ χρωμάτων

ρ. 791 b19 prius ἡ] καὶ V ἡ cum libro De an. p. 149,12 addidi
καιομένη Ta (De an.): καὶ δεομένη AN: καὶ δεομένου V 12 ταύτης AN γῆ] τῇ
N 13—15 repetuntur De an. p. 149,20—23 13 τῇ] τὰ N 14 πως ομ.
T De an. χωρὶς N δεχομένως a 15 αὕτῃ T De an.: αὕτῃ a: αὐτῷ ἡ
VAN δτῷ τ' ἀν De an.: τῷ δτε ἐν VAN: aut quia quando in T: καὶ δτε ἐν a: καὶ
δτῷ ἀν coni. Thurot, sed οὗτο... καὶ stare non potest αὐτῷ Va (ομ., sed post
κωλύουσα add. αὐτῷ De an.) 16 διότι ὡς a: διότι οὐχ M 16—22 cf. De
an. p. 149,23—29 16 ὁ καπνὸς a, sed. v. De an. p. 149,23 τὸ ομ. a
17 γαϊδες V οὐδὲ] καὶ M δίοπτος e libro De an. corr. Thurot: δὲ libri
γαϊδες V 18 εἴτ' Ta: εἴτ' VAN ἔτι a 18. 19 διὸ — μένει bene post
καπνῷ v. 17 transpon. Thurot, quod liber De an. commendare videtur 20 πλεῖστον De
an., cf. p. 47,8 δῆλον cum T Thurot, sed δηλοῖ, quod male mutat Bruns, etiam
De an. 21—47,3 cf. De an. p. 149,32—35

όρατὸν | τῶν χρωμάτων δέχεται, τοῦτο δέ ἐστι τὸ φῶς, καὶ δὲ ὅλων αὐτῶν, 98 τῷ μὴ ἔχειν τὸ ἀντιφράττον καὶ τῷ ἀόριστα εἰναι· δὲ δ καὶ τῶν ἄλλων χρωμάτων ὄρατὸν ἔκαστον· τῷ δὲ εἰναι ὑγρά τε καὶ ἀόριστα καὶ μὴ δύνα- σθαι στέγειν τοῦτο δέ δέχεται οὐ παθητικῶς χρώνυται. διὸ οὐκ ἀεὶ τὸ 5 χρῶμα τοῦτο ἔχει, ἀλλ᾽ ἀπελθόντος τοῦ πεφυκότος φωτίζειν αὐτὰ ἐν στερήσει τούτου γίνεται· ὡς εἴγε στέγειν ἐδύνατο τὸ χρῶμα, ἦν ⟨Δν⟩ ἀεὶ φῶς ἐν αὐτοῖς. ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα χρώματα ὄμοιώς δέχεται· κινεῖται γάρ ὑπὸ τούτων δὲ οἰκειότητα. δσα δὲ στερεὰ τῶν σωμάτων καὶ γῆς ἔχοντα πλεῖον, οὔτε δίοπτα ταῦτα, διότι μηδὲ ὄμοιώς διαφανῆ, οὔτε τὸ φῶς ἔτι δέχεται. 10 10 οὐ γάρ τῶν τοιούτων σωμάτων οἰκεῖον χρῶμα τὸ φῶς. ἔχει μέντοι οἰκεῖόν τι χρῶμα· στερεὰ γάρ ὄντα καὶ στέγειν δυνάμενα τοῦτο δὲ τὴν ἀρχὴν ἐδέξατο καὶ ἔσχεν ἐκ τῆς τῶν διαφανῶν | ἐν αὐτῷ ποιας μίξεως, ὄραται 99 μὲν διὰ τοῦ φωτός, δ κυριώτατά τε καὶ μάλιστα ὄρατόν, οὐ μὴν αὐτὸν τὸ φῶς ὡς χρῶμα δεχόμενα· καθόσον δὲ μετέχει τῆς διαφανείας, κατὰ τοσοῦτον 15 καὶ οὗτως κέχρωσται. δσα μὲν γάρ μᾶλλον αὐτῶν ἐστι διαφανῆ φωτοειδὲς ἔχει τὸ χρῶμα, ἔχοντα μεμιγμένον ἐν αὐτοῖς τὸ τοιούτου χρῶματος αἵτιον, δ τὰ δὲ ἔγγὺς τούτοις λευκόν· τὰ γάρ μᾶλλον ὄρατὸν ἔχοντα τὸ χρῶμα μᾶλλον ἐστι καὶ διαφανῆ. τὰ δὲ μέλανα στερήσει διαφανείας τοιαῦτα, ὡς τὸ σκότος ἀπουσίᾳ τοῦ φωτίζειν πεφυκότος· καὶ τοιαύτη μὲν ἡ τοῦ χρῶματος φύσις 20 καὶ ἡ τῆς ἐν τοῖς σώμασι διαφανείας.

p. 439-25 "Ωσπερ οὖν ἐπὶ τῶν σωμάτων ἀνάγκη τι εἰναι ἔσχατον. 10

Λαβὼν δτι τὸ χρῶμα ἐν τῷ διαφανεῖ (καὶ γάρ τὸ φῶς ἐν τούτῳ καὶ τοῦτο δν κατὰ συμβεβηκὸς χρῶμα — τοῦτο γάρ τῆς τῶν χρωμάτων φύσεως δεκτικόν — καὶ τούτῳ συμβεβηκὸς ὡς ὑποκειμένῳ τῷ χρώματι τούτου 25 ἐστὶ τὸ χρῶμα, λέγω | δὴ τοῦ διαφανοῦς) * * * ὡς γάρ τοῦ σώματος, 100

1. 2 et quae per totum ipsorum non habent T αὐτῶν] οὖν εἰναι V 2 τῷ μὴ ἔχειν a: τὸ μὴ ἔχον VAN 2 τὸ VAN: om. a δντιφράζον V δὸ libri
2. 3 δὲ δ — ἔκαστον bene pōst φῶς v. 1 transpon. Thurot, quod commendare vid. liber
De an. p. 149,34 4 παθητικά A: παθητικὸν N 6 τοῦτο a ὥστε a
στέργειν V ἥδνατο a δν add. Thurot 7 ἀλλὰ om. T post ὄμοιώς
add. δὲ V, δ T 8—19 cf. De an. 149,36—150,12 8 πλείστον T (πλεῖον ετιαὶ¹
De an. p. 150,1) 11 τι om. a (habet etiam M) τοῦτο δτι χρόν a τοῦ δια-
φανοῦς T 12 αὐτοῖς conicio (cf. v. 16) 13 κυριώτατως a μάλιστα καὶ a (καὶ
μ. etiam M) 15 οὗτος AN 16 αὐτοῖς Aa: αὐτῷ V 17 τὰ] τὸ V τούτοις
De an. p. 150,8: hoc T: τούτῳ οἵς VN: τούτῳ οίον A (?) a τὸ a: om. VAN (De
an.) 18 καὶ om. T διαφανές N δὲ om. T 19 τῶν χρωμάτων a
20 ἡ τῆς om. a ἐν τοῖς om. AN διαφάνεια a 21 εἰναι om. T 23 prius
τοῦτο TVAN (cf. p. 102,3 Th.): τούτῳ Thuroti codd. BC: τούτῳ a δν AN
alt. τοῦτο a: ταυτὸν TVAN χρωμάτων a: σωμάτων TVAN 24 δεικτικὸν TV
τούτῳ a: τοῦτο TVA: τοῦτο κατὰ N: τούτῳ κατὰ M τῷ χρώματι VANa: τῷ σώματι
T: om. M 25 δη] δὲ T: καὶ V (δὲ καὶ ut testatur Mau) φησιν add. Thurot,
maiorem suspicor lacunam

καθὸς σῶμά ἔστιν, ἀναγκαίως ἔστιν ἔσχατόν τι καὶ πέρας (οὐδὲν γὰρ ἄπειρον 100 σῶμά ἔστι, παντὸς δὲ σῶματος ἔσχατον ἡ ἐπιφάνεια), οὗτως καὶ τῆς ἐν τοῖς σώμασι διαφανείας καὶ τῶν σωμάτων, καθὸς ἔστι διαφανῆ, ἀναγκαῖον εἶναι τι πέρας, ταῦτὸν μὲν ὅν τῷ ἀριθμῷ τῷ τοῦ σώματος πέρατι, διτὶ καὶ 5 τὰ ὥν πέρατα ταῦτα ἐν κατ' ἀριθμόν, οὐ ταῦτὸν δὲ τῷ λόγῳ, διτὶ μηδὲ ταῦτὸν ἦν τό τε σώματι εἶναι καὶ τὸ διαφανεῖ· σώματα μὲν γὰρ ἀλλήλων οὐκ ἔστι μᾶλλον καὶ ἡττον, διαφανῆ δὲ τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δὲ ἡττόν ἔστι. τοῦ μὲν οὖν σώματος, ὡς σώματος, πέρας ἡ ἐπιφάνεια, τοῦ δὲ διαφανοῦς, ὡς διαφανοῦς, τὸ χρῶμα· διὸ καὶ ταῦτὸν πως καὶ οὐ ταῦτὸν ἐπιφάνειά τε 10 10 καὶ χρῶμα. τὸ δὲ πέρας τοῦ διαφανοῦς χρῶμα· κατὰ δὲ τὸ πέρας ὄραται τὰ κεχριωσμένα, ὥστε πέρας τὸ χρῶμα. καθὸς μὲν γὰρ ὄραται, | κατὰ 101 τοῦτο καὶ χρῶμα ἔχει· κατὰ δὲ τὸ πέρας ὄραται· κατὰ τοῦτο ἄρα ἔχει τὸ χρῶμα, καὶ τοῦτο ἔστιν αὐτῶν, ὡς διαφανῶν, πέρας. οὐκέτι γὰρ τὰ οὗτα διαφανῆ καὶ διὰ βάθους ἔστι τοιαῦτα· τῶν γὰρ ἀορίστων διαφανῶν 15 15 ἡ διαφάνεια διὰ βάθους.

p. 439a 26 Ἡ μὲν οὖν τοῦ φωτὸς φύσις ἀορίστῳ διαφανεῖ ἔστι.

- 'Αόριστον μὲν γὰρ διαφανὲς τὸ ὑγρὸν καὶ μὴ ἔχον οἰκεῖον δρον, φῶς ἀντιδιαιρεῖται τὸ στερεὸν σῶμα, σῶμα ἀπλῶς λέγων αὐτό, ὡς ἐμφαινομένης τῆς στερεότητος ἐν τῷ σώματι, ἐπεὶ οὐδέν γε ἔλαττον καὶ τὸ ἀόριστον 20 σῶμα σῶμα. τὴν διαφορὰν δὲ φωτός τε καὶ χρώματος καὶ τῶν ἐν 10 οἷς ταῦτα διαφανῶν θείκνυσι διὰ τούτων. τὸ μὲν γὰρ φῶς ἐν τῷ ἀορίστῳ διαφανεῖ καὶ οἰκεῖον οὐκ ἔχοντι τέλος. ὡς γὰρ οὐκ ἔχει τὰ | τοιαῦτα 102

1 post σῶμα add. εἶναι M 1. 2 ἀναγκαῖως — ἔστι om. T 1 ἀναγκαῖον a
ἐστὶ om: a: post τι AN 1—4 οὐδὲν — πέρας om. a (habebat M, sed desectus
est unus versus, ut restet δεν γ (= v. 1), plenus sit inde a voce διαφανῆ v. 3)
2 δὲ V: γὰρ AN: om T ἡ om. AN τῆς ἐν TAN: om. V (sed v. p. 47,20)
3. 4 ἀναγκαῖως εἶναι τὸ πέρας M 4 ταῦτὸν] τοῦτο M δὲ a: ἔστι (ταῦτὸν
add. M) MAN: ἔσται TV alt. τῷ om. AN 4. 5 corporis et quia et
quorum termini T 4 καὶ om. a 5 post ταῦτα add. ἔστιν T ἀριθμόν]
ὅρισμόν (terminum) T 6 σώματα ετ διαφανῆ a σώματα] σώματι V
7 τὰ μὲν ΒΔΝα: om. T τὰ δὲ MAN: καὶ TVa 8 ὡς σώματος om. V
9 διαφανῶς V 10—13 cf. De an. p. 150,13—18 10 alt. χρῶμα] χρώ-
ματα TV alt. δὲ] γὰρ conicio 11 κεχριωσμένα V: ὠρισμένα male coni. Thurot
ῶστε] quia T 12. 13 κατὰ δὲ—χρῶμα om. a (habet M) 12 alt. κατὰ] καὶ MN
τοῦτο om. M ἔχει om. M 13 αὐτῶν] οὐ τῶν a: τῶν M 14 βάθος V
post διαφανῶν add. καὶ MN (?) 16 ἀορίστῳ libri (minato T, corr. interminato): ἀορί-
στῳ τῷ Arist. codd. EY: ἐν ἀορίστῳ (τῷ) ceteri Arist. codd. et E³ (cf. Alex. v. 21)
17 γὰρ om. a post δρον add. 8 ἀντιδιαιρεῖ a 18 ἀντιδιαιρεῖται MTVAN: ἀντι-
διαιρεῖ a τὸ a: om. MVAN 18—20 alt. σῶμα—alt. σῶμα om. a (habet etiam M)
18 ne λέγω conicias, v. p. 105,15 Th. et Arist. p. 439a 28 19 post τῷ add. στερεῷ M
καὶ om. T 20 alt. σῶμα om. T post alt. σῶμα addl. ἔστι M δὲ] τὲ V
τε om. a χρῶματος a: σώματος TVAN 21 τούτου T γὰρ om. V
ἐν om. T 22 διαφανῆ a οὐκ ἔχοντι οἰκεῖον Ta

σώματα, καθὸ σώματα, οἰκεῖον τι πέρας, ἀλλ' ἀσὶ ὑπὸ ἄλλου δρίζεται καὶ 102 περατοῦται, οὕτως οὐδὲ χρῶμα οἰκεῖον ἔχει τῷ τὸ μὲν χρῶμα πέρας καὶ τοῦτο εἰναι τοῦ σώματος, καθὸ διαφανές τε καὶ χρώματος δεκτικὸν καὶ ὄρατόν, ταῦτα δὲ μὴ ἔχειν οἰκεῖον πέρας. ἐπεὶ δέ ἐστι καὶ ἐν τοῖς στερεοῖς 5 5 η διαφάνεια καὶ οἰκεῖον ἔχει πέρας ταῦτα καὶ ὡρισμένον, τοῦ ἐν τοῖς στερεοῖς σώμασι διαφανοῦς ἀνάγκη μὲν εἰναι ἔσχατόν τι καὶ τοῦτο ὡρισμένον, ὥσπερ καὶ καθὸ σώματα ἦν· συνοδεύει γὰρ καὶ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ τό τε ὡς σώματος καὶ τὸ ὡς διαφανοῦς πέρας.

Τοῦτο δὲ διτὶ τὸ χρῶμα ἔστι προσβιβάζει ἀπὸ τῶν συμβεβήκότων. τὸ 10 γὰρ χρῶμα η ἐν τῷ πέρατι τοῦ σώματος ἔστι η πέρας τοῦ σώματος ἔστι. καὶ διτὶ τοῦτο οὕτως ἔχει, παρατίθεται τὴν τῶν Πυθαγορείων δόξαν, διτὶ τὴν ἐπιφάνειαν, δὲ ἐστι πέρας τοῦ σώματος, χρόνι ἐλεγον. παραθέμενος δὲ τὴν ἐκείνων δόξαν, ἐπανινορθῶν αὐτὴν λέγει εἰναι μὲν ἐν τῷ πέρατι τοῦ 103 σώματος, διπερ ἐστὶν η ἐπιφάνεια, τὸ χρῶμα, οὐ μὴν εἰναι τὸ τοῦ σώματος 15 πέρας. καὶ * * * ὡς σώματος ἔστι πέρας τὸ χρῶμα· τὸ μὲν γὰρ χρῶμα ποιότης, η δὲ ἐπιφάνεια ποσόν, εἴγε μέγεθος ἐπὶ δύο διεστώς· καὶ πᾶν μὲν σῶμα ἐπιφάνειαν ἔχει, οὐ πᾶν δὲ κέχρωσται. καὶ οὕτε, εἰ 5 μία (κατ' ἀριθμὸν ἐπιφάνεια), ἐξ ἀνάγκης ἐν κατ' ἀριθμὸν χρῶμα (δύναται γὰρ ἐν τῇ μιᾷ κατ' ἀριθμὸν ἐπιφανείᾳ καὶ τὰ ἐναντία εἰναι χρώματα), 20 οὕτε, εἰ ἐν κατ' ἀριθμὸν χρῶμα, ἀνάγκη καὶ ἐπιφάνειαν κατ' ἀριθμὸν εἰναι μίαν. διτὶ δὲ μὴ τοῦ σώματος, καθὸ σῶμα, πέρας τὸ χρῶμα, ἀλλὰ τοῦ διαφανοῦς, καὶ αὐτὸς διὰ τῶν ἑξῆς δείκνυσι, καὶ διτὶ τὸ διαφανές ἔστι τὸ 10 ἐν τοῖς σώμασι χρώματων δεκτικόν.

p. 439*33 Ἀλλὰ τὴν αὐτὴν δεῖ φύσιν νομίζειν.

25 Προθέμενος δεῖξαι διτὶ τὸ χρῶμα οὐ τὸ τοῦ σώματος πέρας ἔστιν, | ἀλλ' ἐν τῷ τοῦ σώματος πέρατι, πέρας δὲ οὐχ ὡς σώματος, ἀλλὰ τοῦ 104 διαφανοῦς, καθὸ διαφανές, πρῶτον δείκνυσιν διτὶ τὸ ἐν τοῖς στερεοῖς σώμασι διαφανές ἔστι τὸ χρωμάτος δεκτικόν. τὴν γὰρ αὐτὴν, φησί, δεῖ

1 καθὸ σώματος: V ἄλλου ομ. T 3 καθὸ] καὶ AN 4 τοῦτο T post στερεοῖς add. σώμασιν a 5 η om. V 5. 6 καὶ οἰκεῖον—διαφανοῦς; in spatio xviii litt. om. a 5 ταῦτα hic habent TV: post ώρισμένον MAN ἐν om. T 6 μὲν μὴ a: om. M τι om. N 7 prius καὶ om. a σώματος V alt. καὶ om. T τό] τῷ a 7. 8 τε η σώματα V 8 τὸ] τῷ M 10 prius η] τὸ AN(T) τοῦ—πέρας om. N 11 ἐστι TVA: om. a post τοῦτο add. οὐχ a (om. etiam M) περιθέτει V post δόξαν add. καὶ T 12 περιθέμενος V 13 αὐτὴν λέγει Ta: αὐτὸν λέγει a: η VAN(T) 14 χρῶμα] σῶμα V 14. 15 οὐ μὴν—τὸ χρῶμα om. T 15 post καὶ add. οὐχ M: δῆλον διτὶ οὐ τοῦ σώματος addam (cf. p. 48,8 et vv. 21. 26) ως] δ AN σώματος] σῶμα τί V ut testatur Mau γὰρ om. AN 16 διεστός A(?)a 17 εἰ a: η VAN(T) 18 κατ' ἀριθμὸν ἐπιφάνεια add. Thurot (cf. Alex. De an. I p. 46,15 Br.) 19 τῇ om. a 20 εἰ Ta: τὸ VAN καὶ MTVN: om. Aa 21 σῶμα Ta: σώματος V: σώματα AN 24 φύσιν δεῖ Arist. 25 alt. τὸ MVN: om. Aa 26 δν N 27 πρῶτα V τὸ V: om. ANa 28 χρώματος Ta: χρωμάτων V: χρῶμα AN post αὐτὴν add. δεκτικὴν V φησί om. T δεῖν V

νομίζειν φύσιν καὶ ἐν τοῖς στερεοῖς εἶναι τε καὶ συνθέτοις σώμασι τὴν 104
τοῦ χρώματος δεκτικήν, ἵτις καὶ ἔξω τῶν στερεῶν σωμάτων ὄρᾶται χρω- 8
ματικόμενη· τοιαύτη δὲ ἀήρ τε καὶ ὅδωρ. δείχνυσι δὲ διὰ τούτων ὅτι τὸ
διαφανὲς χρώματος δεκτικόν. ἔξω δὲ εἰπε ταῦτα χρωματίζεσθαι, ὅτι ὑπό⁵
τινος ἔξωθεν φωτίζεται τε καὶ χρώνυται οἰκεῖον οὐκ ἔχοντα (χρῶμα) (τὰ
γάρ ἔξ αὐτῶν καὶ οἰκεῖον ἔχοντα χρῶμα ἐντὸς κεχρῶσθαι λέγει, διότι 10
οἰκεῖον ἔχει καὶ ἐν αὐτοῖς τὸ χρῶμα καὶ τὸ αἴτιον τοῦ χρώματος). ἡ γάρ
αὐγὴ καὶ τὸ φῶς τὸ ἐν τοῖς ἀστρίστοις διαφανέσι γινόμενον, οὐαὶ ἔστιν ἀήρ
καὶ ὅδωρ, ἀλλὰ καὶ κίνησις | ἡ ὑπὸ τῶν χρωμάτων τούτων τὸ ἐστί χρωματί- 105
10 ζεται· ἐν γάρ τούτοις αὐγὴ τις γίνεται, καὶ ἐν τῷ ἀέρι καὶ ἐν τῷ ὅδατι,
ὑπὸ τινων ἀνθῶν, ὡς χρώνυμενος δοκεῖν αὐτά. ἡ αὐγὴν τὸ φῶς εἰπε τὸ
γινόμενον ἐν αὐτοῖς, χρῶμα ὃν πως αὐτῶν. καὶ ἐν τοῖς στερεοῖς ἄρα ἡ
φύσις ἡ αὐτὴ ἔστιν ἡ τὰ χρωμάτα δεχόμενη.

Ἐξῆς δὲ προστίθησι, κατὰ τί αὐτοῖς ἡ διαφορά, τούτοις τε τοῖς ἀστρίστοις
15 διαφανέσιν, ἢ εἰπεν ἔξω * * * ὅντα χρωματίζεσθαι, καὶ τοῖς ὥρι-
σμένοις. ἐπὶ μὲν γάρ ἐκείνων διὰ τὸ ἀστρίστα αὐτὰ εἶναι καὶ μὴ παθητικῶς
ἀναδέχεσθαι τὰ χρωμάτα οὐ τὸ αὐτὸν φαίνεται χρῶμα οὐδὲ ἡ αὐτὴ αὐγὴ 10
ἔγγυς τε προσιόντων καὶ ἀφισταμένων πορρωτέρω (κατὰ γάρ ποιὰν σχέσιν
καὶ θέσιν τῶν δι’ αὐτῶν ὁρωμένων πρὸς τὰ ὄρῶντα καὶ ποσὶν ἀπόστασιν
20 διάφορον τὸ ἐν αὐτοῖς χρῶμα φαίνεται καὶ μεταβάλλον τῷ μὴ αὐτὰ ἀνα-
δέχεσθαι τὸ χρῶμα τὸ ὄρωμενον· κινούμενα δέ πως ὑπ’ αὐτῶν αἴτια τοῖς
ὄρωσι τοῦ ὄρᾶσθαι ταῦτα γίνεται), ἐν δὲ τοῖς σώμασι (πάλιν δὲ σώματα 15
τὰ στερεὰ λέγει) | τὸ αὐτὸν μένει τὸ ὄρωμενον, ἔγγυς τε καὶ πορρωτέρω 106
ἀποχωρούντων, ἀν γε ἡ τὸ διάστημα σύμμετρον· οὐ γάρ τὸ ἐν τούτοις
25 χρῶμα ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἶναι ἔχει, ἀλλ’ ἔστιν ἐν αὐτοῖς τοῦτο δι’ οὐ
αὐτὰ ὄρᾶται, ἀλλ’ οὐ διὰ τούτων. ἀλλ’ ἐπειδὴ πολλάκις καὶ ἐν τοῖς οἰκεῖον
ἔχουστι τι χρῶμα καὶ στερεοῖς τὸ περιέχον ἡ πυκνότερον ὃν ἡ λεπτότερον, ὅ .

1 τε] τι N: del. Thurot alt. καὶ] et in T (καὶ ἐν τοῖς Thurot) 2 τῶν χρω-
μάτων V extra corpus videtur T 3 prius δὲ Na: om. TVA 3. 4 ostendit
quia hoc quod dyaphanum T 5 ἔξωθεν om. V ἔχοντος V χρῶμα add. Thurot
6 αὐτῶν VA καὶ om. M ἔχει M 6-8 κεχρῶσθαι—ἀστρίστοις om. a
6 λέγει om. T 7 prius καὶ om. T αὐτοῖς MVA 8 διαφανὲς a: διαφανέσι
διαφανὲς M οἷα om. TV 9 ante ἀλλὰ lacunam statuit Thurot, (cf. Alex. De an.
II. p. 145,32 ss.) ἡ Thurot σωμάτων AN τούτοις (αἴτια) ἔστι (τοῦ) χρωμα-
τίζεσθαι dubitanter conicio (cf. v. 21) 9. 10 χρωματίζεσθαι a: coloratus T 10 καὶ
ἐν τῷ ὅδατι om. AN 11 ἀνθῶν om. V ὡς VAN: καὶ α εἰπε τὸ φῶς V
12 δέρα V 14 αὐτοῖς ἡ (ἡ om. V) διαφορά TVN: ἡ διαφορὰ αὐτοῖς A(?)a
15 (χρῶμα οἰκεῖον οὐκ ἔχοντα suppleam (sim. Thurot) 16 ὀρῖστά AN 17 οὐ] non
enim T ἡ αὐτὴ om. T αὐγὴ] αὐτὴ N 18 προσιόντων T: προσιόντων VANa
20 μεταβάλλον] permittatur T μὴ om. T αὐτὰ TVa: τὰ αὐτὰ MAN: παθητικῶς
αὐτὰ conicio 20. 21 ἀναδέγη V 21 τὰ χρωμάτα τὰ ὄρωμενα conicio propter αὐτῶν
τῶν ὁρωμένων coni. Thurot 21-23 κινούμενα—ὄρωμενον om. AN 21 αἴτια a:
αἴτια ut vid. T: αἴτιαν V 21. 22 τοῖς ὄρωσι om. V 22 alt. δὲ om. V 23 τὰ
om. V λέγων T μένειν T (V ut testatur Mau) τε Ta: δὲ VAN τε (προσ-
ιόντων) e. v. 18 conicio 24 ἀν] ἦν a (ἄν etiam M) γε a: τε MVAN(T)
ἡ MTANA: ἦν V 25 τοῦτο (τὸ) conicio 26 οὐχ (δ) conicio 27 δν AN: om. T

μᾶλλον πεφωτισμένον ἡ ἡττον, κατὰ ποιὰν τοῦ φωτὸς σχέσιν πρὸς τὰ χρώ- 106
μάτα καὶ τὴν μὲν τὴν πρὸς ταῦτα ἀλλοτε ἀλλοῖα ποιεῖ φαινεθαι τὰ ὄρώ-
μενα, ὡς ἐπὶ τοῦ τῆς περιστερᾶς τραχήλου, διὰ τοῦτο ἀσφαλῶς προσέθηκεν
τὸ ἔαν μὴ τὸ περιέχον ποιῆ μεταβάλλειν, ὥρισται καὶ ἡ φαν- 10
5 τασία τῆς χρόας. ἡ τὸ ἔαν μὴ τὸ περιέχον ποιῆ μεταβάλλειν
εἶπεν ἐπὶ τῶν σωμάτων, λέγων τὰ στερεά· πολλάκις γάρ καὶ τούτων τὸ
χρῶμα ἀλλοῖον ὑπὸ τοῦ περιέχοντος γίνεται ἡ θερμοτέρου ἡ ψυχροτέρου
ἡ ὅλως; τοιούτου ὄντος, ὡς ὑπ’ αὐτοῦ πάσχειν τὸ κεχρωσμένον καὶ μετα-
βάλλειν. |

10 Προσθείς δὲ τὴν διαφορὰν τῶν τε ἐν τοῖς ἀσφαλεῖς διαφανέσι χρω- 107
μάτων καὶ τῶν ἐν τοῖς ὠρισμένοις, τὴν αἰτίαν ἀποδίδοντος (χρήσιμον γάρ
ἡν αὐτῷ πρὸς τὸ μὴ ἡγείσθαι τίνας διὰ τοῦτο τὰ μὲν ἀσφαλεῖς διαφανῆ
εἶναι, τὰ δὲ ὠρισμένα μηκέτι) δῆλον, φησίν, διὰ τὴν αὐτὴν φύσις καὶ τὸ 5
αὐτὸν καὶ ἐν τοῖς στερεοῖς καὶ ἐν τοῖς ἔκτος τε (χρωματιζομένοις) καὶ
15 ἀσφαλεῖς χρώματός ἐστι δεκτικόν, καὶ ἐστι τοῦτο διαφανές. καθ’ δέ σον
ἄρα ὑπάρχει καὶ ἐν τοῖς σώμασιν ἡ διαφάνεια, κατὰ τοιούτον αὐτοῖς
καὶ χρώματος μέτεστιν. διὰ τὸ μὲν μᾶλλον τοῖς δὲ ἡττον ὑπάρχει ἡ
φύσις αὕτη οὖσα ἐν πᾶσι, προειρήκαμεν.

Εἶπὼν δὲ τοῦτο καὶ λαβὼν διὰ τῷ διαφανεῖ, νῦν προστίθησιν διὰ 10
20 ἐν τῷ πέρατι τούτου, ἀλλ’ οὐκ ἐν τῷ τοῦ σώματος, ὡς ἐδόκει τοῖς Πυθα-
γορείοις. διὰ τὸν γάρ ἐν πέρατι ἡ χρόα ὡς ἐναργὲς λαμβάνει· ὄρατὰ γάρ
τὰ σώματα κατὰ τὸ πέρας. καθ’ δὲ γάρ ἔκαστον τῶν ὄρατῶν ὄρατον ἐστι,
τοῦτο τὸ χρῶμα ἐστιν αὐτοῦ· κατὰ δὲ τὸ πέρας τὰ ὠρισμένα διαφανῆ 108
ἐστι· τὸ πέρας ἄρα τοῦ ὠρισμένου διαφανοῦς, καθὸ διαφανές, χρῶμα ἐστι.
25 τὰ γάρ ἐν βάθει τῶν σωμάτων λέγοιτ’ ἀν δύναμει χρῶμα ἔχειν, ὥσπερ
καὶ ὄρατα εἶναι· ὡς γάρ τὸ ὄρατα εἶναι ἔχει, οὗτος ἔχει καὶ τὸ κεχρωσθαι.
πᾶν γάρ χρῶμα ὄρατὸν τῇ αὐτοῦ φύσει, εἰ καὶ μὴ τὸ εἶναι αὐτῷ ἐν δ

1 περιπεφωτισμένον V 1.2 secundum aliquam circumdantis habitudinem habens ad colores T
2 ἀλλοτε ἀλλο τὰ ποιὰ τὰ ὄρώμενα N (alius alia qualia videntur T) 3 περιστερᾶς
τραχήλου] exemplum Carneadeum ante διὰ add. καὶ a 4 post ποιῆ add. τὸ
Arist. codd. EMYL 4. 5 ὠρισται—χρόας del. Thurot 4 καὶ om. T 5 prius
τὸ a: om. TVAN 6 σωμάτων Thurot: χρωμάτων libri λέγων a: λέγει TVAN
7 θερμότερον ἡ ψυχρότερον a 10 post δὲ add. καὶ V ἀσφαλεῖς om. T
11 ante τὴν add. καὶ a ἀποδίδοντος (T)AN: ὑποδίδοντος V: ἀποδίδοντος a 12 αὐτὸν V
τινὸς V: quedam T μὲν om. AN 13 εἶναι om. T μηκέτι a: δ μηκέτι
TVAN φησι] ἐστιν T ἡ αὐτὴ TV: αὐτὴ A: αὐτά N: ἡ τοιούτη a
φύσις] φησι N 14 alt. ἐν] ἐξ AN: om. a χρωματιζομένοις add. Thurot
15 χρώματα δὲ ἐστὶ V διαφάνεια AN 16 καὶ Ta: om. VAN τὸ τοῦτο a
(τοιούτον etiam M) 17 χρώματος] σώματος V 18 προειρήκαμεν] p. 44,5 ss. al.
17—19 ἡττον—διαφα τυποθetae errore post p. 52,1 τὸ δὲ φῶς habet a (corr. M)
20 ἐν τῷ TV: ἐν A: ἐντὸς Na 20. 21 Πυθαγορεῖς N 21 λαμβάνει om. T
λαμβάνειν ὄραται V 22 γάρ] ἄρα Usener 23 prius τὸ a: om. VAN
24 διαφανῆ a (διαφανοῦς etiam M) 25 λέγει τ’ N 26 ὄρατὸν V
ὄρατὸν V οὗτος ἔχει om. a (habet etiam M) 27 πᾶν] πῶς V σῶμα a
(corr. M) τῆς αὐτοῦ φύσεως; V ἐν om. V

τούτῳ. τὸ δὲ φῶς οὐκ ἀν εἴη χρῶμα τι ἀπλῶς οὐδὲ ὑπὸ τὸν τοῦ χρώματος λόγον, ὅτι μὴ παθητικῶς αὐτὸς ἔχει τε καὶ δέχεται τὰ διαφανῆ. προστίθησι δέ, βεβαιῶν τὸ πέρας εἶναι τὸ χρῶμα, ὅτι καὶ αὐτῶν τῶν διαφανῶν εἰ τι οἰκεῖόν ἐστι τινος χρῶμα, καὶ τοῦτο κατὰ τὸ πέρας ὄρατόν 10 5 ἐστι· τὸ γάρ φῶς οὐ χρῶμα ἦν αὐτῶν· οὐ γάρ ἔνιον.

Εἶπὸν δὲ ταῦτα ἔξῆς προστίθησι καὶ τὴν αἰτίαν τῆς τῶν χρωμάτων τῶν ἐν τοῖς σώμασι διαφορᾶς | λέγων· ἔστι μὲν οὖν εἰναι ἐν τῷ 109 διαφανεῖ τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐν τῷ ἀριθμῷ ποιεῖ φῶς. ἔστι δὲ τὸ λεγόμενον τὸ φῶς τὸ ἐν τοῖς ἀσφράστοις γινόμενον διαφανέστι χρῶμα πῶς 10 καὶ γάρ αὐτὸς παρουσίᾳ φωτὸς ἡ τινος φύσεως φωτίζειν τε καὶ χρωνύναι δυναμένης γίνεται, ἡς ἀπελθούσῃς σκότος ἐν τῷ διαφανεῖ γίνεται, στέρησις 5 φωτὸς ὄν. ὡς οὖν ἐπὶ τῶν ἀσφράστων διαφανῶν ἔχει τὸ ἐν ἐκείνοις χρῶμα παρουσίᾳ γινόμενον τοῦ φωτίζειν δυναμένου, οὕτως φησὶν ἔχειν καὶ ἐπὶ τῶν ὠρισμένων τὸ χρῶμα τὸ οἰκεῖον αὐτῶν ἔκαστου. ἐν οἷς μὲν γάρ 15 αὐτῶν οὖσι διαφανεῖσι ἐστὶ καὶ τὸ ὑφ' οὐ χρώνυνθαι πέφυκε τὸ διαφανεῖς (τοιαύτη δὲ ἦν ἡ λαμπρὰ καὶ πυράδης φύσις), ταῦτα ὄρατά τε μᾶλλον 10 καὶ μᾶλλον χρώνυται ἔχοντα τὸ χρῶμα ὠρισμένον τε καὶ μένον, ὅτι καὶ τὸ παρεκτικὸν καὶ αἴτιον τοῦ χρώματος ἐν αὐτοῖς ἔχει, καὶ ταῦτ' ἐστὶ τὰ λευκόν ἔχοντα τὸ χρῶμα· καὶ γάρ ἡ γιών, διότι πλείστον ἀέρος ἔχει, | 20 ἔτι δὲ καὶ [ἔξ] ὄδατος, διαφανῶν ἀμφοτέρων, μᾶλιστα τὸ διαφανῆς καὶ 110 λευκὴ διὰ τὴν κίνησίν τε καὶ τριψιν τοῦ ἀέρος (δῆ) κινούμενος τοῦ λευκοῦ καὶ ἀφρώδους χρώματος αἴτιος· ἡ γάρ κίνησις αὐτὸν συνάγουσα διὰ τὴν περιέχουσαν τοῦ νέφους ψυχρότητα παχύτερον πιεῖ θερμαίνουσα καὶ συνίστησι, καὶ οὕτως κρατηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἔκτος ψυχροῦ πήγινυται. ἐν οἷς δὲ 25 μὴ ἐστιν ἡ ἡττῶν ἐστιν ἡ τοιαύτη φύσις, ταῦτα μέλλοντα τε καὶ ἐν στέρησει χρώματος ἀνάλογον τῷ σκότῳ (τῷ) ἐν τοῖς διαφανέσιν ὄντι, ὑπόταν μὴ παρῇ τὸ φωτίζειν τε καὶ χρωνύναι αὐτὰ δυνάμενον. καὶ τὰ μεταξὺ δὲ

1 χρῶμά τι ἀπλῶς ΤΑ: χρώματι ἀπλῶς N: χρώματος ἀπλῶς V: ἀπλῶς χρώματι M: χρώματι ταῦτον a post οὐδὲ add. γάρ M τὸν] τῶν AN 2 post λόγον add. πίπτει M 3 βεβαιοῦν T prius τὸ a: τό τε VAN 4 ἐστι Ta: εἰναι VAN

6 hoc T (sic saepe errat) 7 τῶν] τῆς a λέγων] λογύ V ἐστι T μὲν] μήν V εἰναι TVN: ἐνείναι A(?) a Arist. 8 καὶ] ἐστιν V φῶς] τὸ φῶς V 9 δν] ὃν ἐστι a: ἐνεστι male coni. Thurot 10 παρουσίας Y ἡ om. T φύσεις V 11 ἡς] ὡς a (ἥς etiam M) ἐν] τὸ ἐν T γίνεται TVAN: γίνεσθαι πέφυκε a στέρησιν V: privatio habens T 12 ἔχει] ἐστι V 13 ἔχει Aa 14 οἰκείων AN αὐτῶν MTAN: αὐτοῖς V: αὐτοῦ a 15 prius τὸ om. N alt. τὸ om. AN 16 ἡν] est T 17 ἔχοντι N τε καὶ μένον om. T 18 σώματος AN αὐτοῖς libri 19 λευκὸν om. T post χρῶμα add. ἡ N ἀέρος scripsi: dépa libri 20 ἐστι TAN: ἐστι Va ἐξ delevi δὲ VANa: ἐστι ο T Thurot: δη̄ conicio διαφανῆς V 21 ante alt. τοῦ add. ἡ a, ἡ M ὃς addidi κινούμενος scripsi: κινουμένου libri 22 αὐτὸ V συνέλκουσα a (συνάγουσα etiam M): congregatis T: συναγόμενον coni. Thurot 22. 23 διὰ—ψυχρότητα v. 24 post οὕτω transpon. Thurot 23 τοῦ νέφους Ta: τὸ νέφος VAN 23. 24 συνίστη V 25 ἡ Ta: om. VAN ἡττων N 26 τῷ addidi οὗτα a 27 αὐτὸ V alt. καὶ om. T

χρώματα δῆλον ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν τῆς ποιᾶς τοῦ ἐν τούτοις 110 παρουσίας τε καὶ μίξεως γένοιτο ἄν, ὁ ἐφεξῆς ζητήσει. ἔοικε δὲ οὐ τῇ 11 τοῦ διαφανοῦς ἐπιτάσσει τε καὶ ἀνέσει τὴν τῶν χρωμάτων ἀνατιθέναι δια- φοράν, ἀλλὰ τῇ τοῦ φωτίζειν καὶ χρωννύναι πεφυκότος αὐτὸ παρουσίᾳ τε 150 καὶ ἀπουσίᾳ. ἦ δὲ ἀμφοῖν | ἀν γένοιτο· καὶ γάρ τῇ διαφανείᾳ καὶ τῇ 111 παρουσίᾳ τοῦ χρωννύναι πεφυκότος τὸ μᾶλλον ἥ ἡττον εἶναι εἴη ἄν καὶ τὸ διαφανέσι μᾶλλον (ἥ ἡττον) τοῖς στερεοῖς ἐν τῇ ποιᾷ μίξει τῶν προειρημένων.

p. 439 b 18 Περὶ δὲ τῶν ἄλλων χρωμάτων ἥδη διελομένοις πο-
10 σταχῶς ἐνδέχεται γίνεσθαι λεχτέον.

'Ἐν τοῖς στερεοῖς σώμασι τὴν μὲν μίξιν καὶ παρουσίαν τοῦ φωτίζειν 5 πεφυκότος ἐν τῷ διαφανεῖ τὸ λευκὸν γρῦμα ποιεῖν εἰπών, τὴν δὲ ἀπουσίαν τούτου τὸ μέλαν ἀναλόγως τῷ ἐν τῷ ἀσφρίστῳ διαφανεῖ γινομένῳ φωτί τε καὶ σκότῳ, ἐφεξῆς ζητεῖ περὶ τῶν μεταῖν χρωμάτων τοῦ τε λευκοῦ καὶ τοῦ 15 μέλανος, πᾶς γίνεται. ἐπεὶ δὲ δοκεῖ μίξει γίνεσθαι τῶν ἐναντίων, ἔκτιθεται 10 τοὺς τρόπους, καθ' οὓς δύναται ἥ κατὰ τὰ χρώματα διαφορὰ γίνεσθαι ἐκ τῆς τοῦ λευκοῦ τε καὶ μέλανος μίξεως.

'Ἐνδέχεται μὲν γάρ, φησί, καὶ παρ' ἄλληλα τιθέμενα τό τε μέλαν καὶ τὸ λευκόν, ὡς ἑκάτερον μὲν αὐτῶν είναι διὰ μικρότητα ἀόρατον, τὸ δὲ 20 ἐκ τῆς συνθέσεως αὐτῶν ὄρατὸν γίνεσθαι, ποιεῖν ἄλλου τινὸς ὅψιν χρώμα- τος.' ἔστι γάρ τινα ἢ κατ' ἴδιαν μὲν | ὅντα ἐκφεύγει τὴν ὅψιν, συντεθέντα 112 δὲ ἄλληλοις ὄραται. ἀπὸ γοῦν διαστήματος τινος πυρὸν μὲν ἔνα κείμενον οὐκ ἄν τις ἴδοι· εἰ δὲ σωρὸς πυρῶν γένοιτο, ὄρφωτο ἀν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ δια- στήματος. ὡς δὲ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ διαστήματος τούτων τὸ μὲν ὄρατόν, τὸ 25 δὲ οὖ, οὗτως δύναται τινα διὰ μικρότητα μηδ' ὅλως κινεῖν τὴν ὅψιν καθ' 5 αὐτά. τὸ δὴ ἐκ τῆς τοιαύτης τῶν προειρημένων χρωμάτων παραθέσεως ὄρώμενον οὐδετέρῳ μὲν ταύτον ἔσεσθαι τῶν παρακειμένων ἄλληλοις, ἔσεσθαι

1 χρώματος V ἀνάλογον V: ἀναλόγως AN τοῦ] τῆς V 2 post δ add.
καὶ a 3 τοῦ om. a (habet etiam M) ἀντιτιθέναι AN 4 χρωννύναι
Ta: χρώννυσθαι VAN αὐτὰ T 5 ἥ] εἰ T γένοιτο a 6 post
χρωννύναι add. τι Va πεφυκότε V είναι om. a 7 διαφανέσι V: δια-
φανὲς TANA ἥ ἡττον addidi (καὶ ἡττον add. Thurot) 9 ἥδη οω. T
διελομένους Arist. codd. praeter L (Γ? dividenter) 12 διαφανεῖ τὸ om. V in fine versus
spatio apto relicto, item v. 13 τῷ ἐν τῷ, v. 14 τῶν μεταῖν ποιεῖν om. a (habet M)
εἰπών om. AN τὴν δὲ ἀπουσίαν Thurot: τῇ δὲ ἀπουσίᾳ libri 13 ἐν om. T
διαφανοῦς N 14 σκότῳ MVA: τῷ σκότῳ N(?)a μεταῖν] ἐφεξῆς a (μεταῖν etiam M)
ante prius τοῦ cum T add. μεταῖν λέγω Thurot καὶ τε καὶ AN alt. τοῦ om. N
15 δὲ om. AN 16 δύναται] γίνεται V τὰ om. VA χρώματος V 18 locum
Aristotelicum habet etiam M 20 ante ποιεῖν add. καὶ T 21 μένοντα TVA
ἐκφεύγοντα AN (om. τὴν) 22 δὲ] γάρ V 23 ἀν τὰ ἴδη N σωρὸν V
24 ὡς—διαστήματος om. AN 25 οὖ om. N σμικρότητα a 26 δὲ T
τῆς om. a εἰρημένων V 27 ὄρώμενον om. T δευτέρω TV prius ἔσεσθαι
scripsi (ἔσται Thurot): ἔστι (οὖ add. A) VAA: οὐ NT ἄλληλων V (—οις etiam M)
27, 54, 1 alt. ἔσεσθαι—χροιᾶς om. a ἔσται T, qui saepè verbum finitum pro inf. ponit

μέντοι τὶ χρῶμα, εἴγε καὶ ὄρατόν· ἀλλο ἄρα τι εἶδος χροιᾶς. ἔσεσθαι δὲ 112
κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν παρατιθεμένων τε καὶ συντιθεμένων ἀλλήλοις 10
λευκῶν τε καὶ μελάνων τῶν διὰ σμικρότητα ἀσφράτων πλείω καὶ διαφέροντα
ἀπογεννώμενα χρώματα· ἀλλο | μὲν γὰρ ἵσων ἴσοις παρατιθεμένων, ἀλλο 113
5 δὲ κατὰ τὴν ἑκατέρου τε ὑπεροχῆν καὶ τὴν τῆς ὑπεροχῆς ἀναλογίαν· οὐ
γὰρ διαισθαίνων τε τῶν λευκῶν ὄντων καὶ ἡμιολίων ἡ ἐν ἀλλῃ τινὶ¹
ὑπεροχῆ. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ μέλανος ὑπεροχῆς. καὶ τὰ
μὲν ἐν λόγῳ τινὶ καὶ σύμμετρα τῶν ὑπαρχόντων πρὸς ἀλλήλα ἔσεσθαι, τὰ δὲ
δὲ ἐν ὑπεροχῇ ἀπλῆ, καὶ ἔσεσθαι αὐτῶν ἡδεῖα μὲν καὶ προσηγῆ τὰ ἐν
10 λόγῳ τῆς ὑπεροχῆς ὄντα σύμμετρα, οὐ τοιαῦτα δὲ τὰ ἀσύμμετρα ἀναλογον
τοῖς κατὰ τὰς συμφωνίας· καὶ γὰρ ἐν ἐκείνοις ἡ διαφορὰ κατὰ τοὺς ἐν τοῖς
ἀριθμοῖς τῆς ὑπεροχῆς λόγους. ἡ μὲν γὰρ ἔχουσα ὡς δύο πρὸς ἐν δια-
πασῶν καλεῖται τε καὶ ἔστιν, ἡ δὲ τῶν τριῶν πρὸς τέσσαρα διατεσσάρων· 10
διταν δὲ μηδένα λόγον ἔχωσιν οἱ φύσιγγοι πρὸς ἀλλήλους, ἀνάρμοστον καὶ
15 ἀσύμφωνον τὸ ἀκούσμενόν ἐστιν, ἀκούσμενον μέντοι. οὕτως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς
τῶν λευκῶν τε καὶ μελάνων παραθέσεως τῶν διὰ μικρότητα | ἀσφράτων 114
ἔξειν τὰ ἀπογεννώμενα χρώματα, οἷον τριῶν δυσὶν ἡ τεσσάρων δυσὶν ἡ
τριῶν τέτρασι παρατιθεμένων τε καὶ μιγνυμένων, καὶ τῶν μὲν ἐν ἀναλογίᾳ,
τῶν δὲ ἔξω ταύτης, καὶ ἡδεῖα μὲν τὰ ἐν ἀναλογίᾳ τῶν συντιθεμένων, ὡς
20 τὸ ἀλούργὸν καὶ τὸ φοινικοῦν καὶ τὰ τοιαῦτα, τὰ δὲ διστα πληκτικὰ
καὶ ἀηδῆ οὐχ ἐν ἀναλογίᾳ. καὶ διλίγα φησιν ἔσεσθαι τὰ ἡδεῖα διὰ τὴν αὐτὴν
αἰτίαν, δι' ἣν καὶ τὰ συμφώνως ἡρμοσμένα τοιαῦτα, ἡ καὶ πάσας μὲν τὰς
χρόας ἐν ἀριθμοῖς τισὶ τῶν παρατιθεμένων ἀλλήλοις γίνεσθαι, ἀλλὰ τὰς
μὲν τεταγμένας παραθέσεις αὐτῶν εἰναι, ἐξ ὧν τὰ ἡδεῖα χρώματα, τὰς δὲ
25 ἀτάκτους, γίνεσθαι δὲ τὰς ἀτάκτους οὐχ ἐν τῇ τῆς ὑπεροχῆς ἀσυμμετρίᾳ, 10
ἀλλ' ἐν τῇ τῆς παραθέσεως ἀταξίᾳ. ἔστι γὰρ τὰ δέκα τοῖς πέντε ποικίλως
παρατιθέναι, καθ' ἃς διαφορὰς παραθέσεων διαφορὰν ἔσεσθαι καὶ τῶν
χρωμάτων.

1 μέντοι ΜΤΑΝ: μέν V prius τι] τι τὸ V ut testatur Mau ἄρα om. M εἶδος
om. T χρεῖας M, tum (ἐσ)εσθαι add. M, ἔσται Thurot ἔσεσθαι VAN: ἔσται ΜΤα
3 τῶν om. a (habet etiam M) μικρότητα N ἀσφράτων] non videntur omnino T
4 ἀπογεννώμενα ANa ἵσων MVAN: ἵσον Ta ἵσος AN παρατιθεμένων
om. T 5 ἑκατέρων V τε] τε καὶ V ἀναλόγως N 6 δημοσιῶν
scripsi: δημοσιῶν TV: δημοσιῶς ANa τε a: τε καὶ VAN καὶ ἡμιολίων a:
ἡ μειόνων VAN: ἡ μειόνων T 8 τῶν om. a (habet etiam M) ἀλλη AN
ἔσται ε T Thurot, sed v. ad p. 53,27 9 ἔσται ε T Thurot τὰ] τὸ V
10 συμμέτρω A: οὐδημέτρω N ἔστιμμετρα a: σύμμετρα V(T): συμμέτρω AN
12 λόγοις AN: rationem T ἔχουσα om. T 13 τῶν MAN: om. Va
τριῶν] τρίτη a 15 ἀκούσμενον μέντοι om. T δὲ om. T τῆς om. N
16 τε om. V σμικρότητα a 17 ἔξειν ε T Thurot post τριῶν add. καὶ N
τεττάρων AN 18 τεσσάρων V: τέσσαρει conicio καὶ] ἡ T ἐν om. Ta
ἀλογίᾳ N 20 ἀλούργον V: ἀλούργον a (Arist. codd. EMY): ἀλευρὸν ΤΑΝ prius
καὶ om. T alt. τὸ om. Arist. codd. EMYL καὶ τὰ τοιαῦτα om. T πληκτικὰ
MVAN: inepta T: om. in spat. xviii litt. a 21 ante οὐχ add. καὶ AN 22 ἡ] ει T
23 χροῖας V γενέσθαι V 24 χρήματα V 25 συμμέτρια Ta 26 ἀλλ]
et T (corr. sei) 27 διαφορὰς om. T διαφορὰ ἔσται ε T Thurot

Μὴ καθαρὰς δ' ἀν λέγοι παραθέσεις τὰς μὴ ὄμοίων. καθαρὰ μὲν γάρ, εἰ παρὰ δύο φέρει εἰπεῖν ἐν | εἴη κείμενον ἐν πάσῃ τῇ μίξει, οὐδὲ καθαρὰ δέ, ὅταν τὰ μὲν παρὰ δύο, τὰ δὲ παρὰ τρία, τὰ δὲ παρὰ ἐν. εἰς μὲν οὖν τρόπος οὗτος τοῦ πλήθους τῶν χρωμάτων, δύο μὲν ὅντων κατὰ 5 τὸ ὑποκείμενον τῶν χρωμάτων, πολλῶν δὲ γινομένων τῷ λόγῳ καὶ τῇ μίξει τε καὶ παραθέσει τῇ ποιᾷ τούτων, ἐν φαντασίᾳ τὸ πλῆθος τῶν 5 χρωμάτων ἔχόντων, οὐκ ἐν ὑποστάσει. οὕτως τινὲς καὶ τὰς κράσεις γίνεσθαι λέγουσιν.

p. 440a7 Εἰς μὲν οὖν τρόπος τῆς γενέσεως τῶν χρωμάτων οὗτος,
10 εἰς δὲ τὸ φαίνεσθαι δι' ἀλλήλων.

Εἰπὼν τὴν δόξαν τὴν τῇ ποιᾷ παραθέσει τοῦ λευκοῦ τε καὶ μέλανος τὴν τῶν ἄλλων χρωμάτων φαντασίαν γίνεσθαι λέγουσαν, δευτέραν πάλιν ἐκτίθεται δόξαν, καθ' ἣν δοκεῖ καὶ αὐτὴν δύνασθαι μὴ ὅντων ἄλλων χρω- 10 μάτων φαντασίαν γίνεσθαι, μόνων ὅντων ἐν ὑποστάσει τοῦ τε λευκοῦ καὶ 15 τοῦ μέλανος. ἔστι δὲ αὕτη ἡ τῷ δύνασθαι δι' ἀλλήλων τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλανον ὄρασθαι τὴν τῶν μεταξὺ χρωμάτων φαντασίαν ἀνατιθεῖσα. πῶς δὲ διαφαίνεσθαι δι' ἀλλήλων τὰ χρώματα δύναται καὶ φαντασίαν διάφορον 116 ἀποτελεῖν δεικνύς παρέθετο τοὺς γραφεῖς. οὕτω γάρ ὑπαλείφοντές τινα ἐναργεστέραν χρόαν, είτα ἐπαλείψαντες ἔξωθεν αὐτῇ τινα ἔλαττον ἔχουσαν 20 τὸ ἐναργὲς ποιοῦσιν ἄλλην φαίνεσθαι καὶ οὐχ ὅποια ἦν· τοῦτο δὲ ποιοῦσιν, ὅταν ὡς ἐν ὅδατι ἥτις ἐν ἀέρι βιούλωνται τι ποιῆσαι φαινόμενον. 5 ἄλλὰ καὶ ὁ ἥλιος διὸ μὲν καθαροῦ τοῦ ἀέρος λευκὸς φαίνεται, δταν δὲ δι' ἀχλύος ἥ καπνοῦ βλέπηται, φονικοῦς ὄραται. τὸ γάρ ἐπιτιθέμενον χρῶμα δταν διαφέρον ἥ τοῦ ὑποκείμενου, οὐδετέρου φαντασία ὀλόκληρος συζεται, 25 ἄλλ' ἄλλο τι παρ' ἔκατερον αὐτῶν τὸ φαινόμενόν ἔστιν. ἔστι δὲ καὶ τοῦτο τὸν τρόπον πλῆθος χρωμάτων κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν τε διορωμένων καὶ τῶν δι' ὧν διορᾶται, ὅντων γε λευκοῦ τε καὶ μέλανος. εἰ μὲν γάρ εἴη νπερέχον τὸ ἐν βάθει ὃν λευκὸν τοῦ ἐπιπολῆς ὄντος μέλανος, ἄλλου χρώ-

1 ante τὰς add. καὶ AN μὴ] οὐδὲ V ὄμοίων Thurot: ὄμοίως TANa: ὄμοίας V
 3 καθαρὰς N prius τὰ δὲ] ἥ καὶ a (τὰ δὲ etiam M) 4 οὖν om. AN οὗτος Thurot: αὐτὸς libri (iste T) τῆς γενέσεως τοῦ conicio (v. Arist.) 4. 5 δύο—
 χρωμάτων om. V 5 πολλὰ N 6 τε] περὶ V post καὶ add. τῇ AN
 τούτων] τῶν a 10 τὸ] τῷ TN (Arist. codd. SU) ἄλληλα V 11 τῇ a:
 τῶν VAN θέσει τοῦ λευκοῦ om. in spatio V καὶ τοῦ V 12 λέγει AN
 13 ἐκτίθεται οὐ. in spatio V 13. 14 δύνασθαι μὴ ὅντων φαντασίαν γίνεσθαι λέγουσι μὴ
 δταν ἄλλων χρωμάτων, μόνων a 13 μὴ ὅντων M (cf. a): μὴ τῶν VAN: om. T
 ἄλλων om. M 14 μένων V ὅντων om. V 15 δὲ] δὲ καὶ a ἥ] om. V: ὡ N
 καὶ VAN: τε καὶ a alt. τὸ om. a 19 ἐνεργεστέραν a ἐπαλείψαντος V
 ξεωθεν om. T ἔξω θανατῇ τινά AN ἔχοντα AN 20 καὶ om. T
 21 ὡς—ἥ om. T βούλονται a: βάλωνται N τινά AN: τι post ὅδατι Arist. codd. EMYL
 22 βλέπηται] φαίνεται V 25 ἐκάτερον Thurot (alterum T): ἔτερον libri ἔστιν] εί V:
 om. T ἔσται δὲ conicio (v. Arist.) 26 δρωμένων a(T?) 27 τῶν om. a ὄραται
 a(T?) γε scripsi: τε TVAN: om. a post εἴη add. δ a, τὸ M 28 ἐπὶ πολλῆς V

ματος ἡ φαντασία, εἰ δε ἴσαζοι, ἀλλη, | καὶ εἰ ὄντα παλιν λαμβάνοιτο, ἀλλη 117
καὶ διάφορος κατὰ τὸν λόγους τῶν ὑπεροχῶν ἡ τοῦ ἐν βάθει ἡ τοῦ ἐπι-
πολῆς. θτι δὲ μὴ ἡ αὐτὴ δόξα αὐτῇ τῇ πρὸ ταύτης, δῆλον· ἔκει μὲν
γάρ παράθεσις ἦν ἀποράτων κατ' αὐτά, ἐνταῦθα δὲ δρατῶν σύνθεσις, τῶν
5 μὲν ὑποτιθεμένων, τῶν δὲ ἐπιτιθεμένων.

5

p. 440-15 Τὸ μὲν οὖν ὅσπερ οἱ ἀρχαῖοι λέγειν ἀπόρροιαν εἶναι
τὴν χροιάν.

³Ἐκθέμενος τὰς δόξας τὰς δύο, καθ' ἃς αἱ τῶν πλειόνων χρωμάτων
φαντασίαι κατὰ μὲν τῶν ἐναντίων, τοῦ τε λευκοῦ καὶ τοῦ μέλανος, γίνε-
10 σθαι τὸ δοκεῖ ἐν ἡ ἦν δόξα προκαταβεβλημένη περὶ τοῦ ὄραν ὑπὸ τῶν ἀρ-
χαίων, ὡς ἄρα τοῦ ὄραν κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν ὄρωμένων ἀπόρροιαν γίνο- 10
μένου· εἰδὼλα γάρ τινα ὁμοιόμορφα ἀπὸ τῶν ὄρωμένων συνεχῶς ἀπορ-
ρέοντα καὶ ἐμπίπτοντα τῇ ὅψει τοῦ ὄραν γήινωντο. τοιοῦτοι δὲ ἡσαν οἵ
τε περὶ Λεύκιππον καὶ Δημόκριτον, οἵ καὶ ἐκ τῆς τῶν ἀποράτων διὰ | μι- 118
15 κρότητα παραθέσεως τὴν τῶν μεταβόλης χρωμάτων φαντασίαν ἐποίουν· ἀλλὰ
καὶ Ἐμπεδοκλῆς οὕτω τὸ ὄραν γίνεσθαι λέγει, ὡς πρὸ δλίγου ἐμνημόνευσεν.
δτι δὲ μὴ ὑγιῆς ἡ δόξα μηδὲ οὕτως οἴον τε τὸ ὄραν γίνεσθαι, ἀλλ' ὡς
αὐτὸς ἔδειξεν, ὑπομιμήσκει ἡμᾶς καθόλου δεικνὺς δτι μὴ κατὰ τὰς ἀπο- 5
ροίας τὰς ἀπὸ τῶν ὄρωμένων τὸ ὄραν γίνεσθαι οἴον τε. εἰ γάρ οὕτω, δι'
20 ἀφῆς ἡ ἀντιληψίς τῇ ὅψει ἔσται, εἴτε τὰ ἀπορρέοντα σώματα ὄντα τῷ
ἐμπίπτειν αὐτὰ τὴν ὄραθεσῶν * * * οὐκέτι προσέθηκεν τὸ ἐπόμενον
ἀποπον. εἴη δ' ἄν, εἰ εἴη δι' ἀφῆς, δεῖν αὐτὴν ψυχροῦ θερμοῦ, ὑγροῦ (έγροῦ)
καὶ τῶν ἀπτῶν ἐναντιώσεων ἀντιλαμβάνεσθαι· οὐδενὸς δὲ τούτων ἀντιληπτική. 10

1 ἢ] ἐν V	ἴσα AN	λαμβάνει. V	2 τὸν λόγον V	2. 3 ἐπὶ
πολλῆς V	4 ἀπόρτων Thurot: ἀπόρτος libri	κατ' αὐτά AN: κατ' αὐτήν V:		
καθ' αὐτά a: per se T	5 τῶν δὲ ἐπιτιθεμένων Ta: om. VAN	6 post ὥπερ add.		
καὶ Arist. codd. EMY	ἀπείροιαν VA: ἀπόρροιας Arist. codd. EMYL item 7 τὰς χροιάς			
9. 10 γίνονται ε T Thurot	10 δοκοῦσιν conicio	ἐν ἡ ἦν VAA: ἐνιην N: περιην Diels:		
ἀναλαβεῖν (resumere T) τὸν ex T Thurot: δοκεῖ δλίγον τι ἐκβαίνειν, ἐπει ἦν e. gr. Usener: ἐναντιούται (vel ἀντιλέγει) δόξῃ προκαταβεβλημένη conicio		δόξαν προκαταβεβλημένην		
TN(?) 11 ᾧς] οἱ M	ἄρχ τοῦ ὄραν om. M	τὴν N	ἀπὸ om. T	
11. 12 γινομένων a	12 γάρ om. a	13 πίπτοντα a	ἡτιῶντο a: ἡτέων N:	
aītēw A: aītia ἦν V: aītia T	τοιοῦτον N	14 τε om. a	post περὶ	
add. τὸν a	δρατῶν a	14. 15 σμιχρότητα ANa	16 πρὸ δλίγου] p. 438-4	
17 δὲ MTV: om. ANa	17-19 τὸ ὄραν—οἴον τε om. a (habet etiam M)			
18 (αἰ)τῷ M	20 ad ἔσται, εἰ γε „hic desunt nonnulla“ adnotat M			
σώματα ὄντα om. V	21 εἰ πίπτειν V	ἡ ὄραθεσῶν om. MT (spat. xiii litt. T)		
in fine lacunae verba Aristotelica p. 444-15-17 excidisse videntur		αὐτὰς τοῖς		
δραταλμοῖς αἴτια τοῦ ὄραν τῶν δραταλμῶν ἀπτεται. ἀλλ' οὐκέτι coni. Thurot		δραταλμοῖς αἴτια τοῦ ὄραν τῶν δραταλμῶν ἀπτεται. ἀλλ' οὐκέτι coni. Thurot		
καὶ M	22 ἀτοπὸν a: om. TVAN, sed v. p. 59,16. 62,7	alt. εἴη om. a		
coni. Diels	ψυχροῦ—ὑγροῦ om. TV	δέον		
τῶν (ἄλλων) conicio, cf. p. 163,10 Th.	έγροῦ add. Thurot	23 καὶ M: om. ceteri		
Brunns	23 post ἀντιληπτικὴ add. ἡ ὅψις a			

ἔτι εἰ συνεχής ἀπὸ τῶν ὄρωμένων ἀπόρροια, πῶς οὐκ ἀναλίσκεται ταχέως τοσαύτης σωματικῆς ἀποκρίσεως ἀπ' αὐτῶν γινομένης; εἰ δὲ ἀντιπροσορί-
νεται αὐτοῖς ἄλλα, πρῶτον μὲν διὰ τί | τοῦτο οὐκ ἀεὶ γίνεται ἐπ' αὐτῶν, 119
ῶστε ἵσα [τε] αὐτὰ διαμένειν; τίς τε αἰτία τοῦ ὡρισμένως αὔξεσθαι
5 καὶ πάλιν ὡρισμένως μειοῦσθαι; ἔπειτα πῶς ὁμοιοσχήματα διαμένει; τὰ
μὲν γάρ ἀπορρέοντα ὑμοιόμορφα (διὰ τοῦτο γοῦν καὶ χρωμάτων ή ὅψις
ἀντιλαμβάνεται). τὰ δὲ προσχρινόμενα διὰ τί τοισῦτά ἔστι; καὶ εἰ συνεχής 5
ἡ ἀπόρροια ἀφ' ἔκάστου καὶ κατὰ πάντα τὰ μόρια, πῶς οὐκ ἐμποδίσει τὰ
ἀποκρινόμενα τοῖς φερομένοις, ἵνα ⟨μὴ⟩ προσχριθῇ, η̄ ἐκεῖνα τούτοις, ἵνα μὴ
10 φέρηται; πῶς δὲ λεπτὰ ὄντα οὐ σκεδασθήσεται ἀνέμων ὄντων; ὄρῶμεν γάρ,
κανὸν ἀνεμος η̄ μεταξύ. ἔτι πῶς διαστήματος ἀντίληψις γίνεται, εἰ τὰ ἐμ-
πίπτοντα ὁ ὄφθαλμὸς δρᾶ; πῶς δὲ καὶ μύοντες οὐκ ὀψόμεθα, εἰ οὕτως 10
ἔστι τὰ φερόμενα λεπτά; δυνήσεται γάρ καὶ μυόντων διὰ τῶν πόρων εἴσω
χωρεῖν. διὰ τί δὲ καὶ ἐπιτεθέντος τοῦ ὄρωμένου (τοῖς ὄφθαλμοῖς) οὐκ ὀψό-
15 μεθα; καὶ γάρ τότε ἀπορρέονται τὰ εἰδώλα καὶ δέξεται αὐτὰ ὁ ὄφθαλμός.
ἡ διὰ τί φωτὸς χρεία πρὸς τὸ ὄραν, δεχομένου τὸ ὄρώμενον τοῦ | δρφθαλ- 120
μοῦ, γίνεται; ἔτι ἥτοι τὰ ἀπορρέοντα παράκειται τῷρ δρφθαλμῷ η̄, τότε
φέρεται, δταν εἰς αὐτὰ ἐπιστραφῆ. εἰ μὲν οὖν παράκειται, οὐδ' ὅλως
διαστήματος ἀντίληψις ἔσται· εἰ δὲ τότε φέρεται, πρῶτον μὲν ἐν πλείσιν
20 χρόνῳ τὰ πλεῖστα ἀφεστῶτα δρψόμεθα, ὅπερ οὐχ οὕτως γινόμενον ὄρωμεν· 5
είτα εἰ τῷ τοῦ ἀέρος τοῦ πρότερον ἀπορρέοντός τε καὶ ἐμπίπτοντος τοῦ
εἰδώλου τῇ ὅψει ποσῷ, δ; καὶ αὐτὸς ἐμπίπτει τῇ ὅψει, κατ' αὐτὸὺς τὸ
διαστήμα ὄραθήσεται, πρῶτον μὲν πᾶς τοσοῦτον ἀέρα η̄ ὅψις δέξεται (κανὸν'
25 ἔκάστηγη γάρ φοράν εἰδώλου τοσοῦτον ἀέρα δέξεται, δσος ἔστιν ὁ μεταξὺ²
αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ὄρωμένου); είτα ἔξει τινὰ ἰσχὺν τὰ ἀπορρέοντα εἰδώλα, 10
ώς τοῦτον πρωθεῖν δύνασθαι; είτα πῶς, δταν ἀνεμος η̄, τοῦτο ἔτι σωθήσεται;
ο γάρ ἀνεμος ὄρᾶται παρασύρων τὸν μεταξὺ ἀέρα. εἰ δὴ τὰ εἰδώλα λεπτό-
τερα ὄντα διαδύεται τὴν τῶν ἀνέμων βίαν, πῶς οὐχὶ διὰ τοῦ ἀέρος; δια- 121

2. 3 ἀντιπροσορίνεται T (De an.): ἀντιπροσορίνεται V: ἀντιπροσορίνεται MAN: ἀντεισχείνεται a
3 πρῶτα V 4 τε οιν. T, del. Thurot 5 πῶς οιν. V 6 γράμματα V
7 καὶ εἰ a: om. VAN: ἔτι εἰ T, fort. recte 8 ἔκάστης a καὶ om. V 9 prius
μὴ T: om. VANa 10 cf. De an. p. 136,3-5 σκεδασθήσεται a: σκεδασθή-
σονται VAN post ἀνέμων add. γε a 11 ἀνεμος η̄ μεταξύ in spatio om. V
11. 12 cf. De an. p. 135,2. 3 et Theophr. De sensu p. 515,1 Diels 11 διαστήματι V
είτα VN 11. 12 ἐμπίπτοντα Ta: ἐμπίπτων δτι V: ἐμπίπτοντος AN 12 ὄρω V
καὶ—όψις in spatio om. V 14 χωρεῖν διὰ τί δὲ in spatio om. V 15 ἀπορρέεται scripsi: ἀπορέεται
επιτεθέντος VANa τοῖς ὄφθαλμοῖς T: om. VANa 15 ἀπορρέεται scripsi: ἀπορέεται
a: καὶ πορέωσει VAN αὐτὰ ὁ ὄφθαλμός in spatio om. V 17—28 cf. De an.
p. 136,11—24 17 τότε οιν. T 18 αὐτὸν V 19 τότε φέρεται] referuntur T
τότε] τοῦτο V πρῶτα V 20 πλείστον a ὄρωμεν TV: ἔσται ΛΝα
21 πρότερον Usener: πρῶτου VANa: πρῶτον (primo) T? (cf. etiam De an. p. 135,4)
τε οιν. a 22 ποσῷ] πῶς a τῇ ὅψει ἐμπίπτει AN 23. 24 κανὸς—δέξεται om. V
24 φοράν Usener: διαφοράν libri θς a 25 αὐτῆς conicio είτα] ἔπειτα coni.
Usener τίνα έξει coni. Thurot 26 πῶς οιν. T 27 δὲ coni. Thurot et Usener
27. 28 λεπτότετα a, sed v. De an. 136,22 28 διαδύεται] spati. vir litt. T
η̄ ... βία coni. Thurot (T?) 28. 58,1 διαδύεται οιν. T

δύσεται; τί δὲ ἔσται καὶ τὸ ἀναμετροῦν τὸν εἰσιόντα εἰς τὴν ὅψιν ἀέρα; πῶς δὲ 121
καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸ σχῆμα τοῦ ὄρωμένου ἡ ὅψις κρινεῖ, κατὰ τὸ τῆς κόρης
μέγεθος δεχομένη ἀπὸ τοῦ φερομένου εἰδώλου μόριον; καὶ γὰρ εἰ πολλάκις δ
καὶ πολλὰ δέχεται, πῶς καὶ διὰ τί ἄλλο μέρος τοῦ εἰδώλου δέεται,
5 καὶ οὐχὶ δεὶ τὸ αὐτὸν καὶ ἐκ διαστημάτων; εἰ δὲ καὶ ἀσὶ τὸ παρακείμενον,
τίς ἡ σύνθεσις τούτων ἐν τῇ ὅψει, ᾧ θέατρον ἡ ναὸν δοκεῖν ἑωρακέναι διὰ
οὗτως μικρῶν μορίων τῶν ἐμπιπτόντων ἀπὸ τοῦ ἀπ' αὐτῶν εἰδώλου φερομένου;
πῶς δὲ οὐ μεταξὺ ἀπ' ἄλλων τινῶν εἰδώλων ἐμπιπτόντων τῇ ὅψει τινὰ 10
διασπάσει τὴν τῆς τῆς τοῦ πρώτου συνέχειαν, εἰ δεῖ τοσυτάκις καὶ
10 τοσαῦτα εἰδώλα ενεγκύηναι ἀπό τίνος πρὸς αὐτήν, ὡς κατὰ τὸ τῆς κόρης
μέγεθος δεχομένην ἀπ' αὐτῶν τι δλον ἀσὶ δέεσθαι, ἄλλο ἀπ' ἄλλου εἰδώ-
λου μέρος λαμβάνουσαν; πῶς δὲ καὶ ἀπὸ τῶν λείων ὡς ἐσχηματισμένα
τὰ εἰδώλα λαμβάνει, οὐχ ἔχοντων ἔσοχάς; ἡ πῶς ἀπὸ τῶν κατόπτρων; 122
ἡ πῶς αἱ ἔξοχαι ἀφ' ὧν δύναται φέρεσθαι μένουσιν ἐν τῇ ὅψει, εἰ οὗτως
15 ἐστὶ λεπτὰ καὶ ἀσθενῆ τὰ εἰδώλα, καὶ οὐ συγχέονται; διὰ τί δὲ καὶ δλίγον
ἀπελθόντος τοῦ ὄρωμένου, ταῦτα μένει τὸ ἔξοχόν ἐν τῇ ὅψει; τὸ δὲ λέγειν
μυωπίεσθαι τὴν ὅψιν ὑπὸ τῶν φερομένων ἐπ' αὐτήν εἰδώλων καὶ διο- 5
ρίζεσθαι καὶ πρὸς τὸ ὄραν παρασκευάζεσθαι οὐκέτι τηρούντων ἐστὶ τὸ διὰ
τῶν εἰδώλων γίνεσθαι τὸ ὄραν. δῆλον γὰρ οὗτοι μυωπισθεῖσα ἡ ὅψις ὑπὸ¹⁰
20 τοῦ εἰδώλου ἄλλο τι δύσται, εἰ μὴ τὸ εἰδώλον. τί οὖν ταῦτα καὶ πῶς;
καὶ ταῦτα μὲν καὶ τοιαῦτα λέγειν ἔστι πρὸς τοὺς ἀπὸ τῶν ὄρωτῶν ἀπορρεῖν
τι λέγοντας καὶ οὗτως ὄρασθαι τὰ ὄρωμενα.

Αὐτὸς δὲ μόνον ὑπομνήσας ὅτι μὴ εὐλογὸν οὗτως τὸ ὄραν γίνεσθαι,
ἔχων δεδειγμένον ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ὅτι μηδὲ ἀπὸ τῆς ὅψεως οἵον τε
25 λέγειν ἀπορρεῖν τι καὶ οὗτως ἡμᾶς ὄραν, τίθησι | τὴν αὐτοῦ δόξαν, ἦν ἐν 123
τοῖς Ήερὶ ψυχῆς κατεσκεύασε, λέγων· ὥστ' εὐθὺς κρείττον φάναι τῷ
κινεῖσθαι τὸ μεταξὺ τῆς αἰσθήσεως ὑπὸ τοῦ αἰσθητοῦ γίνεσθαι

1—12 cf. De an. p. 135,5—15 2 κρινεῖ Thurot: κρίνει libri 4 ante ἄλλο add. καὶ α
δέχεται V 5 τὸ αὐτὸν ἀσὶ a 7 σμικρῶν a ἀπ' om. V φερομένων V
8 πιπτόντων a (ἐμπ. etiam M) τινὰ hic habet AN: ante τῇ Va: om. T 9 τοῦ
πρώτου om. T συνεχεῖς AN διὶς ΜΤV: δὴ ANa 10 εἰδώλα om. T
τὸ om. V 11 δεχομένου V δλον Usener: δλων libri δλον del δέξ.]
eo quod suscipiat T 12 λαμβάνου AN: om. T 12, 13 cf. De an. p. 135,24—26
13 ante τὰ add. ἐστὶ ε T Thurot sed cf. De an. πῶς δὲ καὶ ἀπὸ τῶν λειών τοιχῶν ὡς
ἐσχηματισμένα λαμβάνει τὰ εἰδώλα οὐχ ἔχοντα ἔσοχάς καὶ εἰσοχάς; λαμβάνομεν V
13, 14 cf. De an. p. 135,22—24 13 ἔξοχον V 14 εἰ om. V 15 De an.
p. 135,30 δὲ τὸ δὲ καὶ μένοντα οὐχὶ καὶ ἀπελθόντος τοῦ ὄρωμένου καὶ ἐπ' δλίγον μένει; unde
δὲ οὐχὶ καὶ ἐπ' conicio aut v. 16 μένειν οὐχ οἰσόν τε ἐν καὶ V 16 ταῦτα
μένοι καὶ ἔξ coni. Thurot, ἡ ἔξω ἡ ἐν coni. Diels μὲν εἴη ἔξ a (μένει etiam M, qui
ἡ ἔξ ὧν del.) 16—18 cf. De an. p. 136,6—11 16 post λέγειν spat. xiii litt. T
17, 18 διεγείρεσθαι conicio (De an. p. 136,10) 20 τι] τε V post τι cum T add.
οὐχ Thurot εἰ] καὶ coni. Diels ταῦτα om. T 21 ὄρωτῶν Usener: ὄρωτῶν
libri 22 λέγοντα V 23 μόνος VA οὗτως] ὅτω a 24 ante
ἔχων add. καὶ M ἐν τοῖς ἐμπροσθεν] p. 437 b 10 ss. μηδὲ T: μηδὲν VANa
25 λέγειν] dicere et T αὐτοῦ libri 26 Ηερὶ ψυχῆς] B 7 27 post
αἰσθήσεως add. τὸ αἰσθητὸν AN

τὴν αἰσθησιν ἡ ἀφῆ καὶ ἀπορροίᾳ. δοκεῖ γὰρ αὐτῷ πάσχουσα μὲν 123
καὶ ἡ ὄψις ὑπὸ τῶν ὄρατῶν αἰσθάνεσθαι, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων
ἐκάστη, ἀλλ' οὐχὶ ποιοῦσά τι καὶ ἐκπέμπουσα, πάσχουσα δὲ οὐ τῷ δέχε-
σθαι ἀπορρέοντά τινα ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν, ἀλλὰ τῷ μεταξὺ τῆς τε ὄψεως 5
καὶ τοῦ ὄρωμένου διαφανές, δταν κατ' ἐνέργειαν ἡ τοιοῦτο (τοιοῦτον δὲ
ἔστι τὸ πεφωτισμένον), κινεῖσθαι ὑπὸ τῶν ὄρατῶν, τουτέστι τῶν χρωμάτων
(κινητικὸν γὰρ τὸ χρῶμα τοῦ κατ' ἐνέργειαν διαφανοῦς). τὸν αὐτὸν δὲ
τρόπον ὑπὸ τῶν χρωμάτων κινεῖσθαι τὸ κατ' ἐνέργειαν διαφανές, ὡς κινού- 10
μενον ὑπὸ τῆς τοῦ φωτίζειν πεφυκότος παρουσίας τὸ δυνάμει φῶς δέχεται
10 τε καὶ φωτίζεται. κινούμενον γάρ πως καὶ διατιθέμενον τὸ κατ' ἐνέργειαν
διαφανὲς ὑπὸ τῶν ὄρατῶν τὸ εἶδος αὐτῶν διαδίδωσι τῇ κόρῃ, ὄμοίως ὡς ἔλαθεν,
οὕσῃ καὶ αὐτῇ διαφανεῖ. καὶ | οὗτως διὰ ταύτης δεχομένης διὰ τοῦ διαφανοῦς 124
τοῦ μεταξὺ (τὸ) εἶδος τοῦ ὄρωμένου καὶ μέχρι τοῦ πρώτου αἰσθητικοῦ δια-
διδούσης αὐτὸν τῷ τὸν μεταξὺ πόρον τοῦ τοιοῦτον σώματος εἰναι πλήρη, τὸ ὄραν
15 γίνεσθαι εὔλογον, καὶ διὰ οὐ κατὰ τὰς ἀπὸ τῶν ὄρατῶν ἀπορροίας. ἔεῖς
λέγει καὶ τὸ ἐπόμενον ἀποτον τοῖς ἄμα μὲν τῇ παραθέσει τῶν ἀράτων διὰ 5
μικρύτητα [τῶν] χρωμάτων τὴν μᾶκιν τῶν παρὰ τὸ λευκόν τε καὶ μέλαν
χρωμάτων γίνεσθαι λέγουσιν, ἄμα δὲ τὴν ἀπόρροιαν τοῦ ὄραν αἴτιωμένοις.

p. 440^a 20 'Επὶ μὲν οὖν τῶν παρ' ἀλλήλα κειμένων ἀνάγκη ὥσπερ
20 καὶ μέγεθος λαμβάνειν ἀόρατον οὗτον καὶ χρόνον ἀναίσθητον.

*Ἐστι δὲ δὲ λέγει διὰ τοῖς τῇ παραθέσει ταύτη τὴν ὄρατὴν τῶν χρω- 10
μάτων μᾶκιν τε καὶ φύσιν ἀνατιθεῖσιν, ἔπει δὲ τὸ ὄραν τῇ ἀπὸ τῶν ὄρωμένων
ἀπορροίᾳ γίνεσθαι λέγουσιν ἐπεται, ὥσπερ σῶμά τι καὶ μέγεθος λαμβάνουσιν
ἀόρατον τῇ αὐτοῦ φύσει, οὗτως λέγειν καὶ χρόνον τινὰ ἀναίσθητον εἰναι.
25 πᾶσα μὲν | γάρ κινήσις ἐν χρόνῳ. διὸ καὶ ἡ ἀπὸ τῶν ὄρωμένων ἀπόρ- 125
ροια διὰ κινήσεως ἐπὶ τὰς ὄψεις ἀφικνουμένη δηλονότι ἐν χρόνῳ ἢν τινι
ἀφικνοῖτο. τοῦ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον ἀναίσθητον αὐτοῖς ἀναγκαῖον εἰναι
λέγειν καὶ τὴν αἴτιαν παρατίθησιν.

1 ἡ—ἀπορροή TV (cf. p. 61,12 et Arist. codd. LSUP): ἀφ' ἡς καὶ ἡ ἀπόρροια AN: ἀφῆ
καὶ μὴ ταῖς ἀπορροῖς Arist. codd. EMY (ταῖς ἀπορροῖς Alex. p. 61,11 sed v. ibid. 14)
1—10 cf. Alex. De an. p. 141,30—142,4 Bruns 1 αὐτὸ N: om. T μὲν post
δοκεῖ V 2 prius καὶ om. T 4 τὸ om. V 5 prius τοιοῦτον AN a
7. 8 τὸν—τρόπον in spatio om. V 9 τὸν φωτίζειν in spatio om. V 9. 10 δέχεται
τε MTVAN: φωτίζεται a 11 διδωσι V 11—14 cf. De an. p. 142,31—143,1
12 διὰ om. a τοῦ MT: τὸ VANa 13 τὸ add. Thurot αὐτὸ VAN:
αὐτῷ a: om. T 14 τοῦ M: om. VANa 15 διὰ del. Thurot 16 λέγει—
διὰ om. AN ἀόρατων Thurot: ὄρατῶν libri 17 σωματίτητα a τῶν del. Thurot
σωμάτων coni. Thurot; cf. p. 60,9. 14, sed fort. postea a coloribus (v. p. 53,19) invisibilibus
ad corpora transit τὴν MVAN(T): μὲν a παρὰ] περὶ VN: ab T 18 λέγει AN
αἴτιωμένου V 19 ἐπεὶ AN 21 τοῖς om. A ταύτη τὴν TVA: ταύτην Na
22 ἀνατιθῆσι N: ἀνατιθῆσιν A 23 λέγει A σώματι a: τι σῶμα V: om. T
24 αὐτοῦ ANa: αὐτῇ V 25 ἐν om. VA διότι a ἀπὸ om. a 26 ad visum T
ἐν χρόνῳ om. AN 27 ἀφικνεῖτο N τοῦ δὲ τοῦτον scripsi: τοῦτον δὲ TANA: τοιοῦτον δὲ V
ἀναίσθητον Na: οὐκ αἰσθητὸν V: αἰσθητὸν TA 28 λέγειν om. N(?)a καὶ Na: οὐ TVA

p. 440a22 "Ινα λανθάνωσιν αἱ κινήσεις ἀφικηνούμεναι καὶ ἐν δοκῇ 125
διὰ τὸ ἄμα φαίνεσθαι.

'Επεὶ γὰρ κατὰ βραχὺ γίνεται τῇ ὅψει κατὰ τοὺς οὗτως λέγοντας τὸ ὄραν ὁ (ὅσον γὰρ οἴσα τε δέξασθαι ἡ κόρη τοῦ εἰδώλου, τοσοῦτον καθ' ἔκαστην 5 ἔμπτωσιν ὄρᾳ), δοκεῖ δὲ ὡς ἀπαῖς καὶ μᾶζη προσβολῆς καὶ ὡς ἐν ὄραν τὸ ὄρώμενον, δεῖ ἐν ἀναισθήταις χρόνοις τὰς τῶν τηλικούτων ἔμπτώσεις γινομένας διαλανθάνειν, ίνα μὴ κατὰ μικρὰ ἀλλ' ἀθρόον αὐτὸν ὄραν δοκῇ. 10 πᾶσι μὲν οὖν τοῖς οὗτως τὸ ὄραν λέγουσι γίνεσθαι ἀναισθήτων χρόνων χρεία· τοῖς δὲ καὶ τὴν τῶν χρωμάτων διαφορὰν τῇ τῶν ἀναισθήτων σωμάτων 10 παραθέσει ἀνατιθέσιν, εἴχε καὶ τῇ ἀπορροίᾳ λέγοιεν τῇ ἀπὸ τῶν | ὄρω- 126 μένων τὸ ὄραν γίνεσθαι, διπλασιάζεται τὸ ἀποτοπον. οὐ γὰρ μάνον ἀναισθήτα μεγέθη τούτοις ἀνάγκη λέγειν, ἀλλὰ καὶ χρόνους ἀναισθήτους. δύναται καὶ ὡς ἰδίας ἐπόμενον τὸ δεῖν λέγειν ἀναισθήτους χρόνους είναι τοῖς καὶ τῇ τῶν σωμάτων κατὰ μικρὰ παραθέσει τὴν τῶν χρωμάτων διαφορὰν ἀνα- 15 τιθεῖσιν εἰργάζειν. οὕτως δ' ἀν τὸ πολλὰ ἀν τὰ ὄρώμενα ὡς ἐν ὅψεται τις, εἰ λανθάνοι ἡ ἀφ' ἔκαστου αὐτῶν ἀπόρροια καθ' αὐτὴν ἔμπιπτουσα τοῖς δρυμαλοῖς καὶ δοκεῖ ὡς μία ἀπαῖς καὶ τὸ ἀφανὲς τοῦ ὄρωμένου γίνεσθαι.

p. 440a23 'Ενταῦθα δὲ οὐδεμία ἀνάγκη.

'Ενταῦθα λέγει ἐπὶ τῆς δόξης τῆς δι' ἀλλήλων τὰ χρώματα ὄρασθαι 10 λεγούσης καὶ οὗτως αὐτῶν τὴν μίζην ποιούσης. τὸ γὰρ ἐπιπολῆς χρῶμα κινούμενον ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου αὐτῷ ἀλλοίαν τὴν φαντασίαν ποιήσει τοῦ ὄρωμένου, καὶ κατὰ τὰς τῶν ὑποκειμένων διαφορὰς ἔσται | καὶ ἡ τοῦ ὄρω- 127 μένου φαντασία διάφορος. διτεῖ δὲ βελτίων ἡ δόξα αὐτῇ ἡ περὶ μίζεως χρω-

1 ίνα λανθάνωσιν οι. TA λαθώσιν Arist. codd. EMYL, sed cf. v. 16 δοκεῖ TVA:
απ δοκῇ εἶναι cum Arist. p. 62,3 3 ἡ ὅψις AN 4 δοσι V τοιοῦτον N
5 ἔμπιπτουσιν N 6 δεῖ Ta: δὴ V: δοκεῖ AN αἰσθήτος TAN 7 διαλανθά-
νουσιν V: percipere T μικρὰ TV: σμικρά A: μικρὸν AN: σμικρὸν M, sed v. v. 14
8 οὖν οι. N 9 καὶ οι. T καὶ τὴν] κατὰ V τῇ οι. M
αἰσθῆτῶν a (corr. M) 10 ἀνατιθησιν AN 11 διπλασιασθήσεται T, fort. recte
(v. p. 61,18) 11. 12 ἀναίσθησον μέγεθος V 12 χρόνοις a: χρόνος A ἀναίσθητος A
δύναται TVAN: διὰ τοῦτο a 13 ὡς a: ὡς VAN: cum T τὸ a: τοῦ VAN:
τῷ T ἀναίσθητον χρόνου AN 13. 14 καὶ τῇ ... παραθέσει Thurot (cf. v. 9):
(δὲ add. T) κατὰ τὴν ... παράθεσιν libri 14 σωμάτων T: χρωμάτων VANa
σμικρά a τῇ ... διαφορῷ a (corr. M) 14. 15 ἀνατιθεῖσιν Ta: ἀνατιθησιν VAN
15 εἰργάζειν a prius ἀν fort. del. aut ἄμα scrib.; neque enim Alex. ἀν cum futuro
coniunxit (δ' ἄμα πολλὰ ὄντα (τὰ) Diels) πολλὰ ἀν om. T alt. ἀν del. Thurot,
fort. recte ὅψεται] δρυμαλίη Thurot, sed v. p. 62,2 15. 16 τις εἰ scripsi:
τισι libri: εἰ M 16 λανθάνει T et Thuroti cod. B ἄφ'] ἐφ' V 16. 17 τοῖς
δρυμαλοῦσις MT: τῶν δρυμαλῶν VANa 17 δοκοῖ coni. Thurot, sed v. p. 62,3
ἀφανῆς AN: ἀφ' ἐνὸς conieit, v. 5 et p. 62,2 19 λέγω T ἐπὶ] περὶ M;
super T 20 ἐπὶ πολλῆς V 21 αὐτοῦ V 22 ἔσται scripsi: τε V et
Thuroti codex B: om. VANa 23 alt. ἡ V: τὰ AN: om. Ma περὶ VAN(T):
τῶν a: περὶ τῆς M 23. 61,1 τῶν χρωμάτων M, sed v. Arist. p. 440a28

μάτων τῆς πρὸ αὐτῆς ἔδειξεν ἐπενεγκών τὸ ὥστ' εἰ μὴ ἐνδέχεται 127
μηδὲν είναι μέγεθος ἀόρατον, ἀλλὰ πᾶν ἐκ τινος ἀποστήματος
ὄρατόν. ταύτη γάρ ἔκεινης αὕτη πλέον ἔσει, διτὶ οὐκ ἔστι κατὰ ταύτην 5
ἀόρατόν τι σῶμα. περὶ μέντοι τοῦ ἀναισθήτους χρόνους μὴ ἔσεσθαι ἐπὶ⁵
ταύτης οὐδὲν εἶπεν, διτὶ ἀνάγκη τοῦτο ἐπὶ ταύτης γίνεσθαι, εἰ κατὰ ἀπο-
ροίας τῶν ὄρωμάνων λέγοι τις γίνεσθαι τὸ ὄραν.

Δύναται τὸ λεγόμενον οὗτως εἰρῆσθαι. ἐκθέμενος τὰς δύο δόξας, καθ'¹⁰
ἄς οιόν τε πλείω φαίνεσθαι τὰ χρώματα, τήν τε κατὰ παράθεσιν τῶν διὰ
μικρότητα ἀόρατων, ἡτις ἦν δόξα τῶν πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὴν κατὰ ἐπιπρόσθησιν,
10 ἑῆς εἴπε πῶς γινομένου τοῦ ὄραν δύναται σώζεσθαι τὸ τὴν τῶν χρωμάτων
μῖξιν κατά | τινα γίνεσθαι τούτων τῶν τρόπων· οὐ γάρ ταῖς ἀπορροίαις, ὡς 128
φοντο οἱ πρὸ αὐτοῦ (άφη γάρ οὗτω χαὶ ἡ ὄψις ἔσται), ἀλλὰ τῇ τοῦ με-
ταξὺ τῆς ὅψεως καὶ τοῦ ὄρωμάνου διαφανοῦς κινήσει ὑπὸ τῶν ὄρατῶν.
εἰπὼν δὲ διτὶ ἀτοπον τὸ τῇ ἀπορροίᾳ τὴν ὄψιν γίνεσθαι λέγειν καὶ δεικνὺς
15 πῶς, παρατίθεται καὶ δείκνυσι τὸ συμβαῖνον ἀτοπον τοῖς παραθέσει τῶν 5
ἀόρατων τὴν τῶν χρωμάτων μῖξιν (γίνεσθαι) λέγουσιν, εἰ ἀπορροίᾳ γίνε-
σθαι λέγοισι τὸ ὄραν. οὐ γάρ μόνον αὐτοῖς ἀναγκαῖον ἔσται ἀόρατά τινα
μεγέθη λέγειν, ἀλλὰ καὶ ἀναισθήτους χρόνου, καὶ διπλασιασθήσεται τὸ
ἀτοπον, εἴτε μήτε ἀναισθήτον τῇ αὐτοῦ φύσει μέγεθός ἔστιν, ὡς ἐρεῖ,¹⁰
20 μήτε ἀναισθήτος χρόνος. πᾶσι μὲν γάρ τοῖς ἀπορροίαις αἰτιωμένοις ἀκο-
λουθεῖ τὸ ἀναισθήτον χρόνον εἰναι λέγειν. εἰ δέ τινες τῇ τῶν ἀόρατων
παραθέσει τὴν μῖξιν τῶν χρωμάτων αὐτῶν γίνεσθαι λέγοιεν, ὡς ἔλεγον
οἱ πρὸ αὐτοῦ, τούτοις ἀκολουθήσει ἀμα μὲν μεγέθη ὑποτίθεσθαι ἀόρατα 129
εἶναι, δικαὶον αὐτὸ ἀτοπον. ἀμα δὲ καὶ χρόνον ἀναισθήτον, ὡς ἵσον εἰναι
25 τὸ ἐπὶ μὲν οὖν τῶν παρ' ἄλληλα κειμένων τῷ ἐπὶ μὲν γάρ τῶν
παρ' ἄλληλα κειμένων, ὡς μεγέθη τινὰ ὑποτίθεσθαι ἀόρατα εἰναι, οὗτως
ἀνάγκη ἔσται καὶ χρόνους ἀναισθήτους λέγειν.' οὗτως γάρ τὰ κατὰ μικρὸν δ

1 αὐτῶν AN ὥστ' εἰ μὴ a (Arist. cf. p. 62,26): ὡς τι μὴ AN: ὡς εἰ μὴ V
3 ταῦτα V: *isla* T ἔκεινης αὐτῆς M: ἔκεινης; αὐτῆς V: αὐτῆς; ἔκεινης AN: ἔκεινης
αὐτῆς a: ἔκεινης T ἔχει T ταύτην] ταῦτα VA 4 ἀόρατον τι σῶμα
MTVAN: δρατόν τι χρῶμα a 5 ταύτης] ταῦτα V 6 λέγει a γίνεσθαι
τὸ ὄραν TV: τὸ ὄραν γίνεσθαι ANa 7 καὶ ante οὗτως add. a 9 ἐπιπρόσ-
θεσιν V 10 τῇ οὐ. V 12 η om. V 13 τοῦ a: τῇ τοῦ
V: τῆς τοῦ AN τῶν] τὴν V 14 διτὶ om. V δὲ τὸ ἐπόμενον ἀτοπον τοῖς
... λέγουσιν T (*inconveniens quod sequitur dicentes visum fieri per defluxum*) καὶ T:
η VANa δεῖξας ε T Thurot, fort. recte 15 πῶς om. T δείκνυσι om. T
τοῖς a: τῆς V: τῇ AN παραθέσεως V 16 δρατῶν a γίνεσθαι addidi cf. v. 22:
post ἀόρατῶν add. Thurot ει om. V 17 ἔστι T δρατά Va: δρατά T:
δὲ δρατά AN 18 διαπλασθήσεται V 19 μήτε Ta, ε corr. A: μὴ τι VN,
prius A αὐτοῦ libri ἐρεῖ] p. 448b 2 ss. 20 αἰσθητὸς N 21 post
τὸ add. καὶ TN λέγων V δρατῶν a 22 χρόνων AN αὐτῶν om. T
del. Usener) 23 *sequitur* T μέγεθος V ἀόρατον V 25 τῷ] τῷ M
(*impositis* T, corr. *in positis* prius μὲν om. M οὖν om. Ma ἀλλήλων V
25. 26 τῷ — κειμένων Va: om. TMAN 26 ὑποτίθεσθαι a: ὑποτίθεσθαι ὡς M: ὑπο-
τίθεται VAN: om. T δρατά AN ante εἰναι add. τινὰ a (om. etiam M) 27 χρόνον
ἀναισθήτον TAN 27. 62,1 τὰ ... ἐμπίπτοντα μόρια Thurot: τὸ ... ἐμπίπτον μόριον libri

ἐμπίπτοντα μόρια τῇ κόρῃ καὶ κατὰ τοσοῦτον, δσον ἡ κόρη δέξασθαι δύνα- 129
ται, ὡς ἐν τε καὶ συνεχὲς ὄραθήσεται, εἰ λανθάνοι ἡ διαφορὰ τῶν χρόνων
καθ' οὓς ἐμπίπτει τῇ κόρῃ τὰ ὄρώμενα εἴδωλα καὶ εἰς δοκεῖ εἶναι ἐν ᾧ
τὸ πᾶν ὄρᾶ. δύο δὲ ἀτοπα ἀκολουθήσει τῇ τοιαύτῃ δόξῃ, τό τε μεγέθη
5 τινὰ λέγειν ἀόρατα καὶ χρόνους ἀναισθήτους, ὃν οὐδέτερον ἀληθές, ὡς 10
προειλύων δεῖται.

Ἐπίπλων δὲ τὸ ἐπόμενον ἀτοπον τοῖς τὸ ὄρᾶν ταῖς ἀπὸ τῶν ὄρωμένων
ἀπορροίαις ἀνατιθέσι καὶ δεῖταις αὐτὸν ἐπὶ παραδείγματος τοῦ τὴν τῶν χρω-
μάτων μῆτραν ἐκ τῆς τῶν ἀοράτων παραθέσεως γίνεσθαι (ἔπειται γάρ καὶ
10 χρόνους | ἀναισθήτους τίθεσθαι), διτι μὴ τοῦτο ἔπειται τὸ ἀτοπον τοῖς διὰ 130
τῆς τῶν μεταξὺ κινήσεως τὸ ὄρᾶν γίνεσθαι λέγουσιν ἐπιφέρει, πάλιν ἐπὶ
τούτου παραδείγματι γράμμενος τῇ δόξῃ τῇ κατὰ τὴν ἐπιπρόσθησιν τῶν
χρωμάτων τὴν μῆτραν αὐτῶν γίνεσθαι λεγούση. λέγει γάρ ἐνταῦθα 5
οὐδεμία ἀνάγκη, τὸ ἐνταῦθα λέγων ἐπὶ τῆς δόξης τῆς διὰ τῆς κινή-
15 σεως τοῦ μεταξὺ τὸ ὄρᾶν γίνεσθαι λεγούσης, ἣν προέχοιν αὐτός. οὐκέτι
γάρ τοις οὕτω λέγουσι γίνεσθαι τὸ ὄρᾶν ἀνάγκη λέγειν ἀναισθήτο τι μέγε-
θης ἢ ἀναισθήτον τινα χρόνον εἶναι, καὶ διὰ τί δείκνυσιν ἐπὶ τῶν χρω-
μάτων τῶν ἐπαληλιμμένων ἀλλήλοις· οὔτε γάρ ἀναισθῆτα· οὔτε τὰ κεχρω- 10
σμένα λαμβάνουσιν οὔτε χρόνου δεησόμενα πρὸς τὸ τὰς ἀπὸ τούτων ἀπορ-
20 ροίας πρὸς τὴν ὅψιν ἐνεχθῆναι. ἀλλὰ τὸ ἐπιπολῆς χρῶμα τῷ διαφανεῖ
τῷ μεταξὺ τῆς τε ὁψεως καὶ ἑαυτοῦ γειτνιῶν ἄλλως μὲν διαθήσει τὸ δια-
φανεῖ τὸ μεταξὺ ἀπλοῦν τε καὶ καθ' | ἑαυτὸ δη, ἄλλως δέ, εἰ εἴη τι αὐτῷ 131
ὑποκείμενον ύδρον οὐ πάσχοι. οὐ γάρ ὡς μεμιγμένον καὶ ἔτερόν τι δη τὴν τοῦ ὑπαληλιμμένου
25 χρωμάτων αὐτῷ διαφορὰν καὶ τὸ ύδρον αὐτοῦ πάθος γινόμενον ἐν αὐτῷ.
εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ δεῖταις ἐπιφέρει· ὥστ' εἰ μὴ ἐνδέχεται μηδὲν 5
εἶναι μέγεθος ἀόρατον, ἀλλὰ πᾶν ἔχ τινος ἀποστήματος ὄρατον,

1. 2 δύναται δέξασθαι V 2 τε] γε a συνεχῆς AN 3 inciderunt T
εἰς V: εἰ δ ANa: non T (unum?) δοκοῖ coni. Thurot, sed v. p. 60,17 4 τὸ πᾶν]
esse T μέγεθος a 5 δόρατον V 6 προϊών a, v. ad p. 61,19 7 τοῖς]
τῆς V 8 αὐτὸ T: αὐτὰ Λα: αὐτοῦ V 9 δόρατον a καὶ (μεγέθη ἀόρατα
καὶ) conicio 10 χρόνος ἀναισθήτος AN τίθεσθαι Thurot (ponere T): ἐντίθεσθαι V:
ἐκτίθεσθαι Λα: γάρ τίθεσθαι N post δη add. δὲ a τοῖς διὰ Ta: om. VAN
11 τῶν] om. a (habet etiam M): τοῦ conicio λεγούσης AN 12 τοῦ V
παραδείγματος VN χρώματος V post παραδείγματι add. τιν T τὴν om. AN
ἐπιπρόσθεσιν AN 13 αὐτῶν Ta: αὐτῆς V: αὐτοῖς AN λεγούση Ta: λεγούσι VAN
λέγεται V 13. 14 επὶ hoc neque nullam necessitatem T 13 post ἐνταῦθα cum Arist.
add. δὲ a 16 γάρ om. AN 18 ἐπαλειλιμμένων V γάρ om. T 19 λαμ-
βάνει N χρόνον N δεησόμενα Ta: δεησόμενα VAN τοῦ V
19. 20 deſluxim T 20 ἐλεγθῆναι V ἐπὶ πολλῆς VN 21 τῷ] τὸ V
έαυτῷ V γειτνιῶν a: movent T διαθήσει scripsi (T? disponei): διαθήσει VAN:
διαθετη a (T?): (δη) διαθετη coni. Thurot 22 τε om. V αὐτὸ V δη]
ἡν AN αὐτῶν V 23 πάσχει Va 24 ἄλλως T ὡς om. V
μεμιγμένα V ὑπαληλιμμένου AN: ὑπαλειλιμμένου V: ἐπαληλιμμένου Ta 25 αὐτῆς V
τὸ repetit a δη] αὐτῆς V, tunc τὸ add. VAN 26 μὴ ἡν δέχεται AN
27—63,2 ἄλλα—ἀόρατα om. V

καὶ αὗτη τις ἀν εἴη χρωμάτων μῖξις, λέγων δτι εἰ μὴ εἴη μεγέθη¹³¹ τινὰ ἀόρατα, ή ἐκείνως λεγομένη μῖξις γίνεσθαι τῶν χρωμάτων κατὰ τὴν τῶν ἀόρατων παράθεσιν οὐκ ἀν εἴη, εἴγε μηδὲν μέγεθος ἀόρατον, αὕτη δὲ ἡ δευτέρα δόξα ρήθεισα γίνοιτ¹³² ἀν καὶ αὐτὴ τῆς τῶν χρωμάτων μῖξεως¹³³ 5 αἰτία, ή κατὰ τὴν ἐπαλειψιν καὶ ἐπιπρόσθησιν ἄλλου ἄλλῳ. ἔρει γὰρ καὶ ἄλλην τινὰ καὶ τήνδε κυριωτέραν.

Καὶ μὴ ὄντων δὲ μεγεθῶν ἀόρατων τινῶν, δημος φησὶ μηδὲν κωλύει¹³⁴ 10 καὶ τῇ παραθέσει τῶν χρωμάτων δόξαι τινὰ μῖξιν γίνεσθαι τοῖς ἀπὸ πλείονος διαστήματος ὄρῶσι τὰ τοῦτον τὸν τρόπον παραχείμενα. περὶ γὰρ τοῦ μηδὲν 15 εἰναι μέγεθος ἀόρατον τῇ αὐτοῦ φύσει μηδὲ οὖτως δύνασθαι τὴν μῖξιν τῶν χρωμάτων γίνεσθαι, ὡς ἐκ τῆς τῶν ἀόρατων πυρῶν παραθέσεως, ἐν ὑστέρῳ, φησί, δειχθῆσεται.

p. 440•31 Εἰ δέ ἐστι μῖξις τῶν σωμάτων μὴ μόνον τὸν τρόπον τοῦτον δνπερ οἴονται τινες, παρ' ἄλληλα τῶν ἐλαχίστων τιθε-
15 μένων, ἀδήλων δὲ ήμιν διὰ τὴν αἰσθησιν.

Διὰ τούτων τίθησι τὴν αὐτοῦ δόξαν, η̄ συγκατατίθεται μᾶλλον τῶν προειρημένων. αἱ μὲν γὰρ προειρημέναι οὐ μῖξιν χρωμάτων, ἀλλὰ φαντασίαν μῖξεως εἰσάγουσιν· διὸ οὐδὲ ὑπόστασίν τινα διδόσαι τοῖς ἄλλοις χρώ-¹⁰ 20 μασιν. <χαθ> η̄ δὲ αὐτὸς νῦν τίθησι δόξαν, μῖξις τε ἀληθῶς ἐστι χρωμάτων, καὶ ὑπαρκίας ἐστι δὲ η̄ κατὰ μῖξιν τῶν σωμάτων γινομένη. εἰ γὰρ 25 ἐστι μῖξις τῶν σωμάτων, οὐ κατὰ παραθέσιν μόνον, ὡς φόντο οἱ πρὸ αὐτοῦ, παρ' ἄλληλα τιθεμένων τῶν | ἐλαχίστων καὶ ἀδήλων ήμιν διὰ τὸ¹³³ ἀναίσθητα εἶναι, ἀλλὰ καὶ ὅλων δι' ὅλων τρεπομένων, ὡς ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως δέδειχε περὶ μῖξεως λέγων (τοῖς μὲν γὰρ παραθέσει τὴν μῖξιν γίνεσθαι λέγουσιν ἀκολουθεῖ ταῦτα μόνον μίγνυσθαι λέγειν ἀλλήλοις, δσα ἐνδέχεται διελεῖν εἰς τὰ ἐλάχιστα. ἐστι δὲ ταῦτα ἐφ' ὧν οἱόν τε τῶν 5

1. 2 τινὰ μεγέθη AN	2 τινὰ om. T	ἢ] η̄ V: η̄ TN	λέγομεν η̄ TAN
μῖξιν V	3 δρατῶν a	περίθεσιν V	4 η̄ δευτέρᾳ] sive T
om. T	γένοιτ ¹³² V	αὐτὴ AN	5 η̄ N
καὶ Ta: om. VAN	ἄλλων T: ἄλλως VANa	ἐπάληψιν a	prius
ἔρει] p. 440•14 ss.	6 τῆσδε cori. Thurot	έρει MTVAN: τὸ εἰ a	
μεγεθῶν add. καὶ VAN	μηδὲ V	7 post	
(cf. Arist. φαίνεται): δόξει VAN: δοξάζει a: om. T	8 τὴν παράθεσιν V	δόξαι scripsi	
ΜΤΒΝ: om. A(?)a	πλέον V	9 διαστήματος	
14 περὶ ἀλλήλοις V	10 αὐτοῦ libri	11 πυρῶν T (cf.	
nobis T	15 ἀδήλων T: ἀδηλον VA: ἀδηλα N	16 ante τὴν add.	
ἀντὸν ANa: αὐτῷ V	18 ἄγουσι V	19 καθ ¹³³	
ἀλλήλων N	νῦν om. T	add. Thurot	
20 δὲ om. a	νῦν τίθησι] συντίθησι V		
χρωμάτων a	20. 21 γινομένη - σωμάτων rep. N	post κατὰ add. τὴν a:	
om. TVAN	21. 22 οἱ πρὸ αὐτοῦ] quidam T	21 χρωμάτων a οὐ a:	
ἄλλ' V	22 διὸ V	22 διὸ V	
καὶ A'a: δι' N, el e corr. A: om. TV	23 ἀναίσθητον AN	23 ὅλων] ὅλου ήμιν a	
23. 24 Περὶ γενέσεως] A 10 p. 327•31 ss. cf. Philop. p. 192,22 ss. Vit.	24 δέδεικε N:	24 δέδεικε N:	
δέδεικται V	παραθέσεως; V		

ἱμοειδῶν ἐν τι κατ' ἀριθμὸν λαβεῖν, δι μηχέτι εἰς δμοια διαιρεῖται· διὸ 133 καὶ ἀδιαιρέτον ταύτη. ἔστι δὲ τοῦτο ἐπὶ τῶν στερεῶν τε καὶ ἀνομοιομερῶν, οἷον ἀνθρώπων, ἵππων, κυνῶν, βιῶν, σπερμάτων. ἐν ἑκάστῳ γάρ τούτων ἔστι τι τὸ κατ' ἀριθμὸν ἐν, δι καὶ ἐλάχιστόν ἔστι τῶν ἐν τῷ αὐτῷ γένει, 5 τῷ μηχέτ' εἰς δμοια διαιρεθῆναι δύνασθαι· οὔτε γάρ ὁ εἰς κατ' ἀριθμὸν 10 ἀνθρωπος; εἰς ἀνθρώπους ἔτι διαιρεῖται οὔτε ὁ ἵππος οὔτε ἄλλο τι τῶν τοιούτων. τῶν δὴ τοιούτων καὶ οὕτως ἀδιαιρέτων ἑκάστων κατὰ παράθεσιν μίξεις. ἵπποι γάρ κυσὶ καὶ | ἀνθρώποις καὶ κριθαῖ πυροῖς καὶ κέγχροις 134 οὕτω μίγνυνται τῇ τῶν ἐλαχίστων ἐν αὐτοῖς σφραγίδων παραθέσει, διαν 10 πολλὰ ἥ· οὐ γάρ δὴ εἰς ἵππος ἐν ἀνθρώπῳ παρατείσις μεμιχθαι λέγεται ἥ εἰς πυρὸς κριθῆ μιᾷ. δσα δὲ ύγρα τε καὶ δμοιομερῆ καὶ μὴ οἷον τε αὐτῶν τὸ ἐλάχιστον λαβεῖν, ταῦτα οὐκέτι οἶν τε τῇ παραθέσει τῶν 5 ἐλαχίστων μίγνυσθαι λέγειν, ἀλλ' ἐν τούτοις διὰ παντὸς ἡ μίξις, δι καὶ κυρίως μεμιχθαι λέγεται· ἔστι δὲ ταῦτα ἐφ' ὧν τὸ κεχρᾶσθαι κατηγοροῦ- 15 μεν. πῶς δὲ τοῦτο δύνατὸν διλον τι δι' ὅλου μίγνυσθαι ἔδεικνεν ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως καὶ φυορᾶς, δτε περὶ μίξεως ἐλέγει· διὸ καὶ λέγει ἐν τοῖς Περὶ μίξεως εἰρήκεναι. εἰπε γάρ ἐκεῖ τὸ τὴν ὅλην [δι'] ἀμφοτέρων τῶν μεμιγμένων είναι τὴν αὐτήν, καὶ διὰ τοῦτο ἑκάτερον αὐτῶν καὶ ποιητικὸν τοῦ ὥ μίγνυται καὶ παθητικὸν ὑπ' ἐκείνου είναι, διαν ισάζωνται ταῖς δυ- 20 νάμεσι τὰ μιγνύμενα [ἥ], ὡς μὴ τὸ ἔτερον αὐτῶν κατισχύσαν θάτερον εἰς τὸ ἕδιον εἰδος | αὐτοῦ μεταβάλλειν, ἀλλ' ὡς ἑκάτερον ἀμα ποιοῦν τε καὶ 135 πάσχον, ἀποβάλλοντα τὰς ὑπεροχάς, ὧν παρουσῶν ἡν ἀλλήλων διαφέροντα, καὶ τὸ μὲν ὅδωρ φέρει εἰπεῖν, τὸ δὲ οἶνος, ἐν μέσῳ καταστῆ, καὶ ἐν τι εἰδος ἐξ ἀμφοτέρων γένηται καὶ τὸ ἡνωμένα, ἀλλ' οὐ παραθέσει τῷ είναι δ 25 ενόριστα καὶ ὅγρα τὸ τε δι' ὅλων τι μεμιχθαι. καὶ ἡ τοιαύτη μίξις

1 ἐν] ἔστι N λαβεῖν] λέγειν V δνομα V 2 ταῦτα V ἀδιαιρέτον
 TV: ἀδιαίρετα u 3 κυνῶν] et canibus T 4 τὸ A(?)a: om. VN,
 fort. recte ἐν δ MTVAN: ἐν ὥ a καὶ om. T ἔστι om. V
 6 εἰς] est (et?) in T δ om. V alt. οὐτε Ta: ἡ δι τι AN: ἡ V 7 τῶν
 δὴ τοιούτων om. Ta διαιρετῶν V ἑκάστων M: ἔκαστα VANa: om. T
 8 μίξεις AN κέγχρω V: spat. iv litt. AN 9 μίγνυται V αὐτῶν σωζουμένων V
 περιθέσεις V 10 περιτεθεὶς N 11 δμοιομερῆ καὶ om. T 14 ἔστι MTVAN:
 γίνεται a τὸ κεχρᾶσθαι] spat. v litt. T 15 τοῦτο] om. T: τούτων N
 τι om. T 16 quod et de mixtura horum diximus T 17 εἰρηται cum Arist. T
 ἐκεῖ] De gen. et corr. A 10 p. 328-19 ss. τὸ Va: τῶ AN: del. Thurot
 δι' a: διὸ V: δὲ AN: om. T 18 prius καὶ om. T 19 τοῦ] τῶν N
 post ἐκείνου lacunam statuit Thurot, in qua exposita esse censem quae apud Aristot.
 328-24-28 leguntur είναι scripsi: lva MTVAN: om. a ισάζονται ANa
 20 ἡ delevi κατισχύσαν om. T aut possit vertit 21 αὐτοῦ T: αὐτὸ VANa
 21. 22 ποιεῖν τε καὶ πάσχειν conicio 21 ποιοῦντα καὶ a 22 πάσχοντα M
 ἀποβαλόντα conicio (cf. De mixtione p. 230,31 Br.) ὧν-ἥν] spat. xxii litt. T
 ὥνπερ οὖσῶν a post ἀλλήλων add. τὰ N 23 φέρει V τὰ δὲ VA:
 τάδε N 24 γένηται in spatio om. V ἡνωμένον conicio: ἡνωμένα ἡ coni.
 Thurot ἀλλ' οὐ a: om. TVAN παριθέσεως (?) V τῷ Ta: τὸ VAN
 elvat] sicut T 25 ενόριστα T: ἀδριστα VANa, sed v. Arist. p. 328-24 et Alex. De

ἅμα καὶ κρᾶσις καλεῖται), οὗτω δὴ μιγνυμένων τῶν σωμάτων ἀνάγκη 135 καὶ τὰ χρώματα τὰ ἐν τοῖς σώμασι τοῖς μιγνυμένοις μίγνυσθαι ἀλλήλοις ὅλα δὲ δλων.

὾σπερ οὖν καὶ τὰ ἄλλα αὐτῶν πάθη, οὗτω δὴ καὶ ἡ τῶν ἐναντίων 10 5 χρωμάτων μῖξις ἔστιν, ἣν καὶ αἰτίαν φησι τοῦ πολλάς εἶναι χρόας· οὐ γάρ τὴν ἐπιπόλασιν οὐδὲ τὴν παράθεσιν πολλὰ ποιεῖν χρώματα, ἀλλὰ μόνον φαντασίαν πλειόνων. ἐπὶ δὲ τῆς τοιαύτης μῖξεως πρὸς ἀλήθειαν πολλὰ τὰ χρώματα γίνεται. ὅτι γάρ μὴ τῷ φαίνεσθαι μόνον τὸ πλῆθος τῶν χρωμάτων, ἀλλὰ | τῇ ὑποστάσει, ἔδεικε δὲ τοῦ εἰπεῖν οὐ γάρ πόρρωθεν 136 10 μὲν ἐγγύθεν δὲ οὐ φαίνεται μία χροιά. τὰ γάρ τῇ φαντασίᾳ πολλὰ καὶ διαφέροντα, οὐ τῇ ὑποστάσει, πόρρωθεν μὲν ὄρώμενα ἀλλα φαίνεται, ἐγγύθεν δὲ τὰ αὐτά, ὥσπερ καὶ τὰ ἔξω τὴν τῶν ἄλλων μῖξιν ποιοῦσι. πολλὰς δὲ φησι διαφορὰς ἔσεσθαι χρωμάτων τῶν κατὰ τὴν τοιαύτην μῖξιν τῷ κατὰ διαφέροντας λόγους αὐτῶν τὴν μῖξιν γίνεσθαι, καὶ τὰ μὲν ἐν ἀναλογίᾳ τινὶ 15 καὶ λόγῳ τῶν μιγνυμένων γίνεσθαι, τὰ δὲ καὶ ὑπεροχὴν μόνον, ὥσπερ ἐλέγετο καὶ ἐπὶ τῆς παρ’ ἄλληλα τῶν ἀσράτων θέσεως ἡ τῶν ἐπιτιθεμένων ἄλλων ἄλλοις. ὡς γάρ ἐπ’ ἔκεινων λέγεσθαι ἐδύνατο τὸ πλῆθος γίνεσθαι 10 τῶν χρωμάτων τῇ ποιῆσι σχέσει τῶν παρακειμένων ἡ ἐπιπροσθούντων, οὗτω καὶ ἐπὶ τῆς μῖξεως τῇ ποιῆσι τῶν μιγνυμένων σχέσει πρὸς ἄλληλα. διὰ 20 γάρ τὴν τοιαύτην τῶν μιγνυμένων διαφορὰν ἔσται καὶ τὰ μὲν ἡδέα | μᾶλλον, 137 τὰ δὲ ἡττον τῶν χρωμάτων.

Εἰπὼν δὲ ταῦτα, διὰ ποίαν αἰτίαν τὰ εἰδῆ τῶν χρωμάτων ἔστιν ὡρι-
σμένα, ἀλλ’ οὐγὶ ἀπειρα, ὄμοιώς δὲ καὶ τῶν ἄλλων αἰσθητῶν, χυμῶν τε
καὶ φόφων καὶ τῶν δισφραντῶν τε καὶ ἀπτῶν, ὑστερόν φησιν ἐπισκεπτέον· δ
25 ἐρεῖ δὲ τὴν αἰτίαν προϊών. ὃν γάρ ἔστι τὰ πέρατα καὶ τὰ ἔσχατα ὡρι-
μένα, τούτων ἀνάγκη καὶ τὰ μεταξὺ ὡρίσθαι. ἐν οἷς δὲ γένεσίς ἔστιν

mixtione p. 228,36 Br. ἐν τοῖς εὐορίστοις τε καὶ ὑγροῖς ἡ ὡς κρᾶσις μῖξις, ετ εὐόριστα scrib.
Quaest. p. 5,13 Br. τότε T: τῷ δὲ conicio (τῷ iam Thurot), v. eandem oppositionem
p. 63,23 ss., fort. gravior corruptela statuenda 1 μιγνυμένων (ut vid. T) a: μιγνύμενα
VAN, tum καὶ add. N 2 alt. τὰ a: τοῦ AN τὰ ἐν τοῖς σώμασι in spatio om. V
μιγνυμένοις visibiliibus T 4 οὖν—δὴ om. T τὰ om. V πάθη—δὴ καὶ
in spatio om. V 4. 5 τῶν χρωμάτων τῶν ἐναντίων V 5. 6 οὐ γάρ—ἐπιπό-
λασιν in spatio om. V 6 ἐπιπλευσιν a 7 ante πρὸς add. καὶ a
8 πράγματα V δταν V τῷ] τὸ V 9 τῇ] τὶ V τοῦ] τῶν N
10 μὲν a (Arist.): om. TVAN ante μία add. ἡ a μία om. AN χρόα
a (Arist.) 12 δὲ τὰ V (τὰ T): δὲ οὐ τὰ a: om. AN ὥσπερ *(οὐ)* κατὰ τὰ ἔξω
coni. Diels 13 τῶν T: τὰ VAN: τὰς a 13. 14 κατὰ . . . λόγους] male πολλοῖς
λόγοις Arist. codd. LSUP 14 διαφέροντι V λόγους om. V ἐναντιολογίᾳ a
(corr. M) 15 λόγω] λέγει V τὰ MV: τὸ A: τὶ Na 16 ἡ τῆς ἐπιπροσθή-
σεως T? cf. p. 63,5 . 17 post γάρ add. καὶ T post ἔχεινων add. μὲν V (ut
testatur Mau) ἐλέγετο δύνασθαι ex T Thurot 19 τῇ ποιῆ om. V 23 post
ἄλλων add. τῶν AN ἀνατοθήτων N 24 δισφραντῶν a: δισφρητῶν VAN
25 ὃν γάρ T (cf. Arist. p. 445 b 23): τἱ γάρ ὃν V: ὅτε γάρ ὃν AN: ὅτι γάρ ὃν a
26 ἀναγκαῖον Arist. codd. EYM τὰ om. a ὡρισται V γένεσις] spat. iii
litt. AN

έναντιά, πέρατα τούτων τὰ ἔναντιά· τὰ μὲν γὰρ ἔναντιά πλεῖστον ἀλλήλων 137
διέστηκε, τὰ δὲ πλεῖστον διεστῶτα πέρατα, ὅταν ἐν ταῦτῃ ἡ διάστασις αὐτῶν
ἡ γένει. πάντα δὲ τὰ αἰσθητὰ ἔναντιώσιν ἔχει, ὥστε πάντων τῶν αἰσθη- 10
τῶν τὰ πέρατα ὄφρισται, καὶ διὰ ταῦτα καὶ τὰ μετάξυ. καὶ τί μὲν ἔστι τὸ
5 χρῶμα καὶ διὰ τίνα αἰτίαν πολλὰ χρώματα καὶ διαφέροντα ἀλλήλων ἔστιν
εἰρῆσθαι φησιν, ὅπερ ἦν προκείμενον. |

p. 440b27 Περὶ δὲ ψόφου, φησίν, εἴρηται πρότερον ἐν τοῖς Περὶ 138
ψυχῆς.

Προθέμενος περὶ αἰσθητῶν λέγειν, περὶ μὲν χρωμάτων, ἀλλὰ ἔστιν ὄρατά,
10 εἰργηκε, περὶ δὲ ψόφου καὶ φωνῆς ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς φησιν αὐτάρκως
εἰρῆσθαι. εἰργηκε δὲ ἐν ἑκείνοις διτὶ ψόφος μὲν ἔστι τοῦ ψιφητικοῦ ἐνέργεια,
ἔστι δὲ ψιφητικὸν μὲν ὁ ἀήρ, ἡ δὲ ἐνέργεια αὐτοῦ γίνεται ὡς ψιφητικοῦ ὁ
ὑποκειμένου, ὥστε καὶ πληγῇ τοιαύτῃ τε καὶ ὑπὸ τοιούτων ὁ φῶνος ὁντότης
15 πτεσθαι φερόμενος καλύεται· γίνεται δὲ τοῦτο, ὅταν θάττον ἡ ἀπὸ τῆς
πληγῆς κίνησις ἐν αὐτῷ γένηται τῆς οἰκείας αὐτοῦ θρύψεως. φωνὴ δὲ
πληγὴ τοῦ ἀναπνεομένου ἀέρος ὑπὸ τῆς ἐν τοῖς μορίοις τούτοις ψυχῆς πρὸς 10
τὴν καλούμενην ἀρτηρίαν μετά τίνος φαντασίας.

p. 440b28 Περὶ δὲ δσμῆς καὶ χυμοῦ λεχτέον· σχεδὸν γάρ ἔστι τὸ
αὐτὸν πάθος, οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς δέ ἔστιν ἔκατερον αὐτῶν.

20 Περὶ δσμῆς καὶ χυμοῦ προθέμενος λέγειν, ὃν τὸ μὲν τῇ δσφρήσει
αἰσθητόν ἔστι, τὸ δὲ τῇ γεύσει, τοῦ ἀμάρα αὐτῶν μνημονεῦσαι τὴν αἰτίαν 139
παρέθετο εἰπών σχεδὸν γάρ ἔστι τὸ αὐτὸν πάθος, οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς
δέ, τὸ μὲν αὐτὸν πάθος, διτὶ δοκεῖ αὐτῷ καὶ ὁ χυμὸς καὶ ἡ δσμὴ ἐναπο-
πλυνομένου καὶ ὥσπερ ἀποματτομένου τοῦ ἐν χυμοῖς ἕχροῦ ἐν τῷ ὑγρῷ 5
25 γίνεσθαι, οὐδὲ ἐν τῷ αὐτῷ δέ, διτὶ ὁ μὲν χυμὸς ἐν τῷ διδαστι, ἡ δὲ δσμὴ
μᾶλιστα μὲν ἐν τῷ ἀέρι, γίνεται δὲ καὶ ἐν τῷ διδαστι. ἀλλὰ περὶ μὲν

1 primum ἔναντιά VAN: ἐν αἰτίᾳ a: om. T ἀλλήλων om. T 3 γένει post ταυτῷ
ε T posuit Thurot 2. 3 διάστασιν ἐν γένει ἡ a 3 πάντα] differentia T
4 τούτῳ T alt. τὰ a: om. VAN: τὸ T 4. 5 τί—prius καὶ om. T 5 τίνα
om. T 6 εἰργεσθαι V 7 post ψόφου add. καὶ φωνῆς Arist., ipse Alex. v. 10
τοῖς] τῆς N 9 μὲν om. a (add. etiam M) 10 φωνῶν N τοῖς] τῆς N
11 ἐν ἑκείνοις] De an. B 8 13 ὑποκειμένης V 13. 14 ὥστε—δὲ τούτῳ] infra
lineam duxit et ἐνταῦθα ἡτοι λείπει τι (ἢ τὸ) τῇ γραμμῇ σημειωθὲν περισσεύει adnotat M
13 πληγῇ τοιαύτῃ ο T (plaga tali) scripsi: πληγῆς τοιαύτης (τοιαῦτα V) VANa ὑπὸ¹
τούτων V 15 πληγῆς] γῆς a (corr. M) οἰκείας V 16 τούτοις TVNa
(Arist. p. 420b28): τοῖς φωνητικοῖς M: τοῖς φωνητικοῖς τούτοις A. (cf. Alex. De an. p. 49,
10 Br.) 17 μετά] ab T 18 post χυμοῦ add. νῦν A(?)a (Arist. codd. EMYI.), sed
v. p. 184,4 Th. 19 οὐχουν τοῖς V 20 δσφρήσει] αἰσθήσει AN 21 τοῦ]
τῶν N 22. 23 οὐκ—πάθος om. AN 23. 24 ἐναποπλυνομένου Τα: ἐναποπλυνο-
μένη NVA 25 γίνεσθαι a: γινέσθαι VAN (factu esse) T διτὶ a: om. TVAN
26 prius μὲν om. a (habet etiam M)

τούτων προϊών δεῖται. εἰπὼν δὲ σχεδὸν τὸ αὐτὸ πάθος εἶναι, τουτέστι δὶ¹ 139
όμοίου πάθους ἔχατέραν τῶν ποιοτήτων τούτων γίνεσθαι, τοῦ ὄμοίων ὅντων
αὐτῶν καὶ ὄμοίως γινομένων ἐναργέστερον τὸν χυμὸν ἡμῖν τῆς ὑσμῆς εἶναι² 140
τὴν αἵτιαν προστίθησιν, διτὶ γάρ χειρίστην [τε] ἔχομεν αἰσθησιν τὴν
ὅσφρησιν τῶν τε ἄλλων ζῴων καὶ πασῶν τῶν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς αἰσθή-
σεων, ἀκριβεστάτην πάλιν τὴν ἀφήν τῶν τε ἄλλων αἰσθήσεων καὶ τῶν
ἄλλων ζῷων (διὰ τοῦτο γοῦν οὐδὲ τὰς ὑπερβολὰς τὰς κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ
Θέρος φέρειν | ὄμοίως τοῖς ἄλλοις δυνάμεθα)· καὶ ἡ γεῦσις δὲ ἀφῆς. εἴρηκε³ 141
δὲ περὶ τούτων καὶ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς.

10 p. 441a3 'Η μὲν οὖν τοῦ ὄντος φύσις βούλεται ἄχυμος εἶναι.

Πρῶτον τοῦ περὶ χυμῶν ἄρχεται λόγου, καὶ τὸ μὲν <τὸ> ὄντωρ ἄχυμον
εἶναι καθ'⁴ αὐτὸ καὶ μὴ αἰσθητὸν τῇ γεῦσει ὡς ἐναργὲς λαμβάνει (τὰ γάρ⁵
μάλιστα καθαρὰ καὶ εἰλικρινῆ ὄντατα τοιαῦτα), οὐδὲ ἄλλο δέ τι τῶν ἀπλῶν
σωμάτων ἔγχυμον καθ'⁶ αὐτό, ὡς ἔρει. ἐπει δὲ δοκεῖ ἐν τοῖς ὄντατῶνεσιν
15 ὁ χυμὸς εἶναι καὶ ἡ γεῦσις διὰ τοῦ τοιούτου ὑγροῦ γίνεσθαι (ἄνευ γάρ
τοιαύτης ἕγροτητος οὐχ οἷόν τε γεῦσιν γίνεσθαι, <ώς> ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς⁷ 10
εἰρηται, ἀλλ' ἔστι παρὰ τὰς τῶν ὑγρῶν μεταβολάς), πῶς δ'⁸ ἐν τούτῳ
γίνεται ζῆται, καὶ πρῶτον γε ἐκτίθεται τὰς προκαταβεβλημένας δόξας περὶ⁹
τούτων, αἱς ἀντεπῶν ἐκτίθεται τὴν δόξαν τὴν ἑαυτοῦ. Ἡ γάρ ὡς Ἐμπε-
20 δοκεῖ δοκεῖ, ἀνάγκη τὸ ὄντωρ ἔχειν ἐν | αὐτῷ πάντα τὰ γένη πάντων¹⁰
τῶν χυμῶν, τουτέστι πάντα τὰ εἰδῆ τῶν χυμῶν, ἐγκαταμεμιγμένα,
ἀναίσθητα δὲ διὰ μικρότητα, τουτέστι διαφεύγοντα τὴν αἰσθησιν διὰ
τὴν μικρότητα, καὶ δηλονότι διεσπάρθαι καὶ διάγονον ἔγχυμον μεμῖχθαι, δταν

1 προϊών] p. 441b15 ss. 2 ἔχατέριν V τούτων ομ. V 2. 3 τοῦ ὄμοίων
δητῶν αὐτῶν καὶ V: quare similibus et eisdem T: τοῦ δροσού (δικ A) ὃν αὐτῶν καὶ AN:
τῶν δροσίων αὐτῷ καὶ a 3 χυμὸν ἡμῖν in spatio om. V 4 προσθήκειν a
γάρ ερεχεγετικούm esse vid. cf. ad. p. 238,2 Th. te delevi αἰσθησιν ομ. a
5 ἄλλων ομ. T et Arist. codd. PSU (cf. p. 218,3 Th.) πασῶν ομ. a αὐτοῖς a
(v. p. 218,4 Th. et Arist.): om. TVAN 5. 6 post αἰσθήσεων add. τῶν δὲ λοιπῶν
αἰσθησεων a 6 prius τῶν — καὶ ομ. T 7 alt. τὰς] τῶν V 8 ἀφή coni.
Thurot (ἀφή τις Arist.), cf. p. 195,12 Th., an <διτί> ἀφῆς? 9 καὶ ομ. a (habet etiam M)
Περὶ ψυχῆς] B 9 p. 421a9 ss. 11 τοῦ] τῆς N χυμῶν TN: χυμοῖς V: χυμοῦ Aa
τὸ add. Diels 12 post εἰναι add. et rursus del. λέγεται V ἐνεργὲς V 12—14 τὰ—
ἔρει ομ. a (habet etiam M) 13 καθαρὰ ομ. V δ' ἔτι N: aliquid adhuc T
14 ἔγχυμα N ὡς ομ. T 15 τοῦ ομ. a (habet etiam M) φαίνεσθαι T? (apparere)
16 γεῦσιν] χυμὸν V ὡς add. Thurot Περὶ ψυχῆς] B 10 p. 422a17 ss.
17 παρά] περὶ VN ὑγρῶν] corporum T δ' del. aut δὴ coni. Thurot
18 γίνεται ομ. T καταβεβλημένας V 19 ἐκτίθεται V (inducit T): περὶ A Na
post ἑαυτοῦ add. στρέφεται a 20 bis τὸ habet A αὐτῶ V Aa: ἑαυτῶ N πάντων
post χυμῶν AN: ομ. T (Arist. et πάντα et πάντων ομ.) 21 τουτέστι bis habet V
τουτέστι—χυμῶν ομ. T 22 post διὰ add. τὴν V σμικρότητα Aa: σμικρότητος N
23 σμικρότητα a δῆλον ὅτι VN ἔγχυμα AN 23—68,2 cum autem a sapo-
ribus et plantis que putantur aliquem habere tactum fiunt et congregati fuerint T

δὲ ὑπὸ τῶν φυτῶν ἡ ὄλως ὑπὸ τῶν χυμόν τινα ἔχειν δοκούντων ἐλκυσθῆ¹⁴¹ καὶ ἀθροιζῆ¹⁴¹ τε καὶ ἅμα γένηται πλείω ὅμοια ἀλλήλοις, τότε αἰσθητὰ ἐν τούτοις αὐτὰ γίνεσθαι καὶ διαφέροντα (τὰ) ἀπὸ τοῦ ὄντος ἐλκυσθέντα ἀναίσθητα.

5 "Ἡ δεῖ τοὺς χυμοὺς οὕτως ἐκ τοῦ ὄντος ἀεὶ γίνεσθαι, ἡ μὴ ἔχειν μὲν τὸ ὄντωρ τοὺς χυμοὺς ἤδη κατ' ἐνέργειαν, εἰναι δὲ αὐτὸ διληγον τῶν χυμῶν. 10 τὸ δὲ οἶον πανσπερμίαν χυμῶν εἰπεν ἀντὶ τοῦ πάντων τῶν χυμῶν ἔχειν ἐν αὐτῷ τὰ γεννητικά, οὐ μὴν κατὰ ταύτῳ μόριον δεκτικὸν εἰναι. καὶ γάρ οἱ πάντα ἐν πᾶσι μεμιχθεὶς λέγοντες, ὡς Ἀναξαγόρας, ἐκ πάντων μὲν 142 10 πάντα ἐκκρίσει γεννῶσιν, οὐ μὴν δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ μορίου διαφέροντα. ἐκ γάρ τοῦ αὐτοῦ μέγιμπτος τῇ μὲν ἐκκρίσει τῶν ὄντων καὶ τῇ πρὸς ἀλληλα συγχρίσει ὄντοῦ φησι γίνεσθαι, τῇ δὲ τῶν νεύρων νεύρου, ἀλλ' οὐ τῇ τῶν ὄντων νεύρουν. τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ τὸ ὄντωρ φησὶν διληγον τῶν 5 χυμῶν εἰναι, οὐχ ὡς ἐκ τοῦ τυχόντος τὸν τυχόντα χυμὸν γίνεσθαι, ἀλλ' 15 ὡς ἐκ τοῦδε τόνδε κατ' ἐπιτηδειότητα τοῦ λαμβανομένου ὄντος πρὸς ἔκκαστον τῶν χυμῶν, ὡς ἀπαντας μὲν ἐξ ὄντος γίνεσθαι, ἄλλον δὲ ἐξ ἄλλου μέρους καὶ κατὰ τὰς τῶν διαφόρων ὄντάτων πέψεις τε καὶ συστάσεις τὴν τῶν χυμῶν διαφοράν, τῷ εἰναι μὲν ἐν τῷ ὄνται τὰ πάντων γεννη- 10 τικὰ τῶν χυμῶν σώματα. οὐ μὴν ἐν πᾶσι ταύτᾳ, ἀλλ' ἐν μὲν τῷδε τινὶ 20 τὰ τούτων, ἐν δὲ τῷδε πάλιν τὰ ἄλλου τινός, καὶ οὕτως γίνεσθαι μέν τοὺς χυμοὺς ἐκ τοῦ ὄντος πάντας (ώ;) ἐξ ὅλης, (ώ;), ἐξ ὧν τὸ ὄντωρ ἐστίν, | ἐκ 143 τούτων γίνεσθαι τοὺς χυμούς, οὐ μὴν τὸν τυχόντα χυμὸν ἐκ τοῦ τυχόντος ὄντος τῷ μηδὲ ἔχειν πᾶν μόριον ὄντος τὰ πάντων τῶν χυμῶν γεννη- τικὰ σώματα ἐν αὐτῷ. εἴη δ' ἀν διὰ τούτων μνημονεύσας τῆς δόξης τῶν 25 περὶ Δημόκριτον, οἱ τὰς ἀτόμους στοιχεῖα πάντων ἔθεντο. ὅτι δὲ ἡ δόξα εἰ αὗτη ἀλλη τῆς Ἐμπεδοκλέους δῆλον· κατὰ μὲν γάρ τὴν Ἐμπεδοκλέους δόξαν προϋπάρχουσιν ἐνεργείᾳ οἱ χυμοὶ ἐν τῷ ὄνται, κατὰ δὲ ταύτην γίνονται [καὶ] κατ' ἐπιτηδειότητα τὴν πρὸς αὐτοὺς τῶν τοῦ ὄντος μορίων.

1 prius τῶν οι. a (habet etiam M) alt. τῶν τὸν V 2 τε οι. a
 αἰσθητὰ a: αἰσθητὸν TVAN 3 αὐτὸν γενέσθαι TVAN τὰ T (cf. notam proximam):
 οι. VANa post ὄντος add. ἐν τοῖς διάφορα τὰ (διαφόροις τοῖς a) ἀπὸ τοῦ ὄντος VAA:
 οι. TN ἐλκυσθεῖσιν a 5 ἡ δεῖ MVA (sed oportet T): εἰδῆ a: ἡ δεῖ γεῦν N (e corr.
 Thuroti B) 6 αὐτὴν V 7 οἷον σπέρμα χυμοῦ V 8 ἔχειν οι. T αὐτῶ libri
 καθ' αὐτὸ τὸ μόριον a μόριον οι. V 9 οἱ εἰ AN πάντων T (Alex.
 apud Simpl. in Phys. p. 173,20 D.): πάντας VANa 10 πάντα T: πᾶν τῇ VANa
 11 διπῶν a (corr. M) 12 συγκινήσει V τῶν οι. a (habet etiam M)
 νεῦρον] νεῦρα a 13 δῆ T φησὶν TAN: φασὶν V: φησὶ post τρόπον a
 15 τοῦ οι. AN λαμβανόμενον ΛΝ: accipere T 16 ἀπαντῶν V: ἀπαντα Aa
 ἄλλα a 17 στάσεις V 18 τὴν οι. N διαφορὰς N 19 ταῦτα V:
 ταῦτα a 20 prius τὰ οι. V sed in hoc quidem quedam horum, in hac autem iterum
 qui huius aut que alciuius alterius iterum et sic fieri T 21 prius ως T: οι. VANa
 alt. ως (tamquam) T: οι. VANa 23 μὴ Ta (μηδὲ etiam M) ὄντος] σώματος T
 τῶν οι. AN 24 αὐτῶ VAA εἴη δ' ἀν] non tamen in omnibus eadem T
 recordatur T τῆς] τοῖς AN δόξης τῶν οι. AN τῶν a: τῆς V(T?)
 25 οἱ οἷον N δὲ . . . ἔθετο T πάντα V 26 μὲν οι. a (habet etiam M) 27 ἐνεργείᾳ
 post χυμοὶ a οἱ χυμοὶ οι. T in aquis T 28 καὶ cum T del. Thurot

Τρίτην προστίθησι δόξαν ταῖς προειρημέναις τὴν λέγουσαν τὸ μὲν 143
οὐδωρ αὐτὸ μηδεμίαν ἔχειν διαφορὰν ἐν αὐτῷ, ὡς ἐκ τοῦδε μὲν τοῦ μέρους 11
αὐτοῦ τόνδε γίνεσθαι τὸν χυμόν, ἐκ τοῦδε δὲ ἄλλον, ἀλλ’ ὅμως παντὸς
χυμοῦ ὅλην εἶναι, αὐτὸ δὲ τὸ πικητικὸν τῶν ἐν τῷ οὐδατὶ χυμῶν γινομένων
5 τῆς τῶν ἐν αὐτῷ γινομένων χυμῶν διαφορᾶς αἰτιον γίνεσθαι, οἷον εἴ τις
τὸν ἥλιον ἢ ὅλως τὸ θερμὸν | λέγοι πικητικὸν τῶν χυμῶν. τῷ γάρ μᾶλλον 144
ἢ ἡττον [τῷ] θερμαίνειν καὶ τῇ τῆς θερμότητος διαφορᾷ καὶ τῇ πέψεως
τῆς ἀπὸ τῆς θερμότητος γινομένης τὴν τῶν ἐν τῷ οὐδατὶ χυμῶν διαφορὰν
ἀνάπτουσιν.

10 Εἰς τὸ δὲ τὰς προειρημένας δόξας, πρῶτον πρὸς τὴν Ἐμπεδοκλέους 5
ἐνίσταται καὶ δείκνυσιν αὐτὴν ψευδῆ τε καὶ ἐπιπόλαιον. εἰ γάρ ἐν τῷ
οὐδατὶ οἱ χυμοὶ καὶ τῷ ἔλκειν σύντοις τὰ φυτὰ οἵ τε ἐν τοῖς καρποῖς
χυμοὶ καὶ οἱ ἄλλοι καὶ αἱ διαφοραὶ αὐτῶν ἐν τῷ ἔλκομένῳ οὐδατὶ καὶ
ἀπὸ τούτου, ἔδει, δτε μὴ ἔλκει τὰ φυτὰ τὸ οὐδωρ, μηκέτι μεταβολὴν τῶν
15 χυμῶν τῶν ἐν τοῖς καρποῖς αὐτοῖς γίνεσθαι, ἀλλὰ μένειν αὐτοὺς τοιούτους, 10
ὅποιοι ἀπὸ τοῦ οὐδατος ἐλήγουσαν τε καὶ εἰλκύσθησαν. νῦν δὲ ὁρῶμεν
μετὰ τὸ ἀφαιρεθῆναι τοὺς καρποὺς ἐκ τῶν φυτῶν καὶ τεθῆναι ἐν τῷ ἥλιῳ,
ἀφαιρεθέντων αὐτῶν τῶν σκεπόντων αὐτοὺς περικαρπίων, ὡς ἐπὶ τῶν κα-
ρύων, πλείστην αὐτοὺς μεταβολὴν ἐν τῷ θερμαίνεσθαι λαμβάνοντας. | καὶ 145
20 τὸ ἄλλ’ ἐν αὐτῷ τῷ περικαρπίῳ μεταβάλλοντας ἵστην ἣν εἴη τῷ
‘ἄλλα παρὰ τὴν τοῦ περικαρπίου μονήν τε καὶ ἀφαίρεσιν ἀλλασσομένους
καὶ μεταβάλλοντας ἐν τούτῳ καὶ γινομένους ὅποιοι εἰσιν.’ οὖ σημεῖον τὸ
περιατρεθέντων αὐτῶν μεταβάλλειν κατὰ τοὺς χυμοὺς αὐτὰ δύνασθαι. ἀλλὰ 5
καὶ τὸ ἀφαιρουμένων απὸ τῶν φυτῶν’, οἱ ἀφαιροῦνται τῷ τὰ ἐν οἷς εἰσιν ἀφαιρε-
θῆναι. εἰσὶ δὲ ἐν τοῖς περικαρπίοις ἀπεπτά τέ τυγα καὶ πικρά, ἢ ἀφαιρε-
θέντα μείναντά τινα χρόνον πέσσεται τε καὶ ἐδώδιμα γίνεται, ὡς τοῦ ὅντος
ἐν αὐτοῖς ὑγροῦ μεταβάλλοντος κατὰ τοὺς χυμούς, ἀλλ’ οὐκ ἐκ τοῦ ἐκτὸς 10
οὐδατος τῶν χυμῶν σπωμένων. ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν καρπῶν διαχριθέντες
30 τε καὶ χωρισθέντες οἱ χυμοί, ὡς ἀπὸ τῶν σταφυλῶν ὁ οἶνος καὶ τὸ ἔλαιον

1 προτίθησι N	opinionem aliam a predictis T	2 αὐτὸ om. T	αὐτῷ libri
3 ὄμοιως a	4 τῶν] τῷ a (τῶν etiam M)	5 ante τῆς add. καὶ T, fort. recte	
αἴτιον] τακεν T	6 ἡ om. V	7 ἡ] καὶ T	τῷ del. Thurot cum T
τῇ om. AN	8 ὑπὸ AN	χυμῶν om. a (habet etiam M)	10 εἰπὼν δὲ
conī. Diels	δὲ] δὴ a	τὸν Ἐμπεδοκλέα a	11 ἐπιπταίον V
μηκέτι MAN	15 αὐτοῖς T: αὐτῶν VANa	17 καὶ om. AN: τῷ ?T	14 μὴ]
δεῦθηνai V	18 περικαρπέων V	19 μεταβόλων a (corr. M)	ἐν] etiam T
20 τὸ] τόδε N	αὐτῷ] τῷ V	μεταβάλλοντες Λ: μεταβάλλον N: permuteante T	
τῷ V: τοῦ AN: om. a	20. 21 τῷ ἄλλᾳ in spatio vi litt. om. T	21 παρὰ	
scripsi (cf. p. 74,20): περὶ TVAN: κατὰ M: om. a		scripts	
21. 22 ablationem sed salvatos (= ἄλλα σωζόμενους) et permulatos hoc factos T		22 prius	
καὶ T: ἡ VANa	ἐκ τούτου V	alt. καὶ om. AN	23 δύνασθαι Thurot (T?):
23 δύνασθαι VANa	ἄλλα om. V	24 τὸ καὶ V	εἰργένει V
24 τὸ καὶ V	περικαρπίων V	25 πέπτεται AN	
25 πέπτεται AN		26 ἀ: om. TVAN	28 κατὰ] καὶ V
26 ἀ: om. TVAN		29 σπωμένων Thurot: σπομένου VANa	30 τε om. T
30 τε om. T	χωρισθέντος TAN	καὶ om. T	διαχριθέντος TAN
			χυλοί coni. Thurot

ἀπὸ τῶν ἐλαιῶν, πολλὰς ἵσχουσι διαφορὰς κατὰ τοὺς χυμοὺς καὶ μεταβολάς. 145
ἔξι ὧν δῆλον ὅτι μὴ τῷ ἀπὸ τοῦ ὄδατος αὐτοὺς ἐγγίγεσθαι ἐνυπάρχοντας
αὐτῷ ἐνεργείᾳ τὴν οὐσίαν ἔχουσιν. ἀλλὰ καὶ ἐψόμενοι οἱ χυμοὶ παντο- 146
δαποὶ γίνονται· καίτοι γε οὐκέτι σπῶνται ἐκ τοῦ ὄδατος. οὖτως ἐψόμενος
5 ὁ οἶνος καὶ τὰ ἄλλα τοὺς χυμοὺς ἐν τῇ ἐψήσει παντοδαποὺς ἴσχει.

Ἐπίπλον δὲ ταῦτα πρὸς τὴν δόξαν τὴν Ἐμπεδοκλέους, ὁμοίως τούτῳ δ
φησὶν ἀδύνατον καὶ τὸ πανσπερμίας ὄλην εἰναι τὸ ὄδωρ τῷ ἔξι ἄλλου
μορίου αὐτοῦ ἄλλον γίνεσθαι χυμόν. ὄρυμεν γὰρ ὅτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὄδατος
διαφέροντες χυμοὶ γίνονται, ὥσπερ καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς τροφῆς διαφέροντα
10 σώματα· καὶ γὰρ νεῦρον καὶ δστοῦν καὶ σάρκας καὶ φλέψ. ἡ γὰρ τῷ τὰ
λαμβάνοντα τὸ ὄδωρ διαφέρειν ἀλλήλων, ὡς τὰ φυτὰ ἐγγὺς ἀλλήλων 10
ὄντα, εἰ τὸ μὲν εἶη ἄμπελος, τὸ δὲ συκῆ, τὸ δὲ ἐλαῖα, τὸ δὲ ἄλλο τι·
ἄλλα καὶ ἐν ἑκάστῳ φυτῷ (θῆλοι) ἄλλον μὲν χυμὸν (εἶναι) τοῦ φύλλου,
ἄλλον δὲ τοῦ περικαρπίου, καὶ αὐτοῦ τούτου ἄλλον μὲν ὄντος ἀπέπτου,
15 ἄλλον δὲ πεπεμένου. ἄλλα καὶ διλα; πλασματώδης ἡ δόξα καὶ οὐδὲν
πιθανὸν ἔχουσα. |

Δεῖξας δὲ καὶ ταύτην τὴν δόξαν ἄποπον, ἐπὶ τὴν τρίτην μέτεισιν, 147
ἥτις αὐτὸς μὲν τὸ ὄδωρ ἀδιάφορον ἔλεγεν εἶναι, αἴτιον δὲ τὸ πάντων ποιη-
τικὸν καὶ κινητικὸν αὐτοῦ, τοῦτο δε ἡν τὸ θερμόν, (ψ) τῆς ἐν αὐτῷ τῶν
. 20 χυμῶν γενέσεως τε καὶ διαφορᾶς τὴν αἰτίαν ἀνατίθησιν. αἴτιαται δὲ καὶ δ
ταύτης τῆς δόξης τὸ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ λέγειν μόνου ἐν τῷ ὄδατι γίνεσθαι
χυμούς· συνεργὸν μὲν γὰρ καὶ τὸ πῦρ καὶ τὸ θερμὸν τῇ τῶν χυμῶν γενέσει,
ώς γη, ἐν τῷ ὄδατι, ὡς καὶ αὐτός φησιν, οὐ μὴν μόνον αὐτὸς δύναται
ποιητικὸν εἶναι τῶν χυμῶν. δεικνὺς λαμβάνει δῆτι λεπτότατον πάν- 10

1 ἐλαιῶν a post ἐλαιῶν adid. κειμένων VA, κειμένοις N πολλὰ a 2 ἐνυπάρ-
χοντας V: ἐνυπάρχοντος TANa, quo servato αὐτοῖς coni. Thurot 3 ἔχουσιν TV: ἔχουσῶν a:
ἔχει AN χυλὸν coni. Thurot 4 οὐδὲ ἐπισκῶνται a post σπῶνται adid. γε VN
5 ἴσχει TVAN: ἔστιν δτε ἔχει a 7 πανσπερμίας (T)a (Arist. codd. EMSP): πανσπερμίαν
AN (Arist. LUY): πᾶν σπέρμα V εἶναι τὸ ὄδωρ ὅλην Arist. codd. praeter PS τῷ]
τὸ A 8 prius αὐτοῦ TAN: αὐτῶν V: αὐτῶν a 9 prius διαφέροντα V καὶ om. TV
10 ἥ] καὶ a (Thurot): si T οὐ γάρ τοι τὰ . . . διαφέρει μόνον expectem, aut fort.
post διαφέρειν lacuna statuenda est: εἰ γὰρ τῷ λαμβάνειν τὸ ὄδωρ διαφέρουσιν ἀλλήλων T?
11 διαφέρειν (διαφέρουσιν) Thurot τὰ οὐ. a (habet etiam M) 13 καὶ om. T
ἐν] εἰ N φυτῷ om. T δῆλον (palam) et εἶναι T: om. VANa ἄλλων V
χυμὸν MTVAN: om. a φύλου V 15 πεπεμένον N οὐδὲν TAA: οὐδὲ VN
16 ἔχουσα Ta: ἔχουσαν V: ἔχει AN 17 et cum ostendisset hanc T δὲ om. AN
18 αἴτιον δὲ τὸ πάντων a (cf. Arist. p. 441-9): πάντων δὲ TVAN 18. 19 ποιητικῶν
καὶ κινητικῶν A: ποιητικὰ καὶ κινητικὰ N 19 ψ Thurot: δ T: om. VANa 20 αἰτίαν]
αὐτὴν V ἀνατίθησιν T: ἀνατίθεσις Va: ἀνατίθειται AN 21 eage mutes ταύτην
τὴν δόξαν (sic T) τοῦ ὑπὸ (v. p. 74,22) τὸ] τῷ T μόνους N (μόνον Aristoteli
restituendum cum LP, v. p. 71,14. 20) 22 συνεργὸν TAN (cf. p. 71,14): συνεργεῖν
Va: συνεργεῖ Thurot μὲν om. T καὶ—καὶ om. T post πῦρ add. τε Aa
τῷ] τῷ a (τῇ etiam M) 23 ως γη om. a alt. ως Ta: om. VAN, quos neque
hic neque infra (δύνασθαι) secutus sum, ne cogerer vocem γη in γῆν mutare
δύναται T: δύνασθαι VANa 24 δτε N 24. 72,1 τῶν πάντων male Arist.
codd. EMY

τῶν τῶν οὐτως ὑγρῶν, τουτέστι τῶν ἀναπληστικῶν, τὸ ὄδωρ ἐστί. διὸ 147
οὐδὲ παχύνεται θερμαινόμενον καθ' αὐτό. εἰ δὲ μὴ παχύνεται, οὐδὲ χυ-
μόν τινα λαμβάνει αὐτὸ καὶ αὐτὸ θερμαινόμενόν τε καὶ ἔψυχον· πάντες
γάρ οἱ χυμοὶ πάχος ἔχουσι. εἰπὼν δὲ λεπτότατον εἰναι πάντων τῶν τοι-
δούτων ὑγρῶν τὸ ὄδωρ, τὸ ἔλαιον ἐπιπολάζειν τῷ ὄδατι φησιν οὐ διὰ λεπτό- 15
τητα, ἀλλὰ | διὰ γλισχρότητα, καὶ ταύτη καὶ ἐπεκτείνεσθαι ἐπὶ 148
πλέον καὶ ἀναπληστικὸν μᾶλλον τοῦ ὄδατος εἰναι διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.
τὸ δὲ ὄδωρ ψαθυρὸν καὶ εὔθρυπτον· διὸ καὶ οὐκ εὐφύλακτον οὐδὲ ἀνα-
πληστικὸν ὄμοιώς. λαβῖσθαι δὲ τὸ εἶναι λεπτότατον τὸ ὄδωρ, πιστοῦται 5
10 τοῦτο καὶ διὰ τοῦ θερμαινόμενον αὐτὸ καθ' αὐτὸ [τῷ] μῆδεμίαν σύστασιν λαμ-
βάνειν· διὰ δὲ τὴν λεπτότητα οὐ παχύνεται ἔψυχον· τε καὶ θερμαινόμενον.
πάντες δὲ οἱ χυμοὶ ἐν συστάσει τινί, ὡστ' εἰ μὴ τὸ ὄδωρ ὑπὲ τοῦ θερμοῦ
συνίσταται καθ' αὐτό, οὐδὲ ἀν τῶν ἐν αὐτῇ γινομένων χυμῶν τὸ θερμὸν
μόνον αἰτίον εἴη, ἀλλὰ συναίτιον.

15 Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ διεῖξας ὅτι τὸ θερμὸν συναίτιον μὲν τῆς τῶν χυ-
μῶν ἐν τῷ ὄδατο γενέσεως ἐστιν, οὐ μὴν αἰτίον, ἐφεκῆς τὴν αὐτοῦ δόξαν
προστίθησι λέγων· φαίνονται δὲ οἱ χυμοὶ ὄσοιπερ καὶ ἐν τοῖς περι-
καρπίοις οὗτοι ὑπάρχοντες καὶ ἐν τῇ γῇ. λαμβάνει δὲ διὰ τούτων
τὰς τῶν | χυμῶν ποιότητας πάσσας καὶ ἐν τῇ γῇ εἶναι. δι' οὐ πιστοῦται 149
20 τὸ μὴ μόνον τὸ ὄδωρ αὐτάρκες πρὸς χυμὸν σύστασιν τε καὶ γένεσιν εἶναι,
ἀλλὰ τῷ παρὰ τῆς γῆς τι λαμβάνειν γίνεσθαι τοιοῦτον. τούτου δὲ μαρ-
τυρίοις χρῆται τῇ τε τῶν ἀρχαίων φυσιολόγων τῶν πλείστων δέξῃ, οἱ δὲ
τοιοῦτόν φασι τὸ ὄδωρ εἶναι, δὲ οὐας ἀν γῆς πορεύηται, ὡς παρὰ
τῆς γῆς τοῦ ὄδατος; τὸν χυμὸν λαμβάνοντος, ἀλλὰ καὶ [ἐκ] τῇ ἐναργείᾳ. τά τε
25 γάρ ἀλμυρὰ τῶν ὄδατων τῷ διὰ τῆς τοιαύτης γῆς διηθεῖσθαι τοιαῦτά
ἐστιν (οἱ γάρ ἀλλες εἰδός τι τῆς γῆς εἰσι, δι' ὧν τὸ διηθούμενον ὄδωρ ἀλ-
μυρὸν γίνεται), καὶ καθόλου ὅποια ἀν ἡ τῆς γῆς ποιότης γῆ, τοιοῦτος καὶ 10
οἱ χυμὸς τοῦ δι' αὐτῆς ἥρεντος γινόμενος ὄρχται, διὰ μὲν ἀσφαλτώδους
ἀσφαλτώδης, διὰ δὲ πικρᾶς πικρός· τὰ γοῦν διὰ τῆς τέφρας διηθούμενα

1 οὐτως] οιω. a (Arist.): ὄντως V, cf. v. 4
4 πάχος] πάντος Λ: πάντως N 8 δὲ] τε a 3 πάντες Va (Arist.): πάντως TAN
prius καὶ οι. T 9 alt. τὸ οι. AN 10 καὶ οι. T ψαθυρὸν (Τ)α: ψαθυρὸν V: ψαρὸν AN
θερμαινόντος VANa τῷ cum T del. Thurot 11 δὲ] γάρ α θερμαινόμενον T:
αἰσθόμενον V 13 ante καθ' add. καὶ V 16 ἐστιν οιω. a (habet etiam M)
αὐτοῦ Va (proprietam T): αὐτὴν ΛN 17 προτίθησι N λέγων] εἰπών AN
19 καὶ οι. a (habet M) 20 χυμὸν V 21 ss. cf. Quæst. p. 98,27ss. Br. post ἀλλὰ
add. καὶ a παρὰ Τα: περὶ VAN τούτου Thurot: τούτοις TVANa 21. 22 μαρ-
τυρῶν V 22 φυσιολογία τῶν πιστῶν δέξῃ V φιλοσόφων T τῇ δέξῃ a 23 πορεύηται
ex Arist. Thurot: πορεύοντο VANa ως οιω. A παρὰ] περὶ V 24 τῇ ἐναργείᾳ
scripsi: ἐκ τῆς ἐναργείας V: ἐκ τῆς ἐνεργείας TAN (sed T οιω. καὶ, unde ortum est inter-
polatum ἐκ): ἐκ τῆς ἐ. (τῇ πίστει) male coni. Thurot 25 τῶν ὄδατων MTVAN: οιω. a
τῆς τοιαύτης M: τοιαύτης TVAN: τῆς αὐτῆς a διηγεῖσθαι V: διαθεῖσθαι AN
26 γάρ] μὲν V ἀλλες AN τῆς οιω. V ἐστι V 27 ἡ Va: γι A:
ἡ N γι οι. N 28 ὄδατος add. T, fort. recte 28. 29 σφαλτώδους σφαλτώδης V

πικρὰ γίνεται. διὰ τοῦτο γάρ καὶ πλεῖσται πηγῶν καὶ κρηνῶν εἰσι διαφοραί· | αἱ μὲν γάρ πικραὶ τῶν κρηνῶν εἰσιν, αἱ δὲ ὁξεῖαι παρὰ τὰς 150 τῆς γῆς δι’ ἡς ῥέουσι διαφοράς. ίστόρηται δὲ τὰ τοιαῦτα Θεοφράστῳ ἐν τοῖς Περὶ ὕδατος. διὰ τοῦτο οὖν φησιν εὐλόγως καὶ τοὺς χυμοὺς ἐν τοῖς 5 ἔκ τῆς γῆς φυσικούς, τουτέστιν ἐν τοῖς φυτοῖς, καὶ ταύτῃ τρεφομένοις μετὰ ὑγρότητος ἐγγίνεσθαι μᾶλιστα. λαμβάνει γάρ καὶ σπῆ τὸ ἀπολαῦσαν 10 τῆς γῆς ὕδωρ, ἐν ᾧ καὶ δι’ ἡς ῥέον αὐτὰ τὰ φυτὰ δέχεται αὐτό. οὐχ ὡς τῆς γῆς δὲ ἐγχύμου κατὰ τὴν αὐτῆς φύσιν οὔσης λέγοι ἄν (οὐδὲν γάρ τῶν ἀπλῶν σωμάτων τῇ αὐτοῦ φύσει ἐγχύμον εἶναι δικεῖ), ἀλλ’ ὡς πρώτης 15 αὐτῆς κατὰ τὴν [ἥ] πρός τινα ὑγρότητα ὑπὸ θερμότητος μᾶλιν πασχούσης 10 τε καὶ δεχομένης ταῦτα. οὐ γάρ τοῦτο λέγει, ὅτι παρὰ τῆς γῆς ἐχούσης ἥδη τοὺς χυμοὺς πάντας ἐνεργείᾳ τὸ ὕδωρ λαμβάνει· οὐχέτι γάρ ἄν ἦν ὁ λόγος αὐτῷ καθόλου περὶ γενέσεως χυμῶν, ἀλλὰ περὶ τῶν ἐν τῷ ὕδαι. τοῦ δὲ ἀπὸ τοῦ ἔηροῦ τοῦ ἐν τῇ γῇ τὴν γένεσιν τῶν χυμῶν ἐν τῷ ὑγρῷ 15 γίνεσθαι μαρτύριον παρέθετο τὸ καὶ | τῆς ἥδη ποιότητάς τινας ἡ χυμὸς 151 ἐχούσης γῆς ἀπολαύειν τὸ διηθούμενον ὕδωρ δι’ αὐτῆς, ὡς πεφυκὸς πάσχειν ὑπὸ αὐτῆς· ὑγρότης δ’ ἄν τις εἴη καὶ ἡ ἐν τῇ γῇ τὸν χυμὸν δεδεγμένη.

Εἰπὼν δὲ τοῦτο, καὶ κατὰ τί εὐλόγον πάσχειν τι τὸ ὕδωρ ὑπὸ γῆς 5 λέγει. πάσχειν γάρ πέφυκε τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ αὐτῷ ἐναντίου, 20 ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα ἐναντία ὑπὸ τῶν ἐναντίων αὐτοῖς. ἐναντίον δὲ τῷ ὑγρῷ τὸ ἔηρον· ἔστι δὲ ἔηρὸν ἡ γῆ μᾶλιστα. ἔστι μὲν γάρ καὶ τὸ πῦρ ἔηρόν, διὸ καὶ ὑπὸ τούτου πάσχει τὸ ὑγρόν· ἀλλ’ ἔστι τὸ μὲν πῦρ μᾶλιστα εἰδοπεποιημένον κατὰ τὸ θερμόν, εἰ καὶ διὰ τοῦ μᾶλιστά ἔστι καὶ ἔηρόν, ἡ δὲ 10 γῆ κατὰ τὸ ἔηρόν, εἰ καὶ ψυχρά ἔστιν. εἰπε δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ πυρὸς πάσχειν 25 αὐτό, οὐκ ἀργῶς· εἰς γάρ τὴν τῶν χυμῶν τῶν γινομένων ἐν αὐτῷ γένεσιν καὶ τὸ θερμὸν συντελεῖ, οὐχ ἡ γῆ μόνη. εἰρῆσθαι δέ φησι ταῦτα ἐν τοῖς περὶ | στοιχείων, λέγων τὰ Περὶ γενέσεως καὶ φυορᾶς. ἐν ἔκείνοις γάρ 152 μᾶλιστα τὸν περὶ τῆς φύσεως τε καὶ οὐσίας τῶν τεσσάρων σωμάτων, ἀ καὶ στοιχεῖα λέγεται, λόγον πεποίηται. ἐν οἷς εἰρηκε καὶ κατὰ τί μᾶλιστα 30 εἰδοποιεῖται τῶν σωμάτων τῶν ἀπλῶν ἔκαστον, διὰ τὴν μᾶλλον ὑπὸ 5

1 ss. cf. Alex. in Meteor p. 88,24 ss. II.	πλεῖσται καὶ α	πλεῖσται οὐ. AN
ante πηγῶν add. καὶ V	πηγῆς N	3 τροφάστω N
cf. Oder, Philologus, Suppl. vii p. 280	εὐλογία V	4 Περὶ ὕδατος]
ταῦτα V	8 δὲ] δι’ N: om. T	χυμοῖς V
10 ὡς; om. T	αὐτῆς ANa (<i>proprium T</i>): αὐτὴν V	5 τῆς οὐ. a
θερμότητος N: τῆς θερμότητος V: θερμότητα Λα		οὐσία V
ἔχει AN	12 ἀν om. A	11 παρὰ] περὶ V
15 καὶ τὸ a	16 ὕδωρ om. N	17 ἡ om. V
δεχομένη Τα	18 καὶ om. T	18. 19 ὑπὸ τῆς
γῆς a	19 αὐτῷ ἐναντίον in spatio paullo minore om. V	αὐτῷ Thurot (T?):
ἐν αὐτῇ ΛN: ἐν αὐτῷ a	20. 21 τὸ ὑγρὸν τῷ ἔηρῷ a	21 δὲ] γάρ TAN
22 μὲν τὸ V	23 εἰδοπεποιημένον (T)a: εἰδοποιούμενον VAN	καὶ τὸ ἔηρόν AN
24 ψυχρά (T)a: ψυχρόν VAN	εἰπε] εἴτα AN	25 alt. καὶ om. V
25 alt. τῶν om. V	27 λείων N	28 τῆς om. V
230 V., in quo agnosces frustula Alexandri)	έκείνη V	29 εἰρηκε]
		alt. καὶ om. T

τοῦ ἔηροῦ ἡ τοῦ ψυχροῦ, ὅδωρ δὲ ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ μᾶλλον ἡ ὄγρον, ἀήρ 152
δὲ ὑπὸ τοῦ ὄγροῦ μᾶλλον ἡ θερμοῦ, πῦρ δὲ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ μᾶλλον
ἡ ἔηρον.

Εἶπὼν δὲ τὰ ἐναντία ὑπὸ τῶν ἐναντίων πάσχειν, διὸ καὶ τὸ ὄγρὸν
5 ὑπὸ τοῦ ἔηροῦ καὶ συμπαλιν (τὸ γὰρ πλεονάζον ποιητικόν [εἰναι]), εἰναι δὲ 10
καὶ τὸ πῦρ ἔηρόν, μᾶλιστα δὲ τὴν γῆν, προστιθησι τούτοις ὅτι καθὸ τὸ
μὲν πῦρ ἔστι τῶν στοιχείων, τὸ δὲ ὅδωρ, τὸ δὲ ἡγῆ, τὸ δὲ αἴρα, οὐδὲν οὔτε
ποιεῖν οὔτε πάσχειν πεφύκασιν· οὐσία γὰρ αὐτά, οὐσία δὲ οὐσίᾳ οὐκ ἔστιν
ἐναντία, ἐν δὲ τοῖς ἐναντίοις τὸ ποιεῖν τε καὶ πάσχειν. διὸ καὶ προσέθηκεν
10 οὖδ' ἄλλο | οὐδέν· οὐδὲν γὰρ σῶμα, καθὸ σῶμα, ποιεῖ ἡ πάσχει, ὅτι 153
μηδὲ ἐναντιότης ἐν αὐτοῖς· καθὸ δὲ ἐν ἔχαστι φ αὐτῶν ἐναντιότης
ἐνυπάρχει, κατὰ τοῦτο ποιητικά ἔστιν ἀλλήλων καὶ παθητικά. ἐναντιότης
δὲ ἐν τῷ ὅδατι πρὸς μὲν τὴν γῆν κατὰ τὴν ὄγρότητα (ἔηρά γὰρ ἡ γῆ,
μᾶλιστα), πρὸς δὲ τὸ πῦρ κατ' ἀμφω μέν (καὶ γὰρ κατὰ τὴν ἔηρότητα 5
15 καὶ θερμότητα, τὸ γὰρ ὅδωρ ὄγρὸν καὶ ψυχρὸν [δὲν]), μᾶλλον δὲ κατὰ τὴν
ψυχρότητα, ἐπεὶ τούτῳ μὲν τὸ ψυχρὸν οἰκείωτερον, τοῦ δὲ πυρὸς οἰκεῖον
τὸ θερμὸν μᾶλιστα.

Μάθοι δ' ἄν τις ἐκ τούτων τὴν Ἀριστοτέλους δόξαν περὶ τῶν ποιουν-
τῶν τε καὶ πασχόντων. οὔτε γὰρ τὰ σώματα αὐτῷ δοκεῖ ποιεῖν τε καὶ 10
20 πάσχειν, ὡς ἀρέσκει τοῖς ἀπὸ Στοᾶς, οὔτε πάλιν τὰ ἀσώματα, ὡς ἐδόκει
τοῖς περὶ Ηλαίαν, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐν αὐτοῖς ἐναντιώσεις οὖσας ἀσωμάτους.
πῶς οὖν, εἰ τῷ μὲν ὅδατι τὸ εἶναι ὅδατι ἐν ὄγρότητι καὶ ψυχρότητι, τῷ
δὲ πυρὶ ἐν θερμότητι καὶ ἔηρότητι, οὐκ ἐναντίον τῷ ὅδωρ τῷ πυρὶ καὶ καθὸ 154
ὅδωρ καὶ πῦρ; ἡ εἰ καὶ διτὶ μᾶλιστα κατὰ ταῦτα εἰδοποιεῖται ἔχατερον
25 αὐτῶν, ἀλλ' οὐ ταῦτα ἔστι τὸ πῦρ καὶ τὸ ὅδωρ· οὐ γάρ ἔστιν εἰδη μόνον,
ἀλλ' ἔστι καὶ ὑποκείμενόν τι αὐτοῖς ἔχον ταῦτα τὰς ποιότητας, σὺν ψ
τῷ μὲν ὅδωρ ἔστι, τὸ δὲ πῦρ. ἡ γοῦν ῥοπὴ αὐτοῖς οὐκ ἔστι πρώτως; 5
ἐναντία· οὐ γὰρ ὥσπερ τὸ πῦρ κουφύτατον, οὐτως καὶ τὸ ὅδωρ βαρύ-
τατον· ἀλλὰ καὶ μεθ' ὅλης τὸ εἶναι αὐτοῖς, ἥτις ἔστιν ἡ αὐτὴ ἐν πᾶσιν
30 αὐτοῖς.

Εἶπὼν δὲ διτὶ εὐλογον πάσχειν τὸ ὄγρὸν ὑπὸ τοῦ ἔηροῦ (ἥν δὲ τὸ
μὲν ἐν τῷ ὅδατι, τὸ δὲ ἐν τῇ γῇ), πῶς ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ γῇ ἔηροῦ πάσχει 10

1 ὄγρον μᾶλλον ἡ ψυχροῦ T	5 τὸ] ὡ AN	ἐπλεόναζεν AN: <i>humidius</i> T
prīus εἶναι del. Usener: ἔστιν coni. Thurot	6 καθὸ V(T): καθότι a: om. AN	
7 τὸ δὲ ἀήρ, τὸ δὲ γῆ T	8 αὐτὴ V	οὐσίᾳ a: om. TVAN nihil T
9 ἐναντίον TV	alt. καὶ Αα: om. TVN	10. 11 ὅταν δὲ AN 11 μηδὲν
ἐναντίον a	12 κατὰ τοῦτο] καὶ τὰ τούτων V	13 γάρ] δὲ A 14 μὲν εἰω
T om. Thurot	post γὰρ add. καὶ N	14. 15 θερμότητα καὶ ἔηρότητα T
(cf. v. 23): ὄγρότητα καὶ ψυχρότητα coni. Thurot	15 γὰρ MTVAN: om. a δὲ del.	
Usener μᾶλλον Usener: μᾶλλον, μᾶλιστα T (Thurot): μᾶλιστα ceteri, sed δὲ vesti-		
gium genuinae lectionis δὲ] μὲν N	15. 16 τὸν ψυχρότατον A	16 μὲν
om. A 20 ἀρέσκειν V	22 καὶ] τε καὶ V	23 καὶ καθὸ]
τῆς Στοᾶς AN	24 πυρὶ AN	κατὰ V: καθὸ T
	ἡ a: om. TVAN εἰδοποιήσαι V	
25 ταῦταν V	26 τι αὐτοῖς om. T	29 καὶ MVAN:
τὸ ὅδωρ] τὰ πυρὶ V	32 ἕηρω N: κατροῦ V	
om. Ta	οὐλης N εἶναι] ὅδωρ a (corr. iam M)	

τὸ ἐν τῷ ὅδατι ύγρὸν ἐν τῇ τῶν χυμῶν γενέσει λέγει. ὡς γὰρ οἱ ἑνα- 154
 ποπλύνοντες ἐν τῷ ύγρῷ τὰ κεχρωσιμένα χρωματίζουσι καὶ τὸ ὅδωρ τῷ
 τοῦ ἐναποπλυνομένου χρώματι, ὁμοίως δὲ καὶ οἱ τὰ τοὺς χυμοὺς ἔχοντα
 (ἀπολαύει γὰρ τὸ | ὅδωρ τῶν χυμῶν τῶν ἐν τοῖς ἀποπλυνομένοις ἐν αὐτῷ), 155
 5 οὗτα φησί καὶ ὑπὸ τῆς φύσεως γίνεσθαι· τὸ γάρ ἔγραψεν καὶ γεῶδες ἑνα-
 ποπλύνονταν τῷ ύγρῷ καὶ διὰ τούτου διηθοῦσαν αὐτὴν τὸ ύγρόν, χρω-
 μένην τῷ θερμῷ καὶ διὰ τούτου κινοῦσαν αὐτὸν γεννᾶν ἐν αὐτῷ τὸν χυμόν.
 τῷ δὲ οὗτῳ καὶ ἡ φύσις τὸ ἔγραψεν καὶ γεῶδες λείποι ἀν τὸ 'ἐνα- 5
 ποπλύνει τῷ ύγρῷ.' τοῦ δὲ καὶ διὰ τοῦ ἔγραψεν καὶ γεῶδους διηθοῦσα
 10 ἐξηγητικὸν ἀν εἴη τὸ 'ἐναποπλύνοντα' καὶ χρωμένη ἐν τῇ διηθήσει τῷ
 θερμῷ καὶ κινοῦσα αὐτό, τουτέστιν ἀλλοιοῦσα αὐτὸν καὶ συνιστῶσα καὶ
 πέσσουσα, ποιὸν παρασκευάζει· ἔγχυμον γάρ? ἀνατίθησι δὴ τὴν γένεσιν 10
 τῶν χυμῶν τῇ διηθήσει τοῦ ύγρου ἐν τῷ ἔγραψεν τῷ ἐν τῇ γῇ ὅντι κινοῦν-
 τος αὐτὸν καὶ μεταβάλλοντος καὶ συνιστῶντος τοῦ θερμοῦ. ἐν γάρ τῇ δὶ'
 15 ἐκείνου διηθήσει καὶ τῇ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ γινομένῃ ἐν αὐτῷ πέφει τε καὶ
 συστάσει ἡ γένεσις τοῦ χυμοῦ, οὐ τῇ; γῆς ἔχούσης τὸν χυμὸν ἐν αὐτῇ, ὡς
 ἐδόκει πρὸ δλίγου λέγειν βουλόμενος συστήσαι τὸ | ἀπολαύειν τινὸς; τὸ ἐν 156
 τῷ ὅδατι ύγρὸν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ γῇ ἔγραπτης διηθούμενον δι' αὐτῆς. εἰ
 γάρ ἡν ἡ γῇ ἔχουσα ἐνεργείᾳ τοὺς χυμοὺς καὶ παρ' αὐτῆς τὸ ὅδωρ ἀπε-
 20 μάττετο, οὐκ ἔδει αὐτοὺς παρὰ τὴν τῶν δεχρομένων τὸ τοιοῦτον ὅδωρ δια-
 φορὰν φυτῶν ἀλλάσσεσθαι, ἀλλ' αὐτοὺς ποιεῖν ἐν αὐτοῖς τοὺς ὄμοίους; 5
 χυμοὺς τὸ δμοιον. τοῦτο γὰρ ἥτιάστω τοῦ πανσπερμίαν τὸ ὅδωρ λε-
 γόντων εἰναι τῶν χυμῶν καὶ οὗτως ὅλην. εἰ δὲ ἡ γένεσις τῶν χυμῶν ἐν
 τῇ διηθήσει τοῦ γεώδους ἔγραψεν τοῦ ἐν τῇ γῇ ὅντι ὅδατι διὰ τὴν ὑπὸ θερ-
 25 μότητος κίνησιν, καὶ εἰεν ἀν καὶ οἱ ἐν τῇ γῇ χυμοὶ τοῦτον ἐγγινόμενοι
 τὸν τρόπον ἐγκαταμίζει τινὸς ὑδατώδους ύγροῦ καὶ θερμότητος ποιᾶς· ἔχει 10
 δὲ ἡ γῇ ἐν αὐτῇ καὶ θερμότητα καὶ ύγρότητα ἐγκατατεμιγμένας.

1 τῷ ομ. α	λέγω V	1. 2 ἐναποπλύναντες V	2 – 4 alt. τῷ—ὅδωρ ομ. AN
2 καὶ ομ. T	alt. τῷ] τοῦ V	3 γράμματος V	4 ἀπολαύει V (v. 17 et Alex. in Meteor. p. 84,16 H.); ἀπολαμβάνει M: <i>assumit</i> T (eadem corruptela p. 196,3 Th.): ἀποπλύνει α τῶν χυμῶν VAN (<i>sapores</i> T): τὸν χυμὸν α ἐν τοῖς ομ. MT
3 prius τοῦ θερμοῦ ANa: ἐναποπλυνομένοις V: ἀποπλυνομένων MT		5 καὶ ὑπὸ ομ. N	
γάρ ομ. α (habet etiam M)		5. 6 ἐναποπλύνουσα V	6 τοῦτο VA: τούτω N
διηθούσης N: et per penetrantem T		7 τοῦτο V	8 τῷ] τὸ T καὶ οὗτως AN
καὶ τὸ γ. Arist. codd. EMYL	ante λείποι spat. v. litt. T		8. 9 ἐναποπλύνοι V
9 prius τοῦ M: τὸ TVNa	διηθοῦσα e corr. N et Thuroti codd. BC: διηθοῦσαν TVAN'a		
10 τὸ α: τοῦ TVAN	χρώμενα VA: χρωμένους N ¹	12 πεσοῦσα N	post γένεσιν
add. <i>humidi</i> et T	14 τῷ] τοῖς A δι'] ab T	15 θερμῶ A	γενομένη Va
16 ἡ γένεσις—χυμὸν ομ. AN	χυμοῦ TV: θερμοῦ α αὐτῇ VAN	17 πρὸ	
όλιγου] v. p. 72,8 ss.	δλίγω N	πεσοῦσα N	18 αὐτῆς Ta: αὐτοῦ
VAN	συστήναι T? (consistere)	20 παρὰ] περὶ V	
19 ἐνέργειαν V	τὸν χυμὸν α αὐτοῦ VN	21 ἀ... σσεσθαι N: ἀλα, tum spat. A	αὐτοῖς libri
τῷ] καὶ V		22 ἥτιάστω] p. 70,6 ss.	23 prius τῶν ομ. α
		καὶ ομ. T	(add. etiam M)
		τῶν] τῇ N	prius τὸν χυμὸν e corr. V εἰ] ἡ V: ἔστι a (probat Usener)
			24 ἔγραψεν N
			25 prius καὶ vid. del.
			alt. καὶ ομ. T
27 αὐτῇ VANa	prius καὶ ομ. a	26 ποιεῖς N	26 ποιεῖς N
		alt. καὶ] τὸ N	ὑγρότατον N

Εἰπὼν δὲ πῶς γίνεται ὁ χυμός, ὑρίζεται αὐτὸν. λέγει γάρ χυμὸν εἰναι τὸ ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ γῇ ἔηροῦ γινόμενον πάθος ἐν τῷ ὑγρῷ τῆς γεύσεως τῆς κατὰ δύναμιν ἀλλοιωτικὸν εἰς ἐνέργειαν. διὰ μὲν | οὖν τοῦ τὸ πάθος λαβεῖν καὶ τὸ θερμὸν συμπαραλαβθῶν δι' οὐ τὸ ἐγγι- 157 5 νόμενον πάθος ὑπὸ τοῦ ἔηροῦ ἐν τῷ ὑγρῷ· τὸ δὲ τῆς γεύσεως τῆς κατὰ δύναμιν ἀλλοιωτικὸν εἰς ἐνέργειαν σημαίνει μὲν αὐτὸν τὸ κινοῦν οὕτω τὴν γεῦσιν καὶ ἀλλοιοῦν, ὡς ἄγειν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ δυνάμει εἰς τὸ 5 ἐνέργειά· ποιητικὸν γάρ ὁ χυμὸς τῆς κατ' ἐνέργειαν γεύσεως.

"Οτι δὲ προϋπαρχούσης τῆς αἰσθητικῆς δυνάμεως ὁ χυμὸς εἰς ἐνέργειαν 10 κινητικὸς γίνεται, ἀλλ' οὐκ αὐτὸς τῆς δυνάμεως τῆς γεύσεως αἴτιος, δηλοῦ δι' ὃν προστίθησι λέγων· οὐ γάρ κατὰ τὸ μανθάνειν, ἀλλὰ κατὰ τὸ θεωρεῖν ἐστι τὸ αἰσθάνεσθαι. διὸν ἐστὶ τῷ 'οὐ γάρ ἐγγίνεται ἡ αἰσθητικὴ δύναμις ἐν τῷ αἰσθάνεσθαι, ὡς ἡ ἐπιστήμη ἐν τοῖς μανθάνουσιν, 15 ἀλλὰ προϋπάρχουσα καὶ οὐσα δυνάμει ἐνέργει, ὡς ὁ ἔχων πρότερον τὴν 15 ἐπιστήμην, ἐπειτα ἐνέργων κατὰ ταύτην· τίς δὲ ἡ δυνάμει αἰσθησις καὶ τίς ἡ κατ' ἐνέργειαν εἰρηκεν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. τὸ δὲ ἄγει γάρ τὸ 158 αἰσθητικὸν εἰς τοῦτο δυνάμει προϋπάρχον ἵσον ἐστὶ τῷ ἄγεται γάρ τὸ αἰσθητικὸν ὑπὸ τοῦ αἰσθητοῦ εἰς ἐνέργειαν, ὃν τοιοῦτον δυνάμει πρὸ τούτου'. φῶ προσέθηκε καὶ τὰ ἔξης δηλωτικὰ ὅντα τοῦ εἰς ποίαν ἐνέργειαν 20 ἄγεται καὶ ἔκ ποίας δυνάμεως. ἐπεὶ δὲ μὴ μόνον τὸ κατὰ τὸν χυμὸν 5 πάθος ἐν τῷ ὑγρῷ ὑπὸ τοῦ ἔηροῦ ἐγγίνεται (κανὸν γάρ χρῶμα ἐναποπλυθῆ, ὄμοιώς καὶ τὸ ὅδωρ χρώνυμαται), ἀλλὰ καὶ δσμαὶ ὄμοιώς ἐν αὐτῷ γίνονται, διὰ τοῦτο εὐλόγως προσέθηκε τὸ ἴδιον τοῦ ὡς χυμοῦ * * * πάθος ἐστὶ τῆς γεύσεως τῆς κατὰ δύναμιν ἀλλοιωτικὸν εἰς ἐνέργειαν.

25 "Οτι δὲ ἡ ἔηρότης ἡ ἐν τῇ γῇ τῆς τῶν χυμῶν γενέσεως αἴτια, δῆλον 10 καὶ ἔκ τῆς τῶν ἐψομένων ὑδάτων διαφορᾶς, ἡ γίνεται παρὰ τὴν ἐγκατά- μειν τῆς γεώδους ἔηρότητος· τῶν γοῦν ὅμβριῶν ὑδάτων τὸ μὲν | τοῦ χει- 159

1 δρίζει AN	λέγει γάρ] dicens T	3 συνέργειαν AN	3–6 διά–ἐνέρ-
γειναι om. a	3. 4 propter quod hoc quidem passionem T	3 διὰ TV: φασὶ M:	
φησὶ A: φαμὲν N	μὲν om. N	4 alt. τὸ om. MAN	συμπαραλαβθῶν]
conferre T	δι' οὐ Thurot (cf. p. 76,28): διὸ VAN: διὰ T	5 πάθος] πολὺ M	
ὑπὸ V (cf. p. 76,27): ἀπὸ AN	δὲ TV: γάρ MAN	6 post ἐνέργειαν rep. διὰ	
μὲν οὖν–ἐνέργειαν (v. 3–6) V, ut, quae modo ex eo notavi bis testetur		μὲν TV:	
γάρ ANa	αὐτῶν Va	7 ἀλλοιεῖν N	9 post δὲ add. καὶ V
εἰς om. V	ἐνέργεια V	10 αὐτὸν V	τῆς δυνάμεως om. a (habet etiam M)
12 τῷ] ταυ.. N	ἡ] γάρ AN	14 προυπάργει AN	οὔσαι δυνάμεις N
ἐνέργεια TN	ώς] quod T	προτέραν V	15 ἐπειτα] ἐπὶ τῶν TAN
ἐνέργεια AN: ἐνέργειῶν T	κατὰ a: καὶ TVAN	16 Περὶ ψυχῆς] B 5 p. 417a6ss.	
ἀγει] δεὶ T	17. 18 εἰς–αἰσθητικὸν om. V	17 τοῦτο MTAN: τὸ a	
δυνάμεις om. T	19 τούτου] τοῦ AN	καὶ MAN: om. TVa	20 ἐπει]
ἐπὶ N	δὲ om. Va (habet etiam M)	τῶν χυμῶν AN	21 γίνεται T? (nī)
ἐναπολυθῆ Va	23 διὰ τοῦτο om. V	εὐλόγως] οὐ λόγος vel οὐ λόγον V	τούτου
ώς χυμὸς ε T Thurot	lacunam statuo (v. proximam notam) et πάθους ώς addam		
25 αἴτιον AN	26 η γίνεται Thurot: αἱ γίνονται TVANa	24 ἀλλοιωτικὴν N	
26. 27 ἐνκατάμειν V	27 ss. cf. Alex. in Meteor. p. 84,4 ss. H.	παρὰ] περὶ V	

μῶνος γλυκύτατον, τὸ δὲ τοῦ θέρους ἡττον, ἥκιστα δὲ τὸ μετοπώρου. 159
 πάλιν δ' αὐτὸς βορείοις μὲν ποτιμώτερον τὸ θόμενον, νοτίοις δὲ ἀλυκώτερον,
 καὶ ταῖς μὲν ἐπομβρίαις γλυκύ, τοῖς δὲ αὐχυντὶς ἀλυκόν· χειμῶνος μὲν γὰρ
 ὑγρῶν τῶν περὶ τὴν γῆν ὄντων ἄριστοι αἱ ἀναθυμιάζεις ἀνάγονται τῇσι 5
 ἃ γεώδους ἔγροτητος, θέρους δὲ ἡττον ὄντων ὑγρῶν τῶν περὶ τὴν γῆν συ-
 αναφέρεται τι τῇ ἀναθυμιάζει συνεπισπόμενον τοῦ γεώδους· ἔτι δὲ μᾶλλον
 τοῦ μετοπώρου πλέον ἀνασπᾶται τοῦ γεώδους διὰ τὸ μάλιστα τότε πάντα
 ἀνεξηράνθαι οὐ πò τοῦ ἐν τῷ θέρει καύματος. πάλιν τοῖς μὲν βορείοις ἀτε
 πνέουσιν ἀπὸ τῶν ἐνύγρων πολὺ τὸ πότιμον, νοτίοις δὲ διὰ τὸ ἀπὸ ὑγρῶν 10
 10 καὶ κατακεκαυμένων πολὺ τὸ γεῶδες. οὔτω δὲ καὶ ἐν τοῖς αὐχυντὶς· καὶ
 γὰρ ἐν τούτοις ἀνάγεται τὸ γεῶδες καὶ ἀλυκὸν πολύ, ἐναντίον δὲ ἐν ταῖς
 ἐπομβρίαις. οὔτως οὖν εὐλογον καὶ τοὺς χυμοὺς ἀπαντας γίνεσθαι τῇ | τε 160
 ἐγκατακατέστη τῇ γεώδους ἔγροτητος καὶ τῇ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ γινομένῃ πέψει
 αὐτῶν [ἡγεῖται] διὰ τῆς συμμέτρου θερμότητος. φθείρονται γοῦν οἱ χυμοὶ
 15 πολλάκις, ὅταν ὑπὸ τοῦ φύγους αἱ πέψεις αὐτῶν ἀναλυθῶσι καὶ ἐξυγρα-
 θῶσιν, ὥσπερ διακρινομένης τῆς ἐγκατατεμειγμένης τῷ ὑγρῷ ἔγροτητος. 5
 μετὰ γὰρ τὴν ὑπὸ τοῦ φύγους γινομένην πῆχιν ἐν αὐτοῖς λυόμενα ἐξυγραίνεται
 τε καὶ ἐξαεροῦται· ἐνυπάρχει γὰρ τὸ ὑγρὸν ἐν τοῖς χυμοῖς. οὐ γὰρ ἐκκρίσει
 τινὶ τοῦ ὑγροῦ ἀπὸ τοῦ ἔγρου ὑπὸ τοῦ θερμοῦ γινομένη οἱ χυμοί, ἀλλὰ
 20 πέψει καὶ συστριφῇ· ὅτι γὰρ ἐνυπάρχει τὸ ὑγρὸν ἐν τοῖς πεττομένοις, δῆλον
 ἐκ τοῦ λυθείσης τῆς πέψεως ἀνυγραίνεται αὐτά. πολλοὶ δὲ τῶν καρπῶν 10
 τὴν ἀρχὴν ἐν τοῖς ψυχροῖς τόποις οὔτε πεπαίνονται οὔτε τὸν ἕδιον χυμὸν
 λαμβάνουσιν, ὡς τοῦ θερμοῦ ποιητικοῦ γινομένου τῆς πέψεως αὐτῶν καὶ
 τῶν ἐν αὐτοῖς χυμῶν. |

25 p. 441 b23 "Οτι δὲ οὐ παντὸς ἔγρου ἀλλὰ τροφίμου οἱ χυμοὶ ἡ 161
 πάθος εἰσὶν ἡ στέρησις, δεῖ λαβεῖν ἐντεῦθεν.

Εἶπόν τὸν χυμὸν εἰναι τὸ ὑπὸ τοῦ ἔγρου τοῦ ἐν τῇ γῇ ἐν τῷ θερμότερον παύθος διὰ θερμότητος τῆς γεύσεως τῆς κατὰ δύναμιν ἀλλοιωτικὸν

1 γλυκύτερον αἱ alt. τὸ αἱ om. TVAN 2 τὸ θόμενον om. a (habet etiam M)
 4 ὑγρῶν post γῆν AN 6. 7 ἔτι- γεώδους om. AN 7 πάντα τότε V
 8 ἐν τῷ θέρει] iρσιος T 8. 9 ἀτε πνέουσιν TVAN: ἀναπένουσιν αἱ 9 ἀπὸ αἱ
 ὑπὸ VAN: om. T ἐνύγρων Λ: ἐνύγρων αἱ: ἐνύδρων N: ὑγρῶν V(T?) prius τὸ
 om. a (habet etiam M) 10. 11 οὔτω—γεῶδες om. V 10 δὲ TN: om. Αα
 καὶ] καὶ N 11 ὑλεικὸν N post δὲ add. καὶ N 11. 12 τοῖς ἐπομβρίοις V
 13 τοῦ θερμοῦ] τούτου AN πέμψει αἱ 14 ἡγεῖται om. T: ἡ γίνεται M, fort. recte
 (ἡ—θερμότητος del. Diels): vix puto vocem ἡγεῖται stare posse, si scribas v. 12 εὐλόγως.
 coniunxisset enim, ut solet εὐλόγως ἡγεῖται οὖν AN 15 ἀκολουθῶσι αἱ (corr.
 ian M) 16 ἐγκατατεμειγμένης Τα: ἐγκατατεμειγμένης AN: ἐγκατατεμειγμένης V
 17 τῇ—φύγους αἱ: ὑπὸ τοῦ φύγους AN: τοῦ φύγους τὴν ὑπὸ V γενομένη N
 18 τε] τῆς N ἐξαεροῦται αἱ: ἐξαεροῦται VAN: separatur T γὰρ οἱ. TV
 19 γενομένης N 20 ὅταν . . . ἐνυπάρχῃ αἱ 22 τὴν ἀρχὴν hic habet TV: post
 τόποις ANa 23 ὡς] αἱ T, corr. quare . . . 24 αὐτῶν V 25 τοῦ τροφίμου
 Arist. (cf. p. 77,6 ss.), sed deest τοῦ etiam p. 172,13 Th. 26 εἰσὶν Arist. (cf. p. 172,13
 Th.): εἰσὶν VAN: om. T 27 τῇ γῇ ἐν οἱ. a (habet etiam M)

εις ἐνέργειαν, ὅτι εὐλόγως προσέθηκε τῷ λόγῳ τὸ τῆς γεύσεως τῆς κατὰ 161
δύναμιν ἀλλοιωτικὸν εἰς ἐνέργειαν νῦν δείκνυσιν. οὐ γάρ πᾶν πάθος 5
ἐν τῷ ὑγρῷ ύπὸ τοῦ ἔηροῦ γινόμενον γυμός· καὶ γάρ ἡ δσμὴ ύπὸ ἔηρό-
τητος ἐν ὑγρῷ γίνεται, ὡς προϊὼν δείξει, ἀλλ' οὐ γυμὸς τοῦτο. ἔτι δὲ
5 καὶ ἀπτὴ ἡ τροφή, ἀλλ' οὐ, καθὸ ἀπτή, τρέψει, ἀλλὰ κατὰ τὸ πάθος τὸ
γευστόν. ὁ δηλῶσαι βουληθεὶς εἶπεν ἀλλὰ τοῦ τροφίμου, τῷ τροφίμῳ
ἀντὶ τοῦ γευστοῦ γρηγορίαν.

Εἰπάν τὸν τροφίμου πάθος εἰναι τὸν γυμὸν προσέθηκεν ἡ στέ-
ρησις, λέγων τὸν τροφίμου στέρησιν, τούτεστι τοῦ γλυκέος· τοῦτο γάρ τὸ
10 τρόφιμον, ὡς δεῖξει. δοκεῖ γάρ αὐτῷ ὃ μὲν γλυκὺς γυμὸς τρόφιμος εἰναι,
στέρησις δὲ τούτου ὁ πικρός τε καὶ ἀλμυρός. γευστοὶ δὲ | ἀμφότεροι· ὡς 162
γάρ ἐπὶ τῶν χρωμάτων τὸ ἐναντίον τῷ μάλιστα ὄρατῷ (τοῦτο δέ ἐστι τὸ
λευκόν), διπερ ἐστὶ τὸ μέλαν ὄρατὸν δὲ καὶ αὐτό, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν χυ-
μῶν τὸ ἐναντίον τῷ μάλιστα γευστῷ (μάλιστα δὲ γευστὸν τὸ τροφιμώτατον,
15 τοιούτον δὲ τὸ γλυκύ) στέρησις τούτου. καὶ γάρ καθόλου τῶν ἐναντίων δ
δοκεῖ αὐτῷ τὸ ἐν τῇ γείρονι συστοιχίᾳ στέρησις εἰναι. ἐπεὶ τοίνυν καὶ τὸ
γλυκὺ καὶ τὸ τούτῳ ἐναντίον, τὸ πικρόν, γευστά τε καὶ γυμὸι καὶ ἐκ τῆς τού-
των ποιῆς μίζεως πάντες οἱ ἄλλοι γυμοί, ὥστεπερ τὰ χρώματα ἐκ τε τοῦ λευκοῦ
καὶ τοῦ μέλανος, τὸ γευστὸν καθόλου ἐδήλωσε τὰ ἐν τοῖς γυμοῖς ἐναντία
20 εἰπών, ἐξ ὧν οἱ πάντες γυμοί· ταῦτα δέ ἐστι τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν. ὡς 10
ἐπεὶ τὸ γλυκὺ τρόφιμον, τὸν τροφίμου ἔηροῦ πάθος εἶπεν ἐν τῷ ὑγρῷ τὸν
χυμὸν ἡ τῆς τούτου στέρησεως ἀντὶ τοῦ πικροῦ· τούτου γάρ ἐναντίον,
ἐναντίον δὲ τῷ γλυκεῖ καὶ ἡ στέρησις αὐτοῦ. δτι μὲν γάρ οὔτε τὸ | ἔηρὸν 163
αὐτὴ καθ' αὐτὸν οὔτε τὸ ὑγρὸν τρέψει, ὡς γνώριμον λαμβάνει· ἐν γάρ τῇ
25 τούτων μίζει ποιῆι ἡ τροφή. λείπει δὲ τῷ δτι οὔτε τὸ ἔηρὸν ἀνευ τοῦ
ὑγροῦ οὔτε τὸ ὑγρὸν ἀνευ τοῦ ἔηροῦ τὸ 'γυμὸς καὶ τροφή'. τούτῳ
γάρ ἀκολουθεῖ τὸ τροφὴ γάρ οὐχ ἐν μόνον.

"Οτι δὲ μὴ πᾶν πάθος τὸ γινόμενον ἐκ τῆς τῶν τοιούτων μίζεως 5

1. 2 δτι—ἐνέργειαν ομ. V 2 πλῆθος a 4 δείξει] p. 442b 28 ss. in voce
δεῖξει incipit P, v. Praef. 5 post καὶ add. ἡ AN alt. τὸ οιν. N 8 πάθος; V
8. 9 στέρησιν P 9 στέρησιν APa: στέρησις TVN τούτεστι οιν. P alt. τοῦ οιν. a
10 δείξει] p. 442a 2 ss. δεῖξει P 11 τε οιν. P 13 post διπερ add. δ' V
καὶ αὐτὸν αὐτοί V post αὐτὸν add. στέρησις τοῦ λευκοῦ Thurot, sed
fort. consulto v. 15 τούτου (ποι τοῦ γλυκέος) scripsit, ut etiam ad v. 13 referri posset
15 post γλυκὺ add. διπερ ἐστὶ τὸ πικρὸν γευστὸν δὲ καὶ αὐτὸν Thurot στέρησιν ut
vid. T 16 αὐτῶν A τὸ τῷ a (corr. M) 17 prius τὸ οιν. a (habet
etiam M) alt. τὸ οιν. ANP πικρὸν οιν. P gustabiles habet actus et sapores ex T
19 ἐδήλων AN 20 εἰπών οιν. T post ὧν add. siunt V ὡς] ὥστε Thurot;
sed v. p. 82,1 et p. 218,9 Th. 21 ἐπὶ TV 21. 22 τῶν γυμῶν AN 22 τὸ ἐναν-
τίον AN, quo recepto fort. τοῦτο leg. 23 καὶ ὑστέρησις V δτι] δ V
24 γνώριμα V 25 δτι] οὔτε V τὸ οιν. a 26 οὔτε a: οὐδὲ VAN
26. 27 τούτου τῷ γάρ AN (huis huic enim T) 27 οὐχ ἐν μόνον (αὐτῶν) Aristotelis
cum Alex. et Arist. codice S (cf. U.P) restituendum: οὐδὲ αὐτοῖς Arist. codd. EMY:
οὐδὲν αὐτῶν Arist. L 28 πᾶν] πῆ N ἐκ τῆς τῶν] αὐτῶν V τῶν οιν. A
τούτων AN

χυμός ἔστιν, ἔτης δείκνυσιν· ἡ γάρ προσφερομένη τροφὴ τοῖς ζῷοις καὶ 163 ἀπτή ἔστι. διὰ τοῦτο γοῦν καὶ τὴν γεῦσιν εἰδός τι ἀφῆς λέγει εἶναι, διὰ καὶ τῶν ἀπτῶν ἐναντιοτήτων ἔστιν ἀντιληπτική. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἡ τροφὴ τροφὴ, καθὸ ἀπτή ἔστιν. οὐ γάρ, καθὸ θερμὴ ἡ ψυχρὰ ἡ μαλακὴ ἡ τινα ἄλλην 10 5 ἀπτὴν ἐναντίωσιν ἔχει, τρέφει· ἀλλὰ καθόσιν μὲν ἀπτή ἔστι, κατὰ τοσοῦτον αὐξήσεως ἔστι τοῖς τρεφομένοις καὶ φθίσεως; αἰτίᾳ. καθὸ γάρ θερμὸν ἡ ψυχρόν ἔστι τὸ τρέφον, ἡ προσκρίνεται ἡ ἀποκρίνεται· | τὸ γάρ θερμὸν καὶ 164 τὸ ψυχρὸν πέψεως καὶ ἀπεψίας αἰτιον, ὥν ἡ μὲν πέψις προσκρίσεώς τε καὶ αὐξήσεως αἰτία, ἡ δὲ ἀπεψία φθίσεώς τε καὶ ἀτροφίας. συνεργεῖ δὲ πρὸς 10 τὴν σύμφυτην ἐν τοῖς ζῷοις θερμότητα, δι’ ἣς αἱ πέψεις, τῇ θρεπτικῇ ψυχῇ (τούτῳ γάρ δργάνῳ πρὸς τὴν πέψιν ἡ δύναμις αὗτη γρῆται) καὶ ἡ 5 τῶν προσφερομένων θερμότης τε καὶ ψυχρότης. ὥστε κατὰ μὲν τὸ πάθος τοῦτο τὸ ἀπτὸν γινόμενον καὶ αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ἕηροῦ ἐν τῷ ὑγρῷ (ἐκ τούτων γάρ ἡ τροφὴ οὖτα καὶ ἀπτή ἔστιν) οὐκ εἰσιν οἱ χυμοί. δύναται γάρ ἡ 15 15 τροφὴ, καθόσιν ἀπτή ἔστιν, αὐξήσεως εἰρῆσθαι αἰτίᾳ, ὅτι τὸ σῶμα ἀπτόν· ἡ γάρ ἀντιτυπία ἀπτόν, ἐν ἣ τῷ σώματι τὸ εἶναι· ἀλλὰ καὶ ἀφ’ ὧν εἰδό- 10 ποιεῖται τὰ πρῶτα σώματα, ἐν οἷς αὐτοῖς τὸ εἶναι, ἀπτὰ καὶ ταῦτα. κατὰ δὲ σώματος προσθήκην τε καὶ ἀπουσίαν αἱ αὐξήσεις τε καὶ αἱ μειώσεις. ὥστε ἡ τροφὴ, καθὸ μὲν σῶμα, αὔξει, ὡς ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως εἶπε | 20 (καθὸ γάρ σῶμά ἔστι, ποσόν ἔστι), καθόσιν δὲ γλυκεῖν, τρέφει, καὶ κατὰ 165 τοῦτο δὲ καὶ κινητικὴ τῆς κατὰ δύναμιν γεύσεως εἰς ἐνέργειαν.

p. 441b29 Τούτων μὲν γάρ αἰτιον ἡ θερμὸν ἡ ψυχρόν.

Τούτων, λέγει αὐξήσεως καὶ φθίσεως, αἰτίαν τὴν τροφὴν εἶναι, καὶ θερμὴ ἔστι καὶ ψυχρὰ καὶ ὅλως ἀπτή. ταῦτα γάρ, φησί, ποιεῖ καὶ 5 αὐξήσιν καὶ φθίσιν, ἢτοι λέγων τὰ ἀπτὰ ἀπλῶς; ἡ τῶν ἀπτῶν τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρόν. καθ' ὃ πάθος ἄρα ἐγγινόμενον τῷ ὑγρῷ ὑπὸ τοῦ ἕηροῦ

1 γάρ] δὲ α (γάρ etiam M) προσφερομένη] τροφὴ φερομένη α (corr. M) 2 λέγει:]
p. 441a3 3 καὶ om. T έναντιώτατον V alt. τροφὴ om. T
4 ἔστι om. P post alt. καθὸ add. ἡ A, ἡ N ἡ μαλακὴ om. a 5 ἀπτὴν TP:
ἀπτὸν V: om. A(?)a: post ἐναντίωσιν transpon. MN 6 καὶ φθίσεως] απε τοῖς a:
καθίσεως V καθὰ V 7 prius τὸ om. N 7. 8 frigidum enim calidum digestionis T
8 αἰτία a 9 τε om. V 10 τὴν om. AN 12 τῶν τρεφομένων a (corr. M)
τε καὶ ψυχρότης suspecta habet Thurot 13 τὸ om. P 14 εἰσὶ δὲ χυμοὶ Pa
γάρ Pa: om. TVAN: δὲ conicio 15 ἀπτῇ] αὐτῇ V αἰτίαν N 16 ἀπτ-
τυπία] spat. vi litt. T ἀπτῇ ΛPa καὶ om. T 16. 17 εἰδοποιεῖσθαι a
(corr. M) 17 τὸ εἶναι αὐτοῖς AN 18 alt. αἱ om. Pa 19 μὲν om. a
(habet etiam M) ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως] A 5 p. 322a25—28 (cf. Olympiodori Comm.
p. 120, 14 ss. V.) 20 ποσῇ Pa καθὸ δὲ Pa γλυκεῖν a τρέφει Pa:
θρέψει TVAN (αὕτει causa erroris est) 21 δὲ om. T καὶ om. Pa
22 τοῦτο N prius ἡ om. T ἡ θερμὸν καὶ ψυχρὸν Arist. codd. EMY
23 λέγει] δὲ α αἰτίαν om. V καὶ Pa (corr. M) 24 ἔστι] ἡ Thurot
(sicut T) καὶ MAN: ἀν V: καὶ Pa prius καὶ om. T 25 ἢτοι om. T
ἀπτὰ a: ἀπλᾶ TVANP 26 ἐγγινομένων AN ἀπὸ a

τό τε γεύεσθαι τοῖς ζῷοις καὶ τὸ τρέφεσθαι, κατ' αὐτὸ τοῦτο ὁ χυμός. 165
κατὰ τί οὖν τρέφει; καθὸ γευστόν ἐστι δηλονότι, ἀλλ' οὐ καθὸ ἀπτόν.

‘Απλῶς οὖν δεικτικὸν παρέθετο *(τούτου)* τὸ πᾶν τὸ τρεφόμενον ἡ γλυκεῖ 10
χυμῷ ἀπλῶς ἡ μεμιγμένω τρέφεσθαι, ἢ ἐστι γευστά, ἀλλ' οὐχ
5 ἀπτά, ὡς ἄνευ γλυκέος μὴ δυναμένης τροφῆς εἰναι. ἡ δὲ μικτὴ εἶη ἀν 166
ἔχ τε τῆς γλυκείας καὶ τῆς ἐναντίας ταύτῃ τῆς πικρᾶς, *(ῶσπερ αἱ λιπαρό-*
τητες)· τῷ γάρ, ὡς προϊών ἔρει, τὸ γλυκὺ καὶ τρόφιμον ἐπιπολαστικὸν εἰναι,
τούτῳ καὶ μίξεώς τινος ὁ τοιοῦτος χυμός πρὸς τὸ τρέφειν δεῖται. ἐπι-
πολαστικὸν δὲ τὸ γλυκὺ τῷ κοῦφον τε εἰναι καὶ ἄνω φέρεσθαι· διὰ τοῦτο 5
10 γάρ καὶ τρόφιμον.

Εἶναι μὲν οὖν φῆσι τὸν περὶ τοῦ τίσι καὶ πῶς τρεφόμεθα τε καὶ
αὐξόμεθα τοῖς περὶ γενέσεως λόγοις οἰκεῖον. εἰρηκε δὲ περὶ μὲν αὐξή-
σεως ιδίως ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως καὶ φυῖρᾶς, περὶ δὲ τροφῆς ἐν τοῖς 10
Περὶ ζῷων γενέσεως. διὸ τὸν μὲν ἀκριβῆ περὶ αὐτῶν λόγον εἰς ἔκείνας
15 ἀνατίθεται ὡς οἰκειοτέρας τὰς πραγματείας, νῦν δὲ δσον ἀναγκαῖον πρὸς
τὴν τοῦ προκειμένου | δεῖται ἐπιμνησθῆναι φῆσι δεῖν αὐτῶν. λέγει δὲ τὸ 167
θερμὸν τῆς τε αὐξήσεως τοῖς σώμασιν αἴτιον διὰ τῆς πέψεως τῆς τροφῆς
γίνεσθαι καὶ τῆς δημιουργίας τε καὶ γενέσεως τῆς τροφῆς· ποιητικὸν γάρ
αὐτῆς τοῦτο τῷ φύσιν ἔχειν ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ τοῦ χυμὸν ἔχοντος ἥδη τὸ κοῦφον 5
20 μὲν καὶ γλυκὺ ἔλκειν, τὸ δὲ ἀλμυρὸν καὶ πικρὸν καταλείπειν διὰ
τὸ βάρος· τὸ γάρ κουφότερον αὐτῷ συναναφέρει κινούμενον εἰς τὸν ἄνω
(τόπον) κατὰ φύσιν, τὸ δὲ βαρὺ καταλείπει.

Τοῦτο δὲ ὡς γνώριμον ἀπὸ τῶν ἀναθυμιάσεων λαμβάνει· οὗτο γάρ

1 κατ' αὐτὸ T: καθ' αὐτὸ VNP: καθ' ἐστὸ Aa 2 τι οὖν VANPa: τι μὲν T 3 τοῦτο
add. Diels 4 ἀπλῶς] post μεμιγμένω Pa: om. T μεμιγμένως Arist. codd. EMYL
lacunam post τρέφεσθαι statuit et τοῦ τοῖς προσφερομένοις τρέφεσθαι add. Thurot (v. Arist.)
δῇ ἡ coni. Thurot 5 ἀπτά Thurot: ἀπλᾶ TVAP: ἀπλῶς Na ἡ δὲ μικτῇ]
ἡ δεκτικὸν Pa: τὸ δὲ μεμιγμένον falso Thurot ex T. in quo, cum praecedat *alimento*
(= τροφῆς), fuisse ἡ δὲ μικτὴ censeo 6 τεύτης VA τῆς om. N
6. 7 ὕσπερ αἱ λιπαρότητες ε T add. Thurot 7 τῷ VAN: τὸ Pa: καὶ M
τῷ—προϊών om. T τῷ τῷ τὸ M καὶ om. AN τρόφιμον καὶ trans-
ponam (Arist. p. 442 a 11 τρόφιμον εἰναι τὸ γλυκὺ καὶ λίαν ἐπιπολαστικόν) τρόφιμον
del. Thurot 8. 9 ἐπιπολαστικόν—φέρεσθαι ante τούτῳ transponit Thurot 9 τῷ]
τὸ N 9. 10 γάρ τοῦτο Pa 9 post τοῦτο add. τὸ γλυκὺ Thurot 11 λόγον
post τὸν add. T, fort. recte τοῦ] τοῦ σίτου α: τοῦ σίτου λόγον M τίσι om. M
τε om. P 12 τοῖς] τῆς V οἰκείων V δὲ] οὖν P post μὲν
add. οὖν N μὲν om. P 13 Περὶ γενέσεως καὶ φυῖρᾶς] A 5 δὲ om. N
14 Περὶ ζῷων γενέσεως] locus non reperitur (II 5. 6 dubitanter neque recte confert Thurot),
cf. Simpl. In libros Arist. De an. p. 116 Hayduck et Trendelenburgium ad Arist. De an.

libros² p. 296 18 γίνεσθαι α: γίνεται VAN: γινό^μ P: γινομένης T? (*per alimentum*
digestione facta et operatione) 19 αὐτοῖς V τῷ Ta: τοῦ VP: τὴν A: om. N:
τῷ τὴν coni. Thurot ἔχειν] ταύτην Thurot ex T (sed hanc fort. corruptum ex *habere*)
alt. τοῦ] τὸ N 20. 21 διὰ βάρος α (Arist. codd. EMYS) 21 αὐτῷ P συμφέρει
α (corr. M) 22 τόπον T: om. VANPa (potest antea scribi τὸ ἄνω) 23 δὲ om. N
ἀπὸ om. T οὗτῳ] οὐ ΔNP 23. 80,1 γάρ—γίνονται om. P

αἱ ἀναθυμιάσεις γίνονται. τοῦτο δὴ οὖν δὲν τοῖς ἔξω σώμασι τὸ θερμὸν 167
όρᾶται ποιοῦν, ποιεῖν φῆσιν αὐτὸν καὶ ἐν τῇ φύσει τῶν ζώων τε καὶ φυτῶν, 11
ἔλκειν μὲν τὸ ἔνδον θερμὸν ἀπὸ τῆς τροφῆς τῆς ἐνεθείσης τὸ κοῦφον καὶ
γλυκὺν καὶ προσκρίνειν, καταλείπειν δὲ τὸ βαρὺ τῷ εἰναι πικρόν τε καὶ ἀλ-
ῆ μυρόν, δὲν εἶται τὸ περίτιτωμα. εἰ γάρ ταῦτα βρέχει ὅντα καὶ πικρὰ ὑπο- 168
μένει, δῆλον ὡς τὸ κοῦφον καὶ ἐναντίον τούτοις γλυκύ. καὶ εἴη δὲν αἰτία
τις καὶ αὐτὴ τοῦ τοῖς γλυκέσι τρέφεται τὰ τρεφόμενα. δὲν δὲ γλυκὺν τὸ
ἀναφερόμενόν τε καὶ τὸ τρέφον ὑπὸ τοῦ θερμοῦ καὶ οὐχ ἀπλῶς κοῦφον,
ἀλλ’ εἶται τὸ κοῦφον καὶ γλυκύ, δῆλον καὶ αὐτὸν ἐκ τῶν ἀναθυμιάσεων· 5
10 πᾶν γάρ τὸ ὄμβριον γλυκύ, καίτοι τοῦ πλείστου ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀτμι-
ζομένου οὖσης ἀλμυρᾶς· εἰρηγται δὲ περὶ τούτων ἐν τοῖς Μετεωρολογικοῖς.

Ιρογγιούμενώς μὲν οὖν ὁ γλυκὺς χυμὸς τρόφιμος· οἱ δὲ ἄλλοι χυμοὶ
ἀναμίγνυνται εἰς τὴν τροφήν, ἥν ἔξωθεν προσφερόμενη, ἀντὶ τοῦ ἡδύσματος, 10
φῆσιν, οὐχ ὡς τρόφιμοι καθ’ ἑαυτούς, ὥσπερ τὸ ἀλμυρόν καὶ τὸ δέρν· ὡς
15 γάρ τούτους τοὺς χυμοὺς ἡδύσματος χάριν τοῖς γλυκέσι παραμεμιγμένους
ὅρῶμεν παραμυθουμένους τὴν καθ’ ἔκάστηη γεῦσιν ὑπερβολὴν τῆς γλυκύτη-
τος, οὐτως καὶ τοὺς ἄλλους χυμοὺς τῆς γρείας χάριν ταύτης τοῖς γλυ- 169
κέσιν ἀναμίγνυσθαι ἀντισπῶντας τὸ τοῦ γλυκέος ἐπιπολαστικόν, ἀλλ’ οὐχ
ώς τροφίμους καθ’ αὐτούς. ἀφ’ ὧν δῆλον δὲν τὸ ἔνδον θερμὸν τοῖς γλυ-
20 κέσι τρέφει καθ’ ὃν καὶ προείρηκε τρόπον.

p. 442 a 12 "Ωσπερ δὲ τὰ χρώματα ἐκ λευκοῦ τε καὶ μέλανος ἢ
μίξεώς ἐστιν.

Ἔπιδων τρόφιμον μὲν εἰναι χυμὸν τὸν γλυκύν, ἐναντίον δὲ καὶ κατὰ
στέργειν τούτου τὸν πικρόν, δείχνυσιν δὲν πάντες οἱ χυμοὶ ἐκ τῆς τούτων
25 τῶν ἐναντίων ποιᾶς μίξεως, ὥσπερ καὶ τὰ χρώματα ἐκ λευκοῦ τε καὶ μέ-
λανος, καὶ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς μίξεως τῶν ἐναντίων χυμῶν πρὸς 10
ἄλλήλους γίνεσθαι τὴν τῶν μεταξὺ διαφοράν, ὡς ἐπὶ τῶν χρωμάτων, εἴτε

1 hoc enim in T δὲν om. NP 2. 3 φῆσιν—θερμὸν om. AN 2 ante ἐν
habent τὸ Arist. codd. PSU (om. etiam Sophoniae Paraphrasis in libros De an. p. 96,5 H.)
τε om. a 3 ἔλκειν TV: ἔλκει Pa τῆς ἐνεθείσης om. T ἐνεθείσης VN:
ἐνθείσης APa: ἐντεθείσης Thurrot 4—9 καὶ προσκρίνεται—γλυκύ om. V 4 προ-
κρίνει, καταλείπει M teste Thuroto 5 hoc T (hec corr. Thurrot) 6 τούτου AN
7 καὶ om. P τούτοις a 8 τρέφον τε καὶ ἀναφερόμενον coni. Thurrot
τρέφον] τρεφόμενον NP: προσκρινόμενον conicio 9 alt. καὶ om. P ἐκ om. T
10 τοὺς πλείστους V θαλάττης Αα 11 post οὖσης add. γε a Μετεωρο-
λογικοῖς] B 3 (cf. Alex. Compl. p. 81,17—87,23 H. passim) 12 προηγουμένης V
οὖν om. P δὲ om. V 13 τοῦ om. a (Arist.) 14 αὐτοὺς V 15 παρα-
μεμιγμένους T: παραμεμιγμένοις a: παραμεμιγμένοι VANP 16 περιμυθουμένους V
καθ’ om. a (habet iam M) 18 ἀντισπῶντας TVa: ἀντεπών AN: κολάζοντας, sed supra
ser. ἀντεπώντας P (ἀντισπῶν τῷ Arist. cum Bekkero restituendum e LSVp, Sophonia
p. 96,8 H.) τὸ om. a (habet etiam M) 20 καὶ om. Ta προειρήκαμεν a
21 δὲ om. T τε om. A(?)a (Arist.), sed cf. v. 25 23 καὶ om. Λα 24 prius
τούτοις T τὸν om. V (ut testatur Mau) δείχνυμεν N 25 τῶν om. N
27 ἄλληλα N διαφθορὰν V εἴτε AN (sive in T): εἴγε VP: εἴ τι a

πάντων τῶν χυμῶν καὶ ἀριθμούς; τίνας ὀρισμένους καὶ ἀναλογίας ἐκ τῆς 169
τῶν ἐναντίων μίζεως γινομένων, εἴτε τῶν μὲν τὴν ἡδονὴν ποιεύντων οὔτως,
τῶν δ' ἄλλων ὡς ἔτυχεν. |

'Εἶτης δὲ καὶ τὰ εἰδῆ τῶν χυμῶν ἔκτιθεται καὶ λέγει τίνας αὐτῶν 170
5 τοῖς ἄκροις τε καὶ ἐναντίοις συντάσσειν δεῖ, τίνας δὲ ἐκ τῆς μίζεως τῶν
ἐναντίων γίνεσθαι λέγειν. τὸν μὲν οὖν λιπαρὸν χυμὸν τῷ γλυκεῖ φησὶ τὸν
αὐτὸν εἶναι (τρόφιμος γάρ οὗτος), τὸν δ' ἀλμυρὸν τῷ πικρῷ, τὸν δὲ δριμὺν δ'
καὶ αὐστηρὸν καὶ στρυφὸν καὶ δέξιν ἐν μέσῳ εἶναι, γινομένους ἐκ τῆς ποιᾶς
τῶν ἄκρων μίζεως.

10 Εἶπάντων δὲ ὄμοίως γίνεσθαι τοὺς μεταξὺ χυμούς; ἐκ τῆς τῶν ἐναντίων,
τοῦ τε γλυκέος καὶ τοῦ πικροῦ, μίζεως, ὡς καὶ τὰ χρώματα τοῦ λευκοῦ 10
καὶ τοῦ μέλανος μιγνυμένων, νῦν κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν τὴν διμούστητα
δείκνυσιν οὖσαν· ἐπτὰ γάρ εἰδῆ εἶναι ἀμφοτέρων, τῶν μὲν χυμῶν
ἄ κατηρθμηκε· καὶ γάρ τὸ ἀλμυρὸν ὡς εἰδός τι ἄλλο καὶ οὐ πάντη
15 ταῦτὸν τῷ πικρῷ εἶναι. ὡς δὲ τὸ λιπαρὸν τῷ γλυκεῖ συνῆψεν, οὔτω
φησὶ καὶ ἐν τοῖς χρώμασι δεῖν | τὸ ἔανθρον ἐν τῷ λευκῷ καταριθμεῖν, 171
τὸ δὲ φαιὸν ἐν τῷ μέλανι πως εἶναι, ὥσπερ ἦν καὶ ἐν τοῖς χυμοῖς τὸ
ἀλμυρὸν ἐν τῷ πικρῷ. ὡς δ' ἐπ' ἔκεινων ἦν μέν πως τὸ ἀλμυρὸν ἐν τῷ
πικρῷ, ἄλλο μὴν εἰδός, καὶ διὰ τοῦτο ἐπτὰ χυμῶν εἰδῆ, οὔτως καὶ ἐπὶ
20 τῶν χρωμάτων ἔσεσθαι κατὰ τὸ φαιὸν εἰδός τι χρώματος· οὔτω γάρ λέ· ὁ
γοντος αὐτοῦ σώζοιτο ἀν τὸ τὰ εἰδῆ τῶν χρωμάτων ἐπτὰ εἰναι. τὸ γάρ
φωινικοῦν καὶ τὸ ἀλουργὲς καὶ τὸ πράσινον καὶ τὸ κυανοῦν, ἀ λέγει μεταξὺ
τῶν τριῶν ἔκεινων, τοῦ τε λευκοῦ καὶ τοῦ μέλανος; καὶ τοῦ φαιοῦ, τὰ ἐπτὰ
εἰδῆ ποιεῖσι τῶν χρωμάτων. εἰ μὲν οὖν φυλάσσσοι τις τὸ μὲν ἔανθρον ἐν 10
25 χρώμασι καὶ συνάπτοι τὸ φαιὸν καὶ τὸ μέλαν, ἐν δὲ τοῖς [πικροῖς] χυμοῖς
τὸ * * * πικρὸν καὶ τὸ ἀλμυρόν, ἐπτὰ εἰδῆ ἔχατέρου αὐτῶν ἔσται, ὡς

1 ἀναλόγως ΛΝ ἐκ τῆς scripsi (v. p. 80,24 et v. 5. 8. 10): τῆς κατὰ VANPa: τῆς ἐκ
ut vid. T 2 γενομένων P, e sil. Duemmleri V (Thurot, e BC?) alt. τῶν οι. T
3 (cf. v. 6) p. 442-16 recte cum LSUP ἐν ἀριθμοῖς μόνον. δὲ μὲν οὖν legisse vid.
6 λέγει V οὖν post λιπαρὸν N: om. A τῷ γλυκεῖ TAPa: τῷ γλυκὺ VN, e corr. A
6. 7 τὸν αὐτὸν οι. ΑΝ 7 τὸν ετ δριμὺν οι. T 8 ante αὐστηρὸν add. τὸν P
στρυφὸν V γινομένης V 10. 11 εἰπὼν—μίζεως οι. P 11 alt. τοῦ οι. a
12 καὶ] τε καὶ a τοῦ οι. a μιγνυμένων Va: γινομένων ΑΝ: μιγνυμένου P:
μιγνυμένους T 13 εἶναι εἰδῆ TAN τῶν μὲν χυμῶν del. Thurot μὲν οι. a
13 μὲν] respondet liberius ὡς δὲ κτλ. (15) 14 prius καὶ] τὸ V πάντα V 15 τὸν VP
γλυκύ V 16 τὸ Pa: τὸν VAN 17 καὶ οι. N 18 ὡς—ἐν (in spatio xxx
litt. a) οι. TPa (habet etiam M), TP οι. etiam τῷ πικρῷ 19 ἄλλος οὐ μὴν εἰδεῖται ΑΝ:
ἄλλος μὲν εἰδεῖται P καὶ—εἰδῆ οι. T εἰδῆ χυμῶν ΑΝ 19—21 οὔτω—
εἰδῆ] ὥσπερ καὶ P 20 ἔσεσθαι κατὰ in spatio xvi litt. οι. a (habet etiam M)
τι] τι τοῦ N 21 prius τὸ in spatio vii litt. οι. a (habet etiam M) 21. 22 εἶναι—
primum καὶ in spatio xiv litt. οι. a (habet etiam M) 22 ἀλουργὸν prius P (aluryum T)
Arist. alt. et tert. τὸ a: οι. VANP μεταξὺ] ἀνά μέσον Arist. codd. EMY
23 ante τὰ add. καὶ a 24 ποιοῦσι N φυλάσσει ANP ἐν οι. V
25 συνάπτει TPa: συνάπτει VAN τοῖς χυμοῖς πικροῖς χυμῶν P, sed χυμοῖς rursus del.
πικροῖς delevi 26 τὸ (μὲν λιπαρὸν καὶ τὸ ἡδὺ διαιροῦ, συντιθεῖται δὲ τὸ) πικρὸν conicio
ἔσται post εἰδῆ a

εἰρήκει· ώς, εἰ δή τις ὃ μῆτε ταῦτα συντιθείη καὶ τὰ πρῶτα | διαιροίη, 172
ἴσα μὲν καὶ οὕτως ἔσται τά τε τῶν χυμῶν εῖδη καὶ τὰ τῶν χρωμάτων,
οὐ μὴν ἐπτά, ἀλλ’ ἡ ἔξι ἡ δκτώ. ἐπειὶ δὲ γίνεται τινα χρώματα οὐ μόνον
κατὰ τὴν τοῦ λευκοῦ τε καὶ μέλανος μᾶξιν, ἀλλὰ καὶ τῶν μεταξὺ πάλιν
ὅ μιγνυμένων ἀλλήλοις (διὸ καὶ ἀπειρά πῶς εἶναι δοκεῖ τὰ χρώματα), τὰ δ
ἄλλα φησίν ἐκ τῆς τούτων γίνεσθαι μίξεως, τῶν πρώτων χρωμάτων ὅντων
ὅσων εἰρήκεν.

Εἰπὼν δὲ τὴν μᾶξιν ὄμοιώς τῶν τε χρωμάτων καὶ τῶν χυμῶν γίνεσθαι,
καὶ τὰ εἰδῆ ίσα εἶναι αὐτῶν κατ’ ἄλλην τινὰ ὄμοιότητα δείκνυσιν αὐτῶν
10 (ώς γάρ τὸ μέλαν ἐναντίον (δν) τῷ λευκῷ στέρησις ἐν διαφανεῖ λευκοῦ, 10
οὕτως τὸ ἀλμυρὸν καὶ τὸ πικρὸν στέρησις τοῦ γλυκέος ἐν τῷ τρο-
φίμῳ ὑγρῷ), ἀμα διὰ τούτων ἐξηγούμενος ἡμῖν, πῶς εἴπε τὴν πρὸ¹⁵
δλέγου λέξιν τὴν “δι τὸ δὲ οὐ παντὸς ἔτηροῦ, ἀλλὰ τροφίμου οἱ χυμοὶ ἡ
πάθος εἰσὶν ἡ στέρησις”. τὴν γάρ στέρησιν | λέγει τοῦ γλυκέος, δ καὶ 173
15 τρόφιμον δέδειχε, τὸ πικρόν τε καὶ ἀλμυρόν· ἐξ ὧν ἡ τῶν ἄλλων γένεσις
ἀπάντων. δ μὴ νοήσαντες οἱ ὑπομνηματισάμενοι τὸ βιβλίον ἀλλοιότως
τὴν λέξιν ταύτην ἐξηγήσαντο. σημειῶν δὲ τοῦ στέρησιν εἰναι τοῦ γλυκέος
τὸ πικρὸν παρέθετο τὸ καὶ τὴν τέφραν τῶν κατακαιομένων πικρὰν εἰναι· δ
τοιαύτη γάρ γίνεται τῷ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τὸ γλυκὺ πᾶν καὶ πότιμον ἐξικμά-
20 ζεσθαι.

p. 442a 29 Δημόχριτος δὲ καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν φυσιολόγων δσοι
λέγουσι περὶ αἰσθήσεως ἀτοπώτατον ποιοῦσι.

Δεῖξας δτι ἡ τροφή, καίτοι ἀπτή οὖσα, οὐ καθὸ ἀπτή ἔστι τροφή
ἔστι, διὰ τούτων αἰτιᾶται τὸν τε Δημόχριτον καὶ τῶν φυσιολόγων τοὺς
25 πλείστους ώς πάσας τὰς αἰσθήσεις ἀφάς ποιοῦντας καὶ πάντα τὰ αἰσθήτα 10
ἀπτά τε καὶ δι’ ἀφῆς γνωρίζεσθαι λέγοντας. πῶς δὲ ἀφάς ἐποίουν

1 dixit T sensus hic est: εἰ δή τις ἡ ἀμφότερα ταῦτα συντιθείη (ἢ καὶ τὰ δεύτερα) καὶ
μῆτε] ἡ coni. Thurot συντεθέτη a (fort. V) καὶ] ἡ coni. Thurot διαιροίη
T: διαιρεθῆ VANPa 2 post μὲν add. οὖν V 3 prius ἡ om. T alt. ἡ
om. a (habet etiam M) 4 τοῦ om. V 5 δοκεῖ om. a (habet etiam M) post alt.
τὰ add. δ' P 6 φασὶν N γίνεται P 8 prius τῶν om. a (habet etiam M)
9 <τό> τὰ coni. Usener εἰδῆ MT (fort. cum T post αὐτῶν pon. τὰ εἰδῆ): οἰν. VANPa
εἶναι] τῶν V: ὄντα coni. Thurot 10 δν add. Thurot στέρησει AN: καὶ
στέρησις P ἐν] ἡ μὲν ANP: γάρ ἐν T: ἐν τῷ Arist. . . φανεῖ N λευκῷ
ANP: τοῦ λευκοῦ fort. cum Arist. scrib. 11 alt. τὸ om. Arist. codd. EMYP
ἐν M: a T: om. VANPa 12.13 πρὸ δλέγου] p. 441b 23 13 δὲ om. a τοῦ
τροφίμου Arist., cf. ad p. 76,25 14 εἰσὶν] ἔστιν a (corr. M) δ MAN: ὁ P:
δν V: quoniam T: ἦν a 15 τὸ πικρόν Thurot: τὸν πικρὸν VANP: τῶν πικρῶν a
τε] γε P ἀλμυρῶν a 18 καὶ om. Ta, sed v. Arist. καομένων Arist. codd.
EMP πικρὰν TPa (Arist.): πικρὸν VAN 21 δὲ] τε NP πλεῖστοι T
(Arist.), cf. v. 25: λοιπὸν VANP 22 post ἀτοπώτατόν add. τι Arist. codd. EMYP
23 καίτοι] om. T: καὶ τὴν a (corr. M) 25 πάντα] ταῦτα V 26 γνωρίζεσθαι]
γινώσκομεν PN. abhinc fere quin N e P descriptus sit, dubium non est, v. Praef.; ut
alii indicare possint, usque ad p. 84,10 N adhibere pergo, tum abicio δὲ] enim T
ἀφῆν A: ἀφῆς PN ἐπειὶ οὖν APN

πάσας τὰς αἰσθήσεις, λέγει· τῷ γὰρ πάντα τὰ αἰσθητὰ ἀπτὰ ποιεῖν, τῶν δὲ ἀπτῶν ἀφὴν | αἰσθησιν, ἀπάντων ἀν τῶν αἰσθητῶν ἀφὴ αἰσθάνοιτο 174 καὶ γίνοιντο ἀν πᾶσαι αἱ αἰσθήσεις ἀφαῖ. ἀπτὰ δὲ ἐποίουν πάντα τὰ αἰσθητά, δι τῇ ἀπορροίᾳ τῇ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν καὶ τῇ τούτων ἐμπτώσει 5 εἰς τὰ αἰσθητῆρια τὴν ἀντιληψιν ἔλεγον γίνεσθαι, τῶν αἰσθητηρίων κινουμένων ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὰς τῶν ἐν αὐτοῖς σχημάτων τε καὶ μεγεθῶν 5 καὶ λειοτήτων καὶ τραχυτήτων διαφοράς. ἔτι τὸ λευκὸν καὶ τὸ γλυκὺ καὶ τὸ εὐῶδες καὶ τῶν ἄλλων δὲ ἔκαστον αἰσθητῶν οὐδενὶ ἔτέρῳ φασὶν ἄλλήλων οἱ περὶ Δημόκριτον διαφέρειν ἡ τοῖς σχήμασι καὶ τοῖς μεγέθεσι 10 καὶ ταῖς λειότησι τε καὶ τραχύτησι. ταῦτα γὰρ τοῖς αἰσθανομένοις τοιαῦτα 10 φαίνεται, ὅποια φαίνεται, παρὰ τὸ τὴν ἀφὴν τὴν καθ' ἔκαστην αἰσθησιν ὑπ' αὐτῶν ἐμπιπτόντων οὕτω πάσχειν τε καὶ διατίθεσθαι.

Ἐπίπλω δὲ γίνεσθαι πάσας τὰς αἰσθήσεις ἀφαῖς κατὰ τοὺς οὗτω λέγοντας, τοῦτο δέ, φησίν, δι τὸ ἀδύνατόν ἐστιν οὐ χαλεπὸν συνιδεῖν. λέγοι 15 δ' ἀν τοῦτο, δι τι, εἰ πᾶσαι ἀφαῖ, ἔδει τῶν ἀπτῶν αὐτὰς ἐναντιώσεων | ἀντιλαμβάνεσθαι, ὡν ὄρθωμεν τοὺς ἀπτομένους τινῶν ἀντιλαμβανομένους· 175 ἔστι δὲ ταῦτα σκληρὰ μαλακά, τραχέα λεῖα, θερμά ψυχρά, ὑγρὰ ἕτερά καὶ τὰ δσα ἀπτά· νῦν δὲ τούτων ἄν τις ἀψάμενος αἰσθηταί, οὐδενὸς ἀντιλαμβάνεται δέδωδος καὶ γλυκέος καὶ πικροῦ καὶ λευκοῦ καὶ μέλανος. ἔτι 20 δὲ εἰ ἀφὴ ἡ ὄψις ἦν, ἔδει αὐτὴν ἐπιτιθεμένων αὐτῇ τῶν ὄρχων ἀντιλαμβάνεσθαι, ὅμοιως καὶ τὴν δσφργσην δσφραίνεσθαι καὶ τὴν ἀκούσιν· νῦν δὲ ἀν μὴ ἐξ ἀποστήματος καὶ διὰ μέσου τινός, οὐκ αἰσθάνονται. ἔτι εἰ πᾶν αἰσθητὸν τῇ ἀφῇ προσπίπτοι, τοῦτο οὐκ ἔδει πικρόν, ἀν οὗτω τούχῃ, τῇ γεύσει δοκεῖν ἡ μέλαν τῇ ὄψει· ἡ δυσῶδες τῇ δσφργσει, ἀλλὰ 25 10 καὶ ταύταις λείων ἡ πάντως γε τοιοῦτον δι κατάλληλον ἀν τῷ λείω εἶναι, καὶ πᾶν τὸ λείων ἀεὶ ἡ πικρόν ἡ γλυκὺ ὅμοιως είναι, ἀλλ' οὐ τῶν λείων τὸ μὲν πικρὸν τὸ δὲ γλυκὺ ἡ τὸ μὲν λευκὸν τὸ δὲ μέλαν· ἐκ γὰρ τῆς

1 τῷ] τὰ P	2 tangibilia autem tactus sensum T	ἀν] ἄρα PN	αἰσθά-
νοιντο VA	3 ἀπτὰ V	πάντες TVA	τὰ] ipsa T
(corr. M)	τούτων] ab his T	5 αἰσθητηρίων MT: αἰσθητῶν VAPNa	4 ἀπορίᾳ a
6 καὶ μεγεθῶν om. V	7 καὶ λειοτήτων om. T	8 εὐῶδες in spatio om. V	
ἔκαστων V	9 post περὶ adil. τὸν A	10 γὰρ VAA: δὲ TPN	11 παρὰ
PNa (apud T): περὶ VA	alt. τὴν] τῶν PN	12 ὑπὸ τῶν conicio	14 φησὶ ante
τοῦτο a	δι τὸ δεῖ δυνατὸν APN	ἔστιν om. Arist. codd. EMYP, ante ἀδύνατον habent	
LSU	συνιδεῖν ante οὐ PN	15 post πᾶσαι add. αἱ VAA	ἔδει scripsi (cf. v. 20.
23 et p. 84,3): αἱ δεῖ PN: δεῖ δεῖ TVNa: πάσας; δεῖ Thurot		16 ἀντιλαμβάνεσθαι om. T	
17 ante λεῖα add. καὶ A	frigida calida T	18 τὰ om. a (T?)	αἰσθηται scripsi:
(ei) tangat T: αἰσθοιτο VAPNa	18. 19 ἀντιλαμβάνεται Thurot: ἀντιλαμβάνονται libri		
19 εὐῶδους conicio, cf. vv. 8. 24	post γλυκέος add. καὶ χυμοῦ PN	20 εἰ] ἡ Λ	
20. 21 ἀναλαμβάνεσθαι V		ἔπιτιθεμένων TAPa: ὑποτιθεμένων V: ἐπιτιθέντων N	
23 ἔτι—αἰσθητὸν] αἴτιον δὲ ἀν (ἀν om. A) APN: enoprop (sic) T		22 καὶ om. T	διὰ om. a (habet etiam M)
προσπίπτοι Ta: προσπίπτει VA: προσπίπτη PN		23 ταῦτα A	εἰ πᾶν] εἴπεν V
γε om. TPN	τοιοῦτον om. T	κατάλληλον ἀν]	spatium iii litt. T
26 είναι δημοίως A(?)a			

διαφορᾶς τῆς τοιαύτης δῆλον ὡς ἄλλων | τινῶν φύσεων περὶ τὰ ὑποκεί- 176
μενα αἱ αἰσθήσεις αὐται ἀντιληπτικαὶ καὶ οὐ τῶν αὐτῶν. ἔπι τε εἰ πᾶσαι
άχαι, τί πλειόνων αἰσθήσεων ἔδει; ἐξήρχει γάρ καὶ μίαν εἶναι.

p. 442b 4 *Ἐτι δὲ τοῖς χοινοῖς τῶν αἰσθήσεων πασῶν χρῶνται ὡς
5 ιδίοις· μέγεθος γάρ καὶ σχῆμα καὶ τὸ τραχὺ καὶ τὸ λεῖον.

Καὶ τοῦτο φησιν ἀμαρτάνειν ἐν τῷ περὶ αἰσθήσεων λόγῳ τὸν περὶ 6
Δημόκριτον, διὰ τὰ χοινὰ αἰσθητὰ ιδία ποιοῦσι τῶν αἰσθήσεων. φθάνει
δὲ εἰρηκέναι καὶ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς τίνα μέν ἐστι χοινὰ αἰσθητά, τίνα δὲ
ιδία, καὶ διὰ αἱ αἰσθήσεις ἐν τοῖς ιδίοις ἔκαστη αἰσθητοῖς ἀληθεύει, περὶ 10
10 δὲ τὰ χοινὰ διαφεύγεται. καὶ νῦν δέ τινα τῶν χοινῶν παρατίθεται, δεικνὺς; 10
διὰ τὰ χοινὰ αἰσθητὰ ιδία ποιοῦσι. μέγεθος γάρ καὶ σχῆμα χοινὰ αἰσθητά,
ῶν νῦν μνημονεύει, ὥσπερ καὶ κίνησις καὶ ἀριθμὸς καὶ | στάσις καὶ διά- 177
στημα. προστίθησι δὲ τῷ μεγέθει καὶ τῷ σχήματι ὡς χοινὰ καὶ αὐτὰ
αἰσθητὰ νῦν τὸ τε τραχὺ καὶ τὸ λεῖον καὶ τὸ δέρν καὶ τὸ ἀμβλύν
15 τὸ ἐν ὅγκοις, ὡς οὐκ ὄντα ταῦτα σχήματα διὰ τὸ μὴ ὑποπίπτειν ἵσως; τῷ
ὅρῳ τοῦ σχήματος. τὸ δὲ ἐν ὅγκοις προσέμηκεν, ἐπεὶ τὸ τραχὺ καὶ τὸ 5
λεῖον καὶ δέρν καὶ ἐν φόρῳ, ἔστι δὲ δέρν καὶ ἐν χυμῷ· ὃν τὰ μὲν ἀκοῆς
ιδία αἰσθητά, τὰ δὲ γεύσεως.

Τὰ δὲ ἐν ὅγκοις φησίν, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα τὰ εἰρημένα, χοινὰ εἶναι
20 τῆς τε ἀφῆς καὶ τῆς ὄψεως, καὶ εἰ μὴ πασῶν. ὡς γάρ σχημάτων ἡ
ὄψις ἐστὶν ἀντιληπτική, οὕτω καὶ τοῦ ἐν ὅγκοις τραχέος τε καὶ λείου καὶ 10
δέρν καὶ ἀμβλέος. σημεῖον δὲ τοῦ χοινὰ αὐτὰ εἶναι παρέθετο τὸ περὶ
ταῦτα ἀπατᾶσθαι αὐτάς, οὐκ ἀπατωμένας περὶ τὰ ιδία· ἡ γάρ ὄψις οὐκ
ἀπατωμένη περὶ τὰ ιδία χρώματα ἀπατᾶται περὶ ταῦτα.

25 Διαφορὰν δὲ τοσαύτην τῶν | ιδίων αἰσθητῶν ἔχοντων πρὸς τὰ χοινά, 178
ἐκεῖνοι τὰ ιδία τοῖς χοινοῖς συνάπτουσι. πῶς δὲ τοῦτο ποιοῦσιν, ἐξῆς λέγεται.
Δημόκριτος γάρ τὰ χρώματα, τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, ιδία ὄψεως ὄντα,

1 τῆς supra lineam habet P, om. N 2 τε] δὲ a: οὐ. T 3 ἔδει αἰσθήσεων A(?)α
δεῖ T 4 αἰσθητῶν TAPN 5 χρῶνται T: χρώνυται V: χρώνυνται APN
6 αἰσθήσεων TVA: αἰσθήσεως PNα 7 τῶν αἰσθήσεων cum T del. Thurot, fort. recte
(v. v. 11) 8 Περὶ ψυχῆς] B 6 p. 418 a 10 ss. 9 εἴτι PN 10 τοῖς ιδίοις
om. V 11 ἀληθεύειν PN 10 prius δὲ] γάρ a 11 τινῶν (om. τῶν) APN
περιτίθεται PN: disponitur T, abhinc omitto N, v. ad. p. 82,26 13 ὡς MTVA:
οἰ. Pa 15 prius τὸ MVA (Arist.): καὶ τὸ Pa: que (τὰ?) T 16 primum τὸ] τὰ T
ὄγκοις A (coni. Thurot, ἐν τοῖς ὅγκοις Arist.): ὅγκων VPa (mobile T, mole Thurot) 17 alt. τὸ
om. VP 17 alt. καὶ TVA: om. Pa 18 ἔμφορον A
18 post ιδία add. καὶ a 19 φασίν A 20 γάρ] γοῦν MA
σχήματα V 21 τραχέως a: ταχέος V 22 δέρνεις καὶ ἀμβλέως a 23 εἶναι αὐτὰ
λείου om. T 22 δέρνεις καὶ ἀμβλέως a 24 εἶναι αὐτὰ
κοινά P 25 τῶν] ἐκ τῶν T 25 ante ἔχοντων add. ἐκ τῶν TVA 26 τοῖς
om. V 26 κοινοῖ P 26 τοῦτο om. T 27 γάρ VAP: δὲ a: μὲν γάρ T: om. M
τὸ μέλαν καὶ τὸ λευκὸν Pa (sed v. Arist.)

εἰς τὸ λεῖν ἄγει καὶ τὸ τραχύ, τὸ μὲν λευκὸν λεῖν, τὸ δὲ μέλαν τραχὺν 178 λέγων, ἀ κοινὰ τῇ ὄψει πρὸς τὴν ἀφρήν ἐστιν, ὥστε γίνεται αὐτῷ τὸ κοινὸν σ αἰσθητὸν τῷ ἴδιῳ τῆς ὄψεως ταῦτον. πάλιν τῆς μὲν γεύσεως ἕδια αἰσθητὰ οἱ χυμοὶ· οἱ δὲ περὶ Δημόκριτον τοῖς σχῆμασι τοὺς χυμοὺς ἀνατιθέσαι· 5 παρὰ γὰρ τὴν τούτων διαφορὰν τὴν τῶν χυμῶν φασι διαφορὰν γίνεσθαι, δέξις μὲν χυμοὺς λέγοντες εἰναι τοὺς ἐκ τῶν τοιούτων σχημάτων συγκει· 10 μένους, γλυκεῖς δὲ τοὺς ἐκ λείων τε καὶ περιφερῶν. αἱ γὰρ ἀτομοὶ κατὰ τὰς τῶν σχημάτων ὡν ἔχουσι διαφορὰς διαφέροντας τοὺς χυμοὺς τῶν ἐκ τῆς συμπλοκῆς αὐτῶν γινομένων ποιοῦσι. γίνεται οὖν πάλιν τὰ σχῆματα 15 κοινὰ ὅντα αἰσθητὰ ἕδια τῆς γεύσεως κατ' αὐτούς. |

Δεῖξα; δὲ διτὶ τὰ σχῆματα κοινὰ αἰσθητὰ ὅντα ἕδια κατ' αὐτοὺς 179 [ἐπὶ] τῆς γεύσεως γίνεται, ἐπιφέρει διτὶ [καίτοι] τὰ κοινὰ ἡ οὐδεμιαῖς ἀν εἴη ἕδια ἡ μᾶλλον τῆς ὄψεως (ἐπιζητήσαι δ' ἂν τις διὰ τί μᾶλλον τῶν σχημάτων ἡ ὄψις τῆς ἀφρῆς εἴη ἀν κριτική). ἡ ἐπεὶ πάντων τῶν 20 κοινῶν ἡ ὄψις ἀντιληπτική, κατὰ τοῦτο ἀν εἴη μᾶλλον ταύτης τὰ κοινά· πλήθισος γὰρ καὶ διαστήματος οὐκ ἔστιν ἡ ἀφρή ἀντιληπτική). εἰ δὲ τὴν γεύσιν τις λέγοι μᾶλλον τῶν κοινῶν ἀντιληπτικήν εἰναι (τῆς γὰρ ἀκριβεστάτης περὶ τι αἰσθήσεως ἐστι τὸ τῶν κατ' αὐτὸν ἐλαχίστων ἀντιλαμβάνεσθαι τε καὶ διακρίνειν αὐτά· τῶν δὲ ἐλαχίστων σχημάτων τὴν γεῦσιν 25 φασιν ἀντιλαμβάνεσθαι. ὡν γὰρ οὐδεμίᾳ αἰσθησις ἀντιλαμβάνεται ὄγκων ὡς ὑδέων ἡ λείων, τούτων ἡ γεῦσις αἰσθάνεται κατ' αὐτούς, εἴγε οἱ χυμοὶ ἐκ σχημάτων), (ἔχρην αὐτὴν καὶ τῶν) ἄλλων κοινῶν μάλιστα αἰσθάνεσθαι. εἰ οὖν τῶν μὲν σχημάτων μὴ μόνον ἐν τοῖς χυμοῖς ἀλλὰ καὶ ἐν 180 πᾶσι τοῖς ἄλλοις ὄντων, αἰσθάνεσθαι δὲ τῶν ἐλαχίστων καὶ δυσαισθητώτατων 25 ταύτης, καὶ τῶν ἄλλων ὁρῶνται αἰσθανθῆσθαι. νῦν δὲ οὐκέτι τῶν ἄλλων

- 1 alt. τὸ οι. Pa 1. 2 τὸ μὲν—δὲ οι. et δὲ post κοινὰ add. T 1 τραχὺν V
 2 δὲ οι. AP γίνεσθαι α 3 τῷ] τὸ δὲ V 4 ἀνατιθεῖται α
 cf. Theophr. De sens. p. 517,19 D. 5 περὶ V τούτων] τῶν χυμῶν T τῶν χυμῶν] τούτων T φασι διαφορὰν VA(T?): διαφοράν φασι (φησι α) MPa 6 λέγων χυμοὺς A λέγοντες Thurot (dicunt T): λέγων VAPa τῶν APa: οι. V
 8 ἔχει A διαφέροντα V 9 γινομένου; Ta 12 ἐπὶ delevi ἐπιφέρει Thurot:
 ἐπείτε εἰ libri κατόι οι. T, interpolatum ex Arist. κατόι—ἡ suppl. m. rec. P
 η (sic) VAP: ἡν a: οι. T 13 ἡ Arist. (quidem T = ἡ?): τι VP: διὰ τι Αα
 14 ἡ] εἰ P ἐπὶ TVP 15 ἀν εἴη οι. T post μᾶλλον add. ἔδει TAP
 ταῦτα A 16 ἡ οι. a (habet etiam M) δὲ TVAPa: μὴ M (Thurot), sed v.
 Arist. p. 442^b14 18 περὶ τι οι. T αἰσθήσεως] visus T αὐτὸν Va:
 αὐτὴν P: αὐτοῦ A: αὐτὴν αν αὐτὸν habeat T, dubium post ἐλαχίστων add. σχημάτων P 20 αἰσθήσεων α ὄγκων] κοινῶν P: muta (οἷον?) T 21 ως] si T
 εἰτε A 22 ἔχρην—τῶν addidi, ut apodosis illius εἰ v. 16 non decesset et αἰσθάνεσθαι
 haberet unde penderet, cf. Arist. p. 442^b16 22. 23 μάλιστα αἰσθάνεσθαι TVA (Arist.):
 ἀντιλαμβάνονται Pa 23 σχημάτων (τῶν) conicio post μόνον add. τῶν P
 καὶ MV: οι. TAPa 23. 24 ἐν—ὄντων V: ἐπὶ τῶν πάντων M: ἐπὶ πάντων A: τῶν πάντων TPa 24 αἰσθάνεται vid. subaudiri posse αἰσθάνεσθαι δὲ V: ἀμα γὰρ Pa: τοις γὰρ Α: enim T 25 ταύτης VA (huiusmodi T): αἰσθάνεται Pa: αἰσθάνεται σχημάτων M αἰσθανθῆσται Pa: αἰσθάνοιτο V: οι. TA

σχημάτων ἔστιν ἡ γεῦσις ἀντιληπτική. πῶς; γάρ κύβου ἡ γεῦσις, καθὸ 180 γεῦσις, κριτική; δύο δὲ γραφῶν φερομένων μᾶλλον σφίζει τὴν τῶν λεγο-^τ μένων διάνοιαν ἡ οὕτως ἔχουσα· τὰ γοῦν ἐλάχιστα τῆς ἀκριβεστάτης αἰσθήσεώς ἔστιν διαχρίνειν περὶ ἔκαστον γένος. ὥστε ἔχρην 5 τὴν γεῦσιν καὶ τῶν ἄλλων κοινῶν αἰσθάνεσθαι.

p. 442b17 *Ετι τὰ μὲν αἰσθητὰ ἀπαντα ἔχει ἐναντίωσιν.

Καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως δείκνυσιν δτι μή ἔστι τὰ σχήματα 10 μήτε ὄρατὰ μήτε γευστὰ μήτε ὅλως ἴδια αἰσθητά. πάντα μὲν γάρ τὰ 100 ἴδια αἰσθητὰ ἔχει ἐναντίωσιν, τὰ τῆς ὁψεως λευκόν τε καὶ μέλαν, τὰ τῆς 181 γεύσεως γλυκὺν καὶ πικρόν, τὰ τῆς ἀκοῆς δὲν καὶ ἀμβλύ, τὰ τῆς ἀφῆς 181 θερμὸν καὶ ψυχρόν, ὑγρὸν καὶ ἡρὸν καὶ δσων ἡ ἀφὴ ἐναντιώσεων, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς δσφρηγοῖς ἐναντίωσίς ἔστι. σχῆμα δὲ σχήματι οὐκ ἔστιν 15 ἐναντίον. ὥστε εἰ ἐν τοῖς γευστοῖς ἔστιν ἐναντίωσις, ἐν δὲ σχήμασιν δὲν ἔστιν, οὐκ ἀν τὰ σχήματα εἴη γευστά, οὗτως δὲ οὐδὲ ὅλως αἰσθητὰ 20 15 ὡς ἴδια τινος αἰσθήσεως. ἐπεὶ δὲ φαντασίαν ἀποτελεῖ τὸ περιφερὲς ἐναντίον εἶναι τῷ γωνίας ἔχοντι, διὰ τοῦ εἰπεῖν τίνι γάρ τῶν πολυγωνίων τὸ περιφερὲς ἐναντίον; ἔδεισεν δτι μηδὲ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἐναντιότης. δεὶ μὲν γάρ ἐν ἐνὶ ἐναντίον εἶναι. ποιὸν δ' ἔσται τῶν πολυγωνίων σχη- 10 μάτων ἐναντίον τῷ κύκλῳ; οὐ γάρ μᾶλλον τόδε η ἄλλο τι. * * * οὐκ 20 ἔστιν ἀλλήλοις τὰ αὐτά. ἔτι δτι τῷ κύκλῳ οὐδέν ἔστιν ἐναντίον, διὸ οὐδὲ τῇ κύκλῳ κινήσει, διὰ πλειόνων ἐν τοῖς Περὶ ὁ οὐρανοῦ δεῖδειται καθόλου. 182 25 ὥστε εἰ τὰ μὲν ἴδια αἰσθητὰ ἐναντίωσιν ἔχει, τὰ δὲ σχήματα οὐκ ἔχει ἐναντίωσιν, οὐκ ἀν εἴη τὰ σχήματα ἴδια αἰσθητά. ἔτι ἀπείρων ὅντων τῶν σχημάτων ἀναγκαῖον καὶ αὐτὸν ἀπείρους εἶναι, εἰ οἱ χυμοὶ 25 [τὰ] σχήματα. ἀπειρα δὲ τὰ σχήματα διαφέροντα ἀλλήλων κατὰ Δημό-

1 σχημάτων ομ. a post γάρ add. ἀν MA 2 δύο δὲ γραφῶν] nostri codd.
unum consonum textum praebeant 3 εἰ οὕτως ἔχει A 4 ἔστιν αἰσθήσεως
Pa (Arist.) ἔκάστου γένους V 5 τῶν ἄλλων] μᾶλλον V ante αἰσθά-
νεσθαι add. μᾶλιστα a (om. Thuroti codd.) 6 πάντα Arist. praeter S 7 καὶ—
δείκνυσιν ομ. P ταῦτα A 8. 9 πάντα—αἰσθητὰ om. T 8 μὲν ομ. Pa
9 bis ante τῆς add. μὲν M τε] τι a 10 bis ante τῆς add. δὲ M 11 primum
καὶ ομ. V(A?) alt. καὶ ομ. VAP δσων V 12 σχήματος V 15 ἴδια
Thurot: δά libri ἐπὶ AP φαντασίαν Va: φαντασίας AP: φαντασία T
ἀποτελεῖ AP: innuit T τὸ VAP: τι τὸ a: τὸ τὸ male Thurot, cf. Alex. in Meteor.
p. 34,33 16 εἶναι ομ. T τοῦ] τὸ V τινὲς TP τῶ πολυγωνίων TAP
17 ἔδειξαν A 18 post ἐν add. ἐν A πολυγώνων a Arist. 19 οὐ] ἐν a (corr. M)
τούς] hoc est contrarium T οὐ γάρ ἐναντία ταῦτα, ἔτι ε. gr. add. Thurot.
cf. Theophr. De sens. p. 513,14 D. 20 post ὅτι add. εἰ MA 21 ante διὰ
add. οὐς M Περὶ οὐρανοῦ] A 4 (cf. Alex. in Simplicii Comm. p. 153,19 ss. H.)
22 ὥστε εἰ Va: ἐνι A: ἔτι P: igiur T post μὲν add. οὖν P τὴν ἐναντίωσιν M
24 post εἰ add. δὲ a 25 prius τὰ del. Thurot alt. τὰ VPa: om. A
σχήματα (τὰ) coni. Thurot p. 425 post κατὰ add. τὸν a

κριτον· ἔδεις (οὖν) καὶ ἀπείρος διαφοράς εἶναι χυμῶν. εἴτα ἐπεὶ ἐδύνατο 182 τις λέγειν, φεύγων τὸ ἄτοπον, τὸ εἶναι μὲν ἀπείρους χυμῶν διαφοράς, μὴ μέντοι πάσας αἰσθητὰς εἶναι, πρὸς τὸ ῥήθεν ἀνθυπήνεγκεν· διὰ τί γάρ 183 ὁ μὲν τῶν χυμῶν αἰσθησιν ποιήσει, οὐδὲν οὐ; δεῖται γάρ τοῦτο λόγου.

5 p. 442b 23 Καὶ περὶ μὲν τοῦ χυμοῦ καὶ γευστοῦ εἴρηται· τὰ δ' ἄλλα πάθη τῶν χυμῶν.

Περὶ χυμοῦ, δὲ ἐστι γευστόν, εἰρῆσθαι φησιν ἡμῖν, τί ποτέ ἐστι καὶ 10 τίς ἡ γεῦσις αὐτοῦ, δὴν οἰκεῖον τῇ προκειμένῃ πραγματείᾳ. τὰ γάρ ἄλλα πάθη τῶν χυμῶν, | τίνες τε αὐτῶν διαφοραὶ καὶ τίνες ἑκάστου χυμοῦ 183 10 οἰκεῖαι καὶ προσεχεῖς γενέσεις, οἰκεῖά φησιν εἶναι τῇ περὶ φυτῶν φυσιολογίᾳ. καὶ ἐστι Περὶ φυτῶν Θεοφράστῳ πραγματείᾳ γεγραμμένη· Ἀριστοτέλους γάρ οὐ φέρεται.

1 οὖν ex T add. Thurot, fort. p. 86,23 potius ἔτι (εἰ) scrib. ἐπεὶ οὐ δύνανται V
3 ἀνθυπήνεγκεν Τα: ἀν ὑπήνεγκε VAP 4 οὐ μὲν ἀν ποιήσειν αἰσθησιν Arist. codd.
EMY τοῦτο] τοῦ P 5 γευστοῦ καὶ χυμοῦ Arist. praeter L 7 γευστοῦ a,
fort. recte 8 αὐτῇ a 11 ἐγγεγραμμένη P 12 οὐ φέρεται] v. V. Rose,
Aristoteles Pseudop. p. 263

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙ ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ 184
ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ Β'

p. 442b27 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον δεῖ νοῆσαι καὶ περὶ τὰς δσμάς.
ἢ διερ γάρ ποιεῖ ἐν τῷ ἔγρῳ τὸ ὑγρόν, τοῦτο ποιεῖ ἐν ἄλλῳ γένει
τὸ ἔγχυμον ὑγρόν.

Μεταβέβηκε μὲν ἀπὸ τῶν χυμῶν ἐπὶ τὸν περὶ τῶν δσφραντῶν λόγον.
δὲ φύσις; εἰπε βραχέως, διε περὶ τῶν χυμῶν τὸν λόγον ἐποιεῖτο, νῦν
διασκεψεῖ. ὁ μὲν γάρ προείπεν ἔστι· “περὶ δὲ δσμῆς καὶ χυμοῦ λεκτέον·
10 σχεδὸν γάρ ἔστι τὸ αὐτὸν πάθος, οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς δέ ἔστιν ἐκάτερον δ
αὐτῶν,” τοῦτο δὲ νῦν πῶς ἐν ἐκείνοις εἰπε δείκνυσι. τὸν αὐτὸν γάρ, |
φησί, τρόπον δεῖ νοῆσαι γινομένην τὴν δσμήν, δι τρόπον ἐδείχθη γινό- 185
μένος καὶ ὁ χυμός. ὡς γάρ τὸν χυμὸν ἐποίει τὸ ἔγρον τὸ ἐν τῇ γῇ
μιγνύμενόν πως καὶ ἐναποπλυνόμενον τῷ ὅδατι ὑπὸ θερμότητος συνεργού-
15 μενον, οὕτω φησὶ τὸ ὑγρὸν τὸ ἔδη χυμὸν ἔχον, τοῦτο δέ ἔστι τὸ ἔγρον δ
μεμιγμένον, δι τρόπον εἰρηκεν, ἐν ἀέρι καὶ ὅδατι ἀποπλυθέν πως ποιεῖν
τὴν δσμήν.

Ἐν ἄλλῳ δὲ γένει εἰπεν· οὕτε γάρ καθὸ δύγρά ἔστι ταῦτα, γίνεται
ἐν αὐτοῖς ἡ ὁσμή, οὕτε καθὸ διεφανῆ ἡ χυμοῦ δεκτικά, ἄλλὰ καθὸ ἄλλης

1 tit. om. Aa τοὺς αὐτοὺς εἰς τὸ περὶ δσμῆς Ἀριστοτέλους P Ἀφροδισέως V
αἰσθήσεων T 3 βιβλίον β' M (secundus liber T): om. VP 4 δὲ T (Arist.):
δὴ VAP 5 γάρ] quidem enim T ἐν τῷ ὑγρῷ τὸ ἔγρον Arist. codd. praeter
S et sic vid. scrib. v. 13 et p. 90, b 8 δ om. T βραχὺν P δτε] ώς
TA, τοὺς τοῖς ἐπάνω add. TP, ἐν τοῖς Λ τὸν—ἐποιεῖτο om. T 9 νῦν] πυν
autem T προεῖπε MA (sc. 440b28): εἶπε α: εἰπεν TVP ἔστι om. Ma
δὲ om. a (habet etiam M) καὶ om. P post χυμοῦ add. νῦν Arist. codd. EMYL
v. ad p. 66, 18 10 ἐκατέρα; V 11 post δὲ add. δν P αὐτὸν om. V
12—14 γινομένην—ἐναποπλυνόμενον om. a (habet etiam M) 13 prius τὸ V: om. AP
alt. τὸ] εἰ M 14. 15 cooperans P 15 alt. τὸ om. a τοῦτο Pa: τοῦτο TVA
δέ ἔστι τὸ Usener: δέ ἔτι τὸ VA (autem in T): δέ πως Pa 16 μιγνύμενον V: mixto
mixtum autem T ἐν om. V ἀποπλυθέν V: ἀποπλυνθέν APa ποιεῖν] postrema
littera incerta in P: ποιεῖ A 18 γένει δὲ α καθίλου V δύγρα T A: δύγρὸν
VPa 19 δεκτικὴν P

φύσεως κεκοινώνηκε τῆς δυναμένης δέχεσθαι τὰς δσμάς, ἣν ἀνάλογον ἄν 185
τις δίσμον δνομάζοι. καθὸ μὲν γὰρ διαφανῆ τὸ ῦδωρ καὶ ὁ ἄτρο, χρω- 10
μάτων εἰσὶ δεκτικά· κατὰ δὲ τὴν ὑγρότητα τὸ ῦδωρ τὴν σωματώδη, καθὶ
ἡν ἔστιν ὑπὸ τοῦ ἑηροῦ παθητικόν, τὸν χυμὸν δέχεται, τὰς δὲ δσμάς
5 κατ' ἄλλην τινὰ κοινὴν | δύναμιν παρὰ ταύτας, ἣν ἄλλο γένος ὠνόμασεν 186
ἢ ἐν ἄλλῳ γένει εἶπε 'τῷ δσφραντῷ'. οὐ γὰρ ταῦτὸν γένος γευστόν τε
καὶ δσφραντόν.

Εἰπὼν δὲ ἐν ἀέρι καὶ ῦδατι γίνεσθαι τὴν δσμὴν ὑπὸ τῆς ἐγχύμου
Ἔηρότητος, ἐπεὶ κοινὸν αὐτοῖς καὶ τὸ διαφανές, δτι μή, καθὸ διαφανῆ ἔστι, 5
10 κατὰ τοῦτο τὰς δσμάς δέχεται, δι' ὧν ἐπιφέρει ἐδῆλωσε. κοινὸν μὲν γάρ
φησι κατ' αὐτῶν τὸ διαφανές κατηγορεῖσθαι, οὐ μὴν δέχεσθαι τὰς δσμάς
καθὸ διαφανῆ ἔστιν, ἀλλὰ καθὸ πλυτικά καὶ ῥυπτικά ἔστιν ἐγχύμου ἕηρό-
τητος ἀποπλυνομένης πῶς ἐν αὐτοῖς, ὡς ἐγένετο ὁ χυμὸς τῆς γεώδους; 10
Ἔηρότητος ἐναποπλυνομένης ἐν τῷ ῦδατι. εἰπὼν δὲ πρότερον ἐγχύμουν
15 ὑγρότητα εἶναι τὴν ἐν τῷ ἀέρι καὶ τῷ ῦδατι τὰς δσμὰς ποιοῦσαν, νῦν τὸ
αὐτὸ τοῦτο ἐγχύμουν πάλιν ὠνόμασεν ἕηρότητα, δτι ὁ χυμὸς ἐξ ἀμφοῖν,
ἔκ τε ὑγρότητος ῦδατώδους καὶ ἕηρότητος γεώδους, | ἐδείχθη. τὸ μὲν οὖν 187
ἕηρδον οὐδέπω χυμὸν ἔχον ἐν αὐτῷ, μιγνύμενον καὶ ἐναποπλυνόμενον τῷ
ῦδατι τὸν χυμὸν πεσσόμενον ὑπὸ θερμότητος ἐποίει· τὰς δὲ δσμὰς οὐκέτι
20 τὸ ἄχυμον ἕηρόν, ἀλλὰ τὸ μειγμένον ἤδη τῷ ῦδατι καὶ χυμὸν ἔχον ποιεῖ.
δτι γὰρ ὑπὸ τῆς ἐγχύμου ὑγρότητος ἡ ἕηρότητος (οὐδὲν γὰρ διαφέρει δπως 5
ἄν ρήθει) αἱ δσμαὶ γίνονται, δείξει μὲν καὶ αὐτός, δῆλον δὲ καὶ ἐκ τοῦ
πάντα ὅσα ἔστιν δσφραντά ταῦτα καὶ χυμὸν ἔχειν τινά. τῇ γοῦν δσφρήσει
πολλάκις πρώτη γνωρίζομέν *(τινας)* καὶ τῶν σηπομένων χυμῶν καὶ τῶν
25 προσκαιομένων καὶ τῶν δέέων γινομένων καὶ τῶν εἰς ἄλλον τινὰ χυμὸν ἐξ
ἄλλου διὰ τὴν ἔψησιν μεταβαλλόντων, μιγνέπω φανερᾶς αὐτῶν τῆς μετα- 10
βολῆς τῇ γεύσει γινομένης, ὡς ἐκ τῶν χυμῶν τὴν γένεσιν τῆς δσμῆς

2 *dyasianum* T δνομάζει (I litt. erasa) V: δνομάζῃ P καὶ τῷ μὲν διαφανῆ V
3 δεικτικά V 3. 4 τὴν—παθητικόν οι. M 4 ἔστιν—χυμὸν οι. a δέχεται V
5 δύναμιν οι. P περὶ VA ὠνόμασεν MTVA: οι. Pa 8 ἔστι A post
καὶ add. ἐν V 9 καθὸ διαφανές ἔστι P εἰς Αα 10 κατὰ τοῦτο οι. T
δέξεται T *communiter* T 11 τὸ διαφανές κατ' αὐτῶν V αὐτὸ P
12 διαφανές; P πλυντικὸν Arist. 12. 13 ἕηρότητα a (corr. M) 13 ἀπο-
πλυνόμενα V 13. 14 πως—ἐναποπλυνομένης οι. a (habet etiam M) 13 αὐταῖς P
ἔγένετο Usener (*fiebat* T) γαιώδους; V 14 ἐν οι. P ἐγχύμον οι. a (habet
etiam M) 15 alt. τῷ οι. P 16 τοῦτο οι. TP πάλιν ξ. ὧν. ἐγχύμον a:
πάλιν ὠνόμ. ἐγχύμον ἕηρότητα T 17 γαιώδους; V 18 ἔχοι A
αὐτῷ VAP: ἐντῷ a 19 τοὺς χυμὸν οι. T πεπτόμενον P: παυτόμενον A:
cooperans T (sic p. 88, 14. 15 συνεργούμενον *vertit*) 19. 20 ἐποίει — ποιεῖ] sic αὐτ
humidum iam saporem habens T 21 ἀπὸ V ἦ] οὖν V γὰρ οι. V
22 ἐξ τοῦ] ἐν τῷ V 23 εἰσὶν a 24 πρώτου a τινας addidi ex Alex.
De an. p. 53, 22 Br.: δσμὴν add. Usener γυμῶν VAPa (De an.): *saporem* T:
τὸν χυμὸν Thurot 25 προσκαιομένων] *dulcorem* T τινὰ οι. T 27 γεῦσιν a
(γένεσιν etiam M)

έχούσης καὶ κατὰ τὴν ἐκείνων μεταβολὴν ὄλλοιας γινομένης καὶ αὐτῆς καὶ συμμεταβαλλούσης ἐκείνη. |

p. 443a2 Οὐ γάρ μόνον ἐν ἀέρι ἀλλὰ καὶ ἐν ὅδατι τὸ τῆς ὁσφρή- 188 σεώς ἔστιν.

5 Προειπὼν δπερ γάρ ποιεῖ τὸ ἑηρὸν ἐν τῷ ὑγρῷ, τοῦτο ποιεῖ ἐν ἄλλῳ γένει τὸ ἔγχυμον ὑγρόν, ἐν ἀέρι καὶ ὅδατι ὄμοιώς, νῦν δτι ἐν ἀμφοτέροις δείκνυσιν. δτι γάρ μὴ μόνον ἐν ἀέρι τὰ ὁσφραντά, ὡς ἔδειξέ τισι τοῖς πλείστοις διὰ τῆς τοῦ ἀέρος ἀναπνοῆς τὴν ὁσφρησιν 5 γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐν ὅδατι, ἔδειξεν ἐπί τε τῶν ἰχθύων καὶ τῶν ὁστρα- το κοδέρμων, ἂν ἐν τῷ ὅδατι ὅντος ὁσφρᾶται καὶ πολλάκις πόρρωθεν ἐπὶ τὴν τροφὴν ἔρχεται τῇ ὁσφρήσει ἐπόμενα, οὔτε ὅντος ἐν τῷ ὅδατι ἀέρος (οὐ γάρ ἐν τῷ βάθει τοῦ ὅδατος μένει, ἀλλὰ ἐπιπολάζει. ἀνα- τρέχει γάρ, καὶ ἐν βάθει γένηται, ὃ τε ἀήρ καὶ τὸ πνεῦμα· δηλοῦσι δὲ 10 καὶ οἱ ἀσκοὶ οἱ πεφυσημένοι τούτῳ, ἀν εἰς βάθος κατενεχθέντες τὸ λυθεῖν), 15 ἀλλ' οὐδὲ αὐτὰ δλως ἀναπνέοντα. δτι γάρ δσα πνεύμονα τῶν ζψων οὐκ ἔχει οὐκ ἀναπνεῖ, | δέδειχται αὐτῷ ἐν ἄλλοις. εἰ δέ τις μὴ μόνον 189 λέγοι τὸ ὅδωρ ὑγρόν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἄσρα (καὶ γάρ αὐτὸς ὑγρός), εἴη ἄν, φησίν, δσμὴ ἡ ἐν τῷ ὑγρῷ τοῦ ἔγχυμου ἑηροῦ φύσις, τουτέστιν ὁσφραντὸν ἀν εἴη τὸ ἔγγινόμενον ὑπὸ τοῦ ἔγχυμου ἑηροῦ πάθος, καθὸ 20 τοιοῦτον ἔστιν, ἐν τῷ ὑγρῷ.

Ἐκῆς δὲ δτι μὴ ἀπλῶς ἀπὸ ἑηρότητος, ὡς ἐγίνετο ὁ χυμός, ἀλλ' ἀπὸ ἔγχυμου ἑηρότητος ἡ δσμὴ γίνεται, δείκνυσι διὰ τοῦ τὰ δσμὴν ἔχοντα πάντα καὶ χυμὸν ἔχειν καὶ δσα ἄχυμα ἔστι ταῦτα καὶ δσμα είναι. τὰ μὲν γάρ ἀπλᾶ σώματα ἄσμα, δτι καὶ ἄχυμα· οὔτε γάρ γῆ καθ' αὐτὴν 25 οὔτε πῦρ καθ' αὐτὸ χυμὸν ἔχει τινά, καίτοι ἑηρὰ ὅντα, οὔτε ὅδωρ ἡ ἀήρ 10 ὑγρὰ πάλιν ὅντα αὐτὰ καθ' αὐτὰ χυμόν τινα ἔχει. δσα γάρ δσκεῖ χυμόν τινα ἔχειν αὐτῶν, οὐκ ἔστιν ἀπλᾶ, ἀλλ' ἥδη μέμικται. ἡ τε γάρ θάλασσα

1 ἔχειν A alt. καὶ om. V 2 συμμεταβαλλούσης; Αα: *simul mutato* T: συμ-
μεταβαλούσης; V: συμμεταβαλλομένης P 5 τὸ ἑηρὸν post ὑγρῷ Arist. 6 καὶ
ΤΑΡα (Arist.): καὶ ἐν ΜV 7 τὰ ὁσφραντὰ ΤΑΡα: ἡ ὁσφρησις γίνεται Μ, sed v. ad
p. 94,4 7—9 ὡς—γίνεσθαι om. M 8 ἔδειξεν Αα τι a τῷ add. Usener
(διὰ τὸ Thurot) ante διὰ add. δὲ a 9 ἐν Thurot: σὺν libri τε] τε
τῆς P 10 ἀ MT: om. ΒΑΡα post ὅδατι add. γάρ P δσφρᾶται VP:
δσφραντά A: δσφρᾶσθαι a: δσφρανται M: *odoratum* T (*odorant* Thurot) 11 οὔτε]
οὐκ P (sed v. Arist. p. 443a4) 12 déros ΒΡα: τοῦ ἀέρος ΜΑ οὐ] οὔτε V
13 τὸ om. V 14 ἀν om. AP, fort. recte ἐνθάθει V λυθῶσιν Usener
ante λυθεῖν add. δτε P, fort. recte 15 ἀλλ' οὐδὲ] οὔτε Arist. 16 αὐτὸ V
ἐν ἄλλοις] De part. an. Γ 7 p. 670a29 17 λέγων a: *non dicat* T τὸ om. a
γάρ ΤΑ: γάρ καὶ Pa οὔτος coni. Usener 18 ἡ δσμὴ ἡ a 19 τὸ ἔγγιν-
μενον om. T πάθος; V 21. 22 bis ὑπὸ coni. Thurot 22 τά] τὴν P
23 καίτοι om. T aer aut aqua T 26 ἔχει τινά AP 27 ἔχει τινά P
αὐτοῖς P

ύγρα οὖσα χυμὸν ἀλιμορὸν ἔχει, ὅτι μέμικται τινὶ ἑηρότητι | (διὸ καὶ ὁσμὴν 190
ἔχει), ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλες διοκοῦντες εἰναι γῆς καὶ ὁσμὴν ἔχουσι καὶ χυμόν·
οὐ γάρ εἰσιν ἄμικτον ἔχοντες ὑγρῷ τὴν ἑηρότητα. καὶ μᾶλλον φησι τοὺς
ἄλας τοῦ νίτρου καὶ χυμὸν καὶ ὁσμὴν ἔχειν, ὅτι καὶ μᾶλλον οὗτοι τῷ
5 ὑγρῷ εἰσι μεμιγμένοι· τὸ μὲν γάρ νίτρον γῆς ἐστι μᾶλλον, οἱ δὲ ἄλες δ
πλείω τὴν ὑγρότητα ἔχουσιν, ὡς δηλοῖ τὸ ἔξικμαζόμενον ἔλαιον ἐξ αὐτῶν.
ἡτοι δὲ τοῦ ἔχειν ὑγρότητα τοὺς ἄλας σημείῳ ἐχρήσατο τῷ ἔξικμαζομένῳ
ἔλαιῳ, ἢ τοῦ χυμὸν αὐτοὺς ἔχειν· διοκεῖ γάρ πικρὸν εἰναι τὸ ἔξικμαζό-
μενον ἔλαιον ἐξ αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ οἱ λίθοι ἄσπροι, ὅτι καὶ ἄχυμοι. τὰ
10 δὲ ἕντα ὄμοῦ ὁσμῆς τε φαίνεται κοινωνοῦντα καὶ χυμοῦ, καὶ ὅσα αὐτῶν 10
ὑγρότερα, ὄμοῦ τε ἀχυμότερα καὶ ἀσμότερα.

'Αλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν μεταλλευομένων δείκνυσι συνοδεύουσαν τὴν ὁσμὴν
τῷ χυμῷ· καὶ γάρ ἐπ' ἔκείνων τὰ μὲν ἄχυμα ἄσματα εἰναι ὡς χρυσόν,
ὁσμῆς δὲ μετέχειν τὸν τε γαλοῦν | καὶ τὸν σιδήρον, ὅτι καὶ χυμοῦ. ὅτι 191
15 δὲ ὁ χρυσὸς ἔλεττον ὄδατος ἔχει, δῆλον καὶ ἐξ τοῦ μὴ σήπειθαι αὐτὸν;
οἱ γάρ ίὸς σῆψίς ἐστιν, ἡτοι γίνεται δι' ἀπεπτον ὑγροῦ μεταβολήν. δυσώδης
δὲ καὶ ὁ τοῦ γαλοῦν καὶ ὁ τοῦ σιδήρου ίὸς τῷ ὑγροῦ πλέον ἔχειν. ὁ δὲ
χρυσὸς; λειότερός τέ ἐστι καὶ ἔλαύνεται μᾶλλον [ἀλλὰ] τῷ καλῶς κεχρᾶσθαι 5
τε καὶ μεμχθαι· ὅτι δὲ ἄσπρος; καὶ ἄχυμος ὁ χρυσὸς ἡ αἰσθητικὴ μαρ-
20 τυρεῖ· πρὸς δὲ νῦν αὐτῷ κέχρηται παραδείγματι. καὶ τὸ τὰς σκωρίας δὲ
ἀσμοτέρας γίνεσθαι τῶν μεταλλευομένων διὰ τὸ ἔκκαιεσθαι τὸ ἐν αὐταῖς
ὑγρόν τε καὶ τὸν χυμόν σημειῶν τοῦ τὴν ὁσμὴν ἐν χυμῷ ὑγρῷ εἰναι. 10
τὸν δὲ ἀργύρουν καὶ τὸν κασσίτερον τῶν μὲν ἀσμοτέρον φησιν εἰναι, τῶν
δὲ μᾶλλον ἔχειν ὁσμὴν, χρυσοῦ μὲν μᾶλλον ὁσμὴν ἔχειν, γαλοῦ δὲ καὶ
25 σιδήρου ἀσμοτέρον εἰναι διὰ τὸ εἰναι ὄδατος; πλέον ἐν αὐτοῖς καὶ μὴ
ὄμοιάς κεχρᾶσθαι τὸ ὑγρὸν τῷ ἑηρῷ ἐν | τούτοις, ὡς ἐν τῷ σιδήρῳ τε 192
καὶ γαλῷ. πῶς οὖν, εἰ ἀμα ὁ τε χυμὸς καὶ ἡ ὁσμὴ ἐστιν, ἔτι εἴη ἀν-

1 χυμὸν οι. T	διὸ οι. a	2 εἰναι] τῆς V	3 φησι οι. T
4 ἄλας MTVAP: ἄλας a	tert. καὶ οι. T	6 τὸ] τε a	ἔξικμαζον
male Arist. codd. EMYP	7—9 ἥτοι—ἴξ αὐτῶν οι. V	7 ἄλας a (corr. M)	
τῷ οι. AP	10 ὄμοῦ οι. a (habet etiam M)	11 τε] καὶ coni. Usener (cf. T?)	
10. 11 alt. καὶ —ὑγρότερα TAPa: καὶ τῆς αὐτῶν ὑγρότητος V		11 ἄχυμοτέρον καὶ	
15 καὶ αὐτοῖς τῶν κασσίτερον V: ἀσμοτέρα καὶ ἄχυμοτέρα A		12 ἐπὶ οι. Arist. codd. ISP	
12. 13 ἐπὶ τῶν—καὶ γάρ οι. A	12 συνάδουσαν P	13 ἀσμα οι. P	
15 καὶ οι. T	16 ἀπέπτον M	17 post σιδήρου adi. καὶ ἀργύρου καὶ κασσί- τερον a	
18 ἀλλὰ οι. T	19 ἀσμος καὶ ἄχυμος VAP: ἄχυμος; καὶ ἀσμος a:		
20 post μαρτυρεῖ add. δὲ T	20 πρὸς—νῦν] spat. vi litt. P	δ MVA:	
δὲ οι. TV	21 ἀσμοτέρος: V	22 σημειῶν] εἰ hoc signum T	
23 δὲ οι. a (habet etiam M): γε T	23 ἔγγινεσθαι Pa	23 ἔγγινεσθαι A(?)a	
prius τῶν VA: τὸν TPa	24 ἀσμοτέρων V	24 σημειῶν] εἰ hoc signum T	
τὸν TPa	25 πλείον APa	25 πλείον APa	
26 τῷ ἑηρῷ τὸ ὑγρὸν Pa	26 τῷ ἑηρῷ τὸ ὑγρὸν Pa	26 τῷ ἑηρῷ τὸ ὑγρὸν Pa	
δ τε MTVAP: ως ὁ Pa	27 οὖν οι. P	27 οὖν οι. P	
η οι. V	28 τοι οι. Usener: ἐν τι libri (cf. p. 92,4)		

ἡ ὁσμὴ ὑπὸ τοῦ ἐγχύμου ἡγροῦ γινομένη; ἡ οὐ λέγει πρῶτον εἶναι τὸν 192 χυμόν, ἔπειτα τοῦτον ἐν τοῖσδε γινόμενον ποιεῖν τὴν ὁσμήν, ἀλλὰ τὴν ἐγχύμον Ἑγρότητα, οὐχ ἀπλᾶς τὴν Ἑγρότητα, αἰτίαν εἶναι τῷ ἔν τε τῷ ἄλλῳ 5 καὶ ἐν τῷ ὅδατι γινομένου πάθους, δὲ ἐστιν ὁσμή, ὡς [ἄν] ἀμα μὲν εἶναι 5 ἄμφω, αἴτιον δὲ τὴν ἐγχύμον ὑγρότητα τῆς ὁσμῆς γίνεσθαι, εἰ ποιητικὸν ὁ χυμός ἐστι τῆς ὁσμῆς. ὁ γὰρ ἀλλὰ ἀχυμος ὧν ὁσμῆς γίνεται δεκτικός, ὥστε ποιητικὸν ἀν εἴη τῆς ἐν τούτῳ ὁσμῆς ἡ ἐγχύμος Ἑγρότης οὖσα ἐν ἀλλῳ. ὁμοίως καὶ τὸ ὅδωρ αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἀχυμον ὃν γίνεται ἀπὸ τῆς 10 ἐγχύμου Ἑγρότητος * * * οὐ γινόμενον ἀμα καὶ γευστόν. εἰ δὴ ἐν τούτοις 10 ἡ ὁσμὴ οὖσιν ἀχύμοις, εἴη δὲ ὑπὸ τῆς ἐγχύμου Ἑγρότητος ἡ ἐν τούτοις ὁσμὴ γινομένη ὡς ὑπὸ αἰτίου ποιητικοῦ. ὡς γὰρ τὸ χρῶμα | τὸ διαφανὲς 193 διατίθησιν, οὗτω καὶ ὁ χυμὸς τὰ ὑγρὰ τὰ προειρημένα· καὶ ὡς ἡ ὄψις οὐκ ἀν χωρὶς διαφανοῦς γίνοιτο, οὗτως οὐδὲ ἡ ὄσφρησις χωρὶς τούτων. ὁ μὲν οὖν χυμὸς ἐν τοῖς ἔχουσιν αὐτόν ἐστιν, ἡ δὲ ὁσμὴ οὐκ ἐν τοῖς 15 ἔχουσι· τὸν χυμόν ἐστιν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἔχόντων ἐν τούτοις γίνεται· διὰ γὰρ ἐν τούτων πᾶσα ὄσφρησίς τε καὶ ὁσμῆ.

p. 443a21 Δοκεῖ δὲ ἐνίοις ἡ καπνώδης ἀναθυμίασις εἶναι ὁσμὴ οὖσα κοινὴ γῆς καὶ ἀέρος, καὶ πάντες ἐπιφέρονται ἐπὶ τοῦτο περὶ ὁσμῆς.

20 Ἐνίοις τῶν φυσικῶν φρεσὶν ἐπὶ τῆς ὀσμῆς ταύτης γεγονέναι, διτι ἄρα ἐστὶν ἡ καπνώδης ἀναθυμίασις ὁσμὴ οὖσα ἐξ ἀέρος τε καὶ γῆς· ὧν εἶναι καὶ Ἡράκλειτον λέγοντα· 'εἰ πάντα τὰ ὄντα ἦν καπνός, ρίνες ἀν διεγίνωσκον' 10 καὶ ἐγνώριζον αὐτά, δηλονότι τῷ αἰσθάνεσθαι αὐτῶν, ὡς τοῦ καπνοῦ ὄντος ἰδίου αἰσθητοῦ ταῖς ρίσιν. εἰπὼν δέ τινας τῶν φυσικῶν λέγειν ὁσμὴν εἶναι 25 τὴν καπνώδη ἀναθυμίασιν, πάντων φρεσὶν τῶν φυσικῶν τὴν ὁσμὴν τοὺς μὲν ἀτμῖδα ὑπολαβεῖν εἶναι, τοὺς δὲ ἀναθυμίασιν, τοὺς δὲ ἀμφότερα. τί δέ ἐστιν ἐκάτερον αὐτῶν καὶ τίς αὐτοῖς ἡ | πρὸς ἄλληλα διαφορά, ἐξῆς λέγει. 194 ἡ μὲν γὰρ ἀτμὶς ὑγρά τίς ἐστιν ἀναθυμίασις (ἐκ γὰρ ἀέρος καὶ ὅδοτος),

p. 91,27 ἡ ὁσμὴ οὐ. T	2 γενόμενον coni. Usener	ποιεῖ V	3 ante οὐχ
add. καὶ P αἴτιον V	ἐν τε] ἐντὸς ἐν a (corr. M)	post τε add. ἐν P	
4 ἐν οὐ. Λ γενομένου V	δὲ οὐ. V	ἀν delevi	μὲν εἶναι Usener:
μένειν TVA: μένη P: μένους a	5 δὲ οὐ. V	εἰ] ἡ Usener	ποιητικὸς T (M
testē Thuroto), sed idem v. 7 ποιητικὸν	6 ἀλλὰ] ἄκρον V	χυμὸς A	8 ἀλλφ
(δὲ) coni. Thurot ἀπὸ APa(T): οὐ. V: ὑπὸ coni. Thurot			(οὐ οὐ. Pa)
γενόμενον TVAPa: οὐ γενομένον M: δισφραντὸν γενόμενον coni. Thurot: (όσμης δεκτικὸν, δισφρα-			τὸν) οὐ(τω) γενόμενον conicio, cf. v. 6 ἀμα illis T (ilico ?)
οὐ. M	9 εἰ δὴ Usener: ἡδη TAPa: ἀμα V	10 post ἀν add. ἄρα Pa	9. 10 καὶ -- ἀχύμοις
ε corr. P, a (corr. M)	11 prius ώς οὐ. A	alt. τὸ οὐ. a	12 τιθησιν V
ἡ Λ: οὐ. VPa	13 γένοιτο VP	13. 14 ἡ—ἐστιν οὐ. T	14 αὐτό Pa
18 γῆς] τῆς N (γῆς τε Arist. codd. EMY)		alt. καὶ οὐ. T	inferunt hoc T
20 ἐπὶ fort. del. v. ad. p. 20,19 et 223,11. 260,4 Th.		ἄρα οὐ. T	21 ante ὁσμὴ
add. εἶναι V	22 ante εἰ add. ώς V	23 palam autem quod T	23 τῷ MTVA:
τὸ P: τοῦ a	23 sumali T	24 αἰσθητικὸν V	27 λέξομεν V

ἥς ἡ μεταβολὴ εἰς ὄδωρο· ἦν δὲ λέγουσιν ἀναθυμίασιν, καπνώδης ἐστὶν 194
ἀναθυμίασις, καὶ αὐτὴ ἔχουσά τι ἀέρος τε καὶ γῆς, ἐξ ἣς φησι γῆς
τι εἶδος συνίστασθαι· ἐκ ταύτης γάρ η τε αἰθάλη καὶ η ἀσβόλη γίνεται. δ
εἰπὼν δὲ τί ἑκάτερόν ἐστιν, ἐπιφέρει· ἀλλ’ οὐδέτερον τούτων ἔοικεν
5 δηλονότι δσμὴ εἶναι, ὡς φόντο ἐκεῖνοι, καὶ δείχνουσι διὰ τί οὐδέτερον
αὐτῶν δσμὴ εἶναι δύναται· η μὲν γάρ ἀτμὶς ὄδατός ἐστιν, ὥστε οὐκ
διὸν ἐν τῷ ἀσρὶ δσμὴ εἴη, εἰ η ἀτμὶς δσμὴ εἴη (τὸ δὲ ὄδωρο ἄσμόν ἐστι 10
καθ’ αὐτό). η δὲ καπνώδης ἀναθυμίασις οὐχ οὖτε τὸν ὄδατον γίνεσθαι.
δσμὴ δὲ γίνεται ἐν αὐτῷ· δσφράται γάρ ἐν αὐτῷ καὶ τὰ κατὰ τοῦ ὄδατος.

10 p. 443 b 1 "Ετι ἀναθυμίασις ὅμοίως λέγεται ταῖς ἀπορροίαις.

"Οτι μή ἐστιν ἀναθυμίασις | δείχνουσιν ἐκ τοῦ τὴν μὲν ἀναθυμίασιν 195
ἀφ’ οὐ διὸν γίγνεται ἀπόρροιάν τινα εἶναι. ὡς οὖν οἱ ἀπορροίας εἶναι
λέγοντες καὶ ταύτας αἰτιώμενοι ὡς αἰτίας τοῦ ὄραν οὐ καλῶς ἔλεγον
(ἀνάγκη γάρ η σωματικῆς τοιαύτης ἀπορροίας ἀπὸ τῶν ὄρατῶν γινομένης
15 μηδὲ πρὸς δλίγον σφέσθαι τὰ ὄραμενα, ἀλλὰ διαφορεῖσθαι), οὕτως εἰ καὶ δ
ἀπὸ τῶν δσφραγτῶν ἀναθυμίασις τις καὶ ἀπόρροια γίνεται, ἔδει ταχέως
αὐτὰ διαφορεῖσθαι καὶ μηδὲ πρὸς δλίγον αὐτὰ διαχείνειν χρόνον. νῦν δὲ
ὄραμεν, διτι βραχέα τινὰ ὄντα πλεῖστον ὄσον χρόνον μένει τὴν εὐωδίαν
η τὴν δσμὴν ὀλῶς φυλάσσοντα· ιώς γάρ ἐφ’ ὧν φανερὰ η ἀναθυμίασις
20 ταχέως ἀναλίσκεται ταῦτα, ὡς τὰ θυμιώμενα, οὕτως ἔδει καὶ τὰ ἄλλα. 10
οὐ γινομένου δὲ τούτου οὐδ’ ἀν τῇ ἀναθυμιάσει καὶ τῇ ἀπορροίᾳ τῇ ἀπ’
αὐτῶν η δσμὴ γίνοιτο. ἔτι δὲ ἀφὴ διὸν γίνοιτο, ὡς προείρηται, η τῶν
αἰσθητῶν αἰσθητας· διτι δι μὴ ὄγκες προείρηται. δμοίος οὖν ὁ τῶν | ἀναθυ- 196
μίασιν λόγος ὧν τῷ τῶν ἀπορροιῶν ὅμοίως δὲν ἐκείνων ἀποποιεῖται.

25 p. 443 b 3 "Οτι μὲν οὖν ἐνδέχεται ἀπολαύειν τὸ ὄγρδον καὶ τὸ ἐν
τῷ πνεύματι καὶ τὸ ἐν τῷ ὄδατι καὶ πάσχειν τι ὑπὸ τῆς ἐγχύμου
έγροτητος οὐκ ἄδηλον.

Δεῖξας διτι μήτε ἀτμὶς μήτε καπνώδης ἀναθυμίασις η δσμὴ διὰ τοῦ

1 λέγει A 2 ἔχουσα TVPa: ἔχει MA τι] ἐξ P ἀέρος τι V
τε ομ. V ἔξης T 3 η τε – δσβόλη] spat. viii litt. T 5 δηλονότι
ομ. T δσμὴν M 6 αὐτῶν] ἔκεινων a (corr. M) 7 ει om. AP η ομ. V
alt. εἴη] εἴπε AP δὲ] γάρ coniciam vel τὸ δὲ – αὐτὸ post ἐστιν v. 6 transponam
8 γίνεσθαι V(T): γενέσθαι AP (Arist.): ἐγγίνεσθαι a 9 καὶ ομ. V 10 έτι TV: ἐστὶν
AP: έτι η Arist. ἀπορροάς AP (Arist.): ἀπορροάς V 11 post ἐστιν add. δσμὴ η a
12 γίνηται V 13 ταῦτα V ἔλεγον v. p. 57,1 ss.] Ελεγεν V 15 μηδὲν P
16 δσφραγτῶν Pa: δσφρητῶν VA 17 μηδὲν P 18. 19 odorem et suavitatem T
19 η ἀναθυμίασις φανερά V 22 προείρηται] p. 82,24 ss. 23 δσφρητῶν coni. Thurot
(δι) διτι scripsi: δι libri (quod T): δ Thurot sane T δμοίος TP: δμοίως VAA
24 τῷ] om. P: τῷ τῷ A ἔκεινη P ὧν] ος V: δν P 25 ἀπολαβεῖν T
καὶ ομ. V 26 quod in aqua et quod spiritu T 27 δῆλον T 28 διτι om. T
αλτ. μήτε T: η M: om. VAPa pōst καπνώδης add. η Pa τοῦ] τὸ M

καὶ ἐν ὅδατι καὶ ἐν ἀέρι δσμὴν γίνεσθαι, ἔκείνων δὲ μηδέτερον ἐν ἀμφo- 196
τέροις (οὗτε γὰρ ή ἀτμὶς ἐν τῷ ἀέρι οὔτε ή καπνώδης ἀναθυμίασις ἐν τῷ σ
ὅδατι), ὑπομικνήσκει ἡμᾶς διὰ ἐμφοτέροις ἐδείχθη ή δσμὴ γινομένη
ὑπὸ τῆς ἐγχύμου ἕγροτητος διὰ τοῦ ἐν τῷ ἀέρι εἰναι τὰ δσφραινόμενα καὶ
5 ἐν ὅδατι· οὐ γάρ οἱ ἀτμὴ μόνοις καὶ ή ἐν τούτῳ ὑγρότητες, ἀλλὰ καὶ ή ἐν
τῷ ὅδατι κοινωνεῖ τοῦ πάθους τούτου. εἰπὼν δὲ τὴν ἐν τῷ πνεύματi 10
ὑγρότητα, λέγων τὴν ἐν τῷ ἀέρι, * * *, ὑπομικνήσκει ἡμᾶς τῶν ἐν ἄλλοις
εἰρημένων περὶ τοῦ ἀέρος διὰ ὑγρὸς τὴν φύσιν καὶ αὐτός. εἴρηται δὲ 197
περὶ τούτου καὶ ἐν ἄλλοις μέν, ἐν δὲ τοῖς Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς
10 προγονούμενως.

Εἰπὼν δὲ τοῦτο ἐπιφέρει διὰ, εἰ ὁμοίως ἐν τοῖς ὑγροῖς τὸ ἕγρον
ἐναποπλυνόμενόν πως ποιεῖ τὰς δσμὰς καὶ ἐν τῷ ὅδατι τοὺς χυμοὺς (ἐν
μὲν γάρ τῷ ὅδατι ή ποιά τοῦ ἕγροῦ ἀπόπλυσίς τε καὶ διήθησις χυμὸς ἦν, 5
ἐν δὲ τοῖς ὑγροῖς πάλιν, ἀέρι τε καὶ ὅδατι, ή τοῦ ἐγχύμου ἕγροῦ πάλιν
15 ἀπόπλυσίς τε καὶ διήθησις δσμῆς), εἰ δὴ τὸ ἕγρον ἐν τῷ ὑγρῷ ποιητικὸν
ἀμφοτέρων, τοῦ τε χυμοῦ καὶ τῆς δσμῆς, καὶ (τῆς δσμῆς) ἐστι τὸ ἐν τοῖς
χυμοῖς ἕγρον ποιητικόν, φανερὸν διὰ ἀνάλογον δεῖ εἰναι τὰς δσμὰς
τοῖς χυμοῖς. ή τὸ λεγόμενόν ἐστιν διὰ, εἰ τὸ ἐγχύμον ἕγρον ἐναποπλυ- 10
νόμενον τῷ τε ὅδατι καὶ τῷ ἀέρι ὁμοίως ποιεῖ τὰς δσμάς, δῆλον ὡς ἀνά-
20 λογον ἔσονται καὶ αἱ δσμαὶ τοῖς χυμοῖς ὑφ' ὧν γίνονται. κατὰ γάρ τὰς
τῶν χυμῶν διαφοράς ἔσονται καὶ δσμῶν διαφοραί, εἴγε ὑπὸ τούτων 198
ἐκεῖναι γίνονται, ὡς ἔπειθαι ἔκείνων διὰ φίλον ἔκείνων, εἰ οὕτως ἔχοι.
ἔτι δ' διὰ καὶ οὕτως ἔχει δείκνυσι λέγων· ἀλλὰ μὴν τοῦτο γε ἐπ'
ἐνίων συμβέβηκε, καὶ πῶς λέγει. καὶ γάρ δριμεῖαι καὶ γλυκεῖαι
25 καὶ αἱ στηραὶ καὶ στρυφαὶ καὶ λιπαραὶ εἰσιν δσμαί, ὥσπερ καὶ δ
χυμοί, ἀναλογίαν ἔχαστης δσμῆς πρὸς ἔχαστον τῶν χυμῶν τούτων σφινύ-
σης. ἀλλὰ καὶ αἱ τῶν διασεσηπότων δσμαὶ τοῖς πικροῖς τῶν χυμῶν ἀνά-
λογοι ἀν εἰν. καὶ δεικνὺς τὴν ἀναλογίαν αὐτῶν εἰπεν· ὡς οἱ χυμοὶ οἱ

1 prius καὶ om. V	alt. ἐν om. Aa (habet etiam M)	οὐδέτερον a	2 οὕτε γάρ
ἡ ἀτμὶς M: δὲ (δὲ om. TVA) οὐδέτερον ή (ἢ om. T) τῶν TVAP (cf. p. 93,4)		οὐδὲ V	
4 ἕγροτητα a (corr. M)	δσφραντὰ cum T vid. scrib., cf. p. 90,7	5 οὐ] καὶ a	
δ om. V	7 πάσχειν ὑπὸ τῆς ἐγχύμου ἕγροτητος add. Thurot:	ὑπὸ τῆς δ. ε. πάσχειν	
8. 9 εἰρη . . . περὶ V	9 prius καὶ om. T	8 καὶ om. Pa (habet etiam M)	
11 εἰ] p. 443b6 ἔτι δ' εἰπερ (vel εἰ) cum Arist. codd. PSU(L) legit, cf. ad. v. 17			
12 ποιεῖ τὰς Thurot: ποιεῖται VAPa (facit T)	οὐδάτι] δέρι Arist.	τοὺς Va(T):	
τότε AP	13 διάθεσις Pa	14 δέρι τε καὶ οὐδατι T:	
ἀήρ τε καὶ δδωρ VAPa	πάλιν ἕγροῦ a	15 διήθησις TVA: διάθεσις MPa	
ante δσμὴ add. ή MA	δὴ] δὲ Aa	ἐν τῷ ὑγρῷ om. A	16 τῆς δσμῆς
add. Thurot	ἔστι] etiam quod T	17 δὲ] ἔτι Arist. codd. EMY	δεῖ
ἀνάλογον Arist.	18 η] εἰ AP	19 τε om. V	
ποιεῖται A	19. 20 ἀναλόγως Va	20 καὶ om. a (habet etiam M)	21 post εἰ-
γε add. καὶ Pa	22 ἔκειναν] alii T (corr. illi)	ἀφελῶν V	γε TVA:
ἔχει Pa		24 καὶ—λέγει om. a	
26 οἱ χυμοὶ a	27 τὰς πικραῖς Arist. codd. EMY	28 εἰπὼν V	

πικροὶ καὶ δυσκτάποτοι, οὕτω καὶ αἱ σαπραὶ δσμαὶ δυσανάπνευστοι. ἀ 198 λαβὼν ὡς φανερῶς οὕτως ἔχοντα, δι’ αὐτῶν πιστοῦται τὰ προειρημένα, 10 δτι (<δπερ>) ἐν τῷ ὅδατι ὁ χυμός ἐστι γινόμενος ύπὸ τοῦ γεώδους ἑηροῦ, τοῦτο ἐν τῷ ἀέρι καὶ ὅδατι ἡ δσμὴ γινομένη ύπὸ τῆς ἑηρότητος τῆς 5 ἑγχύμου. καὶ δτι γε ἔχατέρους αὐτῶν αἰτία ἡ θερμότης (ποιητικὸν | γὰρ 199 ἐδείχθη τῶν χυμῶν τοῦτο, ὁφ’ ὃν ἡ δσμὴ γίνεται), δείκνυσιν ἐκ τοῦ τὸ ψυχρὸν καὶ τὴν πῆγεν ἀμβλύνειν καὶ ἀφανίζειν ὄμοιώς τούς τε χυμῶν καὶ τὰς δσμάς. τὸ γὰρ θερμόν, δι ποιητικόν ἐστι τῶν χυμῶν, ἀφανίζουσί τε καὶ φθείρουσιν ἡ τε πῆγες καὶ τὸ ψυχρὸν τὸ δύο ὅντα τὴν διὰ τούτου 10 γινομένην μῖξιν τε καὶ πέψιν ἐν αὐτοῖς. ἡς φθειρομένης εὐλόγως πρῶτον μὲν οἱ χυμοί, δευτέρως δὲ καὶ αἱ δσμαὶ αἱ ύπὸ τούτων γινόμεναι ἐν τῷ ὑγρῷ φθείρονται. τὸ δ’ ἐπ’ ἐνίων προσέθηκεν, δτι ἐδειχέ τινας δσμάς οὐ τῷ ἐπεσθει τοῖς χυμοῖς τὸ ἥδυν καὶ τὸ λυπηρὸν ἔχούσας, ἀλλὰ καθ’ αὐτάς.

15 p. 443b16 Εἰδὴ δὲ τοῦ δσφραντοῦ δύο ἐστίν· οὐ γὰρ ὥσπερ φασί τινες, οὐχ ἐστιν εἰδὴ τοῦ δσφραντοῦ.

‘Ησάν τινες οἱ λέγοντες μὴ εἶναι εἰδὴ τοῦ δσφραντοῦ καθ’ αὐτά, 11 ώσπερ ἡν εἰδὴ τῶν ὄρατῶν ἀλλὰ καὶ ἀκουστῶν καὶ ἀπτῶν καὶ χυμῶν. οὐχ | οὕτως γὰρ ἐλεγον εἶναι καὶ τῶν δσφραντῶν εἰδὴ· καθ’ αὐτὰς γὰρ 200 20 δοκούσας αὐτῶν διαφορὰς οὐ καθ’ αὐτὰς εἶναι, ἀλλ’ ἀπὸ τῶν χυμῶν μεταχέρεσθαι· γλυκεῖν γὰρ δσμὴν καὶ αὐστηρὰν καὶ στρυφνήν καὶ τὰς τοιαύτας ἐν αὐταῖς διαφορὰς κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν γευστῶν διαφορὰν λέγεσθαι, ἡ ὡς καὶ αὐτὸς ἐδειχε γινόμενον ἐπ’ ἐνίων. δεικνὺς δὴ τοῦτο φεῦδος ὅν φησι δύο εἰδὴ εἶναι καὶ δύο διαφορὰς τῶν δσφραντῶν· τὴν μὲν γὰρ τῶν 25 δσφραντῶν διαφορὰν τοῖς χυμοῖς ἀκολουθεῖν, ἡ τὸ τε ἥδυν καὶ τὸ λυπηρὸν

1 prius καὶ om. T, fort. recte 2 ποιοῦνται V 3 ὅπερ M (Arist.): om. TVPa δ om. V γιγνόμενος a, τυπ γίνεται γὰρ ὁ χυμός add. V, δ δὲ χυμὸς ΑΠα (del. M), et quod sapor T ἀπὸ τοῦ γατώδους V 4 ante ἐν add. καὶ P ἀέρι καὶ δδετι T (Arist.): δδ. καὶ δέρι VPa: δέρι A 5 γε VAA: δὲ P: om. T ἐχάτερα V αὐτῶν om. a (habet etiam M) θερμότητα a (corr. M) 6 ἐδείχθη] v. p. 74,12 ss. 7 φύκεν V ἀμβλύνειν V (Arist.): λαμβάνειν ΤΑΡα τε] Alex. καὶ τοὺς χυμοὺς leguisse vid. (τοὺς χ. Arist. codd. EY) 8 τὸ MTVN: τῶ Αα 9 δύο ὅντα TVAP: διὸ ὅντα a: διὸ καὶ M: δύο ὅντα καὶ Thurot: κωλύοντα conicio, λόντα Diels τούτου ΜΤ: τούτων VAPa 11 ἀπὸ a ante ἐν add. αὶ V 12 δσμάς om. V 13 οὕτω ΤΑ, prius P alt. τὸ om. V 13. 14 ἀλλὰ—αὐτάς om. T 15 εὶ δὲ A τοῦ δσφραντοῦ P(T): δσφραντοῦ A: δσφραντῶν V ἐστίν AP (Arist. codd. plerique): εἰστιν V (Arist. LP) 15. 16 οὐ γὰρ—δσφραντοῦ om. A 15 τινές φασιν Arist. codd. praeter LU 16 post δσφραντοῦ add. ἀλλ’ V, fort. olim exstabant Aristotelea ἀλλ’ ἐστιν 18 post ἀκουστῶν add. ἀλλὰ VPa (om. MTA), fort. scrib. τῶν δρατῶν ἀλλα καὶ ἀκουστῶν ἀλλα καὶ tertium καὶ om. a 21 φέρεσθαι P 22 γευστῶν] χυμῶν a 23 καὶ om. a αὐτὸ VP γινόμενον AP (factum T): γενόμενον V: λεγόμενον Ma ἐπ’ ἐνίων om. a (habet etiam M) δὲ A 24 εἰδὴ εἶναι TV: εἶναι εἰδὴ Pa: εἶναι Α τῶν δσφραντῶν om. T δσφρητῶν A τῆν] τὰ VP 25 δσφρητῶν AP η VP: η ΤΑα 25—96,2 τὸ λυπηρὸν—εἰδὴ om. A

οὐ κατὰ τὴν αὐτῆς φύσιν ἔχει, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός· ὅμοίως δὲ καὶ τὰ 200 εἰδῆ τὰ κατ' αὐτὴν λεγόμενα κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν χυμῶν μεταφοράν, ὑφ' 10 ὧν γίνεται, ἔχει, καὶ οὐ καθ' ἐκυτήν. ἔστι δὲ τὸ εἰδὸς τοῦτο τῶν διστρα-
τῶν, διστον τῷ τροφίμῳ τε καὶ θρεπτικῷ χυμῷ ἀκολουθεῖ, γινόμενον ὑπ' 5 ἐκείνου· κείται γάρ διτὶ ἡ δισμὴ ὑπὸ | τοῦ ἐγχύμου ἔηροῦ γίνεται. διση 201 δὴ ὑπὸ τοῦ τροφίμου χυμοῦ γίνεται, αὕτη τὸ ἥδον καὶ τὸ λυπηρὸν ἔχει
κατὰ συμβεβηκός· κατὰ γάρ τὴν ἐπὶ τὴν τροφὴν ἀναφοράν, ὑφ' ἡς γίνεται,
καὶ αὐτὴ ἡδεῖα ἡ ἀγδής γίνεται. ἐπιθυμούντων μὲν γάρ τῆς τροφῆς
ἡδεῖαι αἱ ἀπ' αὐτῶν δισμαί, αἱ αὐταὶ δ' αὐταὶ ἀγδεῖς κεκορεσμένων· καὶ 10
οἱς μὲν ἡδεῖαι τις τροφή, τούτοις καὶ ἡ ἀπ' αὐτῆς δισμὴ ἡδεῖα, οἱς δὲ
προσκορής τις τροφή, τούτοις ἀγδής καὶ ἡ ἀπ' αὐτῆς δισμὴ. δισαι μὲν οὖν
τοιαῦται τῶν δισμῶν, αὐταὶ κατὰ συμβεβηκός ἔχουσι τὸ ἥδον καὶ τὸ λυπηρόν,
ώς εἰρήκαμέν τε καὶ λέγουσιν οἵ μὴ λέγοντες; εἰναι καθ' αὐτὰ εἰδὴ τοῦ
δισφραντοῦ (οὐδὲ γάρ ἀν ἦν, εἰ πάντα τὰ δισφραντά ἤκολούθει ταῖς τῶν 15
χυμῶν διαφοραῖς καὶ εἰλέσει τὸ ἥδον καὶ τὸ λυπηρὸν) κατὰ συμβεβηκός, ἀλλ'
οὐ καθ' ἃ αὐτὰς τοιαῦται. ὥστε εἴη ἀν [αὐτῶν] εἰδὴ δύο διάφορα τῶν
οὐτεως δισφραντῶν). εἰσὶ δέ, φησίν, αἱ τοιαῦται δισμαί αἱ δισφρανταὶ ἐπὶ
τοῖς τροφίμοις χυμοῖς κοιναὶ πάντων (τῶν) ζφων· πάντα γάρ τρέφεται 202
καὶ πάντα τῆς ἐπὶ τροφῇ δισμῆς αἰσθησιν ἔχει.

20 "Ἄλλο δέ φησιν εἰδὸς δισμῶν εἰναι, ἐν φ' οὐκέτι κατὰ συμβεβηκός
οὐδὲ ἀπὸ τοῦ τροφίμου χυμοῦ τὸ ἥδον, ἀλλὰ καθ' αὐτό. τοῦτο δέ ἐστιν :
δι μὴ ἐπὶ ταῖς τροφαῖς μηδὲ ἀπὸ τοῦ τοιεύτου χυμοῦ γίνεται μηδὲ παρα-
καλεῖ ἡμᾶς ἐπὶ ταῖς τροφαῖς. τοιαῦται δ' εἰσὶν αἱ ἀπὸ τῶν ἀνθῶν δισμαί,
αἱ οὐδὲν συμβάλλονται πρὸς τὴν τῆς τροφῆς ἐπιθυμίαν, ἀλλ' ὅμοίως καὶ
25 πεπληρωμένοις αὐτῆς καὶ μὴ εἰσιν ἡδεῖαι. τοῦ δὲ (προσθιβάζειν) μηδὲν

1 αὐτῆς V 2 καθ' αὐτὴν Αα αὐτὴν οι. T διαφορὰν Va 3 ἐκατὴν
VA: αὐτὰ a: ipsut T: ἐκατὰ P (Thurot) τοῦτο οι. V 3. 4 δισφρητῶν AP
4 ἀκολουθεῖν Va 5. 6 δη δὴ P: δε ἥδη VAA: que iam P 6 αὐτὴ VPA
[εἰει] ἡτοι V 8 καὶ αὐτὴ—γίνεται οι. T ἡδεῖα οι. AP ἡ οι. P
μὲν οι. a (habet etiam M) 9 prius αἱ οι. VA ἀπ' οι. A αὐτῆς
conicio (cf. v. 11) αἱ δισμαὶ A αὐται] αὐτε V 11 πρόσχορός P
τις οι. T post τούτοις add. καὶ V 12 αὐται οι. a (habet etiam M)
13 αὐτὰ scripsi: αὐτὸ VAPa: οι. T 14 ἥν AP: ἥσαν Va ἤκολούθησαν V
15 εἰχον a (Thurot) ἥδον καὶ τὸ λυπηρὸν addidi: ἥδον καὶ λυπηρὸν αἱ δισμαὶ add.
Thurot 15. 16 δλλ' οὐ AP: non T: δλλ' αἱ V: δλλαι a 16 καθ' αὐτὰ (φ)
τοιεύτα (aut τοιεύται del. illatum ex v. 17) conicio 16. 17 ὥστε—δισφραντῶν αισθετα
habeo, cf. p. 205,8 Th. 16 αὐτῶν οι. T δόσις TVP: οι. AA αντε τῶν
add. τὰ εἰδη TAP 17 εἰσι δέ] ὡς εἰδη A: in species T δισφρανται αἱ P
ἐπι] et T 18 τῶν addidi 20 δισμῶν εἰδος A odoris T οὐ εστι V
21 τοῦτο οι. T 22 δ μὴ] δισμὴ V τροφαῖς οι. A post χυμοῦ add.
τὸ ἥδον, ἀλλὰ καθ' αὐτὸ (ex v. 21) T alt. μηδὲν P: μὴ ἐν A 23 τὰς τροφὰς MT:
ταῖς τροφαῖς VAPa δ] autem non T 24 τῆς οι. V 25 πεπληρωμένοις
AP (replens T, repleteis corr. Thurot): πεπληρωμένως V: πεπληρωμένης M: πληρωμένης α
αὐτοῖς AP τοῦ δὲ Va: ὅτι μὲν A: ὅτι μὲν δεῖ P: πρὸς δὲ τὸ coni. Thurot
προσθιβάζειν ex T add. Thurot (ad confirmandum, sic saepius προσθ. vertit)

τὰς τοιαύτας εἰς τροφὴν συμβάλλεσθαι τῶν δσμῶν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀβρώτους 202
τοὺς χυμοὺς ποιεῖν, ἐμνημόνευσε Στράτιος τοῦ κωμικοῦ. δς σκώπτων 11
Εὐριπίδην ἐπὶ τῇ τῶν ἀκαιρίᾳ εἰπεν· ὅταν φακῆ ἔψηται, | μὴ ἐπι- 203
χεῖν μύρον, ὡς οὐδαμῶς τῶν μύρων εἰς τὸν τρόφιμον χυμόν τι συντε-
5 λούντων, ἀλλὰ καὶ τούναντίον ἀτροφον αὐτὸν ποιούντων. ὁ τινάς φησιν
ὑπὸ φιληδονίας καὶ τῆς περὶ τὰ μύρα σπουδῆς βιάζεσθαι καὶ τοῖς πόμασι
παραμήγνυσθαι, μύρον τὸν ἀπὸ τῶν τὸ χυμῶν ἐκ συνηθείας πότιμον ὁ
ποιοῦντας αὐτοῖς καὶ τὰς ἐκ δύο αἰσθήσεων ἥδονάς, τήν τε ἀπὸ τῆς γεύσεως
μίαν καὶ τὴν μίαν ἀπὸ τῆς δσφρήσεως γινομένην, ἔκδέχεσθαι βιαζομένους
10 αὐτούς. τοῦτο δὴ τὸ δσφραντὸν οὐκέτι κοινὸν τοῖς ζῷοις φησὶν ἀπασιν
εἶναι, ὡς τὸ ἀπὸ τῶν τροφίμων χυμῶν, ἀλλ' ἴδιον ἀνθρώπου.

'Ἐκείνων μὲν οὖν τῶν δσμῶν διὰ τὸ κατὰ συμβεβηκός ἔχειν τὸ 10
ἥδυ διγρῆσθαί φησι τὰ εἰδὴ κατὰ τοὺς χυμοὺς, τῆς δὲ τοιαύτης
δσμῆς οὐκέτι κατὰ τὴν ἐπὶ τοὺς χυμοὺς ἀναφορὰν τὰ εἰδὴ διγρῆσθαι (οὐ
15 γάρ κατὰ συμβεβηκός ἐν αὐταῖς τὸ ἥδυ | τε καὶ τὸ λυπηρόν), ἢτοι λέγων 204
ἐκείνης μὲν τῆς δσμῆς εἰδὴ εἶναι, ὅτι καὶ τῶν χυμῶν τῶν ἐφ' οἷς γίνονται,
οἷς καὶ συνδιαιροῦνται, τῆς δὲ καθ' αὐτὴν ἥδείας δσμῆς οὐκέτι εἰδὴ εἶναι,
ὅτι μὴ ἔχουσιν οἷς συνδιαιροῦνται (προείπε γάρ διοριστέον πῶς ἔστιν
εἰδὴ τῶν δσμῶν καὶ πῶς οὐκ ἔστιν), ἢ μᾶλλον δτι ἐκείνης μὲν οὐκ 5
20 ἔστιν εἰδὴ καθ' αὐτά, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός (καὶ γάρ τὸ ἥδυ ὅλως καὶ
τὸ λυπηρόν, αἱ πρῶται καὶ μέγισται διαφοραί, κατὰ συμβεβηκός εἰσιν ἐν
αὐτῇ, ἀλλ' οὐ καθ' αὐτά), ταύτης δὲ καθ' αὐτὴν ἔχουσσης τό τε ἥδυ καὶ
τὸ λυπηρὸν εἴη ἄν, καὶ γάρ καθ' αὐτά, πρῶτα μὲν ταῦτα, τὸ ἥδυ τε καὶ
τὸ λυπηρόν (κατὰ γάρ τὴν ἰδίαν φύσιν αὐταῖς ταῦτα ὑπάρχει), ἔπειτα τὰ 10
25 ἄλλα ἔστιν, αἵτινες ἐν τῷ ἥδει τε καὶ λυπηρῷ διαφοραί· εἰσὶ δὲ πολλαί,

1 εἰς τὴν τροφὴν V: οω. P	2 Στράτηδος α (Στράττις Arist. codd. EMY)	3 Εὐδρι- πίδην Arist. (sic fort. P): Εὐδριπίδην ΒΛ(P?): Εὐδριπίδης α
φανῆ V	φακῆν ἔψητε recto nonnulli Arist. libri	τῇ οω. Α δτε P
TVPa: μὴ ἐπιχειρεῖν μύρων A	3. 4 μὴ ἐπιχειρεῖν μύρων (μύρου TV) 4 τῶν—εἰς] λέγων P	TVPa: om. Pa τὸν ΒΑ: om. Pa χυμόν
5 συνεργοῦντων V	6 βιάζεσθαι] facere T	7 παρα- μήγνυσθαι Pa: παραμήγνυσι ΒΑ: miscent T: παραμιγνύναι coni. Thurot μύρον T: μύρου
VAPA τὸν ἀπὸ τῶν χυμῶν MVAP ¹ (T): τὸν ἄποτον χυμὸν rec. m. P: τὸν ἀπόχυμον α:	8 αὐτοῖς VAPA: ἴψος T	8 τὴν διηρεῖσθαι V
τὸ ἄποτον ἤμιν δενε coni. Thurot συνήθους V	9 τὴν μίλαν ἀπὸ τῆς M: τὴν ἀπὸ τῆς μιᾶς τῆς V: ab uno T: ἀπὸ μιᾶς τῆς AP: τὴν ἀπὸ μιᾶς τῆς α 10 αὐτοῦς] γεύσεως TA	10 αὐτοῦς] V
11 ἀνθρώπου] τῶν ἀνθρώπων Arist. codd. EMUY, ἀνθρώπου etiam Sophoniae paraphrasis in libros De an. p. 91,17 H.	11 ἀνθρώπου] τῶν ἀνθρώπων	11 ἀνθρώπου] τῶν ἀνθρώπων
12 κατὰ οω. a (habet etiam M)	13 δὲ οω. V	12 τὰ εἰδῆ οω. T
τὰ εἰδῆ οω. T	14 κατὰ οω. T	13 δὲ οω. V
διηρεῖσθαι V	15 τε οω. Pa	14 κατὰ οω. T
17 συναιροῦνται a (corr. M)	16 alt. τὸ οω. VA	15 τε οω. VA
οὐδὲ δτι ΑPa	17. 18 τῆς—συνδιαιροῦνται οω. V	16 ητοι οω. T
τῶν χυμῶν Pa	19 τῶν δσμῶν MTV: τῆς δσμῆς A:	17 οὐκέτι T:
20 ἥδη a (corr. M)	20 ἥδη a (corr. M)	οὐδὲ δτι ΑPa
se T	21 τὸ ΒΑ: om. Pa	20. 21 alt. καὶ—λυπηρὸν οω. T
22 αὐτά scripsi (cf. ad v. 20): αὐτὸς Pa: αὐτὴν ΒΑ: se T	22 δὲ οω. VA	21 τὸ ΒΑ: om. Pa
λυπηρὸν οω. T	23. 24 εἴη—	22 δὲ οω. VA
24 ἰδίαν VPa: οὐκείαν MA	25 η ΒΑ: an εἰδη?	23. 24 εἴη—
αὐτῆς V	25 η ΒΑ: an εἰδη?	24 η ΒΑ: an εἰδη?
δὲ εἰσὶ A		25 η ΒΑ: an εἰδη?

εἰ καὶ μή εἰσιν ὀνομασμέναι καθ' αὐτάς. κατὰ γάρ τὰς τῶν ἀνθῶν διαφορὰς πολλαὶ τῶν δσμῶν διαφοραὶ καὶ τὰς ἀπὸ τῶν μύρων τῶν τε αὐτοφυῶν καὶ τῶν σκευαστῶν. ἐνδῆ οὖν λέγει τοῦ δσφραντοῦ δύο εἰναι, 205 τό τε κατὰ τοὺς χυμοὺς τεταγμένουν, ὁ καὶ τὸ ἥδη καὶ τὸ λυπηρὸν τῷ 5 πρὸς τούτους ἀκόλουθίᾳ ἔχει (διὸ καὶ κατὰ συμβεβηκός· οὐ γάρ, καθὸ δσμαῖ, τὸ ἥδυ, ἀλλὰ καθὸ τοιούτων χυμῶν μηνυτικά, ὁ μόνον τινὲς ἡγύμενοι εἰναι ἐν ταῖς δσμαῖς εἰδος τὸ τὴν ἀκόλουθίαν ἔχον τὴν πρὸς τοὺς 10 χυμοὺς οὐκ ἔλεγον εἰναι πλείονα εἰδῆ τοῦ δσφραντοῦ). τὸ δέ τι εἰδός ἐστι τῶν δσφραντῶν τὸ ἐν φῷ καθόλου τὸ ἥδη καὶ τὸ λυπηρόν [τῶν δσμῶν] 15 ἐστιν, οὐ κατὰ συμβεβηκός οὐδὲ κατὰ τὴν ἐπὶ τοὺς χυμοὺς ἀναφοράν. ὥστε δύο εἰδῆ δσμῆς, ἀλλ᾽ οὐχ, ὡς φόντο τινες, ἐν μόνον.

Ἔπιπλων δὲ τὰς ἀπὸ τῶν τοιούτων δσμάς ἀνθρώπου ίδίας εἰναι, ἔξῆς 10 καὶ τὴν αἰτίαν τούτου προστίθησι· τῷ γάρ ψυχρὸν εἰναι τὸν ἐγκέφαλον, ὃν πλείστον κατὰ ἀναλογίαν παρὰ τὰ ἄλλα ζῷα ἔχειν τὸν ἀνθρωπὸν, καὶ 15 διὰ τοῦτο | ψυχρότερα τὰ περὶ τὸν ἐγκέφαλον ἔχειν μέρη. καὶ γάρ τὸ 206 περὶ αὐτὸν αἷμα ἐν στενοῖς ὃν φλεβῖσις λεπτὸν μὲν καὶ καθαρόν ἐστιν, 16 ἵνα ὡμεν εὐαίσθητοι, εὕψυχτον δὲ διά τε λεπτότητα καὶ ὀλιγότητα· διὸ δεῖσθαι ἔξωθεν τινος ἐπικουρίας πρὸς τὴν τῶν μερῶν τούτων ψυχρότητα. διὰ τοῦτο γάρ γίνεσθαι καὶ τὰ ύεύματα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῖς ἀνθρώποις, 20 20 τῆς ἀναφερομένης ἐπὶ ταῦτα τὰ μέρη ἀναθυμιάσεως ψυχομένης τε καὶ συνισταμένης καὶ ἐπιρρεούσης τοῖς ἐντός. τὴν δὴ φύσιν πρὸς τὴν τῆς ὑγείας βοήθησιν τὸ τοιοῦτον εἰδος τῆς δσμῆς ἐπιμηγανήσασθαι θερμότητος χάριν τῶν αὐτόθι μερῶν. οὐδὲν γάρ ἄλλο ἔργον τῆς τοιαύτης δσμῆς ἦ 10 τὸ θερμαίνειν τε καὶ διαχειν τοὺς περὶ τὸν ἐγκέφαλον ψυχροτέρους ὅντας 25 τόπους καὶ εἰς τὸ σύμμετρον ἄγειν· αἱ γάρ τοιαῦται δσμαὶ τῇ αὐτῶν φύσει

2 post καὶ add. κατὰ T ἀπὸ suspectum 3 οὖν V (*itaque* T): om. APa: δὴ Thurot
4 τεταγμένον] acceptam T 5 τοῦτο A: ταύτη V ἀκόλούθως V 6 μηνυτικά
T: μικταὶ V: μηνυτικά Pa: μηνυτικὸν A δῆ A 7 post εἰναι spat. xx litt. a,
εἰδος add. M εἰδος] om. a: post εἰναι M alt. τὴν om. a (habet etiam M)
8 τὸ] τοῦτο V ἐστι VAPa: εἰναι ex T Thurot 9 τὸ ἐν φ Thurot: τὸ ἐν τῷ MTVA:
ῶ ἐν τῷ P: ἐν ὡ a tert. τὸ om. V τῶν δσμῶν om. T 10 ἐπὶ χυμῶν a
(corr. M) 12 δσμῶν δῆ Pa (corr. M) ἀνθρώπων a 13 τούτου TAP: τούτω a: om. V
13. 14 cf. Arist. p. 444a 30 14 περὶ VP *habet homo* T, item verbum finitum
posuit v. 18. 19. 22 post ἀνθρώπων add. φησι M 15 ἔχειν A: ἔχει TVP, sed
utrumque membrum causam significat, et καὶ (v. 14) lectionem ἔχει refellit, cf. p. 100,11 ss.
16 αὐτῶν V καθαρώτερον V 17 ὡμεν] ἡ μὲν Λ εὐαίσθητον A
εὑψυχτον a (Arist.): ἀψυχτον V: εὐεκτον Λ: *facile possibile* T: εὐαίσθητον P τε om. a
19 διὰ τοῦτο] Alex. legit διὸ cum Arist. codd. LSUP καὶ om. V 20 ἀνα-
θυμιάσεως T (fort. τῆς τροφῆς add. v. Arist.): τροφῆς APa: spat. viii litt. V: Thurot τροφῆς
del., sed post ἀνθρώπων add. τῆς ἀναθυμιάσεως 21 καὶ om. V τοῖς] τῆς Λ':
τὰς a (corr. M) δῆ V 22 βοήθησιν VPa: βοήθειαν MA (Arist.), fort. recte
22. 23 χάριν θερμότητος ΤΛ 23. 24 ἡ τοῦτο legit cum Arist. codd. LSU
25 μέτρον V αἱ—φύσεις ex T Thurot (nisi quod pro oīkeiā scripsi αὐτῶν ex A):
τοιαῦται γάρ αἱ τοιαῦται φύσεις τῶν δσμῶν V: τοιαῦται γάρ αἱ τῇ αὐτῶν φ^υ δσμῶν A:

τοιαῦται γάρ αἱ τῶν τοιούτων φυσικῶν δσμῶν διαφοραὶ Pa

εὐώδεις τε καὶ ἡδεῖαι· ἔηραὶ γάρ | καὶ διακεκριμέναι μαλακῷ καὶ ἡδεῖ 207
τῷ θερμῷ, καὶ ὅσῳ ἀν μᾶλλον ὥσι κατειργασμέναι τῷ θερμῷ, τοσούτῳ
εὐώδεστεραι. ὅλως μὲν γὰρ αὐτοῖς εὐώδίᾳ διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ πέψιν
(τοῦ) ἐν αὐτοῖς ύγροῦ. διὰ τοῦτο γοῦν τὰ ἐν τοῖς θερμοῖς τε καὶ ἔηροῖς
5 τόποις εὐώδεστερα, καὶ ἡ θερμή τε καὶ ἔηρὰ γῆ, ὅταν πρῶτον ὕδωρ
δέξηται, εὐώδης διὰ τὴν ἐνυπάρχουσαν αὐτῇ θερμότητα· λεπτοὶ γάρ καὶ
ἔηροὶ οἱ ἀπ' αὐτῆς χυμοὶ τότε. αἱ δὲ ἀρδεῖς καὶ μοχθηραὶ τῶν ὑδατῶν
διὰ φυχρότητα καὶ ἀπεφίνων γίνονται τοῦ ἐνυπάρχοντος ύγροῦ τῶν ἀφ' ὧν
αἱ ὁσμαί. ὅτι δὲ ὑγείεις χάριν αἱ ἀπὸ τούτων ὁσμαὶ τέλος τοῖς
10 ἀνθρώποις ὑπὸ τῆς φύσεως καὶ οὐδενὸς ἄλλου, ἔδειξε διὰ τοῦ τὰς μὲν ἐπὶ 10
τοῖς χυμοῖς ἡδεῖας ὁσμάς, ἀς κατὰ συμβεβήκος εἰπε, πολλάκις νοσώδεις
εἶναι (πληροῦσι γάρ τὰς κεφαλὰς αἱ ποτῶν τέ τινων καὶ βρωμάτων ὁσμαί).
ἡ δὲ ἀπὸ τῶν τοιούτων ἡδεῖα ὁσμὴ ἀεὶ σχεδὸν καὶ ὑπωσιῶν | ἔχουσιν 208
ὑγείειν τε καὶ ὠφέλιμος· καὶ γάρ ἐν ταῖς λοιμώδεσιν ἡ ἀπὸ τούτων ὁσμὴ
15 ὑγεινοτέρους πεπίστευται φυλάσσειν.

Εἰπὼν δὲ ἵδιον ἀνθρώπου τὸ τῶν ὑδατῶν ἀντιλαμβάνεσθαι,
πῶς ἵδιον ἐδήλωσεν· οὐ γάρ ὅτι μόνον, ἀλλ' ὅτι μᾶλιστα, ἐπεὶ καὶ τῶν δ
ἐναίμων τινά φησι τῇς τοιαύτης ὁσμῆς αἰσθησιν ἔχειν, ὡς τὰ τετράποδα καὶ
δσα ἀναπνεῖ (ταῦτα γάρ λέγοι ἀν μετέχειν μᾶλλον τῆς τοῦ ἀέρος φύσεως).

20 ἀναφερομένων γάρ τῶν ὁσμῶν διὰ τῆς ἀναπνοῆς πρὸς τὸν ἐγκέ-
φαλον, διὰ τὴν ἀπ' αὐτῶν θερμότητα καὶ κουφότητα ὑγεινότερον διατίθεται
ταῦτα τὰ μέρη. ἡ γάρ εὐώδης ὁσμή, καθάπερ εἰρήκαμεν, θερμὴ τὴν 10
φύσιν· καὶ γάρ ἡ γένεσις αὐτῶν τοιαύτη. ὥσπερ δὲ ἐπ' ἄλλων τινῶν ἡ
φύσις τῷ αὐτῷ πρὸς πλείω χρῆται (τῇ γοῦν γλώττῃ καὶ ἐπὶ τῇ τῶν
25 χυμῶν διακρίσει καὶ ἐπὶ τῇ τῆς φωνῆς τε καὶ τοῦ λόγου προφορῆς ἐπὶ²
τῶν ἀνθρώπων | φωνερῶς φαίνεται χρωμένη), οὕτω φησι καὶ τῇ ἀναπνοῇ 209
[ὅτι τῶν ἀναπνεόντων] πρὸς δύο αὐτὴν χρῆσθαι, ὡς μὲν ἔργῳ καὶ

2 ἀν Thurot: δὴ VAPA (utique T, sic et ἀν et δὴ vertit) κατεργασμέναι V, prius P
τοσοῦτον α 3 εὐώδεστεραι T: εὐώδεις τε καὶ VA: εὐώδεις τε καὶ ἡδεῖαι Pa
et totaliter quidem T γάρ om. V γάρ—τὴν et πέψιν om. T εὐ. αὐτ. A
εὐώδιαν a 4 τοῦ add. Thurot ύγροῖς V 5 prius καὶ] τε καὶ Va 6 εὐώδεις A:
om. T ὑπερέχουσαν V 7 αἱ δὲ] rursum autem T = πάλιν δὲ αἱ? καὶ
VAP: τε καὶ M: om. a post μοχθηραὶ add. τε a (om. etiam M) 8 τῶν
MTVA: om. Pa: τοῖς coni. Thurot: an τῷ ἀφ' οὖ? 9 ὑγείας a αἱ V: om. APa
δσματ VA: αἱ δσματ Pa παρέχονται coni. Diels 10 ἀπὸ coni. Thurot 12 πλη-
ρῶσιν a γάρ V: enim T (sic interdum γοῦν vertit): γοῦν AP: οὖν a 12 capita
quarundam escarum odores T αἱ ποτῶν τε MA: ἔγνωται V: ἔγνωσται Pa 13 τῶν
a: τοῦ τῶν V: τούτων TAP 14 ταῖς VAP: τοῖς a (cf. p. 109,8) 15 ὑγεινοτέρους
MTP: ὑγεινοτέρα V: ὑγεινοτέρα A: ὑγεινοτέροις a φυλάττειν V 16 τὸ
om. V τούτων om. AA 17 post πῶς add. ἐδήλου et ἐδήλωσεν om. A
μόνος; coni. Thurot, sed ζῷων iam hic subaudiri vid. (Vahlen, Poet.³ p. 103*) 18 ἀνα-
μον a τινῶν A ἔχειν TVP: ἔχει AA 21 ὑπὸ V 21. 22 ταῦτα διατί-
θεται V 22 εὐώδια V εἰρήκαμεν] v. 2 ss. 23 αὐτῆς conicio 24 καὶ om.
Pa (habet etiam M) 25 prius καὶ om. T προσφορῆς a 26 χρώμενος V
τὴν ἀναπνοήν a (corr. M) 27 ὅτι τῶν ἀναπνεόντων del. M (cf. ad p. 100,1) αὐτὴν
M: αὐτῇ VAPA: αὐτῇ T χρῆται T ἔργα A: ἔργον a (corr. M): ad necessitatem T

προηγουμένως τε καὶ εἰς σιωτηρίαν μάλιστα τῶν ἀναπνεόντων συντελοῦντι 209
πρὸς τὴν ἔμψυχην τὴν ἐν τῷ θώρακι, ἡ γίνεται ὑπὸ τοῦ ἀναπνεομένου
ἀέρος, ὡς παρέργῳ δὲ καὶ δευτέρως ἐπὶ τὴν ὑσμήν ἀναπνεόντων 5
γάρ ὥσπερ ἐν παρόδῳ τὸ πνεῦμα κινοῦν καὶ ἀνοίγον τὰ δι' ὧν ἡ ὑσμή
5 γίνεται αἵτινον τῆς ὑσφρήσεως γίνεται.

Μάλιστα δὲ ἴδιον τῶν ἀνθρώπων φησὶ τὸ τοιοῦτον εἰδός τε καὶ γένος
τῶν ὑσμῶν εἰναι, καὶ μάλιστα τὸν ἀνθρωπὸν χαίρειν ταῖς ἀπὸ τῶν τοιούτων 10
ὑσμαῖς διὰ τὸ πλεῖστόν τε τὸν ἀνθρωπὸν ἐγκέφαλον ἔχειν κατ' ἀνα-
λογίαν τῶν ἄλλων ζῴων καὶ διὰ τοῦτο ψυχρότερα ἔχειν τὰ περὶ αὐτὸν
10 μέρη καὶ μάλιστα δεομένα τῆς θύραθεν ἐπικουρίας. τοῖς δ' ἄλλοις φησὶ
τῶν ζῴων ὅσα ἀναπνεῖ | μὲν τῷ πνεύμονα ἔχειν καὶ δεῖται τῆς διὰ τοῦ 210
ἀέρος τοῦ ἀναπνεομένου ἔμψυχες καὶ ἀναπνέοντα ὑσφράται, οὐκ αἰσθά-
νονται δὲ [τῶν δὲ] ἄλλων τινῶν ὑσμῶν ἡ τῶν ἀπὸ τῶν τροφίμων χυμῶν,
καὶ τούτοις, ἐπεὶ ὅλως ἀναπνεῖν αὐτοῖς, τὴν αἰσθήσιν τῆς ὑσμῆς ἡ
15 φύσις ἀπέδωκεν, δπως μὴ δύο αἰσθητήρια ποιεῖ, ἐν μὲν δι' οὐ δὲ ἡ ἁ-
ναπνοή, ἔτερον δὲ δι' οὐ δὲ ὑσμή· αἰσθητήριον εἰπὼν καὶ τὸ ἀναπνευστή-
κόν. ὡς γάρ τοῖς ἀνθρώποις διὰ τῆς ἀναπνοῆς τὸ διττὸν εἰδός τῶν ὑσμῶν
αἰσθητόν, οὕτως ἔκείνοις τὸ ἔτερον, τὸ ἀπὸ τοῦ τροφίμου χυμοῦ, οὐ καὶ
μόνου εἶδους ἡ ὑσμή αἰσθάνεται.

20 Τὰ δὲ μὴ ἀναπνέοντα τῶν ζῴων ὅτι μὲν ὑσφράται, δῆλον (ἔρχεται 10
γάρ ἐπὶ τὴν τροφὴν πόρρω οὖσαν καὶ τὸ τῶν ὕγιειν γένος καὶ τὰ ἔντομα).
δι' οὐ δέ, οὐ δῆλον. |

p. 444 b 5 Ἀπόγρη γάρ, ἐπείκερ καὶ ἡς ἀναπνέουσιν.

211

'Ἐπεὶ καὶ τὰ τοῦ ἔτερου τῶν ὑσμῶν εἶδους αἰσθανόμενα ἀναπνεῖ,

1 προηγουμένως Τα: προηγουμένων VAP τε καὶ] τε post ἔργῳ ponit, καὶ del. Thurot
(τι) τῶν ε p. 99,27 conicio (v. p. 97,4 et p. 249,11 Th.) τῶν ἀναπνεόντων Pa: om. TVA
συντελούσῃ coni. Thurot 2 ἔμψυχον α θώρακι] σώματι T 3 ὡς παρέργῳ
δὲ MA: ut praeter necessitatem autem T: ὡς πάρεργον δὲ V: ὥσπερ ἔργῳ δὲ P: ὥσπερ ἔργον α
δεύτερον α (corr. M) 6 φησὶ] post ἴδιον α: om. T 8 ὑσμῶν VA
τε om. a 9 ἄλλων legit cum Arist. codd. EMY 10 δεόμεθα a (corr. M)
11 καὶ TVP: οὐ Λ: om. Ma δεῖται scripsi: δεῖται MTVAP: om. a τῆς διὰ
scripsi: τῆσδε TVAPa: om. M: τῆσδε (τῆς) coni. Thurot 12 τοῦ MVP: om. Aa
ἀναπνέοντος ὑσφραντοῦ V 12. 13 respirantia odorem non scintunt, alios autem quosdam
odores qui a cibalibus saporibus T αἰσθάνεται conicio (ex εται δὲ supra scripto fort. τῶν
δὲ interpolatum est) 13 τῶν δὲ VAP: τῶν α: del. Thurot (om. T?) alt. τῶν om. V
tert. τῶν om. a 14 post τούτοις add. αὐτοῖς M ἀναπνεῖ M αὐτὰ α: del. M
15 ἀπόδεδωκεν Arist. codd. praeter P δπως a (Arist.): οὕτως TVAP αἰσθ. δύο
Arist. EMY αἰσθητικὰ a (corr. M) ποιη M (Arist.): ποιεῖ TAA: ποιεῖ VP
16 αἰσθητικὸν a (corr. M) καὶ] κατὰ MΛ τὸ om. A 17 τὸ διττὸν] dicitur T
19 μόνου εἶδους cum T scripsi: μονοειδοῦς VAPa 20—22 τὰ—δῆλον post 101,6 γραφή
recte transp. Thurot 20 ὑσφραντὰ V 21 τὴν] τῶν Α οὖσαν om. T ἄτομα V
22 δι'—δῆλον] om. in spatio xii litt. a (habet etiam M) 23 γάρ V: γάρ καὶ TAPa ἐπεί-
τερ om. Arist. codd. EMY ὡς οἰν. a (Arist. codd. EMY) 24 τὰ om. M ἔκατέρου M
αἰσθανόμενα TV: αἰσθανόμεθα ΛPa ἀναπνεῖ TAA: ἀναπνεῖν Pa: τῷ ἀναπνεῖν M

ἥρκει αὐτοῖς ἡ ἀναπνοή, καὶ πρὸς τὴν τῶν ὁσφραντῶν, ὡς ὅσφρανται, ἀντί- 211
ληψιν. τὸ δὲ εἰς τὸ καὶ ὄλως, ὥσπερ τοῖς ἀνθρώποις ἀμφοτέρων τῶν
ὁσφραντῶν, τούτοις μόνον τῶν ἑτέρων ὑπάρχουσα ἡ, αἵσθησις.
ἀπὸ κοινοῦ εἴρηται τοῦ ἀπόχρηη. καὶ φέρεται ἐν τισιν ἀντιγράφοις ἡ
ἡ γραφὴ χωρὶς τοῦ καὶ ὄλως, καὶ ἔστιν οὕτως ἔχουσα καταλληλοτέρα καὶ
φανερώτερον ἔχουσα ἡ γραφὴ.

p. 444b15 Διὸ καὶ ἀπορήσειέ τις, τίνι αἰσθάνονται τῆς ὁσμῆς.

Δείξας δὲ τὰν μὴ ἀναπνεόντων ζῷων τινὰ τῆς ἐπὶ τῇ τροφῇ 10
ὁσμῆς αἰσθάνεται (πόρρωθεν γάρ ἐπ' αὐτὴν ἔρχεται ὑποσμα γενόμενα),
10 ἀπορεῖ, μήποτε ἄρα ἄλλην τινὰ αἰσθήσιν παρὰ τὴν ὁσφρησιν ἔχει. ἡ γάρ
ὁσφρησις ἀναπνέοντων γίνεται, οὐχ ἀναπνεῖ δὲ ταῦτα. δίξαι ἀν (οὖν) μηδ'
ἔχειν | τὴν ὁσφρησιν ταύτην, ἄλλα τιν' ἄλλην παρὰ τὰς πέντε αἰσθή- 212
σεις, ἡ αἰσθάνεται ἐκεῖνα τῶν ὁσφραντῶν. ὁ ἀπορήσας ἐπιφέρει ἀδύνατον
λέγων εἰναι τὸ ἄλλην τινὰ αἰσθήσιν ἔχειν αὐτὰ παρὰ τὰς πέντε, καὶ
15 προστίθησι τὴν αἰτίαν τούτου· τοῦ γάρ ὁσφραντοῦ ἡ αἰσθήσις ὁσφρησίς εἰ-
στι, καὶ οὐκ ἄλλη τις. ὥστε καὶ ταῦτα τούτων αἰσθάνεται τὸ ὁσφρησαν
αὐτῶν. αἰσθάνοντο δὲ ἡ ὁσφρησις (οὖν) τὸν αὐτὸν τρόπον πᾶσιν, ἄλλα
τοῖς μὲν ἀναπνέοντι διὰ τοῦ ἀναπνεομένου ἀέρος ἀφαιροῦντος τὸ τῷ ὁσφραν-
τικῷ πόρῳ ἐπικείμενον ὥσπερ πῶμα καὶ ἡ ἀποκαλύπτοντος αὐτὰ ἡ
20 ἐπεγείροντός τε καὶ ἀνευρύνοντος· διὸ μηδὲ ὀνύασθαι τὰ ἀναπνευστικὰ τῶν 10
ζῷων ἄλλως δσμῶν ἀντιλαμβάνεσθαι, εἰ μὴ ἀναπνέοντος.

Οὐ γάρ ὅπου φέρεται τὸ ἀναπνεόμενον πνεῦμα, ἐκεῖ καὶ αἱ ὁσμαί,
ἄλλ' ἐν τῇ παρόδῳ τὸ πνεῦμα τὸ ἀναπνεόμενον τὸ | μόριον τούτο ἐπιτή- 213
δειον πρὸς τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν ποιεῖ. δὲ γάρ μη ἐκεῖ, ὅπου φέρεται τὸ

1 ὁσφραντῶν (M): ὁσφρητῶν VAP δν ΜΤΒΑ: ὡς P: om. a 1. 2 ἀντί-
ληψις P 2 prius τὸ] τοῦ coni. Thurot εἰς τὸ καὶ ΤΒΔΡ (i. e. enuntiatum, quod
p. 100,23 attulit, continuatum usque ad verba καὶ ὄλως; καὶ): ἀπόχρηη a post ὥσπερ
add. ἐν V 3 τῶν ἑτέρων μόνον a (τῶν ἑτέρων μόνων Arist. codd. EMYS, τ. ἐ. μόνων
LP, μόνων τ. ἐ. U) ὑπάρχουσαν V: ὑπάρχει A 4 τοῦ ἀπόχρηη] spat. m. litt. T
τοῦ VAP: τὸ a 5 καὶ ὄλως; ΤΒΑ (cf. v. 2): ὄλως; Pa, ceterum deest καὶ ὄλως etiam
in nostris Arist. codd. ἐγούστης P καταλληλοτέρα Τ (καταλληλοτέρα V):
καταλληλότερον ΑΡα 7 ἀπορήσεις καὶ τῷ τίνι V αἰσθάνεται Arist. codd. EMYU
9 αἰσθάνονται V γάρ ΤΒΔΡ: καὶ a: καὶ γάρ M ἐπ'] ὑπ' V αὐτὴν ΑΡ(T):
αὐτῆς V: αὐτὸν a(M) ἐποσμα a (ceterum cf. De an. p. 421b12) 10 ἄρα erasit
et post ἄλλην scripsit V, fort. recte: ἄρα om. T αἰσθησιν Thurot (e codice B² cf.
Arist. p. 444b19): ὁσφρησιν libri περὶ V ὁσφρησιν Ta (δ. ταύτην M): ὁσφρη-
τικὴν VAP 11 οὖν add. Thurot 12 ὁσφρησιν] αἰσθησιν coni. Thurot ταῦτα V,
fort. recte 13 ὁσφρητῶν AP 15 ἡ a: om. VAP 16 καὶ ταῦτα om. M
τούτου M 16 ὁσφρησαν ΒΑ: ὁσφρησις ἀν Pa: ὁσφρησις καὶ M: odorantia T: αἱ ὁσφρη-
σιμενα? 17 αὐτῶν om. M οὐ ex B² (Arist.) add. Thurot πᾶσιν ΤΑα:
πᾶσα VP 18 τὸ om. V 18. 19 ὁσφραντικῶν ΜΤΔΡ: ὁσφραντῶν Va
19 πόρρω VP πτῶμα A αὐτὸν conicio 20 ἐπεγείροντος corr.
ex ἐπεγείραντος P τε καὶ] aut T 21 ἄλλως Thurot: ἄλλων libri 23 τῇ
fort. del. cf. p. 100,4 24 ante γάρ add. μὲν V

ἀναπνεόμενον πεῖδμα, αἱ δσφρήσεις, δῆλον ἐκ τοῦ ἀναπνεῖν ἡμᾶς καὶ τῷ 213
στόματι, φέρεσθαι δὲ καὶ τοῦτο τὸ ἀναπνεόμενον διὰ τοῦ στόματος ὅπου
καὶ τὸ διὰ τῶν ρινῶν, μηδένα δὲ τῷ στόματι ἀναπνέοντα δσφραίνεσθαι, ε
ώς τῆς διὰ τῶν ρινῶν ἀναπνοῆς παρ' ἔκεινος τοὺς πόρους τοὺς δσφραντικοὺς
5 γινομένης. τὰ μὲν οὖν ἀναπνέοντα ἐπικεκαλυμμένον ἔχοντα τὸ μόριον
τοῦτο δεῖται τοῦ ἀποκαλύψοντος αὐτόν, δ ποιεῖ τὸ διὰ τῶν ρινῶν ἀναπνεό-
μενον πνεῦμα ἐν τοῖς τῶν ζφων ἀναπνευστικοῖς· τῶν δὲ μὴ ἀναπνεόντων
ἀσκέπαστον ἀν εἰ̄ τοῦτο καὶ ἀνεψηγμένον καὶ οὐ δεόμενον τοῦ ἀνοίκοντος 10
αὐτὸν πνεύματος. οὐδὲν γάρ ἀποπον τοιαύτην διαφορὰν ἔχειν τὰ ζφωα τὰ
10 δσφρανόμενα περὶ τὸ ὥργανον τῆς δσφρήσεως, δποίαν ἔχοντα τὸ δρᾶται.
καὶ γάρ τούτων καὶ περὶ τὴν ὅψιν τὰ μὲν ἔχει βλέφαρα, ὃν μὴ | ἀπο- 214
καλυφθέντων οὐχ οἶν τέ ἐστιν ὄραν, τὰ δὲ οὐκ ἔχει οὐδὲν ἐπικάλυμμα,
ώσπερ τὰ σκληρόφθαλμα· διὸ οὐδὲ δεῖται τίνος τοῦ ἀποκαλύψοντος αὐτά,
ἀλλ' ἀνευ ταύτης τῆς βιηθείας ὄραται τὰ δρατὰ αὐτοῖς.

15 p. 444v 28 'Ομοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ζφων ὁτιοῦν οὐδὲν δυσχε-
ραίνει τῶν καθ' αὐτὰ δυσωδῶν.

Διελόμενος τὰ δσφραντὰ εἰς εἰ̄η δύο καὶ τὰ μὲν τῷ τροφίμῳ χυμῷ 5
ἀκολουθεῖν εἰπών, ἐν οἷς ἔδειξε κατὰ συμβεβήκος οὖσαν τὴν τε ἡδεῖαν
δσμὴν καὶ τὴν λυπηράν (τῇ γάρ ἐπὶ τὴν τροφὴν ἀναφορᾷ), ὃν καὶ πάντα
20 τὰ δσφρησιν ἔχοντα τῶν ζφων αἰσθάνεται, τὰ δὲ καθ' αὐτὰ δεῖξας τὸ τε
ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν ἔχοντα, ὃν μόνον τὸν ἀνθρωπὸν ἀντιλαμβάνεσθαι διὰ 10
τὸ καὶ δεῖθαι μάλιστα τοῦτον τῆς ἀπὸ τῶν τοιούτων εὐωδίας θερμῆς
οὐσῆς τὴν φύσιν καὶ ἐπικουρούσης τῇ περὶ τὸν ἐγκέφαλον ψυχρότητι
πλειόνι οὐσῃ ἐν τοῖς ἀνθρώποις διὰ τὸ καὶ | πλείονα καὶ δυρότερον τῶν 215
25 ἄλλων ζφων κατὰ ἀναλογίαν τοῦ μερέθους τοῦ σώματος ἐγκέφαλον αὐτὸν
ἔχειν, καὶ εἰπών τῶν καθ' αὐτὰς ἡδεῖων δσμῶν, δσαι ἀπὸ τῶν ἀνθῶν,
τὰ ἄλλα ζφωα μὴ αἰσθάνεσθαι, εἰ μὴ καὶ τρόφιμα αὐτοῖς εἰ̄η, νῦν προστί-
θησιν δτι οὐδὲ τῶν ἀντικειμένων ταῖς ἀπλῶς ἡδεῖαις δσμαῖς δυσωδῶν, 5

1 πνεῦμα om. a (habet etiam M) 2 τὸ MAP: om. Va 3 καὶ—ρινῶν om. T
τῶν om. a (habet etiam M) μηδὲν ετ ἀναπνέον Thurot ex T, sed is modo mutilus
erat 4 τῆς om. a δσφραντικοὺς ΜΤΑ: δσφραντὸς VPa 5 γινομένους
Aa (corr. M) 6 ἀποκαλύψοντος Thurot (cf. v. 8 et 13): ἀποκαλύπτοντος Ta: ἀπο-
καλυφθέντος VAP τὸ om. V διὰ τὸ A 8 ἀνοίγοντος T 10 περὶ TP:
παρὰ Va: om. M τῆς om. V αἰσθήσεως a (corr. M) δποίας V
ὅρῃ coni. Thurot, sed fort. καὶ περὶ τὴν ὅψιν add. vel e lin. 11 transpon. post δρᾶται
11 τούτων ΜΤΒΑ: τοῦτω P: τοῦτο a 11. 12 ἀποκαλυφθέντα a 12 ἐπικάλυμμα
scripsi: ἀποκαλύμμα libri (revelamen T) 13 ἀποκαλύπτοντος T 17 δσφραντὰ Thurot:
δσφραντικὰ TPa: δσφρητικὰ VA 18 ἀκολουθεῖ V 19 prius καὶ] ἢ T
τῇ VA: ἔχει T: τίς Pa ἀναφορᾶ V (prius διαφοράν?), A: ἀναφορὰ Pa: ἀναφοράν T
ῶν καὶ] quoniam T (quorum etiam?) 21 ὧν] τὰ ὕν T 23 ἐπικυρούσης P
24 prius καὶ] ipse T alt. καὶ om. V ὑγρότητα V 26 αὐτὰ scripsi:
αὐτὰ libri (T anceps) ἡδεῖων οἰον ɔσα coni. Thurot δσαι scripsi cum T:
δσα ἢ VA: δσα ἢ MP: om. a ἀπὸ] ἐκ a 28 οὐδὲ Thurot: οὐδὲν libri
ἐγκειμένων V

αῖτινες καὶ αὐταὶ καθ' αὐτὰς ἀγῆσις ὡς ἐκεῖναι ἡδεῖαι, οὐδὲν τῶν ἄλλων 215
ζύφων αἰσθάνεται. οὔτε γάρ τῶν καθ' αὐτὰ ἡδειῶν αἰσθήσιν ἔχει οὔτε
τῶν ἀηδῶν, εἰ μὴ εἴη, τί φησι, τῶν καθ' αὐτὰ ἀηδῶν τε καὶ δυσωδῶν
τινα φθαρτικά αὐτῶν. ὡς γάρ τῶν τροφίμων καὶ σωστικῶν καὶ κατὰ
5 συμβεβηκός ἡδειῶν δσμιῶν αἰσθάνεται, οὗτω καὶ τῶν φθαρτικῶν ἑαυτῶν, 10
αὶ πάλιν αὐτοῖς κατὰ συμβεβηκός εἰσιν ἀηδεῖς, διότι φθείρουσιν αὐτά. |

'Εξῆς δὲ πῶς οἶόν τε φθείρεται αὐτὰ ὑπὸ δύμων τινων λέγει. ὡς 216
γάρ οἱ ἄνθρωποι δσφραινόμενοι τῶν ἀνθράκων οὐχ ὑπὸ τῆς δσμῆς αὐτῆς,
ἀλλ' ὑπὸ τῆς ⟨ἀπ'⟩ αὐτῶν φερομένης ἀτμίδος διὰ τῆς ἀναπνοῆς καρη-
10 βαροῦσί τε καὶ φθείρονται, οὗτω κάκεινα ὑπό τε τῆς τοῦ θείου ε
ἀναθυμιάσεως καὶ τῆς ἐν αὐτῷ δυνάμεως καὶ ὑπὸ τῆς τῶν ἀσφαλτωδῶν
φθείρεται· διὸ καὶ φεύγειν δοκεῖ τὴν ἀπ' αὐτῶν δσμήν. οὗτω καὶ οἱ
ὄφεις κερατίων θυμιαμένων (τοιαύτη καὶ ἡ βιστάνη ἢν πόλιον λέγουσιν),
οὐ καθὸ δυσώδη ἐστὶ φεύγοντες τὴν ἀπ' αὐτῶν δσμήν, ἀλλὰ καθέσον
15 ἐστίν αὐτῶν φθαρτικά. εἰκότως δὲ περὶ αὐτῶν ἐποιήσατο τὸν λόγον. 10
ἐπειδὴ γάρ δοκεῖ τινα τῶν ζύφων φεύγειν τινὰς δυσωδίας, αἱ εἰσιν οὐκ
ἀπὸ τροφῆς ἀλλὰ καθ' αὐτάς, ἢν δὲ ἀκόλουθον τῷ φεύγοντι τὰς καθ'
αὐτὰς ἀγῆσις τὸ καὶ διώκειν τε καὶ αἰσθάνεται τῶν καθ' αὐτὰς ἡδειῶν, 217
ἔδειξεν διταύτας, οὐχ ἡ ἀηδεῖς ἀπλῶς, ἀλλ' ἡ φθαρτικαὶ αὐτῶν, φεύ-
20 γουσιν. ώστε κάκεινων [ἐστίν] ἀστινας διώκοιεν, ὡς τροφίμους δν καὶ
ἡδείας διὰ τὴν τροφὴν διώκοιεν.

1 καὶ αὐτὰ TV: κατὰ A: καὶ ἀτε Pa: om. M post αὐταὶ add. retulit T post αὐτὰς
spat. xiii litt., tum ἔκειναις a: ἀντίκεινται ἔκειναις M: ἔκειναι A: ἔκειναις P, sed omnia haec
additamenta ex genuinis codicis V verbis facile explicantur ὡς—ἡδεῖαι V: om. TAP:
spat. xv litt. a 2 οὔτε Thurot: οὐδὲ VA: οὐδὲν Pa: οὐ T ἡδέων coni. Thurot
3. 4 εἴη—τινα] si non fuerint alica secundum indelectabilia et fetentia T 3 τι φησι VA:
om. T: τιθησι Pa: φησι coni. Thurot: ἡ φησι vel φύσει conicio 4 αὐτῶν MTV: αὐτὰ Pa
5 αἰσθάνεσθαι Aa (corr. M) καὶ om. T τῶν add. Thurot φθαρτικαὶ V
ἐκυτῶν TVA: αἱ αὐτῶν αἰσθήσεις P: ἑαυτῶν αἰσθήσεις a: ἑαυτῶν δὲ αἰσθήσεις M 6 αἱ πάλιν
om. M διότι MTV: διότι γάρ TAP: διὸ a 7 ὑπὸ VA: ὑπὸ τῶν Pa τινῶν om. a
(habet etiam M) 9 ἀπ' T: om. MVAPa αὐτῶν om. a (habet etiam M) διὰ
om. V 9. 10 καργβαριῶσι a 10 καὶ om. A δὲ T 11 ὑπὸ A: ἀπὸ VPa
11 ὑπὸ Thurot: ἀπὸ libri alt. τῆς MVAP(T): om. a 12 ἀπ' om. T
13 κερατίων scripsi: κεράτων libri 14 οὐ TVa: om. AP δυσώδη scripsi:
δυσώδης APa: δυσώδεις V ἐστὶ om. T φεύγοντες scripsi: φεύγοντ̄ VP: φεύγοντα
Ta: φεύγουσι M (sed v. 12 ad οὗτω potest subaudiri ποιοῦσι) αὐτῆς Pa
15 φθαρτικὸν APa 16 ἐπειδὴ] spat. v litt. V τὴν δυσωδίαν ἡ ἐστίν. T
17 ἀποστροφὴ a (corr. M) δὲ om. T ἀκόλουθων a: ἀκόλουθον M τῷ φεύγοντι]
εἰ φεύγουσι ex T Thurot 18 τὸ] τε Pa διώκειν scripsi: δοκεῖν libri τε καὶ
VAP: τε a: ἀπλῶς M: om. T ἑαυτὰς P ἡδειῶν om. T 19 ταύτας MTVa:
ταῦ] P: ταύτη a οὐχ] χ erasum P φθαρτικὰ a αὐτῶν M: ipsorum
sunt T: ἀπλῶς καὶ αὐτῶν VAP: ἀπ' a 20 κάκεινας T ἐστίν (εἰσιν M) om. T
(ex dittographia vocis ἀστινας ortum) ἀστινας APa(T): ... τινας V 20 δν
MTVA: om. Pa 21 διὰ τὴν τροφὴν MVAP: om. Ta διώκοιεν VAP (inse-
quebantur T): om. Ma

Σημεῖον δὲ παρέθετο τοῦ τὰς μὲν καθ' αὐτὰς δυσώδεις δσμάς μὴ 217 φεύγειν αὐτὰ τὸ πολλὰς τῶν βιταγῶν δυσώδεις οὔσας τὰ μὲν μὴ φεύγειν, ε τὰ δὲ καὶ νέμεσθαι, τὸ ἐν ταῖς διμαῖς ἡδὸν καὶ λυπηρὸν τῷ τροφίμῳ μόνον καὶ τῷ φθαρτικῷ παραμετροῦντα. ταῦτα γὰρ αὐτοῖς ἡδέα μόνα τῶν 5 διφραντῶν, ἢ πρὸς τὴν τροφὴν ὅλως συμβάλλεται τι. 10

'Απορήσεις δ' ἄν τις εὐλόγως ἐκ τῶν νῦν εἰρημένων ὄρμώμενος, πῶς ἐν τε τῷ δευτέρῳ Περὶ ψυχῆς περὶ διφρήσεως λέγων χειρίστην εἶπε τὸν ἀνθρωπὸν ταύτην | ἔχειν τὴν αἰσθήσιν, ἐν τε τῷ πρὸ διλόγου μέλλων περὶ 218 τῶν χυμῶν λέγειν ἀποδιδόντας αἰτίαν τοῦ ἐναργεστέρους ἡμῖν τοὺς χυμοὺς 10 εἰναι τῶν διφραντῶν εἰπε· "τούτου δὲ αἰτίον ὅτι χειρίστην ἔχομεν τῶν ζψών τὴν διφρήσιν καὶ τῶν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς αἰσθήσεων." πῶς γὰρ χειρίστην τῶν ἄλλων ζψών, εἰ ἡμεῖς μὲν τῶν ἡδέων τῶν ἐν τοῖς διφραντοῖς 5 ἀπάντων αἰσθάνομεθα, τὰ δ' ἄλλα μόνων τῶν ἐπομένων τῷ τροφίμῳ χυμῷ; ὅτι τούτων ὧν καὶ τὰ ἄλλα ζψώσ διφραίνεται δσμῶν, ἃς εἴπε κατὰ συμ- 15 βεβηκὸς ἔχειν τὸ ἡδὺ τε καὶ ἀτρέξ, χειρίστα αἰσθάνομεθα. οὔτε γὰρ ἀπὸ διαστήματος ἵσου οὔτε ὥμοιώς πληκτικῶς. ὡς εἰ καὶ τῶν ἄλλων ἔκεινα ἡσθάνετο, καὶ ἐν ἔκεινοις ἀν ἐπλεονέκτει τὸν ἀνθρωπὸν· οὐκ αἰσθάνεται δὲ τὰ ἄλλα ἔκεινων, ὅτι μηδὲ δεῖται αὐτῶν. |

p. 445a4 *Ἐοικε δὲ ἡ αἰσθήσις ἡ τοῦ διφραίνεσθαι περιττῶν 219
20 οὔσῶν τῶν αἰσθήσεων.

Διὰ τούτων δείκνυσιν ὅτι ἡ διφρήσις μεταξύ πώς ἔστι τῶν τε ἀπτικῶν αἰσθήσεων, αἱ εἰσιν ἀργή τε καὶ γεῦσις, καὶ τῶν διά τινος ἄλλου μεταξύ γινομένων, οἷαι εἰσιν ἡ τε δψίς καὶ ἡ ἀκοή. πάνυ δὲ γλαφυρῶς ἐπεχειρήσε πρὸς τὸ μέσην αὐτὴν εἰναι· ἐπειδὴ γὰρ πᾶς ἀριθμὸς περισσὸς 5 μέσον τι ἔχει, περιττὸς δὲ καὶ ὁ τῶν αἰσθήσεων ἀριθμός, διὰ τοῦτο εὐλογὸν καὶ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν οὔσαις περισσαῖς εἰναι τινα μέσην αἰσθήσιν, καὶ ἔστιν αὐτῶν διφρήσις. πῶς δέ ἔστι μεταξύ ἀμφοτέρων πως μετέχουσα

1 σημείωσις V 2 αὐτὰ T P: αὐτὸν V: αὐτὰς α: οι. A τὸ P: τῷ V: sed eo quod T: τὰς α: οι. A πολλὰς] ἀπὸ A φυσώδεις AP μὴ TV: οι. APA 3 prius καὶ οι. Ta ἐν supra scr. P λιπαρὸν Pa (corr. M) 4 μόνον TV: μόνων A: μόνων Pa 5 συμβάλλεται] λαμβάνεται P 6 ἀπορήσοι V 7 δευτέρῳ Περὶ ψυχῆς] B 9 p. 421a10 9 ἐναργέστερον A 10 εἰπε] v. supra p. 67,4 τῶν (ἄλλων) conicio, cf. v. 12 11 αἰσθήσαι AP αὐτοῖς οι. T 11. 12 χειρίστην T: χωρὶς VAPa 12 εἰ] ἡ V ἡδέων TAA: ἡδειῶν VP 13 μόνον T χυμῶν AA 14 ante ὅτι add. καὶ A ante δσμῶν spat. vi litt., item post δσμῶν ii—iii litt. P, sed chartae difficultas causa fenestrarum ἀς MTVAP: οὐς a 15 αἰσθανόμεθα M: αἰσθάνεται TVAPa 16 ὡς εἰ] sicut T καὶ τὰ ἄλλα ζψώσ ἔκεινων ex T Thurot, recte ut vid. 17 sentiunt T 18 post ἄλλα add. ζψά T 19. 20 περιττῶν οὔσῶν] μεταξύ P: οι. T 19 περὶ τῶν VA¹ 20 οὔσῶν A: ὁσμῶν V τῶν V (Arist.): οι. A 21 τούτου Ta 21. 22 τε ἀπτικῶν A: τε ἀπτικῶν V: ἀπτικῶν τε Pa 23 γιγνομένων A 24 μέσον ut vid. A γὰρ οι. V 25 τι οι. T τοῦτο οι. T 26 οὔσι V περιτταῖς Pa 27 αὐτῶν] αὐτῇ coni. Thurot πῶς] καὶ πῶς M, T (et quomodo participat) πως μετέχουσα legisse potest

λέγει· καθόσον μὲν γάρ τὸ ὀσφραντὸν τῶν γευστικῶν χυμῶν ἔστι πάθος 219
τι, οὐ εἰσὶ γευστοὶ καὶ διὰ τοῦτο ἀπτοί, κατὰ τοσοῦτον κοινωνοίη ἀν ταῖς 11
δι' ἀφῆς αἰσθήσεσιν, *(ὅτι δι' ἀφῆς) αἰσθανόμεθά πως καὶ αὐτῶν τῶν*
γευστῶν. ἐν γάρ τῷ ἀπτῷ γένει τὰ θρεπτικά· | καὶ γάρ η γεῦσις ἐδείχθη 220
5 ἐν τοῖς Περὶ φυγῆς ἀφῇ τις οὖσα. μετέχει δὲ πάλιν καὶ κοινωνεῖ ταῖς
διὰ μέσων τινῶν γινομέναις αἰσθήσεσιν, ὃν ἔστιν η τε ὄψις καὶ η ἀκοή,
τῷ καὶ ταύτην δι' ἀέρος καὶ ὅδατος γίνεσθαι, δι' ὃν καὶ ἐκείνων η ἀντί-
ληψίς. εἰπὼν δὲ τῷ ἀκούστῳ, ἀντὶ τοῦ προσθεῖναι 'καὶ τῷ ὄρατῷ' εἰπε σ
τῷ διαφανεῖ· διὰ γάρ τοῦ διαφανοῦς τοῦ καὶ ἐνέργειαν η ὄψις.

10 Εἰπὼν δὲ ταῦτα, προστίθησιν διτὶ ἄρα καὶ εὐλόγως ἐκ τοιούτων
καὶ οὕτω γίνεσθαι τὰς δομὰς εἰρήκαμεν· ἀμφότερα γάρ ἐν τῷ λόγῳ περι-
έχεται, τά τις ἀπτά καὶ τὰ μεταξύ, δι' ὃν αἱ ἄλλαι αἰσθήσεις. κεῖται γάρ 10
ἡμῖν η δομὴ γίνεσθαι ὑπὸ τῆς ἐγχύμου ἔηροτητος (τοῦτο γάρ προσυπα-
κούσιν δεῖ τῇ ἔηρότητῃ) ἐν τῷ ὄγρῳ, οἷον βαφῇ τις καὶ πλύσις οὖσα.
15 εἰπε δὲ εὐλόγως τὸ 'παρεικάσθαι' διὰ τὴν βαφὴν τε καὶ πλύσιν· οὐ γάρ
ἄντικρυς τοῦτο ἔστιν, | ἀλλὰ μετενήνεκται ἀπὸ τῶν διὰ τῆς πλύσεως 221
βαπτόντων τὸ ὄγρὸν ἐν τῷ τοῦτο· οὐ γάρ δὴ ἐν ἀέρι γίνεται πλύσις
η κυρίως λεγομένη. χυτὸν δὲ καὶ ὄγρὸν ἐκ παραλλήλου ἂν λέγοιτο· καὶ
γάρ τὸ ὅδωρ καὶ ὁ ἀήρ ὄγρα τε καὶ χυτά. η εἶη ἀν ὄγρὸν μὲν τὸ ὅδωρ,
20 χυτὸν δὲ τὸν ἀέρα λέγων, ἐπειδὴ ἐξ ἀναθυμιάσεως ὁ ἀήρ, ητις χειρούργων
τῶν ἐξ ὃν η μεταβολὴ εἰς τοῦτον γίνεται. χεῖται γάρ ἐπὶ πλέον τὸ ὅδωρ
εἰς ἀέρα μεταβάλλον τῷ ἀραιότερον εἶναι καὶ λεπτότερον τὸν ἀέρα. οἱο
καὶ ἐπὶ μείζονος ὄγκου· μείζων γάρ τὸν ὄγκον δὲ ἐκ τοῦ ἵσου ὅδατος ἀήρ.

1 γευστικῶν TVP: γευστῶν A: θρεπτικῶν coni. Thurot (Arist.) 2 γευστικοὶ V
κοινωνοὶ scripsi: κοινωνεῖ V: κοινῶς MA: κοινὸν Pa: *velut* T 2. 3 ταῖς — αἰσθα-
νόμεθα] *sensibus quia (quiē Thurot)* per tactum sentimus T 3 διτὶ δι' ἀφῆς addidi
(cf. T) 3. 4 αὐτῶν τῶν γευστῶν T: αὐτὰ ἀπτῶν V: αὐτοὶ ἀπτῶν A: αὐτῶς ἀπτῶν P:
αὐτῶν ἀπτῶν a 4 ἀπτῷ] αὐτῷ Arist. libri EMYS 5 Περὶ φυγῆς] B 10
p. 442^a-8 5 πάλιν καὶ κοινωνεῖ scripsi: πάλιν καὶ ὃν οἱ VA: πάλιν καὶ ὃν ἐν P:
καὶ ὃν πάλιν ἐν a: πάλιν καὶ τῶν ἐν M 5. 6 καὶ κοινωνεῖ—αἰσθήσειν om. T
6 γινομέναις αἰσθήσειν VA (sic etiam T vid. habuisse; defectus enim homoeoteleuto
noscum πάλιν et αἰσθήσειν explicatur): αἰσθήσεις γινομέναις a: αἰσθήσεις γινομέναις P
8 ἀκούστῳ ex Arist. Thurot: ἀκούστῳ libri τοῦ] τὸ V προθεῖναι VP
8. 9 εἰπε τῷ (τῷ om. Arist. codd. LSUP) διαφανεῖς ante ἀντὶ Pa 10 τοῦτο T
ἄρα om. T καὶ om. Arist. codd. EMYS 11. 12 περέχεται Pa (*comprehendit*
T): περέχονται A: παρέχεται V 13 ἡμῖν MVA: *in nobis* T: om. Pa
13. 14 προσακούσιν a (corr. M) 14 post οἷον rep. ὑπακούειν—οἷον (13. 14) TP
τις] τε P 15 τὸ] τε a παρεικάσθαι MVA: παρεικάσαι Pa: παρεικασται
Thurot 16 μετήνεκται a 17 ἐν τῷ πλύνοντι] *in abluite* T: τῷ ἐναποπλυ-
νομένῳ conicio (v. p. 74,3): ἐν τῷ πλυνομένῳ coni. Thurot 18 λεγομένη T: γινομένη
libri, cf. Simpl. in libros De an. p. 154,1 ss. χυτὸν TPa (Arist.): χυμὸν MVA
19 χυτὴ A η a (idem inest in χυτὴ A): om. TVP (M teste Thuroto) 21 εἰς
τοῦτον A, V? (τοῦ V), idem coni. Thurot: εἰς τοῦτο Pa: *in hiis* T 22 μεταβάλλων V
τῷ] ὃ V 23 ξεῖ μείζων δ ὄγκος coni. Thurot (ἐστὶ fort. recte) μείζων]
μείζον Pa (corr. M) τὸν ὄγκον MTPa: τῶν ὄγκων VA δ ἐπὶ ἵσου ὅδατος a:
δ ἐκ τοῦ ὅδατος τοῦ ἵσου MA

καθόσον μὲν οὖν ὑπὸ ἐηρότητος ἡ γένεσις, αὗτη δὲ ἀπτή, κατὰ τοσοῦτον 221
δν ἀπτόν τι ἔχοι· καθόσον δὲ ἐν ὑγροῖς γίνεται, δι' ὧν ἡ τε ὄψις καὶ ἡ 11
ἀκοή, κατὰ τοῦτο δὲ εἰὴ ἀν ταύτην ἔχουσα τοῖς διὰ μέσου τινὸς ἐκτὸς
ὄντος γινομένοις αἰσθητοῖς. |

5 p. 445^a-14 Πῶς μὲν οὖν εἰδη δεῖ λέγειν καὶ πῶς οὐ δεῖ τοῦ 222
δσφραντοῦ, ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήτω.

Τουτὶ δὲ προέμετο. καὶ ἔστι τὸ εἰρημένον ἡτοι δτι εἰδη ταῦτα τῶν
δσφραντῶν ἔχοι αν, ἃ ἔστιν ἀπὸ τῶν τροφίμων χυμῶν (ὅσα γάρ εἰδη τῶν
χυμῶν ἔκείνων, τοσαῦτα καὶ τῶν δσφραντῶν τῶν ἀπ' αὐτῶν, οὐχ ἀπλῶς
10 δέ, ἀλλὰ κατὰ συμβεβήκος· κατὰ γάρ τὴν ἐπὶ τοὺς χυμοὺς ἀναφορὰν δια- 5
φέρειν λέγομεν καὶ τὰς δσμάς), τὰ δ' ἀπλῶς δσφραντὰ καὶ καθ' αὐτὰ
ἡδέα ἡ λυπηρὰ οὐκέτι ἔκείνα εἰς εἰδη διαιρεῖται· ἡ μᾶλλον δτι ἐν ἔκείνοις
οὐκ ἔστι τοῖς δσφραντοῖς εἰδη καθ' αὐτά, δτι μηδὲ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν
τὴν ἀρχήν ἔστιν ἐν αὐτοῖς καθ' αὐτά (τοῦτο γάρ καὶ ἔλεγον τινες), ἐν οἷς
15 δὲ καθ' αὐτὰ τὸ τε ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρόν, ὡν εἶπε μόνον τὸν ἀνθρωπὸν 10
αἰσθάνεσθαι, ἐν τούτοις δν εἰη καθ' αὐτὰ καὶ εἰδη δσφραντῶν. τὸ γοῦν |
ἡδὺ καὶ λυπηρὸν ἐν τούτοις κατὰ τὴν τῶν δσφραντῶν φύσιν διακέριται 223
καὶ τῷ εἰδει ἀλλήλων διαφέρει. ἐφ' ὧν μὲν γάρ τὸ αὐτὸ τὸ νῦν μὲν
ἡδὺ αῦθις καὶ λυπηρόν, οὐ κατ' εἰδος ταῦτα ἀλλήλων διαφέρει (ἀδύνατον
20 γάρ αὐτό τι αὐτοῦ τῷ εἰδει διαφέρειν). ἐφ' ὧν δὲ διηρηται ταῦτα τῇ
οἰκείᾳ φύσει, ταῦτα ἀνάγκη κατ' εἰδος ἀλλήλων διαφέρειν. ὥστε εἰ μέν 5
τις λαμβάνοι τὰς κοινὰς δσμάς τοῖς ζιόροις (αὗται δὲ εἰσιν αἱ ἀπὸ τῶν
τροφίμων χυμῶν γινόμεναι), οὐκ ἀν εἰδη τῶν δσμῶν εἴη· εἰ δέ τις λαμ-
βάνοι (τὰς) ἀνθρώποις ὡς ίδιας ὑπαρχούσας, γίνοιτο τὸ ανάγκη τῶν δσμῶν.

1 γένεσις V 2 δν MTAP: γάρ V: om. a 3 ἔχοι TVA: ἔχη P: ἔχει a
3 ἀκοή in spatio om. V 3 δὲ om. T (M teste Thuroto) 4 γινομένοις αἰσθητοῖς (αἰσθητῶν A) VAP:
3. 4 ἐκτὸς ὄντος om. a (habet etiam M) 4 γινομένοις αἰσθητοῖς (αἰσθητῶν A) VAP:
αἰσθανομέναις αἰσθήσειν a: γινομέναις αἰσθήσειν (sensibus) ut vid. T 5 οὐ δεῖ Αα
(Arist.): οὐ TP: δεῖ V 6 ἐπει Α 7 τοῦτο Ta: ταύτην VAP καὶ om. M
δτι om. V 8. 9 ἔχοι—δσφραντῶν om. a (habet etiam M) 8 ἔχοι ἀν in spatio om. V
δὲ ἔστιν] τὸ εἶναι M 11 alt. καὶ om. V 12 εἶνατα a 13 δσφρητοῖς V: δσφρητοῖς P
13. 14 δτι—καθ' αὐτά om. A 13 alt. τὸ om. V 15 λυπηρὸν MT: δσφραντὸν
VAPa 19 καὶ TVAP: δὲ a 20 αὐτόθι Αα αὐτοῦ VP ταῦτα
διηρηται a 22 λαμβάνει VP αἱ om. V εἰδη τῶν δσμῶν V: ἡ τῶν
δσμῶν Α: etiam odorum T: om. Pa 23. 24 εἱ—δσμῶν om. V 23. 24 εἴη.
εἱ δέ τις λαμβάνοι Diels (ante εἰδη add. εἰη Thurot): εἱ τις λαμβάνοι a: εἱ τις λαμβάνει P:
τις λαμβάνοι T: τις λαμβάνοι ή τις λαμβάνοι Α 24 τὰς addidi ἀνάγκη TAPa:
δν εἰδη bene coni. Thurot post δσμῶν add. ή διαίρεσις M cum nota: τοῦτο γάρ
δοκεῖ μοι λείπειν

p. 445-16 "Ο δὲ λέγουσί τινες τῶν Πυθαγορείων, οὐκ ἔστιν 223 εὔλογον.

Τὴν μὲν δόξην τὴν ὅτι τὰ δσφραντά τινα, καθὸ δσφραντά ἔστι, 10 τρέφει, λέγει τῶν Πυθαγορείων εἶναι. ξῆδη μέντοι καὶ ιατροί τινες ἐγένοντο 5 τῆς δόξης ταύτης. ὅτι δὲ μὴ | εὐλογον τὴν δσμὴν τρέφειν δείχνυσι διὰ 224 τοῦ δεῖν μὲν τὴν τροφὴν σύνθετον εἶναι (τοιεῦτα γάρ καὶ τὰ κυρίως τρεφόμενα)· οὔτε γάρ ἀπλοῦν τι σῶμα τρέφει οὔτε ἀπλῶς, ὡς εἶπε καὶ ἐν τοῖς Ηερὶ ψυχῆς· οὐδὲ γάρ τὰ φυτὰ ὅδατι τρέφεται μόνιρ. καὶ τοῦ μὴ εἶναι τὴν τροφὴν ἀπλοῦν σημεῖον παρέθετο τὰ περιττώματα ὃντα 10 καὶ ξηρὰ καὶ ξύρα. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ζψων δηλόνοτι τὰ περιττώματα ταῦτα ἐντὸς γινόμενα οὕτως ἐκχρίνεται, ἐπὶ δὲ τῶν φυτῶν ἔξω φῆσι γίνεσθαι τὰ περιττώματα. εἰη δ' ἀν τὸ ἐπ' ἑκείνων περίττωμα ξητοι τὸ δάκρυνον τὸ ἀπορρέον ἀπ' αὐτῶν η καὶ η πρὸς ταῖς ρίζαις εύρισκομένη τεφρώδης καὶ γεώδης σύστασις· καὶ η τῶν φύλλων ἔξω γινομένη μεταβολή 15 εἰς γεώδη σύστασιν περιττωματική· ἀλλὰ καὶ ὁ φλοιὸς ἐν αὐτοῖς τοιοῦτον. καὶ η πέψις δὲ τῶν καρπῶν ἐκτὸς αὐτῶν γίνεται, καὶ οὐχ ὥσπερ τοῖς ζψοῖς ἐντὸς· εἴεν δ' | ἀν καὶ πεσσομένων τῶν καρπῶν αἱ ἀποκρίσεις αἱ 225 γινόμεναι ἐκτὸς αὐτῶν γινόμεναι. εἰ δὴ οὐδὲ ἀπλοῦν μὲν σῶμα η τροφὴ, τὸ δὲ ὅδωρ ἀπλοῦν καὶ ο ἄγρο, δι' ὧν η δσφρησις γίνεται, οὐκ ἀν εἴη τοῖς 20 δσφραντοῖς τρεφόμενά τινα· ἀπλοῦν γάρ ἀέρα οἵνοις ἀναπνέοντες καὶ δσφραινομενοι δέχονται. τούτοις δὲ προστίθησιν ὅτι μηδὲ τὸ ὅδωρ (ἀπλοῦν δὲ τὸ δ ὅδωρ μόνον ἀμικτὸν ὃν ἀλλοις τισί) τροφὴ γίνεται τῷ [δὲ] δεῖν μὲν τὴν τροφὴν σύστασίν τινα ἐν τῇ θρέψει τε καὶ κατεργασίᾳ λαμβάνειν, μὴ δύνασθαι δὲ αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ ὅδωρ συνίστασθαι· δεῖ γάρ παχύτητά τινα ἔχειν 25 σωματώδη τὸ συστησόμενον καὶ διὰ πέψεως μεταβληθησόμενον. διὸ

1 8 δὲ V (Arist.): εἰ δὲ δ TAP 3 τὴν μὲν δόξην τὴν (τῶν A) TAPa: τὰ μὲν δόξαντα V τὰ VAPa: del. Thurot τινα om. V 4 τρέφει λέγει T: τρέφειν λέγει MA, e corr. P: τρέφει λεγόντων V: λέγει τρέφειν P¹: τρέφειν λέγων a Πυθαγορέων εἶναι om. V (τῶν inest in λεγόντων) 5 μὴ δὲ Λ: δὲ T 6 τὴν om. V συνθετὴν Arist. codd. EMPSU¹ 7 τρέφοντα T, sed v. Arist. τρέφειν Pa 8 Περὶ ψυχῆς] Γ c. 12 p. 434-19? Thurot relegat ad librum De gen. et corr. II 8 p. 335-10-14 (cf. Philoponi Comm. p. 280,2 ss. V.) τοῦ a (T?): τῶν VAP 9 (σῶμα) σημεῖον conicio ὄντα TVA: πάντα ὄντα Pa 10 prius καὶ TV: η M: om. APA alt. καὶ TVAPa: η M οὖν om. T 11 ταῦτα] πάντα a 13 καὶ MVA: om. TPA 14 τὲ δσφρώδης P γαιώδης V 15 γαιώδη V σύστασις V τοιεῦτος APA 16 ἐντὸς a 17 alt. αὶ om. Thurot 18 alt. γινόμεναι om. MT (Thurot) μὲν om. TA 19 τὸ δὲ ὅδωρ ἀπλοῦν V: om. TAPa καὶ δλλ' Pa (corr. M) ὧν VAPa: οῦ MT 20 δσφραντοῖς MV: δσφρητοῖς APA γάρ om. a ἀναπνέοντα V 21 αὶ δεχόμεθα? τούτοις V (huic T): τοῦτον MA: τοῦτο Pa προτίθησιν P ὅτι TV: δ A: ω Pa 22 μόνον post ὅδωρ lin. 21 transpon. Thurot (solum autem aqua simplex T cum codicibus graecis congruere vid.) δη ex. Arist. codd. LSUP (om. EMY) Thurot: ἐν libri τῶ δὲ TV: τὸ δὲ A: τόδε Pa: δὲ del. Thurot 1δεῖν V: δεῖ a μὲν om. T 23 κατ-εργασίαν Pa 24 ἀντὸ P

καὶ κόπροι παραμιγνύουσιν οἱ γεωργοὶ καὶ ἀναταράσσουσι ταύτη ὑδρεύοντες 10
τὰ φυτά· οὐδὲ γάρ ἄλλως πρέμνον ἀν τῇ βίᾳ τῇ φλοιὸς | τῇ καρπὸς 226
γένοιτο. εἰ δὲ μηδὲ τὸ βῆμαρ μόνον τρέψειν οἴσν τε, ηττον ἔτι ὁ ἀὴρ
τρέφοι ἄν· λεπτότερος γάρ οὔτος καὶ ηττον σωμάτων σύστασιν δεχόμενος.
5 τὰ δὲ πλεῖστα τῶν ὀσφραινομένων διὰ τούτου ὀσφρᾶται. εἰη δ' ἀν τῇ
ἐπιχειρήσις κατὰ τὸ μᾶλλον τε καὶ τὸ ηττον.

p. 445-23 Πρὸς δὲ τούτοις ὅτι πᾶσιν ἔστι τοῖς ζῷοις τόπος
δεκτικὸς τῆς τροφῆς.

Καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως δείκνυσιν ὅτι μὴ τῇ ὀσμῇ τρέφεται 10
τίνα ζῷα. πᾶσι γάρ τοῖς ζῷοις ἔστι τις τόπος ἀποκεκριμένος ἐν τῷ
σώματι, εἰς δὲν δέχεται τὴν τροφήν. οὗτος δέ ἔστιν τῇ κοιλίᾳ· αὕτη γάρ
ὑποδέχεται τὴν πρώτην τροφήν, ἐξ οὓς καὶ κατὰ μεταβολὴν πᾶν τὸ σῶμα 15
τὴν χορηγίαν ἔχει, πρώτης τῆς καρδίας πεττούσης τὸ αἷμα καθαρῶς· καὶ
χορηγούστης αὐτὸν τοῖς ἄλλοις μέρεσιν. εἰ δὴ τῇ μὲν κοιλίᾳ δεκτικὴ τῆς
15 τροφῆς (ἀπὸ ταύτης γάρ τῇ χορηγίᾳ καὶ τῇ μεταβολῇ τε καὶ | ἀνάδοσις τῆς 227
τροφῆς τοῖς τρεφομένοις), τὸ δὲ πνεῦμα καὶ τῇ ὀσμῇ οὐκ εἰς τὴν κοιλίαν
ἔρχεται, οὐκ ἀν εἴη τῶν τρεφόντων τοῦτο. ὅτι δὲ μὴ εἰς τὴν κοιλίαν
τῇ ὀσμῇ μηδὲ ἔνθα τῇ τροφῇ, ἔδειξεν ἀπό τε τοῦ τὸ τῆς ὀσφρήσεως
αἰσθητήριον περὶ τὴν κεφαλὴν εἶναι καὶ γίνεσθαι τὴν ὀσφρησιν μετὰ 20
πνεύματος καὶ τοιαύτης ἀναθυμιάσεως· τὸ δὲ πνεῦμα τὸ ἀναπνεόμενον οὐκ
εἰς κοιλίαν οὐδὲ ἔνθα τῇ τροφῇ φέρεται, ἀλλ᾽ εἰς τὸν πνεύμονα. ὥστε
εἴτε εἰς τὴν κεφαλήν, ἔνθα τὸ αἰσθητήριον τῆς ὀσφρησέως, φέροιτο, εἴτε
εἰς πνεύμονα, ἔνθα τὸ ἀναπνεόμενον πνεῦμα, οὐκ ἀν εἴη τῶν τρεφόντων.
εἰ δέ τινα τῶν ζῴων ἐκλυόμενά ποτε ὑπό τινων ὀσμῶν ἐπανίσταται, οὐκ ἀν 25
εἴη σημεῖον τοῦτο τοῦ τρέφεσθαι. οὐ γάρ μόνον τῇ τροφῇ ἐπανίστησιν
ἀλλ᾽ οὐδὲ τῇ ὀσμῇ μόνῃ, ἀλλὰ καὶ τοῦ ψυχροῦ ὅδατος πρόσκλυσις τονώσασα,
καὶ ἀν πληγῇ τις· ἀ οὐδεὶς (ἄν) εἴποι τρέφειν. |

1 παραμιγνύουσιν ΜΑ: περιμιγνύουσιν Ρ: ἀναμιγνύουσιν V: μιγνύουσιν a (T?) ταύτη
ΤΡΑ: ταύτην VA θέρευσοντες a: θέρευσοντες M 2 ἄλλως ΜΤΝΑ: ἀπλῶς Pa
πρέμνον ἀν Thurot: πρέμνον δὲ V: πρέμνον TA: πρέμνος a 3 μηδὲ TV: μηδὲν
Pa: μὴ A 4 οὔτως a ηττῶν V 5 τούτου TAA: τοῦτο VP
6 τε καὶ τὸ V: τε καὶ A: καὶ Pa 7 πᾶς V 9 ταῦτα V τῆς om. V
τρέφεσθαι a (corr. M) 10 τινα] τὰ A πᾶσι—ζῷοις om. a (habet etiam M)
τις om. V post τόπος add. καὶ a 11 δέχεται prius P ut vid., a: δέχονται
VA, e corr. P: anceps T 12 πρώτην τροφήν TVP: πρώτην Λ: τροφήν a
ἔξ οὓς AP: ἔξης TV: καὶ ἔξ οὓς a πᾶν om. V 13 πρώτον V 14 δὲ a
15 χορήγησις V τῇ ἐνάδοσις Λ 18 prius τῇ om. Pa (habet etiam M) μηδὲ
TVAP: μὴ a: om. M τε om. a 19 καὶ] et sic T 22 τὴν om. a
φέροιτο post πνεῦμα T 25 τοῦτο om. T ἐπανίσταται Pa 26 ἀλλ᾽ om. T
τοῦ ψυχροῦ ὅδατος ΜΑ: τοῦ ὅδατος ψυχροῦ TV: τοῦ ὅδατος Pa πρόσκλυσιν Αα
27 πληγῇ Pa (percussura T) ἀν add. Thurot εἰπη a: εἰ, cetera in extremo
versu evanuerunt P (om. ND)

'Αλλ' θτι μὲν τὸ δσφραντόν, καθὸ δσφραντόν ἐστιν, οὐ τρέφει, δῆλον 228 εἰναὶ φησι. προσέθηκε δὲ τὸ ἡ δσφραντόν, ἐπεὶ κατὰ συμβεβήκὸς δύναται καὶ τὸ δσφραντὸν τρέφειν· τῇ γάρ τροφῇ συμβέβηκεν δσφραντῇ εἰναι, ὡς προείρηται. θτι μέντοι τὰ δσφραντὰ τὰ ἀπλῶς καὶ τῇ ἔσωτῶν 5 φύσει τοιαῦτα εἰς; ὑγίειαν συμβάλλεται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ διὰ τῆς αἰσθήσεως φησιν εἰναι γνώριμον· ύγιεινότερον γάρ διάγουσιν οἱ ἐν τοῖς τοιαῦταις δσμαῖς ἀναστροφὰς ποιούμενοι καὶ ἡττην ἀλίσκονται πάθεσί τειν, ὡς γνώριμον γίνεται μᾶλιστα ἐν τοῖς λοιμώδεσι καταστήμασιν. ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων δῆλον τοῦτο· ἡ τε γάρ τῶν τοιούτων εὐωδία διὰ 10 10 θερμότητα εὔχρατος, δι' ἣν καὶ ὑφ' ἡς ἡ πέψις ἡ ἐν αὐτοῖς, καὶ ὁ περὶ τὴν κεφαλὴν τόπος, μᾶλιστα τοῖς ἀνθρώποις ψυχρὸς ὡν διὰ τὴν τοῦ ἐγκεφάλου ὑγρότητα καὶ δεόμενος τοιαύτης ἐπικουρίας. καὶ ἔστι, φησίν, ἀνάλογον ὡς ὁ χυμὸς πρὸς τὸ θρεπτικὸν καὶ τὰ τρεφόμενα ἀναπληρῶν αὐτῶν τὴν κατὰ | τοῦτο ἔνδειαν τῇ προσκρίσει, οὗτω τὸ δσφραντὸν πρὸς 229 15 ὑγίειαν· πάλιν γάρ αὐ τοῦτο εἰς τὴν ὑγίειαν συντελοῦν ἀναπληροῦ τῇ σίκειᾳ θερμότητι τὴν κεφαλὴν πλεονάζουσαν ψυχρότητα.

p. 445b3 'Απορήσεις δ' ἀν τις, εἰ πᾶν σῶμα εἰς ἄπειρον διαιρεῖ-
ται, ἀρα καὶ τὰ παθήματα τὰ αἰσθητά;

Εἰπὼν περὶ τῶν αἰσθητηρίων καὶ περὶ τῶν ἔκαστη αἰσθήσει 5 20 ὑποκειμένων αἰσθητῶν, τίνα ποτὲ ὅντα ἐστὶν αἰσθητά (περὶ γάρ τοῦ ἀπτοῦ αἰσθητοῦ, θτι γάρ τὸ σύγχριμα τούτου ὅψει τοῦτο, ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἰρηται· δὸ νῦν τὸν περὶ αὐτοῦ παρείσας λόγον), ἀπορεῖ τινα ἀπορίαν γρη-
μένην τῶν αἰσθητῶν. ζητεῖ γάρ εἰ, ὥσπερ τὰ σῶματα ἐπ' ἄπειρον τέμνεται, 25 οὗτω καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάθη *(τὰ)* αἰσθητά. ἔστι δὲ τὰ αἰσθητὰ πάθη 10 τῶν σωμάτων χρώματα, χυμοί, δσμαί, φότοι, βάρη κουφότητες, θερμό-

1 οὐ om. V 2 ἡ a: om. VAP 2. 3 ἡ—καὶ τὸ om. T 3 ἡ... τροφὴ
... δσφραντὴ P 5 τοιαῦτα MTVA: οὐτὰ Pa ὑγείαν Pa 6 γνώ-
ριμα V 7 ἀναλίσκονται V (prius A) 10 εὔχρατος P: bone contemporantie T:
ἀερατος a: εὔχρατον MVA 13 ἐν τῷ θρεπτικῷ Arist. καὶ τὰ τρεφόμενα om. A

15 prius ὑγείαν a alt. ὑγείαν Pa ἀναπληροῖ a: ἀναπληροῦν TA: ἀναπληρῶν V, fort. συντελεῖ ἀναπληροῦν scrib. 16 ψυχρότητα MTVA: θερμότητα
ψυχρότητα P: θερμότητα καὶ ψυχρότητα a 17 ἄπειρα Arist. codd. EMYUP
18 alt. τὰ Pa: om. MVA 19 εἰπὼν περὶ T (sed post αἰσθητὰ add. erunt = εἰη): εἰη
τῶν περὶ V: εἰη ὧν περὶ MA: ὧν περὶ Pa τε om. a sensibus T τῶν
περὶ V 20 ποτὲ om. T ἐστὶν om. ΜΛ 21 αἰσθητοῦ TP: αἰσθητηρίου ΒΛα
σύγχριμα—τοῦτο om. T, corrupta esse vidit Thurot δι τοις γίνεται συγχρίματι τῆς ἀφεως
τοῦτο coni. Diels τοῦτο] τοῦ V Περὶ ψυχῆς] B 11 22 post ἀπορεῖ add.
δὲ TPa (δὴ coni. Thurot) ἀπορίαν om. a (habet etiam M) 23 ως εἰπερ a (corr. M)
τέμνεται ΤΔ: τέμνεσθαι V, e corr. ut vid. P, a 24 τὰ ἐν αὐτοῖς πάθη TAPa: τὰ (τὰ
om. teste Duemmlero) ἐν τοῖς πάθεσιν V τὰ add. Thurot prius αἰσθητὰ VT:
om. APa (de T v. infra) ἔστι (δὲ ex V addidi) τὰ αἰσθητὰ πάθη APa: ἔστι δὲ καὶ
πάθος αἰσθητὸν V: passiones T (lacuna explicatur ex duplice αἰσθητᾷ, ut archetypum
codicis T utrumque αἰσθητὰ testetur) 25 ante τῶν add. ἀρα ex lin. 18 TAPa
χυμοί, χρώματα T 25. 110,1 κουφότητες—ηρότητες om. T

τητες ψυχρότητες, ὑγρότητες ἑηρότητες, μαλακότητες σκληρότητες, καὶ 230
δισαι ἀλλαι ἄπται ἐναντιώσεις. πάντα γὰρ ταῦτα αἰσθητὰ ὅντα πάθη, τῶν
σωμάτων ἐστίν· ἔκείνοις γὰρ συμβέβηκεν. ἀπορεῖ δή, πότερον καὶ ταῦτα
συνδιαιρεῖται τοῖς σώμασι καὶ ἐπ’ ἀπειρόν ἐστι διαιρετὰ ἡ Ἰσταται ἡ τούτων
5 τοιη̄ καὶ τέμνεται τὰ σώματα εἰς τινα, ἢ οὐκέτ’ ἔχει πάθη ταῦτα, ἢ
αἰσθητά ἐστι τε καὶ λέγεται. ἀπορεῖ δὲ περὶ τούτου, διότι δοκεῖ ἐκατέρου
ὑποτεθέντος ἀποτόπον τι ἔπεσθαι. εἰ μὲν γὰρ συνδιαιρεῖται τοῖς σώμασι τὰ
πάθη, τῷ ἔκαστον τῶν παθῶν τούτων κινητικὸν εἶναι τῆς αἰσθήσεως
(ἔκαστον δὲ αὐτῶν ἀμα τέ ἐστι τοῦτο δὲ ἐστιν, οἷον λευκὸν ἢ μέλαν ἢ
10 θερμὸν ἢ ψυχρὸν ἢ γλυκὺν ἢ πικρὸν ἢ τι τῶν ἄλλων, καὶ αἰσθητόν ἐστιν· 10
τὸ δὲ αἰσθητόν ἐστι τῷ δύνασθαι κινεῖν τὴν αἰσθήσιν, τουτέστι τῷ δύνα-|
σθαι ἐνεργείᾳ αἰσθησιν αὐτοῦ γίνεσθαι. οὐ γὰρ πᾶν αἰσθητὸν ἐνεργείᾳ 231
ἐστιν αἰσθητόν, οὐδὲ εὐθὺς τῷ αἰσθητὸν εἶναι καὶ αἰσθησίς ἐστι κατ’
ἐνέργειαν αὐτοῦ· ἀμα μέντοι αἰσθητόν ἐστι καὶ δύναμιν ἔχει τοῦ κινεῖν
15 αἰσθησιν· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, οὐδὲ αἰσθητόν), εἰ δὴ ἐπ’ ἀπειρον συνδιαι-
ρεῖται τοῖς σώμασι τὰ πάθη, καὶ ἡ δύναμις, καθ’ ἣν κινητικὰ τῶν
αἰσθήσεων ἐστιν, ἐπ’ ἀπειρον καὶ ἡ κατ’ ἐνέργειαν αἰσθησις αὐτῶν
διαιρεθῆσται· πάντα γὰρ ἐσται μέγεθος, τουτέστι σῶμα αἰσθητόν· ἀλλ’
εἰ πᾶν σῶμα αἰσθητόν, πᾶν μέγεθος ὄρατόν ἐστι καὶ αἰσθητόν. καὶ
20 ὄτιοῦν μόριον τοῦ σώματος ὄρατόν· πᾶν δὲ τὸ ὄρώμενον μετὰ μεγέθους
ὄραται· πᾶν μέγεθος ἄρα ὄρατόν ἐσται καὶ αἰσθητόν. οὐ γὰρ οἵνιν τε 10
λευκὸν μέν τι ὄραν, οὐ ποσὸν δέ· ὥστε ἐν ὑπηλικφοῦν μεγέθει χρῶμα
ἐστι καὶ ὄρατόν, καὶ τὸ μέγεθος ἂν εἴη αὐτὸν ὄρατόν τε καὶ αἰσθητόν·
οὕτω τε οὐδὲν ἀν εἴη σῶμα διὰ μικρότητα ἀναίσθητον. | ἀλλὰ μὴν δοκεῖ 232
25 ἔνια μεγέθη καὶ μόρια τοῦ σώματος ἔκφεύγειν τὴν αἰσθησιν. εἰ δὲ
τοῦτο, οὐδὲ ἀν πᾶν μόριον τοῦ σώματος ἐν αἰσθητῷ πάθει εἴη· εἴπετο
γὰρ τῷ ἔχειν πάθος αὐτὸν τὸ καὶ αἰσθητὸν αὐτοῦ τὸ μέγεθος εἶναι.

Ἄγαρῶν δὲ τὴν πρώτην ὑπόθεσιν τὴν εἰ συνδιαιρεῖται τὰ πάθη τοῖς 5

2 ἀπλαῖ α 3 ἀπορεῖ V δὴ TAP: δὲ Va ἐνταῦθα α 5 οὐκέτ’ ἔχει
Usener: οὐ κατέχει VAPa: non habent T <τὰ> πάθη coni. Thurot τοιαῦτα conicio
6 τούτων P 6. 7 ἔκα (ἐκατέρω A) ὑποταθέντι VA 7 ἀπορον V συνδιαιρεῖτο
VA, sed v. 15. 16. 28 8 ἔκαστα P τῶν] εἰναι V 9 δὲ cum T scripsi:
τε VA: τε γὰρ Pa τούτω P: τούτων α 10 ψυχρὸν ἢ θερμὸν P γλυκὺν ἢ
ψυχρὸν T 11 τὸ δὲ αἰσθητόν ἐστι libri (Γ ανερψ): αἰσθητὸν δὲ ἐστι Thurot
prius τῷ MTV: τὸ APa alt. τῷ Ta: τὸ VAP 12 actum sensitivi ipsius fieri T
13 εὐθὺς VA(T): ἔνθα Pa: εὐθὺς Thurot τῷ TVA: καὶ τῷ Pa: καὶ τὸ M
αἰσθησιν V 16 κινεῖται α (corr. M) 18 πᾶν Λ αἰσθητὸν del. Thurot
19 post σῶμα add. δρατὸν Thurot (malim addere δρατὸν καὶ) post alt. αἰσθητὸν add.
καὶ γὰρ αἰσθητὸν Thurot καὶ <εἰ> conicio 19. 20 alt. καὶ—όρατόν om. T
20. 21 μόριον—ἄρα om. Pa (babet etiam M) 21 δρατὸν ἄρα V 22 μέν om. T
μέντοι P οὐ ποσὸν δὲ TVAP: ποσὸν δὲ α: ποσὸν δὲ μή M: μὴ ποσὸν δὲ ex Arist.
Thurot 24 οὐδὲν TVΔ: οὐδὲ Pa σμικρότητα Λα 25. 26 ἔκφεύγειν—
σῶματος om. T 25 εἰ δὲ] οὐδὲ V 26 post ἀν add. πᾶν μόριον τοῦ σώματος
ἔκφεύγη (sic)—οὐδὲ ἀν, sed rursus del. P πᾶν errore del. P 27 τῷ M(T)VP:
τὸ Αα τὸ] τῶ Λ 28 συνδιαιρεῖται α (v. ad v. 7): συνδιαιρούτο TVAP

σώμασιν ἐπ' ἄπειρον ἐπὶ τὸ ἀτοπον τοῦτο τὸ παντὸς μορίου σώματος ἐπ' 232
ἄπειρον τεμνομένου πᾶν μέγεθος αἰσθητόν τε καὶ ὄρατὸν ἔσεσθαι, μέτεισιν
ἐπὶ τὴν ἀντικειμένην ταύτη ὑπόθεσιν, τὴν λαμβάνουσαν μὴ συνδιαιρεῖσθαι
τὰ πάθη τοῖς σώμασιν ἐπ' ἄπειρον, καὶ φησιν· εἰ γάρ μὴ οὖτως, ἐνδέ- 10
5 χοιτ' ἂν τι σῆμα μηδὲν ἔχον χρῶμα μηδὲ βάρος μηδ' ἄλλο τι
τοιούτον πάθος. ἔστι γάρ οὐ λέγει· εἰ γάρ μὴ συνδιαιροῦτο τὰ πάθη ἐπ'
ἄπειρον καὶ αὐτὰ τοῖς σώμασιν, εἴη ἂν τινα μόρια τοῦ σώματος τοῦ τεμνο-
μένου σώματα καὶ αὐτὰ ὅντα μηδὲν ἔχοντα | μήτε χρῶμα μήτε βάρος 233
μήτε ἄλλο τι πάθος αἰσθητόν· ἄλλ' εἰ τοῦτο, ἔσται καὶ τὸ ἄλλο οὐλον
10 μέγεθος συγκείμενον ἐξ οὐκ αἰσθητῶν οὐδὲ ἔχόντων πάθος.

Ταῦτ' εἰπὼν ἐπιφέρει· ἄλλ' ἀναγκαῖον· οὐ γάρ δὴ ἔκ γε τῶν 5
μαθηματικῶν. τὸ γάρ φυσικὸν καὶ αἰσθητὸν σῆμα ἀναγκαῖον καὶ
διαιρεῖσθαι εἰς μέρη φυσικά. πᾶν δὲ φυσικὸν σῆμα σὸν πάθεσι καὶ
σύγκειται ἔκ τοιούτων. εἰ γάρ μὴ ἔκ τοιούτων εἴη συγκείμενον καὶ εἰς
15 τοιαῦτα διαιρούμενον, εἴη ἂν ἔκ μαθηματικῶν σωμάτων τὰ φυσικὰ συγκεί-
μενα· ἀπαθῆ γάρ τὰ μαθηματικά. ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον ἔκ τοιούτων λέγειν 10
συγκεῖσθαι σώματα φυσικά τε καὶ αἰσθητά, τῷ ταῦτα, λέγω δὲ τὰ μαθη-
ματικὰ σώματα, μηδ' ἐν ὑποστάσει εἰναι καθ' αὐτά, ἀλλὰ τῇ ἐπινοίᾳ χωριζό-
μενα τῶν παθῶν λαμβάνεσθαι. |

20 p. 445b15 *Ετι τίνι κρινοῦμεν ταῦτα η̄ γνωσόμεθα; η̄ τῷ νῷ; 234
ἄλλ' οὐ νοητά.

Ταῦτα φησι τὰ ἀπαθῆ τε καὶ ἀναίσθητα σώματα. εἰ δ' εἴη τινὰ
τοιαῦτα εἰς ἀ διαιρεῖται τὰ αἰσθητὰ σώματα, τίνι κρινοῦμεν τε καὶ
γνωσόμεθα; πάντα μὲν γάρ ἀ γνώσκομεν, η̄ νοητὰ ὅντα η̄ αἰσθητά,
25 γνώσκομεν η̄ διὰ τοῦ νοεῖν αὐτὰ η̄ διὰ τοῦ αἰσθάνεσθαι αὐτῶν· δύο γάρ 5
ταῦτα κριτήρια η̄ φύσις ἡμῖν δέδωκεν ἐπὶ τὴν τῶν ὅντων γνῶσιν τῷ καὶ
τὰ ὅντα ταύταις ταῖς διαφοραῖς διαιρεῖσθαι. ἀλλὰ μὴν τὰ μέρη τῶν

1 τοῦ σώματος α ἐπ' ἄπειρον—ἀτοπον TVA: ἐπὶ τὸ ἄπειρον Pa τοῦτο τὸ
VAP(T): τοῦτο a: om. M 2 μέτεισιν] μέν τισιν T 3 ταύτην VP
4 εἰ] ἐὰν V 5 τι] εἰναι τι Arist. ἄλλο om. T 7 καὶ αὐτὰ AP: καὶ
αὺ τις V: ἐαυτὰ a: om. MT 7. 8 εἴη—μηδὲν om. V 7 τινα μόρια TPa: μόριά
τινα A 8 σώματα MT: σώματος A: om. Pa prius μήτε om. T
9 τὸ VAP: om. a οὐλον MV: οὐλως Λ: om. TPa 10 εἰς οὐ καὶ αἰσθητὸν V
οὐδὲν TV: οὐδὲν APA πάθη V 11 ταῦτ' P: ταῦτα a: hoc T: om. VL
γάρ δὴ] utique T: γάρ Arist. codd. LSU γε AP: τε V: om. T 12 alt. καὶ om. T
13 δὲ] γάρ a σὸν πάθεσι TVP: σὸν πάθει Λ: συμπάρεστι a 14 σύγκειται APA:
συγκεῖσθαι TV τούτων a εἰ] ἐὰν V 15 τοιαῦτο P 17 τὰ σώματα A
τε om. V (τε φυσικὰ testatur Mau) τῷ ταῦτα MVA: om. Pa δὲ Ta: δὴ VAP
18 μηδ' TV: μηδὲν APA εἰναι] possunt esse T 20 iudicamus T prius η̄ TV:
καὶ A: τε καὶ P cognoscimus T 21 ἄλλ' οὐ] si enim T 22 πάθη Pa
δ' Pa: om. TVA 23. 24 iudicamus et cognoscimus T 24 γνόμενα V
26 καὶ om. T 27 ταῦτα V

. σωμάτων ταῦτα τὰ ἀναίσθητά τε καὶ ἀπαθῆ οὐδετέρῳ τούτων ὑποπεσεῖται. 234
 οὔτε γάρ τῷ νῷ· οὐ γάρ νοητὰ καθ' αὐτά. οὐδὲν γάρ οὐ νοῦς τῶν ὑπο-
 κειμένων καθ' αὐτὸν ἔκτος ὄντων χωρὶς αἰσθήσεως νοεῖ· ἔστι γάρ τιν' ἀ 10
 ἔκτος ὄντα καθ' αὐτὰ [καὶ ἔκτος ὄντων χωρὶς αἰσθήσεως νοῖ] ὑφεστηκέναι
 5 οὐ πέφυκεν, ἀτομοὶ οὐδίσαι ὄντα (τὰ γάρ εἰδῃ τὰ τούτων καὶ τὰ κοινὰ οὐκ
 ἔκτος | ὑφεστηκεν οὐδὲ καθ' αὐτά· ἐν γάρ τῷ νοεῖσθαι τὸ εἶναι τοῖς 235
 κοινοῖς, ὥστε καὶ ὑπόστασις αὐτῶν ὡς τοιούτων ἐν τῷ νῷ καὶ οὐκ ἔκτος).
 εἰ δὲ μηδὲν τῶν οὖτως ὄντων χωρὶς αἰσθήσεως οὐ νοῦς νοεῖ, ταῦτα δὲ
 οὐκ αἰσθητά, οὐτ' ἀν οὐ νοῦς αὐτὰ οὔτε ἡ αἰσθήσις κρίνοι. νοεῖ δὲ οὐ
 10 νοῦς τὰ αἰσθητὰ μετ' αἰσθήσεως, τῷ δύνασθαι αἰσθήσεως αὐτῶν γε-
 νομένης τὸν νοῦν αὐτῶν θεωρεῖν τήν τε πρὸς ἀλληλα διαφορὰν καὶ τὸ τί⁵
 ἦν εἶναι ἔχαστου αὐτῶν καὶ πῶς ἔχει τὰ τοιαῦτα πρὸς τὸ καθόλου, καὶ
 τῷ διαλαμβάνειν ἀπάντων τῷ λόγῳ τό τε συμβεβηκός αὐτοῖς καὶ τὸ εἶδος
 τὸ ὑποκείμενον.

15 p. 445 b 17 'Αλλ' εἰ ταῦτα οὖτως ἔχει, ξοικε μαρτυρεῖν τοῖς τὰ
 ἀτομα ποιοῦσι.

Καὶ τοῦτο ἀτοπον προσφέρει τῇ δόξῃ τῇ εἰς ἀπαθῆ διαιρούσῃ τὰ αἰσθητὰ 10
 σώματα, τὸ ἔσεσθαι σύμφωνον τὸ λεγόμενον τοῖς τὰ ἀτομα μεγέθη ὑπο-
 τιθεμένοις. φέρε | ἔκεινοι χριῶνται λόγῳ, ἀνάγκη καὶ τοὺς ταῦτα 236
 20 λέγοντας χρῆσθαι καὶ λύειν τὰ ἀπορούμενα πρὸς αὐτούς. λέγουσι δὲ οἱ
 τὰς ἀτόμους ὑποτιθέμενοι ἀπαθῆ τὰ ἀτομα σώματα ὄντα ἐν τῇ ποιᾷ πρὸς
 ἀλληλα συνθέσει τε καὶ σχέσει τὰ πάθη καὶ τὰς τοιαύτας ποιότητας ἀπο-
 γεννᾶν. τὸ αὐτὸν δὴ ἔξαναγκασθήσονται καὶ οὗτοι λέγειν· καὶ γάρ τούτοις 5
 ἐν τῇ ποιᾳ συνθέσει τῶν ἀπαθῶν μερῶν τὰ πάθη τὰ ἐν τοῖς σώμασιν ὄντα
 25 γεννηθήσεται.

1 τὰ οι. V οὐδετέρῳ scripsi: οὐδενὶ τρόπῳ V: οὐδὲ πρὸ A: οὐδέπω Pa: οὐδὲ τῷ
 M: neque hīis T 2 οὐδὲν οι. T 2. 3 ὑποκειμένων TVA: ἐν ὑποκειμένῳ Pa
 3 αὐτὰ conicio νοεῖσθαι Pa 3. 4 ἔστι—ὑφεστηκεν MA (partim T): οι. VPa,
 nisi quod V ὑφεστηκεν habet 3 τιν' ἀ Diels: τινὰ libri 4 καὶ ἔκτος—πέφυκεν
 οι. T καὶ—vol interpolatum ex lin. 3 del. Diels νοῖ A: νοή . . M (νοήσει)
 ὑφεστηκέναι scripsi: ὑφεστηκεν MVA 5 ante οὐ add. . . . οὐδαι M (cf. ad v. 3)
 οὐ πέφυκεν οι. V post πέφυκεν add. ἀλλ' οὐχὶ Pa 6 ἔκτος V ἐν γάρ
 οι. T 7 prius καὶ MVA(T): ἡ Pa: καὶ ἡ Thurot alt. καὶ οι. a 8 δὴ
 coni. Thurot οὕτως οι. a (habet etiam M) 9 ὄντων] habentium T ταῦτα δὲ
 om. a (habet etiam M) 9 αὐτὸν V αὐτὰ—αἰσθησις οι. T κρίνοι
 scripsi: κρίνει TA: κρίνη V: κρίνη P: ἔτι κρινεῖ a 10 αὐτῶν Αα 10. 11 γινο-
 μένης V ut testatur Mau 11 αὐτὸν Pa 12 ἔκαστω Pa, sed v. Alex. De an.
 p. 87,24. 88,11 Br. ἔχει Pa: ἔχει TVA 13 prius τῷ τὸ P ἀπάντων τῷ λόγῳ
 om. T 15 ἀλλ' ἀμα δ' Arist. codd. EMY: om. T εἰ] ἀτ A ἔχει οὖτως P
 post ἔχει add. ως A 17 διαιροῦσι a 18 prius τῷ ως M τὸ ἔσεσθαι] quod
 sicut T (sit Thurot) 19 τοὺς] τῷ P 22 τε οι. V 23 δὴ οι. a: δὲ M
 ἔξαναγκασθήσονται a (M) 24 μερῶν οι. T post ὄντα add. καὶ VA
 25 γεννηθήσεται Thurot (generabuntur T): γενηθήσεται MVA: γενηθήσεται a

"Α εἰπὼν ἐπιφέρει ἀλλ' ἀδύνατα τὸ ὅν ἔστι τὰ ἄλλα δυνατὰ τὰ ὑπὸ²³⁶ ἔκεινων λεγόμενα. ὁ καὶ αὐτοὶ εἴποιεν ἀν λύειν τὰ ἀπορούμενα θέλοντες· ἀδύνατα γάρ ἐροῦσι καὶ αὐτοὶ ταῦτα γε ἔκεινοις λέγοντες. φησὶ δὲ εἰρῆσθαι¹⁰ περὶ τῶν τὰ ἄτομα ύποτιθεμένων σώματα ὅτι ἀδύνατα λέγουσιν ἐν τοῖς 5 Περὶ κινήσεως λόγοις, Ήερὶ κινήσεως λέγων τὰ τελευταῖα τῆς Φυσικῆς ἀκροάσεως, ἐν οἷς δῆτι μὴ οἶον τα ἄτομον εἶναι τι μέρεθος δέδειχε. |

p. 445b20 Περὶ δὲ τῆς λύσεως αὐτῶν ἀμα δῆλον ἔσται [τε] καὶ²³⁷
διὰ τί πεπέρανται τὰ εἰδη.

Περὶ τῆς λύσεως τῶν ἡπορημένων, ἀ τὸν, εἰ τὰ πάθη συνδιαιρεῖται¹⁰ τοῖς σώμασιν ἐπ' ἄπειρον διαιρουμένοις, ἄτοπον ἔσεσθαι τὸ πᾶν σῶμα καὶ μέγθισι αἰτιθητὸν γίνεσθαι, καὶ μὴ συνδιαιρουμένων τὸ ἐξ ἄπειρων καὶ ἀπαθῶν συγκείειν τὰ σώματα, ἀμα, φησὶ, λύσομέν τε τὰ ἡπορημένα καὶ⁵ διὰ τῆς λύσεως τούτων δῆλον ποιήσουσιν καὶ τὸ διότι πεπέρανται τὰ εἰδη τῶν καθ' ἔκαστην αἰσθησιν αἰτιθητῶν, οἷον γραμμάτων, χυμῶν, ψόφων¹⁵ φθόγγων, ὀσμῶν καὶ τῶν ἀπτῶν ἀπάντων. τοῦτο γάρ πρότερον μὲν προέλαβε καὶ αὐτὸς ὡς ὀφεὶλον ζητηθῆναι, νῦν δὲ συνάπτει τῶν ἡπορημένων τὴν λύσιν καὶ τὴν τούτου δεῖξιν ὡς οἰκείαν. εἰ γάρ ἐπ' ἄπειρον¹⁰ ἡ τομὴ τῶν παθῶν, πότερον καθ' αὐτὰ οὕτως ὡς τὰ εἰδη αὐτῶν ἄπειρά τέ ἔστι καὶ καθ' αὐτὰ διαιρετὰ τὰ πάθη ἐπ' ἄπειρον, ἡ οὐ |²⁰ 20 καθ' αὐτὰ οὐδὲ τῷ εἰδεῖ ἡ ἐπ' ἄπειρον αὐτῶν τομὴ καὶ ὅλως ἡ εἰς μεγάθη,²³⁸ ἀλλὰ κατὰ συμβεβήκος, τῷ γάρ ἐν οἷς ἔστι διαιρουμένοις συνδιαιρεῖσθαι καὶ αὐτά; καὶ πρῶτον μὲν δι' ἣν αἰτίαν ἀνάγκη ὥρισθαι τὰ εἰδη τῶν αἰτιθητῶν λέγει· ἔπειτα τοῦτο συνάψει τῇ τῆς προκειμένης ἀπορίας⁵ λύσει καὶ δεῖξει πῶς χρήσιμον τὸ ἔτερον εἰς τὸ ἔτερον. ἡ δὲ δεῖξις²⁵ αὗτη· ὃν ἔστιν ἔσχατά τινα, τουτέστιν ἐν οἷς τὰ πέρατα ὥρισται, ἀνάγκη τούτοις καὶ τὰ μεταξὺ τῶν τε ἔσχατων καὶ τῶν περάτων ὥρισθαι.

1 ἀλλ' ἀδύνατον TV (Arist. codd. MP) ὃν—δυνατὰ V: ὃν ἔστι τῶν ἀλλ' ἀδύνατα A: τὸ ἀλλ'
ἀδύνατα Pa: om. T, fort. scrib. ὡς ἔστι (ἢ ἔστι Diels) τὰ ἀλλ' ἀδύνατα² δὲ TVAP: ἀ τὸ³ θέλοντες α ταῦτα Thurot: ταῦτα VAPa: hoc T δὲ om. V
4 τὰ om. A σωμάτων APa⁶ τι om. a δέδειχε in spatio om. V,
v. Phys. VI 1 (cf. Simpl. p. 925 D.)⁷ δὲ] τε AP τε delevi cum Arist. codd.
αν τὸ scrib? v. v. 13⁸ τῷ τὸ VA⁹ ἡ ἣν TAPa: ἡ ἣν M: δὲ μὲν V erant
ad impossibilia (?) simul dividi (= ἐπὶ τὰ ἀπαλῆ συνδιαιρεῖσθαι) T εἰ τὰ scripsi: ἐπτὰ A:
ἐπει τὰ Pa: οὖν τὰ V¹⁰ post ἀτοτον add. enim T¹¹ διαιρουμένοις P: διαιρου-
μένης a: συνδιαιρουμένης M τῷ τῷ] τῷ a¹³ ποιήσομαι V¹⁵ φθόγγων]
gustabilium T ἀπάντων om. T μὲν αὐτε γάρ V¹⁷ τῇ λύσει V
καὶ] τε καὶ a τούτων a εἰ om. TA¹⁹ ἄπειρά τε] ἄπειρατα V
ἔστι T: elvat VAPa οἴντα P ἀδιαιρετα T²⁰ εἰδει] ἤδη a (corr. M)
ἡ om. V²¹ τῷ τὸ Pa (corr. M) γάρ om. T (habet etiam M), sed cf. p. 115,7
et p. 312,9 Tb.²² πρῶτα a (corr. M) ἡ om. T alt[av] αὐτὰ V
23 τῆς τῆς (!) a²⁴ εἰς τὸ ἔτερον] om. V: εἰς ἔτερά τινα A δὲ om. T²⁵ ἔσχατα]
ἔτερα TA post τινα add. δὲ V²⁶ ἀναγκαῖον Arist. codd. EMY, cf. p. 114,10
τὰ] τῶν V τε om. V (ut testatur Dueimler), a καὶ τῶν περάτων om. T ὥρισται V

εσχατα δὲ ἐν παντὶ γένει τάνατίᾳ· καὶ ὥρισται τὰ ἐναντία, εἴγε τὰ 238 πλεῖστον διεστῶτα ἀλλήλων ἐναντία, τὸ δὲ πλεῖστον ὥρισμένον τι· ὡστε 10 ἐν οἷς ἐναντία, ἐν τούτοις τὰ εσχατα ὥρισται. ἐν δὲ τοῖς αἰσθητοῖς πᾶσιν ἐναντίωσις ἔστι, καὶ τοῦτο δειχνύσι καθ' ἔκαστον αἰσθητὸν προχει- 5 ριζόμενος. τὰ ἄρα αἰσθητὰ ἀπαντα κατὰ τὸ εἶδος πεπέρανται. εἰ γάρ ὧν τὰ εσχατα πεπέρανται, τούτων καὶ τὰ μεταξὺ πεπέρανται, | ἐν οἷς δέ 239 ἔστιν ἐναντία, τούτων τὰ εσχατα πεπέρανται, ἐν οἷς ἄρα ἔστιν ἐναντίωσις, ταῦτα πεπέρανται· ἐν δὲ τοῖς αἰσθητοῖς πᾶσιν ἔστιν ἐναντίωσις· τὰ αἰσθητὰ ἄρα πάντα πεπέρανται. τὸ δὲ ὧν τὰ εσχατα πάντα πεπέρανται, τούτων 10 ἀνάγκη καὶ τὰ μεταξὺ πεπέρανθαι¹ νῦν μὲν ὡς γνώριμον λαμβάνει, ἔδεικτε δὲ ἀντὸν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὑστέρων Ἀναλυτικῶν. εἰ γάρ μὴ εἴη γε αὐτὰ πεπερασμένα, ἀλλὰ ἐπ' ἀπειρον, οὐδὲ ἀν τὰ εσχατα εἴη πεπερασμένα, μηδέποτε δυναμένων ἡμῶν ἐπὶ τὸ πέρας ἐλθεῖν τῷ τὰ μεταξὺ ἀπειρα εἰδῆ τέμνεται τὰ αἰσθητά· 15 εἰ γάρ ἀπειρων τῶν εἰδῶν ὄντων πᾶν εἶδος κατὰ ἀπειρων ἀτόμων κατηγο- 10 ρεῖται, ἀπειράκις ἀπειρα ἔσται τινά· εἰ δὲ κατὰ πεπερασμένων, πολλὰ ἀπειρα ἀμα ἔσται. τοῦτο δὲ ἀδύνατον· ἡ γάρ παράθεσις τῶν ἑτέρων | τοῖς ἑτέροις περαίνοι ἀν αὐτά, καὶ ἔτι γίνοιτ² ἀν ἀπειρον ἀπειρου πλέον καὶ 240 ἐλαττον.

20 p. 445b27 Τὸ μὲν οὖν συνεχὲς εἰς ἀπειρα τέμνεται ἄνισα, εἰς δὲ ἵσα πεπερασμένα, τὸ δὲ μὴ καθ' αὐτὸν συνεχὲς εἰς πεπερασμένα εἴδη.

Διὰ τῶν νῦν εἰρημένων εἰπεν ἀμα τε λυθήσεσθαι τὴν ἀπορίαν καὶ δειχθήσεσθαι δι τὰ εἰδη τῶν αἰσθητῶν πεπέρανται. λύσει μὲν γάρ τὴν 25 ἀπορίαν δείξας, πῶς τῇ ἐπ' ἀπειρον διαιρεσει τῶν συνεχῶν συνδιαιρεῖσθαι

1 καὶ—ἐναντία om. a (habet etiam M) γε] τε a (corr. M) 2 πλεῖστα V
 τι TVP: τι ἔστιν A: om. a 3 tert. ἐν] prius ἀν P 4 πᾶσιν M: πάθεσιν TVAPa,
 sed. v. v. 5 et 8 et Arist. 6 alt. τὰ om. V 6. 7 δέ—ἐν οἷς om. TPa (habet
 etiam M) 7 ἐναντίωσις V 8 εναντία A 8 πεπέρανται ταῦτα a πάθεσιν a
 ἔστι πᾶσιν V 9 εναντία A 9 prius πάντα om. a τὰ εσχατα om. T 10 καὶ
 om. T μὲν ὡς] autem T ἔδειξαν V 11 δέ] enim T τῶν] τῶν V
 ὑστέρων Ἀναλυτικῶν] A 19—22 12 ἀπειρον (τέμνοντο) coni. Thurot, sed v. e. gr. Arist.
 p. 1074 a 29 ἀν τὰ VP(T): ἀν αὐτὰ A(?): αὐτὰ a 13 τὰ om. a (habet etiam M)
 14 ἐπιχειρήσαν P: ἐπιχειρήσαντα a: argumentantes T 15 εἰ γάρ—κατηγορεῖται M: εἰ γάρ
 πᾶν εἶδος κατὰ πλειόνων ἀτόμων κατ. V: εἰ γάρ πᾶν εἶδος κατὰ πλειόνων ἀπειρων τῶν εἰδῶν
 ὄντων εἰ μὲν καὶ ἔκαστον εἶδος κατὰ ἀπειρων ἀτόμων (ἀτ. ἀπ. A) κατ. (κατηγορηθήσεται T)
 AT: εἰ γάρ πᾶν εἶδος κατὰ ἀπειρων ἀτόμων κατ. Pa: pluribus excogitari possunt textus con-
 stituenti rationes vix codici M praeferendae 17 ἀμα om. A 18 περαίνοι—
 ἔτι om. T ἀπειρον om. TPa (habet etiam M) 20 ἀπειρον V 21 τὸ] quorum T
 αὐτὰ VA συνεχὲς] in continuum T 23 τῶν νῦν εἰρημένων a: τοῦτο τὸ νῦν
 εἰρημένον TVAP: τούτου τοῦ νῦν εἰρημένου conicio βηθήσεσθαι prius V
 24 solvitur T μὲν om. T

δύναται τὰ πάθη, καὶ πῶς τῶν αἰσθητῶν τὰ μέρη πάντα αἰσθητά τε καὶ 240 οὐκ αἰσθητά. τὰ δὲ εἰδὴ τῶν αἰσθητῶν οὐκ ἔσται ἀπειρα, εἰ καὶ συν-
διαιροῦτο ἐπ' ἀπειρον, διὰ τὰ προειρημένα· ἐν οἷς γάρ ἔστιν ἐναντία, τούτων 10 ἀνάγκη καὶ τὰ μεταξὺ εἰδὴ τῶν ἐναντίων ὥρισθαι. οὐδὲ γάρ καθ' αὐτὰ 5 διαιρεῖται οὕτως, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, συνδιαιρούμενα τούτοις ὡν ἔστι τὰ πάθη. ἀπόπον γάρ ἦν τὸ εἰδὴ | τινὰ τῶν αἰσθητῶν μὴ λέγειν αἰσθητὰ 241 εἶναι, ὁ συνέβαντεν ἐν τῇ ἐπ' ἀπειρον τῶν σωμάτων διαιρέσει, τῷ γάρ καὶ τὰ αἰσθητὰ συνδιαιρούμενα αὐτοῖς εἰς εἰδὴ διαφέροντα διαιρεῖσθαι. δείκνυσιν οὖν, τίνι διαφέρει ἡ τῶν συνεχῶν διαιρέσις τῆς τῶν μὴ συνεχῶν 10 διαιρέσεως, ὅποιά ἔστι καὶ τὰ πάθη τὰ ἐν τοῖς σώμασι. τὰ μὲν δὴ 5 συνεχῆ τέμνεσθαι φησιν, εἰ μὲν εἰς ἵσα τέμνοιτο, εἰς πεπερασμένα, τὴν δὲ ἐπ' ἀπειρον αὐτῶν γίνεσθαι διαιρέσιν κατὰ τὴν εἰς ἄνισα τομήν, ὡς ἔδειξε καὶ ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει, καὶ εἰναι ἀμφοτέρας τὰς διαιρέσεις καθ' αὐτὰ 15 τῶν συνεχῶν τὰς εἰρημένας, τῶν δὲ μὴ συνεχῶν, ὅποιά ἔστι τὰ αἰσθητὰ καὶ ὅλως τὰ πάθη, τὴν καθ' αὐτὰ διαιρέσιν εἰς πεπερασμένα εἰδὴ 10 γίνεσθαι· εἰς γάρ εἰδὴ, ἀλλ' οὐκ εἰς μερέθη, ἡ τῶν μὴ συνεχῶν διαιρέσις· τὰ δὲ εἰδὴ τούτων πεπέρανται, διὰ καὶ ἐναντίωσίς ἔστιν ἐν αὐτοῖς. |

"Οτι μὲν οὖν πᾶν συνεχές, εἰς εἰς ἵσα διαιροῦτο, εἰς πεπερασμένα 242 διαιρεθῆσται, δῆλον. πᾶν μὲν γάρ συνεχές πεπερασμένον (δέδεικται γάρ ὅτι 20 μηδέν ἔστιν ἐνεργεία ἀπειρον). τὸ δὲ πεπερασμένον πᾶν καταμετρεῖται ὑπὸ παντὸς μορίου αὐτοῦ. καὶ γάρ εἰ τὸ τελευταῖον καταμετροῦν αὐτὸν μὴ 5 συναπαρτίζοιτο αὐτῷ, ἀλλ' ὑπερβάλλοι αὐτό, οὐδὲν ἥπτον κατεμέτρησεν αὐτό· εἰ δὲ κατεμέτρησε, δῆλον διὰ πεπερασμένα ἀν εἴη ἐν αὐτῷ τὰ τηλικαῦτα, ἥλικον ἔστι τὸ καταμετροῦν αὐτό. εἰς μὲν οὖν ἵσα πεπερα- 25 σμένα πᾶν συνεχές τέμνεται διὰ τοῦτο· ἡ δὲ εἰς ἀπειρον διαιρέσις τῶν συνεχῶν γίνεται κατὰ τὰς ἀνίσους διαιρέσεις ἀεί. εἰ (γάρ) τοῦ ἀφαιρούμενου 10

2. 3 συνδιαιρεῖ τῶν V: διαιρεῖτο α (corr. M) 3 προχείμενα V γάρ] δὲ V
ἔστιν ἐναντίων P τούτοις A 4 post μεταξὺ add. ὥρισθαι· ἐν δὲ τοῖς εἰδεσι τῶν αἰσθητῶν ἔστιν ἐναντίωσις· ἀνάγκη ἄρα καὶ τὰ μεταξὺ add. Thurot ἐναντίων TVAP:
αἰσθητῶν a (Thurot) ὥρισθαι a: εἰρημέναι TAP: πεπέρανθαι V οὐδὲν P: non T
κατὰ ταῦτα VA 5 συνδιαιρούμενα] διαιρούμενοις a 6 αἰσθητικῶν ALpa 7 8 V:
μι T: 8 καὶ Pa: om. A ταῖς et διαιρέσει A τῷ T: τὸ VAPa γάρ cf.
p. 113,21 8 αὐτῶν V εἰς om. a (habet etiam M) 9 οὖν TVA: ἐν τῷ Pa
9—12 τῆς τῶν—διαιρέσιν om. A 11 μὲν corr. ex μὴ P: μὴ a (corr. M)
13 prius καὶ om. T τῇ Pa: om. VA Φυσικῇ ἀκροάσει] θ 8 p. 263*? (Thurot
dubitanter ad Z 2 p. 233+10ss. relegat) καθ' αὐτὰ Thurot: καθ' αὐτὸν VAPa: om. T
14 τὰς εἰρημένας τῶν συνεχῶν T ut vid: unde defectus, quem infra adnotabo, facilius ex-
pliatur τῶν et μὴ συνεχῶν om. T 15 καθ' αὐτὰ Thurot: καθ' αὐτὸν libri
16 γενέσθαι prius A: γίγνεσθαι a μὴ om. T 18 συνεχές πᾶν V εἰ—διαι-
ροῦτο TVA: εἰς ἵσα διαιρούμενον Pa 19 μὲν om. T alt. γάρ] μὲν γάρ Pa
22 συναπαρτίζοιτο A: commensuretur T: συνδιαιρπάζοιτο V: συναρπάζοιτο P: συναρμόζοιτο a
αὐτῷ] αὐτὸν V ἀλλ'] sed neque T οὐδὲν] vel T 24 εἰς MT: εἰς VA:
ἥ Pa μὲν οὖν MVAPa: enim T ἵσα MT: εἰς ἵσα VAPa 26 συνεχῶς a:
εἰ (γάρ) τοῦ Diels: si igitur T: εἰτ' οὖν VAPa ἀφαιρούμενος a:
μὲν
ἀφαιρούμενον A: ἀφαιρου' (!) P (ἀφαιρούμενος ND)

τοσοῦτον ἀφαιροῖτο ὁπόσον ἦν αὐτὸς ἀφ' οὐδὲ ἀφηρέθη, εἴγε, καθ' ὃν λόγον
ἔφθασεν διηρῆσθαι τὸ δλον, κατὰ τοῦτον καὶ τὸ μόριον αὐτοῦ διηρήται
καὶ τὸ τούτου πάλιν μόριον ὄμοίως, ἐπ' | ἀπειρον ἡ διαιρέσις ἔσται. τοῦ 243
μὲν οὖν συνεχοῦς; ἡ διαιρέσις τοιαύτη· τοῦ δὲ μὴ καθ' αὐτὸς συνεχοῦς,
5 ὁποῖαὶ εἰσιν αἱ αἰσθηταὶ ποιητήτες, αἱ διαιρέσεις εἰς πεπερασμένα εἰδη γίνονται,
εἰ διαιροῦντο καθ' αὐτάς, ὡς δέδεικται.

'Ην δὲ τὸ ἀπορούμενον, εἰ, ὕσπερ τὰ σώματα ἐπ' ἀπειρον διαιρεῖται, 5
οὗτω καὶ τὰ πάθη αὐτῶν. τοῦτο δὲ δεικνὺς λέγει ὅτι καθ' αὐτὰ μὲν ἡ
τῶν παθῶν διαιρέσις εἰς πεπερασμένα γίνεται εἰδη. τὰ γάρ πάθη τῶν
10 σωμάτων ταῦτα τὰ αἰσθητὰ εἰδη ἔστι, καὶ οὐ μεγέθη οὐδὲ συνεχῆ καθ'
αὐτά· διὸ καὶ ἡ διαιρέσις αὐτῶν εἰς πεπερασμένα γίνεται. τῷ δὲ πάθῃ 10
εἰναι τῶν συνεχῶν καὶ ἐν τοῖς συνεχέσιν ὑπάρχειν καὶ ἐν τούτοις τὸ εἶναι
ἔχειν, κατὰ συμβεβηκός ἀν ἔκεινοις συνδιαιροῖτο, καὶ δῆλον ὅτι, ὡς ἀν
ἔκεινα | διαιροῦτο, καὶ ταῦτα αὐτοῖς συνδιαιρεθήσεται. ἐπεὶ τοίνυν δυνάμει 244
15 ἐπ' ἀπειρον διαιρετὸν τὸ συνεχές ἔστι, εἴη δὲ καὶ τὰ πάθη κατὰ συμβεβηκός
όμοίως ἔκεινη διαιρετὰ ἐπ' ἀπειρον δυνάμει. δεῖ οὖν, φησίν, ἐν τοῖς
αἰσθητοῖς τοῖς ἐν συνεχείᾳ οὖσι λαμβάνειν ὅτι τὸ δυνάμει καὶ τὸ ἐνερ- 5
γείᾳ ἔτερον (ἄλλο γάρ τὸ ἐνεργείᾳ αἰσθητῷ εἶναι καὶ ἄλλο τὸ δυνάμει),
καὶ ὡς τὰ μέρη τοῦ συνεχοῦς ἐν τῷ δλῳ δυνάμει, καὶ τὰ τῶν μορίων
20 πάθη ἂν ἔστιν αἰσθητὰ δυνάμει ἔστιν αἰσθητά, ὅντων τῶν μορίων ἐν τῷ
δλῳ. δλη μὲν οὖν ἡ κέγχρος αἰσθητὴ καθ' αὐτὴν (καθ' αὐτὴν γάρ καὶ
ἔστι), τὸ δὲ μωριστὸν μέρος τῆς κέγχρου δυνάμει ἔστιν αἰσθητὸν τῷ 10
μὴ εἶναι καθ' αὐτό, ἀλλ' ἐν τῇ κέγχρῳ οὔσῃ συνεχεῖ. ἐπέρχεται μὲν
γάρ καὶ τοῦτο ἡ ὄψις, ὅταν τὴν κέγχρον βλέπῃ, οὐ μὴν καθ' αὐτὸς αὐτὸς
25 ὄρχ, ἀλλὰ ὡς ἐν τῷ δλῳ ὁν. ὄμοίως ἔχει καὶ περὶ τοῦ ἐν τῇ διέσει

-
- 1 τοσοῦτον ΑΡα: τοσούτου ΤΒ
αὐτοῦ Τ: αὐτὸς τοῦ coni. Thurot
2 τοῦτο Β τὸ ΤΒΑ: om. Pa
4 τοιαύτη] αὐτῇ α καθ' αὐτὸς Α (Τ): καθ' αὐτὰ V: om. Pa
alt. αι V: εἰς Pa: εἰ T: ἐκ ΜΑ
APa (fiant T) γίνονται V: γίνοιτο Α (fiet T): γίνοιτο P: γίγνον α: om. M:
γίνονται δὲ coni. Thurot
9 in species fit finitas T γίνεται εἰδη ΒΑ: εἰδη γίνεται Pa
οὐδὲ om. T
11 παθητὰ AP: παθητικὰ α (corr. M)
14 ἔκεινα] ἔκεινων V διαιροῦτο P: convidantur T: διαιρεῖται
M: διαιρῆται Α (quod ne probes, cf. p. 121,25): διηρῆται V . 14. 15 δυνάμει—ἔστι
V (nisi quod post δυνάμει rep. ἔστιν): ἐπ' ἀπειρον διαιρεῖται ὁν (ὸν Τ) τὸ συνεχές ἔστι τὸ
δυνάμει TAPa 15. 16 εἴη —δυνάμει om. T 16 ἔκεινων A:
ἔκεινα P: ἔκεινοις Va 17 αἰσθητὸς P τοῖς om. α (habet etiam M) ἐν] ἐν
τῇ α, fort. recte (v. p. 117,19) 18 prius τὸ om. α (habet etiam M) ἐναργεῖται
αἰσθητὸν V sensibile esse et dicendum potentia T 21 οὖν ΒΑ: igitur T: γάρ α:
om. P καθ' αὐτὴν om. T καὶ om. α 22 δὲ T: γάρ ΒΑ
τῷ] τὸ α (corr. M) 24 αὐτὸς καθ' αὐτὸς V αὐτὸς om. α (habet etiam M)
25 ὁν ΤΒΑP: δοτι α: δοτι μέρος Μ post δυοίως add. δὲ T ἐν τῇ Pa (Arist.):
in T: ἐν V: om. A διέσει TPa: διέπει V: διαιρέσει A

φθόγγου· τοῦ μὲν παντὸς | μέλους συνεχοῦς ὄντος, οὐ μόριον ὁ ἐν τῇ 245 διέσει φθόγγος, καὶ⁵ αὐτὸν ἀκούει ἡ ἀκοή, δυνάμει δὲ τοῦ ἐν τῇ διέσει,
ὅτι μόριον ἔκεινον. εἰπὼν δὲ συνεχοῦς ὄντος τοῦ μέλους ἀκούει
παντὸς ἡ ἀκοή, τὸ δὲ διάστημα φησι τοῦτο τὸ τῆς διέσεως, ὃν μόριον τοῦ
ἢ μέλους καὶ μεταξὺ ὃν τῶν ἐσχάτων, τουτέστι τοῦ ὅλου διαστήματος τοῦ
μέλους (τοῦτο γάρ ἔστι τὸ τοῦ μεταξὺ πρὸς τοὺς ἐσχάτους) λανθάνειν
(τὸ γὰρ μεταξὺ ὃν τῶν ἐσχάτων φθόγγων μόριον ἔστι τοῦ ἀκουομένου
παντὸς μέλους) τῷ ἐν τῷ ὅλῳ εἶναι, αὐτὸν καὶ⁶ αὐτὸν οὐκ αἰσθητὸν τότε
ἐνεργείᾳ ὃν, ὅτι μηδὲ ἔστι καὶ⁷ αὐτό.

10 εἰπὼν δὲ ἐπὶ τοῦ ὁρατοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀκούστου τὰ μόρια τὰ ἐν τοῖς 10
ὅλοις λανθάνειν τῷ μὴ εἶναι ἐνεργείᾳ αἰσθητὰ μηδὲ καὶ⁸ αὐτά, ὅταν ἡ ἐν
τοῖς ὅλοις, ἀλλὰ δυνάμει, ὑμοίως φησιν ἔχειν καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλων αἰσθητῶν·
τὰ γὰρ μικρὰ | μόρια τὰ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς δυνάμει εἶναι αἰσθητά, ἐνεργείᾳ 246
δὲ μή, ὅτι μηδὲ τὴν ἀρχὴν κεχώρισται μηδὲ ἔστι καὶ⁹ αὐτά. οὐδὲ γὰρ
15 ἡ ποδιαία ἐνεργείᾳ ἔστιν ἐν τῇ δίποδι συνεχεῖ οὔσῃ, ἀλλὰ δυνάμει ἐνεργείᾳ
δὲ τότε γίνεται ἡ ποδιαία, ὅταν χωρισθῇ καὶ καὶ¹⁰ αὐτὴν ληφθῇ χωρι-
σθεῖσα τῆς πρὸς τὴν ἑτέραν συνεχείας.
5

Εἰπὼν δὲ τὰ μόρια τὰ ἐν τοῖς ὅλοις δυνάμει [τε] αἰσθητὰ εἶναι τῷ
δυνάμει καὶ εἶναι ἐν τῇ συνεχείᾳ τῇ τῶν ὅλων, ἐφεῖτος ζητεῖ, εἰ χωρι-
20 σθέντα τῆς συνεχείας πάντα δύναται καὶ¹¹ αὐτὰ αἰσθητὰ γίνεσθαι, ἡ, εἰ μὴ
τοῦτο, πῶς ἐν τῷ ὅλῳ ὅντα δυνάμει λέγοιτο ἀν εἶναι, καὶ φησιν ἐνδέχεσθαι 10
μέν, εἰς τὰ τηλικαῦτα τῆς διαιρέσεως γινομένης, μηδὲ μένειν ἔτι τὰ μόρια
τὰ τηλικαῦτα ἐπὶ τῆς οἰκείας φύσεως, ὡς μὴ μένειν ἔτι ἀφαιρεθὲν τὸ
μυριοστὸν τῆς κέργχου μέρος; ἔτι μέρος κέργχου καὶ τὸ πάθος ὃ είλην ὃν
25 ἐν τῇ | κέργχῳ, ἀλλ᾽ ἀναλύεσθαι καὶ μεταβάλλεσθαι εἰς τὸν περιέχοντα 247
ἀέρα, ὡς μεταβάλλον ἔκεινον πάλιν γίνεσθαι συνεχεῖς μόριον. ὡς γὰρ ὁ

1 μὲν <γὰρ> coni. Thurot 1—3 οὐ—ὄντος om. V 1. 2 δὲ ἐν—ἀκοή om. T
2 καὶ⁵ AP: οὐ καὶ⁶ α αὐτὸν ἀκούεται ἡ ἀκοή coni. Thurot ἀκούει ἡ ἀκοή
scripsi (cf. v. 3. 4): ὀκούεται ἀκοή APA autem qui in dyesi T 4 ante prius τὸ add.
ἡ TAP δὲ om. A (del. Thurot), sed v. Arist. φησι τὸ δὲ διάστημα V
διαιρέσεως TVP 5. 6 καὶ—μέλους om. T 5 τῶν ἐσχάτων Thurot: τοῦ ἐσχάτου
libri 6 τούτου α λανθάνειν v. 8 post μέλους transponit Thurot
7 δυτῶν T 8 τῷ] τῶν APA post ὅλῳ add. καὶ Pa καὶ⁷ αὐτὸ om. T
9 ὃν V: om. TAPa 10 prius ἐπὶ om. a (habet etiam M) alt. ἐπὶ om. TV
11 λανθάνειν] ὑπὸ V 12 φησὶν om. T τῶν om. V 14 μῆ] μηδὲ V
δτι] spat. viii litt. V aut cum Thuroto μῆτε . . . μῆτε serib. aut μὴ pro priore μηδὲ
cum T μηδὲ ἔστι om. T οὐ a (οὐδὲ etiam M) 15 τῇ] τῷ A οὔσα A
16 p. 446a6 μὴ cum EMYP legit 17 τῇ om. A ἐτέρας M 18 δὲ om. T
τὰ ἐν om. a (habet etiam M) ἀλλοις A τε del. Thurot 19 καὶ MVA:
om. TPA ἐν TV: εἰς τὸ ἐν A: οὔσα ἐν Pa οἵλων TV: οἵλων ἡ A: οἵλων ἡ Pa
εἰ] ἡ V 20 δυνάμει V γίνεσθαι MVA: εἶναι Pa 21 ἐνδέχεται a
22 γινόμενα a 23 μὴ om. a (habet etiam M) εἴτε del. Thurot ἀφερεθὲν a
24 alt. μέρος] μέρη V τὸ πάθος Pa: τοῦ πάθους MVA: τὸ πάθος μέρος τοῦ πάθους
fort. scrib., certe intellegendum 25 εἰς τὰ περιέχοντα Arist. 26 ὡς μετα-
βάλλον om. T μεταβάλλον V A: μεταβάλλον P: μεταβάλλοντος a πάλιν] tocius T:
cf. p. 116,3

κύανθις τοῦ οἴνου εἰς τὴν θάλασσαν ἐγχυθεὶς οὐ φυλάσσει τὴν αὔτοῦ φύσιν, 247
ἀλλ’ εἰς τὴν τῆς θαλάσσης οὖσίαν μεταβάλλει, οὗτω καὶ τὰ τῶν αἰσθητῶν 5
μόρια τηλικαῦτα εὑλογον χωριζόμενα, εἰς οὗτα μικρὰ διαιρουμένου τοῦ
διλού, εἰς τὸ περιέχον ἀναλύεσθαι· ὅτε οὐδὲ οὗτως ἀν εἴη καθ’ αὐτά,
5 ἀλλὰ μέρη τούτων εἰς ἂν ανελύθη.

Οὐ μὴν ἀλλ’ εἰ καὶ μὴ φυείροιτο, ἀλλὰ μένοι, οὐδὲ οὗτως ἀν εἴη
ἐνεργείᾳ αἰσθητόν, ἀλλὰ καὶ τότε δυνάμει· πάντα μὲν γάρ τὰ ἐν τοῖς 10
ὅλοις μέρη, ἔστ’ ἀν ἐν τοῖς ὅλοις ἡ, δυνάμει ἐστὶν αἰσθητὰ καὶ οὐχ ἐνεργείᾳ·
καὶ γάρ τὰ μέρη τοῦ ὅλου οὗτως ἔχει τὸ εἶναι. οὗτως δὲ καὶ τῶν μορίων
10 τὰ τηλικαῦτα, ὡς διὰ μικρότητα διαφεύγειν τὴν αἰσθησιν, καὶ χωρισθέντα
τῶν ὅλων φυλάσσει τὸ δυνάμει, δοσον μὲν ἐπὶ τῇ αὐτῶν φύσει αἰσθητὰ
ὄντα | καὶ ἔχοντα τὸ πάθος (καὶ γάρ ἐν τῷ ὅλῳ ὄντα αἰσθητὰ ἡν, † ἐπεὶ 248
οὖν ἡ ὄψις, εἰ καὶ μὴ καθ’ αὐτά), διὰ δὲ σμικρότητα τὴν αἰσθησιν δια-
φεύγοντα. τούτου δὲ αἰτιον, διτι ἡ ὑπεροχὴ τῆς αἰσθήσεως οὐ καθ’ αὐτὴν
15 αἰσθητή, τουτέστιν οὐ πᾶν μόριον τοῦ αἰσθητοῦ αἰσθητόν ἐστι καθ’ αὐτό· 5
ὑπεροχὴν γάρ αἰσθήσεως εἴη ἀν λέγων ἀντὶ τοῦ κατ’ ἐνεργειαν. ὑπεροχὴ
δὲ τοῦ αἰσθητοῦ εἴη ἀν μόριον, οὐ ἀφαιρεθέντος τὸ καταλειπόμενον ἐστι
αἰσθητὸν ἐνεργείᾳ μένει. εἰ τοῦτο οὖν τὸ μόριον τὸ ἀπὸ τοῦ αἰσθητοῦ
ἀφαιρούμενον οὐ πᾶν ἐστι, μονωθὲν καὶ χωρισθὲν τοῦ ὅλου, καθ’ αὐτὸ
20 αἰσθητόν, ἀλλὰ δυνάμει, (δυνάμει) μὲν εἴη ἀν καὶ τότε αἰσθητόν, ἐνεργείᾳ 10
δὲ οὐ. καὶ γάρ καὶ ὅτε ἐν ὅλῳ ἡν τῷ ἐνεργείᾳ αἰσθητῷ, οὐ καθ’ αὐτὸ
ἡν αἰσθητόν. ἀλλ’ οὐ διὰ τοῦτο οὐδὲν αἰσθητὸν ἡν.

Ἡ τὸ λεγόμενον τοιοῦτόν ἐστιν· ὡς γάρ ἡ ἀκριβεῖστέρα αἰσθησις 249
ὑπερέχει τινὶ δυνάμει αἰσθητικῇ τῆς ἡττον ἀκριβοῦς (οὐ γάρ κατ’ ἄλλο τι
25 ἡ ὑπεροχὴ τῆς ἀκριβεστέρας αἰσθήσεως ἡ κατὰ δύναμιν αἰσθητικήν), οὐ
μὴν καθ’ αὐτὴν ἡ ὑπεροχὴ αὐτὴ γινομένη αἰσθησίς ἐστι (τὸ γάρ αἰσθητὴ
εἰπεν ἀντὶ τοῦ αἰσθητική· οὐ γάρ εἰ τις τοσαύτην ἔχουσα δύναμιν, δῆτα 5
ἐστιν ἡ αἰσθητικὴ ὑπεροχὴ ἐν τῇ ἀκριβεστέρᾳ αἰσθήσει, ἥδη καὶ αἰσθά-

1 θάλατταν α ἐχγυθεὶς Arist. φυλάσσει] servabat T αὐτοῦ libri
2 τῆς οὐ. V θαλάττης α 3 μόρια (τὰ) coni. Thurot τηλικαῦτης α ἀλογον V
3. 4 διαιρουμένου—εἰς οὐ. T, sed post ἀναλύεσθαι add. si possū per totum διαιρού-
μενα α (corr. M) 5 ἀνελήλυθε V 7 ἀλλὰ οὐ. T 8 ἔστ] erunt T
ἡ T 9 γάρ] πάντα α (corr. M) 10 τὰ οὐ. V σμικρότητα α
11 τῶν] εἶναι α φυλάσσει A: φυλάσσειν V: φυλάσσειν Pa: φυλάσσει T δσω Pa
αὐτῶν libri φύσιν α (corr. M) 12. 13 ἐπεὶ οὖν] ἔπεισι γοῦν conicio v. p. 116,23
et Arist. p. 446=1 13 ἡ ὄψις] τὰ αἰσθητά Pa καὶ οὐ. a (habet etiam M)
13.14 διαφεύγειν M 14 αἰτίαν V 15 αἰσθητή TPa: αἰσθητὰ V: αἰσθητήν A 16 αἰσθη-
σίς A κατ’ ἐνέργειαν corruptum censem Thurot, αἰσθητοῦ subaudi 18 αἰσθητήριον α
(corr. M) ἐνεργεία V 19 οὐ πᾶν ἐστι] spat. vi litt. T κατ] καν V
20 δυνάμει addidi μὲν scripsi: μένει TVAP: μένειν a: οὐ. M 21 καὶ γάρ]
οὐ γάρ α διτι a τῷ VA: τῷ P: οὐ. a: τῶν M αἰσθητῶ VA: αἰσθητῶν M:
αἰσθητὸν Pa 22 οὐδὲ (δυνάμει) conicio ἡν αἰσθητὸν V 25 ἡ οὐ. V
26 κατ’ αὐτὴν APA αὐτὴ MVA: αὐτῆ P: αὐτοῦ a: οὐ. T: αὐτη Thurot
γινομένη A αἰσθητή TP (αἰσθητικὴ V hic refert Duemmler) αἰσθητικὴ V (ut
testatur Mau) A: αἰσθητικοῦ TPa 27 ἔχει MA 28 ἡ οὐ. V αἰσθητικὴ
ὑπεροχὴ V: ὑπεροχὴ αἰσθητικὴ MA: ὑπεροχὴ T: αἰσθητικὴ Pa

νεσθαι ἀν δύνατο· καίτοι αὐχεῖ τὴν αἰσθησιν τῇ προσθήκῃ· δυνάμει γάρ 249
ἐν τῇ ἀκριβεστέρᾳ αἰσθήσει ἡ ὑπεροχὴ ἐνυπάρχει, καὶ ἔστιν αἰσθησις
δυνάμει, ἀλλ’ οὐχ οὕτω; ὅστε καὶ χωρισθεῖσα καθ’ αὐτὴν αἰσθησις εἶναι),
οὕτως καὶ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἔνια τῶν μορίων οὕτως ἔστιν, ἐν τῷ δλω 10
5 ὄντα, δυνάμει αἰσθητά, ὡς ὄντα μὲν ἐν τῷ δλω συντελεῖν τι αὐτῷ πρὸς
τὸ αἰσθητῷ εἶναι, χωρίσθεντα μέντοι καὶ καθ’ ἔστατὰ γινόμενα μὴ εἶναι
αἰσθητὰ δι’ ὑπεροχῆν. (ὑπεροχὴν) γάρ καὶ αἰσθησεώς λέγοι ἀν καὶ τὴν ἐν 250
τῇ ἀκριβεστέρᾳ γινομένην πρὸς τὴν ἡττὸν ἀκριβῆ. δρᾶ μὲν γάρ τι πλέον ἡ
ἀκριβεστέρα αἰσθησις, ἀλλ’ οὐχ οὕτως ὡς ὑπερβάλλουσα οὐχ ὁμοίως αὐτὸ
10 οὐχ ὄρδαν τῇ ἀκριβείᾳ, ἀλλ’ ἀκριβέστερον. λίαν δὲ ἀνυσίμως ἔδειξε τὸ
προκείμενον τῇ τῆς αἰσθησεώς ὑπεροχῇ χρησάμενος καὶ τὴν ὄμοιότητα 5
δεῖξας αὐτῶν. ὡς γάρ ἡ ὑπεροχὴ τῇς ἀκριβεστέρας αἰσθησεώς συντελοῦσα
εἰς τὴν αἰσθησιν τῷ ἔχοντι χωρισθεῖσα οὐχ ἔστιν αἰσθησις καθ’ αὐτὴν,
οὕτως οὐδὲ τὸ τηλικοῦτον μόριον τοῦ αἰσθητοῦ χωρισθὲν ἔσται καθ’ αὐτὸ
15 αἰσθητόν, ἀλλ’ ὁμοίως μὲν αἰσθητόν, ὡς ἦν καὶ δὲ ἦν ἐν τῷ δλω.
δυνάμει γάρ καὶ τότε· οὕτως γάρ ἡ ὑπεροχὴ τῇς ἀκριβεστέρας αἰσθησεώς 10
καθ’ αὐτὴν λαμβανομένη αἰσθησις δυνάμει τῷ προστεθείσης ἄλλης δυνά-
μεώς τινος αἰσθησις γίνεσθαι. οὐ μήν, ἐπει μὴ καθ’ αὐτὸ αἰσθητόν ἔστι
χωρισθέν, διὰ τοῦτο ἀναίσθητον καὶ ἀπαθὲς | ἔσται· ἀλλ’ ἔσται καθ’ 251
20 αὐτὸ δὸν δυνάμει αἰσθητόν· ἔχει μὲν γάρ τὰ πάθη τὰ αἰσθητά, διὰ δὲ
σμικρότητα ἐκπέπτωκε τοῦ καθ’ αὐτὸ κινεῖν τὴν αἰσθησιν δύνασθαι.
ἐνεργείᾳ δὲ αἰσθητὸν ἔσται ἄλλοις ὁμοίοις προσγενόμενον. δταν γάρ
ἀδροισθῆ ταῦτα δὲ κατ’ ίδιαν ὄντα καὶ κεχωρισμένα δυνάμει μόνον ἦν δ
αἰσθητά, δι’ ἀσθένειαν μὴ δυνάμενα τὴν αἰσθησιν κινεῖν ἐνεργείᾳ, καὶ
25 γένηται ἐξ αὐτῶν τηλικοῦτον ὡς δύνασθαι κινεῖν ταύτην, † δι’ ὧν ἡ κατ’

1 δύνατο Thurot: δύναται libri καὶ αἴσθεται Pa (corr. M) 1—3 τὴν αἰσθησιν—
ώστε οὐ. a(M) 2 ἐνυπάρχει] ἐν ὑπεροχῇ V αἰσθησίς ἔστι P 3 καὶ]
est T (sii Thurot, corr. et) κατ’ αὐτὴν A Pa αἰσθησιν V Pa εἶναι om. T
4 ante alt. ἐν add. ὡς a 5 αἰσθητὰ δυνάμει V 6 τὸ] τῷ Va καὶ om. T
αὐτὰ a 7 adhuc ante δι’ interpungebant, quare δι’ ὑπεροχὴν suspecta habet Thurot
ὑπεροχὴν addidi καὶ αἰσθησεώς V: αἰσθησεώς Pa: καὶ αἰσθησιν MTA 7. 8 ἐν
τῇ ἀκριβεστέρᾳ Pa: ἐν τῷ ἀκριβεστέρῳ V: ἐν τῷ ἀκριβεστέρῳ A: ἀκριβεστέρων T
8 γενομένην P δρῶμεν a μὲν om. MT 9 οὐχ οὕτως ὡς Pa: οὐ τοῦ ὡς
V: οὐ τούτῳ A: non hoc ut T ὑπερβάλλουσα—ἀκριβέστερον corrupta censem Thurot
οὐχ ὁμοίως om. M αὐτὰ V 10 οὐχ om. M δρᾶν τῇ scripsi (cf. v. 3):
δρᾶ τῇ TVPa: δρατῆ A δὲ] γάρ A ἀνυσίμως om. T 12 ἀκρι-
βεστάτης V 13 τοῦ ἔχοντος Pa (corr. M): om. T καθ’ αὐτὴν om. T
αὐτὰ V 14 ante οὕτως add. καὶ A αὐτὰ V 15 μὲν om. V
16 αἰσθησεώς om. Ta (habet etiam M) 17 αὐτὰ V αἰσθησιν V δυνάμει
TVA: δυνάμει ἔστι Pa 18 τινὰ a (corr. M) αἰσθησιν Aa (T anceps)
αὐτὰ V 19 propter hoc et sensibilis T 20 alt. τὰ V: om. A Pa 22 ἄλλοις
ὁμοίοις Thurot: ἄλλοις ὁμοίως MTV: ἄλλως ὁμοίως A: ἀλλ’ οὐχ ὁμοίως Pa προσγενό-
μενον prius V, Pa (Arist.): προσγενόμενον (T)V²A 23 καὶ om. a 24 δυνάμεθα A
24. 25 καὶ γένηται VA (et fiat T): γίνεται Pa 25 τηλικοῦτον—ταύτην] actu T
ταύτην scripsi: ταῦτα VA: αὐτὰ Pa: αὐτὴν Thurot δι’ ἥγωμένων conicio, corruptum
δι’ ὧν alterius corruptelae γίνεται causa ή om. a

ένεργειαν αἰσθησις γίνεται. οὐ γάρ ἐν ποιότητι μόνη, ἀλλὰ καὶ ἐν ποσότητι 251 τῆς δυνάμεως ἡ ὑπὸ τοῦ αἰσθητοῦ τότε κίνησις γίνεται ἐνεργείᾳ αἰσθητῇ, οὐχ ὡς ἔκάτερον αὐτῶν κατ' ίδιαν ὃν αἰσθητόν, ἀλλ' ὡς διὰ τὴν σύνθεσιν 10 συντελοῦντα τῷ δὲ φιλοφ. τῷ [τε] ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ δύνασθαι κινεῖν τὴν κατ' 5 ἐνεργειαν αἰσθησιν. οὕτω γάρ καὶ ἐν τῷ δὲ φιλοφ. ὃντα δυνάμει αἰσθητά, οὐχ ὡς ἐνεργείᾳ δυνάμενά ποτε γίνεσθαι καθ' αὐτά, ἀλλ' ὡς μέρη. μέρη 252 γάρ ἦν τοῦ καθ' αὐτὸν αἰσθητοῦ, καὶ εἴη ἀν τῆς δυνάμεως αὐτῶν τῆς πρὸς τὴν αἰσθησιν, ἥν ἔχει κεχωρισμένα ἐνεργείᾳ, τὸ δέ τοις δύναμεις, καθ' ἦν ἐν τῷ δὲ φιλοφ. ὃντα καὶ μέρη δυνάμει δέλεγετο αἰσθητά εἶναι. τότε γάρ ὁ 10 αὐτῶν ἡ αἰσθησις ἀντιλαμβάνεται πως καὶ ἐνεργεῖ περὶ αὐτά, εἰ καὶ μή ὡς καθ' αὐτὰ ὃντα κεχωρισμένα.

Δεῖξας δὲ ταῦτα ἐπιφέρει· διτι μὲν οὖν ἔνια μεγέθη καὶ πάθη λανθάνει: καὶ διὰ τίνα αἰτίαν καὶ πῶς αἰσθητά καὶ πῶς οὕ, εἴρηται, τῷ μὲν μεγέθῃ 'καὶ πάθῃ' προσθείς· οὐ γάρ τῷ ἀπαθῇ εἰναι 15 ἔνια μεγέθη λανθάνει τὴν αἰσθησιν [οὗτας γάρ], ἀλλὰ καὶ τὰ πάθη, ὡς τὰ μεγέθη, λανθάνει τὸ δὲ καὶ διὰ τίνα αἰτίαν, διτι οὐ διὰ τὸ [μὴ] 10 ἀπαθῆ τε καὶ χωρίς τίνος αἰσθητῆς διαφορᾶς εἶναι λανθάνει τὴν αἰσθησιν (οὗτα γάρ γίνεται τὸ ἀπορηθὲν τὸ ἐξ ἀναισθήτων καὶ ἀπαθῶν τὰ πάθη 253 τε καὶ τὰ αἰσθητά γίνεσθαι, ὡς ἐδόκει τοῖς ἀτόμους ἀρχαῖς ὑποτιθεμένοις), 20 ἀλλὰ τῷ ἔχειν μὲν, ἐλάττω μέντοι εἶναι ἡ ὡς κινεῖν τὴν αἰσθησιν καθ' αὐτὰ δύνασθαι. διὰ τοῦτο γάρ οὕτε πάντα αἰσθητά, εἰς ἄπειρον γινομένης τῆς διαιρέσεως, οὕτω' ἔστι τινὰ μόρια τῶν αἰσθητῶν ἀναίσθητα καὶ δὲ ἀπαθῆ τῇ αὐτῶν φύσει. ὅταν μὲν οὖν ταῦτα τὰ καθ' αὐτὰ διαλανθάνοντα τὴν αἰσθησιν ἐνυπάρχῃ τινὶ καὶ ἀμά τοσαῦτα ὡς ἤδη κινεῖν τὸ ἐξ

1 μόνη ΜΤΑΡ: μόνον Pa 2 τῆς ομ. A 3 οὐκέτι οὐκ. 4 συντελοῦντα ΤΒΡ: συντελοῦνται A: συντελοῦν ² α 4. 5 τῷ τε—τῷ δὲ οὐκ. Pa (habet etiam M) 6 τε deleui (v. p. 121,1), intercidit simul cum τῷ in margine desecto M 7 κινεῖν οὐκ. V 8 post αἰσθησιν add. ἐντιθεμένω M 7 alt. τῆς Pa: τῇ V: τὴν A 8 κεχωρισμένην Pa 9 η ὑστέρα] προτέρα ἡ coni. Thurot: πρεσβυτέρα ἡ conicio 10 ἐνέργεια (actu) T 11 post δύτα add. δύτα Pa (om etiam M) 12 ἐνυπάρχει (actu) T 13 εἰ V 14 post δύτα add. καὶ Thurot 14 τῶ μὲν μεγέθη ΜΑΡV (μεγέθη V): τῶ μεγέθει a: magnitudinibus T καὶ πάθη ΤΑα: διτι καὶ πάθη P: τὸ πάθος V: τὸ καὶ πάθη conicio προσθεῖς VAP (apponent corr. in apponens T): προσέθηκεν a 14—16 οὐ γάρ—λανθάνει] sicut enim quedam magnitudines que sine passione sunt latent sensum, sed et passiones et magnitudines accipiunt T 14. 15 τῷ—γάρ] μόνα τὰ μεγέθη λανθάνει τὴν αἰσθησιν e. gr. coni. Thurot, traditam lectionem ex sequentibus interpolatam censens 14 ἀπαθεῖ V 15 οὗτας γάρ (cf. v. 18) deleui 16 ἀλλὰ ΤΡΑ: ἀν Va 16 λανθάνοι a τὸ] hec T 17 οὐ A²Pa: μὴ A¹: om. TV 16. 17 propter eū que sine passione T 16 μὴ del. Thurot (cf. T) 17 αἰσθητῆς τίνος ΤΡ 18 πάθων a 20 τῷ ἔχειν μὲν Αα (τὰ πάθη subaudi): τῶ ἔχειν μὴ P: in humido (in habendo Thurot) T: τῶ ἔχειν V 21 εἴλαττον A 22 μέντοι a: quidem secundum T: μὲν τὸ VAP 21 αὐτὰ V: αὐτὸν ΑPa 23 δύνασθαι οὐκ. T ut vid. 24 αἴπορον Λ 22 οὕτως εστι ΜΤΑΡ: οὕτε Va 23 τὰ bis habet P 24 ἐνυπάρχει V (Alex. vid. comprobare Arist. codd. ΙΣΥ ἐνυπάρχῃ τούτω τοσαῦτα) 25 τοιαῦτα Α 26 τὸ ΤΒ, v. 4: τὰ ΑPa

αὐτῶν τὴν αἰσθησιν δύνασθαι καὶ μὴ μόνον ἡ αἰσθητὰ τὰ ἐξ αὐτῶν 253 δυνάμει, οὕτως ἔτι ἐν τῷ ὅλῳ ὅντα συντελεῖ τι τῷ ὅλῳ πρὸς τὴν ἐκείνου 10 αἰσθησιν, ἀλλ' οὐ δυνάμει οὕτως ἐν τῷ ὅλῳ αἰσθητὰ ὡς, ἢν χωρισθῇ,
δύνασθαι καὶ καθ' αὐτὰ αἰσθητὰ εἰναι.

5 "Οταν δὲ τὰ μόρια τοῦ συνεχοῦς τε καὶ αἰσθητοῦ μεγέθους τηλικαῦτα
ἡ, ὡς | μὴ μόνον συντελεῖν τῷ ὅλῳ πρὸς τὸ εἶναι αἰσθητῷ τῷ καὶ αὐτὰ 254
εἶναι ὅντα ἐν αὐτῷ δυνάμει αἰσθητά, ἀλλὰ καὶ χωρισθέντα καθ' αὐτὰ
ἐνεργείᾳ αἰσθητὰ εἰναι, ἀναγκαῖον ταῦτα τὰ μεγέθη, πεπερασμένα
κατὰ ἀριθμὸν εἶναι ἐν τῷ μεγέθει· οὐ γάρ οἱόν τε εἰς τηλικαῦτα ἀπειρα
10 μεγέθη διαιρεῖσθαι <τὸ> πεπερασμένον. αἱ γάρ εἰς τοιαῦτα διαιρέσεις 5
δημοιαι τῇ εἰς ἵσα· οὐ γάρ ἔτι εἰς ἐλάττω ὁ οὗτω διαιρῶν διαιρεῖ. διττὸν
γάρ τὸ δυνάμει αἰσθητόν, τὸ μέν, διτι ἐν τῷ ὅλῳ ἐστὶ καὶ μηδέπω κεχώ-
ρισται, δυνάμενον καὶ χωρισθὲν ἐκείνου καθ' αὐτὸν αἰσθητὸν εἶναι, τὸ δὲ
διτι συντελεῖ τῷ ὅλῳ πρὸς τὸ εἶναι αἰσθητῷ, οὐκ ὅν καθ' αὐτὸν ἐνεργείᾳ 10
15 αἰσθητὸν οὐδέποτε. τὰ δὴ οὕτως δυνάμει αἰσθητὰ ἐν τῷ ὅλῳ ὡς καὶ καθ'
αὐτὰ αἰσθητὰ δυνάσθαι εἶναι πεπερασμένα γίνεται, ὡς ἐγίνετο καὶ ή εἰς
ἴσα αὐτῶν διαιρεσίς. οὐ γάρ εἰς ἄπειρα αἰσθητὰ ἐνεργείᾳ οἱόν τε τὸ
συνεχὲς διαιρεῖσθαι, ὥσπερ οὐδὲ | εἰς ἵσα. ὡς οὖν τὰ ἄπειρα μέρη ἐν τῷ 255
συνεχεῖ δυνάμει μέν ἐστιν, ἐνεργείᾳ δὲ οὐδέποτε, οὕτως καὶ τὰ αἰσθητὰ
20 τὰ κατὰ τὴν ἐπ' ἄπειρον τομήν διαιρούμενα δυνάμει μὲν ἐσται αἰσθητά,
ἐνεργείᾳ δὲ αἰσθητὰ οὐδέποτε καθ' αὐτὰ γίνεται. ὡς δὲ τὰ τηλικαῦτα
μέρη τοῦ συνεχοῦς πεπερασμένα τῷ ἀριθμῷ, οὕτω καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ὅντα δι-
αίσθητὰ πάθη, τῷ τὴν τούτων διαιρέσιν τὴν οὕτω γινομένην κατὰ συμβε-
βηκός γίνεσθαι καὶ οὐ καθὸ δὴν αὐτῶν ἡ καθ' εἰδῆ διαιρεσίς, συνδιαιρού-
25 μενα τοῖς μεγέθεσιν, ὡς ἀν ἐκεῖνα ἔχοι τὸ ἄπειρόν τε καὶ πεπερασμένον,
οὕτω καὶ αὐτὰ ἔχει, κατὰ συμβεβηκός μέντοι. ἔδειξεν οὖν διτι μῆτε πᾶν 10
μόριον τοῦ αἰσθητοῦ αἰσθητὸν ἐνεργείᾳ μῆτ' διτι ἐξ ἀνασθήτων καὶ ἐξ

- 1 καὶ μὴ οἱ. M ἡ VAPa: ἔστιν M: οἱ. T: εἶναι conicio αἰσθητὸν τὸ ἐξ
conicio τὰ οἱ. a ἐξ αὐτῶν οἱ. M 2 ἔτι TVP: ἔστι A: ὡς M: οἱ. a
ἐκείνων Thurot (cf. p. 116,16): ἐκείνων libri 4 δυνάμει V 5 μεγέθη A
6 ἡ MTVA: καὶ Pa μόνως Pa (corr. M) πρὸς τὸ εἶναι M (cf. v. 14 et
p. 119,5): τὸ εἶναι VAPa (quod sit T) καὶ MVAP: οἱ. Ta 7 ὅντα εἶναι V
8 αἰσθητὰ ἐνεργεία V πεπερασμένως M 9 εἰς] εἰ a 10 τὸ add. Thurot
πεπερασμένα Pa 12. 13 κεχώρισται scripsi: κεχωρισθαι libri 14 αἰσθητὸν
Pa(T) δὲ M(T?): δὲ τὸ VΑ: ὅντω P: ὅντα a αὐτὰ Pa (corr. M)
15 ὡς οἱ. a (habet etiam M) 16 ἐγένετο a ἡ V, e corr. A: οἱ. Pa: εἰ T
16. 17 καὶ εἰ εἰς ἵσα αὐτὰ δὴν ἡ conicio (esset add. T), ἡ iam Thurot add. 19. 20 ἔστιν
—μὲν οἱ. T 20 τὰ οἱ. a (habet etiam M) ἔστιν V 21 ὡς] οὐ a 23 πάθους
Pa (corr. M) τῷ] κατὰ Pa (corr. M) prius τὴν] spat. iv litt. V
γινομένων a (corr. M) 24 καὶ] δὲ Pa (corr. M) αὐτῶ Pa: αὐτοῖς M
24. 25 συνδιαιρούμενα TA: συνδιαιρούμενη VPa 25 ἔχῃ a (sed v. p. 116,14)
26 αὐτὸν V ἔχει TAP: ἔχοι V: ἔχῃ a μὲν τι A πᾶν μῆτε V
27 αἰσθητὸν MA: οἱ. TVPa μῆτ' Pa διτι del. Thurot καὶ ἐξ
οἱ. T

ἀπαθῶν τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ πάθη, καὶ ἐτήρησε τὸ πᾶν μόριον τοῦ αἰσθητοῦ αἰσθητὸν εἶναι τῇ αὐτοῦ φύσει.

Οὐ μήν, εἰ | ἔστι τι ἀναίσθητον μέγεθος καθ' αὐτό, γάρ ἔστι καὶ 256 μέγιστόν τι ἀναίσθητον καὶ ἐλάχιστον αἰσθητόν. τῷ γάρ ἐπ' ἄπειρον εἶναι 5 τοῦ μεγέθους; τὴν διαιρέσιν, ὡς δέδεικται, καὶ τοῦ μεγέθους τὸ μέρος μέγεθος εἶναι, πᾶν μὲν τὸ διπό τοῦ ληρούμενος, ὡς ἐλαχίστον αἰσθητοῦ ἀφαιρούμενον, (ώς) εἶναι ἀνεπαίσθητον μέγιστον τὸ μετά τὴν ἀφαίρεσιν, διαιρετὸν 10 ἔσται. διαιρούμενον δὲ αὐτοῦ καὶ προστιθεμένου καθ' ἔκαστον τῶν μορίων αὐτοῦ τῷ (ἀνεπαίσθητῷ) γενομένῳ μετά τὴν ἀφαίρεσιν τούτου, εἰ μὲν 15 μένοι ἀνεπαίσθητον ἔτι προστιθεμένων τούτων, οὐκ ἦν μέγιστον ἀνεπαίσθητον τὸ μετά τὴν ἀφαίρεσιν. εἰ δὲ αἰσθητὸν γίνοιτο καθ' ἔκάστην 10 προσθήκην, ἐλάχιστον αἰσθητὸν ἀφ' οὐ ἀφαιρεῖται τοῦτο τὸ τεμνόμενον καὶ προστιθέμενον ποιήσει τὸ ἀνεπαίσθητον· καὶ γάρ τὸ μέρος αὐτοῦ ἀφαιρεθέντος προστεθὲν αὐτῷ καὶ οὕτω | ποιεῖ αὐτὸν αἰσθητόν. ὥστ' οὐκ ἦν 257 15 ὅλον τὸ μετά τοῦ ἀφγρημένου ἐλάχιστον αἰσθητόν. καὶ τοῦτο ἔνεστι δεικνύναι ἐπὶ πάσῃς ἀφαιρέσεως. ὅτιτ' εἰ καὶ ἔστι τι ἀνεπαίσθητον, ἀλλ' οὐ μέγιστον, ὥσπερ οὐδέ τι αἰσθητὸν ἐλάχιστον, εἰ καὶ ἔστι τι ἀνεπαίσθητον· ἔτι δὲ εἰ πᾶν μέγεθος δυνάμει ἔστιν αἰσθητόν (τὸ γάρ ἀνεπαίσθητον οὐ τῇ ἑαυτοῦ φύσει τοιοῦτον, ἀλλὰ διὰ τὴν τῆς αἰσθήσεως 20 ἀσθένειαν). οὐκ ἀν εἴη ἀνεπαίσθητόν τι μέγεθος; τῇ αὐτοῦ φύσει· ὥστε οὐδὲ μέγιστον. εἰ δὲ μήτε ἐλάχιστον τί ἔστιν αἰσθητὸν τῇ αὐτοῦ φύσει μήτε μέγιστον ἀνεπαίσθητον, οὐδ' ἀν ἐλάχιστον τι δι τῇ αὐτοῦ φύσει μέγεθος δεικνύοιτο, ὡς οἱέται ὁ Διόδωρος; δεικνύναι.

10

1 τετήρηκεν α	2 ante αἰσθητὸν add. τὸ A	αὐτοῦ libri	3 ss. cf. Epiceira p. 17,1 ss. U.	3 τι om. Pa (habet etiam M)	αὐτὰ V	4 αἰσθητόν om. T	5 μέρος om. Pa (habet etiam M)	6 μὲν TVPa: μὲν γάρ A: om. M	7 ἐλάχιστον αἰσθητὸν ἀναφαιρόμενον V	7 ὡς addidi	εἶναι om. M	μέγιστον V: magnum T: μέγιστον γένηται A: μέγεθος Pa: om. M	τὸ VA (quod . . . erit T), cf. v. 11: τῶ Pa: om. M	7. 8 διαιρετὸν ἔσται MV: ἀδιαιρετὸν ἔσται T: διαιρετὸν εἶναι A: διαιρετῶ εἶναι P: διαιρετὴν εἶναι α	8 προστιθεμένων M										
9 αὐτοῦ TAP: αὐτῶν Va	ἀνεπαίσθητῷ scripsi: αἰσθητῶ libri	γενόμενον V	9 αὐτοῦ TAP: αὐτῶν Va	ἀνεπαίσθητῷ scripsi: αἰσθητῶ libri	γενόμενον V	10 μένοι ε corr. A (maneat T): μένγ V: μένει Pa, sed cf. v. 11	7. 8 διαιρετὸν ἔσται MV: ἀδιαιρετὸν ἔσται T: διαιρετὸν εἶναι A: διαιρετῶ εἶναι P: διαιρετὴν εἶναι α	8 προστιθεμένων M	11 γίνοιτο AP: γένοιτο Va	12 τοῦτο] habet T	13 ποιήσοι.	V: faciant T	μέρος αὐτοῦ ἀφαιρεθὲν coni. Thurot: μέρος τοῦ ἀφαιρεθέντος conicio	14 προστεθὲν TVPa, ε corr. A: προστιθὲν prius A: καὶ προστεθέντος M	καὶ οι. M, fort. recte ipsi T	14. 15 ὥστ'—αἰσθητὸν om. A	15 διον τὸ TVP: τὸ διον α								
μεταξὺ Pa	16 δεικνυσθαι TA	ἐπι] καὶ ἐπι a	μεταξὺ Pa	16 δεικνυσθαι TA	ἐπι] καὶ ἐπι a	μεταξὺ Pa	16 δεικνυσθαι TA	ἐπι] καὶ ἐπι a	εἰ om. Pa (habet etiam M)	17 magnum T	τι scripsi:	17. 18 εἰ—ἀνεπαίσθητον del. Thurot	18 εἰ] ἔστι A	18. 19 ἔτι —ἀνεπαίσθητον om. T	19 αἰσθήσεως MTVP: φύσεως Aa	20 αὐτοῦ libri	post φύσει add. ἀνεπαίσθητον, tum spat. M	20. 21 ὥστε—φύσει οι. Pa (habet etiam M)	21 μέγιστον V: μέγα MTA	αὐτοῦ VA: om. M (. . . M teste Thurot)	22 μέγα T	οὐδ' Thurot: οὔτ' VAPa	αὐτοῦ libri	23 Διόδωρος] Cronus v. Zeller II 1 ⁴ p. 267 ² , eisdem verbis utitur Simpl. in Phys. p. 926, 20 D.	δεικνύσθαι A

p. 446a 20 Ἀπορήσειε δ' ἀν τις, εἰ ἄρα ἀφικνοῦνται τὰ αἰσθητὰ
ἢ αἱ κινήσεις αἱ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν.

'Η ἀπορία νῦν ἔστιν, εἰ πάντα τὰ αἰσθητὰ πρὸ τοῦ τῇ αἰσθῆσει προσ- 258
βάλλειν πρῶτον ἐν τῷ ἡμίσει τοῦ διαστήματος τοῦ μεταξὺ τῆς τε αἰσθήσεως
5 καὶ αὐτοῦ γίνεται. τοῦτο γάρ ἐπὶ μὲν τινων αἰσθητῶν γνώριμον, ὡς ἐπὶ⁵
τε τῶν ψόφων καὶ ἐπὶ τῶν ὅσμῶν. οὔτε γάρ εὐθὺν τῷ γενέσθαι τὸν
ψόφον ἢ ἀκοή (ἀμέλει οἱ πόρρωθεν ὄντες τῶν πλησίον βραδύτερον
ἀκούουσιν, ὡς ἐν χρόνῳ πλειόνι φερομένου τοῦ αἰσθητοῦ πρὸς αὐτοὺς διὰ
(τὸ διὰ) πλειόνος διαστήματος φέρεσθαι), ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὅσμῶν ὅμοιον
10 τὸ γινόμενον οὐ γάρ εὐθὺν τῷ τὸ εὐώδες παρενεχθῆναι ἢ ὅσφρησις, οὐδὲ
κατὰ ταύτην οἱ τε ἐγγὺς αὐτοῦ καὶ οἱ πόρρω αἰσθάνονται. ἐπὶ μὲν οὖν
τούτων γνώριμον· ζητεῖσθαι δὲ ἀξιον, εἰ καὶ ἐπὶ τῆς ὅψεως οὕτως, εἰ καὶ 10
δεῖ ἐνεχθῆναι τι ἀπὸ τοῦ ὄρατοῦ καὶ τοῦτο ἐν χρόνῳ τῷ τὸ φερόμενον πᾶν
διάστημα ἐν χρόνῳ κινεῖσθαι.

15 Η μὲν ἀπορία αὗτη. εἴπε δὲ τὸ ἄρα ἀφικνοῦνται ἢ τὰ αἰσθητὰ | 259
ἢ αἱ κινήσεις αἱ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν, διτοὶς μὲν ἐδόκουν ἀπόρροιαι
τινες ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν πρὸς τὰς αἰσθήσεις φέρεσθαι καὶ εἰναι τούτων
τὴν αἰσθησιν (κατὰ δὴ τούτους αὐτὰ τὰ αἰσθητὰ ἀφικνεῖται πρὸς τὰς
αἰσθήσεις), τοῖς δὲ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν οὐδὲν ἀπόρρειν οὐδὲ φέρεσθαι δοκεῖ, 5
20 κινεῖσθαι δέ πως τὸ μεταξὺ τοῦ τε αἰσθητοῦ καὶ τῆς αἰσθήσεως καὶ δια-
τίθεσθαι ὑπ' αὐτοῦ τῷ ταύτης εἰναι τῇς φύσεως, ὡς ἔδεισεν αὐτὸς γινό-
μενον τὸ αἰσθάνεσθαι. ἐπεὶ τοίνυν διάφορος μὲν ἡ περὶ τοῦ αἰσθάνεσθαι
δόξα, οὐ πρόκειται δὲ αὐτῷ νῦν περὶ τοῦ πῶς τὸ αἰσθάνεσθαι γίνεται
λέγειν, τὴν ἀπορίαν κοινὴν ποιεῖ· εἴτε γάρ οὕτως εἴτε ἔκείνως γίνεται, 10
25 ἀπορήσειεν ἀν τις, εἰ ἐν τῷ μεταξὺ πρῶτον ἡ τὸ αἰσθητὸν ἡ ἢ ἀπὸ τοῦ

1 εἰ ἄρα TVP: ἄρα A (Arist.) cf. v. 15 2 ἡ ante τὰ add. Arist. cf. v. 15
alt. αἱ TAP: om. V αἱ ἀπὸ αὐτῶν P 3. 4 προσβάλλειν Τα: προβάλλειν VAP
4 ἡμίσια αἱ αὐτῶν coni. Thurot 5 αὐτῶν post γάρ add. καὶ αἱ ὡς om. a
(habet etiam M) alt. ἀπὶ om. V 7 τῶν] τῷ V πλησίων V
8 διὰ τὸ addidi φέρεσθαι del. Thurot: feratur T 10 εὐθὺς αἱ τῷ τὸ P: τῷ
MA: τὸ Va κατενεχθῆναι V αἰσθησις a (corr. M) 11 κατὰ] μετὰ V κατ'
αὐτὸν A: κ. . . αὐτὸν (post κατά ras.) corr. in κατὰ αὐτὸν P. 12 alt. καὶ εἰ ε T Thurot
13 δεῖ ἐνεχθῆναι ΤΑ: δὴ ἐνεχθῆναι V: διενεχθῆ Pa ταῦτα V ἐν VA: ἐν τῷ Pa
14 μὲν] δὲ T: δὴ coni. Thurot ἀφικνεῖται VA 16 alt. αἱ] ἡ V: ἡ A
15. 17 διτι—αἰσθητῶν om. T 17 φέρεσθαι οὐ. a (habet etiam M) 17. 18 et est horum
sensus T 18 δὲ αἱ τούτοις Va 18. 19 τὴν αἰσθησιν A 19 ἀπόρρειν Αα:
ἀπόρρει TVP φέρεσθαι M: φαίνεσθαι TVAPa 20 τε om. Pa (habet etiam M)
21 ταῦτην V αὐτὸς] ipsum T 21. 22 γινόμενον om. T 22 ἡ περὶ τοῦ
αἰσθάνεσθαι μὲν διάφορος V 23 proponit autem ipse T γίνεσθαι Pa (corr. M)
24 post οὕτως add. νῦν A 25 ἀπορήσαι P: ἀπορήσαι corr. in ἀπορήσῃ A
εἰς τὸ μεταξὺ (Arist.) conicio aut p. 124, 1 γίνεται (cf. 124, 8) πρῶτα V ἡ om. Pa
(habet etiam M)

αἰσθήτου κίνησις ἔρχεται. εἰτα πρῶτον διτι εὐλογον οὗτως ἐπὶ πασῶν τῷ
ἐπὶ τῆς ἀκοῆς οὗτως; ἔχειν καὶ ἐπὶ τῇς δισφρήσεως συνίστησιν. |

'Επὶ δὲ τῆς ὄψεώς φησι ζητεῖσθαι τοῦτο, εἰ καὶ ἐπὶ ταύτῃς οὗτω²⁶⁰
γίνεται, ὥσπερ Ἐμπεδοκλεῖ δοκεῖ· λέγει γὰρ ἐκεῖνος τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου φῶς
5 πρῶτον ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς γῆς γίνεσθαι, εἰδὲ²⁶¹ οὗτως ἐν τῇ
γῇ. τῆς δὲ αὐτῆς δόξης καὶ Δημόκριτός ἐστι καὶ πάντες καθ' οὓς ἀπὸ 5
τῶν ὄρατῶν ἀπορρέον τι φέρεται πρὸς τὴν ὄψιν. καὶ φῆσιν διτι εὐλογον
εἶναι δόξει τὸ πρῶτον ἐν τῷ μεταξὺ γίνεσθαι τὸ ὄρατόν. ἡ γὰρ κίνησις
γίνεται ἡ αὐτοῦ τοῦ ὄρωμένου ἡ ἄλλου τινὸς ὑπὲρ αὐτοῦ πᾶσα δὲ κίνησις
10 ποθέν ποι καὶ ἐν χρόνῳ πᾶς δὲ χρόνος διαιρετός. ἐν ⟨օὖν⟩ τῷ ἡμίσει
τοῦ χρόνου τοῦ ἐν φύσει τὸ ὄρωμένον ἡ τὸ ἀπὸ αὐτοῦ πάθος καὶ ἡ¹⁰ 261
κίνησις ἡ ἐγγινομένη τῷ μεταξὺ πρὸς τὴν ὄψιν εἴη ἂν ἐν τῷ ἡμίσει ἡ
ἔν τινι μεταξὺ τοῦ διαστήματος, δὲ φέρεται καὶ δὲ οὐδὲν ἐκινεῖτο, καὶ οὐδέπω
πρὸς τῇ ὄψει· φερόμενον ἄρα πρὸς αὐτὴν οὐδέπω ἑωράτο. ὥστε | καὶ ἡ²⁶¹
15 ἀκτὶς ἡ ἀπὸ τοῦ ἡλίου οὗτως, ὡς φῆσιν Ἐμπεδοκλῆς, ὄραται, οὐκ εὐθὺν
τῷ τὸν ἡλιον ἀνατεῖλαι οὐδὲ ἀμαρτία πάντων οἱς ἀνέτειλεν, ἀλλ' ἐν
γρόνῳ καὶ ἐν πλείσιν τοῖς πορρωτέρῳ οὖσιν. ἐλαβε δὲ τὸ εὐλογον εἶναι
οὗτως γίνεσθαι, εἰ διὰ κινήσεως γένοιτο, θεικὸς διτι, εἰ μὴ οὗτως γένοιτο δ
τὸ ὄρατον, ἔτι οὐδὲ μετὰ κινήσεως ἔσται.

20 p. 446b2 Καὶ εἰ ἀπαν ἀκούει ἀμαρτία καὶ ἀκήρχος καὶ δλως αἰσθάνεται
καὶ ἡσθηται.

Ἐπὶ πῶν διτι δοκεῖ εὐλογον εἶναι τὸ πρῶτον ἐν τῷ μεταξὺ τὸ αἰσθήτον
γίνεσθαι φερόμενον πρὸς τὰς αἰσθήσεις πρὸς τοῦ ἡμᾶς αἰσθάνεσθαι αὐτοῦ
καὶ τοῦτο ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων, οὗτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὄρατῶν,

1 πρῶτα V: deleam quippe ex p. 123,25 illatum τῷ Diels: τῶν libri 1. 2 οὗτως
ἐπὶ πασῶν τῶν ⟨αἰσθήσεων ἔχειν διὰ τοῦ⟩ ἐπὶ τῆς ἀκοῆς οὗτως ἔχειν coniciebam 1 οὗτως;
1. 2 τῶν ἐπὶ A: ὥσπερ Pa 1. 2 πασῶν—prius ἐπὶ om. M 1 παθῶν T
VA (sūt corr. in sic T): τῶν ἀπὸ Pa: ἐπὶ τῶν V: om. T 2 καὶ om. T 3 ταῦτην V
5 πρῶτα V: primo T ἐν τῷ μεταξὺ] intermedio T (in add.) 6 αὐτοῦ MA
ἐστι om. A 8 δοκεῖ T ὄρατόν Thurot: ὄρατο VAPA: rideri T 9 prius αὐτοῦ
ΜΤΑ: ἀπὸ VPA 9. 10 motus enim omnis alicui de quo et in tempore T
10 καὶ om. Pa (habet etiam M) οὖν add. Thurot ἡμίσυ a 11 alt.
τοῦ ΜΤΑ: om. Pa 12 ἐγγινομένη ΜΤΑ: γινομένη Pa (fuctus) T ante prius
τῷ add. ἐν Pa(T?) ἡμίσυ. a: ἡμίν P 13 δ APa (more Aristotelico): ὡ
V: ἐν ὡ Thurot (in quo T) 14 τὴν ὄψιν MA ἀέρα Ma πρὸς—
οὐδέπω] . . . αὐτὴ Μ ἑωράτο Μ(T) Arist.: ὄρατο VP: ὄρατο Αα 15 post
ἡλιον add. εἰ V ὄραται ΜΤ: ὄρατο Αα: ὄρατο V: ὄρατο P εὐθὺς a
16 τῷ] τὸ V ἀνέτειλεν V: ἀνέτειλεν ΑΑ(?): ἀνέτειλεν P: oritur P 17 καὶ
ἐν V (ut testatur Mau), P: καὶ Αα: om. T ἐλαβε δὲ] Ελαττον V 18 prius εἰ om. a:
(habet etiam M) γένοιτο V: δέεικνυτο Α: δέεικνυτο MP: ostendatur T: spat. x litt. a:
γένοιτο conicio γένοιτο V 20 εἰ om. T ἀμαρτίας Α Arist. praeter I
cf. p. 123,20. 24 post δλως add. sentet ει T 21 καὶ] ἡ T 22 post διτι
add. οὐ Pa δοκεῖ om. V πρῶτον] πρῶτα καὶ V post μεταξὺ add. καὶ Pa
(om. etiam M) 23 ad sensum T 24 δὲ om. MV

προστίθησι τούτῳ τὸ δι * * * οὐδὲν γάρ διαφέρει τὸ μὴ γένεσιν τοῦ αἰσθάνεσθαι εἶναι πρὸς τὸ μὴ χρόνον τινὰ γίνεσθαι, ἐν ὧ τὰ αἰσθήτα ἐπὶ τὰς αἰσθήσεις φέρεται. τῶν γάρ οὐκ ἀεὶ ὄντων τὰ μὲν ὅσα διὰ | γενέσεως 262 εἰς τὸ εἶναι πρόεισιν οὐχ ἀμα γίνεται τε καὶ ἔστιν, ἀλλὰ προϋπάρχει τῆς 5 οὐσίας ἡ γένεσις αὐτῶν. διὸ καὶ ἔστι μέν τι αὐτῶν, ὅτε γίνεται, ἔστ' ἀν 10 ἡ γινόμενον. τά τε γάρ κατὰ φύσιν γινόμενα οὕτως γίνεται (οἷον ἵππος οὐχ ἀμα γίνεται τε καὶ ἔστιν, ἀλλ' ἔως ἂν γένηται, οὐδέπω μέν ἔστιν δ 15 ἵππος, ἔστι δέ τι αὐτοῦ), ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ τέγνην· οἰκία τε γάρ οὕτως καὶ ἴματιον καὶ ὑπόδημα. τότε γάρ ἔστι ταῦτα, ἀ λέγεται γίνεσθαι, ἔστ' 20 ἀν τοῦ γίνεσθαι παύσηται· ἔστ' ἀν δὲ γίνηται, ἔστι μέν τι αὐτῶν, οὐ μὴν αὐτά γε.

*Ἐστι δέ τινα ἀ οὐ διὰ γένεσεως εἰς τὸ εἶναι πρόεισιν ἐκ τοῦ μὴ εἶναι, οὐδὲ ἔστιν αὐτῶν εἰπεῖν δι τοῦ μέρος μέν τι ἔστιν, οὐ μέντοι δὲ συμπε- 10 πλήρωται οὐδὲ ἔστιν ὅτι τῷ γίνεσθαι ἔτι καὶ δεῖσθαι χρόνου τινὸς πρὸς 15 τὴν τελείωσιν· παντὸς γάρ γένεσις ἐν χρόνῳ γίνεται. τοιοῦτον ἔστιν | 263 ἡ ἀφῆ· οὐ γάρ ἔστι γένεσις ἀφῆς· οὐ γάρ ἐν ἄλλῳ μὲν χρόνῳ γίνεται ἡ ἀφῆ, ἐν ἄλλῳ δὲ ἔστιν, ἀλλ' ἀμα ἥρετο τε καὶ εὐθὺς ἔστιν ἀφῆ, καὶ οὐκ 20 ἔστιν εἰπεῖν δι τοῦ μέν τι τῆς ἀφῆς, οὐδέπω δὲ ἔστιν ἡ ἀφῆ, ἀλλ' ἔτι γίνεται. τῶν δὴ τοιούτων καὶ ἡ ἐνέργεια ἡ κατὰ τὰς αἰσθήσεις ἔστιν· οὐ 25 γάρ ἔστι γένεσις αὐτῶν, ἀλλ' ἡ τε ἀκοὴ ἀμα τε ἀκούει καὶ ἀκήκοε, καὶ οὐκ 30 ἔστιν εἰπεῖν δι τοῦ μέν τι τῆς ἀκοῆς, γίνεται δὲ καὶ οὐδέπω ἔστιν ἀκοή· ἀλλ' ὡς τῆς ἀφῆς πᾶν τὸ ληφθὲν μορίον ἔστιν ἀφῆ καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν τοῦτο ἀφῆς μέν τι εἶναι, μηδέπω δὲ ἀφῆς, ὄμοιώς δὲ καὶ τῆς ἥρετῆς, οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἀκοῆς ἔχει· ἀμα γάρ ἀκούει καὶ ἀκήκοε· πᾶσαν 35 25 γάρ ἐνέργεια αὐτῆς ἀκοὴ καὶ πᾶν μορίον· διὸ τὸ ἀκοῦον εὐθὺς τῷ ἀκούειν ἀκήκοεν. ὄμοιώς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ τὰς αἰσθήσεις ἐνεργειῶν· | ἀληρόαι γάρ αἱ ἐνέργειαι αὐτῶν καὶ ἀντιλήψεις καὶ οὐ δεόμεναι εἰς τελείω- 264

1 προτίθησι V τούτω TAPa: τοῦτο V τὸ om. Thurot (T articulum non vertit)
 δι τοῦ del. Usener, idem lacunam agnoscit, in qua olim lemma p. 124,20 exstabat
 γάρ om. T 2 γενέσθαι a 4 τε] τι P τε καὶ ἔστιν om. T προϋπάρχειν a
 5 δι τοῦ T ἔστ' ἀν] quando T, item infra v. 9.10 6 τε om. V γάρ] vero T
 7 τε] τι APa οὖτω A 8 τα om. Pa τέγνην VAA: τὴν τέγνην P
 9 [ἴματιον] ίμάτια a (corr. M) 9. 10 ἔστ'—παύσηται om. a 10 τοῦ] τοῦτο P
 γίνηται A, ε corr. P: γένηται a, prius P: γίνεται V αὐτοῦ Pa 11 γε a:
 γίνεται VAP: sunt T 12 οὐ om. V 13 ss. cf. Alex. De an. II 143,24 ss. Br.
 13. 14 ἔστιν—δεῖσθαι om. Ma (nisi quod M habet δεῖται) 13 μέρος post ἔστιν V
 δὲ om. T? 13. 14 συμπλήρωται V 14 δεῖται M 15 πάντως Pa
 γένησις V ἐν—ἔστιν om. T 16 ἔστι—οὐ γάρ om. T 17 εὐθὺς AA
 19 δὲ Ta (corr. M) alt. ἡ MVA: καὶ ἡ TPa 20 prius τε] γε coni. Usener (τε
 non vertit T) alt. τε APa: τε καὶ V: οἱ T: καὶ Usener, recte ut vid. 21 δὲ]
 δὲ τι M; δὲ ἔτι coni. Usener 22 πᾶν] παρὰ a 23 τοῦτο] hic T (hoc Thurot): τὸ
 conicio 24 πᾶσα TVA: ταῦτα Pa 25 αὐτοῦ V ἀκοὴ TVA: ἀκούει Pa;
 ἀκούειν coni. Usener διὰ AA τὸ ἀκοῦον TA (coni. Usener): τὸ ἀκούειν VPa
 εὐθὺς VAP(T): οὐκ εὐθὺς a 26 post διοιώς add. δὲ a κατὰ τὰς αἰσθήσεις]
 sensus T 27 δέομαι V

σιν χρόνου. πρὸς μὲν γάρ τὸ τοσαῦτα ἀκοῦσαι η̄ τοσαῦτα ἰδεῖν η̄ τοσού. 264
 τῶν γεύσασθαι χρόνου δεῖ, πρὸς δὲ τὸ ἀπλῶς ἰδεῖν η̄ ἀκοῦσαι η̄ γεύσασθαι
 οὐκέτι. ἀλλ' οὖν εἰ καὶ οὗτως ἔχουσιν αἱ αἰσθήσεις, οὐδὲν κωλύει τὰ ἐ⁶
 αἰσθητὰ πρὸ τοῦ πρὸς ταῖς αἰσθήσεσιν εἶναι ἐν τῷ μεταξύ που εἶναι, ὡς
 5 μὴ ἀμα τῇ ἐκείνων κινήσει καὶ τὰς αἰσθήσεις κινεῖσθαι ὑπ’ αὐτῶν. ὡς
 γάρ ἐπὶ τῆς ἀφῆς τὰ μέλλοντα ἀψεσθαι, ὅτε φέρεται πρὸς ἄλληλα, οὕπω
 ἀπτεται ἄλληλων [εἰ] καὶ μὴ ἔστι τι τῆς ἀφῆς τότε, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν
 ἄλλων αἰσθήσεων ἔχειν οἷόν τε, καὶ ἐπ’ ἐνίαν γε φανερὸν τοῦτο. οὐ γάρ 10
 10 ὁ ψόφος εὐθὺς τῷ γενέσθαι που ἥδη πρὸς τῇ ἀκοῇ ἔστιν, ἀλλὰ μετὰ τὸ
 τοῦτο γοῦν οὐδὲ κατὰ ταύτὸν ἀκούσουσιν αὐτοῦ οἱ τε ἀπ’ ἐλάττονος ὄντες
 διαστήματις καὶ οἱ ἀπὸ πλείστονος· ὅστερον γάρ οἱ ἀπὸ πλείστονος. σημεῖον
 δὲ παρατίθεται τοῦ μὴ ἀμα γίνεσθαι τε τὴν πληγὴν καὶ ἀκούεσθαι τὸ τοὺς
 τῶν λεγόντων πορρωτέρω ἀφεστῶτας; ἀκούειν μὲν ψόφου τοῦ ἐκ τῆς φωνῆς, ἐ⁶
 15 μὴ ἀκούειν δὲ τὸ ῥῆθεν, διὰ τὸ ἐν τῷ μεταξύ [τουτέστι] μετασχηματίζεσθαι
 [τὰ γράμματα] τὰ ἐκ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν συγκειμένων
 λόγων γινόμενα ἐν τῷ ἀέρι σχηματα ύπὸ τῆς πληγῆς καὶ μὴ τοιούτους
 ἀφικνεῖσθαι τοὺς ψόφους πρὸς τὴν ἀκοήν, ὅποιοις αὐτοὺς οἱ λέγοντες ἐσχη-
 μάτισαν. εἴτε δὴ τῷ τὸ σχῆμα ὑπαλλάττεσθαι αὐτῶν ἐν τῇ φορᾷ εἴτε τῷ 10
 20 ἑκλύεσθαι τὸν τόνον τῆς πληγῆς, ὡς Στράτων λέγει (οὐ γάρ φησιν ἐν τῷ
 σγηματίζεσθαι πώς τὸν ἀέρα τοὺς διαφόρους ψόφους γίνεσθαι, ἀλλὰ τῇ
 τῆς πληγῆς ἀνίστητι), ἀλλ’ οὖν, ὅποτέρως ἀν γίνηται τὸ μὴ οὗτως
 ἀκούεσθαι, ὡς γίνεται ἡ φορά, [καὶ] τῷ ἐν τῷ μεταξύ διαστήματι, | δι’ οὐδὲ 266
 φέρεται, [τῷ] διαδέχεσθαι τὴν πληγὴν ἄλλον ἐξ ἄλλου ἀέρα τοῦτο γίνεται.
 25 Εἶπάν τὸ ταῦτα περὶ τοῦ ψόφου, περὶ τῶν ἄλλων αἰσθητῶν ὡς ὁμοίως

1 τὸ ομ. a prius τοσαῦτα MA: τοσού^ῷ V: τοσούτου P: τοσοῦτον Ta 1. 2 τοσούτων
 Thurot: τοσούτῳ M: τοσούτον TAPa: ἀκοῦσαι η̄ V 2 post prius γεύσασθαι add. η̄ ἐπὶ⁶
 τοσούτον TA (οιη. etiam M) χρόνου—γεύσασθαι οιη. VPa χρόνου δεῖ scripsi: χρόνου
 ἰδεῖν TA: χρόνου δεῖται M πρὸς οιη. T 3 οὖν οιη. T 4 πρὸ τοῦ οιη. A
 πρὸς] πρὸ a (corr. M) 4. 5 που—μῆ] spat. vii litt. V 6 ἀψεσθαι a: tangere T:
 ἀψεσθαι VAP οὕπω TVA: οὕτως P: τότε a 7 ei cum Usenero del. aut ei καὶ μὴ
 ἔστι πόρρω τῆς e. gr. scrib. aliquis tactus T ποτὲ A 8 ἄλλως A
 αἰσθῆσται Pa (corr. M) ἔχειν TVA: οιη. Pa: post οὖν τε M οὖν τε MAP (ον
 in rasura excidit P) a: οἰονται TV γε οιη. a 9 εὐθὺς Pa που ἥδη V: σπουδῆ
 APA: οιη. T 10 αὐτὰ a (corr. M) 11 κατ’ αὐτὸν a αὐτοῦ Thurot (T?):
 αὐτῆς VAPA: εὐθὺς M ἐλάττονες A 12 ὅστερον—πλείστονος οιη. A οἱ VP: οιη. a
 13 ἀκούειν T 14 τῶν οιη. a (babet etiam M) πορρώτερον ut vid. P
 15 τουτέστι APA: δεῖ T (διαστήματι Diels): οιη. V (del. Usener) σχηματίζεσθαι A
 16 τὰ γράμματα del. Usener litteras et compositum sermonem ex litteris et factus in aere T
 συγκ.] γινομένων V 19 εἴτε δὴ ΜΤΑΡ: ei δὲ δὴ V: εἴτε δὲ a τῷ τὸ (T)VP: τῷ M:
 τὸ Aa φροντὶ a (corr. M) 20 Στράτων] v. Diels, Berl. Sitzungsberichte 1893 p. 114
 22 οὖν οιη. T διπότερον a γένηται a τὸ Usener: τῷ Pa: τοῦ MVA
 22. 23 quod non sic audiatur T 23 ἀναφορά Pa καὶ TVA: ἀλλὰ Pa: αἰτία ἔστι M:
 delevi, sed fort. v. 22 διπότερον ἀν γίνηται τοῦ μὴ—φορά, ⟨αἴτιον⟩ scrib., cf. p. 276,6 Th.
 prius τῷ οιη. A 24 τῷ] τὸ V: del. Thurot τῆς πληγῆς a (τὴν πληγὴν etiam M):
 οιη. T δέρος T γίνεσθαι Pa 25 post ψόφου add. καὶ Pa

τοῖς ψόφοις γινομένων κατ' ἐνέργειαν αἰσθητῶν οὐδὲν διαπορεῖ, περὶ δὲ τῆς 266
ὄψεως καὶ τῶν ὄρωμένων ἀπορεῖ καὶ φησιν· ἀρα οὖν οὕτω καὶ τὸ σ
χρῶμα καὶ τὸ φῶς; οὐ γάρ δὴ τῷ πῶς ἔχειν τὸ μὲν ὄρα, τὸ
δὲ ὄραται, ὥσπερ ἵσα ἐστίν· οὐδὲν γάρ ἂν ἔδει που ἑκάτερον
εἶναι. διὰ τούτου πιθανῶς τὸ μὴ κατὰ σχέσιν τῶν ὄρώντων πρὸς τὰ
ὄρώμενα τὸ ὄραν γίνεσθαι συνίστησιν. ἐπειδὴ γάρ τὰ κατὰ σχέσιν τὴν
πρὸς ἄλληλα τοῖα ἡ τοῖα γινόμενα οὔτε κινήσεως οὔτε χρόνου δεῖται,
ὅτι μὴ εἰόν τε οὕτω λέγειν τὸ ὄραν γίνεσθαι πιθανῆς ἐπεχειρησεν ἀπὸ τῶν 10
πρός τι καὶ κατὰ σχέσιν τὴν πρὸς ἄλληλα ὄντων, ὅποια τὰ μὴ ποιᾶς θέσεως |
10 τῆς πρὸς ἄλληλα δεύμενα πρὸς τὸ τοιαῦτα εἶναι· οὐ γάρ οὕτως ἡ ἐνταῦθα 267
κείμενα ἵσα, ἄλλως δὲ ἡ ἄλλαχοῦ τεθέντα οὐκ ἵσα. οὐχ οὕτως ἐστὶ τὸ
ὄραν, ἄλλα δεῖται καὶ θέσεως ποιᾶς. πιθανῶς δέ, ὡς εἰπον, ἐπεχειρησεν·
οὐ γάρ πάντα τὰ κατὰ σχέσιν τὴν πρὸς ἄλληλα ἡ ὄντα ἡ γινόμενα ὄμοιάς
ἐστι· τὸ γάρ δεξιὸν τὴν σχέσιν ἔχει ἐν ποιᾳ θέσει. δεικνύς δὲ ὅτι μῆ
15 ἐστὶ κατὰ σχέσιν τὸ ὄραν, λέγει ὅτι τὰ μὲν ἵσα, ἔνθα ἀν ἦ, τὴν αὐτὴν
σχέσιν ἔχει πρὸς ἄλληλα· οὐ γάρ ἐνταῦθα μὲν ὄντα τὰ ἵσα ἵσα ἐστίν, μετενε-
χθέντα δὲ οὐκ ἐστιν, ἄλλα ἀν τε ἀμα ἦ ἀν τε κεχωρισμένα, τὰ ἵσα ἵσα
ἐστίν. ὄμοιάς καὶ τὰ ὄμοια. ἄλλα καὶ τὰ ἀνισα τοιαῦτα. οὐχ οὕτω 10
φησὶν ἔχειν καὶ τὴν κατὰ τὴν ὄψιν αἰσθησιν, ὡς μηδὲν αὐτῇ διαφέρειν
20 τὴν θέσιν τῶν ὄρωμένων καὶ τὸ διαστῆμα πρὸς τὸ ὄραν· οὐ γάρ πάντα τὰ
ἔρατὰ ὄρᾳ | οὐδὲ τὰ διπού δὴ ὄντα ἡ ὄπωσοῦν. τοῦτο δὲ λέγει συνη- 268
γορῶν πιθανῷ ὄντι τῷ δοκεῖν καὶ τὰ ὄρατὰ φέρεσθαι ἐπὶ τὴν ὄψιν,
ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα, * * * (οὐ γάρ ὡς τὰ ἵσα πρὸς ἄλληλα ἔχει, οὕτω
καὶ πάντα τὰ πρός τι· τὸ γάρ δεξιόν, ὡς εἰπον, ποιᾶς θέσεως χρείαν ἔχει
25 πρός τι σὸν, ὄμοιάς καὶ τὸ ἐμπροσθεν καὶ τὸ διπισθεν καὶ τὸ ἀνωθεν καὶ τὸ
κάτωθεν), ἀλλ' ὡς οὐ τούτων τῶν πρός τι δυναμένης τῆς ὄψεως εἶναι,

1 γιγνομένων α: γινομένοις V οὐδεὶς ε corr. ut vid. P, a (corr. M) ἀπορεῖ Pa:
dubitat T 1. 2 περὶ—ἀπορεῖ καὶ ομ. a (habet etiam M) 2 οὖν οι. T
3 ἔχει V 4 ισόν V: in que T ἀν οι. Arist. codd. LSU 5 διὰ TV:
διὰ γάρ APA τοῦ V: τοῦτο TAPa ante τὸ add. πρὸς TVP 5—9 τῶν—
σχέσιν οι. A 6 γάρ οι. a 7—9 prius τοῖα—ἄλληλα οι. V 7 bis οὗτο
Thurot: οὐδὲ Pa 9 τὴν P: οι. a διπούτα V: etiam T διπούτα τὰ μῆ
2 αὐτῆς V θέσεως TV, coni. Usener: διαθέσεως APA 10 δεύμενα MTP:
δεῖται V: ἐσόμενα Αα τὸ V: τὰ APA εἶναι V: οι. TAPa οὐ γάρ οὕτως
ἡ V: ταῦτα γάρ οὐχ οὕτω τὰ APA: hec quidem non ut nequaquam T 11 οὐχ οι. Pa
οὕτως] tamquam T ἐστὶ Thurot: ἐτι libri post ἐτι add. καὶ V 12 θέσεως
Usener: αἰσθήσεως libri ποιᾶς] aliqualiūer T εἰπεῖ ut vid. T ἐπεχειρησεν
Αα (cf. v. 8): ἡπόρησεν TVP: ἡπόρει prius P 13 prius ἡ οι. Pa 14 ἐστὶ¹
οι. T dextrum enim secundum habitudinem in aliquali positione existens T cf. v. 24
et p. 277,2 Th. et Alex. De an. II 143,13 ss. Br. Quaest. p. 16,13 ss. Br. δείχνυσι T
δὲ V: οι. TAPa 15 λέγων T ἡ] εἴη V 16 μὲν Usener: μόνον libri
16—18 μετενεχθέντα—ἵσα ἐστίν οι. Pa (habet etiam M) 17 alt. ίσα οι. T
18 post οὕτω add. δὲ Thurot 19 κατά] καὶ V ὄψιν οι. a (habet etiam M)
22 τῷ] τὸ VP 23 post ἄλλα add. ίσα M (an αἰσθητά?) καὶ οὐχ ὡς τοῦ
ὄραν οὐκ διπού τῶν πρός τι supplet Thurot 25 post διπούτα add. δὲ Ta
26 τὸ Αα: οι. VP

ἄς γε οὐδὲν δέεται θέσεώς τε καὶ διαστήματος, ἐπεὶ ἐν σχέσει γε ποιᾷ αὐτῷ 268
δοκεῖ καὶ τὸ ὄρāν εἶναι τοῦ τε ὄρῶντος καὶ τοῦ ὄρωμένου. ἡ δέεται μὲν
τὸ ὄρāν σχέσεώς τινος, οὐ μὴν ἐν τῇ σχέσει τὸ ὄρāν (τὸ δὲ δεξιὸν ἐν τῇ 10
σχέσει). ἀλλὰ καὶ δύναμίν τινα εἶναι τὴν ἀντιληπτικὴν τῶν ὄρωμένων.
5 ἀνευ γάρ ταύτης οὐδὲν ὑφελος πρὸς τὸ ὄρāν τῆς σχέσεως. διὸ τὸ μὲν ἐν
τῷ διαφαίνειν καὶ κατὰ σχέσιν, τὸ δὲ ὄρāν οὐκέτι κατὰ σχέσιν. | 269

Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ διαπορῆσας λέγει· ἡ περὶ μὲν τὸν ψόφον
καὶ τὴν δσμὴν τοῦτο συμβαίνειν εὔλογον. ὁσπερ γάρ ὁ ἀὴρ καὶ
τὸ ὄντωρ συνεχῆ μέν, ἀλλ' ὅμως μεμέρισται τούτων ἡ κίνησις.
10 διὸ καὶ ἔστι μὲν ὡς τὸ αὐτὸ ἀκούει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ὄντερος καὶ
δσφραίνεται, ἔστι δὲ ὡς οὕ. βούλεται δὲ διὰ τούτων διαφοράν τινα
δεῖξαι πρὸς τὰς ἄλλας αἰσθήσεις τῆς ὄψεως, καὶ διὰ ἐπ' ἐκείνων μὲν ἀληθὲς
τὸ πρὸ τοῦ εἶναι πρὸς τῇ αἰσθήσει τὰ αἰσθητὰ φέρεσθαι πρὸς αὐτὴν καὶ ὁ
χρόνον τινὰ ἐν μέσῳ τῆς φορᾶς αὐτῶν γίνεσθαι, ἐπὶ δὲ τῶν ὄρατῶν οὐχ
15 οὕτω. λέγει δέ· δ τε ἀὴρ καὶ τὸ ὄντωρ, τὰ μεταξὺ τῆς τε ἀκοῆς καὶ
τῆς δσφράγεως, δι' ὧν τὸ τε ἀκούειν καὶ τὸ δσφραίνεσθαι γίνεται αὐτῶν
πασχόντων καὶ κινημένων ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν, ὅμοιας ἀλλήλοις συνεχῆ
ἐστι, τὸ μὲν ὄντωρ δηλούντι τῇ ὄνται, ὁ δὲ ἀὴρ τῷ ἀέρι (σώματα 10
γάρ, καὶ ὁσπερ ὁ ἀὴρ συνεχῆς ἑαυτῷ, οὕτω καὶ τὸ ὄντωρ ἑαυτῷ),
20 αἱ μέντοι κινήσεις αἱ ἐν αὐτοῖς γινόμεναι μεμερισμένως καὶ κατὰ
μέρος γίνονται, πρώτου τοῦ πρώτου μέρους διατιθεμένου ὑπὸ τῶν 270
αἰσθητῶν, εἰδ' οὕτως διαδόσεως τῆς κατὰ τὴν κίνησιν γινομένης, ἀεὶ ὑπὸ¹
τοῦ πρώτου παθόντος μορίου πάσχοντος; τοῦ μετ' αὐτὸ καὶ οὕτω τοῦ πάθους
καὶ τῆς κινήσεως μέχρι τῶν αἰσθητηρίων διαδιδομένης. καὶ δὴ ὁ μὲν τις
25 πρῶτον ἀκούει τοῦ αὐτοῦ φόφου, ὁ δὲ ὄντερον, ὁ μὲν κατὰ τὸ πρῶτον ε

1 ἀς γε] velut T οὐδεῖς a δέεται MVAP (*indiget* T): λέγεται a θέάσεως P:
διαθέσεως; a (ut vid. M) σχέσεις γε om. T ποιᾷ αὐτῷ Ta: ποιᾳ αὐτῷ P: αὐτῷ ποιᾳ V: αὐτῷ
ποιᾳ A 2 ridenti sed et visibilis T ἥ] ει P: καὶ a 3 τὸ δὲ δεξιὸν] aut T
4 δεῖ post καὶ add. Thurot, sed v. Usener l. c. p. 438^a 5 ταῦτα V τῇ σχέσει A
alt. τὸ] τὰ (hec, corr. hoc Thurot) T, fort. relatum ad τῶν ὄρωμένων 6 διαφανεῖ a
7 καὶ om. T ἥ] ει T 8 γάρ TP (Arist.): γάρ καὶ VA 9 ἀλλ'—
τούτων] ἀλλ' ὅμως μ. ἀμφοτέρων Arist. codd. LSU (cf. p. 129,2): μεμέρισται δ' ἀμφοτέρων
Arist. codd. EMY 10 post ἀκούεις add. et T δ ὄντερος] διστερος P
11 ώς om. T alt. δὲ om. Pa 12 ante τῆς add. καὶ A 13 τὸ om. a
αὐτὴν A(T): αὐτὰ V: αὐτὸν Pa 14 ἐπὶ om. T 15 δὲ] δὴ TPa δ τε
scripsi: ἐτε MT: διτι V: δόπτε APa τὰ om. a (habet etiam M) τε om. A
17 post αἰσθητῶν add. εἰδ' οὕτω διαδόσεως τῆς κατὰ τὴν κίνησιν Pa (om. etiam M) v. 22
ὅμοιας om. M 18 ante δέρι add. ἐν V σῶμα V 20 alt. αὶ TV: καὶ APa:
om. M κίνησις V γινόμενοι V μεμερισμέναι a 20. 21 κατὰ μέρος
om. T 21 μέρη V πρώτου τοῦ πρώτου VΛ(T): πρὸ τοῦ τοῦ πρώτου P: τοῦ πρώτου M:
πρὸ τοῦ a μέρους om. V διατιθεμένων Va (corr. M) 22 εἰδ'—κίνησιν
hic om. Pa (habet etiam M), cf. ad v. 17 τῆς διαδόσεως M τὴν om. V
post κίνησιν add. δόμοις M post γινομένης add. καὶ M 22. 23 semper a prima
parte ad eam que post, et sic T 23 post alt. τοῦ add. καθ' αὐτὸ a (om. etiam M)
μεθ' (?) P 24 μέγρις P τῶν αἰσθητηρίων M: τῶν αἰσθητῶν VAPa: sensum T
25 πρῶτος et διστερος conicio (πρῶτος T)

κινούμενον μόριον ὥν ἡ τοῦ ἀέρος ἡ τοῦ ὅδατος πρῶτος, ὁ δὲ κατὰ τὸ 270
ὅστερον ὄπιος. τοῦ δὲ ἀμφοτέρων, τοῦ τε ὅδατος καὶ τοῦ ἀέρος, δὲ ὥν
γίνεται τὸ τε ὀσφραίνεσθαι καὶ τὸ ἀκούειν, τὸ πάθος καὶ τὰς κινήσεις τὰς
ἀπὸ τῶν ἀκούστων καὶ ὀσφραντῶν διηγῆσθαι καὶ κατὰ πλείω γίνεσθαι
5 μόρια ἀμα σημεῖον παρατίθεται τὸ πλείους αἰσθάνεσθαι τῶν αὐτῶν, καὶ 10
τοὺς μὲν πρώτους, τοὺς δὲ ὄπιούς. διὸ καὶ πῶς μὲν τοῦ αὐτοῦ ἀκούουσι
τε καὶ ὀσφραίνονται, ἔστι δὲ ὡς οὐ τοῦ αὐτοῦ.

Γράφεται | καὶ οὕτως· ὕσπερ γάρ ὁ ἀήρ καὶ τὸ ὅδωρ συνεχῆ μέν, 271
μεμέρισται δὲ ἀμφοτέρων ἡ κίνησις. καὶ οὕτω λέγοι ἀν τῷ * * *
10 ὕσπερ γάρ ὅδωρ καὶ ἀήρ, καὶ τὸ ὅδωρ δὲ παρατίθεται, διτι ὀσμὴ καὶ δὲ ὅδατος.
τὸ μὲν οὖν τὸ μόρια κατὰ κίνησιν γίνεσθαι τοῦ τε ἀέρος καὶ τοῦ ὅδατος 5
ἐν ταῖς τῶν αἰσθητῶν διαδόσεσιν ὄμοιον (διὸ καὶ ἀμφοτέραι αἱ αἰσθήσεις
ἐν χρόνῳ τῶν αἰσθητῶν ἀντιλαμβάνονται). διαφορὰ δὲ τῆς ἐπὶ τῶν ψόφων
καὶ τῆς ἐπὶ τῶν ὀσφραγητῶν κινήσεώς ἔστιν, διτι ἐπὶ μὲν τῶν ὀσφραντῶν τὸ
15 πρῶτον κινηθὲν ὑπὸ τῆς ὀσμῆς μόριον φυλάσσον ἐν αὐτῷ τὸ πάθος δια-
δίδωσι καὶ τῷ μεθ' αὐτῷ (διὸ εἰ καὶ πρῶτοι οἱ πλησίον τῆς ὀσμῆς 10
ὕσφραντο, ἀλλὰ καί, διτι οἱ πόρρω ἀντιλαμβάνονται τῆς ὀσμῆς, καὶ οἱ
πλησίον ἔτι μένουσιν ὀσφραίνομενοι), ἐπὶ δὲ τοῦ ψόφου οὐχ οὕτως, ἀλλὰ
μεταδίδοται ὑπὸ τοῦ πρώτου μέρους τῷ μετ' αὐτῷ ἡ κίνησις, οὐ μένουσα
20 ἐν τῷ | πρώτῳ κινηθέντι μέρει. διὸ ἀλλοτε ἀλλοι εἰςὶν οἱ ἀκούοντες. 272
ἔοικε γάρ τὸ μὲν φορῆ μᾶλλον αὐτῶν, τὸ δὲ ἀλλοιώσει.

Εἰπὼν δὲ τὸ ἔστι μὲν ὡς τὸ αὐτὸ ἀκούει ὁ πρῶτος καὶ ὁ

1 ὧν ομ. a πρῶτος ΤΑ, πρῶτη VP: πρῶτον a post δὲ add. καὶ Αα
τὸ] τοῦ V 2 ὄπιος] posterioris T δὲ διτι coni. Thurot ἀμφοτέρου Pa
3 τὸ πάθος καὶ VA: passum T: καὶ Pa: τὰ πάθη καὶ aut τὸ πάθος καὶ τὴν κίνησιν τῆς
exspecto, cf. p. 124,11. 131,7 5 ἀμα] ἀλλο V παρατίθενται a
6—8 αὐτοῦ—ὅδωρ ομ. a (αὐτοῦ—αὐτοῦ habet M) 7 ὡς; VAP: καὶ M: ομ. T
8 δ ἀήρ καὶ τὸ ὅδωρ P: ὅδωρ TVA συνέχει A 8. 9 συνεχῆ — κίνησις
ομ. M, sed in superiori mg. habet ὕσπερ γάρ τὸ ὅδωρ καὶ δ ἀήρ συνεχῆ μὲν ἀλλὰ ὅμως
μεμέρισται ἀμφοτέρων ἡ κίνησις 8 μὲν P (de M cf. supra): ομ. TVA: spat. vi
litt. a 9 de textu v. ad p. 128,9 δὲ Pa(T): δ' A: διτ' V ἀμφότεραι
P: ἀμφότερα a ἡ κίνησις Thurot: αἱ κινήσεις libri λέγοι ἀν V: dicit T:
λέγει ποιῶν A: λέγει ποιῶν Pa τῷ ομ. T spat. vi litt. M a, iii vel iv litt.
A: lacunam non significant TVP 10 alt. καὶ ομ. T et fit per aquam T
(ὅδατος γίνεται) Thurot) 11 τὸ] τῷ M κατὰ μόρια τὴν κίνησιν conicio (sim.
Thurot) cf. v. 4 et p. 128,20 12 ὄμοια Pa αἱ ομ. V 13 ἐν τῷ
χρόνῳ Pa διάφορον A post ἐπὶ add. τῆς A τὸν ψόφον V
14 τῆς ἐπὶ M: ἐπὶ τῆς VAPa ὀσφρητικῶν a: ὀσφραντῶν conicio alt. ἐπὶ ομ. a
(habet etiam M) ὀσφραντῶν A: ὀσφρητῶν VPa 15 ὄμοια P αὐτῷ VPa:
ἴσαντῷ A 16 μεθ' αὐτῷ (!) P: μετ' αὐτῷ TVA: μεθ' ίσαντῷ a εἰ ομ. a
πρῶτοι VA: primum T: πρώτως Pa 16—18 τῆς ὀσμῆς—πλησίον ομ. Pa
16 τῆς ὀσμῆς MTV: τῶν ὀσμῶν A 17 ὕσφραντο V: ὕσφρανται A (M. teste Thuroto):
ὅσφραντον M: odorant T (ὅσφραίνονται Thurot): ὕσφροντο conicio ἀλλὰ καὶ διτι MTA:
ἀλλ' διτι καὶ V: ἀλλὰ καὶ Thurot 19 μεταδίδωται a μέρους ομ. V
20 ἀλλοι ονι. Thurot alii alias T 22 τοῦ αὐτοῦ M, sed cf. p. 130,4 et
p. 128,10 alt. δ VΛ: ομ. Pa

ὅστερος καὶ δισφραίνεται, ἔστι δὲ ὡς οὕ, πρὸ τοῦ λέγειν πᾶς ἐπὶ τῆς 272
ὄψεως ἔχει καὶ διὰ μὴ ὄμοιώς ἐπὶ τούτων, λεγομένην τινὰ ἀπορίαν περὶ ε
τῶν αἰσθήσεων ἴστορεῖ, ἡς δεῖξει λύσιν οὖσαν τὴν προειρημένην τὴν ἔστι
μὲν ὡς τὸ αὐτὸν ἀκούει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ὅστερος καὶ δισφραίνεται,
5 ἔστι δ' ὡς οὕ. τοῦ γάρ ἀπορούμένου τούτῳ λύσιν χρήσεται. ή δὲ ἀπορία
τοιαύτη δοκεῖ· ἀδύνατόν φησιν (ἄλλον) ἄλλωφ τὸ αὐτὸν ἀκούειν ἡ ὄραν ἡ 10
δισφραίνεσθαι. εἰ γάρ οἱ κεχωρισμένοι ἀλλήλων κατὰ ταῦτα εἰνεν ἀντι-
λαμβανόμενοί τε καὶ αἰσθανόμενοι ἐνός τινος καὶ τοῦ αὐτοῦ κατ' ἀριθμόν,
εἴη ἄν ἔκεινο τὸ οὖ αἰσθάνονται αὐτὸν αὐτοῦ χωρίς, | εἰ κατὰ τὸ αὐτὸν 273
10 ἐν τοῖς διαφέρουσιν εἴη τόποις. ἡς ἀπορίας παρατίθεται τὴν λύσιν λέγων
τοῦ μὲν πρώτου κινήσαντος τὸ μεταξύ, εἴτε ὄνδωρ μεταξὺ εἴτε ἀλήρ εἴη,
ἀπαντας τοῦ αὐτοῦ κατ' ἀριθμὸν αἰσθάνεσθαι· εἰ γάρ εἴη κώδων ἡ ἡχοῦσα,
ταύτης πάντας ἀκούειν μετέοις οὔσης, εἴτε λιθανάτος ὁ θυμιώμενος, τούτου ἥ
πάντας δισφραίνεσθαι, εἴτε πῦρ εἴη τὸ θερμαῖνον ἡ ὄρώμενον, καὶ τούτου
15 πάντας τοῦ αὐτοῦ αἰσθάνεσθαι τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ θερμαινομένους διὰ τῆς ἀφῆς
ἡ τοὺς ὄρῶντας αὐτό· δι' οὖ δὲ ἡ ἔκεινων ἀντιληφίς, οὐκέτι τοῦτο πᾶσι
ταῦτὸν κατ' ἀριθμὸν εἰναι, ἀλλ' ἔχαστρος ἄλλο τὸ προσεγένεται καὶ ίδιον μέρος τοῦ 10
ἀέρος ἡ τοῦ ὄντος, δι' οὖ μεταξὺ ὄντος ἡ ἔκεινων ἀντιληφίς· εἰδει γάρ μόνον
ταῦτο τοῦτο. τὸν γάρ αὐτὸν κατ' εἶδος ψόφον ἡ τὴν αὐτὴν δισμὴν ἡ τὸ
20 θερμὸν κατ' | εἶδος παθόντα ταῦτα διαγέλλει τε καὶ διαδίδωσι ταῖς αἰσθήσῃς 274
σεσιν, ἀλλγ κατ' ἄλλο μόριον αὐτοῦ. οὕτως δὲ γινομένης τῆς τῶν αἰσθητῶν
ἀντιληφεως, οὐδὲν ἄτοπον ἀμα τοὺς αὐτοὺς τὸ αὐτὸν καὶ δισφραί-
νεσθαι καὶ ἀκούειν τοῦ αὐτοῦ, καὶ ὑγείες τὸ προειρημένον τὸ ἔστι μὲν ὡς ἥ
τοῦ αὐτοῦ αἰσθάνεσθαι, ἔστι δ' ὡς οὕ.

25 Διό, φησίν, οὔτε σώματα ταῦτα, λέγων τὰ αἰσθητά, τὸν ψόφον,
τὴν δισμήν, τὸ χρῶμα, τὴν θερμότητα, ἀλλὰ πάθη καὶ κινήσεις, οὔτε χωρὶς
σώματος· τούτου γάρ καὶ ἐν τούτῳ πάθη. διὸ πάσχοντος τοῦ μεταξὺ
σώματος καὶ διατιθεμένου πως ὑπὲρ τῶν αἰσθητῶν αἱ κατὰ τὰς αἰσθήσεις 10

2 ἐπὶ ταῦτη vel (ώς) ἐπὶ conicio περὶ TVPa (Arist.): ἐπὶ MA 3 δόξει a
τὸ προειρημένον τὸ conicio, cf. v. 5 τούτῳ ετ. v. 23 4 τοῦ αὐτοῦ M alt. δ VA:
om. Pa 5 ταῦτη M 6 ἄλλον εκ Arist. add. Thurot prius ἡ] καὶ T Arist.
codd. EMY alt. ἡ] καὶ Arist. 7 ταῦτὸν a: τοῦτο ἀν T A: τοῦτο VP
post ταῦτὸν add. τούτων a post εἰεν add. δν VP 8 τοῦ αὐτοῦ Thurot (idem T):
αὐτοῦ τοῦ VAPa 9 αἰσθάνονται MV, e corr. P: αἰσθάνεται Aa, prius P
idem a se ipso T αὐτοῦ VAA 10 διαφόροις A εἴη] fiunt T
ἀπορίαν V λέγων om. Pa 11.12 primum quidem movens intermedium, cum sit inter-
medium aqua sive aer, omnes T 12 ἀπαντα V εἴη κώδων] fiunt T 12.13 ἔχουσα
ταῦτα Pa (corr. M) 13 πάντα Aa 14 πάντως P δισφραίνεται P 15 ἀπ'
αὐτῶν V 16 διὸ οὐδὲ TAP¹ 17 εἰναι] ἔστι ex T Thurot, sed v. ad p. 53,27, et
v. 12 ss. infinitivos mutavit T τὸ] τε V 18 ἡ MTAP: om. Va ἡ om. V
19 ταῦτὸν a τοῦτον VA alt. ἡ VP^{2a}: om. TAP¹ 19.20 τὸ θερμὸν κατ' εἶδος TPa:
κατ' εἶδος τὸ θερμὸν A: τὸ θερμὸν V: an τὸ (αὐτὸν) θερμὸν? 20 ταῦτα] sc. τὰ μεταξὺ
21 ἀλλ' ἡ V 22 ἀμα τοσούτους conicio prius καὶ om. Pa 23 τοῦ αὐτοῦ om. T
προκείμενον A 24 τοῦ] αὐτοῦ V αἰσθάνεται conicio 25 διὸ a: δι' ὡν TVAP
ταῦτα om. V post ταῦτα add. δεῖ M λέγειν Ma ἔσθητα V 26 οὕτε P^{3a}:
οὖ VATP¹: οὐδὲ Arist. EMY 27 ante ἐν add. τὰ a 28 αἱ] οὖ A

ἀντιλήψεις. εἴτε γάρ σώματα ἦν τὰ ὡν αἰσθανόμεθα, οὐχ οἶν τε ἀν τὸν πλείους τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνὸς κατ' ἀριθμὸν αἰσθάνεσθαι ἄμα (ἢν γάρ *ἄν*) αὐτὸν αὐτοῦ χωρὶς τὸ αἰσθητόν, εἰ σῶμά, γε ὃν ἄμα ἐν πλείσιν ἐγίνετο καὶ διαφέρουσιν), εἴτε | ἀνευ σώματος, πάλιν οὐχ οἶν τε αὐτῶν τὴν 275 5 ἀντιληφιν γίνεσθαι. ή γάρ κίνησις, δι' ης ἡ ἀντιληφις, σώματος, ἀλλὰ καὶ ή διαίρεσις μεγέθους, καθ' ἓν διαίρεσιν συνδιαιρουμένων τῶν παθῶν τῷ σώματι τῶν αὐτῶν πλείους αἰσθάνονται. τῷ γάρ πάθη εἶναι καὶ κινήσεις τὰ αἰσθητὰ ἐν σώματι γινομένα, τούτῳ πλείους ἄμα αὐτῶν αἰσθάνονται, 5 ἄμα πασχόντων τῶν σωμάτων ὑπὸ τῶν ποιούντων τὰ πάθη κατὰ διαφέροντα 10 μόρια.

p. 446b27 Περὶ δὲ τοῦ φωτὸς ἄλλος λόγος· τῷ εἶναι γάρ τι τὸ φῶς ἔστιν, ἀλλ' οὐ κίνησίς τις. δλως.

Εἰπὼν περὶ μὲν τὸν φόφον καὶ τὴν δσμὴν εὐλόγως συμβαίνειν τὸ ταῦτα πρὸ τοῦ τὴν αἰσθησιν κινεῖν ἐν τῷ μεταξὺ γίνεσθαι τῷ κινήσεως 10 15 καὶ φορᾶς καὶ διαδόσεώς τενος τοῦ αἰσθητοῦ διὰ τοῦ μεταξὺ τοῦ συνεχοῦς σώματος γινομένης τὴν ἀντιληφιν αὐτῶν καὶ τὴν αἰσθησιν γίνεσθαι (διὸ καὶ ἐν χρόνῳ ἡ τούτων αἰσθησις), οὐχ ὅμοιας φησίν οὕτω γίνεσθαι καὶ τὸ φῶς ἐν τῷ | διαφανεῖ καὶ τῷ μεταξὺ σώματι τοῦ τε ἀφ' οὐ τὸ φῶς καὶ 276 τῆς ὄψεως. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ χρώματος.

20 p. 446b27 Τῷ γάρ ἐνεῖναι τι τὸ φῶς ἔστιν, ἀλλ' οὐ κίνησίς τις.

*Εστι δὲ δ λέγει δτι οὐχ ὡς ἐπὶ τοῦ ψόφου καὶ τῆς δσμῆς κινούμενον τὸ μεταξὺ σῶμα κατὰ διαδόσιν τοῦ πάθους, ἄλλοτε ἄλλου τοῦ πάσχοντος ὁ

1 ἀντιληφις A post ἀντιλήψεις add. γίνεται P, γίνονται a εἴτε γάρ VA: si enim T: οὗτε γάρ εἰ Pa οὐχ V: om. TAPa 1. 2 ἢν πλείους scripsi (cf. v. 8): ἢν πλείω V: ἢν πλείω ὡς T: ἢ πλείω ὡς AP'a: ἢ πλείονας P² 2 ἀν add. Thurot 3 αὐτοῦ libri γε TV: τε APa δὲ MTA: ὧν V: ἢν Pa ἐγένετο a 4 διαφέρει A εἴτ' TVA: οὖτ' Pa οὐχ V: om. TAPa ante αὐτῶν add. esse T 5 prius ἡ Pa: om. VA σῶμα T 5. 6 καὶ τὸ] καθ' ἢν A 6 μεγέθους—διαίρεσιν om. A διαίρεσιν MVP: διαιροῦσι a συνδιαιρουμένων MTAP (sed συν in ras. P²): συνδιαιρουμένου V: spat. v litt., tūm διαιρουμένων δὲ a 7 τῷ—κινήσεις] et passiones enim esse motus esse T 8 σώματι] τῷ στόματι V 9 ἄμα] vel T post κατὰ add. τὰ A 11 ἐνεῖναι ex v. 20 et p. 132,8 conicio (sic Arist. cod. P, inesse T, sed hac praepl. saepe instrumentalem vertit) τι om. T 12 τὸ φῶς AP Arist. codd. LPSU (cf. v. 20): φῶς V (Arist. EMY) cum δλως ad sequens enuntiatum pertineat, patet lemma decurtatum esse τις om. Arist. codd. EMYU 13 ἀλόγως V 13. 14 τὸ ταῦτα P: τοσαῦτα V: τὰ τοιαῦτα A: ταῦτα a: hoc T 14 ἐν τῷ] τὸ M alt. τῷ TVA: τὸ P: τῆς a 16 ante prius τὴν add. et sicut T αὐτῶν bis habet V 17 καὶ om. T 18 οὖν VA: οὐ ἔστι T: οὐ τί Pa 19 λόγος TPA: om. VA 20 ἐνεῖναι A (cf. ad v. 11): ἐν εἶναι P: οὐ εἶναι TV 22 τὸ om. a (habet etiam M) κατὰ διαδόσιν] μεταδιδόσαι P ἄλλοθι coni. Thurot cf. p. 129,20

αὐτοῦ μέρους ὄντος, τῆς αἰσθήσεως αὐτῶν αἴτιον γίνεται, οὗτω δὲ καὶ ἐπὶ 276 τοῦ φωτὸς καὶ τῶν ὄρατῶν. οὐ γάρ διὰ κινήσεως ὁ ἀὴρ καὶ τὸ διαφανὲς φωτίζεται, ἀλλ' ἀθρόον ἐκ δυνάμει διαφαγοῦς ἐνεργείᾳ διαφανὲς γίνεται καὶ πεφωτισμένον, ἔχον ἐξ οὐκ ἔχοντος γινόμενον, οὐ διὰ τὸ λαμβάνειν τε καὶ 10 5 κινεῖσθαι. σχέσει γάρ καὶ παρουσίᾳ τῇ τοῦ φωτίζοντος πρὸς τὸ πεφυκός φωτίζεσθαι τὸ φῶς, ὡς ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἴρηται. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ εἰρημένον ἐκεῖ τὸ 'παρουσίᾳ | πυρὸς ἡ τοῦ φωτίζειν πεφυκότος ἐν δια- 277 φωνεῖ', ἣν παρουσίαν διὰ τοῦ ἐνείναι ἐδήλωσεν. ὡς γάρ τὸ δεξιόν τινος οὐ διὰ κινήσεως δεξιὸν γίνεται οὐδὲ διὰ γενέσεως, ἀλλὰ τῇ τοῦ πρὸς δ 10 δεξιόν ἐστι ποιᾷ σχέσει πρὸς αὐτὸν ἀθρόως οὐκ ὃν πρότερον δεξιὸν γίνεται δεξιόν, οὗτω καὶ τὸ δυνάμει διαφανὲς ἐνεργείᾳ γίνεται τοιοῦτον ἀθρόως 5 μεταβάλλον τῇ τοῦ φωτίζειν πεφυκότος αὐτὸν πρὸς αὐτὸν σχέσει ποιᾷ. πᾶν γάρ ὅσον δύναται ὑπὸ τῆς τοιαύτης σχέσεως τοῦ φωτίζοντος ἐνεργείᾳ γενέσθαι διαφανὲς καὶ πεφωτισμένον ἀθρόως φωτίζεται, οὐκ ἀρέσμενον πρῶτον ἀπὸ 15 τοῦ πλησίον τῷ φωτίζοντι καὶ κατὰ διάδοσιν καὶ κίνησιν ἐν χρόνῳ ἐπὶ τὰ 10 πορρωτέρω μέρη διεῖσθαι, ὡς εἰχεν ἐπὶ τοῦ ψόφου καὶ τῆς δσμῆς.

"Ο δὲ πρῶτον ὡς δυνάμενον λέγεσθαι περὶ τοῦ ὄραν εἶπε, νῦν αὐτὸς τοῦτο κατασκευάζει εἰς τὸ δὲ τοῦτο διὰ βραχέων περὶ [τε] τὸ εἰρημένον παραμυθεῖσθαι | δι' ἄλλων τινῶν διτι μὴ ἀδύνατον. οὐδὲ γάρ ἐπὶ κινήσεως, 278 20 φησί, πάσης ὄμοιώς ἔχει. οὐ γάρ ὄμοιώς ἡ τε ἀλλοιώσις ἔχει καὶ ἡ φορά, τουτέστιν ἡ κατὰ τόπον κίνησις, γίνεται, τοῦ φερομένου πρῶτον ἐν τῷ μεταξὺ γινομένου. φορᾶς δὲ ἔσικε καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ ψόφου γινομένη κίνησις, ὄμοιώς καὶ ἡ κατὰ τὴν ὅσφρησιν. διὸ εὐλόγιας αἱ τούτων ἀντιλήψεις ἐν 5 25 χρόνῳ· γεγονότος γάρ τοῦ ψόφου οὐδέπω ἀντιληφθεῖς, καὶ τοῦ ὅσφραντοῦ δύντος; θεν οἰόν τέ ἐστιν αὐτοῦ δσφραίνεσθαι, οὐδέπω αὐτοῦ ἡ ὅσφρησις

1 αὐτῶν] αὐτὸν A γίνεται Thurot (sī T corr. sī Thurot): γίνεσθαι VAPa δὲ om. T
 3 totum potentia dyasianum actu T ἐξ] εἰς V post διαφανὲς add. δν V
 4 ἔχον TVPa: ἔχον καὶ A: οὗτως M γινομένου Pa 5 καὶ παρουσίᾳ P: οὐκ οὐσία TAA: ἔκουσία V φωτίζονται A πρὸς MTVP: om. Aa 6 post φῶς add. est T Περὶ ψυχῆς] B 7 p. 418b 16 7 πυρὸς] φωτὸς a (corr. M)
 8 ἤνπερ οὐσίαν A (quam quidem substantiam T) ἐνείναι MTAP: Εν εἰναι V: εἰναι a (Arist.) 9 γενέσεως εχ κινήσεως corr. P δὲ] τὸ a (corr. M) 10 γίνεται Pa: νῦν ἔσται VA: εἰν T 11 post οὗτω add. δὲ A 12 τοῦ φωτίζειν πεφυ in foramine perierunt, suppl. m. rec. τοῦ ἐνεργείᾳ φωτίζειν π (?)P alt. αὐτὸν] αὐτὰ V: αὐτῶν P 13 ως τοῦ φωτ. ἐν. perierunt, ως τοῦ φωτὸς ἐνεργείᾳ γι m. rec. P 14 ἀθρόαν A πρῶτα V 14. 15 ἀπὸ τοῦ—φωτἱ suppl. m. rec. P, in quibus male πλησιάζειν 15 ἐπι] καὶ Pa (corr. M): postea T 16 δεξιὸν P εἰχεν—φωτἱ recte suppl. m. rec. P 17 δὲ] καὶ V impossibile T (om. ως) post νῦν add. autem T αὐτὸν a 18 ad hoc autem quod brevia T ως δέον τοῦτο conicit Diels βραχέος Pa παρά a (corr. M) τε del. Thurot (om. T?) 19 παραμυθεῖται Pa ἀδυνάτοις TA οὐδὲ] οὐ T μν'
 20 alt. ἔχει om. T, 21 κίνησις, (ῆτις) conicio πρῶτα V 22 γινο P: γινομένη a φορᾶς MTAP: φορᾶς V: διαφέρειν a 23 ὄμοιώς] sed T τὴν VP: om. Aa ἀλλόγιας V 25 post θεν add. εἰ P ἔστιν om. a prius αὐτοῦ fort. del. ἡ αὐτοῦ a

εστιν, ἀλλὰ χρόνου δεῖται. διὸ οὐχέτι φησὶ τὴν κατὰ ἀλλοίωσιν κίνησιν 278
διμοίως γίνεσθαι ἐπὶ πάντων τῇ φορᾷ· ἐνδέχεται γάρ ἀθρόον τι 10
ἀρκασθαι τῆς ἀλλοιώσεως πᾶν, καὶ μὴ τὸ ἡμισυ αὐτοῦ μηδὲ τὸ μόριον
πρῶτον, ὡς γίνεσθαι μὲν καὶ ταύτην ἐν χρόνῳ. οὐδὲ γάρ εἰ ἀθρόον ἤρξατο
5 τῆς ἀλλοιώσεως τε καὶ τῆς πήκεως, ἥδη καὶ εὐθὺν τῷ ἄρκασθαι πέπηγε τὴν 279
πῆκεν ἦν πήγνυται, αλλὰ χρόνου δεῖται.

Εἰπὼν δὲ μὴ κατὰ τὴν τῶν μερῶν διάδοσιν τὴν ἀλλοίωσιν γίνεσθαι
πάντως (εἶναι γάρ τι μέγεθος ἀθρόως ἀρχόμενον), προστίθησιν διτὶ ‘καὶ
ἐπὶ τούτων μέντοι, εἰ πολὺ εἴη τὸ ἀλλοιούμενον οἷον τὸ θερμαινόμενον ἢ 5
10 πηγανόμενον, οὐ πᾶν ἄμφι ἄρχεται, ἀλλὰ τὸ ἔχομενον ὑπὸ τοῦ ἔχομένου
μέρους πάσχει τε καὶ ἀλλοιοῦται, ἀλλ’ οὐ πᾶν ἀπὸ τοῦ πρῶτου ἀλλοιοῦντος,
μέρος μέντοι ἀθρόον ἀπ’ ἐκείνου ἤρξατο τῆς ἀλλοιώσεως’. ταύτην δὲ τὴν
εἰκόνα παρέθετο, οὐκ ἀλλοιώσιν λέγων εἶναι τὸ φωτίζεσθαι (οὐ γάρ οὕτως
αὐτῷ δοκεῖ), ἀλλὰ βουλόμενος λαβεῖν ὅτι καὶ ἀθρόα τινὰ διλα δύναται 10
15 μεταβάλλειν, καὶ οὐ πάντως, εἰ τι μεριστόν ἐστι, δεῖ αὐτὸν ἀπό τίνος μορίου
ἀρξάμενον μεταβάλλειν. εἰ οὖν ἐπὶ τῆς ἀλλοιώσεως κινήσεως οὔσης καὶ
ἐν χρόνῳ γηνομένης ὅμως οὐδὲν κωλύει ἀθρόον τι μέρος ἄρκασθαι τῆς
μεταβολῆς, οὐδὲν παράδοξον τὸ καὶ τὸ φωτίζομενον ἀθρόον λέγειν | πᾶν 280
δέχεσθαι τὸ φῶς. μὴ διὰ κινήσεως τοῦ φωτίζεσθαι γινομένου. διτὶ γάρ
20 μὴ διὰ τοῦτο τὴν ἀλλοίωσιν παρέθετο, ὡς καὶ τοῦ φωτίζεσθαι ἀλλοιώσεως
οὔσης, σημεῖον εἰπεν αὐτός· οὐ μὴν ἀλλ’, ἀν τὴν πολὺ τὸ θερμαινό-
μενον ἢ πηγανόμενον, τὸ ἔχομενον ὑπὸ τοῦ ἔχομένου πάσχειν. ε
φωτίζεσθαι δέ, ἀν πολὺ τὸ φωτίζομενον ἢ, οὐ τόδε πρῶτον ὑπὸ τοῦ
φωτίζοντος, ἀλλ’ ὅσον ἀν τὴν φωτίζεσθαι δυνάμενον ἐν τῇ τοιχεί
25 τοῦ φωτίζοντος τῇ πρὸς αὐτόν, τοῦτο ἄμφα πᾶν φωτίζεται ὑπ’ ἐκείνου, καὶ
οὐκ ἔστι τι μόριον, δ νῦν μὲν οὐ πεφάτισται, μετ’ ὀλίγον δέ, μένοντος
τοῦ φωτίζοντος τοῦ αὐτοῦ τε καὶ ἐν τῷ αὐτῷ. 10

1 φησὶ οἱ. T τὴν] τὰ Ma κινούμενα M 3 καὶ] ut et T μὴ οἱ. a (habet
etiam M) 4 μὲν vid. del. εἰ MVP: οἱ. Αα 5 alt. τῆς οἱ. a alt. καὶ
ΜΤΒΑ: οἱ. Pa εὐθὺς a 7 δὲ οἱ. T τὴν τῶν οἱ. V μερῶν] καὶ τῶν ΤΑ
διάθεσιν Α 8 γάρ εἶναι ex T Thurot, ante πάντας interpungens ἀρχο-
μένου V καὶ οἱ. T 9 εἰ οἱ. ΤΑ 10 ἄρχεται P: ἔρχεται ΤΒΑα
11 μέρος TV πάθει V 12 ἀθρόως V ἀπ’ Thurot: ὑπ’ ΒΑΡα
13 εἶναι post φωτίζεσθαι a (T) 14 τὸ] τῷ a ante δοκεῖ add. esse T λαλεῖν V
καὶ οἱ. Ta (habet etiam M) 15. 16 καὶ οὐ—μεταβάλλειν οἱ. V 15 δεῖ] δὲ A
ἀπὸ οἱ. T 16 μεταβάλλει A καὶ οἱ. V 17 ὅμως Thurot: ὅμοιως
libri simul per totam aliquam partem T 18 post οὐδὲν add. γάρ Pa alt. τὸ
οἱ. a ἄθρων A 19 δέχεσθαι Pa: δὲ δεδέχθαι ΒΑ: susceptibile T
20 ὡς VP: quia T: οἱ. Αα καὶ τοῦ φωτίζεσθαι οἱ. T 21 αὐτός TV: αὐτός
ΜΑ: οἱ. Pa οὐ—γ] quin immo non T ἀλλ’ ἀν τὴν Pa: ἀλλὰ μὴ ΒΑ: ἀλλ’
ἔντοτε ἀν τὴν M 22 πάσχειν Pa: οἱ. ΒΑ: πάσχει Arist. codd. praeter EM
23 φωτίζεται M δὲ Pa: οἱ. ΒΑ οὐ τόδε Pa: τοῦτο δὲ ΒΑ 23. 24 τοῦ
φωτίζοντος οἱ. a 25 φωτίζεσθαι a (corr. M) ὑπ’ ἐκείνου οἱ. T
26 μόριον δ νῦν bis habet a μὲν οὐ ΒΑΡP: οὐ μὲν M: οὐ a μετ’] non T

*Ωι δὴ ἐχρήσατο ἔκ τοῦ παραδείγματος, ἔστι τὸ ἀνέρον τι μεταβάλλειν μέρος τοῦ ἀλλοιούμενου ὑπὸ τοῦ ἀλλοιοῦντος, τὸ δὲ εἰπεν οὔτως· τὸ δὲ πρῶτον ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ ἀλλοιοῦντος μεταβάλλει, καὶ ἀνάγκη ἄμα ἀλλοιοῦσθαι | καὶ ἀνέρον· τοῦτο γάρ ἦν αὐτῷ πρὸς τὸ προκείμενον 281 5 χρήσιμον, ἐπειδὴ καὶ ἡ ὁστρηγις ἀλλοιούμενου γίνεται τοῦ μεταξύ. οὕτως γάρ οὐδὲ ἔκεινο ἀληθὲς τὸ πᾶν ἀνέρον τῆς ἀλλοιώσεως ἄρχεσθαι. μόριον μὲν γάρ τι τοῦ παντὸς ἀνέρον ἄρχεσθαι ὑγίεις, τὸ δὲ πᾶν οὐκέτ’ ἀν δόξαι, 10 εἰ γε δεῖ, ὡς εἰρηκεν ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει, παντὸς τοῦ κινουμένου τὸ μέν τι μόριον εἶναι ἐν τῷ ἐξ οὐ, τὸ δὲ (ἐν τῷ) εἰς ὅ· διὰ γάρ τούτου πᾶν 10 τὸ κινούμενον ἐδείχθη διαιρετὸν ὄν.

“Οτι δὲ ἐν σχέσει τὸ φῶς, ἀλλ’ οὐκ ἐν ἀλλοιώσει, δῆλον ἀπὸ τοῦ τὰ μὲν ἀλλοιούμενα οὐκ εὐθὺν τῷ τὸ ἀλλοιοῦν ἀπελθεῖν πεπαῦσθαι τοῦ ἐγγενούμενου πάθους ἐν αὐτοῖς ὑπὸ αὐτοῦ (οὐ γάρ τοῦ θερμαίνοντος ἀπελ- 10 θόντος εὐθὺς καὶ τὸ θερμαίνομενον ὑπὸ αὐτοῦ τῆς ἐγγενούμενης ὑπὸ ἔκεινου 15 θερμότητος αὐτῷ παύεται), τὰ δὲ κατὰ τὴν πρός τι σχέσιν ὄντα τοιαῦτα, ἀπελθόντος τοῦ πρὸς ὃ ἡ σχέσις, συμπαύσθαι καὶ ταῦτα | τοῦ ἔτι εἶναι 282 ἐν τῇ πρὸς ἔκεινο σχέσει· οὐδού γάρ ἀπομανόντος πέπαυται καὶ ὁ πατήρ πατὴρ ὥν, καὶ τοῦ ἀριστεροῦ ἀπελθόντος ὃ δεξιὸς οὐκέτι δεξιός ἐστιν. οὗτω δὲ ἔχει καὶ τὸ φῶς· συναπέρχεται γάρ ἀνέρον τῷ φωτίζειν πεφυκότι.

20 Εἶπόν τοι δὲ διὰ βραχέων ταῦτα, λέγει· ἦν δὲ ἀν καὶ τὸ γεύεσθαι ὁ σπερ ἡ δομῆ, εἰ ἐν ὑγρῷ ἦμεν. ἔστι δὲ δ λέγει· ὡς ἐπὶ τῆς δομῆς, πόρρω ὄντος τοῦ τὴν δομὴν ἔχοντος, αἰσθανόμεθα αὐτοῦ τῷ τὸν μεταξύ ἀέρα καὶ τὸ ὅδωρ πάσχειν ὑπὸ αὐτοῦ καὶ τὸ πάθος διαδίδονται τῇ αἰσθήσει, οὗτω, φησί, καὶ ἐπὶ τῆς γεύσεως εἶχεν ἄν, εἰ ἦμεν ἐν ὑγρῷ, τουτέστιν ἐν 10 25 ὅδατι, καὶ δι’ ἔκεινου τὴν ἀντιληψιν τῶν χυμῶν ἐποιούμεθα. δεχόμενον γάρ

1 ὡς δὴ TAPa: δὴ ὡς V ἔκ τοῦ παραδείγματος] παραδείγματι T [ἔστι] δ ἔστι Pa
μεταβάλλειν om. T 2 τοῦ ἀλλοιούμενου M: eius quod illuminatur T 2. 3 ἡ—ἀλλοιοῦντος
om. (habet etiam M) 2 ἡ] καὶ coni. Thurot: an <δ> καὶ? fort. lacuna statuenda
3 ἀλλοιούμενου V μεταβάλλειν prius P (Arist. codd. EMP) 3. 4 μεταβάλλει—
ἀλλοιοῦσθαι om. T 3 οὐκ post καὶ add. Arist. codd. EMY 4 γὰρ om. a
5 ἡ om. V ἀλλοιούμενου TAA: ἀλλοιούμην VP γίνεται om. a 6 γάρ] δὲ T
οὐδὲν ἔκεινου a ἀληθές om. T 7 μὲν γάρ] tamen T δέξῃ Pa:
videbatur T 8 εἴ γε δεῖ Thurot (si vero oportet T): εἴ γε δὴ MVP: εἴτε δεῖ A: εἴτε
δὴ a εἰρηκεν V: εἴτε TAPa: ἔδεικεν M 8 Φυσικῇ ἀκροάσει] Z 4 p. 234b10 ss.
cf. quae Simpl. p. 968 D. ex Alex. adnotat 9 τὸν αὐτοῦ εἶναι ἐξ male suppl. m.
rec. P τὸ δὲ] δὲ V ἐν τῷ T: om. VAPa τούτου Ta: τοῦ VAP
11 ν σχέσις φησίν ἀλλ’ suppl. m. rec. P 12 εὐθὺς a τὸ om. a ελθεῖν
πέπαυται suppl. m. rec. P πεπαῦσθαι VA: πέπαυται a: παύεσθαι Thurot (quod—
cessant T) 13 ἐγγενούμενου MTVAP: ἀλλοιούμενου a ὑπὸ αὐτοῦ om. T
θερμάναντος V 14 ἐγγενούμενης V 16 ἀπελθόντα V συμπαύεται ε T
Thurot 17 πούεται Ta καὶ] esse T 18 καὶ τοῦ om. a (habet
etiam M) post δεξιὸς add. καὶ Pa, δ δεξιὸς οὐκέτι δεξιὸς add. V 20 ἡ γάρ
καὶ V γενέσθαι V 21 εἰ Arist.: ἡ V: om. TAP ἦμεν MV: ἡ μὲν A:
om. TP ὡς om. V ἐπὶ] περὶ V 22 αὐτῷ Λ 22. 23 ἀέρα μεταξύ V
24 γενέσεως V ἀν om. Pa ἦμεν V (post ὑγρῷ M): ἡ μὲν A: μὲν T: μὴ P:
om. a 24. 25 ἐν τῷ ὅδατι A 25 jacimus T

δν τὸ ὅδωρ τὴν ἀπὸ τῶν χυμῶν ποιότητα διὰ τοῦ γεύεσθαι αἰσθῆσιν ἡμῖν παρεῖχε τῶν γευστῶν πρὸ τοῦ ἐντυχεῖν ἔκείνοις, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ δσφραντοῦ ποιεῖ. νῦν δὲ τοῦτο οὐ γίνεται. ὁ *(γάρ)* ἀλλὰ δσμῆς μέν ἐστι δεκτικός, ἐν φῷ ἐσμεν, *(καὶ πέφυκε)* * * * | χυμῶν πάσχειν, ἀλλ' οὐ παντὸς ὑγροῦ, 283
 5 ἐπεὶ καὶ ὁ ἀλλὰ ὑγρός. εὐλόγιας δή, φησί, διὰ τὰ εἰρημένα ὧν ἐστιν αἰσθητῶν ἀντιληψίς διά τινος μεταξύ, ταῦτα *(τὰ)* μεταξὺ οὐχ ἄμα πάντα πάσχειν, οὐδὲ ἄμα ἀεὶ δὲ αὐτῶν ἀντιληψεις τε καὶ αἰσθήσεις γίνονται, ἀλλ' ὁ
 ἐν χρόνῳ, πλὴν ἐπὶ τοῦ φωτὸς καὶ τῶν ὄρατῶν. διὰ τί δὲ εὐλόγιας; ἢ
 διτὶ ἔκεινα μὲν τὰ αἰσθητὰ διὰ κινήσεως καὶ πάθους ἐγγίνεται, τοῦ μεταξὺ
 10 ἀλλοιουμένου καὶ πάσχοντος αὐτοῦ, διὸ καὶ ἐν χρόνῳ ἀπὸ τοῦ κινήσαντος τὸ πάθος τὸ ἐγγινόμενον διαδίδοται· τὸ δὲ φῶς καὶ τὰ χρώματα οὐ διὰ κινήσεως (ἐν ποιᾷ γάρ σχέσει τοῦ φωτίζοντος πρὸς τὸ φωτίζομενον τὸ φῶς), διὸ καὶ ἄμα πᾶν τὸ διαφανὲς φωτίζεται. οὕτως δὲ γινομένου τοῦ φωτὸς ἀχρόνιας εὐλόγιας καὶ τὸ ὄρώμενον ἀχρόνιας τῇ ὅψει προσβάλλει, | 284
 15 ὡς γίνεσθαι οὐ μόνον τὸ ὄραν ἀχρόνιας (τοῦτο γάρ ἐδείχθη πάσαις ταῖς αἰσθήσεσιν ὑπάρχον), ἀλλὰ καὶ τὸ αἰσθητὸν ἀμέριον καὶ χωρὶς χρόνου προσπίπτει τῇ ὅψει. αἱ γάρ ἀπὸ τῶν χρωμάτων κινήσεις ἐν τῷ διαφανεῖ τῷ κατ' ἐνέργειαν ὄμοιώς γίνονται, ὡς τὸ φῶς ἐν τῷ διαφανεῖ τὸ ἐδήλωσεν
 20 αὐτὸς εἰπών· διὰ τὸ αὐτὸν δὲ καὶ περὶ τοῦ ὄραν· τὸ γάρ φῶς ποιεῖ τὸ ὄραν. εἰ γάρ ἔκεινο μὴ διὰ κινήσεως μηδὲ ἐν χρόνῳ γίνεται ἐν τῷ διαφανεῖ, οὐδὲ δὲ τὸ ὄραν γίνοιτο ἐν χρόνῳ. διὸ καὶ εὐθὺς ἀναβλέψαντες ὄμοιώς τά τε ἐγγὺς ὄρῶμεν καὶ τὰ πόρρω.

p. 447 a 12 Ἐστι δὲ ἀπορία καὶ ἄλλῃ τις τοιάδε περὶ τὰς αἰσθήσεις,
 πότερον ἐνδέχεται ἄμα δύο αἰσθάνεσθαι ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ἀτόμῳ

χρόνῳ.

Ἡ μὲν ἀπορία ἦν ἀπορεῖ σαφῆς. ζητεῖ γάρ εἰ ἄμα πλειόνων ἔστιν 10

1 ἀν ομ. T 2 *exhibet* T ὥσπερ VA: ὡς Pa τοῦ δσφραντοῦ ποιεῖ scripsi: τῶν δσφραντῶν ποιεῖ Λ: τοῦ δσφραντοῦ ποιεῖν V: τοῦ δσφραντοῦ ἔχει a: ποιεῖν P: *in odo-rabili sit* T 3 γάρ add. M γευστικὸς a (corr. M) 4 ἐσμεν om. V καὶ πέφυκε add. M ἐσμεν, *(ἀλλ' οὐ)* χυμῶν *(οὐδὲ πέφυκε)* πάσχειν ὑπὸ παντὸς ὑγροῦ coni. Thurot: ἐσμεν, καὶ πέφυκε *(ὑπὸ ὑγροῦ τοῦ ἐγχύμου πάσχειν e. gr. conicio χυμῶν VP: χυμῶν ΜΑα: χυμὸν T οὐ)* οὐχ ὑπὸ M 5 δὲ V 6 τὰ add. Thurot alt. μεταξὺ om. M fort. recte (v. Arist.) πάντα om. Arist. LSU 8 εἶλογον a (corr. M)
 9 ante διὰ add. τὸ V τοῦ a: τοῖς VAP: καὶ τοῖς T 10 ἀλλοιουμένους V
 11 alt. τὸ om. Aa ἐγγενομένον A δὲ] enim T 12 γάρ σχέσει TPa:
 σχέσεις γάρ VA alt. τὸ om. P 14 καὶ—ἀχρόνιας om. a (habet etiam M)
 ἀχρόνιας om. A προσβάλλει MTA: προσβάλλειν VPa 15 τὸ] prius τοῦ P
 15. 16 ταῖς αἰσθήσεις πάσαις Pa 17 προσπίπτει M: προσπίπτων V: προσπίπτει a:
 προσπίπτων TAP αἱ γάρ VAPa: ὅτι δὲ αἱ M, fort. recte 18 τῷ κατ'—διαφανεῖ om. A post διαφανεῖ add. τῷ κατ' ἐνέργειαν a *(δ)* ἐδήλωσεν conicio
 19 αὐτὰ εἰπών V περὶ] ἐπὶ Arist. EMY γάρ] autem T 19. 20 φῶς—ὄραν om. T
 21 γίνοιτο a: γίνηται A: γένοιτο VP: siet T 21. 22 ἀναβλέψαντος V 22 pro τὰ
 bis τὸ Pa 23 καὶ ἄλλῃ τις ἀπορία P: τις ἀπορία καὶ ἄλλῃ Arist. EMY τις] om. A
 περὶ αἰσθήσεως Arist. codd. EMYS 24 δυεῖν ἄμα Aristot. codd. EMYSU (δυοῖν M)
 δύνασθαι απέ αἰσθάνεσθαι male add. Arist. codd. EY (Biehl)

αἰσθάνεσθαι, ὡς ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ πλειόνων τινῶν αἰσθητῶν ἀντιληφίν γίνεσθαι, η̄ οὐχ οἶόν τε. τὸ δὲ ἀτόμῳ χρόνῳ εἴπεν οὐχ ὡς ἀδιαιρέτῳ (οὐ γάρ ἔστιν ἀδιαιρέτος χρόνος), ἀλλὰ μὴ τούτου ἐν ϕ | αἰσθανόμεθα 285 χρόνῳ ἐν μέρει μέν τινι αὐτοῦ τινὲς αἰσθάνεσθαι, ἐν ἀλλῳ δὲ ἄλλου, ἀλλ' ἐν τῷ 5 αὐτῷ χρόνῳ πλειόνων. μέλλων δὲ ἐπιχειρεῖν πρῶτον ἐνδόξως εἰς τὸ μὴ οἶόν τε εἶναι λαμβάνει τινὰ καὶ τιθῆσιν ὡς ἐναργῆ, δι' ὧν κατασκευάσει διτὶ καὶ τὰ πλείω αἰσθητὰ ἐμποδίζει ἀλλήλοις, πρῶτον μὲν τὸ ἀεὶ τὴν 10 μείζω κίνησιν ἐκκρούειν τὴν ἐλάττω, οὐ παρέθετο πίστιν τὸ πολλάκις ὑπὸ τοὺς δρθαλμούς τινων τιθεμένων η̄ φερομένων μὴ αἰσθάνεσθαι τινας, δταν 15 τούχωσιν η̄ σφόδρα τι ἐννοοῦντες ἐν ἑαυτοῖς η̄ φοβιόύμενοι η̄ ἀκούοντες μεγάλου ψύφου (η̄ γάρ περὶ ἀλλὰ σύντονος ἐνέργεια τῆς ψυχῆς κινῶνται τὰς ἐλάττους ἀντιλήψεις ἐν αὐτῇ γίνεσθαι). τὸ δὲ δεύτερον τίθησι τὸ 20 μᾶλλον ἔστιν αἰσθάνεσθαι ἀμιγοῦς καὶ ἀκράτου καὶ καθ' αὐτὸ ὄντος | 286 η̄ μεμιγμένου καὶ κεχραμένου πρὸς ἄλλο, δ πάλιν ἐναργῶς ἔδειχεν οὗτως 15 ἔχον ἐπὶ παραδειγμάτων οἷνου ἀκράτου τε καὶ δύστι κεχραμένου, ὁμοίως καὶ μέλιτος, ὁμοίως καὶ νήτης αὐτῆς τε καθ' αὐτὴν λαμβανομένης καὶ μεμιγμένης 5 τη̄ ὑπάτῃ η̄ ἀλλῳ τινὶ φύσιγγι φη̄ τῇ διὰ πασῶν συμφωνίᾳ ἐπὶ πάντων γάρ τούτων τε καὶ τῶν τοιούτων εἰλικρινεστέρα τε καὶ ἀκριβεστέρα η̄ αἰσθησις 20 ἀπλῶν λαμβανομένη τῶν αἰσθητῶν η̄ εἰ εἴη συγκείμενα καὶ κεχραμένα ἀλλήλοις.

Οὐ τὴν αἰτίαν παρέθετο· διὰ γὰρ τὸ ἀφανίζειν ἀλληλα ἀφανέστερα ἔκαστα γίνεται ἐν τῇ μίει τῇ πρὸς ἄλληλα. εἰπὼν δὲ ἀφανίζειν ἔκαστα 10 ἐν τῇ μίει, ἐν τίσιν η̄ μίεις γίνεται καὶ τίνα ἔστι τὰ ἀφανίζοντα ἀλληλα

2 τὸ] τῷ V ἀδιαιρέτῳ MVP²: διαιρέτῳ ΤΑΡ¹: ἀδιαιρέτος; α 4 χρόνον M:
οι. a: χρόνου conicio ἐν μέρει VP¹(?)a: ἐμέρισε ΤΑ: ἐμέρεις P³ μέν V:
οι. ΤΑΡa αὐτοῦ V: οι. ΤΑΡa ἐν—ἄλλου V: οι. ΤΑΡa ἀλλ?
sed et T 5 χρόνῳ ΜVA: πρώτῳ ΤPa 6 ἐνεργῇ V δι' ὧν ΜVA:
ῶν T: δὲ ὅτα Pa κατασκευάσει ΒΑ: κατασκευάζει ΜΤΡa 7 καὶ τὰ ΜΑ: κατά
ΤPa (tum spat. xi titt. a): τὰ V πρῶτον ΜV: πρῶτα ΑΡa: primo T τὸ VPa:
τῷ Λ: quod T 7. 8 τὴν κίνησιν τὴν μείζω Pa 9 ὑποφερομένων ὑπὸ Alex. legit
eum Arist. LSU (τὸ ἐπιφερόμενον ἐπὶ EMY) 10 τούχωσι σφόδρα Pa (corr. M) Arist.
αὐτοῖς Pa 11 η̄ δὲ V τὰ ἄλλα Α σύντονος ΤΡ²a: σύντονος ΒΑΡ¹ 12 κολούει
Pa (corr. M) ἐλάττονας α δὲ οι. V ante τίθησι add. τι T alt. τὸ
a(T): τῷ V: τῶν ΑΡ (V ut testatur Mau) 13 ἀκράτος; ΒΑ alt. καὶ οι. ΤΑ
ἐξαντὸ Α 14 8] η̄ P¹ πάλαι ἐνεργῶς V 15 παραδείγματι a (corr. M)
ἀκράτου οι. a (habet etiam M) τε ΜΑΡ: οι. Va 16 ὁμοίως;
ΤΒΑ: οι. Pa λευκοῦ ΜΤΒ: λευκοῦ καὶ ΑΡa ἀλλ. M (cf. v. 18): ἄλλου
ΤΒΑΡa τινὶ ΜΑ: τῷ P²a (T ut vid.): τε V(P¹?) 16. 17 χρώματος V
17 νήτης (?)V: η̄ τῆς ΤΑα: τῆς νήτης M: η̄ τῆς νήτης P αὐτῆς τε Μ(T)ΒΑ: τὲ P:
spat. xviii litt. a ante καθ' add. καὶ Pa (οι. etiam M) 19 τε οι. a
εἰλικρινεστάτη prius P 20 ἀπλῶς ΤΒΑ: ἀπλῶς Pa accipiens T, male ἀντιλαμβα-
νομένη Thurot, cf. v. 17 η̄ εἰ ΜΤΑ: η̄ VP: εἰ a εἴη] η̄ Λ 22 ἀλλὴ P
ἀφανέστερα ΜΤΒΑ: ἐμφανέστερα P: ἐμφανέστερον a 24 ἀφανίζοθα T: sort. recte,
vel ἀλληλα ἔκαστα scrib.

ἐν τῇ μίξει τῷ ἐν μέσῳ που | καθίστασθαι τὸ μεμιγμένον καὶ τὴν εἰ· 287
λικρίνειαν ἀποβάλλειν ἔκαστον τῶν ἐν τῇ μίξει, ἐδύλωσε προσθεῖς· τοῦτο
δὲ ποιεῖ ἐξ ὧν ἐν τι γίνεται. ταῦτα δὲ μίγνυται τε ἀλλήλοις καὶ
ἀφανίζει ἄλληλα ἐν τῇ μίξει, ἐξ ὧν μιγνύμενων ἐν τι δύναται γίνεσθαι.
5 οὐ γάρ πᾶν παντὶ μικτόν, ἀλλὰ χυμοὶ μὲν χυμοῖς, ψόφοι δὲ ψόφοις, χρώματα δὲ
χρώμασι, θερμότητες δὲ καὶ ψυχρότητες ἀλλήλαις καὶ ἑρότητες καὶ
ὑγρότητες, ὁμοίας καὶ αἱ ἄλλαι ἐναντιώτεις. οὐ γάρ μίγνυται ψόφος χρώματι
οὐδὲ χυμὸς ψόφῳ· οὐδὲ γάρ δύναται ἐν τι ἐξ τῆς τῶν τοιούτων συνθέσεως
γίνεσθαι. καθόλου γάρ τὰ διαφόροις αἰσθήσεσιν αἰσθητὰ ἀμικτα τῷ εἰναι 10
10 ἑτερογενῆ. ὁμογενῶν γάρ καὶ ἐν ὁμογενέσιν ή μίξεις· τῶν γάρ ἐναντίων
καὶ τῶν μεταξύ. ἔχει δὴ κείμενον διτι τὰ αἰσθητὰ ἄλληλα ἐμποδίζει, τὰ
μὲν διαφέροντα, ὡς μηδὲ αἰσθησιν γίνεσθαι τῶν δλων † ἐλαττόνων, τὰ 288
δὲ ὁμογενῆ καὶ μιγνύμενα τῷ ἐλαττον ἐν τῇ μίξει αἰσθητὰ εἰναι τὰ
μεμιγμένα ἀλλήλοις τῶν ἀμιγῶν. τούτοις δὴ χρώμενος πειράται δεικνύναι
15 διτι μὴ οἷόν τε ἀμα δύο τινῶν αἰσθησιν γίνεσθαι.

Προστίθησι δὲ τούτοις διτι οὐδέ, διτι ή ἐλάττων ὑπὸ τῆς σφοδροτέρας δ
ἀφανίζεται ἔκκρουσιμένη, οὐδὲ τότε τῆς μείζωνος εἰλικρινῆς ή ἀντίληψις
γίνεται. εἰ γάρ ή μείζων κίνησις ἔκκροιούται τὴν ἐλάττων ἐπισκοτοῦσα αὐτῇ
(διτι τοῦτο γάρ καὶ φοβούμενοι σφόδρα οὐδὲ δρῶμεν), ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ μίξει
20 τῇ πρὸς ἄλληλα οὐδὲ ὁμοία ή ἀντίληψις, ἀνάγκη ἄρα, διτι ἀμα ἢ τινῶν
αἰσθησις γινομένη, τοῦ μὲν μᾶλλον κινεῖν δυναμένου, τοῦ δὲ ἡττον, καὶ 10
αὐτὴν τὴν τοῦ μᾶλλον αἰσθητοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῇ πρὸς ἄλλο τι αἰσθητόν,
εἰ καὶ ἐλαττον εἴη ἐκείνου, ἡττον γίνεσθαι η εἰ μόνον αὐτοῦ ἐγίνετο ή
αἰσθησις. ἀφαιρεῖται γάρ τι ἀπ' αὐτῆς ἐν τῇ πρὸς τὴν ἐλάττων | μίξει. 289
25 κείται γάρ τὸ πάντα ἀπλᾶ καὶ ἀμικτα ὄντα μᾶλλον αἰσθητὰ εἰναι.

* * * Τὸ ἵσως τοῖς πρώτοις ληφθεῖσιν ἀκόλουθον ὡς ἐπόμενον τοῦτο

1 ἐν τῇ μίξει οὐ. T τῶν ἐμμέσων τοῦ (οὐ α) Pa (corr. M) καθίστασθαι]
constitūunt T ante τὸ spat. xvi litt. a, μεμιγμένων add. M 2 ἔκαστα Pa
ἐν τῇ μίξει TVPa: μεμιγμένων A (huc fortasse rectius refertur quod ad v. 1 ex M ad-
notatum est) 3 δὲ ποιεῖ] ποιεῖν P ποιεῖται V alt. δὲ] αν δὴ?
4 μεμιγμένον a 5 χυμὸς et ψόφος a 6 θερμότητι A δὲ T: τε VAPa
ψυχρότητι A 6. 7 ἑρότητι καὶ ὑγρότητι A 7 post ἄλλαι add. αἱ V
8 ἐν τῇ et συνθέσει V συνθήκης A 9 γάρ om. V διάφορα ut vid. A
τῷ] τοῦ A 10 ὁμοιογενέσιν a ante τῶν add. καὶ M 11 δὲ Pa
post αἰσθητὰ add. μᾶλλον P ἄλληλα ἐμποδίζει TVA: ἐμποδίζει ἄλληλα Pa, sed illud
μᾶλλον codicis P veri ordinis vestigium 12 ὡς] τῷ Thurot τῶν δλως ἀλλο-
γενῶν conicio δλων TAP: δλως V: ἄλλων a 13 μιγνύμενα VAP: mixtura T:
μεμιγμένα a τῷ] τὸ Pa (corr. M) ante τὰ add. et T (fort. ea) 14 δὴ TV:
δὲ APA 16 οὐδέ om. Pa, sed vestigium latet in corruptela ex P infra adnotata
δτε] οὗτε P¹ η om. V σφοδρότητος VP 17 post ἀφανίζεται add. η
P, del. P² ut vid. ἔκκρουσμενος V post τῇ; add. μίξεως TA 18 ἐπισκο-
τοῦσαν a αὐτὴν P 19 prius καὶ Λα: om. TVP alt. καὶ om. T
22 τι] τε V 23 ἡττονα coni. Thurot 24 μίξει TA: μίξιν VPa 26 τὸ TV:
τὰ A: τὸ δὲ Pa, sed lemma Aristoteleum p. 447a 25. 26 olim extabat ἀκόλουθα A:
om. T τοῦτο] om. T: τούτοις conicio 26. 138,1 πάλιν τοῦτο A

πάλιν λαμβάνει τό, ἀν ίσαι ώσι τινες αἰσθήσεις, τουτέστιν ἐπὶ ίσων αἰσθητῶν,
διαφερόντων δὲ καὶ ύπὸ διαφόρους αἰσθήσεις, τὸ μηδετέρου αὐτῶν αἰσθησιν ἐ⁵
ἔσεινται. εἰ γάρ τῆς μείζονος αἰσθήσεως ἀφήρει τὴν τὸ ἐλάττω καὶ ἡφάντες
μία γινομένη αὐτῇ, καν ώσιν ίσαι ἀμφότεραι διαφόρων οὖσαι αἰσθητῶν,
ἢ ἀφανισθεῖσιν ἡ ἔτερα τὴν ἔτεραν ὄμοιώς. ἀπλᾶ μὲν γάρ τὸ ἐξ ίσου καν
εἰσὶν ἐκ ἀμφοτέρων ἀμα γινομένων· ἡ γάρ ἀπλῆ αἰσθησις ἀπλοῦ αἰσθητοῦ.¹⁰
λείπεται ἀρά ἡ μηδὲ δλως γίνεσθαι αἰσθησιν ἡ μικτήν τινα καὶ ἀπ' ἀμφοῖν
μίαν. ἀλλὰ τοῦτο γίνεται ἐπὶ τῶν μίγνυσθαι δυναμένων ἀλλήλοις, ωσπερ
ἐπὶ τῶν κιρναμένων· | ἐπὶ γάρ μεμιγμένων ἡ τοιαύτη αἰσθησις. ἐκ μὲν ²⁹⁰
10 γάρ τινων αἰσθητῶν μεμιγμένων γίνεται τι, ἐκ δὲ ἐνίων οὐδὲν γίνεται
τῷ μηδὲ τὴν ἀρχὴν αὐτὰ μικτὰ εἶναι, ώς προειρήκαμεν· τοιαῦτα γάρ τὰ
ύπὸ τὰς διαφόρους αἰσθήσεις. μικτὰ γάρ τὰ ὄμοιγενη καὶ τὰ ύπὸ τὴν αὐτὴν
αἰσθησιν· τοιαῦτα δὲ ών τὰ ἔσχατα ἐναντία εἰσὶν ἀλλήλοις.
ἔσχατα γάρ ἐν ἑκάστῳ τὰ πλείστον ἀλλήλων διεστῶτα, τὰ δὲ πλείστον
15 ἀλλήλων ἐν τοῖς ὄμοιγενέσι διεστῶτα ἐναντία. ταῦτα δὲ ἀλλήλοις μίγνυται·
ἐκ μὲν γάρ λευκοῦ καὶ μέλανος μιγνυμένων ἐν τι γίνεται ἀμα, ἀλλὰ καὶ
ἐκ τῶν μεταξὺ τούτων πρὸς ἀλληλά τε καὶ πρὸς ταῦτα μεμιγμένων· ἐκ ¹⁰
δὲ λευκοῦ καὶ δέξιος οὐχ οἷον τε ἐν τι γίνεσθαι (εἰ μὴ εἴη τὸ δέξιον μέλαν
ἢ φαινόμενόν τι ἄλλο χρῶμα, καθ' ὃ ἡ μέζης αὐτοῦ πρὸς τὸ λευκὸν ἔσται)
20 ἀλλ' ἡ κατὰ συμβεβηκός· | ἡ εἴη ἀν κατὰ συμβεβηκός μεμιγμένον τὸ ²⁹¹
λευκόν καὶ τὸ δέξιον καὶ ἐν τι ἄμφω, εἰ ἄμφω εἴη συμβεβηκότα,
τὸ λευκόν καὶ τὸ δέξιον, ώς τὸ λευκόν ⟨δέξιον⟩ καὶ τὸ δέξιον ⟨λευκόν⟩ εἰναι. ἀλλ'
οὐχ οὕτως ταῦτα ἐν ώς ἡ ἐξ δέξιος καὶ βαρέος συμφωνίᾳ· ταῦτα γάρ
καθ' αὐτὰ μικτά· ὄμοιγενη γάρ καὶ ύπὸ αἰσθησιν μίαν.

1 λαμβάνει (accipit T) τὸ TVA: λαμβάνοιτο Pa ἀν om. T post τινες add.
αὶ P ἐπεὶ P¹ 2 διαφόρου A αἰσθησιες] αἰσθησεως ἔστι A
post αἰσθησιες add. ἀχθέντων M τὸ μηδετέρου (τῷ μηδὲν ἔτερον P) αὐτῶν αἰσθησιν
TVAP: τῷ μηδὲν πρὸς αἰσθησιν αὐτῶν αἱ εἰ] ἡ αἱ μείζων αἰσθησις coni.
Thurot auferat T ἀφήρει τι ἡ ἐλάττων conicio, v. p. 137,24 ἡφαντέστο α:
exterminet T 4 γενομένη A αὐτῇ T ίσαι ώσιν Aa 5 ἀπλῆ μὲν
γάρ αἰσθησις οὐκ ἀν εἴη conicio v. Arist. γάρ TA: om. VPa 6 γενόμενα M
7. 8 αἰσθησιν—μίγνυσθαι om. A 7 ἀπ' Thurot.: ἐπ' libri 8 γίνεται α:
ωσπερ] εἴπερ καὶ αἱ 9 κιρναμένων M(T)AP: κιρναμένων V: spat. xx litt. a
ἐπὶ εἰ μεμιγμένων om. T post γάρ add. τῶν Pa 9. 10 μὲν γάρ om. T
10 μεμιγμένων om. V 11 μηδὲ om. M μικτὰ V: ἀμικτα TAPa εἰναι
om. T 11. 12 τὰ ύπὸ] spat. xviii litt. a 12 γάρ om. T δμοιο-
γενῆ V 13 ἐναντία] ἐν male Arist. codd. EMY ἔστιν a, fort. recte
14 ἔσχατα—διεστῶτα om. T πλείστων V 15 δμοιογενέσι V δη̄ coni.
Thurot 16 μὲν om. TM μεμιγμένων a (T anceps) 18 γενέσθαι a (Arist.
codd. EMP) 18. 19 εἰ—ἔσται suspecta habet Thurot, equidem parenthesis signa posui
19 καθὼ V αὐτοῦ scripsi: αὐτῶν libri 20 ἡ εἴη ἀν VA: autem (corr. aut) utique
erit T: εἰ εἴη ἀν M: εἴη ἀν Pa 21 post δέξιον add. ώς τὸ λευκόν A post alt. καὶ
add. τὸ δέξιον εἰναι, sed rursus del. A καὶ ἐν— δέξιον (22) om. V 22 δέξιον et
λευκόν add. Thurot, vel τὸ ⟨αὐτὸν⟩ λευκόν καὶ [τὸ] δέξιον scrib. 23 ἐν ώς scripsi (cf.
Arist.): ἐν ώ TVAPa: ώς ἐν ώ M

Ταῦτα δὲ εἰπὼν ἐπιφέρει ὡς ἔκ τῶν κειμένων δεδειγμένου τοῦ μὴ ὁ οἶνον τε εἰναι τῶν διαφόρων αἰσθητῶν ἀμά αἰσθάνεσθαι. ἢ γὰρ οἴσαι ἔσονται αἱ ἀπὸ αὐτῶν κινήσεις ἥτις ἔτέρα ὑπερέξει. ἀλλ' εἰ μὲν οἴσαι, ἀφανιοῦσιν ἀλλήλας· εἰ γὰρ οὐδὲ τῆς μείζονος οἵνον τε εἰλικρινῶς αἰσθάνεσθαι, 10 5 διταν μετ' ἄλλης τινὸς ἐλάττονος γένεται, διταν οἴσαι ὅτι ἀφανιοῦσιν ἀλλήλας· οὐδὲ γὰρ δὴ μιχθεῖσαι ἐν τι ποιήσουσιν αἰσθητόν. εἰ δὲ ἥτις ἔτέρα ὑπερέχοι, ταύτης μόνης ἀντίληψις ἔσται· κεῖται γὰρ οἴσαι ή μείζων κίνησις ἀφανίζει τὴν ἐλάττω. | 292

p. 447b6 Ἐτι μᾶλλον ἀμά δυοῖν αἰσθοιτο ἀνήψη ψυχὴ τῇ μιᾶς αἰ-
10 σθήσει ὧν μία αἰσθησις.

Καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως δείκνυσιν οἴσαι μὴ οἵνον τε πλειόνων ἀμά αἰσθητῶν αἰσθάνεσθαι, τῶν διαφόρων αἰσθήσειν αἰσθητῶν. ποιεῖται δὲ τὴν ἐπιχειρήσιν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον. λέγει γὰρ οἴσαι ἀμά ή ἡ ψυχὴ πλειόνων (ἀν μᾶλλον) αἰσθοιτο τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν αἰσθησιν αἰ-
15 σθητῶν ἥτις τῶν ταῖς διαφόροις αἰσθήσει. τὸ δὲ τῇ μιᾶς αἰσθήσει εἰπεν ἀντὶ τοῦ 'μιᾶς ἐνεργείᾳ καὶ ἀμά γινομένῃ'. τὸ δὲ ὧν μία αἰσθησις συναπτέον τῷ ἀμά δυοῖν αἰσθοιτο ἀνήψη ψυχὴ τούτῳ γὰρ ἔπειται τὸ
ών μία αἰσθησις. δικασκευαζῶν λέγει· μᾶλλον γὰρ ή κίνησις τῆς 10
μιᾶς αὐτὴ ἐαυτῆς ή τοῖν δυοῖν, οἷον ὄψεως | ἀκοῆς οἴσον [ἔστι] τῷ 293
20 μᾶλλον γὰρ ή κίνησις ή τῆς μιᾶς αἰσθήσεως ἀμά καὶ μία η αἱ τῶν δύο αἰσθήσεων'. ἔστι δὲ δι λέγει οἴσαι μᾶλλον μία καὶ η αὐτὴ ή τῆς μιᾶς αἰ-
σθήσεως ἐνέργεια δύναται εἶναι η αἱ τῶν πλειόνων. ὥστε δὲ μᾶλλον
ἐνδέχεται δι' ὄμοιότητα μίαν εἶναι, αὗται ἀν μᾶλλον ἀμά γίνοιντο η αἱ σ
πλειόνων ἀλλήλων κεχωρισμέναι.

2 Εσονται MTVA: εἰσὶν Pa 3 η MA: om. VPa 3. 4 pertingunt T, vid. corr. in exterminabunt 4 οὐδὲ TV: οὐδὲν APa τῆς] τοῦ V 5 ἄλλου V post τινὸς add. εἰς α γένεται prius P,a 6 ποιήσουσιν TPa: ποιοῦσιν VA 7 ὑπερέχει TV: ὑπερέχει Pa: ὑπερέχει A ἀντίληψιν V post κίνησις add. τε V 9 έτι A (Arist. codd. LSU): εἰ έτι T: έτι εἰ VPa (Arist. P): ἐπει Arist. EMY δυεῖν Arist. codd. EY ἀν om. TPa η ψυχὴ] si omnia T (anima Thurot)
11 διὰ ταύτης T: δι' αὐτῆς VAPa 12 τῶν VA: ταῖς Pa: τῶν ταῖς M αἰσθήσειν] sensibilibus T αἰσθητῶν om. a (habet etiam M) 13 κατὰ om. V alt. τὸ A: om. VPa, sed v. p. 108,6 14 ἀν μᾶλλον add. Thurot 15—17 τῇ μιᾶς—
ἔπειται τὸ om. Pa (habet etiam M) 15 τῇ om. M 16 τὸ] hec T
17 τῷ] hoc T ante ἀν add. τι TA τὸ] hec T 18 δὲ V: om. TAPa
post κατασκευαζῶν add. δὲ τοῦτο M post γὰρ add. ἀμά M (Arist.), sed v. v. 20, ubi
verbis ἀμά καὶ μία Alex. illud αὐτῇ interpretari videtur 19. 20 τῇς μιᾶς om. a (habet
etiam M) αὐτῇ ἐαυτῆς] ταύτης Arist. codd. EMY αὐτῇ A ἐαυτῆς Aa:
sui ipsius T: αὐτῆς V (Arist. SU): αὐτῆς P (Arist. PL) οἷον MTAP: om. Va (Arist.
codd. EMY) ὄψεως καὶ ἀκοῆς Ma (Arist.) οἴσον έστι τῷ (τὸ V) Va (έστι delevi):
equivalat huic T: τὸ δὲ A: τοῦτο δὲ οἴσον έστι τῷ M: τὸ δὲ, τοῦ μᾶλλον—άκοῆς ex v. 18. 19
rep. (hic τῆς μιᾶς et οἰον om., habet ἐαυτῆς et καὶ post ὄψεως) P 20. 22 ἀμά—αἰσθήσεως
in mg. V 20 et unius quamdiu duorum. est autem T καὶ μίαν V η] καὶ a
(corr. M) αἱ APa: η V 22 εἶναι δύναται Pa η αἱ—ἐνδέχεται (23) om. T
αἱ om. a (habet etiam M) 24 πλειστον a: πλειόνων P

Εἰς δὲ τοῦτο ἀγαγὼν τὸν λόγον μετὰ ταῦτα δείκνυσιν δτὶ μὴ οἶόν τε τὴν μίαν αἰσθησιν πλειόνων ἀμα αἰσθάνεσθαι, φῶτοι οὐθῆσει τὸ μηδὲ κατὰ τὰς διαφόρους αἰσθήσεις ἀμα δύναται αἰσθάνεσθαι. τῇ γὰρ αὐτῇ αἰσθήσει φησὶν ὀδύνατον εἶναι ἀμα δύο τινῶν ἡ σθῆσθαι κεχωρισμένων καὶ 10 μενόντων δύο. μεμιγμένων μὲν γὰρ καὶ οἶόν τε τῷ μηδὲ εἶναι τὰ μεμιγμένα ἔτι πλειώ, ἀλλὰ ὡς; ἐνδὲ αἰσθάνεσθαι τῶν μεμιγμένων. τοῦ δὲ τῶν ἀμίκτων | ἀμα μὴ δύναται αἰσθάνεσθαι τὴν αἰσθήσιν ἀπόδειξιν 294 φέρει τὸ τοῦ ἐνὸς κατ' ἀριθμὸν μίαν κατ' ἀριθμὸν αἰσθήσιν εἶναι. τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ ή δὲ μία ἀμα αὐτῇ· η γὰρ μία ἐνέργεια τῆς αἰσθήσεως 10 καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ ἀμα γίνεται. τῶν δὴ μεμιγμένων ἀμα 5 αἰσθάνεται η αἰσθήσις ἐξ ἀνάγκης, δτὶ τε ἔκεινα ἐν καὶ τοῦ ἐνὸς κατὰ ἀριθμὸν αἰσθητοῦ μία η ἐνέργεια κατ' ἀριθμὸν η τῆς αἰσθήσεως· τοῦ μὲν γὰρ ἐνὸς; κατ' ἀριθμὸν μία κατ' ἐνέργειαν η αἰσθήσις. ἀ δὲ οὐ κατ' ἀριθμὸν τὸ ἐν, ἀλλὰ κατ' εἶδος η γένος ἔχει, ὥσπερ τὸ λευκὸν καὶ τὸ 15 μέλαν (ταῦτα γὰρ εἴδει ταῦτα), τούτων μία αἰσθήσις, οὐχ η κατ' ἐνέργειαν, 10 ἀλλὰ η δυνάμει τε καὶ κατὰ δύναμιν μία. πᾶσαι γὰρ αἱ τῆς ὄψεως ἐνέργειαι δυνάμει ἀμα ἀλλήλαις, δτε δύναται η ὄψις αὐτὰς ἐνεργεῖν. μία γὰρ αἰσθήσις η μὲν | κατ' ἐνέργειάν ἐστιν, η δὲ κατὰ δύναμιν. τῇ οὖν 295 κατὰ δύναμιν μιᾶς τῷ γένει τῶν αὐτῶν αἰσθητῶν αἰσθάνεται η ψυχή.

20 Λαβὼν δὲ τὸ τοῦ ἐνὸς κατ' ἀριθμὸν αἰσθητοῦ μίαν εἶναι τὴν κατ' ἐνέργειαν αἰσθησιν, ἀντιστρέφει αὐτὸ καὶ λέγει καὶ τὴν μίαν κατ' ἐνέργειαν αἰσθησιν ἐνὸς κατ' ἀριθμὸν ἕσεσθαι αἰσθητοῦ· η μία ἄρα ἐνέργεια ὡς η ἐνὸς καὶ μεμιγμένου τῶν πλειόνων αἰσθητῶν τὸ δὲ πλείονα αἰσθάνοιτο ἀν, εἰ ἀμα αὐτῶν αἰσθάνοιτο. εἰ δὲ μὴ εἴη μεμιγμένα, δύο ἀν καὶ αἰσθήσεις 25 καὶ ἀντιλήψεις γίνοιντο αὐτῶν καὶ τοσαῦται, οὅσα τὰ δύογενη μὲν αἰσθητά,

1 ἀγαγὼν τὸν λόγον V: om. TAPa 2 φ̄ om. T consequitur T 3 δύναται
 V (T, nisi v. 2 pro *hec* (= τὸ) scrib. *quod*) 3. 4 (τὴν) γὰρ αὐτὴν αἰσθησιν M
 4 δύο ἀμα A ἡ σθῆσθαι VAP (cf. p. 310,5 Th.): *sentire* T (Arist. p. 447^b10 αἰσθάνε-
 σθαι, sed αἰσθεσθαι Arist. P): om. a καὶ] η Pa 5 μὲν MTAP: om. Va
 καὶ MTA: om. VPa μηδὲν Pa (corr. M) 5. 6 τὰ μεμιγμένα MTVA: om. Pa
 6 ἀλλὰ ὡς ἐνὸς MTVA: δὲν ἀλλὰ ὡς ἐν P: ὡς; ἐν a ante τῶν add. adhuc T
 8 κατὰ τὸν ἀριθμὸν Pa μίαν κατ' ἀριθμὸν om. T 9 δὲ η V αὐτῇ Pa:
 αὐτῇ A (Arist. codd. EPY): αὐτῇ V: hic T (*huius Thurot*) τῆς αἰσθήσεως MTV:
 τῶν αἰσθήσεων APA 10 post δὴ add. μὴ A 11 αἰσθάνεται] αἰσθητῶν A
 ἐξ ἀνάγκης om. a 12 αἰσθητῇ V αἰσθητοῦ—ἐνὸς κατ' ἀριθμὸν (13) om. Aa
 η P: om. V καριθμὸν V η τῆς VP: μᾶς male Thurot ex T, in quo iunge:
 unius quid (corr. quidem) enim 13 η Pa: om. VA οὐδὲ P 14 ἔχει]
 ut T 15 εἴδει TVP: εἴδῃ Αα: γένει M ταῦτα MV ante τούτων
 add. δὲ V 16 ante κατὰ add. η T πᾶσαι om. T 17 ἀλλήλοις A
 18 ἐστιν om. T τῇ—δύναμιν (19) om. a (habet etiam M) οὖν] ην M
 19 μία Pa ante τῷ fort. add. τῶν (cf. p. 141,18) τῷ γένει τῶν Pa: τῶν
 γενικῶν MTVA 20—22 αἰσθητοῦ—ἀριθμὸν om. a (habet etiam M) 21 ἀντι-
 στρέφει MTAP: ἀντιστρέψων δὲ V 22 ἕσεσθαι] γενέσθαι a 23 ante τῶν add.
 ἐκ T ἀεὶ πλείονα] om. M: τῷ μηχεῖτι εἶναι πλείονα e. gr. conicio, cf. v. 5
 24 εἰ om. M post αἰσθήσεις add. τε VP 25 τοσαῦται M, τοσαῦ^T VP: τοσαῦται Αα
 δύοισι γενη V μὲν MVAP: om. Ta

〈μή〉 μεμιγμένα δὲ ἀλλήλοις. ἀλλ' ἀπὸ τῆς μιᾶς κατ' ἀριθμὸν δυνάμεως 10 τῆς ἐν ἀτόμῳ γινομένης χρόνῳ μίαν τὴν ἐνέργειαν ἀνάγκη εἶναι. τῆς γὰρ κατ' ἀριθμὸν μιᾶς | δυνάμεως ἡ εἰσάπαξ γινομένη μία χρῆσίς τε καὶ 296 ἐνέργεια κατ' ἀριθμόν, τουτέστιν ἐνὸς ἀντιλήψις. οὐκ ἄρα ἐν τῷ αὐτῷ 5 χρόνῳ ἅμα ἀμφοτέρων ἡ μία κατ' ἐνέργειαν αἰσθησίς ἀντιλήφεται· δύο μὲν γὰρ αἱ τῶν δύο ἀντιλήψεις, ἡ δὲ μία ἐνέργεια ἐνὸς ἀντιληπτική. κατα- 5 σκευάσσει δὲ τὸ μὴ δύνασθαι τῇ μιᾷ αἰσθήσει πλειόνων ἅμα ἀντιλαμβάνεσθαι κατὰ τὸ αὐτό, ἀκόλουθον τῷ τεθέντι ἐπιφέρει τὸ ἡττον ἔτι δυνήσεσθαι τὴν ψυχὴν κατὰ τὸ αὐτὸν τῶν πλείσιν αἰσθήσεσιν αἰσθητῶν αἰσθάνεσθαι.

10 p. 447b24 Φαίνεται γὰρ τὸ μὲν ἐν τῷ ἀριθμῷ ἡ ψυχὴ οὐδενὶ ἑτέρῳ λέγειν ἀλλ' ἡ τῷ ἅμα, τὸ δὲ τῷ εἶδει ἐν τῇ κρινούσῃ αἰσθήσει καὶ τῷ τρόπῳ.

Καὶ τοῦτο εἰς πίστιν τοῦ τὴν μίαν ἐνέργειαν τῆς αἰσθήσεως ἐνὸς κατ' 10 ἀριθμὸν ἀντιληπτικὴν είναι παρατίθεται τὸ τὸ μὲν ἐν τῷ ἀριθμῷ ἐπικρίνειν 15 αὐτὴν οὐδενὶ ἑτέρῳ ἡ τῷ χρόνῳ. τῷ γὰρ ἅμα καὶ ἀδιαιρέτου αὐτοῦ | 297 χρόνῳ ἀντιλαμβάνεσθαι ἐν αὐτῷ κατ' ἀριθμὸν κρίνει. ὥστε πάντα δσα γινώσκει ἡ αἰσθησίς ἐν ἀδιαιρέτῳ χρόνῳ ὡς ἐν κατ' ἀριθμὸν γινώσκει. τὰ δὲ τῷ εἶδει ταῦτα τε καὶ ἐν, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ τῷ γένει (εἶδος γὰρ νῦν ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ τὸ γένος λέγει) τῇ τε κρινούσῃ αἰσθήσει ἐπικρίνειν 5 20 φησὶν αὐτὴν καὶ τῷ τρόπῳ τῆς ἀντιλήψεως, τῇ μὲν κρινούσῃ αἰσθήσει τὰ τῷ γένει ταῦτα, τῷ δὲ τρόπῳ τῆς ἀντιλήψεως τὰ τῷ εἶδει. τὰ μὲν γὰρ ὑπὸ τῆς αὐτῆς αἰσθήσεως κρινόμενα ὁμογενῆ, τὰ μὲν ὑπὸ σῆψεως ἀλλήλοις, τὰ δὲ ὑπὸ ἀκοῆς ἀλλήλοις· πάλιν ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. οὕτω μὲν οὖν τὰ τῷ γένει ταῦτα τῇ κρινούσῃ αἰσθήσει ὄριζεται, τὰ δὲ 10

1 μὴ T: om. VAPa ἀπὸ] αἱ ἐπὶ? (κατὰ Arist.) 2 ἐν om. T 3 ἀπαξ
Pa (εἰσάπαξ etiam M et Arist.) χρῆσις] sensus T (usus Thurot) 4 ἀντιληψίν V
5 ἅμα om. a (habet etiam M) post μίᾳ add. ἡ a 6. 7 κατασκευάσσειν V
7 τὴν μίαν αἰσθησίν T ἅμα om. a (habet etiam M) 8 τιθέντι V
δυνήσεσθαι TVPa: δύνασθαι MA 9 αἰσθησίν V αἰσθητῶν] per sensibilia T
10 γὰρ] δὲ a (corr. M) ἐν A Pa (post ἀριθμῷ Arist.): ἐν TV (post ἀριθμῷ T)
ἡ ψυχὴ P (Arist.): ἡ ψυχὴ ἡ T: ἡ ψυχὴ ἐν a: ἐν ψυχῇ ἡ VA 11 ἀλλ' ἡ] enīm
nisi T ἐν P(T): ἐν MVA: om. a κρινούσῃ MPa: κρίσει οὖσῃ τῇ V (iudicio
existente T): κρίσει ἐστὶ τῇ A 12 αἰσθητῇ V 14 παρέθετο Pa prius τὸ
T (scilicet) VA: τῷ Pa ἐν TP: ἐν Aa: ἐν Ὁ V post ἀριθμῷ add. οὐκ ἄλλω
τὸν Pa 15 αὐτὸν a (corr. M) οὐδενὶ ἑτέρῳ V: om. TAPa τῷ χρόνῳ]
specie T ἀδιαιρέτου V: ἀδιαιρέτω TAPa καὶ ἐν αἴσθησει αὐτοῦ τῷ χρόνῳ
coni. Thurot αὐτοῦ] om. M: ipsa suis corr. in ipsius T 16 χρόνων MV:
χρόνου TA: τοῦ χρόνου Pa δσα πάντα P 17 γινώσκει ἡ Pa: γινομένη TVA
ἐν et γινώσκει M: ἐνὸς (unus T) et γίνεται TVAPa 18 τῷ] τὸν TA ταῦτα TV
19 τε TVAP: om. a 19. 20 ἐπικρίνειν—αἰσθήσει TPa: om. VA 21 ταῦτα V
21. 22 τῷ δὲ—αἰσθήσεως om. Pa (habet etiam M, sed ante ἐπικρίνειν) 21 alt. τὰ
MTV: om. a tert. τὰ T (? hec) V: ταῦτα A (T?): spat. vi litt., tum τα M: fort.
ταῦτα. τὰ 22 ὁμογενῆ TPa: ὁμοιογενῆ VA μὲν τὰ Ta post alt. ὑπὸ⁵
add. τῆς MA 23 ὑπὸ τῆς ἀκοῆς A ἀλλήλων V 24 τὰ δὲ om. T

τῷ εἰδει πάλιν ταῦτα ἀπὸ τῶν ὁμογενῶν διαιρεῖ τῷ τρόπῳ τῆς ἀντιλήψεως αὐτῶν. ἡ αὐτὴ μὲν γάρ | αὐτῶν ἀντιλαμβάνεται, οὐχ ὁμοίως δέ. ἔκαστη 298 μὲν γάρ αἰσθησις τῶν καὶ^τ αὐτὴν ἐναντίων ἐστὶ κριτική. ὅψις λευκοῦ καὶ μέλανος, γεῦσις γλυκός καὶ πικροῦ, ἀκοὴ δέσμος καὶ βαρέος, ὑμοίως δὲ καὶ 5 αἱ ἄλλαι. τὸ γάρ μέλαν καὶ τὸ λευκόν, ὅτι ταῦτα ἐστι τῷ γένει, κρίνει τῷ τὴν μίαν αἰσθησιν αἰσθάνεσθαι· τῷ δὲ κατὰ διαφέροντα τρόπου καὶ 5 κατὰ διάφορον πάθος αὐτῶν αἰσθάνεσθαι κρίνει ἔτερα ὅντα ἄλλήλων τῷ εἰδει. θῆλον δὲ ὅτι καὶ τῷ διαφέροντα τὸν χρόνον εἶναι καὶ ἡ κατὰ τὸν χρόνον διαφορὰ περιεληγπται ἐν τῷ τρόπῳ τῆς ἀντιλήψεως. εἰη δ' ἀν 10 καὶ τὰ τῷ εἰδει ταῦτα κρινόμενα τῇ τε κρινούσῃ αἰσθήσει οὐσῃ τῇ αὐτῇ καὶ τῇ τοῦ χρόνου διαφορᾷ μόνη.

"Εστι δὲ τὰ ἐναντία ἄλλήλοις ὁμογενῆ μέν, οὐ μὴν ἔτι ὁμοειδῆ· ἔτερα 10 γάρ τῷ εἰδει τὰ ἐναντία ἄλλήλοις. τούτων δὲ τὰς διαφορὰς ἐπικρίνει τῷ τρόπῳ τῆς ἀντιλήψεως. οὐ γάρ ὁμοίως; ἡ ὅψις λευκοῦ καὶ μέλανος ἀντι- 15 λαμβάνεται, ἀλλὰ τοῦ μὲν ὡς ἔξεως, τοῦ δὲ ὡς στερήσεως. ἐν ἀπασι γάρ | 299 τοῖς ἐναντίοις τὸ μὲν ὡς ἔξεις ἐστί, τὸ δὲ ὡς στέρησις τούτου. κρίνει μὲν οὖν τὸ λευκόν καὶ τὸ μέλαν ἔτερα ὅντα ἄλλήλων τῷ εἰδει ἡ αὐτὴ αἰ- σθησις· ἡ γάρ ὅψις τῇ κατὰ τὴν ἀντιλήψιν διαφορᾷ καὶ τῷ τρόπῳ. ὁμοίως καὶ τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν διαφέροντα καὶ αὐτὰ κατ' εἶδος ὅντα ἡ γεῦσις 5 20 κρίνει. ὥστε οὐδέπω ἕκανδον πρὸς τὸ τῷ εἰδει τινὰ ταῦτα εἶναι τὸ τῇ αὐτῇ αἰσθήσει αἰσθητὰ εἶναι· τῷ δὲ τρόπῳ τῆς ἀντιλήψεως τὰ τῷ εἰδει ταῦτα κρίκεται ὑπὸ τῆς οἰκείας αἰσθήσεως. ὁμοειδῆ γάρ τῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν αἰσθησιν ἄλλήλοις ὡν ὡς ἔξεων τινῶν ἀντιλαμβάνεται, καὶ πάλιν αὐτὸν αἴ- 25 λλήλοις ὁμοειδῆ ὡν ὡς στερήσεων. τῶν δὲ τοιούτων ἡ κρίσις κατὰ τὴν 10 τοῦ χρόνου διαφορὰν μόνην γίνεται. τῶν δὲ μεταξὺ τὰ μὲν τούτοις, τὰ δὲ ἐκείνοις προσνέμοιτο ἄν, κατὰ τὴν τοῦ πλείονος ἐν αὐτοῖς μίζειν τῆς νομῆς γινομένης.

Ομοίως δέ φησιν ἄλλήλαις | τὰς αἰσθήσεις τὰ σύστοιχα ἄλλήλοις αι- 300 σθάνεσθαι. οὐ γάρ ἄλλως μὲν ἡ ὅψις ἔξεως καὶ στερήσεως τῶν ἐναντίων

2 αὐτῇ] ἀπτῇ Pa αὐτῶν] ἀπτῶν Pa 3 μὲν MVA: om. TPa ἐναντία V
ἡ ὅψις α καὶ] τε καὶ α 4 φεῦσις V 6 τῶ δὲ V: καὶ τῶ MTA: τῶ Pa
τόπον V 7 διάφορα V κρίνει—εἶδει (8) V: om. TAPa 8 τῶ M, corr.
in τὰ ut vid. P: om. VAT (? palam autem quod et differens tempus sit) 9 εἰη—ἀντι-
λήψεως (14) ante ἀλλὰ v. 15 V 10 τε om. a (habet etiam M) 12 ὁμογενῆ—
ἄλλήλοις (13) om. A 13 ἄλλήλοις VP: ἄλλήλων α ἐπικρίνει MTPV: μὲν
κρίνει Αα 14 τόπω V 15 ἔξεως] δέσμος Pa (corr. M) 16 bis τῶ pro
τὸ P 17 οὐν om. Pa 18 τόπω V 19 prius καὶ τὸ MTVAP: τῶ α
διαφέρονται A 20 τινὰ om. A 21 αὐτοῦ V αἰσθητὴν Pa (corr. M)
22 post ταῦτα add. τῷ αὐτῷ ὅντι Thurot ὁμοιειδῆ V 23 δέσμον V
ἀντιλαμβάνειν τε V αὐ] ἀν Ta 24 ὁμοιειδῆ V ὡν]
quorum quedam T (fort. legit στερήσεών τινων, cf. v. 23) ἡ Pa: om. VA 25 τοῦ
οι. V τούτοις] τοῖς A: τούτου P 26. 27 τῆς νομῆς μίζειν ἐν αὐτοῖς γινομένης M
26 ἐν αὐτῷ V: om. Pa 26. 27 τῆς νομῆς γινομένης TVA (cf. M): ἐκείνοις γινομέ-
νοις Pa 28 ἄλλήλαις Thurot (cf. p. 143,3): ἄλλήλοις VAPa (ἄλλήλους prius ut vid. P)
στοιχεῖα α (corr. M) ἄλλήλοις V: ἄλλήλων APa 29 ἄλλως μὲν ἡ Pa: ἡ μὲν TVA
ὅψεως V ἔξεως om. V

ἀντιλαμβάνεται, ἄλλως δὲ ἡ ἀκοὴ τῶν ἐν αὐτῇ ἐναντίων, καὶ ἄλλως πάλιν ἡ γεῦσις καὶ τῶν ἄλλων ἔχαστη, ἀλλὰ πᾶσαι τῶν ύφ' ἑαυτὰς ἐναντίων ὅμοιας ἀλλήλαις καὶ ἀνάλογον· τῶν γάρ συστοίχων ἀλλήλοις σύστοιχοι εἰσὶν καὶ αἱ ἀντιλήψεις τε καὶ αἰσθήσεις. ὡς γάρ ἐν χρώμασι τὸ λευκόν, οὕτως 5 ἐν χυμοῖς τὸ γλυκόν· διὸ καὶ ὅμοιας ἡ γεῦσις γλυκέος ἀντιλαμβάνεται, ὡς ἡ ὄψις λευκοῦ. πάλιν ὡς τὸ μέλαν ἐν χρώμασιν, οὕτω τὸ πικρὸν ἐν χυμοῖς· στερήσεις γάρ ἀμφω. οὕτω δὲ αὐτῶν καὶ αἰσθήσεις αἱ οἰκεῖαι ἀντιλαμβάνονται· ὥστε ὅμοιας ἡ ὄψις μέλανος καὶ ἡ γεῦσις πικροῦ.

10

p. 448a1 Ἐτι εἰ τῶν ἐναντίων κινήσεις αἱ ἐναντίαι.

10 Καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως δείκνυσιν διτι μὴ οἶόν τε τὴν αὐτὴν αἰσθήσιν ἄμα πλειόνων αἰσθάνεσθαι. εἰ γάρ διὰ κινήσεως μέν τινος 301 αἰσθήσεις καὶ κινήσεις τινές, ἐναντίαι δὲ κινήσεις αἱ ὑπὸ τῶν ἐναντίων, ἀδύνατον δὲ ἄμα τὰ ἐναντία εἶναι ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, ἀδύνατον δὲν εἴη καὶ τῶν ἐναντίων αἰσθάνεσθαι τινα αἰσθησιν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ. ἄμα γάρ 15 ⟨ἄν> τὰς ἐναντίας κινοῦτο κινήσεις. ὡς δὲ τῶν ἐναντίων ἄμα ἀδύνατον αἱ-ν σθάνεσθαι τὴν αὐτὴν αἰσθησιν, οὕτω καὶ τῶν μὴ ἐναντίων. ἔστι δὲ τὰ μεταξὺ τῶν ἐναντίων ταῦτα· καὶ γάρ τούτων τὰ μὲν τοῦδε τῶν ἐναντίων, τὰ δὲ τοῦ ἑτέρου ἔστιν, ὡς προειρήκαμεν· μίζει γάρ τῶν ἐναντίων τὰ μεταξύ, καὶ οὐ διὰ πλειόν τι τῶν ἐναντίων ἔχῃ, τούτῳ συντάσσεται. ὥστε 10 20 οὐδὲ τῶν μεμιγμένων τε καὶ μεταξὺ ὄντων ἄμα πλειόνων ἡ αἰσθησις ἀντιλήψεται, φαιοῦ, διὰ τύχης, καὶ ἐρυθροῦ, ἢ τοῦ διὰ πασῶν καὶ τοῦ διὰ πέντε. ἐναντιώσεις γάρ καὶ ἐν τούτοις οὖσι μικτοῖς, εἴγε οὐ μὲν διὰ πέντε φθόγγος ἔχει | οὕτως, ὡς περιττὸς πρὸς ἄρτιον (ώς γάρ τρία πρὸς δύο), δ 302 25 δὲ διὰ πασῶν ἔμπαλιν, ὡς ἄρτιος πρὸς περιττόν· ὡς γάρ δύο πρὸς ἕν. ἄμα δὲ οὐδὲ οἰόν τε αἰσθάνεσθαι ἀναλογίας περιττοῦ πρὸς ἄρτιον καὶ ἔμπαλιν ἄρτιος πρὸς περιττόν.

Εἰπὼν δὲ μηδὲ τῶν μεμιγμένων τε καὶ μεταξὺ ὄντων ἄμα πλειόνων 5

1 αὐτῷ a	2 πᾶσα a	3 ἑαυτὰς MV: αὐτὰς A: ἑαυτῶν a: αὐτὸ P	4 ἀλλήλοις A
στοχείων Va (corr. M)	ἀλλήλαις a (corr. M)	σύστοιχαι V	4 alt. καὶ
καὶ εἰ V	χρώματι TP	5 ἡ γεῦσις ὅμοιως V	6 χρώματι A
7 στέρησις T	καὶ] καὶ αἱ a	8 ὅμοιως—πικροῦ TAP (nisi quod πικροῦ ἡ γεῦσις P): ὅμοιως ἡ γ. π. καὶ ἡ ὄψις μ. V: ἡ ὄψις ὁμ. μ. καὶ πικροῦ ἡ γ. a	9 ἔτι εἰ V (Arist. codd. ULP cf. v. 11): ἔτι δὲ TP: ἔτι δὲ A: ἔτι Arist. codd. EMYS
10 μὴ om. T	11 addidi (post κινοῦτο Thurot)	12 καὶ κινήσεις TVA: om. Pa	10 ἀπὸ V (coni. Thurot) 13 ante ἐν add. ἄμα V
14 καὶ om. T	15 διὰ addidi (post κινοῦτο Thurot)	16 τὰ μὴ ἐναντία V	14 ἀδύνατον—χρόνῳ (14) om. a (habet etiam M)
τὰ] τὸ A	17 τοῦδε τῶν om. V	18 τούτου ἔτερά a	15 alt. τὰ] τὸ A
προειρήκαμεν] p. 142,25	19 ἐὰν Pa	20 οὐδὲ MP: οὐδὲν	16 τούτου ἔτερά a
TVA: οὖδεις a	20. 21 suscipit T	21 φθεγγόμενος Pa (corr. M)	17 εἰσιν a
24 ὡς] έως V	22 ἄναλόγως V	23 περιττοῦ post ἄρτιον V:	24 ὡς] έως V
μηδὲ MA: εἰπὼν δὲ μὴ V: et cum dixisset neque T: om. Pa	24 δέ om. V	25 εἰπὼν δὲ (γὰρ A)	25 δέ om. V
	26 ἄρτιος πρὸς περιττόν om. T	27 εἰπὼν δὲ καὶ om. T	26 πρὸς περιττόν om. T

αἰσθησιν γίνεσθαι, προσέμηχεν ἐὰν μὴ ὡς ἐν αἰσθάνηται· οὗτως δὲ ὁ λόγος ὁ τῶν ἄκρων εἰς γίνεται, ἀλλας δ' οὐ. ἔστι δ' δὲ λέγει ὅτι πλειόνων μὲν οὗτως ὡς κεχραμένων καὶ μεμιγμένων ἀλλήλοις αἰσθάνεται ἀμα· ὡς γάρ ἐνδεικνύεται τοῦ φαιδροῦ, καίτοι ἐκ τῶν ἐναντίων συγκειτοῦ μένου. ἀλλ' ἐν τῇ τοιούτῃ μίστῃ εἰς τις λόγος ἐκ τῆς τῶν ἄκρων τε καὶ 10 ἐναντίων μίστης γίνεται καὶ μία τις φύσις καὶ ἐν πρᾶγμα. ὥστε, ἐπειδὴ τί ἔστι τὸ ἐκ τῆς μίστης γεγονός, αἰσθάνεται τοῦ οὗτω μεμιγμένου ἀμα· ὡς γάρ ἐνός. ὡς μέντοι κεχωρισμένων ἡ τῶν ἐξ ὀντών τὸ φαιδρὸν μέμικται ἡ τῶν | μεμιγμένων ἡδη ἀλλήλοις, ὡς ἔχει τὸ φαιδρὸν καὶ τὸ ἐρυθρόν, οὐκέτι 303 10 ἀμα ἀντιλαμβάνεται. τὸ δὲ ἔσται γάρ ἀμα ὁ μὲν πολλοῦ πρὸς διλίγον ἡ περιττοῦ πρὸς ἀρτιον, ὃ δὲ διλίγου πρὸς τὸ πολὺ ἡ ἀρτίου πρὸς περιττὸν εἰργηκεν ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν τῶν τοιούτων, δὲ ἔστι μεταξύ. ἔσται δὲ μὲν γάρ καὶ τούτων ἔκαστον μεμιγμένον, οὐ μέντοι ὡς ἔνα λόγον ἔχειν αὐτά πάντα. τὸ μὲν γάρ αὐτῶν ἔξει, ὡς πολὺ μὲν ἔχειν τοῦ λευκοῦ, 15 διλίγον δὲ τοῦ μέλανος, ὡς τὸ ἐρυθρόν, τὸ δὲ ἔμπαλιν, ὡς τὸ φαιδρόν, καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν φθόγγων ὃ μὲν περισσοῦ πρὸς ἀρτιον, ὡς δὲ διὰ πέντε, ὃ δὲ ἀρτίου πρὸς περισσόν, ὡς δὲ διὰ πασῶν, οἵτινες διαφέροντες ἀλλήλων 10 λόγοι καὶ ὑπεναντίοι. ἀλλ' οὐκ ἵσως τὸ φαιδρὸν ἔνα τινὰ λόγον ἔχει, καίτοι σύνθετον, διμοίως καὶ ὁ διὰ πέντε φθόγγος.

20 p. 448-13 Εἰ οὖν πλεῖον ἀπέχει ἔτι ἀλλήλων καὶ διαφέρει τὰ συστοίχως μὲν λεγόμενα.

Λαβὼν τὸ μᾶλλον δύνασθαι | τὴν μίαν αἰσθησιν πλειόνων οἰκείων αἱ- 304 σθητῶν ἀμα ἀντιλαμβάνεσθαι, αἰσθήσεως ἔκαστης οἰκείου τινὸς αἰσθητοῦ ἀντιλαμβανομένης, καὶ δείξας ὅτι μὴ οἶνον τε ἀμα πλειόνων τὴν μίαν ἀντιλαμβάνεσθαι ἡ πλείους ἀμα γίνεσθαι αἰσθήσεις, *(αἰσθήσεως)* ἔκαστης οἰκείου

1 *sensus* T έταν] ἀν Arist. codd. EMYL μὴν ὡς ἐν VPa (Arist.): μήπω ΤΑ
οὔτος TAP 1. 2 δ' εἰς λόγος ὁ (om. EMY) τῶν ἄκρων γίνεται Arist. δὲ δ' εἰς
conicio ex Arist. 2 alt. δ om. a, habet etiam T εἰς Pa: om. TVA, fort.
recte (v. ad. v. 1) οὕ] οὐν A 3 ὡς om. Aa κεχρυμένων A
μιγμένων V 4. 5 συγκειμένων A 5 τις om. A 6 φύσις om. T
ἐπειδὴ om. A 6. 7 ἐν τί] ὅντι A 8 ὡς γάρ ἐνός VAPa: sic enim utrum T
μέντοι V: enim T: μὲν ἦτοι (τι add. M) ΜΑ: μέν τι Pa κεχωρισμένων V: κεχωρισ-
μένων TAPa τῶν δέσμων τὸ T 9 ἀλλήλων V 10 ἀντιλαμβάνεται ἀμα V
ἀντιλαμβάνεται a (corr. M) hec T δ' Pa: ut T: om. VA πρὸς διλόν
πολλοῦ V 11 δ' a: τὸ VAP: om. T τὸ cum Aristot. vid. del. πρὸς AP:
πρὸς τὸ Va 13 ἔχειν Thurot: ἔχει libri (*quod—habeant* T) 14 αὐτὰ πάντα
VA: ταῦτα πάντα T: πάντα αὐτὰ Pa ἔχειν MVAP (v. supra scr. P): ἔχει Ta
16 περιττὸς V 17 ἀρτίου TPA: ἀρτίος VΑ 18 καὶ ὑπεναντίοι
λόγοι V 19 post σύνθετον add. δν Thurot καὶ ὁ] et propter quod T
20 ἔτι ἀπέχει Arist. codd. EMYU 20. 21 συστοίχων A: σύστοιχα P 23 ante
αἰσθήσεως add. καὶ a (om. etiam M) 23. 24 quam *sensus uniusquisque—suscipere* T
24 ἀντιλαμβανομένου V πλειόνων om. A 25 αἰσθήσεις *(αἰσθήσεως)* Thurot (*quod
subaudiri vix potest propter dupliceum vocis sensum*): αἰσθήσεις TVAP: αἰσθήσεως a

τινὸς αἰσθητοῦ ἀντιλαμβανομένης, ἐπιφέρει τοῖς κειμένοις τὸ ἀκόλουθον τὸ 304 μῆδε δὲ ἡ τον ἐνδέχεται ἄμα δύνασθαι γίνεσθαι ἄμα. εἰ γάρ πλεῖον ἀλλήλων ε διαφέρει τὰ μὴ ὄμοιγενῆ τῶν ὄμοιγενῶν (τοῖς μὲν γάρ η κατὰ τὸ γένος ὑπάρχει ταυτότης τε καὶ ὄμοιότης, τὰ δὲ καὶ ταύτης ἐστέργεται. ἔστι δὲ 5 τῶν μὴ ὄμοιγενῶν τὰ μὲν σύστοιχα ἀλλήλοις καθ' ἔκαστην αἰσθησιν, τὰ δὲ οὐ σύστοιχα μὲν, ὄμοιώς δὲ ἔχοντα πρὸς ἄλληλα· τῶν ταῖς διαφόροις 10 αἰσθησεσιν αἰσθητῶν σύστοιχα μὲν αἱ μὲν ἔξεις ταῖς ἔξεσιν, αἱ δὲ στερήσεις πάλιν ἀλλήλαις, οὐ σύστοιχα δὲ αἱ ἔξεις τῶν ἄλλῃ | αἰσθήσει αἰσθητῶν 305 τῇ στερήσει τῶν ὑπὸ ἄλλην αἰσθησιν. δὲ καὶ αὐτὸς ἐδήλωσεν εἰπὼν τὸ 10 γλυκὺν καὶ τὸ λευκὸν καλῶ σύστοιχα, γένει δὲ ἔτερα. ὄμοιγενῆ γάρ τὰ ἐναντία· ὑπὸ γάρ γένος τε ταύτον καὶ μίζην αἰσθησιν· πλείων γάρ διάστασις τῷ γλυκεῖ πρὸς τὸ λευκὸν ἢ τῷ λευκῷ πρὸς τὸ μέλαν, καὶ ἔτι 5 πλείων τῷ γλυκεῖ πρὸς τὸ μέλαν ἢ πρὸς τὸ λευκόν· τὸ μὲν γάρ λευκὸν καὶ μέλαν ὄμοιγενῆ, τὸ δὲ γλυκὺν καὶ τὸ λευκὸν ἀνομοιγενῆ μὲν, σύστοιχα 15 δέ, τὸ δὲ γλυκὺν καὶ τὸ μέλαν οὔτε ὄμοιγενῆ οὔτε σύστοιχα), εἰ οὖν τῶν ὄμοιγενῶν ἀδύνατον ἄμα πλείοναν αἰσθηταί, ἔτι δὲ ἡ τον ἐνδέχοιτο τῶν ἀνομοιγενῶν καὶ ὑπὸ διαφόρους αἰσθήσεις συστοίχων ἄμα ἀντιλαμβάνεσθαι 10 πλείοναν, καὶ ἔτι ἡ τον, εἰ πρὸς τῷ ἀνομοιγενῆ εἶναι μῆδε σύστοιχα εἴη.

p. 448-16 Τὸ γλυκὺ δὲ τοῦ μέλανος πλεῖον ἔτι τῷ εἶδει διαφέρει
20 η τὸ λευκόν.

Καταλληλότερον καὶ σαφέστερον ἀν δὲ λέξις ἔχοι, εἰ εἴη | γεγραμμένον 306
η τοῦ λευκοῦ, ἵνα ἡ τὸ γάρ γλυκὺν τοῦ μέλανος πλέον ἔτι τῷ εἶδει
διαφέρει η τοῦ λευκοῦ. τὸ δέ, διτι τὸ μὲν λευκὸν σύστοιχον (έκατερον
γάρ αὐτῶν ἐν τῷ οἰκείῳ γένει ώς ἔξεις ἦν), τὸ δὲ μέλαν στέρησις οὐδὲ
25 σύστοιχον ἔτι ἐστὶ τῷ γλυκεῖ.

2 μηδένα ἡ τον Pa (corr. M) δύνασθαι MTVA: om. Pa γινώσκεσθαι coni.
Thurot alt. ἄμα TV: om. APA 3 δροιογενῶν V τὸ MAP: om. Va
4 τὰ] τὸν A 5 δροιογενῶν V 6 μὲν scripsi: μόνον libri δροιώς δὲ A:
τὰ δροιώς δὲ V: τὰ δροιώς Pa: hec autem similiter T 6. 7 τῶν—αἰσθητῶν deleam
6 διαφοραὶς V 8 οὐ om. T αἱ ἔξεις MTVA: om. Pa 9 στερήσει] privationi
enim T, fort. corr. privationibus et Alexandro ταῖς στερήσεις restituendum τῶν εἰναι V
ἄλλην scripsi: ἀλλήλων libri: ἄλλας coni. Thurot αἰσθησιν V (sensu T): αἰσθήσεων
APA: αἰσθήσεις coni. Thurot αὐτὸς TPa: αὐτὸς VA 10 καλῶ Pa (Arist. codd.
LSUP): καλῶν VA: καλῶς T (ἀλλ' ως Arist. codd. EMY) 11 πλειόνων V
12 τὸ γλυκὺν V τῷ λευκῷ] τὸ λευκὸν V 13 πλείων Λα: πλείω P: πλεῖον T:
πλειόνων V τὸ γλυκὺν V 14 (τὸ) μέλαν conicio ἀνομοιγενῆ α
15 ὄμοιογενῆ α 16 ante ἔτι add. οὐχ T 17 ἀνομοιογενῶν VPa καὶ om. T
ὑπὸ διαφόρους αἰσθήσεις Thurot (sub differentiis sensibus T): ὑπὸ διαφόρων αἰσθήσεων
VAPa συστοίχως V 18 post τῷ add. μὴ V ἀνομοιογενῆ V
εἴη TA: εἰναι VPa 19 δὲ γλυκὺν P 20 τὸ λευκόν ετιαὶ Arist. codd. EMYP,
λοῦ λευκοῦ recte LSU 21 ἀκαταλληλότερον α καὶ TVA: οὖν καὶ Pa
22 ante η add. καὶ τὸ τοῦ μέλανος V η τοῦ λευκοῦ TV: καὶ τὸ η τοῦ λευκοῦ A (καὶ
τὸ solum restat vestigium interpolationis modo ε V adnotatae): καὶ τὸ η λευκοῦ Pa
ἵνα om. T γάρ om. V τῷ εἶδει om. V 23 διαφέρον V prius τῷ τοῦτο Thurot
(hoc T) τὸ δὲ (αἴτιον) conicio alt. τὸ in τῷ corr. A 24 ώς om. V οὐδὲν P

p. 448a19 Ὁ δὲ λέγουσί τινες τῶν περὶ τὰς συμφωνίας, θτι οὐχ 306
ἄμα μὲν ἀφικνοῦνται (οἱ ψόφοι, φαίνονται) δέ.

Κατασκευάσας δι’ ὃν ἐπικεχείρηκε τὸ μὴ δύνασθαι ἄμα πλειόνων διασθησιν γίνεσθαι, ὃ χρώμενοί τινες πειρῶνται δεικνύναι τὸ μὴ γίνεσθαι 5 μὲν ἄμα πλειόνων αἰσθησιν, φαίνεσθαι δέ, τοῦτο τίθησι καὶ δεικνύσαι ψεῦδος ὅν, ἐνδεικνύμενος θτι μὴ ταύτη οἶν τε τῇ λύσει προσχρωμένους δεικνύναι 10 θτι μὴ ἄμα πλειόνων αἰσθανόμεθα. ἦν δὲ τὸ λεγόμενον τὸ τὰ δοκοῦντα αἰσθητὰ ἄμα κινεῖν τὴν αἰσθησιν μὴ ἄμα μὲν κινεῖν, | ἀλλ’ ἐν χρόνοις διαφόροις, 307 τῷ δὲ εἶναι τοὺς μεταξὺ χρόνους ἀνεπαισθήτους ταύτη δοκεῖν ἄμα γίνεσθαι. 15 δεικνύσαι δὴ τοῦτο ψεῦδος ὃν διὰ τοῦ δεῖξαι θτι μηδὲ εἰς ἔστι χρόνος ἀναισθητος τῇ αὐτοῦ φύσει. χρήσιμον δὲ τοῦτο δειχθὲν εἴη ἀν καὶ πρὸς τὰ ἐφθακότα περὶ τῆς ὑψεως εἰρῆσθαι, θτι μήτε τὸ φῶς χρόνῳ ὁρᾶται μήτ’ ἀλλο τι τῶν ὄρατῶν· ἄμα γάρ ἀναβλέψαντες καὶ τὰ ἐγγὺς ὄρῶμεν καὶ τὰ πόρρω. ὃ ἀναιρεῖσθαι δύνατο ἄν, εἰ εἴη κείμενον τὸ εἰναί τινας ἀναισθήτους χρόνους· λέγοιτο γάρ ἄν θτι μὴ ἄμα μὲν ὄρῶμεν, διοκοῦμεν δὲ διὰ τοὺς ἀναισθήτους χρόνους. τίθησι δὴ πρῶτον τὴν δόξαν καὶ μνημονεύει τῶν ἀρμονικῶν καὶ τῶν περὶ τὰς συμφωνίας, ὡς ἐκείνων χρωμένων 10 τῇ δόξῃ ταύτη καὶ λεγόντων θτι μὴ ἄμα μὲν οἱ ἀπὸ τῶν ἡρμοσμένων ὥργάνων καὶ κρουομένων συμφώνως ἀφικνοῦνται ψόφοι πρὸς | τὴν ἀκοήν, 308 20 ἀλλ’ ἐν διαφόροις χρόνοις, φαίνονται δὲ ἄμα γίνεσθαι καὶ εἰς τις ἡγος ἐξ ἀπάντων καὶ μὴ διαλείπειν ἡ ἀκοή, ἀλλ’ ὡς συνεχοῦς ἀκόνειν τοῦ ψόφου διὰ τὸ ἀναισθήτους εἶναι τοὺς μεταξὺ τῶν φερομένων ἐπ’ αὐτὴν ψόφων χρόνους. χρῶνται δὲ τοῖς ἀναισθήτοις χρόνοις καὶ οἱ κατὰ εἰδώλων ἐμπιώσεις τὸ δ ὄραν γίνεσθαι λέγοντες. τοῦτο οὖν, φησίν, ἐξεταστέον, εἴτε ὀρθῶς λέγεται 25 εἴτε μή. καὶ τοῦ δεῖν ἐνταῦθα αὐτὸ δέεται τὴν αἰτίαν παρέθετο.

p. 448a22 Τάχα γάρ ἀν φαίη τις καὶ νῦν παρὰ τοῦτο δοκεῖν ἄμα
ὄραν καὶ ἀκούειν, θτι οἱ μεταξὺ χρόνοι λανθάνουσιν.

Εἰ γάρ τοῦτο οὐτως ἔχοι, εἴη ἀν λύσις τῶν ἀπορεῖσθαι δυναμένων 10 πρὸς ἀ κατεσκεύασεν ὡς νῦν δεικνὺς θτι μὴ οἰόν τε ἄμα πλειόνων

2 οἱ—φαίνονται ex Arist. addidi, ut δέ stare possit	3 ante ἄμα add. μὲν M
4 μὴ] μᾶλλον a (corr. M) γίνεσθαι] δύνασθαι V	5 δεικνύσαι καὶ τίθησι V
καὶ οὐ. P δεικνύναι P	6 προσχρώμενος V
8 χρόνοις διαφόροις M'TVP: χρόνοις a: χρόνω διαφόρῳ A	7 πλειόνων ἄμα A
δοκοῦν A	8 τῷ TAP: τῷ MVa
10 δὴ TVP: δὲ Aa	9 τῷ libri
εἴη ἀν καὶ MTVA: εἴη ἀν P: εἰ καὶ a	11 αὐτοῦ
μηδὲ A μήτ’ Thurot: μηδὲ VAPa	12 πεφθακότα Pa εἰρῆσθαι] p. 131,21 ss.
14 δ TPa: δ VA δύναται V	13 τι om. T ἀναβλέψαντα V
om. a (habet etiam M)	15 λέγοιτο—χρόνους (16)
ἀν om. V, s. s. P	16 δὴ TVP: δὲ Aa
〈ταύτην〉 τὴν conicio	18 ταῦτα V
22 ψόφον χρόνον V	δὲ MTVA: om. Pa
26 περὶ τούτοις V: iterum hoc T	21 ἀκούει a
ἀν λύσις V (utique ergo T): λύσις ἀν A: ἀν Pa	23 κατὰ VA: κατὰ τῶν P: κατὰ τὰς τῶν a
	27 λαμβάνονται A
	28 ἔχοι TAP: ἔχει Va
	29 ως] αν καὶ? ἄμα—οἰόν τε (147,2) om. V

αἰσθάνεσθαι. ἀποροῖτο μὲν γάρ ἄν, πῶς δοκοῦμεν ἄμα πλειόνων αἰσθάνεσθαι, εἰ μὴ τοῦτο οἶν τε. λύοιτο δ' ἀν ἐν τῇ τῶν μεταξὺ χρόνων ἀναίσθησίᾳ, εἰ εἴη τις χρόνος ἀναίσθητος. εἰ δὲ μηδεὶς χρόνος τοιοῦτος, ἄλλωρ τινὶ χρηστέον, | ἀλλ' οὐ τούτῳ. διτὶ οὖν μηδένα χρόνον ἐνδέχεται ἀναίσθητον 309
3 εἶναι, δείχνυσι. δεῖ δὲ ἡμᾶς προλαβεῖν διτὶ ὁ χρόνος αἰσθήτον οὐ καθ' αὐτό ἐστιν. οὐ γάρ ἐστιν ὁ χρόνος ὑποκειμένη τις φύσις ἡς αἰσθανόμεθα, ἀλλὰ τῷ τῶν ἐν αὐτῷ γινομένων τε καὶ ὄντων αἰσθάνεσθαι ἡμᾶς, τούτῳ δεκατέστιν. εἴη δὲ οὖν ἀναίσθητος χρόνος οὗτος, ἐν φῷ μηδενὸς οἴον τε τῶν ἐν αὐτῷ γινομένων αἰσθησιν γίνεσθαι. εἰ δὲ μηδεὶς 10 εἴη τοιοῦτος, ἀλλ' εὐρίσκοιτο ἐν παντὶ μορίῳ χρόνου αἰσθησίς τινος τῶν ἐν αὐτῷ γινομένων οὖσα, οὐδεὶς δὲν εἴη χρόνος ἀναίσθητος. οὐ γάρ εἰ τινα τῶν γινομένων ἐν χρόνῳ ἀναίσθητά ἐστι, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν καὶ 10
10 ὁ χρόνος ἀναίσθητος; ὁ ἐν φῷ ταῦτα γίνεται. ἀλλ' εἰ μὲν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, ἐν φῷ τὰ ἀναίσθητα ἐστι τε καὶ γίνεται, μηδενὸς δλως οἴον τε | 310
15 αἰσθέσθαι, εἴη ἄν οὗτος ὁ χρόνος ἀναίσθητος· εἰ δὲ ἄλλων τινῶν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ αἰσθανόμεθα, οὐ διὰ τὸν χρόνον (Δν) ἀναίσθητα ἔκεινα εἴη οὐδὲ δὲν ὁ χρόνος δὲν ἔκεινα ἀναίσθητος λέγοιτο. δύναται γάρ ἀναίσθητά τινα καὶ ἐν ἐνιαυτῷ δλωφ κινεῖσθαι, ὃν τῆς κινήσεως οὐκ ἐστιν ἡσθῆσθαι, εἰ οἴον εἰ εἴη τινὰ διὰ σμικρότητα ἐκπίπτοντα τὴν αἰσθησιν σώματα· 20
20 ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο ὁ τοσοῦτος χρόνος ἀναίσθητος, ἀλλ' αἰσθήτος, διτὶ ἄλλων τινῶν αἰσθανόμεθα ἐν αὐτῷ. δὲν δὴ δείχῃ ἐν παντὶ χρόνῳ αἰσθησίν τινος ἔχοντας ἡμᾶς, εἴη δὲν ἀνηρηκώς τὸ εἰναὶ τινα χρόνον ἀναίσθητον. διτὶ οὖν παντὸς ἐνδέχεται ἡμᾶς αἰσθάνεσθαι χρόνου, τοιτέστιν ἐν παντὶ χρόνῳ αἰσθάνεσθαι τινος, οὕτω δείχνυσιν· εἰ, 10
25 διτὲ τις ἔσυτος αἰσθάνεται αἰσθανομένου καὶ ἐν χρόνῳ, ἀδύνατον τότε λανθάνειν αὐτὸν ἔσυτὸν διτὶ ἐστι τε καὶ αἰσθάνεται, ἀδύνατον

1 ἀποροῖτο—αἰσθάνεσθαι οἱ. T ἀποροῖτο A: ἀπορεῖται Pa ἄν AP: οἱ. α
ἄμα hic habet (habebat T, sic enim defectus homoeoteleuto explicatur): post αἰσθάνεσθαι Pa
4 οὖν διτὶ V 5 προλαβεῖν TAP: προσλαβεῖν Va διτὶ TVA: διτὶ εἰ Pa
αἰσθητὸν APA: αἰσθητὸς V: anceps T 6 αὐτὸν Thurot οὐ γάρ ἐστιν MTVA:
οἱ. Pa ἡς V (coni. Thurot): ἡ T: ἡ Aa: ἡ P 7 post δντων add. καὶ V
τούτου V 8 αἰσθητὸν A δὲν οἱ. A ante alt. χρόνος add. δὲ Thurot
ἐν ὃ Pa: eo quod T: εἰ VA 11 ἐν τῷ γινομένῳ a (corr. M) οὐσιῶν V
εἴη οἱ. A 12 τινα TVPa: τινος MA ἀναίσθητὸς MA 13 alt. ἐν οἱ. a
(habebat etiam M) 14 αἰσθητὸς V prius τε—χρόνῳ (16) οἱ. a (habebat etiam M)
prius τε οἱ. A 15 αἰσθέσθαι MA: αἰσθάνεσθαι VP: sentire T 15. 16 τινῶν χρόνων
ἐν ταυτῷ P 16 post χρόνῳ add. καὶ M αἰσθανόμεθα Ma οὐδὲ A
δὲ addidi (post ἔκεινα Thurot) ἀναίσθητάς ut vid. V 18 ἐν MTVP: οἱ. Aa
sentire T, sed cf. p. 140,4 19 μικρότητα V τῆς αἰσθήσεως conicie
σώματα] τοῦ σώματος V 20 post τοῦτο add. tantum T τοιοῦτος a
21 post prius ἐν add. τῷ V δὴ οἱ. V παντὶ οἱ. T 22 τινὰ ἔχοντα V
ἔχοντος A ἀφηρηκώς V χρόνον τινὰ Pa 23 post οὖν ras. n litt. V
παντὶ V 24 αἰσθανόμεθα V 25 ἔσυτος αἰσθάνεται Pa: ἐ. αἰσθάνεσθαι A:
αἰσθάνεσθαι ἔσυτῷ V: ἔσυτος T 25. 26 αἰσθάνεται—ἔσυτὸν οἱ. T 25 ἐν (τούτῳ
τῷ) coni. Thurot 26 αὐτὸν οἱ. V διτὶ TVP: διτὶ Aa

ἄρα εἰναι τινα χρόνον ἀναίσθητον. ὁ κατασκευάζει ἐκ τοῦ, εἰ εἴη τις
ἀναίσθητος χρόνος, εσεσθαι αὐτὸν καὶ ἐν τούτῳ τῷ συνεγεῖ χρόνῳ ἐν 311
φ τις αἰσθανομένου ἔστιον, εἰ δὲ τοῦτο, ἐν τούτῳ τὸν
αἰσθανομένον μῆτε τούτων αἰσθήσεσθαι τινος ὡν αἰσθάνεται μῆτε αὐτοῦ
5 αἰσθανομένου καὶ ὄντος. εἰ γὰρ εἴη τοιοῦτον, δῆλον ὡς ἐν ἐκείνῳ τῷ
χρόνῳ λήσεται τις αὐτὸν καὶ δι τις αἰσθάνεται καὶ δι τις εστι, καὶ οὐκ ε
αἰσθήσεται ὄντος ἔστιον· ὅστε ἐν φ χρόνῳ αἰσθάνεται τις ἔστιον αἰσθανο-
μένου, καὶ οὐκ αἰσθήσεται οὕτε ὄντος ἔστιον οὔτε αἰσθανομένου. ὁ ἀδύ-
νατον· πᾶς γάρ, δι τις αἰσθάνεται, ἔστιον ὄντος τε καὶ αἰσθανομένου
10 συναισθάνεται. οὐδοίς δέ, ὡς ἐφ' ἔστιον, καὶ ἄλλου αἰσθανομένου 10
αἰσθηται τις, ἀδύνατον, κάκείνου δι τις αἰσθάνεται τις αἰσθανομένου, μὴ
αἰσθάνεσθαι καὶ δι τις εστιν (καὶ δι τις) αἰσθάνεται, ἀλλὰ διαλείπειν τινὰ
χρόνον καὶ μὴ αἰσθάνεσθαι ὄντος αὐτοῦ. εἰ δὲ μηδεὶς | εστι χρόνος, 312
ἐν φ ἐνεργοῦντες καὶ αἰσθανομένοι λανθάνομεν ἔστιον δι τις εσμεν, οὐδεὶς
15 δι εἴη τῇ ἔστιον φύσει χρόνος ἀναίσθητος. οὐ γὰρ εἰ κοιμώμενοι λα-
θάνομεν ἔστιον δι τις εσμεν, ἀναίσθητος οὕτος ὁ χρόνος. ἄλλοι γὰρ ἐν
ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ αἰσθάνονται, καὶ τίμεις δέ, ἐὰν ἐγρηγορότες ὑμεν. οὐ δ
γὰρ ὑπὸ τῶν οὐκ αἰσθανομένων ἀναίσθητος χρίνεται χρόνος η διώς τι
ἀναίσθητον· πάντα γὰρ ἐκείνοις ἀναίσθητα, καὶ χρώματα καὶ φόροι καὶ
20 δισμαὶ καὶ χυμοὶ καὶ τὰ ἀπτά.

p. 448-30 "Ετι οὐκ ἀν εἴη οὕτε χρόνος οὕτε πρᾶγμα οὐδὲν δι
αἰσθάνεται η ἐν φ μὴ οὗτως, δι τις ἐν τούτου τινὶ η δι τις τούτου
τι ὄρῃ, εἰπερ εστι τι μέγεθος καὶ χρόνου καὶ πράγματος ἀναί-
σθητον.

25 Καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως ἔτι ταύτην δείκνυσιν, δι τι γὰρ

1 εἰ om. V 2 εσεσθαι (καὶ add. M) MTVAP: ἐπεται καὶ α καὶ ante alt. ἐν add. T
3 αἰσθανομένου scripsi: αἰσθανόμενος TVAPa: μὴ αἰσθανόμενον M 4 prius μῆτε V:
μηδὲ A: neque T: μηδὲν Pa αἰσθάνεσθαι τινα Pa αὐτοῦ libri 5 τοιοῦτον
MTVAP: τοσοῦτον καὶ α 6 λήψεται V αὐτὸν A: αὐτῶν V 7 αἰσθά-
νεται A ὥστε—ἔστιον (8) om. AA ὥστε VP: ὥστε καὶ T 8 καὶ V: om. TP
διπερ α 9 ante ἔστιον add. οὐχ TVA (αν όμοι;) 10 δὲ TVA: δὲ καὶ Pa
αὐτοῦ P καὶ MTA: καὶ VPa αἰσθανόμενος coni. Thurot 11 διε]
οὗτως V αἰσθανομένου V: αἰσθανόμενος TAPa: αἰσθανόμενον coni. Thurot
μὴ TVA: μηδὲν Pa 12 καὶ δι τι addidi αἰσθάνεται scripsi: αἰσθάνεσθαι libri
13 εἰ] δὲ V 13ss. eodem argumento uitit Alex. apud Simpl. in Phys. p. 753,18 ss. D
ἴσται V 14 ἐνεργοῦνται V λανθάνομενοι V αὐτοὺς A 15 αὐτοῦ P:
αὐτοῦ α 15. 16 λανθάνομεν P 16 οὗτος MTVAP: ἄρα οὗτος Pa
17 θμεν VP 18 υπὸ Thurot: ἀπὸ libri οὐκ T (scientibus non) VAP: om. a
αἰσθανομένων P ἀναίσθητος om. Pa δ χρόνος Λα η ει M τι T:
τι A Pa: τι δὲ V 19 γὰρ ἐκείνοις VP: γὰρ ἐν ἐκείνοις TAA: γὰρ ἐν (ἐκείνῳ) ἐκείνοις
Thurot αἰσθητά T 20 ἀπτά αἰσθητά T 21 δ] δ μὴ Arist. codd. EMY
22 φ] φ ει Arist. codd. SU δι τι TP (Arist.): δι τι VA τούτω V η δι] διε
V: om. Arist. codd. LSU¹ 23 prius τι om. A (Arist. codd. LU¹) χρόνος καὶ
πράγματα V 24 αἰσθητὸν VA 25 ταῦτα V γὰρ om. M cf. ad p. 113,21

μηδεὶς χρόνος ἔστιν ἀναίσθητος, συναποδείκνυσί τε αὐτῷ ὅτι μηδὲ μέγεθός 312
τι καὶ μέρος αἰσθητοῦ ἀναίσθητον οἶόν τε εἰναι τῇ αὐτοῦ φύσει. ἐπεται¹¹
γάρ ταῦτα ἀλλήλοις· καθ' οὓς γάρ ἀναίσθητά τινα καὶ ἀμερῆ σώματα ἔστι
τῇ αὐτῶν | φύσει, κατὰ τούτους καὶ κινήσεις εἰσὶν ἀναίσθητοι καὶ χρόνοι. 313
5 ἡ δὲ δεῖξις ἀσαφῶς μὲν εἰρηται, ἐκλαβόντι δὲ τὴν διάνοιαν εἴη ἀν τοιαύτῃ·
εἰ ἔστι μόριόν τι τοῦ χρόνου ἢ τοῦ μεγέθους ἀναίσθητον, οὔτε χρόνος
τις ἔσται, ἐν ᾧ αἰσθανόμεθα, οὔτε μέγεθός τι, οὐδὲ αἰσθανόμεθα, ἀπλῶς
καὶ χωρίως· ἀλλ' ἐν παντὶ χρόνῳ, ἐν ᾧ λέγομεν αἰσθανόμεθαι, οὗτως
6 ἐσόμεθα αἰσθανόμενοι, οὐχ διὰ ἐν τούτῳ, ἀλλ' διὰ τῶν τούτου τινί, καὶ
10 παντὸς μεγέθους αἰσθησόμεθα, οὐχ διὰ τούτου αἰσθανόμεθα (οὐδὲν δὲ
γάρ διοῦ αἰσθησόμεθα), ἀλλ' διὰ τῶν τούτου τινός. ἀλλὰ μὴν διὰ ἐν
χρόνῳ λεγόμεθα αἰσθανόμεθαι οὕτω τῷ ἐν μορίῳ τινὶ αὐτοῦ αἰσθανόμεθαι 10
ἡ μεγέθη τῷ μὴ διλων, ἀλλὰ μορίων τινῶν αὐτῶν αἰσθανόμεθαι, διὰ τούτο
ἀληθεύομεν, διὰ ἔστι τις πρώτος χρόνος τοῦ ἐν ᾧ αἰσθανόμεθα παντί, καὶ
15 ἐπὶ τοῦ μεγέθους, διὰ ἔστι τι μόριον | τούτου οὐ πρώτου καὶ παντὸς αἰσθανό- 314
μεθα. πᾶν γάρ τὸ κατά τι καὶ κατὰ μορίον ἀληθὲς τότε ἔστιν λαβεῖν,
διταν ἢ λαβεῖν ἔκεινο μόριον τι, διὰ πρῶτον τοιοῦτόν ἔστι. λευκόν τε γάρ κατὰ
μόριον τότε ἀληθὲς ἔστιν, διταν ἢ τι μόριον αὐτοῦ λαβεῖν, διὰ μηκέτι λαβεῖν
κατ' ἄλλο καὶ κατ' ἄλλο μόριον λευκόν ἔστιν, ἀλλ' ἀπλῶς τε καὶ πρώτως·
20 καὶ κινεῖσθαι κατὰ μόριον τότε λέγεται ἀληθῶς, διταν ἢ τι μόριον αὐτοῦ
λαβεῖν, διὰ πᾶν, ἀλλ' οὐ κατὰ μόριον αὐτοῦ κινεῖται. ἐν οἷς γάρ οὐδὲν
ἔστι μόριον, καθ' οὐ τὸ κατηγορούμενον διοῦ ὡς κατὰ μόριον αὐτοῦ ὑπάρχον
διοῦ τε καὶ πρώτως κατηγορηθῆσεται, *(κατηγορηθῆσεται)* τούτων οὐκ
ἀληθῶς τὸ κατὰ μόριον αὐτοῖς ὑπάρχειν ἔκεινο διὰ κατηγορεῖται. ὡς οὖν 315
25 ἐπὶ τῶν ἄλλων, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν προκειμένων ἔξει. εἰ γάρ μηδὲν εἴη
τοιοῦτον μήτε ἐν χρόνῳ μήτε ἐν αἰσθητῷ, ἐν ᾧ πρώτῳ αἰσθησόμεθα ἢ |
οὐ πρώτου, οὐδὲ διὰ τὸ κατὰ μόριον τοῦ χρόνου αἰσθανόμεθαι ἢ μορίου
τινὸς τοῦ μεγέθους ἀληθὲς εἴη· ἀναιρουμένου γάρ τοῦ πρώτως ἀναι-
ρεῖται καὶ τὸ κατ' ἄλλο. ἀλλὰ μὴν ἀναιρεῖται τὸ πρώτως, εἰ χρόνος

1 τε ὁμ. T	αὐτὸ P	μήτε V	2 αὐτοῦ libri	3 τιν P
4 αὐτῶν libri	5 ἐκλαβόντες V	8 παντὶ (τῷ) coni. Thurot	10 οὐχ] ἀλλ' A	λεγόμεθα coni.
Thurot	9 τῶν VAPA: ἐν M: om. T, v. ad p. 152,25. 154,3. 7		11. 12 ἐν χρόνῳ om. T	
10. 11 αἰσθανόμεθα—διοῦ οὐ. Αα		11 τῶν οὐ. TV	11. 12 ἐν χρόνῳ οὐ. T	
12 λέγομεν T, fort. recte, v. v. 8		οὕτω τῷ TP: οὕτω τῶν V: οὕτως A: οὐ τῷ a		
13 μεγέθη V (<i>magnitudinem</i> T, sed διλων legit): μεγέθει Αα, ε corr. P			14 ἀληθὲς μὲν V	
χρόνος οὐ. Pa	παντὶ] παν V: om. T, ne παντὸς conicias, cf. p. 154,2		16 post	
alt. κατά add. τι a	17 πρώτως V	τε οὐ. V	18 ἀληθῶς conicio aut alt.	
λαβεῖν post ἔστιν transpon.	αὐτοῦ om. T		διηκέτε λαβεῖν οὐ. A	
18—21 δ—λαβεῖν οὐ. a (habet etiam M)		19 τε] ὥστε M	19. 20 καὶ π.....	
κεκινῆσθαι M	21 πᾶν TVA: μὴ πᾶν Pa	ἀλλ' οὐ TVA: ἀλλ' Pa: ἀλλ' ἢ οὐ M		
ἐν οἷς scripsi: ἐνός TVA: ἔνθα Pa	22 ὑπάρχον ΜΤΑ: ὑπάρχει VPa		23 διλων T	
alt. κατηγορηθῆσεται addidi: ἐπὶ add. Thurot (<i>de hiis T</i>)			24 ἀληθὲς M, sed v.	
superiorem notam	26 alt. μήτε om. T	πρώτως V	27 οὐ P: τοῦ V	
οὐδὲ δι TA: οὐδὲν VPa	τῷ] τὰς TV	28 εἴη ἀληθές Pa		

τις εἶη ἀναίσθητος ἡ μέγεθος· πᾶς γὰρ ὁ λαμβανόμενος χρόνος ἔξει 315 τινὰ ἐν αὐτῷ μόρια ἀναίσθητα, ὥστε ἐν οὐδενὶ οὕτως αἰσθησόμεθα, ὃς 5 πρώτως ἐν αὐτῷ αἰσθάνεσθαι, ἀλλ' ὡς ἔχοντι ἐν αὐτῷ μόρια ἐν οἷς αἰσθανόμεθα. ὅμοιας καὶ πᾶν μέγεθος ἔξει τινὰ μόρια ἀναίσθητα, ὥστε 5 οὐδὲ μεγέθους τινὸς αἰσθησόμεθα τῷ διου αἰσθάνεσθαι, ἀλλὰ τῷ ἔχειν τινὰ μόρια αὐτοῦ αἰσθητά. οὔτε ἄρα ἐν χρόνῳ πρώτῳ τινὶ αἰσθησόμεθα 10 οὔτε πρώτως τινὸς αἰσθησιν ἔξημεν· μὴ (ὅντος δὲ τοῦ) πρώτως τινός, οὐδέ τινος κατ' ἄλλο τῶν ἐν οἷς οὐκ ἔστι τὸ πρώτως. οὔτε ἄρα ἐν χρόνῳ αἰσθησόμεθα οὔτε μεγέθους τινός. διτὶ δέ, εἰ ἔστι χρόνος τις | 10 ἀναίσθητος ἡ μέγεθος τῇ αὐτοῦ φύσει, οὔτε ἐν χρόνῳ τινὶ πρώτῳ οὔτε 316 μεγέθους τινὸς πρώτως αἰσθησόμεθα, αὐτὸς οὕτω δείκνυσιν.

p. 448b4 Εἰ γὰρ τὴν δλην ὄρα, καὶ αἰσθάνεται τὸν αὐτὸν συνεχῶς χρόνον οὕτω τῷ ἐν τούτου τινί. ἀφηρήσθω τὸ ΓΒ, ἐν ϕ̄ (οὐδὲ) ἦσθάνετο.

15 Διὰ γὰρ τούτων τὸ προκείμενον δείκνυσιν ἐπὶ στοιχείων, διτὶ μήτε τις χρόνος πρώτως ἔσται ἐν ϕ̄ τις αἰσθῆσται μήτε αἰσθητόν τι ὁ μὴ τῷ τῶν 5 τούτου τι αἰσθητόν εἰναι αἰσθητόν ἔστιν, ἀλλὰ καθ' αὐτό. σφόδρα δὲ ἐπιτεμημένως τὴν δεῖξιν ποιεῖται. δὲ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἔστιν· εἰ ἔστι τις ἀναίσθητος χρόνος, δῆλον διτὶ καὶ ἐν τούτῳ ἔσται ἀναίσθητός τις 20 χρόνος, ἐν ϕ̄ συνεχῶς αἰσθανόμεθά τινος· ἔσται οὗτος ὁ ΑΒ. ὅμοιας καὶ 10 εἰ ἀναίσθητον ἔστι τι, τοῦ αἰσθητοῦ μέρος ἔσται, καὶ ἐν τούτῳ, οὐ αἰσθανόμεθα ἐν τῷ ΑΒ χρόνῳ, ἀναίσθητά τινα μόρια ἔσται. καὶ τούτου, οὐ αἰσθανόμεθα ἐν τῷ ΑΒ χρόνῳ, τὸ μέγεθος ΑΒ. τοῖς γὰρ αὐτοῖς |

2 αὐτῷ libri quare neque in in (?) nullo aliqualiter sentimus T οὕτως MA:
 δπως VP: πῶς Ta 3 αὐτῷ APA 3. 4 ἐν οἷς αἰσθανόμεθα TVAP: ἀναίσθητα a
 5 οὐδὲν P μέγεθος V prius τῷ] τοῦ V alt. τῷ MTA: τοῦ VPA
 6 αὐτοῦ libri sentimus T 7 ante μὴ add. ἀλλ' εἰ Thurot διτος δὲ
 τοῦ addidi, cf. p. 153,19. 155,18 τινός om. T 8 οὐδὲ τινος Thurot: μηδέ τινος
 οὐδὲ τινος Αα: μηδέ τινος V: neque T 10 αὐτοῦ libri 11 πρώτον (sic) Α
 12 αὐτὸν om. P 13 συνεχῆ V οὕτω τῷ (sic V: τοῦ A: eius quod T: τῷ P:
 αὐτῷ ex p. 151,22?) ἐν τούτου (τοῦ V, τούτων ceteri) τινὶ libri (Arist. codex P, nisi quod
 τὸ pro τῷ): οὐ τῶν (τῶι E) νῦν τούτων τινὶ Arist. codd. EMY: οὕτως διτὶ ἐν τούτου τινὶ^τ
 κτλ. Arist. LSU τὸ γρ̄ TVA (Arist. codd. LSU): τὸ γω Α: τοῦτο γὰρ P: ἡ τὸ γρ̄
 Arist. EMYP 14 ϕ̄ Arist. EMYP οὐκ ex Arist. EMYL addidi v. p. 152,2.
 15 τούτου TV 16 αἰσθάνεται Pa, fort. recte, nisi v. 17 ἔσται scribas (cf. 153,18)
 δ VP: eo quod T: ὡ Αα τῷ τῶν MA: τῶν VPA: eo quod T 17 τι TV: om. APA
 prius αἰσθητῶν Pa ἔστιν MTVA: om. Pa 18 ἐπιτεμημένην V: fil T
 ἔστι] δὲ V 19 alt. τις om. A 20 ἐν ϕ̄—τινος iterum habet ante δῆλον v. 19 T
 ϕ̄ om. T, habet in interpolatione modo adnotata ante τινος add. α—β V
 ἔσται—ό αβ TVA: ἔσται. οὕτως οὖν Pa: οὕτως M 21 εἰ om. T ἔστι τι ΤΑ:
 ἔστι V: τι ἔστι Pa μέρους Pa post ἔσται add. α—β V 22. 23 ἀναίσθητά—
 χρόνω ΜPa: om. TVA propter homoeotelenton 22 αβ] αὐτῷ Pa ἔσται M:
 ἔσται Pa 23 (οὖν) οὗ conicio prius αβ scripsi: αὐτῷ Pa ante τὸ add.
 ἔσται T, fort. recte alt. αβ MTVA: αὐτό Pa

στοιχείοις χρῆται καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου καὶ ἐπὶ τοῦ αἰσθητοῦ. θηλυκῶς δὲ 317 ἔκφέρει τὸ αἰσθητὸν δὲ λαμβάνει μέγεθος, λέγων ἐν ταύτῃς τινὶ ἡ ταύτης τι, ἐπὶ γραμμῶν τε τὴν δεῖξιν ποιούμενος καὶ σόντος καὶ τοῦ χρόνου γραμμῆς, ἐφ' ἡς πρώτως ΑΒ, καὶ τοῦ μεγέθους ὄμοιάς. εἰπὼν 5 δὲ εἰ γάρ τὴν δλην ὄρᾶ ἐπὶ τοῦ ὄρωμένου μεγέθους, ἐπὶ τοῦ χρόνου πάλιν τὰ αὐτὰ λέγων οὗτας εἶπε· καὶ αἰσθάνεται τὸν αὐτὸν συνεχῶς χρόνον, ἀντὶ μὲν τοῦ ὄρᾶν τὸ αἰσθάνεσθαι, ἀντὶ δὲ τοῦ ὄλου τὸν αὐτὸν συνεχῶς χρόνον· τοιούτῳ γάρ τούτῳ τῷ δλω τινὶ χρόνῳ. ἂ λαβὼν ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοῦ χρόνου τοῦ ΑΒ τὸ ΓΒ. τὸ μὲν οὖν ἐν ταύτῃς 10 10 τινὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου καὶ τῆς κατὰ τούτον γραμμῆς, λέγει δὲ τὸ ταύτης τι ἐπὶ τῆς τοῦ ὄρωμένου μεγέθους.

Πῶς δὲ τὸ ὄρωμένον κατὰ μέρος ὄρᾶται ἔδειξεν ἐπὶ τῆς γῆς, ὥσπερ τὸν χρόνον ἐπὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ· τὴν μὲν γάρ γῆν ὄρᾶ | τις, δτ! τόδε τι 318 μέρος αὐτῆς, ἐν δὲ τῷ ἐνιαυτῷ βαδίζει, δτι ἐν τῷδε τῷ μέρει 15 αὐτοῦ. τὸ δὲ οὐκοῦν ἐν ταύτῃς τινὶ ἡ ταύτης τι ἐξηγητικόν ἐστι τοῦ πῶς λέγεται τὸ ἐν τούτου τινί, ὡς ἐν εἰ ἔλεγεν· οὐκοῦν τοιοῦτον ἐστι τὸ ἐν ταύτῃς τινὶ καὶ ταύτῃς τι, ὅποιν δή ἐστιν, δταν ἐπὶ τῆς γῆς 5 λέγωμεν δτι ὄρᾶται ἀπλῶς· τῷ γάρ μόριον αὐτῆς ὄρᾶσθαι οὗτω λέγεται ὄρᾶσθαι ἡ γῆ· ὄμοιάς καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ λέγεται τιῷδε τὰ Ὀλύμπια, δτι 20 ἐν τῷδε τῷ μορίῳ αὐτοῦ. εἰ οὖν τις δλης τῆς ΑΒ ἐν τῷ ΑΒ χρόνῳ συνεχῶς αἰσθάνεται, ἔχει δὲ ὁ χρόνος ἐν αὐτῷ μόρια τινα (ἀν)αίσθητα (τούτου γάρ δηλωτική ἡ λέξις ἡ λέγουσα οὗτως δτι ἐν τούτου τινί), εἰ 10 δή ἔχει ὁ ΑΒ χρόνος, ἐν φ συνεχῶς κεῖται [τι] αἰσθάνεσθαι τινος, ἀναίσθητά τινα ἐν αὐτῷ, ἀφηρήσθω ταῦτα· | καὶ ἔστω τοῦτο τὸ ΓΒ μέρος τοῦ 319

2 αἰσθητὸν Pa: *ἀναίσθητον* TVA λέγει V 3 ταύτῃς] ταῦτα V τι V Arist. (cf. v. 11 et 15): πῶς TAPa γραμμῆς a τὴν—ποιούμενος καὶ om. T 4 ἀφ' T πρώτως Pa: πρώτος MA: πρώτον V (*primum* T) AB Thurot: β TVA: ω P: om. a 5 εἰς οὐ V 7 συνεχῆ V ἀντὶ μὲν om. T 7. 8 prius ἀντὶ— χρόνον om. VA 7 ἀντὶ δὲ τοῦ ὄλου] *autem per totum* T 8 τῷ] τὸ V 8 V 9 AB] αὐτοῦ Pa γρῆ MV (*g d* T): γω Λ: γάρ Pa τὸ μὲν οὖν] δ μὲν ex T Thurot 9. 10 ταύτῃς τινι scripsi: ταύτη ἐστιν libri 10 τοῦτο Pa λέγει δὲ τὸ Pa: λέγει τὸ δὲ ΤΛ: λέγων τόδε V 11 τι MTVA: om. Pa τῆς τοῦ A: τῆς V: τοῦ Pa 12 τὸ ΜΥΛΑ: om. Pa 13 τόδε τι] *aliquam* T: τοῦτο ex Arist. et p. 153,1 conicio 14 τῷδι τῷ Arist. codex E: *aliqua* T τῷ hic et v. 20 Thurot *præpter præcedens* τι, de quo v. quod modo adnotavi 15 οὐκ δν V τι MTVA: om. Pa 16 τούτου Thurot, cf. p. 150,13. 152,4: τοῦτω libri (τοῦ V) 17 τινι καὶ ταύτῃς om. T ὅποια Αα δή Thurot: δέ libri τῆς om. A 18 δτι MTVAP: τὸ a αὐτοῦ V 19 τῷδε] τὸ δὲ P: om. T, fort. recte 20 τι; TP: τῆς VAA δλης τῆς AB om. T 21 συνεχῆ V αὐτῶ libri τινα om. V ἀναίσθητα Thurot: αἰσθητά libri 22 δτι V: *eius quod* T: τοῦ APa: om. M: τῷ coni. Thurot (cf. p. 150,13), sed dubium est, utrum ad Arist. p. 448^b5 an ad 448^b2 respiciat τούτου a: τούτω TVP: τῷ A (cf. ad v. 16) 22. 23 εὶ δή T: εῖδη A: εὶ δὲ V: ηδη Pa 23 *si igitur* AB *habet tempus* T ὁ Thurot: δτι ὁ V: η Pa: om. A χρόνον Pa(T?) τι om. T 24 αὐτῶ libri ἔστω V: ητω A: *sit* T: εὶ Pa: η M

AB χρόνου. ἀφαιρεθέντος ὁ δῆλον διτὶ ἐν τῷ καταλειπομένῳ τῷ ΑΓ 319 τοῦ αὐτοῦ αἰσθήσεται. ἐν γὰρ τούτῳ τῷ μορίῳ ἀνασθήτῳ διντὶ οὐδενὸς ἥσθανετο, οὐδὲ τὸ τὸ συνηγμένον τῷ χρόνῳ, ἐν φῶ ἥσθανετο, ἐν τούτῳ τι αἰσθάνεται τῷ ἐν τούτου τινὶ αἰσθάνεσθαι· τοῦ γὰρ AB χρόνου 5 μορίον τὸ ΑΓ, ἐν φῷ αἰσθάνεται τούτου τὸ, οὐκ ἐν τῷ τῷ B χρόνῳ αἰσθάνεσθαι ἔκειτο. ἀσφῆ δὲ τὴν λέξιν ἐποίησεν αὐτὸς; τὸν τε χρόνον θηλυκῶς σχηματίσας καὶ συμπλέξας ἄμα καὶ τὴν ὄρωμένην τὴν, ὡς τοῦ αὐτοῦ συμβαίνοντος καὶ ἐπὶ τοῦ ὄρωμένου, διπερ ἐδείχθη καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου, ἐν φῷ ἐτέθη ὄρασθαι τὸ ὄρώμενον ἔχον ἐν ἐστῷ ἀνασθήτα. 10 10 ἀφαιρεθέντων οὖν τούτων (ἔστω πάλιν τὸ ΓΒ) τὸ καταλειπόμενον ὄμοιώς καὶ ὡς τὸ αὐτὸν ὄρασθεται, τῷ τὰ ἀνασθήτα μόρια μηδέ, διτὶ τὴν σὺν τῷ διλφῷ, συντελεῖν τι εἰς τὴν γινομένην αἰσθήσιν αὐτοῦ. διλον ἅρα τὸ AB ἑωρᾶτο οὐ καθ' αὐτό, | ἀλλὰ τῷ τῶν τούτου τι ὄρασθαι. 320

Καὶ τὸ μὲν δεικνύμενον τοῦτο. αὐτὸς δὲ οὗτως εἰργκεν οὐκοῦν ἐν 15 ταύτης τινὶ ἡ ταύτης τι, τὸ μὲν ταύτης τινὶ τῆς κατὰ χρόνον διαστάσεως τε καὶ συνεχείας λέγων, τὸ δὲ ταύτης τι τῆς τοῦ ὄρωμένου διαστάσεως. ἔστι γὰρ τὸ συμπέρασμα τῶν δεδειγμένων τὸ μῆτε ἐν τῇ διαστάσει τῇ AB διλη ὄραν τὸ ὄραν, ἀλλ' οὕτως ἐν ταύτῃ ὡς ἐν ταύτῃς τινί, μῆτε τὴν τοῦ ὄρωμένου διάστασιν τὴν AB διλην ὄρασθαι, ἀλλὰ τῷ ταύτης τι. ἀφ' ἔκατέρας γὰρ διαστάσεως ἀφαιρεθείσης τῆς ΓΒ διαστάσεως ἀνασθήτου οὕσης ἡ καταλειπομένη διάστασις οὐδὲν ἐμειοῦτο, οὔτε ἡ ἐν χρόνῳ καθ' ἣν ἐώρα οὔτε ἡ ἐν τῷ ὄρατῷ ἦτις ἣν 10 ὄρωμένη.

Εἶπὼν δὲ διὰ βραχέων ταῦτα ὑπομιμνήσκει ἡμᾶς πῶς λέγεται τὸ κατ' 25 ἄλλο ὄρασθαι τι καὶ μὴ πρώτως μηδὲ ἐν χρόνῳ | πρώτῳ, ἀλλὰ τῷ τῶν τούτου τινί, δεικνὺς διτὶ τὸ ἐπὶ τῶν δεδειγμένων συμβαίνον δμοιον τούτοις

1 ἀφαιρεθέντος TVA: ἀφαιρεθῆ Pa δῆ addidi ἐκ τοῦ καταλειπομένου A
alt. τῷ MA: τοῦ TVPa ΑΓ] a d T 3 τὸ {ΓΒ συντελεῖ τί} ει {εἰ} ἐν conicio; τὸ
om. et συνηγμένου coni. Thurot συνειλημμένον V 4 τῷ M: τοῦ VAPa: om. T
τούτω a (corr. M) χρόνου om. T 5 τὸ μορίον Pa τὸ ΑΓ om. T
τούτου οὐκ MVAP: hoc enim T: τούτῳ οὐκ a: τοῦ AB· οὐ γάρ conicio καὶ τοῦ αβ
μεγέθους τὸ μορίον οὐ αἰσθάνεται· τούτου γάρ ἐν τῷ αβ coni. Thurot β TVA: φῷ a
(cf. ad p. 151, 4, 9): ὁ P: γῷ conicio 6 αὐτὴν V 7 χρωματίσας V alt. καὶ
om. T 9 λέγων A αὐτῷ a 10 οὖν Pa: om. MTVA πάλιν] igitur T
ΓΒ] αγ Thurot, quod distinctione mutata improbo 12 τελεῖν Pa (corr. M)
τι om T τὴν τῶν γινομένων A 13 τῷ τῷ MVAP: τῷ Ta 14 δὲ
εἰργκεν οὗτος V 15 hoc quidem in hoc aliquo T (μὲν ἐν Thurot) τὸν χρόνον Pa
16 το om. a (habet etiam M) συνέχει V λέγων om. T 18 χρόνον V:
τὸν χρόνον APA τὴν αβ διλην a τὸ ὄραν TVA: τὸ ὄραν P: om. a
οὗτως V: διπεις TAPa 19 ὡς V: ἔστω APA: ἐστὶν M (sif T): τῷ conicio
ταύτῃ V 20 τῷ om. T ἐφεκάτερα a (corr. M) γάρ (τῆς) coni. Thurot
22—24 ἦτις—τῶν δὲ om. T 24 Εἶπὼν scripsi: τῶν libri; breviter autem hoc exponens
nobis T: [τῶν δὲ] διὰ βραχέων (δὲ) ταῦτα (ἐκτιθέμενος) ὑπομιμνήσκει Thurot coniciebat
25. 26 τῷ—τινὶ] eo quod horum T 25 τῷ τῷ VP(T): τῷ Λα: τῷ ἐν Thurot,
v. ad p. 149,9

έστι. λέγει γάρ· ὥσπερ τὴν γῆν ὄρα δλην, δτι τοδὶ αὐτῆς, καὶ ἐν 321
τῷ ἐνιαυτῷ βαδίζει, δτι ἐν τῷδε τῷ μέρει αὐτοῦ· ὡς γὰρ ἐπὶ
τούτων ἔχει, οὕτω γίνεται καὶ ἐπὶ παντὸς χρόνου, ἐν ᾧ τις αἰσθάνεται, καὶ δ
ἐπὶ παντὸς μεγέθους, οὐ τις αἰσθάνεται. ἀλλὰ ἐν μέσῳ θεῖς ὥν ἔλαβε συμπε-
5 ρασμάτων διὰ τοῦ οὐκοῦν ἐν ταύτῃς τινὶ ἡ ταύτῃς τι, τὴν αἰτίαν ἀπο-
διῶσαι λέγων· ἀλλὰ μὴν ἐν τῷ ΒΓ οὐδὲν αἰσθάνεται. τῷ ἄρα ἐν
τούτου τινὶ τοῦ ΑΒ χρόνου αἰσθάνεσθαι ἐν τῷ ΒΓ μορίῳ οὐκ
αἰσθάνεται. αἰσθάνοιτο ἀντὶ ηντὸν ἐν τῷ ΑΒ χρόνῳ οὕτως αἰσθανόμενος, δτι 10
ἐν μορίῳ τοῦ χρόνου αἰσθάνεσθαι λέγεται τοῦ δλου, οὐχ ὡς ἐν μορίῳ τοῦ
10 χρόνου μορίου τοῦ αἰσθητοῦ αἰσθανόμενος, ἀλλ’ ὡς ἐν τῷ μορίῳ τοῦ δλου.
δείξας δὲ τοῦτο, τὸ ἐπόμενον καὶ ἐπὶ τοῦ ΑΓ χρόνου, δις ἦν μόριον τοῦ
χρόνου, ἐν ᾧ ἐδόκει αἰσθανόμενος τοῦ δλου ἐν τῷ δλῳ αὐτῷ αἰσθάνεσθαι 322
(πάλιν γάρ ἐπει καὶ ἐν τούτῳ ἔστι τινα ἀναίσθητα μέρη, ἀφαιρεθέντων
ἐκείνων ἐν τῷ καταλειπομένῳ μέρει αὐτοῦ ἔσται αἰσθανόμενος, ὥστε οὐκ
15 ἐν τῷ δλῳ πρώτως) εἰπών, τὸ ἐπὶ πάντων τούτῳ ἔσεσθαι τῶν τε χρόνων
καὶ τῶν ὄρωμένων ἐδήλωσεν εἰπών· αἰεὶ γάρ ἐν τινὶ καὶ τινός, δλου δ
δὲ οὐκ ἔστιν αἰσθάνεσθαι. ὁ εἶη δν δεικτικὸν τοῦ μήτε χρόνου τινὰ
ἔσεσθαι, ἐν ᾧ πρώτως αἰσθησόμεθά τινος, μήτε αἰσθητόν, οὐ πρώτου καὶ
δλου αἰσθησόμεθα. μὴ δντος δὲ τοῦ πρώτως οὐδὲ τὸ κατ’ ἄλλο δν εἴη.
20 τὸ γάρ κατ’ ἄλλο ἀληθές, δτι ἔστι τι, δ πρώτον καὶ καθ’ αὐτὸ τοιοῦτον ἔστιν.

“Η διὰ τὸ [μὴ] ἔχειν ἐν αὐτῷ αἰσθητά τινα τὸν χρόνον, ἀληθές τὸ
γίνεσθαι τὴν αἰσθησίν τινος ἐν αὐτῷ τῷ ἐν τούτου τινὶ αἰσθάνεσθαι. εἰ δὲ
τοῦτο ἀληθές, ἔσται ἀφαιρεῖν τι ἀεὶ | αὐτοῦ καὶ ζητεῖν πῶς ἐν πρώτῳ 323
αὐτῷ αἰσθάνεται, οὐ τὰ ἀναίσθητα τοῦ χρόνου χωρίζονται, δτι μηδὲ οἱόν
25 τε, (ἄλλ’) ἄλλο μόριον τι ἀπ’ αὐτοῦ ἀφαιροῦνται, ἐπει ἐφ’ οὐδὲν ἀληθές τὸ
κατὰ μόριον είναι τι, ἀληθές ἐπὶ τούτου καὶ τὸ ἀφαιρεῖσθαι τι μόριον, καθ’
δ τοιοῦτον τὸ δλον. * * * δύναται τὸ ΓΒ ἀπὸ τοῦ ΑΒ χρόνου παντός, δ

1 τοῦ αὐτῆς ex Arist. Thurot (*aliquid ipsius T*): τε δι’ αὐτῆς VAP: δι’ αὐτῆς α: αὐτῆς
τι M 1. 2 καὶ—αὐτοῦ ομ. T 3 γίνεται ομ. T τις οω. V
4 Ηλαβε ομ. T 4. 5 συμπέρασμα τῶν Pa 5 δὰ τοῦ Thurot: δι’ αὐτοῦ libri
7 τούτω ΤΑ αἰσθάνεσθαι ομ. VA 7—9 ἐν τῷ—αἰσθάνεσθαι ομ. T
8 οὖν add. Thurot αἰσθανόμεθα V 9 αἰσθάνεται λέγων V τοῦ δλου ομ. T
9. 10 οὐχ—δλου ομ. a (habet etiam M) 10 αἰσθητοῦ T: αἰσθανόμενον MVAP
11 τούτων V τὸ ομ. Aa ΑΙ Thurot: αβ libri 12 τοῦ δλου ομ. T
εὐτοῦ a (corr. M) 13 πάλιν ομ. T γάρ ομ. M ἀναίσθητα M: αἰσθητὰ TVAPA
14 ἐν add. Thurot 16—20 repetuntur p. 155, 15—19 17 αἰσθέσθαι A: ομ. T
δ ΤΑ: ἡ P: ἡ a μήτε et τινά] multum T (neque ullum t) 18 ἔσεσθαι MV (sii T):
αἰσθέσθαι ΑPa 18. 19 τινος—αἰσθησόμεθα ομ. Pa (habet etiam M) 18 τινος
ομ. T 21 μὴ del. Thurot ἐν αὐτῷ] ἐνταῦθα a (corr. M): ομ. T
22 *sensus* T ἐν αὐτῷ τινος Pa τούτω V 23 ἔστιν A post
ἴσται add. τε a τι ἀεὶ scripsi: τὸ ἀεὶ T: τι δεῖ ἀεὶ V: τὸ δεῖ ἀεὶ A (sed ἀεὶ ex αὐ
corr.): τὸ ἔστιν ἀεὶ Pa: τὸ αἰσθητὸν ἀεὶ coni. Thurot 24 αὐτῷ ομ. V αἰσθάνεσθαι Pa
(corr. M) οὐ Thurot: οὐ VAPa: ομ. T χωρίζονται V μηδὲ] μὴ TV
25 άλλ’ addidi 25. 26 ἀπ’—τι ομ. T 25 αὐτοῦ V: αὐτῶν ΑPa 26 τούτω P
26. 27 secundum quam quale autem totum T 27 οὐ γάρ ω; δύναται τις conicio

ἐν φ τις ἔκειτο αἰσθάνεσθαι, τῷ ἐν μέρει τινὶ αἰσθάνεσθαι αὐτοῦ, ἀφαιρεῖν, 323
οὗτῳ τὸ ἐν ᾧ οὐχ ἡσθάνετο αὐτοῦ μέρει· οὐδὲ γὰρ ἔστι τοῦτο ἀποχρίνε-
σθαι καὶ χωρίζεσθαι. ἀλλ᾽ ἐπεὶ ἐν τῷ ὅλῳ κεῖται αἰσθάνεσθαι τῷ ἐν τῷ
τῶν τούτου τινὶ, μέρος αὐτοῦ λαβὼν τὸ ΓΒ ὅρᾳ εἰ ἐν τούτῳ πρώτῳ δύναται
5 αἰσθάνεσθαι, εἴτα λέγει διτι μὴ οἶν τε μηδὲ ἐν τῷ ΓΒ οὗτως αἰσθάνεσθαι 10
τινος, ὡς ἐν πρώτῳ τούτῳ. εἰ γάρ εἰσι χρόνοι τινὲς ἀναίσθητοι, καὶ ἐν τῷ
ΓΒ ἔσσονται, ὥστε καὶ ἐν τούτῳ αἰσθήσονται οὗτως, ὡς ἐν τῷ τῶν τούτου
τινὶ | καὶ ἐν τῷ ΑΒ ἄρα ἐλέγετο τὸ αἰσθάνεσθαι. ὡς δὲ ἐπὶ τοῦ ΓΒ 324
μορίου τοῦ ΑΒ χρόνου ἔχει, οὗτως ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ ΑΓ μορίου αὐτοῦ.
10 οὐδὲ γὰρ ἐν ἔκεινῳ δῆλῳ οὐδὲ πρώτῳ αἰσθήσεται, ἀλλὰ τῷ ἐν μορίῳ αὐτοῦ, καὶ
τοῦτο ἐφ' ἔκάστου τῶν λαμβανομένων μορίων. οὐδεὶς γὰρ εὐρεθῆσεται χρόνος, 5
εἰν φ πρώτῳ τις αἰσθήσεται. δεὶ γὰρ αἱ εἰς ἐλάττω διαιρέσεις τοῦ χρόνου πρὸς
τὸ μὴ λανθάνειν τὸ ἐν φ πρώτῳ τὸ αἰσθανόμενον αἰσθήσεται καὶ * * * τοῖς
ἀναίσθητοις χρόνοις, εἰπερ ἄρα τινὲς εἰσι τοιοῦτοι, πρὸς ἔκεινο. διτι δὲ
15 μὴ οἶν τε εἰναὶ τινας ἀναίσθητους χρόνους δεικνύσιτο ἀν καὶ διὰ τοῦ μὴ
εἶναι τὸν χρόνον τῶν ὑπομενόντων, ἀλλὰ τῶν ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἶναι 10
ἐχόντων. εἰ γὰρ οὐχ ὑπομένει ὁ πρῶτος τὸν δεύτερον ὥστε ἀθροισθῆναι
τινα ἐξ αὐτῶν, ἀλλὰ κατὰ ἀναίσθητον τι μόριον ἡ πάροδος αὐτοῦ, ὁ πᾶς
ἀν χρόνος ἀναίσθητος εἴη. ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ μεγέθους δύναται ἀναίσθητῷ
20 τινὶ διὰ | σμικρότητα ὑπομένοντι προσγενόμενον ἀναίσθητον ὅμοίως ἄλλο 325
αἰσθητὸν τὸ δῆλον ποιήσασθαι· ἐπὶ δὲ τοῦ χρόνου οὐκέτι οἶν τε τούτῳ τῷ
τοῦ δευτέρου παριόντος φθείρεσθαι τὸ πρὸ αὐτοῦ.

‘Αφγρήσθω τὸ ΓΒ, ἐν ᾧ ἡ σθάνετο, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ χρόνου 5
τοῦ ἐν φ ἡσθάνετο. δ ἀφελῶν δείξει πάλιν ἐπὶ τοῦ ΓΒ τοῦ ἀφγρημένου ·
25 ἀπὸ τοῦ ΑΒ διτι καὶ ἐπὶ τούτου ἀληθῆς ἔσται τὸ ἐν τούτου τινὶ αἰσθάνε-
σθαι, ὅμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ μεγέθους τὸ τούτου τινὸς αἰσθάνεσθαι. εἰπῶν

1 ἔκειτο τις Pa τις fort. post δύναται (153,27) transpon. cf. v. 4 et p. 152,6, sed v. etiam p. 347,6 Th. τῷ] τὸ A ἀφαιρεῖσθαι coni. Thurot, sed v. ad p. 153,27
2 ante οὐτῶ add. ἀλλ᾽ οὐχ Thurot, sed v. ad v. p. 153,27 τῷ] τῷ V 2. 3 ὅτι
τοῦτο ἀποχρίνεσθαι καὶ χωρίζεσθαι V: ἔτι τοῦτο ἀποχρίνεται καὶ χωρίζεται TAPa 3 αἰσθά-
νεται prius P 3. 4 τῷ ἐν τῷ τῶν MA: τὸ ἐν τῷ τῶν Pa: ἐν τῷ τῶν V: τῷ ἐν T
4 ante τινὶ add. αἰσθάνεσθαι MA τινὶ] τι ἡ a (corr. M) δρᾶν V εἰ om. T
5 μὴ Pa: μήτε TVA μηδὲ V: μήτε A: neque T: μηδὲν P: τι μηδὲν a 6 καὶ
om. T 7 ὡς MTVAP: om. a ἐν τῷ τῶν VAP: ἐν τῷ a: in T τούτου
TAP: τούτων V: τούτων a 8 ὡς] καὶ conicio γβ T: βγ APa: αγ V
9 ἐπὶ om. T 10 οὐδὲν Pa αἰσθηταῷ a (corr. M) τῷ] τὸ Pa (corr. M)
post ἐν add. τῷ A 12 αἱ om. Pa (habet etiam M) minori T 13 primum τῷ]
τῷ Pa alt. τὸ om. Thurot (T?) καὶ τις διαφορὰ e. gr. conicio 14 ὅτι]
quid T 14. 15 μὴ δὲ Pa (corr. M) 15 ostendet T 17 ὥστε] τῷ V:
impossibile T 18 τινὰς Pa ἀναίσθητον APa πάροδος TVP: παράδοσις A:
πρόδοσις a 21. 22 τῷ τοῦ (T)V: τῷ A: τὸ τοῦ Pa 22 παρόντος A
τὸ om. Pa (habet etiam M) 23 post φ add. οὐχ M, quod in hac altera interpreta-
tionē cum Arist. SU omisit Alex. 24 prius τοῦ om. a (habet etiam M)
γβ MTV: γω AP: γα a 25 καὶ MTVAP: om. Ta ἔσται MTVA: ἔστι Pa
τῷ] τῷ M τούτου T: ταύτη VA: αὐτῇ P: αὐτῷ a 26 ὅμοίως — αἰσθάνεσθαι
om. a καὶ] δὲ καὶ M τῷ] τῷ M

γάρ διὰ μέσου πῶς λέγεται τι ὄραν δλον, *⟨δτι⟩* ἀπὸ μέρους, καὶ ἐν χρόνῳ 325 τινί, δτι ἐν μέρει, καὶ γνώριμα ταῦτα ποιήσας διὰ παραδειγμάτων ἐπήνεγκεν 10 ἀλλὰ μὴν ἐν τῷ ΓΒ οὐδὲν αἰσθάνεται, τὴν αἰτίαν λέγων, δι’ ἣν εἴπεν ἐπὶ τοῦ ΓΒ πρὸ δλίγου τὸ οὐκοῦν ἐν ταύτης τινὶ ἡ ταύτης τι. δτι 5 γάρ | ἐν τῷ ΓΒ τῷ ἀφηρημένῳ οὐδενὸς πρώτως αἰσθάνεται, διὰ τοῦτο καὶ 326 ἐπὶ τούτου ῥήθησται τὸ ἐν τούτου τινί, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ΑΒ δλον ἐλέγετο. τῷ οὖν ἐν μέρει τινὶ τοῦ ΓΒ χρόνου τοῦ ΑΒ αἰσθάνεσθαι μεγέθους, τούτῳ ῥήθησται ἐν τῷ ΓΒ αἰσθάνεσθαι χρόνου τοῦ δλον καὶ τὴν 5 δλην, τουτέστι τὸ μέγεθος καὶ τὴν γραμμήν. δεῖξας δὲ τοῦτο, τὸν αὐτὸν 10 λόγον φησὶ ῥήθησεσθαι καὶ ἐπὶ τοῦ ΑΓ, δην τὸ ἔτερον μόριον τοῦ ΑΒ χρόνου παντός· οὐδὲν γάρ ἐν τούτῳ πρώτῳ αἰσθάνεται τῆς ΑΒ, ἀλλὰ τῶν μορίων τινί. ἀεὶ γάρ δ ἀν λάβωμεν μόριον ἡ τοῦ χρόνου ἡ τοῦ μεγέθους, ἐν τινὶ χρόνῳ ἐσόμεθα αἰσθανόμενοι καὶ τινὸς μεγέθους, δλως δὲ ἐν χρόνῳ 10 τινὶ ἡ δλως μεγέθους τινὸς οὐδέποτε. τοῦτο γάρ ἐπὶ πάντων τῶν ὄρωμένων 15 ἐδήλωσεν εἰπών· ἀεὶ γάρ ἐν τινὶ καὶ τινός, δλου δὲ οὐκ ἔστιν αἱ σθάνεσθαι. δ | εἴη δὲν δεικτικὸν τοῦ μήτε χρόνον τινὰ ἔσεσθαι, *⟨ἐν⟩* φ 327 πρώτως αἰσθησόμεθά τινος, μήτε αἰσθητόν, δτου πρώτου καὶ δλου αἰσθησόμεθα. μὴ ὅντος δὲ τοῦ πρώτως, οὐδὲ τὸ κατὰ ἄλλο *⟨ἀν εἴη· τὸ γάρ κατ’ ἄλλο⟩* ἀλλήλες, δτι ἔστιν αὐτοῦ δ πρῶτον καὶ καθ’ αὐτὸ τοιοῦτον ἔστι.

20 p. 448b12 "Απαντα μὲν οὖν αἰσθητά ἔστιν, ἀλλ’ οὐ φαίνεται.

Δεῖξας δτι μηδέν ἔστι τῇ αὐτοῦ φύσει ἀνεπαίσθητον μόριον τοῦ αἰσθητοῦ δ τοῦ, δ καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἔδεικν (ἔμνημόνευσε γάρ δτι μηδέν τῇ αὐτοῦ φύσει μόριον αἰσθητοῦ ἀνεπαίσθητόν ἔστι καὶ ἀπαθές· καὶ γάρ μυριοστὸν μέρος τῆς κέγχρου αἰσθητόν ἔστι, καὶ ὅρᾳ αὐτὸ δη δψις, δτε τὴν κέγχρου 25 δρᾶ, οὐ μὴν καθ’ αὐτὸ οὐδὲ δλίκον ἔστι), τοῦ αὐτοῦ τούτου καὶ νῦν ἡμᾶς; 10 οὐ πομιμνήσκει λέγων ἀπαντα μὲν τὰ μόρια τοῦ αἰσθητοῦ αἰσθητὰ εἶναι, οὐ

1 γάρ TVA: δὲ Pa medium per quod videtur aliquid videre T δρᾶν VA:
τὸ δρᾶν τὸ M δτι: M: om. TVAPa 2 τινι om. M 3 γβ T:
κγ A οὐδὲν α λέγει M 4 τοῦ] τὸ Pa βγ Ta, prius P bis ταύτη P
τινι] δην A 5 γβ V: βγ TPa: κγ A τούτου α 6 τὸ] τῷ M ἐν] ἐκ V
τούτου MTVAP: τούτῳ α 7 τῷ om. T γοῦν A γω AP
AB] ΓΒ coni. Thurot 8 τοῦτο a (T anceps) γω A χρόνῳ conicio
9 δεῖξει A 11 οὐδὲν Pa τῆς TAPa: τοῦ V post ἀλλὰ add. ἐν M
12 ἀναλάβωμεν P: ἀναλαβών μὲν TA prius ἡ MTVAP: ἐκ a 13 post alt. ἐν
add. τῷ V 14 τινι om. M τινὸς om. M post γάρ add. καὶ P
δρωμένων TVPa (v. p. 153,16): εἰρημένων MA 15 γάρ om. a (habet etiam M)
ἐν om. T 16 ἐν φ T: ᾧς VAP: φ a 17 αἰσθανόμεθα V δτου a:
δτι VAP (T anceps) 18. 19 ἀν—ἄλλο e p. 153,20 addidi 19 αὐτοῦ P: ἐαυτοῦ
TVA: τι (cf. p. 153,20) αὐτοῦ aut πρὸ αὐτοῦ conicio δ] καὶ A ante τοιοῦτον
add. τὸ P 21 nulla natura est T αὐτοῦ VAA ἀναίσθητον V
22 ἔμπροσθεν] p. 445b31 ss. μηδέν om. a αὐτοῦ libri 24 τῆς ex
τοῦ corr. P post κέγχρου add. μηδέν a 25 καὶ om. T 26 ἀνα-
μνήσκει Pa τοῦ αἰσθητοῦ om. T εἶναι om. V

μὴν φαίνεσθαι ἡλίκια ἐστὶν τὴν ἀρχὴν [όρᾶσθαι] αὐτὰ καθ' αὐτά. ὅτι γὰρ | οὐκ ἀνάγκη πάντα ὅσα ὄρᾶται εὐθὺς καὶ ἡλίκια ἐστὶν ὄρᾶσθαι παρατίθεται 328 τὸν τε ἥλιον καὶ τὸ τετράπηχο μέρεθνος, ἢ ὄρῶσα ἡ ὄψις οὐκέτι καὶ τὰ μεγέθη αὐτῶν ἡλίκια ἐστὶν ὄρῃ, ἀλλ' ἐνίστε ἐκ πλείονος αὐτῇ διαστήματος 5 ἀδιαιρέτα φαίνεται τὰ ὄρώμενα· καίτοι οὐδὲν εἰδεν ἀδιαιρέτον· τὰ δὲ χρώ- ματα ἡ ὄψις ὄρῃ ἐν σώμασιν ὄντα. τὴν δὲ αἰτίαν φησὶν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἰρῆσθαι περὶ τούτου, οὐ περὶ τοῦ τὸν ἥλιον ὄρᾶσθαι μέν, μὴ ἡλίκιος δέ ἐστιν ὄρᾶσθαι λέγων, οὐδὲ τοῦ τὰ ἀπὸ πλείονος διαστήματος ὄρώμενα ἐνίστε 10 ἀδιαιρέτα φαίνεσθαι (τούτῳ γὰρ ἐχρήσατο ὡς ἐναργεῖ πρὸς δεῖξιν ὅτι οὐκ 15 ἀνάγκη τὰ ὄρώμενα καὶ ἡλίκια ἐστὶν εὐθὺς ὄρᾶσθαι)· ἀλλά φησι τὴν αἰτίαν 20 εἰρῆσθαι τοῦ τὰ μύρια τὰ ἐν τοῖς ὅλοις ὄρωμένων τῶν ὅλων ὄρᾶ- σθαι μέν, | μὴ ἡλίκια δέ ἐστιν. ἔστι δὲ αὕτη ἡν ἐν τοῖς ἐπάνω εἰρηκεν, 329 διτι μηδὲν αὐτῶν καθ' αὐτὸ ὄρῃ ἡ ὄψις ἐν τῷ ὅλῳ, ἀλλ', ὡς ἔφην, ἔπεισι μὲν καὶ τούτων ἔκαστον ὡς καὶ προσβάλλει [καίτοι ἡ] τὸ ὅλον ὄρῶσα, οὐ 25 μὴν καὶ καθ' αὐτὸ ἔκαστον τούτων ὄρῃ οὐδὲ ἡλίκιον ἐστίν, διτι μηδὲν ὄρατὸν τὸ τηλικοῦτόν ἐστι καθ' αὐτό. ἡ ὑπομιμήσκει ἡμᾶς οὖ ἐν τοῖς ἐπάνω 30 εἰπε περὶ τοῦ πάντα τὰ ὄρώμενα μετὰ μεγέθους ὄρᾶσθαι· εἰπε γὰρ ἀδύνατον λευκὸν μὲν ὄρᾶν, μὴ ποσὸν δέ· εἰ δὲ πᾶν τὸ ὄρώμενον ποσόν, οὐδὲν ἀδιαι- ρέτον ἀν εἴη ὄρώμενον. συναποδείξας δὲ τῷ μὴ εἶναι χρόνον ἀναίσθητον 20 τὸ μηδὲν μέρος τι τοῦ αἰσθητοῦ ἀναίσθητον εἶναι, δὴν αὐτῷ δεδειγμένον 10 ἡδη, συγχεφαλαιοῦται τὸ δεδειγμένον λέγων. ὅτι οὐδείς ἐστι χρόνος ἀναίσθητος, ἐκ τούτων φανερόν.

Ἐπίπλον δὲ καὶ δεῖξας ταῦτα, | ἐπάνεισιν ἐπὶ τὸ προκείμενον καὶ τὰ 330 αὐτῶ προηπορημένα, οὐ χάριν καὶ τούτων ἐμνημόνευσεν ἐν τῷ μεταξύ. 25 δὴν δὲ τὸ ζητούμενον, εἰ οὖν τε ἡμα πλειόνων αἰσθάνεσθαι ἡ τῇ αὐτῇ

1 φαίνεσθαι TAP: φαίνεται V: καὶ α ἡλίκια a (corr. M): *quantus* T ὄρᾶσθαι τὴν ἀρχὴν Pa ὄρᾶσθαι (*videre* T) delevi, interpolatum ut vid. ex v. 2 καθ' αὐτά om. T 2. 3 καὶ ἡλίκια—οὐκέτι om. a (habet etiam M) 2 καὶ TMAP: om. V παρ- τίθενται V 3 ὄρᾶν V καὶ om. T 3. 4 τὰ μέρεθη MA: τὸ μέρεθος TVPa 4 ἡλίκιον Pa ὄρῃ MTA: ὄρᾶν VPa αὐτοῦ Λ 5 εἰδεν Thurot (cf. Arist. p. 448b 15): εἰπεν libri 6 σώμασιν TVP: σώματι Αα 7 εἰρῆσθαι a: γενέσθαι TVAP (an λέγεσθαι?) οὐ περὶ om. A ἡλίκιον Pa: *qualiter* T 8 ἐστιν om. a τοῦ τὰ Thurot (qui ante τοῦ ε T add. περὶ): ταῦτα Pa: τοῦ V: τὰ Λ: *de eo quod videtur* T 9 ἐνεργεῖ V 10 εἰσιν V 11. 12 *partes visibilium* *totorum que in totis videntur quidem* T 11 alt. τὰ om. V δρωμένων AP: ὄρώμενα Va τῶν ὅλων TVP: τῶν ἄλλων Α: τῷ ὅλῳ a 12 αὐτὴ ΤΔ: αὐτῆ e corr. P ἐπάνω] p. 445b 31 ss. 13 αὐτῶν TVP: αὐτὸ Va ἡ ὄψις ὄρῃ V ἔφην VAPa (p. 116, 23, 118, 12): ἔφη T ἔπεισι om. T 14 ὡ a: 8 TVP, e corr. A καὶ om. T καίτοι ἡ AP (*et quidem* T): καίτοι ει Va: inter- polatum ex Arist. p. 446a 1 agnoverit Usener 15 καὶ om. T διτι] *sed quia* T 16 ἡ a (corr. M) ἐπάνω] p. 445b 10 17 εἰπε γὰρ TVA: καὶ γὰρ M: om. Pa 19 συναποδείξει V 20 αὐτὸ P 21 ἡδη—δεδειγμένον om. T οὐθὲς Arist. codd. EMYP, οὐκ LSU 22 ἀναίσθητος om. P τούτου Arist. codd. LSUY 23 ante δεῖξας add. μὴ P 23. 24 καὶ τὰ—προηπορημένα] *et ad ab ipso dubitata* T 23 καὶ MT: om. VAPa: καὶ τὰ conicio 24 αὐτῷ scripsi ε T (in quo ab ipso = αὐτῷ etiam v. 20): ταῦτα Α, ut vid. V: ταῦτα Pa προειρημένα a 25 πλειόνων om. V

αισθήσει η διαφροίς. ο ζητῶν ἐπιχειρήσας εἰς τὸ μὴ οἶν τε εἰναι δι’ 330
ἐνδόξων, νῦν ἐπὶ τὸ δπας ἔχει λέγειν μέτεισι καὶ πῶς οἵν τε γίνεσθαι τὴν 5
τῶν πλειόνων ἀμα αἰσθησιν. ἐναργὲς γάρ εἰναι τοῦτο δοκεῖ. εἰπὼν δὲ
εἰ ἀμα πλειόνων αἰσθάνεσθαι ἐνδέχεται η οὕ, πῶς τὸ ἀμα λέγει
5 ἐξηγούμενός φησι τὸ μὲν ἀμα λέγω ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ χρόνῳ πρὸς
ἄλληλα, τὸ πρὸς ἄλληλα προσθείς, ἵνα μῆ τις αὐτὸν ὑπολάβῃ λέγειν 10
ἄτομον τινα χρόνου, ἄλλα τὸ οὖτως ἄτομον, ὡς πρὸς ἄλληλα τὰ ὧν ή
αἰσθησις ἄτομον αὐτὸν καὶ εἰναι καὶ μὴ διαιρεῖσθαι αὐτὸν κατὰ τὰ ὧν
αἰσθανόμεθα, ὡς ἐν μὲν τούτῳ τῷ μέρει αὐτοῦ τοῦδε ήμᾶς αἰσθάνεσθαι,
10 ἐν δὲ τῷδε τοῦδε, ἀλλ' ἐν ἀπαντι τῶν πλειόνων ὁμοίως. | 331

π. 448 b20 Πρῶτον μὲν οὖν ἀρ' ὡδεῖς ἐνδέχεται, ἅμα μέν, ἔτερῳ
δὲ τῇς ψυχῆς αἰσθάνεσθαι;

Ζητῶν πῶς οἵδιον τε λέγειν ἄμα πλειόνων αἰσθάνεσθαι ήμᾶς, ἐπει δοκεῖ
τὸ τοῦτο γίνεσθαι ἐναργὲς εἶναι, πρῶτον τίθησι τὸ εἰ ἐνδέχεται λέγειν οὕτως
15 ἄμα πλειόνων ήμᾶς αἰσθάνεσθαι, τῷ ἄμα μὲν καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ δ
πάντων, ἑτέρῳ δὲ καὶ ἑτέρῳ τῆς ψυχῆς, ὡς τῶν διαφερόντων διαφερούσαις
δυνάμεσιν αἰσθανομένων ήμῶν κατὰ τὸ αὐτό. ἔξηγούμενος δὲ τὸ ἀτόμως
πάλιν πῶς εἰπεν· καὶ οὕτως ἀτόμῳ, ὡς παντὶ ὅντι συνεχεῖ. εἰπὼν
γὰρ τὸ δὲ ἄμα λέγω ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ χρόνῳ, μνημονεύσας τοῦ ἄμα
20 πάλιν διὰ τοῦ εἰπεῖν πρῶτον μὲν ἀρ' ὥδε ἐνδέχεται, ἄμα μέν, ἑτέρῳ 10
δὲ τῆς ψυχῆς, ἐπει τὸ ἄμα ἔκειτο εἶναι ἵσσον τῷ ἐν ἀτόμῳ χρόνῳ,
πῶς ἄμα καὶ πῶς ἐν ἀτόμῳ λέγει χρόνῳ προσέθηκεν· ὡς γὰρ παντὶ ἐν
ῷ αἰσθάνεται χρόνῳ τῶν ἑτέρων ταῖς διαφερούσαις δυνάμεσιν ἐνὶ καὶ 332
συνεχεῖ λαμβανομένῳ, καὶ μὴ ἐν ἄλλῳ μὲν αὐτοῦ τῆς τοῦδε τινος αἰ-
25 σθήσεως γινομένης, ἐν ἄλλῳ δὲ τῆς τοῦδε. γράφεται καὶ οὐ τῷ ἀτόμῳ.

καὶ ἡ αὐτῇ ἡ γραφὴ τοῦτον περὶ τούτου οὐκ αἰσθανόμεθα διὰ οὐχ οὕτως 332
ένι τινι αἰσθανόμεθα ἀμα πλειόνων, ὡς ἀτόμων τῇ αὐτῶν φύσει, ἀλλ’ ὡς ε
ένι παντὶ ὅμοιώς ἀπάντων. οὐ γάρ ένι μέρει καὶ ἀτόμῳ τῆς ψυχῆς πάντων
αἰσθανόμεθα, ἀλλ’ ὡς παντὶ τούτῳ φῶται αἰσθανόμεθα ένι ὄντι καὶ συνεχεῖ
5 αὐτῷ ἐξ διαφερόντων συγκειμένῳ μερῶν.

Ὄτι δὲ μὴ οἶν τε οὕτω πλειόνων ἀμα αἰσθάνεσθαι ἔξῆς δείκνυσι διὰ 10
τοῦ, εἰ οὕτω γίνοιτο ἡ τῶν πλειόνων αἰσθησις, ὡς ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ μορίῳ
τῆς ψυχῆς τῶν πλειόνων γίνεσθαι τὴν ἀντίληψιν, ὅταν πλειόνων ὁμοιειδῶν
ἀμα αἰσθανόμεθα, πλείω μέρη ἔσεσθαι αἰσθητικὰ ὁμοιειδῆς ἄλλήλοις· οἶν
10 εἰ πλείω εἴη τὰ ὄρώμενα, πλείω (*Δν*) μέρη εἴη τὰ ὄρατικά καὶ ταῦτα ὁμοει-
δῆς ἄλλήλοις· | ὁμοιειδῶν γάρ οὗτων τῶν αἰσθητῶν ὁμοιειδῆς δν καὶ τὰ 333
μέρη τὰ οἷς αἰσθανόμεθα αὐτῶν εἴη. εἰ γάρ εἴη πλείω ἀμα ὄρῶν τις, εἴη
δὲ ἄλλου ἄλλῳ αἰσθανόμενος, πλείω μέρη ἔσται τῆς ὄψεως, τουτέστι πλείους
αἰσθησις καὶ ὄψεις πλείους ὁμοιειδεῖς ἄλλήλοις ἔσονται τῷ καὶ τὰ αἰσθητὰ 5
15 ὁμογενῆς ἄλλήλοις εἰναι· ὄρατὰ γάρ πάντα. τῶν γάρ ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἡ
αὐτὴ κατ’ εἶδος αἰσθησις.

Ἄπορήσας δὲ καὶ δεῖξας διὰ τῶν τῇ αὐτῇ αἰσθησις αἰσθητῶν τὸ λειπό-
μενον ἀπόπον, εἰ τις λέγοι πλειόνων ἥμας αἰσθάνεσθαι, ἄλλῳ μορίῳ τῆς 10
ψυχῆς καὶ ἄλλῃ δυνάμει ἄλλου, ἔξῆς προσιστάμενος πρὸς τὸ ἡπορημένον,
20 τὸ πλείους ὄψεις ὁμοιειδεῖς ἔσεσθαι, εἰ πλείω τις καὶ διαφέροντα ἀμα ὄρψή,
(λέγει)· εἰ δὲ | ήτι ὅμματα δύο, φαίνεται τις, οὐδὲν κωλύει οὕτω καὶ 334
ἐπὶ τῆς ψυχῆς. διὰ γάρ τῆς λέξεως ταύτης ἔστιν δὲ λέγει τοιοῦτον· εἰ
δέ τις, φησί, λέγοι, ὡς ἐπὶ τῆς όψεως διὰ πλειόνων αἰσθητηρίων ὁμοιειδῶν
ὄρῶμεν (διὰ γάρ δύο δρθαλμῶν), οὕτω καὶ τὴν ψυχὴν πλείους δυνάμεις
25 ὁμοιειδεῖς ἔχειν μὴ κεκωλῦσθαι, αἵς ἀμα τῶν ὁμοιειδῶν αἰσθάνεται, τοῦτο δ
θεὶς ὡς δυνάμενον λέγεσθαι πρὸς τὸ ἡπορημένον, ἐλέγχει αὐτὸ δεικνὺς διὰ
οὐχ δημοιον τὸ παραβεβλημένον, λέγων διὰ τούτων ἐξ μὲν τούτων ἐν τι

1 et quidem eadem scriptura T η] ἡ TA αὐτὴ libri η V: om. A Pa
λέγων] ἀληθῆς, λέγει vid. scrib. (λέγει iam Thurot) οὐ om. V ante δτι add.
λέγων Pa (om. etiam M) 2 ἐνī Pa: ἐν ἐνī MTVA ὡς om. A αὐτοῦ V
3 prius ἐνī Thurot: ἐν libri ὁμοίω P ἀπάντων MA: πάντων VPa
4 φῶται] 5 ἐξ] ἐν V συγκειμένῳ T: συγκειμένων VAPa 6 μὴ δὲ A
εξ ής P 7 τοῦ TA: τὸ MVPa εἰ οὕτω TPa: η οὕτω V: εἰπὼν A: εἰπὼν εἰ
οὕτω M γένοιτο a (corr. M) 8 γενέσθαι Pa τὴν om. a (habet etiam M)
8. 9 ἀμα ὁμοιειδῶν a 9 ἔσεσθαι—μέρη (10) om. T 9—11 οἷον εἰ—ἄλλήλοις
MA (εἴη—ἄλλήλοις T): om. VPa 10 δν addidi εἴη] ἔσται Thurot 11 τὰ]
αὐτὰ V 12 εἰπὼν πλείους M: suni plures T ὄρῶν τις VP: ὄρῶντες TAA
13 ἄλλου ἄλλῳ TPa: ἄλλῳ ἄλλῳ VA μέρος a 14 ἄλλήλαις om. T 15 ὁμογενῆς
ἄλλήλοις] invicem talia T 17 ἀποδεῖξας δὲ Pa (corr. M) δὲ] εἰ T καὶ δεῖξας
om. T 17. 18 ἐπόμενον conicio 18 λέγει P 19 προσιστάμενος TV:
προσιστάμενος AA: anceps P 21 λέγει add. Thurot δτι] δτι ὡς Arist. libri
EMY, δτι καὶ P, καὶ δτι LSU δύο δημματα Arist. codd. praeter LP κωλύει
TVA (Arist. codd. EY): κωλύειν Pa (Arist. codd. MLSUP) 21. 22 οὕτω—ψυχῆς
om. A 22 ἐν τῇ ψυχῇ Arist. 23 φησί om. V λέγει VPa
25 ξείτεν om. V 27 οὐχ V: εἰ TAP: εἰ μὲν a περιβεβλημένον V λέγων
om. M ἐξ] εἰς V

γίνεται, τῶν ὄψεων λέγων, καὶ μία ἡ ἐνέργεια ἡ ἀμφοτέρων (ένδες γάρ 334
κατ' ἀριθμὸν ἡ δι' ἀμφοτέρων ἀντιληψίς καὶ ἀμα· τὸ δὲ ἵσως προσέθηκεν, 10
ὅτι μηδέν πω περὶ τούτου διώρισται), ἔκει δέ, εἰ μὲν ἐν τὸ ἐξ ἀμφοῖν,
ἔκεινο τὸ αἰσθανόμενον ἔσται, εἰ δὲ χωρίς, οὐχ ὄμοίως ἔξει.
5 δείκνυσιν διτὶ μὴ δμοιον τὸ τε ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν δύο ὄντων καὶ τὸ ἐπὶ
τῆς ψυχῆς καὶ τῶν πλειόνων δυνάμεων. ἐπὶ μὲν γάρ τῶν ὀφθαλμῶν, 335
εἰ καὶ δύο οἱ ὀφθαλμοί, ἀλλ' ἐν τῷ τὸ γινόμενον μία γάρ αἰσθησίς καὶ
ἐνέργεια μία ἡ δι' ἀμφοτέρων τῶν ὀφθαλμῶν γινομένη· διὸ καὶ μιᾶς δυνά-
μεως. ἐπὶ δὲ τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων, εἰ μὲν ἐν ἔστι τὸ διὰ πλειόνων
10 δυνάμεων ἐνεργοῦν καὶ περὶ ἐν τῷ ἡ ἀμφοτέρων ἐνέργεια καὶ μία, ἔκεινο 5
ἔσται τὸ αἰσθανόμενον τὸ ἐνεργοῦν δι' ἀμφοτέρων μίνιν ἐνέργειαν (καὶ οὐδὲν
ἄτοπον· ἐνὸς γάρ γίνεται μία δύναμις αἰσθανομένη διὰ πλειόνων, ὡς καὶ
ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν). εἰ δὲ μὴ τοῦτο λέγοιτο (ἥν γάρ τὸ ζητούμενον, πῶς
πλειόνων μία αἰσθάνεται), ἀλλὰ λέγοιτο ἔκάστη τῶν αἰσθήσεων αἰσθάνεσθαι
15 ἴδιου τινός, τὸ παραβαλλόμενον οὐχ δμοιον ἔσται. τῶν μὲν γάρ ὀφθαλμῶν
πλειόνων ὄντων μία ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ αἰσθησίς, τῶν δὲ πλειόνων τῆς ψυχῆς
δυνάμεων πλείους; αἱ αἰσθήσεις· ἔκάστη γάρ αὐτῶν ἴδιου τινός ἔσται. ἀσα-
φῆς δὲ ἡ λέξις γέγονε τῷ συνάψαι αὐτὸν τῷ ῥηθέντι ἀν' ὑπ' ἔκεινων τὴν
δεῖξιν τοῦ διτὶ μὴ ὄμοία ἡ παραβολή, ἥ κέχρηται πάντες. | 336

20 p. 448b29 Ἐτι αἰσθήσεις αἱ αὐταὶ πλείους ἐνὸς ἔσσονται, ὥσπερ
εἴ τις ἐπιστήμας διαφόρους φαίη.

Εἰπὼν διὰ μέσου καὶ δεῖξας διτὶ μὴ οἵνιν τε οὖτω λέγειν πλειόνων
ἀμα αἰσθάνεσθαι, ὡς διὰ πλειόνων δυνάμεων καὶ διὰ πλειόνων αἰσθητηρίων
ἀντιλαμβανομένης (τῆς ψυχῆς), ὡς ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἔχει, περὶ τῆς ἀπορίας 5
25 πάλιν λέγει καὶ δείκνυσιν ἄτοπον ἐπόμενον, δηδη προεῖπεν. εἰ γάρ εἴη
κατὰ πλείους δυνάμεις ἀμα ἡ ψυχὴ τῶν πλειόνων αἰσθανομένη τῷ γένει
τῶν αὐτῶν αἰσθητῶν, πλείους αἰσθήσεις ἔξομεν καὶ δυνάμεις ἀντιληπτικάς,
οἷον ὄρατῶν, ὥσπερ εἴ τις τοῦ αὐτοῦ ἔλεγε πλείους ἐπιστήμας ἔχειν ἡμᾶς.
τοῦ γάρ αὐτοῦ μία ἐπιστήμη, οὖτω καὶ αἰσθησίς. καὶ διὰ τί πλείους 10

1 λέγων οι. M prius ἡ om. a 2 δι' TVA: om. Pa 3 μηδέπω T, fort. recte
ἔκει δὲ εἴ] εἰ δὲ ἡ (vel ἡ) Arist. codd. EMY post μὲν add. γάρ A ἐν οι. T
4 ἔκεινο] ἐν καὶ Arist. codd. EMY ἔσται] εἰναι P δμοιον ἔξεως A
7 γάρ οι. T 8 μία οι. a (habet etiam M) 12 καὶ οι. V (test. Mai)
13 τοῦτο μὴ Pa 14 τῶν αἰσθήσεων TV: τινῶν Pa: αὐτῶν A 15 ἴδιου τινός T:
καὶ δι' οὐ τινός APA: καὶ οὖτω V 16 δὲ οι. V
17 ἔκάστου A 18 διτὶ T 18 δὲ οι. V 18 δὲ οι. V τῷ] καὶ A
αὐτὴν Pa (corr. M) τῷ—ἔκεινων] spat. viii litt. T ἀν οι. Pa (habet etiam M)
19 ἔτι MTVA, post add. P: οι. a κέχρηται a πάντα Pa: πάντως conicio
20 ἔτι V: quod T: διτὶ αἱ AP: ἔτι αἱ Arist. codd. EMY, ἔτι καὶ Arist. P ἐνὸς οι. P
22 ante διὰ add. δι Aa 24 ἀντιλαμβανομένης TA: ἀντιλαμβανομένων Pa: anceps V
τῆς ψυχῆς T: οι. VAPa 28 ωστε εἰπερ τις a (corr. M) 29 (ώς) μία conicio
post μία add. ἔστιν a αἰσθήσεις Pa: ἡ αἰσθησίς V

αἰσθήσεις ἔξομεν τῶν αὐτῶν ἐπήνεγκεν· οὗτε γάρ ή ἐνέργεια ἀνευ τῆς κατ' αὐτὴν ἔσται δυνάμεως, οὔτε ἀνευ ταύτης αἰσθήσις ἔσται. εἰ γάρ ἄμφι εἴημεν | πλείω ὄρῶντες, δῆλον ὅτι καὶ ἐνεργοίημεν ἀν πλείους 337 ἐνέργειας. ἀδύνατον γάρ χωρὶς ἐνέργειας αἰσθήσιν γίνεσθαι· ὃ εἶπε διὰ 5 τοῦ οὔτε ἀνευ ταύτης αἰσθήσις ἔσται. ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον ἐνέργειαν γενέσθαι χωρὶς τῆς οἰκείας δυνάμεως. ὥστε, διε πλείω ὄρῶμεν, πλείους ἐνέργειας ἄμφι ἐνεργήσομεν· εἰ δὲ πλείους ἐνέργειας, καὶ πλείους δυνάμεις 5 ἄμφι ἔξομεν, ἀφ' ὧν αἱ διάφοροι καὶ διῃρημέναι ἐνέργειαι. πλείους ἄρα δυνάμεις ἔξομεν ὄρατικάς· δύοις καὶ καθ' ἔκαστην αἰσθήσιν· πλείους ἄρα 10 τὰς τῶν αὐτῶν αἰσθήσεις ἔξομεν.

Οὐχί ώς τὸ αὐτὸ λέγων διὰ τοῦ ἔτι αἰσθήσεις αἱ αὐταὶ πλείους ἐνὸς ἔσονται τῷ πρώτῳ εἰρημένῳ τῷ ὅτι πρῶτον μὲν τὸ κατὰ τὴν 10 μίαν αἰσθήσιν, οὕτως εἰρήκεν (εἰπὼν γάρ η πρῶτον μέν, ὡς προστιθεὶς ἐκείνῳ δεύτερον εἰργκεν ἔτι αἰσθήσεις αἱ αὐταὶ πλείους ἐνὸς ἔσονται· 338 15 ταὶ), ἀλλὰ μὴν διὰ τοῦ πρώτου ἔδεικν διε τῇ ίψυχῃ πλείω μέρη καὶ πλείους δυνάμεις ἔξει εἰδει τὰς αὐτάς, διὰ δὲ τοῦ προστεθέντος δευτέρου, διε ἐνέργειαι ἔνικι πλείους ἔσονται. εἰ γάρ ἄμφι πλείουν ὄρατῶν αἰσθησόμεθα, ἄμφι τοῦ αὐτοῦ πλείους ἐνέργειαι ἔσονται. εἰ γάρ πλείους δυνάμεις ἀντι- 5 ληπτικαὶ τῶν ὄρατῶν καὶ διὰ τῆς οἰκείας ἐνέργειας ἀντιλαμβάνονται τοῦ 20 αἰσθητοῦ (χωρὶς γάρ ἐνέργειας οὐ γίνεται αἰσθήσις), ἄμφι δὲ τοῦ ἐνὸς πλείους ἐνέργειαι γίνονται, δι' ὧν η ἀντιληφτικοῦ τοῦ ὄρατοῦ. ἀλλ' αἱ πλείους ἀνήρουν ἀλλήλας. πρῶτον μὲν οὖν ἔλαβε τῇ δόξῃ ἐπόμενον ἄτοπον τὸ πλείω μέρη ἔξειν τὴν φυχὴν καὶ πλείους δυνάμεις καὶ αἰσθήσεις τῷ 10 εἰδει τὰς αὐτάς, οἷον ὄρατικάς πλείους καὶ πλείους ἀκουστικάς· νῦν δὲ προσέ- 25 θηκε καὶ τὴν δεῖξιν πῶς πλείους καὶ διε τῶν αὐτῶν πλείους ἔσονται ημῖν αἰσθήσεις, καὶ ἄμφι τῆς δόξης τὸ ἄτοπον τῇ παραθέσει τῶν ἐπιστημῶν 339 ἔδεικν. ἀδύνατον γάρ τοῦ αὐτοῦ πλείους ἐπιστήμας; εἰναι κατὰ τὸ αὐτό,

1 οὗτε] οὕτως A 2 καθ' αὐτὴν P (Arist.): ad hanc T prius ἔσται om. A 3 οὗται αἰσθήσεις Arist. EMY ante alt. ἔσται add. τις Pa 4 simul sicut quidem plures potentie videntes T 4—6 δ—γενέσθαι om. a (habet etiam M) 6. 7 ὥστε—ἐνεργήσομεν ante διὰ v. 5 transpon. Thurot 6 δτε] εἴτε V 7 ἐνέργειαι V 8 ἄμφι MTVAP: om. a αἱ MVA: ante ἐνέργειαι Pa διαφοραὶ V διειρημέναι V 11 post ἔτι add. αἱ VA, sed v. 14 et ad p. 159,20 αἱ TPP: εἱ V: εἱ αἱ A αὐταὶ V 12 τῷ προειρημένῳ V alt. τῷ a: τῷ VAP: quod T post διε add. τῷ a (om. etiam M) τῷ TVAP: om. MV: τῷ Arist. τὴν om. V 13 post αἰσθησιν add. ἔσονται a η TVAP: η a: διε M προστιθεὶς VA: apponit T: προσθεὶς Pa 15 post μὴν add. καὶ a μέρει prius P καὶ η T πλείους om. T 16 εἰδει V: διὰ TA: καὶ διὰ Pa προτεθέντος A 17 ἐνέργεις ἔννοιαι V 19 δραμένων a, prius P (corr. M) καὶ διὰ V: διὰ T: om. APA ἀντιλαμβάνονται Ta: ἀντιλαμβάνεται VAP 21 γίνοντο MTVΛ: ἔσονται Pa η om. V 22 interimunt T: (δι) ἀνέρουν conicio ante πρῶτον add. καὶ, quod rursus del. et η add. A οὖν om. V Ελαθε Α ante τῇ add. τῷ a 23 μέρει A καὶ αἰσθήσεις V: αἰσθήσεις P: scilicet sensus T: αἰσθήσεων AA 24 οἷον TV: δμοιον A: δμοιως Pa alt. πλείους om. T 25 δτε] quomodo T 26 καὶ V: om. TAPa (Thurot, qui δεῖξας coni.) τῇ δόξῃ A 27 τοῦ αὐτοῦ om. a (habet etiam M) ἐπιστήμας] sensus T

ώς ἄμα ἡμᾶς ἐνεργεῖν κατὰ τὸ αὐτὸ θεώρημα πλείους ἐνεργείας, * * * 339
ἀλλὰ ἀλλης μὲν τὸ τὸ ἰσοσχελές τρίγωνον δύο δρθαῖς ἵσας ἔχειν τὰς τρεῖς 5
γωνίας, ἀλλης δὲ ὅτι τὸ σκαληνὸν καὶ τὸ ἴσοπλευρον.

Τὸ δὲ εἰ δὲ τούτο ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ αἰσθάνεται τοιοῦτον ἔστιν.
5 εἰ γὰρ τῶν διαφερόντων αἰσθητῶν ἡ ψυχὴ ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ χρόνῳ πλειόνων
ἄμα αἰσθάνεται διαφόροις μέρεσι τῇ; ψυχῆς καὶ δυνάμεσι, δῆλον ὅτι καὶ
τῶν ὁμοιεδῶν ἄμα πλειόνων αἰσθάνοιτ' ἄν. μᾶλλον γὰρ τῶν ὁμοιεδῶν ἄμα 10
πλειόνων αἰσθάνεσθαι αὐτὴν εὐλογον, ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐρρήθη περὶ¹
τῶν ἀνομογενῶν. τιθεμένου δὲ τούτου ἀποπον εἴπετο τὸ πλείους τὰς αὐτὰς
10 δυνάμεις ἔχειν. γράφεται καὶ οὕτως εἰ δὲ τούτων ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ 340
αἰσθάνεται, καὶ ἔστι σαφέστερον αὐτῇ ἔχουσα ἡ γραφή· τούτων δ' ἀν
λέγοι τῶν ἀνομογενῶν καὶ διαφόροις αἰσθήσεσιν αἰσθητῶν. πρότερον μὲν
οὖν δεικνὺς δτι μὴ οἶδον τε τῶν ὁμοιεδῶν πλειόνων αἰσθάνεσθαι, ἀνήρει καὶ
τῶν ἀνομογενῶν ἀπὸ τοῦ μᾶλλον ἐπιχειρῶν, νῦν δὲ ἀπὸ τοῦ ἡττον πάλιν 5
15 ἀντιστρέψας ἔδειξεν. εἰ γὰρ ὁν ἡττον ἄμα πλειόνων αἰσθάνεσθαι οἶδον τε,
τούτων ἄμα αἰσθάνεται, δὴν τιθεμένον ὑπὸ τοῦ ἄμα δύνασθαι κατὰ πλείους
αἰσθήσεις ἐνεργεῖν καὶ ἄμα πλειόνων δύνασθαι αἰσθάνεσθαι, καὶ ὁν μᾶλλον
οἶδον τε, πλειόνων ἄμα αἰσθάνοιτ' ἄν. φέδειξεν ἐπόμενον τὸ πλείους ἡμᾶς 10
αἰσθήσεις τε καὶ δυνάμεις; ἔξειν τῶν αὐτῶν αἰσθητῶν, δὲ ἔστιν ἀδύνατον.
20 ἀδύνατον *(οὖν)* δὲν εἴη καὶ τῶν ἀνομογενῶν πλειόνων ἄμα αἰσθάνεσθαι.

'Ην δὲ ἀν σαφεστέρα ἡ λέξις, εἰ | οὕτως είχεν 'εἰ γὰρ ἔκείνων ἐν ἐνὶ 341
καὶ ἀτόμῳ αἰσθάνεται, δῆλον δτι καὶ τούτων' ἡ οὕτως 'εἰ δὲ * * * τῷ ἐνὶ²
καὶ ἀτόμῳ αἰσθάνεται', τούτεστιν 'εἰ γὰρ τούτο οὕτως ἔχει καὶ τὸ αἰσθητικὸν
ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ χρόνῳ τῶν τῷ γένει διαφερόντων αἰσθάνεται διαφόροις
25 μέρεσι καὶ δυνάμεσιν' (εἰπὼν γὰρ διὰ μέσου περὶ τῶν ἀνομογενῶν αἰσθητῶν δ
ἐπάνεισιν ἐπὶ τὸ προτεθέν), 'δῆλον δὴ δτι, εἰ ἔκείνων, καὶ τῶν ὁμοιεδῶν

1 θεώρημα TVAP: πλείω θεωρήματα καὶ α (πλείω ομ. M) 2 post ἀλλὰ add. καὶ
εἶναι Thurot ἀλλοις Va τὸ τὸ scripsi: τούτο M VPa: τούτο τὸ Λ: hic quidem T
ἰσοσχελές ΜTVΑ: ἵσως καὶ Pa τρίγωνον ΤVΑ: τῶν τριγώνων MPa δρθάς V
ἔχον V 3 ἀλλοις Va 4 τὸ τῷ A τὸ δὲ ομ. T εἰ δὲ] εἰδει VA
τούτων Pa (Arist. cod. MLSU), v. v. 10 post ἐνὶ add. τούτω Α 4. 5 αἰσθά-
νεται—ἀτόμῳ ομ. A 6 δυνάμεως V 8 αὐτὸν Α ἀλογον T: οὐ λέγων V
ἴμπροσθεν] p. 448a 17 ἐρρέθη α περὶ] ἡ conicio cf. p. 162, 2 9 τῶν
ομ. V ἀνομοιογενῶν T τιθεμένου TV: τιθεμένω Α: τιθεμένος P: τιθεμένοις α
τούτου TV: τούτω Α: τούτο Pa εἰπε τὸ T τὸ M VAP: ομ. α πλείου Α
10 δύσεις V τούτων] v. ad v. 4 11 planior T αὐτῃ T: αὐτῃ VAPa
ἔχει Α: ομ. T 12 λέγει α (corr. M) λεγόντων AP ἀνομογενῶν V: δμογενῶν
ΤAP: αἰσθητῶν α: δμ. αἰσθ. M διαφόρων prius P 13 πλείου VA 13. 14 καὶ
τῶν ἀνομογενῶν ομ. Pa (habet etiam M) 13 καὶ τὸ bene coni. Thurot
14 ἡττων α 15 post ἡττον add. δύναται et ante οἷον τε interpusgit T 16 αἰσθά-
νεται Thurot: αἰσθάνεσθαι libri 17 δύνασθαι ομ. TV 18 φ] ὁν P
19 αὐτῶν ομ. α (habet etiam M) 20 οὖν add. Thurot δμογενῶν Pa (corr. M)
21 δὲν V: ομ. TAPa ἀσφεστέρα ΤΔ 22 αἰσθάνεσθαι P 22. 23 δῆλον—
αἰσθάνεται ομ. A 22 τούτο καὶ ε. gr. addam τῷ (T)VP: τῶν ἐν α: ἐν Thurot
fort. recte 23 αἰσθητήριον V 24 τῶν ομ. V 25 αἰσθητῶν] sensibus T
26 δὴ ΜΤΑ: δὲ VPa εἰ MV: ομ. TAPa καὶ ομ. T δμοιεδῶν α: ἀνομοιεδῶν TVAP

άμα αἰσθήσεται· ὡμολόγητο γὰρ ἀν μᾶλλον δύνασθαι τῶν δμοειδῶν ἄμα 341 πλειόνων αἰσθάνεσθαι ἡ τῶν τῷ γένει διαφερόντων'. ώ τὸ ἐπόμενον ἄτοπον οὐκ ἐπήνεγκεν· εἴη δ' ἀν δι προεῖπεν, διτὶ πλείους αἰσθήσεις ἔξομεν εἰδεις 10 τὰς αὐτὰς, πλείους δψεις, ὅταν ἄμα πλειόνων ὀρατῶν ἀντιλαμβανώμεθα, 5 καὶ πλείους ἀκοὰς καὶ ἐφ' ἑκάστης δμοίως. πάλιν γὰρ καὶ ἐπὶ τούτων συνδιαιρεθήσονται αἱ δυνάμεις ταῖς | ἐνεργείαις καὶ ἵσται τὸν ἀριθμὸν ἔσονται 342 αὐταῖς. ἐδόκει δέ μοι ἐξετάζοντι ἡ γραψὴ ἡμαρτῆσθαι καὶ εἰναι τὸ δψεῖλον γεγράψθαι 'εἰ γὰρ ἐκεῖνα ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ αἰσθάνονται, δῆλον διτὶ καὶ τοῦτο'. δύναται δὲ τὸ δψεῖλον γεγράψθαι τοιοῦτον εἰναι 'εἰ δέ τις τῶν 10 ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ μὴ αἰσθάνεται, δῆλον διτὶ καὶ τῶν ἄλλων'. καὶ ἦν ἀν σαφῆ τὰ λεγόμενα καὶ ἀκόλουθα τοῖς προειρημένοις.

5

p. 449 a 5 Εἰ δὲ δὴ ἄλλῳ μὲν γλυκέος, ἄλλῳ δὲ λευκοῦ αἰσθάνεται
ἡ ψυχὴ μέρει, ἤτοι ἐκ τούτων ἐν τί ἐστιν ἡ οὐχ ἐν.

Θεὶς διτὶ διαφόροις δυνάμεσι τῶν διαφερόντων κατὰ γένος αἰσθάνεται
15 ἡ ψυχὴ καὶ πρὸς τούτῳ * * * εἰ γὰρ ἄλλῳ μὲν μέρει * * * ἄλλως,
ἐπὶ τὸ λῦσαι τὰ ἡπορημένα μετελήλυθε, καὶ δείκνυσιν διτὶ μία τέ ἐστιν ἡ
αἰσθητικὴ δύναμις ἡ πάντων τῶν αἰσθητῶν ἀντιλαμβανομένη, καὶ πῶς 10
οἱόν τε μίαν οὖσαν ἄμα πλειόνων καὶ διαφερόντων αἰσθητῶν αἰσθάνεσθαι, 343
ὑπομιμήσκων ἡμᾶς τῶν περὶ τούτων ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἰρημένων. ἐπεὶ
20 οὖν ἄλλῳ μὲν μέρει τε καὶ δργάνῳ γλυκέος αἰσθάνεται ἡ ψυχὴ, ἄλλῳ δὲ
λευκοῦ καὶ (ἄλλῳ) ἄλλου τῶν διαφερόντων αἰσθητῶν, καὶ δῆλον διτὶ καθ'
ἐκάστην τῶν διαφόρων δυνάμεων, ζητεῖ πότερον ἐν τί ἐστι τὸ ταύταις ταῖς 5
δυνάμεσιν ὑποκείμενόν τε καὶ χρώμενον καὶ ὅλον τι ἦν ἐκ τῶν μερῶν τού-
των, ἡ ἐκάστη δύναμις κατ' ἴδιαν ἐστὶ καὶ οὐκ ἐπὶ ἐν τι τὴν ἀναφορὰν

1 post prius ἄμα add. αἰσθάνεται ἡ (δ a) Pa ὡμολόγητο sc. p. 448 a 17] ὡμολόγηται V:
ώμολογετο M ἀν om. T 2 ἀς TP 3 προεῖπεν p. 448 b 24] προεῖπον α
εἰδεις V: εἰ διὰ APa: scilicet propter T 4 eudem T post αὐτὰς fort. olov add.,
cf. p. 160,24 δρατῶν] sensibilita T 7—9 καὶ εἶναι—δύναται δὲ τὸ TVAP: om. a
(sola καὶ εἶναι τὸ habet M) 9 δὲ V: om. TAP εἶναι om. M τι a
9. 10 τῶν ἐν] τούτων M: τούτων ἐν bene Thurot 10 ἐν om. a μὴ om. M
10. 11 ἦν διαφῆ εχ ἵνα σαφῆ corr. P 11 τὰ λεγόμενα post προειρημένος Pa
dictis T 12 δὴ om. T 13 ἡ ψυχὴ μέρει] alia autem in parte T ante μέρει
add. ἐν TVA ἐκ] τὸ ἐκ Arist. ἡ] καὶ A ἡ οὐθέν Arist codd. EPSY
14 αὐτὸς θεῖς add. δὲ A κατὰ MTA: καὶ κατὰ VPa 15 sensus restitui potest
e v. 20 ss. μὲν] ἐνὶ A post ἄλλως spat. xxi litt. a ἄλλῳ conicio 16 μὲν
τε Pa: τε μία VA: non una T ἡ] εἰ V 17 ἀντιλαμβάνουσα Pa (corr. M)
18 post μίαν add. τε AP 20 οὖν] om. a (habet etiam M): similiter T τε om. A
21 καὶ ἄλλῳ ἄλλου (aut καὶ ἄλλῳ ἐκάστου) scripsi: ἄλλου M: ἄλλῳ τὸ TAPa: καὶ ἄλλῳ V:
ἄλλῳ δὲ ἄλλου coni. Thurot alt. καὶ om. T, fort. recte 22 ἐκάστην T: ἐκάστον
VPa: ἐκάστα MA τῶν διαφόρων δυνάμεων a: τῶν διαφόρων δυνάμει P: διαφόρων δυνάμει
VA: differentem potentiam T τι ἐστι ἐν V τὸ ταύταις] ex hīis T 23 τε MVA:
om. Pa alt. καὶ V: om. TAPa ἡ] VA: ἡ] Pa: est T τῶν a: om. VAP
24 ἡ] TVA: ἡ] Pa ἐκάστη] qualibet alia T ἐστι om. V τι TAP: τε a: om. V

έχουσι. τὸ γάρ ητοι ἐκ τούτων ἐν τί ἔστιν ἡ οὐχ ἐν τοῦτο ὀφελοῖ· 343
 ‘ἡ ἐν τι τὸ ὑποκείμενόν ἔστι καὶ χρώμενον ταῖς διαφόροις κατὰ τὰς αἰσθή- 10
 σεις δυνάμεσιν, ἡ οὐχ ἐν, ἀλλὰ πλειώ’. οἵς ἐπιφέρει τὸ ἀλλὰ ἀνάγκη·
 ἐν γάρ τὸ αἰσθητικὸν μέρος, λέγων ἀνάγκην εἶναι ἐν τὸ αἰσθανόμενον
 5 καὶ ταῖς πλείσι χρώμενον δυνάμεσιν. οὖν τὴν | αἰτίαν ἐπήνεγκεν εἰπών· 344
 ‘τὸ γάρ αἰσθητικὸν ἐν τι μέρος ἔστι τῆς ψυχῆς’, ἀλλ’ οὐ πολλά. καὶ δέδει-
 κται αὐτῷ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς ὅτι, εἰ μὴ ἐν εἴη τὸ αἰσθητικόν, φῶ πάντων τῶν
 αἰσθητῶν αἰσθανόμεθα, ἀλλ’ ἡν ἄλλο ἄλλου τῶν αἰσθητῶν τὸ αἰσθανόμενον,
 οὐδὲ’ ἀν τὰς διαφορὰς τῶν αἰσθητῶν τὰς πρὸς ἄλληλα διαγινώσκειν ἐδυνάμεθα, 5
 10 ἀλλ’ οὐτως ἀν εἴχομεν περὶ τὰ αἰσθητά, ὡς ἀν εἰ ἄλλος μέν τις τοῦδε
 τοῦ αἰσθητοῦ ἥσθανετο, ἄλλος δέ τις τοῦδε. ὡς γάρ οἱ διαφέροντες αἰσθανό-
 μενοι οὐκ ἔχουσι τῶν ἄλληλοις αἰσθητῶν συναίσθησιν, οὐτως οὐκ ἀν τῶν
 ἥσθανόμεθα. οὖν γάρ τὸ κρίνειν τὰς διαφορὰς τῶν αἰσθητῶν, τούτου καὶ 10
 15 τὸ αἰσθάνεσθαι αὐτῶν. ἐνδὲ δὲ τὸ κρίνειν τὰς τῶν αἰσθητῶν διαφοράς,
 ἐνδὲ ἄρα καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι αὐτῶν. ἀνάγκη δὲ καὶ ἄμα αὐτῶν | γίνεσθαι 345
 τὴν ἀντιληψιν τῇ αἰσθήσει, ὅτε αὐτῶν καὶ ὡς ἐτέρων αἰσθάνεται.

Λαβθὼν δὲ δια ένος ἔστι τὸ αἰσθητικὸν μόριον τῆς ψυχῆς ζητεῖ τίνος
 οὖν ἔκεινο ένός; οὐδὲν γάρ ἐκ τούτων ἐν. εἰπών ἐν εἶναι τὸ αἰσθη- 5
 20 τικὸν ἡπόρησε, τίνος ἔσται ένος ἔκεινο αἰσθητικόν τε καὶ ἀντιληπτικόν.
 ἐκ γάρ τούτων ὅν αἰσθανόμεθα τοῖς διαφόροις μέρεσι τῆς ψυχῆς, οἷα ἡν
 τὸ γλυκὺν καὶ τὸ εὐῶδες καὶ τῶν ἄλλων ἔκαστον τῶν ἀνομογενῶν αἰσθητῶν,
 οὐδὲν γίνεται ἐν· ἀμικτα γάρ ταῦτα ἄλληλοις. * * * ἔχειν τὸ ἐν τάς τε
 δυνάμεις τὰς αἰσθανομένας καὶ τὰ αἰσθητὰ ὅν αἰσθάνεται, εἰ αἱ δυνάμεις 10
 25 ἀπὸ μιᾶς πλείους, καὶ τὰ αἰσθητὰ εἶναι ἐν τι καὶ ὑπὸ μίαν φύσιν, ὡς ἡν

- 1 ἔχει MA ητοι TVAP: τι α: ητοι τὸ M 2 η Thurot: εἰ libri χρώμα A
 3 η MV: om. TAPa ἀνάγκη ἐν· ἐν γάρ melius Arist. codd. EMYL 4 post γάρ
 add. τι εἰ ἔστι ante μέρος Arist. cf. v. 6 λέγων MV: ἄγον Α: ἄγων P: deducens T:
 om. α ἀνάγκην εἶναι ἐν (εἶναι add. T) TVA: ἀνάγκη ἐν (ἀν α) εἶναι Pa: ἀνάγκην ἀν
 εἶναι θν M 6 γάρ] quidem enim T τι om. T 7 αὐτὸν V Περὶ
 ψυχῆς] Γ 2 p. 426 b 17 ss. 7—9 cf. Quaest. p. 95,7—11 Br. 7 αἰσθητῶν V
 7.8 τῶν αἰσθητῶν om. V 8 ἀλλ’—αἰσθανόμενον om. a (habet etiam M) 9 οὐδὲ]
 πον T ἥδυνάμεθα A 10—14 cf. De an. p. 60,27—61,3 Br. 10 εἰς V
 ἄλλος TP, e. corr. A: ἄλλο V: ἄλλως a, prius A μέν τις] εἰ quis T (aliquis Thurot)
 11 δὲ om. T 12 ἄλληλοις MAP(T): ἄλληλων V: ἄλλοις a ἄλληλοις τῶν conicio οὐδὲ
 ἀν Pa: ἀν VA: si T: οὐδὲ’ ἀν conicio 13 εἰ MA: η T: om. VPa post τιοῦ add. εἰ a
 (om. etiam M) 14 ἥσθανόμεθα· οὐ (οὐ T) γάρ TMVAP (cf. Quaest. p. 94, 29, 30 Br.):
 spat. v. litt. a 14. 15 τούτου—αὐτῶν MTVAP: om. a 14 τούτου] hoc est T
 15 ἐνδὲ—διαφοράς TVP: om. Aa 16 θν V 16. 17 cf. Quaest. p. 95,14—19
 De an. p. 61,10 ss. 16. 17 τὴν ἀντιληψιν γίνεσθαι V 17 τῇ αἰσθήσει] om. A:
 sensus T καὶ om. T 18 ἐνδὲ Pa: ἐν οἰς TA: θν V έστι VPa: ην TA
 αἰσθητῶν V 19 ἐνδὲ om. T οὐδὲν a θν om. Arist. EMYSU ante εἰπών add.
 καὶ T 19. 20 αἰσθητῶν V 20 ἔκεινον T αἰσθητικόν τε καὶ om. T 21 ταῖς P
 22 alt. καὶ om. VP 23 ante οὐδὲν add. δὲ V ἄλλα μήν δληθὲς τὸ add. Thurot: λέγετ
 δὲ, εἰ ἀνάγκη ἄμα ἄλληλοις e gr. addam έχειν TV: έχει APa 24. 25 ὅν—αἰσθητὰ
 om. T 25 εἶναι] ἔστιν coni. Thurot, sed v. ad v. 23 ην MTA: εἶναι VPa

τὰ ὄρώμενα ὑπὸ μίαν τινὰ φύσιν, ὁμοίως καὶ τὰ ἀκουστὰ καὶ τὰ ἄλλα.
ὅτι πειφέρει ἀνάγκη ἄρα ἐν τι εἶναι τῆς ψυχῆς, ω̄ | πάντα 346
αἰσθάνεται, λέγων διὰ τούτου ὅτι ἀνάγκη ἐν τι εἶναι μέρος ω̄ πάντων
τῶν αἰσθητῶν αἰσθάνεται, ἄλλο δὲ γένος αἰσθητὸν δι' ἄλλου δργάνου.

5 'Εἶτης δὲ λέγει πως ἄλλως, τίνος τὸ αἰσθητικὸν τοῦτο ἐνός ἐστιν ὑποκει-
μένου καὶ τίνος σώματος αἰσθητικὴ δύναμις ἐστι. διαφέροντα γάρ τὰς αἰσθητήρια δι' ὧν καὶ οὐ, ἀντιληφτικές, καὶ οὐδὲν ἐξ αὐτῶν γίνεται. εἰπὼν
δὲ τοῦτο, τὸ μὲν ἐνὸς τίνος οὐ λέγει, λέγει δὲ περὶ τῆς δυνάμεως ὅτι
ἐστιν ἐν τι μόριον τῆς ψυχῆς ω̄ αἰσθανόμεθα πάντων, ἀδιαίρετον αὐτὸν, 347
10 καθάπερ, φησίν, εἴρηται πρότερον, ητοι ἀναπέμπων ἡμᾶς εἰς τὰ Περὶ
ψυχῆς (ἐν ἐκείνοις γάρ ἔδειξεν ὅτι ἐν τί ἐστιν, διαφέροντα τῶν αἰσθητῶν 10
ἀντιλαμβάνεται καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰς διαφορὰς αὐτῶν τὰς πρὸς ἄλληλα
κρίνει, ἔδειξε δὲ καὶ ὅποιον τί ἐστι καὶ ὅτι οὕτως τὸ ἐν ἔχει, ω̄ οὐ δρός
καὶ τὸ σημεῖον | καὶ ω̄ τὸ πέρας τῶν πλειόνων γραμμῶν· καὶ γάρ τοῦτο
15 καὶ ἐν ἐστι καὶ οὐχ ἐν, τῷ μὲν ἀδιαίρετον εἶναι [ἐν] ω̄ αἰσθανόμεθα ἐν,
καθόσον δὲ πλειά, κατὰ τοσοῦτον τῶν διαφερόντων ἀμά· ἀμα γάρ τῶν
πλειόνων ἐστὶ πέρας). η̄ δὴ ἐπὶ ταῦτα ἡμᾶς ἀναπέμπει, η̄ ἐπὶ τὰ προειρη-
μένα, ὅτι δεῖ ἐν τὸ αἰσθανόμενον εἶναι ἐν ἡμῖν. εἰ γάρ ἄλλως ἄλλου ε̄
αἰσθησις εἴη κειμένη γίνεται, εἴπετο τινὰ ἄτοπα. ἐν μὲν οὖν δεῖν κατ'
20 ἀριθμὸν εἶναι τὸ αἰσθανόμενον διὰ ταῦτα λαμβάνει (δι' ἄλλου μέντοι μορίου
σώματος καὶ δργάνου ἄλλου τῶν διαφερόντων αἰσθάνεται), χρώμενος τοῖς
δεδειγμένοις αὐτῷ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς, λέγων ἀρ̄ οὖν ἦ μὲν ἀδιαί- 10

2 δ V: om. TAPa ω̄ς V 3 τούτου V: τοῦτο TAPa εἶναι V: om. TAPa
μέρος] μέγεθος V 4 γένος] λέγει A 5 ἄλλως TPa: ἄλλης A: ὄλως V:
om. M (Thurot, qui πῶς τίνος scribit) τὸ om. VA αἰσθητοῦ τούτου V
5. 6 ὑποκειμένου TΛ: ὑποκειμένον VPa 6 τίνος] ἐνὸς coni. Thurot αἰσθητικὴ^τ
TPA: αἰσθητοῦ V: αἰσθητικὸν α 7 εἶται V γάρ ἐστι Pa
7 prius καὶ om. T ἐν post οὐδὲν add. Thurot (cf. p. 163,19), sed deest etiam in
Arist. codd. praeter LP 8 τοῦτο om. T 9 ω̄ MTP: οὐ̄ VAA πάντως T
10 ητοι om. T τὰ] τὸ V 11 ἔδειξεν] v. ad p. 163,7 12 alt. τὰς] τῶν P¹
13 ἔδειξε] Γ 2 p. 427^a 8 ss. δεῖ TVAP: om. a ω̄ς] καὶ V 14 primum καὶ
Thurot: ω̄ς TVA: om. Pa ante alt. καὶ add. δεῖν ληφθῆ Thurot cf. p. 165,19

Quaest. p. 96,14.30 Br. tert. καὶ V: ω̄ς APa: om. T τοῦ^τ P 15 prius
καὶ MTPA: om. Pa τῷ μὲν] εἰ (corr. eo?) quidem quod T τῷ VAA (cf. T): τὸ P
εἶναι ἐν φ] spat. v litt. T ἐν ω̄ Pa (ἐν δελī): ἐν τῷ, tum spat. fere lx litt. A
(ω̄ in mg.): spat. xxxii fere litt. V ἐν a: om. TVAP 16 δὲ τῶν διαφερόντων
ἀμα, κατὰ τοσοῦτον πλειά coni. Thurot (cf. Alex. De an. p. 63,11 ss.) τοσοῦτων V
alt. ἀμα om. V 17 η̄ δὴ V: ἥδη TP: εἰ δὴ A: ητοι δὴ a adhuc T, corr. ad hec
ἀναφέρει V 17. 18 ἀναπέμπει—ἐν om. T 18 εἶναι τὸ αἰσθανόμενον A
ἄλλως A: ἄλλο VPa: alicuius T 19 κείμενον V (ζύ) τινα coni. Thurot
ἄτοπον V δεῖν scripsi: δεῖ MTPA: om. a 20 λαμβάνει μέντοι (ὅτι ἐν τι
ἐστι μόριον τῆς ψυχῆς, δ) coni. Thurot μέντοι (ὅτι M) ante λαμβάνει Pa
21 καὶ V: κατὰ APa: per T: ω̄ς M post δργάνου add. καὶ ἄλλου καὶ Pa
τοῖς om. a 22 post ψυχῆς lacunam statuit Thurot 22. 165,1 η̄ μὲν διαίρεσις V
22 η̄] εἰ P: η̄ T

ρετόν ἔστι κατ' ἐνέργειαν, ἐν ἔστι τὸ αἰσθητικὸν γλυκέος καὶ λευκοῦ; διὰ γάρ τούτου δείκνυσι πῶς ἐν πλειόνων τε καὶ διαφερόντων ἄμα αἰσθήσεται. καθόσον μὲν | γάρ αὐτὸν καθ' αὐτὸν λαμβανόμενον τε 348
5 τε καὶ τῇ αὐτῷ φύσει ἀδιαιρέτον ἐν τι ἔσται, καὶ τοῦτο πάντων αἰσθητῶν ἀντιληπτικόν τε καὶ αἰσθητικόν· ὅταν δὲ διαιρετὸν γένηται κατ' ἐνέργειαν, τουτέστιν ὅταν δὲ ὑπὸ τῶν κατὰ τὸ αἰσθητήριον ἐνέργειῶν διαιρεθῇ, 5
πλειώ ἔσται. οὕτω δὲ καθὸ μὲν ἐν τί ἔστι κατὰ τὸ αἰσθητήριον, ταῦτην
10 ἔσται τὸ πάντων τῶν αἰσθητῶν αἰσθανόμενον καὶ κρῖνον αὐτά, καθὸ δὲ ὑπὸ τῶν κατὰ τὰ αἰσθητήρια ἐνέργειῶν διαιρεῖται, πολλά πως γινόμενον πλειόνων καὶ διαφερόντων ἄμα αἰσθήσεται. εἴρηκε δὲ περὶ τῆς δύνεις 10
ταύτης ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. λαμβάνεται δὲ ὡς διαιρετὸν τῷ πέρας πλειόνων λαμβάνεσθαι. πάντων γάρ τῶν αἰσθητήριων δρμοῖς δὲ πέρας, ὅταν κατὰ πλειώ γίνηται ἡ ἐνέργεια αἰσθητήρια, ὡς διγραμμένον καὶ ὡς πλειώ λαμ-
15 βάνεται· καθόσον δὲ ἄμα πλειόνων γίνεται | πέρας τὸ αὐτὸν ἐν ταῖς κατὰ 349
πλειόνων αἰσθητήρια ἐνέργειας, κατὰ τοσοῦτον ἀν καὶ ἐν τῶν πλειόνων τε καὶ ἀνομογενῶν ἄμα αἰσθάνοιτο. τὸ αὐτὸν γάρ ἔστιν ἐν τε καὶ πολλά, ὡς τὸ ἐν τῷ κύκλῳ κέντρον· καὶ τοῦτο δὲ ἐν τοῦτον κατὰ τὸ ὑποκείμενον πολλὰ πως γίνεται, ὅταν ὡς πέρας λαμβάνηται τῶν ἀπὸ τῆς περιφερείας ἐπὶ τὸ 5
20 κέντρον ἀγομένων.

Χρησάμενος δὲ πρώτη λύσει τῇς ἀπορίας τῇ προειρημένῃ, ἣν οὕτως ἔχουσαν ἔδειξεν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς, ἐφεξῆς χρῆται καὶ ἔτερᾳ, ἣν καὶ αὐτὴν ἔθηκεν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. λέγει γάρ· ἡ ὡς περὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν ἐνδέχεται, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς. ἔστι δὲ δὲ λέγει· 25
25 ὡς ἐπὶ τῶν σωμάτων τε καὶ τῶν ὑποκειμένων ταῖς αἰσθήσεσιν ἐνδέχεται τὸ αὐτό τι δὲν κατ' ἀριθμὸν πλειώ πάθη ἔχειν ἐν αὐτῷ (τὸ γάρ μηδον ἐν κατ' ἀριθμὸν δὲν ἄμφι μὲν γλυκύ, ἄμα δὲ ξανθὸν ἢ λευκόν, ἄμα δὲ εὐῶδες

1 post ἐν add. τί Arist. codd. LSU(P), cf. 5.8 ante γλυκέος add. τοῦ V
2 τοῦτο V 3 ἄμα MTVAP: ἄμα καὶ αἰσθάνεται M καθ' αὐτὸν MTVA: om. Pa
4. 5 πέρας—ἀδιαιρέτον om. V 4 τι om. T δν] ἔστι coni. Thurot 5 αὐτοῦ libri
ἀδιαιρέτον fort. del. 6 τε καὶ αἰσθητικόν om. T αἰσθητὸν V διαιρετὸν om. T
7 δὲ om. TA αἰσθητὸν V 8 πλειών V 8. 9 οὕτω—ἔσται om. V 8 κατὰ
om. A 9 ἔσται] est erit T τῶν om. a (habet etiam M) καὶ TPa: oīn. VA
2 τοῦτο V 3 ἄμα MTVAP: ἄμα καὶ αἰσθάνεται M καθ' αὐτὸν MTVA: om. Pa
4. 5 πέρας—ἀδιαιρέτον om. V 4 τι om. T δν] ἔστι coni. Thurot 5 αὐτοῦ libri
ἀδιαιρέτον fort. del. 6 τε καὶ αἰσθητικόν om. T αἰσθητὸν V διαιρετὸν om. T
7 δὲ om. TA αἰσθητὸν V 8 πλειών V 8. 9 οὕτω—ἔσται om. V 8 κατὰ
om. A 9 ἔσται] est erit T τῶν om. a (habet etiam M) καὶ TPa: oīn. VA
10 αὐτά A: αὐτό TVP'a δὲ oīn. a (habet etiam M) 10 τὰ αἰσθητήρια TPa: τὸ αἰσθη-
τήριον A: τὰ αἰσθητὰ V πολλαπλῶς (multipliciter) T πῶς V: πῶς γάρ APA(T): (πολλὰ)
γάρ πως coni. Thurot 11 ἄμα om. T 12 Περὶ ψυχῆς] v. ad p. 163,7 13 αἰσθητῶν V
post ὅταν add. μὲν M 14 γίνεται a διηρημένα Pa 15 τὸ αὐτό om. V
15. 16 ἐν—ἐνέργειας om. M 15 τοῖς a post κατὰ add. τὰ A 16 αἰσθητήρια
TPa: αἰσθητοῖς a: αἰσθηταῖς V ἐνέργει a post ἐν add. καὶ M: ἐν (δν) conicio, cf.
ad 167,8 τε] τι V 17—20 cf. Quaest. p. 96,14—18. De an. p. 63,8—13 18 δὲ
(aut γάρ) scripsi: τε MA: τὸ VPa δν] est T (ens Thurot) 19 πῶς om. A
ἀπὸ om. T 21 τῇ προειρημένῃς T 22 ἔχειν A 22. 23 ἐφεξῆς—ψυχῆς
om. T 23 αὐτὸς V Περὶ ψυχῆς] Γ 2 p. 426 b 10 ss. λέγει γάρ om. a
(habet etiam M) ἢ om. A ἢ ὥσπερ ἐπὶ ex Arist. vid. restituendum esse
24 αὐτῶν om. T 26 αὐτῶν libri μᾶλλον A 27 alt. δὲ] τε T

ἐστιν καὶ ἐστιν ἄλλήλων διαφέροντα τὰ πάθη καὶ διαφόροις | αἰσθήσεσιν 350 αἰσθητά, οὕτω δύναται καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἔχειν, ὡς μίαν οὖσαν τὴν αἰσθητικὴν πλειόνων καὶ διαφόρων ἀμα ἀντιληπτικήν τε καὶ χριτικὴν εἶναι τῷ πλείους δυνάμεις ἔχειν.

5 Δεικνὺς δὲ ὅτι ἐν τι τὸ ὑποκείμενον διαφέροντα καὶ πλείω πάθη ἀμα ἔχον, φησί· τὸ γάρ αὐτὸν καὶ ἐν ἀριθμῷ λευκὸν καὶ γλυκύ ἐστι καὶ ὁ ἄλλα πολλά· εἰ γάρ μὴ χωριστὰ τὰ πάθη ἄλλήλων, ἀλλὰ τὸ εἶναι ἔτερον ἔκαστω, λέγων διὰ τούτων καὶ δεικνὺς ὅτι ταῦτα τὰ περὶ τὸ ἐν κατ’ ἀριθμὸν πάθη οὐχ, εἰ μὴ τοιαῦτα ἐστιν, ὥστε ἔκαστον αὐτῶν κατ’ 10 ἰδίαν ἦ εἶναι τὴν δύνασθαι λαμβάνεσθαι, ἢδη διὰ τοῦτο ταῦτα ἐστιν ἄλλήλοις· καὶ γάρ εἰ μὴ χωρίς, ἀλλὰ τὸ εἶναι ἔκαστον αὐτῶν καὶ ὁ λόγος διαφορος. ὃν δὲ τὸ εἶναι ἔτερον, ταῦτα ἔτερα ἄλλήλων· οὐ γάρ μόνον τὰ ἔτερα τῷ 15 κεχωρίσθαι κρίνεται, ἀλλὰ καὶ τῷ διαφόρον τὸ τί ἦν εἶναι ἔχειν. οὕτω δὲ καὶ τὰ πάθη ἄλλήλων τε | καὶ *(τοῦ)* ὑποκειμένου ἔτερα. 351

15 * * * ὁμοίως δή φησι· δεῖν λέγειν καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς τῆς αἰσθητικῆς, τὸ μὲν αὐτὸν καὶ ἐν αὐτῇ οὖσαν τῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ ὑποκείμενον τῷ καὶ ἐνδέ εἰναι ἐντελέχειαν πάντων τῶν αἰσθητῶν ἀντιληπτικὴν εἶναι, κατὰ τὸν λόγον μέντοι καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὸ τί ἦν εἶναι διαφέρειν, ὁ κατὰ τὴν τῶν αἰσθητῶν διαφορὰν διαφόρους δυνάμεις ἔχουσαν, καὶ τὰς 20 μὲν τῷ γένει διαφόρους, τὰς δὲ τῷ εἶδει, ὡς ἔχει τὰ αἰσθητὰ πρὸς ἄλληλα· ἡ μὲν γάρ χρωμάτων διαφορὰ τῷ εἶδει ἐστὶν ἔτέρα, ἡ δὲ χρωμάτων καὶ φύτων τῷ γένει. οὗτως δ’ ἀν εἴη ἡ ψυχὴ ἐν, ἡ μὲν κατὰ τὸ ὑποκείμενον 10 πάντων αἰσθανομένη καὶ πολλάκις γε καὶ πλειόνων ἀμα τε δεχομένη, τούτ-

1 καὶ V: εἰ TAV: καὶ εἰ M	διαφερόντων V	αἰσθησιν V	2 sensibiliū sic T
ώς] οὐ V	τὴν MVAP: om. a	3 διαφερόντων V	te MVAP: om. a
5 τὸ Pa: om. VA	post ὑποκειμένον add. τῷ Pa	6 ἔχον scripsi: habeat (ἔχει?) T: ἔχειν ceteri prius καὶ om. Arist. codd. EMY	ἀριθμῷ] nunc T
γλυκὺν καὶ λευκὸν P	6. 7 ἐστιν ἀλλὰ A	7 γάρ om. Arist. codd. EMY	
τὸ εἶναι] secundum se (esse?) T	8 ἔκαστω Aa: ἔκαστων V: ἔκαστον TP		
8 ταῦτα—ἢν] tantum unum T	τὰ ΜΑ: te V: om. Pa	τὸ ἐν Thurot (cf. T):	
τῶν ἐνὶ MAP: τῶν, τω̄ spat. xii litt. a: τῶν ἐν ἐνὶ V	9 οὐκ εἰ μὴ V: οὐκ .. μὴ A,		
item M inter οὐκ εἰ μὴ lacunae signum habet, sed in mg. nil explevit: οὐκ εῖτι μὴ Pa:	10 prius ἡ MTVAP: om. a	ταῦτα VP	
non T εἶται] εἶναι Pa (corr. M)	11 χωριστά coni. Thurot	12 μόνα V	
ante τὰ add. καὶ AP	13 post τῷ add. τὸ APa	διάφορον A: διαφόρων V:	
διαφέρον Pa: differens T	14 δὲ om. V	prius καὶ om. T	
τὸ M	17 εἶναι ἐντελέχειαν VA: existens endelechia T: ἐντελέχεια P: ἐντελέχεια (—αν corr. M) εἶναι αἱ αἰσθητικῶν P ² a	τε καὶ] καὶ τὰ	
Thurot	15 videtur excidisse lemma Aristotelicum p. 449 a 16—19	coni. Thurot	
20 διαφόρους TP: διαφορὰς Aa: διαφέρειν V	16 prius	16 prius	
21 εἰδη a	23 et saepē et plura simul suscipiens T	18 alt. εἶναι om. A	
T Thurot	δὴ ἔχομένη A: δὴ δεχομένη Pa	19 αἰσθητικῶν TA	
		Thurot	
		20 διαφόρους TP: διαφορὰς Aa: διαφέρειν V	αἰσθητήρια a (corr. M)
		21 εἰδη a	
		22 et saepē et plura simul suscipiens T	πλέιω scripsit et te om. cum
		T Thurot	δὴ ἔχομένη A: δὴ δεχομένη Pa

έστι κρίνουσα, κατὰ δὲ τὸν λόγον καὶ τὸ τί ἦν | εἶναι οὐ τῷ αὐτῷ. 352
καὶ τὸν γάρ λόγον καὶ καὶ τὸν δύναμιν χρώματος, καὶ καὶ τὸν δύναμιν
ψόφου τῇ χυμοῦ ἀντιλήφεται· ἄλλο γάρ κατὰ τὸν λόγον καὶ τὴν δύναμιν
τῶν διαφέροντων ἀντιληπτικόν. οὐ τοῦτο δ' ἀν λέγοι ὅτι τὸ αὐτὸν κατὰ
5 τὴν πρὸς τὰ διαφέροντα αἰσθητὰ σχέσιν νῦν μεν ἀκούστικόν, νῦν δὲ ὄρατικὸν δ
γίνεται, ὡς οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς λέγουσι πῶς ἔχον τὸ ἡγεμονικὸν ποτὲ μὲν
τόδε ποτὲ δὲ τόδε γίνεσθαι· εἰ γάρ οὕτως, οὐκέτι *{dñ}* ἀμα δύνατο πλειόνων
αἰσθάνεσθαι. ἀλλ' ἔστιν δὲ λέγει ὅτι ἐν δὲ κατὰ τὸ ὑποκείμενον πλείους
δυνάμεις καὶ διαφόρους ἔχει, καθ' ἃς ἀμα οἵον τέ ἔστιν ἐνεργεῖν. 10

10 Ἀλλὰ καὶ εἰ μαλιστα οἴον τε τὸ αἰσθητικὸν ἐν δὲ τῷ ἀριθμῷ ἀμα
πλείω εἶναι κατὰ τὸν λόγον καὶ τὰς δυνάμεις, ἀλλὰ πῶς γε ἀμα τῶν
ἐναντίων ἀντιλήφεται; ὡς γάρ τὰ ὑποκείμενα πλειόνων μὲν παθῶν ἀμα
ἔστι δεκτικά, οὐ μὴν διὰ τοῦτο καὶ τῶν ἐναντίων (οὐ γάρ τὸ μῆλον, ἐπεὶ
15 γλυκύ τε ἀμα καὶ λευκὸν εἶναι δύναται, ἥδη καὶ λευκὸν ἀμα καὶ μέλαν τῇ 15
γλυκὺ καὶ πικρόν), οὕτως ἔξει καὶ ἐπὶ τῆς | αἰσθήσεως. ὥστε οὐδὲ ἔκεινο 353
ἀληθὲς τὸ μᾶλλον δύνασθαι τῶν ὁμογενῶν τὴν αἰσθησιν γίνεσθαι τῇ τῶν
ἀνομοιογενῶν· ἡτον γάρ τῶν ἐναντίων τι ἀμα δεκτικόν ἔστιν τῇ τῶν μηδὲν
ἐχόντων κοινόν. ἀλλὰ εἰ μὴ ἀμα τῶν ἐναντίων αἰσθησόμεθα, οὐδὲ ὅτι
ἐναντία ἔστι κρινοῦμεν, εἴρε ὧν μὴ ἀμα τι αἰσθάνεται, τούτων οὐδὲ τῆς 5
20 διαφορὰς τῆς πρὸς ἄλληλα αἰσθάνεσθαι δύναται· μνήμης γάρ ἔκεινο, οὐκ
αἰσθήσεως, ἐλέγομεν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. τῇ ἡ αἰσθησις, εἰ καὶ δοκεῖ διὰ
παθήσις τινὸς γίνεσθαι, ἀλλ' αὐτῇ γε κρίσις ἔστιν (ἄλλο δὲ τὸ ἐν πάθει
ἐναντίον καὶ ἄλλο τὸ ἐν κρίσει. ἐν πάθει μὲν γάρ τὸ λευκὸν τῷ μέλανι, 10
ἐν κρίσει δὲ οὐχ τῇ κρίσις ἡ περὶ τοῦ λευκοῦ δὲ τοῦ λευκοῦ οὐδὲ τῇ τοῦ μέλανος
25 δὲ τοῦ μέλανος ἐναντία· αὗται μὲν γάρ ἀμα ἀληθεῖς· ἀδύνατον δὲ τὰς ἐναντίας
κρίσεις ἀμα ἀληθεῖς εἶναι. ἀλλ' ἔστι τῇ περὶ τοῦ | λευκοῦ κρίσει δὲ τοῦ 354
λευκοῦ ἐναντίον τῇ περὶ τοῦ λευκοῦ δὲ τοῦ μέλανος. διὸ αὗται μὲν οὐδέποτε

1 δὲ Thurot (cf. Arist. p. 449-20): τε VAP^{1a}: γε ut vid. P²: quia T (i. e. que aut quidem)
τὸ αὐτὸν M 2 γάρ] et aliam T, in enim corr. Thurot χρώματος δύναμιν Λ
alt. καὶ om. TV 3 ψόφου] non sonum T 5 ἀκουστὸν a 7 γίνεται V
δὲ add. Thurot δύναται a (corr. M) post δύνατο add. τὸ Αα, τῶν M
8 δὲ om. V 9 διαφορὰς T 10 εἶχεν prius P 11 δὲ] οὐς; P 10 ss. cf. Quaest.
p. 95,18 ss. De an. p. 61,20 ss. εἰ καὶ V αἰσθητὸν V 11 εἶναι—
ἀμα om. T 14 primum καὶ] τῇ T alt. καὶ om. A 16 τὸ] τε a
17 ἀνομοιογενῶν ΜΤΑ: ὁμογενῶν a 19 ἐναντία ΜΤΑΡ²: ἐναντίον VP^{1a} εἴτε a:
εἴτε M αἰσθάνεσθαι a, τυμ περὶ add. a (corr. M) 20 ante μνήμης lacunam
suspicor ante οὐκ add. καὶ a 21 ante ἐλέγομεν add. ὡς; P (Thurot, μνήμης—
αἰσθήσεως in parenthesis ponens) Περὶ ψυχῆς] cf. Alex. De an. p. 62,22 ss.
ἡ om. A ἡ ἡ αἰσθησις] sensus vero T 21—168,4 cf. Quaest. p. 97,25—98,15
De an. p. 64,4—22 21 videatur T 22 τινὸς ΜΤΒΑΡ²: om. a αὐτὸν a
γε om. T ἄλλο δὲ τὸ ἐν (Ἐν Α²) VA²: ἄλλα δὲ τὰ ἐν P²a; ἄλλα δοτέον ΤΑΠ¹
23 ἐναντία P²a καὶ om. AP¹ 24 ἄλλο] aut quod T 24 ἄλλα τὰ P²a 24 ἡ
κρίσις] individua T (iudicia Thurot) 24—27 οὐδὲ—λευκὸν rep. Α 25 ἐναντίαι
om. Pa (habet etiam M, v. ad p. 168,28) 26 ἄληθη V 26 δύνατον T: δύνατὸν ΜΤΒΑΡ²
δὲ] γάρ ΜΑ 26 τῇ] τι M (cf. ad p. 168,26) κρίσει om. M, A (priorē loco)
27 ἐναντίον VP²: ἐναντία ΜΑ (T anceps) αὗται] huius T

συνυπάρχουσιν ἐν τῇ κατὰ τὴν αἰσθησιν κρίσει, ἐκεῖναι δέ· οὐ γάρ εἰσιν 354 ἐναντίαι), πάσχοντος μέντοι τοῦ σώματος ἐν ᾧ ἦδε τὸ ψυχή, δὲ ἔθος ἐστὶ λέγειν ἔσχατον αἰσθητήριον, οὐ κατὰ τὸ αὐτὸ μόριον ὑπ’ ἀμφοῖν, ἀλλὰ σκατὰ ἄλλο ὑπ’ ἄλλου γίνεται, ὡς γάρ ὅρῶμεν καὶ ἐπὶ τῶν δοφθαλμῶν καὶ 5 ἐπὶ τῶν κατόπτρων ἀμμα ἐμφαινόμενα τὰ ἐναντία. διαφέροι δὲ ἀν τῆς πρώτης λύσεως η δευτέρα, η ἐπ’ ἐκείνης μὲν ἐλαμβάνετο η αἰσθητικὴ ψυχὴ μία οὐ τῷ ἀριθμῷ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ δυνάμει, ἐν δὲ ταύτῃ τῷ μὲν ἀριθμῷ μία, οὐκέτι δὲ τῷ λόγῳ, ἀλλ’ ὡς ἔχει τὰ ὑποκείμενα πρά- 10 γματα, οὕτω καὶ αὐτή· ηδὲ ἐκεῖνα ἐν ἐνί τινι κατ’ ἀριθμὸν ὑποκειμένῳ 10 πλείω τινὰ τῷ λόγῳ καὶ διαφέροντα. | 355

Δεῖξα; δὲ πῶς οἶόν τε ἀμμα πλειόνων αἰσθητῶν αἰσθάνεσθαι, δείκνυσιν 15 ἔτης δτι μηδὲν αἰσθητὸν ἀμερές ἐστιν, ἀλλὰ πᾶν αἰσθητὸν μέγεθος ἐστὶ καὶ διαιρετόν, φ φθάσας ὡς ἀλλήθει τε καὶ δύμολογουμένῳ κέχρηται, δτε δ ἔλεγε περὶ τῆς τῶν αἰσθητῶν παθῶν διαιρέσεως καὶ περὶ τοῦ μεγέθους 20 τοῦ ἥλιου. λέγει γάρ δτι τὸ αἰσθητόν ἐστι πᾶν μέγεθος καὶ οὐκ ἐστιν ἀδιαιρέτον αἰσθητόν, δῆλον. ἐστι δὲ η δεῖξις η χρῆται τοιαύτη· λαμβάνει ἐναργές δν καὶ γνώριμον τὸ μηδὲν τῶν διά τινος μέσου αἰσθητῶν ἀπὸ παντὸς διαστήματος αἰσθητὸν είναι, ἀλλ’ είναι τι διάστημα ἀφ’ οὐ 25 καὶ τὸ δρώμενον δρᾶται καὶ τὸ ἀκουόμενον ἀκούεται καὶ τὸ διφραντὸν τὴν διφρησιν κινεῖ. αῦται γάρ αἱ αἰσθήσεις διά τινος μεταξὺ γίνονται· η γάρ ἀφὴ καὶ η γεῦσις οὐ διά μεταξὺ τινος ἔξω σητος οὐδὲ ἀπὸ διαστήματος τινος αἰσθάνονται τῶν οἰκείων αἰσθητῶν, ἀλλ’ αὐτῶν ἀπτομένων. τὸ μὲν 30 356 οὖν δθεν οὐκ δν αἰσθανούμεθα τοῦ αἰσθητοῦ διάστημα πολὺ τε καὶ σχεδὸν ἄπειρον ἐστιν· ἀφ’ οὐ γάρ ἀρέσμεθα μὴ αἰσθάνεσθαι αὔξοντες τοῦτο τὸ διάστημα καὶ δεὶ ἀπωτέρω γινόμενοι τοῦ αἰσθητοῦ ἔτι μᾶλλον αὐτοῦ οὐκ αἰσθανόμεθα. ἄπειρον γάρ εἶπε τὸ πολὺ καὶ μὴ ὠρισμένον· οὐ γάρ δ ἔστι λαβεῖν τὸ μέγιστον διάστημα ἀφ’ οὐ οὐκ αἰσθανόμεθα. τὸ δὲ ἀφ’ οὐ αἰσθάνεσθαι δυνάμεθα διάστημά ἐστιν ὠρισμένον. ἐπεὶ τοίνυν ἐναργές καὶ δύμολογούμενόν ἐστι τὸ είναι τι διάστημα τὸ ἀφ’ οὐ αἰσθανόμεθα καὶ 30 τὸ ἀφ’ οὐ οὐκ αἰσθανόμεθα, δῆλον ως εἴη ἀν τι καὶ ἔσχατον τοῦ ἀποστῆ-

2 πάσχοντα V ηδε ΑΑ: η δτ VP: om. T: η δύναμις η αἰσθητικὴ τῆς ψυχῆς, δ ἔθος coni. Thurot, cf. p. 164,6 De an. p. 60,6. 64,7 ss. Br. Quaest. p. 97,9 Br. 3 λέγει V αἰσθητὸν V ὑπ’ P: ἀπ’ ΑΑ: ab T: ἐπ’ V 4 ἄλλου ὑπ’ ἄλλου a 4–6 cf. Quaest. p. 97,2–4 4 γάρ ως coni. Thurot (vulgo ante γίνεται interpusgebant) 5 ἐπὶ MTVA: om. Pa ἐμφαινομένων a 6 η AP 7 μόνῳ a 8 δὲ VA: δὲ καὶ Pa: om. T 8. 9 πράγματα TVA: σώματα καὶ πράγματα Pa (cf. 165,23 ss.) 9 ὑποκειμένας MA 10 post πλείω add δὲ T 12 μηδὲν] hic desinunt V πᾶν MTAP: om. a 13 φ] δ a (corr. M) 14 Ελεγε] p. 448b 10–13 15 magnitudo est omne sensibile T 15 πᾶν ἐστι Arist. (sic infra p. 171,26) 16 αἰσθάνεσθαι Arist. codd. EMY 17 αἰσθητὸν A 19 διφρητὸν P 20. 21 γίνονται— μεταξὺ om. A 23 διάστημα T: διατήματος APA 24 τὸ MAP: om. a 25 ἀπωτέρω απωτέρου P, dubium: ἀπωτέρου a γινομένου Pa 2δ in mg. hic repetit M p. 167,26. 27 (ἀλλ’) ἐστι—λευκόν, tum p. 167,24–26 οὐδὲ—είναι 26–28 εὐ— ὠρισμένον MAP: om. a 27–29 τὸ δὲ αἰσθανόμεθα οὐν. T 27 alt. ἀφ’] αὐ M 28 διάστημά scripsi: διατήματος MP 29 αἰσθανόμεθα AP: αἰσθάνεσθαι δυνάμεθα a 30 δῆλον MT: καὶ δῆλον APA

ματος ἀφ' οὐ δρᾶται τὸ ὄρώμενον (ποιεῖται γάρ τὸν λόγον ἐπὶ τῶν ὄρατῶν· 356 τὸ δὲ ἐπὶ τούτων δειχθὲν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων αἰσθητῶν, ὃν διὰ μέσου 11 τινὸς ἡ ἀντίληψις, ἀρμόζοι ἄν), ἀλλὰ μὴν καὶ πρῶτον δύνεν λοιπὸν ἀρέσ-
μενοι οὐχ ὄρωμεν τὸ ὄρατόν· εἰ γάρ μηδὲν εἴη πρῶτον ἀφ' οὐ οὐχ ὄρᾶται,
5 διὰ | παντὸς ἀν εἴη τὸ ὄρώμενον. ἀλλὰ μὴν ἐναργὲς καὶ τὸ ὄρᾶσθαι ἀπό 357
τινος καὶ τὸ μὴ ὄρᾶσθαι τὸ ὄρώμενον καὶ τὸ πρῶτου ἀφ' οὐ δρᾶται
πάλιν ἀπ' ἄλλου. ἔστιν ἄρα τι τοῦ μὲν ἀφ' οὐ οὐχ ὄρᾶται διαστήματος
τὸ ὄρώμενον πρῶτον, τοῦ δὲ ἀφ' οὐ δρᾶται ἐσχατον. τοῦτο δὴ τὸ με-
ταξὺ τοῦ ἐσχάτου ἀφ' οὐ δρᾶται τὸ ὄρώμενον καὶ τοῦ πρῶτου ἀφ' οὐ 5
οὐχ ὄρᾶται, ἀνάγκη ἀδιαίρετον εἶναι. ὁ αὐτὸς μὲν ἔλαβεν ὥς ἐναργές,
ὅτι ἐπὶ τῶν οὔτως ἔχοντων τὸ αὐτὸ τοῦ μὲν πέρας γίνεται καὶ ἐσχατον,
τοῦ δὲ ἀρχῆ τε καὶ πρῶτον δεικνύοιτο δ' ἀν οὔτως. εἰ γάρ εἴη διαίρετον,
οὐκ ἦν τὸ ληφθὲν ἐσχατόν τε καὶ πρῶτον ὑγιῶς εἰλημμένον. ἡ γάρ τοῦ 10
μεταξὺ τούτου διαίρεσίς τε καὶ προσθήκη τῶν μερῶν αὐτοῦ ἐκατέρῳ τῷ
15 τε ὡς πρώτῳ καὶ τῷ ὡς ἐσχάτῳ ληφθεῖτι δείκνυσιν ὅτι μηδέτερον αὐτῶν
ὑγιῶς ἐλήφθη ἡ πρῶτον ἡ ἐσχατον. | ἀν γάρ διελόντες τὸ μεταξὺ καὶ 358
προσθέντες ἑκατέρῳ ἔχωμεν τὸ μὲν ὄμοιώς ἔτι μένον τοιοῦτον, ὡς τὸ ἐξ
αὐτοῦ ὄρώμενον ὄρατὸν εἶναι, τὸ δὲ τοιοῦτον, ὡς τὸ ἐξ αὐτοῦ μὴ ὄρώ-
μενον ἀόρατον εἶναι, οὐκ ἦν οὔτε ἐσχατον τὸ ἀφ' οὐ οὐχ ὄρωμεν τὸ πρὸ τῆς
20 προσθήκης εἰλημμένον οὔτε πρῶτον τὸ ἀφ' οὐ οὐχ ὄρωμεν. ἐσχατον μὲν δὲ
γάρ ἔστιν ὄρατὸν οὐ ἀπὸ μείζονος διαστήματος οὐχ οἵον τε ὅψιν τε καὶ
ἀντίληψιν γενέσθαι. πρῶτον δὲ ἀόρατον οὐ ἀπὸ ἔλαττονος διαστήματος
οὐχ οἵον τε ἔστιν ἀόρατον εἶναι τὸ ὄρώμενον. τούτων δὲ οὔτως ἔχοντων,
εἰ διαίρετὸν εἴη τὸ μεταξὺ τοῦ τε ἀφ' οὐ πρῶτου τι οὐχ ὄρᾶται καὶ τοῦ
25 γε ἐσχάτου ἀφ' οὐ δρᾶται, τῷ μὲν προστιθέμενον τὸ ἐκ τῆς διαιρέσεως 10
ἐπέκεινα μέρος τῷ ὄρατῷ ἔτι ὄρατὸν αὐτὸ τηρήσει καὶ ἀναιρήσει τὸ εἶναι τὸ
εἰρημένον διάστημα ἀφ' οὐ ἐσχάτου ὄρατὸν ἦν τὸ ὄρώμενον· καὶ γάρ ἀπὸ 359
μείζονος διαστήματος ὄρώμενον ἔσται· τῷ δὲ πάλιν τῷ ἀοράτῳ προστιθέ-

1 τὰ ὄρώμενα Α 2 αἰσθητῶν ΜΤΑ: οι. Pa ὥν] quod T (quorum Thurot)
 3 λοιπὸν οι. T 4 nullus sit primus T οὐχ ὄρατά A 5 prius τὸ Pa: μὴ ΤΑ
 6 μὴ οι. T καὶ {οὐκ ἀπ' ἄλλου} τοῦ πρῶτου ἀφ' οὐ όρᾶται {καὶ ἀφ' οὐ οὐχ όρᾶται}
 πάλιν ἀπ' ἄλλου e. gr. conicio 7 τοῦ διαστήματος ἀφ' οὐ οὐχ ὄρ. Μ(Τ?)
 μὲν ΑΠα: οι. ΜΤ 7–10 διαστήματος—όρᾶται οι. a 8 τοῦ δὲ ΤΡ: τὸ δὲ A
 ἀφ' οὐ] quod T 8. 9 ἐσχατον—ἐσχάτου οι. T 9 τὸ πρῶτον Ρ 10 δὲ ΤΑΡ:
 δ καὶ a 11 τῶν ΜΤΑ: τῶν οὐχ Pa 12 ᾧ] ἀν καὶ T 13 εἰλημμένα
 Pa (corr. M) 14 τε ΜΑΡ: οι. a ἐκατέρων A 15 alt. ὡς ΤΡα: οι. ΜΑ
 αὐτῶν ΤΑ: ἐξ τῶν a: τῶν Μ 16 post ἐλήφθη add. αὐτῶν Μ alt. ἡ ΜΤΑΡ:
 οι. a διελθόντες Pa 17 ἔχομεν A 18 ὄρωμενον—αὐτοῦ ex T add.
 Thurot 19 ἀόρατον ΤΑΡα: ὄρατὸν A οὔτε ΜΤΑΡ: δτε a 20 {ὑγιῶς}
 εἰλημμένον conicio οὐχ οι. A 21 οὗ] ut T, item 22 22 ἀόρατον
 Thurot: ὄρατὸν ΤΑΡα 23 ἔστιν οι. a ὄρατὸν a 24 τι ΤΑΡ: οι. a
 24. 25 et eius ultimum T 25 τῷ ΤΡα: τὸ ΜΑ μὲν γάρ a προτιθέμενον a
 (corr. M) τὸ A, Ρ²: τῶ e corr. A, Ρ¹: οι. a 26 μέρει a (corr. M)
 τηρήσει καὶ Μ: ποιεῖ ΤΑ: spat. xix litt. a 27 ὄρώμενον οι. T 28 prius τῷ Pa,
 e corr. A: τὸ prius A 28. 170,1 προστιθεμένω a (corr. M)

μενον τὸ ἐπὶ τάδε μόριον αὐτοῦ ἔτι αὐτὸ δόρατον τηρήσει καὶ πάλιν ἀναι- 359
ρήσει <τὸ> τὸ εἰρημένον διάστημα πρῶτον δόρατον εἶναι· καὶ γὰρ ἀπό τινος· 5
πρὸ αὐτοῦ ὅντος οὐκ ὄψεται. ὁμοίως καν τῷ ἑτέρῳ αὐτῶν προσηγενό-
μενον διὸ τηρῇ αὐτὸ δόμιον, οὐκ ἦν τὸ πρὸ τῆς προσθήκης ὑγῶς εἰλημ-
5 μένον ἡ ἐσχάτον εἶναι τοῦ ἀφ' οὐ δρῶμεν ἡ πρῶτον τοῦ ἀφ' οὐ οὐχ
δρῶμεν. τῷ μὲν γὰρ δόρατῷ προστιθέμενον μεῖζον τὸ διάστημα ποιήσει
τοῦ εἰλημένου ἐσχάτου δρατοῦ, τῷ δὲ δοράτῳ πάλιν ἔλαττον ποιήσει τοῦ 10
εἰλημένου πρώτου δοράτου. ἀδιαιρέτον ἄρα ἀνάγκη εἶναι τὸ μεταξὺ τοῦ
τε ἐσχάτου ἀφ' οὐ δρῶμεν καὶ τοῦ πρώτου ἀφ' οὐ οὐχ δρῶμεν.

10 Μετὰ ταῦτα τῇ διὰ ἀδυνάτου | δεῖξει γράμμενος δείκνυσιν δτι μηδέν 360
ἐστιν ἀδιαιρέτον αἰσθητόν, προσχρώμενος τῷ δεδειγμένῳ. εἰ γὰρ δυνατόν,
ἔστω τι τοιοῦτον. τοῦτο δὴ δὲ τεθῆ ἐν τῷ ἀμερεῖ τῷ μεταξὺ τοῦ τε
ἐσχάτου δρατοῦ καὶ τοῦ πρώτου ἀδρατοῦ, δῆλον δτι ἐφαρμόσει αὐτῷ,
ἐφαρμόζον δὲ αὐτῷ εἴη ἀμάρα δρατόν τε καὶ ἀδρατόν, τῷ μὲν εἶναι 5
15 ἐν τῷ πέρατι τοῦ δρατοῦ δρατόν, τῷ δὲ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἀδρατοῦ δόρατον.
εἰ γάρ τις ἀπὸ τοῦ διαστήματος, ἀφ' οὐ τὸ ὄρώμενον ἦν πρῶτον δρατόν,
δρώῃ τοῦτο τὸ ἀμερὲς δρατόν, ἀμάρα δὲ ὄρψῃ τε αὐτὸ καὶ οὐχ δρώῃ.
(ὅριψη) μὲν ἄν, δτι ἐπὶ τάδε κεῖται τοῦ ἐσχάτου διαστήματος, ἀφ' οὐ οὐχ
οἵσιν τε ἦν τὸ δρατὸν δρᾶν, τὰ δὲ ἐπὶ τάδε τοῦ ἐσχάτου ἀδρατοῦ καὶ τοῦ 10
20 πρώτου δρατοῦ διαστήματος δρατά· οὐκ ὄψεται δὲ αὐτὸ πάλιν, δτι ἐπέκεινα
κείται τῆς ἀρχῆς τοῦ διαστήματος, ἀφ' ἦς ἦν τὸ δρᾶν οὐχ τὸ ὄρώμενον,
τὰ δὲ ἐπέκεινα τῆς τοικύτης ἀρχῆς κείμενα οὐκ ἦν δρατά. τὸ γὰρ |
ἀμερὲς δρατὸν τῷ μὲν ἐπέκεινα τῆς ἀρχῆς τοῦ δρατοῦ κείθει διαστήματος 361
οὐχ ὄραθήσεται (οὐδὲν γὰρ ἦν ἐπέκεινα αὐτῆς δρώμενον), τῷ δὲ ἐπὶ τάδε
25 κείσθαι τοῦ πέρατος τε καὶ ἐσχάτου τοῦ δρατοῦ διαστήματος ὄραθήσεται.
εἰ τοίνυν ἀδύνατον τὸ αὐτὸ ἀμάρα δρατὸν καὶ ἀδρατὸν εἶναι κατὰ τὸ αὐτό, 5
ἀδύνατον καὶ ἀδιαιρέτον τι δρατὸν εἶναι. διαιρετὸν μὲν γὰρ δὲν καὶ τεθὲν
τ κατ' ἐκείνου τὸ μέν τι δρατὸν ἔξει (πάντη γὰρ τὸ ἐπὶ τάδε τοῦ ἐσχάτου

1 τὸ—αὐτοῦ om. M τάδε TA: τὰ Pa: ταῦτα Arist. codd. EMY μόριον Thurot:
μόρια libri ἔτι] δτι ἔτι T τηρήσει καὶ M: τηρεῖ A Pa: τηρεῖ T πάλιν
om. M 2 τὸ add. Thurot 3 ὄψεται MAP: ὄψεσθαι a: videbatur T, unde fort.
recte ὄφθήσεται Thurot (cf. p. 169,28) 4 τηρῷ Thurot: τηρεῖ MT: τηρεῖ A Pa
4. 5 εἰρημένον A 5 prius ἦ] εἰ T prius τοῦ cuius T 6 τῷ] τὸ M
7 τῷ] τὸ M 9 τε om. A 10 ante μετὰ add. καὶ a δῆξει A
12 ἔστω om. T alt. τῷ Thurot: τοῦ libri 13 δτι] τί A 14 ἀμάρα δὲν εἴη Pa
post μὲν add. γὰρ M 17 δὲ δρώῃ τε A P: τε δὲ δρώῃ τὸ a (sed τὸ om. etiam T)
18 δρώῃ addidi μὲν δὲν A: δὲν T: om. Pa post δτι add. μὲν M
18. 19 οὐχ οἶδον τε om. M 19 δρᾶν Thurot: ὅταν libri τὰ δὲ Thurot: τάδε
libri ἐπὶ] ἡ ἐπὶ a 20 videt T 21 ἦν τὸ δρᾶν οὐχ TAPa: οὐκ ἦν
δρᾶν τὸ M: ἦν δρατὸν τὸ δρώμενον conicio 22—25 repetitio iam Thurotum offendit
23 δρατὸν Thurot: δράτον libri 24 οὖδεν TA: οὖδε Pa τῷ] τὸ A
25 τοῦ ἐσχάτου a invisibilis T 26—171,5 et prioribus et eis quae
sequuntur p. 172,17 — 27 similia sunt, quod videt Thurot 26. 27 κατὰ — εἶναι
om. T 26 ταυτὸν Pa 28 κατ' ἐκεῖνον conicio κατ' A Pa: ἐπέκεινα
(ultra) ut vid. T: τεθὲν (ἐπ' ἐκεῖνῳ καὶ τὸ μὲν ἐπὶ τάδε ἔχον, τὸ δὲ) ἐπέκεινα coni. Thurot
πάντα A: πᾶν T ἐπίπεδον τοῦ a (corr. M)

όρατον· οὐ γάρ ἐφαρμόσει τῷ ἀμερεῖ δὲ μεριστὸν), τὸ δὲ ἀόρατον· τὸ γάρ 361
ἐπέκεινα τοῦ ὄρατοῦ ἀόρατον. τούτο γάρ ἦν τὸ πρώτῳ ἀօράτῳ καὶ ἐσχάτῳ
ὄρατῳ εἶναι τὸ τὸ μὲν τὰ ἐπὶ ταῦτα πάντα ὄρατὰ ἔχειν, τὰ δὲ ἐπέκεινα 10
πάντα ἀόρατα. ἀμερὲς (δὲ) δὲν τούτων ἀμφότερον γίνοιτο· δὲ
5 ἔστη | ἀδύνατον.

362

Αὐτὸς μέντοι ἔμπαλιν ἔχρησατο τοῖς ἀποστήμασιν· ἐσχατον μὲν γάρ
εἰπεν τοῦ ἀποστήματος τὸ δῆθεν ἀρξάμενον τὸ ὄρατὸν οὐκέτι ὄραται· καίτοι
δοκεῖ τοῦ μὲν ἀφ' οὐδὲν ὄραται μὴ δύνασθαι τὸ ἐσχατον ληφθῆναι (διὸ
εἴπε καὶ αὐτὸς ἐπ' αὐτοῦ ἔστι γάρ δῆθεν μὲν οὐκ ἀν διφθείη ἀπειρον 10
10 τὸ ἀπόστημα), τοῦ δὲ ἀφ' οὐδὲν ὄραται πρῶτον μὲν εἶναι τὸ πλησίον τῆς
ὅψεως, ἐσχατον δὲ μεθ' δὲπ τοῦ αὐτοῦ διαστήματος οὐκ ἀν διαθείη.

Δικεῖ δὲ ἄλλοις ἡ δεῖται λογικωτέρα εἶναι. οὐ γάρ πᾶν τὸ ὄρατὸν
ἀπὸ τοῦ διαστήματος ὄρατόν ἔστιν, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐγγύθεν ὄρατόν ἔστι,
πόρρωθεν δ' οὐ, τὸ δὲ καὶ πόρρωθεν, ὡς τὰ ἄστρα. οὕτως δὲ ἐχόντων 15
15 πῶς ἄν τις ἡ τὸ ἐσχατον τοῦ διαστήματος, ἀφ' οὐδὲν ὄραται τὰ ὄρατά,
ὅρισατο, ἡ τὸ πρῶτον ἀφ' οὐδὲν ὄραται; ἡ εἰ καὶ δῆται μάλιστα τὰ μὲν ἀπὸ
πλείονος διαστήματος ὄραται τῶν ὄρατῶν, τὰ δ' ἀπ' ἐλάττονος, ἀλλ' ἔσται
ἐκάστου αὐτῶν πέρας ἀδιαίρετον, μεθ' δὲπ τοῦ αὐτοῦ διαστήματος οὐκ ἀν διαθείη.

'Επιζητήσαι δ' ἄν τις πῶς (ὅτι) οὐκ ἔστι μέρος τι τοῦ συνεχοῦς ἀμερὲς
20 δείκνυσι. τὸ γάρ μεταξὺ τοῦ διαστήματος τοῦ τε ἐσχατοῦ ὄρατοῦ καὶ
τοῦ πρῶτου ἀօράτου ἔτι τι χωρίζειν αὐτὰ * * * ἀμφὶ ἄν τι εἴη
ὅπως * * * ἀμερὲς λέγειν * * * οἵον τε ἐξ ἀμερῶν συνεχές τι γίνεσθαι. ἡ
ἡ δεῖ ὑπολαμβάνειν αὐτὸν οὐχ ἀπλῶς τι ἀμερὲς δεικνύναι, ἀλλὰ πρὸς
αἰσθησιν ἀμερές. καὶ δείκνυσιν δῆται μηδενὸς αἰσθητοῦ ὡς ἀμεροῦς; ἡ αἰσθησις
25 αἰσθάνεται. δῆται γάρ μηδὲν ἀμερὲς οἴον τε μέγεθος εἶναι ἐν ἄλλοις ἔδειξε
διὰ πλειόνων. δεῖ οὖν ἀκούειν τοῦ δῆται δὲ τὸ αἰσθητὸν πᾶν ἔστι μέγεθος
καὶ οὐκ ἔστιν ἀδιαίρετον αἰσθητὸν ὡς εἰρημένου ἀντὶ τοῦ 'ὅτι δὲ ἡ, 10

1 οὐδὲ TA: οὐδὲ Pa οὐδε—μεριστὸν p. 170,28 απε τὸ μὲν dubitanter transpon. Thurot
2 ἐπέκεινα τοῦ ὄρατοῦ om. T οὐδε—όρατον a: ἀօράτου AP 3 εἰναι] εἰ οὖν TA
τὸ τὸ μὲν τὰ a: τὸ τῷ μὲν τὰ A: τὸ τὸ μὲν τὸ P: eo quidem quod que T τὸ δὲ P:
τὸ δὲ τὰ coni. Thurot 4 δὲ T: om. APA ante ἀν lacunae signum in M, ἀμφ
addidi ἀμφοτέρων a 6 μὲν a (corr. M) 8 τοῦ TA: τὸ Pa
οὐχ MA²: om. TA¹Pa possit T 10 τοῦ T: τὸ APA δὲ om. T
εἰναι om. T 11 ὄρατειν T ut vid.: ὄραθη Pa: ὄραθῆναι A 12 δὲ om. A
alia T 13 post ἀπὸ add. τοῦ a ἀπὸ—όρατόν om. T esse sed T 14 δὲ
αὐτὸ δὲ TA post δὲ add. τοῦτων M 16 ὄρθιστο om. T 18 ἀδιαίρετον
Thurot: διαιρετὸν libri ὄραται MTA: om. Pa 19 ἐπιζητήσῃ A δῆται addidi
οὐκ ἔστι TA: οὐκέτι Pa: οὐκέτι (ὅτι οὐκ ἔστι) coni. Thurot 20 δείκνυσι Pa: δεικνύν: TA
21. 22 ἀօράτου — γίνεσθαι om. in spat. paulo plus quam unius versus P, in spatio xlvii
litt. a (habet T) 21 post αὐτὰ spat. x litt. T, xv litt. A, signum lacunae M
alt. τι om. T post alt.τι signum lacunae M 22 post δπως spat. viii litt. T, xiv
litt. A post λέγειν spat. iii litt. T, xii litt. A, signum lacunae M continui T
23 η] εὶ T 24 ὡς ἀμερὲς A 25 ἐν ἄλλοις] Phys. Z 2 p. 233^b-15 ss. 26 ἀκούειν
τοῦ δῆται scripsi: ἀκούετον δῆται a: ἀκούειν δῆται TAP: ἀκούσαι τὸ δῆται δὲ M πᾶν MTA
prius P: πάλιν a, e corr. P 27 εἰρημένου AP; εἰρημένον a

αἰσθησις οὐδενὸς ὡς ἀμεροῦς αἰσθάνεται.¹ οὐεικύνοιτο δὲ ἀν τὸ μεταξὺ ἀμερὲς πρὸς αἰσθησιν, ὅτι, εἰ ὡς μεριστὸν * * * | εἴ τη αἰσθησις καὶ 364 ὡς διαστημά τι, ἥτοι ὁρψή ἀν τὰ ἐν αὐτῇ ἡ ὅψις ἡ οὐχ ὁρψή. οὕτως δὲ (ἄν) ἀναιροῖτο εἰναι πρῶτον τοῦ διαστήματος ἀφ' οὐ τι ὁρᾶται τὸ ὡς 5 πρῶτον εἰρημένον ἥτοι εἰναι ἔσχατον τοῦ ἀφ' οὐ οὐχ ὁρᾶται τὰ ὄρωμενα τὸ εἰλημμένον ὡς ἔσχατον. ἡ οὐκ ἀνάγκη τὸ μεταξὺ διαστημά εἰναι τοῦ 10 τε ἀφ' οὐ ὁρᾶται τὸ ὄρατὸν καὶ τοῦ ἀφ' οὐ οὐχ ὁρᾶται. ἐπὶ γάρ τῶν οὕτως ἔχόντων ἀνάγκη τὸ αὐτὸ τοῦ μὲν πέρας εἰναι, τοῦ δὲ ἀρχῆν. εἰ γάρ συνεχές ἐστι τὸ (μεταξὺ) διαστήμα τοῦ ἐν φῷ τῷ τε ἔσχατον ἐστιν 15 ἀπόστημα τοῦ ἐν φῷ ὁρᾶται ἔσχατου τὸ ὄρατὸν καὶ τοῦ ἐν φῷ πρώτηρ ἀρχα- μενον μὴ ὁρᾶσθαι οὐκέτι ὁρᾶται, δῆλον ὡς ἔχει κοινόν τινα ὅρον τὸν 20 συνάπτοντα τό τε ἔσχατον αὐτοῦ ὄρατὸν καὶ τὸ πρῶτον ἀόρατον, μᾶλλον δὲ ταῦτον ἐστιν ἀμφότερα, τοῦ μὲν πέρας, τοῦ δὲ ἀρχῆν, ὃ μέσος ὅρος ἦν ἀδιαιρέτος· τοιοῦτος γάρ ὁ ὅρος καθ' ὃν συγηπται | τὰ συνεχῆ, ὅποιόν 365 25 ἐστι καὶ τὸ διαστήμα δι' οὐ ὁρᾶται τε τὰ ὄρωμενα καὶ οὐχ ὁρᾶται. ἐσται ἄρα ἐν ἀμφοτέροις τοῖς μέρεσι τοῦ διαστήματος τοῦ ἔσχατου ὄρατοῦ καὶ τοῦ πρώτου ἀόρατου, τοῦ μὲν πέρας ὃν, τοῦ δὲ ἀρχῆν· ἐν φῷ δὲν (οὖν) τεθῆ τὸ ἀμφέρες αἰσθητόν, ἐφαρμόσει τ' αὐτῷ καὶ ἐσται καὶ αὐτὸ ἐν ἀμφοτέροις, δὲ καὶ τῷ ὄρατῷ καὶ τῷ ἀόρατῳ. ὃν δὲ ἐν ἀμφοτέροις, καθόσον μέν ἐστιν 30 ἐν τῷ ὄρατῷ πέρας ὃν αὐτοῦ, ὁρῆτο ἄν, καθόσον δέ ἐστιν ἐν ἀόρατῷ ἀρχὴ ὃν αὐτοῦ, οὐκέτι ἀν ὁρῆτο. οὕτω δὲ ἀμφα (ἄν) ὁρῆτο τε καὶ οὐχ ὁρῆτο τῷ μὲν γάρ μὴ εἰναι ἐπὶ τάδε τοῦ πέρατος τοῦ ὄρατοῦ οὐκέτι ἀν ὁρῆτο (ἥν γάρ ὁρατὰ ταῦτα), τῷ δὲ μὴ εἰναι ἐπέκεινα τῆς ἀρχῆς, ἀφ' 35 35 ἡς οὐχ ἑωρᾶτο τὰ ὄρατά, ὁρῆτο ἄν, ἀτε μηδέπια ὃν ἐν τῷ ἀόρατῳ διαστήματι. δὲ διαιρετὸν ὃν οὐκέτι ἀν ἔπασχεν· ἥν γάρ ἀγ αὐτοῦ τὸ μὲν ὄρατόν, δοσον ἥν αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρατῷ, τῷ | δὲ ἀόρατον, τὸ ὃν ἐν τῷ μετὰ 366 τὸ ὄρατὸν διαστήματι.

"Εοικε δὲ διὰ τούτων τὸν περὶ τῶν ἀμερῶν λόγον ἐρωτώμενον εἴτε ὑπὸ Διοδώρου εἴτε καὶ ὑπὸ ἄλλου τινὸς αὐτὸς ἡρωτηκέναι τε πρῶτος καὶ κεχρῆσθαι 30 αὐτῷ. ἀλλ' οὗτος μὲν εὑρὼν ἐχρήσατο αὐτῇ ὑγιῶς, οἵ δὲ μέγα ἐπ' αὐτῷ ὁ

1 οὐδενὸς ΜΤΑΡ: om. a 2 ὡς (διάστημά τι) coni. Thurot μεριστὸν (ὄρατὸν) conicio τῇ αἰσθησις om. T 3 διάστημά τι M: διάστημα T: διαστήματι ΑΡα ἥτοι ΜΑ: ἡ Ρα 4 δὲ add. Thurot (ἥτοι) εἰναι conicio πρῶτα a (corr. M): πρῶτον T 5 εἰλημμένον coni. Thurot ἥτοι] ἡ conicio 6 ἔσχατου Pa εἰναι ΜΤΑΡ: om. a . 9 μεταξὺ add. Thurot τοῦ A: om. Pa 10 ἔσχατου ΤΑ: ἔσχατω Pa et huius prīmum a quo incipiens T alt. ἐν φῷ om. A πρώτου A 11 τινὰ ὅρον κοινὸν Pa 12 post συνάπτοντα add. ὅρον T 14 talis post indivisibilis om. T 15 τὸ ΜΑΡ: om. a τά τε τα ante ἐσται spat. v litt. T 16 ἔσχατον M: om. ΤΑΡα 17 οὖν addidi 18 ἐφαρμόσοι α 19 prius καὶ—ἀόρατῷ M: καὶ τῷ ὄρατῷ a: καὶ (om. T) τῷ ἀόρατῷ ΤΑΡ: ἐν ΜΤΑΡ: om. a 20 πέρας—ἀόρατῷ om. T 21 ἀν T: om. ΑΡα 22 τοῦδε A 23 τῷ δὲ μὴ ΜΤ: τῷ μηδ' ἀν ΑΡα 24 μηδέπια om. M ἀόρατῷ scripsi: ὄρατῷ libri 25 ἀδιαιρέτον M 26 ἀόριστον P: ὄρατὸν T 28 τούτου T λόγων a 29 Διοδώρου] v. ad p. 122,23 prius καὶ om. a (habet M) πρῶτον a καὶ κεχρῆσθαι T: κεχρῆσθαι A: καὶ γρῆσθαι Pa 30 post εὐρὼν spat. viii litt. A οὐγιῶς αὐτῷ Pa

φρονοῦντες ἔλαβον μὲν αὐτὸν παρὰ τούτου, ἐχρήσαντο δὲ αὐτῷ οὐδὲντως. 366
οὐ μὲν γάρ ἔδεικε δι' αὐτοῦ (τὸ) πρὸς αἰσθησιν γινόμενον ἀμερὲς οὐκ ὁν
ἀδύνατον, ἀλλ' ὁν ἐν τῇ φύσει καὶ ἐν τοῖς πράγμασιν, [ἀλλ'] ὡς μηδὲν
οὐ ἀμερὲς αἰσθητὸν τῷ μηδὲ τὸ μεταξὺ τοῦ τε ἐσχάτου αἰσθητοῦ καὶ τοῦ
πρώτου ἀναισθῆτου δύνασθαι τι εἶναι διάστημα ἀμερές οὐν· οὗτος γάρ ὁ τὰ 10
συνεχῆ συνέχων ὅρος. σώματος δὲ μέρος η̄ αἰσθητοῦ η̄ ἀναισθῆτου ἀδύνατον
εἶναι ἀμερές, ἐφ' οὐ αὐτῷ ἐχρήσαντο οἱ παραλογίζόμενοι, εἴγε τὸ τοῦ
σώματος μέρος σῶμα. διὸ | οὐδὲ οἰόν τε ἐπ' ἐκείνων η̄ μέγιστον ἀνεπαί- 367
σθητον η̄ ἐλάχιστον αἰσθητὸν τῇ αὐτοῦ φύσει, τῷ δεῖν μὲν * * * ἀμερές
10 εἶναι, ἀλλὰ πᾶν *(μέγεθος ἐπ')* ἄπειρον εἶναι δικιρετόν. δεῖξας δὲ ταῦτα,
ἀνακεφαλαιοῦται διὰ βραχέων περὶ τῶν εἰρημένων ἐν τῷ βιβλίῳ καὶ μη-
μονεύει διὰ μετὰ τὸ βιβλίον τοῦτο τὸ Περὶ μνήμης καὶ ὑπονού τέτακται. 5

1 ἐχρήσατο P οὐδὲ δυτῶς T 2 διὰ τοῦ A: *per hoc* T τὸ add. Thurot
3 ἀλλ' ὡς APa: *alius* T: ἀλλ' *delevi* μηδὲ A 4 ἀμερές οὐ Pa τὸ M:
τὰ TAPa 5 ἀμερές Pa: ἀληθὲς TA post οὐ spat. ix litt. AP, i litt. a
οὗτος γάρ om. a (*habet etiam* M) 7. ἀφ' α ἐχρήσατο P¹ 9 post μὲν
spat. v litt. T, lxxx—lxxxx A, xv—xvii P, τοῦτο μέγεθος supplet Thurot 10 μέγεθος
ἐπ' add. Thurot ἄπειρον εἶναι MTA: om. Pa 12 δέξα σοι ὁ θεός in fine
ter P, τέλος τοῦ εἰς τὸ περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν ὑπομνήματος a

I N D I C E S

I INDEX VERBORUM

Verba asterisco notata desiderantur in lexicis

- *Αβρωτος 97,1
 ἀγαθός. ἄμεινον c. inf. 9,29 32,20. 25 34,
 16
 ἀγειν. τῶν δπὸ τῆς περιφερείας ἐπὶ τὸ κέν-
 τρον ἀγομένων (sc. γραμμῶν) 165,20 εἰς
 (= ἀνάγειν) 85,1 τὸν λόγον εἰς 140,1
 ἐπὶ τὸ ἀπόπον τοῦτο τὸ ... 110,28 (εἰς
 ἔννοιαν) 11,6. 10. 20 cf. σύμμετρος;
 ἀγρυπνος 6,21
 ἀδηλος 22,10
 ἀδιαιρετος 64,2. 7 156, 5. 9. 18 164, 9 sqq.
 170,8. 11. 14. 27 χρόνῳ 141,15 not.
 (πέρας) 171,18 (χρόνος) 136,2.3 141,17
 ἀδιάφορος 70,18
 ἀδύνατος 70,7 al. — 113,1 not. ἀδύνατον
 c. inf. vel acc. c. inf. 111,16 130,6
 140,4 143,13. 15 al. δ ἐστιν ἀδύνατον
 171,5 δ δ. 148,8 δσα ἐπεται δ. 31,
 22 ἀδύνατα λέγειν 113,3. 4 cf. δεῖξις
 ἀηδής 96,9. 11 103,1 (coni. μωχθηρός) 99,7
 cf. πληκτικός;
 ἀήρ (ἀραιότερος καὶ λεπτότερος) 105,22 (λεπ-
 τότερος) 108,4 ὑγρός sec. Arist. 94,8
 ἀήρ ετ δδωρ τὰ μεταξὺ τῆς τε ἀκοῆς καὶ
 δσφρήσεως 128,15 cf. 129,2 gustus 105,7
 τὸν μεταξὺ δέρα καὶ τὸ δδωρ 134,23 cf.
 130,11 de aere medio 35,10 57,24. 27
 cf. διαφανής — (ψοφητικόν) 66,12
 ἀθροίζειν pass. 119,23 154,17 (coni. ἄμα
 γίνεσθαι) 68,2
 ἀθρόος 7,26 31,25 125,27 132,3 133,4 sqq.
 δ. ολα 133,14 δ. πᾶν 133,18 134,6 (opp.
 κατὰ μικρά) 60,7 — ἀθρώως 132,10. 11
 133,8 135,16
 ἀιδιότης 11,20
 αιθάλη 93,3
 αἱρεῖσθαι 12,11 (opp. φεύγειν ετ ἀποστρέ-
 φεσθαι) 12,20
 αἱρετις (opp. φυγή) 13,1
 αἱρετός 11,28
 αἰσθάνεται def. 8,12 αἰσθανθήσεται 85,
 25 not. ἡσθήσθαι (pro aor. v. 147,15)
 140,4 147,18 ἐαυτοῦ αἰσθάνεται αἰσθαν-
 μένου 147,25 sim. 148,3. 4. 7
 αἰσθητις i. q. αἰσθητήριον expl. 2,5 om-
 nium animalium est 9,1 sqq. de earum
 materia 39,23 sqq. 14,18 sqq. de distri-
 butione sensuum et pretio 9,7-14,5
 communis animae et corporis 2,5 sqq.
 8,26 14,14 πρός τι καὶ ἄλλου τινός 16,
 15 17,13 ξεις 8,2 πάθος 9,6 ἡ κατ'
 ἐνέργειαν αἰσθησις καὶ τὸ αἰσθητὸν τὰ αὐτά
 (τὸ αὐτό?) 41,14 cf. 42,1 sqq. 110,14. 17
 120,1. 5 140,13. 18. 21 141,5 (ἡ κατὰ
 τὴν δψιν) 127,19 (coni. δύναμις) 161,19
 (coni. ἐνέργεια) 159,7 (coni. κίνησις)
 143,12 (λόγου) 13,7 ἡ αἰσθητική μαρτυρεῖ
 91,19 subaudi ad πρός ἄλλας 11,13 sim
 84, 20
 αἰσθητήριον (plur.) 1,11 etc. sing. 1,13
 etc. corpus est 8,13 14,18 ξιχατον
 168,3 (coni. δύναμις) 159,23
 αἰσθητικός 12,23 13,4. 10 (ἀρχή) 34,7
 (δύναμις) 1,5 3,14 8,23 14,15 35,21 75,
 9,13 118,24. 25 162,17 164,6 (μόριον
 τῆς ψυχῆς) 163,18 (μέρη) 158,9 (ψυχή)
 2,21 3,21 8,23 35,23 37,4 40,25. 28 166,
 2,15 168,6 (ὑπεροχή) 118,28 τὸ αι-
 σθητικόν 9,29 34,5 161,23 163,6. 7. 19
 164,5 167,10 τὸ πρώτον 59,13 cf. δντι-
 ληπτικός
 αἰσθητός. αἰσθητά 1,15 etc. enumerantur

- χρώματα καὶ ψόφοι καὶ δσματα καὶ χυμοὶ καὶ τὰ ἀπτά 148,19 al. (κοινά, ίδια) 11, 16 84, 7 sqq. (κοινά) 12,23 41,8 enumerantur 11,14 12,24 84,11 (ἴδιον) 92,24 (έσχατον) 173,4 (ελάχιστον) 122,4 sqq. 173,9 (πάθος) 109,24 110,5, 26 111,9 168,14 (σῶμα) 110,18 sqq. 112,17 αἰσθητός expl. αἰσθητικός 118,27 αἰτία 15,11 65,25 66,5 al. cf. ἀνατιθέναι ἀποδίδοντα παρατθεσθαι παρέχειν φέρειν αἰτιαῖσθαι (τὸ φῶς τοῦ ὄραν) 23,7 simil. 18, 13 56,13 59,18 61,20 ταύτας αἰτιώμενοι ὡς αἰτίας τοῦ ὄραν 93,13 τινός τι riu- perare 70,20 74,22 τοὺς πλείστους ὡς ποιοῦντας 82,24 αἰτιον 118,14 (πρώτον) 11,22 (opp. συν- αἰτιον) 71,15 cf. ποιητικός ἀκαίρια (τῶν ἐπῶν) 97,3 ἀκοή ειus origo 129,20 sqq. cf. 83,21 sqq. pretium 11,3 sqq. ἀκοής ίδια αἰσθητά 84,17 (ἀκούει) 83,21 (δυνάμει τὰ ἀκου- στά) 37,18 cf. 42,12 v. δψις ἀκολουθεῖν 61,20, 23 63,25 77,27 95,25 96,4, 14 102,18 140,2 δύο ἀτοπα 62,4 ἀκολουθία 98,5, 7 ἀκόλουθος 2,7 3,3, 4 22,5 43,10 103,17 al. ἀκόλουθον κωφοῖς τε καὶ ἐνεοῖς εἶναι 14,3 τὸ ἀκ. 137,26 141,8 145,1 τὸ ἀκ. τῆς λέξεως 13,19 cf. σαρῆς ἀκούειν τῆς λέξεως de interpretatione 10,1 cf. 171,26 v. s. δ ἀκουστικός 13,12 37,10 160,24 167,5 ἀκουστός 13,9, 21 95,18 al. ἄκρατος (coni. ἀμιγής) 136,13 sqq. ἄκριβής 118,23 sqq. (λόγος) 79,14 ἄκροσις (Φυσική) 115,13 134,8 ἄκρος (coni. ἐναντίος) 81,5 144,5 τὰ ἄκρα 27,3 ἄκρως 26,27 ἀκτίς 28,2, 4 29,2 sqq. 124,15 ἀλήθεια. κατὰ ἀλήθειαν 11,21 πρὸς ἀλ. 65,7 ἀληθεύειν 84,9 179,14 ἀληθής. ἐπὶ τούτου ἀληθές 153, 26 154,25 cf. 128,12 153,25 ἀληθῶς 63,19 ἀλισκεσθαι (πάθει) 109,7 ἀλλὰ καὶ adnectit potius quam opponit 10,21. 23 11,9, 11 al. ἀλλά γε 31,5 167,22 ἀλλ' οὖν 28,20 126,22 ἀλλὰ μήν 29,27 30,3 34,7 149,11 160,15 169,3 ἀλλ' δμως 69,3 ἀλλάζσσειν pass. (παρά) 69,21 74,21 ἀλλαχοῦ 127,11
- ἀλλήλων ν. διαφαίνεσθαι δρᾶσθαι φέρεσθαι χωρεῖν
- ἀλλογενής e coni. 137,12
- ἀλλοθι 37,13
- ἀλλοῖς 51,2,7 60,21 90,1
- ἀλλοχότως τὴν λέξιν ταύτην ἔξηγήσαντο 82,16
- ἀλλοιοῦν 74,11 75,7 133,9 sqq. 134,2 sqq. pass. (coni. πάσχειν) 133,11 135,10
- ἀλλοίωσις 133,3 sqq. (opp. φορά) 129,21 132,20 133,1 (opp. σχέσις) 134,11
- ἀλλοιωτικός 76,28
- ἀλλος (παρά) 55,25 89,5 101,10 sqq. τινός 68,26 ἐν ἄλλοις 31,29 90,16 94,7 171,25 ἄλλον ἐξ ἄλλου 126,24 cf. 68,16 70,7 al. ἐν ἄλλῳ μὲν χρόνῳ γίνεται, ἐν ἄλλῳ δὲ ἔστιν 125,16 κατ' ἄλλο καὶ κατ' ἄλλο μόριον 149,19 ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ μο- ρίῳ 158,7 — ἄλλως 15,6 ἄλλως ἐπιχει- ρῶν 39,16 ἄλλως μὲν ... ἄλλως δὲ 142,29
- ἄλλοτε 51,2 58,4 129,20 131,22
- ἄλλοτρος (opp. οἰκεῖος) 12,21
- ἄλμυρός 71,25, 26 80,11 91,1 (coni. πικρός Ar.) 77,11 79,20 sqq.
- ἄλογος 27,27 33,19 ἄλογα 4,6
- ἄλυκός 76,2, 3, 11
- ἄλωσιμος 10,24
- ἄμα. ἄμα μὲν ... ἄμα δέ 61,23 cf. γίνε- σθαι χρόνος
- ἄμαρτάνειν 84,6 ἐδόκει τῇ γραφῇ ἡμαρ- τῆσθαι 162,7
- ἄμερθης 20,1
- ἄμέλει 123,7
- ἄμερής 168,12 sqq. (πρὸς αἰσθησιν) 171, 24 sqq. cf. ἀναίσθητος
- ἄμιγής 137,14 (coni. ἄκρατος) 136,13
- ἄμικτος 76,4 91,3 137,9 140,7 163,23 cf. ἀπλοῦς
- ἄμοιργός Emped. expl. 23,18 sqq.
- ἄμπελος 70,12
- ἄν e coni. additum 17,23 47,6 131,2 139, 14 143,15 147,16 cf. ὡς — deest in apodosi enuntiati irrealis 18,22 ἔδει 22, 22 36,10 74,20 83,20 84,3 ἀνάγκη ἦν 93,14 cf. 160,22 not. καν δέ π' διλγον 18,20 58,15 not.
- ἄν saepius quam ἔδει, velut 16,12 33,17 83,18, 22, 23 138,1 143,21 ἀν γε 50,24 in apodosi imperf. 169,16 170,3 ἀν ... λυθεῖν corruptum 90,14 καν 10,6 28,

- 21 al. καν... εστι? 78,23 ἀν τε ἀν τε 127,17
 ἀνά cf. μέρος
 ἀναβλέπειν 30,5 135,21 146,13
 ἀνάγειν εἰς 15,6 pass. 76,4. 11
 ἀναγκαῖον 59,27 61,17 τοῦ ἀναγκαῖου χάριν (opp. τοῦ εὐ) 10,28 τὰ ἀναγκαῖα (opp. ἐπιστήμη) 12,8 (opp. νοῦς etc.) 12,16 ἀναγκαῖων 48,1
 ἀνάγκη c. acc. c. inf. 28,16 30,12 49,6 al. ἐξ ἀνάγκης 140,11
 ἀναδέχεσθαι 42,27 (τὰ χρώματα) 50,17. 20
 ἀνάδοσις 108,15
 ἀναθυμίασις (ἐκ τῆς τροφῆς) 7,26 cf. 79, 23 sqq. 98,20 (όσμή) 38,6 sqq. cf. 108, 20 92,17 sqq. (γῆς) 76,4. 6 (τοῦ θείου) 103,11 ἐξ ἀν. δ ἀτῆρ 105,20
 ἀνατρεῖν logice 27,24 28,14 146,14 147, 22 149,28. 29 160,22 161,13 169,26 170,1 172,4
 ἀνατιθησία 147,2
 ἀνατιθητος active 39,27 passive 62,18 68,4 147,12 sqq. 148,19 sqq. 150,21. 22 154, 18. 20 156,20 (coni. ἀμερῆς) 149,8 (coni. ἀπαθῆς) 111,22 112,1 119,19 120,18. 22 121,27 (διὰ μικρότητα) 110,24 154,20 (πρῶτον) 173,5 (μέγιστον) 122,4 sqq. (μέγισθος) 60,12 62,16 122,3 (σῶμα) 60,9 173,6 (χρόνος) 59,24 sqq. 146,10 sqq. 147,11 sqq. 149,1 sqq. 150,19 sqq. 154, 6 sqq. 156,19
 ἀνακεφαλαιοῦται 173,11
 ἀνάκλασις sec. Arist. 20,7. 9 25,6 sqq.
 ἀναλίσκειν pass. 28,18 57,1 93,20
 ἀναλογία 94,26. 28 143,25 κατ' ἀναλογίαν 98,14 100,8 102,25 κατὰ τὴν (αὐτῆν) ἀν. 53,1 54,2. 5 55,26 80,26 κατ' ἀριθμούς τινας ὠρισμένους καὶ ἀν. 81,1 ἐν ἀναλογίᾳ 54,19. 21 (opp. ἔξω ταύτης) 54,18 ἐν ἀν. τινὶ καὶ λόγῳ 65,14
 ἀνάλογος 94,27 ἀνάλογον sive potius ἀνά λόγον 45,2 52,26 54,10 89,1 94,19 143,3 ἀναλόγως 53,13
 ἀναλύειν 28,22 pass. 76,15 117,25 118,4. 5
 ἀναμετρεῖν 58,1
 ἀναμίγνυσθαι 80,13. 18
 ἀνάμνησις plur. 8,4
 ἀναξηραίνειν pass. 76,8
 ἀνδπαλιν 56,1
 ἀναπειθεῖν 15,15 20,17
 ἀναπέμπειν (ἡμᾶς εἰς) 164,10 ἐπι 164,17
 ἀναπιμπλάναι (φωτός) 46,5
 ἀναπληροῦν 109,13. 15
 ἀναπληστικός 71,1. 7. 8
 ἀναπνεῖν 29,19 90,16 100,11 sqq. 107,20 pass. 66,16 108,20. 23
 ἀναπνευστικός 101,20 102,7 (αἰσθητήριον) 100,16
 ἀναπνοή 6,24 29,19 90,8 99,20 100,16. 17 101,1 102,4
 ἀναπόδεικτος 4,20
 ἀνάπτειν τί τινι 69,9
 ἀνάρμοστος (coni. ἀσύμφωνος) 54,14
 ἀνασπᾶν pass. 76,7
 ἀναστροφή 109,7
 ἀναταράσσειν 108,1
 ἀνατεῖλαι 124,16
 ἀνατιθέναι τί τινι 37,9 38,13. 16 39,22 53,3 55,16 59,22 60,10. 14 62,8 74,12 85,4 (τὴν αἰτίαν) 70,20 ἀνατιθεσθαι εἰς differre 79,15
 ἀνατομή plur. 27,11 35,27
 ἀνατρέχειν 90,12
 ἀναφέρειν pass. 7,27. 28 80,8 98,20 transl. ἐπι 10,1 εἰς 14,23
 ἀναφορά 96,7 97,14 98,10 102,19 106,10 162,24
 ἀνεπαίσθητος 122,10 sqq. (e coni. 122,9) 146,9 155,21 (coni. ἀπαθῆς) 155,23 μέγιστον 122,7 173,8
 ἄνεσις cf. ἐπίτασις
 ἄνευρύνειν 101,20
 ἄνθυπήνεγκεν (πρὸς τὸ βηθέν) 87,3
 ἄνισος 127,18 ἀνίσους (i. e. εἰς ἄνισα) διαιρέσεις 115,26
 ἄνιστης 126,22
 ἄνοιγον 100,4 ἀνοίξοντος 102,8 ἀνεψημένον 102,8
 ἄνομογενῆς 145,14. 18 161,9 sqq. 163,22 165,17 167,17 (coni. ὑπὸ διαφόρους αἰσθήσεις) 145,17 cf. 161,12
 ἄνομοιομερῆς 64,2
 ἄνταποδίδονται οὐδὲν δοκεῖ ἀνταποδεδόσθαι (sc. protasi) 43,10
 ἄντιγραφα Arist. 101,4
 ἄντιδιαιτεῖν pass. 48,18
 ἄντικεῖσθαι ἀντικείμενος 22,21 40,23 102,28 111,3
 ἄντικρος 30,13 transl. 105,16
 ἄντιλλμβάνεσθαι 8,12 9,15 11,5. 12 12, 15 13,16 27,2. 3 36,15 38,5 40,15 56,23 57,7 83,16. 18. 20 85,18. 20 99,16 101,

- 21 102,21 120,10 126,10 129,13. 17
 130,7 141,5.7.16 142,2.14.23 143,1 sqq.
 159,24 160,19 162,4. 17 164,12 167,
 3. 12
 ἀντιλέγειν 20,18 24,12. 23 28,12 35,3
 67,19
 ἀντιληπτικός 10,4 12,9. 14 56,23 78,3
 84,2. 21 85,15. 16. 17 86,1 128,4 141,6.
 14 159,27 160,18 166,17 167,4 (coni.
 αἰσθητικός) 163,20 165,6 (coni. χριτικός)
 166,3 9,12 not.
 ἀντιληπτός 41,19 45,12
 ἀντιληφίς 10,19 11,4 12,29 56,20 57,11.
 19 83,5 101,1 105,7 130,16. 18. 22 131,
 1. 5 132,23. 24 135,6 136,1. 12 137,17.
 20 139,7 141,4. 6. 20 142,9. 18 158,8
 159,2 160,21 163,17 164,7 169,3 (coni.
 αἰσθητικός) 131,16 135,7 140,25 143,4
 (coni. ἐνέργεια) 125,27 cf. δήμος
 ἀντιμεθίστασθαι 29,17
 ἀντιπερίστασθαι 29,20. 22. 25. 26
 ἀντιπερίστασις 29,15. 16. 20. 24
 ἀντιπροσχίνεται 57,2
 ἀντιστρέφειν 140,21 ἀντιστρέψας ἔδειξεν
 161,15
 ἀντιστροφή 20,4
 ἀντιτυπία 40,14 78,16
 ἀντιφράτειν (ἀντιφράζων) 47,2 46,15 47,2
 ἀνυγραίνειν pass. 76,21
 ἀνύσθιμως ἔδειξε 119,10
 ἄνω. εἰς τὸ ἄνω 30,27 79,21 cf. κίνησις
 φέρεσθαι
 ἄνωθεν 127,25
 ἄξιον c. inf. 123,12
 ἄξιωμα (i. q. ὑπόθεσις) 4,20
 ἀδρατος 56,4 61,16. 21 62,9 63,3 65,16
 διὰ μικρότητα 153,19 54,3. 16 56,14 59,
 16 61,9 (τὸ πρώτον) 170,13 sqq. (διά-
 στημα) 172,24 (μέρηθος) 61,18 sqq. 63,
 2 sqq. (σῶμα) 61,4
 ἀδριστος 45,23 47,2. 3 50,16 (opp. διωρι-
 μένος) 45,8 (διαφανές vel διαφανῆ) 45,18
 48,17. 21 50,8 52,9. 12 53,13 (opp.
 ὠρισμένον) 50,14 51,10. 12 (σῶμα) 48,19
 ἀσομος 90,23. 24 91,9 sqq. 93,7
 ἀπαθής 112,17 113,12 120,14 sqq. (μέρη)
 112,24 (d. τὰ μαθηματικά) 111,16 cf.
 ἀναίσθητος ἀνεπαίσθητος
 ἀπαναλίσκειν 28,25
 ἀπαξ 60,17 ἀπαξ καὶ μιᾷ προσβολῇ 60,5
 ἀπαρτᾶν pass. 36,19
- ἀπεικάζειν 23,10
 ἀπειράχις 114,16
 ἀπειργειν 23,16 (coni. κωλύειν) 23,13
 *ἀπειρχτικός 23,18
 ἀπειρος 82,5 113,11. 19 114,13 sqq. 121,
 17 sqq. 168,24 sqq. (opp. ὠρισμένος)
 65,23 ἐπ' (εἰς) ἀπειρον cf. διαιρεῖν
 διαιρεσις διαιρετός συνδιαιρεῖν τέμνειν
 τομή
 ἀπεπτος 70,14 91,16 (coni. πικρός) 69,26
 ἀπερύκειν 23,18. 20
 ἀπέρχεσθαι. ἀπελθεῖν 134,12. 13. 16
 ἀπεψία 99,8 cf. πέψις
 ἀπλοῦς (opp. σύνθετο) 9,2 (opp. συγκε-
 μενα καὶ κεκραμένα) 136,20 (coni. καὶ
 καθ' ἐαυτό δν) 62,22 (opp. μεμιγμένον)
 62,23 (coni. ἀμικτα) 137,25 (αἰσθητικός)
 138,5. 6 (σῶμα) 67,13 72,9. 30 90,24
 107,7. 18 (ὑπεροχή) 54,9 ἀπλῶς 52,1
 79,3 80,8 90,21 92,3 102,28 103,19
 106,11 107,7 126,2 151,18 ἀπλῶς
 λέγων 48,18 78,25 (opp. πρὸς αἴ-
 σθησιν) 171,23 (opp. κατὰ συμβίθηκός)
 42,26 106,9 ἀπλῶς καὶ κυρίως 149,7
 ἀπλῶς τε καὶ πρώτως 149,19 τὰ ἀπλῶς
 καὶ τῇ έαυτῶν φύσει τοιαῦτα 109,4
 ἀπό. τὰ ἀπό τοσούτου διαστήματος 28,23
 cf. s. διάστημα — δεχομένη ἀπό τοῦ φερο-
 μένου εἰδώλου μόριον 58,3 cf. 7. 8. 11
 ἀπό τῆς μιᾶς δυνάμεως μίαν τὴν ἐνέρ-
 γειαν ἀνάγκη εἶναι 141,1 sim. 160,8 αἱ
 δυνάμεις ἀπό μιᾶς πλείους 163,25
 ἀποβαίνειν. πιστοῦται ἐκ τῶν ἀποβαίνον-
 των 36,22
 ἀποβάλλειν 64,22 137,2
 ἀποβλέπειν εἰς 18,10
 ἀπογεννᾶν 112,22 pass. 54,4. 17
 ἀπόδειξις 4,21 cf. φέρετν
 ἀποδέχεσθαι probare 24,14
 ἀποδιδόναι (αἰτίαν vel τὴν αἰτίαν) 2,13
 14,16 51,11 104,9 153,5
 ἀποκαλύπτειν 101,19 102,13 (opp. ἐπικ.)
 102,6 pass. 102,11
 ἀποκρίνειν secerni (opp. προσκρ.) 57,9
 78,7 τόπος ἀποκεκριμένος 108,10 (coni.
 χωρίζειν) 154,2
 ἀπόκρισις 107,17 (σωματική) 57,2
 ἀπολαμβάνειν pass. 26,17
 ἀπολαύειν. τὸ ἀπολαῦσαν τῆς γῆς ὅδωρ
 72,6. 16 ἀπολαύει τὸ ὅδωρ τῶν χυμῶν
 74,1 ἀπό 74,17

- ἀπολήγειν 29,8,11
 ἀπομάττεσθαι 66,24 74,19
 ἀποπλύνειν pass. 74,4 89,13 ἀποπλυθέν
 (var. ἀποπλυθέν) 88,16
 ἀπόπλυσις (conī. διῆθησις) 94,13,15
 ἀπορεῖν 16,8 33,26 101,13 109,22 110,
 3,6 127,2 135,26 146,28 147,1 158,17
 163,20 164,2 μήποτε 101,10 ἀπορήσεις
 104,6 123,25 ἀπορήσαι? 16,13 τὸ ἀπο-
 ρούμενον 16,8 113,2 130,5 ἢν δὲ τὸ ἀπ.
 116,7 τὸ ἡσαρημένον 113,9,12,16 158,
 19,26 τὸ ἀπορηθέν 120,18
 ἀπορία 16,5,7,10 109,22 113,23 114,23.
 25 123,3,15,24 130,2,5,10 135,26 159,
 24 165,21
 ἀπορεῖν 24,4,19 29,9 30,22 31,21,22
 56,12sqq. 107,13 123,19 124,7 ἀπορρεύ-
 σεται pro ἀπορέσει e coni. 57,15
 ἀπορροή 31,27 93,10 not.
 ἀπόρροια 32,14,18 56,11,18sqq. 59,15sqq.
 60,10,16 61,5 sqq. 62,8 83,4 93,12 sqq.
 123,16
 ἀποσβεννύναι pass. 21,2,21,24 22,11sqq.
 31,7
 ἀπόστασις 50,19
 ἀπόστημα 168,30 171,6,7 172,10 ἐξ ἀπο-
 στήματος 83,22
 ἀποστρέφεσθαι (conī. φεύγειν) 12,21
 ἀποτείνειν pass. 28,2,3,24
 ἀποτελεῖν (φαντασίαν) 55,18 c. inf. 86,15
 ἀποτος e conī. 97,7
 ἀπονοσία (πυρώδους τινός) 43,7 (τοῦ φωτί-
 ζειν περικότος) 47,19 53,5,12 (σώματος
 oppr. προσθήκη) 78,18
 ἀποχωρεῖν 50,24
 ἀπτεσθαι 9,4,5 34,20 126,6,7 al.
 ἀπτός 9,2 65,24 77,5 78,2,4 82,23 sqq.
 al. (πάθος) 78,13 cf. ἐναντιότης, ἐνα-
 τίωσις
 ἀπωτέρω 168,25
 ἄρα 154,8 al. διτὶ ἄρα 92,20 105,10 εἰπερ
 ἄρα 154,14 μήποτε ἄρα 101,10 cf. ὡς
 ἄραις (oppr. στερεός) 26,27 (conī. λεπτός)
 105,22
 ἄργια (oppr. ἐνέργεια) 7,21
 ἄργος. εἶπε . . . οὐκ ἄργως 72,25
 ἄρεσκειν 38,14 ἄρεσκόμενος αὐτοῖς 39,17
 ταύτῃ τῇ δόξῃ 39,25
 ἀριθμητική 7,5
 ἀριθμητός 12,25,26,27
 ἀριθμός (ἐν ψόφῳ) 11,18 κατ' ἀριθμόν
 49,18 sqq. 64,1,5 121,9 130,8,12,17
 131,2 140,8 sqq. 159,2 164,20 165,26.
 27 166,9 (oppr. τῷ λόγῳ) 48,5 168,9
 (oppr. κατ' εἶδος ἢ γένος) 140,14 cf. ἀνα-
 λογία — κατὰ τὸν ἄρ. 81,12 τῷ ἀριθμῷ
 40,27 141,14 (oppr. τῇ δυνάμει) 168,7
 (oppr. τῷ λόγῳ) 42,2 48,4 168,8 (oppr.
 κατὰ τὸν λόγον καὶ τὰς δυνάμεις) 167,10
 ἀριστερός ετεῖξις εκεπρίων σχέσεως 134,18
 ἀρκεῖν 26,23 101,1
 ἀρμόζειν intr. 169,3 ἥρμασται πρὸς ἄλληλα
 29,4 ἥρμοσμένος (δργανον) 146,18 (συμ-
 φώνως) 54,22
 ἀρμονικός 146,17 ἀρμονική 7,5
 ἀρτᾶν. pass. τινός 5,27 109,22
 ἀρτηρία 66,17
 ἀρτίος 143,23,24,25,26 144,16,17
 ἀρχεσθαι (τινός) 2,20 3,4 al. ἀπό 41,1
 132,14 133,12,15
 ἀρχή (πρώτη) 6,11,26 (τῶν ψυχὴν ἔχον-
 των ψυχή) 2,10 ἀρχαὶ τῶν μελλόντων
 λέγεσθαι 4,18 (ἀναπόδεικτοι) 4,20 ἀρχαὶ
 πράξεως τε καὶ θεωρίας 11,3 ἀπό τούτου
 τὴν ἀρχὴν ἔχει 41,1 τὰς ἀρχὰς παρ'
 ἔκεινης ἔχουσα 7,4 (oppr. πέρας) 169,11
 170,15sqq. 172,8,13,17,21,23 cf. αἰσθη-
 τικός ἀτομος — τὴν ἀρχὴν 16,6 19,6
 25,25 29,19 39,3 47,11 76,22 106,14
 117,14 138,11 156,1 ἐξ ἀρχῆς 14,3
 ὡς ἀπ' ἀρχῆς τινός 25,24
 ἀσαφής 25,3 (λέεις) 152,6 159,7 ἀσαφῶς
 149,5
 ἀσβόλη 93,3
 ἀσθένεια 119,24 (τῆς αἰσθησεως) 122,20
 ἀσθενής cf. λεπτός
 ἀσκέπαστος 102,8
 ἀσκός 90,14
 ἀστρολογία 7,5
 ἀστρον plur. 11,12 171,14
 ἀσυμμετρία 54,25
 ἀσύμμετρος 54,10
 ἀσύμφωνος cf. ἀναίρμοστος
 ἀσφαλής. ἀσφαλῶς προσέθηκεν 51,3
 ἀσφαλτώδης 71,28,29
 ἀσώματος neutr. 28,17 31,10 33,9,13 34,
 10 ἀσώματα sec. Platonem 73,20,21
 ἀταξία 54,26
 ἀτελής 3,13
 ἀτμίζειν pass. 80,10
 ἀτμίς ετ ἀναθυμίασις quid secundum Arist.
 differant 92,26 sqq.

- ἀτομος (ἀρχαι) 120, 19 (μέγεθος) 113, 6
 112, 18 (οὐσιαι) 112, 5 (σώματα) 112, 21
 113, 4 (χρόνος) 141, 2 157, 5 sqq. expl.
 136, 2 αἱ ἀτομοι 112, 21 κατὰ ἀπείρων
 ἀτόμων 114, 15 Democriti στοιχεῖα πάντων 68, 25 cf. 85, 7 ἀτόμως 157, 17 (v. adnot.)
- ἀτομία 32, 4
- ἀτοπος 9, 27 26, 3 28, 11 35, 4 61, 14. 24 70,
 17 93, 24 112, 17 113, 10 115, 6 τῆς δόξης τὸ ἀτοπον 160, 26 ἀτοπώτατον 33, 12 τούτο ξεπειται τὸ ἀτοπον 62, 10 sim. 110, 7
 161, 9 164, 19 τὸ ἐπόμενον ἀτοπον 56, 22
 59, 16 62, 7 162, 2 sim. 159, 25 160, 22 τὸ λειπόμενον (ἐπόμενον?) ἀτοπον 158, 18 δύο δὲ ἀτοπα ἀκολουθήσαι 62, 4 τὸ συμβαίνον ἀτοπον 61, 15 διπλασιάζεται (διπλασιασθήσεται) τὸ ἀτοπον 60, 11 61, 19 οὐδὲν ἀτοπον 102, 9 130, 22 159, 12 cf. ἄγειν ἀτροφια (coni. φθίσις) 78, 9
- ἀτροφος 97, 5
- ἀν cf. πᾶλιν
- ἀντή Arist. expl. 50, 8
- ανξειν 78, 19 168, 24 (τὴν αἰσθησιν) 119, 1 pass. (opp. μισθῶσαι) 57, 4 cf. τρέφειν ανξησις 78, 15 79, 12 (opp. φθίσις Ar.) 78, 6. 23 (coni. πρόσχριας) 78, 9 (opp. μελωσις) 78, 18
- αντάρκης 36, 10 71, 20 αντάρκως 66, 10
- αντάρθεν ἐναργες 8, 10
- αντέθι 27, 14 98, 23
- αντές i. e. Aristoteles 10, 14 11, 3 35, 4 43, 4 49, 22 56, 18 al. (male traditum ὁ αντές)
 43, 4 ἦν καὶ αντὴν (αντὸς V) 165, 23 cf. 55, 13 δ καὶ αντὸ ἀτοπον 61, 24 αντὸς de eo qui sentit 57, 25 123, 5 abundantiter repetitur 11, 20. 21 115, 21. 22 al. — κατὰ τὸ αντό (ταῦτα, ταῦτα) 19, 13 123, 11 126, 11 130, 7. 9 141, 8. 9 157, 17 160, 27 170, 26 ἐν τῷ αντῷ 30, 18 al. μία καὶ ἡ αντή 139, 21 al. τὰ τῷ εἶδει ταῦτα 141, 21 142, 1. 10. 22 cf. 142, 20 160, 24 εἶδει τὰς αντάς 160, 16 162, 3 cf. 140, 15 τὰ τῷ εἶδει ταῦτα τε καὶ ἐν 141, 18 τὰ τῷ γένει ταῦτα 141, 18. 21. 24 cf. 142, 5 πλεόνων αἰσθανομένη τῷ γένει τῶν αντῶν 159, 27 (ὁ αντός κατ' εἶδος) 130, 19. 20 158, 16 cf. Ind. ad Comm. II 2 p. 615 αντοῦ ibi 36, 11 40, 26
- αντοῦ (raro ἐκυτοῦ). εἰς τὸ θίον εἶδος αντοῦ 64, 21 ἐξ αντῶν (coni. οἰκεῖον) 50, 6 cf.
- 50, 7 καθ' αὐτά (opp. κατὰ συμβεβηκός)
 97, 20. 22 113, 20 115, 4 sim. 12, 8. 16 96, 13. 16. 21 καθ' αὐτό (opp. δυνάμει) 117, 2 καθ' αὐτά libere positum 115, 13. 15 al. cf. πρῶτος. — λέγει αὐτὸς τὴν αὐτοῦ δόξαν 35, 4 αὐτῇ ἐαυτῇ 20, 22 sim. 106, 20 λανθάνειν αὐτὸν ἐαυτόν 147, 26 αὐτὸ καθ'
 αὐτό sim. 71, 3. 10 77, 24 90, 26 92, 8 103, 1 107, 24 136, 17 156, 1 165, 3 αντοφής (opp. σκευαστός) 98, 3 ανχυμός. τοις ανχυμοῖς 76, 3 = ἐντοῖς ανγυμοῖς 76, 10
- ἀφαιρεῖν (τί τινος, ἀπό, ἐκ) 69, 17. 18. 25. 26 115, 26 116, 1 117, 23 118, 17. 19 122, 6 137, 24 138, 3 151, 9. 24 152, 1. 10. 20 153, 13. 25. 26 154, 1. 24 155, 5
- ἀφαιρεσις 122, 7 sqq. (opp. μονή) 69, 21
- ἀφανής 136, 22
- ἀφή in omnibus animalibus est 9, 8 sqq. eius materia 39, 22 sqq. οὐ γάρ ἔστι γένεσις ἀφῆς 125, 16 sqq. ή ἀφή καὶ ή γένεσις οὐ διὰ μεταξύ τινος 168, 21 sec. Democriteos omnis sensus ἀφή 82, 25 sqq. 61, 12 93, 22 δι' ἀφῆς 56, 20. 22 105, 3
- ἀφίστασθαι cf. προστέναι. — ἀφεστώς 57, 20 126, 14
- ἀφρώδης cf. λευκός
- ἀχρόνως 135, 14. 15
- ἀχυμος 67, 11 89, 20 sqq. 90, 23. 24 92, 6. 8. 10
- ἀψυχος 26, 6
- Βάθος. ἐν βάθει (Ar.) 51, 25 90, 13 (opp. ἐππολῆς) 55, 28 56, 2 ἐν τῷ βάθει 45, 24 90, 12 εἰς βάθος 90, 14 διὰ βάθους 48, 14. 15.
- βαρεῖν pass. 7, 28
- βάρος plur. (opp. κουφότης) 109, 25
- βαρύς (opp. κοῦφος) 73, 28 βαρύ 45, 1 79, 22 sqq. cf. δένεις
- βάσις (χώνου) 29, 12 (opp. κορυφή) 28, 5 βεβαιοῦν 52, 3 pass. 12, 2 med. 2, 15
- βηλός. κατὰ βηλὸν Emped. expl. 23, 22
- βία (τῶν ἀνέμων) 57, 28 βίᾳ 31, 1
- βίαιος 28, 27
- βιάζεσθαι 97, 6. 9
- βιβλίον 1, 10 173, 12
- βιασθερός 11, 27. 28 13, 2
- βιλέφαρον 29, 1. 3. 8

βοήθεια 27,16 102,14
 βοήθησις (var. βοήθεια) 98,22
 βόρειος. βορείος 76,2 τοις βορείοις ἀπε
 πνέουσιν ἀπὸ τῶν εὐγρων 76,8
 βοτάνη 103,13 104,2
 βουλεύεσθαι 12,1
 βραδύτερον 123,7
 βραχύς. διὰ βραχίων 8,30 132,18 134,20
 152,24 173,11 κατὰ βραχύ 60,3 βρα
 χίως 86,8
 βρῶμα pl. 99,12

Γάρ ερεχεgeticum, quod deesse poterat (v.
 Vahlen ad Poet.³ p. 129, Diels Comm.
 X p. 1382, Hude, Hermes XXXVI p. 313)
 113,21 115,7 148,25 168,4 elliptice οὐ
 γάρ 32,19
 γε 25,20 30,28 48,19 67,18 τῶν ἄλλων ἡ
 τῶν γε πλείστων 1,14 εἰω. 4,12 ἢ πάν
 τως γε 83,25 ἐπ' ἐνίων γε 126,8 οὐ
 γάρ δὴ ἀλλο γέ τι 16,12 post ἐπει 48,
 19 112,1 ἀν γε 50,24 (cf. εἴγε) — κα
 τοι γε 70,4 ἢ γε 128,1 cf. ἀλλά
 γειτνιάν 62,21
 γειτνιάσις (coni. οἰκείστης) 46,3
 γένεσις 39,5 70,20. 22 71,16 72,13. 14. 25
 74,1.12.16.23 75,25 82,15 (87,8 Add.) 89,
 27 99,23 106,1 125,1 sqq. 132,9 τὴν γένε
 σιν ἔχουσα ἀπὸ 39,8 (coni. δημιουργ(α) 79,
 18 (coni. σύστασις) 71,20 (opp. οὐσία)
 125,5 ἐν οἷς γένεσις ἔστιν ἐναντία 65,26
 γεννᾶν 68,10 74,7 pass. 112,25
 γεννητικός. τὰ πάντων γεννητικὰ τῶν
 χυμῶν σώματα 68,18. 23 cf. 68,8
 γένος τὰ ἐν τῷ αὐτῷ γένει 158,15 τῷ
 γένει 166,22 (cf. s. δ ἀντός) διαφέρων τῷ
 γ. 161,24 162,2 cf. 166,20 κατὰ γένος;
 162,14 κατὰ τὸ γένος; 145,3
 γενέσθαι 126,2 (coni. τρέφεσθαι) 79,1
 γεῦσις in omnibus animalibus est 9,8 sqq.
 eius materia 39,28 sqq. theoria 66,
 21 sqq. eius ίδια αἰσθητά 84,18 ἀφῆ;
 τι εἰδός 39,23 78,2 cf. 67,8 not. 105,4
 cf. ἀήρ — eius ἡδονή 97,8
 γευστικός (χυμός) 105,1 (αἰσθησις) 10,10
 (δύναμις) 75,10 (μόριον) 9,13 10,7 (om.
 μ.) 10,8 sqq. (ὅργανον) 39,22
 γευστός 77,7 sqq. (πάθος) 77,6
 γεώδης 40,14 τὸ γ. 46,17 76,6 sqq. (coni.

ηρόν) 74,5 (ηρόν) 74,24 95,3 (ηρό
 της) 75,27 76,5. 13 89,13. 17 (σύστασις)
 107,15 cf. τεφρώδης
 γεωμετρία 7,5
 γεωργοί 108,1
 γίνεσθαι (ταύτης τῆς δόξης) 20,19 107,4
 92,20 not. ἐπὶ ταύτης οὕτω γίνεται 124,4
 sim. 132,22 153,3 περὶ 16,1 40,13 ἀμα
 68,2 138,6 139,23 145,2 146,20 (coni.
 εἰναὶ) 44,26 al. — μία γνωμένη αὐτῇ
 138,4 (κατὰ πλείω μόρια) 129,4 (καθ'
 ἐστι) 119,6 — γέγονα 42,19 144,7
 159,18
 γινώσκειν 111,20 sqq. de sensu 141,17
 γλαφυρῶς ἐπεχείρησε 104,23
 γλυκὺ 143,5 145,12 sqq. i. q. τρόφιμον 77,
 9. 15. 21 79,3-10 82,14 cf. 80,7. 12. 23
 81,6 γευστόν 77,17 γεῦσις γλυκέος καὶ
 πικροῦ 142,4 τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν
 142,19 (coni. πότιμον) 82,19 (opp.
 δέξιος) 85,7
 γλυκύτης 80,16
 γνωρίζειν de sensibus 82,26 89,24 92,23
 γνώριμος 8,6 123,5. 12 γνώριμον γίνεται
 109,8 ὡς γνώριμον λαμβάνει 77,24 79,
 23 114,16 γνώριμα ταῦτα ποιήσας 155,2
 (coni. ἐναργές) 8,10 168,17 (διὰ τῆς αἰ
 σθήσεως) 109,6
 γνῶσις (τῶν δυτῶν) 111,26
 γοῦν 10,24 22,14 31,13 57,6 67,7 al.
 γράμματα 126,16
 γραμμή 151,3. 4. 10 155,9 164,14 cf. ἄγειν
 γράφειν. γράφεται καὶ 157,25 γράφεται
 καὶ οὕτως 10,5 129,8 161,10 τὸ ὄφειλον
 γεγράφθαι 162,7. 9
 γραφές. τούς γραφεῖς 55,18
 γραφή varia lectio 9,29 10,4. 11 22,2 86,2
 101,5. 6 158,1 161,11 162,7
 γωνία 86,16 161,3

Δάκρυον 107,13
 δὲ. positio οὐχ ὡς τῆς γῆς δέ 72,8 cf. 40,
 25 καὶ ὑπαρξίες ἔστι δέ 63,20 οὕτως δέ
 in apodosi 45,2 124,24 125,24 132,1
 sim. 45,20 cf. δή
 δεικνύναι (coni. συνιστάναι) 43,15 saepe
 c. acc. part. vel δι, acc. c. inf. 82,9
 (v. not.), in altero membro post δι 80,
 26 καὶ τὸ μὲν δεικνύμενον τοῦτο 152,14

- δεικτικός 25,9 79,3 153,17 155,16
 δεῖν. δεῖ (χρόνου) 126,2 ἔδει (cf. Diels, *Parmenides* p. 59,60) 27,2 31,4 69,14
 83,15 87,1 93,20 med. 100,11 102,6,8.
 13,22 104,18 127,10,12 133,1,6 (χρόνου)
 62,19 125,14,27 127,7 δέεται 128,1
 δεῖται γάρ τούτῳ λόγου 87,4 — οὐ δεόντως
 173,1
 δεῖξις 79,16 113,17,24 149,5 151,3 156,9
 159,19 160,25 168,16 171,12 τῇ δι'
 ἀδυνάτου δεῖξε 170,10
 δεκτικός 26,2 68,8 (τῶν ἐναντίων) 167,
 17 (διμῆς) 92,6 135,3 (παθῶν) 167,13
 (τῆς τροφῆς) 108,14 (φρονήσεως) 10,27
 12,7 (χρωμάτων vel χρώματος) 43,16.
 18 44,18,22 45,6 47,24 49,3,23,28 50,
 2,4 89,3 (χυμοῦ) 88,19
 δεξιός cf. ἀριστερός. δεξιών εχεμπλομ σχέ-
 σεως 127,14,24 128,3 132,8 sqq.
 δεύτερος. ἡ δευτέρα δόξη ρήθεισα 63,4 —
 δευτέρως 46,5 95,11 cf. προηγουμένως
 δέκχεσθαι 134,25 de anima 166,23 de
 oculo 57,15,16,23,24 58,4,11 59,3,12
 62,1 (τὸ φῶς) 59,9 133,19 (τὰ χρώματα)
 50,13 (τοὺς χυμούς) 89,4 (τὰς δαμάς)
 89,1 10,11 ἐδέξατο καὶ ἔσχεν 47,1 cf.
 ἔχειν
 δή in epanalepsi protasis 51,23 65,1 sim.
 164,17 ἡ δή 164,17 καὶ γάρ δή 46,9
 οὐ γάρ δή 34,13 64,10 105,17 δή οὖν
 80,1 sim. 18,9 εἰ δή 34,10 82,1 δή
 24,22 δταν δή 29,18 δά τε δή 28,28
 δπου δή δντα 127,21 οὕτω δή καὶ in
 apodosi (var. δέ) 45,20 65,4 cf. γε δποῖος
 δστις
 δῆλος. δῆλον ποιήσομεν 113,13 δῆλον ἀπό
 134,11 δῆλον ως 29,7 80,6 84,1 94,19
 148,5 168,30 172,11 39,16? solet δῆλον
 δτι scribere
 δῆλοῦν (fere de Arist.) *significare, explicare*
 2,1 5,9 11,3 42,18 75,10 77,6,19 89,10
 99,17 132,8 135,18 137,2 145,9 153,16
 155,15 163,1 de re ως δῆλοι τῷ θλαιον
 91,6 sim. 20,12 46,20 90,13
 δηλωτικός 75,19 151,22
 δημιουργία (coni. γένεσις) 79,18
 διά. (ἡ διά πασῶν) 54,12 (δ. π.) 143,21.
 24 144,17 (δ. διά πέντε) 143,21 144,16.
 19 (ἡ διά τεσσάρων) 54,13
 διαγγέλλειν 28,10 (coni. διαδίδναι) 130,
 20
 διάγειν intr. 109,6
 διαγιγνώσκειν 13,5 διαγινώσκειν 92,22
 163,9
 διαδέχεσθαι (τὴν πληγήν) 126,24
 διαδιδόναι 180,20 (τὸ πάθος) 25,22,24
 128,24 129,15 134,23 135,11 (τὸ εἶδος)
 32,19,20 59,11,13
 διάδοσις (τῶν αἰσθητῶν) 129,12 cf. 131,15
 (τοῦ πάθους) 131,22 (τῶν μερῶν) 133,7
 (τῆς ἐμφάσεως) 25,15 (coni. κίνησις)
 131,15 132,15 (ἡ κατὰ τὴν κίνησιν)
 128,22
 διαδόνεσθαι τι 57,28 διά 57,28
 διαιρεῖν ει διαιρεῖσθαι 30,11 64,1,5,6 97,
 14 106,12,20 111,13,15,23 112,17 113,
 21 115,5 sqq. 118,3 121,10 122,8 129,4
 142,1 κατά 157,8 ὑπὸ τῶν ἐνεργειῶν
 167,7,10 169,16 ταύταις ταῖς διαφοραῖς
 111,27 (τὴν συνέχειαν) 37,2 ἐπ' ἄπειρον
 110,18 113,10 116,7 (opp. συντιθέναι)
 82,1 — διελόμενος (εἰς) 102,17 διηρη-
 μένος (coni. διάφοροι) 160,8 ως διηρη-
 μένον καὶ ως πλείω λαμβάνεται 165,14
 διαιρέσις 4,2 33,25 41,26 42,19 115,9 sqq.
 121,10 sqq. 131,6 154,12 168,14 169,14.
 25 ἐπ' ἄπειρον είναι τὴν διαιρέσιν 122,5
 sim. 114,25 115,7 116,3 εἰς ἄπειρον
 γινομένης τῆς διαιρέσεως 120,22 sim. ἐπ'
 115,12 ἡ εἰς ἀπ. δ. 115,25
 διαιρέτος 122,7 124,10 134,10 168,13 sqq.
 169,12,24 170,27 172,25 (ἐπ' ἄπειρον)
 110,4 116,15,16 ε coni. 173,10
 διακονία 25,21
 διακρίνειν. διακρινομένης τῆς τροφῆς 7,20
 sim. 76,16 (coni. χωρίζειν) 69,29 *dis-*
cernere 9,24 10,24 85,19 99,1 106,17
 διάκρισις (τῶν χυμῶν) 99,25
 διαλαμβάνειν (τῷ λόγῳ) 112,13
 διαλανθάνειν 60,7 (τὴν αἰσθησιν) 120,23
 διαλείπειν 146,21 τινὰ χρόνον 148,12
 διαμαρτάνειν 20,4
 διαμένειν 22,23 57,4,5 93,17
 διάνοια 149,5
 διαπέμπειν 19,18
 διαπνεῖσθαι 26,18
 διαπνευστός 36,4
 διαπορεῖν 127,1 128,7
 διασαφεῖν 88,9
 διασήπειν. διασεσηπτών 94,27
 διασπᾶν 58,9
 διασπείρειν. διεσπάρθαι 67,23

- διάστασις 66,2 145,12 152,17 sqq. (coni. συνέχεια) 152,16
- διάστημα 50,24 57,11.19.23 85,16 117, 4,5 123,14 124,13 128,23 sqq. κοινόν αἰσθητὸν 84,12 μέγιστον 168,27 ἀπό δ. (τίνος, τοῦ αὐτοῦ, οὗου, παντός ετc.) 28,23 31,14 53,22.23.24 63,9.104,15 126,12 156,8 168,18.21 169,21.22.28 171,11. 13.17 ἐκ 156,4 ἐκ διαστημάτων 58,5 cf. μεταξύ
- διάστροφος (τὴν δψιν) 20,13
- διατείνειν intr. 41,3
- διατίθεναι et διατίθεσθαι 34,7 99,21 123, 20 128,21 (τὴν αἰσθησιν) 41,11 (τὸ διαφανές) 59,10 62,21.23 92,12 cf. πάσχειν
- διαφαίνειν 128,6 διαφαίνεσθαι δι' ἀλλήλων 55,17
- διαφάνεια 43,19 44,1.8.12.13 45,10 49,5 51,16 53,5 (opp. ἔμφασις) 26,26
- διαφανής 24,17 26,12 sqq. 49,3 52,2 (θετ.) 44,1 (coni. ἐμφανής) 26,22 sqq. 36,2 (coni. λευκός) 52,20 διαφανές 18,5.8. 22 19,5 sqq. 35,9 sqq. 42,25 sqq. 49,8. 22 sqq. 51,19 92,11.13 131,18 sqq. 135, 13.21 διαφανῆ aer et aqua 44,4 52,20 89,2 sqq. (τὸ μεταξύ) 25,13.17 59,4. 12.13 61,13 62,20.22.24 (τὸ κατ' ἐνέργειαν) 35,7 59,5.7 sqq. 105,9 135,17 cf. 25,18 διαφανοῦς τὸ ὄραν 26,12 cf. 105,9 (τὸ ἐν τοῖς στερεοῖς σώμασι) 49,6 διὰ τῶν στερεῶν διαφανῶν 29,5 (ἀόριστα vel διωρισμένα) 45,8 cf. s. ἀόριστος — ἀόρ. διαφανῆ i. q. aer et aqua 50,8 (ώρισμένον) 51,23.24.26,28 (ἴδως) 45,11.14.21
- διαφέρειν τινός 70,11 83,9 86,25 106,10 sqq. 115,9 137,12 145,3 166,18 168,5 οὐδὲν γάρ διαφέρει ὅπως ἀν ρηθείη 89,21 οὐδὲν δ. τὸ . . . πρός 125,1 ὡς μηδὲν αὐτῷ διαφέρειν τὴν θέσιν . . . καὶ τὸ διάστημα πρός τὸ ὄραν 127,19 διαφέροντες etc. adiectivi vicem gerit 65,14 68,3.10 70,9 85,8 115,8 130,10 131,9 138,2 157,16. 23 158,5 161,5.24 162,2.14.21 167,5 οἱ διαφέροντες 163,11 τῶν δ. 164,21 167,4 διαφέροντα γάρ ἐστι 164,6 166,1 διαφέρον ἢ 55,24 διαφέροντα ὅντα 142, 19 ἣν διαφέροντα 64,22 διαφέροντα ἔτερά τε ἀλλήλων ἐστι 41,20 (coni. πολλά) 65,11 66,5 (coni. πλείω) 54,3 131,4 158,20 162,18 165,2.11 164,16 166,5
- 168,10
- διαφεύγειν (τὴν αἰσθησιν) 67,22 118,10.13
- διαφορά (opp. γένος) 10,8 al. (πρός) 43, 19.20 112,11 128,11 163,9 164,12 167, 20 κατά τί αὐτοῖς ἡ διαφορά 50,14 cf. 92,27 154,13 ποτ. (κατά) 54,11 94, 21 95,22 98,1 (αἰσθητή) 120,17
- διαφορεῖσθαι 93,17 (opp. σφέσθαι) 93,15
- διάφορος 30,7 50,20 al. (coni. ἄλλος) 56,2 (coni. πλείων) 166,3 167,9 (coni. διαρηγμέναι) 160,8 τῷ γένει 166,20
- διαχείν 98,24
- διαψένδεσθαι 84,10
- διδάσκειν. τῶν εἰργμένων τε καὶ δεδιδαγμένων 8,31 4,23 ποτ.
- διδύναι (ὑπόστασιν) 63,18
- διεγέρειν pass. 7,20
- διεκπίπτειν 23,21
- διεξελθεῖν 1,7 3,14
- διεξιέναι 132,16
- διηγεῖν 74,6 pass. 71,25 sqq. 72,16 74,18
- διήθησις 74,10.13.15.24 cf. ἀπόπλυσις
- διέναι 23,14.17
- διέστασθαι 33,16 διέστηκε (πλείστον) 66,2 διεστώς (ἐπὶ δύο) 49,16 (πλείστον) 66,2 114,2 138,14.15
- διέσ 25,3 35,17 40,28 al.
- διοπτος 45,12 46,17 47,9
- διοράζω 55,26.27
- διορίζειν pass. 58,17 159,3 cf. ἀόριστος;
- διόσμος 89,2
- διότι για 25,11 45,16.25 46,17 47,9 50,6 52,19 110,6 113,13 (sequitur διὰ τοῦτο) 26,11 33,6
- διπλασιάζειν cf. s. ἀπόπος
- διπλάσιος 54,6
- διττός 100,17 121,11
- διώχειν 103,20.21 e coni. 103,18
- διέξα ορίνο 11,27 al. cf. γίνεσθαι εἶναι ἐκτίθεσθαι γρῆσθαι
- δύναμις (ψυχῆς) 1,4 10,1 158,24 159,9.17 161,10 162,24 163,3 (coni. αἰσθήσεις) 159, 27 (coni. εἶδος) 4,9 (coni. μέρη, αἰσθ.) 160, 23 (coni. μέρος) 161,6.25 (coni. μόριον) 158,19 subaudi ad τῶν ἄλλων 1,14 δ. τὰς αἰσθανομένας 163,24 cf. s. αἰσθητικός γευστικός θρεπτικός ὀρατικός φανταστικός ἀριθμός — (πρώτη) 6,12 δυ νάμει 51,25 59,9 116,16.19.20.22 117, 18.19.21 cf. s. ἐνέργεια — κατά δύναμιν 76,28 78,21 cf. λόγος — δυνάμει τε καὶ

κατά δύναμιν 140,16 τὸ δυνάμει τι ὁν
ὅλη ἔχειν δυνάμει 38,20
δύνασθαι. ἔδυνάμεθα (var. ἔδυν.) 36,14
163,9
δύο est genitivus 140,5 141,6 dat. 10,11
cf. s. διαστάναι
δυσαισθητοτάτων 85,24
δυσαπόληπτος 26,18
δυσπαράδεκτος 18,18
δυσώδης 83,24 91,16 102,28 103,14 104,
1. 2.
δυσωδία 103,16

Ἐσυτοῦ cf. ἀπλοῦς αὐτοῦ
ἐγγίνεσθαι 19,1 70,2 72,6 74,25 75,4. 12.
21 78,26 90,19 124,12 134,13. 14 135,
9. 11
ἐγγύς c. dat. 47,17
ἐγκαταμιγνύναι pass. 67,21 74,27 76,16
ἐγκατάμιξις 74,26 75,26 76,13
ἐγκέφαλος 7,27
ἐγρηγορότες ώμεν 148, 17
ἐγχειν. ἐγχυθεὶς 118,1
ἐγχυμός 67,14. 23 72,8. 9 74,12 89,16
(Ἐγρόν) 94,14. 18 96,5 (Ἐγρότης) 89,8.
12. 21 90,22 92,3. 7. 9 94,4 95,5 105,
13 (ὑγρότης) 89,14. 21 92,5
ἐδώδιμος 69,27
ἐθίζειν. ὡς εἰδισται λέγεσθαι 45,11 cf. θίσαι
θίσαι εστὶ λέγειν 168,2
εἰ c. opt., et fut. in apodosi εἰ . . . δρψή,
πῶς . . . ξεται 29,22 60,16 62,2 81,24
94,22 115,2. 18 124,18 139,7 sequitur
post idem εἰ opt. et imperf. 163,7 εἰ
προσπίπτοι (ἔδει in apodosi, v. not.) 83,
23 sim. 164,19 εἰ γάρ οὐδὲ 139,4
εἴγε 3,19 9,12 12,4 20,22 31,6 34,9 37,
21 39,9. 14 40,10. 14 43,14 46,18 47,6
49,16 54,1 56,20 60,10 63,8 85,21 94,
21 114,1 116,1 131,3 134,8 143,22
167,19 173,7
εἰδοποιεῖν pass. 72,30 κατά 44,27 72,23
73,24 ἀπό 78,16 — εἰδοπεποιημένον
72,23
εἶδος. εἶδη (opp. ὑποκείμενον) 73,25 (coni.
ἐντελέχεια) 35,14 εἶδος γάρ νῦν ἐπὶ τῶν
αἰσθητῶν καὶ τὸ γένος λέγει 141,18 (τὸ
τοῦ ὀρατοῦ) 32,20 36,3 (τὰ τῶν ὄρω-
μένων) 26,25 cf. 59,13 (τῶν αἰσθητῶν)

41,13 τῶν εἰδῶν τῶν αἰσθητῶν 37,21
τῷ εἰδει 113,20 διαφέρειν 106,20 διά-
φορος 166,20 ἔτερα 142,8. 13. 17 ἔτέρα
166,21 cf. ὁ αὐτός. — κατ' εἶδος δια-
φέρειν 106,19. 21 142,19
εἶδωλα Democriti et Epicuri 24,19. 22
26,4 56,12 57,15. 22 sqq. 60,4 62,3 146,
23 cf. φορά
εἰκών 133,13
εἰκώς. εἰκότως 27,6 46,13 103,15
εἰλικρίνεια 137,1
εἰλικρινῆς (αἰσθητικής, coni. ἀκριβῆς) 136,19
(ἀντλητικής) 137,17 cf. καθαρός — εἰλι-
κρινῶς αἰσθάνεσθαι 139,4
εἰναι. τὸ εἰναι 3,16 9,9 73,29 ἐν τίσιν
ἐκάστη τὸ εἰναι 1,5 cf. 8,3 9,10 51,27
78,16. 17 112,6 τὸ εἰναι ἐκάστου αὐτῶν
καὶ ὁ λόγος 166,11 ὡς δὲ τὸ εἰναι ἔτερον
166,12 τὸ τέ λήν εἰναι ἐκάστου 112,12
166,13. 18 167,1 ἐν τούτοις τὸ εἰναι ἔχειν
116,12 cf. 9,3 ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἰναι
ἔχει 50,25 sim. 154,16 τὸ δρατά εἰναι
51,26 τὸ σώματι εἰναι 48,6 τὸ αἰσθητό
εἰναι 1,16 119,6 121,6. 14 τὸ διαφανέστι
εἰναι 53,7 τὸ εἰναι ὅδατι 73,22 cf. 171,2
ἐπει μὴ ταυτὸν αὐτοῖς τό τε εἰναι καὶ τὸ
αἰσθητός εἰναι 41,17 cf. προΐέναι — ἔστι
τε καὶ λέγεται 110,6 τηρούντων ἔστι 58,
18 cf. 36,16 al. μὴ εἰναι τὸν χρόνον
τῶν ὑπομενόντων 154,16 (τῆς δόξης)
124,6 — in periphrasi adhibetur pro
tempore simplici (cf. Thurot p. 428) εἰ
μὴ ἀπότιμενα λήν 9,4 εἰ οὖτως εἴη ἔχουσα
ἡ γραφή 9,29 sim. 10,10. 16 14,3 68,24
74,25 91,3. 27 92,10 101,5 106,3 111,7
137,20 147,22 149,9 152,22 153,14 155,
13 156,19 158,12 159,25 160,3 161,11.
16 164,19 al. εἰστιν vid. suppl. of τίνες
διαφέροντες ἀλλήλων λόγοι 144,17 sim.
47,8 108,4 cf. s. διαφέρων
εἰπεῖν cf. φέρε.
εἰπερ cf. ἄρα
εἰς. ἐν τε καὶ συνεχές 62,2 (coni. συνεχῆς)
157,23 158,4 (τῷ γένει) 140,19 (κατ'
ἀριθμόν) 64,4. 5 140,13. 20. 22 al. (κατ'
ἐνέργειαν) 140,20. 21 cf. ὁ αὐτός
εἰσαγγέλλειν 12,18
εἰσάγειν 63,18
εἰσιέναι (εἰς τὴν δψιν) 58,1
ἐκ. ψή δη ἐγρήσατο ἐκ τοῦ παραδείγματος,
ἔστι 134,1

- Έκαστος.** αἱ αἰσθῆσεις ἐν τοῖς ἴδοις ἔκάστη
αἰσθῆτοις δληθεύει 84,9 τὰ καθ' ἔκαστα
11,24 cf. δμοίως οὐτος
ἔκάτερος 6,3 7,23 27,1. 2 30,14. 15 54,5
55,25 64,18. 21 67,2 81,26 92,27 93,4
95,5 152,20 ἔκατέρων (e coni. ἔκατέρας)
τῶν ὑπερβολῶν 27,2
ἔκδέχεσθαι (ἡδονάς) 97,9
ἔκεινως 63,2 123,24
ἔκκρινεν pass. 29,3 107,11
ἔκκριτις 68,10. 11 76,18
ἔκλαμψάνειν (τὴν διάνοιαν) 149,5
ἔκλινειν pass. (τὰ ζῷα) 108,24 (τὸν τόνον)
126,20
ἔκπεμπειν 59,3 τὸν ἔκπεμποντας τι σῶμα
(= ἔκπεμπεσθαι λέγοντας cf. 31,22) 31,19
pass. 28,7 sqq.
ἔκπίπτειν τινός 119,21 (τὴν αἰσθησιν) 147,
19 not.
ἔκπνοή 6,24
ἔκτιθέναι med. 6,4 7,13 53,15 81,4 (δόξαν)
55,13 56,8 61,7 67,18. 19
ἔκτρέπειν pass. τινός 28,27
ἔκφρειν (θηλυκῶς) 151,2
ἔκφεύγειν (τὴν δύνην) 53,21 (τὴν αἰσθησιν)
110,25
ἔκχειν pass. 29,11
ἔκχυσις. ἀκτίνων ἔκχυσιν τε καὶ τάσιν 30,2
ἔλαια 70,1. 12
ἔλαιον 69,30 71,5 91,6 sqq.
ἔλάττων 28,22 31,3 33,18 al. ἔλαττον
46,8 οὐκ ἔλαττον 26,15 οὐδὲν ἔλ. 48,
19 ἔλάχιστον 64,4 sqq. cf. αἰσθητόν —
ἔλάχιστα διαφανής 45,25 46,6
ἔλαντειν. δ χρυσός . . . ἔλαντεται μᾶλλον
91,18
ἔλέγχειν 158,26
ἔλατειν 69,12. 14 80,3 pass. 68,1. 3 69,13. 16
ἔμπαλιν 143,24 144,15 (χρῆσθαι) 171,6
καὶ ἔμπαλιν 73,5 143,25
ἔμπειρα 11,25
ἔμπεριλαμβάνειν 35,27
ἔμπιπλάναι (φωτός) 46,10
ἔμπιπτειν (de Democriti εἰδώλοις) 56,21
57,11 83,12 (τοῖς δρθαλμοῖς) 24,20 60,
16 (τῇ κόρῃ) 62,1. 3 (τῇ δύνῃ) 31,28
56,13 57,21. 22 58,8
ἔμποδίζειν 8,1 c. acc. 137,11 dat. 136,7
(ἔμποδίσει) 57,8
ἔμπροσθεν 127,25 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν 58,
24 155,22 156,6 161,8
ἔμπτωσις 83,4 (εἰδώλων) 60,5. 6 146,23
ἔμφαίνειν pass. 25,13 ἐν 24,16 (ἐπὶ τῶν
κατόπτρων) 168,5 σῶμα ἀπλῶς λέγων
αὐτός, ως ἔμφατινομένης τῆς στερεότητος
ἐν τῷ σώματι 48,18
ἔμφανής v. διαφανής
ἔμφασις 20,10. 11 Democriti 24,15 sqq.
cf. διαφάνεια
ἔμψυχος 8,8 (dist. ζῷον) 2,8 3,21
ἔμψυξις 100,2. 12
ἔν instrumentale cf. λότειν — (opp. διά) 13,18
ἔναντιος 143,12 sqq. c. dat. saepere, τούτου
ἔναντιον corruptum 77,22 (coni. ἄκρος)
81,5 τὰ ἔναντια ὑπὸ τῶν ἔναντιων πάσχειν
73,4 72,20 τὸ ἐν. τῷ ἐν. ὅλῃ 40,10 ἐξ
ἔναντιας 30,18
ἔναντιότητης 73,11. 12 86,17 τῶν ἀπτῶν
ἔναντιοτήτων 78,3
ἔναντιώσις 45,3 66,3 73,21 86,6 sqq. 114,
4.7.8 115,17 137,7 143,22 (ἀπτή, ἀπταί)
56,23 78,5 83,15 110,2
ἔναποπλόνειν 74,1. 5. 9. 10 pass. 66,23
74,3. 75,21 88,14 89,14. 18 94,12. 18
ἔνάργεια 71,24
ἔναργής 55,19 67,3 101,9 156,9 157,3. 14
169,5 ως ἔναργες λαμβάνειν 2,19 51,21
67,12 169,10 cf. 168,17 λαμβάνει τινὰ
καὶ τίθησιν ως ἔναργη 136,6 ἔναργες καὶ
όμολογούμενον ἔστι 168,28 τὸ ἔναργες
55,20 cf. γνώριμος — ἔναργως ἔδειξεν
136,14
ἔναρμόζειν intr. 24,5
ἔνδεισα 109,14
ἔνδεικνυσθαι 32,4 43,19 146,6
ἔνδειν τινί τινος 34,6
ἔνδεχεσθαι iieri posse 117,21 139,23 145,
2. 16 147,4 157,14
ἔνδοθεν 30,25
ἔνδον 80,3. 19 (saerius ἐντός)
ἔνδοξος. δι' ἔνδέξων 157,2
ἔνειναι c. inf. 114,13 122,15
ἔνεσις 13,24 sqq.
ἔνέργεια 8,24 14,8. 13 60,11. 12 75,9. 18.
19 77,1 125,25 sqq. 139,16 140,9. 12. 17
141,4. 6 161,1 def. 4,5 (opp. δυνάμεις) 37,
14 162,6 (αἰσθησεως) 1,11 8,28 al. (coni.
αἰσθησις) 159,16 (ἡ κατὰ τὰς αἰσθησεις
vel τὰ αἰσθητήρα) 125,19. 26 165,7. 10.
16 2,21 cf. ψυχικός (opp. ἀργία) 7,21
— ἐνεργείᾳ 38,2 41,26 al. (opp. δυνάμεις)
75,7 sqq. 116,18 117,11. 13. 15 118,7. 8.

20 120,6 121,19. 21 132,3. 11 ἐνεργείᾳ
 τε καὶ τῇ αὐτοῦ φύσει 165,4 κατ' ἐνέρ-
 γειαν 25,18 68,6 75,8. 16 118,16 (ορρ.
 κατὰ δύναμιν) 140,18 (ορρ. δυνάμει) 37,
 17 sqq. 140,15 cf. αἰσθησις διαφανές
 ἐνεργεῖν 8,1 75,14. 15 159,10. 11 161,17
 167,9 περὶ 120,10 (ἐνεργείας) 140,17
 160,3. 7 161,1 ἐνεργοῦντες καὶ αἰσθανό-
 μενοι 148,14 pass. 14,14
 ἐνίεναι. τῆς τροφῆς τῆς ἐνεθείσης 80,3
 ἐνιοι. ἐπ' ἐνίων 95,23 126,8
 ἐνίοτε 156,4. 8
 ἐνίστασθαι πρός 27,23 69,11
 ἐννοια 11,5. 10. 20 12,2
 ἐνοῦν pass. 64,24 ε coni. 119,25
 ἐνοχλεῖν 23,17
 ἐντελέχεια (ψυχή) 2,15 166,17 (φῶς) 42,
 25 cf. εἶδος
 ἐντυγχάνειν (τοῖς γενστοῖς) 135,2
 ἐνυγρος 76,9
 ἐνυπάρχειν 70,2 76,18. 20 99,6. 8 119,2
 ἐξαεροῦν pass. 76,18
 ἐξαίφνης 36,24
 ἐξαναγκάζειν pass. 112,23
 ἐξαρκεῖν. ἐξήρκει c. acc. c. inf. 84,3
 ἐξασθενεῖν 23,2
 ἐξετάζειν 162,7 pass. 146,24. 25
 ἐξέτασις 11,21
 ἐξηγεῖσθαι 43,4 82,12. 17 157,5. 17
 ἐξηγητικός 74,10 151,15
 ἐξῆς 4,17 6,4 al. τῷ ἐξῆς 16,17. διὰ τῶν
 ἐξῆς 49,22
 ἐξικμάζειν pass. 91,6. 7. 8
 ἐξίς 8,2 145,24 (ορρ. στέρησις) 142,15. 16.
 23. 29 145,7. 8. 24
 ἐξιστάναι. ἐκστάναι 19,6
 ἐξογή plur. 58,13. 14
 ἐξυγραίνειν pass. 76,15. 17
 ἔξω. εἰς τὸ ἔξω 23,14. 17
 ξοικε 132,22 172,28
 ἐπαγγέλλεσθαι c. inf. aor. 7,14
 ἐπάλειψις (coni. ἐπιπρόσθησις) 63,5
 ἐπανιέναι 27,21 156,23 161,26
 ἐπανιστάναι 108,25 pass. 108,24
 ἐπάνοδος 17,16 19,24
 ἐπανορθοῦν 49,13
 ἐπάνω. ἐν τοῖς ἐπάνω 156,12. 16
 ἐπεγείρειν 101,20
 ἐπει initio enuntiati nam 25,20 27,4 cf. μή
 ἐπειδή 2,20 7,14 8,28 al.
 ἐπέκεινα 29,6 169,26 sqq. 172,23

ἐπέργεται (ἡ ὄψις) 116,23
 ἐπεσθαι (τοῖς γυμοῖς) 95,13 cf. 104,13 (τῇ
 ὁσφῆσει) 90,11 (τῇ θεωρίᾳ) 5,1 εἰ τις
 ἔποιτο τοῖς εἰρημένοις 39,13 ἔκεινω δ φίλον
 ἔκεινω 94,22 ἰδίως ἐπόμενον 60,13 ἔχει
 ἐπόμενον 8,19 ἐπόμενον είναι 3,18 lo-
 gico 59,23 62,9 110,26 137,26 139,17
 149,2 153,11 161,18 cf. ἀποκον
 ἐπι. (ἀήρ) ἐπὶ μεζονος ὅγκου (v. adnot.)
 105,23 ἐπὶ τυνος σαρεψ coniungitur cum
 verbis dicendi — cf. ἀληθές, τάδε
 ἐπιβουλή 10,21
 ἐπιγράφειν 2,3
 ἐπιγραφή (βιβλίου) 2,1
 ἐπιδήλως 33,18
 ἐπιέναι. ἐπεισι (ἡ ὄψις) 156,13 ε coni.
 118,12
 ἐπιζητήσαι ἀν τις 85,13 171,19
 ἐπικάλυμμα ε coni. 102,12
 ἐπικαλύπτειν (ορρ. ἀποκ.) pass. 102,5
 ἐπικείσθαι 18,16
 ἐπικουρεῖν 102,23
 ἐπικουρία 98,18 100,10 109,12
 ἐπικρίνειν 141,14. 19 142,13
 ἐπίμηχανασθαι 98,22
 ἐπιμηνασθηναι 79,16
 ἐπιμύειν 17,14 18,2. 6 28,23 29,1. 3
 ἐπίνοια (ἀριθμοῦ) 11,9 12,26 τῇ ἐπινοίᾳ
 χωριζόμενα τῶν παθῶν λαμβάνεσθαι 111,18
 ἐπιπολάζειν 71,5
 ἐπιπόλαιος (coni. φευδής) 69,11
 ἐπιπολῆς τὸ ἐπ. γρῦμα (Ar.) 60,20 62,
 20 cf. βάθος
 ἐπιπρόσθειν 65,18
 ἐπιπρόσθησις 61,9 62,12 ἀλλου ἀλλω
 63,5 cf. not. 65,16
 ἐπιρρεῖν 98,21
 ἐπισκοπεῖν. ἐπισκέψασθαι 6,26 ὕστερον
 ἐπισκεπτέον 65,24
 ἐπισκοτεῖν τιν 18,14 137,18
 ἐπιστήμη 12,11 75,13 sqq. 159,21 sqq. τὰ
 κατὰ τὰς ἐπ. 12,5 (coni. θεωρίᾳ) 13,11
 ἐπιστρέψεσθαι εἰς anīmadreterere 57,18
 ἐπίτασις (ορρ. ἀνεσις) 53,3
 ἐπιτέμνειν. ἐπιτετμημένως 150,18
 ἐπιτήδειος 101,23
 ἐπιτηδειότης 44,26 68,15. 28
 ἐπιτιθέναι pass. 55,23 57,14 65,16 not.
 83,20 (ορρ. ὑποτιθέναι) 56,5
 ἐπιφάνεια 44,11 sqq. (ποσόν) 49,16 (πέρας
 τοῦ σώματος) 49,12. 14 cf. σώμα

- ἐπιφέρειν *addere* 5,9.11 15,12 61,1 62,11.
 26 85,12 89,10 93,4 94,11 101,13 111,
 11 113,1 139,1 141,8 145,1 155,2 160,1
 162,3 163,3 164,2 (τὴν αἰτίαν) 9,19
 163,5 τὸ ἐπιφερόμενον 22,5 τὸ ἐπενεγθέν
 25,9
- ἐπιχειρεῖν *argumentari* 114,14 146,3 ἄλλως
 39,16 ἀπό 127,8.12 161,14 εἰς 136,5
 (ἐνδέξεις) 157,1 πρός 40,3 104,24
- ἐπιχείρησις 86,7 108,6.9 139,11.13 143,
 10 148,25
- ἐπομβρία. ταῖς ἐπομβρίαις 76,3 ἐν ταῖς
 ἑπ. 76,12
- ἐπος plur. 23,8.10 24,3 97,3
- ἐργασθέντα πῶς 46,20
- ἐρυθρόν 143,21 144,9.15
- ἐρωτᾶν 172,29 τὸν . . . λόγον ἐρωτώμενον
 172,28
- ἴστε 118,8 125,5.9.10
- ἴσχατα def. 113,25 sqq. 138,13 sqq. ἔσχα-
 τόν τι 44,12 49,6 (ορρ. πρῶτον) 168,
 30 sqq. cf. αἰσθητήριον αἰσθητές δρατόν
 πέρας
- ἴτερογενῆς 137,10
- ἴτερος. τινός 166,14 cf. 41,20 ἴτέρῳ δὲ
 καὶ ἴτέρῳ τῆς ψυχῆς 157,16 cf. εἰδός —
 θάτερον 64,20 τὸ ἴτερον ibid.
- ἴτι adnectens 28,23 saepe ίτι δὲ 1,14 7,22
 8,27 al. ίτι τε 84,2 not.
- εὐ. τοῦ εὖ (ορρ. τοῦ ἀναγκαίου) 10,28
- εὐαίσθητος 98,17
- εὐδιάπνευστος 26,17
- εὐήθης 31,8
- εὐθρυπτός 71,8
- εὐθὺς 125,17 c. dat. 110,13 123,6.10 124,
 15 125,25 126,9 133,5 134,12
- εὐθύνεις adv. 41,5 135,21 156,2.10 ἐπ' εὐθείας
 19,17 25,23 28,28 30, 14. 15 41,6
- εὐκίνητος 30,26
- εὐκρατός 109,10
- εὐλογον vel εὐλ. έστι 30,24 31,3.21 58,23
 72,18 73,31 76,12 104,26 107,5 118,3
 124,1.7.17.22 161,8 regit acc. c. inf.
 sed in altero membro δι 59,15 τὰ λεγό-
 μενα εὐλ. 18,17 εὐλογώτερον ἦν 22,23
 23,2 εὐλόγως 2,12.19 9,21 43,12.21
 72,4 75,23 77,1 95,10 104,6 105,15 131,
 13 132,23 135,5 sqq.
- εὐδριστος 64,25 cf. adnot.
- εὐπαθής 22,11 28,27 31,28
- εὐπορία (τροφῆς) 10,23
- εὐρίπιστος 26,21
- εὐρίσκειν 172,30 c. acc. part. 46,7 pass.
 107,13 154,11 c. part. 147,10
- εὖποληπτέρον Arist. expl. 26,20 cf. 36,1
- εὐφθαρτός 28,26
- εὐφύλακτος 71,8 εὐφυλακτέρον (Arist.,
 var. εὐφυλακτικώτερον) 26,16 cf. 36,1.2
- εὐώδης 99,1 sqq. 165,27 εὐώδες 83,8.19
 not. 130,10 163,22
- εὐώδια 93,18 99,3 102,22 109,9
- ἔφαρμότειν intr. 170,18.14 171,1 172,18
- ἔφεξῆς 6,2 53,2.14 71,16 117,19 165,22
- ἔφιστάναι τινί 26,5
- ἔχειν (αἰσθησιν) 150,7 ἔχει τε καὶ δέχεται
 45,5 52,2 ἔχον εἴδει οὐκέτι γινόμενον
 132,4 πλέον ἔχει 61,3 ἔχων δεδειγμένον
 58,24 ἔχει κείμενον 137,11 eodem sensu
 simplex ἔχων 8,18 περὶ 163,10 πῶς
 ἐπὶ τῆς δψεως ἔχει 130,2 ὡς εἶχεν ἐπὶ
 132,16 simil. 52,12 124,1 125,24 126,8
 134,24 149,25 153,3 154,8.9 159,24
 δμοίως ἔχειν καὶ ἐπὶ 117,12 al. ἔχει
 suppl. δμοίως καὶ ἐπὶ 125,26 141,23 εἰ
 καὶ ἐπὶ τῆς δψεως οὖτας (sc. ἔχει) 123,
 12 cf. 37,7 δμοίως ἔχει καὶ περὶ 116,25
 οὐ γάρ δμοίως ἔχει 132,20
 cf. 54,17 134,19 145,6 οὐχ οὖτας δὲ
 ἔχοντος 36,19 οὖτας δὲ ἔχοντων 171,14
 τούτων δὲ οὖτας ἔχοντων 169,23
- ἔψειν pass. 70,3.4 71,3.11 75,26
- ἔψησις 70,5 89,26
- ἔως τινός 31,20 εἰς τὸν 125,7
- Zηλωτός 12,3
- ζητεῖν 53,2.14 109,23 117,19 135,26 153,
 23 157,1.13 162,22 pass. 113,16 123,
 12 124,3 ἢν τὸ ζητούμενον 156,25 159,
 13 ζητητέον 29,20 ζητεῖν c. inf. 14,19
- ζήτησις 11,22 14,4
- ζωή 5,5 6,24 al. cf. ζῶν
- ζῶν (dist. ζωὴν ἔχοντα) 2,12 5,8 6,1.23
 7,12 (dist. ψυχὴν ἔχοντα) 3,5. 19 sqq.
- *H solutionem problematis adnectit 32,13
 85,14 al. aliam interpretationem adnectit
 51,5 94,18 118,23 153,21 156,16 171,
 23 al.

- ήγεμονικόν 167,6
 ήδη logice 10,27 13,8 al.
 ήδύς. τῶν καθ' αὐτάς ήδειῶν διμῶν 102,
 26 ταῖς ἀπλῶς ήδείαις διμάταις 102,28
 (coni. προσηγῆς) 54,9 (opp. ἀγδῆς) 96,
 8 sqq. (opp. λυπηρός) 102,18 τὸ ήδύ
 καὶ τὸ λυπηρόν 9,23 95,13,25 96,6,12
 97,15,22,23 98,4,9 102,21 106,13,15
 τὸ ήδύ καὶ λυπηρόν (om. articulo) 97,25
 104,3 106,17 τὸ ήδύ τε καὶ ἀγδές 104,15
 ἡλίκος 155,25 sqq.
 ήλιος 156,3. 7,15 de eius colore 55,22
 ήμισθλίος 54,6
 ήμισυς 124,10,12
 ήμεμεῖν 16,14,19 17,2,12,13
 ήμυχάζειν 8,1
 ήτοι φάσις ητοι φως 45,14 ητοι . . . η
 15,5 30,22 35,26 57,17 78,25 91,7 97,
 15 106,7 107,12 164,10 172,3,4,5 not.
 (raro η . . . η)
 ήττον. ἀπὸ τοῦ ήττον ἔδειξεν 161,14 cf.
 μᾶλλον — ηκιστα διαφανής 46,13
 ήγος 146,20
- Θάλασσα 90,27
 Θάλπειν 27,14
 θέα 11,22
 θέατρον 58,6
 θείον 46,3
 θερμαῖνειν 52,23 69,7 98,24 130,14 134,
 13 pass. 69,19 71,2,3,10,11 130,15
 134,14
 θερμός. τὸ θερμόν 21,20 (opp. ψυχρόν)
 40,9 72,23 sqq. θερμά ψυχρά 83,17 cf.
 6,12
 θερμότης 69,7,8 72,10 73,15 sqq. 74,24.
 26,27 76,28 88,14 89,19 95,5 99,6
 109,10,16 plur. 109,25 137,6 (opp. vel
 coni. ψυχρότης) 44,23 78,12 109,16,25
 137,6 cf. σύμφυτος
 θέρος 67,8 τοῦ θέρους 76,1 θέρους 76,5
 ἐν τῷ θέρει 76,8
 θέσις 127,9 sqq. (coni. σχέσις) 50,19 (coni.
 διάστημα) 128,1 (ἢ παρ' ἄλληλα) 65,16
 ποιά 127,9,12,24
 θεωρεῖν 112,11
 θεώρημα 161,1
 θεωρητικός (φρόνησις) 12,7
 θεωρία 6,2,7 (περὶ) 2,4 4,9 5,1,16 6,13
 11,8 14,9 αἰσθησιν τῶν ἐν θ. 14,4 (opp.
 πρᾶξις) 11,4 12,4 (coni. ἐπιστήμη) 13,11
 (φυσική) 7,1 (τῶν λατρικῶν) 7,2
 θηλυκῶς ἔκφέρειν 151,1 σχηματίζειν 152,6
 θρεπτικός (χυμός, coni. τρόφιμος) 96,4
 τὰ θρεπτικά 105,4 (δύναμις) 3,14 9,25.
 27 (ψυχή) 3,20 78,10 τὸ θρεπτικόν
 9,28 10,1,7 sqq.
 θρέψις 107,23
 θρύπτεσθαι 66,13
 θρύψις 66,15
 θυμιτῶν pass. 38,6 93,20 103,13 130,13
 θύραθεν 100,10
- λατρική 7,3
 λατρός plur. 7,1 107,4
 λίθος 52,5 99,16,17 100,6 130,17 159,15.
 17 αἱ λίθοι 2,14 τὰς λίθους (λίθας Μ)
 4,11 sed λίθαι 2,11 τὰς λίθας (λίθους Β)
 4,14 (—ους Β 5,14) 5,14 98,12 106,24
 λίθαι 97,24 (opp. κοινός) 2,9 sqq. 4,2 sqq.
 5,14 (ἐνέργεια) 2,14 4,11,14 5,14 (φύσις)
 97,24 cf. αἰσθητός — λίθαις 79,13 λίθαις
 ἐπόμενον 60,13 cf. διαφανής — λίθαις 3,9.
 10 (opp. κοινῶς καὶ καθόλου) 1,4 κατ'
 λίθαις 53,21 119,23 120,3 162,24 166,10
 λιθώς 29,3
 λικάνος 18,4 26,25 28,21 142,20
 λίνα 34,11 57,9 al.
 λίς 91,17 (σῆψις) 91,16
 λισάζειν intr. 56,1 pass. 64,19
 λιστόπευρος (τρίγωνον) 161,3
 λίσος. λίσα 127,15 sqq. λίσον ἐστὶ τῷ 20,7
 25,8 35,15 75,12 sim. 4,2 61,24 69,20
 75,12,17 139,19 151,8 157,21 λίσως
 25,28 134,5
 λισσοθενής 30,20
 λισσοσελής (τρίγωνον) 161,2
 λισταχῶς 30,4,28
 λισταταις ἡ τομή 110,4
 λιστορεῖν 4,13 130,3 pass. 72,3
 λιστορία (coni. διαίρεσις) 4,14 cf. μάθησις
 λισχεῖν 45,19 70,1,5
- Καθαρός (coni. εἰλικρινής) 67,13
 καθείργειν 23,15
 καθήκειν (πόροι) 41,5

- καθίστασθαι (ἐν μέσῳ) 64,23 137,1
 καθό 45,5 48,1,3 73,6 78,4,6. 20 82,23
 88,18 sqq. 90,19 103,14 107,3 165,8,9
 sequitur κατὰ τοῦτο 48,12 73,11 89,9
 (ομ. ἔστι) τῶν σώματων, καθὸ σώματα
 44,10 sim. 44,19 49,1 sqq. 51,24 73,10.
 23 77,5 78,19 86,1 98,5,6
 καθόλου 3,11 11,27 27,23 40,9 41,9 56,
 18 71,27 72,13 77,15,19 86,21 98,9
 137,9 (coni. κοινῶς) 3,9 cf. θάρ — οἱ
 καθόλου λόγοι 41,10 τὸ κ. 112,12
 καθομίλειν pass. 25,19
 καθόσον cf. δόσος
 καθότι 26,12
 καίτοι 156,5 171,7 119,1 κ. γε 70,4 c.
 part. 37,15 80,10 82,23 90,25 144,4
 καίτοι σύνθετον 144,18
 καλεῖν. καλούμενος 66,17
 καπνώδης 40,10 92,17 sqq.
 κάρυα 69,18
 κατά τὰ κατὰ τοῦ διατος 31,1 93,9 cf.
 αὐτὸς μέρος μικρὸς μέριον — κατά τι
 149,16 periphrasei genetivi inservit ἡ
 κατὰ τὰ χρώματα διαφορὰ 53,16 al. cf.
 αἰσθήσις ἐνέργεια
 κατακαίειν. ἀπὸ ἤηρῶν καὶ κατακεκαυ-
 μένων 76,10
 καταλαμβάνειν de oculo 17,20 19,1,9
 καταλείπειν 79,20 sqq. (ὅ καταλειπόμενος)
 10,13 19,16 20,1 33,18 118,17 152,1.
 10,21 153,14
 κατάλληλος 83,25 καταλληλότερον καὶ
 σαφέστερον ἀν ἡ λέξις ἔχοι 145,21 ἐστιν
 καταλληλότερά (καταλληλότερον fort. recte
 ΑΡα) καὶ φανερώτερον ἔχουσα ἡ γραφή
 101,5
 καταμετρεῖν 115,21.22.23.24 pass. 115,20
 καταναλῆσαι 28,21
 καταριθμεῖν 81,14 ἐν 81,16 med. 6,6
 κατασκευάζειν 132,18 136,6 139,18 141,6
 146,3. 29 ἐκ 148,1
 κατάστημα 109,8
 καταφέρειν pass. 7,28 90,14 ἐπὶ τὸ λέγειν
 16,7
 καταψύχειν. καταψυχθεῖσα 7,27
 κατεργάζεσθαι. κατειργασμέναι pass. 99,2
 κατεργασία 107,23
 κατέχειν (τόπον, τὸν τόπον) 29,13. 25 30,1
 κατηγορεῖν τινος 44,4 149,23 κατὰ 89,11
 114,15 149,22 ἐπὶ 64,14
 κατισχύειν 64,20
- κάτοπτρον 20,9,11 58,13 168,5
 κάτω. εἰς τὸ κάτω 7,27 31,1
 κάτωθεν 127,26
 καῦμα 76,8
 κέγγρος 64,8 116,21 sqq. 117,24.25 155,24
 κεῖσθαι 127,11 κεῖται c. inf. 151,23 152,6
 154,3 τὸ ὅμα ἔκειτο εἶναι ἵσον τῷ 157,
 21 κεῖται ἡ ὁμηρ γίνεσθαι 105,12 ἐν
 ῷ τις ἔκειτο αἰσθάνεσθαι 154,1 αἰσθήσις
 εἴη κείμενη γίνεσθαι 164,19 κείσθω τοῦτο
 καὶ μεντά 43,10 κεῖται δι τι 96,5 139,7
 εἰ εἴη κείμενον τὸ 146,14 τὰ κείμενα
 139,1 145,1
- κενόν 29,13 κενῶς λέγεται 21,18
 κέντρον 165,20 (τὸ ἐν τῷ κύκλῳ) 165,18
 κεραννύναι (cf. κιρνάναι) κεκρᾶσθαι 91,26
 (dist. μερικῶν) 64,14 (coni. μεμ.) 91,18
 136,14 144,3 (coni. συγκείμενα) 136,
 20
- κέρας δὲ καὶ τὸ χελώνιον διαφανῆ ἀργασθέντα
 πως γίνεται 46,19
- κεράτιον ε coni. 103,13
- κινεῖν (coni. ἀλλοιοῦν) 75,6 κινεῖσθαι κινή-
 σεις 143,15 (τὴν αἰσθήσιν) 110,11. 14
 119,24. 25 120,4. 20. 24 126,5 131,14
 146,8 (τὴν δσφρησιν) 168,20 sim. al.
 (τὴν δύνιν) 53,25 (τὸ πάθος) 135,10
 sim. al.
- κίνησις. πᾶσα κίνησις ἐν χρόνῳ 30,2 (ψό-
 φου) 11,18 (coni. πάθος cf. s. πάθος)
 135,9 (coni. φορά) 131,14 (coni. τρῆψις)
 52,21 ἡ ἄνω κ. 30,26
- κινητικός 35,7,11 45,17 59,7 75,10 78,
 21 110,8,16 (coni. μεταβλητικός) 10,17
 cf. ποιητικός
- κιρναμένων 138,9
- κοιλία 108,11 sqq.
- κοιμᾶσθαι 148,15
- κοινός (ὄρος) 172,11 cf. ίδιος αἰσθητός —
 τὰ κοινά 112,5,7 τῶν μηδὲν ἔχοντων
 κοινόν 167,18 κοινῶς cf. καθόλου —
 κοινότερον κέχρηται τῷ δνόματι 25,18
 cf. 8,6 ἀπὸ κοινοῦ εἰρηται 101,4
- κοινωνεῖν 45,10 46,4 89,1 91,10 94,6
 105,2,5
- κοινωνία 137,22
- κονιορτός 46,18
- κόπρος 108,1
- κορεννύναι. κεκορεσμένων 96,9
- κόρη 17,8 18,14.21 19,8 23,17 24,1.16.21
 27,7.12 58,2.10 59,11 60,4 cf. ἀμπέπτειν

- κορυφή cf. βάσις
 κόσμος (καὶ τὰ ἐν αὐτῷ) 11,7
 κοῦφος 79,9 cf. βαρύς
 κουφότης plur. (opp. βάρη) 109,25
 κρᾶσις 55,7 65,1
 κρατεῖν pass. 52,24
 κρήνη cf. πηγή
 κρίνειν 111,20 sqq. 165,9 167,1.19 τὰς
 διαφοράς 36,17 163,14.15 164,13 de
 sensu 58,2 141,16.22 142,5 sqq. ἡ κρί-
 νουσα αἰσθησις 141,11 sqq. 142,10
 κρίσις 142,24 167,22 sqq. (opp. πάθος)
 167,24
 κριτήρια 111,26
 κριτικός 9,11 85,14 86,2 142,3
 κρούειν (δργανον) pass. 146,19
 κύαθος 118,1
 κυβερνητική 7,5
 κύβος 86,1
 κύκλος 86,19 sqq. 165,18 τῇ κύκλῳ κινήσει
 86,21
 κυκλοτερής 24,1
 κύριος (δέξα) 63,6 κυρίως 4,5 107,6 κυ-
 ρίως λέγεσθαι 45,12 64,14 105,18 cf.
 ἀπλῶς πρώτως — κυριώτατα καὶ μάλιστα
 47,13
 κωλύειν 66,14 136,12 158,25 οὐδὲν κι-
 λύει 126,3 133,17 sim. 63,7
 κωμικός 97,2
 κῶνος 28,4.5.6 29,12.21 sqq.
- Λαγωῶν 18,12
 λαμβάνειν 111,19 149,16 sqq. 151,2 154,11
 155,12 157,24 165,12 sqq. 168,6 169,13.
 15 170,4 sqq. (δέξαν) 11,27 τὸ c. inf.
 44,8 71,9 124,17 140,20 144,22 160,22
 c. acc. c. inf. 35,25 43,17 71,18 111,3
 164,20 δὲ 47,22 51,19 70,24 116,17
 133,14 163,18 (coni. ὑποτίθεσθαι) 4,21
 τοῖς πρώτοις ληφθεῖσιν 137,26 λαβῶν ὡς
 φανερῶς οὖτως ἔχοντα 95,2 cf. γνώριμος
 ἐναργῆς — λαμβάνειν de oculo 58,12 sqq.
 αὐτῆς καθ' αὐτὴν λαμβανομένης 136,17
 sim. 119,17 165,3 (coni. χωρισθῆ) 117,
 16 (ἀνάπαλιν) 56,1
 λαμπρός (coni. πυρώδης) 52,16 §
 λανθάνειν (τὴν αἰσθησιν) 120,15.17 αὐτὸν
 ἐκευτὸν δὲ 147,26 λήσεται τις αὐτὸν, δὲ
 148,6 sim. 148,14.16
- λέγειν πᾶρα 45,12 ταύτην (sc. τὴν αἰσθη-
 τικὴν ψυχὴν) ἐν τῇ καρδίᾳ λέγει 40,28
 λέγω δὲ (var. δή) 111,17 λέγω δή (var.
 δέ) 47,25 ἔστι δὲ 8 λέγει 5,13 131,21
 134,21 139,21 144,2 165,24 sim. 25,4
 150,18 158,22 167,8 ἔστιν οὖν τὸ λεγό-
 μενον 42,10 sim. 10,6 52,8 61,7 94,18
 118,23 146,7
 λεῖος 58,12 83,25.26 91,18 (opp. τραχία)
 83,16 τὸ λεῖον varia significat 84,17
 (coni. περιφερής) 85,7
 λειτήτης 17,8 plur. (opp. τραχύτητες) 83,
 7.10
 λείπειν deesse 74,8 77,25 λείπεται c. acc.
 c. inf. 138,7
 λέξις 10,2 21,3 82,13.17 145,21 151,22
 152,6 158,22 159,18 161,21 cf. ἀκόλουθος
 λεπτός 28,22 sqq. 57,10 sqq. (opp. πυκνός)
 50,27 (coni. ἀσθενής) 58,15 (coni. εὐ-
 παθής) 22,10 (ἀήρ) 108,4 τοῦ πυρὸς τὸ
 λεπτότατον (i. e. φῶς) 23,14.17
 λεπτότης 23,21 26,22 28,22 71,5.11 (coni.
 διληπτός) 98,17
 λευκός 54,3 sqq. 143,4.6 144,14 145,12 sqq.
 149,19 156,18 (χρῶμα) 52,19 eius origo
 53,12 sqq. τοῦ τε λ. καὶ τοῦ μ. 53,14
 cf. 18 56,9 al. τοῦ λ. τε καὶ μ. 53,17
 55,11 sqq. cf. 54,16 τὸ λευκόν καὶ τὸ
 μέλαν 142,17 cf. 142,3.14 (i. q. μά-
 λιστα δρατόν) 77,13 (coni. ἀφρώδης) 52,
 21 cf. διαφανής
 λέων 18,12
 λήθη plur. 8,4
 ληπτικός 9,12 not.
 λῆψις τῇ τῶν εἰδῶν τῶν αἰσθητῶν λῆψει
 37,21 (v. adnot.)
 λίαν 119,10
 λίθος (διαφανεῖς) 44,1 cf. 27,1
 λιπαρότης ε coni. 79,6
 λογικός 13,2.6 (δεῖξις) 171,12
 λόγος oratio def. 12,14 13,9 cf. φωνή — αἴτιος
 τῶν μαθήσεων 13,8 ratio 144,13.18 (μί-
 ζεως) 65,14 56,2 musici 54,12 sqq. τῷ
 λόγῳ (opp. κατὰ τὸ ὑποκείμενον) 55,5 κατὰ
 τὸν λόγον καὶ τὴν δύναμιν 167,3 κατὰ τὸν
 λόγον μέντοι καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὸ τί
 ἡν εἶναι (opp. κατὰ τὸ ὑποκείμενον)
 166,18 sim. 166,11 167,1 cf. ἀριθμός —
 ὑπὸ τὸν τοῦ χρώματος λόγον 52,2 τὰ ἐν
 λόγῳ τινί 54,8 ἐν λόγῳ τῆς ὑπεροχῆς 54,10
 δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ (περί) 54,7

131,19 cf. 155,10 κατὰ τὸν αὐτὸν λ.
40,19
λοιμώδης (κατάστημα) 109,8 ἐν ταῖς λοι-
μώδεσιν (sc. νόσοις?) 99,14
λύειν 17,3 pass. 76,17,21 ε coni. 95,9
λύεσθαι τὴν συνέχειαν 30,10] (τὴν ἀποίλαν,
τὰ ἀπορύμενα sīm.) 114,23,24 112,20
113,2,12 162,16 λύοιτο δ' ἀν ἐν 147,2
λυμαντικός 23,16
λυπήρδες cf. ήδος
λύσις (ἀποίλας, τοῦ ἀπορουμένου) 113,9 sqq.
130,3,5.10 146,6.28 165,21 168,6
λυτικός 16,8
λόγχος 33,16
λυχνοῦγος 23,11

Μάδημα. ὡς δοκεῖ τοῖς ἀπὸ τῶν μαθημά-
των 25,20
μαθηματικός (σῶμα) 111,15.16.17 μαθη-
ματικό 28,2,12
μάθησις 14,5 plur. 13,8 (coni. ἴστορ(α) 12,12
μάλα. μᾶλλον . . . δευτέρως δὲ 46,5 τὸ
μᾶλλον ἢ ἡττον εἶναι 53,6 ἀπὸ τοῦ μᾶλλον
ἐπιχειρῶν 161,14 τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἡττον
μίξει τοῦ ἐναντίου 45,26 argumentari
κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον 108,6 139,
13 μάλιστά τε καὶ πρῶτον 43,13 cf. κυρι-
ώτατα — καὶ εἰ μάλιστα 167,10 εἰ καὶ
διπλαὶ μάλιστα 73,24 171,16
μαλακός cf. σκληρός
μαλακότης plur. (opp. σκληρότητες) 110,1
μαλακτός 46,21
μαντηῖς 44,23
μαρτυρεῖν 91,19
μαρτύριον 71,21 72,15
μάτην 30,25
μέγας (coni. μικρόν) 45,1 μέγιστον cf. ἀν-
επαίσθητον ἀναίσθητον
μέγεθος (coni. σχῆμα) 11,14 58,2 83,6.9
84,11 sqq. (φόρου) 11,17 cf. ἀναίσθητος
μειοῦν pass. 152,22 cf. αἴστειν
μείωσις cf. αἴσησις
μέλας 54,3 (χρῶμα) 58,13 τὸ μέλαν 77,
13 143,6,8 144,15 145,12 sqq. μέλανά
τε καὶ ἐν στερῆσαι χρώματος 52,25 τὸ
μέλαν καὶ τὸ λευκόν 142,5
μέλλειν c. inf. fut. 35,21 126,6 ἥμελλεν
32,14 c. inf. praes. 43,12 136,5 τὰ μέλ-
λοντα 12,1

μέλος 117,1 sqq.
μένειν (opp. συγχεισθαι) 58,14 cf. δρίζειν
μέντοι 10,15 39,10 al. οὐ μέντοι 17,6
125,13 144,13 cf. 9,7
μερίζειν. μεμερισμένως καὶ κατὰ μέρος
128,20
μεριστόν 133,15 171,1 172,2
μέρος. μέρει τε καὶ δργάνη 162,20 cf. δύνα-
μις — ἀνά μέρος 11,8 ἀπὸ μέρους 155,1
κατὰ μέρος 151,12 cf. μερίζειν
μέσος (δρός) 172,13 εἰπὼν διὰ μέσου 155,1
159,22 161,25 διὰ μέσου τινός 83,22
105,6 106,3 168,17 169,2 ἐν μέσῳ 27,2
81,8 128,14 153,4 cf. καθίστασθαι — κατὰ
τὸ μέσον 30,13
μεσότης 9,10
μεταβαίνειν 88,7
μεταβάλλειν 64,21 74,14 al. pass. 107,
25 117,25 cf. πάσχειν — intr. 7,21 50,20
69, 22, 23. 28 89,26 105,22 117,26 118,2
132,12 133,15,16 134,1
μεταβλητικός (coni. κινητικός) 10,17
μεταβολή 38,9 67,17 69,14,19 70,1 89,26
90,1 91,16 93,1 105,21 107,14 108,12.
15 133,18
μεταδιδόναι. μεταδίδοται ἡ κίνησις 129,19
μεταξύ locali sensu 35,20 59,14 104,21
132,22 al. καὶ τούτων ἔμνημόνευσεν ἐν
τῷ μ. 156,24 τὸ μεταξύ διάστημα 31,24
126,23 de eis quae media sunt inter
obiecta et sensus τὸ μεταξύ τοῦ τε αἰ-
σθητοῦ καὶ τῆς αἰσθήσεως 123,20 τὸ
μεταξύ τοῦ τε δρώμενου καὶ τῆς δρώσης
ὄψεως 35,9 sim. 131,18 cf. δῆρ διαφανές
— brevius τὰ (τὸ) μεταξύ 62,11 105,12
τὸ μ. σῶμα τῆς αἰσθήσεως αἰτιον 131,22
sensus διὰ διὰ τῆς κινήσεως τοῦ μ. 62,15
διὰ τινος μεταξύ 135,6 168,20,21 sim.
10,13 104,23 cf. μέσος — de mediis inter
ἐναντία qualitatibus 65,26 66,4 113,26sqq.
142,25 143,17 sqq. 144,12 (τὰ μ. χρώ-
ματα) 52,27 53,14 55,16 56,15 82,4 (χυμοί)
80,27 81,10 (χρόνος) 146,9. 22 147,2
μεταφέρεσθαι 127,16 translate ἀπό 95,
21 105,16 = κατὰ μεταφορὰν λέγεσθαι
95,22
μεταφορά 96,2 cf. Add. ad. 95,22
μετέρχεσθαι. μετελήλυθε (ἐπι!) 24,13 162,16
μετιέναι ἐπι 41,8 70,17 111,2 157,2
μετέπωρον. μετοπώρον 76,1 τοῦ μετοπώ-
ρου 76,7

- μέχρι 28,7 32,21 35,20,23 36,21sqq. 128,24
 μή. δτε μή 69,14 δτι μή 3,16,19 15,16
 20,18 22,19 31,16 35,26 36,9 39,26 42;
 26 43,24 49,21 56,3,17,18 58,23 62,10
 65,8 70,2 77,28 86,7 89,9 90,7,21 93;
 11,23 101,24 107,5 108,9,17 113,6 114,
 14 127,8,14 130,2 132,19 133,20 137,
 15 139,11 140,1 143,10 144,24 146,6.
 15,18,29 154,5,15 158,6 159,5,19,22
 161,13 δτι μηδε 48,5 58,24 86,17 104,
 18 107,21 117,14 146,10 149,1 153,24
 156,15 sed δτι ούδε 137,16 δτι μηδείς
 (sed ούδείς 99,10) 147,4 149,1 155,21.
 22 156,13 159,3 170,10 171,24,25 δτι
 μηδέπερον 94,1 169,15 δτι μηδέπω 25,
 27 δτι μήτε 93,28 121,26 146,12 150,
 15 διδτι μηδέ 47,9 ἐπεὶ μή 1,12 18,5
 35,25 41,17 75,20 sed ἐπεὶ οὐκ 36,11
 sim. 48,19 ἐπειδή μηδέν 44,11 post
 relativum μή, μηδείς etc. 52,25 64,1
 82,16 96,22 147,9 149,18
 μηδέ, μηδείς, μηδέπερος cf. μή
 μηκέτι logice 51,18 cf. ούκετι
 μῆλον 156,1 165,26 167,18
 μήν. οὐ μήν 26,11 35,13 49,14 68,10,19
 al. e. part. 49,14 ἄλλο μήν 81,19 cf.
 ἀλλά
 μῆνιγξ expl. 34,14
 μηνύειν 12,29
 μηνυτικός 98,6
 μῆποτε 19,12 40,18 (post ἀπορεῖ) 101,10
 μήτε. δτι μήτε . . . μήθ' δτι 121,26 μήτε
 . . . καὶ corruptum 82,1
 μῆτρα 68,11
 μηγνύναι pass. 34,12,13 136,16 sqq. 138,
 8 sqq. 140,5,6,23,24 141,1 144,7 sqq.
 (conī. μεταξὺ δύντα) 143,20,27 (δι' θλου,
 δι' θλων) 64,15,25 65,2
 μικρός. κατά μικρόν 61,27 κ. μικρό 60,
 14 (opp. ἀδρόν) 60,7
 μικρότης. διά μικρότητα (ναρ. σμικρ. cf. s.
 σμικρ.) 67,22,23 118,10 cf. ἀνασθητον
 ἀδρατον
 μικτός 79,5 137,5 138,7,11,12,24 143,22
 μίξις 46,8 51,2 55,2 72,10 77,28 79,8 81,8
 82,4,6 95,10 136,23sqq. 144,5,7 (ποιά)
 47,12 53,7 77,18,25 80,25 (conī. παρά-
 θεσις) 55,6 — (κατά παράθεσιν) 63,21sqq.
 (τῶν ἐναντίων) 53,15 56,9 80,25,26 81,
 2,5,11 137,10 143,18 144,6 (τοῦ ἐναν-
 τίου) 45,26 (τῶν ἀκρων) 81,9 (τοῦ πλει-
 ονος) 142,26 (τῶν χρωμάτων) 59,17.
 22 60,20,23 61,11,16,22 62,9,13 63,
 2 sqq. 65,5 (τῶν χρ. καὶ τῶν χυμῶν)
 82,8 διὰ παντός 64,13 cf. παρουσία
 μισητός 12,3
 μνήμη 5,27 etc. 7,11 167,20 plur. 8,3
 μνημονεύειν 56,16 66,21 84,12 97,2 146,
 16 155,22 156,24 157,19 173,11
 μοῖρα 45,23
 μονή (opp. ἀφαίρεσις) 69,21
 μονοῦν pass. (conī. χωρίζειν) 118,19
 μόριον 3,28 4,15 149,6 sqq. al. (ψυχής)
 3,10 (conī. δργανον) 164,20 κατά μόριον
 149,16 sqq. κατά μόρια ε conī. 129,11
 cf. 57,8
 μοχθηρός cf. ἀηδής
 μύειν 57,12,13
 μυριοστάς 116,22 117,24 155,23
 μύρον plur. 98,2
 μυωπίζειν pass. 58,17,19
- Ναός 58,6
 νέμεσθαι 104,3
 νεογνός 27,9
 νεῦρον 68,12,13 70,10
 νέφος 52,23
 νοεῖν 111,25 112,3,8 e. acc. part. 88,12
 pass. 112,6 cf. λαμβάνειν
 νοητός 111,24 112,2
 νομή 142,26
 νόσος 6,12 7,22
 νότιος. νοτίοις 76,2,9
 νοῦς 112,8 sqq. τῷ νῷ 112,2,7 νοῦ 112,4
 (v. adnot.) (conī. φρόνησις) 12,17
 νύκτωρ 31,8 saepius νυκτός
 νῦν logice 28,22 69,16 135,3
- Ξανθός 165,27
 ξηρόν 21,21 72,21sqq. al. ξηρά θυγάρα 6,12
 83,17 (τὸ ἐν γυμοῖς) 66,24 cf. ξηρούμον
 ξηρότης 44,23 73,14 sqq. 74,18 75,25 76,
 16 77,3 90,21 sqq. 92,3sqq. 106,1 plur.
 110,1 137,6
- ‘Ο. de articulo modo posito modo omisso
 cf. ήδύ λευκόν ει τὸ τραχὺ καὶ τὰ λεῖον

- καὶ ὅξ 84,16 coniungitur cum nomine
praedictivo ὃς ἔστιν δὲ ὁρῶν 20,11 25,10
ἡ . . . κίνησις ἔστιν ἡ τοῦ ὄρων αἰτία 35,11
αἴτη δὲ ἡ τῶν ψόφων ἀκουστική 37,10
sim. 26,6 37,18. 19 38,21 44,22 45,4
49,14. 22. 25. 28 50,1 al. e coni. 46,11
— repetitur aliis interiectis τὸ 138,2
ponitur ante relat. τὸ δὲ οὐ 9,16 27,5
29,21 τῶν δι' ὧν 55,27 τὰ δι' ὧν
100,4 τοῦ ἀφ' οὐ 28,25 sim. 33,16 34,
21 36,14 42,18 52,15 64,19 83,18 98,9
99,8 105,21 130,9 131,1. 18 134,9 144,8
149,14 154,2. 24 157,8 158,12 168,29.
30 169,7. 8. 19. 20 170,5 171,8. 10 172,
5. 6. 7. 9. 10 e coni. 50,25 interdum
τούτου φ 26,14 sim. 50,25 — articulus
totis enuntiatis praeponitur αἰτίαν . . .
τὴν ὅτι 2,13 107,3 τὸ ὅτι 26,10 125,1
159,19 171,26. 27 τὸ πρὸς τὸ ἀντιπερι-
σταται 29,20 sim. 38,10 157,2 161,4
periphrasi inseruit τὰ κατὰ τὰς ἐπι-
στήμας 12,5 τὰ ἐν θεωρίᾳ 14,4 τὰ τοῦ
ὄφθαλμού 27,11 cf. 32,21 τὰ τοῦ ἀκού-
οντος 36,18 — τὸ ἀκούον (pro δ ἀκ.) 125,
25 τὸ ὄρων 152,18 cf. s. ὄρων
δγκος 84,15 sqq. 85,20 105,23
δδε 92,2 138,23 al. δδε . . . δδε 68,15.
19. 20 69,2. 3 157,9. 10. 24. 25 163,10.
11 167,7 τάδε (opp. ἀλλο) 86,19 136,4
(opp. τοῦ ἑτέρου) 143,17 τάδε τι 30,4
68,19 157,24 ἐπὶ τάδε 170,1 sqq. 172,22
ἐδοιπορεῖν 23,11
δθόνη Emped. expl. 23,24
οἰκεῖος 46,9 66,15 73,16 79,15 87,8 109,
16 (coni. προσεχῆς) 87,10 (coni. ἀρι-
σμένος) 45,19 49,5 (opp. ἀλλότρος) 12,20
(αἰσθησίς) 41,16 142,22 143,7 (αἰσθητόν)
144,22. 23. 25 168,22 (γένος) 145,24
(δύναμις) 160,6 (ἐνέργεια) 101,24 160,19
(δρός) 48,17 (πέρας) 49,1. 4. 5 (τέλος)
48,22 (φύσις) 41,19 106,21 117,23
(χρώμα) 43,2. 21 45,18 47,10 49,2 50,
5 sqq. 52,4. 14
οἰκειότης 33,11 47,8 (coni. γειτνίασίς)
46,4
οἶνος 69,30 70,5 118,1
οἶον 110,9 159,28 160,24 οἶον εἰ 69,5
158,9
δλίγος. ἐπ' δλίγον 8,29 18,20 31,17 e coni.
58,15 μετ' δλίγον 133,26 πρὸ δλίγον
20,5 34,15 40,16 56,16 74,17 82,13
104,8 155,4 πρὸς δλίγον 93,15 πρὸς
δλίγον χρόνον 93,17
δλιγότης cf. λεπτότης
δλόκληρος 19,22 55,24
δλος. ἐν τοῖς καιρούντοις δλοις (var. ξύλοις)
τὸ δλον 116,19 sqq. δι' δλου 46,16 δι'
δλων 47,1 cf. μιγνύναι τρέπεσθαι —
δλως 51,8 57,18 70,15 78,24 86,14 97,
20 99,3 100,14 113,20 115,15 138,7
147,14 148,18 155,13. 14 e coni. 137,12
δμαλότης 11,19
δμβριος (βδωρ) 75,27 τὸ δμβριον 80,10
δμμα. εινα γένεσις 39,5 sqq.
δμογενής 137,10. 13 138,15 140,25 141,22
142,1. 12 145,3 sqq. 158,15 161,13 167,
16 (coni. ὑπὸ τὴν αὐτὴν αἰσθησιν) 138,
12 cf. 138,24
δμοιεδής 64,1 142, 12. 22. 24 158,8 sqq.
161,7. 26 162,1
δμοιομερής 64,11
δμοιόμερφος 24,19 56,12 57,6
δμοια 127,18 δμοιας δὲ καὶ 11,18 24,16
39,22 65,23 74,3 96,1 141,18 142,4
δμοιας καὶ 7,21 83,21 127,25 132,23
137,7 142,18 144,19 150,4 154,26 164,1
elliptice δμοιας καὶ τὰ δμοια 127,18
δμοιας καὶ καθ' ἐκάστην αἰσθησιν 160,9
(cf. 162,21) καὶ ἐφ' ἐκάστης δμοιας
162,5 cf. ξένιν
δμοιοσχήμαν 57,5
δμοιότης 81,12 82,9 119,11 139,23 145,4
δμολογεῖν pass. 162,1 168,13 cf. ἐναργές
δμοιο 91,11
δμδφωνος 13,17
δνομα (dist. δῆμα) 13,15
δνομάζειν pass. 98,1
δεές (χυμοὶ Democriti, opp. γλυκύς) 85,6
τὸ δέξ varia significat 84,17 δέξος καὶ
βαρέος 142,4 cf. γυμός
δέώδης 83,19 (cf. adnot.)
δπηλικοσοῦν 110,22
δπισθεν 127,25
δποιος 3,22 55,20 69,16. 22 71,27 83,11
102,10 115,10. 14 116,5 126,18 127,9
164,13 172,14 δποιον δή 151,17
δποτέρως 126,22
δπτική 7,4
δπως 89,21 157,2 fin. 10,17. 18 al.
δπωσοῦν 127,21
δρᾶν. δρώμεν 34,13 δραθῆναι 35,22
δψεται (δφθήσεται Thurot) 170,3 τὰ

- δρῶντα 50,19 τοῖς δρῶσι igitur vid.
neutrius generis 50,22 cf. s. ὁ — pass.
(δι' ἀλλήλων) 55,16 60,19
- δρατικός 167,5 (δύναμις) 25,6 36,9 37,1
160,9, 24 (ψυχή) 36,20 (μέρη) 158,10
τὸ δρ. 39,19
- δρατός 11,5, 25 12,19 17,9, 17 al. (ἴσχατον)
170,13 sqq.
- δργανικός (σῶμα) 2,16
- δργανον 78,11 musica 146,19 (σωματικά)
8,11 (αἰσθητικά) 41,1 (τῆς ἀφῆς τε καὶ
τῆς γεύσεως) 40,11 (τῆς διφρήσεως)
102,10 cf. γευστικός μέρος μόριον
- δρθός. δύο δρθάτες (sc. γωνίας) 161,2
- δριζειν pass. 65,26 113,22, 25 26 114,1, 3
115,4 (coni. περατοῦν) 49,1 ὡρισμένος
49,6 52,14 65,22, 25 114,2 168,28 χρώμα
ὡρισμένον τε καὶ μένον 52,17 τὸ πολὺ^ν
καὶ μὴ ὡρ. 168,26 cf. ἀναλογία διαφανεῖς
οἰκεῖος — ὡρισμένως 57,4, 5 — med. 3,
12, 13 24,8 75,1 141,24 171,16
- όρμαν pass. ἀπό 11,7 (έθεν) 15,9 ἐκ 104,6
- δρος 84,16 164,13 172,14 173,6 (χοινός)
172,11 (μέσος) 172,13 cf. οἰκεῖος
- δς (cf. διά, καθό). — δι' οὐ 130,16 cf. ὁ —
relat. ad proxima refertur τὴν ἐπιφάνειαν, δέ εἶται πέρας 49,12 sim. 97,25
subst. repetitur ὑφ' οὐ πάθους 20,17
ἢν παρουσίαν 132,8 sim. 54,27 131,6 al.
— δς pro interrogativo δι' ἢν αἰτίαν
ἔρει 6,8 12,10 113,22 cf. μῇ οὗτος
- δσμή 38,4, 7, 8 39,12 75,22 al. def. Arist.
90,18 eius origo 66,20 sqq. 77,3 genera
95,21 καὶ δι' ὅδατος 129,10
- δσος: post πᾶν 182,13 post πάντα 141,16
156,2 δσα . . . ταῦτα 17,6 πλείστον
δσον χρόνον 93,18 ἐφ' δσον 46,11 δσον
ἐπὶ τούτῳ 17,17 δσον ἐπὶ τῇ αὐτῶν φύσει
118,11 καθόδον 51,15 78,15, 20 103,14
165,3 172,19, 20 sequitur κατὰ τοσοῦτον
47,14 51,15 78,5 105,1 106,1 164,16
165,15 sequitur κατὰ τοῦτο 106,2
- δσπερ. δπερ ἔστιν sim. 9,16 22,19 23,
14 al.
- δστις 28,2 al. δτφ 46,15 δ τι δὴ καὶ ἔστι
30,7 subst. repetitur ἢ τις ἢν δσξα 61,9
144,17 cf. 14,9
- δστισον 110,20
- δστοῦν 68,11, 12, 13 70,10
- δσφραίνεσθαι 83,21 94,4 al. ὁσφραντο
129,17 (v. not.)
- δσφραντικός (πόρος) 101,18 102,4 τὸ δσφρ.
37,15 sqq. 38,20, 23 39,18
- δσφραντός 37,19 sqq. 65,24 88,7 89,7, 23
90,7, 19 93,16 95,19, 24, 25 96,3, 14, 17
97,10 98,3, 8, 9 101,1, 13 102,17 104,5,
10, 12 105,1 106,6 sqq. 107,3 sqq. 109,
1 sqq. 129,4, 14 132,24 135,2 168,19
cf. δσφρητός
- δσφρασθαι 37,20 90,10 93,9 100,12, 20
101,1 108,5 δσφρησάμενα ε coni. 101,16
- δσφρητις σαρε — περὶ τὸν ἔγχεφαλον 40,
8 sqq. quodammodo πυρός 37,11 sqq.
eius origo 100,2 sqq. 123,3 sqq. καλένδατι
90,3 sqq. cf. ἀήρ — quomodo cohaereat
cūpi γένει 66,20 sqq. 89,23 (δυνάμει
τὸ δσφραντά) 37,19 38,21 ἢ κατ' ἐνέργειαν
δσφρητις τὸ δσφραντόν ἔστιν 37,20
sim. 38,2, 3 39,16 (coni. δσμή) 92,16
eius ἥδονή 97,9 cf. 102,19 (δσφραίνεται)
83,21
- δσφρητός 86,12 129,14 cf. notas ad 65,
24 93,16 95,24, 25 101,1, 13 102,17
106,13 107,20 129,14 168,19 cf. δργανον
- δτι τοῦτο οὔτως ἔχει, παρατίθεται τὴν δέξαν
49,11 cf. μῇ οὗτος
- οὔδαμως 97,4
- οὔδεν cf. κωλύει, ἄποτον δρελος παράδοξον
— (Ἐδει) 36,10 (Ἐλάττων) 28,22 48,19
(Ἐγτον) 115,22 (Ἐμειοῦτο) 152,21
- οὔδετερος 30,20 63,27 62,5 ε coni. 112,1
- οὔχετι logice 9,7 10,14 30,21 40,24 42,9
48,13 62,15 85,25 96,20 97,10, 14, 17
126,3 128,6
- ούν. positio οὐ τὸ αἰσθητήριον ούν δείχνυσι
39,2 in erapalepsi protasis 42,19 145,
15 ὥσπερ ούν 1,14 4,4 6,24 14,13 44,3
cf. ἀλλά δή
- ούσια ούσιά ούκ ἔστιν ἐναντία 73,8 (coni.
φύσις) 41,19 72,28 (coni. σῶμα) 31,16
(opp. γένεσις) 125,5 τὴν ού. ξειν ἀπό 70,3
- ούτε . . . alterum membrum aliter ex-
pressum 90,11 112,2
- οὗτος; post relativum ἢν αἰτίαν . . . φέρει,
ταῦτην 20,24 δι' οὐ δὴ ταῦτα φαίνεται,
τοῦτο δὲ ιδίως καλοῦμεν 45,20 sim. 26,
23 52,16, 25 65,26 66,1 79,1 85,21 89,
23 93,20 116,2 149,4, 23 al. post inf.
c. articulo τῷ γάρ τὸ γλυκὺ ἐπιπολαστι-
κὸν είναι, τούτῳ . . . δεῖται 79,8 sim. 131,8
147,7 155,8 sed τῷ γάρ μόριον αὐτῆς
δρᾶσθαι, ούτω λέγεται δρᾶσθαι ἢ τῇ 151,

18 cf. 157,14,15 τῷ . . . ταύτῃ 146,9
item in epanalepsi subiecti 45,15 infinitivi διὰ τὸ εἰναι . . . διὰ τοῦτο 15,17
participii δεῖκας δτι . . . διὰ τούτων 82,
24 δτι (ἐπει) . . . διὰ τοῦτο 155,5 119,
18 cf. διότι — δτι . . . περὶ τούτων 41,14 κατὰ τοῦτο cf. δ.; δσος — τῷ τὸ μὲν χρῶμα πέρας καὶ τοῦτο εἰναι τοῦ σώματος 49,8,6 sim. 43,21 καὶ τοῦτο ἐφ' ἔκστον 154,11 elliptice εἰ δὲ τοῦτο 110,26 e coni. 161,22 ταῦτα καὶ τοιαῦτα 31,19 58,21 τούτων τε καὶ τῶν τοιούτων 136,19
οὗτοις τούτη 106,7
οὗτως vel οὕτως cf. δὲ δῆ ἔχειν οὗτος — elliptice δόδυνατον δὲ καὶ οὕτως 34,18 εἰ γὰρ οὕτως 167,7 εἰ δὲ ἐπὶ πάντων οὕτω 19,7 οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ 132,1 ἐπὶ δὲ φωτὸς οὐχ οὕτως 43,4 sim. 128,15 129,18 cf. ἔχειν
δφείλειν c. inf. 26,14 113,16 162,7,9
δφείλος (οὐδέν) 128,5
δφις 103,13
δψις eius materia 15,5 pretium 11,3 sqq.
Platonis theoria 20,24 23,4 Empedoclis 23,5 sqq. Democriti 24,10 sqq.
Aristotelis 35,6 sqq. δψις et ἀκοή per medium fiunt 104,23 sqq. ἐν ὑγροῖς . . . δ' ὡν ἡ δψις καὶ ἡ ἀκοή 106,2 (δυνάμει τὰ δρατα) 37,18 ἡ κατ' ἐνέργειαν δψις τὸ δρατόν 37,21 cf. 39,15,16 i. q. oculus 24,5,12 al. (coni. ἀντληψις) 169,21

Παθητικός 89,4 (ὑπό) 64,19 cf. ποιητικός παθητικῶς 19,5 42,27 47,4 50,16 52,2 πάθος cf. ἀπτός αἰσθητός γενσός — (τὸ κατὰ τὸν χρμόν) 75,21 cf. 75,23 76,27 (coni. κίνησις cf. s. κιν.) 128,23 129,3 130,26 131,7 πάλιν initio enuntiati 153,13 162,5 al. antithesen significat 68,20 73,20 76,8 90,26 103,6 105,5 169,28 duplex π. 94,14 πάλιν δ' αὖ 76,2 πάλιν γὰρ αὖ 109,15 πάλιν αὖ 142,23 cf. Radermacher Philol. LIX p. 594 sqq.
παντελῶς 27,9
πάντη 19,15 20,12 170,28
πάντως 83,25 133,8,15 e coni. 15,8

παρά causale 69,21 72,2 74,20 75,26 83,
11 85,5
παραβάλλειν comparare pass. 158,27 159,15
παραβολή 139,19
παράγεσθαι de oculo 16,19 17,17 sqq.
παραγωγή oculi 17,15,16,21 18,19,20
παράδειγμα 91,20 134,1 ἐπὶ παραδείγματος (-των) 62,8 136,15 διὰ παραδειγμάτων 155,2
παραδιδόναι (τὴν θεωρίαν) 6,7
παράδοξον (οὐδέν) 133,18
παράθεσις 53,26 54,24 sqq. cf. μέτις — (χρωμάτων) 53,26 54,16,27 sqq. 56,15 59,16,21 60,10,14 61,8 sqq. 65,6 π. τῶν ἔτερων τοῖς ἔτεροις 114,17 comparatio 160,26
παραχεισθαι 57,17,18 παραχείμενος 53,
27 58,5 63,9 65,18
παραχολουθεῖν 12,24
παράλληλος. ἐκ παραλλήλου ἀν λέγοιτο 105,18
παραλογίζεσθαι 173,7
παραλογώτατον 32,5
παραμετρεῖν 104,4
παραμιγνύαι pass. 80,15 97,7 παραμιγνύουσιν 108,1
παραμυθεῖσθαι δτι 132,19 lenire 80,16
παρασκευάζειν 74,12 med. 23,12 pass.
58,18
παρασύρειν 57,27
παρατηρεῖν 11,26
παρατιθέναι 54,27 pass. 54,4,23 64,10 (coni. συντιθέναι) 54,2 (coni. μιγνύναι) 54,
18 med. 7,10 18,11 23,8 49,11,12 55,28 84,10 129,10 133,13,20 (καὶ δείκνυσι) 61,
15 (αἰτίαν, τὴν αἰτίαν) 36,8 66,22 136,22 146,25 sed τὴν αἰτίαν παρατιθησιν 59,28 (δεικτικόν) 79,3 (τὴν λύσιν) 130,10 (μαρτύριον) 72,15 (τοῦτο εἰς πίστιν) 141,14 (πίστιν) 2,16 136,18 (σημεῖον) 82,18 84,22 104,1 107,9 126,13 129,5 (τεκμήριον) 24,21 παραφέρειν pass. 19,3 31,18 123,10 παρεῖν (τὸν λόγον) 109,22
παρεκτικός. τὸ παρεκτικὸν καὶ αἴτιον τοῦ χρώματος 52,18
παρέχειν e coni. 99,9 (αἰσθησιν) 135,1 (τὴν αἰτίαν) 18,5 32,16 (ἀπορίαν) 16,6 παρέχεσθαι (διέγον τὸ χρήσιμον) 13,6 παρίεναι 154,22
πάροδος 154,18 ἐν τῇ παρόδῳ 101,23 ὡσπερ ἐν παρόδῳ 100,4

- παρουσία (coni. μῆτις) 53,2. 11 (opp. ἀπουσία) 53,4. 11 (φωτός σιμ.) 52,10. 13 53,4. 11 59,9 132,5 sqq. (θερμοῦ) 38,25 πᾶς cf. διὰ μῆτις — διὰ παντός 169,5 πάσχειν 72,16 128,23 al. πως 9,15 25,21 τι 7,25 72,18 (coni. δέχεσθαι) 72,10 (coni. διατίθεσθαι) 83,12 130,27 (coni. κινεῖσθαι) 128,17 (coni. μεταβάλλειν) 51,8 cf. ἀλλοιοῦν ἐναντίον ποιεῖν πατήρ et οὐδέ εκεμπλιω σχέσεως 134,17 παύεσθαι (τινός) 125,10 134,12. 14 (ἐν) 6,28 c. part. 134,17 παχύς 31,9 52,23 παχύτης 31,7 107,24 πειρᾶσθαι 137,14 146,4 λάσιν ἀμφοτέρων πειρᾶται 16,17 corruptum vid. πεπάνειν pass. 76,22 περαίνειν 114,18 pass. 113,13 114,5 sqq. πεπέρανται 114,24 115,17 πεπερασμένος 114,12. 16 115,11 sqq. πέρας 26,28 43,21 44,13 sqq. 48,4 sqq. 66,2. 4 113,25 sqq. 164,17 sqq. 171,18 (coni. ἔσχατον) 44,10 48,1 65,25 169,11 170,25 (τῶν πλειόνων γραμμῶν) 164,14 (πάντων τῶν αἰσθητηρῶν) 165,4. 13 ἐπὶ τὸ πέρας θλεῖν 114,13 κατὰ τὸ πέρας 28,9 48, 10,12 51,22. 23 52,4 cf. ἀρχὴ ἐπιφάνεια περατοῦν cf. δρῖειν περὶ c. dat. 40,11. 19. 20. 22 32,22 Add. περιαριεῖν pass. 69,23 περιγίνεσθαι. τὸ χρήσιμον ἡμῖν περιγίνεται 13,2 περιέχειν 34,14 52,23 pass. 27,12 (ἐν τῷ λόγῳ) 105,11 τὸν περιέχοντα ἀέρα 117, 25 τὸ π. 21,2 50,27 51,7 118,4 περικάρπιον 69,18. 21. 26 70,14 περιλαμβάνειν 28,6 30,9 32,14 pass. 28,5 142,9 περιπίπτειν τινὲς 10,18 περιστερά. περιστερᾶς τράχηλος 51,3 περιττός 104,25 143,23. 24. 25. 26 περισσός 104,24 περισσός; (var. περιττός) 104,26 144,16. 17 περιττωμα 80,5 plur. 107,9 sqq. περιττωματικός 107,15 περιφέρεια 165,19 περιφερής cf. λεῖος πέσσειν 74,12 πεττούσης 108,13 pass. (var. πέττεται) 69,27 70,15 πεττομένοις 76,20 (var. πεττόμενον) 89,19 107,17 πέψις 69,7 76,13 sqq. 78,10. 11 79,17 95, 10 99,3 107,16. 25 109,10 (coni. σύστασις) 68,17 74,15 (coni. συστροφή) 76,20 (opp. ἀπεψία) 78,8 πηγή (coni. κρήνη) 72,1 πηγνύναι pass. 52,24 133,6 πέπηγε 133,5 πηξίς 76,17 95,7. 9 133,5. 6 πιθανός 70,16 127,22 πιθανῶς 127,5. 8. 12 πιθανολογεῖν 39,26 40,3 πικρός 71,29 72,1 πικρόν 77,17 143,6. 8 cf. ἀλμυρός πιμελή 27,17 πιστεύειν pass. 99,15 πίστις cf. παρατίθεσθαι πιστοῦ med. 36,22 71,9. 19 95,2 πλασματώδης 70,15 πλατύνειν 29,11 πλεονάζειν 109,16 τὸ πλεονάζον 73,5 πλεονεκτεῖν c. acc. 104,17 πληγή 35,27 37,2 66,13. 15. 16 126,13 sqq. πληκτικός (coni. ἀρδής) 54,20 πληκτικῶς (αἰσθάνεσθαι) 104,16 πλήρης 59,14 πληροῦν (τὰς κεφαλάς) 99,12 πλησίον 171,10 πλήσσειν. πληρῆ 108,27 πλύσις 105,14 sqq. πλυτικός (πλυντ. Αγ.) 89,12 πνεῖν 76,9 πνεῦμα 90,13 94,6 102,9 πνεύμων 6,25 90,15 108,21. 23 ποιεῖν (opp. πάσχειν) 73,8. 9. 10. 18. 19 (γνώμιμα) 155,2 (δῆλον) 113,13 c. gen. materiae 15,4 ἐκ 15,5 24,12 27,22 ποιεῖσθαι (τὴν ἀντίληψιν) 134,25 (τὴν δεῖξιν) 150,18 151,3 (διαίρεσιν) 4,2 (τὴν ἐπιχείρησιν) 139,12 (τὴν θεωρίαν) 5,16 6,2 (λόγον vel τὸν λόγον) 1,9 3,11 4,12. 25 al. αἰτητῶν τὸ δόλον ποιησαθεῖν suspectum 154,21 ποιητικός 11,7. 8 64,17 69,4. 6 70,24 73,5 75,8 76,23 79,18 92,5. 7 94,15. 17 95,5. 8 (αἴτιον) 92,11 (coni. κινητικός) 70,18 (coni. παθητικός) 73,12 ποιητικῶς 24,2 ποικίλως 54,26 ποιός 65,22 75,19. 20 86,18 ποιός 53,1 55,6. 11 74,12. 26 94,13 112,24 cf. θέσις μῆτις σχέσις ποιότης 67,2 71,19. 27 72,15 73,26 112,22 116,5 120,1 135,1 πόλιον 103,13

- πολλαπλάσιος 30,5
 πολυγάνιος (πολύγωνος Ἀρ.) 86,16. 18
 πολύς. κατὰ πολὺ 27,4 ἐπὶ πλέον εἴρηται
 31,29 sim. 8,29 cf. συντελεῖν — έδειξε
 διὰ πλειόνων 171,26 cf. διαφέρων διάφορος
 πόμα plur. 97,6
 πόρος 59,14 plur. (δψεως) 24,5 cf. 29,1
 57,13 ἀπὸ καρδίας ἐπὶ τὸν ἤγκεφαλον
 διατείνουσι τρεῖς 41,3
 πορρωτέρω 50,18. 23 124,17 126,14 132,16
 πορρωτάτω 30,6 46,12 al.
 ποσός 50,19 78,20 156,18 τὸ π. 57,22
 ποστήης 120,1
 ποτέ. τίς ποτε 41,15. 17 87,7 109,20
 πότιμος 76,2. 9 97,7
 ποτόν (coni. βρωμάτων) 99,12
 που. εἰ μή που 6,21
 πρᾶγμα cf. φύαι
 πραγματεία 2,2 3,3. 24 5,7 6,17 79,15
 87,8. 11
 πραγματεύεσθαι 6,17
 πρακτικός (φρόνησις) 12,7
 πρᾶξις 11,23. 24 (coni. θεωρία) 11,4 12,4
 (dist. ἐνέργεια) 4,4 sqq.
 πρέμνον 108,2
 προαισθάνεσθαι 10,18. 22
 προαπορείν 16,17 τὰ αὐτῷ προηπορημένα
 156,24
 πρόδηλος 12,4 39,26
 προέρχεσθαι. προελεύσονται 30,20 προελθών
 λέγεται 39,10 sim. 16,2 62,6
 προηγούμενως 28,14 80,12 (ορρ. δευτέρως)
 100,1 (ορρ. κατὰ συμβεβήκός) 12,13
 πρόθεις 2,2 6,2
 προιέναι (εἰς τὸ εἶναι) 125,4. 12 προσώπων
 δηλοῖ, ἔρει, οἶδει 11,3 38,10 65,25 67,1
 77,4 79,7
 προκαταβάλλειν. δύει προκαταβέβλημένη
 56,10 67,18
 πρόκειται c. inf. 28,15 123,23 (ἀπορία)
 113,23 (πραγματεία) 87,8 (τὸ προκει-
 μενον) 66,6 79,16 119,11 134,4 149,25
 150,15 156,23
 προχρίνειν 62,15
 προλαμβάνειν 113,16 ὅτι 147,5
 πρόσοδος 29,10
 πρός τι 127,25 134,15 τὰ πρός τι 27,9. 24. 26
 προσάγειν (ἐπὶ τὴν ζῆτησιν) 11,21
 προσαπορείν 33,26
 προσβάλλειν intr. 156,14 (τῇ αἰσθήσει)
 123,3 (τῇ δψει) 135,14
- προσβιβάζειν 49,9 πρ. (codd. προβ.) καὶ
 δεικνύναι 37,11 προσβιβάζων (var. προβ.)
 38,12 e coni. 96,25
 προσβολή cf. ἀπαξ
 προσγίνεσθαι 119,22 154,20 170,3
 προσδεῖσθαι 8,21
 προσέτι 14,11 33,13
 προσεχής (coni. ίδιος) 130,17 cf. οἰκεῖος
 προσηγής cf. ἡδύς
 προσθήκη 119,1 122,12 170,4 c. casu
 verbī 169,14 (ορρ. ἀπουσία) 78,18
 προσιέναι (ορρ. ἀφίστασθαι) 50,18
 προσίστασθαι πρὸς τὸ ἡπορημένον 158,19
 προσκαίειν pass. 89,25
 πρόσκλυσις 108,26
 προσκορής 96,11
 προσκρίνειν 80,4 pass. (ορρ. ἀποκρίνεσθαι)
 57,7. 9 78,7
 πρόσκρισις 109,14 (coni. αἴῃσις) 78,8
 προσλαμβάνειν 44,9
 προσνέμειν pass. 142,26
 προσπίπτειν 33,21. 22 (ἔξωθεν) 23,16 (τῇ
 δψει) 24,5 135,17 (τοῖς ὀφθαλμοῖς) 28,10
 31,21 (τῇ ἀφῇ) 83,23
 προστιθέναι τινὲς διτὶ saepē — (τὴν
 αἰτίαν) 52,6 67,4 98,13 101,15 pass.
 119,17 122,8 sqq. 169,25 sqq.
 προσυπακούειν 105,13
 προσφέρειν (ἄτοπον) 112,17 med. (τροφήν)
 80,13
 προσφύεσθαι 33,23
 προσχρῆσθαι 146,6 170,11
 προτιθέναι 15,15 περὶ 14,18 τῇ προτε-
 θείσῃς πραγματείας 5,7 τὸ προτεθέν
 161,26 med. 106,7 c. ius. 4,3 5,1. 3
 41,23 49,25 66,9. 20
 προυπάρχειν 68,27 75,9. 14 125,4
 προφορά (τῇ; φωνῆς τε καὶ τοῦ λόγου)
 99,25
 προφυλάξασθαι 12,10
 προχείνειν pass. 28,24 30,28 προχέεται 28,25
 sed προχείται 29,1 προχείσθαι 23,9
 29,5. 8 31,11
 προχειρίζεσθαι 114,4
 προωθεῖν 57,26
 πρῶτος χρόνος 149,14 152,25 153,23
 155,11 (χρῶμα) 82,6 cf. ἀνασθητὸν ἀρχή
 πρῶτον (ορρ. ἔσχατον) 169,3 sqq. (coni.
 μέγιστος) 97,21 τῷ πρώτῳ εἰρημένῳ
 160,12 τὸ πρῶτον ἄλλοιοιν 133,11 τὸ
 πρῶτον κινήσαν 130,11 πρῶτον καὶ καθ'

- αύτός 153,20 155,19 πρώτως 73,27
 149,23 150,3. 7. 8. 11. 16 151,4 153,15.
 18 155,5. 17 (opp. κατ' ἄλλο) 152,25
 πρώτως τε καὶ κυρίως 12,25 τὸ πρώτως
 149,29 (opp. τὸ κατ' ἄλλο) 149,28
 150,7 153,19 155,18 cf. ἀπλῶς μᾶλιστα
 πυγολαμπίς 18,13 not.
 πυχνός cf. λεπτός
 πυχνότης 23,20 44,24
 πυρός 53,22. 23 63,11 64,8. 11
 πυρώδης 38,6 43,6 cf. λαμπρός
- Ράδιος. ῥάον δεῖξαι 8,11
 ῥεῖν 71,28 72,3. 7
 ῥεῦμα 29,2
 ῥευστός 36,4
 ῥῆμα (dist. δνομα) 13,15
 ῥίζα 107,13 108,2
 ῥίς. ῥίνες 102,3. 4. 6
 ῥοπή elementorum 73,27
- Σαρκοφάγος 10,24
 σάρξ 70,10
 σαφής 135,26 161,21 (coni. ἀχέλουθος)
 162,11 σαφῶς 8,30 σαφέστερον ἔχουσα
 161,11
 σβεννύναι et pass. 22,1 sqq. 31,2. 9 32,23
 37,3
 σβεστικός 22,19 32,24
 σελήνη (eius φωτίσεις) 11,10
 σεμνός 12,3
 σημαίνειν 10,23 13,8 33,9 75,6 140,9
 σημαντικός 26,20 e coni. 10,20 (φωνή)
 13,14
 σημείον 69,22 91,7. 22 108,25 133,21 cf.
 παρατίθεσθαι τίθεσθαι (coni. σύμβολον)
 13,14 punctum 18,7 164,14
 σήπειν pass. 89,24 91,15
 σῆψις 91,16
 σκαληνός (τρίγωνον) 161,3
 σκεδαννύναι pass. 57,10
 σκέπειν 23,19 27,19 69,18
 σκευαστός (opp. αὐτοφυῆς) 98,3
 σκληρός σκληρὰ μαλακά 83,17
 σκληρότης (plur. opp. μαλακότης) 110,1
 σκότος (στέρησις φωτός) 52,11 σκότους
 11,6 21,19 (= in tenebris) 17,9 23,1 sed
- σκότου (σκότους a) 17,5 — σκότει 16,1
 20,22 (σκότω V). 25 22,16 (σκότω V),
 sed σκότῳ 52,26 53,14
 σκοτώδης 31,8
 σμικρότης. διὰ σμικρότητα 54,3 118,13
 119,21 147,19 154,20 cf. μικρότης
 σπάν 72,6 pasv. 69,29 70,4
 σπέκλαν 29,7
 σπουδή (περὶ τι) 97,6
 στάσις 84,12
 σταφυλή 69,30
 στέγειν 26,1 47,4 sqq. (coni. σφίζειν) 25,22
 (coni. φυλάσσειν) 36,3
 στενός 29,8 98,16
 στενοῦν pass. 29,10
 στερεῖν. ἐστέρηται 145,4
 στερεός 29,5 47,11 cf. ἀραιός (coni. σύν-
 θετος) 50,1 (σῶμα) 47,8 48,18 49,5
 50,1. 2. 23 51,6 53,11 στερεό 49,4 50,12.
 27 51,14 53,7 64,2 στερεοῦ τε καὶ γῆς 45,23
 στερεότης 27,18 48,19
 στέρησις 77,8 sqq. 82,14 143,7 cf. ξῆται —
 ἐναντίον. καὶ κατὰ στ. 80,24 (τοῦ φωτός)
 46,14 52,11 (διαφανείας) 47,18 (χρώ-
 ματος) 52,25 ἐν στ. γίνεσθαι 47,5 cf.
 52,25
 στήληται 17,6 sqq.
 στιλβηδών 17,21 18,2. 16. 20 19,4. 11. 19
 στοιχεῖα 14,19 68,25 72,29 73,7 litterae
 150,15 151,1
 στόμα 102,2. 3
 συγκατατίθεσθαι 63,16
 συγκείσθαι 111,14. 17 113,12 συγκείμενος
 85,6 111,10. 14. 15 126,16 158,5 cf.
 κεκραμένος
 συγκεφαλαιοῦσθαι 156,21
 συγκλείειν 31,7
 σύγκριμα 109,21
 συγκρίνειν 12,6
 σύγκρισις 68,12
 συγχείσθαι cf. μένειν
 συγχωρίειν 33,17
 συζῆ 70,12
 συμβαίνειν 109,3 110,3 115,7 138,21
 152,8. 26 ἐκ τῶν συμβαίνοντων 11,
 26 ἀπὸ τῶν συμβεβήκτων 49,9 τὸ
 συμβήηκός 112,13 κατὰ συμβ. 47,23
 96,7 97,15 98,5. 10 99,11 102,18 103,5.
 6 104,14 109,2 116,13. 15 121,23. 26
 138,20 cf. ἀπλῶς αὐτοῦ ἀτοπὸν προ-
 τηρισμένως

- συμβάλλειν *intr.* 29,23 30,16 *med.* τι πρός
96,24 104,5 *sim.* 14,4 εἰς 97,1
- σύμβολον (coni. σημεῖον) 13,14
- συμμεταβάλλειν *intr.* 90,2
- συμμεταφέρεσθαι 19,9
- συμμετρία 6,12 9,3. 10 39,11
- σύμμετρος 24,6. 9 50,24 54,8. 10 76,14
εἰς τὸ σ. ἀγεῖν 98,25
- συμπιγής 28,8
- συμπαραλαμβάνειν 75,4
- σύμπας 1,3
- συμπαύεσθαι 19,7 134,16
- συμπέρασμα 153,4 (τῶν δεδειγμένων) 152,17
- συμπλέκειν 152,7
- συμπληροῦν *pass.* 125,13
- συμπλοκή 85,9
- συμφύειν ν. συνιστάναι
- συμψής 32,23
- σύμψυσις 33,1. 13. 15. 23. 24 34,9. 19
- σύμψυτος (Θερμότης) ἐν 78,10
- συμψωνία 54,11 136,18 146,17
- σύμψωνος 112,18 συμψώνως 54,22 146,19
- συνάγειν 52,20 εἰς (πρός ΑΓ.) 14,20
- συναίσθάνεται (ἴαυτοῦ δυνος τε καὶ αἰσθα-
νομένου) 140,10
- συναίσθησις 36,12 163,12
- συνανατρεῖν 27,24. 26
- συναναφέρειν 79,21 *pass.* 76,5
- συναπαρτίζειν *pass.* 115,22
- συναπέρχεσθαι 134,19
- συναποδειχνύει 149,1 156,19
- συνάπτειν 81,15. 25 84,26 113,16. 23 139,
17 159,18 172,12 *intr.* 4,16 *pass.*
7,3 8,27 14,10 152,3 172,14 cf. Diels,
Sitzungsber. 1901 p. 189 adnot. 5
- συνδιαιρεῖν *pass.* 97,17. 18 110,4. 7. 15
113,9. 11. 21 114,25 *sqq.* 121,24 131,6
162,6 ἐπ² ἀπειρον 110,15. 28 111,3. 6
- συνεπιστάπτεσθαι 5,16
- συνεπισπᾶν *pass.* 76,6
- συνεργεῖν πρός 78,9 *pass.* 88,14
- συνεργός 70,22
- σύνεσις 13,7
- συνέχεια 30,11 37,2 58,9 116,17 117,17.
19 cf. διάστασις
- συνέχειν 173,6
- συνέχής 31,28 57,1. 7 116,19 *sqq.* 121,5 *sqq.*
128,17 131,15 146,21 172,9 (ἴαυτῷ) 128,
19 τὸ σ. 116,19 171,19. 22 τὰ συνέχῃ 114,
25 115,9 *sqq.* 172,14 173,6 (χρόνος) 148,2
cf. εἰς — συνέχως 56,12 150,20 151,21. 23
- συνηγορεῖν 127,21 συνήθως (λέγεται) 45,
15
- σύνθεις 13,16 53,20 56,4 58,6 112,24
120,3 137,8 (coni. σχέσις) 112,22
- σύνθετος 107,6 144,19 cf. ἀπλοῦς στερεός
- συνιέναι τινάς 13,18
- συνιστάναι 52,23 *demonstrare* 6,27 74,17
124,2 127,6 (coni. δεικνύει) 43,15 συν-
ιστώσα 74,11 συνιστώντος 74,14 *pass.*
71,13 98,21 107,24. 25 (coni. συμφόν-
τος) 28,9 συνεστάναι 26,19
- συνοδεύειν 49,7 91,12
- συντάσσειν 81,5 *pass.* 148,19
- συντελεῖν εἰς 2,4 10,20. 27 72,26 100,1
109,15 119,12 120,4 τι εἰς 97,4 152,12
πρός 10,15 12,7 121,6. 14 τι πρός 12,12
26,25 32,17 119,5 121,2 ἐπὶ πλέον
πρός 13,22 *not.*
- συντιθέναι *pass.* 53,21 54,19 cf. διαιρεῖν
παρατίθεναι
- σύντονος (ἐνέργεια) 136,11
- συνυπάρχειν 168,1
- σύνστασις 25,12 26,21 39,6 71,10. 12. 20
107,14. 15. 23 108,4 cf. πέψις
- συστοιχία (α. ἐν τῇ χειρὶ συστοιχίᾳ) 77,16
- σύνστοιχος 142,28 *sqq.* 145,5 *sqq.*
- συστροφή 76,20
- σφόδρα 25,3 150,17
- σφοδρός 137,16
- σχεδόν 2,13 3,7 5,23. 25 31,22 67,1 99,13
168,23
- σχέσις 31,11 *sqq.* 43,6 127,5 *sqq.* 128,3 *sqq.*
132,5. 13 133,24 134,15. 16. 17 167,5
(ποιά) 43,1 50,18 51,1 65,18. 19 112,22
128,1 132,10. 12 135,12 (opp. ἄλλοισις);
184,11
- σχῆμα plur. 126,17. 19 cf. μάγεθος
- σχηματίζειν 126,18 (θηλυκῶς) 152,7
pass. 58,12 126,21
- σῳζεῖν 26,24 (τὴν διάνοιαν) 86,2 (ἀναλο-
γίαν) 94,26 *pass.* 9,13 20,26 26,17
55,24 57,26 61,10 64,9 81,21 (opp. δια-
φορεῖσθαι) 93,15 cf. στέγειν
- σώμα (πᾶν ἐπιφάνειαν ἔχει) 49,17 ἀντι-
τυπία, ἐν τῷ τῷ σώματι τὸ εἶναι 78,16
ὄρατά γάρ τὰ σώματα κατὰ τὸ πέρας
51,22 οὐδὲν ἀπειρον σῶμά ἔστιν 44,11
48,2 (ποσόν) 78,20 (τὰ πρῶτα) 78,17
cf. ἀόριστος στερεός φυσικός
- σωματικός (στοιχεῖα) 14,19 (ἀπόκρισις)
57,2 (ἀπόρροια) 93,14 (ὅργανον) 8,11

- σωματώδης (παχύτης) 107,25 (ὑγρότης) 89,3
 σωρός 53,23
 σωστικός 103,4
 σωτηρία 10,15, 19, 26 12,9 100,1
- Ταναός Emped. expl. 23,21
 τάξις 28,28 (σονι. φορά) 11,23
 τάσις cf. ἔκχυσις
 τάσσεσθαι ἐπὶ τινος 36,13
 ταυτότης (σονι. δμοιότης) 145,4
 ταχέως 19,8, 11 46,9 57,1 93,16, 20
 θάττον 31,3 66,14
 τάχος 18,7, 19
 τείνεται pass. 23,21 ἐπ' εὐθείας 41,6
 τεκμήριον cf. παρατίθεσθαι
 τέλειος 3,13
 τελείωσις 125,15, 27
 τελευταῖος 46,6 115,21
 τέλος. ἐπὶ τέλει 9,8
 τέμνεται pass. εἰς 110,5 114,14 115,11 sqq.
 122,12 ἐπ' ἀπειρον 109,23 111,2
 τεφρώδης καὶ γεώδης 107,14
 τέχνη. κατὰ τέχνην (opp. κατὰ φύσιν)
 125,8
 τηλικοῦτος 60,6 115,24 117,22, 23 118,3.
 10 119,14, 25 121,5, 9. 21 156,16
 τηρεῖν 58,18 122,1 169,26 170,1, 4
 τιθέναι 63,22 127,11 (ὑπὸ τοὺς ὄφθαλμούς)
 136,9 ἐν μέσῳ 153,4 translate *pro rero*
 37,9 39,26 136,12 146,5 157,14 158,26
 161,9, 16 c. acc. e. inf. 152,9 τὸ τεθέν
 141,8 (θέξαν) 58,25 63,16, 19 146,16
 cf. ἐναργῆς — wed. τίθεσθαι (γρόνους ἀναισθήτους) 62,10 (τὰς ἀτόμους στοιχεῖα)
 68,25 (σημεῖον) 13,23
 τις. τὸ αὐτό τι 29,15 30,3 εἰς τις, ἐν τι
 130,8 137,3 sqq. 138,16, 18. 21 139,6
 144,5. 6. 18 146,20 159,7, 10 168,9 τὸ
 μὲν τι 3,12 τὸ δὲ τι εἰδος 98,8 cf. δὲς
 κατὰ πρός
 τοίνυν 77,16
 τοῖος. τοῖα η τοῖα 127,7
 τοιόσδε 44,20 133,24
 τοιοῦτος et ὁ τοιοῦτος saepe — in fine
 interpretationis καὶ τὸ μὲν κατὰ συμβιβήηκός χρῶμα τοιοῦτον 43,5 sim. 47,19
 cf. 152,14 τ. οἷος e. inf. 26,24 35,15 τ.
 ὡς e. inf. 51,8 169,17 cf. οὗτος
- τομή 110,5 113,20 115,12 ἐπ' ἀπειρον
 113,18, 20 121,20
 τόνος cf. ἐκλύειν
 τονοῦν 108,26
 τοπικῶς 28,18
 τόποι 22,21 98,25 99,5
 τοσαυτάκις 58,9
 τοσοῦτος. κατὰ τοσοῦτον 31,26 62,1 cf.
 δοσ
- τράγηλος cf. περιστερά
 τραχύς cf. λεῖος. τὸ τραχύ varia significat
 84,16
- τραχύτης cf. λειότης
- τρέπεσθαι (δὲ δλῶν) 63,23
- τρέψειν 80,7 pass. (σονι. αὔξειν) 79,11
- τρίγωνον 161,2 3
- τρίψις cf. κίνησις
- τρόπος τῆς ἀντιλήψεως 141,20 sqq. κατὰ
 διαφέροντα τρόπον 142,6
- τροφή (σονιθετος Ar.) 107,6 (μὴ ἀπλοῦν)
 107,9, 18
- τρόπιμος 9,23 102,27 103,4. 20 104,3
 τρόφιμον i. q. γευστὸν 77,6. 14 cf. γλυκύς —
 (χυμός) 80,12 sqq. 81,7 96,6. 18. 21 97,4.
 11 100,13, 18 102,17 104,13 106,8. 23
 cf. θρεπτικός
- τυγχάνειν. ἀν οὖτα τύχῃ 83,24 ἀν τύχῃ
 143,21 ὡς ἔτυχεν 81,3 ὁ τυχών 28,26
 33,10 68,14, 22
- τυφλός 13,24 sqq.
- ‘Γείτια 98,22 sed ὑγίεια 6,11. 26 7,22
 99,9
- ὑγιεινός 99,14. 15 109,6 ὑγίης *vernūn/tig*
 56,17 93,23 130,23 134,7 — ὑγιῶς 40,15
 169,13, 16 170,4 172,30 cf. ad 169,20
- ὑγρός (σονι. ἀδριστος) 47,3 (σονι. δμοιομέρης) 64,11 ἐν ὑγροῖς , δὲ ὡν ἡ τε
 ὄψις καὶ ἡ ἀκοή 106,2 cf. Ἑηρός ὑδατώδης
- ὑγρότης 8,1 44,23 46,11 67,16 72,6. 10.
 17 73,13 sqq. 74,27 89,15 sqq. 91,6. 7
 94,5. 7 plur. 110,1 137,7 cf. ἔγχυμος;
 σωματώδης; ὑδατώδης;
- ὑδατώδης 67,14 (ὑγρόν) 74,26 (ὑγρότης)
 89,17
- ὑδωρ cf. ἀήρ διαφανής. — καὶ διαφανὲς;
 καὶ ἐμφανὲς 26,22 (τροφὴ τῷ πυρῷ)
 46,10 ἀσμον (Ar.) 98,7
- ὑδρεύειν 108,1

ὑελος 26,28
 ὕεν. τὸ ὑόμενον 76,2
 υἱός cf. πατήρ
 ὕλη 38,20 sqq. 39,15 44,27 45,2 68,6. 13.
 21 69,4 73,29 74,23 cf. ἐναντίος
 ὕμην 18,14. 16 23,15 24,1
 ὕπαλείφειν 55,18 pass. 62,24
 ὕπαλλάττειν pass. 126,19
 ὕπάρχειν 51,17 54,8 97,24 106,24 116,12
 135,16 145,4 149,22. 24
 ὕπαρξις 63,20
 ὕπάτη 136,18
 ὕπερβάλλειν 115,22 119,9
 ὕπερβολή 80,16 plur. 9,5 27,2 67,7
 ὕπερέχειν 139,3. 7 τινός 55,28 118,24 sqq.
 ὕπεροχή 54,5 sqq. 65,15 118,14 sqq. plur.
 26,26 56,2 64,22
 ὕπό c. gen. pendet a subst. 61,13 66,18. 16
 74,24 99,3 τῶν ὑπὸ τὴν αὐτῆν αἰσθησιν
 142,22 sim. 145,9 138,2 143,2 εἶναι ὑπό^{7,4}
 7,4 ὑπὸ γένος τε τεύτον καὶ μίαν αἰσθησιν
 145,11 ὑπὸ μίαν φύσιν 163,25 164,1 cf.
 ἀνομογενής δύμενής λόγος
 ὕποδέχεσθαι 108,12
 ὕπόθεσις 110,28 111,3 def. 4,19
 ὕπνος def. 7,25
 ὕποκεῖσθαι (ὅλη) 45,2 ὕποκείμενος (χρῶμα)
 55,24 60,21. 22 62,23 τῶν ἔκατη
 αἰσθήσει ὑπ. αἰσθητῶν 109,20 sim. 165,25
 ώς φωρητικοῦ ὑπ. 66,13 (εἰδος) 112,14
 (φύσις) 147,6 (ὕλη) 41,13 (πράγματα)
 168,8 τὸ ὑπ., τὰ ὑπ. 9,3 44,26 47,24
 49,7 73,26 84,1 162,23 163,2 164,5
 166,5.14 167,12 168,9 (καθ' αὐτό) 112,2
 κατὰ τὸ ὕποκείμενον 165,8. 18 167,8 cf.
 λόγος
 ὕπολεμβάνειν 15,10 19,13 92,26 157,6
 171,23
 ὕπομένειν 31,17 80,5 154,16. 20 τινός
 154,17
 ὕπομιμνήσκειν 8,22. 25. 30 14,16 42,23
 43,8. 13 56,18 58,23 94,3. 7 152,24
 155,26 156,16 162,19
 ὕπομνηματίζεσθαι (τὸ βιβλίον) 82,16
 ὕποπτειν τινί 112,1 (τῷ δρψ) 84,15
 ὕποσμος 101,9
 ὕπόστασις 112,7 (opp. φαντασία) 55,7
 65,10 ἐν ὕποστάσει εἶναι 55,4 111,18
 cf. διδόναι φαίνεσθαι
 ὕποτιθέναι pass. (opp. ἐπιτιθέναι) 56,5
 med. 61,23. 26 112,18. 21 113,4 120,19

(εονι. λαμβάνειν) 4,21 ἔκατέρου ὕποτε-
 θέντος 110,7
 ὕποχωρείν (opp. προσιέναι) 10,22
 ὕστερος. ἐν ὕστέρῳ 63,11
 ὕφιστάναι pass. (καθ' αὐτήν) 44,3 sub-
 sistere 10,22 ὕφεστηκέναι 112,4. 6

Φαίνεσθαι 146,5. 20 155,20 sqq. τῷ
 φαίνεσθαι (opp. τῇ ὕποστάσει) 65,8
 φαινόμενος 11,12 138,19 φαινόμενον
 45,12 55,25
 φαιόν 143,21 sqq.
 φάναι. τὰ αἰσθητήρια ἐκ γῆς φησιν δητα
 (elvai Thurot) 39,29
 φανερός 2,23 5,22 7,13 89,26 126,8
 φανερῶς 20,3 φανερῶς φαίνεται χρωμένη
 99,26 φανερώτερον ἔχουσα ἡ γραφή
 101,6
 φαντασία 55,12, 14.16.24 56,1.9. 15 60,21.
 23 63,17 65,7 66,17 cf. ἀποτελεῖν ὑπό-
 στασίς
 φανταστικός (δύναμις) 3,15
 φάος 45,13 sqq.
 φεγγίτησ λίθος 29,7
 φέρειν profferre 16,8 (aītāv) 20,25 (ἀπό-
 δεξιν) 140,8 pass. 6,16 30,7. 9 31,3
 57,9 sqq. 62,20 66,14 101,22 sqq. 108,21.
 22 123,8 sqq. 124,7 sqq. 126,10. 24
 127,22 128,13 132,21 136,9 φέρεσθαι
 c. acc. spatii 124,13 (ἄνω) 79,9 (εἰ'
 δλλήλων) 30,9 δόσο δὲ γραφῶν φερομένων
 86,2 sim. 101,4 φέρε εἰπεῖν 55,2 64,23
 φεύγειν (τὸ ἄτοπον) 87,2 cf. ἀποστρέφεσθαι
 φευκτός 11,28
 φθάνειν. φθάνει εἰρήσθαι 2,20 14,14 sim.
 4,24 17,5 19,24 84,7 116,2 146,12
 φθάσας εἴπε 88,8 ψ φθάσας... κέχρηται
 168,13
 φθαρτικός 9,4 10,20 23,1 103,4. 5. 15. 19
 104,4
 φθείρειν 95,9 103,6 pass. 9,5 76,14 95,10.
 12 103,7 118,6 154,22
 φθίσις (εονι. ἀτροφία) 78,9 cf. αὔξησις
 φθόγγοι 54,14
 φθορά 9,10. 11
 φιληδονία 97,6
 φίλος cf. ἐπεοθεται
 φλεβίον 19,18
 φλέψ 70,10

- φλοιός 107,15 108,2
 φλόξ def. 46,18
 φορά 11,23 126,19. 23 128,14 132,22 def.
 132,21 (εἰδάλου) 57,24 cf. ἀλλοίωσις
 φρονεῖν (μέγα ἐπὶ τινὶ) 173,1
 φρόνησις 10,27 11,25 12,6 13,22 14,1
 (coni. νοῦς) 12,17 (πρακτική et θεωρη-
 τική) 12,7
 φυγή (opp. αἴρεσις) 13,1
 φυλακτικός 26,18
 φυλάξσειν 81,24 93,19 99,15 (ττ V) 118,1.
 11 129,15 sed φυλάττειν 24,17 cf. στέγειν
 — med. 9,4 10,20, 21
 φύλλον 70,13 107,14
 φυσᾶν. δύσκολο εἰπεψυχμένοι 90,14
 φυσικός 7,2 111,13 (θεωρία) 7,1 φυσική
 7,3. 4 cf. Ind. IV (σώμα, coni. αἰσθητόν)
 111,12. 15,17 φυσικό 92,20. 24. 25
 φυσιολόγοι 71,22
 φύσις 111,26 cf. οὐσία. θερμῆς τὴν φύσιν
 102,23 τῇ αὐτῷ φύσει sim. 38,19
 51,27 59,24 63,10 72,9 98,25 120,23
 122,2. 19 sqq. 146,11 148,15 149,2. 4
 150,10 155,21. 23 158,2 173,9 cf. ἀπλῶς
 ἐνέργεια — κατὰ τὴν αὐτῆς φύσιν 72,8
 96,1 ἐν τῷ κατὰ φύσιν 19,8 εἰς τὸ κατὰ
 φύσιν 17,16 19,23 cf. τέχνη — ἐν τῷ τῷ
 παρὰ φύσιν τόπῳ 19,21 φύσιν ἔχειν c.
 inf. 79,19
 φυτόν 70,13 plur. 3,22 6,23 8,6 68,1 69,12.
 17 70,11 72,5. 7 74,21 107,8. 11 108,2
 φωνή 13,8. 14 def. 66,15 (coni. λόγος)
 99,25 cf. ψόφος
 φῶς def. sec. Arist. 43,7 ἐνέργεια (ἴντελέ-
 χεια) τοῦ διαφανοῦς 35,8 39,21 42,25
 ἀσώματον 31,10 33,13 e coni. 34,9 cf.
 31,16 (ἐν σχέσει) 134,11 οὐδὲ κίνησις
 φωτός ἔστιν 31,12 τοῦ πυρὸς τὸ λεπτό-
 τατον 23,14
 φωτίζειν et φωτίζεσθαι 11,10 31,5 sqq.
 33,15 32,21 35,8 sqq. 43,1. 20. 22 46,2.
 15 47,5 51,1 53,11 59,6. 9. 10 132,3 sqq.
 133,13 sqq. 135,12. 13 (coni. χρωνύναι)
 50,5 52,10. 27 53,4
 φωτοειδής 47,15
- Χαρίεις. τῶν ιατρῶν τοὺς χαριεστάτους
 7,1
- χάρις. χάριν τινός 10,28 80,17 98,23 99,9
 156,24 al.
 χειμῶν. τοῦ χειμῶνος 75,27 χειμῶνος
 76,3 κατὰ τὸν χ. 67,7
 χειρίων pass. 105,20. 21
 χείρων cf. συστοχία — χειριστος 104,7 sqq.
 χελώνιον v. κέρας
 χιτών οφύλι 27,12. 18 34,15
 χιών 52,19
 χορηγεῖν 108,14
 χορηγία 108,13. 15
 χρεία 18,3 57,16 80,17 127,24
 χρῆσθαι (τούτῳ ὡς ἐναργεῖ) 156,9 (λόγῳ)
 112,19 173,1 (τῇ δόξῃ ταύτῃ) 146,17
 φ χρώμενοι τινες πειρῶνται δειχνύναι
 146,4 cf. 146,23 147,4 (σημεῖῳ) 91,7
 τοὺς μὴ δυναμένους τῇ ἀκοῇ κεγρῆσθαι
 (pro χρῆσθαι) 14,2
 χρήσιμος 12,4 sqq. 32,25 113,24 (εἰς) —
 τὸ χρ. 13,1. 6 τὸ χρ. αὐτῷ εἰς τὸ δεῖξαι
 15,16 sim. 1,10 16,2 51,12 134,5 146,11
 χρόα 49,12 51,21 54,23 (χροιάς V) 55,19 65,5
 χροιά 54,1 65,10
 χρόνος. αἰσθητὸν οὐ καθ' αὐτό ἔστιν. οὐ
 γάρ ἔστιν δὲ χρ. ὑποκειμένη τις φύσις
 147,5 μὴ εἶναι τὸν χρόνον τῶν ὑπομε-
 νόντων 154,16 cf. ἀδιάτετος πρῶτος; —
 ἐν χρόνῳ 30,3 192,13 al. sed χρόνῳ
 146,12 ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ 136,1. 5 al.
 ἅμα καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ 157,15 sim.
 140,10 ἐν παντὶ χρόνῳ 149,8. 14 χωρὶς
 χρόνου 135,16
 χρῶμα 12,18 sqq. 156,5 166,21 167,2
 Platonis def. 24,7 (διαφανοῦς ἐνέργεια)
 39,21 cf. 35,6 eorum natura et origo
 49,25 sqq. ex albo et nigro 77,18 80,25
 81,11 82,3 sqq. species finitae 65,22 sqq.
 (πέρας) 48,9 sqq. 49,2. 15. 21. 25 52,3
 cf. ἐπιτολῆς μεταξύ
 χρωματίζειν 74,2 pass. 50,2 sqq.
 χρωνύναι. et χρωνυσθαι 11,16 12,22
 43,2. 20 44,19 47,4 48,11 49,17 50,6.
 11 51,8. 26 52,15. 17 53,6 62,18 74,2
 75,22 cf. φωτίζειν
 χυμός def. 9,13 sqq. 76,25 sqq. eorum origo
 66,20 sqq. ex dulci et amaro 77,20 sqq.
 80,24 sqq. eius εἶδη 81,4 sqq. species
 finitae 65,23 sqq. ὁὖ καὶ ἐν χυμῷ
 84,17 τῶν σηπομένων χυμῶν καὶ τῶν
 προσκαιομένων καὶ τῶν δέξιων γινομένων etc.
 89,24 cf. τρόφιμος

χυτόν Arist. expl. 105,18 sqq.
 χώρα. κατά χώραν 18,1 χώραν έχειν
 46,14
 χωρεῖν (θε' δλλήλων) 29,28 σῶμα διὰ σώ-
 ματος χωρήσει 29,14 cf. 30,17 (εἰσω)
 24,6 57,14
 χωρίζειν 9,2 12,26 33,17 σαρεψ cf. ἐπίνοια
 ἀποκρίνειν λαμβάνειν — κεχωρισμένων
 καὶ μενόντων δύο 140,4
 χωριστός 44,2. 25

Ψεῦδος 146,5.10
 ψευδής cf. ἐπιπόλαιος
 ψοφητικός 66,11. 12
 ψόφος 10,19 ss. 11,17 37,10 65,24 166,22
 167,3 (dist. λόγος) 12,13 sqq. (dist.
 λόγος, φωνή) 13,5 sqq. (coni. φωνή) 66,10
 species quaedam 84,16, 17 def. 66,11
 origo 126,9 sqq.
 ψύχειν pass. 98,20

ψυχή def. Aristotel. 2,15 cf. αἰσθητική
 θρεπτική δραστική
 ψυχικός (ἐνέργεια) 5,18
 ψῦχος 76,15. 17
 ψυχρός cf. θερμός
 ψυχρότης 52,23 73,16 sqq. 99,8 102,23
 plur. 110,1 137,6 cf. θερμότης

Ως σώματος (= καθό σῶμα) 48,8 49,7 sqq.
 c. gen. part. 40,18 69,27 71,23 72,7
 79,5 89,27 92,23 102,4 127,26 133,20
 139,1 157,16 159,28 (ώς ἄρα) 56,11
 ώς c. acc. part. 64,21 84,15 120,3 173,3
 ώς ἀν c. part. 22,10 ώς ἀν εἰ λέγεν
 151,16 163,10 ώς ἀν c. opt. (pro con-
 iunctivo) 116,13 121,25 nam 47,6 77,20
 82,1 104,16 = ὥστε 57,26 68,21 75,7
 119,9. 25 120,24 166,2
 ώσπερ cf. οὖν
 ώφελιμος 11,26. 28 13,1

II INDEX NOMINUM

- Ἀλέξανδρος v. Praef. p. v
 Ἀνακαγόρας οἱ πάντα ἐν πᾶσι μεμίχθαι
 λέγοντες, ὡς Α., ἐκ πάντων μὲν πάντα
 ἐκχρίσει γιννῶσιν 68,9
 Anonymi Aristotelis interpretes τινὲς 5,4
 οἱ ὑπομνηματισάμενοι τὸ βιβλίον 82,16
 Ἀριστοτέλης opinio περὶ τῶν ποιούντων
 τε καὶ πασχόντων 73,18 Περὶ ὑγείας καὶ
 νόσου (Zeller II 2 p. 96) dubium an
 scripsit 6,19 Περὶ φυτῶν (οὐ φέρεται)
 87,11 cf. Zeller II 2 p. 98
 Ἀσπάσιος 10,2
 Δημόκριτος de visu theoria 15,7 24,10sqq.
 56,14 124,6 de saporibus 68,25 de
 sensibus 82,21 sqq.
 Διόδωρος Cronus ἀλλάξιστον et ἀμερῆ 122,
 23 172,29
 Ἐμπεδοκλῆς 20,18 23,5 sqq. 24,7 34,15
 56,16 67,19 68,26 70,6 124,4. 15
 Ἐπίκουρος 24,19 fr. 319 Usener
 Ηράκλειτος 92,22
 Θεόφραστος Περὶ ὄδατος 72,3 Περὶ φυτῶν
 87,11 (cf. ad p. 22,11 26,6 31,25. 27
 57,11 85,4 86,19)
 Ιατροί τινες 107,4
 Λεύκιππος 24,18 56,14
 μαθηματικοί v. Ind. I s. μ. et s. μάθημα
 Ὁλύμπια 151,19
 Ὄμηρος N 23 23,22
 Πλάτων de visu 28,11 τοῖς Περὶ Πλάτωνα
 incorporalia agere et pati videbantur
 73,21
 Πυθαγόρειοι 14,23 49,11 51,20 107,1sqq.
 Στοά. οὗτε γὰρ τὰ σώματα αὐτῷ δοκεῖ
 ποιεῖν τε καὶ πάσχειν, ὡς ἀρέσκει τοῖς
 ἀπὸ Στοᾶς 73,20 οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς λέ-
 γουσι πῶς ἔχον τὸ ὑγεμονικὸν ποτὲ μὲν
 τόδε ποτὲ δὲ τόδε γίνεσθαι 167,6
 Στράτις 97,2
 Στράτων de auditu 126,20
 φυσιολόγοι v. Ind. I

III LOCI PLATONICI

Meno p. 76 C	24,7	
Timaeus p. 39 B	11,9	
p. 45 B-D	21,1	
	p. 45 D	33,1
	p. 66 D. E	14,22

IV LOCI ARISTOTELICI

Περὶ αἰσθήσεως titulus 2,2 not. dispositio	2 p. 233 ^b 15	171,25
5,1 sqq.	4 p. 234 ^b 10	134,8
2 p. 437 ^b 10	58,24	
p. 437 ^b 32	34,15	
p. 438 ^a 14	35,28	
3 p. 440 ^a 15	93,13	
4 p. 440 ^b 31	104,10	
p. 441 ^a 3	78,2	
p. 441 ^b 15	67,1 94,13	
p. 442 ^a 2	77,10	
p. 442 ^b 1	93,22	
5 p. 444 ^a 24	38,10	
p. 444 ^a 28	39,10	
6 p. 445 ^b 10	156,16	
p. 445 ^b 31	155,22 156,6,12	
7 p. 448 ^a 17	161,8 162,1	
p. 448 ^b 10	168,14	
p. 448 ^b 24	162,3	
ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὑστέρων Ἀναλυτικῶν		
c. 19-22	114,11	
Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς		
A 5	79,13	
p. 322 ^a 25	78,19	
10 p. 327 ^b 31	63,23	
p. 328 ^a 19 (Περὶ μίξεως) .	64,16	
B 3	94,9	
p. 331 ^a 3 (Περὶ στοιχεῶν) .	72,27	
Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου cf. 5,5		
3 p. 469 ^a 5	40,28	
Π. ζώων γενέσεως locus non re-		
pertus	79,14 not.	
Περὶ ζώων ιστορία		
Δ 10	6,21	
Περὶ ζώων μορίων		
Γ 7 p. 670 ^a 29 (ἐν ἀλλοις) .	90,16	
Μετεωρολογικά		
B 3	80,11	
Περὶ μνήμης gener.	5,28	
καὶ ὄποιοι	173,12	
Περὶ οὐρανοῦ	-	
A 4	86,21	
Φυσικὴ ἀκρόστις		
Z 1 (ἐν τοῖς Περὶ κινήσεως λόγοις,		
Περὶ κινήσεως λέγων τὰ τελευταῖα		
τῆς Φυσικῆς ἀκρόστιας)	113,5	
2 p. 233 ^b 15	171,25	
4 p. 234 ^b 10	134,8	
Θ 8 p. 263 ^a ?	115,13 not.	
Περὶ ὄποιοι καὶ ἐγρηγόρσεως εtc.		
cf. 5,6		
Περὶ ἐγρηγόρσεως καὶ ὄποιοι εtc.		
(φέρεται ἐν τῇ πραγματείᾳ τῇ		
φυσικῇ αὐτοῦ βιβλίᾳ) 6,18		
3 p. 456 ^b 17	7,25	
Περὶ ψυχῆς		
generaliter 3,3. 11 5,19. 30 8,23. 29. 31		
14,15		
A 5 p. 410 ^a 30	39,26	
B 2 p. 413 ^b 2	3,20 8,31	
5 p. 417 ^a 6	75,16	
6 p. 418 ^a 10	84,8	
7	58,26	
p. 418 ^b 2	35,6 42,23	
p. 418 ^b 9	35,14	
p. 418 ^b 16	132,6	
p. 419 ^a 2	17,5	
p. 419 ^a 13?	25,25	
8	66,10	
9 p. 421 ^a 9	67,9	
421 ^a 10	104,7	
10 p. 422 ^a 8	105,5	
p. 422 ^a 17	39,29 67,16	
11	109,21	
p. 423 ^b 7	27,5	
p. 423 ^b 20	34,5	
12 p. 424 ^a 18	41,10	
p. 424 ^a 28	9,2	
G 1 p. 425 ^a 4	38,14	
2 p. 425 ^b 25	41,14 42,2	
p. 426 ^a 23	41,26	
p. 426 ^b 10	165,23	
p. 426 ^b 12	36,16	
p. 426 ^b 17	162,19 163,7	
164,10,22 165,12		
p. 427 ^a 8	164,13	
12 p. 434 ^b 19?	107,8 not.	
p. 434 ^b 22	10,14	
13 p. 435 ^b 4	9,8	
p. 435 ^b 7	9,2	

A D D E N D A

- p. 16,10 not. del. „προτίθηστν conicio“
p. 25,18 ss. cf. etiam Alex. apud Simpl. De caelo p. 454,7 H.
p. 27,4. 5 not scrib. c. 11 pro 2
p. 32,22 τῇ κόρῃ cum TVANa scrib.
p. 45,13 colon pro commate pone
p. 53,6 post ἀν comma pone
p. 60,7 not. „σμικρὰ αὐταὶ“ scrib.
p. 69,10 εἰπών (Diels) recipere debebam, v. Add ad 132,18
p. 87,8 nunc γένεσις conicio, v. Indicem
p. 95,22 nunc μεταφοράς pro διαφοράς scribendum esse censeo
p. 101,5 v. Ind. s. χατζήλλος
p. 105,5 not. „p. 422“ leg. pro 442
p. 132,18 Diels εἰπών pro εἰς coniciebat, quod commemorare debebam
p. 133,4 post χρόνῳ nunc lacunam suspicor
p. 141,1 not. prave ἐπὶ conieci, v. Ind. s. ἀπό
p. 141,23 δὲ λόγοις πᾶλιν coniunge
p. 151,23 τι defendi potest, v. Ind. s. δ
-

COMMENTARIA
IN ARISTOTELLEM
GRAECA

EDITA CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

VOLUMINIS III

PARS II ALEXANDRI IN METEOROLOGICA

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MDCCCIC

ALEXANDRI
IN ARISTOTELIS
METEOROLOGICORUM LIBROS
COMMENTARIA

CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

EDIDIT

MICHAEL HAYDUC

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MDCCCLC

P R A E F A T I O

Alexandri Aphrodisiensis, quae feruntur, in Aristotelis Meteorologorum libros commentaria quamquam interpretandi diligentia et subtilitate aliis eiusdem interpretis commentariis aliquanto inferiora sunt, non tamen ingenio eius et doctrina tam indigna esse videntur, ut falso celebre illud nomen prae se ferre putanda sint. neque aliud esse quidquam video, quod librorum manu scriptorum memoriae diffidere nos cogat; nam Sosigenes ille, quem interpres p. 143,13 praceptorum suum appellat¹⁾), non est videlicet idem, quo adiutore usus Caesar dictator annos ad solis cursum redigit singulos²⁾, sed philosophus aetate inferior, qui idem a Themistio de anima II p. 112,19 sqq. Spengel citatur et Alexandri praceptor dicitur: δι' ἣν μὲν οὖν αἰτίαν ταῦτα [scil. τὰ πυρώδη φαινόμενα καὶ ἐν νυκτὶ λάμποντα] ὄρχται, ἄλλον εἶναι φῆσι λόγον καὶ προσήκοντα μᾶλλον τοῖς περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν· λέγει δὲ αὐτὸν Σωσιγένης ὁ Ἀλεξάνδρου διδάσκαλος ἐν τῷ τρίτῳ Περὶ ὅψεως, εἴ τῷ πιθανὸς ὁ Σωσιγένης, μετέχειν καὶ ταῦτα φάσκων φύσεώς τινος ἐπ' διάγον τοιαύτης, οἷς καὶ τὸ πέμπτον σῶμα καὶ τὸ πῦρ· αὕτη δέ ἔστι τὸ δύνασθαι λάμπειν τε καὶ

¹⁾ ἀλλ' ὅτι μὲν αἱ τοιαῦται δόξαι περὶ τῆς ἀλω φύσεΐς, ἵκανως δὲ διδάσκαλος ἡμῶν Σωσιγένης ἐν τῷ ὅγδοῳ Περὶ δψεως ἔδειξεν.

²⁾ Plinius n. h. XVIII 211. de Sosigene astrologo cf. etiam Plin. n. h. II 39, Simpl. in Arist. de caelo p. 488,22. 498,2 sqq., [Alex.] in Arist. Metaph. 706,13. titulus libri eius, unde Simplicius egregia quaedam servavit, extat apud Procl. hypotyp. astron. posit. ed. Basileensis 1540 f. 45 Σωσιγένης ὁ Ηεριπατητικός ἐν τοῖς Περὶ τῶν ἀνελίτουσῶν τὸ τὸν ἥλιον ἐν ταῖς περιγέοις ἐκλείψειν ὀρᾶσθαι μὴ δλω ἐπιπροσθόμενον, ἀλλὰ τοῖς ἄκροις τῆς ἑστοῦ περιφερεῖς ὑπερβάλλειν τὸν κύκλον τῆς σελήνης καὶ φωτίζειν οὐκ ἐμποδίζειν. quamquam nonnullam dubitationem affert illa appellatio, δὲ Ηεριπατητικός, quae, si quid ex iis, quos infra dixi, locis colligi licet, non ad astrologum, sed ad alterum Sosigenem pertinere videtur. quod si verum est, aut Proclus errasse putandus est aut quae apud Simplicium de caelo leguntur, ad posteriorem aetatem Sosigenem revocanda sunt.

φωτίζειν τὸν παραχείμενον ἀέρα ἡ τὸ σῶμα τὸ διαφανές. eundem commemorant Dexippus comm. in Arist. Categ. ed. Busse p. 7,4 sqq. καὶ γάρ Σωστήνης ὁ Περιπατητικὸς παραλλήλους ἐπιχειρήσεις περὶ τῶν λεγομένων ἀντεκτάσεν, οὐ μὴν περὶ μᾶς γε αὐτοτελῶς ἀπεργόνατο (cf. p. 7,28 sqq.) et [Ammonius] in Anal. pr. A 9 p. 30^a15 ed. Wallies p. 39,24 sqq. Σ. δὲ ὁ τοῦ Ἀλεξανδροῦ διδάσκαλος ἀναγκαῖον ἔφη συνάγεσθαι τὸ κατὰ τὸν διηρισμὸν ἔστ' ἄν γάρ ὁ μέσος τῷ ἐσχάτῳ ὑπάρχῃ, ἀνάγκη καὶ τὸν μείζονα τῷ ἐλάττῳν ὑπάρχειν κτλ., cf. etiam Philoponus in Anal. pr. I. I. (Brandis Scholia in Arist. p. 158^b29 sqq.) et Alexander in Metaph. p. 466,17 Hayd. hunc Sosigenem primus — id, quod I. L. Heiberg me docuit — ab astrologo illo recte seiunxit H. Martin, *Annales de la Faculté des lettres de Bordeaux* I (1879) p. 174 sqq.

Fuit igitur, quoad ex his concludi licet, Peripateticus saeculi alterius p. Chr. philosophus, qui et librum de visu et commentaria in Aristotelis *Categorias* et *Analytica priora* scripsit.

Ad Alexandri commentaria edenda quattuor codices adhibui, qui sunt:

I I. PARISINUS 1881, bombycinus, forma minore, saeculi XIII, 95 foliorum, (cf. H. Omont, *Inv. somm. des manuscrits grecs de la bibliothèque nationale*). contulit Ricardus Böhme.

W II. PARISINUS SUPPL. GR. 314, bombycinus, forma minore, saeculi XIV, 292 foliorum (Omont, I. I. III p. 248). Alexandri commentaria, quae f. 173 incipiunt, integra habet praeter exitum libri IV inde a verbis αἰτίᾳ· ἀνθρωπος γάρ (p. 226,23). contulit Carolus Kalbfleisch.

A III. AMBROSIANUS E 93 sup., membraneus, forma quadrata, saeculi XII. priorem tantummodo partem commentariorum (libr. I II) continet, quorum initium usque ad p. 7,31 desideratur. contulit Ioannes Tschiedel.

B IV. PARISINUS 1880, membraneus, forma quadrata, saeculi XII, 253 foliorum (Omont, I. I. II p. 157); commentaria in libros III et IV exhibet. collatus est ab Ernesto Richter.

a Ad hos codices accedit editio ALDINA, cuius est titulus:

Ioannes Grammaticus (Philoponus) in libros de Generatione et Interitu. Alexander Aphrodisiensis in Meteorologica. idem de mixtione. graece. Venetiis etc. anno MDXXVII. mense Septembri. praemissa est epistula Francisci Asulani ad Iacobum Sadoletum episcopum.

Ex his libris W et a inter se ipsi iidemque cum A et B ita concinunt, ut ab uno omnes vetustiore exemplo pendere appareat; discrepat autem aliquantum a ceteris codex I, qui ex multo meliore exemplo descriptus, quamquam non pauca scripturae menda habet, multis tamen locis veram lectionem

unus servavit. quamobrem huius libri auctoritatem quam maxime secutus sum. lemmata quoque exhibui, qualia in I leguntur; nam in his libri multum inter se differunt, cum A et B Aristotelis verba integra carptim commentariis interposita, I et W brevia tantum lemmata singulis commentariorum capitibus praescripta habeant.

Erros typographicos correxit Eduardus Seidenstücker, vir doctissimus, cui pro eo auxilio hic quoque gratias ago.

Scr. Berolini
mense Quintili MDCCCIC

M. HAYDUCK.

SUPPLEMENTUM PRAEFATIONIS

CONSPECTUS CODICUM AD RECENSIONEM NON ADHIBITORUM

URBINAS 53, chartaceus, saec. XVI et XVII, foliorum 251. fol. 1 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ὑπόμνημα εἰς τὰ μετεωρολογικά, εἰς τὸ πρῶτον. verba Aristotelis inc. Περὶ μὲν οὖν τῶν πρώτων αἰτίων. comm. inc. fol. 1° Ἀρχόμενος τῶν μετεωρολογικῶν, πρῶτον ἡμᾶς ὑπομιμήσκει. commentaria integra continet. (cf. Cos. Stornajolo, *Codices Urb. Gr. Bibl. Vatic. de scripti*, Romae 1895 p. 56).

VATICANUS 2168, chartaceus, forma maxima, saec. XV.

LAURENTIANUS 87,9, chartaceus, in fol. minore, saec. XV; constat foliis scriptis 111 (Bandini *Catal. Bibl. Mediceo-Laur.* III 388).

p. 1,5 ὑπομιμήσκει περὶ τῶν || 6 ἐν τῇ φυσικῇ πραγματείᾳ || 8 μετ' ἔκεινης || 9 πρώτης οὕτης ἔκεινης πραγματείας τῆς φυσικῆς πάσης (10) || 16 ἀστρων] ἄκρων || 5,27 πάντως || 6,2 δεῖξημένου || 3 διὰ τούτων τὸ ξεῖ || 5 δὲ om.

ESTENSIS MUTINENSIS II G 5, chartaceus, forma maiore, saec. XVI. f. 2—57 Alexandri Aphrod. in Aristotelis Meteora librum III (cf. Vittorio Puntoni *Indice de' codici greci della bibliot. Estense in Studi italiani* IV 1896 p. 504).

MARCIANUS 233, chartaceus, forma quadrata, saec. circiter XV, foliorum 319: insunt Io. Philoponi in libros Aristotelis de generatione et corruptione, Alexandri Aphrodisiensis in meteora Aristotelis, Theophylacti Simocattae Dialogus, problemata physica eorumque solutiones complexus. subsequuntur nonnulla ex Alexandri Aphrod. problematibus (cf. Zanetti *Graeca D. Marci bibl.* p. 119).

AMBROSIANUS E 88 sup., forma maxima, chartaceus, saec. XV.

PARISINUS 2034, forma minore, bombycinus, saec. XIII, foliorum 228. Aristotelis de Meteoris libri IV (1) — de anima libri tres (111) — de sensu et sensibili libri II, omnia cum scholiis (203); cf. Omont, *Inv. somm.* II p. 182. specimen lectionis dedit C. Kalbfleisch, qui hunc librum siglo K distinxit.

p. 66,8 τε ομ. || 11 πεποίηκε—τὰς] ἔξετάζει || post αὐτοῦ add. τὰς || 20 δ' ἡγοῦντο
67,5 κάπειτα—τι] τὰ πρῶτα || 8 τὸ δ' ἔτι αὐτῆς || 9 ὑποληφθὲν || 10 καὶ τέλος in lit. ||
12 αἰτίαν εἶναι λέγει || 21 πολλαχῆ || πᾶλιν] δὲ || ἐγένετο ομ. || 68,5 εἴρηται ομ. || 8 γινο-
μένων || 12 φασιν || 13 καὶ φησι ομ. || post ταῦτα add. δὲ πάντα || 17 τὸ δὲ πάντων—ἐπαν-
εγκάν (18. 19) ομ. || 19 εἰπὼν δὲ || νῦν ομ. || 19. 20 ἀπέδωκεν αὐτοῦ τὴν αἰτίαν coll. ||
24 πηγαῖνων πηγῶν || εἶναι ομ. || εἰπὼν δὲ καὶ ομ. || 25 διὰ τοῦτο ομ. || 28 ταῦτα ομ. ||
33 οὗτε ἀπόρρυτος—χειροπόλιτος] οὐδὲν τούτων || 69,28 καθ' δὲ—φανεται (30) ομ.

p. 183,9 γίνεται] ἔκκρινεται || 11 ὥσπερ πυρρηνίζοντων || post τούτῳ add. προτίθεται
εἰπεῖν || 12. 13 τῆς ἔκκρισεως—προτίθεται] ἀ ποιεῖ ἡ ἔκκρισις αὐτῇ || 15. 16 τὸν δὲ ἥδη—
προειρημένων] ὑφηγεῖται δὲ κατὰ τὸν πρότερον εἰρημένον τρόπον || 17 γενέσθαι || 18 οὕτω δὴ—
λέγεοθει ομ.

p. 226,27 τίνα ἔκαστα αὐτῶν γέννα ἔστιν || 29 ἐξ] καὶ || 32 προτίθενται || ὅποιον καὶ
τι || 227,2 εἰδῶμεν] θῶμεν || 4 ἐπὶ τοῦ εἰδούς || post τελεικήν add. καὶ ὄλικήν || 11 ὥστε
ἀπαντά] ἀ πάντα || 19 ζώων prius ομ. || 20 ἔφη—εἰπεῖ] εἰδεῖν ποιεῖν ποιεῖ

PARISINUS 2046, chartaceus, forma minore, saec. XIV aut XV, foliorum 173. (Omont l. l. II p. 183). specimen lectionis siglo N adhibito (cf. p. 226 n. 3) dedit C. Kalbfleisch.

p. 1,1 inscr. ἀριστοτέλους μετέωρα et a m. rec. ἀλεξάνδρου ἀφροδίσιου ὑπόδημα εἰς
τὸ α τῶν Ἀριστοτέλους μετεωρολογικῶν || 5 ὑπομιμήσκει περὶ τῶν || 6 ἐν τῇ φυσικῇ πρ. ||
8 μετ' ἔκεινης || 2,5 τῆς ομ. || 6 τε ante καὶ ομ. || 7 τούτου || 12 πάντων || 18 οὐ γάρ—
ἔστι ομ. || 20 ἀπατοτέρω || γινομένων || 24 διαίσσονται || 26 ἔχειν || 27 διαθέσεις || 29 καλου-
μένοις || 35 ἐπ' αὐτῆς || 8,16 καὶ ομ. || 21 εἰς supr. vers. || 30 post σώματα add. εἴτε

p. 66,20 δ' ἡγοῦντο || 23 περὶ αὐτοῦ, sed in marg. αὐτῆς || ἀντιτίθησι || 24 δὲ ομ. ||
67,1 δὲ post οὗτοι ον. || 6 τὰ πνεύματα || 8 τὸ δ' ἔτι αὐτῆς || 26 ἀγέννητος N¹, sed al-
terum in eras. || 68,1 στάσιμα] σταδιαῖ || 6 τῶν δὲ—ὑποστάσεις ομ. || 12 ταῦτα γάρ—φρέατα
(14) ομ. || 15 τῇ γῇ || 226,2.3 τὸν λόγον] τὴν οὐσίαν || 4 δῆ] δὲ || 6 λαρβάνεται || 12 post
λέγει δὲ add. τὰ ἔχ || 16 τούτων τινά] ὡς μὴ κατὰ τοῦτο || 18 δὲ in marg. add. || 22 post
τούτων add. μερῶν || 24 ἐπὶ τῶν || 29 εἴρηται] ἔστι || 33 ἀποδιδόμεν || 227,2 ἀκολουθεῖ ||
post πρώτῳ add. τῶν || 11 ὥστε ἀπαντά] ἀ πάντα || 13 ὅπερ ἔστι || 19. 20 ζώων μορίων
περὶ ομ. || 20 ποιεῖν εἴπε.

PARISINUS 2202, chartaceus, saec. XVI, foliorum 270. (Omont l. l. II p. 213): f. 224 Alexandri commentarius in Aristotelis meteorologicorum librum III. specimen dedit E. Richter.

p. 183,10 αὐτῶν ομ. || 13 πρηστήρ || 18 post πρῶτον add. γε || 19 ἐκνεψού ομ. ||
τῶν ομ. || 184,1 κατὰ μικρὸν || 2 καὶ ante ἔκκρισιν ομ. || 11 ὥσπερ] ως || 12 ἄγαν] τότε ||
15 ταῦτα] ταῦτα || 16 τε ομ. || 17 τοιαῦτα] ταῦτα || 18 ὁποτερονοῦν || 33 ἔχον || 185,1 πνέ-
οντος] πνεύματος || 4 post κωλύει add. τὸ ἐπιρρέον, sed rursus exp. || ἐπὶ τούτω || 19 σὺν
αὐτῷ || 21 καὶ ομ. || 22 πυκνοῦται || 23 τετραμένα || γίνηται || 26 τὰ νέφη—ἔκκρινεται
(27) ομ. || 30 ἐν ομ. || 186,8 μηδέποτε || 16 γενόμενος || 22 ἔστιν] ἔστι δὲ || 25 ὥστε ομ. ||
26 ταῦτῃ] ταῦτα || πάντα] ταῦτα || 27 ὑφ' αὐτοῦ (sic) || 28 ἐπὶ τῆς γῆς ἡ τῆς θαλάσσης ||
30 μεταλαβόν || 187,3 κατασπώμενος || 10 ἐκληροφθῆ || 14 καὶ ταῦτῃ] κατ' αὐτῆς || 15 ἐν] μὲν ||
ἐκληροφθῆ || 16 ταχυτέρων || 25 καὶ ante τὸν ομ. || 33 καλεται 188,2 τρίχινα || 2. 3 ἐμπεσόν
τρίχινα—αὐτὰ δὲ repeatit || 5 δὲ ομ. || 6. 7 ως ἐπ?] ως ἔφη || 8 κατ' αὐτὰς || 12 post
αὐτὸς add. τι || 16 ἀπ' αὐτῶν || ἀλλὰ τῶ || 17 τὸν ψόφον ομ. || 20 γάρ ομ. || 179,1 ti-
tulum ομ. || 3 ἐπιγραφόμενος ^{ον}] Ἀριστοτέλους ομ. || 6 ἐπομένη || τοῖς] τῆς || ἔκεινω ||
7 ἀπτῶν] αὐτῶν || 12 διώρισται τὰ αἵτια coll. || 18 τῇ γάρ || 180,15. 16 οἰκεῖον—δὲ τὰ (16) ομ.

PARISINUS Suppl. gr. 642, bombacinus, forma minore, saec. XIV, foliorum 318 (Omont l. l. III p. 289): fol. 74 Alex. Aphrod. comm. in Arist. meteorol. libros II—IV.

COISLINIANUS 166, bombycinus, saec. XV, foliorum 492 (*Bibl. Coisl.* Paris. 1715 p. 223 sqq.): fol. 349^v Alexandri Aphrod. comm. in meteora. specimen lectionis siglo usus V dedit E. Richter.

p. 1,6. 7 ὑπογράφει ἡμῖν || 10 εἰρηται || 12 ὥν — μνημονεύει ομ. || 13 ἐν ἔκεινῃ — πῶν (15) ομ. || 17 post ἄλλο add. φησί || 17. 18 τε καὶ στοιχείων ομ. || 19 εἰρηκε — πραγματείᾳ (20) ομ. || 20. 21 καὶ τίνα ομ. || 2,4 καὶ — ὑποκείμενον ομ. || 11 ἐπειδὴ ὡς] καθὼς || 13 εἶναι δέ φησι ομ. || 14 κατὰ φύσιν — μάλιστα (20) ομ. || 21 τίνα συμβαίνοντα καὶ γινόμενα μάλιστα εἰδί ἀτακτήτερα διτὸς τὸ κυκλοφορητικὸν καὶ θείον σῶμα, διπερ πρῶτον καλεῖ, καὶ αὐτὰ τὰ ἀστρα. τὰ μέντοι ἀτακτήτερα εἰ καὶ κατὰ φύσιν ἥρθεντα γίνεσθαι, λέγει τοὺς κομήτας, τὸν γαλαξίαν καὶ τοὺς διάτονας ἀστέρας, οὓς ἐκπυρούμενα καὶ κινούμενα φάσματα ἔκπλεσεν. Ιστέον δὲ διτὸς τὸ κατὰ φύσιν οὐχ ὅμοιας ἔστιν εὔτακτον ἐν τε τῷ θεώ σώματα καὶ ἐν τοῖς μετ' αὐτῷ. μετὰ μέντοι τοὺς κομήτας καὶ τὰ δμοια τάξιν ἔχει τὰ δισα κοινὰ πάθη (26) || 3,3 πνευμάτων ἀνυφορᾶς || 6 κατὰ — εἰρηκεν ομ. || 9 εἰπεν τὰς τούτων coll. || 11. 12 νηρεμάν προσγενέσθαι || 13 τὰ ἐντεῦθα νέφη coll. || 14 ἀν ομ. || 15 τὰς ομ. || 17 καὶ post κομητῶν ομ. || 19 τὰ μὲν post οἷν coll. || 20. 21 τίνα τρόπον] πως || 22 εἰ καὶ μὴ || post πάντη add. γε || 23. 24 πτώσεως — πάθη (25) ομ. || 26 εἴπεν ομ. || 28 post πάθη add. οἷν χιών γάλαξα πάθος || 29 γίνεται — πάχην ομ. || 30 ἐπει || 34 καθέλου — χωρὶς ομ. || 4,1 τὴν διαφορὰν || 2 τῶν ομ. || 9 ἐκεῖτα || 10 ζητεῖν] πιστοῦσθαι || 11 λεχθησομένων || 13 ἐνεστῶσαν] ἔστιντοῦ || 14 φησιν post πρῶτον (13) exh. || 15 τὸ πρῶτον — εἰρημένα (17) ομ. || 17 ἐν τοῖς ομ. || 18 post φθορᾶς add. εἰρηται || ἔστι δὲ ταῦτα ομ. || 18 ἐξ ὥν — σωμάτων εἰπών (19) ομ. || 20 ἡ — σωμάτων (21) ομ. || 22 ἡ τῶν — φύσις ομ. || 23 ταῦτα] αὐτῶν || 25 σώματα — ἀρχάς ομ. || μὲν ομ. || 26 ante πῦρ add σῶμα || 26. 27 διὰ δὲ — λαβών διτὶ] ἐπειδὴ γάρ ἐν τῷ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς δευτέρω· λαβών διτὶ || 29 λέγων] ἐποιεῖ γάρ || τούτον ομ. || 30 ἐλαβεν — εἰ τὸ] τὸ δὲ τριγῆ διαστατὸν || 31 ἐναντιτετριτον] μεθ' ἀ] καὶ || 35 γάρ] φησιν || 5,1 τὰ μετὰ — ἐν τοῖς (2)] τούτων δὲ τῶν τεττάρων τὴν κίνησιν διπλῆν φησιν καθόις ἐν τῷ || 2. 3 δεδειγμένῳ χρῆται] ἀπέδειξε || 3 ἐκεῖ — κινεῖται] τὰ μὲν γάρ αὐτῶν ἐκεῖ φησιν κινεῖσθαι || 5 ἄλλα ομ. || 9 post τὸ μὲν add. πῦρ || τοιοῦτον] τοῦτο || 10 τὸ δὲ] ἡ δὲ γῆ || τὸ γάρ] τοῦτο γάρ || ἡν τὸ || τοιοῦτον ομ. || 11. 12 τὸ δὲ ὕδωρ — τῇ γῇ (18)] διὸ καὶ τῶ πυρὶ ἐγγύτατα τῶν ἀλλων ἔστιν, τὸ δὲ ὕδωρ πρὸς τὸν ἀέρα βαρὺ καὶ ὑφιστᾶ αὐτῷ. διὸ καὶ τῇ γῇ ἐγγίζει || 15 λαβών] ἐπειδὴ φησιν ἐλάχισμεν || 16 τούτοις — περὶ τὴν γῆν κόσμον (17. 18) ομ. || post πάντα add. τὸν || λέγων ομ. || σωμάτων συνεστάναι coll. || post συνεστάναι add. λέγομεν || post περὶ οὐ add. κόσμου (?) || 20. 21 λέγων — κόσμου ομ. || 24 περὶ οὐ — τουτέστι (25) ομ. || 26 ὑπὲρ τούτου — δύναμιν (28) ομ. || 29 διὸ — τὸ δὲ (ρ. 6,1) ομ. || 6,2 πρόσκειται — μηδὲν εἰναι] ἐπειδὴ δέδεικται διτὶ οὐδὲν ἔστι || κενὸν ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης || 3 ἐτι διὰ τοῦτο] ἔστιν || 3. 4 διτὶ — ἐδύνατο] συνεχής οὐτος δ κόσμος τῷ θείον ἔκεινων σώματι. ἐπειδὴ γάρ || 4 εἰναι τε καὶ ομ. || post σώζεσθαι add. ἡν τοῦτον || κυβερνώμενον || ὑπὸ τοῦ — κινήσεως αἵτιον (11)] ἔκεινων τῷ κυκλοφορικῷ || 14 τὰ μετὰ ταῦτα 15 καὶ αἵτιον ἔστι] τὸ γάρ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν δύναμιν ἀντὶ τοῦ πάντα αὐτὸν εἰπεν ἐκείθεν κυβερνᾶσθαι διὸ πρῶτον αἵτιον ποιητικὸν τῶν γινομένων ἀπάντων τὸ διθεν αὐτοῖς πρῶτον ἡ τῆς κινήσεως ἀρχή. αἵτιον οὖν διόριαν διόριαν φησιν καὶ πᾶν τὸ θείον σῶμα || 17 post συνέστηκεν add. πρὸς δὲ τούτοις ἡ μὲν ἀλίσις || 21 τις ομ. || ἐλθόν] ἐλθόντος || 22 εἰπών δὲ — κινήσεως (23)] διὸ καὶ φησιν ἀλλ' δει ἐν τέλει ἡ ὥς ἐν τῇ τελεί κινήσει. τοῦτο δὲ εἰπεν || 23 λέγειν αὐτὸν — ἐν τέλει (25)] αὐτὴν ἀτελῆ κίνησιν ἔχειν διὰ τὸ εἰπεῖν τὸν ἀριστοτελῆν καὶ τέλος οὐκέτι κέχουστα τῷ τόπῳ || 26 καθ' ἡν τὸ — κινήσει (26. 27) ομ. || 28 ιστανται || 29 ἀρχὴν κινήσεως ἔχει || 30 τῆς κινήσεως ομ. || 33 περὶ αὐτὸν οὐ μένον λέγοις ἀν || 34 post γινομένων add. αἵτιον ὑλικὸν νομιστέον || 7,1 μὲν ομ. || καὶ γῆν καὶ τὰ συγγενῆ τούτοις ἀέρα λέγω καὶ ὕδωρ || ταῦτα γάρ — προσέθηκε (9) ομ. || 10 αὐτῶν ομ. || καὶ τὸ ὡς ομ. || διθεν καὶ ἡ ἀρχὴ || διθεν — κινήσεως post κίνησις (11) coll. || 11 καὶ ἡ δύναμις — αἵτια (13)] προσέθηκε δὲ τὸ ὑποκείμενον καὶ πάσχον ὅλην λέγειν διὰ τὸ μὴ πάνυ καθωμιλημένον εἶναι τὸ τῆς ὅλης δύναμα. ἡ τοίνυν ἀλίσιος τῶν θείων σωμάτων κίνησις καὶ ἡ δύναμις ἡ ἀπὸ τῆς γειτνιάζεως ἀπ' ἐκείνων ἐπιγινομένη τοῖσδε τοῖς σώμα-

σιν, ἥν καὶ φύσιν ἐν τις εὐλόγως ὀνομάζοι αἴτιον· ἡ μὲν ποιητικὸν αἴτιον· ἡ δὲ δύναμις φυσικὸν αἴτιον || 15 ταῦτα εἰπὼν || ἀναλαβόντας—κείμενα] ἀναλαμβάνει τὰ προτεθέντα || 16 ὁμολογούμενα || 17 τούτοις—ἀξολουθίαν ομ. || 18 ἔστιν—κειμένων (19, 20) ταῦτα || 21 παθητικά || ὑπ’ ἔκεινον ομ. || 23 τὸ ομ. || φημὶ || 24 ἐν ἐκάστῳ ἐκαστὸν coll. || εἰπὼν—ἄμα (25) ομ. || 25 ante καὶ add. δὲ || 26 γάρ] δὲ || 31 τὸ τὸν κηρὸν || 32, 33 χρήσιμον—αὐτῷ (33) ομ. || 33 προσαπορεῖ || 37 ἀπλᾶ || 8,1 συνθέτων ομ. || 2 [ζητεῖν] εἰπεῖν || περὶ τοῦ ἄρρενος] χρῆσιμα δύτα πρὸς τὰ προκειμένα || 3 δ—ὅρισθεν] χρῆσιμα δύτος καὶ αὐτοῦ || τὴν—θεωρίαν (4)) ὑπόθετιν ταύτην || 5 ὡς post ἔστιν ομ. || ὡς γάρ—μεγέθη τὰς (6)] τουτέστι τὴν || 7 σφαιραν || post ἀστρα add. ὡς οὐ μέγα || 8 διὰ τῶν—θεωρημάτων (8, 9) ομ. || 10 post τι add. ἔστι || ἀφωρισμένον αὐτὸν καθ’ αὐτὸν ὕδωρ || 13 αὐτῶν] αὐτοὺς || 15 post αὐτῶν add. τὸ δὲ δὴ μεταξὺ τῆς γῆς || 16 μόνον ομ. || 19 παρὰ] πρός τε || παθητά] παθη (nīc) || 19, 20 καὶ τὸ ἐν || 20 χρήσαι δὲ καὶ μαρτυρίας ταῖς || 21 οὕτως—οὐρανὸν ἀλλ’ (22) ομ. || 22 post δημοσάντων add. ἀλλ’ αἰθέρα || δὲ τὸ μὲν ομ. || 23 τὸ σῶμα ομ. || ὁνομάζειν] δημοσάντων || διτὶ δ’ αὐτὸν—αἰτιάται (25)) αἰτιάται δὲ ὡς ὑπολαμβάνοντα διὰ τὸ αἰθεῖν αἰθέρα καλεῖσθαι τὸ θεῖον ἐκεῖνο σῶμα, ἀλλ’ οὐ διὰ τὸ δεῖ θεῖν: διοι δὲ πόρο καθαρὸν εἶναι || 27 τουτέστι τὰ ομ. || θεωρήσαντες (ρ. 8,32, 9,1)—ἐπιφέρει (9,5)] θεωρήσαντες ἵκανως αὐτὶ τοῦ μὴ παρέργως τὰ δεικνύμενα διὰ τῶν μαθημάτων ἡ τὰ ἵκανως δεικνύμενα ἐν τοῖς μαθήμασιν || 9,8 φησι—πρότερον ομ. || τὸν ἄνω—οὐ μὴν (10)] οὐρανοῦ φησιν || 12 ἔφθαρται || 13 ἀπ’ ἐκείνου || 14 οὐδὲ ἄρεος γε μόνου εὐλογὸν εἶναι || 16 τοῦ μηδὲ αἰθέρα || 18 αἰτία δὲ τοῦ || 20 πολὺ—τῆς γῆς (23) ομ. || 23 post ἔξης add. δὲ || ἐκ τῶν δύο || 26 τῆς ἀπωτάτω περιφορᾶς καὶ τῆς γῆς. οὐρανὸν γάρ || 27 πυρί. αἰτία δὲ τοῦ μηδὲ δύο σώματα δύνασθαι εἶναι μόνα || 29 αἰτίαν—ἀπέδωκε ομ. || 31 περιφερομένων || πενταπλάσιον || 32 ὑπερβολῆ.

p. 10,5 ἐν τῇ περὶ τῶν || μεταβαλλόντων ομ. || 6 διαιρεθέντος || 7 γινόμενον || 8 τῶν διλων ομ. || post τοσοῦτον add. τῶν ἀλλων || 9 ἀνάγκη—ὕδωρ (11) ομ. || 15 αὐτῶν ομ. || 17 καὶ ομ. || δευτέρω τῶν περὶ || 18 καὶ ἐπεισημήνατο || 25 τὸ ομ. || 26 οὔτε ἀηρ—ἔστιν (28) ομ. || 29 post τόπον add. τὸν μεταξὺ τούτων καὶ τῆς ἀπλανούς σφαίρας || post καὶ add. τὰ || τὰ—λεγόμενα ομ. || 31 πιστωσάμενος post τούτων coll. || κυκλοφορητικὸν || 11,2 δ ομ. || post πρῶτον add. εἰ || σωμάτων θέσις || 4. 5 ὡς ἔδειξεν ομ. || 7 ἡτις ἀπορία—ἀπορεῖ (10) ομ. || 10 ὡς] πᾶς || 11 τὸ δὲ ἀπορούμενον—δεῖσθαι γάρ (15)) τὰ περὶ τὴν γῆν θερμαλίνεται. συντελέσει μέντοι αὐτῶν ἡ ἀπορία αὗτη εἰς τὸν τῆς τάξεως τοῦ τε ἄρεος καὶ τοῦ πυρὸς λόγον. καὶ βεβαιώσει πᾶλιν καὶ αὐτὴ τὰ μὴ μόνον εἶναι τὰ μετὰ τὴν γῆν σώματα δύο δέρα τὲ καὶ πύρ. καὶ ἀπορεῖ εἰ δεῖσθαι || 15, 16 μεταβάλλει εἰς ἄλληλα || 16 εἰ δὴ—μεταβάλλει ομ. || 21 πορρώτερα || 24 post θερμαλίνεσθαι add. αὐτὸν || post εἶναι add. οὐ || τῆς ομ. || 12,7 post ὅδατος add. ἡ εἰ ὁμοίως ἐξ ἀπαντος || 8 διὰ τοῦ—οὗτος μὲν (12)] εἰ δὴ δὲ περὶ τὴν γῆν ἀηρ· ἀλλείπει δὲ τὴν λέξειν δὲ περὶ τὴν γῆν || 12 ὑπὲρ γῆν || ἀηρ δὲ] γάρ || 14 τὰ—σώματα ομ. || 15 ὡς—προειρηται ομ. || 17 δ] ἀπερ || λέγουσιν πῦρ coll. || 19 τε] τις || 19, 20 πολὺ πλεονεκτῇ πᾶλιν τὴν γῆν τὸ ὕδωρ || 21 εἰρημένην || 25 ἡμεῖς—περὶ ὡν (27)] καὶ φησὶν ἡμεῖς δὲ ὡδε || 30 ὑπομιμήσκει—οὐσῶν ἐν αὐτῷ (ρ. 13,2)] θεῖον τε καὶ κυκλοφορικὸν σώμα καὶ τὸ διὸν ἀθθαρτὸν τε καὶ ἀκήρατον καὶ ὡστινες ἐν αὐτῶν διαφοροὶ || 18,3 τοινὶ αὐτῶν τὸ δὲ τοιόν || ἔστι ομ. || 4 ὡσπερ γάρ || 9 τὸ ὕδωρ ομ. || 12 φερομένου δὲ—ἀλλήλων (16) ομ. || 16 ἔκεινον ομ. || 16, 17 post περιφερομένου add. τοῦ αἰθέρος; || 17 τὸ προσεγές—κένσων (18)] τὸ ἀστρών καλεῖ σῶμα· καὶ τῶν ἐν αὐτῶν σωμάτων ἔως τῶν ἀστρῶν, ἀ καὶ αὐτὸν τῆς μὲν αὐτῆς οὐσίας ἔστιν ἔκεινων διαφοραῖς δὲ τισι διαφέρει ἔκεινον τέ καὶ ἀλλήλων || post σῶμα add. πρός || 23 θερμότητα καὶ ἔμφυτον coll. || 24 καὶ φησὶν] δεῖ δὲ νοεῖν οὕτως; || 25 κυκλοφορητικὸν ex corr. || παθητὸν || 27 εἰπὼν δὲ οἷον ὄλη ομ. || post τι add. δὲ || 14,1 λεπτούτητες παχύτητες οιω. (ut I) || 2 ἔστιν] δὲ || 4 post αὐτῶν add. γίνεται || ἀ δὲ δύναται ἔκαστον αὐτῶν || 7 κυκλοφορητικοῦ || 8 ἡδη φθάσαντες ομ. || 9 λέγει μὲν ομ. || 10 ἐπὶ τοῦ—τὸ καὶ (10, 11) ὡς βαρεῖ τὸ ψυχρὸν ἔπειται ἐπὶ τοῦ μέσου τοῦ κένσου ἀποκρινομένων καὶ (?) τὴν γῆν καὶ || 11 ἵνα ομ. || τις ομ. || οἰηθῆς δὲ || λέγειν αὐτὸν ομ. || 12 τόπος] κόσμος; || 13 τὸ] τοῦτο || ἀλλ’] οὐκ ||

14 τὸ γάρ—είπε (16) ομ. || 16 post μέσον add. οὖν || 17 τοῦτο γάρ—ταῦτα καὶ (19)] περὶ δὲ τὴν γῆν καὶ τὸ ὄδωρ αὐτίκα || 19 δὲ διὰ—χαλούμεν (20)] τὸ χαλούμενον || 20 οὐκ ἔστι δὲ] οὐδέποτε δὲ || τοῦτο γάρ—πῦρ (25) ομ. || 25 εἰπε καὶ] γάρ || 26 post γενέσεως add. εἴπεν || εἰπών—αὐτῷ] ἔχειν αὐτὸν ἐπίσταται || 27 post οὗτων add. καὶ || 30 σῶμα—στογείων] τῶν στογείων τὸ πῦρ.

- p. 179,6 ἔκεινα 180,15. 16 οἰκεῖον—ἔχοντα σχῆμα (16) ομ. || 20. 21 μη (ομ. κέτι τῷ περὶ) ἔχοντι || 27 πάντα] πάντα εἰς corr. || 31 δηλονότι πρὸς τὸ πῦρ coll. || 32 ψυχρὸν καὶ τὸ θερμὸν || 181,8 τε ομ. || 10 καὶ διαχρίνειν εἰς οὖν ομ. || 12 δρῖζομεν || 14 γάρ ante θερμὸν ομ. || 19 καὶ ἡ φυσική—ἴργον (20) ομ. || 29 πάντων τῶν γενομένων || τὸ φθαρῆναι || 182,1 μάνον || 2. 3 ἀπὸ τῆς γένεσις καὶ ἡ φυσική || 5 post δὲ add. καὶ ποιὰ || 8. 9 θερμὸν ὑγρὸν διποσονοῦν ἡ Ἑηρὸν ἡ ὑγραῖνειν coll. || 15 φράσι ομ. || 18. 19 ἡ ἔκεινας ἰσχυροτέρας καὶ πλείους εἶναι || 22 τῆς ομ. || 24 ὁς ομ. || 183,4 δὲ μη τι βίᾳ φθαρῆ || 10 λαβόντος corr. m. rc. εἰς λαβόντες || 16 συμμένον || 18 post περιέχον add. φθορὰ γίνεται || 33 τοῦ ομ. || 184,8 οὖστιν ομ. || 11 δὲ εἴη αἰτία coll. || 20 τὸ ἐν || 22 τὸ θερμὸν—πεπηγός (22. 23) ομ. || 26 τε ομ. || 27. 28 τοῦ ἐλάττονος θερμὸν || 30 εὐσηπότερα || 34 ἔχον || τῷ ante μᾶλλον ομ. || 185,1 θερμότητος ομ. || πλεῖον φησι || 4 ψυχρότητος εἰς πικρότητος corr. m. rc. || 6 λαμβανόμεναι || 7 δομῶν δὲ καὶ || 9 ἀποκριναμένην || 15 post ποιοῦντα spatium vacuum V litt. || 17 ἐκ τοῦ in ras. || 23 ἐγγίνεται || 29 ὃν ποιοῦντι ομ.

188,15 ἐπὶ τι γάρ || 17 πέψιν || 18 τελειουμένην, ut vid. || 19 ἐκ τῆς εἰς ἐκτὸς corr. m. poster. || 32 οὖστι φησιν coll. || 187,2 προηγουμένην] τῷ προειρημένῳ || 3 ἐπιτελεσθῇ || 4 ὁς ante τῇ coll. || post λουτρὰ add. ὥρατα || 7 τίς τε οὖστι τελεώσις 11 ἡ ἐκάστου γάρ οὐσία κατὰ τὸ εἶδος coll. || 16 πέσσεσθαι—γλεῦχος ομ. || 22 τότε] τὸ || 26 λεγομένη in γενομένη corr. || συμβαίνει—πάσχειν iterat || 188,7. 8 θερμότερον τε καὶ ἔχροτερον ποιεῖ καὶ ἐνοχότερον καὶ παχύτερον || 11. 12 ψυχρότης in ras. || 15 τινῶν τίνων] πάλιν || 18 τε ομ. || αὐτῶν ἐκάστερον coll. || 19 ὑφ' ἐκάστην || 23 πέψις] σῆψις || 33 τοῖς ομ. || 189,1 τῶν τοιούτων εἰς τῶν ὑπὸ ομ. || 2 δομαζομένων || 4 οἰκεῖον δομομα || 5 καὶ ομ. || περὶ ομ. || 6 ante καὶ add. τε || 13 ἡ ομ. || 16 post οὖν add. τῶν || 20 post τε add. τὰ || 23 εἶδος εἰς ἡθος corr. m. rec. || 25 λήμημα 29 ἡ post οὖστιν ομ. || 33 ὀφεῖλον] οφεῖ δλον (sic) || 190,5 θερμαινόμενα] πεπαινόμενα || 11 καὶ post οὖστα ομ. || τι ομ. || 17 καὶ post πεσσούμενον ομ. || 21 post κύριον spatium vacuum, deinde add. ἐν.

initium commentariorum in hoc libro a ceteris omnibus, quos novimus,
codicibus valde discrepat.

OXONIENSIS COLLEG. Nov. 230, chartaceus, forma maxima, foliorum 224, saec. XV (H. O. Coxe, *Catalog. codicum mss. Oxon.* I p. 84 sqq.): f. 138 Alex. Aphr. in Meteor. tit. 'Αλεξάνδρου 'Αφροδισιέως τῶν 'Αριστοτέλους μετεωρολογικῶν ὑπόμνημα πρῶτον.

COLLEG. Nov. 237, chartaceus, forma maxima, foliorum 291, saec. XV ineuntis (Coxe l. l. I 86): fol. 159 Alex. Aphr. in Meteora. tit. Αλεξάνδρου 'Αφροδισιέως εἰς τὰ μετεωρολογικὰ ὑπόμνημα πρῶτον.

p. 1,5 ὑπομνήσκει περὶ τῶν || 6 ἐν τῇ περὶ τῶν ἐν τῇ φυσικῇ πραγματείᾳ || ἐν τῇ φυσικῇ πρ. || 6. 7 ὑπογράφει ἡμῖν || 11 πάντων κοινῶν; τῶν || 12 πρῶτον || 14 κεκοσμημένων || 17 ἀλλη || 20 καὶ τίνα ομ. || 6,1 δτι γε μὴ || 3 post τοῦτο add. τὸ || 3. 4 ἔδυνατο] δυνατὸν || 6 δέοντος || 8. 9 ἔκεινην νομιστέον αἰτίαν εἶναι πρώτην || 10. 11 τῆς κινήσεως ομ. || 13 καὶ post κινεῖ ομ. || 14 καὶ post αὐτοῦ ομ. || 7,20 τῷ ομ. || δὲ ομ. || καὶ alterum ομ. || 8,17 τῷ δειχθῆναι || 20 μαρτυρίᾳ || 21 περὶ αὐτὸν || 22 τῷ μὲν || 25 τὸν οὐρανὸν ομ. || 9,3 πρὸς ομ. || ἡ οὐτω || 5 γάρ] δὲ || 9 λέγων ομ. || 9. 10 ἐν γάρ τοῖς περὶ || 11 τοὺς μεταξύ || 17 δὲ ομ. || 19 συμμένειν] σημαίνειν || 20 πολὺ ομ. || 21 δὴ || 27 δῆλον δτι || 32 ἔκεινοι || 33 αὐτὰ corr. || 35 ἀπὸ] ὑπὸ || 10,1 λόγον ἔχει coll. || 4 αὐτὴν ομ.

p. 226,25 αὐτῷ] αὐτῶν || 32 προτιθέντας || 33 ἵκαστον || 227,9 εἰδίκην] ὑλεικήν || 16 δεῖ || 19 δοκεῖ ἐπεσθαι || 20 εἰπεῖν εἶπε] ποιεῖν ποιεῖ.

LAUDIANUS 47, chartaceus, forma maxima, foliorum 115, saec. XV (Coxe, *Catalog. codicum mss. Bodl.* I 534). desinit abrupte in verbis αἰτία φυχρότης ἡ θερμότης, καὶ ἡ ἀπό τινος τούτων κίνησις τοῦ δὲ τὰ Ald. ed. f. 140^v45 (p. 226,18 h. ed.)

MATRITENSES duo, qui insunt in *Biblioteca particular de Su Magestad el Rey*, 35 et VII E 5, membranei, forma quadrata, saec. XII (cf. Chr. Graux, *Essai sur les origines du fonds grec de l'Escurial* Paris 1880 p. 148 sqq., R. Beer, *Handschriftenschätze Spaniens*, Wien 1894 p. 278 sqq.); non ipsa *commentaria* sed *excerpta* ex his aliisque *commentariis* continent.

VINDOBONENSIS phil. gr. 57 „chartaceus, in folio, constat foliis centum viginti septem“ (Nessel, Catalogus IV 36), est s. XVI, ultima folia lacunosa. titulus est f. 1^r ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως τῶν ἀριστοτέλους μετεωρολογικῶν ὑπόμνημα πρῶτον: περὶ μὲν τῶν πρώτων αἰτίων τῆς φύσεως καὶ περὶ πάσης κινήσεως φυσικῆς: — rubr., tum incipit

Αρχόμενος τῶν μετεωρολογικῶν, πρῶτον ἡμᾶς ὑπομιμήσκων τῶν εἰρημένων ἥδη περὶ τῶν ἐν τῇ φυσικῇ πραγματείᾳ, ἀμα καὶ τὴν τάξιν ἡμῖν προϋπογράφει πάσης τῆς φυσικῆς θεωρίας τῆς τε φθανούσης ἥδη διηγόσθαι καὶ τῆς μετ’ ἔκεινης ῥηθησομένης. καὶ πρῶτον μὲν μνημονεύει τῆς ἐπιγραφομένης φυσικῆς ἀκροάσεως. πρώτης οὖστης ἔκεινης πραγματείας τῆς φυσικῆς ἀπάσης θεωρίας. ἐν ἔκεινη γάρ εἱρηκε περὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν τε καὶ αἰτίων τῆς φύσεως. καὶ περὶ πάντων τῶν κοινῶς εἰς τὰ περὶ τῆς φυσικῆς κινήσεως συντελούντων ὧν πρώτων ἐνταῦθα μνημονεύει. δευτέρας δὲ τῆς περὶ οὐρανοῦ. ἐν ἔκεινη γάρ εἱρηκε περὶ τε τῶν κατὰ τὴν ἀναφορὰν διατεκομημένων ἀστρῶν. καὶ περὶ τῶν στοιχείων τῶν σωματικῶν, πόσα καὶ ποῖα. λέγοι δ' ἀν τὴν ἄνω φορὰν ἀντὶ τοῦ τὴν ἐξωτάτω τε καὶ κυκλωποριφορὰν ἐν γάρ ταύτῃ ἡ τῶν ἄκρων (in mrg. π² ἀστρῶν) διακόσμησις κτλ.

Latine haec *commentaria* in lucem prodierunt Venetiis a. 1556
Ioanne Baptista Camotio interprete.

ALEXANDRI
IN METEOROLOGICORUM LIBROS
COMMENTARIA

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΤΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩΝ

71-

p. 338-20 Περὶ μὲν οὖν τῶν πρώτων αἰτίων τῆς φύσεως καὶ
περὶ πάσης κινήσεως φυσικῆς.

5 Ἐρχόμενος τῶν Μετεωρολογικῶν πρῶτον ἡμᾶς ὑπομιμνήσκει τῶν
εἰρημένων ἐν τῇ περὶ φύσεως πραγματείᾳ, ἀμα δὲ καὶ τὴν τάξιν ἡμῖν
ὅπογράφει πάσης τῆς φυσικῆς θεωρίας, τῆς τε φθανούσης ἥδη διηνύσθαι
καὶ τῆς μετ' ἔκεινην ὁρηθησομένης. καὶ πρῶτον μὲν μνημονεύει τῆς ἐπι-
γραφομένης Φυσικῆς ἀκροάσεως, πρώτης οὕσης πραγματείας καὶ δι' ἔκεινης 20
10 πάσης τῆς φυσικῆς θεωρίας· ἐν ἔκεινῃ γὰρ εἴρηκε περὶ τῶν πρώτων ὀρχῶν
τε καὶ αἰτίων τῆς φύσεως καὶ περὶ πάντων τῶν εἰς τὰ περὶ τῆς φυσικῆς
κινήσεως συντελούντων, ὃν πρώτων κοινῶς ἐνταῦθα μνημονεύει. δευτέ-
ρας δὲ τῆς Περὶ οὐρανοῦ· ἐν ἔκεινῃ γὰρ εἴρηκε περὶ τε τῶν κατὰ τὴν ἄνω
φορὰν διακεκοσμημένων ἀστρων καὶ περὶ τῶν στοιχείων τῶν σωματικῶν,
15 πόσα τε καὶ ποῖα. λέγοι δ' ἀν τὴν ἄνω φορὰν ἀντὶ τοῦ τὴν ἔξωτάτω
τε καὶ κύκλῳ περιφοράν· ἐν γὰρ ταύτῃ ἡ τῶν ἀστρων διακόσμησις. περὶ 25
οὐ σώματος δι τε ἄλλο ἐστὶ τῶν τεσσάρων ἀπλῶν σωμάτων τε καὶ στοι-
χείων καὶ δι τὸ ἀγένητον τε καὶ ἀφθαρτον καὶ δι τὸ ἀναυξές τε καὶ ἀναλλοίωτον,
εἰρηκεν ἐν τῷ πρώτῳ τῆς πραγματείας ἔκεινης. εἴρηκε δὲ καὶ περὶ τῶν
20 στοιχείων τῶν σωματικῶν ἐν ἔκεινῃ τῇ πραγματείᾳ, πόσα τε, [καὶ ποῖα καὶ
τίνα] δι τούτων τὰ πάντα, καὶ τίνα, δι τὰ τέσσαρα μετὰ τοῦ κυκλοφορικοῦ

Adhibiti codices A (in quo initium comm. usque ad fol. 72-25 Aldinae desideratur) I W
et Aldina (a) 1. 2 διεξάνδρου ἀφροδισιέως εἰς τὸ πρῶτον τῶν μετεωρολογικῶν I, sed idem
in exitu librorum II et III τῶν ἀριστοτέλους μετεωρολογικῶν: Ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως τῶν
ἀριστοτέλους μετεωρολογικῶν ὑπόμνημα W: Ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως ὑπόμνημα εἰς τὰ μετεω-
ρολογικά, εἰς τὸ πρῶτον a 6 περὶ φυσεως] φυσική W δὲ om. W 7 προϋ-
πογράφει Wa 8 ἔκεινης W 9 καὶ δι' om. Wa 10 τῆς φυσικῆς
πάσης W 11 post τῶν add. κοινῶς Wa 12 κοινῶς om. Wa 12. 13
δευτέραις a 13 ἐν ἔκεινῃ — ἀντὶ τοῦ (15) om. I 18 ἀγένητον τε W: ἀγρύνη-
τὸν τε a 19 ἐν τῷ πρώτῳ — ἔκεινης] de caelo A 2. 3 20 καὶ ποῖα καὶ τίνα
delevit: καὶ ποῖα om. Wa 21 post δι τούτων add. γὰρ I

Comment. Arist. III. 2 Alex. in Meteora.

1

σώματος πέμπτου· ταῦτα γάρ στοιχεῖα τοῦ κόσμου. τὸ γάρ ποῖα δηλωτικὸν ²⁰
 ἀν εἴη τοῦ τίνα. τὸ δὲ τῶν σωματικῶν τοῖς στοιχείοις προσέθηκε
 δηλωτικὸν δὸν τοῦ τῶν ὡς σωματικῶν στοιχείων, ἐπεὶ πρότερόν γε καὶ
 ἀπλῶς στοιχεῖα ἡ τε ὅλη καὶ δλῶς τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ εἶδος· ταῦτα
 5 γάρ στοιχεῖα καὶ τῶν ἀπλῶν τε καὶ πρώτων σωμάτων. τρίτης δὲ τῆς
 Περὶ γενέσεώς τε καὶ φθορᾶς· ἐν ταύτῃ γάρ εἰρήκε περὶ τῆς τῶν πρώ-
 των σωμάτων εἰς ἄλληλα μεταβολῆς, ζητήσας μὲν περὶ τούτων καὶ ἐν τῷ
 τρίτῳ τῶν Περὶ οὐρανοῦ, ἐν τούτοις δὲ τελειώσας τὸν περὶ αὐτῆς λόγον, ²⁵
 ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς κοινῆς γενέσεώς τε καὶ φθορᾶς, δεῖξας ὅτι τέ ἔστι καὶ
 10 τί ἔστι καὶ τίνι τῶν ἄλλων μεταβολῶν διαφέρει. τετάρτην δὲ τάσσει τὴν
 ἐνεστῶσαν πραγματείαν, ἥν καὶ Μετεωρολογικὴν ἐπιγράφει, ἐπειδὴ ὡς φησι καὶ
 οἱ πρὸ αὐτοῦ πάντες ἔκαλουν αὐτὴν μετεωρολογίαν. μέθοδον δὲ εἴπε τὴν
 φυσικὴν πραγματείαν τε καὶ ἐπιστήμην· εἰναι δέ φησι ταύτης τῆς πραγμα-
 τείας τὸ θεωρῆσαι περὶ τῶν συμβαίνοντων τε καὶ γινομένων κατὰ φύσιν
 15 μέν, ἀτακτοτέραν μέντοι τῆς τοῦ πρώτου στοιχείου τῶν σωμάτων,⁴⁰
 πρῶτον μὲν στοιχεῖον λέγων τῶν σωμάτων τὸ κυκλοφορικόν τε καὶ
 αἰθέριον σῶμα, ἀτακτοτέραν δὲ τῆς τούτου φορᾶς ἀντὶ τοῦ οὐχ ὁμοίως
 εὔτακτον· οὐ γάρ δμοίως εὔτακτόν ἔστι τὸ κατὰ φύσιν ἐν τῷ θεώρῳ
 σώματι καὶ ἐν τοῖς μετ' αὐτῷ. τὸ δὲ περὶ τὸν γειτνιῶντα μάλιστα
 20 τόπον ἵσον ἀν εἴη τῷ ἀτακτοτέραν καὶ γινομένην μάλιστα περὶ τὸν
 γειτνιῶντα τῇ φορῇ τῶν ἄστρων. τίς δέ ἔστιν οὗτος ὁ τόπος, καὶ τίνα τὰ
 μάλιστα ἀτακτότερον γινόμενα τῶν γινομένων κατὰ φύσιν, ἐδήλωσε διὰ
 τοῦ οἰον περὶ τε γάλακτος καὶ κομητῶν καὶ τῶν ἐκπυρουμένων ⁴⁵
 καὶ κινουμένων φασμάτων, δποιά ἔστιν οὓς καλοῦμεν διάφοροντας
 25 ἀστέρας· ταῦτα γάρ γίνεται μὲν ἐν τῷ γειτνιῶντι τῷ θεώρῳ τόπῳ τε καὶ
 σώματι, ἀτάκτως δὲ γίνεται. μεθ' ἀ τάξιν ἔχει τὰ δσα κοινὰ πάθη εἰναι
 δοκεῖ ἀέρος τε καὶ ὄδατος, ταῦτα δέ ἔστιν ἐμφάσεις τε καὶ διαφάσεις·
 τούτων γάρ ἔκάτερον ἐν ὄδατι καὶ ἀέρι. δι' ᾧ γίνεται δῆλα τά τε
 περὶ τῶν ῥάβδων καλουμένων καὶ παρηλίων, περὶ τε ἀλλα καὶ περὶ ἕριδος
 30 καὶ εἰ τινα τούτοις δμοίᾳ ἔστιν. ἔτι δὲ γῆς, φησίν, δσα μέρη καὶ ⁵⁰
 εἰδη καὶ πάθη τῶν μερῶν, μέρη μὲν γῆς ἵσως λέγων τὰ πρὸς ἔω καὶ
 δύσιν ἄρκτον τε καὶ μεσημβρίαν, εἰδὴ δὲ τὸ τὴν μὲν αὐτῆς εἰναι ὑπαντρόν ⁵⁵
 τε καὶ χαύνην, τὴν δὲ στερεάν τε καὶ πεπιλημένην, καὶ εἰ τινες ἄλλαι
 ταῦταις παραπλήσιαι γῆς διαφοραί. πάθη δὲ λέγοι ἀν τὰς ἀναθυμιάσεις
 35 τὰς γινομένας ἀπ' αὐτῆς καὶ τὰς ἐναπολήψεις ὄδατός τε καὶ πνεύματος,

2 τὸ τῶν δὲ I: τῶν δὲ a	3 δν ομ. Wa	πρότερον] πρὸ τούτων γιδρο
superscr. W post πρότερόν γε add. κυρίως τε a		4 δλη καὶ τὸ ὑποκείμενον
εἰδος δλῶς I 7 ζητήσας μὲν] ζητήσωμεν 1		7. 8 ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Περὶ
οὐρανοῦ] c. 6. 7 8 τελειώσεις] τελείως W	10 διαφέρει μεταβολῶν a	
12 μετεωρολογίαν αὐτὴν ἔκαλουν Wa	16 τῶν σωμάτων λέγων Wa	18 οὐ
γάρ — ἔστι ομ. W	20 ἀτακτοτέρω καὶ γινομένω W	21 δ τόπος οὗτος Wa
23 τῶν ομ. a	24 διαίσσοντας W	26 ἔχειν W
30 Ετι] ἔστι a	33 ἄλλα a	29 καλουμένοις W

ῶν αἱ μὲν ἀναθυμιάσεις νεφῶν τε καὶ ὑετῶν ἀρχαῖ, ἔτι δὲ χαλάζης τε καὶ
χιόνος πάχνης τε καὶ δρόσου βροντῶν τε καὶ ἀστραπῶν ἀνέμων τε καὶ τῆς τῶν ἡ
ἀνέμων τε καὶ πνευμάτων διαφορᾶς· κατὰ γὰρ τὰς τῶν μερῶν τῆς γῆς
διαφορὰς καὶ αἱ τῶν ἀνέμων διαφοραί αἱ δὲ ἐναπολήψεις αἱ μὲν τοῦ ὕδατος
5 πηγῶν αἰτίαι, αἱ δὲ τοῦ πνεύματος σεισμῶν. τὸ δὲ καὶ περὶ πάντων
τῶν γινομένων κατὰ τὰς κινήσεις τὰς τούτων εἴρηκεν ἀντὶ τοῦ καὶ
περὶ τῶν ἄλλων τῶν γινομένων κατὰ τὰ πάθη τῶν τε μερῶν τῆς γῆς καὶ
τῶν εἰδῶν· οὐ γὰρ μόνον πνεύματα καὶ σεισμοί, ὡν ἐμνημόνευσεν. ἡ τὰς
κινήσεις τὰς τούτων εἶπεν ἐπὶ τε τῶν πνευμάτων καὶ τῶν σεισμῶν· συμ- 10
10 πτώματα γάρ τινα οἰκεῖα καὶ ἐπὶ τῶν ἀνέμων καὶ ἐπὶ τῶν σεισμῶν γίνε-
ται, οἷον τὸ διέστασθαι τὴν γῆν, τὸ ἥχον γίνεσθαι, τὸ νηνεμίαν πρώην
γενέσθαι, ταῦτα μὲν ἐπὶ τῶν σεισμῶν, ἐπὶ δὲ τῶν ἀνέμων τὸ φέρε εἰ-
πεῖν τὸν καικίαν, διθεν πνεῦ, ἐνταῦθα τὰ νέφη συναθεῖν, τῶν ἄλλων, ἀφ’
ῶν ἀν πνέωσι μερῶν, ἀπ’ ἔκεινων ἀπωθούντων τὰ νέφη. ἡ κατὰ τὰς
15 κινήσεις τὰς τούτων εἶπεν οὐ μόνον περὶ τῶν τῆς γῆς μερῶν τε καὶ εἰδῶν,
ἄλλα καὶ περὶ πάντων τῶν σωμάτων τῶν μετὰ τὸ θεῖον σῶμα τεταγμένων· 15
καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν κομητῶν καὶ τῶν διασόντων, ῥάβδων τε καὶ παρηλίων ἔστιν
ὅραν τινα συμπτώματα ταῖς κινήσεσιν αὐτῶν ἐπόμενα. περὶ γὰρ τῶν ἐν
τούτοις γινομένων τὰ μὲν ἀποροῦμεν, οἷον περὶ τοῦ πᾶς ἱρις γίνεται, διὰ
20 τί τὸ τῆς θαλάττης ὅδωρ ἀλμυρόν, τῶν δὲ ἐφαπτόμεθά τινα τρόπου, οἷον
περὶ τῆς τῶν νεφῶν συστάσεως καὶ περὶ τῆς εἰς ὅδωρ αὐτῶν μεταβολῆς· καὶ
γὰρ εἰ μὴ τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν περὶ τῶν τοιούτων ἔχομεν, ἀλλ’ οὐ πάντη
ἀνεννόητοι τῆς γενέσεως αὐτῶν ἔσμεν. ἔτι δὲ περὶ κεραυνῶν πτώ- 25
σεως καὶ τυφώνων καὶ πρηστήρων καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐγχυκλίων,
25 δσα διὰ πῆξιν συμβαίνει πάθη. οὐχ ὡς καὶ τῶν κεραυνῶν καὶ τῶν
τυφώνων καὶ τῶν πρηστήρων διὰ πῆξιν γινομένων εἶπεν, ἀλλ’ εἰπὼν περὶ²⁶
τούτων δσα διὰ κίνησιν συμβαίνει τῶν παθητῶν σωμάτων γίνεσθαι, ἐπεὶ
γίνεται τινα καὶ διὰ πῆξιν πάθη, καὶ περὶ τούτων φησὶ δεῖν εἰπεῖν, ὥσπερ
καὶ περὶ ἔκεινων. γίνεται δὲ κατὰ πῆξιν χιῶν, χαλαζα, πάχνη. ἐγκύκλια δὲ
30 εἶπεν οὗτοι αὐτὰ τὰ τέσσαρα σώματα, ἐπειδὴ κύκλῳ καὶ ἐξ ἄλλῃσιν ἡ γέ-
νεσις αὐτοῖς, ἡ καὶ αὐτὰ τὰ πάθη ἐγκύκλια, διτὶ ἀνακυκλεῖται καὶ ταῦτα
καθ’ ἔκαστον ἔτος γινόμενα. διελθόντες δὲ περὶ τούτων. τίνα πάλιν μετὰ
τὴν μετεωρολογικὴν πραγματείαν ἔστι τῆς φυσικῆς πραγματείας, προστίθησι·
περὶ γὰρ ζφῶν, φησί, καὶ φυτῶν, καθόλου τε καὶ χωρίς. τάσσοι
35 δ’ ἀν ἐν τῇ περὶ ζφῶν θεωρίᾳ καὶ τὴν Περὶ ψυχῆς, ἔτι τε τὴν Περὶ²⁷
αἰσθήσεώς τε καὶ αἰσθητῶν, ἔτι τὴν Περὶ μνήμης καὶ ὅπνου καὶ τῆς καθ’
ὅπνον μαντικῆς, ἔτι τὸ Περὶ γήρως καὶ νεότητος, μακροβιότητος τε καὶ 30

3 πνευμάτων τε καὶ I 6 ρόστ κινήσεις add. δὴ I τὰς (post κινήσεις) om. W
7 τὰ om. W 8 ἡ κατὰ τὰς α 13 καλκίαν α 23 ἀνεννόητοι] ἐν ἀγνοίᾳ α
30 τέταρτα α post σώματα add. εἴτε W ἐπειδὴ] δτι Wa 31 ἀνακυ-
κλεῖται α 32 τίνα Wa 33 ante ἔστι add. δὲ Wa 34 post χωρίς add.
θεωρήσομεν α τάσσει I 35 ἔτι δὲ 36 post ἔτι add. δὲ Wa
37 ἔτι τε τὸ W: ἔτι τὴν α

θραχυθιότητος, καὶ δσα ἄλλα αὐτῷ γέγραπται ἔχοντα τὴν ἀναφορὰν ἐπὶ τὰ ζῷα· ὃν τὰ μὲν κοινὴν περὶ πάντων τῶν ζῴων τὴν θεωρίαν ἔχει, ὡς περ ἡ τε Περὶ ζῷων ἴστορία, καὶ τὰ Περὶ ζῷων γενέσεώς τε καὶ μορίων, ἔτι δὲ τὰ Περὶ ζῷων πορείας τε καὶ κινήσεως, τὰ δὲ ὅια, ὡς τὰ Περὶ μνήμης 5 καὶ ὑπνου καὶ τῆς καθ' ὑπνον μαντικῆς· τῶν γάρ ἐν τούτοις λεγομένων τὰ πλεῖστα ἀνθρώπῳ μόνῳ ὑπάρχει. τὴν δὲ ἐξ ἀρχῆς προαιρεσιν λέγει τὸ τὴν φυσικὴν θεωρίαν πᾶσαν ἐπεξελθεῖν· τοῦτο γάρ ἦν τὸ προκείμενον. κατὰ δὲ 10 τὸν ὑφηγημένον τρόπον εἰπεν, δτι μὴ ἴστορίαν τινὰ παρέδωκεν ἐν τοῖς πρὸ τούτων φιλήν, ἀλλὰ μετὰ τοῦ τὰς οἰκείας αἰτίας ἔχαστου τῶν λεγομένων 15 ζητεῖν τε καὶ ἀποδιδόναι καὶ μετὰ ἀποδείξεως τὴν περὶ αὐτῶν ποιεῖσθαι θεωρίαν. οὗτως οὖν ἀξιοῖ καὶ τὸν περὶ τῶν ῥηθησομένων γενέσθαι λόγον.

p. 339 a 9 *Ωδε οὖν ἀρξάμενοι λέγωμεν περὶ αὐτῶν πρῶτον.

Εἰπὼν τὴν κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν πραγματείαν πρόθεσιν πρῶτον περὶ 10 τῶν προκειμένων, φησίν, ἡμῖν τήνδε τὴν ἀρχὴν ποιησάμενοι λέγωμεν, 15 τὸ πρῶτον προσθεῖς, ἐπεὶ ὑπομιμνήσκει ἡμᾶς τῶν πρότερον εἰρημένων, ἀ καὶ ἀρχὰς ὅντα δεῖσει τῶν μελλόντων λέγεσθαι. ὃν δὲ ὑπομιμνήσκει, 20 ἔστιν εἰρημένα ἐν τε τοῖς Περὶ οὐρανοῦ καὶ ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς· ἔστι δὲ ταῦτα δτι μία μὲν ἀρχὴ τῶν σωμάτων, ἐξ ὃν συνέστηκεν ἡ τῶν ἔγκυωλίων φερομένων σωμάτων φύσις, ἀρχὴν μὲν σωμάτων εἰπὼν 25 ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦν σῶμα καὶ στοιχεῖον καὶ ἀρχὴ τῶν ἄλλων σωμάτων, ἡ 30 μία ἀρχὴ τῶν σωμάτων ἀντὶ τοῦ μία ἀρχὴ σωματική. τὸ δὲ ἐξ ὃν συνέστηκεν ἡ τῶν ἐν κύκλῳ φερομένων σωμάτων φύσις ἵσον ἔστι τῷ τὰ σώματα ταῦτα ἐξ ὃν συνέστηκε πᾶν τὸ κυκλοφορικὸν σῶμα καὶ ἡ θεία φύσις· ἔστι δὲ ταῦτα αἱ δικτὰ σφαῖραι καὶ οἱ ἐν αὐταῖς ἀστέρες. 35 25 ἄλλα δὲ τέτταρα σώματα διὰ τὰς τέτταρας ἀρχάς. λέγει μὲν τέτταρα ἄλλα σώματα παρὰ τὸ κυκλοφορικὸν πῦρ ἀέρα, ὕδωρ γῆν. διὰ δὲ τὰς τέτταρας ἀρχὰς προσέθηκεν ὑπομιμνήσκων ἡμᾶς τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ τέρψι Περὶ γενέσεως εἰρημένων· ἔκει γάρ λαβών δτι σῶμα ἔστι τὸ τριχῆ διαστατὸν ἀπτόν, λέγων τὸν λόγον τοῦτον περὶ τῶν ἐν γενέσει σωμάτων, 40 30 ἔλαβεν δτι εἰ τὸ σῶμα τὸ εἰναι ἔχει ἐν τῷ ἀπτόν εἰναι, εἴη δὲ ἐν ἀπταῖς τισιν ἐναντιώσεσιν εἰδοπεποιημένον. μεθ' ἀ τὰς πρώτας ζητήσας τῶν ἀπτῶν ἐναντιώσεων καὶ εὑρών οὔσας δύο, θερμότητα καὶ ψυχρότητα, καὶ Ἑγρότητα καὶ ὑγρότητα, ἔδεικεν ἐκ τῆς τούτων συνθέσεως πρὸς ἄλληλα 5 τέσσαρα σωμάτων εἶδη γινόμενα, ἀ νῦν εἰπε διὰ τὰς τέσσαρας ἀρχάς. 35 διότι γάρ τὰ εἶδη τῶν ἀπλῶν τε καὶ ἀπτῶν σωμάτων τέσσαρα, διὰ τοῦτο

6. 7 λέγει τοῦ τὴν W	11 γίνεσθαι Wa	12 et 14 λέγομεν I	17. 18
ἐν τε τοῖς Περὶ οὐρανοῦ—φθορᾶς] de caelo ΑΓ, de gener. et corr. B		20. 21 ἀρχὴ	
τῶν ἄλλων ἡ μία ἀρχὴ τῶν ἄλλων σωμάτων Wa		25 ante λέγει add. καὶ a	
26 σώματα ἄλλα Wa	παρὰ] περὶ Wa	κυκλοφορικὸν Wa	γῆς a
27. 28 ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ γενέσεως] c. 2		28 τριχῶς W	30 εἰ oī. W
31 ζητήσεις W	35 ἀπλῶν] ἀπτῶν a	ἀπτῶν] ἐν γενέσει W	

τέσσαρα καὶ τὰ ἀπλᾶ σώματα τὰ μετὰ τὸ θεῖον. δὲ τῶν τεσσάρων σωμάτων τούτων ἡ κίνησις διπλῆ, ὡς καὶ αὐτῷ ἐν τοῖς Περὶ οὐρανοῦ δεδειγμένῳ χρῆται· ἐκεῖ γὰρ εἴρηται δὲ τὰ μὲν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μέσου κινεῖται κατὰ φύσιν, τουτέστιν ἄνω, ταῦτα δὲ ἐστὶ πῦρ τε καὶ ἀήρ, τὰ δὲ ἐπὶ τὸ 5 μέσον, τουτέστι κάτω, ἃ ἐστὶ γῆ τε καὶ ὅδωρ. ἀλλὰ καὶ δὲ τουφότατον μὲν τὸ πῦρ καὶ πᾶσιν ἐπιπολάζον τοῖς ἐπ' εὐθείας κινουμένοις, βαρύ· 10 τατον δὲ ἡ γῆ καὶ πᾶσιν ὑφιστάμενον τοῖς ἄλλοις, τὰ δὲ μεταξὺ τούτων, ἀήρ τε καὶ ὅδωρ, πρὸς ἄλληλα ἀνάλογον ἔχει, ὡς ἐκεῖνα ἀπλῶς. ἐπ' 15 ἐκείνων μὲν γὰρ τὸ μὲν ἥν ἀπλῶς κοῦφον (τοιοῦτον γὰρ ἥν τὸ πᾶσιν ἐπιπολάζον) τὸ δὲ ἀπλῶς βαρύ (τὸ γὰρ πᾶσιν ὑφιστάμενον τοιοῦτον), τούτων δὲ ὁ μὲν ἀήρ ὡς πρὸς τὸ ὅδωρ κοῦφος ἐστι· τούτῳ γὰρ ἐπιπολάζει· τὸ δὲ ὅδωρ ὡς πρὸς τὸν ἄλλον βαρύ· ὑφίσταται γὰρ αὐτῷ. διὸ ὁ ἀήρ μὲν τῷ πυρὶ ἐγγύτατα τῶν ἄλλων ἐστίν, ὅδωρ δὲ τῇ γῇ.

p. 339•19 'Ο δὴ περὶ τὴν γῆν τὴν δλην κόσμος.

15

15 Λαβδὸν τέσσαρα εἰναι σώματα ἀπλᾶ τε καὶ ἐπ' εὐθείας κινούμενα, εἰναι δὲ καὶ πέμπτον τὸ αἰθέριόν τε καὶ κυκλοφορητικόν, τούτοις χρῆται πρὸς τὴν τῶν προκειμένων θεωρίαν. καὶ λέγει τὸν περὶ τὴν γῆν κόσμον πάντα, περὶ γῆν κόσμον λέγων ἐν φρέσις καὶ φθορά, ἐκ τῶν τεσσάρων συνεστάναι σωμάτων, γῆς λέγων καὶ ὅδατος ἀέρος τε καὶ πυρός. 20 τὸ δὲ περὶ τοῦ κύκλῳ ἀν εἰη δηλωτικόν. περὶ οὖ δεῖν φησι, λέγων τοῦ περὶ τὴν γῆν κόσμου, τὰ συμβαίνοντα αὐτῷ πάθη θεωρῆσαι τε καὶ λαβεῖν, τίνα τέ ἐστι, καὶ διὰ τίνας, φησίν, αἵτις γίνεται.

p. 339•21 'Εστι δὲ ἐξ ἀνάγκης συνεχῆς οὗτος ταῖς ἄνωθεν φοραῖς. 25

Συνεχῆ φησι τὸν κόσμον τὸν περὶ τὴν γῆν εἶναι, περὶ οὖ τῶν γινομένων 25 ἐν αὐτῷ παθῶν ζητοῦμεν, ταῖς ἄνωθεν φοραῖς, τουτέστι τῷ θείῳ τε καὶ 30 κυκλοφορητικῷ σώματι. ὑπὲρ τούτου δέ φησι συνεχῆ εἶναι τὸν περὶ τὴν γῆν κόσμον ἐκείνῳ τῷ σώματι, ὑπὲρ τοῦ πάντα αὐτὸν ἐξ ἐκείνου κυβερνᾶσθαι· τούτο γάρ ἐστι τὸ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν δύναμιν. συνεχῆ δὲ τῇ ἀφῇ· λέγει γὰρ συνεχῆ καὶ τὰ ἀπτόμενα. διὸ καὶ ἐν τισιν ἀντιγράφοις

1 τὰ ante μετὰ om. I

2 ὡς scripsi: ὡ I: om. Wa

3 χρήσεται W

ἐκεῖ] de caelo A 2

4 τε om. a

8 ἔχοι I

9 ἥν post γὰρ om. Wa

11 ὡς om. I

10 τὸ ante ὅδωρ om. Wa

11 διος a Arist. vulg.

12 δ om. Wa

13 τὴν δλην I:

δλην W Arist. E:

14 τὴν δλην I:

δλην W Arist. E:

15 τε καὶ] τὰ Wa

16 κυκλο-

φορητόν Wa

17 τεσσάρων] δευτέρων a

18 λέγων] λέγω Ia

19 λέγων] λέγω Ia

20 δὲ περὶ]

δὲ πᾶν Wa

21 κύκλου Wa

22 post γίνεται add.

23 ἐπεὶ δὲ τοῦ κόσμου τὸ μὲν ὡς

δλον τι, τὸ δὲ ὡς μέρος, βουλόμενος δεῖξαι δὲ οὐ περὶ τοῦ κόσμου δλου λέγει, ἀλλὰ περὶ τοῦ

μέρους, ἐπάγει τὸ περὶ τὴν γῆν, ὑποδεικνὺς ἡμῖν ὡς περὶ τοῦ ἐν γενέσει καὶ φθορῇ κόσμου

λέγει, ἀλλ' οὐ περὶ τοῦ δλου a

24 συνεχῆς πᾶς οὗτος a Arist. vulg.

25 ἄνωθεν Ia

γράφεται συνεχής πως ούτοις· δτι γάρ μὴ ἀπλῶς συνεχής. τὸ δὲ ἐξ ἀνάγκης πρόσκειται, δτι δεδειγμένου τοῦ μηδὲν εἰναι κενὸν ἀνάγκη τὰ σώματα ἀλλήλων ἀπτεούνται· καὶ ἔτι διὰ τοῦτο ἐξ ἀνάγκης, δτι μὴ ἐδύνατο ἄλλως εἶναι τε καὶ σώζεσθαι, μὴ κυβερνώμενος ὑπὸ τοῦ θείου ²⁵ σώματος. δτι δὲ προνοεῖται κατ’ αὐτὸν ὑπὸ τῶν θείων τὰ ἐν γενέσει καὶ φθορῷ, φανερῶς ἂν τις καὶ ἐντεῦθεν λάθιοι. αἰτίαν δὲ τοῦ δεδόντως λέγεσθαι τὸν θυητὸν κόσμον ὑπὸ τοῦ θείου κυβερνᾶσθαι ἀπέδωκε ταύτην· δθεν γάρ ή τῆς κινήσεως ἀρχὴ πᾶσιν, ἐκείνην αἰτίαν νομιστέον πρώτην. πρῶτον γάρ αἴτιον ποιητικὸν τῶν γινομένων ἀπάντων τὸ δθεν ¹⁰ αὐτοῖς πρῶτον ή τῆς κινήσεως ἀρχή, τουτέστι τὸ πρῶτον αὐτοῖς τῆς κινήσεως αἴτιον. αἴτιον δὲ πρῶτον τῆς κινήσεως τῷ περιγείῳ κόσμῳ τὸ θεῖον τε καὶ κυκλοφορητικὸν σῶμα· ὥστε ἐκείνῳ αὐτοῦ καὶ ποιητικὸν αἴτιον. κινούμενος γάρ δὲ οὐρανὸς καὶ πᾶν τὸ θεῖον σῶμα κινεῖ καὶ τὰ πλησίον ¹⁵ αὐτοῦ καὶ γειτνιῶντα αὐτῷ σώματα, δι’ ὧν καὶ τὰ μετ’ αὐτὰ κινεῖται καὶ ²⁰ 15 κυβερνᾶται, καὶ αἴτιόν ἐστι τῷ κόσμῳ τοῦ τε εἰναι καὶ τῆς διδίου διαμονῆς αὐτοῦ, ητις αὐτῷ περιγίνεται διὰ τῆς εἰς ἄλληλα τεταγμένης μεταβολῆς τῶν τεσσάρων σωμάτων ἐξ ὧν συνέστηκεν. δτι δὲ εὐλόγως ή τοῦ θείου σώματος κίνησις αἰτία τῆς τῶν ἄλλων σωμάτων κινήσεώς τε καὶ μεταβολῆς, συνέστησε διὰ τοῦ τὴν μὲν ἀΐδιον τε εἰναι καὶ ἀπαυστον, ²⁵ 20 τέλος οὐκ ἔχουσαν τῷ τόπῳ τῆς κινήσεως, τουτέστι τῆς κατὰ τόπον κινήσεως· οὐ γάρ ἐστί τις τόπος, ἐφ’ δν ἐλθὸν στήσεται, ὡσπερ ἐπὶ τῶν ²⁵ ἐπ’ εὐθείας κινούμενων ή κατά τινα κίνησιν ἄλλην. εἰπὼν δὲ καὶ τέλος οὐκ ἔχουσα τῷ τόπῳ τῆς κινήσεως, ίνα μὴ τις ὑπολάβῃ λέγειν αὐτὸν διὰ τοῦ τέλος οὐκ ἔχουσα δτι ἀτελῆς ή κίνησις ή ἐκείνου τοῦ σώματος, ἐπή- ³⁰ 25 νεγκε τὸ ἀλλ’ ἀεὶ ἐν τέλει. δέδεικται γάρ δτι μόνη τέλειος τῶν κινήσεων ή κύκλῳ, καθ’ ήν τὸ κινούμενον ἀεὶ ἐστιν ἐν τῷ τέλει τε καὶ τῇ τελείᾳ κινήσει· τὰ δ’ ἐπ’ εὐθείας κινούμενα σώματα τῷ πεπερασμένους ἀπ’ ἄλλήλων ἀφεστάναι τόπους ἐπὶ τὸ πέρας ἐλθόντα τῶν ἐφ’ οὓς κινεῖται τόπων ἴσταται· ³⁵ 30 δμοίως δὲ ὡς περ πέρας, οὕτω δὴ καὶ ἀρχὴν ἔχει τῆς κινήσεως. ή δὲ ἀΐδιος τε καὶ ἀπαυστος κίνησις πρώτη τε τῆς κινήσεως τῆς τοιαύτης καὶ αἰτία.

p. 339-27 "Ωστε τῶν συμβαινόντων περὶ αὐτὸν πῦρ μὲν καὶ γῆν καὶ τὰ συγγενῆ τούτοις.

Περὶ αὐτὸν οὐκέτ’ ἀν λέγοι τὸν περίγειον κόσμον, ἀλλὰ τὸν σύμ-²⁵ παντα. τῶν γάρ ἐν τῷ σύμπαντι κόσμῳ | συμβαινόντων τε καὶ γινομένων, 72-

1 δτι γάρ μὴ] δτι ομ. W: οὐ γάρ εἴη ἀν a	2 καὶνὸν W	3. 4 ἐδύνατο]		
δυνατὸν I	7 ταύτην] τὴν Wa	10 αὐτοῖς (post πρῶτον) εχ αὐτῆς corr. W		
11. 12 αἴτιον δὲ — ποιητικὸν αἴτιον ομ. a	12 κυκλοφορητὸν W	14 καὶ post		
αὐτοῦ ομ. I	κινεῖται τε καὶ Wa	19 τε ομ. a	21 ἐλθὸν scripsi: ἐλθὼν	
libri	συστήσεται I	23 et 24 ἔχουσαν IW	23 ὑπολάβει a	24 τοῦ
			26 καθ’ ήν τὸ κινούμενον del a:	τέλους
			καθ’	
τέλους W	ή post κίνησις ομ. a			
		26 καθ’ ήν τὸ κινούμενον del a:	28 αντε τόπους	
ομ. W: ήν τῶν κινούμενων· del γάρ I		καὶ ἐν τῇ Wa		
add. τοὺς a	ἔλθόντας I	τοῦ ἐφ’ δν Wa	κινοῦνται a	τόπου Wa

φησί, πῦρ μὲν καὶ γῆν καὶ δέρα καὶ ὅδωρ (ταῦτα γάρ τὰ συγγενῆ τοῖς προειρημένοις) ὡς ὅλην αἴτια χρὴ νομίζειν· ταῦτα γάρ τὰ πάσχοντά τε καὶ μεταβάλλοντα, καὶ ἐξ τούτων ὡς ἐξ ὅλης γίνεται ταῦτα, περὶ ὧν ζητοῦμεν τὰς αἰτίας. ἡ δόναται καὶ τοῦτο περὶ τοῦ περιγέίου κόσμου λέγειν· 5 ἐν τούτῳ γάρ τὰ συμβαίνοντα, περὶ ὧν ὁ λόγος. εἰπὼν δὲ ὡς ἐν ὅλῃς εἶδει τῶν γινομένων αἴτια χρὴ νομίζειν, διὰ τί ὡς ἐν ὅλῃς εἶδει εἰπεν δὲ ἐδήλωσεν ἐπενεγκάν τὸ γάρ ὑποκείμενον καὶ πάσχον τοῦτον προσαγορεύομεν τὸν τρόπον· ὅλην γάρ τὸ τοιοῦτον καλοῦμεν, ὡς οὐ πάνυ δὲ τοῦ τῆς ὅλης δύναμος καθωμαλημένου τοῦτο προσέθηκε. ποιητικὸν δὲ 10 αἴτιον αὐτῶν καὶ τὸ ὡς δίδειν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως ἡ τῶν θείων σωμάτων δίδιος κίνησις καὶ ἡ δύναμις ἡ ἀπὸ τῆς γειτνιάσεως ἀπ' ἔκείνων ἐπιγινομένη τοῖσδε τοῖς σωμασιν, ηγῆν καὶ φύσιν ἀν τις εὐλόγως δύναμίζοι· αὕτη γάρ ἡ δύναμις αἰτία πάντων τῶν φύσει τε καὶ κατὰ φύσιν γίνεσθαι πεπιστευμένων.

15 εἰπὼν δὲ ταῦτα ἀναλαβόντας φησὶ δεῖν τὰς ἐξ ἀρχῆς θέσεις, τουτέστι τὰ κείμενα ὡς ἀρχὰς καὶ ὀμοιογημένα, καὶ τοὺς εἰρημένους περὶ 15 αὐτῶν ἐν τοῖς πρώτοις διορισμούς, τούτοις ἐπομένως λέγειν τὰς τῶν προκειμένων αἰτίας κατὰ τὴν πρὸς ἔκείνας ἀκολουθίαν. τίνα δέ ἐστιν ἀναλαμβάνει καὶ οἵς χρήσεται, προειρήκε. τούτοις γάρ χρήσεται τῶν κει- 20 μένων, τῷ τὸ μὲν θεῖον εἶναι σῶμα ἀπαθές τε ὃν καὶ ἀναλοίωτον καὶ δίδιόν τε καὶ συνεχῆ κίνησιν κινούμενον, τὰ δὲ παθητά τε ὅπ' ἔκείνου καὶ τρεπτὰ καὶ εἰς ἄλληλα μεταβάλλοντα, δ καὶ αὐτὸς ἐδήλωσεν ἐπενεγκάν τὸ φαμὲν δὲ πῦρ καὶ δέρα καὶ ὅδωρ καὶ γῆν γίνεσθαι ἐξ ἀλλήλων 25 καὶ ἔκαστον ἐν ἔκαστῳ ὑπάρχειν τούτων δυνάμει. εἰπὼν δὲ τοῦτο 25 ἀμμα προσέθηκε καὶ τὴν αἰτίαν τῆς εἰς ἄλληλα τῶν σωμάτων τούτων μετα- βολῆς· διτὶ γάρ ἐκ κοινῆς τίνος ὑποκειμένης ὅλης ἡ γένεσις αὐτοῖς. πᾶσι γάρ καὶ τοῖς οὐ φυσικοῖς ἡ εἰς ἄλληλα γίνεται μεταβολή, οἵς ἐν τι καὶ τὸ αὐτὸ δύποκειται, εἰς δ ἔσχατον ἀναλόνται. τά τε γάρ ἐκ κηροῦ γινόμενα σχήματα εἰς ἄλληλα μεταβάλλει τῷ κοινὸν αὐτοῖς τὸν κηρὸν ὑποκεῖσθαι, 30 δύοις δὲ καὶ τὰ ἐκ χαλκοῦ, καὶ καθόλου ἡ τῶν ἐναντίων εἰς τὰ ἐναντία γίνεται μεταβολὴ τῷ κοινὸν αὐτοῖς εἶναι τὸ ὑποκείμενον.

‘Ὑπομνήσας δὲ τοῦ διτὶ τὰ στοιχεῖα εἰς ἄλληλα μεταβάλλει, χρήσι- 45 μον πρὸς τὰ προκειμένα ἐσομένην αὐτῷ προαπορεῖ τίνα ἀπορίαν. ἐστι δὲ αὕτη, τίς ἡ τοῦ δέρος φύσις καὶ τίνι τῶν ἄλλων σωμάτων διαφέρει, ἐξ ὧν 35 δι περίγειος κόσμος ἐστίν· ἔτι τε τίνα τάξιν τέτακται πρὸς τὰ ἄλλα τὰ καὶ αὐτὰ καλούμενα στοιχεῖα τῶν σωμάτων. τῶν γάρ σωμάτων τὰ μὲν στοι- χεῖα καλεῖται, ὡς πῦρ ἀήρ, ὅδωρ γῆ, οὐκ ὅντα μὲν ἀπλῶς στοιχεῖα, τῶν

1 φησι] φύσει I	2 ὅλη καὶ αἴτια I	7 ἐπενεγκάν] εἰπὼν a	10 ὡς
om. a	12 ἐγγινομένη Wa	15 δὲ om. a	ἀναλαμβάνοντας W
17 διορισμοῖς I	ἐπομένους Wa	23 δὲ om. I: δὴ a	καὶ γῆν καὶ
ὅδωρ Wa	27 φυσικῆς a	28 μηροῦ a	γενόμενα W
δύοις—ὑποκείμενον om. I	32 δὲ om. a	33 προσαπορεῖ I	30. 31
τέτακται add. καὶ Wa	35. 36 τὰ ἄλλα καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ καλούμενα a	35 post	

μέντοι συνθέτων σωμάτων ὄντα στοιχεῖα, τὰ δέ τινά ἔστιν, ἢ ηδη ἐκ τούτων γίνεται. ἐν δὲ τῷ ζητεῖν ταῦτα περὶ τοῦ ἀέρος ζητήσει καὶ περὶ τοῦ 50 μεγέθους αὐτοῦ, διὸ χρησιμώτατον ἔσται αὐτῷ ὄρισθὲν πρὸς τὴν τῶν προκειμένων θεωρίαν. ὄντος γάρ δήλου τοῦ τῆς γῆς ὅγκου τε καὶ μεγέθους, 5 πηλίκον τί ἔστιν ὡς πρὸς τὰ περιέχοντα αὐτὴν σώματα (ὡς γάρ πρὸς ταῦτα συγχρινομένη οὐδὲ μέγα· λέγοι δ' ἀν περιέχοντα τὴν γῆν μεγέθη τάς τε τοῦ κυκλοφορητικοῦ σώματος σφαίρας καὶ τὰ ἐν αὐταῖς ἀστρα· καὶ γάρ ἀστρων τινῶν πολὺ ἐλάττων οὖσα ὥπται διὰ τῶν ἀστρολογικῶν θεωρημάτων· δείκνυται γάρ δὲ ήλιος αὐτῆς ἔκκαιιδεκαπλάσιος ὥν) πρόδηλον δὲ καὶ | 10 τὸ τοῦ ὄντος μέγεθος δοσον τι· οὐδὲ γάρ ἔστιν ἀφωρισμένον τὸ ὄντωρ αὐτὸ 73· καθ' αὐτὸν οὐδὲ ἐνδέχεται εἶναι, ἀλλ' ἔστιν ἐν ταύτῃ καὶ ταύτῃ περικέχυται. ὄντων δὲ τούτων οὐκ ἀφανῶν, μετὰ ταῦτα ζητεῖ τὸ μεταξὺ τούτων τε καὶ τῶν ἐσχάτων ἀστρων, ἐσχατα λέγων τὰ πρὸς ἡμᾶς αὐτῶν, οἷον τὴν σελήνην, πότερον οὖν τοῦτο τὸ μεταξὺ ἐν τί ἔστι σῶμα ἡ πλειά, καὶ εἰ πλειά, πόσα· καὶ 15 μέχρι ποῦ διώρισται τοῖς τόποις, τουτέστιν τίς ἑκάστου τόπους αὐτῶν. ἐπειδὴ δὲ χρήσιμον αὐτῷ πρὸς τὴν δεῖξιν τοῦ διτοῦ μὴ ἔστιν ἐν σώμα μόνον τὸ μεταξύ, ἀλλ' ἔνεστιν ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ καὶ τὸ πῦρ τὸ δειχθῆναι τὸ κυκλοφορητικὸν σῶμα μὴ δὲ πῦρ, ὑπομιμήσκει ἡμᾶς πρῶτον τῶν περὶ ἐκείνου ἐν τοῖς Περὶ οὐρανοῦ δεδειγμένων, διτοῦ ἀλλο τι σῶμα ἐκεῖνο παρὰ τὰ παθητά τε καὶ 20 ἐν γενέσει σώματα. χρῆται δὲ πρὸς τοῦτο μαρτυρίψει καὶ ταῖς τῶν παλαιοτέρων δόξαις ὡς οὔτως ὑπολαμβανόντων περὶ αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦτο αἰθέρα τὸν οὐρανὸν ἀλλ' οὐ πῦρ ὄντομασάντων. καὶ Ἀναξαγόρου δὲ τὸ μὲν αἰθέρα 10 ἐκεῖνο τὸ σῶμα ὄνομάζειν ἀποδέχεται· διτοῦ δὲ τοῦτος οὐτως ὄνομάζεσθαι ὑπελάμβανεν οὐδὲ τὸ αἰεὶ θεῖν, τουτέστι συνεχῶς κινεῖσθαι, ἀλλ' ἀπὸ 25 τοῦ αἰθέρεν τε καὶ καίειν, ὡς πῦρ ὃν τὸν οὐρανόν, αἰτιᾶται. ἐξῆς δὲ πρὸς τοὺς πῦρ ἐκεῖνο τὸ σῶμα πᾶν λέγοντας εἶναι, καὶ μὴ μόνα τὰ ἐν αὐτῷ φερόμενα σώματα, τουτέστι τὰ ἀστρα, ἵσταται δεικνὺς διτοῦ μὴ ἔστι πῦρ. ἀκολουθεῖ γάρ τοῖς ἐκεῖνο πῦρ λέγουσι τὸ πᾶν τὸ μεταξὺ τῆς γῆς τε καὶ τοῦ ὄντος καὶ τῆς σφαίρας τῆς σελήνης ἀέρα λέγειν, περὶ οὖν ἡ Ζή- 15 30 τησις. διτοῦ μὴ οὔτως ἔχει, δείκνυσιν· οὐχ ὡς συγχωρῶν δὲ τὰ ἀστρα ἐκ πυρὸς εἶναι τοῦτο εἴπεν οὔτως, ἀλλ' ὡς τῶν λεγόντων περὶ ἐκείνου οὔτως λεγόντων· οἱ δὲ οὔτως λέγοντές τε καὶ ὑπολαμβάνοντες, φησί, θεω-

6 συγχρινομένους Ia	λέγει I	7 κυκλοφορικοῦ Wa	9 ὥν οι. Wa
10 δοσον] πόσον Wa	τὸ απέ τὸ δῶρο οι. a	12 τὸ οι. AWa	μεταξὺ οι. W
τούτων] τῆς γῆς Αα	14 πρότερον a	οὖν τοῦτο τὸ μεταξὺ οι. Αa	ἔστι
οι. Αa	15 τοῖς τόποις διώρισται I	16 μὴ δὲ ἔστιν Wa	17 ἐνεστιν] ἔστιν a
17. 18 κυκλοφορικὸν Wa	18 πρῶτον ἡμᾶς Wa	18. 19 ἐν τοῖς Περὶ οὐρανοῦ] A 2	
20 πρὸς τούτω I	μαρτυρίψει a	20. 21 παλαιοτέρων] ἀρχαίων a	22 τὸν
οὐρανὸν] αὐτὸν I	Ἀναξαγόραν δὲ τῷ μὲν I	25 δν] δντα a	— τὸν —
αἰτιᾶται οι. I	26 δπαν a: δπαντας A	μόνον a	ἐν αὐτῷ οι. a: ἐπ'
αὐτῷ I	27 ἵσταται] ἐνίσταται a, fort. recte	28 γάρ] δὲ AWa	τὸ μεταξὺ]
	29 λέγει pr. I	30 οὖν] δὲ a	32 ὑπολαμβάνοντές τε φησὶν
			καὶ λέγοντες A
			32. p. 9, 1 θεωρήσαντες δν] διτο εἰ ιχανῶς ἰθεώρησαν Wa
			θεωρήσαντες — μαθημάτων οι. A

ρήσαντες ἀν τὰ νῦν δεικνύμενα διὰ τῶν μαθημάτων, ἐπαύσαντο
ἀν τῆς παιδικῆς τε καὶ ἀνεπιστάτου δόξης. καὶ τὸ ίκανῶς δὲ θεωρήσαντες
εἶπεν ἀντιδιαστέλλων πρὸς τὸ καὶ μὴ παρέργως. ἢ οὐ τῷ θεωρήσαντες
τὸ ίκανῶς συνέτακεν, ἀλλὰ τῷ δεικνύμενα, ὡς ίκανῶς δεικνυμένων ἐν τοῖς 20
5 μαθήμασι. περὶ ὧν ἐπιφέρει· λίαν γάρ φησιν ἀπλῆς καὶ ἀνεξετάστου
διανοίας εἰναι τὸ ὑπολαμβάνειν ἔκαστον τῶν ἄστρων μικρὸν εἰναι τὸν ὅγκον,
ἐπειδὴ ἐντεῦθεν ἥμιν θεωρημένοις αὐτὰ τοιαῦτα φαίνεται.

Ἐλρῆσθαι μὲν οὖν περὶ τούτων φησὶ καὶ πρότερον ἐν τοῖς περὶ τὸν
ἄνω τόπον θεωρήμασιν, οὗτως λέγων τὰ Περὶ οὐρανοῦ. ἐν γάρ τῷ δευτέρῳ
10 Περὶ οὐρανοῦ τὸν περὶ τούτων πεποίηται λόγον· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ νῦν
πάλιν λέγει. εἰ γάρ τα τε ἄστρα ταῦτα πυρὸς ἦν καὶ τὰ μεταξὺ τῶν
ἄστρων διαστήματα, ὡς πᾶν τὸ σῶμα ἐκεῖνο πυρὸς εἰναι, πάλαι ἀν ἔφθαρτο 25
τὰ ἄλλα σώματα, τοσοῦτον ὑπ’ ἐκείνου πλεονεκτούμενα. εἰπὼν δὲ περὶ
τοῦ πυρὸς ἔξῆς καὶ περὶ τοῦ ἀέρος λέγει διτι μηδὲ ἀέρος εὔλογον εἰναι
15 μόνου πλήρη τὸν μετὰ τὴν γῆν τε καὶ τὸ ὄδωρ τόπον πάντα συναριθμου-
μένου καὶ τοῦ μεταξὺ τῶν ἄστρων. αἰτία δὲ τοῦ μηδὲ ἀέρα μόνον εἰναι
δύνασθαι τὸ ὑπερβάλλειν ἀν τὴν κατ’ ἀναλογίαν ἴσοτητα, ἦν ἔχει πρὸς
ἄλληλα τὰ στοιχεῖα, τὸν ἀέρα, εἰ τοσοῦτος ἦν. αἰτία μὲν γάρ τοῦ σώζεσθαι
τε καὶ συμμένειν ταῦτα καὶ μὴ φθείρεσθαι ὑπ’ ἀλλήλων ἡ τῶν δυνάμεων 20
20 αὐτῶν ἴσοτης· πολὺ δ’ ὑπερβάλλοι ἀν τὰ ἄλλα ὁ ἄήρ, εἰ τοσοῦτος εἴη.
εἰπὼν δὲ διτι μῆτε ἐκ πυρὸς εὔλογον εἰναι τὸ σῶμα πᾶν τὸ πέριξ κινού-
μενον, ἀλλὰ μηδὲ ἀέρος μόνου ἐκεῖνο τε καὶ τὸ μέχρι τοῦ ὄδατος τε καὶ
τῆς γῆς, ἔξῆς προστιθησιν διτι μηδὲ ἐκ δύο στοιχείων εὔλογον εἰναι λέγειν
πᾶν τὸ μετὰ τὴν γῆν τε καὶ τὸ ὄδωρ σῶμα, ὡς εἰναι πυρὸς μὲν τὰ κύκλω
25 κινούμενα, ἀέρος δὲ τὰ μετ’ ἐκεῖνα. μεταξὺ δὲ τῆς καὶ οὐρανοῦ εἰπε 45
τόπον τὸν μεταξὺ τῆς ἔκωτάτω περιφορᾶς· οὐρανὸν γάρ ὡνόμασε νῦν τὴν
ἀπλανῆ σφαιραν, ἦν δηλοιότι προσνέμοι ἀν τῷ πυρί. τοῦ δὲ μηδὲ δύο
μόνα δύνασθαι σώματα εἰναι, πῦρ τε καὶ ἀέρα, μετὰ τὴν γῆν τε καὶ τὸ
ὄδωρ, αἰτίαν πάλιν ἀπέδωκε τὸ μηδὲν ὡς εἰπεῖν μόριον εἰναι τὴν γῆν σὺν
30 τῷ ὄδατι λαμβανομένην τοῦ περιέχοντος αὐτὰ μεγέθους. εἰ γάρ ἐν ἄστρον
τῶν πέριξ φερομένων πολλαπλάσιόν ἔστι τῆς γῆς, ἀπεριλήπτῳ
ἀν ὑπεροχῇ τὸ σῶμα ἐκεῖνο τῆς γῆς ὑπερέχοι, ὑπερέχον δὲ τοσούτῳ 50
ἔφθειρεν ἀν τὰλλα ταῖς ἐναντιώσεσι καὶ μετέβαλεν εἰς αὐτά, τὸ μὲν πῦρ
τὸ ὄδωρ, δὲ ἀήρ τὴν γῆν. διτι δὲ μὴ ἐν τοσαύτῃ ὑπεροχῇ οἵον τε
35 ἐκεῖνα τὰ σώματα τούτων εἰναι, ἔδειξεν ἀπὸ τῆς κατὰ μόρια αὐτῶν γινο-

2 ἀν om. I τε om. Wa καὶ τὸ—θεωρήσαντες] τὸ δὲ εἰ ίκανῶς ἐθέω-
ρησαν W et omissio εἰ Aa 3 πρὸς τὸ] τῷ I μὴ οὐ παρέργως I ἐθεώ-
ρησαν AWa 7 ἐπεὶ AW: ἐπὶ a post ἐντεῦθεν add. εἰναι AW 9 λέγων
om. I post οὐρανοῦ add. εἰπὼν I 9. 10 ἐν γάρ τοῖς περὶ I ἐν τῷ δευτέρῳ
Περὶ οὐρανοῦ] B 7 10 τὸν] δὲ a 13 post ἐκεῖνου add. πυρὸς δύτος AWa
15 τὸ μετὰ a τὴν om. AWa τὸ om. a 15. 16 συναριθμουμένου—
ἄστρων om. I 20 ὑπερβάλοι W 21 διτι om. I 23 λέγειν εἰναι Wa
24 σῶμα post γῆν a 26 νῦν om. I 27 δηλοιότι] δηλον a 32 ὑπερ-
έχει I τοσοῦτον a 33 εἰς αὐτά corr. I 35 κατὰ τὰ μόρια a

μένης εἰς ἄλληλα μεταβολῆς. εὔλογον γάρ δν ἔχει λόγον τὸ δλίγον ὅδωρ πρὸς τὸν ἐξ αὐτοῦ γινόμενον ἀέρα, τοῦτον ἔχειν καὶ τὸ δλον ὅδωρ πρὸς τὸν δλον ἀέρα. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ περὶ ἀέρος καὶ πυρὸς καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων· τὴν γάρ αὐτὴν ἐν τοῖς δλοις εὔλογον ὑπεροχὴν εἶναι, 73⁵ οἵτις ἐστὶ καὶ ἐν τῇ τῶν μορίων τῶν εἰς ἄλληλα μεταβαλλόντων μεταβολῆ. ἀλλὰ μὴν δταν ἐξ ὅδατος διακριθέντος τε καὶ λεπτυνθέντος ἀήρ γένηται, ἢ πάλιν ἐξ ἀέρος πῦρ, οὐδὲ τοσοῦτον ὑπερέχει τὸ γενόμενον ἐκ τῆς διακρίσεως τοῦ ἐξ οὐ μεταβάλλοντος ἐγένετο· οὐδὲ τὰ δλα ἄρα τῶν δλων τοσοῦτον ὑπερέχειν οἶον τε. ἀνάγκη γάρ, ὡς εἶπε, τὸν αὐτὸν ἔχειν λόγον, δν ἔχει 10 τὸ τοσόνδε καὶ μικρὸν ὅδωρ πρὸς τὸν ἐξ αὐτοῦ γινόμενον ἀέρα, καὶ τὸν πάντα πρὸς τὸ πᾶν ὅδωρ.

5

p. 340^a 13 Διαφέρει δ' οὐδὲν οὐδ' εἴ τις φησὶ μὲν μὴ γίγνεσθαι ταῦτα ἐξ ἀλλήλων.

Ἐπεὶ ἔλαβε τῶν στοιχείων τὴν κατὰ μέγεθος ὑπεροχὴν πρὸς ἄλληλα 15 εἶναι δση γίνεται καὶ ἐν τῇ τῶν μορίων αὐτῶν εἰς ἄλληλα μεταβολῆ, Ἐμ- 10 πεδοκλῆς δὲ ἀμεταβλητα μὲν ἔλεγον εἶναι αὐτὰ εἰς ἄλληλα, ἵσα μέντοι κατὰ τὰς δυνάμεις πάντα ἀλλήλοις εἶναι, ὡς καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ γενέσεως καὶ φυσικῶν εὐθύνων αὐτοῦ τὴν δόξαν εἶπεν καὶ ἐπεσημάντο, τοῦτο καὶ νῦν φησι μηδὲν διαφέρειν τοῦ γίγνεσθαι αὐτὰ ἐξ ἀλλήλων λέγειν 20 τὸ τὰς δυνάμεις αὐτῶν ἵσας ὑποθέσθαι. ἡ γάρ ἵστηται τῶν δυνάμεων αὐτοῖς οὕτως ὑπάρκει, ὡς ἂν εὶ καὶ ἐγίνετο ἐξ ἀλλήλων· αἱ γάρ ἐν τῷ τοσῷδε ἀέρι δυνάμεις ἵσαι ἔσονται ταῖς ἐν τῷ τοσούτῳ ὅδατι, ἐξ δου 15 ὅδατος, εὶ καὶ μετεβάλλετο εἰς ἄλληλα τὰ στοιχεῖα, δ τοσοῦτος ἀήρ ἐγένετο ἄν. οὐ γάρ οἶον τε τὴν ἵστηται αὐτοῖς τῆς δυνάμεως σώζεσθαι ἐν τῷ 25 τοσαύτῃ κατὰ τὸ μέγεθος ὑπεροχῆ.

p. 340^a 17 Ὅτι μὲν οὖν οὔτε ἀήρ οὔτε πῦρ συμπεπλήρωκε μόνον τὸν μεταξὺ τόπον, φανερόν ἐστι.

Τὸ λεγόμενόν ἐστιν δτι μήτε ἑκάτερον αὐτῶν μόνον μήτε τὰ δύο μόνα συμπεπλήρωκε πάντα τὸν μετὰ τὴν γῆν τε καὶ τὸ ὅδωρ τόπον· ταῦτα τε 30 30 γάρ τὰ δεδειγμένα καὶ τούτοις ἀκόλουθα τὰ ἑξῆς λεγόμενα.

Πιστωσάμενος δὲ καὶ διὰ τούτων τὸ εἶναι τὸ κυκλοφορικὸν σῶμα ἄλλης τινὸς φύσεως καὶ μηδενὶ τῶν τεσσάρων τὸ αὐτό, ἐφεξῆς ζητεῖ, τίς

3 περὶ] ἐπὶ AWa 5 μεταβολῆ om. AWa 6 ἀλλὰ—δταν] ἀλλὰ μὴ εἰ ποτ' ἀν I:
ἀλλὰ μὴ δταν eadem m. mrg. I τε om. A 8 μεταβαλλόντος (sic) W
9 δν ἔχει om. I 12 φησὶ Ia Arist. EF: φῆσαι AW Arist. vulg. μέν φησι coll. I
15 ἐν] ἐπὶ AWa 16 μὲν om. I 17. 18 ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ γενέσεως καὶ φθ.] c. 6
18 καὶ post εἶπεν om. AW 19 νῦν om. AWa αὐτὰ] ταῦτα AWa 21 ἐγένετο
AWa τῷ om. I 22 ταῖς] τῶν I τῷ om. AWa 23 μετέβαλλεν Αα: μετέ-
βαλεν W πρὸς ἄλληλα I 24. 25 οὐ γάρ—ὑπεροχῆ om. I 24 αὐτῆς A
29 τε post ταῦτα om. I 30 τε ἑξῆς a 31 δὲ om. a 32 μηδὲν AI

τε ἡ τάξις τῶν δύο σωμάτων, πυρός τε καὶ ἀέρος, πρὸς τὴν τοῦ αἰθέρος,
τουτέστι τοῦ οὐρανοῦ, δ καὶ πρῶτον ἐστι τῶν σωμάτων τὴν θέσιν, καὶ τίς
αἰτία τοῦ τὴν θερμότητα ἀπὸ τῶν ἀστρων τε καὶ τοῦ θείου σώματος ἐν
τοῖς περὶ τὴν γῆν γίνεσθαι τόποις, οὐχ ὅντων ἐκ πυρὸς ἔκεινων, ὡς ⁴⁰
5 ἔδεικεν. εἰπὼν δὲ δεῖν περὶ τούτων εἰπεῖν πρῶτον διαπορήσαντας τὰς
οἰκείας δηλονότι τοῖς προκειμένοις ἀπορίας, πρῶτον περὶ τοῦ ἀέρος ἀπορεῖ,
ἥτις ἀπορία εἰς τε τὸν περὶ τῆς τάξεως τοῦ τέρας καὶ τοῦ πυρὸς αὐτῷ
συντελεῖ λόγον, καὶ βεβαιώσει πάλιν καὶ αὐτῇ τὸ μὴ μόνα εἶναι τὰ μετὰ
τὴν γῆν σώματα δύο, ἀέρα τε καὶ πῦρ. ἦν δὲ ἀπορεῖ ἀπορίαν περὶ τοῦ
10 ἀέρος ἀπορεῖ ὡς ὅντος ψυχροῦ τῇ αὐτοῦ φύσει· αὐτῇ γάρ ἡ τῶν πολλῶν
δόξα, ἐπεὶ αὐτῷ γε οὐχ οὖτας δοκεῖ. τὸ δὲ ἀπορούμενόν ἐστιν, εἰ δὴ ⁴⁵
γίνεται ὅδωρ ἐξ ἀέρος καὶ ἀὴρ ἐξ ὅδατος, διὰ τίνα ποτὲ αἰτίαν
οὐδὲ συνίσταται νέφη κατὰ τὸν ἄνω τόπον; προσῆκε γάρ μᾶλλον,
ὅσφ πορρωτέρον ἐστιν. εἰ μεταβάλλει εἰς ἄλληλα ὃ τε ἀὴρ καὶ τὸ
15 ὅδωρ, ὁσπερ οὖν δέδεικται (δέδεικται γάρ διτὶ τὰ τέσσαρα εἰς ἄλληλα μετα-
βάλλει) εἰ δὴ καὶ δ ἀὴρ καὶ τὸ ὅδωρ εἰς ἄλληλα μεταβάλλει καὶ γίνεται
ἡ ἐκ τοῦ ἀέρος εἰς ὅδωρ μεταβολὴ διὰ τῆς συστάσεως τῶν νεφῶν, διὰ τί
δὴ τὰ νέφη οὐ συνίσταται ἐν τῷ ἀνωτέρῳ μέρει τοῦ ἀέρος, ἀλλὰ διάγονον
ὑπὲρ τὴν γῆν; καίτοι εὐλογώτερον ἦν ἀνωτέρῳ μᾶλλον αὐτὰ συνίστασθαι καὶ
20 πορρωτέρῳ τῆς γῆς. συνίστασθαι μὲν γάρ ἐν τοῖς ψυχροτέροις μέρεσιν
εὐλογώτερον αὐτά, ψυχρότερα δὲ τὰ πορρωτέρῳ τῆς γῆς αὐτοῦ μέρη τῶν
σύνεγγυς, διὰ τὸ μῆτε ἥδη τῶν ἀστρων ἐγγὺς ὅντα θερμῶν ὅντων, καθὰ
δοκεῖ τοῖς πλείστοις (τοιαύτῃ γάρ ἡ τῶν ἀστρων φύσις εἶναι δοκεῖ) θερ-
μαίνεσθαι ὑπὲρ αὐτῶν μῆτε πλησίον εἶναι τῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἀνακλωμένων
25 ἀκτίνων τοῦ | ἥλιου, ὑφ' ᾧ ὁ περὶ τὴν γῆν ἀὴρ θερμαίνεται, τῶν ἀκτίνων ^{74:}
τῶν ἀπὸ τοῦ ἥλιου προσπιπτουσῶν τῇ γῇ, πάλιν δ' ἀπὸ ταύτης ἀνακλω-
μένων καὶ τῇ διπλῇ παρόδῳ θερμακινουσῶν τὸν περὶ αὐτῆν ἀέρα καὶ διὰ
τοῦτο κωλυουσῶν τὴν πῆκτιν αὐτόθι καὶ τὴν τῶν νεφῶν γίνεσθαι σύστασιν.
κατὰ τοῦτο γάρ τοῦ ἀέρος αἱ τῶν νεφῶν συστάσεις τε καὶ ἀθροίσεις
30 γίνονται, ἔνθα ἡ ἀνάκλασις ἡ τῶν ἀκτίνων ἐξασθενεῖ λοιπόν, εἰς ἀχανῆ τὸν ⁵
ἀέρα χεομένων αὐτῶν καὶ σκιδαναμένων· τοιοῦτος δέ ἐστιν ὁ ὑπὲρ τὴν γῆν.
εἰ δὲ εὐλογον μὲν ἦν ἐκεῖνῳ τῷ ὑψηλοτέρῳ γίνεσθαι τὰς τῶν νεφῶν

2 τουτέστι — δ ομ. I	πρῶτον τίς ἐστι τῶν σωμάτων ἡ θέσις καὶ I	2. 3 τίς ἡ
αἰτία AWa	4 περὶ γῆν Wa	6 δηλονότι] δηλον a
7 τε (post εἰς) scripsi: γε AWa: ομ. I	8 αὐτῇ] αὐθις AWa	post εἶναι
add. καὶ AWa	9 ἀπορεῖ ομ. I	11 γε ομ. I
14 δσα a	post εἰ add. δὴ a	15 τέσσαρα] δεύτερα a
βαλλεῖ οω. A	εἰ δὴ] εἰδη IW	καὶ post δὴ ομ. a
18 δὴ ομ. AWa	συνίστανται I ²	19 ante μᾶλλον add. ἡ AW
ρώτερα I	21. 22 τοῦ σύνεγγυς a	22 ἥδη] διὰ I
23 εἶναι οω. a	post δοκεῖ add. καὶ I	24 post θερμαίνεσθαι add. αὐτὰ I
εἶναι αὐτῶν τῶν I	25 ante ἀκτίνων τοῦ add. τῶν I	26 πάλιν ἀπ' αὐτῆς AWa
27 τῶν περὶ a	καὶ διὰ ομ. I	29 κατὰ τοῦτο γάρ] ἔκει γάρ κατὰ τοῦτο Ia
30. 31 τῶν dέρα a	32 τῷ ὑψηλοτέρῳ ομ. I	

συστάσεις, οὐ γίνονται δέ, η̄ οὐκ ἔξ ἀπαντος τοῦ ἀέρος ὅδωρ πέφυκε γίνεσθαι, η̄ ἔξ ἀπαντος· καὶ εἰ ὁμοίως μὲν ἔξ ἀπαντος, δπερ εὔλογον εἶναι δοκεῖ, μᾶλλον δὲ ἐκ τοῦ περὶ τὴν γῆν μεταβάλλει, οὐκ ἀν εἴη δ περὶ τὴν γῆν ἀὴρ καθαρός, ἀλλ' ἀτμίς, τουτέστι παχύτερος ἀὴρ καὶ ἔχων 5 τι ὄντας. ἐκ γὰρ ἀτμίδος ἐγγυτέρα η̄ εἰς ὅδωρ μεταβολὴ η̄ ἔξ ἀέρος.¹⁰ η̄ γὰρ ἀτμὶς οὐδέτερόν ἐστιν. αὐτῶν εἰλικρινῶς, ἀλλ' ἀμφοῦ μεταξύ, ἀέρος καὶ ὄντας. εἰπὼν δὲ τοῦτο, δτι μηδὲ ἀτμίδα εὔλογον λέγειν τὸν περὶ τὴν γῆν ἀέρα ἡπόρησε διὰ τοῦ ἀλλὰ μὴν εἰ τοσοῦτος ὥν ὁ ἀὴρ ἀπας ἀτμίς ἐστιν. ἐλλείπει δὲ τῇ λέξει τὸ δ περὶ τὴν γῆν· περὶ γὰρ 10 τούτου εἰπεν δτι ἀτμίς, ἀλλ' οὐ περὶ παντὸς τοῦ ἀέρος· διὰ τοῦτο γὰρ οὐχ ὁμοίως ἔχ τε τοῦ λοιποῦ καὶ ἐκ τοῦ περὶ τὴν γῆν ἐδόκει γίνεσθαι τὸ ὅδωρ. εἰ δὴ οὐτος μὲν ἀτμὶς ἀπας, ὁ δὲ ὑπὲρ τὴν γῆν ἀὴρ ἡδη, ἀὴρ δὲ καὶ 15 τὸ μεταξὺ τῶν ἄστρων σῶμα (εἰ γὰρ ἦν κάκενο πῦρ, ὥσπερ καὶ τὰ ἄστρα τισὶ δοκεῖ, πάλαι ἀν πάντα τὰ ἄλλα σώματα κατεκήραντό τε καὶ 20 ἕφθαρτο, ὡς ἡδη προείρηται), πολὺ δὲ ὑπερβάλλοι τὴν συμμετρίαν η̄ τε τοῦ ὄντας καὶ η̄ τοῦ ἀέρος φύσις τὰ ἄλλα, τὴν τε γῆν καὶ τὸ πῦρ. τὰ τε γὰρ ἄστρα, ἂ πῦρ λέγουσιν εἰναι, πολὺ ἐλάττω ἐστὶ τῶν μεταξὺ διαστημάτων, δ τε τῇ γῇ περικεχυμένος ἀὴρ εἰ ἐστιν ἀτμίς, τουτέστιν ὄντας διάκρισις καὶ ὄντας ὀδηγήσις σύστασις τε καὶ φύσις, πολὺ δὲ τὸ ὅδωρ πάλιν 25 πλεονεκτοί τὴν γῆν.

'Απορήσας δὲ περὶ τοῦ ἀέρος τὴν προειρημένην ἀπορίαν ἐπὶ τούτοις τὴν αὐτοῦ δόξαν λέγει, δι' ἡς τὰ τε ἡπορημένα λυθήσεται καὶ η̄ τάξις καὶ η̄ θέσις τῶν σωμάτων ἐσται φανερὰ καὶ η̄ αἰτία ἀποδοθήσεται τῆς ἐπὶ²⁵ τῆς γῆς γινομένης ἀπὸ τῶν ἄστρων τε καὶ τοῦ ἡλίου θερμότητος, οὐκ 30 ὄντων ἐκ πυρὸς οὐδὲ θερμῶν τῇ οἰκείᾳ φύσει. ήμεῖς δὲ λέγωμεν ἀμα πρός τε τὰ λεγθησόμενα διορίζοντες, τουτέστιν ὥδε λέγωμεν διορίζοντες τὰ περὶ ὥν λέγομεν ἀμα μὲν πρὸς τὸ χρήσιμον τῶν μελλόντων λέγεσθαι, ἀμα δὲ καὶ πρὸς τὰ νῦν εἰρημένα τε καὶ ἡπορημένα.

p. 340b6 Τὸ μὲν γὰρ ἄνω καὶ μέχρι σελήνης.

20

30 'Υπομιμνήσκει ήμας τῶν δεδειγμένων τε καὶ εἰρημένων αὐτῷ περὶ τοῦ θείου τε καὶ κυκλοφορικοῦ σώματος. τὸ δὲ προσκείμενον τὸ οὐ μὴν ἀλλ' ἐν αὐτῷ γε τὸ μὲν καθαρώτερον εἶναι τὸ δ' ἡττον εἶναι εἰλικρινὲς καὶ διαφορὰς ἔχειν οὐ τοῦ μεμιχθαί τι τῷ θείῳ σώματι

1 οὐκ οι. I post ὄντωρ add. ἀν I 2 η̄ ἔξ ἀπαντος οι. I δπερ supra versum I 3 μεταβάλλειν ὥστε οὐκ ἀν AWa 6 η̄ γὰρ α 9 ἀπαξ a ἐλλείπει] ἐνδεῖ AWa τὸ οι. I 14 ἄλλα οι. I μεταξήραντο AA 15 ὑπερβάλλοι AW 16 η̄ οι. I τὰ ἄλλα] ἀλλὰ AW: οι. a 18 περικεχυμένως a 21 δὲ οι. a post ἀέρος add. πρὸς I 22 αὐτοῦ AIW 25. 26 ήμεῖς — λεγθησόμενα διορίζοντες] ήμεῖς δὴ οὐν φησι λέγωμεν a: post διορίζοντες add. καὶ πρὸς τὰ νῦν εἰρημένα A 26. 27 τουτέστιν — διορίζοντες οι. I 26 λέγωμεν AW 27 post μὲν add. καὶ AWa 31 τε οι. a 32 τὸ μὲν — ἔχειν (33) οι. A post μὲν add. γὰρ W

καὶ θυητοῦ τινος σώματός ἐστι δηλωτικόν, ἀλλ' ὡς παντὸς μὲν ὅντος ²⁵
ἀφθάρτου τε καὶ θείου, διαφορῶν δέ τινων οὐσῶν ἐν αὐτῷ, καθ' ᾧ μὲν
τοιόνδε αὐτῶν τὸ δὲ τοιόνδε ἐστίν, οἷον τὸ μὲν λαμπρὸν τὸ δὲ ἡττον τοιοῦτον.
ώς γὰρ ἐπὶ τῶν σωμάτων τῶν τεσσάρων μᾶλλον μὲν τοῦ ὄδατος τὸ ψυ-
χρὸν ἡ τῆς γῆς, ἀλλ' οὐ μᾶλλον θερμότητος ἡ γῆ ἔλαττον ψυχρὰ τοῦ ὄδατος,
καὶ μᾶλλον μὲν Ἑγρὰ ἡ γῆ τοῦ πυρός, ἀλλ' οὐ τὸ πῦρ ὑγρότητος μᾶλλον
ἡττον Ἑγρόν, καὶ μᾶλλον μὲν θερμὸν τὸ πῦρ τοῦ ἀέρος, ἀλλ' οὐ μᾶλλον
ψυχροῦ ὁ ἀήρ ἡττον θερμὸς τοῦ πυρός, καὶ μᾶλλον μὲν ὑγρὸς ὁ ἀήρ τοῦ ⁴⁰
ὄδατος, ἀλλ' οὐ στερεοῦ τινος μᾶλλον τὸ ὄδωρον ἡττον ὑγρὸν τοῦ ἀέρος (οὐ
10 γὰρ ἀν ἔτι ἀπλούν τι τῶν σωμάτων ἦν), οὗτως δεῖ καὶ ἐπὶ τῶν τοῦ θείου
σώματος ἀκούειν διαφορῶν.

p. 340b 10 Φερομένου δὲ τοῦ πρώτου στοιχείου κύκλῳ καὶ τῶν
ἐν αὐτῷ σωμάτων. |

Πρῶτον στοιχεῖον τὸν αἰθέρα λέγει, ἐν αὐτῷ δὲ σώματα τὰ ἄστρα, ⁷⁴
15 ἀ καὶ αὐτὰ τῆς μὲν αὐτῆς οὐσίας ἐστὶν ἔκεινφ, διαφοραῖς δέ τισι δια-
φέρει ἔκεινου τε καὶ ἀλλήλων. φυρομένου δὲ συνεχῶς ἔκεινου καὶ περιφε- ⁵
ρομένου τὸ προσεχὲς ἀεὶ τοῦ κάτω κόσμου (κάτω κόσμον λέγων δν
εἰπεν ἐν τοῖς πρώτοις περὶ τὴν γῆν κόσμον) τὸ δὴ τοῦ περὶ τὴν γῆν
κόσμου σῶμα τὸ προσεχὲς τῷ θείῳ σώματι καὶ τὸ ἀπτόμενον ἔκά-
20 στοτε αὐτοῦ ὑπὸ τῆς κινήσεως τῆς ἔκεινου διακρινόμενόν τε καὶ λεπτυ-
νόμενον ἔκπυροῦται καὶ αἴτιον γίνεται τῆς ἐν τοῖς μετ' αὐτῷ κειμένοις
σώμασι θερμότητος, τῶν μὲν συναῦξόν τε καὶ ἐπιτεῖνον τὴν φυσικήν
τε καὶ ἔμφυτον θερμότητα, τὰ δὲ καὶ δλῶς θερμαῖνον. δπως δὲ γίνεται ¹⁰
τοῦτο, ἀναλαβὼν ἄνωθεν λέγει καὶ φησὶν ὅτι τὸ ὑπὸ τὸ θεῖον σῶμα καὶ
25 κυκλοφορικὸν (τοῦτο γάρ λέγει τὴν ἄνω περιφοράν) τὸ δὴ ὑπὸ τοῦτο καὶ
μετὰ τοῦτο σῶμα τῷ παθητικὸν εἶναι οἷον ὅλη τις ὑπόκειται ἔκεινφ τῷ
σώματι. εἰπὼν δὲ οἷον ὅλη, κατὰ τί οἷον ὅλη ἐδήλωσεν ἐπενεγκάν
δυνάμεις θερμὴ καὶ ψυχρὰ καὶ Ἑγρὰ καὶ ὑγρὰ καὶ δσα ἄλλα
τούτοις ἀκολουθεῖ, ἀ δέδεικται πάθη ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ γενέσεως·
30 ταῦτα δέ ἐστι μανότητες, πυκνότητες, μαλακότητες, σκληρότητες, λειότητες, ¹⁶

1 σώματός τινος α	3 τοιόν ἐστιν I	4 τῶν τεσσάρων] τῷ δευτέρῳ α
6 μὲν οὐ. AWa	7 μὲν οὐ. a	10 ἔτι] τι AWa
δεῖν I	14 post δὲ add. τὰ A	15. 16 διαφέρειν AW
μένου πρὸς τὸ συνεχὲς δεῖ τοῦ κάτω κόσμου I		17 συνεχὲς AW
add. τῶν ἐν αὐτῷ φησὶν AW		post προσεχὲς
18 δῆ] δὲ AW	18 κόσμον] τόπον AW	18. 19 δὴ—
κόσμου οὐ. I	21 λεπτυνόμενον εχ corr. I ²	21. 22 κει-
μένοις] κινουμένοις A	22 τὸ μὲν I	23 τὸ δὲ I
δλῶς οὐ. I	τε οὐ. a	καὶ
γίνονται AA	25 φοράν a	26 post σῶμα add. ἀπαν AWa
παθητὸν AWa	27 κατὰ τί οἷον ὅλη οὐ. A	28 δυνάμεις—ἄλλα οὐ. A
καὶ ψυχρὸν V (v. Praef.): οὐ. AIWa	29 τούτοις] τὰ αὐτὰ AW	ἀκολουθεῖν
AWa	δ οὐ. AWa	Περὶ γενέσεως] B2
	δευτέρῳ οὐ. a	

τραχύτητες, λεπτότητες, παχύτητες, καὶ εἰ τινες ἄλλαι ποιότητες. τὰ μὲν γάρ αὐτῶν ἐνεργείᾳ θερμὰ καὶ ἑηρὰ δυνάμει ἔστιν ὑγρὰ καὶ ψυχρά, τὰ δὲ ἐνεργείᾳ ὑγρὰ καὶ ψυχρὰ πάλιν ἔστι δυνάμει τὰ τούτοις ἐναντίᾳ· ὅμοιως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ταῦτα δὴ ἂ δύναται ἔκαστον αὐτῶν, ἐνεργείᾳ γίνεται 5 ὑπὸ κινήσεως τε καὶ ἀκινήσιας· μεταβάλλοντα μὲν γάρ εἰς ἄλληλα κινεῖται, μὴ κινούμενα δὲ ἐν τῷ αὐτῷ εἰδεῖ μένει. τῆς δὲ κινήσεως αὐτοῖς ἀρχὴ² καὶ αἴτια ἡ τοῦ θείου τε καὶ χυλοφορικοῦ σώματος περιφορά, ὡς καὶ πρότερον ἥδη φθάσαντες εἰρήκαμεν. εἰπὼν δὲ τοῦτο ἔξῆς περὶ τῆς θέσεως τε καὶ τάξεως αὐτῶν λέγων τὸ μὲν βαρύτατον τῶν τεσσάρων σωμάτων 10 ἐπὶ τοῦ μέσου τε καὶ περὶ τὸ μέσον φησὶν εἶναι, ἀσφαλῶς προσθεὶς τὸ καὶ περὶ τὸ μέσον, ἵνα μή τις οἴηται λέγειν αὐτὸν τὸ μέσον τε καὶ κέντρον τοῦ κόσμου τὸν κάτω τόπον εἶναι. οὐ γάρ ὁ κάτω τόπος τοῦτο,³ διτὶ μηδὲ τὴν ἀρχὴν τόπος εἶναι δύναται τὸ ἀδιάστατον, σημεῖον δὲ, ἀλλ’ ἔστιν ὁ κάτω τόπος περὶ τοῦτο· τὸ γάρ αὐτὸν κέντρον τοῦ τε κόσμου καὶ 15 τοῦ βάρους τοῦ κατὰ φύσιν ὄντος ἐν τῷ κάτω τόπῳ σώματος διὰ βάρος. ἡ ἐν μὲν τῷ μέσῳ τὴν γῆν εἴπει μέσον τόπον οὐ τὸ κέντρον λέγων, ἀλλὰ τὸ περὶ τὸ κέντρον, περὶ δὲ τὸ μέσον τὸ ὄντωρ· τοῦτο γάρ περικέχυται τῇ γῇ. ὡς δὲ ἐπομένου τῷ ψυχρῷ τοῦ βαρέος εἴπει τὸ βαρύτατον καὶ ψυχρότατον. περὶ δὲ ταῦτα καὶ ἔχομενα τούτων διτὶ ὁ ἀτέρ τε καὶ δ διὰ⁴ 20 συνήθειαν καλοῦμεν πῦρ, οὐκ ἔστι δὲ πῦρ. τοῦτο γάρ εἴπει διὰ τοῦ περὶ δὲ ταῦτα καὶ τὰ ἔχομενα τούτων· οὐ γάρ ὡς ἄλλων τινῶν πρὸ τοῦ ἀέρος ἔχομένων τῆς τε γῆς καὶ τοῦ ὄντας εἴπειν, ἀλλ’ ὡς τούτου μετ’ ἐκεῖνα τε δῆτος καὶ ἔχομένου ἐκείνων φησὶ δὴ εἶναι περὶ ἐκεῖνα καὶ μετ’ ἐκεῖνα δέρα τε καὶ τὸ διὰ συνήθειαν καλούμενον πῦρ, οὐδέπω δὲ δὲν πῦρ. 25 διπερβολὴ γάρ θερμοῦ καὶ ζέσις τὸ πῦρ, ὡς εἴπει καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ⁵ γενέσεως, ἀναλόγως εἰπὼν ἔχειν αὐτὸν τῷ κρυστάλλῳ· ὡς γάρ ἐκεῖνος πῆκτις ὑγροῦ δι’ ὑπερβολὴν ψυχρότητος, οὕτω τὸ πῦρ ζέσις θερμοῦ καὶ ὑπερβολὴ· διὸ καὶ εἴπει μήτε ἐκ κρυστάλλου τι μήτε ἐκ πυρὸς γίνεσθαι. εἰπὼν δὲ καλεῖσθαι μὲν αὐτὸν πῦρ, μὴ εἶναι δέ, καὶ τὴν αἴτιαν προσθεὶς μετὰ ταῦτα 30 ὄποιόν ἔστι σῶμα τὸ πῦρ τῶν στοιχείων καλούμενον λέγει. δεῖ γάρ, φησί, νοῆσαι τὸ μὲν περὶ τε τὴν γῆν καὶ τὸ ὄντωρ περικεχυμένον μέρος τοῦ δρόμου ἡμῶν ἀέρος καλούμένου ὑγρόν τε καὶ θερμὸν εἶναι καὶ δι’ δ τοιοῦτον δεῖ νομίζειν αὐτό, προσέθηκε· διὰ γάρ τὸ ἀτμίζειν τε καὶ διαθυμίασιν ἔχειν γῆς. ὑγρὸν μὲν γάρ ἔστι διὰ τὸ ἀτμίς εἶναι, ητίς

2 ετ 3 ὑγρά τε καὶ AWa 4 post & add. δὴ W post αὐτῶν add. γίνεται δὲ δὲ δύναται ἔκαστον αὐτῶν I 6. 7 ἀρχὴ τε καὶ AW 8 φθάσαν εἰρηται I: φθάσαντες εἰρηται W 9 λέγων λέγει δὲ I 12 τόπον] κόσμον AWa 14 τοῦ τε] τοῦτο Αα 16 μὲν ομ. I μέσον δὲ τόπον I 17 τὸν περὶ AWa 18 ἐπομένω W βαρέως α 18. 19 ψυχρότατον καὶ βαρύτατον AWa 19 καὶ τὰ ἔχομενα W διτὶ δ ομ. AWa 20 οὐκ—πῦρ ομ. I 21 τὰ ομ. Αα 23 φησὶ δεῖ AW: φησὶν α 23. 24 καὶ μετ’ ἐκεῖνα ομ. I 25 γάρ] δὲ I 25. 26 ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ γενέσεως] c. 3 p. 330b25 26 αὐτὸν εἰπὼν ἔχειν AWa ἐκεῖνος V: ἔκεινο AIWa 27 ζώσις α 28 εἴπει] ibid. p. 330b29 29 αὐτὸν τὸ πῦρ AI 30 τὸ στοιχεῖον Wa 33 διὰ γάρ τοῦ AW 34 ἔχειν ἀπὸ τῆς γῆς α

ἀπὸ τῶν ὑγρῶν γίνεται, θερμὸν δὲ διὰ τὸ καὶ ἀναθυμιάσεως τι ἔχειν ἀπὸ τῆς γῆς ἐηρᾶς οὐσης· τίνι δὲ διαφέρει ἀτμὸς ἀναθυμιάσεως, μετ' δλίγον λέγει. νῦν δὲ τοσοῦτον εἰπὼν δι: ἀμφω ἔστιν ἐν τῷ ἀέρι μεμιγμένα [ἢ μὲν ἀτμὸς οὐδὲ μόνον ὑγρὸν ἔστιν ἀλλὰ καὶ θερμόν, ὡς ἔρει, καὶ οἱ ἀτμοὶ ⁴⁵ 5 ἀπὸ τῶν ὑγρῶν γίνονται διὰ θερμότητα] τὸ δὲ ὑπὲρ τοῦτο φησι μέρος τοῦ ἀέρος θερμὸν ἥδη καὶ ἐηρὸν εἰναι ὡς ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως τῆς σὺν τῇ ἀτμῖδι ἀναφερομένης χωριζομένης τε καὶ ἀνωτέρω φερομένης· εἰναι γάρ τὸ σῶμα τοῦτο τὸ καλούμενον πῦρ ἀναθυμίασιν. τί δέ ἔστιν ἀτμὸς καὶ τί ἀναθυμίασις, καὶ τίνι ἀλλήλων διαφέρουσιν, ἔξῆς λέγει· ἡ μὲν γάρ 10 ἀτμὸς ἔστιν ὑγρόν τε καὶ θερμόν, ἡ δὲ ἀναθυμίασις ἐηρόν τε καὶ θερμόν. ἀμφότεραι μὲν οὖν εἰσιν ἀναθυμιάσεις, ὡς προελθὼν ἔρει· διὸ καὶ ⁵⁰ εἴπε πρὸ δλίγου ἐπὶ τῆς ἀτμῖδος τὸ ἀναθυμίασιν ἔχειν γῆς. διὸ καὶ ἀμφότεραι θερμαί· τοιοῦτον γάρ ἡ ἀναθυμίασις· ἀλλ' ἡ μὲν αὐτῶν ἀτμιδώδης, τουτέστιν δίγρος, ἡ δὲ ἀτμίδης τε καὶ ἐηρά, | ἦν νῦν ⁷⁵ 15 ἰδίως ἀναθυμίασιν λέγει. λέγει δὲ νῦν καὶ τὴν μὲν ἀτμίδα δυνάμει οἶνον ὅδωρ, τὴν δὲ ἀναθυμίασιν δυνάμει οἶνον πῦρ. οὗτω δ' ἔχοντων, ἐπειδὴ τοῦ μὲν ἀέρος τὸ περὶ τὴν γῆν μέρος ἀτμὸς ἔστι, τοῦτο δ' ἔστιν ὅδατος, εἰκότως ἐνταῦθα τὰ νέφη συνίσταται, καὶ ἡ εἰς ὅδωρ ἐξ ἀέρος γίνεται μεταβολή. τὸ δὲ ὑπὲρ τοῦτο μέρος αὐτοῦ ἐπει ἀναθυμίασις ἔστιν 20 ἥδη καὶ ὥλη πυρός (ἐηρὸν γάρ καὶ θερμὸν ἡ ἀναθυμίασις), νέφη μὲν οὖτος συνίσταται ἐν τούτῳ, αἱ δὲ ἔξαψεις τοῦ πυρὸς ἐν τούτῳ γίνονται, ὡς προελθὼν ἔρει.

p. 340b 29 Τοῦ μὲν οὖν ἐν τῷ ἄνω τόπῳ μὴ συνίστασθαι νέφη.

Ἡν τοῦτο περὶ τοῦ ἀέρος ἡπορημένον, διὰ τί, εἰ ἐκ παντὸς αὐτοῦ ²⁵ 25 ὁμοίως ὅδωρ γίνεται, πρὸς μὲν τῇ γῇ γίνεται ἡ τῶν νεφῶν πηξίς τε καὶ σύστασις καὶ ἡ εἰς ὅδωρ μεταβολή, οὐκέτε δὲ καὶ ἀνωτέρω. οὐ αἰτίᾳ ἡ ἀποδεδομένη· δι: γάρ τὸ μὲν πρὸς τῇ γῇ τοῦ ἀέρος μέρος ἀτμὸς ἔστι καὶ ὅδατος ὥλη, τὸ δὲ πορρωτέρω ἀναθυμίασις τε καὶ ὥλη πυρός. ἀπόδοις δὲ πρώτην ταύτην αἰτίαν τοῦ μὴ συνίστασθαι νέφη ἐν τῷ πλέον ἀπέ-³⁰ 30 χοντι τῆς γῆς ἀέρι, δευτέραν αἰτίαν ἀποδίδωσι καὶ ταύτην· οὐδὲν γάρ, φησί, ²⁵ καλύνει καὶ διὰ τὸ τὸν ὑπὲρ τὴν γῆν ἀέρα κύκλῳ περιφέρεσθαι τε καὶ περιάγεσθαι μὴ συνίστασθαι ἐν αὐτῷ νέφη. ἀνάγκη γάρ πάντα τὸν ἀέρα, δος μὴ ἔστιν ἐντὸς τῶν τῆς γῆς ἔξοχῶν, δις ἀπαρτίζει καὶ ἀναπληροῖ

3—5 ἡ μὲν ἀτμὸς—θερμότητα falso hoc illata videntur; v. quae proxime sequuntur
 6 ἐκ] καὶ ἐκ I: om. a 11 εἰσιν om. I 14 δίγρος] ὑγρὰ AWa 15 ἰδίως om.
 AWa 16 τὴν om. A ἀναθυμίασιν δὲ coll. AWa δὲ τούτων ἔχοντων a
 18 συνίστασθαι A ἡ εἰς] ἡ om. Wa: εἰς A¹: ἡ corr. A² 19 γίνονται AWa
 μεταβολῆς AWa τοῦτο τὸ μέρος AWa ἐπει] ἐπὶ a: δπερ I 20 ἥδη]
 ἡ I ante νέφη add. ὥστε I 23 ἄνω AW Arist.: ἀνωτάτω Ia 24 εἰ μὴ
 ἐκ AW 25 πηξίς] τῆς Wa: τῆς A 26 ἡ ante εἰς om. Wa οὐ ἡ
 αἰτία AWa 30 οὐδὲ AI

τὰς τῆς γῆς ἀνωμαλίας, ὡς εἶναι σὸν τούτῳ αὐτὴν σφαιροειδῆ, ῥεῖν ἀεὶ καὶ συμπεριφέρεσθαι τῷ κύκλῳ κινουμένῳ σώματι. νοεῖν δὲ δεῖ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ταύτην κατὰ τὰ ἄκρα τῶν ὑψηλοτάτων ὁρῶν, ὅφ' ἣν δ 30 ἀὴρ ὃν οὐκέτι κύκλῳ συμπεριάγεται, τῶν ἔξοχῶν τῶν κατὰ τὰ ὅρη ἐμπο-
5 διζόντων τὴν μετάστασιν αὐτοῦ. φαίνεται γάρ καὶ νῦν ἡ τῶν ἀνέμων γένεσις. τοῦ δὲ διὰ τὴν ῥύσιν τε καὶ κίνησιν μὴ συνίστασθαι ἐν τῷ ὑπὲρ τὴν γῆν τόπῳ νέφη σημεῖον παρέθετο τὸ μηδὲ τοὺς ἀνέμους συνίστασθαι ὑπὲρ τὴν γῆν, ἀλλ' ἐν τοῖς κοιλοῖς αὐτῆς καὶ λιμνάζουσι τόποις· ἐν γάρ τῷ οὐκ ἐπισυρομένῳ ἀέρι ἀλλ' ἡρεμοῦντι καὶ ἡ τῶν ἀνέμων σύστασις.
10 εἰ γάρ ἐν ἐκείνῳ ἐγίνοντο, πάντες δὲ ἐπὶ ταῦτὸν περιήγοντο· νῦν δὲ ἀντιπέντεσιν ἀλλήλοις καὶ ἀπὸ τῶν ἐναντίων ῥέουσιν. εἰ δὲ ἡν καὶ διὰ τῆς 35 ἡρεμῶν, ἐγίνοντο δὲ ἀνέμοι καὶ ἐν ἐκείνῳ. ὡμολόγηται δὲ ὅρη τινὰ καὶ ὑπερνέφελα καὶ ὑπερήνεμα εἶναι· θυσιῶν οὖν ἐπ' αὐτῶν γινομένων εὑρίσκεται μετ' ἐνιαυτὸν ἡ ἀπὸ τοῦ πυρὸς τέφρα ἔτι σωζομένη τε καὶ ἐν
15 τῇ αὐτῇ χώρᾳ μένουσα. ῥεῖν δὲ φησι τὸν ὑπὲρ τὴν γῆν ἀέρα κύκλῳ διὰ τὸ συνεφέλκεσθαι τῇ τοῦ δλου περιφορᾶ. τὸ μὲν γάρ πῦρ τῷ ἄνω στοιχείῳ· πῦρ γάρ λέγει νῦν διάρος εἰπεν ἀέρος εἶναι καὶ ὠνόμασεν αὐτὸν ἀναθυμίασιν καὶ δυνάμει πῦρ, ἄνω δὲ στοιχεῖον τὸ κυκλοφορικόν· τὸ γάρ πάντα περιέχον καὶ ἔκωτάτῳ δὲ καὶ ἄνω ἐστί. συνεχῆ δὲ πάλιν εἰπε τῷ μὲν
20 αἰθέρι, τουτέστι τῷ οὐρανῷ, τὸ πῦρ, τῷ δὲ πυρὶ τὸν ἀέρα, ἀντὶ τῆς ἀφῆς τῇ συνεχείᾳ χρώμενος. καίτοι εἰ τῇ προειρημένῃ διαφορᾷ πῦρ καὶ ἀὴρ ἀλλήλων διαφέρουσιν, ἵσως καὶ κυρίως δὲ εἴη ταῦτα τὰ σώματα ἀλλήλοις συνεχῆ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῷ αἰθέρῳ. ἐκεῖ μὲν οὖν, τουτέστιν ὑπὲρ τὴν γῆν,
25 διὰ τὴν κίνησίν φησι μὴ δύνασθαι νέφη συνίστασθαι καὶ ὅδωρ γίνεσθαι. δὲ τοῦτο δὲ δὲν αὐτῷ ὑγρότερόν τε καὶ βαρύτερον μόριον ἡ γένηται ἡ 40 ἀνενεχθῆ, τοῦτο κάτω φέρεται ἐκθλιβομένου ἐν τῇ κινήσει τε καὶ περιφορᾶ τοῦ ἀναφέροντος αὐτὸν θερμοῦ εἰς τὸ ἄνω. κάτω δὲ εἰς τὸν περὶ τὴν γῆν ἀέρα εἰπεν, ἐνθα δὲ κωλύεται ἔτι ὑπὸ τῆς κινήσεως ἡ τῶν νεφῶν γίνεσθαι σύστασις. |

30 p. 341a9 Περὶ μὲν οὖν τοῦ μὴ γίγνεσθαι νέφη.

75v

Διὰ τούτων ὑπομιμνήσκει τῶν δεδειγμένων ἡμᾶς· μεθ' ἀ ζητεῖ περὶ τῆς ἀπὸ τοῦ ἥλιου γινομένης ἐνταῦθα θερμότητος, ζητήσας μὲν καὶ εἰπὼν περὶ τούτου καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ οὐρανοῦ, καὶ ἐνταῦθα δὲ τὰ αὐτὰ

1 αὐτὴν σὸν τούτῳ coll. AWa
ομ. a 5 καὶ ομ. A 6 γένεσις] κίνησις I
7 τὴν ομ. AWa 10 ἐγίνετο AWa 11 εἰ] ἐκ a 12 διμο-
λογεῖται AW: διμολογήται a 13 ὑπὲρ νεφέλας I 14 ἀπὸ
ομ. AWa 15 δὲ] δεῖ W 16. 17 τὸ ἄνω στοιχεῖον AIW 17 γάρ λέγει]
λέγων AWa αὐτὸν AWa 23 οὐχὶ καὶ] οὐ AWa 24 νέφη συνίστασθαι
ομ. I γενέσθαι I 25 βαρύτερον scripsi: βραδύτερον libri 30. 31 Περὶ^{μὲν—ζητεῖ]} γινομένης AW
33 ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ οὐρανοῦ] B 7 p. 289a19 sqq.

πάλιν ζητῶν τε καὶ λέγων. λέγει δὲ τὸν περὶ θερμότητος λόγον οἰκειότερον 10 εἶναι τῷ περὶ αἰσθήσεων, ἐπειδὴ αἰσθητὸν μὲν ἡ θερμότης, πρὸς ἄλληλα δὲ τὸ εἶναι ἔχει ἢ τε αἰσθησίς καὶ τὸ αἰσθητόν, ἢ δὲ τῶν πρὸς ἄλληλα τὸ εἶναι ἔχοντων θεωρία συνέζευκται. ζητεῖ δέ, διὰ τίνα αἰτίαν μὴ ὅντος 5 τοῦ ἡλίου πυρός, διὰ μηδὲ τῶν ἄλλων ἀστρών τι τοιοῦτον ὃν δέδειχται, θερμαίνεται τὰ ἐνταῦθα ὑπὸ αὐτοῦ. καὶ φτισὶ τῇ κινήσει αὐτὸν θερμαίνειν τε καὶ διακρίνειν τὸν ἀέρα τὸν ὑποκείμενον, ὅντα πρὸς τοῦτο εὑπαθῆ. διὰ δὲ ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ἀέρι στερεῶν κινουμένων συντόμως τε καὶ σφοδρῶς 15 σωμάτων πέφυκεν ὁ ἀήρ θερμαίνεσθαι τε καὶ ἔκπυρον διακρίνει, σημείῳ ἐχρήστῳ πολλάκις τὰς μολιβδίδας τὰς ἐπὶ τῶν τοκευμάτων, διὰν μετὰ σφοδρότητος τὸ βέλος πεμφθῆ, τήκεσθαι ὑπὸ τοῦ ἀέρος ἔκπυρον μενού ὑπὸ τῆς σφοδρᾶς κινήσεως. ὑπὸ δὲ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς τούτου κινήσεως μᾶλιστά φησι θερμαίνεσθαι τὸν ἀέρα, διὰ ταχεῖα τέ ἔστι καὶ οὐ πόρρω τῶν ἐνταῦθα σωμάτων, διὰ διάδειξη τῶν ἄλλων κινήσεων ὑπάρχει. τὰ 20 μὲν γάρ ὑπὲρ τὸν ἡλίον ἀστρα ταχέα μέν, ἀλλὰ πολὺ τῶν ἐνταῦθα ἀφεστῶτα· ἡ δὲ σελήνη οὖσα μετὰ τὸν ἡλίον καὶ ἐγγυτέρω τῶν ἐνταῦθα βραδύτερον κινεῖται ἢ ὥστε διακρίνειν τε καὶ ἔκπυρον τὸν ὑποκείμενον ἀέρα· ἀέρα δὲ λέγειν ἔθος αὐτῷ καὶ τὸ ὑπέκκαυμα. ἡ δὲ τοῦ ἡλίου κίνησίς ἄμφω ταῦτα ἔχει· διὸ δὲ καὶ αὐτὸν τε καὶ ὑπὸ αὐτὸν ἀήρ ἀέρι 25 θερμαίνεται τε ἔτι μᾶλλον καὶ διακρίνεται· τῆς δὲ θερμότητος διαδιδομένης πάλιν εἰς τὸν μετ' αὐτὸν τὰ τῆδε θερμαίνεται διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν μᾶλιστα γάρ ἡ τοῦ στερεοῦ διακρίνει κίνησίς αὐτὸν ἔστι καὶ τὸ τοῦ ἡλίου σῶμα καὶ τὸ τῶν ἄλλων ἀστρών στερεὸν λέγειν καὶ διαφανὲς ὡς τὸν αἰθέρα καὶ τὰς σφαίρας· καὶ γάρ διὰ τῆς σελήνης ὄρῶμεν τὸν ἡλίον. μίαν 30 μὲν οὖν ταύτην ἀποδίδωσιν αἰτίαν τῆς ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμότητος, δευτέραν δὲ τὴν διὰ τὸ περιέχον πῦρ τὸν ἀέρα (ἔστι γάρ μετὰ τὸν ἀέρα ἡ τοῦ πυρὸς σφαίρα, περικεχυμένον τοῦ πυρὸς τῷ ἀέρι, διὰ διάδειξη λέγειν αὐτῷ) τοῦτο δὴ ὑπὸ τῆς ἐγχυλίου τῶν ἀστρών κινήσεως πολλάκις διακρίνεται τε καὶ φέρεται βίᾳ κάτω, ἔνθα ὁ ἀήρ, καὶ φερόμενον θερμότητος αἰτίον 35 αὐτῷ γίνεται. διὰ δὲ τὸ κυκλοφορικὸν σῶμα οὐκ ἔστι πῦρ, ἀπέδειξε μὲν ἐν τοῖς Περὶ οὐρανοῦ, καὶ νῦν δὲ σημεῖον τοῦ μὴ εἶναι ἐκ πυρὸς αὐτὸν παρέχεται τὸ τὰς δοκούσας τῶν ἀστρών διαδρομὰς ἔκει μὲν μὴ γίνεσθαι, ὡς ἀν ἔκεινον τοῦ σώματος ἀπαθός ὅντος καὶ μὴ δυναμένου ὑπὸ τῆς κινήσεως ἔκπυρον διακρίνεται, ἐν δὲ τῷ ὑπὸ αὐτὸν σώματι, τῷ τοιαύτης ἡδη εἶναι φύσεως 40

1 τε ομ. a	3 δέ] δὴ a	αἰσθητικὸν I	ἡ δέ] τῇ δὲ Ia	4 τὸ
εἶναι ἔχοντων ομ. a	5 ὃν τοιοῦτον τὸ coll. I	6 ὑπὸ αὐτοῦ ομ. I	7 πρὸς	
τοῦτον I	ἐμπαθῆ Αα	8 κινουμένων εἰ γινομένων corr. W ¹	11 βέλους a	
12 δὲ ομ. I	14 οὐδεμία I	16 ἀφεστῶτων AW, sed corr. Λ ¹	18 καὶ	
ομ. a	19 ἔχει] ποιεῖ I	δ et δεῖ ομ. A	20 δὲ ομ. AWa	
21 τὰ τῆδε] ταύτη δὲ AWa	23 τῶν ἀστρών τῶν ἄλλων I	24 αἰθέρα — ἡλίου]		
ἀέρα AWa	μίαν εἰ μία corr. A	25. 26 δευτέραν αἰτίαν ἀποδίδωσι τὴν a		
27 λέγειν έθος coll. AW: λέγει έθος a	29 βίᾳ ἐπὶ τὰ κάτω AWa	29. 30 ἔνθα		
— γίνεται] καὶ κατὰ τὴν συνέχειαν τοῦ ἀέρος θερμαίνει AW eademque praeterquam quod				
τὸν ἀέρα habet a	30. 31 ἐν τοῖς Περὶ οὐρανοῦ] A2	31 δέ] μὲν AW τὸ μὴ I		
34 ὑπὸ αὐτὸν I	τῷ] καὶ I	ἡδη ομ. AW	φύσεως εἶναι coll. a	

τοῦτο, ὡς ἐξάπτεσθαι τινα δύνασθαι ἐν αὐτῷ καὶ ἐκπυροῦσθαι. αἱ γὰρ φαινόμεναι τῶν ἄστρων διαδρομαὶ διὰ τοιοῦτον πάθος γίνονται, ὡς δλίγον προελθῶν ἔρει. τοῦ δὲ μὴ εἶναι ἐκ πυρὸς ἐκεῖνα τὰ σώματα σημεῖον παρέχεται καὶ τὸ τὸν ἥλιον, διὰ μᾶλιστα δοκεῖ θερμὸς εἶναι, λευκὸν ἀλλὰ μὴ 5 πυρώδη φαίνεσθαι· μόνον γάρ πυρώδης φαίνεται δυόμενός τε καὶ ἀνατέλλων, διὰ τότε διὰ τῆς περὶ τὴν γῆν παχείας ἀναθυμιάσεως ὁρᾶται, διαρθεὶς δὲ 10 εἰς ὅψις καὶ διὰ καθαρωτέρου τοῦ ἀέρος ὁρῶμενος λευκὸς ἥδη φαίνεται. ἄνω δὲ τόπον εἴπεν ἀντὶ τοῦ τὸ ἄνω σῶμα. τὸ δὲ ἀπορούμενον, πῶς τοῦ ἥλιον ἡ κίνησις ἐκπυροῦ τε καὶ θερμαίνει τὸν ἀέρα τὸν οὐχ ἀπτόμενον 15 αὐτοῦ, εἴ γε ἡ σφαῖρα, ἐν τῇ ἡ σελήνῃ, ὑπὸ τὴν τοῦ ἥλιον σφαῖραν ἐστι, μέση τὴν θέσιν οὖσα τῆς ἥλιακῆς σφαῖρας καὶ τοῦ παθητοῦ σώματος, οὖσα καὶ αὐτὴ ἀπαθής (γίνεται γάρ ὁ ἥλιος καὶ ἡ τοῦδε κίνησις οὐ τοῦ ὑπὸ 20 τὴν σελήνην ἀπτομένη σώματος, ἀλλὰ τοῦ ἀπαθοῦς) τοῦτο δὴ παραμυθίας τυγχάνοι ἀν τῆσδε, διὰ πολλὰ καὶ τῶν παθητῶν σωμάτων πολλάκις οὐδὲν 25 αὐτὰ πάσχοντα μηδὲν ἐμποδίζει [τοῦ] ἀλλοὶ τισὶ πάσχειν δι' αὐτῶν. οὐ γάρ πᾶν τὸ παθητὸν ὑπὸ παντὸς ποιητικοῦ παθητόν· ἀλλα γάρ ὑπ' ἀλλων 76· πάσχειν πέφυκε. τὰ γοῦν ὑπὸ τῆς ἀπὸ τοῦ ἥλιον θερμότητος ἐξαπτόμενα διὰ τῶν ὑελίνων ἀγγείων ὅδατος ψυχροῦ πεπληρωμένων αὐτὰ μὲν πάσχει, εἴ γε ἐξάπτεται, καὶ πάσχει δι' ἐκείνων· εἰ γοῦν ἐκποδῶν γένοιτο τὸ ἀγγεῖον, 30 οὐκέτ' ἐκεῖνα ἐξάπτεται· οὐδὲ μὴν πάσχει τι καὶ θερμαίνεται καὶ τὸ ἐν τῷ ἀγγείῳ ὅδωρ. εἰ δὲ καὶ πάσχει, ἀλλ' οὐχ ὥστε καὶ ἐξάπτεσθαι. ἀλλὰ καὶ οἱ σαγηνευταὶ γνωρίζειν φασίν, δταν ἔχωσιν ἐν τῇ σαγήνῃ νάρκην, τῶν ναρκῶν αὐτῶν τὰς χεῖρας, αἰς σύρουσι τὰ καλώδια, οὐ δῆπου καὶ τῶν ἐκαλωδίων τοῦτο τὸ πάθος ὑπὸ τῆς νάρκης προπασχόντων. εἰ δὲ ταῦτα τὰ 35 σώματα ὧν μὴ πάσχει παθῶν, τούτων τοῖς μετ' αὐτὰ διάκονα γίνεται, τί θαυμαστόν, εἰ καὶ τὸ τῆς σεληνιακῆς σφαῖρας σῶμα μηδὲν ὑπὸ τῆς ἥλιου πάσχον κινήσεως τῷ πάσχειν ὑπ' αὐτῆς πεφυκότι σώματι διαδιδωσι τὸ ἀπ' αὐτῆς ἐν αὐτῷ γίνεσθαι πεφυκὸς πάθος; ἵσως δὲ οὐδὲ πάντῃ ἀπαθές τὸ θεῖον σῶμα· οὕτε γάρ ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ οὐρανοῦ ἀπέδεικεν αὐτὸν ἀναλλοίωτον, καίτοι προθέμενος, ἀλλ' ἀγένητον μὲν αὐτὸν καὶ ἀφθαρτον 40 ἔδεικεν, ὄμοίως καὶ ἀναυέεις, ἀναλλοίωτον δὲ οὐκέτ' ὄμοίως ἀπέδεικεν, ὡς καὶ ἐν τῷ εἰς αὐτὸν ὑπομνήματι ἐπεσημηνάμεθα, ἔθος τε αὐτῷ λέγειν τὸ θεῖον σῶμα οὐχ ἀπλῶς ἀπαθές, ἀλλὰ προστιθέναι τὸ πάσης θυητῆς δυσχερείας· τῶν γάρ τοιούτων παθῶν ἀπαθές. ἔστι δὲ ταῦτα τὰ πάθη 45 κατὰ τὴν κατ' εἰδος μεταβολὴν γινόμενα, ἡς μεταβολῆς καὶ πάθους

2 τοιοῦτον] τοῦτο τὸ a 6 post ἀναθυμιάσεως add. οὗτως AWa διαρθεὶς] ἀρθεὶς AWa
 7 καθαρωτάτου δέρος I 8. 9 πῶς ἡ τοῦ αἰθερίου κίνησις I 10 εἰ τε I
 11 post τῆς add. τε AWa 12 οὐ] ἡ A 15 οὐδὲν a ἐμποδίζῃ AW
 τοῦ delevi ἀλλὰ τινὰ a δι' αὐτὸν W 17 ἀπὸ om. AW τοῦ
 om. AW 18 ὑελίνων scripsi: ὑελίων I: ὑάλων AWa 19. 20 καὶ—ἐξάπτεται
 om. a: καὶ—ἐκείνων om. A 19 τὸ ἀγγεῖον] αἴτιον post lac. VIII litt. I 23 οὐ δῆ-
 ποτε A 25 πάσχη A μετὰ ταῦτα AW 27 κινήσεως πάσχον a
 29 ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ οὐρανοῦ—προθέμενος] A 3 p. 270-14. 25sqq. 30 ἀγένητον I
 32-34 οὐδεὶς τε—δυσχερείας] cf. de caelo B 1 p. 284-14

ἀνεπίδεκτα τὰ θεῖα, οὐ μὴν διὰ τοῦτο καὶ ἀπαντος πάθους. ή τε γὰρ κίνησις πάθος τι, ἡς οὐκ ἀνεπίδεκτα· ἀλλὰ καὶ εἰ τὸ φῶς ἀλλότριον λαμβάνειν 15 πάσχειν τί ἔστιν, ή σελήνη εἴη ἀν πάσχουσά τι ἀπὸ τοῦ ἥλιου, εἴ γε παρ' ἐκείνου τὸ φῶς αὐτῆς. οὐδὲν οὖν ἄτοπον καὶ ὑπὸ τῆς τοῦ ἥλιου κινήσεως 5 πάσχειν τι τὸ γειτιῶν αὐτῇ τοῦ θείου σώματος, οὐ μὴν οὕτως πάσχειν ὅστε ἐκπυροῦσθαι, ἀλλὰ διακονεῖσθαι διὰ τούτου τοῦ πάθους τῷ ὑπὸ αὐτῷ σώματι, ὡς θερμαίνεσθαι· τε αὐτὸς ὑπὸ αὐτῆς καὶ ἐκπυροῦσθαι· ἄλλως τε ἐπειὶ καὶ ἡττον ἥδη τὸ σῶμα τοῦτο εἰλικρινές τε καὶ καθαρόν, 10 ως πρὸ δὲ λίγου εἰρηκε δι' ὧν εἰπεν “τὸ μὲν γὰρ ἄνω καὶ μέχρι σελήνης 20 ἕτερον εἶναι σῶμα φαμεν πυρός τε καὶ ἀέρος, οὐ μὴν ἀλλ' ἐν αὐτῷ γε τὸ μὲν καθαρώτερον εἶναι, τὸ δ' ἡττον εἰλικρινές, καὶ διαφορὰς ἔχειν, καὶ μάλιστα ἡ καταλήγει πρὸς τὸν ἀέρα καὶ πρὸς τὸν περὶ τὴν γῆν κόσμον.” ἐπεζήτησα, πῶς εἰ ἀπὸ τῆς τοῦ ἥλιου κινήσεως ή θερμότης ἐνταῦθα, ἀπ' αὐτοῦ ἐν ταῖς σκιαῖς ἀέρος ὁμοίως τῷ ἀνεπισκιάστῳ ὑπὸ τὴν τοῦ 15 ἥλιου κίνησιν ὄντος. η ἐπειὶ ἄλλος ἐξ ἄλλου θερμαίνεται τῇ συνεχείᾳ τε καὶ ἀφῆ, τὸ ἐπισκοτῆσαν ἀμμα καὶ τὴν συνέχειάν τε καὶ ἀφῆν ἐνεπόδισε 25 τὴν κατὰ τοῦτο τοῦ θερμαίνοντος ἀέρος· οὐκέτι γὰρ ὡς ἐπεσκοτισμένος ὁμοίως ἀπτεται, μὴ ἀπτόμενος δὲ οὐκέτι οὐδὲ ὁμοίως θερμός ἐστι.

20 p. 341 b 1 Τούτων δὲ διωρισμένων λέγωμεν διὰ τίνα αἰτίαν αἱ τε φλόγες αἱ καιόμεναι φαίνονται.

Εἰπὼν περὶ τε τοῦ μεταξὺ σώματος, διὰ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν 40 φύσιν ἔστιν, εἰπὼν δὲ καὶ περὶ τῆς ἀπὸ τῶν οὐρανῶν καὶ τῆς ἐκείνων κινήσεως γινομένης ἐν τοῖς ἐνταῦθα θερμότητος (χρήσιμα γὰρ ἦν ταῦτα 25 διορισθέντα αὐτῷ πρὸς τὴν τῶν προκειμένων ζητησιν, ἦν δὲ ἡ πρόθεσις αὐτῷ τὰς αἰτίας ἀποδοῦναι τῶν ἐν τοῖς μετεώροις συνισταμένων), ἐπὶ τὸν περὶ τούτων λόγον μέτεισι, καὶ ζητεῖ περὶ πρώτων τῶν συνισταμένων φασμάτων ἐν τῷ μετὰ σελήνην σώματι, διπερ ἐστὶ τὸ καλούμενον ὑπέκκαυμα. πάντα μὲν οὖν τὰ ἐν ἐκείνῳ συνιστάμενα, περὶ ὧν προτίθεται, 45 30 τὰ αὐτὰ κατὰ τε τὸ ὑποκείμενόν ἐστι καὶ κατὰ τὴν ποιητικὴν αἰτίαν, η δὲ διαφορὰ αὐτῶν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον, ως καὶ αὐτὸς λέγει, καὶ κατὰ τὰ σχήματά τε καὶ τὰς κινήσεις, ἀφ' ὧν αὐτοῖς καὶ τὰ δόνυματα. ἀρχὴν δὲ καὶ αἰτίαν τούτων ὧν κατηριθμήσατο καὶ πάντων τῶν τοιούτων ἀποδόσιας ταύτην· ὡσπερ ἀπὸ τῶν ἄλλων σωμάτων τῶν θερμαινομένων ἀτμοί 35 τίνες καὶ ἀναθυμιάσεις γίνονται, οὕτω δὲ καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ὑπὸ τοῦ ἥλιου 50

1 ἀνέδεκτα I παντὸς AWa 2 λαμβάνειν ἀλλότριον coll. AWa 5 πάσχον
bis AWa αὐτῇ] αὐτῷ AWa 6 ἀλλὰ om. AWa τὸ πάθος a 9 ὀλίγου]
340 b 6 13 post θερμότης add. η AWa 14. 15 ἀπ' αὐτοῦ—τοιαύταις] γίνεται η
(η Α) ἀπὸ τοῦ ἐν ταῖς τοιαύταις AW: γίνεται, οὐχ ὁμοίως ἔστιν η θερμότης τοῦ ἐν ταῖς a
18 οὐκέτι δὲ δ ἐπεσκοτημένος AWa 24 κινήσεως om. I ἐν τοῖς] τῆς A
θερμότης a 27 ζητεῖ πρώτον περὶ πρώτων τῶν AW: ζητεῖ πρώτον περὶ τῶν a
28 post μετὰ add. τὴν AWa 31 κατὰ τε τὸ AWa 32 τε om. AWa
post δόνυματα ex Arist. add. ἀρχὴ δὲ ἐστὶ καὶ τούτων καὶ πολλῶν ἄλλων ήδε Wa
2*

θερμαινομένης (δπως δὲ θερμαίνεται, προείρηται) ἀναθυμίασίς τις γίνεται. ἀλλὰ αὕτη ἡ ἀναθυμίασις οὐχ ἀπλῇ ἐστιν, ὡς φαίνεται, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπὸ δύο φύσεων καὶ διαφόρων γίνεται, διττὴ καὶ αὐτὴ καὶ διάφορος. γίνεται δὲ ἔχ τε τοῦ περὶ τὴν γῆν ὑγροῦ καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς γῆς οὖσης Ἑηρᾶς.

5 τὴν μὲν οὖν ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ γινομένην ἀναθυμίασιν ἀνάγκη ὑγροτέραν εἶναι, τὴν δ' ἀπὸ τοῦ Ἑηροῦ Ἑηροτέραν. καλεῖται δὲ ἡ μὲν ὑγρὰ ἀτμίς, ἡ δὲ Ἑηροτέρα καπνώδης τε καὶ | μᾶλλον πνευματώδης, ἄμφω δὲ θερμότητος 76· μετέχουσαι, τῷ διὰ θερμότητα γίνεσθαι. τούτων δὲ τὴν μὲν Ἑηροτέραν τε καὶ καπνώδη ἐπιπολάζειν διὰ κυρφότητά τε καὶ θερμότητα· τὸ γάρ 10 Ἑηρὸν θερμότητα προσλαβὸν κοῦφον· τοιαύτη γάρ ἡ τοῦ πυρὸς φύσις· τὴν δὲ ὑγροτέραν τε καὶ ὑδατώδη ὑφίστασθαι διὸ βαρύτητα. γίνεται μὲν γάρ τὸ ὑγρὸν θερμότητα προσλαβὸν ἀήρ, ἔχει δέ τι καὶ βάρος ὁ ἀήρ. διὰ δὲ 5 τὴν διττὴν ταύτην ἀναθυμίασιν καὶ τὴν προειρημένην τάξιν αὐτῆς φησιν οὗτως διακεκοσμῆσθαι τε καὶ τετάχθαι τὸ πέρι, τουτέστι τὸ περὶ τὴν γῆν 15 σῶμα τὸ γενητὸν δηλονότι. καὶ λέγει τὴν τάξιν αὐτοῦ· πρῶτον μὲν γάρ ὑπὸ τὴν ἐγκύκλιον φοράν, τουτέστι τὸ κυκλωφορικόν τε καὶ θεῖον σῶμα, ἔστι σῶμα τὸ Ἑηρόν τε καὶ θερμόν, οἷα ἡν ἡ ἑτέρα τῶν ἀπὸ γῆς αἱρομένων ἀναθυμιάσεων διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ἥλιου θερμότητα, ἡ ἐπιπολάζουσα, δοκινῶς, φησίν, δονομάζομεν πῦρ, καὶ ἀπὸ τίνος ἐνδε τῶν ὑπὸ ταύτην τὴν 20 ἀναθυμίασιν πᾶσαν τὴν τοιαύτην ἀναθυμίασιν δονομάζοντες οὗτως· οὐδὲ γάρ πᾶσα ἡ καπνώδης ἀναθυμίασις πῦρ· αὐτὸς μέντοι ὄνομα αὐτῇ τίθεται καὶ λέγει αὐτὴν ὑπέκκαυμα. καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ ὄνόματος ἀπέδωκεν, διτι μάλιστα τῶν ἄλλων σωμάτων τὸ τοιοῦτον ἐκκαίσθαι πέφυκε καὶ πῦρ τε καὶ φλὸξ γίνεται. [τὸ ἀνώνυμον γάρ τὸ κοινὸν τὸ ἐπὶ πάσης τῆς 25 καπνώδους διακρίσεως εἴπε διὰ τὸν καπνὸν· οὐ πᾶσα μὲν γάρ ἡ τοιαύτη διακρίσις καπνός, ἡμεῖς δὲ διὰ τὸ μὴ κεῖσθαι ὄνομα κοινὸν τῇ 16 τοιαύτῃ ἀναθυμιάσει καπνώδη καλοῦμεν αὐτήν.] μετὰ δὲ τοῦτο τὸ σῶμα καὶ ὑπὸ τοῦτο φησιν εἶναι τὸν ἀέρα, ἣτις ἐστὶν ὑγρά τε καὶ θερμὴ φύσις ἡ ἑτέρα τῶν ἀναθυμιάσεων. δεῖ δέ, φησί, νοῆσαι τὴν καπνώδη 30 ἀναθυμίασιν, ἡν ὑπέκκαυμα λέγομεν, τὴν Ἑηράν τε καὶ θερμὴν ἐσχάτην περικείσθαι τε καὶ περιτετάσθαι τῇ σφαιρᾳ τῇ περὶ τὴν γῆν, ἣτις ἐστὶ τὸ ἐν γενέσει τε καὶ φυτορῷ σῶμα πᾶν, ὃστε μικρᾶς κινήσεως τυχὸν ἐκκαίσθαι πολλάκις, δπερ ὄρῶμεν καὶ τὸν καπνὸν πάσχοντα. ἔστι γάρ ἡ φλὸξ 26

1 post προείρηται add. ἔχ θερμότητος δὲ I 3 διαφόρων γίνονται I καὶ αὐτῇ AWa γίνεται (post διάφορος) corr. ex γίνονται I 4 ξ] ἀπό AWa τε ομ. A 7 δὲ post ἄμφω ομ. AWa 10 Ἑηρὸν θερμότητα scripsi coll. v. 12: Εηρὸν θερμὸν AWa: θερμὸν Ἑηρὰν θερμότητα I 12 προσλαβὸν ex corr. A βάρον AWa 15 δῆλον a 17 θερμὸν τε καὶ Ἑηρόν AWa 19 πῦρ] ὑπέκκαυμα I² ὑπ' αὐτὴν I 21 αὐτῆς ἐκτίθεται a 22 post δτι add. γάρ AW 23 τῶν ἄλλων σωμάτων μάλιστα coll. AWa 24 τὸ ἀνώνυμον—αὐτὴν (27) non videntur Alexandri esse: ομ. I: ante τὸ add. ἡ a 25 διακρίσεως] διαφορᾶς A 26 ἡμᾶς a 29 ἡ ομ. I νοῆσαι ομ. I 30 ὑπέκκαυμα] καπνώδη I 32 ὥστε] ως IW 33 δπερ] ωσπερ AWa ἡ γάρ φλὸξ έστι coll. IW post φλὸξ add. ἡ W

πνεύματος ἔνηροῦ ζέσις, ὡς ἀν εἰ εἶπεν ἡ γάρ φλόξ ἐστι καπνὸς καιόμενος. πρότερον μὲν οὖν εἶπε τὴν φλόγα εἶναι ζέσιν πυρός, κοινῶς δνομάζων τὴν ἔνηράν τε καὶ θερμὴν ἀναθυμίασιν πῦρ, νῦν δὲ πνεύματος αὐτὴν ἔνηροῦ ζέσιν λέγει, ὡς ἀν εἰ ἐλεγεν ὑπεκκαύματος· ὑπεκκαύματος 5 γάρ ἡ τοιαύτη φύσις.

Τὸ τοιόνυν τοιοῦτον σῶμα τὸ μετὰ σελήνην μὲν τεταγμένον, ἔσχατον δὲ τῇ σφαίρᾳ τῇ περὶ τὴν γῆν περιτεταμένον, καθ' δ ἀν μάλιστα τὴν πρὸς τὸ ἔξαφθῆναι ἐπιτηδειότητα τε καὶ σύστασιν ἔχῃ, κατὰ τοῦτο ὑπὸ τῆς τοῦ κυκλοφορικοῦ κινήσεως ἔξαπτεται κινούμενον. καὶ ἡ μὲν φύσις καὶ 10 αὐτία αὐτῇ τῶν ἐν ἔκεινῳ τῷ σώματι συνισταμένων φασμάτων, ἡ δὲ δια- 25 φορὰ αὐτῶν, καθ' ἣν ἀλλήλων διαφέροντα διαφέρουσιν δνόμασι καλεῖται, γίνεται παρὰ τὴν τοῦ πρὸς ἔξαψιν ἐπιτηδείως ἔχοντος σώματος ἡ θέσιν ἡ πλῆθος. ἀν μὲν γάρ τὸ ὑπεκκαύμα τοῦτο καὶ πλάτος καὶ μῆκος ἔχῃ ἔξαφθέν, φαίνεται καιομένη φλόξ παραπλησίως γινομένη ταῖς ἐν ταῖς ἀρού- 15 ραις ἔξαπτομέναις καλάμαις. ἀν δὲ τὸ ἔξαπτόμενον τοῦτο ὑπεκκαύμα μῆκος μὲν ἔχῃ, μηκέτι δὲ καὶ πλάτος ἵσον, τότε τὰ ἔξαπτόμενα ἐκ τούτου καλεῖται ἡ δαλοὶ ἡ αἴγες ἡ ἀστέρες οἱ καλούμενοι διάφσσοντες. ὡν 40 λέγει τὴν διαφοράν· δταν γάρ πλέον μὲν ἡ τὸ ὑπεκκαύμα κατὰ τὸ μῆκος, ἔλαττον δὲ κατὰ τὸ πλάτος, καιόμενον δὲ κατὰ τὰ πλάγια ἐκπυρώσεις 20 τινὰς καὶ ἔκδρομὰς τῆς ἔξαψεως ποιῆται μὴ καθ' αὐτάς, ἀλλὰ συνημμένας τῷ διώφ τῷ καιομένῳ σώματι, ὡς δοκεῖν ἐκεῖνο ἀποσπινθηρίζειν, οἵτε τὸ τοιοῦτον καλεῖται· δταν δὲ μόνον ἐπὶ τὸ μῆκος ἡ ἔξημμένον, μηκέτι δὲ καὶ ἀποσπινθηρίζον, δαλός. ἐὰν δὲ μὴ ἵν καὶ συνεχὲς τὸ μῆκος τοῦ ὑπεκκαύματος ἥ, ἀλλὰ διαστήματα ἔχον, ἡ διαστήματα ἔχει λεπτήν 45 25 τινα ἀναθυμίασιν ἐπιτήδειον πρὸς τὸ ἔκκαυθῆναι καὶ αὐτήν, ἔχῃ δὲ καὶ τὰ ὑπεκκαύματα τὰ προειρημένα ἀφεστῶτα ἀπ' ἀλλήλων καὶ βάθος καὶ πλάτος ἵσον τῷ μήκει, τότε γίνονται οἱ δοκοῦντες ἀστέρες διάφσσειν. δταν γάρ ἡ πρώτη κειμένη τῶν τοιούτων συστάσεων ὑπὸ τῆς κινήσεως ἐκκαυθῆ, ταχέως τὸ πῦρ διὰ τῆς μεταξὺ τῆς λεπτῆς ἀναθυμιάσεως ἐπὶ τὸ ἐφεξῆς 30 κείμενον ὑπεκκαύμα διαδιδοται καὶ ἀπὸ τούτου πάλιν ὁμοίως ἐπὶ τὸ μετ' 50 αὐτό· καὶ τοῦτο ποιεῖ, ἔως ἀν ἐπέλθῃ πάντα τὰ κατὰ τὸν προειρημένον τρόπον ἐφεξῆς ἀλλήλοις συνεστῶτα ὑπεκκαύματα. καὶ φαίνεται τὸ πῦρ τὸ αὐτὸ τὴν ἀρχὴν ἀνωθεν φερόμενον ἡ ῥίπτούμενον διὰ τὴν ταχεῖαν διάδοσιν.

2 εἶπε—εἶναι] τὴν φλόγα εἶπε AWa 4 ὡς ἀν εἰ ετ ὑπεκκαύματος οι. I 6 Τὸ
δν AWa μὲν οι. I 7 τῆς σφαίρας τῆς περὶ τὴν γῆν I τεταγμένον I
(γ supra vers. I³) 8 τε οι. I ἔχει AWa 9 post κινούμενον add.
ex Arist. διαφέρει δὲ ἡδη κατὰ τὸν τοῦ ὑπεκκαύματος θέσιν ἡ τὸ πλῆθος AWa 10
φαντασμάτων AWa 12 πρὸς AWa ante σώματος add. τοῦ α ἡ κατὰ
θέσιν α 14 γινόμενον AWa 16 ἔχει I 19 καιόμενοι A 20 τινὰς]
τε AWa, sed post ἔκδρομὰς add. τινὰς ποιεῖται α 22 ἥ] τι I 23 δὲ post
μηκέτι οι. A ἔχει I καὶ ante τὰ οι. AWa 25 τινὰ] τὴν AWa καὶ ante αὐτὴν
οι. I ἔχει I καὶ ante τὰ οι. AWa 26 post προειρημένα add. τὰ AWa
29 τῆς post μεταξὺ οι. a 30 καὶ οι. A 31 τὸν] δν α εἰρημένον I
33 post αὐτὸ add. τὸ AWa

ώς γὰρ ἐπὶ τῶν λύχνων, δταν δὲ μὲν καίηται, ἄλλος δὲ ἀποσθεσθεὶς εὐθὺς
ὑποτεθῆ αὐτῷ, ἡ ἀπὸ τοῦ ἐσβεσμένου νεωστὶ ἀναφερομένη ἀναθυμίασις ἐπὶ⁵
τὴν τοῦ καιομένου φλόγα ἀφθεῖσα καθ' δὲ ἐπλησίασεν αὐτῇ ἐξάπτει τὸν
ὑποκείμενον λύχνον, ἔξαπτομένης τῆς ἐφεκῆς ἀναθυμιάσεως; τῇ πρώτῃ 77·
ἀφθείσῃ ὑπὸ τῆς τοῦ καιομένου λύχνου φλογὸς ἥντις τῆς τοῦ λόχνου θρυαλ-
λίδος, ἀφ' ἣς ἡ ἀναθυμίασις, φαίνεται δὲ οὐδὲ διαδιδόμενον τὸ πῦρ ἄλλου
ἢ ἄλλου ἀπτομένου, ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἀφθὲν φερόμενον, οὕτως ὑπολαμβάνειν
χρή καὶ ἐπὶ τῶν διάσσειν καὶ φέρεσθαι δοκούντων ἀστέρων γίνεσθαι, ἄλλου
ἢ ἄλλου ἦτοι μετ' ἄλλο ταχέως ἔξαπτομένου διὰ τὴν πρὸς τοῦτο ἐπιτη-¹⁰
δειότητα τῆς ὑποκειμένης ὅλης.

'Οτὲ μὲν οὖν οὕτως φησὶ γίνεσθαι τοὺς καλουμένους διάσσοντας ἀστέρας,
ὑπὸ τῆς κινήσεως τῶν οὐρανίων σωμάτων ἔξαπτομένου τοῦ ὑποκειμένου
αὐτοῖς ὑπεκκαύματος καὶ τὸ ἐφεκῆς ἐξάπτοντος, δὲ δὲ ἐκ τοῦ συνιστα-¹⁵
μένου ἀέρος διὰ ψῦξιν, διὰ τὸ ὑπέκκαυμα τὴν θέσιν ἔχει, τὸ ἐναπει-
λημένον ἐν αὐτῷ θερμὸν περιστελλόμενον ὑπὸ τοῦ περιέχοντος αὐτὸν ἀέρος
ψυχομένου καὶ εἰς ἐν ἀλμονίζομενον ἔξαφθὲν ἐξεθλίβη μετὰ βίας καὶ φέρε-²⁰
ται ὥσπερ τὰ ἐκπυρηνίζόμενα ρίπτούμενον, τὸ αὐτὸν πῦρ ἀλλ' οὐ τὸ
ἐφεκῆς ἐξάπτον· ἀμφοτέρως γὰρ αὐτῷ δοκοῦσιν οἱ διάσσειν δοκοῦντες
ἀστέρες γίνεθαι. τοῦτο μέντοι τὸ ἐκκρίσει γινόμενον πῦρ πολλάκις εἰς τὸ
25 κάτω μέρος θλιβὲν καὶ εἰς γῆν καὶ εἰς θαλασσαν καταφέρεται αἰθρίας οὐδῆς
καὶ νόκτωρ καὶ μετ' ήμέραν. τότε δὲ φέρεται κάτω, δταν ἀπὸ τοῦ ἄνωθεν
μέρους ἡ τοῦ ἀέρος πύκνωσίς τε καὶ ψῦξις ἀρέσμην τὸ ἐναπειλημμένον
ἐν αὐτῷ θερμὸν εἰς τὸ κάτω μέρος ἀπώστηται. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ὁ χερσύνδες²⁵
πῦρ ὃν εἰς τὸ κάτω φέρεται, διὰ τὴν βίᾳον ἔχθλιψιν, ἐπεὶ τῷ γε πυρὶ³⁰
κατὰ φύσιν ἡ εἰς τὸ ἄνω φορά. δσα μὲν οὖν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ σώματι,
ἐν φ τὸ ὑπέκκαυμα, φάσματα διφσσόντων γίνεται, τῷ ἐξάπτεσθαι γίνεται,
ἐκκινούμενης τῆς ἀναθυμιάσεως καὶ κατὰ τὸ ἐξῆς διαδιδόμενης, ὡς εἴρηται.
δσα δὲ ἐν τῷ κατωτέρῳ, ἔνθα δὲ ἀήρ, τῇ ἐκκρίσει, τῷ ψυχομένης τῆς
ὑγρᾶς ἀναθυμιάσεως, ἔξ αὐτῆς γίνεσθαι τὴν ἐκκρισιν. ὡς δὲ ἐχη³⁵
30 θέσεως ἡ πυκνούμενη τε καὶ ψυχομένη ἀναθυμιάσις καὶ ἐφ' ἀ τετραμμένη ἦ,
ἐπὶ ταῦτα καὶ φέρεται τὸ ἐκκρινόμενον ἔξ αὐτῆς πῦρ. ἡ γὰρ εἰς τὸ ἄνω⁴⁰
ἡ ἐκκρισις αὐτοῦ γίνεται, δν κάτωθεν ἡ πύκνωσίς, ἡ εἰς τὰ πλάγια, δν ἐπὶ
ταῦτα συννεύῃ, ἡ κάτω, δν ἄνωθεν ἡ ἀρχὴ γίνηται τῆς πυκνώσεως. τὰ

3 αὐτὴ W	5 φλογὸς ἥντις] φλογώσεως I	6 διαδόμενον I	6. 7 ἄλλο ἔξ
ἄλλου α	7 ἔξαπτόμενον Wa	τὸ ομ. I	8 ἀστέρων ομ. A
ἥτοι ομ. AW	μετ' ἄλλου I	11 τότε μὲν οὕτως I	9 ἔξ ἄλλου
ὅτε IW	13. 14 ἀνισταμένου A	14. 15 et 22 ἐναπτηλεψμένον I	13 αὐτῆς I
στελλόμενον θερμὸν I ¹	αὐτῷ Wa	16 ψυχόμενον AWa	15 περι-
τὸ ἐκπυρηνίζόμενον ρίπτούμενον δὲ γίνεται τὸ πῦρ I		18 δοκοῦντας AWa	17 τὰ—πῦρ]
τῇ ἐκκρίσει γεννώμενον AWa	20 καὶ εἰς γῆν ομ. I	γῆς a	εἰς τὴν
θάλατταν I	καταφέρεσθαι AW	21 ὑπὸ AW	22 ἀρέσμενον I
δὲ I	25 ἀνωτάτω a	26 τῷ ἐξάπτεσθαι γίνεται ομ. I	23 γὰρ]
29 ἔχει a	30 τε ομ. I	ψυχωμένη W	28 ἐκκρίσει τὸ I
post ἄνω ομ. I	ante ἡ add. ἡ a	31 γὰρ ἐπὶ τὸ a	32 ἡ
		33 γίνηται scripsi: γίνεται libri	

πλεῖστα δὲ εἰς τὸ πλάγιον φησι φέρεσθαι τῶν εἰς τὸ κάτω ῥιπτούμενων,
διὰ τὸ δύο ἀριθμούς αὐτὰ φέρεσθαι φοράς, τὴν μὲν εἰς τὸ ἄνω, ητὶς αὐτοῖς
ἔστι κατὰ φύσιν, τὴν δὲ εἰς τὸ κάτω, ἣν διὰ τὴν ἔκθλιψιν τὴν ἐπὶ τοῦτο
φέρεται. ἔστι δὲ ἡ εἰς τὸ πλάγιον ἔχει τῆς ἄνω καὶ τῆς κάτω μεμιγ-
5 μένη· τοῦτο δὲ γίνεται, δταν μηδετέρα πάντη ἐπικρατῇ· οὕτω γάρ καὶ 45
ἡ μῆτρις τε καὶ ἡ κρᾶσις τῶν σωμάτων γίνεται. ἀπείκασε δὲ τὴν εἰς τὸ
πλάγιον φορὰν διαμέτρῳ· πλάγιαι γάρ αἱ ἐν τοῖς τετραγώνοις χωρίοις διά-
μετροι· ταύτην αἰτίαν φησὶν εἶναι τοῦ καὶ τῶν διατεθέντων ἀστέρων τοὺς
πλείστους πλαγίαν φαίνεσθαι κινούμενος. πάντων δὲ τῶν τοιούτων αἰτίαν
10 φησὶν εἶναι ὡς μὲν ὅλην τὴν ἀναθυμίασιν (αὐτῇ γάρ ἡ ἐξαπτομένη) ὡς
δὲ κινοῦν τε καὶ ποιοῦν δὲ μὲν τὴν κίνησιν τῶν ἐγκυκλίων σωμάτων
(ὅπδα ταύτης γάρ τὰ ἐν τῷ ὑπεκκαύματι ἐξάπτεται) δὲ δὲ τὴν τοῦ ἀέρος 50
ψῆξιν. τοῦ δὲ κάτω σελήνης γίνεσθαι τὰς τοιαύτας συστάσεις τε καὶ δια-
δρομὰς σημειώθει ἔχρησατο τῇ φαινομένῃ αὐτῶν ταχυτῆτι ἐν τῇ διαδρομῇ·
15 ὡς γάρ τὰ ὄφες ἡμῶν ῥιπτούμενα διὰ τὴν ἐγγύτητα θάττον ἡμῖν δοκεῖ
κινεῖσθαι τῶν ἀστρῶν, οδὸς ἐγγὺς ἐκείνοις ὄμοιώθει χρώμενα τάχει, οὕτως
καὶ οἱ διάφτειν λεγόμενοι θάττον ἡμῖν φαίνονται τῶν ἀστρῶν κινούμενοι
διὰ τὴν ἐγγύτητα.

p. 342 a 34 Φαίνεται δέ ποτε συνιστάμενα νύκτωρ αἰθρίας οὕσης
20 πολλὰ φάσματα ἐν τῷ οὐρανῷ, οἷον χάσματά τε καὶ βόθυνοι. |

Φάσματα φησι φαίνεσθαι πολλάκις νύκτωρ πολλὰ καὶ ἄλλοτε ἄλλοια ??·
ἐν τῷ οὐρανῷ συνιστάμενα, δὲ τίνα τέ ἔστι λέγει καὶ τὴν αἰτίαν τῆς φαντα-
σίας αὐτῶν ἀποδίδωσι. τὰ μὲν οὖν πρῶτα, περὶ ὧν τὸν λόγον πεποίηται, 10
οὐδὲ ἡν φάσματα· ὅποια γάρ ἡν, ἐωρᾶτο· περὶ δὲ ὧν νῦν λέγει, ταῦτα φάσ-
25 ματα· ἄλλοια γάρ ὅντα τὴν σύστασιν ἄλλοιαν ἡμῖν φαντασίαν ἀποτελεῖ
κατά τε τὰ χρώματα καὶ τὰ σχήματα. ἡ κάκεινα φάσματα· οὐδὲ γάρ αὐτὰ
ὅποιά ἔστι καὶ φαίνεται πάντη. φησὶ δὴ καὶ τούτων, τῶν τε χασμάτων
καὶ βοθύνων καὶ ἄλλοτε ἄλλοιων ἐν τῷ οὐρανῷ φαινομένων, τὴν αὐτὴν
αἰτίαν εἶναι. κειμένου γάρ τοῦ τὸν ἄνω ἀέρα, τουτέστι τὸ ὑπεκκαύμα ἐκ-
30 πυροῦσθαι, καὶ τὴν ἐκπύρωσιν αὐτοῦ ποτὲ μὲν φλογὶ ἐοικέναι καιομένη,

2 φέρεσθαι αὐτὰ coll. AWa	τὰ ἄνω AWa	αὐτῆς I	3 τούτῳ AIW
4 fort. Εστι γάρ	5 μηδέτερα AI	πάντη] πάντα a	6 ἡ αὐτῷ κρᾶσις
ομ. AWa	7 φορὰν] φοβερὰν W	8 διατέντων I	9 δὲ] δὴ AW
11 κινοῦντας καὶ ποιοῦντας I	13 post ψῆξιν add. ex Arist. πάντα δὲ ταῦτα κάτω		
σελήνης γίνεται AW	τοῦ δὲ] πάντα δὲ ταῦτα a	δὲ ομ. I	post γίνεσθαι
add. ἥτοι a	16 αὐτῷ τάχει add. τῷ a	17 φαίνεται AA	19 post νύκτωρ
add. καὶ W	οὕσης ομ. W Arist. F	20 καὶ ομ. a	22 δὲ τίνα τέ ἔστι
scripsi: ἀτινα τί τέ ἔστι AWa: ἀτιν' ἀττα I		24 ὧν δὲ coll. AWa	νῦν ομ. I
25 τὴν ομ. A	ἄλλοιων φαντασίαν ἡμῖν ἀποστέλλει AWa	26 αὐτὰ] ταῦτα	
AWa	27. 28 τῶν τε—φαινομένων ομ. I	28 καὶ ἄλλοτε] exspectas τῶν	
ἄλλοτε	post ἄλλοιων add. τῶν a	29 κειμένου—τὸν ἄνω] κινούμενον γάρ τὸν	
ἄνω I	ἀρέτι a		

ποτὲ δὲ δαλοῖς φερομένοις ἡ ἀστροίς, καθὰ προείρηται, οὐδὲν ἄτοπον τοιού- 15
των ἐξάφεων ἐν αὐτῷ γινομένων καὶ φαίνεσθαι χρωματιζόμενον αὐτὸν
παντοδαπὰ χρώματα. καὶ λέγει, πῶς· διά τε γὰρ πυκνοτέρου ἀέρος δια-
φαινόμενον φῶς τὸ ἐκ τοῦ πυρὸς παντοδαπῶν χρωμάτων φαντασίαν ποιεῖ.
5 ἡ γὰρ διὰ μᾶλλον πεπυκνωμένου διάλιγον φῶς ὑποφαινόμενον ἡ δι’ ἔλαττον
πυκνοῦ πλέον διαφορὰς χρωμάτων καὶ ὥσπερ μῆτιν ποιεῖ. ἀλλὰ καὶ ἀνα-
κλάσεις δὲ ἀήρ δεχόμενος παντοδαπὰς χρωμάτων φαντασίας παρέχεται. 20
ἀπὸ γὰρ τοῦ παχυτέρου καὶ σύστασιν ἔχοντος ἀέρος ἐπὶ τι τῶν φωτίζειν
πεφυκότων ἡ ὄψις ἀνακλωμένη κατὰ τὴν ποιὰν τούτων ἡ σύστασιν ἡ σχέσιν
10 διαφόρων ποιεῖ φαντασίαν χρωμάτων. μᾶλιστα δὲ λέγει φοινικοῦ καὶ πορ-
φυροῦ χρώματος φαντασίας γίνεσθαι ἐκ τε τῶν ἐπιπροσθήσεων τῶν ἐν τῷ
ἀέρι γινομένων καὶ ἐκ τῶν ἀνακλάσεων· ταῦτα γὰρ τὰ χρώματα μᾶλιστα
ἐκ τοῦ πυρώδους καὶ τοῦ λευκοῦ τῷ μέλανι μιγνυμένων φαίνεται γινόμενα.
εἰπὼν δὲ μιγνυμένων, πῶς μιγνυμένων προσέθηκε· κατὰ γὰρ τὰς ἐπιπρο-
15 σθήσεις ἡ μῆτις αὐτῶν γίνεται, ἀλλ’ οὐχ ὡς τῶν μιγνυμένων φαρμάκων. 25
ἀνίσχοντα γοῦν τὰ ἀστρα καὶ πάλιν δυσόμενα, ἀλλ’ ἡ καῦμα, φοινικᾶ φαίνε-
ται· διὰ γὰρ τοῦ ἀέρος πεπυκνωμένου καὶ οὐχ ὅμοιώς ὄντος διαφανοῦς τὰ
ἀστρα λευκὰ ὄντα φοινικᾶ φαίνεται, μιγνυμένου τοῦ περὶ τὸν ἀέρα μέλανος
τῇ τῶν ἀστρων λευκότητῃ· ὅμοιώς καὶ διὰ καπνοῦ βλέπηται. καὶ οὕτως μὲν
20 γίνεται τῇ ἐπιπροσθήσει ἡ μῆτις αὐτῶν. ὅμοιώς δὲ φησι καὶ τῇ ἀνακλά-
σει τῇ ἀπὸ τοῦ ἀέρος γίνεσθαι φαντασίας ποικιλῶν χρωμάτων· δταν γὰρ
τὸ ἔνοπτρον ἡ τοιοῦτον, ὥστε μὴ τὸ σχῆμα τοῦ δι’ αὐτοῦ δρωμένου, 30
ἀλλὰ τὸ χρῶμα μόνον δέχεσθαι, ὡς γίνεται ἐπὶ τῶν λεπτῶν ψεκάδων,
δταν δι’ αὐτῶν φαίνεται τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου φῶς. οὕτως δὲ καὶ Ἱρις καὶ
25 ἄλλως γίνονται, ὡς προϊὼν ἐρεῖ· ἐν γὰρ τῷ τρίτῳ περὶ τούτων ποιεῖται
τὸν λόγον. τοῦ δὲ μὴ μένειν ἐπὶ πολὺν χρόνον τὴν τοιαύτην φαντασίαν
τῶν χρωμάτων ἡ σύστασις αἰτίᾳ ταχεῖα καὶ εὐμετάβολος καὶ εὔτρεπτος
οὖσα· οὐ γὰρ μένει ἐπὶ πολὺ δροῖος ὁ ἀήρ, δι’ οὐ ταῦτα δρᾶται, ἀλλὰ
ποτὲ μὲν παχύνεται τε καὶ μελαίνεται, ποτὲ δὲ λεπτύνεται καὶ διαφανής 35
30 γίνεται, ὡς μὴ ἐπιθολοῦν οἰκείω τινὶ χρώματι τὸ χρῶμα τοῦ διορωμένου
δι’ αὐτοῦ.

1 ante οὐδὲν add. καὶ I

6 post χρωμάτων add. φαντασίας παρέχεται a

μῆτις W

6. 7 ἀνάκλασιν AW

11 ἐπιπροσθέσεων libri

ante ταῦτα γὰρ εχ Arist add.

διὰ τὸ ταῦτα μᾶλιστα ἐκ τοῦ πυρώδους καὶ τοῦ λευκοῦ φαί-

νεσθαι AW

ταῦτα—χρώματα] διὰ τὸ ταῦτα a

post καὶ om. I

μιγνυμένων τῷ μέλανι coll. AWa

13 φαίνεσθαι a

14. 15 ἐπιπροσθέσεις AWa

16 et 18 φοινικὰ libri

19 post βλέπηται add. φαίνεται AWa

AWa ἐπιπροσθήσει Wa

20 γίνεται om. A

AWa 25 post τρίτῳ add. τὸν a

27 post χρωμάτων add. δρᾶσθαι AWa

28 δροῖος] δροῖος Ia

λεπτύνεται] δτε δὲ I

12 καὶ ἐκ τῶν om. I

13 ἐκ τε τοῦ I

14 μιγνυμένου I

15 ἡ μῆτις] ἡ μῆτις I

16 et 18 φοινικὰ libri

19 post βλέπηται add. φαίνεται AWa

21 τῇ ἀπὸ om. Wa

22 φαίνεται AWa

23 ὡς

24. 25 καὶ αἱ Ἱρις καὶ αἱ ἄλλω

om. A

26 μὴ μένειν] μῆτε AW: μὴ a

27 φαίνεται AWa

28 δροῖος] δροῖος Ia

29 τε καὶ—

p. 342 b 14 Τὰ δὲ χάσματα ἀναρρηγνυμένου τοῦ φωτός.

Εἰπὼν γίνεσθαι τινα μῆκιν χρωμάτων διὰ τοῦ μέλανος ὄρωμένου τοῦ λευκοῦ τε καὶ πυρώδους, τὰ χάσματα φησιν (ἔστι δέ τινα καὶ τοιαῦτα ἐν τῷ οὐρανῷ ὄρωμενα) μήκει μὲν καὶ αὐτὰ μέλανός τε καὶ λευκοῦ γίνεσθαι, 5 ἀλλ' ἔμπαλιν ἔχοντων· οὐ γάρ διὰ τοῦ μέλανος ὄρωμένου τοῦ λευκοῦ ἀφεστῶτος ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν τῷ λευκῷ τοῦ μέλανος, διακοπτομένης τῆς τοῦ 10 φωτὸς συνεχείας ὑπὸ μέλανος τίνος ἡ χωνοῦ· τοῦτο γάρ ἔστι τὸ ἀναρρηγνυμένου τοῦ φωτός. δταν γάρ διακόπτηται τὸ φῶς ὑπὸ τίνος ἡ μέλανος ἡ χωνοῦ, ὡς κατὰ τὸ μέρος τοῦ φωτὸς ἔκεινα φαίνεσθαι, τότε βάθος τι 15 δοκεῖ γίνεσθαι, δηταν μὲν ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ, ἐγγυτέρω δὲ δοκοῦντος εἶναι τοῦ φωτός, καὶ ἐν βάθει καὶ πλέον ἀφεστάναι τοῦ μέλανος ἡ χωνοῦ, διὰ τὸ τὸ μὲν φῶς καὶ τὸ λευκὸν μᾶλλον κινοῦν τὴν ὄψιν ἐγγυτέρω δοκεῖν αὐτῆς εἶναι, τὸ δὲ μέλαν μὴ διοίως αὐτὴν κινοῦν δοκεῖν πλέον ἀφεστάναι. 20 πολλάκις δὲ φησιν ἐκ τῶν τοιούτων τοῦ ἀέρος συστάσεων καὶ δαλοὺς ἐκπίπτειν, δταν συγχριθῇ ὁ μελαινόμενος ἀήρ μᾶλλον. τότε γάρ τὸ ἐναπολαμβανόμενον ἐν αὐτῷ θερμὸν διὰ τὴν εἰς διάγον συστολήν τε καὶ κίνησιν πῦρ γενόμενον μετὰ βίας ἐξέπεσεν· δταν μὲν οὖν μᾶλλον συγχριθῇ, ἐκπίπτει τι ἐξ αὐτοῦ καὶ τοιοῦτον, συνέδη καὶ πυκνούμενον καὶ διὰ τοῦτο μελαινόμενον χάσματος φαντασίαν παρέχεται. βρόθυνον δὲ καὶ χάσμα ἡ 25 ταῦτὸν λέγει ἡ βρόθυνον μέν, δταν ἐν βάθει μᾶλλον φαίνεται τῷ τὸ μέλαν εἶναι πλέον τοῦ λευκοῦ, χάσμα δέ, δταν ἡνεφηγένον φαίνηται διὰ τὸ 30 τοῦτο πλέον τὸ φῶς. καθόλου γάρ ἐν τῷ μέλανι τὸ λευκὸν πολλὰς χρωμάτων διαφορὰς ποιεῖ κατὰ τὴν ποιὰν μῆκιν αὐτῶν, καὶ τούτου σημεῖον ἡ φλόδῃ ἡ ἐν τῷ καπνῷ· ἀλλοτε γάρ ἀλλοῖον τὸ χρῶμα φαίνεται τῆς φλογὸς 35 διὰ τοῦ καπνοῦ κατὰ τὴν ἑκατέρου αὐτῶν ἀνὰ μέρος ἀνεσίν τε καὶ ἐπιτασίν. ὑγροῦ μὲν γάρ ὅντος τοῦ καπνοῦ, ἀλουργὸν τὸ χρῶμα τῆς φλογὸς φαίνεται, φοινικοῦ δὲ ἀνὰ ἡττον ὁ καπνὸς τοιοῦτος ἡ. εἰπὼν δὲ ποικιλὰ 40 χρώματα γίνεσθαι ἐκ λευκοῦ τε καὶ μέλανος μιγνυμένων πως, ἡμέρας μὲν οὐδὲν τῶν τοιούτων φασμάτων φαίνεσθαι λέγει, διὰ τὸ τὸν ἥλιον τάς τε 45 συστάσεις τὰς τοιαύτας λύειν καὶ τὰς φαντασίας ποιεῖν ἀφανεῖς διὰ τοῦ καταλάμπειν αὐτάς· νύκτωρ δὲ γίνεσθαι μὲν πλείους μῆκεις, μόνην δὲ ὄρασθαι τὴν φοινικῆν, τῷ τὰς ἀλλας διὰ τὴν πρὸς τὸ σκότος διοιότητα μὴ φαίνεσθαι· καὶ γάρ τὸ ἀλουργὸν καὶ τὸ πράσινον διορχοά πως τῷ μέλανι.

2 εἴπε I	τοῦ post διὰ om. a	3 post τὰ add. δὲ I	4 post οὐρανῷ
add. φαίνεσθαι καὶ a	5 τοῦ post διὰ om. I	6 ἀπ' αὐτοῦ om. I: ἀφ' αὐτοῦ	
(sic) W: ἀφ' αὐτοῦ A ²	8 ἀπὸ I	9 ὡς κατὰ — φαίνεσθαι om. I	κατὰ τὸ
fort. κατὰ τι	10 γίνεσθαι] φαίνεσθαι AWa	11 ἡ χωνοῦ om. I	13 πλοκεῖν a
ἐφεστάναι a	18 τι om. I	21 εἶναι πλέον — φαίνηται om. I	23 ποιῶν]
κοικήν AWa	24 ἀλλοῖον] ἀλογὸν I	26 ἀλουργὸν AW	28 πως scripsi:
κῶς libri	29 φαντασμάτων I	post διὰ add. γάρ AWa	30 ἀφανεῖς
ποιεῖν coll. AWa	διὰ τὸ AWa	31 μόνον A	32 οἰκειότητα AWa

περὶ μὲν οὖν τῶν διαθεόντων ἀστέρων, καὶ περὶ τῶν ταχείας ποιουμένων 10 μεταβολὰς ταύτας φησὶ δεῖν νομίζειν τὰς αἰτίας, ταχείας λέγων τὰς μὴ ἐπὶ πολὺ μενούστας ἀλλὰ διαλυομένας ταχύ· τοιαῦτα γάρ περὶ ὃν προείρηκε. διὰ δὲ τοῦ κοινῶς εἰπεῖν δσα ταχείας ποιεῖται τὰς φαντασίας ἔσικε 5 φάσματα οὐδὲ ίδιας τὰ χάσματα καὶ τοὺς βοθύνους λέγειν καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ τοὺς διέσσοντάς τε καὶ δαλούς καὶ αἴγας καὶ φλόγας, περὶ ὃν εἶπε πρῶτον.

p. 342b25 Περὶ δὲ τῶν κομητῶν καὶ τοῦ καλουμένου γάλακτος. 15

Προτίθεται μὲν εἰπεῖν περὶ τε τῶν καλουμένων ἀστέρων κομητῶν καὶ 10 πωγωνιῶν καὶ τοῦ κύκλου τοῦ γαλαξίου λεγομένου. πρῶτον δὲ ἀπορεῖ πρὸς τὰ ~~α~~ ὑπὸ τῶν πρὸ αὐτοῦ περὶ τούτων εἰρημένα. περὶ δὲ τῶν κομητῶν Ἀναξαρόπας μὲν καὶ Δημόκριτος λέγουσι τὸν κομήτην λεγόμενον ἀστέρα σύμφασιν εἶναι τῶν πλανήτων ἀστέρων· οὗτοι δέ εἰσιν δ τε τοῦ Κρόνου καὶ ὁ τοῦ Διὸς καὶ ὁ τῆς Ἀφροδίτης καὶ ὁ τοῦ Ἄρεος καὶ ὁ τοῦ Ἐρμοῦ. τούτους γάρ, 15 δταν ἐγγὺς ἀλλήλων γένωνται, φαντασίαν ἀποτελεῖν ὡς ἄρα ἀπτονται ἀλλήλων καὶ ἔστιν εἰς ἀστήρ, δ καλούμενος κομήτης. σύμφασιν γάρ λέγει τὴν ἐκ πάντων τῶν συνελθόντων ὡς ἔξι ἐνός φαντασίαν γενομένην. τῶν δὲ Πυθαγορικῶν τινάς φησι λέγειν τὸν κομήτην ἔνα καὶ αὐτὸν εἶναι τῶν 20 πλανήτων ἄλλον παρὰ τοὺς προειρημένους πέντε· φαίνεσθαι δὲ αὐτὸν διὰ πολλοῦ τε χρόνου καὶ ἐπ' ὀλίγον διὰ τὸ διά τε πλείονος χρόνου καὶ ἐπ' ὀλίγον ὑπερβάλλειν αὐτὸν τὰς τοῦ ἡλίου αἰγάς, τουτέστιν ἐξωτέρω αὐτῶν γίνεσθαι αὐτόν, ὡς δύνασθαι καὶ καθ' αὐτὸν ὅρασθαι, καὶ μὴ κρύπτεσθαι καὶ ἀφανίζεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός, δ συμβαίνει καὶ περὶ τὸν τοῦ Ἐρμοῦ ἀστέρα· καὶ γάρ ἐκεῖνος πολλάκις οὐχ ὁρᾶται διὰ τὸ ὑπὸ ταῖς 25 αἰγαῖς τὰ πολλὰ εἶναι τοῦ ἡλίου. τούτοις δὲ δόμοίως φησὶν ἀποφήγασθαι 25 περὶ τοῦ κομήτου καὶ Ἰπποκράτην τὸν Χῖον καὶ τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Αἰσχύλον· ἔστι δὲ οὗτος δ Ἰπποκράτης εἰς καὶ αὐτὸς τῶν μαθηματικῶν οὐ δ τετραγωνισμὸς δ διὰ τῶν μηνίσκων· καὶ γάρ οὗτοι ἔνα τῶν πλανή-

1 περὶ μὲν — αἰτίας (2) om. A καὶ περὶ om. I 2 δεῖ AWa post αἰτίας
add. περὶ ὃν εἰρήκε a 5 οὐχ W 9 τε] γε W post κομητῶν add.
τε I 9. 10 καὶ πωγωνιῶν om. AW: post καὶ add. τῶν a 10 λεγομένου]
καλουμένου AWa post λεγομένου add. δ οὐκέτι ταχείας ποιεῖται τὰς μεταβολὰς οὐδὲ
ἔστι φάσματα AWa 11 περὶ — κομητῶν om. a 12 post μὲν add. οὐν a
post σύμφασιν add. καὶ συναφήν AWa 13 πλανητῶν AW: πλανωμένων a
14 τούτους] οὗτοι AWa 15 ἀποτελεῖν] ἀποστέλλουσιν AW post ἀπτονται add.
τε AWa 17 τῶν post πάντων om. I 18 εἶναι om. I 20 τε τοῦ χρόνου
AWa 20. 21 διὰ τὸ — ὀλίγον] καὶ κατ' αὐτὸν ὅρασθαι a 20 τε post
διὰ om. AW post πλείονος add. γε AW 20. 21 πρὸς ὀλίγον AW 21 αὐγάς]
αὐτάς AWa 22 καθ' αὐτὸν — ἀφανίζεσθαι (23) scripsi: κατ' αὐτὸν ὅρασθαι καὶ κρύ-
πτεσθαι καὶ μὴ ἀφίκεσθαι I: μὴ ἀφανίζεσθαι AWa 24 ἐκεῖνοι (sic) a 25
αὐταῖς a τὰ corr. ex καὶ I 26 Ἰπποκράτη Wa 28 οὐ δ] τούτου λέγεται
εἶναι καὶ δ τοῦ κύκλου AWa

τῶν ὑπολαμβάνουσιν εἶναι τὸν κομῆτην. διαφέρει δὲ ἡ τούτων δόξα τῆς τῶν Πυθαγορικῶν, διὰ ἐχεῖνοι μὲν καὶ τὴν φαινομένην ὑπὸ τὸν ἀστέρα κόμην μέρος ὑπελάμβανον τοῦ ἀστέρος ὡς ὄντος τοιούτου, οἱ δὲ περὶ Ἰπποχράτην ⁵⁰ τὴν κόμην οὐχ ἐξ αὐτοῦ φασὶν ἔχειν αὐτὸν, ἀλλὰ τῷ πλανᾶσθαι καὶ ἀλλοτε 5 κατ' ἄλλους τόπους φέρεσθαι διὰ τὸν τόπον ἐνίστε γίνεσθαι τὴν φαντασίαν τῆς περὶ αὐτὸν κόμης. δταν γὰρ γένεται κατά τινα χώραν νοτίδα πολλὴν ἔχουσαν, Ἐλκειν φασὶν αὐτὸν πρὸς αὐτὸν τὴν δυράτητα καὶ συνιστᾶν. πρὸς τὴν σύστασιν οὖν τοῦ ὑγροῦ ἡ ὅψις προσπίπτουσα ὡς ἀπὸ κατόπτρου ἀνα-
κλᾶται πρὸς τὸν ἥλιον, καὶ διὰ τοῦτο δρᾶται πυρᾶδες τὸ ἔνοπτρον, τοῦ 10 ἥλιου, ἐφ' διὸ ἡ ἀνάκλασις ἀπ' | αὐτοῦ γίνεται, ταύτην παρέχοντος τὴν 78· φαντασίαν· δμολογοῦσι δὲ καὶ οὗτοι διὰ πολλοῦ χρόνου ὄρᾶσθαι αὐτόν, διὰ βραδύτατα τῷ χρόνῳ ὑπολείπεται, τουτέστι τὸν αὐτοῦ περίεισι κύκλον. ὑπολείπεσθαι γὰρ οἱ πλάνητες λέγονται ἢν αὐτοὶ καθ' αὐτοὺς κινοῦνται κίνησιν, ἀνάπταντι οὖσαν ἢ ὑπὸ τῆς ἀπλανοῦς περιφέρονται· λέγονται δὲ 15 ὑπολείπεσθαι, διὰ διὰ ταύτην τὴν κίνησιν ὑστερίζοντες φαίνονται. διὰ δὲ ἡ τὸ ὑπολείπεσθαι βραδύτατα τῷ χρόνῳ διὰ πλείστου χρόνου φαίνεσθαι τῶν ἄλλων ἀστρων, ὡς δταν ἐκ ταύτου φανῇ ὑπο-
λειπειμένον δλον τὸν ἐσυτοῦ κύκλον· τουτέστι διὰ δὲ τὸ τὸν αὐτοῦ κύκλον βραδύτατα περιειναι διὰ πλείστου φαίνεσθαι χρόνου τῶν ἄλλων 20 πλανήτων, τῷ ἐκείνους μὴ οὕτως βραδέως ὑπολείπεσθαι τε καὶ τὴν οἰκείαν κινεῖσθαι κίνησιν. τότε γὰρ δταν κατὰ τὸ αὐτὸν πάλιν φανῇ, ὑπολειπει-
θαι αὐτὸν δλον τὸν ἐσυτοῦ κύκλον, τουτέστι περιεληγυθέναι καὶ κεκινῆσθαι 10 τὸν ἐσυτοῦ κύκλον δλον, διὰ πολλοῦ δὲ τοῦτο ποιεῖν. ὑπολείπεσθαι δ' αὐτὸν τὴν αὐτοῦ κίνησιν, καθ' ἣν ὑπολείπεται, καὶ πρὸς ἄρχτον καὶ πρὸς νότον, τοῦτο δὲ διὰ τὸ κατὰ πλάτος κινεῖσθαι. λέγει δὲ δὲ ἢν αἰτίαν ὑπολειπόμενός τε ἐν πλείσι τόποις καὶ γινόμενος δ ἀστήρ οὗτος ἐν μόνοις τοῖς βορείοις κόμην ἔχων δρᾶται. ἐν μὲν γὰρ τῷ μεταξὺ τῶν τροπικῶν κινούμενος οὐχ Ἐλκει 30 ὕδωρ πρὸς αὐτόν, διὰ τὸ τὰ ὑποκείμενα τούτῳ μὴ ἔχειν πολλὴν νοτίδα τῷ 15 ὑπὸ τῆς τοῦ ἥλιου κινήσεως ἀναέγραινεσθαι αὐτήν· οὐχ Ἐλκων μὲν οὖν αὐτὸς κατὰ τὸν τόπον τοῦτον ὑγρότητα οὐδὲ κομῆτης φαίνεται, ἐπειδὴ ἡ κόμη αὐτῷ κατ' αὐτοὺς ἐξ τῆς ἀνακλάσεως τῆς πρὸς τὸν ἥλιον τῆς ὅψεως

1 τὴν κομῆτην Αα post κομῆτην εχ Arist. add. πλήν γε κόμην οὐχ ἐξ αὐτοῦ (αὐτοῦ W) φασὶν ἔχειν α, quibus porro add. ἀλλὰ πλανώμενον διὰ τὸν τόπον ἐνίστε λαμβάνειν ΑW δὲ] γὰρ α 2 ὑπὸ] περὶ AWa 4 αὐτὸ I τῷ] τὸ I 5 ante διὰ add. καὶ I 6 γένεται AI: γίνεται α 7 αὐτὸν om. AWa αὐτὸν scripsi: αὐτὸν libri 8 τῇ] ἢν AWa οὖν om. AWa post ἀπὸ add. τοῦ AWa 12 βραδυτάτῳ χρόνῳ AW 13 post ἢν add. καὶ A 16 post ὑπολείπεσθαι add. φησὶ α βραδύτης W 17 ἐκ τοῦτου W 17. 18 ὑπολειπειμένος I^{2a} 18. 19 τουτέστι—κύκλον om. I 19 περιειναι I 20 ἐκείνους] ἐκείνα I οἰκείαν Αα 22 κινεῖσθαι AI 25 αὐτοῦ scripsi: αὐτοῦ I: αὐτὴν α: αὐτὴν αὐτοῖς A: αὐτὴν αὐτῆς W 26 κατὰ om. AW λέγει δὲ] λαμβάνει AWa 26. 27 ἐν πλείσι τόποις ὑπολειπόμενός τε coll. AWa 27 γενόμενος AWa 28 τῷ] τοῖς AWa 30. 31 Ελκων—αὐτὸς] Ελκει μὲν οὖν ἐφ' αὐτὸν AWa 32 κατ' αὐτοὺς—ὅψεως om. α κατ' αὐτοὺς] κατὰ τοὺς AW

ἀπὸ τῆς τοῦ ἑλχομένου δηροῦ συστάσεως γίνεται. ὑπερβάς δὲ τοὺς τροπικοὺς ἢ κατ' αὐτοὺς φερόμενος, ὃν μεταξὺ ἡ τοῦ ἥλιου κίνησις γίνεται, ἔλκει μὲν ἐν ἀμφιτέροις ὑγρότητα πρὸς αὐτὸν καὶ ἐν τοῖς νοτίοις ὁρώμενος καὶ ἐν τοῖς βορείοις· οὐ γὰρ ἔτι ταῦτα ὑπὸ τῆς τοῦ ἥλιου κινήσεως τὰ χωρία ²⁰
 5 κατεξήρανται· ἀλλ' ὅταν μὲν πρὸς νότον φέρηται, δαψίλειαν μὲν ἔχειν αὐτὸν τῆς τοιαύτης νοτίδος, διὸ καὶ ἔλκειν πολλὴν πρὸς αὐτόν, οὐ μὴν φαίνεσθαι τότε αὐτὸν κομήτην διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὴν ὄψιν ἀπὸ τῆς διαναγομένης ὑπὸ²⁵
 αὐτοῦ νοτίδος ἀνακλᾶσθαι πρὸς τὸν ἥλιον διὰ τὸ μῆκος τῆς ἀποστάσεως.
 αἰτίου δὲ τούτου τὸ τὸν νότιον πόλον ἀφανῆ εἶναι καὶ ὑπὸ γῆν ὡς πρὸς
 10 τὴν ἡμετέραν οἰκησιν· τοιαύτης δὲ οὔσης τῆς θέσεως αὐτοῦ τῶν περὶ αὐτὸν κύκλων δλίγον μὲν μέρος ἔστιν ὑπὲρ τὴν γῆν, τὸ δὲ πλεῖστον ὑπὸ ²⁵
 τὴν γῆν. αἱ δὴ συστάσεις αἱ τῆς ὑγρότητος αἱ κατὰ ταῦτα τὰ μέρη γινόμεναι ὑπὲρ τὸ κέντρον γίνονται τοῦ κύκλου, τῷ τὸ κέντρον μὲν τῶν κύκλων τούτων ὑπὸ γῆν εἶναι, τὰς δὲ συστάσεις τῆς ὑγρότητος ὑπὲρ τὴν γῆν
 15 γίνεσθαι. ἀδύνατον δ' εἶναι ἔλεγε Διόδοτος ὁ ἀστρολόγος, ἐν τούτοις ἀνὴρ οὐδενὸς δεύτερος τῶν καθ' ἡμᾶς, ἀνάκλασιν ὑπὸ γῆν γίνεσθαι τῆς ὄψεως ἀπὸ τῆς ἀναθυμιάσεως, ὅταν ὑπὲρ τὸ κέντρον ἦ ἡ ἀναθυμίασις τοῦ κύκλου ἐν φάσα ἀναθυμίασις συνίσταται. ἐπει οὖν τοῦ τροπικοῦ τοῦ πρὸς τῷ νότῳ τὸ ἔλαττον ἡμικύκλιον ὑπὲρ γῆς ἔστι, δῆλον ὡς τὸ κέντρον ²⁰
 20 αὐτοῦ ἔστιν ὑπὸ γῆν. ἐξ ἀνάγκης οὖν ἡ συνισταμένη ἀναθυμίασις ἐν αὐτῷ ὑπὲρ τὸ κέντρον αὐτοῦ συνίσταται· ὕστε οὐδὲ γίνεται ἡ ἀνάκλασις ὑπὸ γῆν ἐν τούτῳ οὔσῃς τῆς ἀναθυμιάσεως, οὐδὲ ἔστι πρὸς τὸν ἥλιον ὑπὸ γῆν ὄντα, οὕτ' ἀν πλησίον ἦ τοῦ νοτίου μέρους οὕτ' ἀν πόρρω πρὸς ταῖς θεριναῖς τροπαῖς· καὶ γὰρ τότε ἔστιν ὑπὸ γῆν, ὑφ' ἣν ἡ ἀνάκλασις οὐχ οἴτα τε
 25 γενέσθαι τῆς ὄψεως, διά τε τὴν προειρημένην αἰτίαν καὶ τὴν τοσαύτην ²⁵ ἀπόστασιν. ἐπὶ δὲ τοῦ τροπικοῦ τοῦ βορείου γίνεται καὶ ὑπὸ γῆν ἀνάκλασις, δόταν ἡ ἀναθυμίασις ὑποκάτω τοῦ κέντρου τοῦ κύκλου συστῆ. δύναται δὲ τοῦτο ἐν τούτῳ τῷ κύκλῳ γίνεσθαι διὰ τὸ τὸ κέντρον αὐτοῦ ἀεὶ ὑπὲρ γῆς εἶναι, τοῦ μεζονος ἡμικύκλου ὄντος ὑπὲρ τὴν γῆν.

30 p. 343 a 20 Πᾶσι δὲ τούτοις τὰ μὲν κοινῇ συμπίπτει λέγειν ἀδύνατα, τὰ δὲ καὶ χωρίς.

Πᾶσι, φησί, τοῖς περὶ τῶν κομητῶν εἰρηκόσι τὰς προειρημένας αἰτίας τὰ μὲν κοινῶς ἀδύνατα ἀκολουθεῖ λέγειν, τὰ δὲ καὶ ἴδιᾳ ἐκάστῳ. καὶ λέγει

1 γίνεσθαι I	5 κατεξήρανται συμβαίνειν· δότε οὖν ἐπὶ νότον φέρεται AWa	μὲν ante
ἐχειν ομ. I	7 ἀναγομένης AWa	7. 8 ἀπ' αὐτοῦ I
9 πόλον ομ. I	10. 11 περὶ αὐτοῦ A	12 δῆ] δὲ a αἱ τῆς] αὐτῆς W: τῆς
ομ. a	12. 13 γινόμενα a	14 τὴν ομ. a 17 ἦ ομ. AWa 17. 18 τοῦ
Ἐλαττον AW	ἡμικύκλιον AA	χύκλου ἡ ἀναθυμίασις coll. AWa 18 ἐν φάσα ἀναθυμίασις ομ. AWa 19 τό τε
22 ἔρα τὸ AW:	ἔρα a	ἴα: γένεσθαι W post γενέσθαι add.
διὰ I	τε ομ. I	26 ὑπὸ τὴν γῆν (τὴν supr. vers.) I ² 26 δόταν ἦ] εἰ I
27 κύκλου τοῦ κέντρου coll. AWa	28 διὰ τὸ] τῷ AWa	28. 29 ὑπὲρ γῆν AWa
30 συμπίπτειν I (ut Arist. N)	32 κομήτων I	33 ίδια AWa

τὰ ἀδύνατα, καὶ πρῶτον γε τὰ πᾶσιν ἐπόμενα, τοῖς τε σύμφασιν λέγουσι τῶν πλανήτων εἶναι τὸν κομῆτην καὶ τοῖς ἵνα τῶν πλανήτων καὶ τοῦτον εἶναι. ἔστι δὲ πρῶτον μὲν διτὸς οἱ μὲν πλάνητες φαίνονται ὑπολειπόμενοι, ⁴⁶ τουτέστι τοὺς οἰκείους κύκλους καὶ τὴν οἰκείαν κίνησιν κινούμενοι κατὰ τὸν 5 ζῳδιακὸν κύκλον, ὡστε εἴτε σύμφασίς ἔστιν ἡ κόμη τῶν πλανήτων, ὡς Ἀνακαγόρφ τε καὶ Δημοκρίτηρ δοκεῖ, εἴτε καὶ εἰς ἐξ αὐτῶν, ὡς τοῖς Πυθα- γορείοις καὶ Ἰπποκράτει καὶ Αἰσχύλῳ, ἔδει αὐτὸν φαίνεσθαι, δτε φαίνεται, κατὰ τὸν ζῳδιακὸν μόνον, καθ' ὃν καὶ ὑπολείπεται καὶ κινεῖται· νῦν δὲ πολλοὶ κομῆται καὶ ἔξω τούτου τοῦ κύκλου εἰσὶν ὡμομένοι. ἔπι κατὰ τὰς 10 προειρημένας δόξας ἕνα αὐτὸν εἶναι δεῖ· κομῆται δὲ ἐνδεικταὶ πλείους ἀμα πολλάκις εἰσὶν ἐωραμένοι.

p. 343+26 Πρὸς δὲ τούτοις εἰ διὰ τὴν ἀνάκλασιν. |

79r

Τοῦτο τὸ ἀδύνατον οὐκέτι πάσαις ἐπεται ταῖς δόξαις, ἀλλὰ τῇ Ἰππο-
κράτους τε καὶ Αἰσχύλου, οἵς ἐδόκει ἡ κόμη φαίνεσθαι περὶ αὐτὸν διὰ τὴν 5
15 ἀνάκλασιν. εἰ γάρ ἡ ἀνάκλασις ἡ προειρημένη τῆς τοιαύτης φαντασίας
αἰτίᾳ, ἔδει ποτὲ τὸν ἀστέρα τοῦτον φαίνεσθαι καὶ χωρὶς κόμης, εἰ γε κινεῖ-
ται μὲν κατὰ πλείονας τόπους ὑπολειπόμενος, ὃς φασιν, οὐ πανταχοῦ δὲ
τὴν κόμην ἴσχει· νῦν δ' οὐδεὶς ὥππαι ἄλλος ἐν τοῖς πλάνησι παρὰ τοὺς
πέντε, οἱ εἰσὶν δινομάζομενοι Κρόνου, Διός, Ἀφροδίτης, Ἄρεος, Ἐρμοῦ, οἱ
20 πολλάκις ἀμα πάντες ὑπὲρ τὸν δρίζοντα φαίνονται. καὶ φανερῶν δὲ ἀμα
τῶν πάντων ὄντων καὶ τῶν μὲν φανερῶν τῶν δ' ἀφανῶν διὰ τὸ ἐγγὺς ὄντας 10
τοῦ ἡλίου καταλάμπεσθαι ὑπ' αὐτοῦ πολλάκις φαίνονται κομῆται. τοῦτο
δὲ ἀρμόζοι μὲν ἀν λέγειν καὶ πρὸς τοὺς περὶ Ἰπποκράτην· εἰ γάρ καὶ
φανερῶς κομῆται δρῶνται, ἔδει ποτὲ καὶ τὸν ἀστέρα τοῦτον καὶ χωρὶς
25 κόμης ἡ πάντων φανερῶν ὄντων ἡ τῶν μὲν φανερῶν τῶν δὲ ἀφανῶν ὥφ-
θαι· μαλιστα δ' ἀν ἀρμόζοι πρὸς τοὺς σύμφασιν λέγοντας αὐτὸν τῶν πλα-
νωμένων· εἰ γάρ πάντων φανερῶν ὄντων τῶν πλανήτων φαίνεται ποτε
κομῆτης ἄλλος παρ' ἐκείνους, οὐχ ἀν εἴη γενόμενος ἐκ τῆς συμφάσεως 15
τῆς ἐκείνων.

2 τῶν — κομῆτην ομ. I	3 πλανῆται I	4 καὶ — κίνησιν ομ. I
5 πλανητῶν AW	9 τούτου ομ. I	post ἔτι add. δὲ α 11 δρώμενοι I ¹
13 πάσας Αα	17 πλείονα Αα	18 ἴσχειν I 19 πέμπτους α
ἄρεος ἀφροδίτης coll. α	20 φανερὸν AW	ἀμα post δὲ ομ. α
23 ἀρμόζει μὲν λέγειν AWa	λέγειν εχ corr. A	24 φανερῶν Αα 25 post
κόμης add. εἶναι I	26 ἀν ομ. I	ἀρμόζει α αὐτὸν] αὐτῶν I
28 εἴη] ἦν I	γενόμενος Αα	

p. 343+35 Ἐλλὰ μὴν οὐδὲ τοῦτ' ἀληθές, διὶ ἐν τῷ πρὸς ἄρκτον τόπῳ γίνεται κομήτης μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἡλίου ὅντος περὶ θερινὰς τροπάς.

Οὐδὲ τοῦτο φησιν ἀληθές εἶναι, δὲ ἔλεγον καὶ αὐτὸς περὶ Ἰπποκράτην· ἔλεγον δὲ διὶ ἐν τῷ πρὸς ἄρκτον τόπῳ φαίνεται κομήτης μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἡλίου ὅντος περὶ θερινὰς τροπάς· κατὰ γάρ ταῦτα τὰ μέρη ἐωρᾶσθαι ὑπολειφθέντα τοῦ ἡλίου τὸν πλάνητα, περὶ δὲ ἡ κόμη, καὶ φανερὸν γενόμενον, ἀναθυμίασιν τε διὰ τὴν ἐπιτηδειότητα τὴν πρὸς τούτων τῶν τόπων ἀνάγειν πολλὴν καὶ δύνασθαι ἀπὸ ταύτης τῆς ἀναθυμιάσεως 25 ἀνακλᾶσθαι τὴν ὄψιν πρὸς τὸν ἡλίον τῷ μὴ πόρρω αὐτὸν ἀφεστάναι ὅντα περὶ τὰς θερινὰς τροπάς, δὲ εἶναι τὴν κόμην· μήτε δὲ κατὰ τὰ νότια μέρη δύνασθαι ὑπολειφθέντα αὐτὸν τοῦ ἡλίου κομήτην φαίνεσθαι, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀπὸ τῆς ἀπ' αὐτοῦ ἀναθυμιάσεως ἀνακλασθῆναι τὴν ὄψιν ἐπὶ τὸν ἡλίον πόρρω ὅντα, μήτε κατὰ τὸ μεταξὺ τῶν τροπικῶν, διὰ τὸ κατὰ 15 τοῦτο ὑπολειπόμενον αὐτὸν μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἔχειν τινὰ ἀναγομένην ἀναθυμίασιν διὰ τὴν τῶν τόπων ἑγρότητα, τῷ ύπὸ τοῦ ἡλίου ἀναλίσκεσθαι καὶ τὴν κατὰ ταῦτα ἀναθυμίασιν, ητὶς ἀναθυμίασις αἰτίᾳ τῆς φαντασίας τῆς κατὰ τὴν κόμην. οὐδὲ τοῦτο δέ φησιν ἀληθῶς ὅπ' αὐτοῦ λέγεσθαι· ὥφθαι γάρ κομήτας καὶ περὶ τούτους τοὺς τόπους, τὸν μὲν μέγαν τὸν δρθέντα 20 διὰ ἐγένετο ὁ σεισμὸς ὃ ἐν Ἀχαΐᾳ καὶ ἡ τοῦ κύματος ἔφοδος, ὅφ' ὧν καὶ πόλεις τινὲς δοκοῦσιν ἀπολέσθαι τῶν ἐν Ἀχαΐᾳ· ὥφθη γάρ ἀνατέλλων ἀπὸ δυσμῶν τῶν ἴσημερινῶν, καθ' ὅτι μέρη οὐκ ἔλεγον φαίνεσθαι κομήτην 25 διὰ τὸ μηδὲ ἀναθυμίασιν εἶναι, τῷ ύπὸ τοῦ ἡλίου προαναλίσκεσθαι τὴν ἀναθυμίασιν τὴν ἐν τῷ μεταξὺ τῶν τροπικῶν. ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰ νότια μέρη πολλάκις ὥφθαι κομήτας. λέγει δὲ καὶ ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηνησιν Εὐκλέους τοῦ Μόλωνος μηδὲ γαμηλιῶνος δρθῆναι κομήτην πρὸς ἄρκτον μέν, οὐ μὴν τοῦ ἡλίου ὅντος περὶ θερινὰς τροπάς οὐδὲ πλησίον, ἀλλὰ ὅντος αὐτοῦ περὶ χειμερινὰς τροπάς καὶ πόρρω ἀφεστῶτος, ὅφ' 40 δισους γενέσθαι ἀνάκλασιν καὶ αὐτοὶ λέγουσιν εἶναι τῶν ἀδυνάτων.

1 τοῦτ' ἔστιν ἀληθές W διὶ] ὡς A 2 post γίνεται add. δὲ a δὲλλα
IW Arist. EF: ἄμα Aa Arist. vulg. 4 αὐτὸς] αὐτοὶ I 5 ἀλλὰ om. AWa
6 ὅντος τοῦ ἡλίου coll. AWa γάρ om. AIW 7 ἐωρᾶσθαι ὑπολειφθέντα om. AW: ἐωρᾶσθαι—ἡλίου om. a post πλάνητα add. ὅντα AWa 8 τε om. a 8. 9 τοῦτον
τὸν τόπον a 10 ἡλιόν τε καὶ μὴ AW τῷ] διὰ τὸ a 11 δὲ] fort. δθεν
14 τροπικῶν] τροπῶν AWa 16 καὶ] διὰ I 18 δὲ] δεῖ I 20 δὲ ante
σεισμὸς om. AIW ὅφ' οὐ I 21 ἀπολεῖσθαι I post 'Αχαΐᾳ add. ὥφ-
θῆναι περὶ ταῦτα AW 22 ἐπὶ δυσμῶν AWa ισαμερινῶν A 23 εἶναι
supra vers. add. I³ 24 τὰ om. A 25 πολλάκις] πολλοὶς AWa
post κομήτας add. περὶ δὲ καὶ αἱ θεριναὶ τροπαὶ AWa 26 εὐκλεοῦς AI: εὐκλεᾶς W:
εὐκλέος a τοῦ Μόλωνος Arist.: τοῦ σόλωνος AW: τοῦ μέλωνος πατέδος I
28 post περὶ add. δὲ I 29 δισον a

p. 343b8 Κοινὸν δὲ καὶ τούτοις καὶ τοῖς τὴν σύναψιν λέγουσιν. | 79v

Εἰπὼν τὰ μὲν ἔδια ἐκατέρᾳ τῶν δοξῶν ἄτοπα ἐπεσθαι τὰ δὲ κοινά,
εἰρηκώς περὶ τῶν ἰδίων κοινόν φησιν ἀμφοτέραις ἐπεσθαι ταῖς δόξαις
ἄτοπον, πρῶτον μὲν τὸ λέγεσθαι μὲν ὑπὸ τούτων τῶν μὲν σύναψιν εἶναι
δ τῶν πλανήτων τὴν κόμην, τῶν δὲ ἔνα τῶν πλανήτων λαμβάνοντά ποτε τὴν
φαντασίαν τῆς κόμης διὰ τὴν ἀναθυμίασιν, λαμβάνειν δέ τινας κόμην καὶ
τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, δ λέγεσθαι μὲν καὶ ὑπὸ Αἴγυπτίων, ἴστορεῖσθαι δὲ
γενόμενον καὶ ἐφ' ἑαυτοῦ ὥφθαι γάρ τινα τῶν ἐν τῷ ἴσχιψ τοῦ κυνὸς 10
ἀστέρων κόμην ἔχοντα, ἀμυδρὰν μέντοι, ὡς ἀτενίζουσι μὲν εἰς τὸν ἀστέρα
10 ἀμυδρὰν φαίνεσθαι τὴν κόμην καὶ τὸ φῶς τὸ ἀπ' αὐτῆς, παραβλέπουσι δὲ
ἡρέμα καὶ μὴ ἀτενὲς ὅρῶσιν εἰς αὐτὸν πλείον τε τὸ φῶς φαίνεσθαι καὶ
φανερωτέραν γίνεσθαι τὴν κόμην. δεύτερον δὲ ἄτοπον προσάγει αὐτοῖς ἀναι-
ρετικὸν καὶ αὐτὸ δὲ τῆς δόξης αὐτῶν, τὸ πάντας μὲν τοὺς κατ' αὐτὸν
κομῆτας φανέντας πρὸ τοῦ δῦναι ὑπὲρ τῆς ὄντας ἔτι καὶ ὑπὲρ τὸν ὥριζοντα
15 διαλεύσθαι τε καὶ ἡγανίσθαι κατ' ὀλίγον ἀπομαρανθέντας, ὡς μῆτε ἐνὸς 15
ἄστρου σῶμα μῆτε πλειόνων ὑπολειφθῆναι. εἰ δ' ἦν τὰ ὑπ' ἐκείνων λεγό-
μενα ἀληθῆ, ἔδει ἡ ἐν τι ἄστρον μετὰ τὴν τῆς κόμης διάλυσιν φαίνεσθαι
(εἴπετο γάρ τούτο τοῖς περὶ Ἰπποκράτην λέγουσιν ἔνα τῶν πλανήτων εἶναι
τὸν κομῆτην) ἡ πλείω, δ πάλιν εἴπετο τοῖς σύμφασιν αὐτὸν ποιοῦσι τῶν
20 πλανήτων· οὐδὲ γάρ δὴ τοὺς πλάνητας διαλύεσθαι τε καὶ φθείρεσθαι ἔροῦσι.
καὶ ἴστορεῖ περὶ τοῦ μεγάλου κομῆτου, οὐδὲ ἐμνημόνευσε πρὸ διλίγου, δε
ῶφθη δτε ὁ περὶ Ἀχαίαν ἐγένετο σεισμὸς καὶ ἡ τοῦ κύματος ἔφοδος. 20
τοῦτον δὴ φησι φανῆναι μὲν χειμῶνος ἐσπέρας καὶ αἰθρίας οὔσης, ἐπειτα
δύντα τῇ μὲν ἐέῆς, ἣν πρώτην εἱρήκε (πρώτη γάρ μετὰ τὸ διφθῆναι ἡ
25 ἐφεῆς αὐτῆς) ταύτη δὴ μὴ φανῆναι ὡς προκαταδύντα τοῦ ἡλίου, τῇ δὲ
μετὰ ταύτην διφθῆναι μὲν αὐτὸν, πρὸς ἐλάχιστον μέντοι τῷ διλίγον ὑπο-
λειφθῆναι καὶ ἐφυστερῆσαι τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σὺν αὐτῷ περιφορᾶς, καὶ
εὐθὺς ἐπικαταδύναι τῷ ἡλίῳ· τὸ μέντοι φῶς δυσμενον ἀποτεῖναι μέχρι 25
τοῦ τρίτου μέρους τοῦ οὐρανοῦ, ὡς φωτίσαι τοσοῦτον· διὰ δὲ τὸ τάχος τοῦ
30 ἀπ' αὐτοῦ γενομένου φωτὸς ἀλματι ἔδοξεν ἐοικέναι ἡ κίνησις αὐτοῦ, καὶ
διὰ τοῦτο ἐκλήθη ὁ δός τὸ ἀπ' αὐτοῦ γενόμενον φῶς ὡς ταχὺ διοδεῦσαν

2 post εἰπὼν add.	δὲ AW	ἐκατέραις I	τὰ δὲ—ἐπεσθαι (3) om. A
3 εἰρηκεν α	κοινῶς Wa	ἀμφοτέραις ἐπεσθαι φησὶ coll. a	4 λέγεσθαι—ἀνα-
θυμίασιν (6) om. a		λέγεσθαι ὑπὸ τούτων μὲν σύναψιν AW	5 τὸν δὲ ἔνα A
6 δὲ om. a	τινὰ AW	7 ἴστορησθαι W	8 ἐπ' αὐτοῦ AWa
γάρ] δὲ I	9. 10 μέντοι—ἀμυδράν om. A	11 ἀτενῶς a	12 δὲ om.
AWa	13 πάντας μὲν τοὺς] πάντα τοῖς a	14 ὑπὲρ τῆς AWa	όντα A
17 δετ I	ἡ ἐν scripsi: μὲν AIW: om. a	διάχυσιν I	18 et 20 πλα-
νητῶν AW	19 τῶν κομῆτων I	πλείονας I: πλείονες a	21 post ἴστορεῖ
add. γε AWa	22 δ om. I	23 δῆ] δὲ I	καὶ om. I
24 δύναντα I	τῆς μὲν I: τὴν μὲν AW	25 ἐφεῆς αὐτῆ I	ταύτης AW
27 ἐφυστερῆσαι a	28 ἀποτεῖναι] ἀποδύναι I		

καὶ παυσάμενον. ὑπολειπόμενος δὲ ἐν ταῖς μετὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ πλεῖον φαινόμενος ὑπελείφθη μέχρι τῆς τοῦ Ὀρίωνος ζώνης καὶ ἐνταῦθα δλος ὥφθη διαλυόμενος. Δημόκριτον δέ φησι σύμφασιν καὶ αὐτὸν λέγοντα τὸν κομήτην εἶναι τῶν πλανήτων κατὰ ταῦτα Ἀναξαγόρα, προσπεφίλουεικηκέναι 20 5 τῇ οἰκείᾳ δόξῃ βουλόμενον αὐτὴν ἀληθῆ δεικνύναι, καὶ εἰρηκέναι ὡς ἄρα διαλυμένης τῆς κόμης ὥφθησαν ἀστέρες τινές, ὡς ἂμα ὅντων ἡ σύμφασις κόμης φαντασίαν ἀπέστελλε. πρὸς δν ἀντιλέγων φησὶν δτι μὴ αὐταρκες πρὸς τὴν τοῦ λεγομένου πίστιν τὸ ποτὲ ἐν τόποις τισὶ τοιοῦτον τι γινόμενον ὧφθαι· ἔστι γάρ δεὶ τοῦτο γίνεσθαι καὶ δεὶ παυσάμενης τῆς κόμης 10 10 ἀστέρα φαίνεσθαι, εἰ ἡ κόμη σύμφασις. ἐπὶ τούτῳ δείκνυσιν δτι μὴ οἴοντε τὴν ἀστρων τινῶν σύνοδον κομήτην ποιεῖν. καὶ πρῶτον μὲν ἴστορίαν 25 Αἰγυπτίων παρατίθεται, οἵς φησι τετηρῆσθαι συνόδους καὶ τῶν πλανήτων πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς τῶν ἀπλανῶν τινας, ἐξ ὣν συνόδων μηδέποτε γεγονέναι κομήτην. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐωρακέναι τὸν τοῦ Διὸς ἀστέρα συνελθόντα 15 15 τινὶ τῶν ἐν τοῖς διδύμοις ἀστέρων, τουτέστιν ὑπελθόντα καὶ ὑποδραμόντα καὶ κατ' αὐτὸν γενόμενον καὶ ἐπισκοτήσαντα αὐτῷ, ὡς ἀφανῆ αὐτὸν ποιῆσαι, ἀλλ' οὐ διὰ τὴν σύνοδον κομήτην ποιῆσαντα. ἔχετε δὴ τῆς ἴστο- 20 20 ρίας τοῦτο φησι δῆλον εἶναι, δτι μὴ σύνοδος ἀστρων ἐστὶν ὁ κομήτης, καὶ ἐκ τοῦ λόγου δέ· εἰ γάρ καὶ συγχρινόμενοι ἀλλήλοις οἱ ἀστέρες οἱ μὲν μείζους οἱ δὲ ἐλάττους φαίνονται, ἀλλ' ἔκαστος γε αὐτῶν καθ' αὐτὸν δρώμενος ἀδιαιρετος φαίνεται, τουτέστιν ἀμερής, καὶ οὐ διορίζεσθαι καὶ διαλαμβάνεσθαι δυνάμενος εἰς μέρη. διὸ οὐδὲ ὑπελθῶν ἄλλος ἄλλῳ ἀστήρι ποτε μέρος μὲν αὐτοῦ ἀφανὲς ποιεῖ, μέρος δ' οὐ, ἀλλὰ πάντα ἀφανῆ ποιεῖ, τοῦτο δὲ ἄνευ ἡλίου τε καὶ σελήνης. ὡς οὖν τὰ ἀληθῶς ἀμερῆ ἀψάμενα 25 25 ἄλλήλων οὐ ποιεῖ τὸ δλον μείζον, οὕτως καὶ τὰ φαινόμενα ἀμερῆ οὐδὲν διν συνελθόντα καὶ ἀψάμενα μείζον τὸ δλον φαίνεσθαι ποιεῖ· εἰη γάρ διν οὕτως κατὰ μέρη αὐτῶν ἡ ἀφὴ φαινομένη γίνεσθαι, δι μέρη οὐ φαίνεται ἔχοντα. δτι μὲν οὖν δις ἀποδιδόσαν τινες αἰτίας τῶν κομητῶν φευδεῖς εἰσι, καὶ διὰ τούτων ἵκανῶς ἐνδείκνυσθαι φησιν.

1 μετὰ ταῦταις α 2 δλος] ὧν ΑWa 4 εἶναι om. I ταῦτα] αὐτὰ δ' I
 5 από τῇ add. δὲ AW αὐτὸν Α ὡς ἄρα—ἀστέρες τινές (6) etiam post προσ-
 πεφίλουεικηκέναι (4) posuit I, sed rursus delevit I² 7 ἀπέστελλε] fort. ἀπετέλεσε
 πρὸς δ ΑWa 8 ἐν τόποις τισὶ om. AW 10 ἐπὶ τούτοις ΑWa 12 φασὶ I
 13 post ὧν add. τινῶν Α 15 ὑπελθόντα I 16 κατὰ τοῦτον γινόμενον I
 ἐπισκοτίσαντα I αὐτῷ—ποιῆσαντα (17) om., sed in marg. add. I αὐτῷ ὡς]
 αὐτῶς marg. I 18 ἀστέρων α 19 οἱ γάρ ἀστέρες εἰ καὶ συγχρινόμενοι ἀλλήλοις
 coll. AW 20 αὐτῶν] αὐτὸν W: αὐτὸς α 21 ἀδιαιριστος AW ἀμερής
 Α¹W¹ διορίζεσθαι] διαιρεῖσθαι α 22 μέρους α 23 μὲν μέρος coll. I
 πάντα—ποιεῖ] πᾶν τὸ ἀφανὲς ποιεῖ AW: πᾶν I 26 post συνελθόντα add. τε ΑWa
 ποιεῖ] fort. ποιοι εἰη scripsi: ἡ I: μὴ ΑWa 27 κατὰ] καὶ τὰ I ἡ ἀφῆ]
 ἡ ἀμφοῖ I: τὴν ἀφὴν α φαινομένην Ia δ μέρη] ἀμερή I φαίνηται Α²I
 ἐνδείκνυσθαι] διν δείκνυσθαι AW

p. 344 · 5 Ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν ἀφανῶν τῇ αἰσθήσει.

80·

Ἐπὶ τὸ τὴν αἰτίαν αὐτὸς ἀποδιδόναι τῆς τῶν κομητῶν γενέσεως καὶ τῶν τούτοις ὄμοίων μέτεισι, καὶ φησὶν διὰ ἐπεὶ περὶ τῶν τῇ αἰσθήσει ἀφανῶν τότε νομίζομεν ἵκανῶς ἀποδεικνύναι τῷ λόγῳ, ἐπειδὰν τοῖς δει-
5 χθεσὶ μηδὲν ἀδύνατον ἔπηται, ἀδηλον δὲ τῇ αἰσθήσει καὶ τὸ πῶς οὐ τε κομῆται γίνονται καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον τῶν τοιούτων, ἐκ τῶν νῦν δο-
κούντων τε καὶ φαινομένων ἡμῖν οὕτως ἀν ύπολόβοι τις ἔχειν τὰ κατ' 45
αὐτά, η ἐν τῶν φαινομένων τε καὶ ὄρωμένων περὶ αὐτὰ οὕτως ἀν ύπολάβοι
τις γίνεσθαι τὰ κατ' αὐτά. ἐπὶ τούτοις ὑπομιμήσκει πρῶτον ἡμᾶς τῶν
10 εἰρημένων ἐν τῷ περὶ τῶν διφερόντων λόγῳ. ήν δὲ διὰ τοῦ κόσμου
τοῦ περὶ τὴν γῆν, τουτέστι τοῦ ἐν γενέσει τε καὶ φθορᾷ κόσμου, δσον
ἐστὶν ὑπὸ τὴν ἐγκύκλιον φοράν, τουτέστι μετὰ τὸ κυκλοφορικόν τε
καὶ θεῖον σῶμα, η δσον ἐστὶν εἴπεν ἀντὶ τοῦ δσον ἐστὶ σῶμα καὶ δσος δ
κόσμος ἐστὶν ὑπὸ τὴν ἐγκύκλιον φοράν καὶ τὸ κυκλοφορητικὸν σῶμα, τού-
20 50 τοῦ δὴ τοῦ σώματος τὸ πρῶτον μέρος τὸ κείμενον μετὰ τὸ θεῖον κάκείνῳ
συνάπτον ἀναθυμίασιν εἶναι ἡηράν τε καὶ θερμήν, ην ὠνόμασε διὰ τῶν
πρώτων ἀναθυμίασιν καπνώδη, ην ὑπέκκαυμα εἴπεν εἶναι διὰ τὴν πρὸς
ὑπέκκαυσιν καὶ ἔξαψιν ἐπιτηδειότητα, ητις αὐτῇ τε καὶ πολὺ τοῦ συνεχοῦς
αὐτῇ καὶ μετ' αὐτῇ ὄντος ἀρέος συμπεριάγεται ὑπὸ τῆς τῶν θείων κυκλο-
25 φορίας περὶ τὴν γῆν. περιφερομένη δὲ τὸν τρόπον τοῦτον η ἀναθυμίασις
η προειρημένη, καθ' δ ἀν τούχῃ εὔχρατος οὖσα πρὸς τὸ ἔξαφθηναι, ἐκπυ-
ροῦται· δι' ην ἔξαψιν ἐρρέθησαν γίνεσθαι καὶ αἱ τῶν σποράδων τε καὶ
διφερόντων λεγομένων ἀστέρων διαδρομαί. δταν δὴ εἰς τοιαύτην πύ-
κνωσιν, τουτέστιν ἐπιτήδειον πρὸς ἔξαψιν, ἐμπέσῃ διὰ τὴν τοῦ θείου σώματος
30 50 περιφοράν πυρώδης ἀρχὴ μήτε οὕτως πολλὴ καὶ σφοδρά, ως ταχέως καὶ
ἐπὶ πολὺ ἔκκαυσαι τὴν πυκνότητα ταύτην, μήτε πάλιν οὕτως ἀσθενής, ως
ἀποσβεσθῆναι ταχύ, ἀλλὰ ἵσχυροτέρα τῆς τοιαύτης καὶ ἐπὶ πλεῖον διαμένειν
δυναμένη, ἅμα δὲ συμπίπτη καὶ κάτωθεν ἀλληγ ἀναφέρεσθαι κατὰ τοῦτο ἀνα-
θυμίασιν εὔκαιρον καὶ εὔχρατογ καὶ ἐπιτήδειον πρὸς ἔξαψιν, γίνεται η τοιαύτη
35 60 ἔξαψις ἀστήρ κομῆτης, δς ἀπὸ τοῦ σχήματος τοῦ ἀναθυμιωμένου τε καὶ

5 ἐπεὶ I	τε οἱ coll. AWa	6 τῶν (post καὶ)] ὧν I ¹	νῦν—ἐκ τῶν
(8) om. I	6. 7 post δοκούντων add. τῶν A	7 post ἔχειν add. τί A	
8 περὶ αὐτὸς I	9 κατ' αὐτούς I	13 δσον] δ AWa	13. 14 δσος—
ἐστὶν] δ κόσμος δε ἐστὶν AWa	14 κυκλοφορικὸν AWa	15 τοῦ κυκλοφορικοῦ	
σώματος A	χάκείνο I	16 ην AA	17 post ην add. καὶ AWa
πρὸς αὐτὸς ἔξαψιν (18) coll. I	18 ὑπέκκαυσιν καὶ om. AW:	ἔκκαυσιν καὶ a	
19 μετὰ ταύτην AWa	22 ἐρρέθησαν a	αὶ om. I	23 δστρων I
δη]] δὲ φησὶν A: δ' ην W: οὖν a	εἰς τοιαύτην I Arist. EF: post εἰς add. τὴν AWa		
Arist. vulg. .	24 ἐπιτηδειότητα AWa	25 πολλὰ a	ώς] ὥστε AWa
26 ἔκκαυσαι] ἔξαψι AWa	27 post ταχύ add. πρὸς ἔξαψι AWa	ἀλλὰ om. A	
τῆς] γῆς A	28 συμπίπτη a Arist. E: συμπίπτει AWI Arist. codd. plerique		
κατὰ τοῦτο om. AWa	29 πρὸς] εἰς I, sed eadem manu supra scr. πρὸς		
κομῆτης ἀστήρ coll. AWa			

έξαπτομένου ἡ κομήτης ἡ πωγωνίας καλεῖται. ἐὰν μὲν γάρ πάντη δύμοια ἡ ἔξαψις
 ἢ τῆς ἀναφερομένης ἀναθυμιάσεως καὶ οἰον σφαιροειδῆς, κομήτης καλεῖται,¹⁰
 διὸ δὲ ἐπιμήκης, πωγωνίας. γίνονται δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ οἱ πίθοι
 καλούμενοι, παρὰ τὸ σχῆμα τῆς πυκνῆς τε καὶ ἔξαπτομένης ἀναθυμιά-⁵
 σεως τὴν διαφορὰν λαμβάνοντες, ὃν καὶ αὐτῶν προϊὼν μνημονεύσει. συ-
 τελεῖ δὲ ἡ κάτωθεν ἀναφερομένη ἀναθυμιάσις εὔκρατος πρὸς ἔξαψιν εἰς
 τε διαμονὴν τοῖς κομήταις χορηγίαν παρέχουσα καὶ εἰς τὴν τῆς κόμης¹⁵
 φαντασίαν. οὐδὲ γάρ περιωρισμένον καὶ ἀποτετορνευμένον τὸ καιόμενον,
 ἀλλ' ἔχον ἐκδρομάς τινας καὶ ἑξοχάς, δι' ἦς ἡ φαντασία τῆς κόμης
 10 γίνεται. ὥσπερ δὲ ἡ φορὰ τοῦ τοιούτου ὑπεκκαύματος ἀστέρος φορὰ
 δοκεῖ εἶναι, οὕτως καὶ ἡ μονὴ ἀστέρος μονὴ εἶναι φαίνεται. εἴκαζει δὲ
 τὴν τῆς τοιαύτης ἀναθυμιάσεως ἔξαψις ἀχύρων· ὡς γάρ ἐπὶ τῶν
 ἀχύρων ἔξαφθείσης τινὸς ἀρχῆς ταχεῖα ἡ τοῦ πυρὸς διαδρομὴ γίνεται
 ἄλλου μετ' ἄλλο ἔξαπτομένου, ὡς δοκεῖ ῥύσιν γίνεσθαι τοῦ πρώτου ἔξαφθέν-²⁰
 15 τος, μᾶλιστα δὲ τοῦτο ἐπὶ τῆς καιομένης καλάμης γινόμενον δορᾶται (ἀεὶ
 γάρ τοῦ πρώτου σβεννυμένου τὸ μετ' αὐτὸν καιόμενον, ἔως δὲ ἡ χορηγία²⁵
 τῆς καλάμης ἡ, φαντασίαν παρέχει ῥύσεως πυρός) τοιοῦτον δὴ φησι
 γίνεσθαι καὶ περὶ τὴν τῶν ἀστέρων δοκοῦσαν διαδρομήν, τῆς ἐφεξῆς τῇ
 πρώτῃ ἔξαφθείσῃ ἀναθυμιάσει ἔξαπτομένης διὰ τὴν δύμοιαν ἐπιτηδειότητα
 20 πρὸς τοῦτο. καὶ οἱ μὲν διάσποντες οὕτως· δταν δὲ ἡ ἔξαψις ἡ τοιαύτη
 καὶ ἡ τοῦ πυρὸς νομὴ καταμείνη που, λαβομένη ἀναθυμιάσεως πεπυκνω-
 μένης τε καὶ στέγειν πῦρ δυναμένης, καὶ μὴ λεπτῆς καὶ ἀχυρώδους καὶ
 ῥαδίως ἀναλισκομένης, γίνεται τοῦτο τελευτὴ μὲν τῆς δοκούσης τοῦ ἀστέρος³⁰
 διαδρομῆς (οὐκέτι γάρ φέρεται), ἀρχὴ δὲ τῆς τοῦ κομήτου φορᾶς. μένουσα
 25 γάρ ἡ τοιαύτη ἀναθυμιάσις ἐν τῷ αὐτῷ καὶ καιομένη διά τε τὴν τοῦ
 προϋπάρχοντος ὑπεκκαύματος ἐπιτηδειότητα διὰ πυκνότητά τε καὶ πλῆθος
 καὶ διὰ τὴν ἀνερχομένην κατ' αὐτὴν κάτωθεν εὔκρατόν τε καὶ εὔκρατον
 ἀναθυμιάσιν καὶ χορηγίαν τῷ πυρί, περιφέρεται ὑπὸ τῆς τοῦ παντὸς περι-
 φορᾶς, καὶ ἔστι τοῦτο ὁ κομήτης, στάσις καὶ μονὴ διαδρομῆς ἄστρου. ἦν³⁵
 30 στάσιν ἐδήλωσεν εἰπὼν ὥσπερ διαδρομὴ ἀστέρος, ἔχων ἐν ἔσυτῷ
 πέρας καὶ ἀρχὴν. δὲ γάρ ἐπινοήσῃ τις ἐν τῷ αὐτῷ καὶ τὴν ἀρχὴν
 τοῦ διάσποντος καὶ τὰ μετάξιν καὶ τὸ πέρας γινόμενα, οὐκέτι γίνεται διάσ-
 σων, ἀλλὰ μένοντος ἐν τῷ αὐτῷ φαντασίαν ἀποτελεῖ· τοιοῦτον δὲ ὁ κομήτης
 ἐν τῷ αὐτῷ μένων πυρὶ καὶ τὴν χορηγίαν τῆς προσεξάψεως ἐν τῷ αὐτῷ
 35 λαμβάνων. δταν μὲν οὖν ἡ τοιαύτη ἀρχὴ τῆς συστάσεως τε καὶ ἔξαψεως
 ἐν τῷ κατωτέρῳ τόπῳ γένηται καὶ μὴ πλησίον τῶν ἄστρων, καθ' ἔστοτον⁴⁰
 δὲ κομήτης φαίνεται· δταν δὲ κατά τι πλησίον τῶν ἄστρων ἡ τῶν ἀπλανῶν
 ἡ τῶν πλανωμένων ἡ τοιαύτη ἀναθυμιάσις συστῆ, ὑπὸ τῆς ἐκείνων κινή-

1 ἔταν] εἰ I 3 ἐπιμήκης] ἐπὶ μῆκος AWa 4 καλούμενοι] λεγόμενοι A
 5 αὐτὸς a 11 εἶναι μονὴ coll. Wa 12 ὡς] ὥσπερ AWa γάρ om. W
 15 δορᾶται γινόμενον AWa post γινόμενον add. οὕτως AWa 25 καὶ om. I
 26 τε om. AWa 28 ἀναθυμιάσιν τε καὶ AWa 30 σύστασιν A
 ἐν αὐτῷ A 33 ἀποστέλλει I 34 μένων Wa πυρὶ] πῦρ Aa post καὶ add. δὴ AW
 προσεξάψεως I 35 λαμβάνον a post οὖν add. φησιν A 37 πλησίον om. AWa

σεως τῆς συστάσεως τὴν αἰτίαν ἔχουσα, τότε τῶν προϋπαρχόντων τις
διστέρων κομήτης φαίνεται. οὐ γάρ ή κόμη φαινομένη τῶν διστέρων πρὸς
αὐτοῖς ἐστι τοῖς ἀστροῖς, ἀλλ' οὖσα ὥπ' αὐτοῖς πρὸς αὐτοῖς φαίνεται καὶ
συμπεριάγεται αὐτοῖς, ὡς αἱ ἄλλαι αἱ γινόμεναι περὶ τε τὸν ἥλιον καὶ τὴν
5 σελήνην. καὶ γάρ αὗται οὐκ ἔγγὺς αὐτῶν γινόμεναι, ὥπ' αὐτοὺς δὲ καὶ 40
κατ' αὐτούς, δταν η̄ δ ὑποκείμενος αὐτοῖς ἀλλ' οὔτως πεπυκνωμένος, ὥστε
πάθος δέχεσθαι τοιοῦτον ὅποιον ὕστερον ἔρει, κινουμένοις αὐτοῖς συμπερι-
φέρονται. εἰκάσας δὲ τὴν κόμην τὴν γινομένην περὶ τινα τῶν ἀστρῶν τῇ
ἄλφῳ τῇ περὶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην γινομένην κατὰ τε τὸ μὴ περὶ
10 αὐτοὺς γινομένην φαίνεσθαι συνημμένην αὐτοῖς καὶ κατὰ τὸ κινουμένοις
αὐτοῖς συγκινεῖσθαι, εἰπεν αὐτῶν καὶ τὴν διαφοράν. τῆς μὲν γάρ ἀλλω τὸ
χρῶμα τὸ φαινόμενον οὐκ ἐν τῷ δέρι οὐδὲ ἐν τῷ νέφει ἐστιν ἐν φι φαίνε-
ται, ἀλλὰ γίνεται η̄ τοιαύτη φαντασία ἀνακλωμένης τῆς ὁψεως ἀπὸ τοῦ
15 νέφους ἐπὶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τὸ ἐπ' ἔκσινων χρῶμα ὡς ἐν
τούτοις δὲ ὄρώσης· ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἐν αὐτῇ τῇ κόμῃ τὸ φαινόμενον
ἐν αὐτῇ χρῶμα ἐστι· πῦρ γάρ ἐστιν αὐτῇ. δταν μὲν οὖν η̄ κόμη κατὰ
τινα τῶν διστέρων γένηται, ἐκείνῳ συγκινεῖται, ὡς ἀν ἐκείνου τῇ τοιαύτῃ
ἀναθυμιάσει τὴν αἰτίαν παρέχοντος· δταν δὲ ὑποκάτω τε καὶ καθ' αὐτὸν
συστῆ, οὐκέτι ἀστρῳ τινὶ ἰσοδρομεῖ, ἀλλ' ἐφυστερίζων καὶ ὑπολειπόμενος
20 φαίνεται. τοιαύτη γάρ η̄ κίνησίς τε καὶ η̄ περιφορὰ τοῦ κόσμου τοῦ περὶ
τὴν γῆν, οὐκ ἰσοδρομοῦσα τοῖς οὐρανίοις οὐδὲ ὅμαλῶς αὐτοῖς ἐπομένη
οὐδὲ ἀκριβῶς σφαιρική, ἀτε οὐ κατὰ φύσιν αὐτῶν οὔτω κινουμένων, ἀλλ'
ὑποσυρομένων ὑπὸ τῆς τῶν θείων κινήσεως· τοῦτο δέ, φησί, τὸ ὑπολεί-
πεσθαι τοὺς κομῆτας καὶ καθ' αὐτοὺς συνισταμένους ποτὲ φαίνεσθαι καὶ μὴ
25 δεὶ περὶ τινὶ ἀστρῳ, μηγένει δτι μὴ | ἀνάκλασίς ἐστιν ὁ κομήτης ἀπὸ τῆς 81·
ἀναθυμιάσεως τῆς ὑπὸ τὸν ἀστέρα τὸν φαινόμενον κομήτην ἐπὶ τὸν ἥλιον
γινομένην, ὡς φῶντο οἱ περὶ Ἰπποκράτην λέγοντες αὐτὸν ὅμοίως γίνεσθαι
τῇ ἀλφῃ. μηγμονεύσας δὲ τῆς ἀλλω περὶ μὲν ταύτης ὕστερον ἔρειν ἐπαγγέλλε-
ται· τοῦ δὲ πυρώδη τὴν σύστασιν εἶναι τῶν τε κομητῶν καὶ τῶν ἄλλων
30 τῶν τοιούτων σημειῶν φησιν εἶναι τὸ ἐπὶ πλειον αὐτοὺς γινομένους σημαίνειν
αὐχμούς τε καὶ πνεύματα. δταν γάρ η̄ θερμή καὶ πυρώδης ἀναθυμιάσις
πλεονάζῃ, οὐτοί τε γίνονται καὶ ὑπὸ τῆς τοιαύτης ἀναθυμιάσεως Ἑγρότερος
δ ἀτῆρ γίνεται, διακρινομένου καὶ διαλυμένου ὥπ' αὐτῶν τοῦ ἔξατμιζομένου
καταθεν ἀπὸ γῆς καὶ ἀναφερομένου ὑγροῦ καὶ κωλυομένου συνίστασθαι

1 post κινήσεως add. η̄ AWa	2 οὐ γάρ—φαίνεται ομ. I	3 ὥπ' αὐτοὺς a
6 δ ομ. AWa	ώστε] ως τὸ AWa	7 ante τοιοῦτον add. τὸ AWa
κινουμένης Αα	7. 8 συμπεριφέρεται I	8 ἀστέρων AWa
9. 10 περὶ αὐτοῖς a	14 ἐπ' ομ. AWa	9 μὴ] μήτε I
τῶν AW	17 ἀστρων AW	15 δν ομ. AWa
17 ἀστρων AW	ώς—ἔκεινον] 8δ ἀν ἔκεινων συγκινῆται AW itemque	post κομητῶν add.
2 a prasterquam quod συγκινεῖται habet	18 παρέχων AWa	22 σφαιρικὰ A
24 κατ' αὐτοὺς AW	ποτὲ] δτε A: δτε W: ομ. a	25 περὶ τι τῶν ἀστρῶν a
post δτι μὴ add. δτε περὶ ἀστέρα καὶ ὑπὸ ἀστέρα γίνεται η̄ AWa		27 γενομένη AW
30 ἐπὶ πλειον I	γινομένης a	33 δ ομ. AW
διακρινόμενος καὶ διαλυμένος AWa	31 θερμή τε καὶ AWa	καὶ post ὑγροῦ ομ. a
	34 ἀπὸ τῆς γῆς AWa	3*

καὶ μεταβάλλειν εἰς ὅδωρ. σαφέστερον δέ φησιν ἐρεῖν καὶ περὶ τοῦ τοιούτου πάθους τοῦ γινομένου ἐν τῷ ἀέρι διὰ τὸ πλεονάζειν τὴν θερμὴν ἀναθυμίασιν, δταν καιρὸς ἐνστῇ τοῦ περὶ τῶν πνευμάτων τε καὶ ἀνέμων 10 λόγου. οἱ δὲ λέγοντες νέφος εἶναι ἐν τοῖς τοιούτοις τὸ εἰς τὴν ἄνω χώραν 5 ἀνασπώμενον καὶ ἔξαπτόμενον οὐκ εὖ λέγουσι· τὸ γάρ νέφος ὑγρὸν καὶ ἀνεπιτήδειον πρὸς ἔξαψιν. εἰ δὲ λέγουσιν αὐτὸν εἰς Ἑηρότητα μεταβάλλειν, πόσῳ μᾶλλον ἄμεινον μὴ νέφος λέγειν, ἀλλ' ἔξ αρχῆς πυκνὴν καὶ Ἑηρὸν ἀναθυμίασιν εἶναι τὴν τῶν τοιούτων ὅλην. δταν μὲν οὖν πυκνοί τε καὶ πλείους οἱ κομῆται συνιστῶνται, Ἑηροί τε καὶ πνευματώδεις οἱ ἐνιαυτοὶ διὰ 10 τὴν εἰρημένην αἰτίαν· δταν δὲ ἐλάττους τε καὶ σπανιώτεροι καὶ ἀμαυρό- 15 τεροι τὸ μέγεθος, ὁμοίως μὲν οὐ γίνονται οἱ ἐνιαυτοὶ Ἑηροί τε καὶ πνευματώδεις, οὐ μὴν ἀλλὰ γίνεται τις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπερβολὴ πνεύματος ἦ κατὰ χρόνον, ὡς ἐπὶ πλεῖον παρατείνειν, ἦ κατὰ μέγεθος, ὡς σφοδρότητι διαφέρειν. πιστοῦται δὲ τὰ εἰρημένα διὰ τῆς ἴστορίας. καὶ γάρ δτε ὁ ἐν 15 Αἰγαὶς ποταμοῖς λίθος ἀπὸ τοῦ ἀέρος κατηνέχθη ἡμέρας οὔσης, ὑπὸ πνεύματος ἀλλαγόθεν ἀρθεὶς βιασού, ἔτυχε καὶ τότε κομῆτης ἀστὴρ γεγονὼς 20 ἀπὸ ἐσπέρας· ἀλλὰ καὶ δτε ὁ μέγας κομῆτης ἐγένετο, οὐ καὶ πρὸ διλίγου ἐμνημόνευσεν ὡς γενομένου περὶ τὸν ἐν Ἀχαΐᾳ σεισμόν, Ἑηρὸς ἦν διειμών καὶ βόρειος. καὶ τὸ κῦμα τὸ ἐπικλύσαν τινὰς πόλεις τῶν ἐν Ἀχαΐᾳ, 25 20 δι' ἐναντίων πνευμάτων ἐγένετο· βρέσου γάρ ἐν τῷ κόλπῳ πνέοντος ἦν ἐν τῷ πελάγει νότος σφοδρός. καὶ τὸ περὶ Κόρινθον δὲ πνεῦμα δτε ἐγένετο, καὶ τότε φησὶ κομῆτην πρὸς διλίγας ἡμέρας συστῆναι ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθήνησι Νικομάχου περὶ τὸν ἴσημερινὸν κύκλον. προσέθηκε δὲ τὸ περὶ 25 τὸν ἴσημερινὸν κύκλον, δτι κατὰ τὰ μέρη ταῦτα, ὡς ἐπιφέρει, σπανιώτεραι αἱ τοιαῦται συστάσεις. τοῦ δὲ μὴ γίνεσθαι πολλοὺς μηδὲ πολλάκις κομῆτας, ὥσπερ τοὺς διάφορους, ἀλλὰ καὶ τοὺς γινομένους μᾶλλον γίνεσθαι ἐκτὸς τῶν τροπικῶν ἦν ἐντὸς αἰτίαν φησὶν εἶναι τὴν τε τοῦ ἡλίου κίνησιν καὶ τὴν τῶν ἀλλων πλανητῶν ἀστέρων, οἱ μεταξὺ τῶν τροπικῶν κινούμενοι (τοιαύτη γάρ η τοῦ ζῳδιακοῦ θέσις, καθ' ἓν η τῶνδε κίνησις) οὐ μόνον 30 ἐκκρίνουσι πᾶν τὸ ἀναφερόμενον ὑγρὸν ἀνακηραίνοντες αὐτὸν τῇ κινή- 35 σει, ἀλλὰ καὶ διακρίνουσι καὶ λεπτύνουσι τὰς πυκνοτέρας τε καὶ πεπληγμένας ἀναθυμίασεις, αἰτινές εἰσιν ὅλη τῶν κομητῶν. μάλιστα δὲ αἰτίαν φησὶν εἶναι τοῦ μὴ γίνεσθαι κατὰ ταῦτα τὰ μέρη κομῆτας πολλάκις, δτι τὸ πλεῖστον τῆς τοιαύτης ἀναθυμίασεως ἀθροίζεται εἰς τὴν χώραν τοῦ γαλα- 30 κτος, τουτέστι τοῦ καλουμένου γαλαξίου κύκλου, περὶ οὐ τὸν λόγον ἐφεξῆς ποιεῖται.

3 post δταν add. δ AWa 8 τὴν ομ. Wa πυκνοί τε ομ. Α 9 Ἑηρότεροι τε AWa 10 προειρημένην AWa δὲ ομ. Α 12 post ἀλλὰ add. καὶ AWa 16 ἔτυχες αἱ 18 ἐν ομ. Α¹W ἀχαίαν W 22 ἡμέρας ομ. I ἐπεὶ αἱ 25 post πολλοὺς add. φησὶ AWa 28 οἱ ομ. AWa κινούμενοι ex corr. I¹: κινούμενων AWa 29 τῶνδεις αἱ supra scr. I² post μόνον add. γάρ αἱ 30 αἰτῶν Α 31 πυκνωτέρας Αα τε ομ. AWa 32 δλαι AWa 33 post γίνεσθαι add. πολλοὺς αἱ πολλάκις ομ. I 35 γαλαξίου καλουμένου coll. Αα γαλαξίου W

p. 345-11 Ὅπως δὲ καὶ διὰ τίνα αἰτίαν γίνεται καὶ τί ἐστι τὸ ²⁵
γάλα, λέγωμεν ἡδη.

Προτίθεται μὲν περὶ τοῦ γαλαξίου κύκλου ποιήσασθαι τὸν λόγον,
καλεῖ δὲ αὐτὸν γάλα. τίνα δὲ ἐστὶν ἡ ζητήσει περὶ αὐτοῦ, προείρηκε· τί ⁴⁵
5 γάρ ἐστι, καὶ πῶς γίνεται καὶ διὰ τίνα αἰτίαν. ὥσπερ δὲ καὶ περὶ τῶν
κομητῶν τὸν λόγον ποιούμενος πρῶτον τὰς προκαταβεβλημένας περὶ αὐτῶν
ὑπὸ τῶν πρὸ αὐτοῦ δόξας ἴστορησέ τε καὶ ἔκτασεν, οὗτος ποιεῖ καὶ περὶ⁵⁰
τούτου. ἴστορεῖ δὲ τῶν μὲν καλουμένων Πυθαγορέων τινὰς ὁδὸν λέγειν
εἶναι τὸν κύκλον τοῦτον τοὺς μὲν τῶν ἀστέρων τινὸς τῶν ἐκπεσόντων κατὰ τὴν
10 λεγομένην ἐπὶ Φαέθοντος γενέσθαι φυορὰν ἐκπυρώσεως γενομένης, οἱ δέ
τινές φασιν αὐτὸν τὸν ἥλιον πρότερον ταύτην φέρεσθαι· διὸ καὶ διακεκαῦ-⁵⁵
σθαι τὸν τόπον τοῦτον ὑπὸ τῆς φορᾶς αὐτοῦ. μνημονεύσας δὲ τῆς δόξης
ταύτης ἐπιφέρει τὸ ἀνακολούθως λεγόμενον ἐν αὐτῇ. εἰ γάρ τούτο ἦν αἴτιον,
ἔδει καὶ τὸν τῶν ζῳδίων κύκλον, καθ' ὃν νῦν ὁ ἥλιος φέρεται, ταῦτὸν
15 πάθος ἔκεινφ πεπονθέναι ἡ καὶ ἔτι μᾶλλον. ἐν γάρ τούτῳ οὐχ ὁ ἥλιος
μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι πλάνητες πάντες τὴν κίνησιν ποιοῦνται· ἀλλὰ ^{81v}
μὴν οὐδὲν περὶ αὐτὸν τοιοῦτον ὄραται ὃν πάθος. δῆλος γάρ ἡμῖν καὶ
φανερὸς ἀπας ὁ κύκλος γίνεται· ἀεὶ γάρ αὐτοῦ καὶ νύκτος ἐκάστης τὸ ἡμι-²⁰
κύκλιον φανερόν ἐστι, καὶ οὐδὲν φαίνεται τοιοῦτον περὶ αὐτὸν πάθος,
20 πλὴν καθ' ὃ μόριον δοκεῖ συνάπτειν πρὸς τὸν τοῦ γάλακτος κύκλον, οὐκ
αὐτοῦ φαινομένου τοιούτου, ἀλλὰ τοῦ κατ' αὐτὸν μορίου τοῦ γαλαξίου
ἐπισκοποῦντος τῷ ἔκεινου καθαρῷ.⁵

'Ανατιγόρας δὲ καὶ Δημόκριτος φῶς εἶναι τὸ γάλα λέγουσιν ἀστρων
τινῶν. ὁ γάρ ἥλιος νύκτωρ ὑπὸ γῆν ἵων θσα μὲν περιλάμπει τῶν ὑπὲρ ²⁰
25 γῆς ὄντων ἀστρων, τούτων μὲν μὴ γίνεσθαι φασιν φανερὸν τὸ οἰκεῖον φῶς
ἐμποδιζόμενον ὑπὸ τῶν τοῦ ἥλιου ἀκτίνων· δσοις δὲ ἡ σκιὰ τῆς γῆς ἐπι-
προσθύσα ἐπισκοτεῖ, ὡς μὴ ἐπιλάμπεσθαι τῷ ἀπὸ τοῦ ἥλιου φωτί, τούτων
δὲ τὸ οἰκεῖον φῶς ὄρασθαι, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ γάλα. μνημονεύσας δὲ
καὶ ταύτης τῆς δόξης ὅτι ἀδύνατον τὸ λεγόμενον δείχνυσι. τὸ μὲν γάρ
30 γάλα ἀεὶ κατὰ τὸ αὐτὸν ὄραται, καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὃν ἀστέρας, ὑπὸ δὲ
τοῦ ἥλιου (οὐδὲ) ἀεὶ τὰ αὐτὰ ἀστρα οὐχ ὄραται, ἀλλὰ ἄλλοτε ἄλλα. οὐ γάρ ²⁵

2 λέγομεν I	5 γάρ] τέ AWa	ώσπερ—καὶ] ώς I	6 καταβεβλημένας
Wa: καταβεβλημένας αἰτίας A	8 δὲ] δὴ AWa	8. 9 εἶναι λέγειν coll. a	
9 ἐμπεσόντων α	10 γίνεσθαι ετ γινομένης I	11 φασὶ τινες coll. I	
αὐτῶν Α' Wa	12 φορᾶς] σφαίρας W	13 τὸ] τὸν W	ἀνακόλουθον
α: ἀκολούθως A	14 καθ' οὐ AW	15 ἔτι] ἔπι I	17 περὶ αὐτῶν AW
δρᾶται ομ. AW:	δρᾶται δὲ ομ. a	18 αὐτοῦ ομ. AWa	22 ἐπισκοποῦντος W
τὸ ετ καθαρόν AWa	24 νύκτα I	ἰῶν] ὣν a	ὑπερλάμπει AWa
24. 25 ὑπὲρ τῆς γῆς A	25 ιόντων I	φασιν ομ. AWa	26. 27 ἐπι-
προεῖθεν οὖσα AW:	ἐπιτροσθεν οὖσης a	28 εἶναι τὸ] γίνεται I	30 δρᾶται αὐτε κατὰ
ροῦντι AWa	post αὐτὸ add. τοῦτο I	δὲ ομ. I	31 οὐκ addidi

ἐν τῷ αὐτῷ μένων τόπῳ περιφέρεται, ὡς αἱεὶ τοῖς αὐτοῖς ἀστροῖς τῶν ἀπλανῶν εἰναι κατὰ διάμετρον, ἀλλὰ διὰ τὴν οἰκείαν κίνησιν, ἣν ἔμπαλιν κινεῖται τῇ ὑπὸ τῆς ἀπλανῶς, δεὶ πρὸς ἄλλους τῶν ἀπλανῶν τὴν αὐτὴν σχέσιν λαμβάνει· ὥστε ἔδει καὶ τὸν γαλαξίαν δεὶ κατὰ ἄλλους ἀστέρας καὶ κατ' 5 ἄλλα γίνεσθαι μέρη. εἰπὼν δὲ τοῦτο μετὰ ταῦτα δείκνυσιν δτι μηδὲ οἷόν τε *(εἶναι)* τινας τῶν ἀπλανῶν οἵς ἡ γῆ ἐπισκοπεῖ, ὡς μὴ ὄρᾶσθαι αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ ἥλιου καὶ φωτίζεσθαι, ἀλλὰ πάντες δεὶ φωτίζονται. δείκνυται 20 γάρ ἐν τοῖς ἀστρολογικοῖς δ τε ἥλιος τῆς γῆς ὡν πολλαπλάσιος καὶ τὸ διαστήμα, δ ἀφέστηκε τὰ ἀστρα ἀπὸ τῆς γῆς, μεῖζον *(δν)* τοῦ διαστήματος 10 οὐδὲ ὁ ἥλιος διέστηκε τῆς γῆς· οἱ ἀπλανεῖς γάρ ἀπέχουσι τῆς γῆς πολλαπλάσιον τοῦ διαστήματος οὐδὲ ὁ ἥλιος τῆς γῆς ἀφέστηκε, ὥσπερ πάλιν καὶ τὸ τοῦ ἥλιου ἀπὸ τῆς γῆς ἀπόστημα πολλαπλάσιον τοῦ ἀποστήματος, δ ἀφέστηκεν αὐτῆς ἡ σελήνη. ὡν οὕτως ἔχόντων οὐ πόρρω οὐδὲ πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς ὁ κῶνος ἀν δ ἀπὸ τῶν ἀκτίνων τῶν ἀπὸ τοῦ ἥλιου περιλαμπουσῶν 25 15 τὴν γῆν καὶ συναπτουσῶν ἀλλήλαις γίνοιτο. οὕτως δ' ἔχοντος οὐδὲ οἴοντε τὴν ἀπὸ τῆς γῆς σκιάν, ἥτις ἐστὶν ἡ νύξ, ἐπὶ τοσοῦτον ἔκτείνεσθαι, ὡς ἐπισκοπεῖν δύνασθαι τισι τῶν ἀπλανῶν. κῶνος μὲν γάρ ἡ σκιὰ γίνεται, δταν μείζων ἡ ἡ σφαῖρα ἡ φωτίζουσα τῆς φωτιζομένης· οὕτως δὲ ὁ κῶνος περιγράφεται ὑπὸ τοῦ ἀπὸ τῆς φωτιζούσης σφαῖρας φωτός, ὥστε καλείνου 20 αἱ ἀκτίνες καὶ τὸ φῶς κατὰ κωνικὴν τινα περιφέρειαν ἐμβάλλουσιν ἀλλήλοις· κατὰ γάρ τὴν περιγράφουσαν τὸν τῆς σκιᾶς κῶνον. ὥστε τούτων οὕτως 25 ἔχόντων ἀνάγκη τὸν ἥλιον δεὶ πᾶσι τοῖς ἀπλανεῖς ἐπιβάλλειν τὸ φῶς καὶ πάντας περιορᾶν. ἐμνημόνευσε δὲ καὶ τῆς σελήνης, δτι τὸ ταύτης διάστημα ἐπὶ τὴν γῆν ἔλαττον ἡ τὸ τοῦ ἥλιου, ὑπὲρ τοῦ ἐνδείξασθαι δτι ταύτην 25 μὲν οὐδὲν ἄτοπον ἐμπίπτουσάν ποτε εἰς τὴν ἀπὸ τῆς γῆς σκιὰν μὴ ὄρᾶσθαι ὑπὸ τοῦ ἥλιου μηδὲ προσλάμψεσθαι, καὶ οὕτως ἔχειπειν, τῶν δ' ἀπλανῶν τινας ἀδύνατον, μὴ δυναμένης τῆς γῆς τοσάντην ποιεῖν σκιάν. | 45

Τρίτην δέ φησι δόξαν εἰναι περὶ τοῦ γάλακτος τὴν λέγουσαν ἀνάκλασιν 82· εἰναι τὸ γάλα τῆς ἡμετέρας ὄψεως ἀπὸ τίνος ἀναθυμιάσεως, ἥ τις εἰναι 30 δοκεῖ τὸ γάλα, ἐπὶ τὸν ἥλιον, ἔνοπτρον γινόμενον τῇ ὅψει τῷ ἀπὸ τοῦ ἥλιου ὑπ' αὐτῆς ὄρωμένῳ φωτί, ὡς ἔλεγον οἱ περὶ Ἰπποκράτην καὶ τὸν κομήτην γίνεσθαι. τρίτην δὲ δόξαν εἰρήκε ταύτην εἰναι, καίτοι τετάρτης

1 τόπῳ οι. a	3 πρὸς ἀλλήλους I	4 τὸν] τὴν a	ἄλλους] ἀλλήλους A	
καὶ οι. I	6 εἰναι addidi	οἰς—ἐπισκοπεῖ] τὴν γῆν ἐπισκοπεῖν a	ώς μὴ]	
μὴ δὲ AWa	7 φωτίζειν I	8 δ τε] δτι δ I: δ a	9 δ] ϕ AWa	δν addidi
10 δ ἥλιος] ἡ σελήνη δ I	οἱ—γῆς οι. A	οἱ] καὶ οἱ I	γάρ οι. I	
11 post πολλαπλάσιον add.	δν AW	12 τὸ] τοῦ II ¹	ἀπὸ τῆς γῆς iterat I ¹	
ἀπόστημα—τοῦ οι. I	δ] οὐ AWa	13 αὐτῆς] αὐτοῖς A ¹	14 δν] ἄνω I	
15 ἀλλήλοις a	οὕτως δ] ¹ οὐ οὕτως AWa	15. 16 οὖν τε] οἰονται I		
16 ἥτις—νύξ post ἔκτείνεσθαι ponit I	18 μεῖζον AW	ἡ post φωτιζομένης		
ponunt AWa	οὐτος] οὕτως AWa	19 ἀπὸ οι.		
AWa	20 κωνικὴν] κοινὴν a	συμβάλλουσιν AW: συμ-		
βάλλειν a	τινα οι. AW	βάλλειν a		
ταύτην coll. AW	καίτοι οι. AWa	post τετάρτης add. δὲ I: fort. γε		

μνημονεύσας, ἦτοι εἰς μίαν συνάγων τὰς τῶν Πυθαγορικῶν, οἱ ὁδὸν μὲν 10
Θεογονοῦ τὸ γαλα, ἀλλ' οἱ μὲν τοῦ ἡλίου οἱ δὲ ἄστρου τινὸς τῶν ἐκπεσόντων
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὴν ἐπὶ Φαέθοντος φθοράν, ἡ ταύτην τὴν δόξαν ὡς
τέλεον κενήν τε καὶ μυθώδη παραιτούμενος. διὸ τοῦτο γάρ οὐδὲ εἴπε τι
5 πρὸς αὐτὴν πρὸς τὰς ἄλλας λέγων, διτὶ ἵκανη καὶ ρήθεισα μόνον τὸ ἀτοπον
τὸ αὐτῆς δεῖξαι. διτὶ δὲ καὶ ἡ τῆς ἀνάκλασεως δόξα ἀδύνατος, δείκνυσιν
οὐτως. ἐν οἷς κατὰ ἀνάκλασιν ὅραται τινα, ἐν τούτοις ἐὰν πάντα ἡρεμῇ,
τό τε ὅρῶν καὶ τὸ ἔνοπτρον καὶ τὸ ὅρώμενον (τὸ δὲ ἅπαν ἐπήνεγκε δη- 15
λωτικὸν τοῦ εἰ πᾶν καὶ ἔκαστον τῶν εἰρημένων ἡρεμοίη) ἀνάγκη ἐν τῷ
10 αὐτῷ σημειώ τε καὶ μέρει τοῦ ἔνοπτρου τὸ αὐτὸν μέρος τῆς ἐμφάσεως
φαίνεσθαι πάντων γάρ, δι' ὧν ἡ ἐμφασίς καὶ οἵς καὶ ὧν, ἡρεμούντων
ἀνάγκη καὶ τὴν ἐμφασίν ἡρεμεῖν καὶ ἐν τῷ αὐτῷ φαίνεσθαι. εἰ δὲ ἡ μὲν
ὄψις μένοι, κινοῖτο δὲ καὶ τὸ ἔνοπτρον καὶ τὸ ὅρώμενον, προσέτι δὲ τὸ
ὅρώμενον πρὸς μὲν τὸ ὅρῶν τὸ αὐτὸν διάστημα φυλάσσοι, πρὸς δὲ τὸ ἔνοπ-
15 τρον μηχεῖτι, ἀλλὰ μὴ ἰσοταχῶς αὐτῷ κινοῖτο καὶ συμμεταβαίνοι, ἀδύνατον 20
τὴν αὐτὴν ἐμφασιν κατὰ τὸ αὐτὸν μέρος γίνεσθαι τε καὶ ὅρασθαι τοῦ κατόπ-
τρου. τῷ μὲν γάρ ἀνισοταχῶς κινεῖσθαι τό τε κατόπτρον καὶ τὸ ὅρώμενον
ἀλλοτε κατ' ἄλλο μέρος τοῦ κατόπτρου ἡ ἐμφασίς ὥραθήσεται, ἀλλην σχέσιν
αὐτῶν πρὸς ἄλληλα διὰ τὴν ἄνισον κίνησιν λαμβανόντων· τῷ δὲ μὴ τὸ
20 αὐτὸν διάστημα φυλάσσον αὐτὰ πρὸς ἄλληλα, ἀλλὰ ποτὲ μὲν πλεῖον
ἀφίστασθαι, ποτὲ δὲ ἐγγυτέρω γίνεσθαι μεταβάλλει καὶ ἡ ἐμφασίς·
πορρωτέρω μὲν γάρ ἀφίσταμένου τοῦ ὅρωμένου ἐν βάθει μᾶλλον τοῦ κατόπ- 25
τρου τὸ ὅρώμενον ὥραθήσεται, εἰ δὲ ἐγγυτέρω προσίοι τῷ κατόπτρῳ,
ἐγγυτέρω τῆς ἐπιφανείας τοῦ κατόπτρου καὶ ἡ ἐμφασίς φανήσεται. ἡ τὸ
25 πρὸς ἄλληλα δὲ μὴ ἰσοταχῶς μηδὲ ἐν τῷ αὐτῷ διαστήματι
εἶπεν οὐ τὴν κατὰ τὴν ἄνισον κίνησιν· παραλλαγὴ γάρ ἔσται τοῦ διαστήματος,
ἀλλὰ τὴν κατὰ τὴν ἄνισον κίνησιν· παραλλαγὴ γάρ ἔσται τοῦ διαστήματος,
εἰ μὴ δύοις ἀλλήλοις ἀμφότερα συμπεριφέροιτο. οὕτω γάρ δυνήσεται
ἀμφότερα σώζειν πρὸς τὸ ὅρῶν τὸ ἵσον διάστημα, εἰ μὴ κατὰ βάθος 30
30 μεθίστατο προσιόντα ἀλλήλοις καὶ πάλιν ἀφιστάμενα, ἀλλὰ κατὰ μόνην τὴν
ἀνισοταχῆ μετάβασιν. τούτων δ' οὕτως ἔχόντων, κινουμένων ἐπὶ τῶν προκει-
μένων τοῦ τε λεγομένου κατόπτρου καὶ τοῦ ὅρωμένου, ἐφ' δ' φασι γίνεσθαι τὴν
ἀνάκλασιν, καὶ μενόντων τῶν ὅρώντων, εἰ κατὰ ταῦταν ὥρωτο τὸ ὅρώμενον,
οὐδὲ ἀνάκλασις εἴη διὰ τὸ γινόμενον. ἀλλὰ μὴδὲ ἐπὶ τοῦ γαλακτος ἡμῶν
35 μὲν τῶν ὅρώντων ἡρεμούντων καὶ ἵσον ἀφεστώτων ἔκατέρου, τοῦ τε

2 ἀλλοι μὲν I ἐμπεσόντων AW 4 τι AI 7 ἡρεμεῖ a 8 ἅπαν
—εἰρημένων (9) om. I 9 εἰ πᾶν] εἴπειν a καὶ supra vers. add. A
10 post τε add. δν Wa 11 καὶ post οἵς om. a 13 μένοι om. I δὲ
post κινοῖτο om. I 15 μὴδ' AWa κινώτο I: κινεῖται a μεταβαίνοι A
16. 17 τοῦ κατόπτρου—καὶ τὸ om. I 17 ἰσοταχῶς Wa 26 ἀπόστασιν αὐτῶν
coll. AWa 27 τὴν post ἀλλὰ scripsi: τῶν I: om. AWa παραλλαγὴ] παρά-
ληλα I 29 ἄνισον AWa 30 μεθίστατο I: μεθίσταται τὸ W: μεθίσταται a
33 εἰ—ὥρωτο] κατ' αὐτὸν ὅρώντων I κατὰ ταῦταν] κατ' αὐτὸν Αα δρώμενον]
φενόμενον a 34 δν om. AWI 35 τῶν] τὸ A

δοκοῦντος κατόπτρου, καὶ τοῦ δι' αὐτοῦ ὄρωμένου (κέντρου γὰρ ή γῆ λόγον ²⁵ ἐπέχει, καὶ περὶ αὐτὴν κινεῖται τὰ κύκλῳ κινούμενα, ἵσον ἔκαστον αὐτῆς ὡσανεὶ κέντρου ἀπέχοντα) τὰ δὲ ἀστρα τὰ ἐν τῷ τοῦ γάλακτος κύκλῳ
 5 δὲ κινεῖται, τουτέστι τὸ κάτοπτρον· εἰ γὰρ ὁ κύκλος περὶ ἐκεῖνα, ἐκεῖνα δὲ κινεῖται, ἀνάγκη καὶ τὸν κύκλον κινεῖσθαι, διὸ ὡς κάτοπτρον λαμβάνουσι·
 κινεῖται δὲ καὶ δῆλος, διὸ δρᾶσθαι λέγουσιν ἐν τῷ τοῦ γάλακτος κύκλῳ
 ἐπ' αὐτὸν γινομένης τῆς ἀνακλάσεως. καὶ οὐκ ἴσοταχῶς κινεῖται, οὐ σημεῖον ⁴⁰ παρέθετο τὸ τὸν δελφῖνα, περὶ δὲν καὶ αὐτὸν ὅντα ἐν τοῖς ἀπλανέσιν ὁ τοῦ
 γάλακτος κύκλος ἔστι, ποτὲ μὲν ἐωθεν ἐπιτέλλειν, ποτὲ δὲ μέσων νυκτῶν. καίτοι
 10 εἰ ἴσοταχῶς ἐκινεῖτο τῷ ἥλιῳ, αἰεὶ δὲν ἐωθεν ἐπέτελλεν η̄ αἰεὶ μεσονυκτίου·
 οὕτως γὰρ ἀν καὶ τὴν αὐτὴν σχέσιν καὶ τὸ αὐτὸν διάστημα πρὸς τὸν ἥλιον
 ἔσωζε. κινούμενων δὲ τούτων οὕτως δῆμος οὐδὲν ἡττον τὸ γάλα αἰεὶ κατὰ
 τὰ αὐτὰ μέρη καὶ κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἀστέρας δρᾶται. καίτοι εἰ ἦν ἔμφασις ⁴⁵
 καὶ μὴ ἐν αὐτῷ τι τῷ ὄρωμένῳ ἰδιον διὸ πῆρχε τὸ ὄρωμενον, οὐκ ἔδει τοῦτο
 15 γίνεσθαι. προστίθησι δέ τι τοῖς προειρημένοις καὶ ἄλλο, ἀναιρετικὸν διὸ τῆς
 προειρημένης δόξης, τὸ νύκτωρ ἐν δῆμοι καὶ τισι τοιούτοις ἐνόπτροις τὸ
 γάλα ἔμφασίνεσθαι· ἀτοπον δὲ εἶναι τὸ λέγειν καὶ τότε τὴν ὄψιν ἀνακλάσθαι
 ἀπὸ τοῦ δῆμοτος ἐπὶ τὸν ἥλιον. εἰ γὰρ τοῦτο ἐγίνετο, οὐκ ἔδει τὸν κύκλον
 τὸν τοῦ γάλακτος εἶναι τὸν ἔμφασινόμενον, τὸν τὴν ἀρχὴν μηδὲ ὄρωμενον,
 20 η̄ ἀπὸ μὲν τοῦ δῆμοτος λέγειν ἐπὶ τὸ γάλα γίνεθαι τὴν ἀνάκλασιν, ἀπὸ δὲ ⁵⁰
 τούτου πάλιν ἐπὶ τὸν ἥλιον· λίαν γὰρ ἀτοπος η̄ διπλῇ ἀνάκλασις διὰ τὸ
 διάστημα. διὰ μὲν οὖτε οὐδὲς τῶν πλανήτων οὐδὲνός.
 ίστορήσας τὰς προκαταβεβλημένας δόξας καὶ δεῖξας πάσας φευδεῖς τε καὶ
 ἀδυνάτους ὑπομιμήσκει τῶν εἰρημένων τε καὶ δεδειγμένων.

25 p. 345b31 Ἡμεῖς δὲ λέγομεν ἀναλαβόντες τὴν διποκειμένην
 ἀρχὴν η̄ μὲν. |

Τὴν αὐτοῦ δόξαν τίθησι διὰ τούτων, προσχρῆται δὲ τοῖς προειρημένοις. ⁸²
 ἔκειτο δὲ αὐτῷ τὸ τε ἐσχατον τοῦ ἀέρος καὶ ἐπιπολάζον αὐτῷ εἶναι δυνάμει
 πῦρ, τουτέστι θερμὴ καὶ ἕηρὰ ἀναθυμίασις καὶ ἐπιτήδειος πρὸς ἔξαψιν.
 30 κινούμενου δὴ τοῦ ἀέρος καὶ διακρινομένου ὑπὸ τῆς τῶν οὐρανίων περιφορᾶς
 η̄ προειρημένη ἀναθυμίασις ἀποκρίνεται ἀπ' αὐτοῦ καὶ μετεωρίζεται. η̄
 δὴ πυκνοτέρα τε καὶ παχυτέρα ἀναθυμίασις τοιαύτη ἔστιν ὡς ἀπ' αὐτῆς

3. 4 τὰ δ' ἐν τῷ τοῦ γάλακτος κύκλῳ φερόμενα ἀστρα κινεῖται ex Arist. A 3 δὲ] γε a
 5 δην ὡς scripsi: δην ὡς I: ἐν φ τὸ AWa 6 κινεῖται δὲ—λέγουσιν ομ. I 7 ἀνα-
 θυμιάσεως A 8 τὸ ομ. AW περὶ δην] περὶ Ι 9 ἐπιτέλλοντα A:
 ἐπιτέλειν a 11 καὶ post δην ομ. AWa 14 μὴ ἐν] μηδὲν AWa δην
 ομ. I 15 δην ομ. I 18. 19 τὸν
 τοῦ γάλακτος κύκλον a 21 ἀτοπον A 21. 22 διὰ τὸ διάστημα in marg. add. I
 22 διε—οὐδὲνός ομ. a 23 post ίστορήσας add. δὲ a
 25 λέγομεν I Arist. E: λέγωμεν AWa Arist. vulg. 27 αὐτοῦ W τίθησι]
 προστίθησι AWa 28 δὲ] γὰρ a αὐτῷ] αὐτὴν a 30 δὴ] δὲ AWa
 32 δὴ ομ. AWa τε] δὲ a

γίνεσθαι τοὺς κομῆτας κατὰ τὸν ἀποδεδομένον τρόπον. ἐπεὶ δὲ τῶν 50 κομητῶν οἱ μέν τινες καθ' αὐτοὺς συνίστανται, ὡς προείρηται, οἱ δὲ ύπό τι ἄστρον ἦ τῶν ἀπλανῶν ἥ τῶν πλανωμένων, φῶς κινουμένῳ καὶ συμπεριφέρονται, ὡς δοκεῖν τοῦ ἄστρου τὴν κόμην εἶναι, ἐπὶ τοσοῦτον διαμένοντες, 5 ἐφ' ὅσον κάτωθέν τις αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ ἀέρος χορηγίᾳ γίνεται ἀναφερομένης κατ' αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ εὑχράτου τε πρὸς ἔξαψιν καὶ εὐκαίρου ἀναθυμιάσεως, δεῖ, φησί, καὶ ἐπὶ τοῦ γάλακτος τοιοῦτον τὸ γινόμενον ἐπινοῆσαι, ὅποιον ἐπὶ τῶν κομητῶν, τῶν ὑπὸ | τῶν ἄστρων συνισταμένων. ὡς γάρ τῷ 83· ἡλίῳ πολλάκις ἡ ὑπ' αὐτὸν γινομένη σύστασις, ἀφ' ἣς ἡ ἀλώς κατὰ τὴν 10 πρὸς τὸν ἥλιον ἀνάλασιν γίνεται, κινουμένῳ συμπεριφέρεται ἐπὶ πολὺ, ἀλλὰ καὶ τῇ σελήνῃ, οὗτος οὖτε κομῆται τοῖς ἄστροις, ὑφ' ἀ συνίστανται, ταύτη διαφέροντες τῆς ἀλώς, διτὶ ἔκεινη μὲν ἐξ ἀνακλάσεως φωτίζεται, οἱ δὲ κομῆται ἐν αὐτοῖς τὸ φῶς ἔχουσιν, ὡς προείρηκεν, ἐπεὶ ἀμφω γε ἀναθυμιάσεις πυκναῖ τε καὶ ἐκραί· ἀλλὰ καὶ τὸ γάλα ὁμοία τις ἀναθυμιάσις 15 τῇ κόμῃ. διτὶ ἐπ' ἔκεινων ἡ περὶ ἐν ἄστρον ἀναθυμιάσις τοιαύτη γενομένη κομῆτην ποιεῖ, τοῦτο περὶ τοὺς ἀστέρας ἀμμα γενόμενον τοὺς καθ' δ τὸ γάλα φαίνεται τὸν καλούμενον ποιεῖ γαλαξίαν κύκλον. διτὶ περὶ 20 ἔνα ἀστέρα γίνεται, τοῦτο καὶ περὶ δλον τὸν οὐρανὸν ὑποληπτέον γίνεσθαι, τουτέστι τὸ κυκλοφορικὸν σῶμα· τοῦτο γάρ ἐδήλωσεν εἰπὼν καὶ τὴν ἄνω φορὰν ἀπασαν. ἐπεὶ γάρ οὐρανὸς καὶ ὁ σύμπας κόσμος καλεῖται, καλεῖται δὲ καὶ τὸ θεῖον σῶμα πᾶν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπλανῆς σφαῖρα, ἐπὶ τίνος ἐχρήσατο 25 τῷ τοῦ οὐρανοῦ δνόματι, ἐδήλωσε τῇ προσθήκῃ· ἐπὶ γάρ τῆς ἀπλανοῦς. εἰπὼν δὲ δικαὶον τὸν ἀστέραν συμβαίνει, ὡς παρὰ τὴν ἔκεινου κίνησιν τὴν ὑπ' αὐτὸν ἀναθυμιάσιν, εἰ εὔκρατος εἴη καὶ πυκνὴ πρὸς ἔξαψιν, ἐξάπτεσθαι, 30 τοῦτο δὲ εὐλογὸν καὶ ἐπὶ παντὸς τοῦ οὐρανοῦ γίνεσθαι, τουτέστι τῆς ἀπλανοῦς σφαῖρας καὶ πάσης τῆς περιφορᾶς, διτὶ εὐλογὸν τὸ εἰρημένον παρέστησεν. εἰ γάρ ἡ ἐνδὸς ἄστρου κίνησις ποιεῖ τι τοιοῦτον, εὐλογὸν 35 καὶ τὴν τῶν πάντων τοῦτο δύνασθαι ποιεῖν, ὡς ἐκριπτεῖν τε καὶ ἐξάπτειν τὴν ὑπ' αὐτοὺς ἀναθυμιάσιν καὶ συνεφέλκεσθαι. εὐλογώτερον δὲ μᾶλλον τὸ τοιοῦτον γίνεσθαι καθ' δ μέρος τοῦ οὐρανοῦ πλεῖστοι καὶ πυκνότατοι καὶ μέγιστοι ἀστέρες εἰσί. δείξας δ' διτὶ καθ' δλον τὸν οὐρανὸν εὐλογὸν τὸ προειρημένον γίνεσθαι, ἐξῆς τὴν αἰτίαν ἀποδιδώσι τοῦ κατὰ μέν τι

1 ἀποδεδομένον] εἰρημένον ΑWa	2 οἱ μέν om. I	ώς προείρηται om. I
post οἱ δὲ add. καὶ ΑWa	3 ἥ prius om. ΑWa	φ om. I
μάνοντος ΑΙ	5 κάτωθεν τῆς αὐτῆς I	6 εὐχράτου τε] εὐχρατοῦται I
7 δεῖ] διὸ ΑW	καὶ ὅμ. ΑWa	8 ὑπὸ τε τῶν I
11 οἱ τε] ἥ τε a	9φ' δ om. ΑWa	10 κινουμένων Α ¹
14 ἀναθυμιάσεις a	16 γινομένη Α	13 αὐτοῖς ΑΙa
8 γάρ—γίνεσθαι (18)] δέρα τε καὶ διακρίνει διὰ τὸ τοῦ κύλου μέγεθος Α	17 τὸ om. I	20 καὶ γάρ
οὐρανὸς coll. I	καλεῖται semel ΑWa	21 ἐπὶ τίνος I
26 post διτὶ add. δὲ ΑW	22 τοῦτο δὲ] ταύτην ΑWa: fort. τοῦτο δῇ	23 δ] διτὶ a: δ
αὐτῆς I	εὐλογώτερον—εἰσὶ (31) om. A	28 ἐκριπτεῖν I
ἥς W	ἀποδιδώσι] προστίθησι ΑWa	29 αὐτοὺς]
	32 τι μὲν coll. a	32 ἐξ

αύτοῦ τὸ τοιοῦτον πάθος δρᾶσθαι καὶ μένειν, κατὰ δέ τι μῆ. κατὰ μὲν δὴ τὸν ζῳδιακὸν φησι μὴ μένειν τὴν τοιαύτην ἀναθυμίασιν τε καὶ σύστασιν, καίτοι ²⁰ δόντα ἐν τῇ ἀπλανεῖ· οὐχ δτὶ μὴ γίνεται, ἀλλ' δτὶ κατὰ τοῦτον δ τε ἥλιος καὶ οἱ ἄλλοι πλάνητες κινοῦμενοι διακρίνουσι καὶ λεπτώνουσι τὴν τοιαύτην ⁵ σύστασιν. διὰ τοῦτο γάρ, ὡς προείρηται, καὶ οἱ πολλοὶ τῶν κομητῶν ἔκτὸς τῶν τροπικῶν συνίστανται, δτὶ, φησί, μηκέτι κατὰ τοῦτον οἱ πλάνητες φέρονται· οὐ γάρ ἔκβαίνουσι τὸν ζῳδιακόν, δς τῶν τροπικῶν ἔφάπτεται μόνον. δτὶ δὲ εὐλόγως ὑφ' δν οἱ πλάνητες κινοῦνται, ὑπὸ τοῦτον οὐ γίνεται τὸ γαλα, σημεῖον παρέθετο τὸ μηδὲ ὑπὸ τὸν ἥλιον ποτε μηδὲ ὑπὸ τὴν ¹⁰ σελήνην κόμην συνίστασθαι, τῷ θάττον διακρίνεσθαι ὑπὸ τούτων τὰς τοιαύτας ἀναθυμιάσεις ὡς πάνυ θερμῶν, ὡς κωλύεσθαι τὴν σύστασιν αὐτῶν. ²⁵ εἰ δὲ ὑπὸ τούτους μὴ γίνεται τοιαύτη σύστασις, οὐδὲ δν κατὰ τὸν κύκλον τοῦτον γίνοιτο, καθ' δν οὗτοι περιφέρονται, οὐχ εἰς ἄλλα πάντες. δ δὲ κύκλος οὗτος, καθ' δν φαίνεται τὸ γαλα, μέγιστος ἐστι, καθὼς καὶ δ ¹⁵ ζῳδιακός· ἔτι δὲ καὶ τῇ θέσει τοὺς τροπικοὺς ὑπερβάλλει· ἐστι μὲν γάρ λοξὸς καὶ αὐτός, καὶ οὐ διὰ τῶν πόλων, ὑπερβάλλει μέντοι τοὺς τροπικοὺς καὶ ἄλλων τινῶν κύκλων ἔφάπτεται οὐ πόρρω τῶν πόλων ὄντων καὶ κεῖται ²⁰ τοῦ ζῳδιακοῦ ἐκ πλαγίων, ὡς μὴ κατ' αὐτὸν κινεῖσθαι τοὺς πλάνητας· ἔτι τε πλείους ἀστέρας ἔχει· πλήρης γάρ δ τόπος φαίνεται ὃν μεγίστων τε ²⁵ καὶ λαμπροτάτων ἀστρων, καὶ ἔτι τῶν σποράδων καλουμένων. εἴη δ' ἀντρα μὲν λέγων, ἀ δοκεῖ ἀναπληροῦν τι μέρος τῶν κατηστερίσθαι δοκούντων, οἷον τῆς ἀρκτοῦ ἡ τοῦ Ὀρίωνος ἡ τῆς παρθένου ἡ τοῦ στεφάνου ἡ τινος ἄλλου, ὃν καὶ Ἀρατος μνημονεύει, σποράδας δὲ τοὺς καθ' αὐτοὺς ὄντας, περὶ ὃν καὶ Ἀρατος οὕτως μνημονεύει λέγων "ἄλλοι δὲ ³⁰ σποράδην ὑποκείμενοι ὑδροχοῆι". διὰ ταῦτα δὴ εὐλογὸν ἐστιν αἱρεῖ τε καὶ συνεχῆ κατὰ τούτους τὴν τοιαύτην ἀναθυμίασιν ἀθροίζεσθαι. σημεῖον δέ· ³⁵ καὶ γάρ αὐτοῦ τοῦ κύκλου. σημεῖον ποιεῖται τοῦ διὰ τὸ πλήθος τῶν κατὰ τοῦτο ἀστρων συνισταμένην τὴν ἀναθυμίασιν καὶ ἀθροιζομένην τε καὶ ἔξαπτομένην ποιεῖν τὸν τοῦ γαλακτος κύκλον τὸ καὶ αὐτοῦ τοῦ ⁴⁰ κύκλου τούτου πλείω τὴν σύστασιν καὶ πλείουν τὸ φῶς εἶναι ἐν τῷ ἑτέρῳ ἡμικυκλίῳ, καθ' δ καὶ διπλόην τινὰ ἔχων ὁ γαλαξίας ὄραται, ἐν φ' καὶ

1 δρᾶσθαι τε καὶ AWa τι δὲ coll. a 2 φασὶ A καίτοι—σύστασιν (5) om. a
 5 supra πολλοὶ scr. λοιποὶ I¹ 6 φησὶ om. AWa τούτων A 8 μόνων AI
 τούτων A¹ 9 τὸ απέ γαλα om. a μηδὲ τὴν ὑπὸ τὴν W 10 τῷ]
 τὸ W τούτων] τῶν τοιούτων I 11 ὡς—θερμῶν om. I post αὐτῶν
 add. εἶναι AWa 13 γένοιτο AWa οὐχ—πάντες om. I 14 μέγιστος τέ
 ἔστι Wa post ἔστι add. τοιτέστιν ὑπὸ τοὺς ἀπλανεῖς ἀστέρας καὶ ὑπὸ τινα κύκλον
 τῶν μεγίστων συνιστάμενον καὶ οὕτως ἔχοντα AWa καθὼς καὶ] ώσπερ καὶ A: καὶ
 W: ὡς a 16 post πόλων add. ὃν Wa 18 ἔτι] δτὶ AW 19 τε] δὲ AWa
 21 μέρος om. AWa κατηστερεῖσθαι I post κατηστερεῖσθαι add. τι A¹Wa:
 eras. A³ 23. 24 μνημονεύει—Ἀρατος om. I 24 μνημονεύει λέγων] λέγει I
 ἄλλοι δὲ κτλ.] Phaenom. 388 25 ὑδροχοῆι scripsi: ὑδροχοή A (qui porro scr. Ιδία):
 ὑδροχοῖο IWa ταῦτα om. AIW ἔστιν om. AWa 26 συνεχῶς &
 27 καὶ γάρ—σημεῖον om. Aa 31 καὶ post φ' om. I

πλείω καὶ πυκνότερα τὰ ἄστρα δρᾶται ὅντα. ἐν γὰρ τούτῳ πλείω δρᾶται
 ὅντα ἄστρα ἡ ἐν τῷ ἑτέρῳ ἥμικυκλίῳ, ὡς διὰ τὰ ἄστρα καὶ τὴν τούτων
 φορὰν τοῦ τὸν γαλαξίαν ποιοῦντος φέγγους γινομένου. εἰ γὰρ γίνεται τε
 ἐν τῷ κύκλῳ τούτῳ, ἐν φῷ πλεῖστα δρᾶται ἄστρα, καὶ αὐτοῦ τούτου πάλιν
 5 πλείον γίνεται ἐν φῷ πλείους τε καὶ μείζους οἱ ἀστέρες, εὐλογον τὰ ἄστρα
 καὶ τὴν τούτων κίνησιν τοῦ πάθους τοῦ κατὰ τὸν γαλαξίαν καὶ τῆς τοι-
 αύτης συστάσεως αἴτια εἶναι. ἔκῆς δὲ καὶ διὰ καταγραφῆς πειρᾶται 45
 δείκνυναι τόν τε κύκλον τὸν ὁφ' δν ὁ γαλαξίας συνίσταται καὶ τὰ ἐν
 αὐτῷ ἄστρα, σύμφωνα δείκνυντος τοῖς φαινομένοις τὰ εἰρημένα. ἐπειδὲ οἱ
 10 μὲν ἄλλοι ἀστέρες οἱ τῶν δοκούντων κατηστερίσθαι, τάξιν τινὰ οἰκείαν καὶ
 χώραν ἔχουσιν, ὡς δύνασθαι τὴν θέσιν αὐτῶν καὶ διὰ καταγραφῆς
 δείκνυσθαι, οἱ δὲ καλούμενοι σποράδες οὐκ εἰσίν ἐν ὠρισμένῃ τάξει, διὰ
 μὲν τῆς καταγραφῆς οὐδὲ δείκνυσι τούτους ὅντας ἐν τῷ κύκλῳ καθ' δν τὸ
 γάλα, γνώριμον δέ φησιν αὐτῶν εἶναι τὸ ἐν τῷ κύκλῳ τούτῳ πλῆθος ἀνα- 50
 15 βλέπουσιν εἰς τὸν οὐρανόν. ἐν γὰρ μόνῳ τούτῳ τῷ κύκλῳ τῶν ἐν τῇ
 ἀπλανεῖ τὰ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἄστρων πλήρη τοιούτων ἀστέρων ἐστίν· ἐν
 δὲ τοῖς ἄλλοις κύκλοις φανερά ἔστι διαλείμματα ὅντα κενὰ ἄστρων. εἰπὼν
 δὲ ταῦτα περὶ τοῦ γάλακτος ἐπιφέρει διτὶ εἰ ἡ περὶ τῆς τῶν κομητῶν
 συστάσεως δόξα εἰρημένη καὶ ἡ ἀποδεδομένη αἴτια μετρίως εἰρῆσθαι δοκεῖ,
 20 τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπολαμβάνειν | δεῖ καὶ τὸ γάλα συνίστασθαι. διὸ γάρ ἐπ' 83·
 ἐκείνων περὶ ἓνα ἀστέρα γίνεται, τοῦτο ἐπὶ τοῦ γαλακτοῦ περὶ ἓνα κύκλον
 δλον ἡγγέτον γίνεσθαι. ἀποδιδῶσι δὲ καὶ ὄριστικόν τινα λόγον τοῦ γαλακτοῦ.
 εἶναι γάρ φησι τὸ γάλα τὴν τοῦ μεγίστου κύκλου κόμην διὰ τὴν ἔκκρισιν,
 τουτέστι τὴν γινομένην διὰ τὴν ἔκκρισιν. διὰ τὸ γάλα δὲ καὶ τὴν αὐτόθι
 25 ἀποχρινομένην τε καὶ ἀθροιζομένην συνεχῶς ἀναθυμίασιν οὐδὲ πολλούς
 φησι κομήτας συνίστασθαι, διὰ τὸ καθ' ἔκάστην περίοδον τὴν τοιαύτην ἀνα- 5
 θυμίασιν εἰς τοῦτον ἀποχρίνεσθαι τὸν τόπον. περὶ μὲν οὖν τῶν γινο-
 μένων· ὑπομιμνήσκει περὶ ὧν εἰργηκεν. εἰπὼν δὲ τῷ περὶ τὴν γῆν
 κόσμῳ, διπερ ἐστὶν ὁ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ, προσέθηκε τὸ τῷ συν-
 30 εχεῖ ταῖς φοραῖς. οὐδὲ γάρ περὶ πάντων εἰρηκε τῶν γινομένων ἐν τῷ
 περὶ τὴν γῆν κόσμῳ, ἀλλὰ περὶ μόνων τῶν ἐν τῷ μέρει αὐτοῦ, δὲστι
 μετὰ τὰς τῶν οὐρανίων φορὰς ἀπτόμενον αὐτῶν· τὸ γάρ ἀπτόμενον συν-
 εχεῖ εἰπεν. ἦν δὲ τοῦτο ἡ ἔνηρὰ καὶ θερμὴ ἀναθυμίασις.

2 ὅντα ἄστρα] τὰ ἄστρα ὅντα a	3 φέγγου a	τε om. I	5 πλείω AI
οἱ om. AWa	7 αἰτίαν I	9 σύμφωνα om. a	δείκνυναι I
στερεῖσθαι I	10. 11 καὶ χώραν οἰκείαν coll. a	13 τούτοις a	15 τῶν
κύκλων AWa	ἐν τῷ IW	16 ἄστρων om. I	ἀστέρων εἰσὶν Aa
17 ὅντα καὶ κενὰ I	τῶν ἄστρων a	18 ἡ om. a	19 εἰρημένους a
καὶ εἰ ἡ AWa	21 τοῦ om. AWa	Ἱνα αὐτε κύκλον om. AWa	21. 22 δλον
κύκλον coll. AWa	23 αὐτε τοῦ ras. III litt. A	26 καθ?] καὶ A	
27. 28 περὶ—γινομένων] εἰτα a	28. 29 τὸν ετ κόσμον I	30 ταῖς ἀνω φοραῖς a	
31 τὴν om. I	32 αὐτῶν scripsi: αὐτοῦ libri	33 ἡ om. AWa	

p. 346b16 Περὶ δὲ τοῦ τῇ θέσει μὲν δευτέρου τόπου μετὰ τοῦτον.

Τίς ἐστι δεύτερος μὲν μετὰ τὸν συνεχῆ ταῖς φοραῖς, πρῶτος δὲ περὶ τὴν γῆν τόπος, αὐτὸς ἔξηγήσατο διὰ τοῦ οὗτος γάρ κοινὸς ὅδατος τε τόπος καὶ ἀέρος. περὶ δὲ τὴν ἄνω γένεσιν αὐτοῦ 5 εἰπεν, διτὶ πρῶτον λέγει περὶ τῶν γινομένων ἐν τούτοις ἄνω· ἐρεῖ γάρ καὶ δσα περὶ ἀέρα τε καὶ ὅδωρ κάτω γίνεται καὶ ὑπὸ γῆν. καθόλου δέ φησι δεῖν καὶ ἐπὶ τούτων καὶ τῶν ἐν τούτοις γινομένων πάντων τὰς αἰτίας πρῶτον 10 λαβεῖν, τήν τε ὄλικήν καὶ τὴν ποιητικήν τε καὶ κινητικήν. κινητικὸν μὲν οὖν καὶ ποιητικὸν πάντων τῶν τοιούτων φησὶν εἶναι τὸν κύκλον, λέγων τὸν ζῳδιακόν· 15 ἐν γάρ τούτῳ καὶ κατὰ τοῦτον ὁ ἥλιος φερόμενος φανερῶς τὰ μὲν διακρίνει τῶν ὑποκειμένων σωμάτων λεπτύνων τὰ τε ὅδατα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ αὐτὴν τὴν γῆν καὶ τὰς ἀναθυμιάσεις ποιῶν πλησίον γινόμενος αὐτῶν, τὰ δὲ συγχρίνει πάλιν ἀφιστάμενος πόρρω· τότε γάρ συγχρίνεται ἡ ὑγρὰ 20 ἀναθυμιάσις εἰς νέφη τε καὶ ὅδατα. τῇ γάρ προσόδῳ τε καὶ ἀφόδῳ τῶν ἐν- 25 αντίων παθῶν αἴτιος γίνεται, καὶ ποτὲ μὲν γενέσεως, ποτὲ δὲ φθορᾶς. εἰπάν τὸ δὲ τὸν ἥλιον ποιητικὸν τῶν παθῶν τε καὶ τῶν γινομένων ἐν τῷ τοῦ ὅδατος καὶ τῷ τοῦ ἀέρος τόπῳ γίνεσθαι, περὶ ὧν εἰπεῖν προτίθεται, ἐξῆς λέγει, πῶς οὗτος αἴτιος, καὶ ἂμα τίς ἐστιν ἡ ὡς ὅλη τούτων αἰτία μνημονεύει. μενούσης γάρ ἐν μέσῳ τῆς γῆς τὸ περὶ αὐτὴν ὑγρὸν ὑπὸ τε τῆς ἀπὸ τοῦ ἥλιου 30 θερμότητος καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλης τῆς ἄνωθεν γινομένης λεπτυνόμενον καὶ 25 ἀτμιδούμενον φέρεται ἄνω. δταν δὲ ἡ θερμότης ἡ ἐγκεκραμένη τῇ ἀνα- θυμιάσει ταύτῃ ἀπολείπη αὐτὴν ἡ τῷ ἐκκριθῆναι καὶ εἰς τὸ ἄνω ἀνενε- χθῆναι (αὕτη γάρ ἡ κατὰ φύσιν φορὰ τῆς τοιαύτης φύσεως) ἡ καὶ σβεσθεῖσα τῷ μετεωρισθεῖσα ἀπὸ τῆς γῆς ἐν ψυχροτέροις γενέσθαι τόποις 25 (ψυχρότερος γάρ ὁ τόπος, ὡς εἱρηκέ τε ἥδη καὶ ἐρεῖ, δπου παύονται αἱ 30 ἀνακλάσεις αἱ ἀπὸ τῆς γῆς τῶν ἀκτίνων τοῦ ἥλιου γινόμεναι), συνίσταται πάλιν ἡ ἀτμὶς εἰς ὅδωρ καὶ μεταβαλοῦσα εἰς τοῦτο πάλιν φέρεται κάτω. αὕτη γάρ τῷ ὅδατι ἡ κατὰ φύσιν φορά. ἔστι δὲ ἡ μὲν ἐξ ὅδατος μεταβολὴ καὶ ἡ ἐκ τούτου γινομένη ἀναθυμιάσις ἀτμὶς, ἡ δὲ ἐξ ἀέρος γινομένη 30 σύγκρισις καὶ μεταβολὴ εἰς ὅδωρ νέφος. | τὴν δὲ ὄμιχλην φησὶν εἶναι τῆς 84^c

6 post γῆν add. ἐκ γάρ τῆς τῶν ὑπὸ γῆν γενέσεως πηγαὶ τε καὶ σεισμοὶ AWa
φησι AW 8 βαλεῖν A¹ τε από τε καὶ om. AWa 9 κύκλον in lac. om. A¹
14 τε post νέφη om. AWa 15 παθῶν] παρών A καὶ om. I 16 τε post
παθῶν om. A 17 τῷ om. I γίνεσθαι] κινεῖσθαι W: κινῆ (IV litt.
erasae) A: om. a εἰπεῖν] εἰπεν I λέγει] λέγειν A'Wa: λέγειν τε I
18 καὶ—ἐστιν] ἔστι καὶ τίς AWa ὡς ὅλη] ὄλική a 20 post ἀπὸ τῆς litura XII
fere litt. W 22 ἀπολείπη scripsi: ἀπολείπει libri τῷ] τὸ I: τὴν a
ἐκκριθῆναι ex corr. I 23 post φύσεως add. τῆς θερμῆς καὶ ἕηρᾶς τῆς καπνώδους
AWa 24 post ἐν add. τοῖς AWa 25 ψυχρότατος AWa ὁ om. AWa
εἱρηκε—καὶ om. I 27 μεταβάλλουσα AWa 29 γενομένη AWa post
ἀτμὶς add. μεταξὺ οὔσα τοῦ τε ὅδατος, ἐξ οὐ μετέβαλε, καὶ τοῦ γινομένου (γενομένου a) ἐξ
αὐτῆς AWa γινομένη post δέρος om. AW 30 post νέφος add. τοῦτο γάρ
πάλιν μεταξὺ δέρος τε ἐξ οὐ, καὶ ὅδατος εἰς ὁ AWa

εἰς ὅδωρ συγκρίσεως καὶ μεταβολῆς τῆς νεφέλης περίττωμα· τὸ γάρ ὑπολειφθὲν ὑπὸ τῆς νεφέλης ἐν τῇ εἰς ὅδωρ μεταβολῇ ὄμιχλη. γίνεται δὲ καὶ ἐν τῇ τῆς ἀτμίδος εἰς νέφος μεταβολῇ ὄμιχλη, τῆς ἀτμίδος μὴ δροιώς συγκριθείσης καὶ πιληθείσης. διὰ τοῦτο δέ φησι τὴν ὄμιχλην
 5 σημεῖον μᾶλλον εἶναι εὐδίας ἡ ὅδατος, διτὶ ἔστι τὸ μὴ δυνηθὲν τοῦ νέφους οὕτως πιληθῆναι, ὡς εἰς ὅδωρ μεταβαλεῖν· ὥσπερ γάρ νεφέλην ἄγονόν φησιν εἶναι τὴν ὄμιχλην. γόνιμος μὲν γάρ ἡ εἰς ὅδωρ μεταβάλλουσα· τοῦτο γάρ αὐτῇ κατὰ φύσιν· ἡ δὲ μὴ ἔχουσα τοῦτο ἄγονος τοῦ κατὰ φύσιν. εἰπὼν δὲ τῆς τοιαύτης ἀναθυμιάσεως τε καὶ πᾶλιν συγκρίσεως
 10 αἰτιον εἶναι τὸν ἥλιον λέγει κύκλῳ τὸ τοιοῦτον γίνεσθαι κατὰ τὴν τοῦ ἥλιου τοῦ ποιοῦντος αὐτὸ μίμησιν. ὡς γάρ ἔκεινος εἰς τὰ πλάγια μεταβάλλων κινεῖται κύκλῳ, οὕτως καὶ ἡ τοιαύτη ἀναθυμιάσις ἀνω φερομένη, ἔπειτα 15 συνισταμένη εἰς νέφος καὶ ἐκ νέφους εἰς ὅδωρ μεταβάλλουσά τε καὶ κάτω φερομένη κύκλῳ κινεῖται. εἰκάζει δὲ τὸν κύκλον τοῦτον τὸν ἀνω καὶ κάτω
 15 γινόμενον τῆς ἀναθυμιάσεως ποταμῷ ρέοντι συνεχῶς ἀνω τε καὶ κάτω, κοινὸν δντα ἀέρος τε καὶ ὅδατος. ἀναθυμιώμενος μὲν γάρ καὶ ἀνω φερόμενος ἀήρ ἔστιν, ὅδωρ δέ, δταν ἐκ τοῦτου μεταβαλῶν κάτω φέρηται. πλησίον μὲν οὖν δντος τοῦ ἥλιου εἰς τὸ ἀνω ἡ ῥύσις τοῦ ποταμοῦ, ἀφιστα-
 20 μένου δὲ εἰς τὸ κάτω πᾶλιν. καὶ τοῦτο ἐνδελεχὲς λέγει γίνεσθαι κατά γε 25 τὴν τάξιν· οὐδὲ τὸν ὅδως ἐνδελεχές, ὡς καὶ μὴ διαλείπειν, ἀλλ' οὕτως ἐνδελεχές, ὡς πρώτην μὲν τὴν εἰς τὸ ἀνω φορὰν γίνεσθαι τῆς ἀναθυμιά-
 25 σεως αἱρομένης, μετ' ἔκεινην δὲ τὴν τοῦ ὅδατος εἰς τὸ κάτω· ὅῃ γάρ τοῦ ὅδατος ἡ ἀναθυμιάσις γίνεται, ὥσπερ καὶ τὸ ὅδωρ πᾶλιν τῇ ἀναθυμιάσει.
 πιθανῶς δὲ καὶ τὴν τῶν ἀρχαίων δόξαν, ἦν εἴχον περὶ τοῦ Ὀκεανοῦ ὡς
 30 κύκλῳ τὴν γῆν πειρρέοντος ἀπείχασε τῇ τοιαύτῃ ῥύσις τε καὶ μεταβολῆς.
 λέγει δὲ καὶ οἰκείως τὰ δνόματα κεῖσθαι τῷ τε πάθει τοῦ καταφερομένου 35 ὅδατος ἐκ τῆς τοῦ νέφους μεταβολῆς καὶ ταῖς διαφοραῖς αὐτοῦ· εἰ μὲν γάρ κατὰ μικρὰ φέροιτο, φεκάς καλεῖται, δταν δὲ κατὰ μείζω καὶ ἀδρότερα,
 νετός.

30 Αἱ μὲν οὖν τοιαῦται ἀναθυμιάσεις τε καὶ μεταβολαὶ κατὰ τὰς ἐνι-
 αυσίους ὥρας καὶ τὰς τοῦ ἥλιου τοιαύτας μεταβολὰς γίνεσθαι φιλοῦσι 45
 κατὰ τὰς κινήσεις αὐτοῦ, καθ' ἂς καὶ αἱ ὥραι τοῦ ἔτους διαιροῦνται.
 γίνεται δέ τις καὶ καθημερινὴ εἰς ἀτμὸν ἐκ τῆς περὶ τὴν γῆν ὑγρότητος
 μεταβολῇ, καὶ αὐτῇ τὴν ἀρχὴν λαμβάνουσα ἀπὸ τῆς τοῦ ἥλιου καθημερι-
 50 νῆς ὑπὲρ γῆς τε καὶ ὑπὸ γῆν πορείας, ἐκ δὴ τῆς καθημερινῆς ἀτμίδος,

3 μεταβολῆς A¹ 4 ante καὶ add. τε AWa πληθείσης I 5 εἶναι μᾶλλον coll.
 AWa 7 et 13 μεταβαλοῦσα I 8 γάρ] ἐν I post τοῦ add. τὴν νεφέλην
 AIW: fort. τῇ νεφέλῃ κατὰ φύσιν δντος 14 κινεῖται] γίνεται I τὸν post τοῦτον
 ομ. a 17 δταν εχ δτι corr. I τούτων I 18 τὸν ἀνω A¹W
 19 ὑδελεχῶς AWa λέγει γίνεσθαι ομ. AWa γε ομ. I 22. 23 γάρ
 τῷ δντοι a 25 τοιαύτης A 26 κεῖσθαι—πάθει ομ. I 26. 27 τοῦ
 καταφερομένου δντος εχ τῷ καταφερομένῳ δνται corr. I¹ 28 ἀδροτέρα Wa: ἀδρό-
 τερα τε I 30. 31 ἐνιαυσιαίους A 35 ὑπὲρ γῆν AWa δῆ] δὲ Aa

δση δν μὴ δυνηθῇ μετεωρισθῆναι ἐπὶ πλεῖον δι' ἀσθένειαν τοῦ ἀνάγοντος αὐτὴν θερμοῦ, τῷ ἔλαττον τοῦτο εἶναι τῆς ἀναφερομένης ἀτμίδος, ἡν
 5 δῦνωρ εἶπε διὰ τὸ ὑγρὰν οὖσαν αὐτὴν εἰς δῦνωρ μεταβάλλειν ῥαδίως· ἡ πρὸς ¹⁰
 τὸ ἀναγόμενον δῦνωρ εἶπεν ἀντὶ τοῦ πρὸς τὸ ἀναγόμενον εἰς τὸν τόπον
 5 τοῦτον ἐν φῶ αὐτῇ εἰς δῦνωρ μεταβολή. δταν δὴ αὐτῇ μὴ δυνηθεῖσα ἐπὶ
 πλέον ἀνενεχθῆναι διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ ἀνάγοντος αὐτὴν θερμοῦ ἐγγὺς τῆς
 γῆς ψυχθεῖσα νύκτωρ κατενεχθῇ, δρόσος; τε καὶ πάχνη καλεῖται, δια-
 φορὰ δ' αὐτῶν, δτι ἡ μὲν πάχνη γίνεται, δταν διὰ ψύχους ἡ ἀτμὶς αὐτῇ 84·
 παγῆ, πρὶν εἰς δῦνωρ μεταβαλεῖν· διὸ γίνεται ἡ πάχνη χειμῶνος καὶ ἐν
 10 τοῖς χειμεριώτεροις τόποις· δρόσος δὲ γίνεται, δταν τῷ μὴ πάνυ ψυχρὸν
 εἶναι τὸ περιέχον φθάσῃ ἡ ἀτμὶς πρὸ τῆς πήξεως εἰς δῦνωρ μεταβαλοῦσα
 κατενεχθῆναι. δταν γὰρ μήτε οὔτως θέρμη, ὥστε ἑηρανθῆναι τὴν ἀναθυ-
 μίασιν, μῆδ' οὔτως ψύχος, ὡς παγῆναι, ἡ διὰ τὴν ὕραν τοῦ ἔτους ἡ διὰ 15
 τὸν τόπον τὸν ἐν φῶ γίνεται, τότε γίνεται δρόσος. εἰπὼν δὲ τὴν μὲν πά-
 15 χνην ἐν χειμῶνι καὶ ἐν τοῖς ψυχροτέροις γίνεσθαι τόποις, τὴν δὲ δρόσον
 ἐν εὐδιεινοτέροις καιροῖς καὶ τόποις, δτι ἡ πάχνη ὑπὸ μεζονος ψύχους γί-
 νεται, ἔδειξε διὰ τοῦ τὸ θερμότητα πλείω ἔχον πλείονος πρὸς τὸ παγῆναι
 ψύχους δεῖσθαι. ἡ δὲ ἀτμὶς τοῦ δύνατος θερμοτέρα, τῷ ἔτι ἔχειν ἐν αὐτῇ
 τὴν ἀνάγουσαν αὐτὴν θερμότητα. πρὸς δὴ τὸ ταύτην ἀδιάκριτον οὖσαν
 20 ἔτι παγῆναι πολλοῦ ψυχροῦ δεῖ. ἀμφότερα δέ φησι καὶ τὴν πάχνην καὶ τὴν δρόσον
 γίνεσθαι αἰθρίας τε καὶ νηνεμίας. αἰθρίας μὲν γὰρ μή οὔσης οὐκ
 δν ἡ ἀτμὶς ἀναφέρειτο· ἑηρότητος γὰρ δεῖ πρὸς τὴν ἀναγωγὴν αὐτῆς καὶ
 λεπτότητος τῆς δι' οὐδὲν ἀναφέρεται· ἀνέμου δὲ ὄντος οὐκ δν συνιστᾶτο,
 ἀλλὰ διασκιδνατο δν καὶ διαφθείροιτο. σημεῖον δὲ ποιεῖται τοῦ τὴν τούτων
 25 σύστασιν, δρόσου καὶ πάχνης, μὴ γίνεσθαι πόρρω τῆς γῆς μηδὲ ἐπὶ πολὺ¹⁶
 μετεωριζομένης τῆς ἀτμίδος τὸ ἐπὶ τοῖς ὅρεσι μηδέτερον αὐτῶν γίνεσθαι.
 αἰτίας δὲ ἀποδίδωσι τοῦ μὴ γίνεσθαι ταῦτα ἐπὶ τῶν δρῶν μίαν μὲν δτι
 ἡ ἀτμὶς ἀνάγεται ἐκ τῶν κοιλῶν καὶ ἐφύδρων τόπων, ὡς δν ἐνταῦθα
 πλείστη γινομένη, ἡ δὲ θερμότης ἡ ἀνάγουσα αὐτῇ, ἔλαττων οὖσα τῆς
 30 ἀναγμένης, ὡς φορτίον πλεῖον ἡ κατ' αὐτὴν φέρουσα δλίγον αὐτὴν
 μετεωρίσασα ἀφίσι ταῖς πάλιν· ἀλλην δὲ δτι δ ἀλήρ ὁ ἐν τοῖς ὑψηλοτέροις καὶ
 δ πλησίον τῶν δρῶν ρεῖ καὶ κινεῖται συνεχῶς συνεφελκόμενος καὶ αὐτὸς
 τῇ τοῦ παντὸς περιφορῇ, τῇ κινήσει δὲ διακρίνει τὰς ἐν τούτοις τοῖς τόποις 35
 γενομένας ἀναθυμιάσεις· δὲ γὰρ κοιλος ἀλήρ καὶ ὁ μεταξὺ τῶν δρῶν ἐστιν ὁ μὴ

1 μὴ ομ. Α ἐπὶ] ἐπει I post ἐπὶ add. quae v. 3—5 leguntur ἡ πρὸς τὸ
 ἀναγόμενον—εἰς δῦνωρ, sed rursus del. I¹ πλεῖον] τέλειον I τοῦ] αὐτοῦ Α¹
 2 τῷ] τὸ ΑW: τοῦ I 4 δῦνωρ—ἀναγόμενον ομ. a εἰς] πρὸς a 5 αὐτῇ
 scripsi: αὐτῇ AWa: αὐτῇ I ante εἰς add. ἡ a μεταβολῇ μὴ μᾶλλον I
 δῆ] δὲ W 7 post νύκτωρ add. ψυχρότερα γὰρ αἱ νύκτες AWa 8 ψύχος
 AWa 11 φθάνει AWa μεταβάλλουσα A¹ 12 δτε a 13 ψύχος]
 ψυχθῇ I 14 τὸν post τόπον ομ. a: τοῦ I 15 τοῖς ετ γίνεσθαι—εὐδιεινοτέροις
 (16) ομ. I 17 τὸ post τοῦ ex corr. A² πλείονα AWa πρὸς τὸ] ὥστε I
 19 τοιαύτην Α¹ 21 μὴ ομ. AIW 22 ἑηρότερος AW 23 τῆς δι' οὐ]
 δι' ἡς I 29 θερμότης ἡ] ἡ θερμότης I 34 γινομένας a: γεννωμένας AW

συνεπισπώμενος ὑπὸ τῆς τοῦ παντὸς περιφορᾶς. λέγει δὲ καὶ γίνεσθαι τὴν δρόσον ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις χωρίοις νοτίου τοῦ καταστήματος ὅντος ἀλλ' οὐ βορείου, ἐν δὲ τῷ Πόντῳ μόνῳ βορείοις ἀλλ' οὐ νοτίοις. οὐ αἰτίαν ἀποδίδωσιν δτὶ γίνεται μὲν ἡ δρόσος εὐδίας, οὐ χειμῶνος, ἔστι δὲ ἐν 5 μὲν τοῖς ἄλλοις τόποις ὁ νότος εὐδιεινός, ὁ δὲ βορέας χειμερινός· διὰ τὴν ψυχρότητα οὖν ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως τῆς ἀνεχθείσης ἀνα ὑπὸ τῆς θερμότητος 25 σβέννυσι τὴν θερμότητα, ἄλλως τε καὶ δλίγην οὖσαν· διὰ γὰρ δλιγότητα θάττον ἀπολείπουσα τὸ ἀναφερόμενον αἰτίᾳ γίνεται τῆς δρόσου· εὐψυκτότερον δὲ τὸ δλίγον· μὴ ἀναφερομένη δὲ οὐδὲ δρόσος γίνεται. ἐν δὲ τῷ Πόντῳ ὁ 10 μὲν νότος εἰ καὶ θερμότερός ἔστι τοῦ βορέου, ἀλλ' οὐχ οὕτως γέ ἔστιν εὐδιεινός, ὡς ποιεῖν ἀναθυμιάσεις· ὁ δὲ βορέας διὰ τὴν ψυχρότητα ἀντιπεριστησι τὸ θερμὸν εἰς τὴν γῆν, ἐν ἥ πλειον γινόμενον ἀτμίζει. δτὶ δὲ ἡ ἀντιπεριστασι τοῦ θερμοῦ ἡ ὑπὸ τοῦ βορρᾶ γινομένη διὰ ψυχρότητα 20 κατὰ γῆς ἀτμίζει, σημεῖον παρέθετο τὸ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τόποις τοῖς 15 παρὰ τὸν Πόντον τὰ φρέσατα μᾶλλον ἀτμοὺς ἀφίεναι βορείων ὄντων ἡ νοτίων. εἰπὼν δὲ τοῦτο τοῦ γινομένης ἀτμίδος καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τόποις μᾶλλον βορείοις ἡ νοτίοις γίνεσθαι τὰς δρόσους νοτίοις, μηκέτι δὲ καὶ τοῖς βορείοις, ἥ ἔφθακεν εἰργήναι αἰτίαν ἀποδίδωσιν, δτὶ τοῖς μὲν βορείοις, πρὶν συστῆναι πλείονα τὴν ἀναχθησομένην ἀτμίδα, ὁ βορρᾶς ψύχει 25 τὸ ἐν αὐτῇ θερμὸν διὰ ψυχρότητα, ἐν δὲ τοῖς νοτίοις ἔαται ἀθροίζεσθαι ἡ ἀναθυμίασις. ἐπιζητήσαι τις ἄν, διὰ τί οὐχὶ καὶ ἐν τῷ Πόντῳ ὁ βορρᾶς σβέννυσι τὸ ἐν τῇ ἀναθυμίᾳ θερμόν, καὶ ταῦτα ψυχρότερος ὡν ἔκει. ἥ κάκει σβέννυται μέν, ἥ ἐλάττων· δταν δὲ διὰ τὴν ἀντιπεριστασι τοῦ πλείονος θερμοῦ ἔκει μᾶλλον γίνηται ἀθρωτέρα ἡ ἀναθυμίασις, δύναται οὖν 20 καὶ ἐπ' δλίγον μετεωρίζεσθαι, ἀντέχοντος τοῦ ἐν αὐτῇ θερμοῦ διὰ πλῆθος πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ βορρᾶ ψυχρότητα· διὸ καὶ δλιγάκις γίνεται.

40

p. 347v 11 Αὐτὸ δὲ τὸ ὕδωρ οὐ πήγνυται, καθάπερ ἐν τῷ περὶ τὰ νέφη τόπῳ.

'Απὸ τῶν περὶ τὰ νέφη τόπων τρία φησὶ σώματα συνιστάμενα διὰ 85
30 ψῦξιν καταφέρεσθαι, ὕδωρ, χιόνα, χάλαζαν· γίνεσθαι δὲ περὶ τὴν γῆν πάχνην
τε καὶ δρόσον, ὡν τὴν μὲν πάχνην ἀναλογον εἶναι τῇ χιόνι καὶ διὰ τὴν αὐτὴν

1 συνεπισπώμενος ex corr. I ²	3 βορείου ἀλλ' οὐ νοτίου AWa	5 εὐδιεινός I:
εὐδιεινός AW	6 ἐκ om. AWa	7 post γὰρ add. τὴν α
οὐ AWa	post Πόντῳ add. φησὶν A	9 δὲ οὐδὲ] δὴ
11 εὐδιεινός ex corr. A ² I ² :	εὐδιεινός W	10 εἰ καὶ om. AWa γέ om. α: τὲ I
ἀτμός α	16 τοῦ] τὸ AWa	17 νοτίοις post δρόσους om. AIW 15 ἀτμοὺς]
18 ἥν om. AW	πέφθακεν AWa	19 ἐνεχθησομένην A: ἐνενεχθησομένην Wa
21 ἐπιζητήσοι Aia	τις ἄν] δ' ἀν τις α	23 Ελαττον AWa 24 γίνηται
seripsi: γίνεται Aia: γένηται W	οὖν om. AWa	25 post ἀντέχοντος repetunt
καὶ ἐπ' δλίγον AWa	29 τόπον α	30 κάτω φέρεσθαι A ² : καὶ ἀναφέρεσθαι I
(litt. να add. I ²)	post δὲ add. καὶ AWa	

αἰτίαν γίνεσθαι, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν δρόσον τῷ ὅδατι· μόνον γάρ τὴν δια- 5 φορὰν εἶναι τούτοις τῷ μᾶλλον καὶ ἡττον καὶ πλήθει καὶ δλιγότητι. ὁ μὲν γάρ ὑετὸς πολὺς· ἔκ πολλῆς γάρ ἀτμίδος ψυχομένης γίνεται· δὲ τε γάρ τόπος ἐξ οὐ τε ἀναφέρεται καὶ εἰς δν ἀθροίζεται, πολὺς καὶ ὁ χρόνος 10 πολὺς, ἐν φῷ τε ἀναφέρεται καὶ ἐν φῷ φύχεται· δλίγον δὲ καὶ ἐφήμερον ἡ δρόσος· καὶ γάρ ἐξ δλίγου τόπου καὶ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ταχεῖα ἡ γένεσις αὐτῆς. ὁμοίως ἔχει καὶ ἡ πάχνη πρὸς τὴν χιῶνα· ἡ μὲν γάρ χιῶν πῆκτις 15 νέφους ἐστὶν ἥδη συνεστῶτος, ἡ δὲ πάχνη πῆκτις ἀτμίδος, ἀμφότερα δὲ διὰ ψῦχος πήγνυται. διό φησιν αὐτὰ ἡ ὥρας ἡ χώρας σημεῖα ψυχᾶς εἶναι· ἡ γάρ χειμῶνος γίνεται ἡ εἰ καὶ μὴ χειμῶνος, ἀλλ' ἐν ψυχραῖς 20 χώραις. διτὶ δὲ ψύχους ἐστὶ μεζονος σημεῖα, δῆλον· οὐ γάρ ἀν ἐπήγγυντο οὔτε τὸ νέφος, ἔχον ἔτι ἐν αὐτῷ θερμότητα τὴν ὑπολειπομένην τῆς ἀνα- γούσης τὸν ἀτμὸν ἐκ γῆς, ἐξ οὐ τὸ νέφος, ἀλλ' οὐδὲν ἡ ἀτμίς· καὶ γάρ ἐν αὐτῇ ἐνόντος τοῦ ἀνάγοντος αὐτὴν θερμοῦ ἡ πῆκτις καὶ ἡ εἰς πάχνην 25 μεταβολὴ γίνεται. τῇ δὲ χαλάζῃ οὐδὲν ἀνάλογον ἐν τῷ περὶ τὴν γῆν τόπῳ γίνεται· οὐ τὴν αἰτίαν φησιν ἔσεσθαι φανεράν, πρῶτον γνωρίμου γενομένου τοῦ τε τί ἐστιν ἡ χαλάζα καὶ πῶς γίνεται. δεῖ δέ, φησί, λα- βεῖν λέγοντας περὶ αὐτῆς τὰ τε ἀληθῶς αὐτῇ ὑπάρχοντα καὶ τὰ μὴ ἀπα- 30 τῶντα μηδὲ ἀπορίαν ἔχοντα, καὶ τὰ ἀπάγειν δοκοῦντα διὰ τὸ δοκεῖν εἶναι παράλογα, τουτέστι τὰ τε ἀναμφισβήτητας ὑπάρχοντα αὐτῇ καὶ δσα δοκεῖ τούτοις ἔπεσθαι παράλογα· ἔξῆς δὲ λέγει περὶ αὐτῶν.

'Ως μὲν οὖν ὁμοιογούμενον λαμβάνει τὸ εἶναι αὐτὴν κρύσταλλον, δὲ 45 ἐστι πεπηγδὲς ὅδωρ διὰ ψυχρότητα, ὡς δὲ πρὸς τοῦτο ἀπορούμενον τὸ πήγνυσθαι μὲν τὸ ὅδωρ τοῦ χειμῶνος, τὴν δὲ χαλαζαν γίνεσθαι μάλιστα 50 μὲν ἔστρος τε καὶ μετοπώρου, εἴτα καὶ τῆς ὄπώρας, χειμῶνος δὲ δλι- γάκις καὶ τότε, δταν ἡττον ψῦχος ἡ. δλως δὲ χαλαζαι μὲν ἐν τοῖς εὐδιεινότεροις γίνονται τόποις, χιῶνες δὲ ἐν τοῖς ψυχροτέροις. ἀτοπὸν δὲ καὶ τὸ πήγνυσθαι ὅδωρ ἐν τῷ ἄνω τόπῳ· οὐ γάρ οἰόν τε παρῆναι, πρὶν γενέσθαι ὅδωρ, ὡς χαλαζαν ποιῆσαι, ἐπεὶ γε χιῶν πρὶν ὅδωρ γενέσθαι 55 30 πήγνυται· πάλιν δὲ τὸ ὅδωρ οὐδένα χρόνον γενόμενον ἄνω μένει, ὥστε καὶ πήγνυσθαι. οὐδὲν γάρ τοῦτο λέγειν οἰόν τε δτι ὡς αἱ φεκάδες αἱ λεπταὶ ἄνω μὲν δχοῦνται διὰ λεπτότητα, ωσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ὅδατος πολλάκις

1 τῇ δρόσῳ A ¹	τῷ ομ. A	2 τὸ μᾶλλον I	3 post ἀτμίδος add. δμβρος
AW: idem post ψυχομένης a		6 ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ομ. AW	post ἡμέρᾳ add.
καὶ a 9 αὐτὰς A: αὐτὸν I		11 ὥραι I	12 αὐτῷ libri 14 αὐτῇ
ταῦτη AWa	15 γίνεται ομ. I	ἀνδλωτὸν A	17 τε ομ. AWa
ἡ ομ. a δεῖν AWa	17. 18 λαβεῖν post αὐτῆς (18) exh. AWa	18 λέγοντος a	
τὰ αντε μὴ ομ. AWa	18. 19 ἀπατῶντα] πλανῶντα AWa Arist.	19 ἀπάγειν]	
πᾶσι AWa	διὰ τὸ δοκεῖν ομ. AWa	19. 20 παράλογα εἶναι coll. AWa	
21 ἔπεσθαι τούτοις coll. AWa	22 οὖν ομ. a	25 post μὲν add. καὶ AWa	
ἔπαρος εχ corr. A	τε ομ. AWa	post μετοπώρου add. δὲ μάλιστα AWa	
26 δτε a ψῦχος ἡττον coll. AWa	ἢ scripsi: εἴη I: ομ. Wa	antē δλως add.	
καὶ AWa δὲ ομ. AWa μὲν ομ. I	27 τόποις γίνονται coll. a	29 γε]	
καὶ ἡ AWa 30 πάλιν τε AW	31 δτι ως] δπως I		

χονιορτὸς καὶ ψῆγμα χρυσοῦ, οὗτως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀέρος αἱ φεκάδες αἱ λεπταί, συνελθοῦσαι δὲ εἰς ταῦταν καὶ αὐξηθεῖσαι καταφέρονται, οὗτως καὶ ἐπὶ τῆς | χαλάζης αἱ λεπταὶ αἱ ἄνω δχούμεναι διὰ λεπτότητα φεκάδες 8δν πηγνύμεναι χαλαζὰ γίνεται. τοῦτο γάρ λέγειν οὐχ οἶν τε· οὔτε γάρ 5 οὗτως ἡ χαλαζὰ λεπτὴ οὔτε οἶν τε παγεῖσαν τὴν λεπτὴν φεκάδα ἔπειτα ἁνοῦσθαι συνιοῦσαν καὶ οὗτως μεζοναὶ γίνεσθαι τε καὶ καταφέρεσθαι. τὸ μὲν γάρ ὅδωρ οἶν τε ἐνωσιν ἐν τῇ συνόδῳ λαμβάνειν, τὰ δὲ ἥδη πεπηγότα ἀδύνατον. δεῖ οὖν ἄνω τοσοῦτον ὕδωρ μεμενηκέναι ἥθροισμένον, 10 ἵνα τοσοῦτον παγῇ. ὄντος δὲ ἐναργοῦς μὲν τοῦ τὴν χαλαζὰν κρύσταλλον 15 εἰναι, τουτέστιν ὕδωρ πεπηγός, ἀπότον δὲ ἐπομένων τούτῳ τῶν προειρημένων, τοῦ τε μὴ ἐν τῷ ψύχει γίνεσθαι ἀλλ' ἐν εὐδίᾳ μᾶλλον, καὶ τοῦ πῶς ὕδωρ οἶν τε τοσοῦτον ἄνω μένειν, ὥστε καὶ πήγνυσθαι, οἱ μέν τινες φασιν, ὧν καὶ Ἀνακαγόρας ἔστι, τοῦ πάθους τούτου καὶ τῆς τοιαύτης καὶ οὗτως γινομένης πήγεως αἰτίαν εἶναι τὴν τοῦ νέφους ἄπωσιν εἰς τὸν ἄνω 20 τόπον καὶ τὸν ψυχρὸν ὑπὸ τῆς κάτω καὶ περιγείου θερμότητος. εἶναι γάρ 10 τὸν μὲν περὶ τὴν γῆν ἀέρα θερμότερον διὰ τὰς ἀνακλάσεις τῶν ἀπὸ τοῦ ἥλιου ἀκτίνων διπλασιάζεσθαι γάρ περὶ τὴν γῆν τὴν ἀπὸ τοῦ ἥλιου θερμότητα τῷ μὴ μόνον αὐτὴν γίνεσθαι προσπιπτουσῶν τῇ γῇ τῶν ἀπὸ τοῦ ἥλιου ἀκτίνων, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀπὸ τῆς γῆς ἀνακλωμένων εἰς τὸ ἄνω. 25 γίνεται γάρ κατὰ τοῦτον τὸν τόπον διπλῶν τῶν ἀκτίνων πάροδος. γίνεται δὲ ἡ τῶν ἀκτίνων ἀνάκλασις πρὸς ὄμοιάς γωνίας, ὡς ἵσην γίνεσθαι τῇ γωνίᾳ, ἣς γίνεται μεταξὺ τῆς τε γῆς καὶ τῆς κατιούσης ἀκτίνος τὴν γινο- 15 μένην γωνίαν μεταξὺ τῆς τε γῆς καὶ τῆς ἀνακλωμένης ἀκτίνος. διὸ καὶ οἵ ἀν κατὰ κορυφὴν ὁ ἥλιος ἦ, τούτοις μέγιστον τὸ καῦμα, τῷ ἐπὶ τὸ 20 αὐτὸν τότε τὴν ἀνάκλασιν τῶν ἀκτίνων γίνεσθαι· οὗτως γάρ καὶ αἱ ἀκατέρωθεν γωνίαι ἴσαι ἀλλήλαις αἱ πρὸς τῇ γῇ γίνονται τότε. ὁ μὲν οὖν πρὸς τῇ γῇ ἀήρ τε καὶ τόπος θερμότερος διὰ τοῦτο· ψυχρότατος δὲ ἔστι καθ' ὃν λοιπὸν ἥδη παύονται αἱ ἀνακλάσεις μηκέτ' ἔξικνούμεναι· οὔτε γάρ οὗτος δὲ τόπος οὗτως ἐγγύς ἔστι τοῦ ἥλιου, ὡς διὰ τὴν ἐγγύτητα μᾶλλον 25 αὐτὸν θερμαίνεσθαι τοῦ πρὸς τῇ γῇ, οὔτε τὴν ἀπὸ τῆς ἀνακλάσεως τῶν ἀκτίνων γινομένην ἔχει θερμότητα. δταν δὴ τὸ νέφος ὑπὸ τῆς περὶ τὴν γῆν θερμότητος εἰς ἐκείνον τὸν ψυχρότερον ἀέρα τε καὶ τόπον ἀπωσθῆ, μεταβαθμὸν εἰς ὕδωρ εὐθέως πήγνυται· καὶ αὕτη ἔστιν αἰτία τοῦ ἐν ταῖς ἀλεσιναῖς ὠραις τε καὶ τοῖς τοιούτοις τόποις γίνεσθαι χαλαζαν· τότε γάρ 30 πλέον ὃν τὸ περὶ τὴν γῆν θερμὸν ἐπὶ πλέον ἀπωθεῖ ἀπὸ τῆς γῆς τὰ 25 νέφη. πρὸς ἣν δόξαν ἐνιστάμενος λέγει δτι μὴ γίνεται χαλαζα ἐν τοῖς

1 χονιορτὸν AIW	post dέρος add. καὶ I	2 δὲ om. AW	3 αἱ post
λεπταὶ om. I	4 γίνονται αἱ et fort. W	λέγει αἱ	7 ἀνόδω AW:
καθόδῳ α	9 μὲν om. AA	11 τοῦ τε] τουτέστι AWa	12 ὥστε om. AWa
ττνές om. AWa	13. 14 καὶ οὗτως om. AWa	19 εἰς] ἐπὶ αἱ	20 τρόπον α
20. 21 διπλῶν—γίνεται δὲ om. I	21 αἱ et ἀνακλάσεις I	22 γίνεται] ἔστι I	
τε τῆς coll. I	24 ἦ] ἤγουν αἱ	25 γίνεσθαι τῶν ἀκτίνων coll. AWa	
81 δῆ] δὲ αἱ	31. 32 τῇ γῇ AW	35 δν post γῆν coll. I	ἀπωθεῖται AWa
35. 36 τὰ νέφη ante ἀπὸ coll. AWa		36 γίνεσθαι A	

σφόδρα ὑψηλοῖς· καίτοι εἰ ἡν αὕτη αἰτία τῆς χαλάζης, ἔδει, ὥσπερ ἡ χιῶν πλειών ἐν τοῖς ὑψηλοτέροις γίνεται, οὕτως δὲ καὶ τὴν χαλαζαν. ἔτι ἀλέγχει τὴν δόξαν ὡς ψευδῆ καὶ διὰ τὸ πολλάκις ὄφθατο νέφη φερόμενα σὺν ψόφῳ πολλῷ πλησίον τῆς γῆς, ὡς φοβερὸν εἶναι τοῖς ἀκούουσι καὶ προσδοκῶν
 5 μεῖζόν τι καὶ χαλεπώτερον ἔσεσθαι, καὶ γίνεσθαι μετὰ ταῦτα χαλαζαν.
 ἔστι δὲ καὶ διτε ἄνευ ψόφου δρυμέντα πλησίον τῆς γῆς φερόμενα νέφη,²⁰ ἐποίησε χαλαζαν πολλήν τε καὶ τὸ μέγεθος ἀπιστον καὶ τὸ σχῆμα οὐ στρογγύλην· οὖ μεγέθους αἰτίαν καὶ σχήματος ἀπέδωκεν διτι μὴ ἐπὶ πολὺ²⁵
 αὐτῆς ἡ φορὰ ἐγένετο ἐγγὺς παγείσης, ὑφ' ἡς φορᾶς περιθραύεται [τε]
 10 ταύτης πολύ, καὶ μαλιστα τὰ ὑπερέχοντα· διὸ καὶ γίνεται σφαιροειδῆς· εἰ δὲ πλησίον γίνεται τῆς γῆς, οὐχ ἀληθὲς τὸ ὑπὸ ἔκεινων λεγόμενον. εἰ
 γάρ ἡν ὁ τόπος ἔκεινος αἴτιος τῆς πήξεως, ἔδει τὴν μεγίστην ἔκει συν-
 ιστασθαι χαλαζαν· ὑπὸ γάρ τοῦ μαλιστα αἰτίου τῆς πήξεως εὔλογον τὰς²⁵
 μεγίστας γίνεσθαι χαλάζας. ὥστ' εἰ αἱ μέγισται πλησίον τῆς γῆς, οὐχ ὁ
 15 πόρρω τῆς γῆς τόπος ὁ κατεψυγμένος, ὡς φησιν, αἴτιος τῇ γενέσει τῆς
 χαλάζης.

p. 348a 36 "Οτι μὲν οὖν οὐ τῷ ἀπωθεῖσθαι εἰς τὸν ἄνω τόπον.

Εἰπὼν πρὸς τὴν δόξαν τὴν τοῦ Ἀναξαγόρου τὴν λέγουσαν γίνεσθαι
 τὴν χαλαζαν ἐν τῷ πορρωτέρῳ τῆς γῆς τόπῳ ὅντι ψυχροτέρῳ, ἀπωθου-²⁰
 20 μένων τῶν νεφῶν εἰς ἔκεινον ὑπὸ τῆς περὶ τὴν γῆν θερμότητος, | κάκει 86r
 μεταβαλλόντων τε εἰς ὕδωρ καὶ πηγυμένου τοῦ γινομένου ὕδατος ὑπὸ τῆς
 ἐν τῷ τόπῳ ψυχρότητος, ἄρχεται τὴν οἰκείαν τιθέναι δόξαν, καὶ φησὶν αἰ-
 τίαν εἶναι τὴν ἀντιπερίστασιν τῆς γενέσεως τῆς χαλάζης. ἐπεὶ γάρ ἀντι-
 περίσταται τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἀλλήλοις, ὡς τοῦ χειμῶνος εἰς τὰ
 25 βάθη τὸ θερμὸν ἀπωθεῖσθαι ὑπὸ τῆς τοῦ περιέχοντος ψυχρότητος, ἐν δὲ
 ταῖς ἀλέαις πάλιν τὸ ψυχρὸν εἰς τὸ βάθος ἀναχωρεῖν ἀντιμεθιστάμενον⁵
 τῇ κατὰ τὸ περιέχον θερμότητι (διὸ ἐν μὲν ταῖς ἀλέαις ψυχρότερα τὰ
 κάτω τῆς γῆς· διὰ τοῦτο γάρ καὶ τὰ ἐν τοῖς φρέσαιν ὕδατα τότε ψυχρό-
 τερα γίνεται· ἐν δὲ τοῖς ψύχεσιν ἡ τε ἐν βάθει γῆ θερμοτέρα καὶ τὰ
 30 ὕδατα τὰ πηγαῖα), ταύτην δὴ χρὴ τὴν ἀντιπερίστασιν ὑπολαμβάνειν γί-
 νεσθαι καὶ ἐν τῷ ἄνω τόπῳ καὶ ἐν τοῖς νέφεσιν, ὡς ἐν ταῖς ἀλεεινοτέραις
 ὥραις ἀντιπεριστάμενον τὸ ἐν αὐτῷ ψυχρὸν εἰς τὸ βάθος διὰ τὴν κύκλῳ θερ-¹⁰

1 post ἡν add. ἀν I 3 τὸ] τοῦτο A¹: τοῦ Wa νέφη ex corr. I² 4 πολλὰ a
 5 τι] τε AWa 6 post δτε add. καὶ AWa 8 οὖ] οὐ Aa αἰτίαν post
 σχήματος ρονυντ AWa 9 ἡ φορὰ αὐτῆς coll. AWa τε delevi 10 ταύτης
 πολὺ] αὐτῆς τὰ πολλὰ AWa δὲ] δὲ οὖ AWa 11 post γῆς add. καὶ AWa
 12 ἔκεινος post ἡν coll. AWa 14 μεγάλας I 15 δ om. AWa
 17 lemma om. AWa 18 γίνεσθαι om. I 21 μεταβαλόντων I 22 τῷ om. A
 24 ὥστε AWa 26 ἀλέαις ex corr. I² ἀναχωρεῖ AWa 29 ἡ τε—γῆ]
 τὰ ἐν βάθει a θερμοτέρα a 30 χρὴ om. I 31 τῷ—τόπῳ] τῷ τοῦ ἄνω
 τόπου σώματι AWa 32 ὥραις] ἡμέραις AWa

μότητα ταχεῖαν τὴν ἐν αὐτῷ μεταβολὴν τὴν γινομένην διὰ τὴν ψῆξιν ποιεῖ. διὸ ἐν ταῖς τοιαύταις ὥραις η̄ τε εἰς ὅδωρ μεταβολὴ ταχεῖα γίνεται· διὸ καὶ αἱ φεκάδες ἀθρόαι γίνονται καὶ πολὺ μείζους καταφέρονται, ὡς οὐ κατ' δλίγον μεταβάλλουσαι καὶ γεννώμεναι ἐκ τοῦ νέφους, ἀλλ' 5 ἀθρόως. τοῦτο γάρ αἴτιον τοῦ καὶ τοὺς ὄντος γίνεσθαι τότε λαβροτέρους τε καὶ ἡπειργένους μᾶλλον. ὡς γάρ ἐν τοῖς φύχεσι τὸ θερμὸν τὸ ἔτι ὑπολειπόμενον ἐν τοῖς νέφεσιν ὑπὸ τοῦ ἀνάγοντος τὴν τοιαύτην ἀναθυμία- 15 σιν, δητος πλείονος, εἰς τὸ βάθος ὑπὸ τῆς προσπιπτούσης ἔκωθεν φυχρότητος ἀπωθούμενόν τε καὶ ἀθροίζόμενον ἐν τῇ μετά βίᾳ; ἐκκρίσει καὶ ἐκ- 10 πυροῦται πολλάκις, δταν ἡ̄ τοσοῦτον, ὡς ἐρεῖ καὶ αὐτὸς προελθών, ἐπειδὴν λέγῃ περὶ ἀστραπῶν τε καὶ κεραυνῶν, οὗτως ἔμπαλιν, δταν θερμὸν ἡ̄ τὸν περιέχον, τὸ φυχρὸν τὸ ἐν τοῖς νέφεσι κατισχόμενον εἰς τὸ βάθος ἀπωθεῖται, καὶ ἀθροισθὲν τὰς εἰς τὸ ὅδωρ μεταβολὰς τῶν νεφῶν ἀθροωτέρας ποιεῖται καὶ τὰς πήξεις τοῦ γεννηθέντος ὄντος ἀπ' αὐτοῦ, δταν ἡ̄ 15 τοσοῦτον. εἰπὼν δὲ ταῦτα ἐναντίως φησὶν ἔχειν τὰ γινόμενα τῇ προκατα- 20 βεβλημένῃ δόξῃ, ἡ̄ς ἦν καὶ Ἀναξαγόρας. ἐκεῖνος μὲν γάρ τότε ἐλεγε γίνεσθαι τὴν χαλαζαν, δταν τὸ νέφος εἰς τὸν φυχρὸν τόπον καὶ ἀνωτέρω ἀπωθῆσθαι ὑπὸ τῆς περὶ τὴν γῆν θερμότητος· τὸ δὲ ὑφ' ἡμῶν λεγόμενόν ἐστιν δτι τότε γίνεται ἐν τῷ νέφει ἡ τοιαύτη μεταβολή, δταν εἰς τὸν θερ- 25 μότερον ἔμπεσῃ τόπον, καὶ μάλιστα, δταν μάλιστα. δταν γάρ ἔτι μᾶλλον ἀντιπεριστῇ τῷ θερμῷ τὸ φυχρόν, ὡς πλεῖον ἐν τῷ βάθει γενέσθαι συν- 30 ελαυνόμενον εἰς τοῦτο ὑπὸ τῆς ἔκωθεν θερμότητος, ἀμα τε τὴν εἰς τὸ ὅδωρ μεταβολὴν ἐποίησε τοῦ νέφους καὶ εὐθὺς τῷ γενέσθαι τὸ ὅδωρ ἔπηξεν, ὡς γενέσθαι χαλαζαν. ἔξῆς δὲ λέγει καὶ πῶς οἶον τε τὸ ὅδωρ ἄνω 35 25 πήγυνυσθαι, δὲν τοῖς πρώτοις ἡπόρησεν. ἐπει γάρ ἡ̄ τε καταφορὰ τοῦ ὄντος ἐν χρόνῳ γίνεται, ἐν χρόνῳ δὲ καὶ ἡ πήξις, δταν ἐλάττον χρόνῳ καὶ θάττον ἡ πήξις τῆς καταφορᾶς αὐτοῦ γίνηται, συμβαίνει αὐτὸν ἄνω ὃν ἔτι πήγυνυσθαι. δσφ δ' ἀν ἐγγυτέρῳ τῆς γῆς ἡ τοιαύτη μεταβολὴ γίνεται, 40 τοσοῦτῳ τά τε ὄντατα λαβρότερα γίνεται καὶ αἱ χαλαζαι μείζους διὰ τὸ δλί- 30 γον φέρεσθαι τόπον καὶ μὴ ἀποθραύσθαι αὐτῶν ἐν τῇ καταφορᾷ πολλά, οὐδὲ αἱ μεγάλαι φεκάδες πυκναὶ πίπτουσι τότε διὰ τὸ δγγὺς αὐτῶν τὴν μεταβολὴν γίνεσθαι καὶ φθάνειν τὰς πρώτας καταφέρεσθαι πρὸ τῆς τῶν ἀλλων γενέσεως. ἡ̄ οὐ πυκναί, δτι ἐν τῇ καταφορᾷ οὐ διαιροῦνται, δ πάσχουσιν αἱ ἔκ ύψους καταφερόμεναι.

2 post δὸ add. καὶ A τε ομ. a ταχεῖα ομ. A 4 οὐ ομ. A¹
γενόμεναι I 5 τοῦ] τὸ AW 9 καὶ post ἐκκρίσει ομ. a 11 λέγει Ia
τε ομ. a 13 ἀπωθῆται A¹W ἀθροισθὲν] ἀθροισαν I 14 ποτῆται W
16 post ἐκεῖνος add. 8 I 18 ἀπωθῆ] ἀποστῇ AWa ἀπὸ AWa 19
νέφη A¹ δτε I 20 ἔμπεσει I¹ καὶ μάλιστα δταν ομ. AWa ἀν γάρ AWa
21. 22 συνελαυνόμενον—εἰς τὸ ὅδωρ] ἐν φ καὶ συνελαυνόμενον ὑπὸ τῆς περιεχούσης θερμό-
τητὸς ἐστιν, ἀμα τε τὴν AWa 26. 27 δταν—πήξις] εἰ βραχύτερος δ τῆς πήξεως AWa
27 γίνηται scripsi: γίνεται libri αὐτῷ A¹Wa δν] δnti a 29 τοσοῦ-
τον I λαυρότερα I¹: λαφρότερα A² καὶ αἱ χαλαζαι μείζους post μεταβολὴ γίνεται
(28) coll. I 30 αὐτῶν] αὐτὸν AW: αὐτὸς a κατὰ φορᾶ AW
τὰ πολλά AWa 31 πίπτουσαι AW 33 κατὰ φορᾶ AI: κατὰ φύσιν W: φορᾶ a
4*

p. 348b 26 Ἡττον δὲ τοῦ θέρους γίνεται.

25

Ἐπειὶ εἰπεν ἐν τοῖς ἀλεεινοτέροις καιροῖς γίνεσθαι τὴν χάλαζαν καὶ ἐν τοῖς μᾶλλον μᾶλλον, ἀντιπερισταμένου τοῦ ψυχροῦ τῷ θερμῷ καὶ εἰς βάθος ἀθροιζόμενου καὶ ἀθρόως τὰ ἐνταῦθα φύχοντος καὶ μεταβαλλοντός εῳδε τοῦ καὶ πηγηνότος, δὴ πόρησεν ἄν τις, λύει· ἔστι δὲ τοῦτο, διὰ τί εἰ οὕτως ἡ χάλαζα γίνεται, οὐ μᾶλλον ἐν τῷ θέρει γίνεται· τότε γὰρ μᾶλλον θερμὸν τὸ περιέχον. λέγει δὴ ἡττον ἐν τῷ θέρει γίνεσθαι ἡ ἔστιν τε καὶ μετοπώρου, διτὶ πρὸς τῷ θερμὸς ὁ ἀὴρ εἶναι τότε καὶ ἐνρός ἔστι, δεῖ δὲ πρὸς τὰς ἀναθυμιάσεις ὑγρότητος. ἐν δὲ τῷ ἔστιν τοῦ θέρετος ἀπὸ 10 τοῦ χειμῶνος μένουσα, καὶ τὸ μετόπωρον δὲ ἥδη ὑγραίνεται. καὶ τῆς διπώρας δὲ ἥδη ἀκμαζούσης χάλαζαι γίνονται, καὶ τότε δὲ διὰ τὸ ὑγρότητά ⁸⁶ τε ἥδη εἶναι πλείω καὶ ἀλέαν ἔτι. πρὸς δὲ τὴν πῆκτιν τοῦ ὕδατος τὴν τάχυτέραν συμβάλλεσθαι τί φησι καὶ τὸ προτεθερμάνθαι τὸ ὕδωρ· λέγοι δ' ἀν τὸ νέφος ἔξ οὖ τὸ ὕδωρ. διτὶ δὲ θάττον φύχεται τὸ προτεθερμασμένον, σημεῖον παρατίθεται τὸ τοὺς φῦξαι ταχὺ ὕδωρ βουλομένους πρῶτον αὐτὸ προθερμαίνειν ἐν τῷ ἡλίῳ. καὶ οἱ φύχοντες δὲ τὸ ὕδωρ τῇ τῆς ⁹ χιόνος ἔκαθεν περιθέσαι τῷ ἀγγείῳ, ἐν φ τὸ φυχόμενόν ἔστι, προθερμήναντες ὡς διτὶ μαλίστα τὸ ἐγχειρόμενον ὕδωρ εἰς αὐτὸ οὔτως ἐγχέουσιν, ὡς θάττον τοῦ προτεθερμασμένου φυχομένου. ἀλλὰ καὶ δόν ἀγγείων εἰς 20 φρέαρ ἐκχειρμασθέντων διοιών τε καὶ ἵσιν ὕδωρ ἔχόντων, ἀλλὰ τοῦ μὲν θερμὸν τοῦ δὲ φυχρόν, φυχρότερον ἔχον εὑρίσκεται τὸ ἔχον τὸ προτεθερμασμένον. λέγει δὲ καὶ τοὺς περὶ τὸν Πόντον, διτὶ ἐπὶ τοῦ χρυστάλλου σκηνοποιῶνται χειμῶνος πρὸς τὸ ἰχθὺς θηρᾶν (θηρεύουσι γὰρ καὶ τοῦ 10 χειμῶνος, καίτοι πεπηγότος τοῦ ποταμοῦ, διακόπτοντες τὸν χρύσταλλον. 25 λέγοι δ' ἀν ταῦτα περὶ τῶν ἐν τῷ Ἰστρῷ θηρῶντων· οὗτος γὰρ ἐκεῖ τέ ἔστι καὶ πήγνυται· ἡ καὶ εἴ τις ἄλλος ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις τοιοῦτος ἔστι ποταμός) τούτους δῆ φησι τοῖς καλάμοις ὕδωρ περιχεῖν θερμὸν διὰ τὸ θάττον τοῦτο πήγνυσθαι ἐν τῷ φύχει. χρῶνται γὰρ τῷ χρυστάλλῳ ἐπὶ τῶν καλάμων, δι' ὧν θηρῶσι τοὺς ἰχθύς, ἀντὶ μολύβδου πρὸς τὸ 30 θηρευτὸν αὐτοὺς διὰ τὴν τοῦ βάρους ἐξάρτησιν καὶ μὴ κινουμένους πολλὰ ¹⁵ ἀνασοβεῖν τοὺς ἰχθύς. θερμὸν δὲ γίνεται ταχὺ τὸ συνιστάμενον

2 ἐπειδὴ AWa	3 μᾶλλον semel habent AI	4 post φύχοντος add. τε A
5 post τις add. τοῦτο AWa	6 et 7 θέρι a	7 ὥῃ] δὲ I 8 πρὸς τὸ a
καὶ om. I	post δὲ add. καὶ I	9 post τὰς add. τῆς A ἀναθυμιά-
A ²	ἀναθυμιάσεις A ¹	σεως A ¹ ὑγρότητας A ¹ ἔστι] διέρι I 10 τὸ om. A 11 διπώρας]
ῶρας I	ἀνυγμαζούσης a	καὶ τότε] ὅπότε AWa δὲ] ὑγρὸς δὲ ἀὴρ a
15 περιθέται I	17 τὸ ἀγγεῖον A ¹ I	20 φρέαρ] φρένα a ἐγχειρμασθέν-
AWa	ἴσιων AW	των AWa 21 ἔχον εὑρίσκεται] γίνεται AWa
22 post Πόντον add. ὡς AWa	χρυστάλλου et 24 χρύσταλον a	23 πρὸς—θηρᾶν]
πρὸς τὰς τῶν ἰχθύων θηρᾶς AWa	24 τὸν] τὸ A ¹ 25 τῷ om. A 27 δῆ ex	
δεῖ corr. I ²	28 post πήγνυσθαι add. ψυχροῦ AW	29 μολύβδου Wa
31 post δὲ add. φησι Aa		

οὐδωρ ἐν τε ταῖς ὥραις καὶ ταῖς χώραις ταῖς ἀλεειναῖς. ἐπιζητήσαι ἄν τις, τίνος χάριν εἰρήκε τοῦτο· δοκεῖ γὰρ ἀπηρτῆσθαι τοῦ προειρημένου. ἡ πρὸς τὸ πρῶτον ἀπέδωκε, τὸ διὸ πολλοί, ὅταν ψᾶσι ταχὺ βουληθῶσιν, εἰς τὸν ἥλιον τιθέασι πρῶτον· τούτῳ γὰρ ἀκόλουθον τὸ θερόποδαν γίνεται ταχὺ τὸ συνιστάμενον. λέγει τε καὶ περὶ τῆς Ἀραβίαν τε καὶ Αἴθιοπίαν τοῦ θέρους καὶ οὐ τοῦ χειμῶνος γίνεσθαι τοὺς ὑετούς, καὶ ῥαγδαίους δὲ καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας πολλάκις, διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν· ταχὺ γὰρ ψύχεσθαι διὰ τὴν ἀντιπερίστασιν τὴν εἰς βαθός, ἡτίς γίνεται διὰ τὸ εἶναι τὴν χώραν λίαν ἀλεεινήν. ἐπιζητήσαι δ' ἄν τις, 10 πῶς εἰ τὸ θέρος ἔστιν, ὡς προσίρηκε, παρ' οἷς ἔνηρότατόν ἐστι τὸ θέρος, παρὰ τούτοις οἱ ὑετοὶ τοῦ θέρους γίνονται. ἡ αἱ μὲν ἀναθυμιάσεις καὶ αἱ τῶν νεφῶν συστάσεις οὐκ ἔκει γίνονται τε καὶ γεννῶνται, ἀλλ' ὑπὸ πνευμάτων τῶν ἑτησίων πρὸς τὰ ἔκει ὅρῃ ὅντα ὑψηλὰ ἀπωθούμεναι συνίστανται, ὡς λέγει· τῆς δὲ ταχείας αὐτῶν εἰς ὑετὸν μεταβολῆς ἡ προειρημένη ἀντιπερίστασις αἰτία, ὡς λέγει ἐν τοῖς περὶ τῆς τοῦ Νεδου ἀναβάσεως.

p. 349a9 Περὶ μὲν οὖν ὑετῶν.

Μέλλων πάλιν ἐπ' ὄλλο πρόβλημα μεταβαίνειν πάλιν ἡμᾶς ὑπομνήσκει περὶ ὧν πεποίηται τὸν λόγον, μέτεισιν δὲ ἐπὶ τὸν περὶ τε ἀνέμων 20 καὶ πάντων τῶν πνευμάτων λόγον (λέγοι δ' ἄν πνεύματα τοὺς μὴ ὀνομασμένους ἢ καὶ δλῶς δσα γίνεται πνεύματα, εἰ καὶ μὴ ἄνεμοι ταῦτα ὄντα, ἀλλ' ἐκ γῆς ἀναφυσήματα) ἔτι δὲ ποταμῶν τε καὶ θαλάσσης. καὶ φησὶ δεῖν καὶ περὶ τούτων πρῶτον ἀπορῆσαι πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς τὰ 25 δυνάμενα περὶ αὐτῶν ἀπορεῖσθαι, ἐπεὶ μηδὲν προείρηται περὶ τῆς τούτων γενέσεως ὑπὸ τίνος, διὰ τούτων δὲ τούτων εἴποι. καὶ δτὶ γε τοιαῦτα τὰ περὶ αὐτῶν προειρημένα, δι' ἣς παρατίθεται δόξης δεῖχνυσι· φησὶ γὰρ λέγειν τινάς τὸν ἀέρα κινούμενον καὶ ῥέοντα ἄνεμον εἶναι, ὡς ὁ λέγων Ἰπποκράτης “ἄνεμος γάρ ἔστι ήρος ῥεῦμα καὶ χεῦμα,” συνιστάμενον δὲ πάλιν καὶ πυκνούμενον τὸν αὐτὸν ἀέρα νέφος καὶ

1 χώραις καὶ ταῖς ὥραις Arist. cod. E Beck.	καὶ χώραις W	post ἀλεειναῖς add.		
3 post πρῶτον add. τοῦτο AWa	4 τούτῳ] τοῦτο AI	4. 5 post		
θερμὸν add. δὲ AWa	7 δὲ] γε AWa	8 τῆς εἰς AW	12 γίνονται τε	
καὶ οὐ. AWa	13 πρὸς τὰ — ύψηλὰ]	ὑψηλὰ γὰρ τὰ ἔκει ὅρῃ ὅντα AW:	οὐ. a	
ἀπωθούμενα I	15 ἀντιπερίστασις]	ἀναθυμίασις AWa	τῆς οὐ. Wa	16 ἀναβάσκεν a
πάλιν οὐ. a	17 Περὶ — ύετῶν οὐ. AWa	ὑετοῦ Arist.	18 μέλλων	
μεταβαίνων a	18. 19 ὑπομνήσας a	19 περὶ δν A ¹		
19. 20 μέτεισιν — λόγον οὐ. I	20 λόγον post ἀνέμων (19) ponit a			
22 δὲ οὐ. a	23 καὶ φησὶ] καὶ οὐ. AWa: post φησὶ add.			
δὲ a	24 ἀπορῆσθαι a	25 καὶ — εἴποι] καὶ δ τούτων εἴποι ἂν περὶ αὐτῶν AWa		
καὶ δτὶ — τινάς (27)]	δείκνυσι δὲ τινάς (τινος a) οὐ φασὶ AWa	28 Ἰπποκράτης] de flatibus, Opp. I p. 571, 13 ed. Kühn		
29 πάλιν οὐ. AWa	άέρος AWa	χεῦμα καὶ ῥεῦμα AWa		
	νέφους A ¹			

ῦδωρ, ὡς οὐσῆς τῆς αὐτῆς φύσεως ὕδατός τε καὶ πνεύματος· ἄμφω γάρ 50
ἀήρ. διὸ καὶ τῶν σοφῶν περὶ τούτων βουλομένων λέγειν τινάς φησι λέ-
γειν πάντας τοὺς ἀνέμους ἔνα ἀνεμον εἶναι, διτὶ δὲ μὲν ἄνεμος κατ' αὐ-
τοὺς ἀήρ ρέων, δ' αὐτὸς ἀήρ πᾶσι τοῖς λεγομένοις ἀνέμοις δὲ κινούμε-
5 νος· παρὰ γάρ τοὺς τόπους δοκεῖν αὐτὸν διαφορὰς λαμβάνειν, καθ' οὓς
οὐδὲν ἀήρ ἀέρος διαφέρει. δημοιον δὲ τὸ τοῦτο λέγειν τῷ λέγειν
τοὺς ποταμοὺς πάντας ἔνα ποταμὸν εἶναι, διτὶ μὴ οἱ τόποι ἀφ' ὧν ρέουσι
διαφορὰν ὕδατος ποιοῦνται, | ἔστι δ' οὐ ποταμὸς ὕδωρ ρέον. δείξας δὲ τὸ 87·
αὐτοπον τῆς δόξης (οὐ γάρ οἵς ταῦταν ὑποκείμενον, ταῦτα ταῦτα ἀλλήλοις· εἰ
10 γάρ καὶ ἡ αὐτὴ ὥλη ἐν αὐτοῖς, ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν ὥλην τοῖς πράγμασιν ἡ
ταυτότης τε καὶ ἑτερότης, ἀλλὰ κατὰ τὸ εἶδος, καθ' δὲ καὶ ἔστι καὶ
ταῦτα ἔστι) διὰ δὴ ταῦτα ἐπήνεγκε διὸ βέλτιον οἱ πολλοὶ λέγουσιν
ἄνευ ζητήσεως τῶν μετὰ ζητήσεως ταῦτα λεγόντων. εἰ μὲν
γάρ οἱ τε ποταμοὶ πάντες ἔχ μιας ἀρχῆς ρέουσι καὶ τὰ πνεύματα ὄμοιας, 15
εἰλεν ἄν τι λέγοντες οἱ ἀνεμον τε ἔνα τοὺς πάντας λέγοντες καὶ ποταμὸν
ἔνα ὄμοιας πάντας· εἰ δ' ὡς ἐπὶ τῶν ποταμῶν ἔχ διαφόρων ἀρχῶν ἡ
ρύσις τοῦ ὕδατος τῶν διαφερόντων ποταμῶν, οὐτως καὶ ἐπὶ τῶν ἀνέμων
καὶ ἔχ διαφερούσῶν ἀρχῶν ἡ ρύσις ἡ τοῦ ἀέρος, δι' ἣν αἰτίαν οὐχ ἔστιν
εἰς ποταμὸς οἱ πάντες, διὰ τὴν αὐτὴν οὐδὲν εἰς ἀνεμος εἴη, εἰ καὶ
20 εἴη ὁ ἀνεμος ῥύσις ἀέρος. ὥστε εἴη δὲν αὐτῶν τὸ δοκεῖν κομψῶς εἰρῆ-
σθαι ψεῦδος. κόμψευμα δὲ εἴπε τὸ ἀπὸ τῆς τοῦ ἀέρος οὐσίας τῆς αὐ-
τῆς οὐσῆς λέγειν καὶ τοὺς ἀνέμους εἶναι τοὺς αὐτούς, ὅντας ἀέρος ρύσιν.
προσῆκον δέ φησιν εἶναι τῇ περὶ ἀνέμου σκέψει τὸ ζητῆσαι τί τέ ἔστιν 10
ἀνεμος καὶ πῶς γίνεται, καὶ τί τὸ κινοῦν αὐτόν, καὶ πόθεν αὐτῶν ἡ
25 ἀρχὴ τῆς γενέσεως, καὶ πρῶτον γε πότερον χρὴ τὸν ἀνεμον ὑπολαβεῖν
ώς ἐξ ἀγγείου τινὸς ρεῖν τε καὶ φέρεσθαι καὶ μέχρι τούτου ρεῖν, ἔως ἂν
κενωθῇ τὸ ἀγγεῖον, ως ἐξ ἀσκῶν ἀφείμενον, ως παρὰ τῷ Ὁμήρῳ δοκεῖ
διὸ Αἴολος ἐν ἀσκῷ καθείρεις δεδωκέναι τοὺς ἀνέμους τῷ Ὅδυσσεϊ, δην
ἀσκὸν ὡς τι ἔχοντα ἐν αὐτῷ οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ λύσαντες ἀφῆκαν τοὺς ἀνέ-
30 μους, “ἀσκὸν μὲν λύσαν, ἀνεμοι δὲν ἔχ πάντες ὄρουσαν”, ἢ ως τῶν πνευ-
μάτων ἐξ αὐτῶν καὶ ὑπὸ αὐτῶν τῶν ἀνέμων ἀφειμένων, ως οἱ γραφεῖς
γράφουσι· γράφουσι γάρ τοὺς ἀνέμους ἐξ αὐτῶν ἀποφυσῶντας τὸ πνεῦμα τὸ
ὄμοιας καλούμενον τῷ ἀποφυσῶντι αὐτὸν ἀνέμωφ. δοκεῖ δέ τισιν ὄμοιας ἔχειν

2 σοφῶς IW Arist. F 5. 6 τοὺς τόπους—άέρος] τὴν τῶν τόπων διαφορὰν δοκεῖν διά-
φορον εἶναι μηδὲν διαφέροντα, ἐπεὶ μηδὲ ἀήρ ἀέρος καθὸ ἀήρ AWa 5 δοκεῖν αὐτὸν scripsi
δοκῶν αὐτῶν I 6 post τοῦτο add. φησι AWa τῷ λέγειν] καὶ τὸ AWa
7 εἶναι] οἰεσθαι AWa μὴ οἱ—ποιοῦνται (8)] τὸ αὐτὸν AW ρέουσι scripsi:
φεῦσι I: φεῦσιν a 8 ποιοῦνται] ποιοῦσι a post ποιοῦνται add. ὕδωρ τῷ
εἶδει ἔχουσι AWa ἔστι δ'—ταῦτα ἔστι (12) om. AW ρέων I 9 ταῦτα
om. a 11. 12 καὶ ταῦτα] ταῦτο a 12 ἐπήνεγκε a 16 ἐξ διαφόρων—
ποταμῶν (17) om. AWa 22 τοὺς αὐτούς om. AWa ὅντας] τοῦ δυτος AW
23 ἀνέμων AW: τῶν ἀνέμων a 25 ὑπολαμβάνειν AWa 27 ἐξ om. AW
ἀφειμένων AW 28 καθέρεις a 29 ἐν αὐτῷ scripsi: ἐν αὐτῷ I: om.
AWa 30 ἀσκὸν μὲν—ὄρουσαν] Od. K 47 31 ἀνέμων] πνευμάτων I
33 αὐτῷ] αὐτῷ AWa δὲ] φησι a

καὶ τὸ περὶ τὴν τῶν ποταμῶν γένεσιν· καὶ γὰρ ἐπ’ ἔκείνων ὑπολαμβάνουσί τινες ἡθροισμένον που ὑπὸ γῆς τὸ ὄδωρ ρέειν. τὸ γὰρ ἀνενεχθὲν 20 ὑπὸ τοῦ ἥλιου καὶ ἀτμούθεν πάλιν συστὰν καὶ μεταβαλόν εἰς ὄδωρ καὶ ὑσθὲν ἀθροισθὲν ὑπὸ γῆν ἐκ κοιλίας τινὸς οὔσης ἐν τῇ γῇ ὡς ἐξ 5 ἀγγείου μεγάλου, ἣ πάντας μιᾶς ἣ ἀλλον ἀλλης· οὐ γὰρ γίνεσθαι ἐν γῇ ὄδωρ, ἀλλὰ τὸ ἀθροισθὲν ἀπὸ τῶν ὑετῶν καὶ τῶν χειμῶνων ἐν ταῖς τοι- αύταις κατὰ γῆς ὑποδοχαῖς, τοῦτο τὴν χορηγίαν τῶν ποταμῶν εἶναι. οὐ σημεῖον ποιοῦνται τὸ καὶ ρέεν αὐτὸς μείζους μὲν τοῦ χειμῶνος, ἐλάτ- τους δὲ τοῦ θέρους, καὶ τοὺς μὲν αὐτῶν ἀενάους εἶναι, δσοὶ ἐκ κοιλιῶν 10 25 μείζονων καὶ ἀπὸ πλείονος ὄδατος ἡθροισμένου, τοὺς δὲ οὐκ ἀενάους ρέειν, ὃν τὸ ὄδωρ τὸ ἐν τῇ κοιλίᾳ, ἀφ’ ἣς ρεῖ, ἐπιλείπει καὶ οὐ διαρκεῖ μέχρι τοῦ μέλλοντος ὄδηρου, ἀφ’ οὐ ἀθροίζεται τὸ ἐν ταῖς κοιλίαις ταύταις ὄδωρ. πρὸς ἣν δόξαν λέγων προσέθηκε τὸ εἴ τις συλλογίσαιτο καὶ πρὸς ὄδηρά- των θεῖτο τὴν ὑποδοχὴν καὶ τὸ ἀγγεῖον παντὸς τοῦ ὄδατος τοῦ πανταχοῦ 15 30 δι’ δῆλης ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ἀδιαλείπτως ρέοντος δλφ τῷ ἔτει, μεῖζον ἀν τὸν ὅγκον φανείν πάστης τῆς γῆς τὸ τοῦ τοσούτου περιεκτικὸν ὄδατος ἀγ- γεῖον ἣ οὐ πολύ τι αὐτῆς ἐλαττον. εἰπὼν δὲ τοῦτο πρὸς τοὺς οὖτω δοξάζοντας ἔξῆς λέγει τὴν αὐτοῦ δόξαν, δτι εἶναι μέν τινας καὶ τοιαύτας κοιλότητας ἐν τῇ γῇ χωρητικὰς ὄδάτων οὐδὲν θαυμαστόν, ἀφ’ ὃν πλη- 25 35 ρωθεισῶν τοῦ χειμῶνος ἀπόρρυσιν γίνεσθαι τινα, ἀτοπον δὲ τὸ μὴ ἡγεῖ- σθαι, δι’ ἣν αἰτίαν ὑπὲρ γῆς ἐξ ἀέρος κατὰ μεταβολὴν ὄδωρ γεννᾶται τε καὶ γίνεται, διὰ τὴν αὐτὴν ταύτην καὶ ὑπὸ γῆν γίνεσθαι. ὡς γὰρ ὑπὲρ γῆς διὰ 40 45 ψυχρότητα συνίσταται ὁ ἀτμίζων ἀήρ εἰς ὄδωρ, ὡς δλίγφ πρότερον εἱρηται, οὖτως χρὴ νομίζειν καὶ ὑπὸ γῆν ὑπὸ τῆς ἐν τῇ γῇ ψυχρότητος μεταβολὴν εἰς ὄδωρ γίνεσθαι, ὡς μὴ μόνον εἶναι τὸ φθάνον γεγονέναι ὄδωρ ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ γεννᾶσθαι ἐν αὐτῇ συνεχῶς, καὶ τοῦτο γενόμενον ἐν τοῖς πρὸς τοῦτο τῆς γῆς ἐπιτηδείοις τόποις ἀπορρεῖν. |

p. 349 n 27 *Ετι δὲ τοῦ μὴ γινομένου ἀλλ’ ὑπάρχοντος.

87*

Εἰπὼν γίνεσθαι καὶ ὑπὸ γῆν ὄδωρ κατὰ μεταβολὴν ἀτμίδος διὰ ψυ- 30 χρότητα, ὥσπερ καὶ ὑπὲρ γῆς, λέγει δτι ἀλλὰ καὶ τοῦ μὴ γινομένου ἀλλὰ ὑπάρχοντος (τὸ δὲ καθ’ ἡμέραν τῷ ὑπάρχοντος προσέθηκεν ἀντιδια- στέλλων τὸ οὐ καθ’ ἡμέραν τῷ καθ’ ἡμέραν γινομένῳ λέγοι δ’ ἀν ὑπάρ- χον ὄδωρ τὸ ὄδηρον) οὐδὲ ἀπὸ τούτου δὴ τοιαύτας λέγει τὰς ἀρχὰς τῶν 45

2 γῆν AWa	3 post ἥλιου add. ὄδωρ AWa	4 ρεῖ A	5 ἐν τῇ γῇ AWa
8 ποιεῖται AW	9 et 10 δενάους I ut Arist. FHN	9 δσοὶ—ἡθροισμένου (10)	
om. I	δσοὺς AW	10 ρεῖν om. AWa	11 ἀφ’ ἣς ρεῖ] φησὶ I
12 post οὐ add. καὶ A	16 ἀν] γὰρ AW: om. a	φανῆ I	τοσοῦτον
A ¹	17 ἣ οὐ—Ἐλαττον om. A	18 αὐτοῦ IW	19 χωρητικὸς a
30 ὑπὲρ γῆν AWa	20. 21 γίνεσθαι] γίνεσθαι AWa	22 αὐτὴν] αἰτίαν AWa	
33 δῆ] δεῖ AWa	ἀλλὰ post δτι om. a	31 τῷ] τὸ I	32 τῷ οὐ I
	λέγει] εἶναι AWa		

ποταμῶν καὶ τὰς ἀπορρύσεις γίνεσθαι ὡς ἡθροισμένου που καὶ ἐν λίμναις τηρουμένου, ἔπειτα ἀπὸ τούτων ἀπορρέοντος, ὡς οἰοντάι τινες· ἀλλ' ὥσπερ ἐν τῷ ὑπὲρ γῆς τόπῳ κατὰ μικρὰ αἱ ράνθιδες συνιστάμεναι πρῶτον, ἔπειτα ἀλλήλαις μιγνύμεναι, τελευταῖον μετὰ πλήθους καταφέρονται 5 ποταμῶν τινα ύρεοντα ποιοῦσαι, οὕτως καὶ ἐν τῇ γῇ ἐκ μικρῶν ράνθιδων τὸ πρώτον συλλειθεσθαι τὸ ὄδωρ τὸ ἀπὸ τῶν ύετῶν κατὰ τῆς γῆς δύνον, καὶ ὥσπερ εἰς ἐν τι ἀναπιδώσης τῆς γῆς τοῦτον τὸν τρόπον γίνεσθαι τὰς 50 ύρεις τῶν ὑδάτων καὶ τὰς τῶν ποταμῶν ἀρχὰς. τοῦτο δ' οὕτως ἔχον φησὶ δείκνυσθαι καὶ ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ ἔργου· οἱ γάρ τὰς ὄδραγωγίας ποιούμενοι καὶ 10 ἑξάγοντες ποθεν ὄδωρ ὑπονόμους δρύσσοντες καὶ τέμνοντες τινας διώρυχας συνάγουσι τὸ ἐκ τούτων διαλειθύμενον ὄδωρ ὥσπερ ἕδρῶτα τινὰ τῆς γῆς ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων γινόμενον εἰς ἐν· οὐ γάρ δρύσσοντες λίμνῃ τινὶ πλήρει περιτυχόντες ταύτην διὰ τῶν δχετῶν ἑξάγουσιν. εἰπὼν δὲ γίνεσθαι τὰς 88· λιθάδας ἐν τοῖς δρύγμασιν ὥσπερ ἕδρούσης τῆς γῆς ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν, τοῦ 15 τοῦτο οὕτως γίνεσθαι καὶ τοὺς ποταμοὺς τὴν ἀρχὴν λαμβάνειν ἀπὸ τοιούτων λιθάδων εἰς ἐν συνιουσῶν σημεῖον παρέθετο τὸ καὶ τὰ ρέυματα τῶν ποταμῶν ἀπὸ δρῶν τὰς ἀρχὰς λαμβάνειν, καὶ τοὺς πλείστους τε καὶ τὰ ρέυματα μεγίστους ἀπὸ τῶν ὑψηλοτάτων ρέεν δρῶν· ἀλλὰ καὶ τὰς κρήνας τὰς πλείστας ὅρεσι γειτνιῶν καὶ ἀπὸ δρῶν ἀπορρεῖν, κρήνας τὰς πηγὰς λέγων. 20 ἐν γάρ τοῖς πεδίοις δλίγαι παντελῶς πηγαὶ καὶ ύδεσις ὑδάτων χωρὶς τῶν ποταμῶν, ἀρέει μὲν διὰ τῶν πεδίων, ἐκεῖθεν δὲ τὴν ἀρχὴν ἔχοντα. αἰτίαν δὲ τοῦ ἀπὸ τῶν δρῶν καὶ τῶν ὑψηλῶν τόπων τὰς ἀπορρύσεις τῶν ὑδάτων γίνεσθαι φησὶ τὸ τὰ δρεινὰ καὶ ὑψηλὰ χωρία ὡς σπογγιὰς πυκνὰς ὑπερχρεμαμένας τῶν χθαμαλῶν κατὰ μικρὰ καὶ πολλαχοῦ διαπιδᾶν καὶ 25 ἀποδιδόναι δπερ ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ ύετοῦ ὄδωρ δεχόμενα φυλάττει διὰ πυκνότητα· οὐδὲν γάρ διαφέρειν η̄ κοιλην καὶ ύπτιαν ποιεῖν τὴν γῆν δεχόμενην τὸ ἄνωθεν κατιὸν ὄδωρ καὶ φυλάττουσαν, η̄ πρηνη̄ τε καὶ κυρτὴν ἔχουσαν τὴν περιφέρειαν, ὡς σπογγιὰν δυναμένην εἰς αὐτὴν τὸ ὄδωρ δεχεσθαι, ὡς μὴ περιρρεῖν· ἀμφοτέρως γάρ τὸ ἵσον ύποδέξεται. ἔτι τε καὶ 30 τὴν ἀνιοῦσαν ἀπὸ γῆς ἀτμῖδα δι' αὐτῶν τὰ τοιαῦτα χωρία ψύχει τε καὶ μεταβάλλει εἰς ὄδωρ, ὡς καὶ τοῦτο τὸ γινόμενον, μὴ μόνον τὸ δόμενον τὸ διαπιδᾶν 35 καὶ προϋπάρχον ἀπορρεῖν ἀπ' αὐτῶν. διὰ ταύτην γάρ τὴν αἰτίαν οἱ μέγιστοι, φησί, τῶν ποταμῶν, ὡς προείρηται, ἐκ τῶν μεγίστων δρῶν ύεουσιν,

1 που scripsi: ποῦ I: ὁμ. AWa 2 φόντο AWa 4 post καταφέρονται add.
 καὶ a 5 ποιοῦσιν a 6 συλλέβεσθαι a τῆς ομ. AWa 7 ὥσπερ]
 δοι I ἐν τε I ἀναπιδώσης scripsi: ἀναπηδώσης I: πηδώσης AWa: διαπιδῶσι Arist. p. 350 a 8. 9 codd. EFH ἀπὸ τῆς γῆς I 12 γενόμενον a
 οἱ γάρ I 13 ταύτη A 14 ἕδρούσης Arist. FH: ἕδρούσης I: ἕδιούσης AWa
 Arist. vulg. ὑψηλοτέρων AWa τοῦ ομ. W 15 post ἀπὸ add. τῶν Wa
 16 τὸ ομ. I 19 ἀπορρεῖν] ρεῖν a 20 δλίγα Αα 23 ἐρεινά Αα
 σπογγιὰς A 24 ύπερχρεμαμένους AW: ύπερχρεμάμενα a διαπιδᾶν scripsi;
 v. n. ad. v. 7: διαπηδᾶν libri 25 δπερ] δτι Wa αὐτοῖς libri 26 δια-
 φέρει AWa 27 τε ομ. AWa 29 ύποδέχεται I¹: corr. I² ἔτι δὲ a
 30 ψύχει scripsi: ψύξει libri 31 μεταβαλεῖ AWa

ώς δῆλον ἔστιν ἐκ τῆς περιόδου τῆς γῆς, ἣν ἀναγεγράφασί τινες ἐκ τοῦ παρὰ τῶν εἰδότων μανθάνειν, περὶ ὧν οὐ γεγόνασιν αὐτόπται. ἔξης δὲ τὴν ἴστορίαν παρατίθεται, δι' ἡς δτοί οἱ μέγιστοι ποταμοὶ ἐκ τῶν μεγίστων δρῶν ῥέουσι συνίσταται. ἐν μὲν γάρ τῇ Ἀσίᾳ πλεῖστοι ποταμοὶ καὶ μέγιστοι ἐκ τοῦ 5 ὄρους τοῦ Παρνασσοῦ ῥέουσιν, διὸ μέγιστον πάντων τῶν δρῶν ἔστι τῶν πρὸς τῇ ἀνατολῇ τῇ χειμερινῇ. τὸ δὲ ὑπερβάντι γάρ τῇ δη τοῦτο φαίνεται ἡ ἔξω θάλασσα, ἡς τὸ πέρας οὐ δῆλον τοῖς ἐντεῦθεν τῆς θέσεως τοῦ ὄρους ἔστι δηλωτικόν· διτοί γάρ πρὸς τῇ χειμερινῇ ἐψ· κατ' αὐτὴν γάρ ἡ ἔξω θάλασσα. δύναται καὶ τοῦ μεγέθους τοῦ ὄρους δηλωτικὸν εἶναι, εἰ τηλικαύτη θάλασσα, ὡς τὸ πέρας αὐτῆς μὴ δῆλον εἶναι, οὐ φαίνεται, εἰ μὴ ὑπερβαίνῃ τις τὸ ὄρος, ὡς τούτου ἐπισκοποῦντος. λέγει δὴ ἐκ τούτου ῥεῖν ἄλλους τε ποταμοὺς ἵσως ἐλάττονας καὶ διὰ τοῦτο ²⁵ ἀνωνύμους, καὶ δὴ καὶ τὸν καλούμενον Βάκτρον καὶ τὸν Χοάσπην καὶ τὸν Ἀράένην, οὐ διὰ Τάναις ποταμὸς μέρος ὧν ἀποσχίζεται εἰς τὴν Μαιῶ-¹⁵ τιν λίμνην. ῥεῖν δέ φησι καὶ τὸν Ἰνδὸν ἐκ αὐτοῦ, μέγιστον δοντα ποταμὸν ἀπάντων. ἐκ δὲ τοῦ Καυκάσου ὄρους, δοντος καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἄλλους τε λέγει ῥεῖν ποταμοὺς καὶ πλήθυς πολλοὺς καὶ τὸ μέγεθος ὑπερβάλλοντας καὶ δὴ καὶ τὸν Φᾶσιν, ἔνδοξον ἐπὶ μεγέθει ποταμόν. λέγει δὲ πάλιν τὸν Καύκασον μέγιστον ὄρος εἶναι καὶ ὑψει καὶ πλήθει τῶν πρὸς τῇ ²⁰ θερινῇ ἀνατολῇ. τοῦ μὲν οὖν ὑψούς αὐτοῦ σημεῖα διτοί πόρρωθέν τε ὄραται καὶ ἀπὸ κοιλῶν τινῶν· ἀπὸ τε γάρ τῶν καλουμένων βαθέων περιορᾶται, καὶ εἰσπλεόντων εἰς τὴν λίμνην, δῆλον ὡς πόρρω οὖσαν· ἀλλὰ καὶ διτοί ἡλιοῦται αὐτοῦ τὰ ἄκρα τῆς νυκτὸς μέχρι τοῦ τρίτου μέρους τῆς νυκτός, καὶ πάλιν πρὸς τὴν ἐω ἀπὸ τοῦ τρίτου, ὡς τῶν δώδεκα ὡρῶν τῶν νυκτερινῶν ²⁵ τεσσάρων ὡρῶν μόνων τῶν μέσων τὰ ἄκρα αὐτοῦ μὴ ἡλιοῦσθαι. δύναται ³⁰ τις ἀκούειν τοῦ μέχρι τοῦ τρίτου μέρους ἡλιοῦσθαι καὶ ἀπὸ τῆς ἐω τῆς νυκτὸς οὔσης καὶ τῆς ἑσπέρας τῇ δη νυκτὸς οὔσης· δπως δὲ ἔχει τὸ λεγόμενον, ἐκ τῆς ἴστορίας χρή ἐπικρῖναι. τοῦ δὲ πλάτους τε καὶ πλήθυς αὐτοῦ σημεῖα διτοί πολλὰς ἔχων ἕδρας, τοιυτέστι πολλὰ χθαμαλά, ³⁵ ἐν οἷς οἷόν τε ἰδρύεσθαι, ἐν οἷς τόποις ἔθνη τε κατοικεῖ πολλὰ καὶ λίμναι λέγονται εἶναι μεγάλαι, πάντα ἔχει φανερὰ καὶ ὄρωμενα ἔως τῆς ἑσχάτης κορυφῆς· δι τοῦ μεγέθους αὐτοῦ σημείον, εἰ γε ἔθνη πολλὰ ἔχει ἐν αὐτῷ τηλικαύτα, ὡς ὄρασθαι πόρρωθέν τε καὶ κάτωθεν ἀπαντα μέχρι τῆς κορυφῆς, οὕτως ὑψηλῆς οὔσης, ὥσπερ εἰρηκεν. ἔξης δὲ μέτεισιν ἐπὶ τὰ

2 Ιδόντων a	4 συνίστανται I	5 τῶν post πάντων om. I	6 τῇ δη]
δη AW: om. a	7 οὐ δῆλον] οὐδὲν ἡττον A	10 εἰ] ἡ I	post δῆλον εἶναι
add. 8 I	11 ὑποθῇ I	14 ἄραξιν a	15, 16 ποταμῶν AWa
19 πάλιν om. a	20 ἀνατολῇ] τροπῇ A	post ἀνατολῇ add. καὶ a	οὖν
om. AWa	21 ὑπερορᾶται AWa	22 εἰς πλέον τῶν W	23 τῆς post ἄκρα corr.
εκ τὴν I	24 ἀπὸ] μέχρι Aa	26 μέχρι τοῦ om. A: in marg. add. A ¹ (?)	
δηδ A	ἴτι] τῆς AWa	27 καὶ τῆς—οὖσης om. AWa	δὲ om. I
28 τε om. a	29 ἔχων] ἔχει Ia	29, 30 πολλὰ χθαμαλὰ ἐν] πολλαχοῦ χθα-	
μαλὸν AWa	31 post πάντα add. δὲ a	32 αὐτῷ libri	ἐν αὐτῷ ἔχει coll. AWa
33 ώς] exspectas τὸ	ἄνωθεν I	34 δὲ] δη I	

Εύρωπαία ὅρη καὶ τοὺς ταύτη ποταμούς. δῆλα δὲ καὶ ἡ προστίθησι περὶ τε τῶν δρῶν αὐτῶν καὶ τῶν ποταμῶν τῶν ἀπ' αὐτῶν ρέοντων ἐν τε τῇ Εύρώπῃ καὶ τῇ Λιβύῃ.

p. 350b22 "Οτι μὲν οὖν οὐ δεῖ νομίζειν οὗτω γίνεσθαι τὰς ἀρχὰς τῶν ποταμῶν.

Ἔπομιμνήσκει ἡμᾶς διὰ τούτων τῶν δεδειγμένων, ὡς οὐκ ἀληθῆς 88^η δόξα ἡ περὶ τῶν ποταμῶν ἡ λέγουσα αὐτὸν ῥεῖν ἀπὸ κοιλιῶν τινῶν οὐσῶν ὑπὸ γῆν καὶ ἔχουσῶν ἡθροισμένον ὅδωρ ἐν αὐταῖς. οὔτε γάρ ἡ γῆ ἔξηρκει ἀν ταῖς τοῦ τοσούτου ὅδατος ὑποδοχαῖς οὔτε τὰ νέφη, εἰ τὴν 10 καὶ τὰ νέφη προϋπάρχον τὸ ὅδωρ πᾶν ἔχοντα ἐν αὐτοῖς τὸ ὑσθησόμενον 15 ἡθροισμένον, καὶ μὴ τὸ μὲν ἐγίνετο, τὸ δὲ κατεφέρετο. μαρτύριον δὲ τὸ τοὺς ποταμούς ἄρχεσθαι ῥεῖν ἀπὸ τῶν ὑπωρειῶν, ὡς ἀπὸ τούτων συλλειθομένου κατ' ὀλίγουν τοῦ ὅδατος διν προείρηκε τρόπον. εἰ γάρ ἀπὸ κοιλιῶν ἔρρεον, οὐδὲν ἦττον καὶ ἀπὸ πεδίων ἐγίνετο αὐτοῖς ἡ τῆς ῥύσεως ἀρχή. οὐδὲν μὲν γάρ ἄτοπον εἶναι λέγειν τινάς καὶ τοιούτους κατὰ γῆς τόπους, ἔχοντας ἐν αὐτοῖς ὅδωρ, οἷον λίμνας, ἀφ' ὧν ἀπόρρυσιν γίνεσθαι τινα, οὐ μὴν τηλικαύτας ὡς πᾶν τὸ ὅδωρ τὸ ῥέον ἀπὸ τούτων 20 εἶναι· διμοιον γάρ τοῦτο καὶ τὸ οἰεσθαι τὰς φανερὰς πηγὰς μόνας τοὺς ποταμούς ἐμπληροῦν, ἐν αὐταῖς παντὸς ἡθροισμένου τοῦ ῥέοντος ὅδατος. ἀπὸ γάρ τινων φανερῶν πηγῶν, ὃς κρήνας εἴπε, πάλιν οἱ πλεῖστοι τὰς ἀρχὰς ἔχοντες φαίνονται· ἀλλ' ὡς ἐπ' ῥέουσιν, ἀλλ' ἔστι τὸ πᾶν ὅδωρ τοῦ ποταμοῦ αἱ πηγαὶ αἱ φανεραὶ ἀφ' ῥέουσιν, ἀλλ' ἔστι τὸ μὲν ἀπορρέον, τὸ δὲ ἐπιγεννώμενόν τε καὶ συλλειθόμενον, οὗτως οὐδὲν εἴ τι ἔστι κατὰ γῆς ὅδωρ, τοῦτο χρὴ νομίζειν εἶναι τὸ παντὸς τοῦ ῥέοντος ὅδατος 25 σῶμα· ἐπει δι τι γέ εἰσι τοιαῦται φάραγγές τε καὶ διαστάσεις καὶ κοιλότητες ἐν τῇ γῇ, ὡς ὑποδέχεσθαι ὅδωρ, δῆλον δι' ὧν παρατίθεται ποταμῶν, ὧν τὰ ῥεύματα ἐν τῇ γῇ καταπινόμενα πάλιν κατ' ἄλλους τόπους ἐκδίδωσιν, ὡς οὐκ ἀπολλυμένου τοῦ ὅδατος ὑπὸ γῆς, ἀλλὰ σωζομένου.

p. 351a19 Οὐκ ἀεὶ δ' οἱ αὐτοὶ τόποι τῆς γῆς οὔτε ἔνυγροί εἰσιν οὔτε ἔνηροί.

Οὐ δοκεῖ αὐτῷ διμοια τὰ τῆς γῆς μέρη αεὶ μένειν, ὡς τὰ μὲν ὑγρὰ 89^η αὐτῆς αεὶ ὑγρὰ εἶναι, τὰ δὲ ἔνηρά αεὶ ἔνηρα, ἀλλὰ μεταβάλλειν καὶ γίνεσθαι 20

1 προτίθησι I 6 τούτων οι. I ὡς οὖν] καὶ δι τι μὴ AWa 8 τῆς AWa
9 τοῦ οι. a τὰ νέφη—ἡθροισμένον (11)] εἰ τὸ τῶν νεφῶν ἔδει ῥεῖν μόνον AW
10 προσυπάρχον I post ἔχοντα add. τὰ I 11 ἐγένετο A post μαρτύριον δὲ
add. τῶν προειρημένων καὶ AWa 12 ὑπορεῖον a 13 συλλαβόμενον a 15 εἶναι—
τινάς οι. AWa καὶ τοὺς AW τοιούτους οι. AWa 16 γῆ I post τόπους
add. εἶναι a οἷον λίμνας a Arist.: οι. AIW ἀπορρέουσι I 17 τηλικαύτας]
τηλικαύτα καὶ I 18 τοῦτο καὶ τὸ] τούτω τὸ καὶ AWa 19 συμπληροῦν AWa
20 πάλιν] σχεδὸν a 23 συλλαβόμενον a 25 τοιαῦται οι. A 27 κατα-
γινόμενα I 28 ἀπολυθομένου A γῆν AWa 31 δοκεῖ δ' αὐτῷ A

τὰ μὲν πρότερον ὑγρὰ ἔηρα, παλιν δὲ τὰ ἔηρὰ ἔξυγραινεσθαι, τοῦτο δὲ γίνεσθαι ὑπὸ τῶν ποταμῶν. τῷ γάρ τούτων τοὺς μὲν ἐπιγεννᾶσθαι οὐ πρότερον ὄντας, τοὺς δὲ ὑπολείπειν τε καὶ φθείρεσθαι, ὡς μηκέτ' εἶναι, τούτῳ ἐπειδὴ καὶ τὰς τῆς ὑγρᾶς τε καὶ ἔηρᾶς γῆς μεταβολάς, ὑγραινο-
5 μένων μὲν τῶν πρότερον αὐτῆς ἔηρῶν μερῶν ὑπὸ τῶν ἐν τούτοις γεννω-
μένων ποταμῶν, τῶν δὲ πρότερον ὑγρῶν ἔηραινομένων διὰ τὴν τῶν ἐν
αὐτοῖς ὄντων ποταμῶν φθοράν. διὰ δὲ τὴν αὐτὴν αἰτίαν λέγει καὶ τὰ 25
κατὰ τὴν ἥπειρόν τε καὶ θάλασσαν ὑπαλλάσσεσθαι, δι' ἣν καὶ τῶν ποταμῶν
10 οἱ μὲν γίνονται πρότερον οὐχ ὄντες, οἱ δέ τινες φθείρονται. οὐ μὴν ἀτά-
κτως δεῖ, φησίν, ὑπολαμβάνειν τὰ τοιαῦτα γίνεσθαι περὶ τὴν γῆν πάθη,
ἀλλὰ κατὰ τάξιν τινὰ καὶ περίοδον. αἰτία δὲ καὶ ἀρχὴ τῶν τοιούτων
μεταβολῶν τε καὶ παθῶν ἐστιν, ὡς φησιν, διτὶ ὁσπερ τὰ τῶν ζῴων τε
καὶ τὰ τῶν φυτῶν σώματα ἀκμήν τινα καὶ γῆρας ἔχει κατὰ φύσιν, οὕτως
15 δὲ καὶ τὰ τῆς γῆς ἐντός. διαφέρει δ' διτὶ ἐπὶ μὲν τῶν προειρημένων ἡ 30
ἀκμή τε καὶ ἡ παρακμὴ οὐχ ἄλλοτε ἄλλου μέρους ἀκμάζοντός τε καὶ
παρακμάζοντος, ἀλλ' ἀμα πάντα ἐν τούτοις γίνεται· καὶ γάρ ἀκμάζει ἀμα
πάντα ἐν τούτοις γηράσκει τε καὶ φθίνει πάλιν ἀμα πάντα· τῇ δὲ γῇ
κατὰ μέρη τοῦτο γίνεται· γίνεται γάρ αὐτῇ ἡ τοιαύτη μεταβολὴ διὰ ψῦξιν
20 τε καὶ θερμότητα, ἐστι δὲ ἄλλοτε ἄλλα αὐτῆς φυχόμενά τε καὶ θερμαι-
νόμενα. ὡς γάρ τοις ζῷοις τε καὶ τοῖς ἐμψύχοις ἡ τοῦ ἡλίου περιφορὰ 35
αἰτίᾳ αὐξήσεως τε καὶ μειώσεως (προσιών μὲν γάρ σωτηρίας τε καὶ αὐ-
ξήσεως, ἀπιών δὲ μειώσεως τε καὶ φθορᾶς αἰτίος, ὡς δῆλον ἐκ τῶν ἐπε-
τείων· ταῦτα γάρ προσιόντος μὲν αὐτοῖς τοῦ ἡλίου αὔξεται, ἀπιόντος δὲ
25 φθίνει τε καὶ φθείρεται) ὡς δ' ἐπὶ τούτων, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν πολυγρο-
νιωτέρων, ὡν ἡ αὔξησις πλείονι χρόνῳ καὶ ἡ φθίσις· ὡν γάρ ἡ αὔξησις
τοσαύταις ἡλίου προσόδοις, τούτων καὶ ἡ μείωσις; καὶ ἡ φθίσις τοσαῖσδε
ἀφόδοις. ὡς οὖν ταῦτα διὰ τὴν τοῦ ἡλίου περιφορὰν αὔξεται τε καὶ 40
φθίνει, οὕτω καὶ τὰ τῆς γῆς μέρη παρὰ τῆς προσόδου τε τοῦ ἡλίου καὶ
30 ἀφόδου, καὶ δλως παρὰ τῆς ἐκείνου περιφορᾶς τὴν τε ἀκμὴν καὶ τὴν παρ-
ακμὴν λαμβάνει, ὡς μέχρι μὲν τίνος δύνασθαι ἀκμάζειν τε καὶ ἔνυγρα δια-
μένειν, εἴτα ἔηραινομέναι τε καὶ γηράσκειν πάλιν. γῆρας δὲ τῆς γῆς εἰπε
τὴν ἔηρότητα, μετενεγκῶν ἀπὸ τῶν ζῴων. ἐπειτα δὲ τὸ τῶν μὲν τόπων
τε καὶ μορίων τῆς γῆς τῶν ἔηραινομένων καὶ τὰς πηγὰς τὰς ἐν αὐτῇ 45
35 πρῶτον μὲν μειοῦσθαι, ἐπειτα δὲ καὶ φθείρεσθαι, τούτων δὲ γινομένων
τὸ καὶ τοὺς ποταμοὺς τοὺς ἀπὸ τούτων ῥέοντας πρῶτον μὲν ἐλάττους γί-

1 πρότερα Wa	πάλιν τὰ δὲ AwA	4 ἔηρᾶς τε καὶ ὑγρᾶς AwA	5 μὲν om. a
6 ἔηραινομένων δὲ τῶν πρότερον ὑγρῶν coll. AwA	14 τὰ τῶν om. a	17. 18 ἀμα	
(post ἀκμάζει) — τούτοις] ἀπαντα καὶ AwA	19 μέρος a	γίνεται semel I	
αὐτῇ scripsi: αὐτῇ I: om. AwA	20 ἐστι δέ] ὡς τῶν γερόντων ἐστὶν AW: ὡς τῶν		
ζώων καὶ ἔστιν a	22 προιών AW	μὲν om. I	23 τε om. I
23. 24 ἐπέτων I	25 δὲ καὶ ἐπὶ A	26 πλείων I	27 μείωσίς
τε καὶ φθίσις AwA	28 οὖν ταῦτα] ἐνταῦθα AW	τε om. I	29 τε
om. a	29. 30 καὶ ἀφόδου τοῦ ἡλίου coll. a	30 δλως περὶ τῆς a	31
post δύνασθαι add. καὶ A	33 τὸ] τῷ AwA	34 τῶν om. AwA	αὐτῷ a

νεσθαι, ἔπειτα δὲ καὶ τέλεον ἀπόλλυσθαι, τῶν δὲ ποταμῶν τοῦτο πασχόντων καὶ μεθισταμένων, ώς ἔνθα μὲν γίνεσθαι κατὰ τὰ ἀκμάζοντα μέρη τῆς γῆς, ἔνθα δὲ φυείρεσθαι ώς ἐκ τῶν παραχμαζόντων τὸ καὶ τὴν θάλασσαν τοὺς μὲν ἐπιλείπειν τῶν τῆς γῆς τόπων, τοὺς δὲ ἐπιλαμβάνειν.
 5 προστίθησι δ' ἔξῆς τὰ γινόμενα περὶ τὴν θάλασσαν ἐπιλειπόντων τε τῶν ποταμῶν καὶ ἐπιρρεόντων· δι' ἅμφω γάρ μέρη τινὰ αὐτῆς ἔηραινεται.
 διου μὲν γάρ πληθυνόντων τῶν ποταμῶν ὑπερεχεῖτο ή θάλασσα ἔκωθουμένη διὰ τὴν ἔκεινων ἐπίρρυσιν, ταῦτα συμβαίνει ἔηραινεσθαι ὑπονοστούσης τῆς θαλάσσης, τῷ μηκέτ' ἐπιρρεόντων αὐτῶν μηκέτι ἔκωθεισθαι τε
 10 εἰς αὐτὰ καὶ ὑπερχεῖσθαι· καθ' δὲ μέρος πάλιν τὰ τῶν ποταμῶν ῥέοντας·⁸⁹
 ματα ἐμβάλλοντα εἰς αὐτὴν ηὗκεν αὐτὴν καὶ προσέχου, κατὰ ταῦτα πάλιν διὰ τὴν πρόσχωσιν λιμνάζειν τε αὐτὴν καὶ καθ' δλίγον ἔηραινεσθαι τε καὶ γίνεσθαι γῆν, ὑπερχεῖσθαι μέντοι καὶ ἄλλα τινὰ ἐπιλαμβάνειν μέρη. τοῦ δὲ μὴ γνωρίμας γίνεσθαι τὰς τοιαύτας μεταβολὰς αἰτίαν φησὶν εἶναι τὸ
 15 πᾶσαν τὴν φυσικὴν μεταβολὴν τὴν περὶ γῆν ἐκ προσαγωγῆς καὶ καθ' δλίγον γίνεσθαι καὶ ἐν χρόνοις μακροῖς ώς πρὸς τὴν ἡμετέραν ζωήν. διὸ λανθάνει ἡμᾶς ἔκαστον αὐτῶν γινόμενον· φθάνει γάρ δλων ἐθνῶν ἀπωλείας γίνεσθαι καὶ φθοράς, ώς μὴ διαμνημονεύεσθαι τὰ πρότερον ὄντα δύνασθαι μηδὲ ἐκ διαδοχῆς. καὶ πρότερον δλων τῶν ἐθνῶν ἀπώλειαι τίνονται πρὸτερον δλων τῶν ἐθνῶν ἀπώλειας εἰς τέλος. δοκεῖ δὲ τὸ εἰρημένον ἔχειν ἀκαταλληλόν τι. ώς γάρ φθανούσης διὰ τάχους τῆς ἀπωλείας τῶν ἐθνῶν τὴν μνήμην τὴν περὶ αὐτῶν λέγειν δοκεῖ. οὐδὲ τούναντίον γίνεσθαι λέγει. διὰ γάρ τὸ βραδέως αὐτῶν γίνεσθαι τὰς φθοράς φθάνουσι προαπόλλυσθαι οἱ
 20 μνημονεύσαντες ἄν. διὸ εἴη δν τὸ λεγόμενον ἵσον τῷ καὶ λανθάνουσιν δλων τῶν ἐθνῶν ἀπωλειαι γινόμεναι καὶ φθοραὶ τῆς μνήμης τῶν δι' ἀπόλλυνται. ἔξῆς δὲ τίνες αἱ φθοραὶ καὶ πῶς γίνονται, δι' ἃς οὐδὲ μνημονεύεται τὰ τοιαῦτα τῶν περὶ τὴν γῆν πάθη καταλέγει. καὶ φησὶ μεγίστας μὲν καὶ ταχίστας γίνεσθαι φθοράς ἀνθρώπων ἐν τοῖς πολέμοις, ἐν οἷς καὶ
 25 πόλεις καὶ ἔθνη πολλὰ ἀνάστατα συμβαίνει γίνεσθαι, ἄλλας δὲ νόσοις τὰς λοιμώδεσι, τὰς δὲ δι' ἀφορίας τῆς γῆς, δι' ἃς μετανίσταται ἀπ' αὐτῆς οἱ σωζόμενοι, καὶ αὖται αἱ μὲν ἀθρόοι γινόμεναι, αἱ δὲ καθ' δλίγον ἀφορωτέρας γινομένης τῆς γῆς. ἐφ' ὧν φησὶ καὶ λανθάνειν τὰς μεταναστά-

3 φθειρομένων I

ἐκ ομ. a τὸ] τὰ A

5 δὲ καὶ ἔξῆς AWa

6 ἔηραινεσθαι AWa

7. 8 ἔκωθουμένους a 11 καὶ προσέχου ομ. AWa

κατὰ ταῦτην AWa

12 post πρόσχωσιν add. ἦν ποιοῦνται ἐμβάλλοντες εἰς αὐτὴν AWa

αὐτὴν] καὶ τὴν I

14 γνωρίμας γίνεσθαι γνωρίζεσθαι ΑΑ γνωρίμους W

15 περὶ τὴν γῆν AWa

καὶ καθ' τῆς I 17 αὐτῶν γινόμενον] τῶν γινομένων I

19 τῶν ομ. I, sed habet v. 26

24 τὸ] τοῦ Wa 26 φθοραὶ] χωρὶς AWa

post τῶν add. τοιούτων A, τοιούτων φθορῶν ἔξῆς δὲ Wa

27 ἔξῆς δὲ] καὶ Wa

καὶ εἰς κάν corr. I²

οὐ ομ. I 28 λέγει W 29 ταχείας I

30 ἄλλας scripsi: ἄλλα AWa: ἄλλοι I

ταῖς] φθείρονται AWa 31 τὰς scripsi:

τὰ AWa: ομ. I

δὲ δι'] διὰ δὲ I ἀφορίας εἰς διαφορίας corr. I² 32

αὐται] αὐ αἱ A: αὐτῶν αἱ Wa

ἀθρόαι AWa

σεις τῶν ἐθνῶν κατ' δλίγον καὶ οὐκ ἀδρόως γινομένας· οὐ γὰρ ἄμα πάντες ἀπανίστανται, ἀλλ' οἱ μὲν ἀπίστην, οἱ δὲ μένουσιν, δσους ἡ χώρα τρέφειν οἴα τε ἔτι· καὶ τοῦτο ἔως τούτου ποιεῖν, μέχρις δὲ τέλεον ἐξασθενήσασα ἡ χώρα μηκέτι μηδὲν πλῆθος δύνηται τρέφειν. ἀπὸ δὴ τῆς 5 τῶν πρώτων ἀπολεψεως ἔως τῶν ἐσχάτων τὴν χώραν καταλιπόντων εἰκός²⁰ γίνεσθαι μακρὸς χρόνους, ὡς μηδένα τῶν ὕστερον ἀπαιρόντων μεμνῆσθαι δτι καὶ πρῶτοι τινες ἀπῆραν, διὰ τὸ γενεάς ἐν μέσῳ πλείους γεγονέναι. ὡς δὲ μεταναστάσεις τῶν ἐθνῶν λανθάνουσι γινόμεναι πολλάκις διὰ τὴν τοῦ χρόνου παράτασιν, οὕτω φησὶ πάλιν καὶ τοὺς κατοικισμὸς λανθάνειν, 10 πότε πρῶτον ἤρεντο συνοικίζεσθαι τὰ ἐθνη σὶς τὰ μεταβάλλοντα τῆς γῆς μέρη καὶ γινόμενα ἑηρὰ ἐξ ἐνύδρων τε καὶ ἐλαῶν· κατὰ μικρὸν γὰρ καὶ²⁵ ἐν τούτοις ἡ ἐποίκησις, καὶ ἐκ πολλῶν χρόνων γίνεται ἡ ἐπέδοσις, ὡς τοὺς ὕστερους ἐποικήσαντας μὴ γινώσκειν, πότε ἤρεντο τῆς χώρας ἐκείνης ἥ τε εὐχρασία καὶ δὲ συνοικισμός. ὅποιόν φησι καὶ περὶ τὴν Αἴγυπτον γεγονός²⁵ νέναι. καὶ γὰρ οὗτος δὲ τόπος ἀεὶ ἡγρότερος φαίνεται γινόμενος καὶ πᾶσα ἡ χώρα ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Νείλου ἀπὸ τῆς θαλάσσης προσκέχωσται· ἀλλὰ διὰ τὸ κατὰ μικρὸν τοῦτο γίνεσθαι, καὶ ἡγραινομένων τῶν ἐλῶν κατ' δλίγον ἀεὶ τοὺς πλησίον αὐτῶν κατοικοῦντας εἰσοικίζεσθαι εἰς τὰ ἡγραινό-³⁰ μενα αὐτῶν τὸ τοῦ χρόνου πλῆθος καὶ τὸ κατὰ μικρὸν ἀφήρηται τὴν τῆς 20 ἀρχῆς μηνῆμην. καὶ τὰ στόματα τοῦ Νείλου φησὶ πάντα, δι' ὧν εἰς τὴν θάλασσαν ἐκχεῖται, χειροποίητα εἶναι χωρὶς τοῦ Κανωβικοῦ τοῦ· τῶν καταρρακτῶν, ὡς ὕστερον διὰ τὸ λιμνάζειν τὸν ποταμὸν τῆς θαλάσσης τινὰ καὶ προσχοῦν γενόμενα. σημεῖον δὲ τοῦ προσκεχῶσθαι τὴν Αἴγυπτίαν χώραν ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ παρέχεται καὶ τὸ τὸ ἀρχαῖον τὴν Αἴγυπτον Θήβας³⁵ 25 καλείσθαι, καθάπερ καὶ Ὁμηρος μνημονεύει, καίτοι νεώτερος ὃν ὡς πρὸς²⁵ τὰς τοιαύτας μεταβολάς· Θηβῶν γὰρ τῶν Αἴγυπτίων μνημονεύει, ὡς τῆς Μέμφιδος ἡ οὕτω οὖσης ἡ οὐ τηλικαύτης. κατωτέρω γὰρ αὕτη, τὰ δὲ κατωτέρω καὶ πρὸς τῇ θαλάσσῃ ἀεὶ ὕστερα οἰκίζεται ἐν ταῖς τοιαύταις προσχώσεσι, τῷ ὕστερα καὶ πήγνυσθαι τε καὶ ἡγραίνεσθαι καὶ εἰς συμμετρίαν τὴν πρὸς οἰκησιν ἁγεσθαι. μεταβάλλει γὰρ τὰ πρότερον ἀοίκητα καὶ ἐλώδη καὶ εὐθενεῖ πάλιν, οἱ δὲ πρότερον εὐχράτως ἔχειν δοκοῦντες τόποι ἀναέγραινόμενοι πάλιν γίνονται χείρους· οὐ μαρτύριον παρέχεται καὶ⁴⁰ τὸ περὶ τὴν Ἀργείων χώραν γεγονός καὶ τὴν Μυκηναίων.

"Οθεν τοὺς ἐπὶ μικρὸν βλέποντάς φησι καὶ ἀπὸ τῶν μικρῶν περὶ 90° 35 τῶν δλων πειρωμένους λέγειν τῆς τοιαύτης κατὰ τὴν γῆν μεταβολῆς, καθ'

1 ἀδρός A Wa 2 μετανίστανται Αα: ἐπανίστανται W 3 Ετι om. AW ἵως τοῦτο A 5 καταλιπόντες a 8 post δὲ add. αἱ AWa γινόμεναι λανθάνουσι coll.
AWa 10 πότε corr. ex ποτὲ I² post συνοικίζεσθαι add. τε I 11 ἐλωδῶν καὶ ἐνύδρων a ἀνυδρῶν I¹ 12 ἐκ—γίνεται] ἐν πολλῷ γίνεται χρόνῳ AWa
13 ἐκείνη I 16 ἀπὸ τῆς θαλάσσης om. a ἀπὸ] ὑπὸ AW 21 εἰσχεῖται AWa 22 καταρρακτῶν AWa 23 γινόμενα I τοῦ] τοῦτο τὸ I
προσκεχῶσθαι W Αἴγυπτίων Αα 24 post χώραν add. καὶ A 26 Θηβῶν]
λαβῶν a Θηβῶν—μνημονεύει] II. I 381 εqq. 27 μέμφιος AWa 28 del]
εἰς I 31 εὐθηνεῖ a: εὐθυνεῖ I 34 μικρῶν A: μικρῶν W φησι om. AIW

ἥν τὰ μὲν ἐλώδη καὶ ὑγρὰ οἰκήσιμά τε καὶ σύμμετρα γίνεται διὰ ἔηρότητα, τὰ δὲ πρότερον συμμέτρως ἔχοντα διοίκητα διὰ τὴν τῆς ἔηρότητος ἐπίτασιν, αἰτίαν λέγειν εἶναι τὴν τοῦ δλου μεταβολήν τε καὶ φθοράν.
 5 ἥγονται γὰρ σημείοις τούτοις χρώμενοι ἐκπύρωσιν γίνεσθαι τοῦ δλου, ὡς Ἡράκλειτος μὲν πρὸ αὐτοῦ καὶ οἱ τῆς ἔκεινου δόξης, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς *Στοᾶς* μετ' αὐτόν, καὶ ἐκ τούτου λέγουσιν ὡς ὅντος γενητοῦ τε καὶ φθαρτοῦ τοῦ παντός. οὐ μὴν τοῦ τῆς γῆς τὰ μὲν ἔηραίνεσθαι, τὰ δὲ πάλιν ἔξυγραίνεσθαι αἰτίαν χρὴ τὴν τοῦ κόσμου γένεσιν ἥγεισθαι· ἄτοπον γὰρ διὰ βραχείας μεταβολὰς κινεῖν τὸ πᾶν καὶ γενητόν τε καὶ φθαρτὸν ποιεῖν.
 10 τὸ γὰρ τῆς γῆς μέγεθος οὐδέν εἰστιν ὡς πρὸς δλον τὸν οὐρανὸν παραβαλλόμενον· κέντρου γοῦν αὐτὴν λόγον ἔχειν φασὶν ὡς πρὸς τὸ πᾶν. διό φαμεν ὡς χρὴ ἀφεμένους τοῦ περὶ τοῦ παντὸς τοιαύτας ὑπολήψεις λαμ-
 15 βάνειν μᾶλλον ἥγεισθαι τῶν περὶ τὴν γῆν μεταβολῶν αἴτιον γίνεσθαι τὸ διά τινων χρόνων εἰμαρμένων τε καὶ ὡρισμένων, ὡς καθ' ἔκαστον ἔτος
 15 χειμῶν γίνεται, οὕτως κατὰ περιόδους τινὰς τῶν ἀστρων γίνεσθαι κατὰ τόπους τινὰς μεγάλους χειμῶνας καὶ ὑπερβάλλοντας ὅμβρους, ὕσπερ καὶ δὲπτι Δευκαλίωνος κατακλυσμὸς λέγεται γεγονέναι περὶ τὸν Ἐλληνικὸν τόπον καὶ τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα, ἣτις εἰστὶν ἡ περὶ Δωδώνην τε καὶ τὸν Ἀχελῷφον. ὁ γὰρ δὴ ποταμὸς οὗτος πολλαχοῦ τὸ βεῦμα μεταβέβληκε
 20 διὰ τὰς προσχώσεις δὲς ποιεῖται, τὴν ἐπικλυσθεῖσαν πάλιν προσχῶν τε καὶ συνιστάς. ἐν γὰρ ταύτῃ τῇ χώρᾳ οἱ Σελλοὶ φύουν, περὶ δὲν Ὁμηρος εἰπεν “ἀμφὶ δὲ Σελλοὶ σοι ναίσουσ” ὑποφῆται ἀνιπτόποδες χαμαιεῦναι”, καὶ οἱ καλούμενοι νῦν μὲν Ἑλληνες, τότε δὲ Σελλοί, δθεν ἔτι καὶ νῦν τοὺς Ἑλληνας Γραικοὺς καλοῦσιν. ὡς δὲ ἐν τῷ κατακλυσμῷ τῷ γινομένῳ
 25 ποτὲ τούτων ἀπολομένων λέγοι ἂν. δταν οὖν τοιαύτη ὅμβρων ὑπερβολὴ γένηται, ὡς πολλὰ ἐπικλύσαι καὶ διοίκητα δὲ ὑγρότητα ποιῆσαι, νομίζειν χρὴ ταύτην τὴν ὑγρότητα ἐπὶ πολὺν διαρκεῖν τε καὶ διαμένειν χρόνον, καὶ
 30 ὡς τῶν ποταμῶν τινες δέναοι εἰσὶ διὰ τὴν πλείω χορηγγίαν τὴν γενομένην αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ὑπερκειμένων αὐτῶν πηγῶν καὶ τῶν δρῶν διαερήκα-
 35 μεν τρόπον, οὕτως δὲ καὶ μετὰ τὰς τοιαύτας ἐπομβρίας δέναοι τινες ὑγρότητες περὶ τὸν τόπους τούτους ἐπὶ πολὺ διαμένουσι, τῆς ἐπιτηδείου πρὸς τοῦτο τῆς δεξαμένης ἐν αὐτῇ τὴν ὑγρότητα καὶ ἐπὶ πολὺ διαμενούσης τοιαύτης. χρόνου δὲ προϊόντος τὰ μὲν ἐκ τῆς ἐπομβρίας | ὑγρανθέντα 90°
 40 ἔηραίνεται μᾶλλον, τὰ δὲ ἔνυδρα φύσει ἥπτον, καὶ τοῦτο ἀεὶ καὶ μᾶλλον

1 post ἐλώδη add.	τε AWa	οἰκήμασι Α	3 λέγει Α	5 οἱ δὲ] καὶ οἱ I
6 γενητοῦ I	7 οὐ μὴν]	ὡς α	8 γὰρ] δὲ α	9 γεννητὸν I
10 μέγεθος] μέρος I	ἐστιν]	ἥν I	11 φασὶν απε αὐτὴν exh. Αα,	post αὐτὴν W
12 ἀφεμένους τοῦ om. I	ὑπολείψεις Α ¹		20 διὰ] δὴ I	προχωρήσεις I
post τὴν add. δὲ I	προσχῶν]	προελὼν I	21 συνιστάς I	21. 22 Ὁμηρος εἰπεν]
II. Π. 234 sq.	22 σοι om. IWa	ἀνιπτόποδες χαμαιεῦναι om. I	I	24 ὡς
δὲ—λέγοι ἂν (25) om. a	25 ἀπολλυμένων I	ἄν] δεὶ I	τοιαύτης I	
26 ἐπικλύσαι I	27 πολὺ I	28 εἰ 30 δέναοι IW	29 τῶν post καὶ om.	
AWa	31 τῆς] γῆς AWa	32 γῆς om. AWa	33 ἔξυγρανθέντα AWa	.

γίνεται, ώς τὰ μὲν ἔξι ἀστικήτων δι’ ὑγρότητα γίνεσθαι ἐηραινόμενα οἰκητά,
τὰ δ’ οἰκητὰ πρότερον δι’ εὐχρασίαν ἀστικήτα γίνεσθαι διὰ ἐηρότητα, ἥτις
παλιν ἡ αὐτὴ περιόδος ἔλθη καὶ διὰ τῆς μεγάλης περιόδου χειμών. καὶ
ἔπει ἀναγκαῖον γίνεσθαι ‘μέν τινας ἐν τῷ παντὶ μεταβολάς, οὐ μὴν τοῦ
5 παντὸς; ἀλλ’ ἐν τῷ μέρει αὐτοῦ τῷ γενητῷ τε καὶ φθαρτῷ, ἀνάγκη 5
κατὰ τὰ εἰρημένα μὴ τοὺς αὐτοὺς τόπους τῶν περὶ τὴν γῆν ἀεὶ τὴν αὐτὴν
κατάστασιν ἔχειν, ὡς ἡ ὑγρούς ἀεὶ ἡ ἐηρούς εἶναι, ἀλλὰ μεταβάλλειν. καὶ
τοῦ τοῦτο οὗτως ἔχειν σημεῖον τὸ τοὺς ἀρχαιοτάτους νομιζομένους τῶν
ἀνθρώπων Αἰγυπτίους, τούτους χώραν οἰκεῖν, ἡ πρότερον οὖσα θάλασσα
10 ἔργον γέγονε τοῦ ποταμοῦ τοῦ Νείλου προσχωσθεῖσα ὑπ’ αὐτοῦ. καὶ τοῦτο
δῆλον μέν φησιν εἶναι καὶ ἀπ’ αὐτῆς τῆς χώρας τοῖς ὄρωσιν· κοιλη γάρ φαί- 10
νεται· ἵκανὸν δέ φησι τούτου τεχμήριον εἶναι καὶ τὸ κατὰ τὴν ἐρυθρὰν θάλασ-
σαν. τί δέ ἔστι τὸ λεγόμενον, καὶ πῶς δεικτικὸν τοῦ τὴν Αἰγυπτίαν χώραν ἔρ-
γον εἶναι τοῦ ποταμοῦ; τῷ τοὺς θελήσαντας τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν συνάψαι
15 τῷ Αἰγυπτίῳ πελάγει διορύξαντας τὴν μεταξὺ γῆν μηκέτι τοῦτο ποιῆσαι,
διὰ τὸ διψηλοτέραν οὖσαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν τῆς περὶ τὸ Αἰγύπτιον
πελάγος χώρας μέλλειν ἐπικλύζειν αὐτὴν, οὕτως δὲ καὶ τὸν ποταμὸν
ἐπικλύζειν τε καὶ ἀφανίζειν τὸν Νείλον. ἐπιζητήσαι αὖ τις, εἰ οὕτως 15
ἡδύνατο διορυγῆναι τὸ μεταξὺ καὶ ἐνωθῆναι ἡ ἐρυθρὰ θάλασσα τῷ Αἰ-
20 γυπτίῳ πελάγει, εἰ ἦν ἡ Αἰγυπτία χώρα θάλασσα. ἀλλὰ λέγει καὶ Δα-
ρεῖον ἐγχειρῆσαι τῷ διορύσσειν, καὶ κατ’ ἑκεῖνον ἤδη ἡ Αἴγυπτος κεχω-
σμένη. ἡ τὸ κοιλοτέραν εἶναι τὴν Αἰγυπτίαν γῆν τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης
καὶ τῆς μετ’ αὐτὴν γῆς τεχμήριον ποιεῖται τοῦ ἀπὸ τῆς θαλάσσης αὐτὴν
προσκεχῶσθαι τῆς Αἰγυπτίας, οὖσαν πρότερον μέρος τῆς θαλάσσης. καὶ
25 γάρ δὲ ἐπιφέρει, τὸ περὶ τὴν Ἀμμανίαν χώραν τῆς Λιβύης, τοιοῦτον ἔστι·
τῷ γάρ καὶ ταύτην τὴν γῆν κοιλοτέραν τε εἶναι καὶ ταπεινοτέραν παρα-
λόγως τῆς μετ’ αὐτὴν χώρας τεχμηρίῳ χρῆσαι τοῦ προσκεχῶσθαι αὐτὴν
ἀπὸ τῆς θαλάσσης. πῶς δὲ κατ’ ὀλίγον τὰ προσχώμενα ἐηραίνεται,
λέγει· ἐγχώσεως γάρ ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ γινομένης καθ’ δ εἰς τὴν θά- 20
30 λασσαν ἐκδίδωσιν, ἀπολαμβάνεται τίνα ἀπὸ τῆς θαλάσσης μέρη, δ πρότε-
ρον μὲν ὡς λίμναι καθ’ αὐτὰ ὄντα μένει, εἰς ὕστερον δὲ ἀνακηραίνεται.
οὕτως δὲ γινομένων τῶν ἀπολήψεων τε καὶ προσχώσεων δῆλον ὡς ἡ χώρα
ἡ τοιαύτη κοιλοτέρα τέ ἔστι καὶ ταπεινοτέρα, ἀτε τὸ τῆς θαλάσσης ἔτι
σώζουσα ἔδαφος. καὶ τὰ περὶ τὴν Μαιῶτιν δὲ καλουμένην λίμνην ἐπιδε-
35 δωκέναι φησὶ τῇ ὑπὸ τῶν ἐκβαλλόντων εἰς αὐτὴν ποταμῶν προσχώ- 25
σει, ώς πολλῷ ἐλάττω πλοῖα νῦν πλεῖν ἐν αὐτῇ δύνασθαι τῶν πρὸ²⁶
ἔτῶν πλεόντων ἔξηκοντα. δθεν φησὶ δῆλον εἶναι δτι καὶ αὐτὴ ἡ

1 οἰκητὰ απέ τοι γίνεσθαι exh. AWa 3 Θλοι AW 3. 4 καὶ ἔπει in marg. A
5 ἀλλὰ καὶ ἐν A post καὶ add. τῷ I 9 post ἀνθρώπων add. τοὺς a ή] ἡ
A: ἡ a: ἐν ή I 10 προσχωρεῖσα a 11. 12 κοιλη γάρ φαίνεται om. I 14 τῷ]
τὸ AWa 18 ἀν om. I οὗτως—κεχωσμένη. ἡ (21. 22) om. AWa, fort. recte
22 κοιλότερον A Αἰγυπτίων a 23 μετὰ ταύτην I 26 τὸ γάρ I
τὴν γῆν om. AWa 27 χρῆσθαι I 28 ἐηραίνεσθαι a 31 ὡς] ωσει AWa
εἰς om. AWa 33 κοινοτέρα a 35 ἐμβαλλόντων AWa

λίμνη ἔργον ἔστι τῶν ποταμῶν, ὡς ἀποχωσάντων αὐτὴν τῶν ποταμῶν ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ χωρισάντων καὶ ποιησάντων λίμνην ἀντὶ θαλάσσης μέρους, καὶ διὰ προϊόντος τοῦ χρόνου ἔσται καὶ αὐτὴ πᾶσα ἕηρά. καὶ τὸν Βόσπορον δὲ δεῖ μὲν ῥεῖν φησιν· ἔστι δὲ ὁ Βόσπορος ὑπὸ τὸν Πόν-
5 τὸν θαλασσα στενή, ἣ διέργεται ἡ Εὐρώπη ἀπὸ τῆς Ἀσίας. ταύτην δὴ τὴν θαλασσάν φησιν δεῖ μὲν ῥεῖν διὰ τὸ προσχοῦσθαι. λέγει δὲ τὸ δεῖ ^{οὐ}
ῥεῖν ἀντὶ τοῦ ἐστενῶσθαι· τὰ γὰρ στενὰ τῶν πελαγῶν δταν ἐκατέρωθεν
ἔχῃ πλατείας θαλάσσας, μεταρροίας λαμβάνει. τοῦτο φησιν εἶναι περὶ ταύτην τὴν θαλασσαν διὰ τὸ δεῖ αὐτὴν προσχοῦσθαι. δυτινα δέ, φησίν,
10 ἐγίνετο ἡ πρόσχωσις τρόπον, καὶ νῦν δυνατὸν [εἰναι] γνωρίζειν ὄρῶντα. καὶ λέγει πῶς ἐγίνετο· δτε γὰρ ὁ ῥοῦς ὁ ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἡγίόνα ποιήσειε
(ῥοῦν δὲ ἀπὸ τῆς Ἀσίας λέγοι ἀν τὴν τῆς θαλάσσης ἀπὸ τῶν Ἀσιανῶν μερῶν ἐπὶ τὰ Εὐρωπαῖα μέρη ἐπίχυσιν) ὁ ῥοῦς δὴ τῆς θαλάσσης ὁ γινόμενος ^{οὐ}
ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἡγίόνα ποιῶν, τουτέστιν αἰγιαλὸν τινα χωννὺς καὶ ἐπανι-
15 στὰς ἀπετέμνετο ὀπίσω τῆς ἡγίονος ταύτης καὶ τοῦ αἰγαλοῦ μέρος τῆς θαλάσσης καὶ διετείχιζεν ἀπὸ τῆς ἄλλης θαλάσσης, καὶ λίμνην ἐποιεῖτο πρῶτον μικράν· εἰτ' αὐτῇ ἐηραινομένη ἀντὶ θαλάσσης ἥπειρος ἐγίνετο.
καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν ἄλλη ἡγίων τὸν αὐτὸν τρόπον ἐγίνετο χωννυμένη
ὑπὸ τοῦ ῥοῦ τῆς θαλάσσης καὶ ἄλλη λίμνη, ἣτις δμοίως πάλιν ἐηραίνετο.
20 οὐ γινομένου πολλάκις ἀνάγκη τοῦ χρόνου προϊόντος εἰς στενὸν συσταλῆναι τὴν θαλασσαν τὴν τὰς ἡγίωνας ταύτας ποιοῦσαν καὶ γενέσθαι ὡς ποταμόν,
τέλος δὲ καὶ τοῦτον ἐηρανθῆναι.

'Ἐκ δὲ τούτων φανερόν φησιν εἶναι διὰ ἐπει μήτε ὁ χρόνος ὑπολείψει ^{οὐ}
(οὐδέποτε γάρ ἔστιν δὲ οὐκ ἔστι χρόνος) καὶ τὸ πᾶν καὶ αὐτὸ διδιόν
25 ἔστι, γίνονται δὲ ἐν αὐτῷ τοιαῦται μεταβολαί, ὡς τὰ τε πρότερον ἔνυδρα
χωρία ὑστερὸν ἔηρατ γίνεσθαι, ταὶ τε ἔηρα πάλιν ἔνυγρα, διὰ μήτε ὁ Τάναις
ποταμὸς μήτε ὁ Νεῖλος μήτε ἄλλος τις τῶν μεγάλων καὶ ἀενάων εἶναι
δοκούντων ποταμῶν διδιόι εἰσιν, ἄλλὰ ἦν τέ ποτε ἔηρδς ὁ τόπος, δθεν
ρέουσι νῦν, καὶ ὑστερὸν πάλιν ἔσται. τὸ μὲν γὰρ τούτων ἔργον (ἔστι δὲ
30 αὐτῶν ἔργον τὸ ῥεῖν, ἐν φ καὶ τὸ | εἶναι αὐτοῖς) πέρας ἔχει, ὁ δὲ χρόνος ^{οὐ}
οὐκ ἔχει, τουτέστιν οὗτοι μέν εἰσι γενητοί τε καὶ φθαρτοί, ὁ δὲ χρόνος

1 ὡς—ποταμῶν οι. AWa 2 χωρισάντων Wa post ἀντὶ add. τῆς Wa: τοῦ
τῆς A 4 βόσπορον μὲν δεῖ μὲν I ὑπὲρ AIW 6 φησιν οι. A λέγει
δὲ] λέγοι δὲ ἀν AWa 10 et 11 ἐγίνετο AWa 10 εἶναι deleui δρῶντων I
11 λέγειν AWa δ αντε ῥοῦς οι. I 11 et 14 ἡγίων W 11 ποιήσει] ποιει I
13 εὐρώπια I δὴ scripsi: δὲ I: δεῖ AW 14 post χωννὺς add. τῇ φάμμῳ AWa
15 ὀπίσω τῆς scripsi: ὀπίσω μέρος τῆς I: τῆς AWa 16 καὶ διετείχιζεν—θαλάσσης
οι. AWa 18 ἄλλη ἡγίων scripsi: ἄλλη οι. I: ἡγίων οι. AWa 19 ἀπὸ
AWa καὶ ἄλλη οι. a πάλιν οι. AWa 20 οὗ] οἱ Αα 21 post θαλασσαν
add. ταύτην AWa τὴν—ποιοῦσαν post ποταμὸν εκh. I 23 δὲ οι. a φησιν
φανερὸν A δ οι. I ὑπολείψη I 25. 26 ενυδρα καὶ ἔνυδρα χωρία I 26 τὰ
δὲ ἔηρα I πάλιν ἔνυδρα AWa 27 post τις add. δηλον Αα, δηλοντι W ἀεν-
νάων IW 27. 28 δοκούντων εἶναι coll. AWa 28 τέ οι. AWa 29 ἔστι
δὲ—ἐν φ (30) οι. AWa

οὐδέστερον τούτων. διὸ ἀνάγκη γίνεσθαι ποτε χρόνον, διε οὗτοι οὐχ ἔσονται. ὡς δὲ ἐπὶ τούτων τῶν ποταμῶν, οὗτος ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· ὁ γάρ αὐτὸς κατὰ πάντων λόγος. ἀλλὰ μὴν τῶν ποταμῶν τῶν μὲν γινομένων τῶν δὲ φθειρομένων, καὶ μὴ ἀεὶ τῶν αὐτῶν μένοντων ἀνάγκη καὶ τὴν 5 θάλασσαν μεταπίπτειν καὶ συμμεταβάλλειν τοῖς ποταμοῖς. ταύτης δὲ τὰ μὲν ἀπολειπούσης τὰ δὲ ἐπιλαμβανούσης δῆλον ὡς οὐδὲ τῆς πάσης γῆς δεῖ τὰ αὐτὰ μέρη τὰ μέν ἔστι θάλασσα τὰ δὲ ἥπειρος, ἀλλ' ὑπαλλάσσεται πάντα τῷ χρόνῳ, ὥσπερ ἦν προειρημένον. δεῖξας δὲ ταῦτα ἀνακεφαλαιοῦται τὰ εἰργμένα τε καὶ οὐδειγμένα περὶ τούτων διὰ τῶν ἐπιφερομένων· 10 λέγει γὰρ διότι μὲν οὖν οὐχ ἀεὶ τὰ αὐτὰ οὔτε χερσεύει τῆς γῆς οὔτε πλωτά ἔστι.

1 γενέσθαι AWa ποτε] τότε I 2 ἔχει om. AWa 4 post μενόντων add.
 τῆς γῆς ἐνύδρων AWa 5 μεταβάλλειν καὶ συμμεταπίπτειν AWa 6 post ἐπι-
 λαμβανούσης add. τῆς γῆς AWa ὡς] διὶ AWa τῆς om. I 8 ὥσπερ]
 διπερ AWa προειρημένον] lac. VII litt. I 9 τε] τὰ α 10 τὰ αὐτὰ]
 ταῦτα AW χερσεύεται Arist. EH τῆς γῆς coll. post πλωτά ἔστι a
 11 post πλωτά ἔστι add. ex. Arist. καὶ διὰ τίνα αἰτίαν ταῦτα συμβάνει, εἰρηται, δμοίως δὲ
 καὶ διὰ τί οἱ μὲν ἀέναιοι οἱ δ' οὖν τῶν ποταμῶν a

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩΝ.

p. 353-32 Περὶ δὲ θαλάσσης, καὶ τίς ἡ φύσις αὐτῆς, καὶ διὰ τίνα αἰτίαν.

5 'Ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Μετεωρολογικῶν μετὰ τὸν περὶ οὐετοῦ καὶ χιόνου; καὶ πάχυντος καὶ δρόσου καὶ χαλάζης λόγον προθέμενος εἰπεῖν περὶ τε ἀνέμων καὶ ποταμῶν τε καὶ πηγῶν, ἔτι δὲ καὶ περὶ θαλάσσης, εἰπὼν ἐν ἐκείνῳ περὶ ποταμῶν τε καὶ πηγῶν, ἥρχεται τοῦ δευτέρου ἀπὸ τοῦ περὶ θαλάσσης λόγου ²⁰ καὶ ζητεῖ, τίς τε αὐτῆς ἡ οὐσία καὶ φύσις, καὶ τίς ἡ τῆς ἀλμυρότητος τοῦ δύστος αἰτία, καὶ πῶς ἐξ ἀρχῆς γίνεται. καὶ πρῶτον, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πεποίηκε, καὶ ἐπὶ ταύτης τὰς τῶν πρὸ αὐτοῦ περὶ αὐτῆς δόξας ἐκτίθεται τε καὶ ἐξετάζει. τοὺς μὲν οὖν ἀρχαιοτέρους τε καὶ περὶ τὰς θεολογίας καταγινομένους (Θεολόγους δὲ λέγει τοὺς περὶ θεῶν ἐπαγγελλομένους λέγειν, ὃν ἦν "Ομηρος καὶ Ὀρφεὺς καὶ Ἡσίοδος, δις καὶ θεογο-¹⁵νίαν συνέγραψε), τούτους δή φησι ποιεῖν τινας τῆς θαλάσσης πηγάς, ²⁰ ίνα αὐτοῖς ὡσιν ἀργαῖ τε καὶ ῥέαις ομοίως γῆς τε καὶ θαλάσσης, καὶ μὴ ἐξ ἄλλων τινῶν μεταβαλλόντων ἡ τούτων γένεσις ἦ, ἀλλ' οἰκείας ἀρχᾶς ἔχωσιν. ἐσέμνυνον γὰρ δὴ οὗτοι μάλιστα τὴν τε γῆν καὶ τὰ περὶ τὴν γῆν, καὶ περὶ ταύτην καὶ ταύτης χάριν τὰ ἄλλα ἔλεγον εἶναι τε καὶ γεο-²⁵νέναι καὶ δὴ καὶ τὸν σύμπαντα οὐρανόν. σεμνότερον δ' οὖν ἡγούντο καὶ τραγικώτερον εἶναι τὸ ποιεῖν αὐτὰ ἀπό τινος οἰκείας ἀρχῆς τε καὶ ῥίζης. οἱ μὲν οὖν θεολόγοι καὶ τὴν θείαν σοφίαν ἐπαγγελλόμενοι οὕτως ἔλεγον ³⁰ περὶ αὐτῆς· οἱ δὲ περὶ τὴν ἀνθρωπίνην σοφίαν σοφώτεροι (ἀντιδιέστειλε δὲ τοῖς θεολόγοις τοὺς τὴν ἀνθρωπίνην σοφίαν σοφωτέρους ὑποσκώπτων

1. 2 Tit. εἰς τὸ δεύτερον I, sed idem in exitu libri εἰς τὸ δεύτερον τῶν ἀριστοτελούς μετεωρολογικῶν: ἀλεξάνδρου ἀφροδιτιέως εἰς τὸ δεύτερον τῶν μετεωρολογικῶν ἀριστοτελούς W: 'Αλεξάνδρου Ἀφροδιτιέως ὑπόμνημα εἰς τὰ μετεωρολογικά. εἰς τὸ δεύτερον α 7 ἔτι δὲ—πηγῶν (8) in marg. W' 9 αὐτῆς post φύσις coll. AWA 11. 12 δόξας περὶ αὐτῆς coll. I 14 καὶ ἡσίοδος καὶ δημηρος καὶ δρφεὺς AWA 20 δ' οὖν I: δὲ AWA 22 ἐπαγγελλόμενον α 23 περὶ ante τὴν om. a ἀντιδιέστειλε I: ἀντιτίθησι AWA 24 ὑποσκώπτων—ἀλαζονικωτέρους (p. 67,1) om. W

έκεινους ως ἀλαζονικωτέρους· λέγει δὲ περὶ τῶν φυσικῶν) οὗτοι δὲ γένεσιν ποιοῦσι τῆς θαλάσσης, ἀλλ' οὐκ ἀγένητον αὐτὴν λέγουσιν ἴδιας πηγὰς ἔχουσαν, ώς οἱ θεολόγοι. οἱ μὲν γάρ αὐτῶν ὑπόλειμμα λέγουσιν εἰναι τὴν θαλασσαν τῆς πρώτης ὑγρότητος. ὑγροῦ γάρ δύντος τοῦ περὶ τὴν γῆν τόπου 5 κἀπειτα τὸ μέν τι τῆς ὑγρότητος ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἔχεται· καὶ γίνεσθαι⁴⁵ πνεύματά τε ἐξ αὐτοῦ καὶ τροπὰς ἡλίου τε καὶ σελήνης, ώς διὰ τὰς ἀτμίδας ταύτας καὶ τὰς ἀναθυμιάσεις κάκεινων τὰς τροπὰς ποιουμένων, ἐνθα 10 ἡ ταύτης αὐτοῖς χορηγία γίνεται, περὶ ταῦτα τρεπομένων· τὸ δέ τι αὐτῆς ὑπολειφθὲν ἐν τοῖς κοιλοῖς τῆς γῆς τόποις θάλασσαν εἰναι· διὸ καὶ ἐλάττω 15 γίνεσθαι Ἑγραινομένην ἔκαστοτε ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τέλος ἔσεσθαι ποτε Ἑγράν. ταύτης τῆς δόξης ἐγένετο, ώς ίστορει Θεόφραστος, Ἀναξίμανδρός⁵⁰ τε καὶ Διογένης· Διογένης δὲ καὶ τῆς ἀλμυρότητος ταύτην αἰτίαν λέγει, ὅτι ἀνάγοντος τοῦ ἡλίου τὸ γλυκὺ τὸ καταλειπόμενον καὶ ὑπομένον ἀλμυρὸν είναι συμβαίνει. οἱ δέ τινες φασιν οἷον ἴδρωτά τινα τῆς γῆς είναι 20 15 τὴν θάλασσαν· θερμαινομένην γάρ αὐτὴν ὑπὸ τοῦ ἡλίου ταύτην ἀφίεναι^{91*} τὴν ὑγρότητα· διὸ καὶ ἀλμυρὰν αὐτὴν είναι· τοιοῦτος γάρ ὁ ἴδρως. ταύτης τῆς δόξης Ἐμπεδοκλῆς γέγονε. τρίτη δὲ δόξα περὶ θαλάσσης ἐστὶν ώς ἄρα τὸ ὅδωρ τὸ διὰ τῆς γῆς διηθούμενον καὶ διαπλῦνον αὐτὴν ἀλμυρὸν γίνεται τῷ ἔχειν τὴν γῆν τοιούτους χυμοὺς ἐν αὐτῇ· οὐ σημεῖον ἐποιοῦντο 25 τὸ καὶ ἄλλας δρύττεσθαι ἐν αὐτῇ καὶ νίτρα· είναι δὲ καὶ δέξις χυμοὺς πολλαχοῦ τῆς γῆς. ταύτης πάλιν τῆς δόξης ἐγένετο Ἀναξαγόρας τε καὶ⁵ Μητρόδωρος.

p. 353b17 "Οτι μὲν οὖν πηγὰς τῆς θαλάσσης ἀδύνατον είναι.

Ἐκθέμενος διὰ βραχέων τὰς προκαταβεβλημένας δόξας τὰς περὶ θα- 15 25 λάσσης λέγει πρὸς τὴν τῶν θεολόγων, οἱ οἰκείας τινὰς πηγὰς ἀιδίους ἐποίουν τῆς θαλάσσης, ἵνα αὐτοῖς ἡ θαλάσσα ἀγένητος ἡ. ὅτι δὲ ἀδύνατον πηγὰς είναι τῆς θαλάσσης, διὰ τῶν ὑπαρχόντων ἥδη δεῖν φησι θεωρεῖν, ὑπάρχοντα ἥδη λέγων ἥτοι ἀντὶ τοῦ ἥδη δεῖ θεωρεῖν διὰ τῶν ὑπαρχόντων τῇ θαλάσσῃ, ἡ διὰ τῶν ὑπαρχόντων ἥδη ἀντὶ τοῦ διὰ τῶν ἥδη δεδειγμένων τε 30 35 καὶ εἰρημένων ὑπάρχειν τῷ τε ὅδατι καὶ ταῖς πηγαῖς· συγχρῆται γάρ πρὸς τὰ δεικνύμενα τοῖς προειρημένοις. ὅτι γάρ μή εἰσι τῆς θαλάσσης²⁰ οἰκείαι τινες πηγαί, δείκνυσιν οὕτως. τῶν περὶ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ γῆς ὑδάτων (οὐ γάρ περὶ τοῦ ὑδάτου οὕτως νῦν ὁ λόγος) τῶν δὴ περὶ τὴν γῆν

1 οὗτοι δὴ α	2 ἀγένητον IW	πηγαὶ α	5 κἀπειτα τὸ μέν τι]	τὰ πρῶτα AWa
post γίνεσθαι add.	τὰ AWa	7 ἐνθεν Usener	8 δ' ἔτι A	9 τῆς γῆς om. AWa
11 ἐγένοντο AWa	ο Θεόφραστος AWa; cf. Phys. op. fr. 23 (Dox. 494,4)		12 καὶ	
θεογένης I ¹	post ταύτην add.	τὴν I	13 ὑπομένον καὶ coll. I	18 διὰ τῆς γῆς
23 τῆς om. Arist. E	24 τὰς post δόξας om. AWa	19 χειμὼν; a	21 ἐγένοντο AWa	
26 ἀγένητος I	ὅτι δὴ AWa	27. 28 δεῖν — ὑπάρχοντα ἥδη om. AWa	25 θεολογικῶν AWa	
28 ἥτοι om. AWa	29 ἥδη ὑπάρχοντα coll. AWa	33 δ om. I	34 δη] δὲ I	

τὰ μὲν ῥυτά ἔστι, τὰ δὲ στάσιμα· καὶ τὰ μὲν ῥυτὰ πάντα ἀπὸ πηγῶν τινων τὴν ἀρχὴν τῆς ρύσεως ἔχει. πῶς δὲ γίνονται αἱ πηγαί, καὶ δι τοῦ ως ἐξ ἀγγείου τινὸς καὶ κοιλίας ἐχόύσης τῆς γῆς ἡθροισμένον ἀθρόως ὕδωρ ἀπορρέουσι κατ' ὀλίγον, ἀλλ' δι τοῦ εἰς ταύτην τὸ κύκλῳ γενόμενόν τε 5 καὶ συλλειβόμενον πρώτην ἀπαντᾷ τε καὶ ἐκδίδοται ἐκ τῶν ὅρῶν, εἴρηται.²⁵ τῶν δὲ στασίμων ὑδάτων τὰ μὲν ἔστι συλλογιμαῖα καὶ ὑποστάσεις, ὡς τὰ ἐκ τῶν οὔτων ἀθροιζόμενα καὶ τὰ ἐν ταῖς λίμναις, καὶ δισαὶ ἀπορρέουσαντος τοῦ πλείονος οὔτων γενομένων ἡ καὶ ποταμῶν ἐπιρρευσάντων ὑφίσταται καὶ ὑπομένει καὶ λιμνάζει διὰ τὴν κοιλότητα τῶν τόπων. ὧν ὑδάτων αἱ 10 διαφοραὶ κατὰ τὸ πλήθος καὶ τὴν δλιγότητα τοῦ συνεστῶτος ὑδατος· δλιγού μὲν γάρ ὃντος τέλματα καλεῖται, λίμναι δ' ἀν πλέον ἡ. τὰ δέ τινα τῶν στασίμων πηγαῖα φησιν εἶναι, ὡς τὰ φρεατιαῖα· ταῦτα γάρ²⁶ ἀπὸ πηγῆς· καὶ φησὶ ταῦτα χειρόχυμητα εἶναι· ὅρσσεται γάρ καὶ κατασκευάζεται τὰ φρέατα καὶ οὐχ ὡς τὰ τέλματα καὶ αἱ λίμναι αὐτόματα 15 γίνεται. ὡς εἶναι πάντων τῶν ὑδάτων τῶν περὶ τὴν γῆν τὰ μὲν ῥυτὰ τὰ δὲ στάσιμα, ἀλλὰ καὶ τῶν πηγαίων· καὶ γάρ τούτων τὰ μὲν ῥυτά (πάντα γάρ τὰ ῥυτὰ ἀπὸ πηγῶν) τὰ δὲ στάσιμα, ὡς τὰ φρέατα. τὸ δὲ πάντων γάρ ἀνωτέρω τὴν πηγὴν εἶναι δεῖ τῆς ρύσεως εἰπε πρὸς τὰ ῥυτὰ ἐπανενεγκάν. εἰπὼν γάρ τὰ μὲν οὖν ῥυτὰ πάντα πηγαῖα, νῦν τὴν αἰτίαν²⁷ 20 ἀπέδωκεν αὐτοῦ· δι τοῦ γάρ δεῖ πάντων ἀνωτέρω τὴν πηγὴν εἶναι τῶν ρεόντων. καν γάρ τινα ἀπορρέῃ ἔχ τινος ἀθροιζομένου ἐξ ἐπιρρέοντος ὑδατος καὶ μὴ ἀπὸ πηγῆς, ἀλλὰ τῆς γε ρύσεως τῆς εἰς ἐκεῖνο γενομένης ἀρχὴς εὑρεθῆσται πηγὴ τις οὖσα. τὰ μὲν αὐτόματα ῥεῖ. εἰπὼν τῶν πηγαίων εἶναι τὰ μὲν στάσιμα χειρόχυμητα, εἰπὼν δὲ καὶ πάντων τῶν ρεόντων 25 ἀρχὴν εἶναι τῆς ρύσεως πηγὴν, διὰ τοῦτο, φησί, τὰ μὲν αὐτόματα ῥεῖ· φύσιν γάρ ἔχει τὸ ὑδωρ εἰς τὸ κοιλότερον συρρεῖν, καὶ οὐδὲν εἰς τοῦτο²⁸ δεῖται τέχνης· τὰ δὲ ἐν τοῖς φρέασι τέχνης δεῖται τῆς ἐργασομένης· ἐμπαλιν γάρ ταῦτα ἀπὸ τῶν κοίλων εἰς ὄψος ἀνάγεται, δὲ οὐκ ἔστι κατὰ φύσιν τῷ ὑδατι.

30 Ποιησάμενος δὲ τὴν προειρημένην διαίρεσιν τῶν περὶ γῆν ὑδάτων,²⁹ τούτοις προσχρώμενος δείκνυσιν δι τοῦτο μὴ οἷόν τε τῆς θαλάσσης πηγὰς εἶναι· τῶν μὲν γάρ ἀπὸ πηγῶν ὑδάτων τὰ μὲν ἀπόρρυτα εἶναι, τὰ δὲ χειροποίητα· ἡ δὲ θαλασσα οὔτε ἀπόρρυτος οὔτε χειροποίητος. ἐπει δὲ γίνεται τινα στάσιμα

1 σταδιαῖς AW 3 ἀθρόον AWA 4 γεννώμενον A 5 συλλαβόμενον AA
 6 τῶν δὲ —ὑποστάσεις om. A 7 ἀπορρέοντος I 9 αἱ om. AWA 11 τέλματα
 καλεῖται] τελματώδη τὰ μὴ ἔχοντα βάθος, λιμναῖα δὲ τὰ βάθος ἔχοντα marg. I
 δ' ἀν πλέον ἡ] δὲ πλεόνος AWA; ἡ scripsi: εἴη I 11.12 τὰ δὲ τινα] είτα δὲ AW:
 είτα a 12 post εἶναι add. τινά AWA φρεατιαῖα] φρέατα AWA 12.13 ταῦτα
 —πηγῆς om. AWA 13 καὶ φησὶ—φρέατα (14) om. A 15 πάντων] οὐ μόνον AWA
 τῇ γῇ A 17 ῥυτὰ τὰ coll. a 18 δεῖ] δὴ αἱ I 18.19 ἐπενεγκάν AWA
 20 γάρ δεῖ om. AWA 22 γε om. I τῆς γῆς εἰς I 23 τὰ μὲν—φεὶ³⁰
 om. AA post εἰπὼν add. δὲ a 24 μὲν om. AWA σταδιαῖς A
 post στάσιμα add. ἀλλὰ I: fort. δλα post χειρόχυμητα add. καὶ ἔτι a δὲ om. a
 25 τὴν πηγὴν AWA βεῖν AWA 26 φύσει WA 30 δὲ om. a
 περὶ τὴν γῆν AWA 32 εἶναι] ἡν AWA 33 οὐδὲ bis I

πηγαῖα αὐτόματα καὶ οὐ χειροποίητα (ἔστι γάρ που εὑρεῖν αὐτομάτως τι ἀπὸ πηγῆς οὖσης ἐν κοίλῳ διάγῃς ἡθροισμένον καὶ μένον ὕδωρ), διτὶ δὲ μὴ τῶν οὔτως στασίμων ὑδάτων πηγαίων ἡ θάλασσα εἶναι δύναται, εἴδετε δο
5 διὰ τοῦ εἰπεῖν οὔτως αὐτόματον δὲ στάσιμον ὕδωρ πηγαῖον διάγον
αὐτομάτως εἶναι τῷ μὴ δύνασθαι ἀπὸ μεζονος πηγῆς τὴν ἀρχὴν ἔχον
αὐτομάτως στάσιμον εἶναι.

p. 353^b35 "Ετι δ' ἐπεὶ πλείους εἰσὶ θάλασσαι. |

Καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως συνίστησιν διτὶ μὴ ἔστιν ἡ θάλασσα 92^c
ὕδωρ σταδιῶν, ἔχον οἰκείας πηγάς. ἐπεὶ γάρ εἰσὶ πλείους θάλασσαι κατ'
10 οὐδὲν ἀλλήλαις συμμιγνύουσαι καὶ περιοικούμεναι κούχλῳ, εἰ εἶχον πηγάς,
οὐκ ἀν τοὺς περιοίκους αὐτῶν ἐλάνθανον αἱ πηγαί, κατὰ τίνα τόπον ἥσαν. 5
ἡ μὲν γάρ ἐρυθρὰ θάλασσα κατὰ μικρὸν φαίνεται κοινωνοῦσα πρὸς τὴν
ἔξω στηλῶν θάλασσαν, ἡ δὲ Ὑρκανία τε θάλασσα καὶ ἡ Κασπία ταύτης τέ
εἰσι κεχωρισμέναι καὶ ἀλλήλων.

15 p. 354^a5 'Ρέουσα δ' ἡ θάλασσα φαίνεται.

'Ἐπεὶ τῶν πηγαίων ὑδάτων τὰ μέν ἔστι στάσιμά τε καὶ χειρόκυμητα,
τὰ δὲ ρυτά, δείκησις διτὶ μὴ ἔστιν ἡ θάλασσα τῶν πηγαίων τε καὶ στασίμων 25
ὑδάτων, νῦν δείκνυσιν διτὶ μηδὲ τῶν ρυτῶν. τοῦτο δὲ δείκνυσιν, ἐπεὶ
φαίνεται κατὰ τινας τόπους ύρεος· κατὰ γάρ τοὺς στενοὺς τόπους παντα-
20 χοῦ, ὃν ἔκατέρωθεν ἔστι θάλασσα πλατεῖα, ύρεοςα ἡ θάλασσα φαίνεται.
ὅτι οὖν μὴ ῥεῖ ἐν τούτοις ὡς τὰ ἀπὸ πηγῆς ὕδατα ύρεοντα, δείκνυσιν εἰπών
τῆς κατὰ ταῦτα ύρεος· αὐτῆς τὴν αἰτίαν. ὅπου γάρ ἀν ἐκ πλατέος πελά-
γους εἰς στενὸν ἡ θάλασσα συνάγηται ὑπὸ τῆς περιεχούσης αὐτὸς γῆς
ὑψηλοτέρας οὖσης, φαίνεται κατὰ τοῦτο ύρεοςα καὶ μεταρρέοντα ἀλλοτε 30
25 ἐπ' ἄλλο μέρος διὰ τὸ ταλαντεύεσθαι τὸ ὕδωρ αὐτῆς δεῦρο κάκεῖσε
πολλάκις. διγίνεται μὲν καὶ ἐν ταῖς ἀναπεπταμέναις θαλάσσαις, ἄδηλον
δ' ἔστι τῷ μὴ εἶναι τὴν ἔκατέρωθεν αὐτῆς γῆν πλησίον, παρ' ἣν ἀμεί-
βουσα ἡ μετάρρυπσις αὐτῆς γνωρίζεται· καὶ δὲ διὰ τὴν στενότητα τῆς
γῆς, δι' ἣς ῥεῖ, διάγον ἐπέχει τόπον ἡ ἐν τῷ πελάγει μικρά τε καὶ ἄδη-
30 λοις ταλάντωσις αὐτῆς, ἐν τούτῳ μεγάλη φαίνεται. καὶ μία μὲν αὐτῇ αἰτίᾳ 35
τοῦ τῆς θαλάσσης ροῦ, ἐτέρα δὲ διτὶ πέφυκε μὲν τὸ ὕδωρ ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων
τόπων εἰς τὰ κοιλὰ καταφέρεσθαι τε καὶ ῥεῖν. ἔστι δὲ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ τὰ μὲν

3 πηγαίων ὑδάτων coll. AWa	ἡ ομ. AW	θάλασσαν A	4 εἰπεῖν]
εἰπου ΑW: διού α	αὐτόματον δὲ] ἔστι AWa	σταδιῶν AW	5 τῷ μὴ]
μὴ γάρ AWa	πηγῆς] τῆς γῆς I	10 post συμμιγνύουσαι add. ὑρκανία καὶ	
κασπία AWa	καίπερ οἰκουμένη AW	εἰ ομ. A	11 αἱ] εἰ I
14 καὶ ομ. A	17 σταδιῶν AWa	18 διτὶ—δείκνυσιν ομ. A	21 πηγῆς]
τῆς γῆς I	23 αὐτῶν I: fort. αὐτήν	26 ἀναπεπταμέναις A: ἀναπεπταμέναις α	
27 τῷ] τὸ W: διὰ τὸ α	27. 28 παραμείθουσα α: μένουσα I	28 καθ' δ ομ. I	
διὰ δὲ coll. I	29 post ἡ add. γάρ I	πελάγεις] πλάτει AWa	30 αἰτία
αὐτῇ coll. AWa	32 κοιλότερα φέρεσθαι AWa		

αὐτῆς ὑψηλότερα μέρη, τὰ δὲ κοιλότερα, εἰς ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων ρεῖ.
τοιαύτη γάρ ἐστιν ἡ ἐντὸς Ἡρακλείων στηλῶν θάλασσα, τὰ μὲν ὑψηλό-
τερα ἔχουσα τὰ δὲ κοιλότερα μέρη, ρεῖ δὲ ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων μερῶν
ἔπι τὰ κοιλότερα ἡ θάλασσα οὐκ ἀπὸ πηγῶν ἰδίων, ἀλλὰ διὰ τὸ πλήθος
5 τῶν ποταμῶν τῶν εἰς τὰ ὑψηλότερα αὐτῆς ἔκδιδόντων. ἡ μὲν γάρ Μαιῶ-
τις λίμνη εἰς τὸν Πόντον ρεῖ, ὁ δὲ Πόντος εἰς τὸ Αἴγαϊον, τὰ δὲ μετὰ
τὸ Αἴγαϊον πέλαγος κείμενα πελάγη οὐχ ὄμοιώς ἐπιόθλον τὸν ροῦν ἔχει.
ἔπι δὲ τῶν προειρημένων, τῆς τε Μαιώτιδος λίμνης καὶ τοῦ Πόντου καὶ τοῦ
Αἴγαϊον, ἡ ύδρις γίνεται διὰ τὸ πλήθος τῶν ἐμβαλλόντων εἰς αὐτὰ
10 ποταμῶν (πλείους γάρ εἰς τὴν Μαιώτιν καὶ τὸν Εὔξεινον πόντον ρέουσι
ποταμοὶ ἡ τὴν πολλαπλασίαν αὐτῆς χώραν) καὶ ἔτι διὰ τὴν τοῦ βαθίους
βραχύτητα· ἐπιπολαιοτάτη γάρ αὐτῇ, καὶ ἐντεῦθεν ἀρξαμένων ἀεὶ προϊόν-
των ἡ θάλασσα βαθυτέρα φαίνεται τῆς πρὸ αὐτῆς· εἰς ἣν τὸ ἀπὸ τῆς
ὑψηλοτέρας τε καὶ ποταμοὺς δεχομένης πολλοὺς ἐπιρρεῖ. τῆς μὲν γάρ
15 Μαιώτιδος λίμνης ὁ Πόντος βαθύτερος, τοῦ Πόντου δὲ πάλιν, δν καὶ
Εὔξεινον πόντον εἶπεν, ὁ Αἴγαϊος βαθύτερος, τοῦ δὲ Αἴγαϊου πάλιν τὸ
Σικελικὸν πέλαγος· τὰ δ' ἔκῆς πελάγη, ταῦτα δ' ἔστι τὸ τε Σαρδονικὸν
καὶ τὸ Τυρρηνικόν, βαθύτατα πάντων. ἡ δὲ ἔξω στηλῶν θάλασσα οὐ
βαθεῖα μὲν ἀλλ' ἔχουσα βραχὺ βάθος, ὡς δῆλον ἐστιν ἐκ τοῦ πηλοῦ, οὐ
20 μὴν ἀπ' αὐτῆς μεταρρέον τὸ ὄδωρ φαίνεται, τῷ δὲ κοίλῳ κείσθαι τήνδε
τὴν θάλασσαν· οὐ σημεῖον τὸ ἄπνουν εἶναι καὶ μὴ ἔχειν ἀνέμους τὴν θά-
λασσαν ταύτην διὰ τὴν κοιλότητα. ὥσπερ οὖν καὶ κατὰ μέρος ὄρῶσιν ἐκ
τῶν ὑψηλοτέρων μερῶν τὸ ὄδωρ ἐπὶ τὰ κοιλότερα φαίνεται ρέον (οἱ γάρ
ποταμοὶ ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων φαίνονται ρέοντες, ἀλλὰ | καὶ αἱ χρῆναι), 92^v
25 οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς δλῆς γῆς ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων μερῶν αὐτῆς, ταῦτα δ'
ἐστὶ τὰ πρὸς ἄρκτον, τὸ πλεῖστον ρέομα γίνεται. διὸ τὰ μὲν πρὸς ἄρκτον
πελάγη οὐ βαθέα, διὰ τὸ ἐν ὑψηλοτέρῳ μέρει τῆς γῆς ὅντα ἐκχεισθαι
καὶ ρεῖν εἰς τὰ ἐν τῇ κοιλοτέρᾳ γῆ, τὰ δ' ἔξω τῶν ἀρκτών μερῶν τῆς
γῆς βαθέα μᾶλλον. διτὶ δὲ ὑψηλότερα τὰ πρὸς ἄρκτον μέρη τῆς γῆς, δῆλον καὶ ἐκ
30 τοῦ τὸν πόλον τοῦτον φανερὸν εἶναι διὰ τὸ ἔκαρπα τῆς γῆς. καὶ διτὶ μὲν
σημεῖον παρέθετο τὸ πολλοὺς πεισθῆναι τῶν ἀρχαίων μετεωρολόγων τὸν 6
ἥλιον μὴ φέρεσθαι ὑπὸ γῆν, ἀλλὰ περὶ τὴν γῆν, τῷ δὲ εἶναι τὸ μέρος
τοῦτο τῆς γῆς ὑψηλοτέρων, κατὰ τοῦτο γινόμενον ἀφανῆ τε γίνεσθαι καὶ
νύκτα ποιεῖν. διτὶ δὲ ὑψηλότερα τὰ ἀρκτών μέρη τῆς γῆς, δῆλον καὶ ἐκ
35 τοῦ τὸν πόλον τοῦτον φανερὸν εἶναι διὰ τὸ ἔκαρπα τῆς γῆς. καὶ διτὶ μὲν
οὐκ εἰσὶ κατὰ τοὺς θεολόγους πηγαὶ τῆς θαλάσσης, ἔδειξε διὰ τούτων· εἶπε

3 ἢει δὲ] ἢει δὴ Wa: ἥδη I	4 ἡ om. I	6 λίμνη om. AWa	τὰ
post πέλαγος (7) coll. I	μετὰ δὲ coll. I	8 ἔτι] ἔτι I	9 post Αἴγαϊου add.
οὖ I	έμβαλλόντων I	12 αὐτὴ I	16 τὸ Αἴγαϊον βαθύτερον AW
17 τὰ δ' ἔκῆς] καὶ τὰ ἄλλα I	τὸ τε] δτε a	18 τυρρηνικὸν I: τυρρηνικὸν Λ	
20 post ἐν add. τῷ a	22 τὴν om. a	καὶ] φησὶ Α	ὄρῶμεν Αα
23 τῇ κοιλοτέρᾳ W	25 δλῆς om. A	31 τὴν om. a	δὲ om. I
32 ante κατὰ add. καὶ I	post γίνεσθαι add. τοῦτον I	34 καὶ om. AA	
post μὲν add. οὖν a	35 διὰ τούτων ἔδειξε coll. AWa		

δὲ καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ φαινεσθαι ρέουσαν αὐτήν, καίτοι οὐκ ἔχουσαν
οἰκείας πηγάς.

10

Ἐξῆς δὲ προτίθεται λέγειν περὶ τῆς γενέσεως τε αὐτῆς, τίνα τρόπον
γέγονέ τε καὶ γίνεται, καὶ περὶ τοῦ χυμοῦ τίς τῆς ἀλμυρότητος αἰτία.
5 μέλλων δὲ περὶ τούτων λέγειν, πρῶτον τὴν αἰτίαν λέγει τοῦ τινας ὑπολα-
βεῖν ἀρχὴν τοῦ ὄντος εἶναι τὴν θαλασσαν, καὶ τὸ στοιχεῖον τοῦτο εἶναι
καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν | ὑπόστασιν τοῦ παντὸς ὄντος. διοκεῖ γὰρ εὐλογὸν 93r
εἶναι, ὡσπερ τῶν ἀλλων στοιχείων ἐκάστου ἔστι τις τόπος καὶ τις ὅρκος
ἀφωρισμένος τε καὶ ἀποκεχριμένος καὶ καθ' αὐτὸν ὥν, δις ἀργή ἔστι καὶ
10 τοῖς ἀλλοις τοῖς κατὰ μόρια οὐσί τέ που καὶ μιγνυμένοις μετ' ἀλλων (πυ-
ρὸς μὲν γὰρ ὁ ἄνω, ἀέρος δὲ ὁ μετ' αὐτόν, γῆς δὲ περὶ δν πάντα τὰ
ἀλλα ἔστι τε καὶ φέρεται), οὗτω καὶ τοῦ ὄντος εἶναι τόπον γέ τινα οἰ-
κεῖν καὶ ὅγκον ἀμμα ὄντα, ἀφ' οὐ καὶ τοῖς ἀλλοις τοῖς κατὰ μέρος ὄντας
ἡ γοργηγία. ἀλλὰ μὴν οὐδὲν ἄλλο ὄντος σῶμα ἀθρόον ἔστιν εὑρεῖν παρὰ
15 τὸ τῆς θαλάσσης· τὸ γὰρ τῶν ποταμῶν οὔτε ἀθρόον οὔτε ἔστος τε καὶ
ὑπάρχον, ἀλλ' ἀεὶ ἐπιγινόμενον φαίνεται. διὰ δὴ τοῦτο ἔδοξε τισιν ἀρχὴ
τῶν ὑγρῶν, τουτέστι τοῦ ὄντος, ἡ θαλασσα εἶναι. τοῦτο δὲ διὰ τούτων
λαβόντες ἐξῆς περὶ τῶν ποταμῶν λέγουσιν διτι μὴ μόνον εἰς τὴν θαλασσαν
ρέουσιν, ὡς ὄρωνται, ἀλλὰ καὶ ἐκ ταύτης ρέουσι ταύτην ἀρχὴν ἔχοντες·
20 εἶναι δὲ αὐτῶν γλυκὺν τὸ ὄντωρ διὰ τὸ ἀλμυρὸν ὄντωρ διὰ γῆς διηθούμενον 10
γίνεσθαι πότιμον. οὐ σημεῖον τὸ ἐν πολλοῖς αἰγιαλοῖς, εἰ δρύει τις, τὸ
ἀπὸ τῆς θαλάσσης διὰ τῆς μεταξὺ γῆς διηθούμενον ὄντωρ εἰς τὸ ὠρυ-
μένον πότιμόν τε εἶναι καὶ γλυκό. ταύτη δὲ τῇ δόξῃ φησὶν ἀπορίαν
25 ἀντικείσθαι τὴν εἰ τὸ ὄντωρ τοῦτο τὸ τῆς θαλάσσης τὸ ὡς στοιχεῖον ὄντωρ
ἔστι, τί δήποτε οὐκ ἔστι πότιμον ἀλλ' ἀλμυρόν· αὕτη γὰρ ὄντος εἰλι-
κρινοῦς καὶ ἀμίκτου φύσις. τὸ δὲ αἴτιον τῆς ἀλμυρότητος ῥήθεν, φησίν,
ἄμμα τε ταύτης τῆς ἀπορίας λύσις ἔσται τῆς ἀπορίους διὰ τί μὴ πότιμον 15
τὸ τῆς θαλάσσης ὄντωρ, καὶ αἰτία ἡμῖν ἔσται τοῦ περὶ θαλάσσης τὴν ἀρ-
χὴν καὶ τὴν πρώτην ὑπόληψιν λαβεῖν δρθῆν. ἡ τὸ τὴν πρώτην προσ-
30 έθηκεν, διτι νῦν μὲν ἀπλούστερον τε καὶ κοινότερον τὴν αἰτίαν τῆς ἀλμυ-
ρότητος ἔρει, προιὼν δὲ πόσθεν ἡ ἀλμυρότης αὕτη ἀκριβέστερον ζητήσει τε
καὶ ἀποδώσει. τοῦ γὰρ ὄντος περιτεταμένου τε καὶ περικεχυμένου
τῇ γῇ, ὡσπερ πάλιν περὶ τὸ ὄντωρ ἡ τοῦ ἀέρος σφαῖρα, καὶ περὶ ταύτην
ἡ τοῦ πυρός (λεγιομένη πυρὸς δὲ εἰπεν, διτι, ὡς εἰπεν, ὑπέκκαυμα τοῦτο 20
35 τὸ σῶμα πυρός ἔστι· τούτων δὲ τὸ πῦρ εἰπεν ἔσχατον τῶν περιγείων σω-

1 ρέουσα a 3 τε αὐτῆς] τε om. AW: ἐξ τῆς a 4 καὶ περὶ— χυμοῦ ex corr. I³
τίς αὐτε αἰτία coll. I 5 δὲ] δὴ Aa τινας] τόνδε AW: om. a 5. 6
ὑπολαμβάνειν AWa 7 καὶ αὐτε τὴν om. I 11 δ post δὲ] οὐ A¹W
12 τε τινὰ AWa 13 ἐξ οὐ AWa 14 καὶ τοῖς ἀλλοις om. AWa 15 τε
om. AWa 16 γινόμενον AWa 19 ρέουσιν post θάλασσαν om. AWa
20 διὰ τὸ a 21 δρύει AWa 22. 23 ὠρυγμένον A: δρυγμα a 24 τὴν εἰ
— θαλάσσης τὸ] τι δήποτε εἰ τοῦτο τὸ τῆς θαλάσσης I 28 ἡμῖν ἔσται] ἡ ἔστι μία I
30 τε om. AWa 31 αὐτὴ I 32 περιποτεταμένου I

μάτων καὶ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ· δτι δὲ σφαιρικὰ τὰ τῶν τεσσάρων στοιχείων σώματα, ἔδειξε καὶ ἐν τοῖς Περὶ οὐρανοῦ. εἰπὼν δὲ τοῦτο γάρ
 ἔστι τούτων ἔσχατον προεύηται εἴτε ὡς οἱ πλεῖστοι λέγουσιν
 εἴθ' ὡς ἡμεῖς· οἱ μὲν γάρ πλεῖστοι πάντων αὐτὸς τῶν σωμάτων ἔσχα-
 5 τόν φασι κείσθαι, ἡμεῖς δὲ τῶν ἐπ' εὐθείας κατὰ φύσιν κινούμενων· μετὰ
 τοῦτο γάρ τὸ κυκλοφορητικὸν τε καὶ θεῖον σῶμα) τούτων δὴ οὗτως ἔχόν-
 των φερόμενος ὁ ἥλιος κύκλῳ κατὰ τοῦ ζῳδιακοῦ κειμένου λοξοῦ καὶ αἵτιος
 γινόμενος γενέσεως τε καὶ φθορᾶς τεταγμένης τῇ προσόδῳ τε καὶ ἀφόδῳ,
 τὸ μὲν λεπτότατον καὶ γλυκύτατον τοῦ ὄδατος ἀνάγει καὶ μετεωρίζει καθ'
 10 ἐκκόστην ἡμέραν ἀτείχων τῇ θερμότητι καὶ λεπτύνων τε καὶ διαχρίνων·
 ἀνενεγχθὲν δὲ ἔκει καὶ διὰ τὴν τοῦ τόπου ψυχρότητα συστὰν καὶ συγχριτὲν
 πάλιν ὄδωρ γενόμενον πρὸς τὴν γῆν καταφέρεται, καθάπερ εἴρηται ἐν τῷ περὶ 20
 θετοῦ λόγῳ. εἰπὼν δὲ περὶ τοῦ ἀναφερομένου ὄδατος ὅτι πάλιν συστὰν κατα-
 φέρεται, πρὸ τοῦ προσθεῖναι τὰ ἀκίλουμα τοῖς εἰρημένοις; παρεκβάζει πρὸς
 15 τοὺς οἰημένους τὸν ἥλιον τῷ ὑγρῷ τῷ ἀναφερομένῳ τρέφεσθαι καὶ διὰ τοῦτο
 γε καὶ τὰς τροπὰς αὐτὸν τοιαύτας ποιεῖσθαι, διὰ τὸ μὴ ἀεὶ τοὺς αὐτὸν τό-
 πους δύνασθαι αὐτῷ παρασκευάζειν τὴν τροφήν. εἰπε δὲ καὶ πρὸ διάγου
 τινὰς τοῦτο λέγειν καὶ περὶ τοῦ ἥλιον καὶ περὶ τῆς σελήνης. γελοίους δή
 φησιν εἶναι τοὺς οὗτως ὑπολαμβάνοντας καὶ ἡγουμένους τροφῆς τε αὐτὸν 25
 20 δεῖσθαι καὶ εἰ μὴ τρέψιτο, φυλαρχεῖσθαι· καὶ γάρ τὸ φανερὸν πῦρ
 μέχρι τούτου σώζεσθαι, μέχρις ἂν τροφὴν ἔχῃ, μόνον δὲ τὸ ὑγρὸν τῷ
 πυρὶ τροφὴν εἰναι· τῷ γάρ ἐναντίῳ τρέφεσθαι τὰ τρεφόμενα. διὰ τί δὲ
 γελοῖοι οἱ οὗτως ὑπολαμβάνοντες, ἐπιτρέπει· γελοῖον γάρ τὸ ἡγεῖσθαι τὸ
 ἀναφερόμενον ὑγρὸν ἔως τοῦ ἥλιον ἀφικνεῖσθαι, ὡς καὶ τρέφειν αὐτόν, τῇ
 25 τὴν ἄνοδόν τε καὶ πρόσχρισν τοῦ ὑγροῦ τῷ ἥλιῳ οὗτως γίνεσθαι, ὡς ὄρα-
 ται ἐπὶ τῆς φλογὸς γινουμένης· ἀπὸ γάρ ταύτης καὶ ἐπὶ τὸν ἥλιον μετα- 40
 φέρουσιν, ὡς εἰκός καὶ ἐπ' ἐκείνου δυοιάς γίνεσθαι. οὐ γάρ δύοιάς ἔχει·
 ή μὲν γάρ φλοξ διὰ τὸ συνεχῶς τὸ ὑγρὸν εἰς τὸ ἕγρὸν μεταβάλλειν γίνε-
 ται· οὐ γάρ δὴ τρέφεται· οὐ γάρ ή αὐτὴ οὔσα διαμένει, ἀλλ' ή μὲν φθεί-
 30 ρεται ή δὲ γίνεται, τρέφεται δὲ καὶ αὔξεται ἔκαστον σωζόμενον πρῶτον αὐ-
 τὸ καὶ ὑπομένον, ὡς ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς ἐδείχθη. περὶ δὲ
 τὸν ἥλιον οὐδὲν τοιοῦτον γίνεται, ἐπεὶ εἴ γε ἐτρέφετο ὁ ἥλιος οὗτως ὡς καὶ
 τὸ πῦρ, καθά φασιν, οὐ μόνον, ὡς Ἡράκλειτός φησι, νέος ὣν ἐφ' ἡμέρῃ 45
 ἀνὴν, καθ' ἔκάστην ἡμέραν ἄλλος ἔξαπτόμενος, τοῦ πρώτου ἐν τῇ δύσει
 35 σβεννυμένου, ἄλλ' ἀεὶ τε καὶ συνεχῶς νέος τε καὶ ἄλλοτε ἄλλος ἐγίνετο,

1 γενέσει καὶ εἰ γενέσθαι corr. I

2 ἐν τοῖς Περὶ οὐρανοῦ] B 4 3 τούτων] sic etiam Arist. FHN: πάντων Arist. Ε οἱ ante πλεῖστοι οἱ. a 6 κυκλοφορητικὸν AWa
 δὴ scripsi: δὲ libri 7 κύκλῳ om. AWa 10 λεπτότητι I 11 καὶ post ἔκει om. AWa 12 post γενόμενον add. ὡς AWa 13 δὲ om. A 18 τοῦ εἰ τῆς om. a 20 post πῦρ add. τὸ πρὸς ἡμᾶς AWa 26 γενόμην AWa 28 διὰ τοῦ AWa 29 οὐ—τρέφεται om. AWa 30. 31 πρῶτον αὐτὸς] τὸ πρῶτον ταῦτὸν AWa 31 τοῖς] τῷ a ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς] A 5
 33 φασιν] φησιν I Ἡράκλειτος καθ' ἀ φησὶ I νέος ὣν κτλ.] fr. 32 Byw. ὣν om. AWa

ώσπερ καὶ αἱ φλόγες ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἶναι ἔχων. δτι δὲ μὴ τρέφεται ὁ ἥλιος τῷ ἀναγομένῳ ύπ' αὐτοῦ ὑγρῷ, ἔδεικε καὶ διὰ τοῦ τὴν μὲν ἀναγωγὴν τοῦ ὑγροῦ ὑπὸ τοῦ ἥλιου γίνεσθαι θερμαινομένου ύπ' αὐτοῦ, ὡς περ καὶ ὑπὸ τοῦ πυρὸς τοῖς θερμαινομένοις ὕδασι συμβαίνει (ἀτμίζει γάρ 5 καὶ ταῦτα). μηδὲν δὲ πῦρ τρέφεσθαι τῷ ὑπὸ τῆς θερμότητος αὐτοῦ ἀνα- 50 φερομένῳ ἀπὸ τοῦ ὕδατος ἀτμῷ. εἰ δὲ πῦρ τὸ ὑποκαίον καὶ θερμαῖον τὸ ὕδωρ μὴ τρέφεται τῷ ἀπὸ τοῦ θερμαινομένου ὕδατος ἀτμῷ, οὐδὲ τὸν ἥλιον εὔλογον· κατὰ γάρ τὴν πρὸς τὸ πῦρ ὅμοιότητα αὐτοῦ ἐλάμβανον τὸ καὶ τρέφεσθαι αὐτόν. ἄποπον δέ φησιν αὐτοὺς ποιεῖν καὶ τὸ μόνιν προ- 10 νοήσασθαι τῆς τοῦ ἥλιου διὰ τὴν τροφὴν σωτηρίας, τῶν δὲ ἄλλων 93^a ἄστρων παριδεῖν τὴν σωτηρίαν, πόθεν γίνεται, ὃνταν τοσούτων τε τὸ πλῆθος καὶ τὸ μέγεθος τηλικούτων· οὕτε γάρ ἀνάγεσθαι τι ύπ' ἔκεινων ὑγρὸν λέγουσιν οὕτε οἴδεν τ' ἀν τὴν οὐδὲ πρὸς διάγονον ἐπαρκεῖν τὸ ὕδωρ τροφὴν γινόμενον τοσούτοις τε καὶ τηλικούτοις σύμματι. τὸ δ' αὐτό φησιν ἀλογον τού- 15 τοις τε συμβαίνειν τοῖς λέγουσι τὸ ἀναφερόμενον ἀπὸ τοῦ ὕδατος ύπὸ τοῦ ἥλιου τροφὴν αὐτοῦ γίνεσθαι καὶ τοῖς λέγουσι τὸ πρῶτον ὑγρᾶς οὕτης καὶ τῆς γῆς καὶ δ παντὸς τοῦ κόσμου τοῦ περὶ τὴν γῆν, ύπὸ τοῦ ἥλιου θερμαινομένην τὴν ὑγρότητα ἀέρα ποιῆσαι τε καὶ συστῆσαι, καὶ τὸν ὅλον οὐρανὸν ύπὸ τῆς τοῦ ὑγροῦ διακρίσεως τῆς γενομένης ύπὸ τοῦ ἥλιου αὐξῆθηναι, καὶ τοῦτον 20 (ἥτοι τὸν ἀέρα λέγει ἡ τὸν ἥλιον μᾶλλον) πνεύματά τε παρέχεσθαι καὶ ἀνέμους καὶ τὰς τροπὰς αὐτοῦ ποιεῖν, ἥτοι τοῦ ἀέρος ἡ τοῦ οὐρανοῦ. ταύ- της, ὡς προείρηται, τῆς δόξης ἐγένετο Ἀναξίμανδρος τε καὶ Διογένης. φευδῇ δὲ ὅμοιως ταῦτα πάντα· φανερῶς γάρ ὁρᾶται τὸ ἀναχθὲν ἀπὸ τοῦ 10 ὕδατος διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ἥλιου θερμότητα συνιστάμενον καὶ καταφερόμενον 25 πάλιν. καὶ μὴ κατ' ἐνιαυτὸν δὲ ἵσον κατενεχθῆ τῷ ἀναφερομένῳ μηδὲ καθ' ἐκάστην χώραν ἐξ ἡς ἀνηγέχθη, ἀλλ' ἐν γέ τισι τεταγμένοις χρόνοις καταφέρεται καὶ ἀποδιδοται πᾶν τὸ ἀναχθὲν καὶ ὑστερῆσαν ὑγρὸν τῷ μὴ ταχέως μεταβάλλειν. διὰ τοῦτο γάρ μετὰ τὰ αὐγμηρὰ ἔτη φιλεῖ πάλιν ἐπομβρία γίνεσθαι, τῆς ἀμεταβλήτου μεινάσης ἀναθυμιάσεως συμμεταβαλ- 30 35 λούσης τῷ τότε ἀναφερομένῳ, ὡς οὕτε τρεφομένων τῶν ἀνω ύπὸ τῆς ἀναθυμιάσεως, ὡς ἡ πρώτη δόξα ἔλεγεν, οὕτε τοῦ μὲν πρώτου γενομένου ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως ἀέρος μένοντος ἥδη μετὰ τὴν γένεσιν καὶ μηκέτι μεταβάλλοντος, τοῦ δὲ ὅτερον ἐπιγενομένου τρεπομένου πάλιν καὶ μεταβάλλοντος εἰς ὕδωρ, ἀλλ' ὅμοιώς παντὸς τοῦ ἀναφερομένου πάλιν συνισταμένου 35 τε καὶ καταφερομένου.

1 post δὲ add. φησὶ A	2 τῶν ἀναγομένων et ὑγρῶν A	3 ἀγαγωγὴν A
3. 4 ὥσπερ] καίπερ I	9 ποιεῖν αὐτοὺς coll. a	11 περιδεῖν AWa 11. 12
τὸ πλῆθος τε τοσούτων coll. A	12 οὐδὲ γάρ I	13 τ' ἀν] τε I
15 συμβαίνει AWa	16 τὸ om. AWa	καὶ ante τῆς om. AWa
17 τοῦ ante κάσμου om. I	19 τῆς om. I	γενομένης I
οὐ. A	20 ἥτοι—λέγει] λέγει δὲ ἡ τὸν ἀέρα Wa	καὶ τοῦτον πνεῦμα τε AW
21 ἀνέμοις A	22 ἐγένοντο AWa	25 δὲ om. AWa 26 γέ om. a
28 ἔτι I	31 ως] ὣν A	32 καὶ εἰς ως corr. I ² 34 πάλιν συνισταμένου
om. AW	te ante πάλιν coll. a	

Εἰπὼν δὲ ταῦτα πρὸς τοὺς τὴν ἀναφερομένην ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀπὸ τοῦ
ῦδατος ἀτμίδα εἰς ἄλλο τι τρέποντας, καὶ μὴ συνισταμένην πάλιν κατα-
φέρεσθαι ἥγουμένους, ἐπάνεισι πάλιν ἐπ’ ἔκεινα ὅθεν ἐξέρη τοῦ λόγου.
τὸ μὲν γὰρ τοῦ περικεχυμένου τῇ γῇ ὕδατος πότιμον τε καὶ γλυκὺ διὰ
ἢ κουφότητα ἐπιπολάζον τῷ γεωδεστέρῳ τε καὶ παχυτέρῳ ὕδατι διαχρινόμε-
νον ὑπὸ τῆς ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμότητος πᾶν ἀνάγεται, τὸ δὲ γεωδεστέρον 45
καὶ διὰ τοῦτο ἀλμυρὸν ὑπομένει διὰ βάρος οὐκ ἐν τῷ οἰκείῳ αὐτοῦ τόπῳ
καὶ κατὰ φύσιν ὅντι αὐτῷ, ἀλλ’ ἐν τῷ τοῦ ὕδατος. τοῦτο γὰρ ἦν καλῶς
ἀπορούμενον, τὸ δεῖν εἶναι τινα, ὥσπερ τῶν ἄλλων στοιχείων οἰκεῖός ἐστι
10 κατὰ φύσιν τόπος, οὗτος δὲ καὶ τοῦ ὕδατος εἶναι· ἡς ἀπορίας λύσις τὸ
δν ὄρῳ μεν τόπον κατέχουσαν τὴν θαλάσσην, μὴ εἶναι θαλάσσης ἴδιας τό-
πον, ἀλλ’ ὕδατος ἀπλῶς. φαίνεται δὲ κατεχόμενος ὑπὸ θαλάσσης, ὅτι τοῦ
ὕδατος τὸ μὲν ἀλμυρὸν ὑπομένει διὰ βαρύτητα, τὸ δὲ γλυκύ καὶ πότιμον εὐ
ἀνάγεται διὰ κουφότητα. ὡς γὰρ ἐν τοῖς τῶν ζύφων σώμασι τῆς τροφῆς
15 εἰσελθούσῃς γλυκείας ἡ τε τῆς ὑγρᾶς τροφῆς ὑπόστασις καὶ ἡ τῆς ἐηρᾶς
πικραί τε καὶ ἀλμυραὶ φαίνονται τῷ τὸ πότιμον καὶ τὸ γλυκύ πᾶν τὸ ἐν
αὐτῇ ὑπὸ τῆς ἐμφύτου θερμότητος ἔλκεσθαι τε καὶ εἰς τὰς σάρκας καὶ τὸ
ἄλλο σῶμα ἀναδιδοσθαι, ὡς πέφυκεν, οὕτω χρή ὑπολαμβάνειν γίνεσθαι 94r
καὶ ἐπὶ τοῦ ὕδατος ὅντος γλυκέος ἀθρόου, τῷ ἀποκρίνεσθαι αὐτοῦ τὸ πό-
20 τιμόν τε καὶ γλυκύ διὰ τῶν ἀναθυμιάσεων τὸ καταλειπόμενον καὶ ὥσπερ
περίττωμα δν τοῦ παντὸς ἀλμυρὸν εἶναι. ὡς οὖν ἐπὶ τῆς κοιλίας ἄτοπον,
εἴ τις μὴ νομίζοι τῆς γλυκείας τροφῆς τόπον εἶναι τὴν κοιλίαν, ἐπεὶ τὸ
μὲν γλυκύ ταχὺ ἀναλίσκεται, τὸ δ’ ὑπολειπόμενον ἐν αὐτῇ πικρόν τε καὶ δ
ἀλμυρὸν καὶ οὔτε γλυκύ ἐστιν οὔτε τρόφιμον, οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου
25 τοῦ ἐν φῷ ἐστιν ἡ θαλάσσα ἄτοπον τὸ μὴ νομίζειν τοῦτον ὕδατος εἶναι τό-
πον, δὲ ἐστι γλυκὺ τῇ αὐτοῦ φύσει, διὰ τὸ ὄρᾶσθαι ἐν αὐτῷ δν ἀλμυρὸν τε
καὶ ἄτοπον τὸ δῦωρ, δπερ ἐστιν ἡ θαλάσσα· ἐστι γάρ, ὡς προείρηται, οὐ-
τος δ τόπος ὕδατος. διὸ καὶ οἱ ποταμοὶ δῦωρ ὅντες εἰς τοῦτον ὡς κατὰ
φύσιν ὅντα αὐτοῖς ἀπαντεῖς ῥέουσιν, δμοίως δὲ καὶ πᾶν τὸ γινόμενόν τε
30 καὶ γεννώμενον δῦωρ εἰς τε γάρ τὸ κοιλότερον ἡ ρύσις κατὰ φύσιν τῷ
ὕδατι καὶ ἡ θαλάσσα τοῦτον φαίνεται κατέχουσα τὸν τόπον· ἐν γὰρ τοῖς 10
κοιλοῖς τῆς γῆς μένει. τοῦ δὲ ταῦτην ἐν τούτῳ μένειν ἡ εἰρημένη αἰτία,
ὅτι τὸ μὲν γλυκύ τε καὶ πότιμον ταχὺ ἀναφέρεται διὰ τὸν ἡλιον πᾶν, τὸ

2 τρέποντος I 4 τοῦ ομ. AWA περικεχυμένον ΑΑ post πότιμον
et 5 post γεωδεστέρῳ add. τε AWA 4. 5 διὰ κουφότητα ομ. I 5 διακαίδ-
μενον AWA 8 ὅντι αὐτῷ ex corr. I² 9 ἄλλων scripsi: δλων libri
οἰκείος ομ. a post ἐστι add. τις καὶ AW: ἐστι τίς τόπος καὶ κατὰ φύσιν (10) a
10 γῆ—λύσις] ἡ τῆς ἀπορίας λύσις I post ἀπορίας add. ἡ a τὸ ομ. I
12 post ὑπὸ add. τῆς a 15 εἰσελθούσῃς—τροφῆς ομ. I 17 ἔλκεσθαι τε]
ἐγκαίεσθαι τε I 19 ὅντως I 22 δνομάζοι I ἐπειδὴ ΑΑ: ἐπει δὲ W
24 ἐστιν] ἐτι AWA 25 τοῦ ομ. AWA τοῦτον ομ. AWA 26 τῇ]
τοῦ A δν ἐν αὐτῷ coll. AWA 27 ἀποτον] ἄτοπον AWA τὸ ante ἀλμυρὸν
(26) coll. AWA 28 ως ομ. AWA 29 καὶ τὸ πᾶν τὸ I 30 κοιλον AWA:
κοιλότατον Arist. 32 τὸ δὲ I τούτῳ] τῷδε AWA 33 δτι] ἐστι A
ἀναφέρεται ταχὺ AWA πᾶν δὲ τὸ AWA

δὲ ἀλμυρὸν ὑπολείπεται διὰ βαρύτητα ὥσπερ δὲ περίττωμα τοῦ ὄντος. τὸ
δὲ ζητεῖν τὴν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ζητουμένην ἀπορίαν, διὰ τί τοσούτου πλή-
θους ὄντος ἐκάστης ἡμέρας εἰς τὴν θάλασσαν ἐμβάλλοντος οὐδὲν πλείων
θάλασσα γίνεται, οὐδὲν μὲν ἀπότον ἀπορῆσαι τινας, οὐ μὴν ἐπιβλέψαντι 15
5 χαλεπὸν αὐτοῦ τὴν αἰτίαν εὑρεῖν. τὸ γὰρ ἵσον ὄντος πλῆθος οὐκ ἐν ἴσῳ
χρόνῳ ἀναλίσκεται τε καὶ ἀναέηραίνεται ἀθρόον τε μένον καὶ εἰς πλάτος
ἐκτεινόμενόν τε καὶ διαχεόμενον, ἀλλὰ τοσοῦτον διαφέρει, ὡς τὸ δι' ὅλης
ἡμέρας διαμείναν ἀν εἰς κύαθον μικρὸν ὄν, τοῦτο εἰς ἐκταθείη εἰς πλάτος
ἥσπερ τὸ ἐπὶ τῶν πλατεῶν τραπέζων, ἀμα νοήματι ἀφανίζεσθαι τε καὶ
10 ἀναέηραίνεσθαι. τοῦτο δὴ καὶ περὶ τοὺς ποταμὸὺς συμβαίνει· καίτοι γὰρ
συνεχῶς αὐτῶν καὶ ἀθρώς ἐκδιδόντων εἰς τὴν θάλασσαν, αἱ τὸ ἐμβάλ- 20
λον εἰς αὐτὴν σκιδνάμενον εἰς ἀχανῆ τε καὶ πλατὺν τόπον ταχύ τε καὶ ἀδή-
λως ἀναέηραίνεται.

Ἐξῆς δὲ δείχνουσι τὸ ἐν τῷ Φαιδωνὶ ὑπὸ Πλάτωνος εἰρημένον περὶ τε
15 τῶν ποταμῶν καὶ τῆς θαλάσσης ἀδύνατον ὄν. λέγεται γὰρ ἐν τῷ Φαι-
δωνὶ ὡς ἄρα πάντα τὰ ὄντα εἰς ἀλληλα συντέτρηται ὑπὸ γῆν, ὡς ἀπὸ
μιᾶς ἀρχῆς ὄντα, ἀρχὴ δὲ καὶ πηγὴ πάντων εἴη τῶν ὄντων ὁ καλού-
μενος Τάρταρος, ὃν ὄντας τι πλῆθος περὶ τὸ μέσον τῆς γῆς, ἐξ οὐ τὰ 25
ρέοντα καὶ μὴ ύρεοντα ὑπὲρ τὴν γῆν ὄντα ἀναδίδωσι πάντα. γίνεσθαι δὲ ἀπ'
20 ἐκείνου τὴν ἀπόρρυσίν τε καὶ ἐπίρρυσιν τοῖς ὑπὲρ γῆν ὄντας διὰ τὸ κινεῖσθαι
ἀεὶ καὶ ύρεῖν τὸ πρῶτον ὄντωρ καὶ τὴν ἀρχὴν τῷ μὴ ἔχειν ἕδραν τε καὶ
τόπον ἐν φύσει· τὸ μὲν γὰρ παρ' ἡμῖν ἐπὶ τῆς γῆς βέβηκεν, ἐκείνο δὲ
δὲν ἐν τῷ κέντρῳ τῆς γῆς καὶ περὶ τὸ κέντρον οὐκ ἔχειν ἕδραν, ἀλλὰ περὶ
τὸ μέσον εἰλεῖσθαι τε καὶ ύρεῖν· κινούμενον δὲ καὶ σαλεῦον οὕτως ποτὲ
25 μὲν ἐπὶ τὰ πρὸς ἡμᾶς μέρη τοῦ κέντρου, ποτὲ δὲ ἐπὶ τὰ ἐπέκεινα τὴν 40
ἐπίρρυσιν ἐπὶ ταῦτα ποιεῖσθαι, ἐφ' ἀδὲν κυμαίνῃ· τὰ δ' ἀπ' ἐκείνου
ἀπορρέοντα ύρεύματα πολλαχοῦ μὲν καὶ λιμνάζειν, ὥσπερ αἱ παρ' ἡμῖν
θάλασσαι, πάντα δὲ ύρεῖν τε πάλιν καὶ ἐπανιέναι ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, διθεν ἥρ-
έστο ύρεῖν, τουτέστι τὸν Τάρταρον, πολλὰ μὲν κατὰ τὸ αὐτὸν περιόντα πάλιν
30 καὶ ἐκδιδόντα διθεν καὶ τὴν ἀρχὴν ἀπέρρυτην (ἐπὶ γὰρ τὸ πρὸς ἡμᾶς μέρος
τοῦ κέντρου), τὰ δὲ καὶ κατὰ τὸν ἀντικρὺ τόπον τῆς ἐκροῆς, ἔως περιελ-
θόντα τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην ἀπὸ τῶν κάτωθεν ὡς πρὸς ἡμᾶς ἐμβάλ-

1 ὃν οἱ. A Wa 3 post πλείων add. ἡ I 4 οὐδὲν μὲν ἀπότον—ρεύματα ποταμῶν
(p. 77,8) hoc loco omissa inter λέγων εἰς μεταβαλλόντων (Ald. fol. 98r18) interposuit I
τοὺς Α 7 διαχεόμενόν τε καὶ ἐκτεινόμενον coll. A Wa ὡς τὸ] ὥστε I
8 διαμείναν scripsi: διαμείνον A Wa: ἔμεινεν I ἀν οἱ. a εἰς—δν vix sana
9 τὸ εἰ τῶν οἱ. A Wa 10 δη] δὲ Λ καὶ γὰρ a 12 τε post ἀχανῆ
οἱ. a πλατὺν] πλητὴν a 14 δὲ οἱ. a ὑπὸ οἱ. A Wa 15
τῶν εἰ τῆς οἱ. a λέγεται] λέγει A Wa 15. 16 ἐν τῷ Φαιδωνὶ] p. 111 C sqq.
16 ἄρα] παρὰ a συντέτρηται εἰς ἀλληλα coll. a 17 εἴη τῶν οἱ. A Wa 18 τις a
20 ὑπὲρ γῆς A Wa 22 μένει la βέβηκεν] fort. βέβηκέναι 24 ταλεῦον a
26 ἐπὶ ταῦτα οἱ. A Wa 27 μὲν οἱ. a ὥσπερ καὶ παρ' ἡμῖν ἡ θάλασσα (28) A Wa
28 πάντα—ρεῖν οἱ. A πάλιν ύρεῖν τε coll. Wa 29 κατὰ τοῦτο A Wa πάλιν
περιόντα coll. A Wa 30 καὶ post διθεν οἱ. a 31 κατὰ] εἰς A Wa καταγ-
τικρὺ A Wa ἔως] fort. ὡς

λειν εἰς αὐτὸν ἡ καὶ κάτωθεν ἥρετο ρεῖν, ἀνωθεν πάλιν ἐμβαλλειν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τῶν πρὸς ἡμᾶς. εἰναι δὲ τὴν ἀνωθεν εἰς τὸ κάτω ρύσιν τῷ ὄντατι μέχρι τοῦ τῆς γῆς μέσου. τὸ γὰρ ἀπὸ τοῦ τῆς γῆς μέσου πάλιν κινούμενον οὐκέτι κάτω κινεῖται ἀλλ' ἄνω, τῷ τὸν κάτω τόπον λεγόμενον 5 εἰναι τὸ τῆς γῆς μέσον. τοὺς δὲ χυμοὺς καὶ τὰ χρώματα λαμβάνειν τὸ ὄντα παρὰ τῆς γῆς δι’ ἣς ἀν ρέη, ὅποις ἀν ἡ αὔτη.

Θεὶς δὲ τὴν δύξαν εὐθὺς ἀρχεται πρὸς αὐτὴν λέγειν, καὶ πρῶτον μὲν 94¹ τίθησι τοῦτο δι τι συμβήσεται τοὺς ποταμοὺς; καὶ τὰ ἄλλα ὄντατα ύρεοντα τε ἀπὸ τοῦ Ταρτάρου καὶ πάλιν εἰς ἔκεινον ἐκδιδόντα οὐ κατὰ ταῦτα ἀεὶ 10 ρεῖν οὐδὲ εἰς ταῦτα ἐκδιδόναι. ἐπει γὰρ ἐπὶ τὸ μέσον φέρονται καὶ ἐπὶ τὸν Τάρταρον, ὁ δὲ Τάρταρος οὐκ ἡρεμεῖ ἀλλ' ἀεὶ κινεῖται καὶ κυμαίνει, ἔνθα ἀν οὗτος ἡ ρέπων, ἐνταῦθα ύρευσονται. οὕτως δὲ ύρεοντες οὐ μᾶλλον 15 λον κάτω ἀπὸ τοῦ ἄνω ρέουσιν ἡ ἄνω ἀπὸ τοῦ κάτω· ὅταν γὰρ ὁ Τάρταρος ἐπέκεινα τοῦ μέσου κυμαίνῃ, τὰ ἐντεῦθεν ἐπ' αὐτὸν φερόμενα ύρεύ- 15 ματα παραλλάξει τὸ μέσον καὶ ἐπ' αὐτὸν ἐνεγκλήσεται· οὕτως δ' ἔσται ἀπὸ τῶν κάτωθεν ἄνω φερόμενα, συμβαίνοι τ' ἀν τὸ λεγόμενον ἐν τῇ παροιμίᾳ “ἄνω ποταμῶν χωροῦσι πηγαῖ,” διπερ ἔστιν ἀδύνατον. ἡ οὐκ ἀν εἴη τοῦτο λεγόμενον· προείρηκεν γὰρ ὁ Πλάτων, ὡς καὶ αὐτὸς εἴρηκεν εἰπὼν εἰναι δὲ μέχρι τοῦ μέσου τὴν κάθεσιν· τὸ γὰρ λοιπὸν πρὸς ἄναν- 20 20 τες ἡδη πάλιν εἰναι τὴν φοράν· ἀλλ' ἵσως ἀν εἴη λέγων οὗτοι εἰ οἱ ποταμοὶ εἰς τὸ μέσον καὶ εἰς τὸν Τάρταρον εἰσρέουσι, καὶ οὐκ ἀεὶ διὰ τῶν αὐτῶν, ἄλλα πολλάκις διὰ τῶν ἐναντίων ἐξέσαν, συμβήσεται αὐτοὺς συρρεύσαντας εἰς τὰ κοῖλα τῆς γῆς πάλιν ἀπὸ τούτων εἰς ὑψηλότερα ρεῖν, ὅπως περιελθόντες ἔλθωσιν εἰς τὰ ἀντικείμενα τῶν ἀφ' ἀν ἀνέσχον· οὐ- 25 τως δ' ἀν εἰεν πρὸς ἄναντες ύρεοντες, καὶ ἔσται τὸ “ἄνω τῶν ποταμῶν ύρεουσι πηγαῖ”, δην ἀδύνατον· ἔτι δὲ καὶ τοῦτο ἀποτοπον· εἰ γὰρ τὸ αὐτὸν ὄντα 25 ἀεὶ στρέφεται τε καὶ ρέον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἐπ' αὐτὴν πάλιν καταφέρεται, τὸ γινόμενό τε καὶ οὐδέμενον ὄντα παλιν ἀτμιζόμενό τε καὶ ἀναθυμιώμενον πόθεν ἔσται; τοῦτο γὰρ ὅλον ἔξαιρεῖ ὁ λόγος καὶ τὴν τοιαύ- 30 την γένεσίν τε τοῦ ὄντος καὶ μεταβολὴν ὁ λέγων ἀεὶ τὸ ἀντὸν σωζόμενον περιφέρεσθαι, καὶ τὸ ἀπορρέον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς πάλιν ἐπιρρεῖν ἐπ' αὐτὴν.

1 ἡ—εἰς αὐτὸν (2) om. AWa

καὶ Diels: καὶ I

2 ἀπὸ τοῦ πρὸς A

3 τὸ γὰρ—μέσου] ἀφ' οὐ AWa

4 τὸν om. a

5 τοὺς δὲ—αὔτη (6) om. A

7 δὲ om. a εὐθὺς] ἔξῆς Aa: ἔξ ἡς W

8 τίθησι om. AW

9 τοῦ

om. A 10 εἰς αὐτὸν A

11 post κινεῖται add. τε AWa

13 ύρουσιν]

ρεύσουσιν AW

τοῦ αντε κάτω om. A

14 ὑπ' αὐτὴν a 16 τῶν] τοῦ Wa:

om. A 16. 17 ἐν τῇ παροιμίᾳ cf. Eurip. Med. v. 410 Kirchhoff, v. etiam Ideler comm.

in Meteorol. I p. 517 sq.

18 εἴη] ἡ AW

20 πάλιν] πᾶσιν Arist vulg.

ἵσως—εἴη] εἴη ἀν a

εἰ om. W 25 τῶν om. a

26 post δὲ add. φησὶ Aa

27 τρέφεται τε I μετ' αὐτὴν I

28 ἀτμῖον a

29 ὅλον om. AWa

31 ἀπὸ—αὐτὴν] πάλιν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἐπ' αὐτὴν ἀπορρεῖν a

post αὐτὴν add. μεγάλοι δὲ γίνονται τῶν ποταμῶν· δοι φησὶ πόρρω θαλάσσης τὰς πηγὰς

ἔχουσιν, οὗτοι μεγάλοι εἰσίν.

οἱ γὰρ ὑψηλοτέραν ἔχοντες τὴν θέσιν ὡς εἰς κοιλοτέρους ἐμβαλ-

τούς εἰς αὐτούς.

ὑποτέμνοντες μὲν οὖν οἱ μεγάλοι ποταμοὶ τούτων τῶν εἰσρέοντων εἰς αὐτοὺς

τὴν ὄδον τὴν ἐπὶ θάλασσαν, μέγεθος προσλαμβάνουσιν a

ετι ἀνομολογούμενον τὸ λεγόμενον τοῖς φαινομένοις· πάντες γάρ οἱ ποταμοί, δσοι μὴ μήνυνται ἀλλήλοις, φαίνονται ἐκδιδόντες εἰς τὴν θαλασσαν καὶ τελευτῶντες, εἰς δὲ τὴν γῆν οὐδείς· καὶ γάρ εἰ τινες εἰς γῆν ἀφανίζονται, πάλιν ἐκδιδόντες φαίνονται κατ' ἄλλο μέρος τῆς γῆς καὶ 25 ρέοντες ἔως τῆς θαλάσσης· μεγάλους δὲ λέγει τῶν ποταμῶν γίνεσθαι τὸν μαχρὸν διάστημα ρέοντας καὶ μὴ πλησίον τῶν πηγῶν ἔχοντας τὴν θαλασσαν, καὶ ἔτι διὰ κοιλῆς γῆς· ὑποδεχόμενοι γάρ πολλῶν ρεύματα ποταμῶν διά τε τὴν κοιλότητα εἰς ἣν ἐπιρρέουσιν ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων καὶ διὰ τὸ μῆκος πληθύνονται· διὰ τοῦτο γάρ φησι τόν τε 10 Ἱστρὸν καὶ τὸν Νεῖλον μεγίστους εἶναι τῶν εἰς τὴν θαλασσαν ἐκδιδόντων ποταμῶν, διὰ διὰ κοιλῶν τε ρέουσι τόπων, καὶ πόρρω τὰς πηγὰς ἔχουσιν, ὡς μὴ εἶναι αὐτὰς γνωρίμους, ἀλλὰ διὰ τὸ πολλοὺς αὐτοὺς δέχεσθαι πο- 40 ταμοὺς οἰκείας πηγὰς ἔχοντας δοκεῖν τὰς τῶν ποταμῶν τούτων πηγὰς τῶν ἐμβαλλόντων τινὸς εἰς αὐτοὺς ποταμῶν εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο διαφέρεσθαι 15 τινας περὶ τῶν πηγῶν αὐτῶν καὶ ἄλλους ἄλλας λέγειν· ταῦτα δὴ πάντα, δσα προειρήκε, φανερὸν ὡς ἀδύνατα συμβαίνει, ἀν εἴη δὲ Τάρταρος ἀρχὴ τῶν ὑδάτων, ὡς ἐν τῷ Φαίδωνι εἴρηται· εἰ γάρ καὶ ἡ θαλασσα ἐκεῖθεν ἔχει τὴν ἀρχὴν ὄμοιώς τοῖς ποταμοῖς, ἔδει μὴ τοὺς ποταμοὺς εἰς τὴν θάλασσαν ἐμβάλλειν, ἀλλ' ὄμοιώς καὶ τὴν θαλασσαν καὶ τοὺς ποταμοὺς εἰς 20 τὸν Τάρταρον, διθεν καὶ τὰς ἀρχὰς ὄμοιώς ἔχουσιν.

"Οτι μὲν οὖν ὅδατος τέ ἔστιν δὲ τόπος οὗτος. ὑπομιμνήσκει τῶν εἰρημένων· διὰ γάρ δὲ τόπος, ἐν φέντε δὲ τὴν θαλασσαν ἔστιν, ὅδατος δὲ τὸν ὅδατον, ὡς ἐν τῷ Φαίδωνι εἴρηται· εἰ γάρ καὶ ἡ θαλασσα ἐκεῖθεν 25 ἔχει τὴν ἀρχὴν ὄμοιώς τοῖς ποταμοῖς, ἔδει μὴ τοὺς ποταμοὺς εἰς τὴν θάλασσαν ἐμβάλλειν, ἀλλ' ὄμοιώς καὶ τὴν θαλασσαν καὶ τοὺς ποταμοὺς εἰς 30 τὸν Τάρταρον, διθεν καὶ τὰς ἀρχὰς ὄμοιώς ἔχουσιν.

2 μὴ οι. Wa	τὴν οι. AWa	4 ἐκδιδόντες] ἀνα supra vers. I	
5 θέοντες A	λέγει post ποταμῶν coll. a	9 γάρ οι. AWa	τε
οι. AWa	13 δοκεῖ I	τὰς οι. a	πηγὰς—ποταμῶν (14) οι.
AWa	16 συμβαίνειν AWa	δν εἴη I:	ἡν AW et omisso δν a
17 εἰρηκεν AWa	19 καὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ τὴν θαλασσαν a	21 δτι	
μὲν—οὗτος οι. A: εἴτα a	27 πάνονται] φαίνονται A ¹	ἀρχὰς AWa	
29 περισσεύματι I	30 post οὐρόν add. καὶ ἐπὶ τούτων AWa	ποτίμου a: ποτ-	
μοῦ AW	post ἀλμυρὸν add. τοσαῦτα εἰρήσθω a		

p. 356b4 Περὶ δὲ τῆς ἀλμυρότητος αὐτῆς λεκτέον.

Περὶ δύο προβλημάτων τὴν πρόθεσιν ποιεῖται, περὶ τε τῆς ἐν τῇ θα- 95· λασσῃ ἀλμυρότητος, πόθεν ἔστι, καὶ εἰ ἡ αὐτὴ θάλασσα δεὶ κατ' ἀριθμὸν μένει ἡ οὐδὲ κατ' εἶδος ἀΐδιος μένει, ἀλλ' ἣν τέ τις χρόνος δτε οὐκ ἦν 5 θάλασσα, καὶ ἔσται τις πᾶλιν δτε οὐκ ἔσται, ἀλλὰ ὑπολείψει καὶ φθαρήσε- ται. καὶ πρῶτον γε ποιεῖται τὸν λόγον περὶ τοῦ δευτέρου· ζητεῖ γὰρ πό- 25 τερον ἀΐδιος ἡ οὖ, καὶ εἰ ἀΐδιος, πότερον κατ' εἶδος ἡ κατὰ τὸν ἀριθμόν, ὡς ἡ αὐτὴ κατ' ἀριθμὸν σώζεσθαι τε καὶ μένειν. δσοι μὲν οὖν τὸν κόσ- μον γεγονέναι φασίν, οὗτοι καὶ τῆς θαλάσσης γένεσιν ποιοῦσιν. ἀμα γὰρ 10 τῷ κόσμῳ γεννῶσι καὶ ταύτην· ὅστε δῆλον δτι εἰ μὴ γένοιτο ὁ κόσμος ἀλλ' ἀΐδιος εἴη, οὐδὲ δν τῆς θαλάσσης γένεσις εἴη. δέδειχε δ' αὐτὸς ἐν τοῖς Περὶ οὐρανοῦ δτι ἀΐδιος ὁ κόσμος. τὸ δὲ μὴ σὺν τῷ κόσμῳ γί- 20 νεσθαι τε καὶ φθείρεσθαι λέγειν τὴν θάλασσαν, ἀλλὰ φθορὰν αὐτῆς ὑπο- τίθεσθαι καθ' αὐτὴν σωζομένου τοῦ κόσμου ἄποπτον, ὡς Δημόκριτος οἰεται. 15 οὗτος γὰρ ἥγεῖται δεὶ αὐτὴν ἐλάττω γινομένην διὰ τὰς ἀποκρίσεις τε καὶ ἀνα- θυμιάσεις τέλος ποτὲ ἀναλαμθῆσεσθαι καὶ ἔηρανθῆσεσθαι. τὸν δὴ οὗτως ὑπολαμβάνοντα γίνεσθαι φρσι μηδὲν διαφέρον λέγειν τῶν Αἰσωπείων μύ- θων. καὶ γὰρ ὁ Αἰσωπος τὸν πορθμέα δεδιττόμενος ὡς οὐκ δεὶ τὸ ἔργον 25 ξένοντα, μυθολογεῖ ὡς πολλῆς οὔσης τῆς θαλάσσης καὶ πάσῃ τῇ γῇ περικε- 20 χυμένης ἡ Χάρυβδις ἀναρροφήσασα τὸ μὲν πρῶτον ἀπανάλωσεν αὐτῆς το- 25 σοῦτον, ὡς τὰ ὅρη τῆς γῆς φανερὰ γενέσθαι, τὸ δὲ δεύτερον τὰς νήσους, τὸ δὲ τρίτον ῥοφήσασα παντελῶς τὴν γῆν ἔηράν ποιήσει. ἀλλ' ἔκείνῳ μὲν ἥρμοζεν δργιζομένῳ πρὸς τὸν πορθμέα διὰ τοῦ τοιούτου μύθου αὐτὸν φοβεῖν· 30 ξῆτον δὲ πρέπει τοῖς τὴν ἀλήθειαν ζητοῦσι μύθους λέγειν. δτι γὰρ φεῦ- 25 δοις καὶ μυθῶδες τὸ λεγόμενον, ἔξῆς λέγει. δι' ἦν γὰρ αἰτίαν τὸ πρῶτον ἀνάγοντος τοῦ ἡλίου τὰς ἀναθυμιάσεις ἔμεινεν ἡ θάλασσα καὶ οὐκ ἀνη- λώθη, εἵτε διὰ βάρος, ὡς ἡμεῖς τε εἰρήκαμεν καὶ τινες καὶ τῶν ἀρχαίων λέγουσιν (οὐ γὰρ χαλεπὸν τὸ συνιδεῖν δτι αὐτὴ τοῦ ὑπομένειν τὴν θαλάσσαν ἡ αἰτία) εἵτε καὶ δι' ἄλλο τι ὑπέμεινε, δι' αὐτὸ τοῦτο ἀναγκαῖον ὑπομέ- 30 νειν αὐτὴν καὶ ἐν τῷ μετὰ ταῦτα χρόνῳ καὶ μὴ ἀνάγεσθαι. εἰ μὲν γὰρ τὸ ἀναχθὲν ὑπὸ τοῦ ἡλίου μὴ συστὰν πᾶλιν κατεψέρετο, ἥδύνατο δεὶ τι- νος ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀναφερομένου τὸ τελευταῖον ἀναχθῆναι πᾶσα· εἰ δ' 45 δεὶ τὸ ἀνενεχθὲν καταφέρεται πᾶλιν, καὶ πᾶλιν ἀπὸ τοῦ παντὸς ὕδατος ἀναφέρεται τι, ἀναγκαῖον, ἔστ' δν τοῦτο γίνεται (ἔσται δὲ τοῦτο, ἔστ' δν

4 ἦ] ἡ AW	6. 7 πότερον εχ πρότερον corr. I ²	7 οὐ — ἀΐδιος] οὐκ ἀΐδιος
καὶ I 8 ἡ αὐτῆς] αὐτὴν I	10 γίνοιτο I	11 ἀΐδιον a 11. 12 ἐν τοῖς
Περὶ οὐρανοῦ] A 10—12	14 κατ' αὐτὴν I	16 καὶ ἔηρανθῆσεσθαι om.
AWa 17 διαφέρειν I	λέγειν om. I	20 ἐπανάλωσεν Ia 21 γίνεσθαι
AW 23 τοῦ om. Ia	24 post γὰρ add. φρσι A	26 ἔμεινεν] μένει AWa
29 ὑπέμενε I	διὰ τὸ αὐτὸ AWa	33 ἀναχθὲν AWa 34 ἀναφέ- ρεται] εται in. lac. om. A ¹
δν AW	τι om. I	γίνεται AWa post δὲ add.

ό κόσμος ἦ) τὸ μὲν τοιοῦτον ὅποιον καὶ πρῶτον ἀνηγέχθη ἀεὶ ἀναφέρεσθαι, τὸ δὲ διμοίον τῷ τὴν ἀρχὴν ὑπολειφθέντι ἀεὶ ὑπολείπεσθαι. πρὸ γάρ τοῦ τὸ ὑπολειπόμενον ἀναέηρανθῆναι φθάνει τὸ πρῶτον ἀνενεχθὲν καταφέρεσθαι καὶ μίγνυσθαι τῷ ὑπολειφθέντι καὶ χορηγεῖν τῇ ἀναφορᾷ. 5 εἰ μὲν οὖν τὸν ἥλιον παύσει τις τῆς φορᾶς φθείρας, οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἄν τι ἀνάγοιτο ἔτι, εἴ γε παρὰ τούτου καὶ τῆς τούτου διὰ τὴν ποιὰν κίνησιν σχέσεως πρὸς τὰ περίγεια αἱ τε ἀναθυμιάσεις καὶ αἱ τοῦ ὑγροῦ ἀναφοραί· μηδενὸς δὲ ἀναφερομένου οὐδὲ ἀνηραίνοιτο ἡ θαλάσσα, τοῦ ἐηραίνοντος οὐκ ὄντος· εἰ δὲ τηρήσει τὴν περιφοράν, ἀεὶ τὰ αὐτὰ ἔσται· πλησιάζων 95· 10 μὲν γάρ ὁ ἥλιος τῇ γῇ ἀεὶ ἀπ' αὐτῆς τὸ πότιμον ἀνάξει, καταλείψει δὲ τὸ βαρύ τε καὶ ἀλμυρόν, ἀποχωρῶν δὲ πορρωτέρω ἀπ' αὐτῆς ἀφήσει πάλιν τὸ ἀνενεχθέν. ταῦτην δέ φησι τὴν δόξαν περὶ τῆς θαλάσσης λαβεῖν τοὺς οὗτας λέγοντας διὰ τὸ πολλοὺς τόπους φαίνεσθαι νῦν ἐηροτέρους γεγονότας, οἱ πρότερον οὐκ ἤσαν τοιοῦτοι. τούτου δὲ ἡ αἰτία προείρηται, 15 διτὶ γινομένων τινῶν κατά τινας χρόνους κατά μέρη τῆς γῆς ὑπερβολῶν ὕδατος καὶ ἐπιλαμβανόντων πολλὰ καὶ τῶν πρότερον ἐηρῶν, κατ' ὀλίγον ταῦτα πάλιν εἰς τὸ ἀρχαῖον ἐπάνεισι διατιμίζομενα· διμοίως καὶ εἰ καῦμα πλεῖον διὰ χρόνου τινὸς γινόμενον ἔν τισι μέρεσιν ἐέηρανέ τινα τῆς γῆς, ἢ πάλιν καὶ αὐτὰ προϊόντος τοῦ χρόνου ἔνυδρα γίνεται. οὐ γάρ εἰ τὰ μόρια τοῦ 20 παντὸς γίνεται τε καὶ πάλιν φθείρεται, διὰ τοῦτο καὶ τὸ δλον· οὐδὲ πάντα τὰ μέρη τοῦ παντὸς τοιαῦτα, ἀλλὰ τὰ περίγεια ἀνακυκλεῖται μεταβάλλοντα εἰς ἄλληλα παρὰ τὴν τῶν θείων σωμάτων διὰ τὴν κίνησιν 10 ποιὰν σχέσιν πρὸς αὐτά, ὡς κατὰ μὲν τὸ εἶδος ἄφθαρτα καὶ ταῦτα μένειν, κατὰ δὲ τὸν ἀριθμὸν ὑπαλλάσσεσθαι καὶ ἄλλοτε ἄλλα γίνεσθαι. δεῖξας δὲ 25 διτὶ ὡς ἀν ὁ κόσμος ἔχῃ, τῶν μορίων ἔκαστον αὐτοῦ ἔξει, εἰ μὲν ἐκεῖνος φθαρτός, καὶ ταῦτα, εἰ δὲ ἐκεῖνος ἄφθαρτος, καὶ τοῦ κόσμου τὰ μὲν καὶ κατ' ἀριθμὸν ἄφθαρτα μόρια μένει, τὰ δὲ εἰ μὴ κατ' ἀριθμὸν μένειν οἵον τε τοιαῦτα, ἀλλὰ κατ' εἶδός γε ἀνάγκη μένειν, δεῖξας δὲ καὶ τὴν Δημοκρίτου δόξαν ἐπιπόλαιον τὴν περὶ τῆς θαλάσσης ὡς ποτε ἐηρανθησο- 15 30 μένης διὰ τὸ ἀεὶ τι ἀπ' αὐτῆς ἀναγεσθαι, διὰ τὰ πρὸς Δημόκριτον εἰρημένα ἐπήνεγκε τὸ ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων πλείω τῆς ἀξίας ἐνδιατέτριφεν ὁ λόγιος, ὡς οὐκ ὄντων τῶν λεγομένων περὶ τούτων ὑπ' αὐτοῦ τοσαύτης ἀντιλογίας ἀξίων.

1 τὸ μὲν οι. AWa	τὸ πρῶτον Wa:	πρότερον A	ἀνηγέχθαι I Wa
2 ὑποληφθέντι AI	3 τοῦ τὸ] τοῦτο I	post πρῶτον add. μὴ I	5 φθίρας A ¹
6 εἴτε παρὰ A	τούτου καὶ οι. AWa	7 τοῦ ὑγροῦ αἱ coll. I	9 ταῦτα
ἴσται a	11 δὲ] τὰ AW	ἀπ' οι. AWa	16 καὶ τῶν — πάλιν (17) οι.
AWa	17 post διμοίως add. δὲ a	καὶ εἰ] καὶ I	18 et 19 χρόνον a
18 d οι. I	19 τοῦ απέ χρόνου οι. AWa	εἰ οι. AWa	20 διὰ τοῦτο]
διότι AWa	21 ἀνακυκλεῖ τε AWa	21. 22 καὶ μεταβάλλοντα A	22 διὰ
τὴν οι. I	25 ὡς ἀν οι. I	post ἔχῃ add. καὶ AWa	αὐτοῦ ἔκαστον AWa
26 καὶ τὰ τοῦ AWa	καὶ τὰ μὲν coll. AWa	27 οὐ κατ' ἀριθμὸν AWa	
ἄφθαρτα — μένει οι. AWa	εἰ καὶ μὴ AWa	27. 28 μένειν οἵον τε post	
prius ἀριθμὸν (27) coll. AWa	28 τοιαῦτα οι. AWa	31 ἐπήνεικε I	

Ἐξῆς δὲ μέτεισιν ἐπὶ τὸ ἔτερον πρόβλημα τὸ τῆς ἀλμυρότητος τῆς θαλάσσης, καὶ λέγει τοῖς μὲν γενῶντι τὴν θαλασσαν ὡς οὐ πρότερον οὐσαν ἀδύνατον εἶναι τὸ ἀλμυρὰν αὐτὴν ποιεῖν. εἴτε γὰρ παντὸς τοῦ ὑγροῦ, τουτέστι τοῦ ὄδατος περὶ τὴν γῆν πρότερον ὅντος, ὡς φασιν, ἀναγθέντος 5 ὑπὸ τοῦ ἥλιου τοῦ γλυκέος ἀπ' αὐτοῦ, τὸ ὑπολειφθὲν ἐγένετο θαλασσά τε καὶ ἀλμυρόν, εἴτε διὰ τὸ ἐνυπάρχειν τοσοῦτόν τε καὶ τοιοῦτον χυμὸν ἐν τῷ διαφέροντι καὶ γλυκεῖ τῷ συμμιγθῆναι τινα γῆν αὐτῷ τοιαύτην ἢ τοῦ τοιούτου ἐν αὐτῷ χυμοῦ αἰτίᾳ, οὐδὲν ἡττον κατελθόντος πάλιν ἐκείνου τοῦ τὴν ἀρχὴν ἔχαται μεταθέντος ὄδατος καὶ ὄσθεντος, δι’ δὲ πρότερον ἀνενεγ-
10 θέν ἀλμυρὰ ἐγένετο, ἔδει γλυκεῖν αὐτὴν γίνεσθαι. εἰ γὰρ τὸ πρῶτον ὅντος τούτου ἐν τῇ θαλάσσῃ οὐκ ἦν ἀλμυρὸν τὸ ὄδωρ, οὐδὲ διατί πάλιν ἐν αὐτῇ γένηται, ἔτι ἀλμυρὰν εἰς· τούτον γὰρ δύσον ἀνηρέχθη κάτεισι πάλιν, ὡς προείρηται· εἰ δὲ ἐξ ἀρχῆς καὶ πρὸ τοῦ ἀναγθῆναι τι απ’ αὐ-
15 τῆς ἦν ἀλμυρά, δεῖ λέγειν τὴν αἰτίαν, δι’ ἣν ἀπ’ ἀρχῆς τοιοῦτον τὸ τῆς θαλάσσης ὄδωρ. ἔτι δὲ εἰς ἀλμυροῦ τοῦ παντὸς ὄδατος ὅντος τὴν ἀρχὴν ἀνηρέχθη τι απ’ αὐτοῦ ἀλμυρόν, διὰ τί οὐ καὶ νῦν τοῦτο γίνεται; διπά γὰρ μὴ τοιοῦτο τὸ ἀναγόμενον, δῆλον ἐκ τοῦ τὸ ὑόμενον πότισμον ἀλλὰ μὴ ἀλμυρὸν εἶναι· τοῦτο δ’ ἦν τὸ ἀνενεγθέν. εἰπὼν δὲ διτὶ τοῖς γενῶσι 20 τὴν θαλασσαν οὐ ράδια ἡ περὶ τῆς ἀλμυρότητος αὐτῆς ἀπόδοσις τῆς αἰ-
τίας, διτὶ μηδὲ οἱ λέγοντες παρὰ τῆς γῆς ἐγγίνεσθαι τῇ θαλάσσῃ τὸν τοι-
οῦτον χυμὸν ὑγιῶς λέγουσι λέγει. φασὶ μὲν γὰρ ἔχειν αὐτὴν πολλοὺς χυ-
μοὺς καὶ δὴ καὶ τὸν ἀλμυρόν· τοὺς δὲ ποταμοὺς τοὺς διὰ τῆς τοιαύτης
ρέοντας καὶ τῆς ποιότητος αὐτῆς μεταβαμβάνοντας ἐμβαλλοντας εἰς τὴν θαλα-
σσαν ἀλμυρὰν αὐτὴν ποιεῖν. ἀπίτοπον δὲ τὸ αὐτοὺς τοὺς ποταμοὺς μὴ πρῶτον 25
30 ἀλμυροὺς γίνεσθαι. πῶς γὰρ οἵον τε ἐν μὲν τοσούτῳ πλήθει ὄδατος ἐπί-
δηλον ἔτι γίνεσθαι τὴν ὑπὸ τῶν ποταμῶν τούτων καταφερημένην ποιότητα,
ώς πᾶν αὐτὸν μεταβάλλειν, τὸ δὲ τοῦ ποταμοῦ ὄδωρ διάγον ὃν μὴ πολὺ⁶
πρότερον αὐτὸν γίνεσθαι τοιοῦτον; ἀπὸ τούτων γάρ. καὶ εἰ δὲ ηθαλασσα οὐ-
δενὶ ἄλλῳ ἢ τῷ ἀλμυρά εἶναι τοῦ τῶν ποταμῶν ὄδατος διαφέρει, εἰ πρὸ δι-
35 αὐτῆς οἱ ποταμοὶ τούτο ἔχοιεν, οὐκέτ’ ἀντῶν διέφερεν, εἰ γε δὲ ηθα-
λασσά ἔστιν ἡθροισμένον τὸ ἐκείνων ὄδωρ. γελοῖον δέ φησιν εἶναι καὶ τὸ
ἡγεῖσθαι τὴν αἰτίαν ἀποδεδωκέναι τῆς ἀλμυρότητος τῆς θαλάσσης τοὺς εἰ-
πόντας ἕδρῶτα τῆς γῆς εἶναι τὴν θαλασσαν, ὡς Ἐμπεδοκλῆς λέγει· οὐ-
δὲν γὰρ σαφὲς τοῦτο εἰπὼν λέγει. πρὸς μὲν γὰρ ποίησιν ἵσως ἴκανὸν τὸ

1 δὲ ομ. α τὸ τῆς] τὸ περὶ τῆς AW: τῷ περὶ τῆς α 6 εἴτε ομ. AIW
 7 ἡ] ἡ A τοῦ ομ. I 8 αἰτία χυμοῦ I 10 εἰ γάρ—προείρηται (13)]
 τὴν θαλασσαν καὶ ἀλμυρὸν διὰ τὴν τοῦ ἐπιπολάζοντος γλυκέος εἰς ἀτμίδα μεταβολὴν. φέρεται πρότερον ὡς ὑπὸ τινῶν λεγομένων AWa 13. 14 ἐξ αὐτῆς A 14 δεῖ
 εῖσαι AWa 15 δύντος ὄδατος AWa 16 post ἀλμυρὸν add. τῷ πᾶν εἶναι
 τοιοῦτον AWa post γίνεται add. οὐδὲ ἔστι τὸ ἀναφερόμενον ἀλμυρόν AWa 18 διπά
 ομ. I 19 τῆς post περὶ ομ. AW 20 τῆς θαλάσσης A 22 διὰ τῆς τοιαύτης]
 δι’ αὐτῆς AWa 24 πρώτους AWa 26 εἴτι ομ. AWa 27 πᾶν αὐτὸν A
 28 τοιοῦτον ομ. AWa καὶ γάρ εἰ AWa post γάρ fort. addendum ἔστιν
 30 διέφυσεν I 33. 34 οὐδὲ AWa 34 σαφῶς τοῦτο δεῖπὼν α ίκανῶς; a

οῦτως εἰπεῖν· ποιητικὸν γάρ τὸ χρῆσθαι μεταφοραῖς. οὐδὲ γάρ εἰ εἴποι
τις πάλιν τὸν ἴδρωτα τὸν τοῦ σώματος τῶν ζψίων θάλασσαν, τί ποτ' ἐστὶν 10
ὅτι ἴδρως εἴρηκεν ὅμοιά κεχρημένος μεταφορᾶ. ὡς γάρ ἐπὶ τῆς θαλάσσης
ἀδηλος ἡ ποιότης ἡ τοιαύτη, οὗτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἴδρωτος ἀδηλον, διὰ
5 ποίαν αἰτίαν γλυκέος ὄντος τοῦ πόματος ἀλμυρὸς; γίνεται ὁ ἴδρως· πάτερον
ἀπελθόντος τινὸς καὶ ἐναναλωθέντος; μόνον ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ σῶμα, οἷον
τοῦ γλυκυτάτου, ἡ συμμιχθέντος χυμοῦ τινος αὐτῷ ἀπὸ τοῦ σώματος, κα-
θάπερ τοῖς διὰ τέφρας ἡθουμένοις ὕδασιν, ἥτις δὲ ἄμφω. ταῦτον δὲ αἰτιόν
φησιν δὲ ἐπὶ τοῦ ἴδρωτος, τοῦτο καὶ ἐπὶ τοῦ εἰς τὴν κύστιν ἀθροίζομένου 15
10 περιττώματος εἶναι· καὶ γάρ ἐπὶ τούτου αὐτὸν πικρόν τε καὶ ἀλμυρὸν γί-
νεται γλυκέος ὄντος τοῦ πινομένου.

p. 357 b 1 Εἰ δὴ ὡσπερ τὸ διὰ τῆς κονίας ἡθούμενον ὕδωρ γί-
νεται πικρόν.

Νῦν δείκνυσιν δτι μηδὲ καλῶς εἴρηται ἴδρως εἶναι τῆς γῆς ἡ θαλάσσα, 20
15 μηδὲ οὗτως γίνεται ὡς τὸ διὰ τῆς τέφρας ἡθούμενον ὕδωρ, ὡς εἰπεν Ἐμ-
πεδοκλῆς. εἰ γάρ οὗτως, φησί, γίνεται δ τε ἴδρως ἀλμυρὸς καὶ τὸ ἐν τῇ
κύστι γινόμενον περίττωμα τοῦ ὑγροῦ πικρὸν καὶ τὸ τῆς θαλάσσης ὕδωρ
ἀλμυρόν, ὡς καὶ τὸ διὰ τῆς τέφρας ἡθούμενον ὕδωρ γίνεται πικρὸν ἐκ γλυ-
κέος, ὡσπερ λέγουσι, τῷ μὲν οὖρῳ συγκαταφερομένης τε καὶ συνεκρινο-
20 μένης δυνάμεως τοιαύτης, οἷα καὶ φαίνεται ὑφισταμένη ἐν τοῖς ἀγγείοις
ἐν οἷς ἂν τις οὐρήσῃ ἀλμυρίς, τῷ δὲ ἴδρωτι συνεκρινομένης ἐκ τῶν σαρκῶν, 25
οἷον καταπλύνοντος τὴν τοιαύτην δύναμιν καὶ τὸν χυμὸν τὸν τοιοῦτον ἐκ τοῦ
σώματος τοῦ ἔξιόντος; [διὰ τοῦ] ὑγροῦ, δῆλον ὡς καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ τῆς ἀλ-
μυρότητος αἰτιον εἴη διὸ τὸ ἐκ τῆς γῆς συγκαταμειγμένον τῷ ὑγρῷ. ἐν
25 μὲν οὖν τῷ σώματι γίνεται τὸ τοιοῦτον ἐν τῇ τῆς τροφῆς ὑποστάσει διὰ
τὴν ἀπεψίαν· ἐν δὲ τῇ γῇ τίνα τρόπον ἐνυπάρχει τὸ τοιοῦτον, δ τῷ ὕδατι
μιγνύμενον τῆς ἀλμυρότητος αἰτιον αὐτῷ γίνεται, λεκτέον. οὐχ ὡς γινο- 30
μένου δὲ οὕτω πως λέγει, ἀλλ' ὡς ἔκεινων μηκέτι τὸ πῶς καὶ τὸ πόθεν
τοῦτο γίνεται εἰρηκότων τε καὶ ἔξητηκότων. δλως δὲ πῶς οὖν τε τοσοῦ-
30 τον πλῆθος ὕδατος ἑγραινομένης καὶ θερμαινομένης αὐτῆς ἐκκριθῆναι; τοι-
ούτον γάρ ὁ ἴδρως. δεῖ γάρ πολλοστὸν μέρος αὐτὸν εἶναι τοῦ λειφθέντος
ἐν τῇ γῇ· ἐλάστων γάρ ὁ ἴδρως καὶ τὸ οὖρον τοῦ προσφερομένου ποτοῦ
καὶ τοῦ ἐνυπάρχοντος ἐν τῷ ζψίῳ ὑγροῦ. ἔτι διὰ τί οὐχὶ καὶ νῦν, δταν
Ἐγραινομένη τε καὶ θερμαινομένη ἡ γῇ τύχῃ, εἴτε πλείων οὖσα εἴτε ἐλάτ-

1 μεταφορᾶς Wa 2 τὸν post ἴδρωτα om. a 3 post κεχρημένος add. τῇ a
5 πρότερον A¹ 6 συναναλωθέντος AWa 7 αὐτῷ] αὐτοῦ I: αὐτοῖς AW
17 περίττωμα γινόμενον coll. I 18 ὕδωρ om. AWa 20 ἐν τοῖς ἀγγείοις ὑφιστα-
μένοις I 23 διὰ τοῦ ὑγροῦ AWa: om. I: delevi διὰ τοῦ 25 οὖν om. A τρυφῆς
ἐποστάσει A 26 ὑπάρχει AWa τὸ om. I 27 post ως add. οὐ AWa
27. 28 γινόμενον AWa 28 πῶς] περ a 29 γίνεται τοῦτο Wa: γίνεται om. A
δλως] δθεν a 30 ἐκκριθεῖναι a 31 αὐτὸ μέρος AWa τῷ a
ληρθέντος A¹

των ίδιει, καὶ ίδιει πικρόν; ἡ γὰρ οὐράνης καὶ διόρως πικρόν. εἰ γὰρ καὶ τότε ἐγένετο ίδρως τις τῆς γῆς πικρός τε καὶ ἀλμυρός, ἔδει καὶ νῦν γίνεσθαι. οὐ φαίνεται δὲ τοῦτο περὶ αὐτὴν συμβαῖνον, ἀλλὰ ἕηρά μὲν οὖσα ὑγραίνεται, ἕηραινομένη δὲ οὐδένα ἀνίησιν ίδρωτα. πῶς οὖν οἱόν τε 5 περὶ τὴν πρώτην γένεσιν τῆς θαλάττης ὑγράν οὖσαν τὴν γῆν ἕηραινομένην ὑπὸ τῆς ἀπὸ τοῦ ἥλιου θερμότητος ίδειν; μᾶλλον γὰρ εὔλογον τὴν θαλασσαν γίνεσθαι τοιαύτην, ὡς καὶ λέγουσί τινες, ἀπελθόντος τοῦ πλείστου καὶ γλυκέος ἀπὸ τοῦ ὅδατος καὶ μετεωρισθέντος διὰ τὸν ἥλιον, τὸ 50 10 ὑπολειφθὲν διὰ βαρύτητα γεῶδες δὲν, τοῦτο γὰρ εἶναι ἀλμυρόν τε καὶ 15 θαλασσαν· ὑγράν δὲ οὖσαν τὴν γῆν ίδειν ἀδύνατον. τὰ μὲν οὖν λεγόμενα τῆς ἀλμυρότητος αἴτια διαφεύγειν φαίνεται τὸν λόγον, τουτέστι τὸ εὔλογον· φαίνεται γὰρ οὐκ ἀληθῆ ὄντα. |

Ἡμεῖς δέ, φησί, λέγουμεν περὶ τῆς ἀλμυρότητος αὐτῆς τὴν αὐτὴν 96^a ἀρχὴν τῶν λεγομένων λαβόντες ἡ καὶ πρότερον ἐπὶ τῶν ἥδη δεδειγμένων 15 κεχρήμεθα. ἔστι δὲ αὕτη τὸ διπλῆν γίνεσθαι τὴν ἐκ τῆς γῆς γινομένην 10 ἀναθυμίασιν διὰ τὴν θερμότητα τὴν ἀπὸ τοῦ ἥλιου· αὕτη γὰρ αἰτία πάντων τῶν τοιούτων. πρῶτον δέ φησιν ἀναγκαῖον εἶναι προσπορῆσαι τε καὶ ἐπισκέψασθαι, πότερον καὶ ἡ θαλασσα, ἐπει τεῖται διαμένειν ἀεί, πότερον διαμένει, ὡς τὰ αὐτὰ κατ' ἀριθμὸν φυλάσσειν μόρια, ὥσπερ καὶ 20 τῶν θείων ἔκαστον, ἡ τῷ μὲν εἶδει τῶν αὐτῶν ἔστι μορίων καὶ τῷ ποσῷ, οὐκέτι δὲ καὶ τῷ ἀριθμῷ, ἀλλὰ μεταβάλλει τὰ μόρια αὐτῆς, καὶ τὰ μὲν φυείρεται, ἀλλα δὲ ἐπιγίνεται, καθάπερ δ τε ἀηρ καὶ τὸ πότιμον ὅδωρ 15 καὶ τὸ πῦρ· καὶ γὰρ ταῦτα κατ' ἀριθμὸν οὐ τὰ αὐτὰ σώζεται, ἀλλὰ κατὰ μὲν τὸ εἰδός ἔστιν αἰδία, οὐκέτι δὲ καὶ κατὰ τὸν ἀριθμόν, ὡς εἰρηται καὶ 25 πρὸ δλίγου. ἡγεῖται δὲ καὶ τὸ ποσὸν ἔκαστου αὐτῶν ὡς ἐπίπαν τὸ αὐτὸ μένειν, ὡς διὰ τῶν ἔξης ἔτι μᾶλλον δηλοῖ, ὥσπερ ἔχει ἐπί τε τῶν ρεόντων ὅδατων καὶ τοῦ τῆς φλογὸς ρέωματος· τούτων γὰρ ἀεί τὸ κατ' ἀριθμὸν ἄλλο καὶ ἄλλο. εὔλογον δὴ τὸν αὐτὸν λόγον ἐπὶ πάντων τῶν τοιούτων εἶναι, τουτέστι τῶν γενητῶν, τὸ κατὰ τὸ εἰδός αὐτὰ μένειν τὰ αὐτά, 30 μηκέτι δὲ καὶ κατ' ἀριθμόν, εἶναι δὲ ἐν αὐτοῖς διαφορὰν τὴν κατὰ τὴν 20 ταχυτῆτα μόνον καὶ βραδυτῆτα τῆς μεταβολῆς. τὰ μὲν γὰρ οὐδὲ ἐπ' δλίγον χρόνον τὰ αὐτὰ κατ' ἀριθμὸν μένει, ὡς οἱ ποταμοί τε καὶ αἱ και-

1 καὶ εἰ ίδει AW

ἡ γὰρ—πικρόν ομ. AWa

2 post ἐγένετο add. δ AW

3 συμβαῖνειν W

4 ἕηραινομένης A

5 τὴν γῆν ομ. AWa

δὲ ἀπὸ τῆς AWa

7 post γίνεσθαι add. ἀν I

6 ὑπὸ τῆς ἀπὸ]

ομ. a

10 ίδειν a

9 ὑπολειφθὲν a

διαφανεῖν a

12 ἀλογον a

γάρ

λέγωμεν AA

13 φαίνεται—όντα om. a

11 αἰτία a

ante ἐκ exh. AWa

14 λαμβάνοντες AW

15 γινομένην

ante ἐκ exh. AWa

18 πρότερον καὶ A'a

post

διαμένειν add. αὐτὴν a

πρότερον—del (19) om. AWa

19 post ἀριθμὸν add.

ἀεί AWa

20 ἔστι—ποσῷ om. I

21 οὐκέτι] οὐχὶ I

add. καὶ I

23 καὶ γὰρ—τὰ αὐτὰ]

post μεταβάλλει

ταῦτα scripsi: τὰ αὐτὰ I

24 καὶ ante κατὰ et post εἰρηται om. AWa

26 ξει I

27 οὐδάτων om. I

30 τὴν post κατὰ om. a

32 οἱ ποταμοί τε καὶ om. AWa

όμεναι φλόγες, τὰ δὲ μένει μὲν ἐπ' ὀλίγον χρόνον καὶ οὐκ ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἶναι ἔχει, οὐδὲ μένει ὅστε ἀμετάβλητα εἶναι. πάντων γὰρ τῶν περὶ γῆν (τούτων γὰρ πάντων λέγει οὐχ ἀπλῶς πάντων, ἀλλὰ τούτων πάντων ὡν ἀρχὴ ἡ ἀναθυμίασις ἢ ἐκ γῆς), πάντων μέντοι τῶν κατὰ 5 φύσιν γινομένων τε καὶ φθειρομένων τεταγμένην εἶναι τήν τε γένεσιν καὶ τὴν φθοράν. σημειώτεον δὲ πάλιν διτι τάξιν τινὰ καὶ ἐν τοῖς ἐν γενέσει καὶ φθορῇ οὖσιν εἶναι λέγει, ἣτις τάξις παρὰ τὰ ἀστρα αὐτοῖς τῆς τοιαύτης μεταβολῆς γίνεται, ταῦτα δέ ἔστι τὰ θεῖα. εἰ δὲ τοῦτο, οὐκ ἀπρόνόητα κατ' αὐτὸν τὰ τῆδε.

10 Κειμένου δὲ καὶ δεδειγμένου τοῦ καὶ τὰ τῆς θαλάσσης μόρια τὰ μὲν φθείρεσθαι τὰ δὲ γίνεσθαι, πειρατέον, φησίν, ἀποδοῦναι καὶ τῆς ἀλμυρότητος τῆς θαλάσσης τὴν αἰτίαν. φανερὸν δή φησιν εἶναι διτι γίνεται διτι οὗτος χυμὸς διὰ μέσην τινος. ἐν τε γὰρ τοῖς τῶν ζύφων σώμασι τὸ ἀπεπτότατον ἀλμυρόν τε καὶ πικρόν· τὸ γὰρ περίττωμα τοιοῦτον, δ δι' 15 ἀπεψίαν ὑπομένει. πᾶσα μὲν γὰρ ἡ | ὑπόστασις καὶ πᾶν τὸ περίττωμα 97^ε ἄπεπτον, μάλιστα δὲ τὸ εἰς τὴν κύστιν ἀνθροιζόμενον, ὅπερ ἔστι τὸ οὔρον. τοῦ δὲ μάλιστα τοῦτο ἄπεπτον εἶναι σημεῖον παρέθετο τὸ εἶναι λεπτότατον αὐτό· πάντα δὲ τὰ πεπτόμενα πρῶτον συνίσταται καὶ παχύνεται. δεύτερον δὲ ἄπεπτον εἶναι λέγει τὸν ἰδρῶτα. ἐν οἷς ἀμφοτέροις, τῷ τε ἰδρῶτι 20 καὶ τῷ οὔρῳ τὸ αὐτὸν σῶμα συνεκχρίνεται, δ ποιεῖ τὸν χυμὸν τὸν ἐν αὐτοῖς πικρόν τε καὶ ἀλμυρόν. διμόις δέ φησιν ἔχειν καὶ ἐπὶ τῶν καιομένων. καθόλου γὰρ ἐν οἷς δὲν μὴ κρατήσῃ τὸ θερμόν, τὸ μὴ κρατηθὲν γίνεται τὸν χυμὸν τοιοῦτον. ἔστι δὲ ἐν μὲν τοῖς ἡμετέροις σώμασι τὸ περίττωμα μὴ κρατούμενον ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, ἐν δὲ τοῖς καιομένοις ἡ τέ- 25 φρα. διὸ καὶ τινες εἰπον τὴν θάλασσαν ἐκ κατακεκαυμένης γίνεσθαι γῆς.¹⁰ λέγουσι γὰρ κατακευθῆναι ποτε τὴν γῆν ταύτην, ἐν δὲ νῦν ἔστιν ἡ θάλασσα, καὶ τὸ διὰ τῆς λειψθείσης τέφρας ὕδωρ διηθυθὲν γενέσθαι θάλασσαν. ἔστι δὲ τὸ μὲν οὔτως εἰπεῖν γεγονέναι τὴν θάλασσαν ἄποτον, τὸ μέντοι ἐκ τοιαύτης αἰτίας τοιαύτην καὶ αὐτὴν εἶναι, ὁποίας καὶ ἡ τέφρα, ἀληθές. ὡς 30 γὰρ ἐν τοῖς εἰρημένοις (ταῦτα δ' ἔστι τό τε περίττωμα τῆς τροφῆς τὸ ἐν τοῖς ζύφοις, δ γίνεται διὰ τὸ μὴ κρατεῖσθαι ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, καὶ ἐν τοῖς 15 καιομένοις ἡ τέφρα) ὡς οὖν ἐν τούτοις ἔστι τινὰ δὲ μὴ κρατεῖται ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, δ καὶ τὸν χυμὸν ἔχει τοιοῦτον, οὔτως ὑπολαβεῖν δεῖ καὶ ἐν τῷ παντὶ ἐκ

1 ἐπ' ὀλίγον] ἐπὶ τινα A Wa 2 ὥστε] ώς A Wa 3 ἀλλὰ] καὶ I 4 πάντων post τούτων ομ. A Wa ὃν ἡ ἀρχὴ ἡ ἐκ γῆς ἀναθυμίασις coll. A Wa 5 τε post τὴν ομ. I 7 οὖσαν I παρὰ] περὶ I τὰ ομ. a αἴτια Ia 10 δὲ] φῆσι a 16 συναθροιζόμενον A Wa 18. 19 δαυτέρως A Wa 19 post ἰδρῶτα add. δεῖ δὲ (ομ. W) τούτου ἀκούειν ως ἐπὶ (τῆς add. a) τῶν ὑγρῶν πέψεως εἰρημένου. οὐκέτι γάρ καὶ ἡ τῶν ξηρῶν πέψις οὕτως, ἀλλὰ τούτωντὸν ὑγραινομένων (ὑγραινομένου Λ). διὸ πάλιν τὸ ἀπὸ τούτων περίττωμα ἦηρόν, ἀνάλογον δὲ τῇ τέφρᾳ A Wa 21 ἔχει A¹ 23 γίνεται] ἔχει a δὲ ομ. I ὑμετέροις A¹ 25 κατακεκαυμένης] litt. κα add. I² γενέσθαι A Wa 26 post γάρ add. τινες a κατακευθῆναι] καὶ καυθῆναι A W: καυθῆναι a ποτε ομ. A: post γῆν coll. Wa 27 δηθὲν I Wa 29 καὶ ante αὐτὴν ομ. A Wa

τε τῶν φυομένων καὶ γινομένων πάντων κατὰ φύσιν καὶ τρεφομένων ὥσπερ ἐκ πεπυρωμένων τε καὶ πεπεμμένων διὰ τινα θερμότητα ὑπολείπεσθαι τινα ἀπεπτον γῆν οἰον ἔκτετεφρωμένην, καὶ δὴ καὶ τὴν ἐν τῇ Ἑηρᾶς ἀναθυμίασιν πᾶσαν εἰναι τοιαύτην· αὐτῇ γάρ, φησί, τὴν Ἑηρὰν λέγων ἀναθυμίασιν, καὶ παρέ-
5 χεται τὸ πολὺ τοῦτο πλῆθος δηλονότι τοῦ ὄντος ἀλμυρόν, ἡ αὕτη ἡ περι- 20 λειπομένη γῆ ἔχ τε τῶν γινομένων τε καὶ φυομένων καὶ τρεφομένων κατὰ φύσιν ἀπεπτος περιττεύουσά τε καὶ περιλειπομένη, γῆ οὖσα ὥσπερ τέφρα,
παρέχεται τὸ πολὺ τοῦτο πλῆθος τῆς Ἑηρᾶς ἀναθυμίασεως. μεμιγμένης
δέ, ὡς προείρηται, τῆς τε ὑγρᾶς καὶ ἀτμιδώδους ἀναθυμίασεως καὶ τῆς
10 Ἑηρᾶς, ἣν καὶ καπνώδη ἐν τοῖς πρώτοις εἴπεν, ἣν εἰρηκε πᾶσαν ἀπὸ τῆς
μὴ κρατηθείσης ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἀλλ' ἀπέπτου μεινάσης γίνεσθαι· οὐδέ- 25 ποτε γάρ αὐτῶν ἡ ἑτέρα χωρὶς τῆς ἑτέρας ἀνάγεται, ἀλλ' ἀμα ἀναγομέ-
νων ποτὲ μὲν ἡ Ἑηρὰ πλείων ποτὲ δὲ ἡ ὑγρὰ γίνεται· ἡτις δταν πλείων
ἡ καὶ διὰ τοῦτο γένηται αὐτῆς εἰς νέφος σύστασις, ἀναγκαῖον καὶ ταύτῃ
15 τῆς Ἑηρᾶς τε καὶ ἀπέπτου δυνάμεως ἐμπεριλαμβάνεσθαι τι πλῆθος καὶ
συγκαταφέρεσθαι τῷ ὑετῷ, τουτέστι τὸ ὄντωρ ἀπολαύσαν ἔκείνης τῆς ἀνα-
θυμίασεως καὶ τῆς ἐν ἔκείνῃ ποιότητος, ὡς σώζειν ἐν αὐτῷ τινα χυμὸν
τοιοῦτον, καταφέρεσθαι· καὶ τοῦτο ἀεὶ γίνεσθαι κατὰ τάξιν τινά, ἡς ἐνδέ- 20 χεται τάξεως μετέχειν τὰ ἐξ ὅλης ὄντα καὶ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ· οὐ γάρ
20 ἀκριβοῦς καὶ ἀπαραβάτου, ὡς τὰ θεῖα, ἀλλὰ τῷ μὲν δλφ ὄμοίως ἔχούσης,
τοῖς δὲ καθ' ἔκαστα οὐκ ἔξηκριβωμένης. χειμῶν μὲν γάρ καὶ θέρος ἐξ
ἀνάγκης καθ' ἔκάστην περιόδον, τὸ δὲ ὑετίον ἡ Ἑηρότερον τὸν χειμῶνα,
ἡ θάττον ἡ βραδύτερον ἀρχόμενον ἡ παυόμενον οὐκέτ' ἔξηκριβωμένως· ἡ
γάρ ὅλη τῆς τοιαύτης ἀταξίας αἰτία, ὡς ἐν ἄλλοις ἡμῖν εἰρηται, οὐ δυναμένη
25 τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὴν ἐν πᾶσιν εὐταξίαν δέχεσθαι. εἰπών δὲ τὴν Ἑηρὰν 25
ἀναθυμίασιν γινομένην ἀπὸ τῆς ἀπέπτου γῆς καὶ διὰ τοῦτο πικρᾶς ἀεὶ
συγκαταμίγνυσθαι τῷ ὑομένῳ ὄνται, ταύτην φησίν εἰναι γένεσιν τοῦ ἐν τῷ
ὄνται ἀλμυροῦ. πιστοῦται δὲ τὸ τὴν τοιαύτην ἀναθυμίασιν αἰτίαν εἰναι
τῆς ἐν τῷ ὄνται ἐνυπαρχούσης ἀλμυρότητος διὰ τοῦ δτε πλείστη ἡ τοι-
30 αύτη γίνεται ἀναθυμίασις, τότε τὸ ὑόμενον ὄντωρ ἐπιδήλως πλατύτερον εί-
ναι. γίνεται δὲ πλείστη ἡ Ἑηρὰ ἀναθυμίασις τοῖς τε νοτίοις καταστήμασι,
καὶ καθ' ἀρχὰς τοῦ μετοπώρου. ὃν τὰς αἰτίας παρατίθεται. ὁ μὲν γάρ 40
νότος ἀλεεινότατος ἄνεμος ὁν (δι' δὲ ἀλεεινότατος οὗτος ὁ ἄνεμος, μετ'
δλγον δείει περὶ ἀνέμων λέγων· ἔστι γάρ ἀπὸ τῆς θερμῆς καὶ Ἑηρᾶς
35 ἀναθυμίασεως οὗτος μάλιστα τῶν ἀνέμων, ἡτις ἀναθυμίασις ὅλη τῶν
ἀνέμων ἔστιν), ἔστι τε πνέων ἀπὸ τόπων Ἑηρῶν τε καὶ θερμῶν (ἀπὸ γάρ

4 τοιαύτην οι. I 5 δῆλον α ἡ] ἡ AW: οι. α αὐτῇ AWa 6 φυο-
μένων τε καὶ γινομένων α 7 γῆ] γίνεται A 9 ὥσπερ εἰρηται A 11 ὑπὸ—μεινάσης
οι. A 12 γάρ fort. delendum 13 ἡ απε ὑγρά οι. I 14 καὶ post ἡ οι. I
γίνεται AWa καὶ ταύτης AWa 17 ἔκεινῳ AWa τινα οι. AWa 22 τὸν χειμῶνα]
addendum εἰναι 23 ἔξηκριβωμένης AWa 27 ἐγκαταμίγνυσθαι α 29 ἡ οι.
AWa 30 τὸ οι. A 31 τε] γε AWa 33 ἀλεεινότατος—δι' δὲ οι. AWa
οὗτος] οὗτως Λ: οι. α post ἄνεμος add. ὡς AWa 34 ἔστι] δτι AWa
θερμοτάτης Wa: θερμότητος Λ 35 ante ἡτις add. ἔστιν α 36 τε] γε A: δὲ α

τῆς μεσημβρίας πνεῖ), ὥστε μετ' ὀλίγης ἀτμοῖς ἐστί, τὸ δὲ πλεῖστον ἔστι ἑηρά τε καὶ θερμὴ ἀναθυμίασις, διὸ καὶ θερμός ἐστιν· ὥστε εἰκότως ἐν τοῖς νοτίοις καταστήμασι πλείων ἡ ἑηρά ἀναθυμίασις. εἰπὼν δὲ θερμὸν 45 εἶναι τὸν νότον προσέθηκεν εἰ γάρ καὶ μὴ τοιοῦτος, ἀλλ' ὅθεν ἀρ-
 5 χεταὶ πνεῖν, ψυχρός· τοῦτο δὲ προσέθηκεν, ὅτι μηδέπω δῆλον πόθεν αἱ ἀρχαὶ τοῦ νότου, καὶ ἔδοκει τισὶν ἀρχόμενος καὶ ὁ νότος ἐκεῖ ὅπου ἀρ-
 χεται ψυχρὸς εἶναι, ὡς οὐκ ἀπὸ τῆς μεσημβρίας ἀρχομένου αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐπέκεινα τῆς μεσημβρίας. εἰ οὖν καὶ τοιοῦτος καὶ ἀπὸ τοιούτων, ἀλλ'
 οὖν διὰ θερμῶν τόπων φερόμενος (τοιαύτη γάρ ἡ μεσημβρία) συμπεριλαμ-
 10 βάνων πολλὴν ἀπὸ τῶν τόπων τούτων ἑηρὰν ἀναθυμίασιν γίνεται θερμός· 50 διὸ τὰ πνέοντος αὐτοῦ συνιστάμενα ὕδατα πολλὴν τὴν ἑηρὰν ἀναθυμίασιν
 ἐγκαταμεμιγμένην ἔχοντα πλατέα ἐστίν. ὁ δέ γε βιρέας ἀπὸ ὑγρῶν τε
 καὶ ψυχρῶν τόπων ῥέων (ἀπὸ γάρ τῶν ἀρκτικῶν) πλείονα τὴν ἀναθυμίασιν
 τὴν ὑγρὰν ἔχει, ἡτις ἐστὶν ἀτμίς· διὸ καὶ ψυχρὸς ὁ ἄνεμος οὗτος. ἐπει-
 15 δὲ ἀτοποῖν ἔδοκει | τὸ ὑγρὸν ὅντα αὐτὸν καὶ ψυχρὸν μὴ ὑέτιον εἶναι ἀλλ' 97·
 αἴθριον, τὴν αἰτίαν παρέθετο τούτου· τῷ γάρ ἐντεῦθεν ἀπωθεῖν τὰ νέφη.
 πάντες γάρ οἱ ἄνεμοι, ἀφ' ᾧ τε ἀρχονται τόπων καὶ ἀπὸ τῶν τούτοις
 γειτνιώντων ἀπωθοῦσιν ἐπὶ τὰ πορρωτέρω τὰ νέφη· διὰ τοῦτο δὴ αἴθριος
 ἐνταῦθα, ἐν δὲ τοῖς ἐναντίοις τόποις, εἰς οὓς ἀπωθεῖ τὰ νέφη, ὑδατώδης. 5
 20 ὡς δὲ ὁ βιρρᾶς αἴθριος πάρ' ἡμῖν, οὕτως καὶ ὁ νότος τοῖς περὶ τὴν Λιθόην,
 διθεν ἀρχεται, παρ' οἷς ὁ βιρρᾶς ὑέτιος. ᾧ δὲ τοιοῦτος ὁ νότος πολλὴν τὴν
 τοιαύτην ἀναθυμίασιν ἐγκαταμίγνυσι τῷ ὑομένῳ ὕδατι. τοῦ δὲ μετοπώρου πάλιν
 ἀρχομένου καὶ αὐτοῦ πλατέα τὰ ὕδατα, διὰ ἀνάγκη μὲν πρῶτα τὰ βαρύτατα τῶν
 ὕδατων καταφέρεσθαι, βαρύτατα δὲ ἐν οἷς ἡ ἑηρά τε καὶ γεώδης ἀναθυμίασις
 25 μέμικται· πρῶτα δὴ ταῦτα καταφέρεται, ἐν οἷς τῆς τοιαύτης γῆς πλῆθος ἐστιν.

Εἰπὼν δὲ τὰ σημεῖα τοῦ τὴν τοιαύτην ἀναθυμίασιν τῆς ἀλμυρότητος
 ἀρχὴν καὶ αἰτίαν εἶναι τῇ θαλάσσῃ προστιθησαι καὶ διὰ τὴν τοιαύτην ἀνα-
 θυμίασιν μεμιγμένην ἐν τῇ θαλάσσῃ θερμὴν τὴν θαλάσσαν εἶναι. πάντα
 γάρ τὰ προτεθερμασμένα τε καὶ προπεπυρωμένα ἔχει δυνάμει θερμότητα
 30 ἐν αὐτοῖς. καὶ ἡ ἑηρά δὲ ἀναθυμίασις ἀπὸ τοιαύτης γῆς· ἦν γάρ αὕτη
 περίττωμα ἀπεπτον τῶν κατὰ φύσιν φυομένων τε καὶ τρεφομένων. ὅτι 25
 δὲ τὰ προπεπυρωμένα θερμὰ τὴν δύναμίν ἔστιν, πιστοῦται ἀπό τε τῆς κο-
 νίας, ἦν ἀσβεστον λέγομεν, καὶ ἀπὸ τῆς τέφρας καὶ ἀπὸ τῆς τῶν ζῷων
 35 ὑποστάσεως, καὶ διὰ τῶν θερμοτέρων τὴν κοιλίαν ζῷων καὶ ἡ ὑπόστασις

1 ὥστε οἱ. AW 4 ἀλλ' οὖν διθεν α 6 post νότος add. καὶ AW
 7 ἀρχομένου—μεσημβρίας (8) οἱ. AW 9 οὖν post ἀλλ' οἱ. a 10 γίνεται—
 ἀναθυμίασιν (11) οἱ. A 11 post διὸ add. καὶ Wa 12 [ἔχοντα] ἔχων ὕδατα
 AW 13 ἀρκτών AWa post ἀρκτικῶν add. δοτων ὑγρῶν τε καὶ ψυχρῶν
 AWa 13. 14 τὴν ὑγρὰν ἀναθυμίασιν AWa 18 γειτονεύοντων AWa 20
 τοῖς οἱ. a τὴν οἱ. I 22 ἐγκαταμίγνει AWa ἀλλὰ καὶ τοῦ μετο-
 πώρου AWa 22. 23 ἀρχομένου πάλιν AWa 25 post ἔστιν add. διὸ τὰ (οἱ. a)
 πρῶτα δεται τὰ τοιαύτα ὕδατα AWa 26 δὲ οἱ. Aa 27 τῆς θαλάσσης I
 28 μεμιγμένης AWa ἐν οἱ. AWa post θαλάσσῃ add. τῆς ἀλμυρότητος AWa
 30 ἡ οἱ. I τοιαύτη a 32. 33 κονίας] νιας in ras. A

θερμοτέρα καὶ διὰ τοῦτο δριμυτέρα. γίνεσθαι μὲν οὖν φησιν δεὶ τῆς θαλάσσης τι καὶ κατ' ἀριθμὸν τὰ μέρη αὐτῆς ὑπαλλάσσεσθαι διὰ τὸ ύδωρ, ἀφ' οὗ ἡ τε οὐσία καὶ ἡ γένεσις αὐτῆς· ἀνάγεσθαι δέ φησιν δεῖ τι μέρος ταύτης μετὰ τοῦ γλυκέος ὕδατος, ἀλλὰ τοσοῦτον ἔλαττον, δῖσον ³⁰ 5 καὶ ἐν τῷ ὑδρένῳ τὸ ἀλμυρόν τε καὶ πλατὺ τοῦ γλυκέος ἔλαττον· διὸ πότιμον τὸ ύδωμενον, καίτοι ἔχον καὶ τὸν τοιοῦτον συμπεπλεγμένον χυμόν. διὸ καὶ ἵσαζεν φησὶ τὸ πλήθος τῆς θαλάσσης ὡς ἐπίπαν· οὐ γάρ δεὶ ἀκριβῶς ἵσον αὐτῆς τὸ πλῆθος. αἰτίαν δὲ ἀπέδωκε τοῦ ἵσαζεν αὐτὴν τὸ δῖσον ἀνάγεται ἀπ' αὐτῆς ἀλμυρόν, τοσοῦτον πάλιν ἐγκαταμεμιγμένον τῷ 10 ὑδρένῳ καταφέρεσθαι. δὴ ἡ πόρησεν ἄν τις; (ἔστι δὲ τοῦτο, εἰ ἀπὸ ³⁵ τῆς θαλάσσης τοσοῦτον ἀλμυρὸν ἀναφέρεται, δῖσον καὶ καταφέρεται, τί ἔτι δεῖ τῆς ἔηρᾶς ἀναθυμιάσεως πρὸς τὴν γένεσιν τοῦ ἐν τῷ ὑδρένῳ ὕδατι ἀλμυροῦ τε καὶ πλατέος χυμοῦ), τοῦτο δὴ δι' ὃν ἐπιφέρει λύει. οὐ γάρ μένει ἔτι τὸ ἀλμυρὸν ἀτμίζον ἀλμυρόν, ἀλλὰ πότιμόν τε γίνεται 15 15 καὶ γλυκύ. ὥστε οὐ τοῦτο αἴτιον τοῦ ἐν τῷ ὑδρένῳ ἀλμυροῦ χυμοῦ, ἀλλὰ τοῦτο αἴτιον τοῦ ἵσον δοκεῖν μένει τὸ πλῆθος τῆς θαλάσσης καὶ μὴ δεὶ αὐξέσθαι μένοντος μὲν τοῦ προϋπάρχοντος παντός, δεὶ δέ τινος ⁴⁰ σὺν τῷ ὑδρένῳ τοιούτου καταφερομένου, διὰ τοῦτο γίνεται τῆς θαλάσσης. τὸ γάρ ἀτμίσαν ἀπὸ τοῦ θαλασσίου ὕδατος, διαν εἰς ὕδωρ συστῆ, εἰς 20 20 γλυκὺν μεταβάλλει καὶ οὐκ εἰς ἀλμυρόν, ἀφ' οὗ δημισεν. οὕτως γοῦν καὶ ποιοῦσί τινες πότιμον ὕδωρ ἀπὸ τοῦ θαλασσίου· ὑποκαίνοτες πολλῷ πυρὶ πλήρεις ὕδατος τοιούτου λέβητας καὶ τὸν ἀτμὸν ἐν τοῖς ἐπικειμένοις αὐτῶν πώμασιν ἀθροίζοντες τε καὶ δεχόμενοι τούτῳ εἰς ὕδωρ μεταβάλλονται χρῶνται ποτῷ. οὐ μόνον δέ φησι τὴν θαλάσσαν ἀτμίσασαν ἀποβάλλειν ⁴⁵ 25 25 τὸν οἰκεῖον χυμὸν καὶ ὕδωρ γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ἄλλα ύγρα· καὶ γάρ οἶνος καὶ τὰ ἄλλα τὰ γυμοὺς ἔχοντα καὶ ἀτμίζοντα ἐν τῇ τοῦ ἀτμοῦ εἰς ύγρὸν πάλιν μεταβολῇ ὕδωρ γίνεται. πάντες γάρ οἱ χυμοὶ πάθη τοῦ ὕδατος εἰσὶ διὰ μῆκον τίνος γενόμενοι, καὶ ὅποιον ἄν τι ἡ τὸ μιχθὲν τῷ ὕδατι, τοιούτος καὶ ὁ χυμὸς αὐτοῦ γίνεται. εἰπὼν δὲ τοὺς γυμοὺς μι- 30 30 γενόμενου τινὸς τῷ ὕδατι γίνεσθαι, καὶ τοιούτους, ὅποιον δὲ ἡ τὸ μιγνύμε- ⁵⁰ νον, ὑπερτίθεται τὸν περὶ τούτων λόγον ὡς ὄντα ἄλλης πραγματείας· τῆς γάρ περὶ χυμῶν ἴδιος ὁ περὶ τούτων λόγος· ἐπάνεισι δὲ ἐπὶ τὰ προειρη- ⁵⁵ μένα καὶ διὰ βραχέων αὐτὰ λέγει. τῆς γάρ θαλάσσης οὕσης δεῖ τι ἀπ' αὐτῆς σὺν τῷ γλυκεῖ ἀτμίζεται τε καὶ ἀνάγεται καὶ μεταβάλλον γίνεται

3 ἡ οὐσία AWa	αὐτῆς οἱ. AWa	4 post μέρος add. καὶ AWa	τοσοῦτο
et ὅσω AWa	9 post τοσοῦτον add. τὸ W	πάλιν post ἐγκαταμεμιγμένον exb.	
A, post ὑδρένῳ Wa	11. 12 τί ἔτι δεῖ] τίς ἡ αἰτία AWa	13 λύει] αὐ [lac.	
III litt.) A: αὐ W	17 μὴ οἱ. AW	post τινος add. καὶ AWa	21 ὑπο-
καίοντος A	post ὑποκαίοντες add. γάρ α	22 καὶ οἱ. AW	
ὑπερκειμένοις AWa	23 πόμασιν I: πτώμασιν A ¹	τοῦτον I	μεταβάλ-
λοντα A ¹	25 ἄλλα οἱ. I	26 τὰ post καὶ οἱ. I	λοντα τοὺς χυμοὺς A
28 γενόμενοι AWa	28 εἰς AWa	32 δὲ οἱ. a: τοίνυν A	32. 33 εἰρη-
μένα AWa	33 οὕσης] οὕτως AW: ὑπαρχούσης οὕτως a	τι] τὸ I	

πότιμον, καὶ ὑεται καὶ αὐτὸς σὺν τῷ ἄλλῳ τῷ ἐκ τῆς τοῦ γλυκέος ἀναγω-
γῆς μεταβάλλοντί τε καὶ γινομένῳ, ἄλλο κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ ποιότητα 10
γεγονός, ἀλλ' οὐ τὸ ἀναχθὲν μεῖναν· ἀλμυρὸν μὲν γάρ ἦν ἀτμίζον, ἀτμίσαν
δὲ καὶ μεταβάλλον γλυκὺ γίνεται. κατέρχεται δέ τις καὶ ἄνωθεν ἐν τῷ
5 οὐρανῷ ποιότητας ἀπὸ τῆς ἔηρᾶς ἀναθυμιάσεως ἐμμεμιγμένη πλατεῖά τε
καὶ ἀλμυρά, ἥτις διὰ βάρος ὑφίσταται τῷ ποτίμῳ. οὐ γάρ ἴδιας τὸ ἀπὸ
τῆς θαλάσσης μεταβάλλον ἔστι καὶ τὸ ὑφίσταμενον, ὡς δοκεῖ διὰ τῆς λέ-
ξεως λέγεσθαι· τοῦτο μὲν γάρ διοίως τῷ ἄλλῳ πότιμον· ἀπὸ παντὸς δὲ
τοῦ οὐρανοῦ ἀποκρίνεται τοῦτο, φῶ μέμικται ἡ ἀπὸ τῆς ἔηρᾶς ἀναθυμιά- 15
10 σεως ποιότης. καὶ διὰ τὴν τοιαύτην, φησίν, ἀναφοράν τε τῶν ἀναθυμιά-
σεων ἀπὸ τοῦ ὅδατος καὶ πάλιν καθύδον τῶν ὑετῶν οὐκ ἐπιλείπει ἡ θά-
λασσα, ὥσπερ οὐδὲ οἱ ποταμοί, ἀλλ' ἡ μόνον τοῖς τόποις, τουτέστι μεθί-
στανται εἰς ἄλλους τόπους διοίως οἵ τε ποταμοὶ καὶ ἡ θαλασσα. καὶ
εἰρηκε τὴν αἰτίαν τούτου ἐν τῷ πρὸ τούτου περὶ ποταμῶν λέγων. μετα-
15 βαλλόντων δὲ κατὰ τοὺς τόπους τῶν τε ποταμῶν καὶ τῆς θαλάσσης οὐκ
δεῖ τὰ αὐτὰ μέρη μένει ἡ γῆ ὄντα ἡ θαλασσα, ἀλλὰ μόνον ὁ πᾶς ὅγκος 20
ὁ αὐτὸς τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης. αἰτίαν δὲ τοῦ τὰ μὲν κατ' ἀρι-
θμὸν μὴ μένειν τὰ αὐτά, τοὺς δὲ δλους ὅγκους μένειν ἵσους ἀπέδωκε τὸ
τὸ μὲν ἀνάγεσθαι τῆς θαλάσσης τὸ ἀτμίζον, τὸ δὲ πάλιν συγκαταβαίνειν
20 τῷ οὐρανῷ ὅδατι, καὶ τοὺς τόπους ὑπαλλάσσειν καὶ τὰ ὑφίσταμενα, ἀπερ
ἔστι τὰ ἀλμυρά, καὶ τὰ ἐπιπολάζοντα, ἀπερ ἔστι τὰ γλυκέα· οὐ γάρ πάν-
τως, δθεν ἀναφέρεται, ἐκεῖ καὶ ὑεται. καὶ ἡ τῶν ποταμῶν δὲ καὶ ἡ τῶν
πηγῶν μετάστασις; αἰτία τοῦ τοιούτου.

p. 358b34 "Οτι δ' ἐστιν ἐν μῆει τινὸς τὸ ἀλμυρόν.

25 Πίστιν χομίζει τοῦ κατὰ μῆεν τίνος τὸν ἀλμυρὸν χυμὸν γίνεσθαι τὸ 98v
διὰ τῶν κηρίνων ἀγγείων τῶν εἰς τὴν θάλασσαν τιθεμένων τὸ εἰσιόν τε
καὶ ἴκμάζον καὶ διηθούμενον ἀπ' αὐτῆς ὅδωρ πότιμον είναι τῷ τὸ γεῶδες
καὶ τὸ ποιοῦν τῇ μῆει ἀλμυρὸν τὸν χυμὸν διὰ τὴν παχύτητα ἀποκρίνεσθαι.
τὸ γάρ αὐτὸ τοῦτο μεμιγμένον αἴτιον καὶ τοῦ βάρους τῇ θαλάσσῃ καὶ τῇ 10
30 παχύτητος. καὶ γάρ ἴσταμένη τοῦ γλυκέος βαρυτέρα καὶ διὰ βαρύτητα
καὶ διὰ παχύτητα φέρει τὰ πλοῖα, ἂ τὸ ἵσον γλυκὸν ὅδωρ οὐχ οἶν τε

2 γενομένῳ I 3 ἄλλὰ omisso οὐ A 4 μεταβάλλον A τις καὶ om. AWa
5 ἐμμεμιγμένῃ AWa 7 καὶ om. AWa 8 λέγεσθαι corr. ex γενέσθαι I²
τούτῳ I 9 τῇ om. A 13 διοίως I 14 αἰτίαν τούτων AWa
14. 15 βαλλόντων I 16 μέρη om. a 17 δ om. I 18 μὴ om.
AW: post μὲν (17) εχ. a δλους om. a δγκους om. AW ἀπέδωκε
τὸ μὲν AWa 19 καταβαίνειν A 20 ὑφεστάμενα a 20. 21 ἀπερ ἔστι]
δπαντά ἔστι bis AWa 21 οὐ γάρ—τοιούτου (23) om. a 22 δθεν] δτεν AW
δὲ om. AW 23 μετάστασις] κτα supra scr. I τοῦ supr. vers. W
25 τῶν ἀλμυρῶν χυμῶν I¹ 27 ἔκμαζον AWa 28 καὶ τῷ Λ¹W τὴν
om. AWa 29 post τοῦτο add. τῷ AWa τῇ θαλάσσῃ I 30 ίσταμένη]
Ισα μέρη I βαρύτητα καὶ διὰ_(31) om. AWa

φέρειν. τοῦ δὲ διὰ τὴν μῆτιν τοῦ τὸν χυμὸν ποιοῦντος παχύτερον γίνεσθαι τε καὶ εἶναι τὸ τῆς θαλάττης ὅδωρ τεκμήριον παρέθετο τὸ ἄν τις ὅδωρ ἀλμυρὸν ποιήσῃ ἀλας αὐτῷ μῆτις, οὕτω παχύνεσθαι, ὡς τὰ φὰ ἐπιπλεῖν ἐπ' αὐτοῦ. σχεδὸν γὰρ ἔοικεν ἡ θαλασσα πηλῷ διὰ τὸ πολὺ τὸ 5 σωματῶδες ἔχειν μεμιγμένον. λέγει δὲ καὶ τοὺς ταριχεύοντάς τι μιγνύναι 10 ἀλας τῷ ὅδατι, καὶ σημεῖον τοῦ κεράσθαι τὴν ἀλμηνὴν καὶ καλῶς πεποιῆσθαι τὸ τὰ φὰ πλήρη ὄντα ἐπιπλεῖν. μαρτυρίαν δὲ τοῦ κατὰ μῆτιν τίνος γεώδους τὸν τε χυμὸν ἀλμυρὸν γίνεσθαι καὶ παχύτερον ἄμμα καὶ σωματωδέστερον τὸ ὅδωρ καὶ ἀπὸ ἴστοριῶν τινῶν παρατίθεται τὴν τε ἐν Παλαιοὶ 15 στίνοις λεγομένην λίμνην, ἣν ἄμμα μὲν ἀλμυρὰν οὔτως εἶναι, ὡς μηδ' ἵχθύντινα ἐν αὐτῇ γίνεσθαι, ἄμμα δὲ παχεῖαν οὔτως, ὡς μηδὲ εἰ συνδεθέν τι 20 ζῷον τῶν βαρυτάτων εἰς αὐτὴν ἐμβληθῆ, καταφέρεσθαι αὐτὸν καὶ καταδύεσθαι, ἀλλὰ ἐπιπλεῖν· τὸ δὲ αὐτὸν τοῦτο ὅδωρ ῥύπτειν τὰ ίματια, δν διασείσῃ τις ἐν αὐτῷ αὐτὰ βρέεις. ἀλλὰ καὶ ἐν Χαονίᾳ τις κρήνη πλατυτέρου 25 ὅδατός ἐστιν, οὐσὶ ἀφεψηθέντος καὶ ψυχθέντος καὶ ἀπατμίσαντος, ἀλλες γίνονται. ὡς δὲ ἐν Χαονίᾳ τὸ ὅδωρ τὸ ἀπὸ τῆς λίμνης ἀφεψηθὲν καὶ ψυχθὲν ἀλλες γίνεται διὰ τὸ εἶναι πλατύτερον καὶ ἔχειν γεῶδές τι μεμιγμένον, οὔτως φησὶ καὶ ἐν Όμβρικοῖς γίνεσθαι ἀλας· σχοίνους γὰρ 30 εἶναι καὶ καλάμους πεφυκότας ἐν τινὶ τόπῳ, ὃν κατακαύσαντες τὴν τέφραν ἐμβάλλουσιν εἰς ὅδωρ καὶ ἀφέψουσιν· τὸ δὲ ὅδωρ ὅταν ψυχθῇ, ἀλλὰ γίνεται πλῆθος. διὰ δὲ τούτου πιστοῦται δτι καὶ τὸ ἀπὸ τῆς λίμνης ὅδωρ τῆς ἐν Χαονίᾳ τὸ πλατὺ ἀφεψηθὲν καὶ ψυχθὲν ἀλλες ἐγίνετο διὰ τὸ μεμιχθαῖ τι ἐν τῷ ὅδατι, δημεῖον τοῦ ἐν τῷ πλατεῖ τε καὶ ἀλμυρῷ ὅδατι μεμιχθαῖ τι. λέγει δὲ δεῖν καὶ δσα ἐστὶν ἀλμυρὰ ῥέοματα ποταμῶν ἡ κρηνῶν, ἡγεῖσθαι θερμά ποτε τὰ πλεῖστα τούτων εἶναι, εἴτα τὴν 35 μὲν τοῦ πυρὸς ἀρχήν, ὑφ' ἡς ἐθερμαίνετο, ἀπεσβέσθαι, δι' ἡς δὲ διηθοῦνται καὶ διιᾶσι ἡς ἔτι μένειν ταύτην, οἷον κονίαν ἡ τέφραν γεγονυῖαν διὰ τὴν καῦσιν. εἶναι δὲ λέγει πανταχοῦ κρήνας καὶ ποταμοὺς παντοδαποὺς; χυμοὺς ἔχοντας, ὃν χυμῶν πάντων αἰτιον τὸ τε μένον ἐν τοῖς τόποις ἀφ' 40 ὃν ἔτι ἡ ἐγγενόμενον πῦρ κατομένη γὰρ ἡ τῷ μᾶλλον καὶ ἡττον καί εσθαι παντοδαπὰς χρόας τε καὶ χυμοὺς λαμβάνει· καὶ γὰρ εἰς στυπτηρίαν καὶ εἰς κονίαν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα μεταβάλλει. διὰ τοῦτο καὶ τὰς τοις 45 αὐτας δυνάμεις προσλαμβάνει, δι' ὃν τὰ ῥέοντά τε καὶ διηθούμενα ὅδατα ὄντα γλυκέα μεταβάλλει, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν δέξα γίνεται, ὥσπερ τὰ τῆς

2. 3 ὅδωρ τις coll. AWa	3 ποιήσῃ εχ ποιήσας corr. I ²	ἄλας αὐτῷ] ἀλῶν αὐτὸν I
ώς — ἐπιπλεῖν (4)]	ώς τὰ γεῶδη ὥστε ἐπιπλεῖν τὰ ὡὰ AW: τὰ ὡὰ ὥστε ἐπιπλεῖν τὰ ὡὰ α	6 καὶ καλῶς — ἐπιπλεῖν (7)] καλῶς ποιεῖσθαι τὰ ὡὰ εἰ πλήρη ὄντα ἐπιπλέοι AWa
9. 10 παλαιστίνη AW: παλαιστίνειν a	10 ὡς μῆ A	11 συντεθὲν A 12 τὸ
βαρύτατον I	13. 14 διασήη A ¹	14 ετ 16 χαωνίᾳ I
14. 15 πλατυτέρα I	15 καὶ ψυχθέντος om. AW	16 γίνεται εχ corr. I
17 παχύτερον a	τι] τὸ A	20 τὸ δ' ὅδωρ] τὸ ὅδωρ δπερ AW: δπερ a
21 τούτων AWa	26 ἀποσβέσθαι Wa	29 χυμὸν (εχ γυμῶν corr.) I ²
30 ῥέοντιν AWa	γενόμενον AWa	31 λαμβάνει] incerto compendio utitur A

Σικελίας ἐν τῇ Σικάνῃ· ἔκει γὰρ δέσμη γίνεται καὶ χρῶνται ἀντὶ σῖους αὐτῇ πρὸς ἔντα τῶν ἑδεσμάτων. εἶναι δέ φησι καὶ περὶ Λύχον εἰσω τῆς Μακεδονίας κρήνην ὅδατος δέσσος, περὶ δὲ τὴν Σκυθικὴν πικράν, ἥ καὶ τὸν ποταμόν, εἰς δὲ ἐμβάλλει, πικρὸν δλον ποιεῖ. τὰς δὲ διαφορὰς τῶν γινο-⁴⁰ 5 μένων ἐν τοῖς ὅδασι χυμῶν ἔκειθνεν φησιν εἶναι δῆλας, ἐκ τοῦ εἰδέναι ποιοὶ χυμοὶ ἐκ ποίων γίνονται χράσεών τε καὶ μέσων. εἰρῆσθαι δέ φησι περὶ αὐτῶν κατ' ἴδιαν ἐν ἄλλοις· τῆς γὰρ περὶ χυμῶν πραγματείας ἡ περὶ τούτων οἰκεία θεωρία. περὶ μὲν οὖν ὅδατος καὶ θαλάσσης. ὡς ἔθος αὐτῷ μετὰ τὸν περὶ ἔκστου προβλήματος λόγον ἀναχεφαλιοῦσθαι τὰ 10 εἰρημένα, καὶ ἐπὶ τούτου ποιεῖ καὶ ὑπομιμήσκει περὶ ὃν εἰπεν. εἴπε δὲ περὶ ὅδατος καὶ θαλάσσης, διὰ τοῦτο ταῦτα καὶ συνεχῶς· διὰ γὰρ τὴν τοῦ ἡλίου περιφορὰν καὶ τὰς ἀναγομένας τε καὶ συν-⁴⁵ 15 ισταμένας πάλιν ἀναθυμιάσεις ἀνεπίλεπτος ἡ τούτων οὖσα τε καὶ φύσις· καὶ πῶς τε μεταβάλλουσιν, διὰ θερμαινομένη μὲν ἡ γῆ καὶ τὸ ὅδωρ 20 ἀτμίζει, ὁ δὲ ἀτμὸς οὗτος ἀναφερόμενος ὑπὸ τῆς μεταβαλλούσης αὐτὸν θερμότητος ἀπολειφθεῖς ὑπὸ αὐτῆς, διὰ τὸν ἐν τοῖς ψυχροτέροις τόποις γένηται, ἡ χωρισθείσης ἡ ἀποσβεσθείσης ἡ δλως κρατηθείσης συνίσταται καὶ πιλεῖται καὶ εἰς ὅδωρ μεταβάλλων καταφέρεται. ἔτι δὲ περὶ τῶν παθῶν δοῶν πάσχει τε καὶ ποιεῖ· πάσχει μὲν ἀλλάσσων τοὺς χυμοὺς διὰ τὴν τῆς 25 γῆς ἐγκατάμειν, ποιεῖ δὲ δσα διατίθησι τοῖς ἐν αὐτῇ οὖσι χυμοῖς.

p. 359b27 Περὶ δὲ πνευμάτων λέγομεν λαβόντες ἀρχὴν τὴν εἰρη-
μένην ἡμῖν ἡδη, πρότερον.

Ἐπάνεισι μετὰ τὸν περὶ ποταμῶν καὶ θαλάσσης λόγον ἐπὶ τὸν περὶ ^{99c}
τῶν πνευμάτων· προέθετο γὰρ καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν σὺν ἔκείνοις. ἀρ-²⁵ 25 χὴν δὴ καὶ τοῦ περὶ τούτων λόγου τὴν αὐτὴν φησιν εἶναι· τὴν γὰρ ἀνα-
θυμιάσιν. διττῆς γὰρ οὔσης, ὡς κατ' ἀρχὰς εἰρηται, τῆς ἀναθυμιάσεως, 15
τῆς μὲν ἑηρᾶς τῆς δὲ ὑγρᾶς, ἡ μὲν ὑγρὰ ἀτμὶς καλεῖται, ἡ δὲ ἑηρὰ
τὸ μὲν κτινὸν καθόλου ἀνώνυμος, ἀπὸ δὲ τινος τῶν ὑπὸ αὐτὴν ἑηρῶν
ἀναθυμιάσεων, ἡτις ἔστι καπνός, ἀνάγκη καὶ τὴν δληην δνομάζειν κα-³⁰
30 πνώδη. ἔστι δὲ οὐδετέρα τούτων χωρὶς τῆς ἑτέρας, ἀλλ' ἀμα μέν εἰσιν,
ἀπὸ δὲ τοῦ πλεονάζοντος ἐν τῷ συναμφοτέρῳ τὸ δλον καλεῖται. γινομέ-
νης δὲ ταύτης τῆς ἀναθυμιάσεως ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου περιφορᾶς (οὗτος
γὰρ κινούμενος οἵς μὲν ἀν πλησιάζῃ τόποις τῇ θερμότητι ἀτμίζει αὐτοὺς ²⁰

1 σικάνης (sic) a 2 αὐτῷ AWa 3 ἔδεστῶν AWa 4 εἰσω] ἵσως a
6 φησι post αὐτῶν (7) exh. AWa 5 περὶ - θαλάσσης om. Aa 6 ὅδατος IW Arist.
FHN: ὕδατων Arist. E 7 έθος] έως A¹ 8 post έθος add. δὲ a 10 δὲ]
δὴ AWa 11 δὲ τε] δὲ τὰς A 12 ἀνεπίληπτος W 13 ἀποληφθεὶς AWa
17 ἀποσβεσθείσης ἡ χωρισθείσης coll. AWa 18 μετα-
βάλλον I 19 λέγωμεν AI Arist EN: λέγωμεν Wa Arist. vulg. 20 ἀρχὴν AIWa Arist.
EF: ἀλλην ἀρχὴν Arist. HN 21 λέγωμεν AI Arist EN: λέγωμεν Wa Arist. vulg.
22 προσέθετο I 23 εἰπεῖν — τὴν αὐτὴν (25)] λέγειν (καὶ
add. a) τὴν αὐτὴν ἀρχὴν καὶ τούτων AWa 24 προείρηται AWa 25 post ὑγρᾶς
add. δων AIW 26 πλησιάζοι Wa 27 post ἀτμίζει add. τε AWa
29 ἡτις W¹ 33 πλησιάζοι Wa 34 post ἀτμίζει add. τε AWa

καὶ γεννᾶται καὶ ἀνάγει τὴν ἀναθυμίασιν, πορρωτέρω δ' ἀφιστάμενος αἴ-
τιος αὐτῇ γίνεται τοῦ διὰ ψυχρότητα συνισταμένην πάλιν εἰς γῆν κατα-
φέρεσθαι· διὰ τοῦτο χειμῶνός τε μᾶλλον τὰ ὕδατα γίνεται, καὶ νύ-
κτωρ μᾶλλον ἡ μεθ' ἡμέραν· ψυχρότεραι γάρ αἱ νύκτες τῶν ἡμερῶν,
5 οὐδὲ δοκεῖ δὲ τῷ λανθάνειν μᾶλλον τὰ νύκτωρ γινόμενα τῶν μεθ' ἡμέραν
διὰ τὸν ὅπνον) τοῦτο δὴ τὸ κατιόν εἰς τὴν γῆν καὶ ὑδόμενον ὕδωρ διαδί-
δοται πᾶν εἰς τὴν γῆν· ἔστι δὲ ἐν τε τῇ γῇ πολλὴ θερμότης ἐγκατεσπαρ-
μένη, ἔτι τε ὁ ἥλιος πλησίον γινόμενος τῇς γῆς οὐ μόνον τὸ ἐπιπολάζον
αὐτῇ ὑγρὸν ἔλκει τε καὶ ἀνάγει, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν γῆν θερμαίνων ἐη-
10 ράινει. ταῦτα δὲ εἰρηκεν ὑπὲρ τοῦ δεῖξαι καὶ τῆς Ἑγρᾶς ἀναθυμιάσεως
τὴν χορηγίαν· ὡς γάρ τῇ ὑγρᾷ τὸ περὶ τὴν γῆν ὕδωρ, οὕτως καὶ τῇ
Ἑγρᾷ τὸ ἐν αὐτῇ θερμόν. διττῆς δὲ τῆς ἀναθυμιάσεως οὔσης, τῆς μὲν
ἀτμιδώδους τε καὶ ὑγρᾶς, τῆς δὲ Ἑγρᾶς τε καὶ καπνώδους, διὰ τὰ εἰρημένα
ἀμφοτέρας ἀναγκαῖον ἄμα γίνεσθαι· ὃν ἡ μὲν ὑγροῦ πλέον ἔχουσα αἰν-
15 20 μυίασις ἀρχὴ τοῦ ὑδόμενου ὕδατος ἔστιν, ὡς εἴρηται, ἡ δὲ τὸ Ἑγρὸν ἔχουσα
πλέον ἀρχὴ καὶ αἰτία καὶ ὕλη ἔστι πάντων τῶν πνευμάτων· φύσιν γάρ
τὴν ὕλην εἶπε νῦν. διττῆς δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει, δῆλον εἰναί φησι καὶ δὲ
αὐτῶν τῶν γινομένων· τὴν τε γάρ ἀναθυμίασιν διαφέρειν ἀναγκαῖον τὴν
τε ἀπὸ τῶν ὑγρῶν καὶ τὴν ἀπὸ τῶν Ἑγρῶν γινομένην, ἔτι τε τὸν ἥλιον
20 καὶ τὴν ἐν τῇ γῇ θερμότητα ταῦτα ποιεῖν οὐ μόνον δυνατόν, ἀλλὰ καὶ
ἀναγκαῖον.

Ἐπεὶ δὲ ἐκατέρας ἀναθυμιάσεως ἔτερον τὸ εἰδός, φανερὸν ὡς καὶ τὰ 99¹
ών αὐταὶ αἰτίαι διαφέροντα ἔσται, ἔστι δὲ ταῦτα ἀνεμος καὶ ὑετός, καὶ
οὐκ ἔσται ἡ αὐτὴ φύσις τε καὶ ὕλη ἀνέμου τε καὶ ὕδατος, καθά τινες λέ-
25 γουσι· τὸν γάρ αὐτὸν ἀέρα φασὶ κινούμενον μὲν ἀνεμον εἶναι, εἰ δὲ συνι-
σταῖτο πάλιν, ὕδωρ. ὁ μὲν οὖν ἀήρ, καθάπερ ἐν τοῖς πρὸ τούτων
λόγοις εἰρήκαμεν. λέγοι δὲ πρὸ τούτων λόγους τοὺς Περὶ γενέσεως 20
καὶ φυλοῦ· ἐν ἑκείνοις δὲ εἰρηται περὶ τε τῆς τῶν ἀλλων στοιχείων οὐ-
σίας τε καὶ μεταβολῆς καὶ δὲ καὶ περὶ τοῦ ἀέρος, διττῇ τὴν φύσιν
30 ὑγρός τε καὶ θερμός. ὃν δὲ τοιοῦτος ἔχοι ἀν τι παρ' ἐκατέρας τῆς ἀνα-
θυμιάσεως, τὸ μὲν ὑγρὸν παρὰ τῆς ἀτμιδός (αὗτῃ γάρ, ὡς εἴρηται, ὑγρά
τε καὶ ψυχρά· ὕδατος γάρ) τὸ δὲ θερμὸν παρὰ τῆς καπνώδους· αὗτῃ γάρ
πάλιν Ἑγρά τε καὶ θερμή, ὡς δὲ πυρὸς οὖσα. ἐκ συμβόλων οὖν δὲ
35 ἀήρ συνέστηκεν, ἐκατέρας τῆς ἀναθυμιάσεως συμβαλλομένης τι εἰς τὴν
οὐσίαν αὐτοῦ, τῆς μὲν τὸ ὑγρόν, τῆς δὲ τὸ θερμόν. εἰπὼν δὲ ταῦτα πάλιν
αἰτιᾶται τοὺς ἡγουμένους ἀνεμον εἶναι τὸν περικεχυμένον ἀέρα τῇ γῇ κι-
νούμενον, καὶ διὰ τοῦτο λέγοντας ἔνα ἀνεμον εἶναι. ἀτοπον γάρ, εἰ ἀνε-

1 γεννᾶται καὶ AIW

νύκτες] νύκτων A¹

οὖσης τῆς ἀναθυμιάσεως α

19 τὸν τε ἥλιον AWA

23 ἔσται] ἔστιν I

35 αὐτῷ AWA

3 διὰ τοῦτο—γίνεται ομ. α

5 τῶν] τῆς Wa

13 προειρημένα AWA

20 οὐ] τὸ Λα

24 καθώς AWA

28 ἐν ἑκείνοις] de gen. et corr. B 3.4

4 post ἡ add. καὶ A

8 δὲ] δὴ AW

14 post μὲν add. τοῦ α

22 Ἐπεὶ δὲ] ἐπειδὴ φησιν α

27 λέγοι

ex corr. I

μός ἔστιν ὁ ἀήρ, δύνεν δὲ τύχη καὶ ὡς δὲ τύχη κινηθείς, ἀλλ’ οὐχὶ ὥσπερ καὶ
ἐπὶ τῶν ποταμῶν (οὐδὲ γάρ ἐπὶ τούτων τὸ ὄπωσοῦν ὅδωρ ύέν εὐθὺς ποταμὸν
λέγομεν, οὐδ’ δὲ τὴν ἔχη πλῆθος, ἀλλὰ τὸ ἀρχὴν τῆς ρύσεως πηγὴν ἔχον)
οὕτω δὴ καὶ περὶ τῶν ἀνέμων ἔχειν ὑποληπτέον. δύναται γάρ πολὺς ἀήρ ⁴⁰
5 ὑπὸ τυνος πτώσεως κινηθῆναι, δὲν οὐκ ἄν τις ἀνεμον λέγοι, οὐκ ἔχοντα
ἀρχὴν οὐδὲ πηγὴν, ἀφ’ ἣς ἡ ρύσις ἀνεμος. μαρτυρεῖν δὲ λέγει τοῖς εἰ-
ρημένοις τοῖς δτι ἡ μὲν Ἑγρά ἀναθυμίασις πνευμάτων ἔστιν ἀρχή, ἡ δὲ
ὑγρὰ ὑδάτων, καὶ τὰ γινόμενα. διὰ μὲν γάρ τὸ συνεχῆ τὴν ἀναθυμίασιν
γίνεσθαι καὶ ἡ πλείονα ἡ ἐλάττονα (εἰπὼν γάρ μᾶλλον δὲ καὶ ἡττον
10 ἐξηγήσατο τοῦτο διὰ τοῦ ἐπενεγεκεν καὶ πλείω καὶ ἐλάττω· δύναται δὲ
καὶ διὰ τὸ συνεχῶς εἰπεῖν προστεθεικέναι τὸ μᾶλλον δὲ καὶ ἡττον, δεικ- ⁴⁵
νὺς διὰ τούτων δτι τῷ συνεχῶς οὐ τὸ ἀδιαλείπτως εἰπεν, δ δοκεῖ ση-
μαίνειν τὸ συνεχῶς, ἀλλὰ τὸ πολλάκις καὶ πυκνῶς) διὰ δὴ τὸ πυκνῶς γί-
νεσθαι καὶ πολλάκις τὴν ἀναθυμίασιν, καὶ συνεχῶς, τουτέστι πυκνῶς, καὶ
15 νέφη συνίσταται καὶ τὰ πνεύματα πνεῖ· τῷ δὲ ἐνίστε μὲν τὴν ἀτμιδώδη
καὶ ὑγρὰ γίνεσθαι πολλαπλασίαν, ὅτε δ’ αὖ πάλιν τὴν Ἑγράν τε καὶ
καπνώδη, ὅτε μὲν ἐπομβρα τὰ ἔτη γίνεται καὶ ὑγρά, ὅτε δὲ ἀνεμώδη τε
καὶ Ἑγρά καὶ αὐχμηρά. ποτὲ μὲν οὖν φησι συμβαίνειν ὡς ἀμμα πολλὴν ⁵⁰
χώραν ἡ ἐπομβρίαν ἔχειν ἡ ἀνέμους καὶ αὐχμούς, ὅτε δὲ καὶ κατὰ μέρη, ὡς
20 μέρος τι ἐγκείμενόν τινι χώρᾳ ἐπομβρίαν ἔχουση αὐτὸν ἐν αὐχμῷ εἶναι, ἡ ἀνά-
παλιν. οὐ φησιν αἴτιον εἶναι τὸ ὡς μὲν ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰκός εἶναι τὸ αὐτὸν πά-
θος ἐπὶ πλείω χώραν διηγειν, διὰ τὸ ὄμοιάν θέσιν ἔχειν πρὸς τὸν ἥλιον
τὰ ἐγγὺς ἀλλήλων, τὸν αἴτιον τῶν ἀναθυμιάσεων, εἰ μῆ τι διά τινα θέσιν
ἰδίαν διαφοράν τινες ἔχουσι τόποι πρὸς τὸν ἥλιον παρὰ τοὺς οῖς παρά- |
25 κεινται· οὐ μὴν ἀλλὰ συμβαίνει ἐνίστε κατὰ μὲν τόδε τὸ μέρος τὴν Ἑγράν ¹⁰⁰
πλεονεκτεῖν ἀναθυμίασιν, κατὰ δὲ τὸ παρακείμενον τὴν ὑγράν. καὶ τούτῳ
δέ φησιν αἴτιον εἶναι τὸ ποτὲ μὲν ἀφ’ ἣς ἡ Ἑγρά ἀναφέρεται, κατὰ ταύ-
την καὶ μένειν ρέουσαν, ὄμοιάς καὶ ἀφ’ ἣς ἡ ὑγρά, ὅτε δ’ ὑπαλλάσσε-
σθαι καὶ ἀπωθεῖσθαι ὑπὸ πνευμάτων τινῶν τὴν μὲν ὑγράν δύεν
30 ἡ Ἑγρά, τὴν δὲ Ἑγράν δθεν ἡ ὑγρά, ἡ ἡ μὲν ἔμεινεν καθ’ ὃ καὶ ⁵
ἀνηρέχθη, ἡ δὲ ἀπεώσθη εἰς ἄλλην που χώραν. διὸ καὶ συμβαί-
νειν πολλάκις φησι τὸ περὶ ταῦτα πάθος ὄμοιον γίνεσθαι τῷ ἐν τοῖς
τῶν ζῴων σώμασι γινομένῳ πάθει. ὡς γάρ ἐφ’ ἡμῶν ἐνίστε, ἀν
μὲν ἡ ἄνω κοιλία Ἑγρά ἡ, συμβαίνει ἐξυγραίνεσθαι τὴν κάτω, ὑγρᾶς;
35 δ’ οὔσης τῆς ἄνω Ἑγραίνεσθαι τὴν κάτω, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν τόπων

1 δι ομ. A 9 καὶ ante ἡ ομ. AWa post πλείονα add. δὲ AWa 10 δύναται
δὲ] ἔδύνατό τε AWa 11 fort. διὰ τὸ δὲ] τε AWa 15 τὰ ομ.
AWa τῷ δὲ] τὸ δὲ] I post ἀτμιδώδη add. τε AWa 16 παραπλασίαν Αα
19 ἡ post χώραν ομ. AWa κατὰ] τὰ I 20 τι ομ. I ἔχουσης α ετ
fort. A 21 τὸ ante αὐτὸν ομ. I 24 διαφοράς AWa 26 πλεονεκτεῖν]
γίνεσθαι AW 27 ἀναφαίνεται A 29 καὶ ἀπωθεῖσθαι ομ. AW 30 τὴν δὲ
Ἑγράν — ὑγρά, ἡ ομ. AW 32 γίνεσθαι ετ ἐν ομ. AWa 34 τὴν κάτω—
Ἑγραίνεσθαι (35) ομ. A 35 τόπων] τοιούτων AWa

ἀντιπεριίστασθαι, καὶ καθ' ἣν μὲν χώραν ὑγρὰ ἡ (κάτω) ἀναθυμίασις,
κατὰ ταύτην ἔηράν την ἄνωθεν ἀναθυμίασιν εἶναι, καθ' ἣν δὲ ἡ κάτω
ἔηρά, τὴν ἄνωθεν ὑγράν. σημεῖον δὲ ποιεῖται τοῦ ἔκατερον αὐτῶν, τὸν 10
τε ἄνεμον καὶ τὸ ὅδωρ, ἀπὸ ἔκατέρας τῶν ἀναθυμίασεων εἶναι, καὶ μὴ
5 ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀμφοτέρους καὶ τὸ ἔκατερον ὑπὸ τοῦ ἐτέρου παύεσθαι,
τὸν μὲν ὑετὸν ἀνέμων ἐπιγινομένων, τὸν δ' ἀνεμον ὑετῶν. μετὰ μὲν γάρ
ὑετὸν ἄνεμοι γίνονται, τῷ τὴν γῆν μετὰ τὸ βραχῆναι ἔηρανομένην ὑπὸ¹⁶
τῆς ἐν αὐτῇ ὑπαρχούσης θερμότητος καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ ἥλιου (ταύτην γάρ
εἴπε τὴν ἄνωθεν) τὴν ἔηράν ἀναθυμίασιν ποιεῖν, ἣς εἰσὶ τὸ σῶμα καὶ
10 ἡ ὅλη τοῦ ἀνέμου· δταν δὲ πάλιν τῆς τοιαύτης ἀποκρίσεως τε καὶ ἀνα-¹⁵
θυμίασεως γενομένης ἄνεμοι κατέχωσι, παυομένων τῶν ἀνέμων διὰ τὸ τὸ
ἐν αὐτοῖς θερμὸν διακρινόμενον ἀναφέρεσθαι εἰς τὸ ἄνω, ἡ ὑπολειπο-
μένη ἀπὸ τῆς ἀναθυμίασεως ἀτμὶς συνίσταται τε καὶ ψυχομένη ὅδωρ γί-
νεται. ἀλλὰ καὶ δταν ὑπὸ τῶν ἀνέμων εἰς ταύτον συνωσθῇ τὰ νέφη καὶ
15 ἀντιπεριστῇ ἡ ἐν αὐτοῖς φύξις εἰς ἓν, καταψύχει τε ἀθρόα γινομένη τὴν ἔη-
ράν ἀναθυμίασιν καὶ ὅδωρ γίνεται. καὶ παύει οὖν τὰ ὕδατα τοὺς ἀνέ-
μους καὶ αὐτὰ ὑπὸ ἔκείνων παύεται διὰ τὰ προειρημένα, δ σημεῖον τοῦ 20
ἐκ διαφόρων αὐτὰ ἀναθυμίασεων τὰς ἀρχὰς ἔχειν. δτι δὲ ἀπὸ τῆς τοι-
αύτης ἀναθυμίασεως οἱ ἄνεμοι γίνονται, σημεῖον τὸ μάλιστα γίνεσθαι πνεύ-
20 ματα καὶ πλεῖστα ἀπὸ τῆς ἄρκτου καὶ τῆς μεσημβρίας· πλεῖστοι γάρ τῶν
ἀνέμων βορείαι καὶ νότοι πνέουσιν, ἀπὸ τῆς ἄρκτου μὲν οἱ βορέαι, ἀπὸ
δὲ τῆς μεσημβρίας οἱ νότοι. τῷ γάρ τὸν ἥλιον τούτους μόνους μὴ ἐπέρ-
χεσθαι τοὺς τόπους (μέχρι γάρ τῶν τροπικῶν κατὰ τούτους ἡ πρόοδος
αὐτῷ γίνεται, ἔπειτα ἀπὸ τούτων τροπὰς ποιεῖται· διὸ εἴπε πρὸς τούτους 25
25 αὐτὸν καὶ ἀπὸ τούτων κινεῖσθαι· ἐπὶ μέντοι τὰς δυσμάς καὶ τὰς ἀνατολὰς
ἀεὶ φέρεται) τῷ δὲ μὴ ἐπιέναι αὐτὸν τοὺς τόπους τούτους πλεῖστα νέφη
κατ' αὐτοὺς ἀθροίζεται, ἀτε μὴ ἔηρανομένων τῶν τόπων τούτων ὑπὸ τῆς
παρόδου αὐτοῦ. πλάγια δὲ εἴπε τὰ ἄρκτων καὶ τὰ μεσημβρινὰ ὡς πρὸς
τὰς ἀνατολὰς καὶ δύσεις. προσιόντος μὲν οὖν πρὸς ἔκατερον αὐτῶν (καὶ
30 γάρ εἰ μὴ ἔπεισιν ὁ ἥλιος ταῦτα, ἀλλὰ πρόσεισί γε αὐτοῖς ἔως τῶν τρο-
πικῶν) γίνονται ἀναθυμίασεις αἱ τοῦ ὑγροῦ· ἀπίόντος δὲ πάλιν ἐπὶ τὰς 20
τροπὰς τὰς ἐναντίας, συνίσταται ψυχομένη ἡ ἀναθυμίασις, καὶ γίνονται
ὕδατα τε καὶ χειμῶνες. διὰ μὲν οὖν τὴν ἐπὶ τροπὰς κίνησιν τοῦ ἥλιου
καὶ ἀπὸ τροπῶν θέρος τε γίνεται καὶ χειμών, καὶ ἀνάγεται τε καὶ ἀν-
35 θυμίαται τὸ ὅδωρ καὶ γίνεται πάλιν καὶ καταφέρεται. τῷ δὲ πλεῖστον

1 ὑγρὰς αἱ ἀναθυμίασις AWA	κάτω addidi	2 κατ' αὐτήν I	6 ὑετῶν εἰ- νετόν corr. I ¹ A ²
post γάρ add. τὸν α	8 τῆς ἐναρχούσης (sic) A	αὐτῷ	αὐτῷ
καὶ ομ. I	τῆς] ὑγρότητος AW	9 τὴν ἔηράν — ποιεῖν]	ἀναθυμίασιν τὴν ἔηράν
ἀναθυμίασιν AW	10 ἡ ομ. W	δὲ] τε AWA	11 κατέχουσι A ¹ W
12 θερμὸν ομ. α	ἡ] ἡ Aa	17 παύεται ομ. AWA	18. 19 τῆς αὐτῆς A
20 ἀπό τε τῆς W	23 ἡ κατὰ τούτο πρόοδος AWA	27 κατ' αὐτοὺς]	κατὰ
28 τὰ post καὶ ομ. A	31 post γίνονται add. αἱ AWA		
31. 32 τὰς ἐτέρας τροπὰς AWA	32 post συνίσταται add. τε AWA		γίνεται
AWA	33 post ἐπὶ add. τὰς AWA	35 τὸ δὲ I	post πλεῖστον add. μὲν AWA

γίνεσθαι τε καὶ ὑεσθαι ὅδωρ ἐν τε τοῖς ἀρκτικοῖς τόποις καὶ μεσημβρινοῖς, ἐφ' οὓς ὁ ἥλιος φερόμενος τροπὰς ποιεῖται, διτὶ οὖ πλεῖστον ὅδωρ ἡ ²⁵ γῆ δέχεται, ἐνταῦθα καὶ ἡ ἀναθυμίασις πλείστη γίνεται, ὥσπερ καπνὸς ἀπὸ τῶν χλωρῶν ἔύλων (τά τε γάρ χλωρὰ ἔύλα πυρούμενα πλεῖστον καπνὸν 5 ἀφίσιν, δις καπνός ἐστιν ἀναθυμίασις Ἑηρά, ἡ τε πολλὴ ὑομένη γῆ θερμαϊομένη ὑπὸ τε τοῦ ἐν αὐτῇ θερμοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ ἥλιου παραπλησίαν ἀναδίδωσιν ἀναθυμίασιν τῇ ἀπὸ τῶν ἔυλῶν) καπνώδης δέ τις ἀναθυμίασις τὸ σῶμα τοῦ ἀνέμου ἐστίν, ὡς προείρηκεν ἥδη· διὸ εὐλόγως ἀπὸ τούτων τῶν τόπων τὰ πλεῖστα καὶ κυριώτατα γίνεται τῶν πνευμάτων· τοιαῦτα ⁴⁰ 10 γάρ τά τε νότια καὶ τὰ βόρεια. καλεῖσθαι δέ φησι βορρᾶς μὲν τοὺς ἀπὸ τῆς ἄρκτου πνέοντας, νότους δὲ τοὺς ἀπὸ μεσημβρίας. [δόξειε δὲ μὴ δμολογούμενα τὰ νῦν λεγόμενα περὶ τῶν ἀνέμων τοῖς ῥηθησομένοις μετ' δλίγον. νῦν μὲν γάρ λέγει διὰ τοῦτο πλείστους τοὺς ἀνέμους γίνεσθαι τόν τε βορρᾶν καὶ τὸν νότον, διότι ἀπὸ τούτων πνέουσι τῶν τόπων, οὓς 15 μόνους ὁ ἥλιος οὐκ ἐπέρχεται, ἀλλὰ πρὸς τούτους καὶ ἀπὸ τούτων κινεῖται· διὸ ἐν τούτοις καὶ τὰ νέφη συνίσταται μᾶλιστα· μετ' δλίγον δὲ δεῖξει τὸν νότον οὐκ ἀπ' ἔκεινων τῶν τόπων φερόμενον, ἐν οἷς ὁ ἥλιος οὐ γίνεται (οὗτοι δὲ ἥσαν οἱ περὶ τὸν νότιον πόλον), ἀλλ' ἀπὸ τῆς θερινῆς τροπῆς, ⁴⁵ καθ' ἣν γενόμενος δὲ ἥλιος ἀνακάμπτει πᾶλιν.]

20 p. 361a22 Ἡ δὲ φορὰ λοξὴ αὐτῶν ἐστι.

Εἶπόν ἀπὸ ποίας ἀναθυμιάσεως οἱ ἀνεμοι γίνονται λέγει νῦν τὴν ¹⁰⁰ αἰτίαν δι' ἣν τῆς τοιαύτης ἀναθυμιάσεως εἰς τὸ ἄνω φερομένης οἱ ἀνεμοι οὐ κάτωθεν ἄνω πνέουσιν, ἐπόμενοι τῇ ἀναθυμιάσει, ἀλλὰ εἰς τὰ πλάγια· ⁵ οὐ γάρ ἀπὸ τῆς γῆς πνέουσιν, ἀλλὰ περὶ τὴν γῆν. λέγει δὴ πάντα τὸν 25 περικείμενον τῇ τε γῇ καὶ τῷ ὅδοτι ἀέρᾳ ἐπεσθαι τῇ ἐγκυκλίῳ φορῷ τῇ τοῦ κυκλοφορητικοῦ σώματος, σὺν τούτῳ δὲ καὶ τοὺς ἀνέμους. ἀπορήσαι δ' ἂν τις, εἰ διὰ τοῦτο οἱ ἀνεμοι λοδοὶ καὶ εἰς τὰ πλάγια φέρονται, διότι καὶ διάρη, ἐν φῷ ἡ σύστασις αὐτῶν, κύκλῳ συμπεριάγεται ὑπὸ τοῦ κυκλοφορητικοῦ σώματος, πρῶτον μὲν διτὶ μὴ ἔσται ἡ κατὰ φύσιν κίνησις αὗτη 30 τῶν ἀνέμων· οὐδὲ γάρ τοῦ ἀέρος ταύτην λέγομεν εἶναι κατὰ φύσιν, ἐπει μὴ ἔξ αὐτοῦ τήγνδε κινεῖται· τίς οὖν ἡ κατὰ φύσιν κίνησις αὗτοῖς; ¹⁰ 35 δεύτερον δέ, εἰ διὰ τοῦτο εἰς τὰ πλάγια κινοῦνται, διὰ τὴν περιφορὰν τὴν τοῦ παντός, ἔδει καὶ τοὺς ἀνέμους ἀεὶ ἐπὶ ταύτῃ φέρεσθαι. νῦν δὲ οὐχ οὕτως· εἰσὶ γάρ τινες οἱ καὶ τὴν ἐναγτίαν πνέουσι τῇ περιφορᾷ, ὥσπερ οἱ 35 ἀπὸ δυσμῶν ἐπ' ἀνατολὴν πνέοντες. Θεόφραστος δὲ τὴν αἰτίαν τῆς κι-

2 διτὶ οὖ] διτὶ δπου α: δπου μὲν AW 4 τῶν οω. a γάρ οι. I 5 ὑομένη]
ὑποκαυομένη AWa 5. 6 γῆ θερμαϊομένη οι. AWa 6 καὶ ἀπὸ τοῦ a
7 ἀναθυμίασιν οω. a δέ scripsi: γάρ libri 11 δόξειε—πάλιν (19) οι. I
μὴ οι. a 14 πνέουσι—τούτων (15) οω. a 24 τῆς οι. I δλλ' ἐπὶ τὴν
AWa 26 et 28. 29 κυκλοφορικοῦ AWa 26 δὲ οι. AWa 28 ἐμπερι-
άγεται AWa 32 τὴν περιφορὰν] τὸ καὶ AWa 33 δὲ οι. AWa ἐπὶ¹
ταῦτα AWa 35 δυσμᾶς A: δυσμῆς W δέοντες AW θεόφραστος] fr. nov.

νήσεως τῆς λοξῆς τοῖς ἀνέμοις φησὶ γίνεσθαι διὰ τὸ μὴ ἀπλῶς αὐτοὺς ἐκ
Ἔηρᾶς τε καὶ θερμῆς ἀναθυμιάσεως γίνεσθαι· ἄνω γάρ ἀν ἐφέροντο.
ἀλλ' εἰ καὶ τοῦτο αἴτιον αὐτοῖς τῆς εἰς τὸ πλάγιον κινήσεως, ἐπιζητή-¹⁵
σειέ τις ἄν, τί δήποτε συννεύοντες πρὸς ἡμᾶς φέρονται, ἀλλ' οὐχ εἰς τὸ
5 ἀντικείμενον. ή δὲ αἰτία τούτου τὸ τῶν μὲν νοτίων τὰ κατὰ γῆν ὅντα
διακεκαμένα καὶ ἔηρὰ παντάπασιν ἐμποδίζειν αὐτῶν τὴν ἐπέκεινα φορὰν
τῇ καύσει μαραίνοντα τὴν ἀναθυμίασιν, τῶν δὲ βορείων πάλιν πνευμάτων
τὰ κατόπιν κατεψυγμένα τῇ πήξει κωλύειν τὴν φορὰν αὐτῶν τὴν ἐπέκεινα.
διὸ καὶ ἀπορίας ἕξιόν φησιν εἶναι οἱ Ἀριστοτέλης, ὁ ποτέρωθεν τὴν ἀρχὴν ²⁰
10 τὰ πνεύματα λαμβάνει, πότερον ἀνωθεν καὶ ἀπὸ τῆς ἐγκυαλίου φορᾶς η
κατωθεν ἀπὸ τῆς γῆς. φαίνεται γάρ η κίνησις τοῖς πνεύμασιν ἀνωθεν
τὴν ἀρχὴν λαμβάνειν· διὸ καὶ πρὶν ἀρέσθαι πνεῖν οἱ ἀὴρ ἐπιδηλος γίνεται
ώς ἐσομένου πνεύματος, ἀλλὰ καν νέφος τι η ἀχλὺς η κινούμενον, τοῦτο
15 ὑποσημαίνει πνεῦμα, ώς ἥδη μὲν ἔκει τῆς ἀρχῆς οὔσης τοῦ πνεύματος,
μηδέπω δὲ ἐληλυθίας πρὸς ἡμᾶς. διὸ δὴ τῆς μὲν κινήσεως τοῖς πνεύ-
μασιν ἀνωθεν χρὴ ἥγεισθαι τὴν ἀρχὴν· οὐδέποτε γάρ ἀνεμος, μέχρις ἀν ²⁵
ἀρέσται φέρεσθαι· ης φορᾶς ἔκειθεν η ἀρχή. ἐπεὶ δὲ οἱ ἀνεμός ἐστιν
οὐχ ἀπλῶς κίνησις εἰς τὸ πλάγιον, ἀλλὰ πληθύς τι τῆς ἔηρᾶς ἐν γῆς ἀν-
αθυμιάσεως περὶ τὴν γῆν κινούμενον, δῆλον ὡς ἐξ ἀμφοτέρων η ἀρχὴ τῶν
20 ἀνέμων. τῆς μὲν γάρ περὶ τὴν γῆν κινήσεως τῶν ἀνέμων ἀνωθεν η
ἀρχή, τῆς δ' ὅλης τοῦ ἀνέμου καὶ τοῦ τὴν ἀρχὴν ἀνεμον γίνεσθαι κά-
τωθεν, διθεν η ἀναθυμίασις. τοῦ μὲν γάρ ῥεῦσαι τὸ ἀνιὸν καὶ οὖτας κι-
νηθῆναι ἀνωθεν η αἰτία· η γάρ φορὰ τῶν πορρωτέρω, τουτέστι τῶν πολὺ³⁰
ἀφεστώτων ἀφ' ἡμῶν καὶ κύκλῳ κινούμενων σωμάτων κυριωτέρα τῆς
25 γῆς αἰτία τοῦ κινεῖν τὴν ἀναθυμίασιν· ἀμα δὲ καὶ κάτωθεν μὲν τῇ ἀνα-
θυμιάσει εἰς δρῦδον καὶ ἐπ' εὐθείας η φορά, ητις οὐκ ἐστιν ἀνέμου κίνη-
σις. εἰ γάρ η γῆ τῆς εἰς τὸ πλάγιον κινήσεως αἰτία τῇ ἀναθυμιάσει,
ἔνει πλησίον αὐτῆς οὖσαν τὴν ἀναθυμίασιν εἰς τὸ πλάγιον φέρεσθαι· πᾶν
γάρ αἴτιον ἵσχει μᾶλλον ἐγγὺς ὃν τῷ οὖ ἐστιν αἴτιον, ἐγγὺς δὲ η ἀνα-
30 θυμίασις τῇ γῇ οὐχ δταν ἄνω ἀνενεχθῆ, ἀλλ' δταν αὐτῆς πλησίον η. η
μέντοι τῆς γενέσεως ἀρχὴ τοῖς πνεύμασι φανερὸν δτι ἐκ τῆς γῆς ἐστιν·
ἐκ γάρ ταύτης η ἀναθυμίασις.

35

1 μὴ] μήτε A 3 ἀλλ' εἰ—ἐπέκεινα (6) omissa in marg. add. I¹ 4 ἀν τις a
τὸ scripsi: τοῦτο libri 5 κατὰ γῆν] fort. κατόπιν; cf. v. 8 6 ἐμποδίζει a 8 κατόπιν]
κατὰ τόπον A κωλύει a 9 φησιν ἔξιον a 10 λαμβάνειν Ala 11 post
κίνησις lac. IV litt. A 13 post ἐσομένου add. τοῦ W τούτω A Wa
14 ὑποσημαίνει] ὑπὸ ὑγρὸν σημαίνει I 15 δὴ om. A Wa 16 post ἥγεισθαι add.
γίνεσθαι A Wa post ἀν add. οὖτας A Wa 18 γῆς οὐ. A Wa 22 τοῦ
μὲν γάρ—αἰτία (23) om. a 23 πορρωτέρων a 29 ἐγγὺς μᾶλλον ἵσχει coll. A Wa
οὖ—ἐγγὺς om. A Wa η δὲ coll. A Wa 30 αὐτῆς] αὐτῇ A Wa

p. 361b1 "Οτι δὲ ἐκ πολλῶν ἀναθυμιάσεων συνιουσῶν.

Δείκνυσιν δτι ως αἱ τῶν ποταμῶν ἀρχαὶ γίνονται οὐκ ἀθρόου ἔχει-
ομένου ὑδατος προϋπάρχοντος ἥδη, ἀλλὰ καὶ ὅλιγον νοτιούσης τῆς γῆς
(οὗτως δὲ εἶπε γίνεσθαι καὶ τὸν ὑετὸν κατὰ βραχείας φεκάδας γινομένης
5 τοῖς νέφεσι τῆς μεταβολῆς, ἔπειτα τούτων συνιουσῶν ἀλλήλαις καὶ κατα-
φερομένων), οὗτως δή φησι καὶ τοὺς ἀνέμους τὴν γένεσιν καὶ τὴν ἀρχὴν
λαμβάνειν· ἐκ πολλῶν γάρ ἀναθυμιάσεων καὶ κατὰ μικρὸν συνιουσῶν εἰς 45
τὸ φανερὸν μέγεθος προσέναι τοὺς ἀνέμους. τοῦτο δῆλον φησιν εἶναι ἀπὸ
τῶν ἔργων· διθεν γάρ ἄρχονται πνεῦν οἱ ἀνεμοί, ἐνταῦθα εἰσιν ἐλάχιστοι,
10 προϊόντες δὲ αὔξονται τε καὶ γίνονται λαμπροί, ως δεὶ προσγινομένων αὐ-
τοῖς κατὰ τὴν εἰς τὸ πρόσθεν πρόσδοντον ὡσπερ πηγῶν τῶν ἀναθυμιάσεων
καὶ συναυξουσῶν αὐτούς. ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν ἄρκτον αὐτὴν ἐν τῷ χει-
μῶνι καὶ ἀντὸν ἐκεῖνον τὸν τόπον νηνεμίᾳ τε καὶ ἀπνοια εἶναι φαίνεται,
διὰ τὸ ὑπερβάλλον κρύος ἐμποδιζομένης τῆς ἀναθυμιάσεως· ἀλλὰ τὸ καὶ 50
15 δλίγον ἀπορρέον ἀπὸ τῶν τόπων καὶ δι’ δλιγότητα λανθάνον προσίδην ἥδη
πνεῦμα λαμπρὸν γίνεται. εἰ δὲ δι’ ὑπερβολὴν κρύος ἐν τῷ χειμῶνι περὶ
τὴν ἄρκτον νηνεμίᾳ καὶ ἀπνοιά ἐστιν, εὐλόγως οὐκ ἐπέκεινα ἡ ἀναθυμιάσις
ἡ τῶν ἀνέμων ἀρχὴ κλαταί τε καὶ ῥεῖ, ἀλλὰ συννεύει πρὸς ἡμᾶς.

p. 361b8 Τίς μὲν οὖν ἐστιν ἡ τοῦ ἀνέμου φύσις.

101c

20 'Ανακεφαλαιοῦται διὰ τούτων περὶ τῶν εἰρημένων τε καὶ δεδειγμένων.
αὐχμῶν δὲ καὶ ἐπομβρῶν τὴν αἰτίαν ἀπέδωκεν ἐν τοῖς προειρημένοις οὗτω- 5
διὰ τὸ ἐνίστε μὲν τὴν ἀτμιδώδη γίνεσθαι πολλαπλασίαν, ὅτε δὲ τὴν ἔηράν
καὶ καπνώδη, ὅτε μὲν ἐπομβρα τὰ ἔτη γίνεται καὶ ύγρα, ὅτε δὲ ἀνεμώδη
καὶ αὐχμώδη. εἰρήκε δὲ καὶ διὰ τί παύονται οἱ ἀνεμοί ὑπὸ τῶν ὅμβρων
25 καὶ γίνονται μετὰ τοὺς ὅμβρους· παύονται μὲν γάρ τῷ ἐλαττουμένης τε
τῆς θερμῆς ἀναθυμιάσεως διὰ τὰς ἀποκρίσεις τὰς εἰς τοὺς ἀνέμους τὰς
εἰς τὸν ἄνω γινομένας τόπον τὰ νέφη μᾶλλον συνίστασθαι καὶ μεταβάλλειν 10
θᾶττον εἰς ὕδωρ, πρὸς δὲ καὶ ἀπωθούμενα τὰ νέφη ὑπὸ τῶν ἀνέμων εἰς τὸ
αὐτὸν καὶ ἀθροιζόμενα ψύχεσθαι τε θᾶττον καὶ μεταβάλλειν εἰς ὕδωρ, δ
30 κατισχύει ἀθρόον γινόμενον τῆς τῶν ἀνέμων ἀρχῆς. γίνονται δὲ μετὰ
τοὺς ὅμβρους, διότι τὸ κατενεχθὲν εἰς τὴν γῆν ὕδωρ θερμαινόμενον ὑπὸ
τῆς ἐν τῇ γῇ θερμοτήτος καὶ ὑπὸ τοῦ ἥλιου ἀναθυμιάσεις ποιεῖ ἔηράς τε
καὶ καπνώδεις, ὧν εἰς ἀνέμους μεταβολὴ γίνεται.

3 προϋπάρχοντα A	7 ἐκ] εἰς AW	8 ἀπὸ] ἀπ’ αὐτῶν AWa	10 τε
ομ. a	ἀλλα supra vers. W ¹	11 περίοδον A	ῶσπερ πηγῶν ομ. AWa
16 εἰ δὲ—ἡμᾶς (18) in marg. exh. I		18 κρᾶται a	συνεύσει AWa
20 ante διὰ add. πάλιν AWa	post τούτων add. τὴν I		τε ομ. AWa
21 post ἐπομβρῶν add. ὃν I	22 post διὰ add. γάρ a	23 γίνεσθαι A	
24 εἰρήκε—γίνεται (33) in marg. exh. I		post παύονται add. μὲν I	
26 τάς τε εἰς τοὺς AIW	27 γενόμενον AWa	28 τὸ ομ. I	33 post
ἀνέμους add. ἡ AWa			

Τὸν δὲ ἥλιον φῆσι καὶ παύειν τὰ πνεύματα καὶ αὔξειν τε καὶ συν-²⁵
εξορμᾶν. ἀν μὲν γὰρ ἀσθενεῖς ὡσι καὶ δλίγαι αἱ ἀναθυμιάσεις, μαραίνον-
ται ὑπὸ τοῦ ἀπὸ τοῦ ἥλιου θερμοῦ ὄντος πλείονος καὶ διακρίνονται. ἀλλὰ
καὶ τὴν γῆν αὐτήν, δθεν αἱ ἀναθυμιάσεις, φθάνει ἔηραινων πολλάκις, πρὶν
5 ἀπ' αὐτῆς ἔκχρισιν ἀθρόαν γενέσθαι· δεῖ γάρ, ὡς προεῖπε, καὶ ὑγρᾶς ἀνα-
θυμιάσεως· ἅμα γὰρ ἀμφότεραι γίνονται. καὶ γίνεσθαι φῆσι τὴν ἀπὸ τοῦ
ἥλιου γινομένην θερμότητα ἐν τῇ γῇ ἐνίστε ὄμοιαν, ὡς δταν εἰς πολὺ²⁰
πῦρ δλίγον ὑπέκκαυμα ἐμπέσῃ, οἷον ἄχυρον ἢ τι τοιοῦτον· φθάνει γὰρ
κατακαυθέν, πρὶν ποιῆσαι καπνόν· οὕτω δὲ καὶ ἡ γῆ πολλάκις ὑπὸ τοῦ
10 ἥλιου φθάνει ἔηραινθεῖσα πρὸ τοῦ ἀνείναι τινα θερμαινομένην ἀναθυμίασιν.
καὶ διὰ μὲν ταύτας τὰς αἰτίας ὁ ἥλιος παύει τὰ πνεύματα, ποτὲ μὲν τῷ
μαραίνειν τὸ ἐν τοῖς ἀναφερομένοις θερμὸν δλίγον ὃν καταπαύων αὐτὰ
καὶ διακρίνων, ποτὲ δὲ τῷ θερμαίνειν τὴν γῆν τὴν ἀρχὴν γίνεσθαι κωλύων.
διὰ τοῦτο γάρ φῆσι καὶ περὶ τὴν τοῦ Ὀρίωνος ἀνατολὴν καὶ ἕως τῶν προ-²⁵
15 δρόμων προσιόντος τοῦ ἥλιου ταῖς θεριναῖς τροπαῖς μάλιστα νηνεμίας γί-
νεσθαι. καθόλου δὲ νηνεμίας γίνεσθαι λέγει ἢ διὰ ψῦχος ὑπερβάλλον
ἀποσθεννυμένης τῆς ἐν τῇ ἀναθυμιάσει θερμότητος, ὡς ἐν τοῖς ἴσχυροῖς
πάγοις, ἢ ὑπὸ τοῦ πνύγους καὶ τῆς θερμότητος πλείονος οὖσης καταμα-
ραίνομένης τῆς ἐν τῇ ἀναθυμιάσει οὔσης ἐλάττονος. ἐν δὲ ταῖς μεταξὺ²⁰
20 ὠραῖς τοῦ τε χειμῶνος τοῦ σφοδροῦ καὶ τοῦ ὄμοιού καύματος νηνεμίαι γί-
νονται ἢ τῷ μήπω ἀνενεχθῆναι τὴν τοιαύτην ἀναθυμίασιν ἢ τῷ τὴν μὲν²⁵
προτέραν ἀνηλῶσθαι γεγονότων πνευμάτων, ἄλλην δὲ μηδέπτω ἐπερρυηκέναι.

p. 361b30 Ἄκριτος δὲ καὶ χαλεπὸς ὁ Ὀρίων εἶναι δοκεῖ.

Προθεὶς δύο, τό τε τὸν ἥλιον παύειν τὰ πνεύματα καὶ πάλιν αὔξειν⁴⁵
25 τε καὶ συνεξορμᾶν, περὶ τοῦ ἑτέρου μόνον εἰπών τοῦ πῶς παύει τὸ ἔτε-
ρον παραλιπεῖν δοκεῖ τὸ πῶς συνεξορμᾷ. οὐ μὴν οὕτως ἔχει, ἀλλὰ δι' ὧν
ἐπιφέρει δῆλον ποιεῖ, πότε καὶ πῶς ὁ ἥλιος συνεξορμᾷ τὰ πνεύματα. λέγει
δὲ περὶ τοῦ Ὀρίωνος δτι ἄκριτος καὶ χαλεπὸς ὁ Ὀρίων εἶναι δοκεῖ
καὶ δύνων καὶ ἐπιτέλλων· ἄκριτα γὰρ τὰ πνεύματα καὶ χειμέρια καὶ
30 ἄλλοτε ἄλλα καὶ δυομένου καὶ ἐπιτέλλοντος αὐτοῦ. ἐπιζητήσαι δ' ἂν τις,⁵⁰
πῶς εἰπών πρὸ δλίγου περὶ Ὀρίωνος ἀνατολὴν μάλιστα γίνεσθαι νηνεμίαν
νῦν λέγει καὶ ἀνατέλλοντος τοῦ Ὀρίωνος καὶ δυομένου ἄκριτα γίνεσθαι
καὶ χαλεπὰ τὰ πνεύματα· δόξει γὰρ αὐτῷ μαχόμενα λέγειν. ἢ οὐχ ὁ

1 φασι AW	τὰ πνεύματα post συνεξορμᾶν (1. 2) εκh. a	6 ἀμφότερα IW
7 ἐν τῇ γῇ post ἥλιου εκh. AWa	post εἰς add. τὸ I	8 ἐκπέση a
καρφθὲν I	11 τῷ τὸ AW	9 κατά-
καρφίον I	κωλύον I	12 καταπαύον I
	14 γάρ] γοῦν AWa	13 δια-
	18 πλείονος οὖσης] τῆς πλείονος AWa	18. 19 καταμεριζομένης AW
21 ἀνηνέχθαι AWa	22 ἀναλῶσθαι AWa	έρρυ-
24 προσθεῖς AW	τὸν οω. a	25 τε οω. a
26 συνεξορμᾶν I	27 ποτὲ a	28 δ οω. AWa
29 καὶ post δύνων οω. A ¹ W	πῶς] ἀπλῶς AW	31 post ἀνατολὴν add. καὶ AWa

αὐτὸς δηλοῦται χρόνος ὑπό τε τοῦ 'περὶ Ὡρίωνος ἀνατολῆν' καὶ ὑπὸ τοῦ 'δὲ Ὡρίων ἀνατέλλων'. διὸ οὐδὲν κωλύει νηγεμίας γινομένης πρὸ τῆς ἐπιτολῆς αὐτοῦ ἐν τῇ ἐπιτολῇ ἄκριτα γίνεσθαι καὶ χειμέρια τὰ πνεύματα. αἰτίᾳ δὲ τοῦ καὶ δυομένου καὶ ἐπιτέλλοντος | αὐτοῦ γίνεσθαι ἄκριτα τὰ πνεύματα 101·
 5 τὸ ἔκατέραν, καὶ τὴν δύσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιτολήν, ἐν μεταβολαῖς ὡρῶν γίνεσθαι· δύνεται μὲν γάρ ἐν τῇ εἰς χειμῶνα μεταβολῇ, ἐπιτέλλει δὲ ἐν τῇ ἐκ θέρους εἰς μετόπωρον· αἱ δὲ μεταβολαὶ τῶν ὡρῶν ἀστατοί τῷ ἀμφοτέρῳ πώς μετέχειν καὶ τῷ μηδετέραν ἔχειν εἰλικρινῶς. ἐν τούτοις δὴ τοῖς καιροῖς ἐπιτέλλων τε καὶ δυόμενος, οὐδὲν ἔκ αὐτῶν ἔχουσι τὸ 5
 10 εὐκίνητόν τε καὶ εὔτρεπτον, ἐπιδηλότερον τὸν χειμῶνα ποιεῖ. Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ Περὶ ἀνέμων περὶ τούτων οὕτως λέγει· "⟨αἱ⟩ δὲ ἐπὶ Ὡρίωνος ἀνατολῇ καὶ δύσει τῶν πνευμάτων ἄκρισίαι συμβαίνουσιν, διτὶ ἐν ταῖς μεταβολαῖς αἱ πάντα πέφυκεν ἀστιστεῖν, οὐ δὲ Ὡρίων ἀνατέλλει μὲν ⟨ἐν⟩ ἀρχῇ διπώρας, δύνει δὲ ἐν ἀρχῇ χειμῶνος· ὅστε διὰ τὸ μήπω καθεστά-
 15 ναι μηδεμίαν ὥραν, τῆς μὲν γινομένης, τῆς δὲ παυομένης, ἀνάγκη καὶ τὰ πνεύματα ἀκατάστατα καὶ ἄκριτα εἶναι διὰ τὸ ἀπαμφοτερίζειν τὰ ἔκ ἔκα- 10 τέρας, δθεν δὴ καὶ χαλεπὸς λέγεται καὶ δύνων καὶ ἀνατέλλων." ἔτι διὰ τὸ μέγεθος τοῦ ἀστρου· ἐκ πολλῶν γάρ ἀστέρων, καὶ πολὺ μέρος κατέχει. διὸ οὐ πᾶς ἀμάρτινος οὔτε δύνεται οὔτε ἀνατέλλει, ἀλλὰ καὶ ἐν πολλαῖς ἡμέραις.
 20 διὸ καὶ παρατείνει δὲ χειμῶν.

p. 361 b 35 Οἱ δὲ ἐτησίαι πνέουσι μετὰ τροπὰς καὶ κυνὸς ἐπιτολήν.

Περὶ τῶν ἐτησίων λέγων προειπών πότε πνέουσι καὶ τίνας ὥρας, ἔκα- 20 τέρου τῶν προειρημένων τὰς αἰτίας ἀποδίδωσι. μετὰ μὲν οὖν τροπὰς θερινὰς καὶ κυνὸς ἀνατολὴν πνέουσιν, διτὶ πλησίον μὲν ὁ ἥλιος (ἔστι 25 δὲ πλησίον προσιών τε ταῖς θεριναῖς τροπαῖς καὶ κατ' αὐτὰς ὥν) διὰ τὴν ἐγγύτητα φθάνει ηγραίνων τὴν γῆν, πρὶν γενέσθαι τὴν ἀπ' αὐτῆς ἀναθυμίασιν, δλίγον δὲ ἀπελθόντος σύμμετρος ἥδη γίνεται ἡ ἀπ' αὐτοῦ θερμότης, ὡς τῆκεν τὰ πεπηγότα ὄδατα, ἀ δεχομένη ἡ γῆ κάπειτα ηγραινο- 25 μένη ὑπό τε τῆς ἐν αὐτῇ θερμότητος καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ ἥλιου οίον τύφεται 30 καὶ θυμιάται καὶ ἀνίησι τὴν τῶν ἀνέμων χορηγίαν. ἀπορήσει δὲ ἂν τις,

3 τὰ οἱ. α αἰτίαν ΑWa 4 post γίνεσθαι add. φησίν α 6 et 7 ὥρῶν α
 6 γίνεσθαι οἱ. I 8 πῶς ΑΙW καὶ τὰ μὴ δὲ ἐτέρας ΑWa 8. 9 ἐν τοῖς
 τοιούτοις δὴ καιροῖς ΑWa 9 oī scripsi: oī (?) I: οἱ. ΑWa αὐτῶν libri
 10 Θεόφραστος—ἀνατέλλων (17) in marg. exh. I καὶ Θεόφραστος α 11 δὲ
 οἱ. ΑW ἐν τῷ Περὶ ἀνέμων] IX,55 (III. p. 113 Wimmer) αἱ δὲ ἐπὶ Ὡρίωνος
 Theophr.: αἱ οἱ. ΑW: αἱ δὲ οἱ. Ia 12. 13 ἐν μεταβολαῖς Theophr. 13 post πάντα
 add. μάλιστα Theophr. ἀριστεῖν A¹ ἐν ex Theophr. addidi 16 τὰ
 οἱ. ΑTheophr. 17 καὶ post δὴ οἱ. I χαλεπῶς I 19 οὔτε post ἀμάρτινος] litt. οὐ
 ex corr. I² ἐπιτέλλει ΑWa ἀλλ' ἐν ΑWa 23 κατὰ α 25 τε
 οἱ. Α τροπαῖς οἱ. ΑW καὶ—αὐτὰς I: κατὰ ταύτας ΑWa 28 post
 τῆκεν add. τὲ W post & add. καὶ A 29 post καὶ add. ὑπὸ ΑWa 30
 ἀνίησι I ἀπορήσει α

εἰ ἐγγὺς ὡν ὁ ἥλιος τῆς γῆς καὶ ὑπ’ αὐτὰς τὰς τροπὰς φθάνει τὴν γῆν
Ἑηραίνων πρὶν ἀτμῖδα γενέσθαι, πῶς οὐχὶ καὶ τὰ πεπηγότα ὄντα καὶ τὰς
χιόνας λύει τε καὶ ἀναέηραίνει τότε πάσας, ἀλλ’ δλίγον ἀπελθών. η ὡς τὸ
εἰκός πολλὰ μὲν καὶ τότε λυόμενα παραχρῆμα ἀναέηραίνεται, δσα δ’ ὑπο-
5 λείπεται αὐτῶν, τήκεται μὲν καὶ ταῦτα, οὐ μὴν ἔτι οὖτας, ὥστε καὶ ταχέως ²⁰
πρὸ τοῦ ἵκμάσαι ἀναέηρανθῆναι τὴν δεδεγμένην αὐτὰ γῆν. η τῷ μᾶλλον
τότε λύεσθαι αὐτὰ μετὰ τὰς τροπὰς ἡ ὑπ’ αὐτὰς τὰς τροπὰς οἱ ἀνεμοι
γίνονται, ως καὶ αὐτὸς προελθών ἔρει. προσιών μὲν γάρ ὁ ἥλιος τῷ προ-
εψυγμένοις προσβάλλειν τοῖς μέρεσι τῆς γῆς οὐδέπω οὖτας αὐτῶν κατα-
10 κρατεῖ, ως λύειν τὰς ἐν αὐτοῖς χιόνας ἐπὶ τοσοῦτον δύνασθαι· διὰ ταῦτον
δὲ οὐδὲ ὑπ’ αὐτὰς τὰς τροπὰς μετὰ δὲ τὰς τροπὰς τῷ προτεθερμάνθαι
καὶ προωδοπεποῆσθαι αὐτὰ πρὸς τῆξιν ἔτι ἐγγὺς ὡν λύοι ἄν· αὗτη γάρ ²⁵
αἰτία καὶ τοῦ μετὰ τροπὰς μείζω γίνεσθαι καύματα. τοῦ δέ γε μὴ πνεῖν
τῶν νυκτῶν τοὺς ἐτησίας αἰτίαν ἀποδίδωσι, διὰ τὸ μὴ τήκεσθαι τότε τὰ
15 πεπηγότα διὰ τὴν τῶν νυκτῶν ψυχρότητα. οὔτε δὲ τὸ πεπηγός θυμιᾶται,
(διὸ τῶν νυκτῶν οὐ γίνονται αἱ ἀναθυμιάσεις) οὔτε τὸ μηδὲν ἔχον ἕηρόν.
εἴη δ’ ἀν τοῦτο προστιθεὶς ὑπὲρ τοῦ καὶ ταύτην αἰτίαν ἀποδοῦναι τοῦ τῶν
ἥμερῶν ἔκείνων τοὺς ἀνέμους πνεῖν· δτι γάρ καὶ ἕηρότης τότε ἐστὶν ἐν τῇ
γῇ πολλή, ἀτε προεξηραμμένη ἀπὸ τοῦ ἥλιου καὶ προτεθερμασμένη.

20 p. 362 a 11 Ἀποροῦσι δέ τινες διὰ τί βορέαι μὲν γίνονται συνεχεῖς.

Ἡ ἀπορία φανερὰ ἦν ἀπορεῖσθαι φησι· διὰ τί γάρ μετὰ μὲν τὰς θερινὰς
τροπὰς ἀνεμοι συνεχεῖς πνέουσι βορέαι, οἱ καλούμενοι ἐτησίαι, ἀπὸ τῶν
πρὸς ἄρκτον μερῶν, οὐκέτι δὲ μετὰ χειμερινὰς τροπὰς ἀπὸ τῶν | με. 102^r
σημβρινῶν τόπων νότοι συνεχεῖς πνέουσιν, ως εἶναι καὶ νότους ἐτησίας,
25 καίτοι δμοίαν σχέσιν τοῦ ἥλιου μετὰ χειμερινὰς τροπὰς πρὸς τοὺς μεσημ-
βρινοὺς τόπους ἔχειν δοκοῦντος, ὅποιαν πρὸς τὰ ἄρκτωφα μετὰ τὰς θερινὰς
τροπὰς. τοῦτο δέ φησιν οὐκ ἄλογον οὖτας ἔχειν· γίνονται μὲν γάρ καὶ
νότοι τὴν ἀντικειμένην ὧραν, τοιτέστι μετὰ χειμερινὰς τροπὰς ἔχαρος ἀρ-
χομένου, οἱ καλούμενοι λευκόνοτοι διὰ τὸ αἰθρίας πνεῖν, ὥσπερ οἱ βο-
30 ρέαι μετὰ τὰς θερινὰς τροπὰς, οὐχ οὖτα δὲ γίνονται συνεχεῖς· διὸ λαν-
θάνοντες τὴν ἀπορίαν ποιοῦσι τὴν προειρημένην. αἰτίον δὲ τοῦ μὴ συν-
εχεῖς αὐτοὺς ὄμοιώς τοῖς βορέαις γίνεσθαι φησιν εἶναι δτι ὁ μὲν βορέας

1 τῆς γῆς om. AWa	3 τότε om. I	4 αὐτέηραίνεται a	5 καὶ post
μὲν om. I	7 αὐτὰ] αὐτὰς I	10 αὐτοῖς] αὐτῶ I	11 τῷ] τὸ AW
12 προσδοποεῖσθαι I	13 μετὰ τὰς τροπὰς Αα	τοὺς δέ γε a	14 ἐτησίας ex
ἐτησίαν corr. I ²	διὰ fort. delendum	15 νυκτερινῶν A	16 ἀναθυμιάσεις]
ἀνα in marg. add. A	οὔτε] οὐδὲ AWa	τὸ — ἔχον] τὸ μιχθὲν I	ἕηρόν]
θερμὸν W	17 τοῦ posι ὑπὲρ om. AW	τοῦ ante τῶν] αὐτοῦ A	17. 18 τῶν
ἥμερῶν] νυκτῶν I, sed corr. ead. m.	18 post ἀνέμους add. μὴ I	καὶ om. AWa	
τότε ἕηρότης coll. AWa	20 μὲν om. A	γίνονται om. W	23 post μετὰ add.
τὰς a 24 τόπων] μερῶν AWa	25 post δμοίαν add. τὴν AWa	28 post μετὰ	
add. τὰς AWa	30 post διὸ add. διὰ I	31. 32 μὴ δὲ συνεχεῖς AWa	

ἀπὸ τῶν ὑπὸ τὴν ἄρκτον πνεῖ τόπων, οἱ πλήρεις ὕδατός τε καὶ χιόνος εἰσὶ πολλῆς, ὡν μετὰ τὰς θερινὰς τροπὰς τηχομένων ὑπὸ τοῦ ἥλιου ἡ γῆ δεχομένη τὸ ἀπὸ τῆς τῆξεως αὐτῶν ὕδωρ συνεχῶς ἀτμίζει ὑπὸ τῆς θερμότητος καὶ ὥσπερ θυμιάται. διὰ τοῦτο γὰρ μᾶλλον μετὰ τὰς θερινὰς 10 τροπὰς ἡ ἐπ’ αὐταῖς πνέουσιν οἱ ἐτησίαι· τότε γὰρ καὶ λύεται τὰ πεπηγότα μᾶλιστα· τότε γὰρ καὶ τὰ πνίγη γίνεται, οὐχ δταν μᾶλιστα πλησίον ὁ ἥλιος ἡ τοῖς πρὸς ἄρκτον τόποις, ἀλλὰ μετὰ τὰς τροπὰς· τότε γὰρ ἔτι τε ἐγγύς ἔστι τῶν τόπων τούτων καὶ πλείω χρόνον αὐτὰ προτεθέρμαγκεν. δύοις δέ φησιν ὡς οἱ βιορέαι μετὰ θερινὰς τροπὰς πνέουσιν, 15 10 οὗτα πνεῖν καὶ τοὺς ὀρνιθίας μετὰ τὰς χειμερινὰς τροπάς· καὶ γὰρ οὗτοι ἐτησίαι εἰσιν· οὓς δὲ εἴπε λευκονότους, νῦν ὀρνιθίας καλεῖ. εἰπὼν δὲ αὖ- 15 τοὺς ἐτησίας εἶναι ἀσθενεῖς, διὰ τί ἀσθενεῖς προσέθηκεν· διτὶ γὰρ ἐλάττους καὶ βραδύτερον τῶν ἐτησίων πνέουσι. πῶς δὲ βραδύτερον, λέγει· διτὶ γὰρ μὴ μετὰ ἵσας ἡμέρας τῶν τροπῶν οὗτοι τῶν χειμερινῶν ἄρχονται, μεθ’ 15 δύοις οἱ βιορέαι τῶν θερινῶν τροπῶν. οἱ μὲν γὰρ βιορέαι οὐ μετὰ πολὺ πλείους εἴκοσιν ἡμερῶν τῶν θερινῶν τροπῶν ἄρχονται πνεῖν, οἱ δὲ ὀρνιθίας μετὰ ἑβδομήκοντα ἡμέρας ἄρχονται πνεῖν τῶν χειμερινῶν τροπῶν. αἴτιον δέ φησι τούτου, διτὶ πόρρω ὡν ὁ ἥλιος τῶν τόπων, ἀφ’ ὡν ὁ νότος πνεῖ, ἡττον ἐνισχύει κινεῖν τὰς ἐκεῖθεν ἀναθυμιάσεις μετὰ τὰς χειμε- 20 20 ρινὰς τροπάς. οὐ συνεχεῖς δὲ οἱ ἀνεμοι οὗτοι πνέουσι, διότι τὰ μὲν ἀσθενῆ καὶ ἐπιπολῆς τότε ἀποκρίνεται περὶ τὴν ἑβδομηκοστὴν μετὰ χειμερινὰς τροπάς, ὡς εἴρηκεν, ἡμέραν, τὰ δὲ μᾶλλον πεπηγότα καὶ πλείονος δεόμενα θερμότητος πρὸς τὸ λυθῆναι μετὰ πλείονα χρόνον λύεται προσιόντος τοῦ ἥλιου τοῖς τόποις, ἀφ’ ὡν ὁ νότος πνεῖ. καὶ διὰ τοῦτο δια- 25 λείποντες καὶ οὐ συνεχεῖς οὗτοι πνέουσιν οἱ ἀνεμοι καὶ οὔτως, ὡς ἀν εἰ καὶ πάλιν μετὰ τὰς θερινὰς τροπὰς ἔπνεον οἱ ἐτησίαι πλεῖον ἀπελθόντος 25 τοῦ ἥλιου· τούτου γὰρ δηλωτικὸν τὸ πάλιν. ἡττον γὰρ ἀν συνεχεῖς ἔπνεον πορρωτέρω ἀφισταμένου τοῦ ἥλιου, ἐπεὶ δσον γε ἐπὶ τοῖς μέρεσι τοῖς κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἀεὶ ἀπ’ αὐτῶν ἀνεμος πνεῖ· θερμότεροι γὰρ οἱ τό- 30 ποι δύντες οὗτοι πλείω τῆς ὑγρᾶς τὴν ἐηρὰν ἔχουσιν ἀναθυμίασιν, ἡ ἐστιν ἀνεμος.

1 πνεῖν A ¹	πλήρης A	3 πῆξεως A	post ἀτμίζει add. τε A Wa
5 ὑπ’ αὐτὰς A Wa	6 ante οὐχ add. καὶ I	7 ἄρκτω a	9 post μετὰ
add. τὰς A Wa	9 πνέουσιν — τροπάς (10) om. I	11 ante νῦν add. τούτους	
A Wa	ὅρινθίας I	13 πῶς δὲ βραδύτερον om. A Wa	15 οἱ μὲν γὰρ —
θερινῶν τροπῶν (16) om. A Wa	16 δὲ] γὰρ Wa	16. 17 ὀρινθίας I	18 post
φησιν add. εἶναι A Wa	19 ἴσχυει A Wa	23. 24 προσιόν W	24 post
προσιόντος add. γὰρ A	25. 26 εἰ καὶ οἱ ἐτησίαι πάλιν ἔπνεον μετὰ τὰς θερινὰς τροπάς		
coll. A Wa	29. 30 δύντες οἱ τόποι coll. a	30 πλείω εχ πλεῖον corr. I: πλείων A	
ἡτις a			

p. 362•31 Ὁ δὲ νότος ἀπὸ τῆς θερινῆς τροπῆς πνεῖ, καὶ οὐκ
ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἄρχου.

Εἰπὼν ἐλάττους καὶ δψιαίτερον πνεῖν τῶν ἑτησίων τοὺς νότους διὰ 30
τὸ πόρρω ὄντα τὸν ἥλιον τῶν τόπων τούτων μετὰ τὰς χειμερινὰς τροπὰς
5 ἐνισχύειν ἡττον, νῦν δείχνυσι, πῶς ὁ ἥλιος μετὰ τὰς χειμερινὰς τροπὰς
πορρωτέρω ἐστὶ τῶν τόπων, ἀφ' ὧν ὁ νότος πνεῖ, πόθεν τε ὁ νότος πνεῖ
δεικνύς καὶ ποῦ εἰσιν αἱ χειμεριναὶ τροπαί. λέγει δὴ τὸν νότον ἀπὸ τῆς
θερινῆς τροπῆς πνεῖν, καὶ οὐκ ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἄρχου. ὃ ἐστιν ἀσα-
φῶς εἰρημένον διὰ τὸ προειρημένον ὑπ' αὐτοῦ τὸ “ἐπὶ τροπαῖς πάλιν ταῖς
10 θεριναῖς πνέουσιν οἱ ἑτησίαι” δοκεῖ γάρ διὰ τούτων λέγειν τοὺς ἑτησίας 35
ἀπὸ τῶν θερινῶν πνεῖν τροπῶν. ἡ οὖ ταύτον ἐστι τὸ ἐπὶ θεριναῖς πνεῖν
τοὺς ἑτησίας τῷ ἀπὸ θερινῶν τροπῶν πνεῖν. εἴρηκε δὲ διὰ τῆς λέξεως
ὅμοιώς πνεῖν τοὺς νότους ἐκ διαλειμμάτων διὰ τὸ πόρρω τὸν ἥλιον εἶναι
τότε, ὡς ἀν εἰ καὶ οἱ ἑτησίαι ἔπινεν πάλιν τὰς θερινὰς τροπὰς διαστή-
15 σαντες, πλεῖον ἀφεστῶτος ἡδη τῶν τόπων τοῦ ἥλιου, ἀφ' ὧν οὗτοι φέ-
ρονται. κεῖται γάρ τὸν βορέαν πνεῖν ἀπὸ τῆς θερινῆς τροπῆς. ἔτι καὶ
τὸ ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἄρχου ἀσαφὲς καὶ αὐτό. εἴοικε δὲ νῦν
ἀκριβολογύμενος δεικνύναι διτὶ πνεῖ μὲν ὁ νότος πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τῆς θε- 40
ρινῆς τροπῆς (ἐπὶ τούτου γάρ ἐστιν ἡ καθ' ἡμᾶς μεσημβρία, πνέοντος δὲ
20 ἐντεῦθεν ἐπὶ τάδε ἡ οἰκησίς ἐστιν ἡ ἡμετέρα· πρὸς γάρ τῇ ἄρχτῳ μᾶλλον·
μεταῦ γάρ τοῦ τε ἀεὶ φανεροῦ κύκλου, δις ἀεὶ φανερός ἐστι διὰ τὸ ἔξ-
αρμα τοῦ βορείου πόλου, καὶ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ ἡ καθ' ἡμᾶς οἰκου-
μένη). πνέων δὴ ἀπὸ τῆς θερινῆς τροπῆς, τῷ ἀπὸ τῶν μερῶν, καθ' ἀ-
25 ἐστιν ἡ χειμερινὴ τροπή, φέρεσθαι πρὸς ἡμᾶς ἀπ' ἔκεινης φαίνεται πνέων,
[ῶσπερ καὶ βορρᾶς πνέων ἀπὸ τῶν τόπων τῶν περὶ τὴν ἄρχοντα καὶ τὸν
ἀεὶ φανερὸν πόλον, ἢ μετὰ τὸν θερινὸν τροπικὸν ἐστι κείμενα, δοκεῖ ἀπὸ
τῶν θερινῶν πνεῖν διὰ τὸ ἀπὸ τῶν πλαγίων τούτων πρὸς ἡμᾶς φέρεσθαι,
ἀφ' ὧν μερῶν ὡς πρὸς τὸν δόλον κόσμον ὁ χειμερινὸς τροπικός.] εἰ δὲ ἀπὸ 45
τῆς θερινῆς τροπῆς, καθ' ἣν ἐστι πρὸς ἡμᾶς μεσημβρία, ὁ νότος πνεῖ,
30 δῆλον ὡς πόρρω ὁ ἥλιος τούτων τῶν μερῶν ἐστι μετὰ τὰς χειμερινὰς
τροπὰς. διὸ μετὰ ἐβδομήκοντα ἡμέρας ἄρχονται πνεῖν οἱ νότοι, δοκοῦντες
μὲν πρὸς ἡμᾶς φέρεσθαι ἀπὸ τῶν χειμερινῶν τροπῶν, διτὶ ἀπὸ τούτων
τῶν μερῶν καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς πλευρᾶς πνέουσι πρὸς ἡμᾶς, ἡ ἀναλογόν

3 post εἰπὼν add. δὲ AW 6 πόρρω AWa 7 δεικνύς] δείχνυσι AWa
9 διὰ τὸ —οὗτοι φέρονται (15. 16) in marg. exh. I ταῖς om. a 11 τῶν
om. AA post θεριναῖς add. τροπαῖς AWa 13 τοὺς om. I 14 πάλιν
om. I post πάλιν add. μετὰ a 16 κεῖται — τροπῆς om. AWa 18. 19 τροπῆς
θερινῆς coll. I 20 post ἐντεῦθεν add. αὐτοῦ AWa 24 ἀπ' ἔκεινης iterat I
25 ὕσπερ — χειμερινὸς τροπικός (28) delenda sunt; om. AW: ὕσπερ — φέρεσθαι (27) om. a
29 μεσημβρία (sic) I: ἴσημερία AWa δ νότος] ὄντος A¹ 31 ἄρχεται A¹
33 φέουσι AI ἦ] οὐ Δ: ἦ W

ἐστιν ὡς πρὸς ἡμᾶς τῇ θέσει τῷ χειμερινῷ τροπικῷ καὶ τῷ νότῳ, φε-
ρόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς ὡς πρὸς ἡμᾶς μεσημβρίας καὶ τῆς θερινῆς τροπῆς, 50
φῶν ὁ ἥλιος τόπῳ ἐγγύτερος γίνεται πλεῖν ἀφιστάμενος τῶν χειμερινῶν τρο-
πῶν. οὐχέτι μέντοι πνέουσιν οἱ νότοι κατὰ τὰς θερινὰς τροπὰς γενομένου
5 τοῦ ἥλιου, καίτοι ἐντεῦθεν πνέοντες πρὸς ἡμᾶς, διτὶ ὡς εἰπε προσαναλίσκει
τὰς ἀναθυματίσεις τῶν τόπων τούτων ὁ ἥλιος, καθ' ὃν φέρεται, πρὸ τοῦ
ἀνενεχθῆναι. διὰ τοῦτο γάρ καὶ ἀσίκητος πᾶς ὁ τόπος εἶναι | δοκεῖ, 102·
διὸ δὲ διάστημα οὐν τὸν νότον ἀπὸ θερινῆς τροπῆς πνεῖν· τὸ δὲ ἀλλ' οὐχ ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἀρκτοῦ ὡς ἵσον εἴπε
10 τῷ ἀλλ' οὐχ ἀπὸ τοῦ ἑτέρου πόλου, ἀρκτοῦ δινομάσας καὶ τὸν καλούμε-
νον νότιον πόλον, ἐπειδὴ διάστημα οὐν τὸν νότον ἀπὸ τῶν ἀρκτῶν τῶν πλη-
σίον αὐτοῦ κατηστερισμένων. ἔξῆς δὲ καὶ τίνες εἰσὶ τόποι οἱ οἰκούμενοι
δείκνυσι, καὶ διτὶ ἡ μὲν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένη μεταξὺ τοῦ τε ἀεὶ φανεροῦ 5
κύκλου, διτὶ δὲ τὴν ἑτέραν τοῦ βορείου πόλου (διὸ καὶ ἀρκτικὸς καλεῖται), καὶ
15 τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ, ἔξω οὖσα τῶν τόπων, οὓς ὁ ἥλιος ἔπεισι, καὶ κε-
μένη πρὸς τῷ τόπῳ μᾶλλον τῷ ἀρκτικῷ, τοσοῦτον ἀπέχουσα αὐτοῦ,
δισον ἐστὶ τὸ διάστημα ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ πόλου πρὸς τὸν ἀεὶ φανερὸν κύκλον.
τοῦτο γάρ τὸ μέρος αἰσίκητον διὰ φῦχος, ὥσπερ καὶ τὸ ἐπέκεινα τοῦ θε-
ρινοῦ τροπικοῦ πάλιν διὰ τὸ κεκαῦσθαι. ἡ δέ γε τῶν ἀντοίκων πάλιν ἡ
20 πρὸς τῷ ἑτέρῳ πόλῳ μεταξὺ πάλιν τοῦ τε ἀεὶ ἀφανοῦς ἡμῖν κύκλου τοῖς 10
οἰκούσιν ἐνταῦθα, δισον πόρρω ἐστὶ τοῦ νοτίου καλουμένου πόλου, διὸ καὶ
κύκλον ἀνταρκτικὸν καλοῦσι, καὶ τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ. Ἡν εἰκός καὶ
αὐτὴν οἰκεῖσθαι, τῷ τὴν αὐτὴν κρᾶσιν ἔχειν ὡς πρὸς τὴν τῷ μέρει τῷ καθ'
25 ἡμᾶς οἰκουμένην. καὶ γάρ ἔκει τὰ μὲν μεταξὺ τοῦ τε πόλου καὶ τοῦ
ἡμῖν ἀεὶ ἀφανοῦς κύκλου διὰ τὴν ἔγκλησιν τοῦ πόλου διὰ φῦχος αἰσίκητα
εἶναι. δισον γάρ διάστημα πόλος ἐδῆπται πρὸς ἡμᾶς, τοσοῦτον ὁ νότιος 15
ἔγκελιται· ὡς ἵσον ἀπολαμβάνεσθαι ἐνταῦθα ὑπὸ τε τοῦ ἀρκτικοῦ κύκλου
καὶ τοῦ βορείου πόλου καλεῖται ὑπὸ τε τοῦ νοτίου καλουμένου πόλου καὶ
30 τοῦ ἡμῖν ἀεὶ ἀφανοῦς κύκλου τοῦ ἀνταρκτικοῦ καλουμένου. καὶ ἵσον αὐ-
τῶν ὁ ἥλιος ἀφεστὼς δι' ὑπερβολὴν κρύσσεις αἰσίκητος ποιεῖ τοὺς τόπους.
τὸ δὲ μετὰ τὸν χειμερινὸν τροπικὸν διὰ καῦμα πάλιν αἰσίκητον καλεῖται· ὡς
πᾶν τὸ μεταξὺ τῶν τροπικῶν αἰσίκητον εἶναι διὰ καῦμα, τοῦτο δὲ ἐστὶν δὲ
ὁ ἥλιος ἔπεισι.

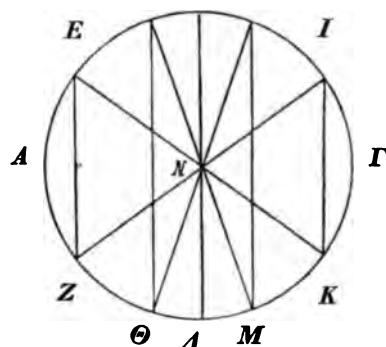
3 φ] ἦ	post ἥλιος add. τῷ AWa	έγγυτέρω AWa	4 γινομένου
AWa	6 καθ' οὓς a; fort. recte	7 ἀναγθῆναι AWa	γάρ om. AWa
9 φεῖν AW	11 post καλεῖται add. ταύτην ἐπίκλησιν ἔχων AWa	12 τόποι	
post οἰκούμενοι εκh. AWa	14 post κύκλου add. ἐστὶ AWa	δ ἐστὶν AIW	
15. 16 χειμένης I	16 ἐπέχουσα Aa	19 διὰ τὸ] ἀπὸ διὰ in	
ras. A	καλεῖσθαι I	20 πάλιν μεταξὺ coll. A	
ἥ post πάλιν om. AWa	23 τε om. AWa	24 τῷ	
ἥμιν—ἐνταῦθα (21) om. I	κύκλου om. W	μέρει om. I	
μέρει om. I	26 ἔγκλησιν W	29 νότου W	30 ἀεὶ om. I
ἥλιος αὐτῶν coll. a	31 δι'] διὸ A	32 διὰ καῦμα] διάκαυμα AW: διάστημα a	31 δ
33 καῦματα AWa	τὸ δὲ ἐστὶν AWa		

p. 362-32 Δύο γάρ δυτων τμημάτων τῆς δυνατῆς οἰκεῖσθαι ²⁰
χώρας.

Δείκνυσι καὶ διὰ καταγραφῆς τούς τε οἰκουμένους τῆς γῆς τόπους καὶ τὰ σχήματα αὐτῆς. τῆς δὲ δυνατῆς οἰκεῖσθαι χώρας εἶπεν, ἀλλὰ ²⁰ 5 οὐχὶ οἰκουμένης, διτι οὔτε περὶ τῶν ἀντοίκων λεγομένων, οἵτινές εἰσιν οἱ ἐν τῇ πρὸς τῷ νοτίῳ πόλῳ οἰκουμένῃ λεγομένῃ, οἵον τε διαβεβαιώσασθαι ως δυτων ἔξι ίστορίας τὴν πίστιν λαβόντας, ἀλλ' ἔστι τοιαύτη στοχαζομένοις ἀπὸ τῆς διὰ τὸν ἥλιον καὶ τὴν τούτου ίσην ἀπόστασιν τῶν ἔκει τόπων τοῖς παρ' ἡμῖν δομοῖσαν οὖσαν εὐκρασίαν· ἀλλ' οὐδὲ περὶ τῶν κατὰ 10 τὴν ἡμετέραν οἰκουμένην κύκλῳ περιοικούντων ἔξι ίστορίας ἔστι τὴν πίστιν λαβεῖν, τῷ πολλὴν καὶ ἀπλωτὸν οὖσαν ἐν μέσῳ θαλασσαν κωλύειν τὰς ²⁵ περιόδους. λέγει δὲ τὴν μὲν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην πρὸς τὸν ἄνω πόλον, τὴν δὲ ἑτέραν πρὸς μεσημβρίαν καὶ πρὸς τῷ ἑτέρῳ πόλῳ, οὐχ διτι ἡ μεσημβρία πρὸς ἔκεινό τῷ πόλῳ ἔστιν, ἀλλ' διτι ὡς πρὸς ἡμᾶς πρὸς 15 ἔκεινα τὰ μέρη ἔστι, καθ' ἀπερ ἡμῖν ἔστιν ἡ μεσημβρία. λέγει δ' ἑκατέραν οἰκουμένην ἔκτυμημα τῆς σφαιρᾶς εἶναι τῆς γῆς τυμπανοειδές· τοιαύτη γάρ ἡ ἐπιφάνεια γίνεται ἡ ἀποτεμνομένη ὑπό τε τῶν δύο κύκλων, καθ' ἡμᾶς μὲν τοῦ τε ἀεὶ φανεροῦ καὶ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ, κατ' ἔκει- ²⁰ νους δὲ τοῦ τε ἀεὶ ἡμῖν ἀφανοῦς καὶ τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ καὶ τῶν 20 ἐπιζευγνυμένων ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς γῆς ἐπ' αὐτοὺς εὐθειῶν. τοῖς δὲ κύκλοις τοῖς ἐν τῇ ἀπλανῇ σφαιρᾳ οὖσιν ἀνάλογον λαμβάνει κύκλους τινὰς ἐν τῇ γῇ, οὖσῃ καὶ αὐτῇ σφαιρικῇ, καὶ οὕτως δείκνυσι τὰ τμῆματα τῆς γῆς τὰ οἰκεῖσθαι δυνάμενα δύντα τυμπανοειδῆ. τοὺς δὲ κύκλους τοὺς περιέχοντας ἐν ἔκατέρᾳ οἰκουμένῃ τὴν οἰκουμένην γῆν καὶ τὰ τούτων τμῆματα 25 ὑπὸ τῶν ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς γῆς ἐπιζευγνυμένων ἐπ' αὐτοὺς εὐθειῶν ²⁵ ἀπολαμβανόμενα, βάσεις λέγει τῶν κώνων τῶν γινομένων καθ' ἑκατέραν οἰκουμένην ὑπό τε τῶν ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς γῆς ἐπιζευγνυμένων ἐπὶ τοὺς κύκλους εὐθειῶν, καὶ αὐτῶν τῶν περιφερειῶν. τὸ δὲ κέντρον τῆς γῆς καὶ τῶν κώνων κέντρον γίνεται. ἔστω γάρ λόγου χάριν ἡ μὲν τῆς γῆς σφαιρὰ 30 ἡ ΑΒΓΔ, καὶ ἔστω βόρειος μὲν πόλος αὐτῆς ὁ Α, νότιος δὲ ὁ Γ, ίσημερινὸς δὲ κύκλος ὁ ΒΔ, κύκλος δὲ ὁ μὲν ἀεὶ φανερὸς ἔστω ὃν πρὸς τῷ ἀρκτικῷ πόλῳ ὁ ΕΖ, ὁ δὲ θερινὸς τροπικὸς ὁ ΗΘ. πάλιν δὲ ὁ μὲν ἀεὶ ³⁰ 35 ἀφανῆς ἡμῖν ὃν πρὸς τῷ νοτίῳ πόλῳ ὁ ΙΚ, ὁ δὲ χειμερινὸς τροπικὸς ὁ ΛΜ· κέντρον δὲ τῆς γῆς ἔστω τὸ Ν. ἀν δὴ ἀπὸ τοῦ Ν ἐπιζευχθῶσιν

4 δὲ] τε I 6 ἐν τῷ A 7 λαβόντες Wa 9 exspectas δόμοις οὖσης εὐκρασίας;
εὐκρασίαν om. I 10 ἔστι I 11 ἀπλοτον I 13 ἑτέραν ex corr. I
14 πρὸς post ἡμᾶς om. I 15 ἡμῖν] εἰ ἡμῶν I 16 τυμπανοειδῆ I
17 post κύκλων add. τῶν a 18 μὲν τοῦ τε—τροπικοῦ om. AW 19 δὲ] τὰ I
τῶν om. AW 21 ἀπλανῇ a οὖση AW post τινὰς add. καὶ AWa
22 αὐτῇ σφαιρικῇ I 25 τοῦ om. AW 27 τῆς γῆς om. I 30 μὲν
βόρειος coll. AW 32 δ Η Θ] δ om. W: η δ A 34 δ v I

εδθεῖαι ἐπί τε τὰ EZ καὶ τὰ ΗΘ, καὶ πάλιν ἐπὶ τὰ IK καὶ ΛΜ, γίνεται τυμπανοειδῆ τῆς σφαίρας ἔκτμηματα, τό τε ὑπὸ τοῦ NZΕ, καὶ ΝΘΗ κώνου ἔκτεμνόμενον καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ NΙΚ, καὶ ΝΛΜ. καθ' ἕκατέρων δὲ τὴν οἱ- 103·
5 τρου ἐπιζευγυμένων ἐπ' αὐτὸν εὐθεῖων κῶνον εἰπών. δεῖξας δὲ διὰ τῆς καταγραφῆς τὰ τυμπανοειδῆ ἔκτμη-
ματα μετὰ ταῦτα λέγει ὅτι ταῦτα μόνα τῆς γῆς οἰκεῖσθαι δυνατόν.
καὶ λέγει περὶ τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκου- 5
10 μένης, ἡ ἀνάλογόν ἐστι καὶ ἡ ἑτέρα,
καὶ δεῖχνυσιν διὰ αὐτῆς μεταξύ ἐστι τοῦ τε ἀεὶ φανεροῦ καὶ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ, καὶ οὕτε ἐπέκεινα τῶν τροπι-
κῶν οἵνα τε ταύτην εἶναι· οὐ πίστιν 15
15 φέρει τὸ εἰ ἦν ἐπέκεινα τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ οἰκούμενά τινα, οὐχ ἀν ἦν ἐκείνων ἡ σκιὰ πρὸς ἄρκτον τετραμ- 10
μένη ἀεὶ. διε γάρ κατὰ τὰ ἄρκτικά μέρη ὁ ἥλιος αὐτῶν γένοιτο, ἀνάγκη τὴν γινομένην ἀπ' αὐτῶν σκιὰν πρὸς μεσημβρίαν πίπτειν διὰ τὸ ἀνάγκην εἶναι 20
20 τὴν ἀπὸ τοῦ φωτιζομένου σκιὰν ὑπὸ τίνος γινομένην ἐπὶ θάτερα μέρη πίπ- 15
τειν ἡ καθ' ἀ τὸ φωτίζον ἐστί. νῦν δὲ ἀοίκητοι πρότερον οἱ τόποι προϊ-
όντων γίνονται διὰ θερμότητα, πρὶν ἡ τὴν σκιὰν μεταπεσεῖν εἰς τὰ μεσημ-
βρινά μέρη, ἀντιπαρελθόντος εἰς τὰ βόρεια τῶν φωτιζομένων τοῦ ἥλιου.
τὸ δὲ πρὶν ἡ ὑπολιπεῖν τὴν σκιὰν προσέθηκεν, διὰ τὸν ὁ ἥλιος κατὰ 25
25 κάθετόν ἐστι, τούτους ἀσκίους ἀναγκαῖον εἶναι. τῶν δὲ οἰκούμενων ἐπέ- 20
κεινα τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ ἐγίνετο ἀν καὶ κατὰ κάθετον ὁ ἥλιος· οὕτως
δὲ ὑπέλειπεν ἀν τότε ἡ σκιὰ τῶν οἰκούμενων ἐκεῖ. εἰ οὖν μήτε ἀσκιοι
γίνονται μήτε σκιά τίνος γίνεται πρὸς μεσημβρίαν, δῆλον ὡς οὐδὲ οἰκητά
ἐστι τὰ ἐπέκεινα τῆς μεσημβρίας· ὄντων γάρ καὶ οἰκούμενων ταῦτα ἀν ἐγί-
30 νοντο. λέγονται μέντοι οἱ περὶ Συήνην οἰκοῦντες τῆς Αἰθιοπίας ἐν τῇ μεσημβρίᾳ ὄντος τοῦ ἥλιου κατὰ τὰς θερινὰς τροπὰς ἀσκιοι γίνεσθαι· δ
εἰ οὕτως ἔχει, οἰκοῦεν ἀν οὗτοι καὶ αὐτὸν τὸν θερινὸν τροπικόν· εἰ γάρ 25
φῶνται ἐπέκεινα, οὐ μόνον ἀν ἐγίνοντο ἀσκιοι, ἀλλὰ καὶ μετέπιπτεν ἀν αὐ-
τῶν ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν ἡ σκιά. εἰ δέ, ὡς λέγουσί τινες, εἰσί τινες τῶν

2 νεζ a: νεζη AW νηθ a: νηθι A 3 ηικ A δὲ om. AW
 7 post λέγει add. καὶ Wa 10 ἢ om. I 14 αὐτὴν εἶναι AWa 18 τὰ
 om. I αὐτῶν om. a 19 ἀνάγκη Aa 21 καθ' ἀ scripsi: κατὰ libri
 21. 22 προϊόντος a 22 post μεταπεσεῖν add. τῶν φωτιζομένων a 23 τῶν φωτιζο-
 μένων om. a 24 ὑπολείπεν Arist. EF ὧν] οἰς AWa 27 ὑπέλιπεν AWa
 εἰ οὖν—σκιά τίνος (28)] εἰ τινες γίνονται μήτε σκιά τίνος AW: ἐπει δὲ σκιαι οὐ a
 28 γίνονται AWa 29 καὶ om. a 31 διπερ AWa 32 ἔχοι a 33. 34 οὐ
 μόνον—αὐτῶν I: ἐπιπτεν W; ἐπιπτεν ἀν a: οὐ μόνον A 34 τὴν om. a
 τῶν om. Aa

Αἰθιόπων, ὃν ἡ σκιὰ ἐπὶ τὰ μεσημβρινὰ μέρη μεταπίπτει ποτέ, οὗτοι εἰεν δὲ ἐπέκεινα τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ οἰκοῦντες. καὶ ἐκ τῶν περὶ τούτων δὲ λεγόντων καὶ οἰομένων ἀντιλέγειν τοῖς ὑπὸ Ἀριστοτέλους δεικνυμένοις πιστοῦται τὸ διὰ καῦμα ἀοίκητα εἶναι ταῦτα τὰ μέρη. φασὶ γάρ 5 αὐτὸὺς τὰ πλεῖστα ἐν ὅδατι καταδύεσθαι καὶ παρὰ φύσιν τινὰ βιοῦν βίον, καίτοι ἡ ὑπὸ τῷ τροπικῷ οἰκοῦντας ἡ βραχὺ παραλλάσσοντας. τὰ μὲν 20 οὖν ἐπέκεινα τοῦ τροπικοῦ διὰ καῦμα ἀοίκητα, τὰ δὲ ὑπὸ τὴν ἀρκτὸν διὰ ψῦχος· ὁ γάρ ἥλιος μηδέποτε τούτοις τοῖς μέρεσι πλησιάζων τῆς γῆς ἀοίκητα αὐτὰ ποιεῖ. ὡς δὲ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας ἔχει οἰκουμένης, οὗτως ἔχειν ὑπὸ 10 ληπτέον καὶ ἐπὶ τῆς τῶν ὄντοίκων. τὰ μὲν γάρ ἐπὶ τάδε τῆς χειμερινῆς τροπῆς ἀοίκητα διὰ καῦμα, τὰ δὲ πρὸς τῷ πόλιψ διὰ ψῦχος. φέρεσθαι δέ φησι καὶ τὸν στέφανον κατὰ τοῦτον τὸν τόπον, καθ' ὃν ἐστιν ἡ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένη, τουτέστι μεταξὺ τοῦ τε ἀρκτικοῦ κύκλου, καὶ τοῦ θερινοῦ 25 τροπικοῦ· οὐ ἀπόδειξιν φέρει τὸ γίνεσθαι αὐτὸν ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν, 15 ὅταν γένηται κατὰ τὸν μεσημβρινὸν κύκλον, τουτέστιν ὅταν μεσουρανῆ· μεσημβρινὸς γάρ λέγεται κύκλος ὁ διὰ τῶν πόλων καὶ τοῦ κατὰ κορυφὴν ἡμῶν σημείου γραφόμενος κύκλος. εἴη δὲ ἀν καὶ διὰ τούτου δεικνύει τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην οὖσαν μεταξὺ τῶν προειρημένων κύκλων· εἰ γάρ δὲ στέφανος ὁ ἐν τοῖς ἄστροις, διὸ λέγουσι τῆς Ἀριστόνης ὃντα ὑπὸ Διο- 20 νόσου καταστερισθῆναι (ὅ γοῦν Ἀρατος οὗτως περὶ αὐτοῦ λέγει “αὐτοῦ κάκεινος στέφανος, τὸν ἀγαυὸν ἔθηκε σῆμα” ἔμεναι Διόνυσος, ἀποιχομένης Ἀριστόνης”) εἰ δὴ οὗτος μεταξὺ τῶν προειρημένων κύκλων κείμενος καθ' ἡμᾶς μεσουρανήσας γίνεται, δῆλον ὡς ἡμεῖς οἰκοῦμεν ἐν τῷ μεταξὺ τῶν προειρημένων κύκλων τόπῳ.

25 p. 362v-12 Διὸ καὶ γελοίως γράφουσι νῦν τὰς περιόδους τῆς γῆς.

Δεῖξας τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν ἐτέραν ἔκα- 103· τέραν ἐν τυμπανοειδεῖ τινι ἐκτμήματι τῆς γῆς οὖσαν, αἰτιᾶται τοὺς γρά- φοντας τὰς τῆς γῆς περιόδους καὶ τὴν οἰκουμένην σφαιρικὴν ποιοῦντας· ἀντὶ γάρ τοῦ σφαιροειδοῦς τῷ κυκλοτερεῖ ἔχρησαντο. ὅτι δὲ τοῦτο ἀδύνα- 30 τον, δῆλον καὶ ἐκ τοῦ λόγου καὶ ἐκ τῶν φαινομένων· καὶ πῶς καθ' ἐκά- τερον δῆλον, λέγει, κατὰ μὲν τὸν λόγον, δι τε δείκνυσιν ὁ λόγος ἐπὶ μὲν τὸ 5 πλάτος ὠρισμένην τὴν οἰκουμένην καὶ διαλαμβανομένην ὑπὸ τινῶν ἀοικήτων, πλάτος λέγων τὸ ἀπὸ τοῦ ἐτέρου πόλου μέχρις ἐτέρου διάστημα. εὑρέθη

1 ἐπὶ] καὶ εἰς AWa ποτέ οἱ. a 4 ἔστι πιστοῦσθαι a τὸ διάκυμα AW:
διὰ τὸ καῦμα a 5 post φύσιν add. τρόπον a βίον οἱ. AWa 6 καὶ
βραχὺ A post βραχὺ add. τι AWa 7 οὖν οἱ. AW διὰ καῦμα in marg. A
9 οἰκουμένης ἔχει coll. AWa 17 ἡμῶν AWa 19 τῆς] τὸν W 20 Ἀρατος]
Phaenom. v. 71sq. 21 ἀγαυὸν I: ἀγαθὸν AW σῆμα AI ἔμεναι οἱ. AIW
ἀνοιχομένης I 22 οὗτως A 23 post ἡμᾶς add. μὲν I μεσουρανήσας AWa
27 τυμπανοειδῆ W¹a 29 σφαιροειδῆς AWa κυκλοτερής Aa: κυκλοτερὲς W
ἔχρησαντο AWa 31 ἐπὶ] κατὰ a 32 καὶ διαλαμβανομένην οἱ. AWa
33 πόλου μέχρις ἐτέρου οἱ. AWa

γάρ ὑπὸ τοῦ λόγου ὅτι τὰ μὲν πρὸς τοὺς πόλοις τοῦ κατὰ τὸ πλάτος διαστήματος κύκλου διὰ τὸ πόρρω εἶναι τοῦ ἡλίου ἀοίκητα ἔστι, τὰ δὲ μεταξὺ τῶν τροπικῶν διὰ καῦμα πάλιν ἀοίκητα· ὡς εἶναι τοῦ πλάτους τοῦ προειρημένου ὑπὸ αὐτοῦ οἰκούμενα τὸ τε μεταξὺ τοῦ ἀρκτικοῦ καὶ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ καὶ πάλιν τὸ μεταξὺ τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ καὶ τοῦ ἀνταρκτικοῦ. κατὰ μέντοι τὰ κύκλῳ τούτων τῶν τυμπανοειδῶν ἐκτιμημάτων οὐδὲν κωλύει ἐκάτερον, δσον ἐπὶ τῇ τῶν ἀέρων κράσει, πᾶν οἰκεῖσθαι, ὡς συνῆφθαι καὶ μὴ διαλείπειν· οὐ γάρ ἔστι μέρος τι αὐτῶν ὑπερβάλλον φυχρότητι ἡ καύματι. ὁ γάρ ἥλιος πρὸς πάντα αὐτὰ ὄμοιαν σχέσιν λαμβάνει, 10 ὡς πᾶν δύνασθαι αὐτὸν καὶ οἰκητὸν καὶ πορεύσιμον εἶναι, εἰ μήπω κωλύει πλῆθος θαλάσσης. τὸ δὲ κύκλῳ τούτῳ, δέστι κατὰ τὸ ἀπὸ ἀνατολῆς ἐπὶ δύσιν, καὶ μῆκος εἴπε τῆς γῆς, ἐπεὶ πλάτος τὸ ἀπὸ τῶν πόλων. εἰπὼν δὲ πᾶς τῷ λόγῳ τοῦτο ὅτλον, προστίθησι πᾶς καὶ κατὰ τὰ φαινόμενα, περὶ 15 τε τοὺς πλοῦς [ἀοίκητοι γάρ] καὶ τὰς πορείας· πλεῖον γάρ κατὰ τὸ μῆκος καὶ τὴν κύκλῳ περίοδον τῆς γῆς οἰκούμενον φανερόν ἔστιν ἡ κατὰ τὸ πλάτος. καὶ λαμβάνει τῶν κατὰ τὴν περιφέρειαν, δέ μῆκος εἴπε, συνεχῶς οἰκουμένων τόπων καὶ ίστορουμένων διάστημα καὶ τῶν κατὰ πλάτος, καὶ δείκνυσι πλείω τόπον τῆς γῆς κατὰ τὸ μῆκος ἡ κατὰ τὸ πλάτος οἰκούμενον. τὸ γάρ ἀπὸ Ἡρακλείων στηλῶν μέχρι τῆς 20 Ἰνδικῆς, δέστι κατὰ μῆκος καὶ γνωρίμως πᾶν οἰκούμενον (εἰσὶ δὲ αἱ 25 μὲν Ἡράκλειαι στῆλαι πρὸς δυσμαῖς, ἡ δ' Ἰνδικὴ πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς) τοῦ ἐξ Αἰθιοπίας, ἡ ἔστιν ἐσχάτη οἰκουμένη πρὸς τῷ θερινῷ τροπικῷ καὶ τῇ μεσημβρίᾳ, πρὸς τὴν Μαιῶτιν καὶ τοὺς ἐσχάτους τῆς Σκυθίας τόπους, οἱ εἰσὶ πρὸς τῇ ἀρκτῷ, ἐγγὺς διπλάσιον ἔστιν· οὗτας γάρ ἔχειν 25 φησὶν αὐτὰ πρὸς ἄλληλα μεγέθους, ὡς πέντε πρὸς τρία, τοῦ τε πλοῦ καὶ τῶν ὄδῶν συναριθμουμένων τε καὶ συντιθεμένων. καίτοι τὸ μὲν ἐπὶ πλάτος πᾶν τὸ οἰκούμενον εἶληπται μέχρι τῶν ἀοικήτων ἐφ' ἐκάτερα προδή- 30 λως, τὰ δ' ἐφ' ἐκάτερα τῶν κατὰ τὸ μῆκος οἰκουμένων ἐπὶ τε Ἡρακλείας στήλας καὶ ἐπὶ τὴν Ἰνδικὴν τῷ ὑπὸ θαλάσσης διαλαμβάνεσθαι, οὐ τῷ ἀοίκητα εἶναι οὐ φαίνεται συνείροντα, ὡς πᾶσαν ἐν κύκλῳ φαίνεσθαι περιοικουμένην.

p. 362b 30 Ἐπεὶ δέ ὄμοιώς ἔχειν ἀνάγκη τόπον τινὰ πρὸς τὸν ἔτερον πόλον.

Δεῖξας τὴν θέσιν τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης, καὶ ὅτι δέ μὲν βορρᾶς ἀπὸ τῶν περὶ τὴν ἀρκτὸν τόπων πρὸς ἡμᾶς πνεῖ, δέ δὲ νότος ἀπὸ τῆς 35 μεσημβρίας, ἔστι δέ ἡ καθ' ἡμᾶς μεσημβρία κατὰ τὸν θερινὸν τροπικόν,

1 τὸ μὲν I	2 κύκλου] fort. κύκλῳ	4 ὑπὸ αὐτοῦ om. AWa	τοῦτε I
6 τὸ κύκλῳ AWa	posti τούτων add. τὸ AW	9 ἦ] καὶ W	10 αὐτὸν I
μὴ πολὺ κωλύει Wa: μὴ κωλύει πολὺ A		11 τούτου ὡ ἔστι I	12 εἴπε—πόλων
om. Wa	τῆς γῆς—εἰπὼν om. A	ἐπει scrispsi: ἐπὶ I	13 δὲ om. I
14 πλοὺς Arist.: πλοὺς libri	ἀοίκητοι γάρ delevi	18 τὸ om. AWa	19 τὸ
ante πλάτος om. AWa	22 τοῦ ἐξ] τοῦ ἔξω AW: τῆς ἔξω I	23 τὴν μεσημβρίαν I	
26 τε καὶ συντιθεμένων om. W	27 εἶληπται om. AWa	27. 28 προδήλως τὰ δέφ'	
28 ἐφ' ἐκάτερα—οἰκουμένων]	κατὰ μῆκος οἰκούμενα a	30 πᾶν AW	

μέτεισιν ἐπὶ τὴν πρὸς τῷ ἑτέρῳ πόλῳ οἰκουμένην, ἵτις ὅμοίαν ἔχει θέσιν πρὸς τὸν ἥλιον, ὡς ἡ ἐνταῦθα οἰκουμένη. καὶ ἐπεὶ ἐκεῖνος ὁ τόπος ὄμοίως ἔχει πρὸς τὸν ἐκεῖ πόλον, ὡς ὁ ἐνταῦθα πρὸς τὸν ὑπὲρ ἡμᾶς ἔχει 40 πόλον, δῆλόν φησιν εἶναι ὡς τά τε ἀλλα ἀναλόγως ἔξει τὰ ἐκεῖ τοῖς ἐν-
5 θάδε καὶ δὴ καὶ ἡ τῶν πνευμάτων σύστασίς τε καὶ θέσις· ὥστε ἔσται, καθάπερ ἐνταῦθα πνεῖ ὁ βορρᾶς ἀπὸ τῶν πρὸς τῷ πόλῳ τόπων τῶν κατ-εψυγμένων, οὕτως κάκει τις ἄνεμος ἀπὸ τῶν πρὸς τῷ πόλῳ τόπων τῶν κατ-εψυγμένων πνέων καὶ ἀπὸ τῆς ἐκεῖ ἀρκτοῦ, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ πόλου τοῦ ἐκεῖ, διν ἀδύνατον δικινεῖσθαι μέχρις ἡμῶν. ὁ γοῦν βορέας ὁ παρ' ἡμῖν 10 οὐ μόνον οὐ πνεῖ μέχρις ἐκείνων, ἀλλ' οὐδὲ ἐπὶ πᾶσαν ἐξικνεῖται τὴν ἐν-ταῦθα οἰκουμένην. ἔστι γάρ, φησίν, ὥστερ ἀπόγειον τὸ πνεῦμα τὸ βόρειον· 45 ἀπόγεια δὲ λέγεται πνεύματα τὰ μὴ πολὺ τῆς χώρας ἀφ' ἣς ἀρχεται πνεῖν προϊόντα. πλεῖστοι γάρ βορέαι δοκοῦσιν ἡμῖν πνεῖν διὰ τὸ τὴν ἡμετέραν οἰ-κησιν πρὸς τῇ ἀρκτῷ κεῖσθαι, ἀφ' ἣς οὗτος πνεῖ· δικαὶς μὲν καὶ ἐν ταύτῃ 15 ἐπιλείπει καὶ οὐκ ἐπὶ πολὺ προκόπτει. περὶ γοῦν τὴν ἔξω Λιβύης θά-λασσαν τὴν νοτίαν, ὡς ἐνταῦθα οἱ βορέαι καὶ οἱ νότοι πνέουσιν, οὕτως ἐκεῖ πάλιν οὐδὲ οὔτοι, ἀλλ' εὖροι καὶ ζέφυροι διαδεχόμενοι ἀλλήλους καὶ ἀντιπνέοντες ἀλλήλοις συνεχῶς πνέουσι. δῆλον δὲ διτι ὡς τῷ ἀπὸ τῆς 50 ἀρκτοῦ πνέοντι ἐνταῦθα ἀνέμῳ, δις ἔστι βορρᾶς, ἀνάλογον πνεῖ τις ἐκεῖ 20 ἀπὸ τῆς ἀρκτοῦ τῆς ἐκεῖ, οὕτως καὶ τῷ ἀπὸ τῆς θερινῆς τροπῆς πρὸς ἡμᾶς πάλιν φερομένῳ, δις ἔστι νότος, κάκει ἀπὸ τῆς χειμερινῆς τροπῆς ἔσται τις ἄνεμος πρὸς ἐκείνους τετραμένος καὶ ἀντιπνέων τῷ ἀπὸ τοῦ πόλου.

p. 363a 8 Ὅτι μὲν οὖν νότος οὐκ ἔστιν.

Δεῖξας διτι μὴ ἔστι νότος ὁ παρ' ἡμῖν πνέων ἄνεμος πρὸς ἡμᾶς 104c 25 ἀπὸ τοῦ ἑτέρου πόλου, φησίν διτι μηδὲ ἀπὸ τῆς χειμερινῆς τροπῆς πνέων ἄνεμος ὁ παρ' ἡμῖν νότος ἔστιν. εἰ γὰρ τοῦτο, δέοι ἀν ἀλλον παλιν ἄνεμον πνεῖν ἀπὸ θερινῶν τροπῶν· οὕτως γὰρ τὸ ἀνάλογον ἀποδοθήσεται. οὐ μὴν ἔστιν· εῖς γὰρ μόνος ἄνεμος φαίνεται πνέων ἐναντίος τῷ βορρῷ 10 ἀπ' ἐκείνων τῶν τόπων, ὥστε ἀνάγκη νότον πνεῖν ἀπὸ θερινῆς τροπῆς 30 καὶ τῆς διακεκαυμένης χώρας. πᾶν δὲ τὸ ἀπὸ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ μέχρι τοῦ ἴσημερινοῦ διαστήματος θερινὴν τροπὴν ἔθος αὐτῷ λέγειν. τοῦ-τον δὴ φησι τὸν διακεκαυμένον τόπον διὰ τὴν τοῦ ἥλιον γειτίασιν, οὐκ ἔχειν ὄδατα καὶ νομάς, νομὰς λέγων τὰς χορηγίας τῷ ὄδατι ώσανει ὄδα-

1 θέσιν ἔχει coll. a 3 δι om. I 4 post εἶναι add. διτι AWa τε om.
AWa 5 σύστασίς] στάσις AWa τε] δὲ I 7 οὕτως—κατεψυγμένων
(8) om. AWa 9 post ἐκεῖ add. τις ἄνεμος πνέων a 11 ἀπόγειον ετ ἀπόγεια
(12) I 12 τὰ om. AW πνεῖν] πᾶν a πνεῖν — ἡμῖν (13) om. A
14 οὕτως W μὲν] μέντοι a 15 διακόπτει AWa 20 πρὸς ἡμᾶς—
τροπῆς (21) om. a 21 πάλιν ante τροπῆς (20) exhb. A: ante πρὸς W 23 οὖν νότος
IW Arist. E: post οὖν add. δι Aa Arist. FHN 24 παρ' ἡμῖν δι coll. AWa
28 ἐναντίως A 30 τὸ om. a 31 λέγει a 32 δέ φησι W

τος τροφάς, αἴτινες διὰ τὴν πῆξιν, δταν λύωνται, ποιήσουσιν ἐτησίας,
ἀνταποδιδοὺς τοῦτο πρὸς δ εἶπε μετὰ τὴν ἀπορηθεῖσαν ἀπορίαν, διὰ ποίαν 15
αἰτίαν βορέαι μὲν ἐτησίαι εἰσὶ τε καὶ πνέουσι, νότοι δ' οὐ. εἶπε γάρ
ἔκει “ἔχει γάρ οὐκ ἀλόγως.” δτι οὖν μὴ ἀλόγως ἔχει τὸ μὴ εἶναι νό-
5 τους ἐτησίας, ἀπέδωκε νῦν. διὰ μέντοι τὸ τὸν τόπον εἶναι πολὺ πλείω
ἔκεινον καὶ ἀναπεπταμένον, ἀφ' οὗ δὲ νότος πνεῖ, τοῦ τόπου τοῦ ἀφ' οὗ
δὲ βορρᾶς (πολὺ γάρ μείζων τε καὶ πλατυτέρα ἡ διακεχαυμένη τῶν πρὸς
τῇ ἄρκτῳ μερῶν) μείζων καὶ πλείων καὶ μᾶλλον ἀλεεινὸς ἀνεμος δὲ νότος
ἐστὶ τοῦ βορέου, καὶ μᾶλλον ἔκεινος πρὸς ἡμᾶς διαβαίνει ἢ ὁ βορρᾶς 20
10 ἔκει. τίς μὲν οὖν αἰτία τούτων ἐστὶ τῶν ἀνέμων· τούτων, τοῦ τε
βορρᾶ καὶ τοῦ νότου· περὶ γάρ τούτων πεποίηται τὸν λόγον. ὑπομμνή-
σκει δὲ πάλιν διὰ τούτων τῶν δεδειγμένων.

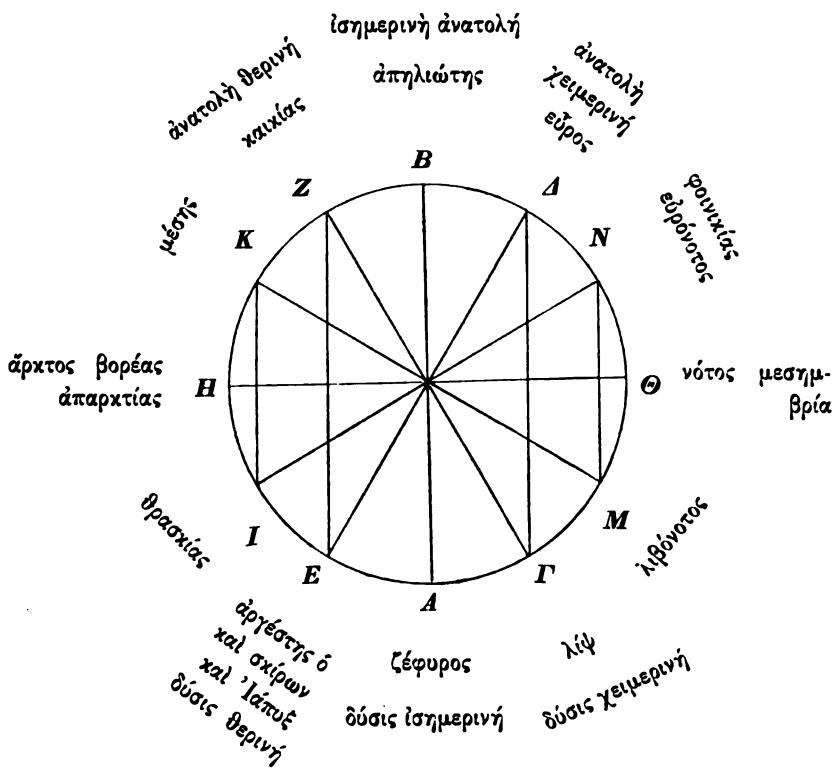
Μέτετσιν ἔχεις ἐπὶ τὸν περὶ τῆς θέσεως τῶν ἀνέμων λόγον καὶ τὸ 104*
δεῖξαι, τίνες αὐτῶν ἐναντίοι εἰσί, καὶ τίνες μὲν αὐτῶν ἅμα πνεῖν ἀλλή-
15 λοις οἵοι τε, τίνες δὲ ἀδύνατοι· ἔτι τε περὶ τοῦ πλήθους αὐτῶν καὶ περὶ
τῶν ἀλλων παθῶν τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῖς, δσα μὴ φθάνει εἰρῆσθαι ἐν
τοῖς προβλήμασι τοῖς κατὰ μέρος. δεῖν δέ φησι τὰ περὶ τῆς θέσεως αὐ-
τῶν λεγόμενα ἐκ τῆς ὑπογραφῆς καὶ τοῦ διαγράμματος θεωρεῖν. καὶ ὑπο-
5 γράφει τὸ διάγραμμα καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ διὰ γέγραπται μὲν ὑπὲρ τοῦ
20 μᾶλλον εὐσήμως καὶ φανερῶς ἔχειν ὁ τοῦ ὄρίζοντος κύκλος στρογγύλος,
ἀφ' οὗ οἱ ἀνεμοι πνέουσι, δεῖ δὲ νοεῖν τοῦτον τὸν καταγεγραμμένον
ὅρίζοντα μὴ ως πάσης τῆς γῆς ὄρίζοντα, ἀλλ' ως τοῦ ἐκτυμήματος τῆς
γῆς τοῦ κατὰ τὴν ἡμετέραν οἰκουμένην, δὲ οὐκέτ' ἀν εἴη κύκλος. ως γάρ
ἐπὶ τοῦ κυκλικοῦ ὄρίζοντος ἡ διαιρεσὶς τῶν ἀνέμων δείκνυται, οὕτως ἐσται
25 καὶ τὸ οἰκούμενον μέρος διελεῖν τῇ τῶν ἀνέμων διαλήψει. πρῶτον δὲ 10
μέλλων λέγειν περὶ ἐναντίων ἀνέμων, τί ἐστι τὸ κατὰ τόπον ἐναντίον προ-
λαμβάνει· τὰ γάρ πλεῖστον ἀλλήλων κατὰ τόπον ἀπέχοντα· πλεῖστον δὲ
ἀπέχει ταῦτα, τὰ κατὰ διάμετρον ἀλλήλοις ἐν τῷ κύκλῳ κείμενα. ἐπὶ
τούτοις ἐπὶ τοῦ ἐκκειμένου κύκλου, δὲ ὄρίζοντα εἰπε, λαμβάνει τινὰ ση-
30 μεῖα, καὶ πρῶτον μὲν τὸ Α ὑποτίθεται εἶναι δυσμῆνη ἰσημερινήν,

1 πῆξιν I Arist. E'FH: τῆξιν AWa Arist. N corr. E λύονται IWA 2 πρὸς
2 ἀ AWa 3 τε om. Aa 4 ἔκει—γάρ] ὧδε AWa ἔκει] p. 362*13
ἔχει δ' οὐκ Arist. ἔχει post ἀλόγως ex ἔχῃ corr. W 5 τὸ om. AWa
6 ἔκεινων AWa ἀναπεπασμένον A: ἀναπεπαυμένον W τοῦ post τόπου scripsi:
τὸ I: om. AWa 7 τε om. Aa 8 τῇ om. a μείζων om. I ἀληθινὸς I
δὲ νότος] οὐτος A 9 βορέου AW διεκύπτει AWa βορέας AWa 10 post
οὖν add. φησιν a ἐστὶ τούτων coll. I post ἀνέμων ex Arist. add. καὶ πῶς ἔχουσι
πρὸς ἀλλήλους εἴρηται Aa 11 βορέου Aa: βορέα W 13 λόγων ex λόγον corr. W
14 τίνες bis AWa 15 οὖν τε AWa ἀδύνατον AWa τε om. AWa
16 φθάνη A 17 φασὶ A¹ 19 τὸ] τι AWa 20 εὐσήμως I 22 post γῆς
add. δύντα AWa 23 δ] δς a 25 διελεῖν om. AWa διαλήψει] η in ras.
Α: διαλείψει I 26 λέγει a 26. 27 προσλαμβάνει I: λαμβάνει a 27 post
προλαμβάνει add. ἐναντία λέγων κατὰ τόπον τὰ πλεῖστον ἀπέχοντα κατὰ τόπον, ὥσπερ κατ'
εἶδος ἐναντία a γάρ om. a ἀλλήλων κατὰ τόπον om. a: κατὰ τόπον om. AW
post ἀπέχοντα add. κατὰ τὸ εἶδος a, κατ' εἶδος AW 30 καὶ om. IW

έναντίον δὲ τούτῳ καὶ κατὰ διάμετρον τὸ Β ἀνατολὴν ἰσημερινήν. εἰλή¹⁵ φθω οὖν τὰ εἰρημένα σημεῖα καὶ διήχθω ἡ ΑΒ διάμετρος. ἄλλη δέ, φησίν, ἥχθω διάμετρος ἐν τῷ κύκλῳ πρὸς ὅρθας τέμνουσα τὴν ΑΒ διάμετρον, ἡ ΗΘ, ἡς τὸ μὲν πρὸς τὸ Η ἔστω ἄρκτος, τὸ δὲ Θ, ὃν ἔξ ἐν-⁵ αντίας αὐτῷ, μεσημβρία. πάλιν δὲ λαμβάνει ἐπὶ τοῦ κύκλου σημεῖον μεταξὺ τοῦ Η καὶ τοῦ Β τὸ Ζ, δὲ ύποτιθέται εἶναι ἀνατολὴν θερινήν. φ²⁰ Ζ καταντικρὺ κείμενον τὸ Ε οὐ κατὰ διάμετρον, (ἄλλ' ἐπ' εὐθείας) λαμ-²⁵ βάνει ὡς ὃν δυσμὴν θερινήν. πάλιν δὲ μεταξὺ τοῦ Β καὶ Θ λαμβάνει σημεῖον τὸ Δ, δὲ ύποτιθέται εἶναι ἀνατολὴν χειμερινήν. φ³⁰ πάλιν οὐ κατὰ διάμετρον ἄλλ' ἐπ' εὐθείας καταντικρὺ τὸ Γ, ὃν δυσμὴν χειμερινήν. ἔπειτα ἐπιζευγνύει ἀπὸ μὲν τοῦ Ζ ἐπὶ τὸ Γ εὐθεῖαν, ἀπὸ δὲ τοῦ Δ ἐπὶ τὸ Ε· ταῦτα γάρ κατὰ διάμετρον ἀλλήλοις κεῖται. ταῦτα δ' ύπογράφας μετὰ ταῦτα δείκνυσι τὰς θέσεις τῶν ἀνέμων, καὶ τίνες τίσιν εἰσὶν ἐναντίοι. καὶ ἐπεὶ τὰ πλεῖστον ἀπέχοντα ἀλλήλων κατὰ τόπον ἐναντία, τὰ κατὰ διάμετρον δὲ πλεῖστον ἀλλήλων ἀπέχει, δῆλον φησιν εἶναι διότι καὶ τῶν πνευμάτων ἐναντία ἀλλήλοις εἰσὶ τὰ κατὰ διάμετρον. οὐδὲ λαμβάνει δὲ ³⁵ τὰς διὰ κέντρου διαμέτρους, διτι τὴν ἀρχὴν οὔτε κύκλος οὔτε σφαιρά ἐστιν ἡ οἰκουμένη, ἀλλὰ σφαίρας ἔκτμημα τυμπανοειδές· διὸ τῷ ἔξ ἐναντίας δρίζει τὴν διάμετρον. ἐφ' οὓς τίς ἡ θέσις τῶν ἀνέμων λαμβάνει, καὶ τί-⁴⁰ θησιν ἐπὶ μὲν τῷ Α, δὴν ἰσημερινὴ δυσμὴ, ζέφυρον, ἐπὶ δὲ τῷ Β, τῇ ἰσημερινῇ ἀνατολῇ, ἡ ἐστι κατὰ διάμετρον τῷ Α, ἀπλιώτην, δὲν Θεόφρα-⁴⁵ στος λέγει παρὰ μὲν Σικελιώταις Ἑλλησποντίαν καλεῖσθαι, παρὰ δὲ Φοί-⁵⁰ νιξι καρβαν, Βερεκυντίαν δὲ ἐν Πόντῳ· πάλιν δὲ ἐπὶ μὲν τῷ Η, διπερ ⁵⁵ ἡν ἄρκτος, βορέαν ἀπαρχίαν, ἐπὶ δὲ τοῦ Θ, δὲστιν ἐναντίον τῷ Η (κατὰ διάμετρον γάρ καὶ ἐστι μεσημβρία) νότον· ἐπὶ δὲ τοῦ Ζ, διπερ ἡν θερινὴ ἀνατολὴ, καικίαν, φ⁶⁰ ἐναντίον τὸν κατὰ διάμετρον ἀφεστῶτα αὐτοῦ τίθησιν, οὐ τὸν ἐπ' εὐθείας αὐτῷ κείμενον. ἐστι δὲ κατὰ διάμετρον μὲν τῷ Ζ κείμενον τὸ Γ, ἐπ' εὐθείας δὲ τὸ Ε. ἐπὶ δὲ τοῦ Γ, δὲστι δυσμὴ χει-⁶⁵ μερινὴ, τὸν λίθα τίθησιν, ὡς ὅντα ἐναντίον τῷ καικίᾳ· πάλιν δὲ ἐπὶ τοῦ Δ, δὲστι χειμερινὴ ἀνατολὴ, εύρον γειτνιῶντα τῷ νότῳ, καὶ ἐπὶ τοῦ Ε, ⁷⁰ δὲστι κατὰ διάμετρον ἀφεστὸς τοῦ Δ δὲν δύσις θερινὴ, τὸν ύπο τινῶν μὲν ἀργέστην καλούμενον, Όλυμπίαν δ' ύπ' ἄλλων καὶ σκίρωνα, δινομά-⁷⁵ ζουσι δέ τινες τὸν ἀνεμον τοῦτον καὶ Ιάπυγα, ὡς Θεόφραστος λέγει. ἐστι μὲν γάρ ἐπ' εὐθείας κείμενον τῷ Δ τὸ Γ, ὥσπερ καὶ τῷ Ζ τὸ Ε· ἄλλ'

1 ἐναντίον — ἰσημερινήν οἱ. I 2 οὖν οἱ. AWa 4 πρὸς τῷ AW 6σται
AWa 7 ἄλλ' ἐπ' εὐθείας addidi coll. v. 10 8 καὶ τοῦ θ α 10 ἄλλ' οὐ
τὸ ἐπ' εὐθείας α 11 μὲν οἱ. α 12 δὴ ύπογράφας AWa 13 τίνες εἰσὶ¹
τίσιν AW 14 ἐπει] ἐπὶ α κατὰ τόπον ἐναντία—πλεῖστον ἀλλήλων (15) iterat A
16 εἰσι] ἐσται AWa 18 τῷ τὸ I 20 τὸ α Ia τὸ β I 21 τὸν α I
21. 22 Θεόφραστος] de ventis X 62 (III p. 115 Wimmer) 22 σικελιώτης Ala
ἐλλησποντία A 24 post ἡν add. ἡ AWa τοῦ η I 25 καὶ] διπερ I
26 καικία A ὧν AW τὸ κατὰ AW 27 αὐτῷ] αὐτοῦ I τοῦ ζ I
29 ἐναντίον τε τῷ καικίᾳ καὶ κατὰ διάμετρον. πάλιν AWa 31 ἀφεστῶς libri 32 σκε-
ρωνα AW 33 Θεόφραστος] nescio quo loco 34 post ὥσπερ add. ἡν AWa

οὐ τὰ ἀπλῶς ἐπ' εὐθείας ἀλλήλοις κείμενα ἦν ἐναντία, ἀλλὰ τὰ κατὰ διάμετρον. καὶ τούτους μὲν εἶναι φησὶ τοὺς κατὰ διάμετρόν τε ἀλλήλοις κείμένους ἀνέμους καὶ ἐναντίους ἀλλήλοις, τοὺς δὲ. ἄλλους δὲ παρὰ 40 τούτους εἶναι φησιν, οἱ οὓς ἔχουσιν ἐναντίους αὐτοῖς κατὰ διάμετρον κείμενους· ἔνα μὲν τὸν μεταξὺ κείμενον ἀπαρκτίου, ϕέναντίος νότος, καὶ ἀργέστου καὶ σκίρωνος, ϕέναντίος εὖρος, τὸν καλούμενον θρασκίαν, κείμενον ἐπὶ τοῦ I, ἄλλον δέ, διὰ μεταξὺ πάλιν φησὶ κείσθαι τοῦ τε ἀπαρκτίου καὶ τοῦ καικίου, ϕέναντίος λίψ, τὸν καλούμενον μέσην, κείμενον ἐπὶ τοῦ K. τὴν δὲ ἐπιζευγνυμένην ἀπὸ τοῦ I ἐπὶ τὸ K εὐθεῖαν, ἦν διάμετρον 10 κοινότερον ὠνόμακεν (οὐ γάρ ἐστι διάμετρος τοῦ ὄρίζοντος) βούλεσθαι μὲν φησιν εἶναι κατὰ τὸν ἀεὶ φανερὸν κύκλον, διὰ ἀρκτικὸν καλοῦσι, τοῦ 45 τέστι βούλεσθαι μὲν εἶναι κατὰ διάμετρον τοῦ κύκλου, οὐ μὴν πάντῃ ἐξακριβοῦν, ἀλλὰ παραλλάσσειν ἐπὶ τι. ἐναντία δέ φησι μὴ εἶναι πνεύματα τοῖς ἀνέμοις τούτοις, μῆτε τῷ μέσῃ, διὰ μέσης μεταξὺ πνεῖ τοῦ τε ἀπαρκτίου

2 φασὶ AW 3 post δὲ add. ἀεὶ AW 4 ἐναντίως Αα 5 ϕέναντίος (6)
ομ. AWa 6 καὶ] fort.η σκέρρωνος I: τοῦ σκέρρωνος α 7 πάλιν post φησὶ Wa,
post κείσθαι A κείσθαι] κείμενον I 8 μέσην Ia 12 κατὰ] τούτου AWa
14 μέση α 8c] ὡς AW μέσης ομ. Αα τοῦ τε—ἐπνει (110,1) ομ. AW

καὶ τοῦ καικίου (ἔπνει γάρ ἄν τις, φησίν, ἀπὸ τοῦ Μ, τουτέστι μεταξὺ τοῦ τε νότου καὶ τοῦ λιθός· τοῦτο γάρ κατὰ διάμετρον τῷ Κ, ἀφ' οὗ δὲ μέσης) μῆτε τῷ θρασκίᾳ, δὲς μεταξὺ πνεῖ τοῦ τε ἀπαρκτίου καὶ τοῦ σκίρωνος (ἔπνει γάρ ἄν τις μεταξὺ τοῦ τε εὔρου καὶ τοῦ νότου ἀπὸ τοῦ Ν· τοῦτο γάρ τὸ 50 5 κατὰ διάμετρον τῷ Ι), εἰ μὴ ἐπ' δύλιγον φησὶ πνεῖν τινα, δὲν καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν περὶ ἔκεινον τὸν τόπον φοινικίαν. τινὲς μέντοι τῶν ὑστέρων καὶ ἀπὸ τοῦ Μ λέγουσιν πνεῖν τὸν λιθόνοτον καλούμενον, καὶ διὰ τοῦτο δεκαδύο τοὺς ἀνέμους ποιοῦσιν. ἔκθέμενος δέ, καθὰ προείρηται, ἀνέμους δέκα καὶ ἕνα ταῦτα φησιν εἶναι τὰ διωρισμένα καὶ διακεριμένα πνεύματα, καὶ 10 ταῦτην τὴν τάξιν ἔχειν. |

Ἐξῆς δὲ τὰς αἰτίας ἀποδίδωσι τοῦ πλείους ἀνέμους πνεῖν ἀπὸ τῶν 105· πρὸς ἄρκτον τόπων ἡ τῶν ἀντικειμένων αὐτοῖς, δὲ ἐστὶ τὰ μεσημβρινά. φησὶ δὴ τούτου αἰτίαν εἶναι πρώτην μὲν τὸ τὴν οἰκουμένην ὑφ' ἡμῶν πλησίον κεῖσθαι τῶν τόπων τούτων· πάντα γάρ τὰ γινόμενα πνεύματα ἀπ' 15 αὐτῶν φανερὰ γίνεται καὶ οὐ λανθάνει. δευτέραν δὲ διὰ εἰς τοῦτον τὸν τόπον, ἀτε πόρρω ὅντα τοῦ ἥλιου, πολλῷ πλειών ὄντα τε καὶ νέφη συν- 10 ωθεῖται καὶ χιόνες πήγυνται· δὲ γάρ μεσημβρίδος τόπος ἐλάττῳ ταῦτα ἔχει διὰ τὸ ὑποκεῖσθαι τῇ τοῦ ἥλιου φορᾷ. γίνεται μὲν γάρ καὶ ἐν ἔκεινῳ ὄντα τε καὶ ἀναθυμιάσεις ὑγραὶ κατὰ τὰς ἀποχωρήσεις τοῦ ἥλιου 20 (οὐ γάρ δεῖ κατὰ τὰ αὐτὰ μέρη τῶν κατὰ μεσημβρίαν ἐστίν) ἀλλ' οὐ τοσαῦτα. καὶ γάρ δοίκητά ἐστιν οὐδὲ διὰ δεῖ καύματα ἔχει καὶ δυσκρασίαν, ἀλλ' διὰ ποτὲ τοιαῦτα ἔχει (κατὰ γάρ τὴν τοῦ ἥλιου ἔφοδον), δὲ δι' ὑπερβολὴν φθαρτικὰ τῶν ἐμφύχων ἐστὶ διά τε ἑηρότητα καὶ θερμότητα. τῶν 15 δὴ ὄντων καὶ τῶν χιόνων τῶν περὶ τὴν ἄρκτον, ἀπὸ πολλά ἐστι, τηκομέ- 25 νων καὶ ὑπὸ τῆς προσόδου τοῦ ἥλιου (ἐγγυτάτῳ γάρ αὐτῶν γίνεται κατὰ τὸν θερινὸν τροπικόν) θερμαινομένης τῆς γῆς, ἀναγκαῖον πλείους τε καὶ ἐπὶ πλεῖστον τόπον γίνεσθαι τὰς ἀναθυμιάσεις, ἀφ' ὧν οἱ ἀνεμοί. |

Καὶ ἀπὸ προστίθησι δὲ ἐφεξῆς διακρίνων τὰ πνεύματα τὰ βόρεια 105 καὶ τὰ νότια καὶ τὰ κοινὰ γνώριμα· σαφῶς γάρ περὶ αὐτῶν λέγει. ζέψυ- 30 ρον δὲ λέγει καὶ τὸν ἀργέστην εἶναι, δὲς καὶ σκίρων καλεῖται, ὡς καὶ αὐτὸν ἀπὸ δυσμῆς τε πνέοντα καὶ παρακείμενον τῷ ζεφύρῳ. διακρίνας δὲ πρῶ- 35 τον τοὺς ἀνέμους μετὰ ταῦτα λέγει διὰ πάντων τῶν πνευμάτων τὰ μὲν βόρεια καλεῖται τὰ δὲ νότια, προστιθεμένων τῶν ἀλλων τούτοις κατὰ τὴν γειτνίασιν καὶ τὴν ὄμοιότητα. τῶν γάρ ἔκατέροις γειτνιώντων τὰ μὲν 40 ψυχρότερα προστίθεται τοῖς βορείοις, διὸ δὲ τε σκίρων καὶ δὲ οἱ ζέψυρος

2 τὸ κ I	ἡ μέσης AW	3 μῆτε] μήποτε A: οὖτε a	σκιέρωνος
AWa	4 τὸ om. a	6 τὸν om. W	τόπων W 7. 8 δώ-
δεκα AWa	8 καθὰ προείρηται post ἔνα (9) exh. a	11 δὲ om. a	δεκα
αἰτίας] ἐναντίας A	14 τὸν τόπον τούτον AW	15 δὲ om. I	16 πολλὰ
δέκα I	17 τὰ αὐτὰ AWa	19 ὑγρὰ a	δέκα I
22 γάρ om. a	23 τε om. I	24 δὴ εχ corr. I	25 καὶ om. Aa
27 post ὧν add. καὶ A	28 Kai] Ταῦτα a	δὲ om. a	28. 29 τὰ νότια καὶ
βόρεια I	30 et 35 σκιέρων I: σκιέρων a	32 πάντων] τούτων a	τῶν om. I
33 κατὰ τε τὴν AWa	34 ἔκατέροις] οἰς in ras. A		

βόρειοι, τὰ δὲ θερμότερα τῷ νότῳ, διὸ δὲ τε εὔρος καὶ ὁ ἀπηλιώτης νότιοι δοκοῦσιν εἶναι. ἐπὶ τούτοις πειρᾶται τὴν αἰτίαν ἀποδιδόναι τοῦ θερμότερα εἶναι τὰ πνεύματα τὰ ἀνατολικὰ τῶν δυσμικῶν. φησὶ δὴ τὰ μὲν ἀνατολικὰ πλειόν χρόνον ὑπὸ τὸν ἥλιον εἶναι καὶ διὰ τοῦτο εἶναι θερμότερα, τὰ δὲ ἀπὸ 15 δυσμῆς ἀπολείπειν τε θάττον τὸν ἥλιον καὶ προσέναι αὐτοῖς καὶ πλησιάζειν βραδύτερον. εἴη δ' ἀν λέγων τὰ ἀνατολικὰ πλειόν χρόνον ὑπὸ τὸν ἥλιον εἶναι, διὶς ἀνατέλλων ὁ ἥλιος ἥδη τε κατὰ ταῦτα ἔστι καὶ μέχρι δυσμῆς μένει ἐπιλάμπων αὐτά, τὰ δὲ δυσμικὰ οὕτε εὐθὺς τῇ ἀνατολῇ ἥδη ἐπιλάμπεται, ἀλλὰ βραδύτερον αἱ ἀκτίνες ἐπ' αὐτὰ αἱ τοῦ ἥλιου ἀφικοῦνται 10 ταὶ, δταν τε γένηται κατὰ ταῦτα, εὐθὺς καταλείπει αὐτὰ δύσμενος καὶ οὐκ ἐπιμένει, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν· ταῦτα γάρ εἰ καὶ παραλλάσσει προ- 20 ἴών, ἀλλὰ μένει γε ἔτι ἐπιλάμπων αὐτά. εἴη δ' ἀν κάκεινο αἴτιον, διὶς τὰ μὲν ἀνατολικὰ εὐθὺς κατὰ τὴν ἀρχὴν ὁ ἥλιος τῷ κατὰ ταῦτα γίνεσθαι μειζόνως θερμαίνει, οὐχ οὕτως δὲ τὰ δυσμικά, εἰ καὶ ἐπιλάμποι αὐτά, τῷ 15 πόρρῳ ὃν μὴ ὄμοιώς θερμαίνειν, προθερμανθέντα δὲ τὰ ἀνατολικὰ τῇ παρουσίᾳ τοῦ ἥλιου, συντηρεῖ ταύτην τὴν θερμότητα βοηθούμενα εἰς τοῦτο ὑπὸ τοῦ παραλλάξαντα τὸν ἥλιον ἔτι ἐφορᾶν αὐτὰ ἔως δύσεως· ὥστε ἦν 25 ἐξ ἀρχῆς ἕσχε θερμότητα, φυλάσσειν πως αὐτὰ μέχρι δυσμῆς· τὰ δὲ δυσμικὰ οὕτε ἐν ἀρχῇ οὕτως θερμαίνεται, δταν τε κατ' αὐτὰ γενόμενος ὁ 20 ἥλιος μάλιστα αὐτὰ θερμαίνῃ, οὐδὲ φυλάσσει τὴν θερμότητα ταύτην τῷ εὐθέως καταλείπεσθαι ὑπ' αὐτοῦ, ὡς μηδὲ δλως ἔτι δρᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ. καὶ γίνεται οὕτως, ἦ εἰ καὶ ἵσον χρόνον τις ὑποθοῖτο ἥλιοςθεσθαι ταὶ τὰ ἀνατολικὰ καὶ τὰ δυσμικά, ἀλλὰ θερμότερα τὰ ἀνατολικὰ τῷ κατὰ τὴν ἀρχὴν εὐθέως θερμανθέντα δι' δλης ἡμέρας φυλάσσειν ταύτην τὴν 25 θερμότητα.

Γνώριμα δὲ καὶ τὰ ἔξῆς προστιθέμενα περὶ τοῦ τίνες μὲν τῶν ἀνέμων δῆμα πνεῖν δύνανται, τίνες δὲ οὐ. τῷ δὲ ἀπὸ τῶν αὐτῶν μερῶν πνεῖν τὸν τε καικίαν, δς ἐπὶ τοῦ Ζ κεῖται, καὶ τὸν εὔρον, δς ἐπὶ τοῦ Δ, ἐπὶ τὸ αὐτό φησὶ τοὺς πλέοντας δύνασθαι ἀμφοτέρους ἔχειν τοὺς ἀνέμους οὐρίους, καίτοι οὐκ ὅντας ἀλλήλους τοὺς αὐτούς. σαφῆ δὲ καὶ 40 δέ λέγει περὶ τοῦ ταῖς ἐναντίαις ὥραις τοὺς ἀλλήλους ἐναντίους ἀνέμους πνεῖν, καὶ εὐλογα. ἐναντίαι μὲν γάρ ὥραι ἡ ἔαρινὴ ἴσημερία, προσιόντος ἀπὸ χειμεριῶν τροπῶν τοῦ ἥλιου τῷ θερινῷ τροπικῷ, τῇ μετοπωρινῇ ἴση-

1 νοτίω I	δ post καὶ om. I	νότοι I	2 ἐπει a	3 δυσμικῶν I
6 πλείστα A Wa	7 post ἀνατέλλων add. τὲ AW, μὲν a	ταῦτα AW	post ἥλιος add.	δύνων a
δύνων a	τε om. A Wa	ταῦτα AW	8 αὐτά om. I	εὐθὺς I
9 ἐπ' αὐτὰ post βραδύτερον exh. a	10 δταν δὲ I	12 γε] τὲ I	14 ἐπιλάμπει a	15 δν AW
15 δν AW	18 ἕσχε post ἦν (17) exh. A Wa	post δυσμῆς	add. 8 γάρ οὐκ ἀρκεῖ δι' δλιγότητα πρὸς τὸ θερμανθῆναι, τοῦτο ἀρκεῖ πρὸς τὸ τηρεῖν τὴν εἶναι φθάνουσαν A Wa	19 κατὰ ταῦτα A Wa
23 καὶ τὰ—ἀνατολικά om. A	24 εὐθὺς A Wa	θερμανθέντι A	post	22 ἦ om. A Wa
27 τῆς a	26 δὲ om. a	26. 27 δῆμα πνεῖν τῶν ἀνέμων coll. A Wa	26. 27 δῆμα πνεῖν τῶν ἀνέμων coll. A Wa	27 τῷ] τῶν I: τὸ AW
27 τῷ] τῶν I: τὸ AW	29 πλέοντας εχ πνέοντας corr. I	31 τοὺς add. I ²	29 πλέοντας εχ πνέοντας corr. I	32 εὐλογον A Wa
δλλήλους W	ἀνομοίους ἀνέμους A Wa			

μερία, ἡ γίνεται ἀπιόντος πάλιν τοῦ ἥλιου ἀπὸ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ καὶ προσιόντος τῷ χειμερινῷ τροπικῷ· πνεῖ δὲ τῇ μὲν ἑαρινῇ προσιόντος τοῦ ἥλιου καικίας ἄνεμος καὶ δλως τὰ ἐπὶ τάδε τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ, οἵς πρόσεισι, ταῦτα δ' ἔστι τὰ περὶ τὴν ἄρκτον, τῇ δὲ μετοπωρινῇ πάλιν 45 5 ἀπιόντος λίθες, οἱ εἰσιν ἐναντίοι τῷ καικίᾳ· ἐκείνοις γάρ πάλιν πρόσεισι. πάλιν δὲ περὶ μὲν τὰς θερινὰς τροπὰς ζέφυροι, περὶ δὲ τὰς χειμερινὰς εὔροι καὶ ἀπηλιῶται δηλονότι· οὗτος γάρ ιδίως ἐναντίος τῷ ζεφύρῳ, ἀμφοτέρους δέ τινες ὡς ἔνα ὄντας εὔρους καλοῦσιν.

Ἐξῆς δὲ λέγει περὶ τῶν ἀνέμων, τίνες εἰσὶν οἱ ἄλλοις πνέουσιν ἐπι- 106·
10 βαλλουσί τε καὶ ἐπιπίπτουσιν αὐτοῖς καὶ κωλύουσιν αὐτούς, καὶ τὴν αἰτίαν δι' ἣν οὗτοι παρ' ἡμῖν τοῦτο ποιοῦσι λέγει. ἡ αὐτὴ δὲ αἰτία καὶ τοῦ τοὺς αὐτοὺς τούτους αἰθρίους εἶναι παρ' ἡμῖν. αἰθρίους δέ φησιν αὐτοὺς εἶναι, δταν μὴ ὡσὶ πάνυ ψυχροί· ὄντας γάρ πάνυ ψυχρούς μήτε μεγάλους 15 οὕτως ἐπιπνεῖν καὶ ἀθρόους μήτε αἰθρίους εἶναι· τῇ γάρ ψυχρότητι φθάνουσι τότε τὰ νέφη πηγανύντες πρὸ τοῦ ἀπώσασθαι. εἰπὼν δὲ αἰθρίους εἶναι τὸν τε ἀπαρκτίαν καὶ τὸν θρασκίαν καὶ τὸν σκίρωνα, διὸ μὴ ὡσὶ πάνυ ψυχροί, ὡς φθάνειν πηγανύναι τὴν ἀναθυμίασιν τε καὶ τὰ νέφη πρὸ τοῦ ἀπωσθῆναι, περὶ τοῦ καικίου λέγει, διὸ οὐ πόρρω οὐδὲ αὐτός ἔστι τοῦ ἀπαρκτίου. λέγει δὲ περὶ τούτου δτι μὴ δεῖ ἔστιν αἰθρίος· οὐ αἰτίαν ἀποδιδωσι τὸ τὸ πνεῦμα τὸ ἀπὸ τοῦ καικίου ἀνακάμπτειν πάλιν δθεν ἀρχεται. 20 οὐ γάρ εὐθεῖαν εἰς τὰ πλάγια φέρεται, ἀλλὰ κυρτήν, ἔχουσαν τὸ κυρτὸν νενευκός πρὸς τῇ γῇ· ἀνανεύον δὴ τὸ πνεῦμα καὶ προσπίπτον τοῖς νέφεσιν οὐδὲ ἀπωθεῖ αὐτά, ἀλλὰ προσάγει τῷ τόπῳ, δθεν ὁ ἄνεμος οὗτος πνεῖ τοῦτο δὲ διὰ συμβαίνον περὶ τὸν ἄνεμον τόνδε τῷ προσγειωτέρῳ αὐτῷ πνέοντι ἀντιπίπτειν τινὰς ἔξοχὰς τῆς γῆς κατὰ τοῦτο κειμένας καὶ ἀναστρέφειν εἰς τὸ ἄνω τὴν τοῦ πνεύματος φοράν. τὰς δὲ μεταβάσεις αὐτῶν καὶ περιστάσεις φησὶ γίνεσθαι παυσούμενων τῶν πρώτων εἰς τοὺς ἔχομένους καὶ ἐφεκῆς 25 αὐτοῖς κατὰ τοῦτο, καθ' δέ μέρος ὁ ἥλιος μεθίσταται προϊών, διὰ τὸ κινεῖσθαι μὲν μετὰ τὴν ἀρχὴν τὸ ἔχόμενον καὶ ἐφεκῆς τῇ ἀρχῇ, ἔχόμενα δὲ τοῦ πρώτου πνεύματος ὡς ἀρχῆς τὰ καθ' δὲ ὁ ἥλιος κινεῖται μέρη γειτνιῶντα αὐτῷ· οὗτος γάρ ἀρχὴ καὶ αἰτίος τῆς τῶν ἀνέμων κινήσεως. λέγει μέντοι Θεόφραστος ἐνίστε καὶ εἰς τοὺς ἐναντίους μεθίστασθαι τοὺς ἀνέμους· δταν γάρ εἰς τὸ ἐναντίον ἀπώσωνται τὰ νέφη, πάλιν ἐκεῖθεν ἀρχεσθαι τὸ πνεῦμα. προστίθησι δὲ τοῖς προειρημένοις περὶ ἀνέμων καὶ 30 35 τὸ τοὺς ἐναντίους ἀλλήλοις ἀνέμους· ἡ τὸ αὐτὸ ποιεῖν ἀλλήλοις ἡ τὸ

2 τὴν μὲν ἑαρινὴν Α	3 τὰς I	έπι τοῦδε AWa	7 δῆλον α
ἐναντίως Αα	9 δὲ ομ. a	11 παύουσιν AWa	λέγει] ἐπιφέρει a
12 post τούτους add. καὶ AWa	16 τὸν τε σκείρωνα καὶ ἀπαρκτίαν καὶ τὸν θρασκίαν	AWa	18 πόρρω
AWa	σκίρωνα I	17 ψυχρὸν a	21 ἔχουσα AW
δ' αὐτός a	19 λέγει δὴ AWa	δεῖ ομ. AWa	22 εἰς τὴν γῆν A
22 εἰς τὴν γῆν A	δὴ] δὲ I	23 ἀποθεῖ A ¹	24 τόνδε] τὸν τε I
25 τῆς γῆς—ἀναστρέφειν ομ. AWa	ἀναστρέφειν scripsi: ἀναστρέψει I	26 μεταβάσεις]	32 Θεόφραστος]
μεταβολάς AWa	28 αὐτοῖς] αὐτῆς I	29 καὶ] δὲ I	de ventis IX 52 (III p. 111 sq. Wimmer)
		33 ἀπώσωνται a	

ἐναντίον, καὶ λέγει τίνες ταῦτὸ ποιοῦσιν· ἀμα δὲ τοῦτό τε λέγει καὶ τὰς τῶν ἀνέμων δυνάμεις καὶ τί ἔκαστος αὐτῶν ποιεῖ δείκνυσί τε καὶ ἐκτίθεται. ἐξ ὧν ἔστι λαβεῖν καὶ τίνες αὐτῶν ἐναντίοι ὄντες καὶ ποιητικὸ ἐναντίων εἰσίν.

p. 364b30 Ἀστραπαῖοι δὲ μάλιστα.

5 Εἶπὼν αἰθρίους εἶναι τόν τε ἀπαρκτίαν καὶ τοὺς ἐφεξῆς αὐτῷ, τόν τε θρασκίαν καὶ τὸν ἀργέστην, δις ἔστι σκύρων, ἀστραπαίους δέ φησιν εἶναι 45 αὐτούς τε τούτους καὶ μέσην, δις ὑπὲρ τὸν ἀπαρκτίαν κεῖται. καὶ διὰ τί οὗτοί εἰσιν ἀστραπαῖοι, λέγει· ψυχροὶ μὲν γάρ εἰσι διὰ τὸ ἐγγύθεν πνεῖν, τουτέστιν ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν μερῶν, δὲ ἔστι ψυχρά. γίνεται δὲ ἡ ἀστραπὴ 10 διὰ τὸ ψυχρόν· πιλομένων γάρ διὰ τὴν ψυχρότητα τῶν νεφῶν τὸ ἐναπειλημένον ἐν αὐτοῖς θερμὸν ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἀναθυμιάσεως ἀθροιζόμενον εἰς ἐν ἀθρόον μετὰ βίᾳς ἐκκρίνεται διὰ τὴν κίνησιν τὴν σφοδρὰν ἐκπυρωθέν, ὡς ἐρεῖ, δταν λέγῃ προηγουμένως περὶ τούτων. διὸ τῶν αὐτῶν 50 τούτων ἀνέμων τινὰς καὶ χαλαζώδεις εἶναι φησι τῷ διὰ ψυχρότητα τα- 15 χέως τὸ ἐκκρινόμενον ὅδωρ πηγγύναι. ἐκνεφίας δὲ λέγει ἀνέμους γίνεσθαι μάλιστα μὲν μετοπώρου, εἴτα δὲ καὶ ἔαρος· μάλιστα δέ φησι τῶν ἀνέμων ἐκνεφίας γίνεσθαι ἀπαρκτίαν καὶ θρασκίαν καὶ ἀργέστην. καὶ αἰτίαν τοῦ τούτους γίνεσθαι τοιούτους ἀποδίδωσιν, δτι ἐκνεφίαι μὲν γίνονται, δταν ἄλλων πνεόντων ἀνέμων ἄλλοι ἐπιπεσόντες αὐτοῖς παύσωσιν αὐτούς· δταν γάρ 20 ἀπώσωνται τὰ νέφη οἱ πρῶτοι πνέοντες, οἱ ἐκ | τῶν ἐναντίων ἐπιπίπτοντες 106· αὐτοῖς δοκοῦσιν ἐκ τῶν νεφῶν αὐτῶν πνεῖν· ἐπιπίπτουσι δὲ ἄλλοις πνέουσι μάλιστα οὗτοι οἱ ἀνέμοι, ὡς ἤδη προείρηκεν. οὐ αἰτία τὸ ἐγγύθεν τε αὐτούς πνεῖν καὶ διὰ τοῦτο σφοδρούς. τοὺς δὲ ἐτησίας φησὶ περίστασθαι ἐκ τῶν ἀπαρκτίων τοῖς μὲν ἐπὶ δυσμάς οἰκοῦσιν εἰς θρασκίας καὶ ἀργέστας 25 καὶ ζεφύρους, τοῖς δὲ πρὸς ἔω πάλιν οἰκοῦσι περίστανται μέχρι τοῦ ἀπηλιώτου δηλονότι εἰς μέσην τε καὶ καικίαν· οὗτοι γάρ μεταξὺ ἀπαρκτίου τε 5 καὶ ἀπηλιώτου. τὸ δὲ περιίστανται σημαῖνοι δὲν τὸ μεθίστανται ἀρχόμενοι μὲν ἀπὸ τῆς ἀρκτοῦ, τελευτῶντες δὲ τοῖς μὲν πρὸς τῇ δύσει οἰκοῦσιν εἰς τοὺς παρακειμένους τῷ ἀπαρκτίᾳ δυσμικοὺς ἀνέμους, τοῖς δὲ πρὸς ταῖς 30 ἀνατολαῖς εἰς τοὺς τῶν ἀνατολικῶν ἀνέμων πάλιν τῷ ἀπαρκτίᾳ παρακειμένους. τὸ δὲ ὁ γάρ ἀπαρκτίας ζέφυρος ἔστιν εἴη δν εἰρηκὼς ζευν τῷ τούτοις γάρ τοῖς πρὸς δυσμάς οἰκοῦσιν δ ἀπαρκτίας ζέφυρος ἔστιν. περὶ μὲν οὖν ἀνέμων. δημομινήσκει πάλιν κατὰ τὸ σύνηθες αὐτῷ ἐπὶ 10 κεφαλαίων περὶ τῶν περὶ ἀνέμων εἰρημένων.

1 τε ομ. I	5 αἰθρία a	6 σκύρων I: σκέρων a	ἀστραπαῖα a
δέ ομ. AWa	7 μέσην AW	8 ἐγγύθεν] ἐκεῖθεν Wa	14 φησὶ ομ. AIW
16 [ἔαρος] δέρος W	φησὶ post ἀνέμων εκb. a	17. 18 τοῦ τούτους] τούτου	
τοῦ AWa	18 δτι ομ. I	19 δτε I	20 ἀπώσωνται a
οδὲ I	τε ομ. a	26 δῆλον a	22 φε]
27 σημαῖνει AW	μεθίστανται ομ. AWa	28 τοῦ ἀρκτοῦ A	30 ἀνέμους AWa
30. 31 πάλιν—παρακειμένους ομ. A	31 εἰρηκὸς I	31. 32 ισόντων I	32. 33
περὶ μὲν οὖν] εἰπών δὲ ταῦτα περὶ τῶν a	33 αὐτὸς A ¹	34 κεφαλαίω A	
post κεφαλαίων add. τῶν I	post εἰρημένων add.	βούλεται δὲ περὶ σεισμῶν εἰπεῖν A	

p. 365-14 Περὶ δὲ σεισμοῦ καὶ κινήσεως γῆς μετὰ ταῦτα λεκτέον.

Προτίθεται μὲν περὶ σεισμῶν εἰπεῖν, λέγει δὲ καὶ τὴν αἰτίαν, δι' ἣν μετὰ τὸν περὶ ἀνέμων λόγον περὶ σεισμῶν λέγει· ἡ γὰρ τοῦ κατὰ τὸν σεισμὸν γινομένου πάθους αἰτία ἔχεται τούτου τοῦ γένους, λέγων 5 τούτου τοῦ γένους ἡτοι ταῦτης τῆς πραγματείας ἡ τούτου τοῦ γένους τοῦ περὶ τῶν ἀνέμων· ἡ γὰρ αὐτὴ ἀναθυμίασις, ὡς προϊὼν δεῖξει, τῶν τε ἀνέμων καὶ τῶν σεισμῶν ἐστιν αἰτία. πρῶτον δὲ πᾶλιν καὶ ἑνταῦθα κατὰ τὸ σύνηθες αὐτῷ, τὰς προχαταβεβλημένας τε καὶ προ-²⁰ ειρημένας ὑπό τινων περὶ τῶν σεισμῶν δόξας τίθησι τε καὶ ἔξετάζει. 10 τρεῖς δέ φησιν εἶναι μέχρις αὐτοῦ δόξας εἰρημένας περὶ σεισμῶν, καὶ παρὰ τριῶν. καὶ πρῶτος μὲν Ἀναξιμένης ὁ Μιλήσιος, δεύτερος δὲ Ἀναξαγόρας ὁ Κλαζομένιος, καὶ τρίτος Δημόκριτος ὁ Ἀβδηρίτης ἀπεφήναντό τι περὶ σεισμῶν. ἐστι δ' ἡ μὲν Ἀναξαγόρου δόξα τοιαύτη· φησὶ τὸν αἰθέρα πεφυκότα φέρεσθαι ἄνω, ἐμπίπτοντα δὲ εἰς τὰ κάτω τῆς γῆς κοῦλα κινεῖν 15 αὐτήν, ἄνω μὲν λέγων τῆς γῆς τὴν ἐπιφάνειαν, ἐφ' ἣς οἰκοῦμεν ἡμεῖς, ²⁵ κατώ δὲ τὸ ὑπὸ τὴν γῆν καὶ ἔκεινην αὐτὴν τὴν ἐπιφάνειαν· ὡν τὴν μὲν ἐφ' ἣς ἡμεῖς οἰκοῦμεν συναληγίφθαι τε καὶ ἡνῶσθαι ὑπὸ τῶν ὅμβρων, τὴν δὲ κάτω σομφήν τε εἶναι καὶ ἔχουσαν διαστήματα· πᾶσαν γὰρ τὴν γῆν εἶναι σομφήν φύσει· τὸν οὖν αἰθέρα τὸν ὑπὸ τῇ γῇ, πεφυκότα ἄνω 20 φέρεσθαι εἰς τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς, ἐν τῇ ἀνόδῳ ἐμπίπτοντα εἰς τὰ κοῦλα καὶ σομφά τῆς γῆς κινεῖν αὐτήν, καὶ οὕτω γίνεσθαι τοὺς σεισμούς. ὡς οὕσης δὲ τῆς γῆς πλατείας καὶ διὰ τοῦτο ἐποχουμένης τῷ ὑποχειμένῳ δέρι καὶ ²⁵ μενούσης ἔνθα ἐστί, λέγει ταῦτα. Ιστορήσας δὲ τὴν δόξαν αὐτοῦ οὐδὲν ἵσως φησὶ δεῖν πρὸς ταύτην τὴν δόξαν λέγειν, λίαν ἀπλῶς τε καὶ ἐπιπολαίως καὶ 25 ἀνεξετάστως εἰρημένην. τό τε γὰρ τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω διαιρεῖν οὕτως, ὥστε τὸ μὲν ὑπὸ τῇ γῇ κάτω ἡγεῖσθαι εἶναι, τὸ δ' ὑπὲρ γῆν ἄνω, καὶ μὴ ὑπολαμβάνειν διτὶ ἡ γῆ ἐστι κάτω ὅμοιώς τοῖς πανταχόθεν τῆς γῆς, ὡς ἐπὶ ταύτην κατὰ φύσιν φέρεσθαι τὰ πανταχόθεν βάρη, εὐηθεῖς, καὶ ταῦτα, φησίν, ὁρῶντα τὸν ὄρίζοντα τὴν οἰκουμένην, δισην ἡμεῖς ἵσμεν, μεθιστα- 30 μένων ἀεὶ ἄλλον καὶ ἄλλον γινόμενον, δ σημεῖόν ἐστι τοῦ σφαιροειδῆ τὴν ³⁵ γῆν, ἀλλὰ μὴ πλατεῖαν εἶναι· εἰ γὰρ ἡν πλατεῖα, δι αὐτὸς ἀν ὄρίζων ἔμενε πανταχοῦ μεθιστάμενοις. εἰ δέ ἐστι σφαιροειδής, ψεῦδος διν εἰη τὸ πλα- τεῖαν αὐτὴν οὖσαν καὶ ἐποχουμένην τῷ δέρι ὑπὸ τοῦ ἀναφερομένου αἰθέρος ἐμπίπτοντος εἰς τὰ κοῦλα σείεσθαι. ἔτι τοῦ σφαιροειδῆ αὐτὴν 35 εἶναι σημεῖόν ἐστι τὸ ὅμοιώς πρὸς αὐτὴν ἔχειν τὰ πανταχόθεν αὐτῆς, ὡς τὰ

4 λέγων — γένους (5) om. AWa 9 ὑπὸ τινων post σεισμῶν εκh. a τῶν om. Aa
10 δὴ AWa 11 παρὰ] περὶ a καὶ om. AWa post μὲν add. γὰρ Aa
post δὲ add. δ A 12 αὐδηρίτης Aa 14 κοῦλα — τῆς γῆς (15) om. AW: ἄνω
λέγων a 16 αὐτὴν om. a 17 συναληγεῖφθαι AW ἀπὸ τῶν ὅμβρων AW: διὰ
τοὺς ὅμβρους αὐτὸς καὶ ἡνῶσθαι positum a 18. 19 εἶναι τὴν γῆν coll. AWa 19 τὴν
γῆν A 24 ἐφη I 25 τὸ αὐτε ἄνω om. a διαιρεῖν — κάτω (26) om. AWa
26 εἶναι — ἄνω] οὕτως ἔχειν a ὑπὲρ τὴν γῆν AW 27 ἡ αὐτε γῆ om. AWa
29 ὁρῶντας Arist. 29. 30 μεθιστάμενον AW 30 ἐστι om. a 32 μεθιστάμενος AW

πανταχόθεν μὲν βαρέα ἐπ' αὐτὴν φέρεσθαι, πάντα δὲ κατὰ πᾶν μέρος αὐτῆς κοῦφα φέρεσθαι ἀπ' αὐτῆς εἰς τὸ τὸ κατ' αὐτὸν τὸ ἄνω τῆς γῆς.⁵⁰ αἰτιᾶται δὲ αὐτοῦ καὶ τὸ λέγειν μὲν αὐτὴν διὰ τὸ μέγεθός τε καὶ πλάτος ἐπὶ τοῦ ἀέρος μένειν, φάσκειν δὲ πάλιν διὰ τὸ κινεῖται τυπτομένη ὑπὸ τοῦ 5 ἀέρος κάτωθεν εἰς τὸ ἄνω πᾶσα. τὸ γάρ οὗτως κινεῖν αὐτὴν οὔτε τηροῦντός εστί τὸ ηρεμεῖν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ ἀέρος, εἴ γε ἀήρ αὐτὴν τύπτων κάτωθεν εἰς τὸ ἄνω κινεῖ, οὔτε τὸ διὰ τὸ μέγεθος μένειν· εὐκινήτου γάρ τὸ οὗτως τυπτομένην σειεσθαι δῆλην. πρὸς τούτοις δὲ οὐδὲ ἀποδιδόναι τί φησιν | αὐτὸν τῶν συμπτωμάτων τῶν περὶ τοὺς σεισμοὺς τοῦτον τὸν 10⁷ 10 τρόπον αὐτοὺς γίνεσθαι λέγοντα· οὔτε γάρ χῶραι αἱ τυχοῦσαι τοῦ κατὰ τὸν σεισμὸν μετέχουσι πάθους οὔτε ἐν ὥραις ταῖς τυχοῦσαις γίνεται, περὶ ὧν καὶ αὐτῶν δεῖ τὸν περὶ σεισμῶν λέγοντα ἀποδιδόναι τὰς αἰτίας.

Ἐπίπλον δὲ περὶ τῆς Ἀνακαγόρου δόξης μέτεισιν ἐπὶ τὴν Δημοκρίτου, καὶ φησὶ τοῦτον λέγειν διὰ πλήρης οὖσα ἡ γῆ ὄδατος, δταν καὶ ἔξωθεν 15 πολὺ ἀπὸ τῶν διμερίων ἄλλο δέξεται, τότε ὑπὸ τοῦ ὄδατος τοῦ πολλοῦ 10 κινεῖται. πλεῖόν τε γάρ γινόμενον τὸ ὄδωρο διὰ τὸ μὴ δύνασθαι δέχεσθαι αὐτὸν τὰς ἐν τῇ γῇ κοιλίας ἀποβιαζόμενον καὶ στενοχωρούμενον κινεῖ αὐτὴν. ἀλλὰ καὶ ἡγραινομένη καὶ ἔλκουσα εἰς τοὺς κενοὺς τόπους καὶ ἡγροὺς ἐκ τῶν πληρεστέρων τὸ ὄδωρ ἐν τῇ μεταρρέσει τε καὶ μεταβάσει 20 τῇ τοιάντῃ κινεῖται ὑπ' αὐτοῦ.

Μετὰ δὲ τὴν Δημοκρίτου καὶ τῆς Ἀνακαίμενους δόξης μνημονεύει. τοῦτον δέ φησι λέγειν βρεχομένην τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ ἡγραινομένην ῥήγνυσθαι, ἔπειτα ἀπορρηγνυμένων τινῶν τῷ τοιούτῳ πάθει κολωνῶν καὶ ἐμπι- 25 πτόντων αὐτῇ, γίνεσθαι τοὺς σεισμούς. διὸ καὶ γίνεσθαι αὐτοὺς ἐν τε 25 τοῖς αὐχμοῖς καὶ παλιν ἐν ταῖς ὑπερομβρίαις· ἐν μὲν γάρ τοῖς αὐχμοῖς ἡγραινομένην ῥήγνυσθαι, ἐν δὲ ταῖς ὑπερομβρίαις ἔξυγραινομένην διαπίπτειν. ἀντιλέγων δὲ πρὸς ταύτην τὴν δόξαν φησὶν πρῶτον μὲν διὰ τὸν 30 τὸν ὄδατων συμβαίνοντος τούτου ὑπονοστοῦσαν καὶ καθαιρουμένην κατὰ πολλὰ φαίνεσθαι τὴν γῆν, ἀεὶ τῶν ὑψηλοτέρων ἀπορρηγνυμένων καὶ 30 ἐμπιπτόντων τοῖς κοιλοτέρος αὐτῆς. ἔτι δὲ διὰ ποίαν αἰτίαν πολλάκις

1 πᾶν AWa δὲ] γάρ τὸ AW: δὲ τὸ a 2 κοῦφον AWa κατ' αὐτὸν τὸ I: πᾶν κατ' αὐτὸ τὸ AW: πᾶν κατ' αὐτῆς τὸ a: verba depravata sunt 3 καὶ τὸ πλάτος a 5 τὰ ἄνω I 6 ἔστι] ἔτι I post γε add. δὲ AWa 8 σεισθαι δῆλην] his in margine add. πῶς γάρ ἡ αὐτὴ καὶ μεγάλη καὶ πάλιν εὐκίνητος ὑπὸ τοῦ ἀέρος ἡ πᾶς ἡ αὐτὴ καὶ ἡρεμοῦση καὶ κινοῦσι τὸ οὐδέ] τὸ A: οὐδὲ τὸ W 9 αὐτὸν] αὐτὸν I 10 αὐτοὺς] αὐτὸν I 12 καὶ αὐτὸν AW 13 δὲ om. a post τὴν add. τοῦ a 14 ὄδατος ἡ γῆ coll. AWa 18. 19 καὶ ἡγροὺς om. Aa 19 μεταβάσει τε καὶ μεταρρέσει coll. AWa τε] δὲ I 20 κινεῖσθαι a 21 δὲ om. AWa 'Ανακαίμενης a 22 δῆ φησι A 23 ante τῷ add. ἐν AWa κολῶν a 24 τὸν σεισμὸν AWa αὐτοὺς] τοὺς σεισμοὺς AWa 25 καὶ πάλιν— αὐχμοῖς om. AW 25 et 26 ἀπομβρίαις a 25 μὲν γάρ] τε AWa 26 ἡγραινομένης W 27 δὲ ante πρῶτον exh. AWa 28 ὑπὸ τῶν ὄδατων om. a ἀπὸ ex ὑπὸ corr. I τοῦτο I καθαιρομένην AW 29 πολλοὺς a δεῖ τὴν γῆν coll. AWa 30 αὐτῆς ex αὐτοῖς corr. I

σεισμοὶ περὶ τόπους γίνονται τοιούτους, οἱ οὐδὲν τῶν ἄλλων διαφέρουσιν οὔτε ἡγρότητι, οὔτε ὑγρότητι, οὔτε ἔχουσί τινα τούτων ὑπερβολὴν ἐν αὐτοῖς. καίτοι εἰ οὕτως ἐγίνοντο οἱ σεισμοί, ἔδει τούτων ἔχειν τι τὴν σειομένην γῆν. ἔτι, φησί, τοῖς ὑπολαμβάνουσιν οὕτω γίνεσθαι τοὺς σεισμοὺς ἐπεται 5 τὸ δὲ λέγειν ἡττον ἔσεσθαι σεισμούς, καὶ τέλος παύσεσθαι ποτε γινόμενον τοῦτο τὸ πάθος ἐν τῇ γῇ· εἰ γὰρ ἀλισάττεται ἡ γῆ, τῶν ὑψηλοτέρων εἰς τὰ κοιλότερα ἐμπιπτόντων τῷ ἀπορρήγνυσθαι, ἔσεσθαι ποτε ἐπει 10 λείψει τὰ ὑψηλότερα. εἰ δὲ ἀδύνατον παύσασθαι ποτε τοὺς σεισμούς, 107· ἀδύνατον καὶ τὸ ταύτην ἀδύτων εἶναι τὴν αἰτίαν.

10 Εἶπών δὲ ταῦτα καὶ πρὸς τὴν Ἀναξιμένους δόξαν καὶ καταλιπών 5 ἀναντίρρητον τὴν Δημοκρίτου ἵσως διὰ τὸ ἐπιπόλαιον, μέτεισιν ἐπὶ τὸ τιθέναι τὸ δοκοῦν αὐτῷ, καὶ πάλιν καὶ ἐνταῦθα ἀρχῇ χρῆται τῇ διττῇ ἀναθυμιάσει. ἐπεσθαι γάρ φησιν ἐξ ἀνάγκης τῷ γίνεσθαι τὴν προειρημένην διττὴν ἀναθυμίασιν τὸ καὶ σεισμοὺς γίνεσθαι, καὶ λέγει διὰ τί. ἡ γὰρ γῇ 15 καθ' αὐτὴν μὲν ἔστι καὶ τῇ αὐτῆς φύσει ἡηρά, διὰ μέντοι τοὺς ὅμορους, οὓς δέχεται, ἔχει ἐν ἑαυτῇ νοτίδια πολλήν. διὸ θερμαινομένη ὑπό τε τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ θερμοῦ πολλήν ἀναθυμίασιν ποιεῖ καὶ τὴν τῶν 10 πνευμάτων ὅλην, ἡς ἀναθυμίασεις πολλὴ μὲν ἔξω γίνεται καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς, πολλὴ δὲ καὶ ἐντός, καὶ εἰς πνεῦμα μεταβάλλουσα ποτὲ 20 μὲν ἔξω ῥεῖ ἐπὶ τῆς γῆς ἐπιφάνειαν πᾶσαν, ποτὲ δὲ ἐντὸς καὶ εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς, ποτὲ δὲ καὶ μερίζεται. εἰ οὖν τοῦτο ἀδύνατον ἄλλως ἔχειν, κειμένου τοῦ γίνεσθαι τι πνεῦμα ἐν τῇ γῇ, καὶ τοῦτό ποτε καὶ εἰς τὸ βάθος τῆς γῆς συρρεῖν, ἐπὶ τούτοις δεῖν φησι σκέψασθαι, ποιόν ἔστι τῶν σωμάτων κινητικῶτατον. ἀνάγκη δὴ κινητικῶτατον εἶναι τὸ ἐπὶ πλεῖστον 25 πεφυκός ἴεναι καὶ σφοδρότατον. σφοδρὸν δὲ τὸ ταχύ· τὰ γὰρ τάχιστα 15 φερόμενα σφοδρότατα· σφόδρα γὰρ πλήγσει ταῦτα, οἷς δν ἐμπελάζῃ, διὰ τὸ ταχός. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐπὶ πλεῖστον πέφυκε φέρεσθαι τὸ διὰ παντὸς δυνάμενον διενέαι μάλιστα· τοιοῦτον δ' ἔστι τὸ λεπτότατον σῶμα. ἀλλὰ μὴν οὐκ ἄλλη τις πρὸ τοῦ πνεύματος σωματικὴ φύσις τοιαύτη, ὡς ἔχειν 30 τὸ τε λεπτὸν καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἴεναι πεφυκός καὶ τὸ σφοδρόν· καὶ γὰρ τὸ πῦρ τότε φέρεται ταχέως, δταν μετὰ πνεύματος ἡ· τότε γὰρ καὶ γίνεται φλόξ. εἰ δὲ τοῦτο, οὕτ' ἂν ὅδωρ αἴτιον εἴη τῆς κινήσεως τῇ γῇ, ὡς 35 Δημόκριτος φέτο, οὔτε γῇ, ὡς Ἀναξιμένης ὑπελάμβανεν, ἀλλὰ πνεῦμα· δταν γὰρ τὸ ἔξω πεφυκός ἀναθυμιᾶσθαι ἔσω ῥεύσῃ. διὰ τοῦτο γάρ φησι 40 35 καὶ νηγεμίας τοὺς πλείστους γίνεσθαι καὶ μεγίστους τῶν σεισμῶν· ἡ γὰρ

1 ἄλλων] μεγάλων a	3 τι ἔχειν AWa	5 τῷ δὲ I	ἡττονας AWa
παύσασθαι AWa	6 τὸ om. I	7 τῷ om. W	10 δὲ om. Aa
ἀναξιμένου a	καὶ om. AWa	12 ἑαυτῷ AWa	13 ἐπεται a
τείνεσθαι AW	14 διττὴν om. AWa	τὸ om. AWa	16 αὐτῇ AW
18 γίνεται—ἔξω (20) om. AWa	20 πᾶσαν om. AWa	21 καὶ om. I	
22 τι] τε a	24 ἀνάγκη—κινητικῶταν om. AW: ἀνάγκη γὰρ a	post πλεῖστον	
add. τε AWa	26 ἐπιπολάζῃ A: ἐμπελάζοι a	28 δυνάμενον post μάλιστα εχ.	
AWa	29 ἔχει AW	30 τε om. AWa	31 δ πῦρ a
			33 οἰται I

ἀναθυμίασις συνεχής φερομένη, ἐνθα δὲ ή ἀρχὴ νεύση, ἐπεται ἐκείνη καὶ πᾶσα ἔκει ῥεῖ· διὸ η ἔξω πᾶσα φέρεται ώς ἐπὶ τὸ πλεῖστον η ἔσω. οὐδὲν δὲ ἀλογον, φησί, γίνεσθαι τινας σεισμὸν καὶ ἀνέμων ὄντων. ἐπει γὰρ καὶ πλείους ἀνεμοὶ πνέουσι, δύναται τούτων ὁ μέν τις ἔξω πνεῖν, ὁ δέ τις ²⁵ ἐντὸς ῥέυσας ὄντος πνεύματος σεισμὸν ποιῆσαι. πλὴν ἐλάττους φησὶ γίνεσθαι τούτους τὸ μέγεθος, τῷ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν αἰτίαν αὐτῶν τὴν ποιητικὴν διηρῆσθαι. τοῦτο δ' ἀν δεικτικὸν εἴη τοῦ καὶ τοὺς ἀμμα πνέοντας ἀνέμους μὴ πάνυ γίνεσθαι σφοδρούς· καὶ γὰρ ἔκεινων η ἀρχὴ διήργηται. λέγει δὲ καὶ νυκτὸς τοὺς πλείστους τε καὶ μείζους τῶν σεισμῶν ³⁰ γίνεσθαι, τῶν δὲ τῆς ἡμέρας γινομένων τοὺς πλείστους πάλιν περὶ μεσημβρίαν. οὗ αἰτία τὸ νηνεμωτάτας εἶναι τὰς μεσημβρίας διὰ τὸ τὸν ἥλιον μάλιστα κατὰ τὴν ὥραν ταύτην ἵσχυόντα κατακλείειν τὴν ἀναθυμίασιν εἰς τὴν γῆν, ἐμποδίζοντα αὐτῆς τὴν πρόσδον τὴν ἔξω. καὶ αἱ νύκτες δὲ τῶν ἡμερῶν πάλιν νηνεμώτεραι· διὰ γὰρ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ἥλιου φυχομένης ³⁵ καὶ πυκνουμένης τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, εἰς τὸ ἐντὸς τὴν ἀρχὴν τῆς ῥύσεως τὰ πνεύματα λαμβάνει, ὥσπερ ἀμπώτιδος γινομένης τοῦ πνεύματος εἰς τὸ ἔνδον ἀπὸ τῆς ἔξω πλημμυρίδος· τε καὶ ἐπιχύσεως. μάλιστα δὲ τῶν νυκτῶν περὶ ὅρθρον τοῦτο συμβαίνειν φησί, διτ: καὶ τὰ πνεύματα τό· τε γίνεσθαι τε καὶ πνεῖν ἄρχεται· τότε δὴ ἀν εἰς τὸ ἐντὸς η ἀρχὴ τοῦ ⁴⁰ πνεύματος μεταβάλλουσα ῥέῃ, ὥσπερ οἱ εὔριποι μεταπεσοῦσα καὶ ἀθρόα φερομένη, ἵσχυρότεροι οἱ σεισμοὶ γίνονται διὰ τὴν τοῦ πλείστους χορηγίαν πνεύματος. |

Λέγει δὲ ἵσχυροτάτους γίνεσθαι σεισμὸν ἐν τοῖς τόποις τούτοις, δσοι 108· η θαλάττη ῥοώδει παράκεινται η καὶ ἔχουσι χώραν ἀραιάν τε καὶ πολλὰς ²⁵ ἔχουσαν κοιλότητας· διὰ τοῦτο γὰρ πλείστους γίνεσθαι σεισμὸν περὶ τε Ἐλλήσποντον καὶ Ἀχαίαν καὶ Σικελίαν καὶ τῆς Εύβοίας, περὶ τούτους τοὺς τόπους δηλούντι, καθ' οὓς η θαλασσα στενή τέ ἐστιν καὶ ῥώδης· αὕτη ³⁰ δ' ἐστὶν η περὶ τὸν πορθμόν· καὶ τὰ ἄλλα δὲ πάντα, ὧν ἐμνημόνευσε, τοιαύτη γειτνιαὶ θαλάσση. αἰτίαν δὲ τοῦ σείσθαι τοὺς τοιούτους τόπους ³⁵ ἀπέδωκε· δοκεῖ γάρ, φησί, διαυλωνίζειν ὑπὸ τὴν γῆν η θάλασσα, τουτέστι διὰ τῶν στενῶν τῆς γῆς μεταρρεῖν. τὸ δὲ γινόμενον ἐν ταῖς τοιαύταις τῆς θαλάττης μεταρροίαις ὑπὸ τοῦ πνεύματος δλίγον προελθὼν ἔρει· καὶ τὰ θερμὰ δὲ τὰ περὶ Αἰδηψὸν ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας γεγονέναι λέγει. θερμὴ μὲν γὰρ οὖσα η γῆ πλείους τὰς τοιαύτας ἀναθυμιάσεις ⁴⁰ ἔσχεν· ἀπολαμβανόμεναι δὲ αὐται κάτω τε καὶ ὑπὸ τὴν γῆν τὸ μὲν πρῶ-

1 ἔκεινη] τῇ δριμῇ τῆς ἀρχῆς a 2 φέρεται hic om. AWa 6 τούτους γίνεσθαι coll. a 12 κατακλείειν AW: κατακλύειν a 13 αὐτοῦ AW 15 τῆς ἀρχῆς A¹
18 περὶ ὅρθρον—διτ: καὶ τὰ om. AW: πρὸς ὅρθρον a 20 μεταβαλλοῦσα A: μεταβαλοῦσα W 23 δὲ] καὶ a 25 ἔχουσας I 26 καὶ περὶ τὴν Ἀχαίαν AWa 27 δῆλον a
32 μεταγορίαις a 33 ἔρει] ῥεῖ W 35 εἰχει I 36 αἴτιας a
p. 104 A: ἀδηψὸν libri 36 εἰχει I 37 αἴτιας a

τον ἔσειδν τὴν γῆν, ἔπειτα ὑπὸ βίας ἐκρῆξαν τὸ πνεῦμα τὸν μὲν σεισμὸν ἔπαισε, θερμῶν δὲ ὑδάτων ἐκεῖθεν ἀνεδόθησαν πηγαί, ὑδάτων ἐκεὶ γενομένων καὶ διὰ τὴν ἐν βάθει τῆς γῆς θερμότητα θερμῶν γινομένων τε καὶ ἐκδιδόντων. λέγει δὲ καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ σείσθαι συνεχῶς τοὺς τόπους 5 τοὺς παρὰ τῇ στενῇ τε καὶ ρόώδει θαλάσσῃ, οὓς προείρηκε. τὸ γάρ πνεῦμα ἐν τοῖς τοιούτοις τόποις γινόμενον καὶ διεκπίπτον ἐκ τῆς γῆς ²⁵ σφοδρὸν τῶν σεισμῶν αἴτιον ἐστι· σφοδρὸν δὲ γίνεται διὰ τὴν σφοδρότητα τῆς θαλάσσης. πᾶσα γὰρ ρόώδης θάλασσα σφοδράς τὰς μεταρρύσεις ποιεῖται· διὰ δὴ τῶν στενῶν ἀθρόα φερομένη καὶ ἐπιλαμβάνουσα τοὺς τόπους, 10 δὶ’ ὧν δὲ ἄνεμος ἔξω ῥεῖ καὶ θυμιάται, εἰς βάθος αὐτὸν ἀπωθεῖ· δὲ δὲ ἀπωσθεῖς καὶ ἀθρόος γενόμενος τῇ βιαίᾳ κινήσει σείει τὴν ὑπερκειμένην γῆν. καὶ αἱ χῶραι δὲ, δσαι σομφοὺς ἔχουσι τοὺς κάτω τόπους, πολὺ ἐν αὐταῖς τοιούτοις δεχόμεναι πνεῦμα τῷ εἰς τὰς εὑρυχωρίας ἐκείνας τὴν ⁴⁰ ρύσιν γίνεσθαι τοῦ πνεύματος μᾶλλον ἀπ’ αὐτοῦ σείονται κινούμεναι. 15 προστίθησι δὲ τοῖς προειρημένοις διὰ ἔχαρός τε καὶ μετοπώρου μᾶλιστα γίνονται σεισμοί, ἐστι δὲ ἐν ἐπομβρίαις τε καὶ αὐχμοῖς, καὶ ἐν τούτοις πᾶσι διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. καὶ γὰρ αἱ προειρημέναι ὥραι πνευματωδέσταται· τοῦ γάρ θέρους καὶ τοῦ χειμῶνος ἐλάττω τὰ πνεύματα, τοῦ μὲν χειμῶνος διὰ τοὺς πάγους καὶ τὰ φύγη σφεννυμένων τῶν ἡηρῶν 20 ἀναθυμιάσεων, τοῦ δὲ θέρους διὰ τὸ καῦμα ἡραινομένων τε καὶ μαραι- ⁴⁵ νομένων· πάλιν ἐν μὲν τοῖς αὐχμοῖς πνευματώδης ὁ ἀήρ (αὐχμὸς γάρ ἐστι τῷ πλείῳ τὴν ἀναθυμίασιν γίνεσθαι τὴν ἡηρὰν τῆς ὑγρᾶς) ἐν δὲ ταῖς ὑπερομβρίαις πλείων τε ἐντὸς γίνεται ἀναθυμίασις, τῷ βεβρεγμένην τὴν γῆν μᾶλλον θερμαινομένην ἀτμίζειν, ἀτμίζουσαν δὲ πλείω τότε καὶ τὴν 25 ἐντὸς ἀναθυμίασιν ἵσχειν, καὶ ἐτὶ τῷ πληρούμενων τῶν κοιλοτήτων τῆς γῆς ὕδατος διὰ τὸ πλῆθος τοῦ οὐρένου στενοχωρουμένην τὴν τοιαύτην ἀναθυμίασιν καὶ εἰς ἐν συνελαυνομένην ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἐκβιάζεσθαι τε καὶ ⁵⁰ κινουμένην οὕτω διὰ τὸ πολλὴν εἰς δλίγον τόπον συσταλῆναι τε καὶ πιληθῆναι ἵσχυρῶς κινεῖν τὴν γῆν προσπίπτουσαν. ταῦτα γάρ φησι δεῖν ὑπο- 30 λαμβάνειν τὸ ἐναπολαμβανόμενον τῇ γῇ πνεῦμα ποιεῖν, ἢ ποιεῖ καὶ ἐν τοῖς ἡμετέροις σώμασιν ἐναπολαμβανόμενον τὸ πνεῦμα· καὶ γάρ καὶ τρόμων καὶ σφυγμῶν αἴτιον αὐτῷ γίνεται. ἐστι δὲ καὶ τῶν ἐν τῇ γῇ σεισμῶν ὁ μὲν τρομώδης, ὁ δὲ σφυγμῷ ἐοικώς. ὡς γὰρ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου σώματος ^{108.} πολλάκις οὐρησάντων γίνεται τρόμος τις τοῦ σώματος, ἀντιμεθισταμένου τοῦ πνεύματος ἔωθεν εἰσω ἀθρόου διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ οὔρου στενοχωρεῖσθαι 35 ἔξωθυμομένον, οὕτως καὶ ἐπὶ τῆς γῆς τοιαύτας ἡγητέον ἀντιμεταστάσεις

1 ἐκρεῦσαν I	2 ἐκεῖθεν] ἐκεὶ AWa	ἀνεδείχθησαν A	2. 3 γινομένων a
5 ρόώδη a	11 τῇ βίᾳ ἐκλινῆσε τὴν I	13 αὐταῖς libri	16 ἐν post δὲ om. I
19 διὰ τοῦ AW	23 ἐπομβρίαις a	τε γίνεται ἡ ἐντὸς ἀναθυμίασις AWa	post
βεβρεγμένην add. τε AWa	25 τῷ om. a: τῶν AW	28 σταλῆναι AW: σταγῆναι a	
28. 29 πιληθῆναι] πεπληρῶσθαι AWa	30 ἐναπολαμβανόμενον om. AW: ἐν a		
πνεύματα AW: τὰ πνεύματα a	31 post σώμασιν add. ἐν δὲ τοῖς ἡμετέροις σώμασιν		
AWa	γάρ καὶ om. AWa	32 τῇ om. AW	36 τοιαύτης A

γινομένας πνευμάτων τρομώδη ποιεῖν σεισμόν. ἔξῆς δὲ δείκνυσιν δτι μεγάλην δύναμιν ἔχει τὸ πνεῦμα· καὶ ἔστι σαφῆ τὰ λεγόμενα. φέψαλον δὲ λέγει τὸν πεπυρωμένον κονιορτόν. λέγει δὲ καὶ τοῦ γινομένου πυρὸς ἐν 5 τῇ γῇ, τουτέστιν ὑπὸ τῇ γῇ, αἵτιον εἶναι τὸ πνεῦμα· διὰ γάρ τὴν στενο-
5 χωρίαν βιαίως κινούμενόν τε καὶ κοπτόμενον καὶ εἰς μικρὰ καταδιαιρού-
μενόν τε καὶ διασπώμενον ἐκπίμπραται· ῥάὸν γάρ τὸ δλίγον τοῦ ἀθρόου
μεταβάλλει τε καὶ ἐκπυροῦται. η εἰς μικρὰ κερματισθὲν εἴπεν ἀντὶ τοῦ
λεπτότερον διὰ τὴν κίνησιν γενόμενον· καὶ λεπτομερέστερον γάρ τὸ πῦρ τοῦ
πνεύματος. εἶναι δὲ λέγει τεκμήριον τοῦ ῥεῖν ὑπὸ γῆν τὰ πνεύματα καὶ
10 τὸ γινόμενον περὶ ταύτας τὰς νῆσους, λέγει δὲ τὰς Αἰόλου· τούτων 10
γάρ ἐμνημόνευσε πρὸ δλίγου. ἐν γάρ ταύταις φησίν, δταν ἀνεμος νότος
μέλλῃ πνευσεῖσθαι, προσημαίνειν ἡχὸν τινα ὑπὸ γῆς γινόμενον, ὡς πνέοντος
ἀνέμου ἐν τοῖς τόποις τούτοις, ἐξ ὧν τὰ τοῦ πυρὸς ἀναφυστήματα γίνεται·
15 δί γίνεται τῷ τὴν μὲν θάλασσαν ἤδη πόρρωθεν προωθεῖσθαι ὑπὸ τοῦ νότου
μηδέπω ὄντος τοῖς τὰς νῆσους κατοικοῦσι γνωρίμου, ὑπὸ δὲ ταύτης προω-
θουμένης καὶ ἐπιλαμβανούσης τοὺς πλησίους τόπους τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τῆς
γῆς ἀναφυσώμενον ἀπωθεῖσθαι πάλιν εἰσω, καθ' ἀ μέρη ἐπεισιν η θά- 15
λασσα, ἀπωθούμενον δὲ εἰσω καὶ κινούμενον τὸν ψόφον ποιεῖν. ἀνευ δὲ
σεισμοῦ ὁ ψόφος οὗτος γίνεται διὰ τε τὴν τῶν τόπων εὐρυχωρίαν (ἔχει
20 γάρ εὐρυχώρους ἔξόδους ἄλλας, δι' ὧν ἐνεχθὲν ὑπὸ γῆν εἰς τὸ ἀχανὲς
ἔξω ῥεῖ) καὶ διὰ τὴν διηγότητα τοῦ ὑπὸ τῆς θαλάσσης ἀπωθουμένου ἀέρος.

Τοῦ δὲ τὴν τοῦ πνεύματος ὑπὸ γῆν κίνησιν αἴτιαν τῶν σεισμῶν εἶναι
σημεῖα εἰναί φησι καὶ ταῦτα, τὸ τε γίνεσθαι τὸν ἥλιον ἀχλυώδη καὶ 40
ἀμαυρότερον πρὸ τῶν σεισμῶν χωρὶς νέφους καὶ τὸ πρὸ τῶν δρυθρίων
25 σεισμῶν ἐνίστε γίνεσθαι νηνεμίαν τε καὶ κρύος ἴσχυρόν· τόν τε (γάρ) ἥλιον
ἀναγκαῖον ἀμαυρὸν γίνεσθαι ὑπονοστεῖν κατὰ γῆς ἀρχομένου τοῦ πνεύμα-
τος τοῦ διαλύνοντος τε καὶ διακρίνοντος τὸν ἀέρα, νηνεμίαν τε καὶ ψῦχος
περὶ τοὺς ὅρθρους πρὸ τῶν σεισμῶν διὰ τὴν αὐτὴν αἴτιαν. η τε γάρ νηνεμία
διὰ τὴν τοῦ πνεύματος εἰσω παλίρροιαν, ητις γίνεται πρὸ τῶν μεγάλων
30 σεισμῶν παντὸς εἰσω τοῦ πνεύματος ῥέοντος καὶ οὐ μεριζομένου, καὶ τὸ
ψῦχος δὲ διὰ τὸ τὴν θερμὴν ἀναθυμίασιν εἰσω τρέπεσθαι· θερμὴ γάρ 45
καθ' αὐτὴν η πνευματώδης ἀναθυμίασις. εἰπὼν δὲ τὴν ἀναθυμίασιν, ἀφ'
ης οἱ ἀνεμοι, φύσει εἶναι θερμὴν τοῦ μὴ δοκεῖν αὐτοὺς θερμοὺς ἄλλα
ψυχροὺς εἶναι τὴν αἴτιαν προστίθησι· διὰ γάρ τὸ κινεῖν τὸν ἀέρα, οὐδὲ
35 αὐτὸν τῇ αὐτοῦ φύσει ψυχρὸν ὄντα, διὰ δὲ τὸ πεπληρωσθαι πολλῆς καὶ
ψυχρᾶς ἀτιμίδος γινόμενον τοιοῦτον. δί ἐναργὲς ἐποίησε τῇ παραθέσει τοῦ

1 γινομένας ex corr. A	3 πεπυρακτωμένον AWa	λέγει δὲ om: AWa
4 ὑπὸ τὴν γῆν a	6 ἐκπίμπραται AWa	8 καὶ om. AWa 9 λέγω A
11 νότους a	12 μέλλῃ post ἀνεμος (11) exh. AWa	17 καθ' ἀ—εἰσω (18) om. A
19 φῆφος a	20 ἔξεδ (οὐς ἄλλας in lac. om.) A ¹	ἐνεγχθὲν I 22 δὲ
om. a	23 τε om. AWa	25 νηνεμίαν — γίνεσθαι (26) om. AW: τοῦτο a
γάρ ex Aristotele addidi	27 καὶ ψῦχος post ὅρθρους (28) coll. AWa	31 τὸ
om. Aa	32 κατ' αὐτὴν AW	33 φύσει] φησιν AW: om. a 35 δὲ om. Wa
καὶ om. a	36 ἐποίησεν ἐναργὲς coll. A	

έκ τοῦ στόματος ἐκφυσωμένου πνεύματος, διὰθ' αὐτὸν θερμὸν ὄν (καὶ γάρ
ἔγγύθεν προσπίπτον τοιοῦτον), δταν διὰ στενοῦ πέμπηται καὶ πορρωτέρω,⁵⁰
ψυχρὸν προσπίπτει δι' δν ἀπωθεῖται ἀέρα, τοιοῦτον ὄντα. εἰπὼν δὲ ἔγγὺς
τὸ ἐκφυσώμενον θερμὸν εἶναι δμοίως φησὶ τῷ ἐκπεμπομένῳ, δταν λαλῶ-
5 μεν. θερμὸν γάρ τοῦτο. αἰδίζειν δὲ τὸ λαλεῖν εἰπεν, ἡ ἴδιας αἰδίζειν τὸ
τοιαῦτα λαλεῖν, οἷα κεχηνότι μᾶλλον ἐκφέρομεν τῷ στόματι· τοιοῦτον γάρ
καὶ αὐτὸν τὸ αἰδίζειν ὄνομα. τότε δὲ δτε διὰ στενοῦ καὶ πόρρωθεν ἐκφυ-
σᾶται, δι' δλιγότητα οὐχ δμοίως ἐπιδηλον θερμὸν ὄν. δτι δὲ διὰ τὸν
πρωθούμενον δέρα τὸ ἐκφυσώμενον πνεῦμα ψυχρὸν προσπίπτει, δῆλον 109r
10 ἔκ τοῦ ἐν τοῖς βαλανείοις πολὺ θερμότερον τὸν φυσώμενον προσπίπτειν
ἀέρα. θερμὸς μὲν γάρ ἀεί, δτι καὶ δ πρωθούμενος θερμός, θερμότερος
δὲ τότε διὰ τὸ ἀδρόως τε προσπίπτειν καὶ μετὰ βίας, ὥσπερ ἐλαυνόμενος,
δ ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ γίνεται. σαφῆ δὲ τὰ λεγόμενα περὶ τε
τῆς νεφέλης τῆς ὡς γραμμῆς στενῆς τε καὶ εὐθείας πρὸ τῶν σεισμῶν
15 εἰωθυίας γίνεσθαι, καὶ περὶ τῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ γινομένων ῥηγμάτων, δις δ
παρέθετο εἰς σύστασιν τοῦ ὡς αἱ στεναὶ τε καὶ λεπταὶ ῥηγμῖνες ἐν τοῖς
αἰγιαλοῖς τῆς θαλάσσης γαλήνης οὔσης γίνονται, οὕτω καὶ τὸ λεπτόν τε
καὶ εὐθὺν νέφος τὸ φαινόμενον πρὸ τῶν σεισμῶν αἰθρίας οὔσης τοιοῦτον
διὰ νηνεμίαν γίνεσθαι. ῥηγμὶς γάρ τις ἀέρος ἡ τοιαύτη νεφέλη.
20 Λέγει δὲ καὶ περὶ τὰς ἐκλείψεις τῆς σελήνης γίνεσθαι σεισμὸς πολλά-
κις διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. δταν γάρ ἥδη πλησίον ἦ δη σκιὰ τῆς γῆς, δη
ἀντιφράττουσα καὶ ἐπισκοτοῦσα τῷ φωτὶ τῷ ἀπὸ τοῦ ἥλιου προσπίπτοντι πρὸς 20
τὴν σελήνην, ὡς μηδέπω μὲν τέλεον ἐπιλειποτέναι τὸ φῶς καὶ τὸ θερμὸν
τὸ ἀπὸ τοῦ ἥλιου, δ παρέχει δη σελήνη τῷ ἀέρι παρὰ τοῦ ἥλιου λαμβά-
25 νουσα, ἥδη δὲ δι' ἔγγύτητα τοῦ ἀκριβοῦς σκιάσματος ἀπομαραίνηται, νηνε-
μία γίνεται· διὰ γάρ τὸ ὑπερψύχεσθαι τὸν ὑπὲρ γῆς τόπον ἀντιμεθίσταται
τὸ πνεῦμα εἰς τὴν γῆν καὶ σεισμὸν ποιεῖ πρὸ τῶν ἐκλείψεων. ἐπιζητήσαι
τις ἄν, εἰ τῇ τοῦ ἥλιου κινήσει δη ἀπὸ αὐτοῦ θερμότης τοῦ ἀέρος, πῶς δη
σελήνη λαμβάνει ἀπὸ τοῦ ἥλιου θερμότητα, οὔτε αὐτὴ πάσχουσα οὔτε τοῦ 25
30 μεταξὺ αὐτῆς τε καὶ τοῦ ἥλιου αἰθέρος ὄντος παθητοῦ. εἰπὼν δὲ ἐνίστε
νηνεμίας γίνεσθαι πρὸ τῶν ἐκλείψεων καὶ τὴν αἰτίαν ἀποδοὺς τούτου λέγει
γίνεσθαι πολλάκις καὶ ἀνέμους πρὸ τῶν ἐκλείψεων, ἀρχομένης μὲν τῆς
νυκτός, εἰ δη ἐκλειψίς μέλλει γίνεσθαι μεσονυκτίου, εἰ δὲ δη ἐκλειψίς γίνοιτο
ἔωθεν, μεσονυκτίου τοὺς ἀνέμους. οὐ πάλιν αἰτίαν ἀποδίδωσι τὴν αὐτήν.

2 καὶ ομ. AWa 5 βιάζειν α 6 οἴα] δ I 6 τοιοῦτον] διὰ τούτου AWa
7 τὸ iterat A post στενοῦ add. τε AWa 10 βαλανείοις] βα εχ corr. I
11 ἀεὶ δτι] διότι I 12 τε ομ. AWa 16 τοῦ ομ. I 18 post εὐθὺν
add. πνεῦμα I 19 γίνεται I post νεφέλη add. λέγονται δὲ ῥηγμῖνες (ῥυγμῖνες α)
αἱ ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς ὑπὸ τῆς τῶν κυμάτων προσβολῆς ἐν τῇ προσκλυζομένῃ ὑπὸ αὐτῶν ἀνω-
μαλίᾳ γινόμενα AWa (I. ἀνωμαλίαι γινόμεναι) 20 δὲ ομ. α: καὶ ομ. AW
23 σελήνη] νεφέλην I μηδέποτε AWa 25 ἀπομαραίνεται A¹ 25. 26 νηνε-
μία γίνεται ομ. A¹ 26 ἐπιψύχεσθαι AWa ὑπὲρ τὴν γῆν AA 27 ἀλλε-
ψεων AW ποιεῖ post ἐκλείψεων coll. AWa ἐπιζητήσαι — ἐκλειψεων (31) ομ. I
31 ἀποδίδους AWa τούτων α 32 τῆς ἐκλειψεως I 33 μέλλοι W γίνοιτο I

διὰ γάρ τὸ ἀμαυροῦσθαι καὶ ἔλαττον γίνεσθαι τὸ ἀπὸ τῆς σελήνης θερμὸν ἐν τῷ ἀέρι, πλησίον οὖσῃς ἥδη τῆς φορᾶς καθ' ἣν ἔκλειψις γίνεται, ἀνιε-²⁰
μένη ἡ πρόσθεν διὰ τὴν πλείω θερμότητα κατεχομένη ἀναθυμίασις ἀνέμους ποιεῖ. ἀπορήσαι δ' ἄν τις, πῶς τὸ νῦν λεγόμενον οὐ μάχεται τῷ προει-⁵
ρημένῳ· τότε μὲν γάρ εἶπε νηνεμίας αἰτίαν γίνεσθαι τὴν μέλλουσαν ἔκλει-
ψιν διὰ τὴν γινομένην ψυχρότητα, νῦν δὲ ἀνέμων. ἡ δταν μὲν πλείων ἡ
ἀπὸ τῆς σελήνης ἡ θέρμη, ὡς ἐπέχειν τὰς ἀναθυμίασεις, ἡ ἔλαττωσις τοῦ θερμοῦ ἀνίησιν αὐτάς, δταν δὲ ἡ σύμμετρος, ἡ ἔλαττωσις παύει· καὶ ²⁵
οὕτως ποτὲ μὲν νηνεμία, ποτὲ δὲ ἀνέμοι προγίνονται τῶν ἔκλειψεων.
10 δύναται καὶ μὴ πρὸ ἵσου χρόνου τῆς ἔκλειψεως τὴν τε νηνεμίαν λέγειν γίνεσθαι καὶ τοὺς ἀνέμους, ἀλλ' ἐν ἄλλῳ μὲν τοὺς ἀνέμους, ἐν ἄλλῳ δὲ τὴν νηνεμίαν· πορρώτερον μὲν γάρ ἀφεστώσης ἔτι τῆς ἔκλειψεως ἡ τοῦ θερμοῦ συμμετρία ἀνέμους κινεῖ, ἐγγὺς δὲ ἥδη τῆς ἔκλειψεως οὖσῃς τοὺς αὐτοὺς τούτους ἀνέμους ἀντιμεθίστασθαι ποιεῖ διὰ ψυχρότητα. βουληθεῖς
15 γάρ δεῖξαι δτι ἡ πρὸ τῆς ἔκλειψεως νηνεμία δι' ἀντιπερίστασιν τοῦ πνεύματος γίνεται, ἔδειξεν δτι πρῶτον πνευμάτων κινηθέντων τε καὶ δύτων ⁴⁰ νηνεμία γίνεται, ἔκεινων μεταστάντων ἀλλαχοῦ. καὶ τοῦ τοῦτο λέγειν αὐτὸν σημεῖον τὸ μὴ εἶπεν 'γίνονται δὲ καὶ ἀνέμοι πρὸ τῶν ἔκλειψεων πολλάκις', ἀλλὰ γίνονται γάρ καὶ ἀνέμοι· εἰπὼν γάρ δτι μεθίστανται 20 ἐπήνεγκε τὸ γίνονται γάρ δεικνὺς τίνες εἰσὶν οἱ μεθιστάμενοι. ἔτι τὴν μὲν νηνεμίαν εἴπε γίνεσθαι, δταν ἥδη πλησίον ἡ ἡ ἀντιφράξις καὶ μήπω μὲν ἡ πάμπαν ἀπολελοιπὸς τὸ φῶς καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμὸν ἐκ τοῦ δέρος, ἥδη δὲ ἀπομαραίνηται. ἐπὶ δὲ τῆς τῶν ἀνέμων γενέσεως οὐ ⁴⁵ τοῦτον ἔτι τὸν καιρὸν λέγει, ἀλλ' ἀχρονύχους μὲν τὰς γενέσεις τῶν ἀνέ-²⁵
25 μων πρὸ τῶν μεσονυκτίου γινομένων ἔκλειψεων, μεσονυκτίου δὲ πρὸ τῶν ὑπὸ τὴν ἔω. καὶ ἐπὶ μὲν τῆς νηνεμίας τῷ ἀπομαραίνεσθαι τὸ θερμὸν ἔχρησατο, ἐπὶ δὲ τῆς γενέσεως τῶν ἀνέμων τῷ ἀμαυροῦσθαι· ἐπίτασις δὲ ἡ διαμάρανσις τῆς ἀμαυρώσεως. |

Σαφῆ δὲ καὶ δέ λέγει περὶ τοὺς ἴσχυροὺς σεισμούς, τὸ μὴ εὐθὺς μηδὲ ^{109*}
30 εἰσάπει παύεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλείους μένειν ἡμέρας καὶ ἐπισημαίνειν καὶ ἐπὶ δὲ τούτον τοῖς τόποις ἔκεινοις, ἐν οἷς τὴν ἀρχὴν ἐγένετο. αἴτιον δὲ τούτων, τοῦ μὲν μεγέθους τοῦ σεισμοῦ τὸ πλῆθος τοῦ πνεύματος, τοῦ δὲ ἐπιμένειν τὰ τῶν τόπων σχήματα, δι' ὧν δὲ τὸ σεῖον πνεῦμα ῥυῇ.

1 γάρ τοῦ W 2 ἥδη post φορᾶς coll. AWa post ἥν add. ἡ AWa 3 κατα-
χεομένη I 4 τὸ νῦν] τούν A 5 μὲν om. a 6 διὰ τὴν ante μέλλουσαν (5)
exh. AWa πλείω A'W 7 θερμότης AWa 9 νηνεμία AWa
προσγίνονται AA τῶν ἔκλειψεων -- πρὸ ἵσου (10)] καὶ μήποτε οὐ τοῦ αὐτοῦ a τῶν
ἔκλειψεων δύναται ὁμ. AW 10 λέγει AIA 12 πόρρω AWa μὲν om. I
16 πρῶτον] πρὸ τῶν AW: πρὸ τῆς ἔκλειψεως τῶν a 18 μὴ om. a δὲ] γάρ a
19 ἀλλὰ — ἀνέμοι om. a 21 εἶπε] εἶπον A: om. I 22 πάμπαν] πᾶν AWa
24 ἔτι] δτι W: om. a 26 τῷ θερμῷ a 27 post ἀμαυροῦσθαι add. τὸ θερμὸν
AWa ἐπίτασις — ἀμαυρώσεως (28) in marg. add. I 29 δὲ om. a
λέγοι I 30 ἡμέρας μένειν AWa 31 ἐπὶ δὲ] ἐπένειαι I δεύτερον] β a:
ἐπὶ δύο ἔτη Arist. 32 αἰτίαι AWa 33 σεῖον] εἰσὶον I

ὅπου γάρ ἀν τὸ πνεῦμα διὰ τὸ σχῆμα τοῦ τόπου ἀντιτυπήσῃ, ὡς μὴ
ράδίως διελθεῖν, μᾶλιστά τε σείει καὶ ἀναγκαῖον ἐγκαταλείπεσθαι τι τοῦ 10
πνεύματος ἐν ταῖς δυσχωρίαις τὸ ποιοῦν τὴν ὑπόμνησιν, ὥσπερ ὅμωρ ἐν
σκεύει οὕτω κατεσκευασμένῳ, ὡς μὴ δύνασθαι πᾶν κενωθῆναι ράδίως.
5 διὰ δὲ τὸ ὑπομένον πνεῦμα ἐν τῷ τόπῳ, ὡς ἐν τοῖς τῶν ζῴων σώμασιν
οἱ σφυγμοί, οἱ γίνονται μὲν ἀπὸ νόσου τινός, οὐδὲ ἔξαιρνης δὲ οὐδὲ ἀθρόοι
παύονται οὐδὲ ταχέως, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον μειούμενοι μαραινομένου τοῦ
πάθους, οὕτω καὶ ἡ ἀρχὴ ἀφ' ἣς ἡ ἀναθυμίασις ἐγένετο ἡ τοσαύτη, οὐκ
ἐσβέσθη, οὐδὲ ἡ φορὰ ἡ τοῦ πνεύματος ἡ τὸν σεισμὸν ποιήσασα ἀπασαν
10 κατηγάλωσε τὴν τοῦ πνεύματος ὥλην, ἀλλ' ὑπομένει τις, ἥτις ἔως ἀν 15
ἀναλωθῇ, ἀναγκαῖον γίνεσθαι τινα σεισμὸν κατὰ τὸν τόπον, ἐν φύσει
αἰεὶ μέντοι ἡρεμαιότερον· καὶ μέχρι τησούτου μένει, μέχρι ἀν ἐλαττον τὸ
ἀναθυμιώμενον γένηται ἡ ὥστε ἐπιδήλως κινεῖν [μὴ] δύνασθαι.

Λέγει δὲ καὶ τοὺς ψόφους τοὺς ὑπὸ γῆν γινομένους πρὸ τῶν σεισμῶν
15 τὸ αὐτὸν πνεῦμα ποιεῖν. πρὸ τῶν σεισμῶν δὲ εἰπεν, δτι τε εἴρηκε πρὸ
ὄλιγου γίνεσθαι τινας ψόφους ὑπὸ τοῦ φερομένου πνεύματος ὑπὸ γῆν χωρὶς
σεισμοῦ ἀνέμου γινομένου, ὡς περὶ τὰς Αἰόλου νήσους, καὶ νῦν λέγει 40
πάλιν· προστίθησι γάρ δτι καὶ ἄνευ δὲ σεισμῶν ἥδη που γε γόνασιν
ὑπὸ γῆν. ὥσπερ γάρ ῥαπίζόμενος ὁ ἀήρ ὑπό τινος στερεοῦ σφροδρῶς
20 παντοδαποὺς ἀφίησι ψόφους, ὡς ἔστιν ἰδεῖν ἐπί τε τῶν μαστίγων καὶ τῶν
ῥάβδων, οὕτως καὶ ἀυτὸς τύπτῃ τι στερεόν· οὐδὲν γάρ διαφέρει ἡ τύπτεσθαι
αὐτὸν ἡ τύπτειν· ἐν γάρ τῷ τύπτειν τύπτεται· πᾶν γάρ τύπτον καὶ ἀντι- 45
τύπτεται. προέρχεσθαι δὲ αὐτὸν λέγει τὸν ἀπὸ τοῦ πνεύματος ψόφον τῆς
κινήσεως τῆς γῆς καὶ τοῦ σεισμοῦ, καίτοι γινόμενον ἀμα τῷ σεισμῷ, διὰ
25 τὸ λεπτομερέστερον εἶναι, τουτέστι διὰ τὸ πνεῦμα λεπτομερέστερον εἶναι
καὶ διὰ παντὸς δεχόμενον τὸν ψόφον δέχεσθαι αὐτὸν κατὰ τὸν ἐν τοῖς
τῆς γῆς πόροις ἀέρα, διὸ πρὸ τοῦ σεισμοῦ τὴν γῆν ἔξω προϊὼν τὸν ψόφον
διαδίδωσι καὶ τῷ ἔκτος τε καὶ μέχρι τῶν ὥτων ἀέρι. δταν δὲ ἐλαττον,
φησίν, ἡ τὸ πνεῦμα ἡ ὥστε σεισμὸν ποιῆσαι (πῶς δὲ ἐλαττον, προσέθηκε· 50
30 διὰ γάρ λεπτότητα· δταν γάρ ἡ λεπτότερον, ὡς ἐν ταῖς πληγαῖς διηθεῖσθαι
διὰ τῆς γῆς, καὶ μὴ μένειν καὶ στενοχωρίαν ποιεῖν ἀθροιζόμενον), διὰ μὲν
τὸ ράδίως διηθεῖσθαι διὰ τῆς γῆς οὐ κινεῖ, διὰ δὲ τὸ προσπίπτειν τοῖς
τῆς γῆς ὅγκοις κοιλοῖς τε οὖσι καὶ παντοδαπὰ σχήματα ἔχουσι παντοδαπὸν
ποιεῖ ψόφον, ὡς διοκεῖν ἐνίστε, ὡς οἱ τερατολογοῦντες λέγουσι, μυκᾶσθαι

2 σείειν AWa 3 ὑπόμνησιν] exspectas ὑπομονήν 4 κατεσκευασμένων AW 5 δὲ]
τὲ AW: om. a 6 οὐ om. AWa ἀθρόον a 9 τὸν εἰ τῶν corr. I πᾶσαν I
10 κατανάλωσε Wa ἀν om. AWa 12 ἀν] οὐ AWa 13 ἡ om. I
μὴ delevi 14 δὲ om. a ὑπὸ τὴν γῆν Wa πρὸ τῶν σεισμῶν om. AWa
15 τε om. I 19 ὡς AWa 20 παντοδαπῶς I μεστίγων I 21 post
ῥάβδων add. καὶ δὲ τῆς φωνῆς δὲ γινόμενος ψόφος παντοδαπὸς ὣν παρὰ τὰς τῶν πληγῶν δια-
φορὰς γίνεται διάφορος AWa ἡ om. AWa 22 πᾶν] ποιεῖ I 23 αὐτὸν
om. AWa 25. 26 εἶναι καὶ] δν καὶ a: εἶναι om. AW 27 δὲ] ὡς W
28 καὶ ante τῷ om. a τε] δὲ W: om. a 29 φησίν] εἰπὼν a δὲ om.
AWa 31 καὶ μὴ—διὰ τῆς γῆς (32) om. A 34 τετρατολογοῦντες a

τὴν γῆν. ἔδη δέ φησι τότε καὶ ὅδατα ἀνερρήχθαι γινομένων σεισμῶν,
ῶσπερ καὶ πρὸ δλίγου | εἰπε περὶ τῶν ἐν Αἰδηψῷ θερμῶν, ἀλλ' οὐ διὰ 110·
τοῦτο τὸ ὅδωρ τῆς κινήσεως αἴτιον τῇ γῇ, ἀλλ' ἀν τῇ ἐξ ἐπιπολῆς τὸ
πνεῦμα βιάζηται τὸ ὅδωρ, ὡς ἐπὶ τῆς θαλάσσης γίνεται, ἢ καὶ κάτωθεν
5 τὸ πνεῦμα βιαζόμενον ἀναρρήγη τι τῶν ὑπὸ γῆς ὅντων ὅδάτων, ὕσπερ
εἶπεν ἐν Αἰδηψῷ, γίνεται [γάρ] τὸ πνεῦμα καὶ τῷ ὅδατι τῆς κινήσεως
αἴτιον, ὕσπερ καὶ τῶν κυμάτων οἱ ἀνεμοί. ὡς γάρ τὰ πνεύματα ἐξ ἐπι- 5
πολῆς βιαζόμενα τὸ ὅδωρ κινεῖ τε αὐτὸν καὶ ποιεῖ τὰ κύματα, οὕτω
πολλάκις καὶ ἐν τοῖς σεισμοῖς τὸ κάτωθεν πνεῦμα βιαζόμενον καὶ τὸ ὑπὸ⁶
10 τῇ γῇ κινεῖ ὅδωρ. ὡς γάρ τὰ κύματα ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἀλλ' οὐκ ἀνά-
παιν κινεῖται, οὕτω καὶ τῶν ἀναρρηγνυμένων ἐν τοῖς σεισμοῖς ὅδάτων τὸ
πνεῦμα αἴτιον, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνα τοῦ πνεύματος. ἐναργὲς δὲ ἐποίησε τὸ
λεγόμενον τῇ τῆς γῆς παραθέσει· ἀνατρέπεται γάρ ἐν τοῖς σεισμοῖς πολλά-
κις καὶ αὐτή, ὕσπερ καὶ τὸ ὅδωρ τὸ ἀναρρηγνύμενον. ἢ γάρ ἔχουσις
15 ἀνάτρεψίς τις ἐστιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τῆς γινομένης κινήσεως αἴτια ὡς 10
ὅλαι, τὸ δὲ πνεῦμά ἐστι τὸ ποιοῦν. δταν δέ, φησίν, δῆμα τῷ σεισμῷ
γένηται ἔχουσις ὅδατος οὐ κάτωθεν ἔχομενον, ἀλλὰ τοῦ ἐπιπολῆς καὶ
τῆς θαλάσσης ἐπιχειρούμενου (περὶ γάρ τοῦ τοιούτου ὅδατος τε καὶ πάθους
λέγει) τούτου δή φησι γίνεσθαι αἰτίαν τὴν τῶν πνευμάτων ἐναντίαν φοράν,
20 ἥτις γίνεται, δταν τὸ τὸν σεισμὸν ποιοῦν πνεῦμα μηδέπω ρέον ὑπὸ γῇ,
ἀλλὰ ἔκαθεν φερόμενον τὴν θαλάσσαν ὑπὸ τινος ἐναντίου πνεύματος κινου- 15
μένην ἐξ ἐναντίας αὐτὸν φερόμενον ἀπώσαι μὲν εἰς τούπισα μηδουνηθῆ διὰ
τὸν πρωαθοῦντα ἀνεμον αὐτήν, ίσταν δὲ καὶ ἐμποδίζον αὐτῆς τὴν πρόοδον
αἴτιον γένηται τοῦ ἄμα πολλὴν ἀθροισθῆναι. τότε γάρ ἥττηθὲν ὑπὸ τοῦ
25 πλήθους τῆς θαλάσσης τὸ ίσταν αὐτήν πνεῦμα ἀθρόας ἐπιχυθείσης αὐτῆς
διὰ τὸ κατόπιν ὠθοῦν πνεῦμα, ἄμα μὲν ἐγίνετο τοῦ τε κατακλυσμοῦ καὶ
τῆς ἐφόδου τῆς τοῦ κύματος αἴτιον, ἄμα δὲ καὶ τοῦ σεισμοῦ. καὶ λέγει
οὕτω γενέσθαι καὶ τὸν περὶ Ἀχαίαν σεισμὸν τε ἄμα καὶ τὴν τοῦ κύματος 30
ἐφοδὸν τοῦ ἐπικλύσαντος τὰς παραθαλασσίους πόλεις Βοῦράν τε καὶ Ἐλίκην.
30 ἔξω μὲν γάρ νότος ἔπνει ἀπωθῶν τὴν θαλάσσαν, ἐκεῖ δὲ ἔνθα ὁ σεισμὸς
ἐγένετο, βορρᾶς ἀντέπνευσε· νηγεμίας δὲ γενομένης, τουτέστι ρύεντος εἰσω
καὶ ὑπὸ γῆν τοῦ ἀνέμου τοῦ ὑπὸ τοῦ κύματος ἥττηθέντος ἄμα ἐγένετο

2 ετ 6 ἐδηψῷ AWa: ἐδιψῷ I 3 et 7. 8 ἐπιπολῆς AW 3 ἦ] ἦ I
4 βιάζεται a, ex corr. A: βιάζεται IW 5 ὑπὸ τῆς γῆς W: ὑπὸ τὴν γῆν Aa 6 γάρ
deleui 8 βιαζόμενον AIW κύματα εκ πνεύματα corr. I 10 τὴν γῆν AWa
14 αὐτῇ AWa καὶ post ὕσπερ om. I τὸ post ὅδωρ om. AWa ἢ γάρ
ἔχουσις om. AWa 15 γενομένης AWa 16 ὅλη AWa ποιοῦν] γινό-
μενον AWa τῷ om. AWa 17 ἐπιπολῆς] ἐπιπολάζοντος AWa 18 ἐπιχειρού-
μενον] ἐπιπολάζοντος AWa 21 ἔξω AWa φερομένην AWa 22 δυνη-
θείη AWa 23 ίσταν] ίσταται AWa 24 γίνεται AA 25 ίσταν AWa
26 γίνεται a 27 post ἐφόδου add. καὶ AWa αἰτία AWa ἄμα δὲ—
σεισμοῦ post ἐγίνετο (26) exh. I καὶ post δὲ om. AWa λέγεται AWa
28 οὐτωσι AWa καὶ τὸν om. a: τὸν om. AW τε] τὸ AW
30 δὲ om. AW 31 γενομένης I 32 post alterum τοῦ add. βορρᾶ AWa
τοῦ post ὑπὸ om. I

ἥ τε τοῦ κύματος ἔφοδος καὶ ὁ σεισμός, τοῦ αὐτοῦ ἀνέμου ἀμφοτέρων αἰτίου γενομένου, τοῦ μὲν κύματος διὰ τὸ στῆσαι τὴν θάλασσαν καὶ ποιῆσαι πολλὴν ἀθροισθῆναι, τοῦ δὲ σεισμοῦ διὰ τὸ ἡττηθέντα τοῦτον ὑπὸ τοῦ πλήθους τῆς θαλάσσης ρύνεντα κατὰ γῆς ταύτην κινῆσαι. εἴη δ' ἀνὸς 5 νότος περὶ Ἀχαϊαν τοῦτο παθών τε καὶ ποιῆσας· ἐν γὰρ τῷ νοτίῳ μέρει αἱ καταρριφθεῖσαι τε καὶ ἐπικλυσθεῖσαι πόλεις. αἰτίαν δέ φησι καὶ συνατίαν τὴν θάλασσαν τοῦ σεισμοῦ γενέσθαι τῷ μὴ διδόναι διαπνοὴν τῷ ὑπὸ γῆς φερομένῳ πνεύματι. ἡ μὲν γὰρ θάλασσα τῷ ὑποστῆναι τὸ πνεῦμα καὶ εἰς τὸ κάτω ρέει τὸν κατακλυσμὸν ἐποίησε, τὸ δὲ πνεῦμα ἀθροισθὲν 10 ὑπὸ γῆς τῇ ἀθρόᾳ καὶ βιαίῳ κινῆσει τὸν σεισμὸν. δύναται μὴ λέγειν τὸν ἔτερον τῶν πνεόντων ἀνέμων, δι' οὓς ἡ τοῦ ὄντος ἀθροιστις, ἡττηθέντα καὶ εἰς τὴν γῆν ἀναχωρήσαντα ποιεῖν τὸν σεισμόν, ἀλλ' ἡττηθέντος τοῦ ἔτερου τὸ πνεῦμα τὸ ἐναπειλημένον ἐν τῇ γῇ ὑπὸ τῆς τοῦ κύματος ἔφόδου διαλυθὲν ρέειν ἔξω.

15 Κειμένου δὲ τοῦ τῶν σεισμῶν αἰτίους εἶναι τοὺς ἀνέμους ὑπὸ γῆν ¹⁰ ἀθροιζομένους τε καὶ ρέοντας, ἐπεὶ οἱ σεισμοὶ κατὰ μέρος γίνονται καὶ χωρία τινὰ περιωρισμένα πολλάκις καὶ ἐν μικρῷ τόπῳ, ἀνεμοὶ δὲ οὐχ οὕτως (διαρκεῖς γὰρ οἱ ἀνεμοὶ καὶ ἐπὶ πολὺ πνέοντες) τίς ἡ αἰτία τούτου λέγει. φησὶ δὴ αἰτίαν εἶναι τούτων διτοι οἱ μὲν σεισμοὶ ὑπὸ γῆν ρέοντος τοῦ ἀνέμου γίνονται· δταν γὰρ πρὸς ταῖς οὖσσαις ἐν τινὶ τόπῳ ἀναθυμιάσεσιν ὑπὸ γῆν καὶ αἱ ἐκ τῶν πλησίον τόπων συνέλθωσιν εἰς ταῦτα συρρεῖσαι, ¹⁵ τότε διὰ τὸ πλήθος τοῦ ἐξ αὐτῆς γενομένου πνεύματος βίᾳ κινουμένου ὑπὸ τῇ γῇ γίνονται οἱ σεισμοὶ ὅμοίως τοῖς αὐχμοῖς καὶ ταῖς ὑπερομβρίαις· καὶ γὰρ ἐκείνων ἔκατερον ἐγίνετο ὁ μὲν αὐχμὸς τῷ πρὸς τῇ ὑπαρχούσῃ 25 ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ ἑηρῷ ἀναθυμιάσει καὶ τὴν ἐν τοῖς γειτνιῶσιν αὐτῷ τόποις ἑηράν ἀναθυμιάσιν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον ρύνηαι πᾶσαν, ὑπερομβρία δὲ δταν τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐπὶ τῆς ὑγρᾶς τε καὶ ἀτμιδώδους ἀναθυμιάσεως γένηται. οἱ μὲν οὖν σεισμοί, ὅμοίως δὲ καὶ οἱ αὐχμοὶ καὶ αἱ ὑπερομβρίαι ³⁰ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν γίνονται καὶ κατὰ μόρια γῆς· οὐδὲν γὰρ καλύει τὴν τῶν σεισμῶν ποιητικὴν ἀναθυμιάσιν ἐκ τῶν πλησίον τῷ πᾶσαν τὴν τῶν σεισμῶν ποιητικὴν ἀναθυμιάσιν ἐκ τῶν πλησίον εἰς τοῦτον

1 τε om. I 5 μέρει] μένει A 6 κατακλυσθεῖσαι AW: κατακλυσθεῖσαι a post πόλεις lac. XVI litt. A 6. 7 συνατίαν] νῦν AWa; ceterum pro καὶ exspectas μᾶλλον δὲ 7 τοῦ σεισμοῦ γενέσθαι τὴν θάλατταν coll. AWa 7. 8 ὑπὸ τῆς γῆς AW: ὑπὸ τὴν γῆν a 10 ὑπὸ γῆν AWa βιαίῳ] βεβαίῳ A δύναται — ἔξω (14) delenda videntur; sub textu exhb. I 13 τὸ post πνεῦμα] τὸ I 14 post ἔξω add. αἰτίαν τοῦ σεισμὸν δῆλο τὸ (lac.) ὑποχωρῆσει καὶ ἡττη (lac.) κατακλυσμὸν A 15 Κειμένου — σεισμοὶ (16)] κειμενον δὲ τούτων σεισμῶν (lac.) εἶναι τοὺς ἀνέμους ὑπὸ γῆν ἀθροιζομένους τε καὶ ρέοντας ἐπιστει (lac.) μὲν cum superioribus verbis (14) coniuncta exhb. A δὲ om. a 16 μέρη AWa 17 καὶ πολλάκις coll. a: πολλὰ καὶ AW μαχρῶ A 18 οἱ om. AW ἡ om. AWa 21 εἰς — συρρεῖσαι] εἰς τε τόσον ρύνησαι I 22 αὐτῶν Aa 23 τὴν γῆν AWa οἱ om. I post τοῖς add. τε AWa 24 ἔκατερος A post μὲν add. γὰρ AW 25 τῷ om. I τοῖς om. A αὐτῷ] αὐτῇ IW 26 πᾶσαν] πάλιν AWa 28 δὲ om. A¹ 30 τῆς om. AWa 31 ante ἐκ add. τῇ AWa

συνερρυηκέναι τὸν τόπον· οὐχέτι δὲ οἱ ἄνεμοι κατὰ ἐν τι μόριον γίνονται, διτὶ τὰ μὲν τῶν σεισμῶν καὶ τῶν αὐχμῶν καὶ τῶν ὑπερομβριῶν ἐν τῇ γῇ τὴν ἀρχὴν ἔχει, τουτέστι τὴν ἀναθυμίασιν· διὸ δύνανται αὗται καὶ εἰς ἐν τι πᾶσαι συρρεῖν· δὲ γάρ οὐλιος οὐχ ὁμοίως ἐπὶ τούτων, λέγω δὴ τῶν κατὰ γῆς ἰσχύει, 110·
 5 ὅστε μεταβάλλειν αὐτάς, ἐπεὶ κάκεῖναι εἰ καθ' οὓς ἐγίνοντο τόπους ὑπὸ τοῦ ήλιού διεκρίνοντο, οὐκ ἀν εἰς ἐν ήλιούσιντο, οὐδὲ ἀν κατὰ μέρη τῆς γῆς μικρὰ ἐγίνοντο πολλάκις σεισμοί· τὰς μέντοι μετεώρους ἀναθυμιάσεις αὐτός ἔστιν ὁ διακρίνων τε καὶ ἀνάγων, αἱ δταν παρὰ τοῦ ήλιού καὶ τῆς τούτου φορᾶς τὴν ἀρχὴν λάβωσιν, ἄνεμος ηδη οὖσαι ύεούσιν ἐφ' ἐν τι 10 μέρος, ἐπὶ μὲν τάδε διθορέας, ἐπὶ δὲ τάδε δινότος, καὶ ἄλλος ἐπ' ἄλλο τι· ύεούσις δὲ οὕτως οὐ λανθάνουσιν ὥσπερ αἱ ὑπὸ γῆν συρρέουσαι εἰς ταῦταν ἀναθυμιάσεις, ἀλλὰ πᾶς ὁ τόπος δι' οὐ ύεούσιν ἔχει τὸν ἄνεμον. δὲ μὲν γάρ σεισμὸς καὶ ὁ αὐχμὸς καὶ ἡ ὑπερομβρία οὐκ ἔστιν ἡ τῆς ἀναθυμιάσεως ύσις, δὲ δὲ ἄνεμος καὶ τὸ πνεῦμα αὐτῇ ἔστιν ἡ τῆς τοιαύτης 15 ἀναθυμιάσεως οὔσης ὑπὲρ γῆν ύσις, ἦν οὔτε λανθάνειν οἶόν τε ὑπὲρ γῆς ύεούσιν οὔτε ρεῖν ἐν βραχεῖ μορίῳ τῆς γῆς.

Ἐφεξῆς δὲ καὶ τὰς τῶν σεισμῶν διαφορὰς λέγει, καὶ φησὶν αὐτῶν τοὺς μὲν τρόμῳ ἐοικέναι, τοὺς δὲ σφυγμῷ, τρόμῳ μὲν τοὺς γινομένους ἐπὶ πλάτος τῆς γῆς, δταν διὰ τὸ πλῆθος τοῦ γινομένου ὑπὸ γῆν πνεύματος, 20 κατὰ τὸ πλάτος ἡ γῆ κινηται ὑπὸ αὐτοῦ· οὕτως γάρ καὶ ὁ τρόμος γίνεται, εἰς τὰ πλάγια μεταφερομένου τοῦ τρέμοντος σώματος· τοῦτο γάρ ἔστι τὸ εἰς πλάτος. γίνεσθαι δέ φησιν διληγάκις κατὰ τόπους τινὰς σεισμοὺς ἐοικότας σφυγμῷ. ἔστι δὲ ἡ κατὰ σφυγμὸν κίνησις οὐκ εἰς τὰ πλάγια γινομένη, ὡς δι τρόμος, ἀλλὰ κάτωθεν ἄνω. διὸ καὶ ἐλαττονάκις λέγει γίνεσθαι τοὺς 25 οὕτω γινομένους σεισμούς, δτι μὴ ράզιον εἰς βάθος ἐπ' εὐθείας οὕτως πολλὴν ἀρχὴν τε καὶ ἀναθυμίασιν ἀνθροισθῆναι. πολὺ γάρ πλείων ἡ κατὰ 30 μῆκος καὶ πλάτος τῆς γῆς διάκρισίς τε καὶ ἀναθυμίασις γινομένη τῆς ἀπὸ τοῦ βάθους. ταύτη μὲν γάρ καὶ ὁ ήλιος συνεργεῖ θερμαίνων μέχρι τοσούτου τὴν γῆν, τῇ δὲ ἐκ τοῦ βάθους γινομένη τε καὶ ἀναφερομένη οὐκέτι. 35 ἐν δὲ τοῖς τοιούτοις σεισμοῖς τοῖς ἐκ βάθους γινομένοις, οἱ ἐοίκασι τοῖς σφυγμοῖς, φησὶν ἀναβάλλεσθαι τε καὶ ἐπιπολάζειν πλῆθος λίθων, ὥσπερ ἐπὶ τῶν λίκνων· καὶ γάρ ἐπὶ τούτων, δταν ἀναβράττηται τὰ ἐπ' αὐτοῖς, ἐπιπολάζει τὰ βαρύτατα. λέγει δὲ καὶ χαλεπωτάτους εἶναι τὸν τοιού- 40 τοὺς σεισμούς, καὶ παρατίθεται χωρίς τὰ ὑπὸ τῶν τοιούτων σεισμῶν ἀνα- 35 τραπέντα, δὲ πρὸς τῷ ἀνατραπῆναι καὶ τραχύτερα ἐγένετο. ἡττον δὲ λέγει γίνεσθαι σεισμοὺς ἐν ταῖς νήσοις ταῖς ἐν μέσοις τοῖς πελάγεσιν, δὲ εἰπε

4 δὴ] δὲ AIW 5 ἐπὶ a post κάκεῖναι lac. IX litt. A εἰ post τόπους exh. AWa 7 μικρὰ post μέρη (6) exh. AWa 14 αὗτῃ I 15 οἴον τε] οἴονται AW γῆν AWa 17 δὲ om. a 19 post δταν add. τὸ A γινομένου om. AW post ὑπὸ] add. τὴν AWa 20, κινεῖται I δ om. a 21 σώματος om. AW 25 ράζιον εἰς ράζιας corr. I 26 post πολλὴν add. δις AWa 27 γεννωμένη AWa 28 ταύτην AW 32 ἐν αὐτοῖς AWa 35 πρὸς τὸ A βραχύτερα I 36 μέσω AW ex corr. I

ποντίας, τῶν πλησίον ἔχουσῶν ἡπειρον· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ τῶν προσ-
γείων. αἰτία δὲ τούτου δτι ἐν μὲν ταῖς ποντίαις τὸ πλῆθος τῆς θαλάσσης
τὸ περικεχυμένον καταψύχει τάς τε ὑπ' αὐτὴν καὶ τὰς ἐν τῇ νήσφ ἐγγε-
νομένας ἀναθυμιάσεις, ἕτι τε τῷ βάρει ἐπικειμένην κωλύει αὐτῶν τὰς εἰς 40
5 ἐν συρρεύσεις ἐν τῇ γῇ γίνεσθαι, ἐξ ἣς γεννῶνται. ἕτι δέ, φησί, ρεῖ καὶ
χρατεῖται ὑπὸ τῶν πνευμάτων, ὡς τῇδε καὶ τῇδε φέρεσθαι, διὸ οὐ σεί-
ται· δεῖ γάρ τὸ σειόμενον ἡρεμῆσαι πρῶτον, εἰθ' οὕτω σεισθῆναι. ἢ τοῦτο
οὐ περὶ τῆς ἀναθυμιάσεως, ἀλλὰ περὶ τῆς θαλάσσης λέγει· δεῖ γάρ αὐτῇ
ρεῖ καὶ κινεῖται ὑπὸ τῶν ἀνέμων, διὸ οὐ σείται ὑπὸ τῆς ἀναθυμιάσεως.
10 κινεῖται γάρ τὰ ἡρεμοῦντα· μηδὲ σειομένης δὲ τῆς θαλάσσης οὐδὲ αἱ ἐν
αὐτῇ νῆσοι σείονται. διὰ τοῦτο γάρ ἐπιφέρει τὸ τὰς δὲ ποντίας οὐκ εἰς 45
ἔστι κινησαὶ ἄνευ τῆς θαλάσσης ὅλης, δφ' ἣς περιεχόμεναι
τυγχάνουσιν. ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ πολὺν ἐπέχειν τόπον, φησί, τὴν θαλάσσαν
οὐκ εἰς ταύτην αἱ ἀλλαχόθεν ἀναθυμιάσεις ἀθροίζονται (διὰ μακροῦ γάρ ἡ
15 σύρροια αὐταὶς γίνοιτο ἄν), ἀλλ' ἐκ ταύτης, τῆς ὑπὸ θαλάσσης, γίνοιντ'
διὸ καὶ συρρέοιεν εἰς τινα ἄλλην γῆν, αἱς συρρεόσαις παρακολουθοῖεν ἀν
καὶ αἱ ἐκ τῆς γῆς. ἢ ἐκ ταύτης λέγει ἐξ αὐτῆς τῆς θαλάσσης γίνεσθαι
εἰς τὸ ἄνω τὰς ἀναθυμιάσεις, καὶ ταύταις συνακολουθεῖν τε καὶ συνεκχρί- 50
νεσθαι καὶ τὰς ἐν τῇ γῇ γεννομένας τῇ ὑπὸ θαλάσση. τὰς δὲ ἐγγὺς νήσους
20 τῆς ἡπείρου μόριον εἰναι τῆς ἡπείρου λέγει· ἢ γάρ μεταξὺ θαλάσσας δι'
δλιγότητα οὐδεμίαν ἔχει δύναμιν, ὡς κωλῦσαι τῶν ἀπὸ τῆς ἡπείρου γινο-
μένων ἀναθυμιάσεων εἰς τὰς νήσους τὰς πλησίους συρρεῖν τινας.

p. 369 a 10 Περὶ δὲ ἀστραπῆς καὶ βροντῆς, ἕτι δὲ περὶ τυφῶνος
καὶ πρηστῆρος. |

25 Εἶπάν τε περὶ σεισμῶν, τίς τε αὐτῶν ἡ φύσις τε καὶ οὐσία, καὶ δι' ἣν III:
αἰτίαν γίνονται, καὶ περὶ πάντων τῶν δοκούντων αὐτοῖς παρακολουθεῖν, 10
μέτεισιν ἐπὶ τὸ κατὰ τὸν ὑφηγημένον τρόπον εἰπεῖν περὶ τε ἀστραπῆς καὶ
βροντῆς τυφῶνός τε καὶ πρηστῆρος καὶ κεραυνῶν. δεῖν δέ φησι καὶ τούτων
ἀπάντων τὴν αὐτὴν ἀρχὴν ὑπολαβεῖν, οὐκ ἀλλήλοις μόνον τὴν αὐτὴν, ἀλλὰ
30 καὶ τοῖς προειρημένοις. τὸ γάρ διττὸν τῆς ἀναθυμιάσεως τῆς ἐν τῇ γῇ
γινομένης τοῖς τε προειρημένοις αἴτιοις αἴπασι καὶ δὴ καὶ τούτοις. μεμιγ-
μένης γάρ τῆς ἀναθυμιάσεως τῆς γῆθεν ἀναφερομένης ἐκ τε τῆς θερμῆς
τε καὶ ἡρᾶς, ἢ ἣν ἀρχὴν πυρὸς καὶ ἀνέμων, καὶ τῆς ὑγρᾶς τε καὶ ψυχρᾶς,

3 νότιος Α 3. 4 γεννωμένας AWa 5 post γίνεσθαι add. ἡ AW: ἡ α ἐξ ἡς]
ἐξῆς AIa 6 κρατῆται α 8 περὶ post ἀλλὰ om. Wa 9 κινηται α 11 τὸ]
τῶν I ποντίους AW 15 αὐτὰς Α'W 16 ὑπὸ om. I 15. 16 γίνοιτο ἄν I
16 συρρέοι ἀν AI: συρρέοιν W 18. 19 ἀνεκχρίνεσθαι AWa 19 γεννωμένας AWa
post ὑπὸ add. τῇ W 25 τε post φύσις om. A καὶ ἡ οὐσία A 27 τε
om. AWa 28 κεραυνοῦ AWa δέ] γάρ α Arist.: om. AW 30 τὸ γάρ
— προειρημένοις (31) om. AWa 31. 32 μεμιγμένης] μὲν. ἡγμένης AW 32 γάρ]
μὲν οὖσης α 33 καὶ τῆς ἡρᾶς I ἡ ἡγ.] ἡ ἡ AW: ἡν om. α πυρός
τε καὶ AWa

ἢ παλιν ἔστιν ἀρχὴ ὑδάτων τε καὶ χιόνος καὶ χαλάζης, ἔτι τε πάχνης 15
τε καὶ δρόσου, καὶ ταῦτα ἀμφότερα ἔχουσης ἐν αὐτῇ δυνάμει (οὐ γὰρ
ἀποκεκριμένα ἥδη καὶ κεχωρισμένα), ἔπειτα συνισταμένης ταύτης εἰς νέφος,
καθὰ πρότερον εἴρηται (διακρινομένου γὰρ τοῦ ἐν τῇ ἀναθυμιάσει θερμοῦ
5 καὶ εἰς τὸ ἄνω φερομένου ἡ ὑπολειπομένη συνίσταται τε καὶ εἰς νέφη
μεταβάλλει), ἔτι τε μᾶλλον πυκνοτέρας τῆς τῶν νεφῶν συστάσεως γινομένης,
δταν ἐν τῷ τόπῳ γένηται μετεωρισθεῖσα ἐπὶ πλέον, διὰ τοῦτο γένεται
διὰ τὸ παύεσθαι ἐν αὐτῷ τὰς ἀπὸ τοῦ ἥλιου γινομένας ἀνακλάσεις· εἶπε 20
γὰρ καὶ ἐν τοῖς πρώτοις τοῦτον εἶναι τὸν τόπον καὶ τὸν αὐτόθι ἀέρα
10 ψυχρότερον· διὸ δσα ἀν τῶν νεφῶν διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἐν αὐτοῖς ἔτι πλείω
θερμότητα εἰς ἐκεῖνον ἀνενεχθῆ τὸν τόπον, δν εἴπεν ἔσχατον πέρας, ἀθρο-
ώτερον ἐν ἐκείνῳ τοῦ θερμοῦ χωριζομένου διὰ τὴν ἐκ τῆς ψυχρότητος
πῆξιν τῶν νεφῶν, πυκνοτέρα καὶ ψυχροτέρα γινομένη ἡ τῶν νεφῶν σύστασις
τὸ ἀναπολειπομένον ἐν αὐτοῖς θερμὸν ἄνωθεν εἰς τὸ κάτω ἀπαθεῖται τε 25
15 καὶ ἐκθλίβει, καὶ καθ' ὅ ἐλαττόν ἔστι πυκνή, παρέχει τὴν ἔξοδον αὐτῷ.
καὶ διὰ τοῦτο οἱ τε κεραυνοὶ καὶ ἐκνεφίαι καὶ τὰ τοιαῦτα φέρεται κάτω,
δητα κουφότατα τῇ αὐτῶν φύσει. καίτοι τῆς ἀποκρίσεως ταύτης πυκνότερα
γίνεται τὰ νέφη, ἔως ἀν τὸ ἔσχατον ἐλθῃ τῆς πυκνώσεως καὶ τὸ
πέρας· δσφ γὰρ ἀν μᾶλλον ἐκλείπῃ τὸ θερμὸν ἐξ αὐτῶν διακρινόμενόν τε
20 καὶ εἰς τὸν ἄνω φερόμενον τόπον, τοσούτῳ πυκνοτέρα καὶ ψυχροτέρα ἡ
σύστασις τῶν νεφῶν γίνεται. τοῦτο γὰρ αἰτιὸν φησιν εἶναι, τὴν εἰς τὸ
ἔσχατον πύκνωσιν τῶν νεφῶν, τοῦ καὶ τοὺς κεραυνοὺς καὶ τοὺς ἐκνεφίας
φέρεσθαι κάτω καὶ πάντα, ἄνωθεν μᾶλλον πυκνουμένων διὰ τὴν ἐν ἐκείνῳ
τῷ τόπῳ ψυχρότητα ἐκκρινόμενα μετὰ βίας, καίτοι φύσιν ἔχοντα ἄνω
25 φέρεσθαι διὰ τὸ εἶναι θερμά (αὗτη γὰρ τοῖς τοιούτοις ἡ κατὰ φύσιν φορά).
ἀλλ' [ἐπει] ἀναγκαῖον εἰς τὸ ἀναντίον ἀεὶ τοῦ συστελλομένου τε καὶ πυκνου-
μένου καὶ ἐκθλίβοντος τὴν ἐκθλιψιν τε καὶ φορὰν τοῦ ἐκθλιθομένου γίνεσθαι.
οὕτως γοῦν ἥδη τινὰ βάρος ἔχοντα διὰ τὸ κάτωθεν ἐκθλίβεσθαι ἄνω
φέρεται οἷον ἐκπηδῶντα, ὡς δρῶμεν τά τε ἐκπυρηνίζομενα φερόμενα 30
30 πολλάκις καὶ ὄδατα πολλά.

Ἐπίπλων δὲ ταῦτα ἐφεῆς λέγει καὶ πῶς γίνεται, καὶ τί τὸ αἴτιον τοῖς 40
προειρημένοις τῆς εἰς τὸ κάτω βιαίου φορᾶς. ἡ μὲν γὰρ ἐκκρινομένη ἐκ
τῆς ἀναθυμιάσεως θερμότης, τουτέστι θερμὴ ἀναθυμίασις, εἰς τὸ ἄνω
φέρεται τε καὶ διασπείρεται κατὰ φύσιν ἀνεμποδίστως φερομένη· δση δὲ
35 τῆς ἡρᾶς ἀναθυμιάσεως ἀναπολαμβάνεται ἐν τῇ ψυχομένῃ τε καὶ συνιστα-

1 ἔτι δὲ AWa 2 καὶ τὰ (lac. VII litt.) τὰ ἀμφότερα A: eadem sine lacuna W: καὶ
ἀμφότερα a αὐτῇ libri 3 κεχωρισμένα] κεκριμένα AWa ἔπειτα om. AWa
post συνισταμένης add. δὲ a 6 ἔτι δὲ AWa γινομένης συστάσεως coll. I
8 παύεσθαι AW γενομένας AW 9 τούτοις A 11 δν εἴπεν om. AW:
πρὸς τὸ a 14 ἀναπολειπόμενον AWa post ἄνωθεν add. μᾶλλον διὰ τὴν ἐν
ἐκείνῳ τῷ τόπῳ ψυχρότητα πυκνουμένην (πυκνουμένη post μᾶλλον a) μετὰ βίας Wa: μᾶλλον
πυκνουμένην μετὰ βίας A 15 ἔστι] ούσα A 17 κοῦφα a καίτοι — μετὰ βίας
(24) om. AWa καίτοι fort. καὶ διὰ 23 καὶ πάντα] fort. addendum τὰ τοιαῦτα
25 διὰ τὸ εἶναι] ὡς AWa 26 ἐπει delevi 33 post τουτέστι add. ἡ a 34 φερομένης A

μένη ἀναθυμιάσει ἄνωθεν μᾶλιστα, ἦν δέρα εἶπεν (ἢ καὶ τὸν δέρα τὸν περικείμενον τοῖς νέφεσι ψύχεσθαι λέγει), αὐτῇ ἔτι μᾶλλον πυκνουμένων καὶ συνιόντων τῶν νεφῶν ἐκκρίνεται ἐξ αὐτῶν μετὰ βίας, ἐκκρινομένη⁴ δὲ ἐξ ἕκαστου μέρους τοῦ νέφους καὶ μετὰ βίας φερομένη καὶ προσπίπτουσα⁵ τοῖς περιεχομένοις ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ δέρος καὶ ὑπ' αὐτοῦ πηγυμένοις νέφεσι πληγὴν ποιεῖ, ὑφ' ἣς πληγῆς ὁ γινόμενος φόρος βροντὴ καλεῖται. ἀπεικάζει δὲ τὴν πληγὴν τὴν ὑπὸ τοῦ ἐκκρινομένου ἐκ τῶν νεφῶν θερμοῦ μετὰ βίας διὰ τὴν πύκνωσιν καὶ ψῦξιν αὐτῶν τὴν ὑπὸ τοῦ περικείμενου τε καὶ ὑπερκειμένου γινομένην ψυχροῦ, δι' ἣν πληγὴν δὲ τῆς βροντῆς φόρος,⁶
10 τοῖς φόροις τοῖς ἐν ταῖς φλόξι γινομένοις πολλάκις· ἐφ' οὖ φόρου οἱ μὲν⁷ λέγουσιν διτὶ γέλως ἐστὶν Ἡφαίστου, οἱ δὲ τῆς Ἐστίας, οἱ δὲ οὐδὲ γέλωται, ἀλλ' ἀπειλὴν αὐτῶν τούτων, ἢ τοῦ Ἡφαίστου ἢ τῆς Ἐστίας. καὶ ἐφεκῆς πῶς ἐν τῇ φλοὶ ὁ φόρος οὗτος γίνεται, λέγει· δταν γὰρ ἡ ἐκ τῶν ξύλων ἐκκρινομένη ἀναθυμίασις ἑηραινομένων αὐτῶν καὶ ῥηγυμένων ἀθρόα καὶ⁸
15 συνεστραμμένη εἰς τὴν φλόγα φέργηται, ἡ γινομένη πληγὴ ποιεῖ τὸν προειρημένον φόρον. καὶ ἐν τοῖς νέφεσι δὲ οὕτως ἡ γινομένη ἐκκρισις τοῦ πνεύματος (τοιαύτῃ γὰρ ἡ ἑηρὰ ἀναθυμίασις) προσπίπτουσα καὶ III.⁹ ἐμπίπτουσα τῇ πυκνότητι τῶν νεφῶν τῇ πληγῇ τὸν τῆς βροντῆς ποιεῖ φόρον, ἐμπαλιν ἔχόντων τὴν τάξιν ἐν αὐτοῖς τῶν πλησσόντων τε καὶ¹⁰
20 πλησσομένων· ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ πυρὸς ἡ ἀναθυμίασις ἡ πυκνὴ καὶ συνεστραμμένη ἐστὶν ἡ ἐκκρινομένη καὶ φερομένη πρὸς τὴν φλόγα καὶ τὴν πληγὴν ποιοῦσα, ἐπὶ δὲ τοῦ νέφους τὸ μὲν θερμὸν ἐστὶ τὸ ἀνάλογον ὃν δὲ τῷ πυρὶ τὸ ἐκκρινόμενόν τε καὶ φερόμενον, ἡ δὲ ἀναθυμίασις ἡ πυκνὴ πρὸς ἣν ἡ πληγὴ τοῦ φερομένου. αἱ δὲ τῶν φόρων διαφοραὶ τούτων γίνονται¹¹
25 παρὰ τὰς τῶν νεφῶν πρὸς τὴν πληγὴν ἀνωμαλίας (ἢ γὰρ πυκνότερα μᾶλλον ἢ ἡττόν ἐστιν, ἢ κατὰ μὲν τι τοιαῦτα, κατὰ δὲ τι τοιαῦτα) ἡ παρὰ τὰς ἐν τοῖς νέφεσι κοιλίας. εἰπε δὲ κοιλίας τὰ ἐντὸς τῶν νεφῶν τὰ μὴ ὄμοιώς τοῖς ἐκτὸς πεπυκνωμένα, ἀλλὰ διαλαμβάνοντα τὴν συνέχειαν τῆς πυκνώσεως αὐτῶν.

Τὴν μὲν οὖν βροντὴν τὸν τοιοῦτόν φησιν εἶναι φόρον, καὶ γίνεσθαι¹² διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν· τὸ δὲ πνεῦμα φησι τοῦτο τὸ ἐκθλιβόμενον καὶ τῇ πρὸς τὰ νέφη πληγῇ τὴν βροντὴν ποιοῦν τὰ μὲν πλεῖστα ἐκπυροῦσθαι λεπτῇ πυρώσει καὶ ἀσθενεῖ διὰ τὴν τῆς ἐξαπτομένης ὥλης λεπτότητα, καὶ τοῦτο εἶναι τὴν καλουμένην ἀστραπὴν· καθ' δὲ γὰρ διὸ τὸ ἐκκριθὲν τοῦτο πνεῦμα ἐκπῖπτον ἐκ τῶν νεφῶν διφθῇ κεχρωματισμένον τῷ τοῦ πυρὸς χρώματι. γίνεσθαι δέ φησι τὴν τε ἐκπύρωσιν αὐτοῦ καὶ¹³ τὴν ἐκπτωσιν τὴν ἐκ τῶν νεφῶν ὑστέραν τῆς πληγῆς. ἡ γὰρ βίαιος κίνησις αὐτῷ καὶ ἡ πληγὴ τῆς ἐκπυρώσεως αἰτία, καὶ πρὸ τοῦ ἔξω τῶν νεφῶν γεγονός ὄραθηναι ἡ πρὸς τὰ νέφη αὐτοῦ πληγή,

1 ἄνωθεν μᾶλιστα post εἶπεν exh. I	2 αὐτῇ A: αὐτὴν W	3 κρινομένη AW
4 καὶ post φερομένη om. Wa	5 πηγυμένης W	9 γινομένου I
μὴ εἰ μὲν corr. W	26 τι μὲν εἴ τι δὲ coll. a	27 τὰ ante ἐντὸς om. I
34 ἐκπῖπτον om. AWa	28 ἐκτὸς] ἐντὸς AW	29 τὸν om. I
	31 post βροντὴν add. τὴν Λ	30 διὰ τὴν τοιαῦτην
	τοῦ om. I	33 γὰρ om. a
	35 καὶ γίνεσθαι μὲν φησι AWa	

ἥτις ἡνὶ δὲ βροντὴν φαίνεσθαι μέντοι τὴν ἀστραπὴν πρὸ τοῦ ἀκουσθῆναι τὴν βροντὴν διὰ τὸ τὴν ὄψιν πρώτην τῶν ἰδίων αἰσθητῶν τῆς ἀκοῆς ἀντιλαμβάνεσθαι. αἵτια δὲ τούτου διὰ δὲ μὲν ἀκοὴ χρόνου δεῖται πρὸς τὸ τὸν γενόμενον φόφον ἐλθεῖν πρὸς αὐτὴν (πᾶσα γὰρ κίνησις ἐν χρόνῳ), τῆς δὲ 5 ὄψεως δὲ ἀντιληφτὶς ἀχρόνως γίνεται· οὐδὲ γὰρ τῷ φέρεσθαι τε καὶ κινεῖσθαι πρὸς αὐτὴν τὰ ὄρωμενα δὲ ἀντιληφτὶς αὐτῇ, ἀλλ’ ἐν τῇ ποιᾷ σχέσει τοῦ τε ὄρωμένου καὶ τοῦ δι’ οὐδὲ ὅρᾶται πρὸς τὴν δρῶσαν ὄψιν, ἥτις σχέσις δταν τοῖς ὄρωμένοις πρὸς τὴν δρῶσαν ὄψιν ἦν, ἐν λόγῳ αὐτὰ δρᾶται, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἔγγὺς ἦν, τὰ δὲ πορρωτέρω, ὡς ἐν τῷ Περὶ αἰσθήσεως ἐρρήθη. τοῦ δὲ 10 θάττον τὴν ὄψιν τῶν ὄρατῶν ἡ τὴν ἀκοὴν τῶν ἀκουστῶν ἀντιλαμβάνεσθαι δεικτικὸν παρέθετο τὸ γενόμενον ἐπὶ τῶν ἐρεσσόντων τὰς τριήρεις· ἥδη γὰρ ἀναφερόντων ἔχ τοῦ ὅδατος τὰς κώπας δὲ γενόμενος φόφος ἐν τῇ πρώτῃ 20 ἀφῇ τε καὶ πληγῇ τῶν κωπῶν ἀκούεται τότε, τῆς ὄψεως πάλαι ἑωρακυίας τὴν κώπην καθιεμένην τε εἰς τὸ ὅδωρ καὶ πλήσσουσαν αὐτό.

15 p. 369 b 11 Καίτοι τινὲς λέγουσιν ὡς ἐν τοῖς νέφεσιν ἐγγίνεται πῦρ.

Ἐπών περὶ βροντῆς τε καὶ ἀστραπῆς τὴν δόξαν τὴν ἔαυτοῦ τὰς τῶν ἄλλων ἐφεξῆς ἴστορεῖ, καὶ λέγει τινάς ἥγεεσθαι πῦρ τι ἐν τοῖς νέφεσιν εὑρίσκειν, κάκενο αἴτιον εἶναι τῆς τε βροντῆς καὶ ἀστραπῆς. 20 τοῦτο δὲ τὸ πῦρ Ἐμπεδοκλέα μὲν λέγειν εἶναι τὸ ἐναπολαμβανόμενον ἐν τοῖς νέφεσι μέρος τῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων, Ἀναξαγόραν δὲ τοῦ ἄνωθεν αἰθέρος, δὲ ἕκεῖνος καλεῖ πῦρ, κατενεχθέν τι ἄνωθεν κάτω εἰς τὸν τόπον, ἔνθα τὰ νέφη. διὰ δὲ Ἀναξαγόρας τὸν αἰθέρα καὶ τὸ κυκλοφορητικὸν σῶμα πῦρ λέγει, ἀπὸ τοῦ αἰθερίου ἡγούμενος αὐτὸ δύτως ὠνομάσθαι, ἀλλ’ 25 οὐκ ἀπὸ τοῦ αἰθερίου θεῖν, εἱρηται καὶ | ἐν τοῖς Περὶ οὐρανοῦ. τούτου δὴ 112· τοῦ πυρὸς τοῦ ἐν τοῖς νέφεσιν ἀπειλημμένου τὴν μὲν διαλαμψιν ἀστραπὴν εἶναι, τὸν δὲ γενόμενον φόφον καὶ τὴν σίξιν ἐναποσθεννυμένου αὐτοῦ ἐν τῷ νέφει βροντήν, ὡς καθ’ ἡνὶ φαίνονται τάξιν, οὕτως καὶ γενόμενων αὐτῶν, πρώτης μὲν τῆς ἀστραπῆς, δευτέρας δὲ τῆς βροντῆς. εἰπὼν δὲ 30 ταῦτα δείκνυσιν αὐτὰ καὶ ἄλλως ἀτόπως λεγόμενα. καὶ πρῶτον μὲν ἀλόγιας φησι λέγεσθαι τὸ εἶναι πῦρ τὸ ἐναπολαμβανόμενον ἐν τοῖς νέφεσιν εὑρίσκειν, ἀμφοτέρων μέν, ἀλογώτερον δὲ ὑπὸ Ἀναξαγόρου τοῦ λέγοντος κατασπᾶσθαι τι ἀπὸ τοῦ ἄνωθεν αἰθέρος. καὶ διὰ τί, προστίθησι· τὸ γὰρ ἄνω πεφυκός φέρεσθαι δεῖ παρά τινα αἴτιαν φέρεσθαι κάτω τε καὶ παρὰ φύσιν, 35 ἡνὶ αἴτιαν ἔδει λέγεσθαι. ἔτι δεῖ καὶ τούτου τὴν αἴτιαν λέγεσθαι, διὰ τί γίνεται δὲ ἡ κατάσπασις τοῦ πυρὸς κατὰ τὸν οὐρανόν, δταν ἐπινέφελον ἦ,

2 τὸ ομ. I	4 γενόμενον I	5 τῷ] τὸ I	6 αὐτῇ] αὐτῆς AWa
7 τε ομ. I	δψις α	8 τοῖς δρῶμένοις post λόγῳ εκb. I	δρῶσαν
ομ. AWa	8. 9 ἔγγὺς αὐτῶν coll. AWa	9 εἴη AWa	ἐν τῷ Περὶ αἰσθήσεως] c. 6
23 κυκλοφορητικὸν AA	14 αὐτῇ I	19 post καὶ add. τῆς AWa	ἐρρέθη AA
ex γίνεσθαι corr. I	33 ἀπὸ ὑπὸ I	35 Ετι—λέγεσθαι ομ. I	9

συνεχῶς τότε κατασπωμένου (συνεχεῖς γὰρ αἱ τε ἀστραπαὶ καὶ αἱ βρονταί), ¹⁰
 αἰθρίας δὲ οὔσης οὐ γίνεται· λίαν γὰρ τοῦτο ἑτοίμως καὶ προχείρως καὶ
 ἀνεπισκέπτως λέγεται. ἀλλ' οὐδὲ τὸ ὑπὸ Ἐμπεδοκλέους λεγόμενον πιθα-
 νόν, τὸ εἶναι ἐν τοῖς νέφεσι πῦρ τὴν ἀπὸ τῶν ἀκτίνων ἐν αὐτοῖς ἀπο-
 5 λαμβανομένην θερμότητα, ἣν γίνεσθαι τῆς τε ἀστραπῆς καὶ τῆς βροντῆς
 αἰτίαν, καθὼν προείρηται. καὶ γὰρ τοῦτο χωρὶς ἔκειτάσεως καὶ πραγματείας,
 τουτέστι κενῶς εἴρηται· ἔσται γὰρ οὕτως τὸ αἰτίον τῆς βροντῆς τε καὶ
 τῆς ἀστραπῆς καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων ἀποκεχριμένον τε καὶ κεχω- ¹⁵
 ρισμένον προϋπάρχον καὶ ἐνεργείᾳ δὲ ἡδη τόδε τι καὶ περιεχόμενον ἐν τῷ
 10 νέφει. πλεῖστον δὲ διαφέρει τὸ οὕτως λέγειν τῶν τε προειργμένων καὶ
 τάληθοῦς· διοιον γὰρ τὸ ταῦτα οὕτως γίνεσθαι λέγειν καὶ εἰ τις οἰοιτο τὸ
 ὕδωρ καὶ τὴν χιόνα καὶ τὴν χάλαζαν ἐνυπάρχοντα πρότερον ὕστερον
 ἐκκρίνεσθαι, καὶ μὴ τότε γίνεσθαι, διτε καὶ ἡ αἰσθήσις αὐτῶν γίνεται, οἷον
 15 ἔκαστον αὐτῶν τῆς συγκρίσεως πρῶτον κατ’ ἰδίαν ποιούσης καὶ ἔχούσης,
 τῶν καθ’ ἣν ἐνυπάρχει τάξιν. ὁμοίως γὰρ ὡς ἡ χάλαζα καὶ ἡ χιών καὶ
 τὸ ὕδωρ διακρίσεις τινές, οὕτως καὶ ἡ ἀστραπὴ καὶ ἡ βροντὴ συγκρίσεις·
 ὅστ’ εὶ τὰ ἔτερα τούτων, ἡ τὰ ἐν τῇ διακρίσει ἡ τὰ ἐν τῇ ἐκκρίσει, μὴ
 γίνεται, ἀλλὰ προϋπάρχοντα ἔγκειται, ὁμοίως εὐλογον ἔχειν καὶ τὰ ἔτερα.
 20 εἰ γὰρ τὰ διακρίσεις γινόμενα ἐκ τῶν νεφῶν προϋπάρχοντα διακρίνεται καὶ
 ἐκκρίνεται, καὶ τὰ συγκρίσεις γινόμενα προϋπάρχοντα ἐν συγκρίνοιτο. ἡ τε
 ἐναπόληψις, ἣν λέγουσι τοῦ πυρὸς· ἐν τοῖς νέφεσι γίνεσθαι, οὐδὲν ἄλλοιο· ²⁵
 τέρα ἀν εἴη τῆς γινομένης μεταβολῆς ἐν τοῖς πυκνούμενοις ἐξ ἀραιοτέρων
 καὶ θερμοτέρων. καὶ γὰρ τὸ ὕδωρ θερμὸν γίνεται ὑπό τε τοῦ ἥλιου καὶ
 25 τοῦ πυρός· εἰ δὴ ἐναπολήψει τὰ τοιαῦτα πυρὸς γίνεται, ἔδει πηγηνυμένου
 τοῦ ὕδατος καὶ ψυχομένου ἐκκρίνεσθαι τὸ πῦρ τὸ τῇ ἐναπολήψει τοιοῦτον
 αὐτὸ ποιοῦν. ἀλλ’ ὅταν συνίῃ τε καὶ ψύχηται πάλιν τὸ θερμὸν ὕδωρ,
 οὐδεμίᾳ φαίνεται πυρὸς ἔκπτωσις γίνεσθαι, ὅποιαν ἐκεῖνοι λέγουσιν ὡς ³⁰
 ἐνυπάρχοντός τινος ἐνεργείᾳ, ἐπειτα χωριζομένου· διὸ οὐδὲ ἐν ἐκείνοις
 30 εὐλογος ἡ ἐναπόληψις.

p. 370^a 5 Καίτοι γε ἔχρηγν κατὰ λόγον τοῦ μεγέθους τὴν ζέσιν
 ποιεῖν τὸ ἔγγινόμενον πνεῦμα ὑπὸ τοῦ πυρός.

Καὶ τοῦτο προστιθησι τοῖς προειργμένοις, διτε εὶ τῷ ἐναπολαμβάνεσθαι
 τι πῦρ καὶ τοῦτο ἐναποσθέννυσθαι ἐν τῷ νέφει ὁ ψόφος, ἔδει κατὰ τὸ ³⁵

1 συνεχῶς] ἀλλ’ οὐ συνεχῶς Arist. EF 2 δὲ] γὰρ AWa προχείρως καὶ
 ἑτοίμως coll. AWa 3 ὑπὸ Ἐμπεδοκλέα Αα: Ἐμπεδοκλέους ὅπο W 4. 5 ἀπο-
 λαμβανομένην ἐν αὐτοῖς coll. AWa 6 καὶ γὰρ—εἴρηται (?) om. I 8 τῆς
 om. AWa ἀποκεχριμένον] ἀποκεχριμένον AWa 9 καὶ προϋπάρχον coll. AWa
 11 γὰρ τῷ W 11. 12 τὸ ὕδωρ] ὕδωρ λέγειν I 15 ὑπὸ χείρα ποστ γίνεται
 (13) coll. W ἔκαστον—τάξιν (16)] ἐκ τῆς αὐτῶν οὕτως ὡς αὐτὸς γίνεσθαι
 προεργηκεν W 18 ἐκκρίσει] fort. συγκρίσει 23 ἀν om. I 26 τῇ ἐνα-
 πολήψει] τῇ om. Αα: ἐν τῇ ἐπολήψει I 27 συνίηται Αα 29 ἐνυπάρχον W
 31 post μεγέθους add. καὶ Αα Arist. F

μέγεθος τοῦ ἐνυπάρχοντος πυρὸς καὶ τὸ ἐν τῇ σφέσει αὐτοῦ πνεῦμα γίνεσθαι τε καὶ τὸν ψόφον. τοῦτο δὲ λέγοι ἀνώς ἀν ἐν τῇ σφέσει τοῦ πυρὸς γινομένου ψόφου διὰ τὸ εἰς πνεῦμα μεταβάλλειν αὐτό. οὐ γίνεται δὲ ὁ ψόφος κατὰ λόγον· πολὺ γάρ μεῖναν ψόφος γίνεται ἡ δσος ἀν ἀπὸ τοσού· 5 τοῦ σφεννυμένου πυρὸς ἐγένετο. ἀσαφῆ δὲ τὰ λεγόμενα διὰ συντομίαν· ἦν οὕτε δυνατὸν ἐνυπάρχειν, ἥντινα ζέσιν καὶ πῦρ δέδεικται διτι οὐδὲ δυνατὸν ἐνυπάρχειν ὡς πρότερον ἐναπειλημένον καὶ ἐνεργείᾳ ὄν. τὸ δὲ 10 οὕτε ἐκεῖνοι τὸν ψόφον ζέσιν ποιοῦσιν, ἀλλὰ σίξιν τοιοῦτον ἀν εἴη· εἰπὼν ζέσιν γίνεσθαι κατὰ αὐτὸν ἐν τῇ τοῦ πυρὸς ἀποσβέσει τε καὶ 15 εἰς πνεῦμα μεταβολῇ, ἦν μὴ δύνασθαι γίνεσθαι τῷ μηδὲ τὴν ἀρχὴν δύνασθαι ἐνυπάρχειν ἐν τῷ νέφει τὸ πῦρ, προστιθησιν διτι μηδὲ ἐκεῖνοι ζέσιν βιούλονται λέγειν γίνεσθαι αἰτίαν τοῦ ψόφου, ἀλλὰ σίξιν. λέγει δὲ καὶ τὴν σίξιν τὴν ὑπ' αὐτῶν λεγομένην εἶναι μικρὰν ζέσιν. διαφορὰ δ' ἀν εἴη ζέσεως καὶ σίξεως, διτι ἡ μὲν ζέσις κρατουμένου τοῦ ψυχροῦ ὑπὸ τοῦ 20 θερμοῦ γίνεται καὶ ἐκπνευματουμένου, ἡ δὲ σίξις, δταν κρατήται καὶ σφεννύγηται τὸ θερμὸν ὑπὸ τοῦ προσπίπτοντος αὐτῷ ὑγροῦ τε καὶ ψυχροῦ. καὶ τὴν σίξιν δὴ μικρὰν ζέσιν λέγει εἶναι· καθὸ γάρ προσπίπτον τὸ ψυχρὸν τῷ θερμῷ κρατεῖ αὐτοῦ, ταύτη ζέσις καὶ εἰς πνεῦμά τις μεταβολὴ γίνεται μέρους τινὸς ἀπὸ τοῦ κρατοῦντος ψυχροῦ ὑπὸ τοῦ σφεννυμένου πυρός, ὑπ' 25 αὐτοῦ μεταβάλλοντος καὶ ἐκπνευματουμένου, καὶ οὕτω γινομένου τοῦ ψόφου. |

Εἶναι δέ τινας φησι, οἱ τὴν ἀστραπὴν φαντασίαν τινά φασιν εἶναι, 112° οὐδὲ μπαρέιν οὐδὲ πρᾶγμά τι, ᾧ εἶναι καὶ Κλεόδημον· ῥαπιζομένου γάρ τοῦ ὑγροῦ ἐν τῇ νεφέλῃ ὑπὸ τοῦ πνεύματος γίνεσθαι τινα στιλβηδόνα, ὥσπερ 5 δταν τὴν θάλασσάν τις ῥάβδῳ τύπτῃ νυκτός· φαίνεται γάρ ἀποστιλθειν τὸ ἐν τῇ πληγῇ μετεωριζόμενον ὅδωρ. τοιοῦτον δὴ γίνεσθαι καὶ ἐπὶ τῆς ἀστραπῆς· τὸ γάρ πλησσόμενον ὑγρὸν καὶ διὰ τῆς πληγῆς τὸν ψόφον τε καὶ τὴν βροντὴν ποιοῦν ἐν τῇ πληγῇ μετεωριζόμενον ἀποστιλθειν, καὶ τοῦτο εἶναι τὴν ἀστραπήν, τὴν ἀπὸ τοῦ μετεωριζομένου ὑπὸ τῆς πληγῆς ὑγροῦ 30 γινομένην στιλβηδόνα. φησὶ δὴ τοὺς οὕτως λέγοντας ἀγνοίᾳ τοῦ πῶς τὰ στιλβούντα φαίνεται στιλθειν οὕτως λέγειν. διὰ γάρ ἀνάκλασιν τῆς ὄψεως 10 τὴν γινομένην ἀπὸ τῶν στιλβειν δοκούντων διάταν πρός τι τῶν λαμπρῶν, φαίνεται στιλβούντα τῷ ἐν αὐτοῖς ἐμφαίνεσθαι τὸ λαμπρόν, πρὸς δὲ ἀνάκλασις. διὸ καὶ νύκτωρ μᾶλλον ἡ τοιαύτη ἀνάκλασίς τε καὶ στιλβηδῶν, 35 τῷ τῆς ήμέρας διὰ τὸ πολὺ φῶς ἀδήλους γίνεσθαι τὰς ἐμφάσεις· πλέον γάρ δὲ τὸ τῆς ήμέρας φῶς ἀφανεῖς ποιεῖ τὰς γινομένας διὰ τὴν

2 λέγει Αα	ἀν post ὡς οι. AWa	3 δὲ οι. I	4. 5 τόσου τοῦ W
6 ὑπάρχειν I	post ἐνυπάρχειν add. πρότερον Λα	ἥντινα] ἦν AWa	7 ὡς] δν
Αα: δ W	9 ζέσιν] σφέσιν I	11 τὸ οι. Αα	post πῦρ add. ἡ W
16 σφεννύγηται ex corr. W ¹ :	σφέννυται ALa	17 δῆ] δὲ Λα	22 δὲ οι. a
23 κλάδημον α	25 τις τὴν θάλασσαν coll. AWa	τύπτοι α	27 τὴν πληγὴν
AWa	28 ἀποστιλθει AW	30 δῆ] δὲ α	31 post γάρ add. τὴν α
32 τῶν γινομένων A	33 τῷ] τῶν AW	φαίνεσθαι α	35 ήμέρας] in-
certo compendio utitur A	ἀδήλως A		

ἀνάκλασιν ἐμφάσεις. διὰ τοῦτο γὰρ οὐδὲ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ὥμερας οὕσης φαίνεται στίλβον τὸ τῆς θαλάσσης ὄντωρ ὑπὸ τῆς ράβδου τυπτόμενον. 15 μᾶλλον δ' εἶπε γίνεσθαι νύκτωρ, διτὶ γίνεται τις τοιαύτη καὶ μεθ' ὥμεραν ἐμφασις, ὡσπερ ἐπὶ τῆς ἵριδος ἐν τῷ μετὰ τοῦτο βιβλίῳ δείκει ὡς ἡ ὥμερας ἐκείνη πρὸς μένον γίνεται, ἀλλ' οὐ πλησσόμενον, ἡ δὲ στιλβηδῶν ἐπὶ τῶν πλησσομένων, ἡ τῆς ὥμερας οὐχ δρᾶται· διὸ καὶ αὐτὸς προσέθηκε τὸ πλησσόμενον. ὡστε εἰ καὶ ἡ ἀστραπὴ οὕτως γίνεται, ἔδει νυκτὸς αὐτὴν φαίνεσθαι. ἔτι εἰ αἱ μὲν τοιαῦται στιλβηδόνες ἐν τῷ ὄνται δι' ἀνάκλασιν γίνονται, οἱ δὲ μηδὲν εἶπον περὶ ἀνακλάσεως, οὐδὲν δὲν εἰλεγούσι.

p. 370-21 Τὰ μὲν οὖν λεγόμενα περὶ βροντῆς καὶ ἀστραπῆς.

'Ανακεφαλαιοῦται καὶ τὰ περὶ τούτων εἰρημένα αὐτῷ· καὶ πρῶτον μὲν παρατίθεται τὰς τῶν ἄλλων δόξας, ὧν ὑστερὸν ἐμνημόνευσεν, ἔπειτα τὴν 20 15 αὐτοῦ δόξαν ἐπὶ κεφαλαίων λέγει· τὴν γὰρ αὐτὴν φύσιν ἀνέμων τε εἶναι καὶ σεισμῶν καὶ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν. ἡ γὰρ ἕγραδ ἀναθυμίασις· ὡδὶ μὲν ἐπὶ γῆς φερομένη, ὡς ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀνενεγχθεῖσα τὴν ἀρχὴν τῆς ῥύσεως λαβεῖν, ἀνεμός ἐστιν, ὡδὶ δὲ πάλιν ἐν τῇ γῇ φερομένη, ὡς εἰς ἐν συρρυεῖσα σφοδρὰν τὴν κίνησιν διὰ στενοχωρίαν ποιεῖσθαι, σεισμός· ἐν δὲ 25 20 τοῖς νέφεσιν ἐναποληφθεῖσα καὶ κατὰ τὴν ἐκείνων πύκνωσιν καὶ σύγκρισιν ἐκκριθεῖσα μετὰ βίας βροντῆς τε καὶ ἀστραπῆς καὶ τάλλα τὰ τῆς τοιαύτης φύσεως ὄντα γίνεται, περὶ ὧν ἐν τοῖς ἑκῆς ἔρει. | 40

2 τῆς θαλάσσης om. AWa	τυπτόμενον απέ οὖτορ ποιοῦντι AWa	4 ὥσπερ]
ώς AWa	ώς om. AWa	post ἡ add. γὰρ α 5 ἡ δὲ—πλησσομένων
(6) om. Wa	6 ἡ τῆς] ήτις AWa	9 εἰπόντες I 10 ἐγίνετο AWa
17 ἐπὶ τῆς γῆς Wa	φερομένη ὡς] deficit A	18 ῥυσσεως W λαβεῖν]
λαμβάνει W	19 post κτίνησιν lac. VI litt. I	σεισμὸν I

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΤΡΙΤΟΝ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩΝ.

p. 370v3 Περὶ δὲ τῶν ὑπολοίπων εἰπωμεν ἔργων τῆς ἐκκρίσεως ταύτης.

5 Προθέμενος ἐν τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ πρὸς τῷ τέλει εἰπεῖν περὶ τε 5
βροντῆς καὶ ἀστραπῆς καὶ τυφῶνος καὶ πρηστῆρος καὶ χεραυνῶν, καὶ αἰτίαν
ἀποδοὺς τοῦ ἄμα περὶ πάντων αὐτὸν τούτων προθέσθαι τὸ ἀπαντά εἶναι
ταῦτα κατὰ τὸ ὑποκείμενον ἐν, εἰρηκὼς ἐν τῷ πρὸ τούτου περὶ τε βροντῆς
καὶ ἀστραπῆς, διτὶ γίνεται ταῦτα ἐκκρινομένης μετὰ βίας τῆς ἐν τοῖς νέφεσι
10 Ἑγρᾶς ἀναθυμιάσεως ἐναπειλημμένης, συνισταμένων αὐτῶν καὶ πυκνουμένων 10
καὶ ὥσπερ ἐκπυρηνίζόντων αὐτὴν τῇ πυκνότητί τε καὶ ψυχρότητί, ἐν τούτῳ
περὶ τῶν ὑπολοίπων ἔργων τῆς ἐκκρίσεως ταύτης, ἀποιεῖ ἐκκρινομένη,
εἰπεῖν προτίθεται· ταῦτα δ' ἔστιν ἐκνεφίας τε καὶ τυφῶν πρηστῆρες τε
καὶ χεραυνοί· καὶ γὰρ τούτων αἰτία ἡ τῆς Ἑγρᾶς ἀναθυμιάσεως μετὰ βίας
15 ἐξ τῶν νεφῶν ἐκκρισίς. τὸν δὲ ἥδη ὑφηγημένον τρόπον λέγοντες προσέ-
θηκεν, διτὶ ὥσπερ ἐπὶ τῶν προειρημένων ἐν τοῖς πρώτοις διττή τις ἐλέγετο 15
ἀναθυμίασις γίνεσθαι, καὶ ἐξ ἐκείνης ἡ ἀρχὴ τῆς γενέσεως τῶν ἐν τοῖς
μεταρρίσιοις, οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τῶν μελλόντων λέγεσθαι. καὶ πρῶτον λέγει
περὶ τοῦ ἐκνεφίου· ἐκνεφίαι δὲ λέγονται τὰ πνεύματα τὰ ἐξ αὐτῶν τῶν
20 νεφῶν πνέοντα, διτεν αὐτοῖς καὶ τὸ ὄνομα.

p. 370v4 Τὸ γάρ πνεῦμα τοῦτο.

Τοῦτο λέγει, περὶ οὐ εἰπε περὶ βροντῆς τε καὶ ἀστραπῆς λέγων.
τοῦτο δὴ τὸ πνεῦμα, φησί, τὸ ἐκ τῶν νεφῶν πυκνουμένων ἐκκρινόμενον

Adhibiti BIW et a 1 Tit. ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως εἰς τὸ τρίτον τῶν ἀριστοτέλους
μετεωρολογικῶν in exitu libri I, eademque omisso ἀριστοτέλους praescr. BW: εἰς τὸ τρίτον
praescr. I: Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισιέως ὑπόμνημα εἰς τὰ μετεωρολογικά. εἰς τὸ τρίτον a
7 τὸ scripsi: τὰ BIW: καὶ a εἶναι om. BW 9 καὶ] τὸ Wa ἀστραπῆς om. B¹
τῆς om. W 10 αὐτῶν om. BW 12 ἐκκρινομένης la 13 πρηστῆρ BW
15 ἐx] ἡ W post λέγοντες add. ἥδη I 18 post πρῶτον add. γε BW 22 alterum
περὶ om. B¹ τε om. a 23 ὁ πνεῦμα a πυκνούμενων καὶ B

κατὰ μικρὰ μὲν ἐκκρινόμενον καὶ διεσπαρμένως, καὶ μὴ συνεχῆ τὴν γένεσίν ²⁸ τε καὶ ἐκκρισιν ἔχον, ἀλλὰ πολλάκις καὶ κατὰ μικρὰ γεννώμενόν τε καὶ ἐκκρινόμενον, καὶ μὴ μένον ἀλλὰ διαπνέον τῷ λεπτότερον εἰναι βροντάς τε καὶ ἀστραπὰς ποιεῖ τὸν προειρημένον τρόπον. Άν δ' ἀθρόον τε ἐκκρίνηται ⁵ καὶ πυκνότερον, τουτέστι σωματωδέστερον, ὡς μὴ διαπνεῖν ἀλλὰ διαμένειν (εἰπὼν δὲ πυκνότερον ἐγγῆσατο πῶς εἴπε τὸ πυκνότερον ἐπενεγκῶν τὸ ἥτον λεπτόν), τότε ὁ καλούμενος ἐκνεφίας ἄνεμος γίνεται, πνεῦμα ἐξ αὐτοῦ τοῦ νέφους ρέον μετὰ βίας διὰ τὴν ἀθρόαν τε καὶ ταχεῖαν ἐκκρισιν ²⁰ τὸ γάρ τάχος τῆς ἐκκρίσεως ποιεῖ τὴν ἴσχυν, δι' ἣν ἴσχυν βίαιον γίνεται τὸ πνεῦμα. Όταν γάρ συνακολουθήσῃ τῇ πρώτῃ ἐκκρίσει πολλή τε καὶ συνεχῆς ἐκκρισις, τότε γίνεται τὸ πνεῦμα τοῦτο παραπλησίως, ὥσπερ ὁ ὑετὸς γίνεται ἄγαν, Όταν δὲ ἐναντία πάλιν τῇ Ἔηρᾳ ἀναθυμιάσει, ἥτις ἐστὶν ἡ ὑγρά, ἀργὴν τῆς ἐκκρίσεως λαβῖη. τοῦτο γάρ εἴπε διὰ τοῦ ὕσπερ οὐταν πάλιν εἰς τούναντίον ὁρμήσῃ.

15 p. 370b 13 'Υπάρχει μὲν οὖν ἄμφω δυνάμει ταῦτα κατὰ τὴν ὥλην. ²⁸

"Ὕλην εἴπε τὸ νέφος τῶν τε πνευμάτων καὶ τῶν ὄδατων, διε τι δυνάμει ἐν αὐτῇ ἄμφω ταῦτα ἔστιν, ἀλλ' οὐκ ἐνεργείᾳ ὅντα ἥδη τοιαῦτα. Ὡλὴ δὲ τὸ δυνάμενόν τι γενέσθαι οὖ δύναται. Όταν δὲ ἀρχὴ γένηται ὥποτερουσοῦν ⁴⁰ τῶν δύο τῶν δυνάμει ὅντων ἐν τῷ νέφει, ὡς τὴν εἰς αὐτὸ μεταβολὴν γίνεσθαι, ἀκολουθεῖ πᾶν τὸ τῆς αὐτῆς φύσεως δη ἐν τῷ νέφει καὶ εἰς τὸ αὐτὸ μεταβάλλειν δυνάμενον, ὥποτέρας δὲ ἀναθυμιάσεως ἢ πλέον ἐν τῷ νέφει, ταύτη ἀρέαμένη μεταβάλλειν ἀκολουθεῖ καὶ τὸ λοιπὸν αὐτῆς σύμμεταβάλλον, καὶ γίνεται, ἀν μὲν ἡ ὑγρὰ πλεονάζῃ, μεταβολῆς τινος εἰς ὕδωρ γενομένης καὶ ἀρχῆς τοιαύτης, ὑετὸς συνεχῆς τε καὶ πολύς, ἀν δὲ ἡ Ἔηρᾳ ²⁵ τοιαύτη ἢ, τὸ ἐπακολουθοῦν τῇ πρώτῃ τοῦ πνεύματος ἐκκρίσει πνεῦμα συνεχές τε καὶ πολὺ ἐκνεφίας, ἐκ τοῦ νέφους ἐκκρινόμενον μετὰ βίας ἀθρόον πνεῦμα καὶ φερόμενον κάτω.

p. 370b 17 "Οταν δὲ τὸ ἐκκρινόμενον πνεῦμα. |

46

Εἰπὼν περὶ ἐκνεφίου ἐφεξῆς περὶ τυφῶνος λέγει, δις ἐστι πνεῦμα ^{113*} ³⁰ εἰλούμενον κύκλῳ βίᾳ καὶ μετὰ τοῦ σχήματος τούτου φερόμενον κάτω. γίνεσθαι δὲ τοῦτο φησιν, Όταν τὸ ἐκ τοῦ νέφους ἐκκρινόμενον πνεῦμα ἐτέρῳ νέφει ἀντιτυπήσῃ καὶ κωλυθῇ ἐπ' εὐθείας ἐνεχθῆναι παραπλησίως ὡς Όταν ἐκ πλατέος τόπου εἰς στενόν τι ἀνεμος συρρέῃ δλίγην ἔχων τὴν ἓ διέξοδον. πολλάκις γάρ ἐν τῇ τοιαύτῃ φορᾷ τοῦ πνεύματος ἀπωσθεῖσα ἡ,

1 μικρὸν a	διεσπαρμένον a	2 μικρὸν a	γενόμενον I	τε om. I
4 εἰρημένον I	6 τὸ om. I	8 τοῦ om. BW	11 ὥσπερ] ως BW	
δ om. BWa	12 ἄγαν] ποτε BW: om. a	17 ἐν αὐτῇ]	ἐν τῇ ὥλῃ BW: ἐν τῇ	
5 δ'] ἀν a	18 ὥποτεροῦν Ia	19 ως τὴν—νέφει (20) om. a	20 τὸ αυτε αὐτὸ om. a	
12 δ'] ἀν a	22 ταύτης ἀρέαμένης I	30 εἰλούμενον BW: ἀλούμενον a	33 ἔχον BW	

ἀρχὴ τοῦ πνέοντος [ἢ] διὰ τὸ μὴ σχεῖν διέκοδον ἢ διὰ τὸ μὴ ὑπείκειν τὸ πρὸ αὐτοῦ ἢ καὶ διὰ τὸ ἀντιπνεῖν ἄλλο τι πνεῦμα κύκλου καὶ δίνην ποιεῖ. τὸ μὲν γάρ ἀντιβαῖνον αὐτῷ εἰς τὸ πρόσθεν αὐτὸν προϊέναι κωλύει, τὸ δὲ ἐπιρρέον ὅπισθεν ἐπωθεῖ τε καὶ κωλύει αὐτοῦ τὴν ἐπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦτο 5 θέμεν ἡνέχθη φοράν· ἀνάγκη δὴ οὖν αὐτῷ εἰς τὸ πλάγιον τῶν ἐφ' ἀκ-
λέσται φέρεσθαι ἐνεχθῆναι, ὥστερ δὲ ἡ ἀρχὴ, οὕτως ἀεὶ καὶ τὸ ἔχόμενον 10 καὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν ἐπεσθαι ἐκείνῳ, ἵνα ἡ ἀρχὴ ἀνακάμψασα τοῦ φερομένου πνεύματος συνάψῃ τῷ ὅπισθεν φερομένῳ καὶ ἐπωθοῦντι τὸ ἀνακάμπτον καὶ γένηται ἐν. τοῦτο δὲ τὸ σχῆμα γίνεται κύκλος· οὐ γάρ 15 κίνησις μία τῷ συνεχής τε εἶναι καὶ ἐπὶ συνεχοῦς, τοῦτο καὶ αὐτὸν ἀνάγκη ἐν εἶναι. αἱ τε δὴ ἐπὶ τῆς γῆς γινόμεναι δῖναι οὕτως, γίνονται δὲ καὶ ἐν τοῖς νέφεσιν, ὅμοιας μὲν ἀλλήλαις γινόμεναι, κατὰ τὴν ἀρχὴν δὲ διαφέ- 20 ρουσαι, διτὶ ἡ μὲν ἐπὶ γῆς ἡ δὲ ἐν τοῖς νέφεσιν ὅμοιας κατὰ τὴν ἀρχὴν ἀλλήλαις συνάπτουσαι· τοιοῦτον γάρ η δίνη. πλὴν διτι, ὥσπερ δταν 25 ἐκνεφίας γίνηται· πλὴν ὡς ἐπὶ τοῦ ἐκνεφίου δεῖ καὶ συνεχῆς ἡ ἐκ τοῦ νέφους ἔκκρισις τοῦ πνεύματος γινομένη ποιεῖ τὸν ἐκνεφίαν ἀνεμον συνεχῆ, οὕτως ἐπὶ τοῦ τυφῶνος τῇ πρώτῃ ἔκκρισι τοῦ πνεύματος ἐπακολουθεῖ τὸ συνεχές καὶ ἐφεξῆς τοῦ νέφους, οὐ δυναμένου τοῦ πνεύματος διὰ πυκνότητα τοῦ νέφους ἔκκριθῆναι καθαρῶς ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ σὺν αὐτῷ καὶ τοῦ νέφους 30 συνεφέλκοντός τι. καὶ στρέφεται μὲν κύκλῳ τοῦτο διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν, κάτω δὲ καὶ ἐπὶ γῆν φέρεται διὰ τὸ ἐπὶ ταῦτα τὴν ἔκκρισιν τὴν ἐκ τοῦ νέφους τοῦ πνεύματος δεῖ γίνεσθαι, καθ' ἀποκονοῦται τὰ νέφη. 35 ὕστερον ἐπὶ τὰ κάτω τετραμένα μέρη ἡ πύκνωσις γένηται τοῦ νέφους, ἀνάγκη ἐντεῦθεν καὶ τὴν ἔκκρισιν γινομένην τοῦ πνεύματος φέρεσθαι κάτω 40 διὰ τὴν βίαν. αὐτὸς μέντοι δσον ἐπὶ τῇ λέξει δοκεῖ ἔμπαλιν εἰρηκέναι· οὐ γάρ καθ' ἀποκονοῦται τὰ νέφη, τὴν ἔκκρισιν γίνεσθαι τοῦ θερμοῦ λέγειν δοκεῖ, ἀλλὰ ἔμπαλιν καθ' ὃ ἔκκρινεται τὸ θερμόν, κατ' ἐκεῖνο γίνεσθαι τὴν τοῦ νέφους πύκνωσιν. οὐ μὴν οὕτως ἔχει· οὐ γάρ τῇ ἔκκρισι τοῦ πνεύματος ἡ πύκνωσις ἀκολουθεῖ τοῦ νέφους, ἀλλ' ἔμπαλιν τῇ πυκνώσει 45 45 τοῦ νέφους ἡ τοῦ πνεύματος ἔκκρισις. τοῦτο γάρ ἐν τοῖς πρώτοις δέδεικται.

1 πνέοντος] πνεύματος I ἢ delevi σχεῖν] ἔχειν BWa 2 δίκην a 4 ἐπωθεῖ τε] ἐπωθεῖται B¹ ἐπὶ τούτῳ W 5 οὖν om. W 8 συνάψει a ἀπωθοῦντι a
9 γίνεται τὸ σχῆμα coll. BWa οὐ γάρ B¹ post γάρ add. εἰ B 10 ἡ κίνησις
BWa ἀναγκαῖον a 11 post δὴ add. οὖν a 13 ἡ utrumque ex ai corr. B
post γῆς add. οἱ I 14 δταν—ώς (15) om. a 16 ποιεῖν I 17 post
οὗτως add. καὶ a 19 ἀπ' αὐτῶν IW αὐτῷ BI καὶ] τὴν a
20 τοῦτο om. a 21 ἐπὶ τὴν γῆν a τὴν (post ἔκκρισιν)] τοῦ W, ex τὴν corr. B
22 γίνεσθαι BW καθ' δ BWa πυκνοῦνται Ia 23 γίνηται W: γίνεται B
24 τὴν om. a 26 τὰ νέφη—ἔκκρινεται (27) in .marg. B¹: om. W 27 δέξει
IWa 29 ἢ] ἢ a

p. 371 a 1 Καλεῖται δέ, ἀν ἀχρωμάτιστον ἥ, τοῦτο τὸ πάθος τυφῶν, ἄνεμος.

Εἰπὼν περὶ τυφῶνος πῶς γίνεται, νῦν διαφορὰν λέγει πρηστῆρος καὶ τυφῶνος. δταν μὲν γάρ ἥ τὸ πνεῦμα τὸ οὖτως κινούμενον μὴ κεχρωσμένον πυρώδει χρόᾳ, ὅποια καὶ ἡ ἀστραπὴ περὶ ἣς προεῖπε, τυφῶν καλεῖται, ²⁵ ὃν οἶον ἔκνεφίας ἀπεπτος· οὐ γάρ τέλεον διακεκριμένον οὐδὲ ἀπολελυμένον ἐπ' αὐτοῦ τὸ πνεῦμα τοῦ νέφους ἔκκρινεται, ὡς ἐπὶ τοῦ ἔκνεφίου, ἀλλὰ συνεφέλκον τι καὶ τοῦ νέφους διὰ τὸ μηδέπω πεπέφθαι, ὡς δύνασθαι χωρίζεσθαι τὸ ἔτερον ἀπὸ τοῦ ἑτέρου. βορείοις δὲ οὐδὲ γίνεται τυφῶν, ¹⁰ τουτέστιν δταν ψῦχος ἥ καὶ χιόνες, οὐδὲ γίνεται τυφῶν οὐδὲ ἔκνεφίας, διὰ τὸ ταῦτα μὲν εἶναι πνεῦμα, τὸ δὲ πνεῦμα ἡράν εἶναι καὶ θερμὴν ἀναθυμίασιν, ἡτις ὑπὸ τε τῆς χιόνος καὶ τοῦ πάγους εὐθὺς ἀρχομένη σβέννυ-⁴⁰ ται. τοῦ δὲ κρατεῖν τὴν ὑγράν τε καὶ ψυχρὰν τότε τῆς τοιαύτης ἀναθυμίασεως σημεῖον δ τε νιφετὸς καὶ τὸ βόρεια καὶ ψυχρὰ εἶναι τὰ ὑγρά· οὐ ¹⁵ γάρ ἀν ἦν τοιαῦτα μὴ ἐπικρατούσης τῆς ψυχρότητος.

p. 371 a 9 Γίνεται μὲν οὖν τυφῶν, δταν ἔκνεφίας γινόμενος.

Διὰ τούτων τὸν τυφῶνα τοῦ ἔκνεφίου χωρίζει πάλιν οὐ κατὰ τὴν τῆς κινήσεως διαφορὰν μόνην, ἀλλὰ μάλιστα καὶ κατὰ τὴν τοῦ πνεύματος. τὸ γάρ συνεφελκόμενον πνεῦμα ἐν τῇ ἔκκρισι καὶ αὐτὸ τὸ νέφος διὰ τὸ μὴ δύνασθαι αὐτοῦ ἀπολυμῆναι τυφῶν, ἀπολελυμένον δὲ καὶ καθαρώτερον πνεῦμα ὁ ἔκνεφίας. δταν γάρ ἔκνεφίας γινόμενος ἄνεμος μὴ δύνηται ἀπολυθῆναι τοῦ νέφους, ἔστιν ἡ τοιαύτη ἔκκρισις τυφῶν, δταν διὰ τὴν ἀντίκρουσιν κύκλῳ φέρηται, καὶ οὕτω συστρεφόμενον ἐλικα ποιοῦν ἐπὶ γῆν φέρηται τῷ μὴ δυνηθῆναι καθαρῶς ἀπαλλαγῆναι τοῦ νέφους συγκατάγουσα ⁵⁰ κάκεινο, ὡστε δοκεῖν νέφος εἶναι τὸ κινούμενον. καθὸ δὲ ἐπ' εὐθείας ἐκπνεῖ, ταύτη καὶ κινεῖ τὰ ἐμπίπτοντα [κινεῖ] πάντα· τῷ δὲ κύκλῳ κινεῖσθαι καὶ τὰ κινούμενα ὑπ' αὐτοῦ στρέφων κινεῖ. διὸ καὶ πολλάκις στρέψας τινὰ τῶν ἐπὶ γῆς ἥ θαλάσσης ἀναφέρει εἰς ὅψος, τῷ διέξοδον μὴ ἔχειν ἐπὶ 114· τὸ αὐτὸ πάλιν ἀνακάμπτων. διὸ ἐκ μὲν τῆς θαλάσσης πολλάκις μὲν ὅδωρ ³⁰ ἀνασπᾷ, ἤδη δέ που καὶ πλοιάριον ἐμετεώρισε περιλαβών τὴ δίνη· ἐκ δὲ τῆς γῆς καὶ λίθους καὶ ἄλλα τινὰ μετεωρίζει, ἤδη δὲ καὶ ζῆσα· τὰ δὲ

1 ἥ post πάθος exh. I, iterat W	3. 4 τυφῶνος καὶ πρηστῆρος coll. BWa	5 πυρώδη a
6 ὧν om. BWa	7 ἀπ' αὐτοῦ I	8 μηδέποτε W: μὴ a
II litt. erasae B	10 οὐδὲ] οὔτε BWa	post μηδέπω
15 ὑγρότητος a	16 ὁ τυφῶν B	12 πάγου a
21 γενόμενος B	δύναται I	14 τὸ] τῶ I
corr. I	22 Εστιν] Εστι δὲ B' IW	18 καὶ om. BWa
post ὡστε add. δ IB ²	24 fort. συγκατάγουσαν	25 ὡστε om. W
alterum κινεῖ delevi	26 ταύτῃ] ταῦτα BW	post prius κινεῖ add. καὶ a
στρέψων a	ταῦτα] ταῦτα IW: om. a	τὰ δὲ a
κάμπτον a	28 τῆς γῆς BW	27 στρέψων a
30 πλοίον I	τῆς θαλάσσης BWa	σχεῖν BWa
	περιλαβὸν a: μεταλαβών BW	29 ἀνα-

ἀναφερόμενα ὑπ' αὐτοῦ δλίγον μετεωρισθέντα καταφέρεται παλιν, ἐηρότερα γενόμενα διὰ τὴν ἐηρότητα τοῦ ἀνάγοντος αὐτὰ πνεύματος.

p. 371•15 Ὁταν δὲ κατασπώμενον ἐκπυρωθῇ.

Ὅταν, φησὶ, τὸ προειρημένον πνεῦμα φερόμενον δῆ προείρηται τρόπον 5 κατασπώμενον ἐκπυρωθῇ, δῆ γίνεται ἐν τῇ κινήσει λεπτοτέρου τοῦ πνεύματος; γενομένου καὶ πεφύμενος, ἀλλὰ μῆ, ὡς εἰπεν ἐπὶ τοῦ τυφῶνος, ἀπέπτου φερομένου, τότε πρηστήρ καλεῖται. καὶ δι' δῆ οὕτως δνομάζεται, προσέ-
θηκεν· δτι γάρ τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀέρα συνεμπίπρησιν ἐν τῇ πυρώσει, ὡς 10 καὶ χρωματίζειν.

10 p. 371•17 Ἐὰν δ' ἐν αὐτῷ τῷ νέφει πολὺ καὶ λεπτὸν ἐκθλιβῇ πνεῦμα, τοῦτο γίνεται κεραυνός.

Εἶπάν περὶ τυφῶνος καὶ πρηστῆρος νῦν λέγει περὶ κεραυνοῦ. φησὶ δῆ τὸν κεραυνὸν γίνεσθαι μὲν ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως τῆς αὐτῆς, ἡς καὶ τὰ προειρημένα, καὶ ταύτης δται ἐν τῶν νεφῶν ἐκκρίνηται, γίνεσθαι δῆ φησὶ 15 τὸν κεραυνόν, δται ἐν αὐτῷ τῷ νέφει πολὺ καὶ λεπτὸν ἐκθλιβῇ πνεῦμα. ὁ μὲν γάρ τυφῶν καὶ πρηστήρ παχυτέραν είχον τὴν ἐκκρισιν, ὁ δὲ κεραυνὸς οὐ τοιαύτην, ἀλλὰ λεπτοῦ πνεύματός εἰσιν ἐκκρίσεις. διαφέροι δ' δῆ ηδε αἱ 20 ἡ ἐκκρισις τῆς τὰς βροντάς τε καὶ ἀστραπὰς ποιούσης, δτι ἐκείνη μὲν κατὰ μικρὰ καὶ σποράδην καὶ ἐκ διαλειμμάτων ἐγίνετο, ἡ δὲ τῶν κεραυνῶν δια-
φέροι μὲν δῆ ἐκείνης καὶ τῇ λεπτότητι, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῷ πλήθει. ἡ γάρ ἐκ τῶν νεφῶν ἐκκρισις τοῦ τοιούτου πνεύματος καὶ μετὰ βίας ἐκθλιψίς, ἡ γίνεται διὰ τὴν πύκνωσιν ἐκείνων καὶ ψυχρότητα, κεραυνός γίνεται, δῆ 25 ἐὰν μὲν λίαν ἥ λεπτὸν τὸ πνεῦμα, οὐδὲ ἐπικαίει ταῦτα οἵς προσπίπτει, καὶ ἔστιν οὗτος ὁ κεραυνός, δῆ οἱ ποιηταὶ ἀργῆτα καλοῦσιν, ἐὰν δῆ ἡπτον τῷ 30 λεπτὸν ἥ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκκρινόμενον καὶ φερόμενον, ἐπικαίον φέρεται, καὶ τὸν τοιούτον οἱ ποιηταὶ κεραυνὸν φολόεντα καλοῦσιν. δῆ μὲν γάρ ἀργῆς καλούμενος διὰ τὴν λεπτότητα ταχέως φερόμενος, φθάνει διιών διὰ τούτων, οἵς δῆ ἐμπέσῃ, πρὸ τοῦ ἐπικαῦσαι αὐτὰ καὶ μελάναι, πρὸς τὴν ταχεῖαν διέξιδον αὐτῷ ἄμα μὲν τοῦ τάχους τῆς κινήσεως, ἄμα δὲ τῆς λεπτότητος 35 συντελούσης· ὁ δῆ φολόεις καλούμενος βραδύτερον φερόμενος τῷ μὴ δμοίως εἶναι λεπτὸς χρώνυμι μὲν τὰ οἵς ἐμπελάζει, οὐ μὴν καίει· φθάνει γάρ 40 διελθών πρὸ τοῦ καῦσαι. διὰ ταύτην δὲ τὴν αἰτίαν λέγει καὶ τὰ μὲν στερεά τε καὶ πυκνὰ καὶ ἀντίτυπα καίεσθαι ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ ἐμπεσόντος εἰς αὐτά, τὰ δὲ μὴ ἀντίτυπα ἀπαθῆ μένειν. ἦδη γοῦν ἀσπίδος τὸ μὲν

2 γενόμενα BWa 6 ἀλλὰ εἷς ἀλλ' οὐ corr. vel vice versa B μὴ] μὴν B
7 δι' δῆ οὕτως] διὰ τοῦτο I 8 συνεκπίμπρησι BWa ἐν οὐ. BWa 12 λέγει
νῦν BWa 14 καὶ ταύτης] κατ' αὐτῆς BW: om. a 15 ἐν] μὲν BW
ἐκθλιβῇ εἷς ἐκληφθῇ corr. BW 16 ταχυτέραν W εἴγε a 17 ἔστιν
ἐκκρισις a 19 δὲ δῆ B 19. 20 διαφέρει B 23 ἥ] εἴη I 24 οἱ ποιηταὶ
om. I 25 ἐκκρινόμενόν τε καὶ BWa καὶ ante τὸν οὐ. BIW 27 αὐτῶν B
31 post καίει fort. addendum δεῖ 33 τε om. a καίεσθαι—ἀντίτυπα (34) om. I
ἐμπεσόντα a 34 γοῦν] οὖν a

γάλκωμα διὰ τὴν ἀντιτυπίαν ἐχωνεύθη, τὸ δὲ ξύλον ἀπαθὲς ἔμεινε τῷ ταχέως διεξελθεῖν δὶ' αὐτοῦ τὸ πνεῦμα. καὶ ἴματίοις δὲ ἐμπεσὸν τρύχινα μὲν αὐτὰ ἐποίησεν ἀναλῶσαν τὴν κροκύδα, αὐτὰ δὲ οὐκ ἔκαυσεν· ὑφ' ὃν ⁵⁰ καὶ αὐτῶν μαρτυρεῖσθαι φησι τὸ εἶναι πνεῦμα τὸν κεραυνόν, ἀλλ' οὐχ, ὡς 5 οἱ ὄνται τινες, στερεὰ καὶ λίθους. διτὶ δὲ πνεῦμα πεπυρωμένον ἐστὶν ὁ κεραυνός, εἶναι φησι καὶ ἐκ τῶν ὄρωμένων συλλογίζεσθαι καὶ ἴστορεῖ ὡς ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ ἐμπρησθέντος· καιομένου γάρ αὐτοῦ κατὰ πολλὰ ἀποσπᾶσθαι τινας φλόγας καὶ καθ' αὐτὰς συνεχεῖς φέρεσθαι. ὁ γάρ καπνὸς καιόμενός ἐστιν ἡ φλόγη, πνεῦμα δὲ ὁ καπνός, ὥστε πνεῦμα 10 καιόμενον ἡ φλόγη. τοιοῦτον δῆτι καὶ ὁ κεραυνός. | δεὶ δέ φησιν οἰεσθαι ¹¹⁴ δεῖν καὶ συνακολουθεῖν τοῖς κεραυνοῖς πνεῦμα καὶ προϊέναι, ἀπόρωτον δῆλονότι, ἐπεὶ καὶ ὁ κεραυνὸς αὐτὸς πνεῦμα. διὰ τοῦτο γάρ μηδὲ ὄρᾶσθαι τὸ πνεῦμα τοῦτο φησι, τῷ ἀγρωμάτιστον εἶναι. σημεῖον δὲ τοῦ πνεῦμα προηγεῖσθαι τῶν κεραυνῶν παρέσχε τὸ ταῦτα, οἷς δὲ ἐμπίπτειν μέλλῃ, 15 κινεῖσθαι πρὸ τῆς πληγῆς. λέγει δὲ καὶ τὰς βροντὰς οὐ τῷ φόφῳ διιστᾶν ἀδοκεῖ διίστασθαι ὑπ' αὐτῶν, ἀλλὰ τῷ ἔκκρινόμενον τὸ πνεῦμα ἐκ τῶν διεφῶν τοῦτο καὶ ποιοῦν τὸν ψόφον τῇ πρὸς τὰ νέφη πληγῇ ἐμπῖπτον τῇ πληγῇ τὴν διάστασιν αὐτῶν ποιεῖν. λέγει δὲ τὸ πνεῦμα τὸ ἐν ταῖς βρονταῖς τὰς διαστάσεις τινῶν τῇ πληγῇ ποιοῦν μηκέτι καὶ ἐπικαίειν αὐτό· 20 ἄλλο γάρ τοῦτο τῶν κεραυνῶν.

p. 371 b 18 Περὶ δὲ ἄλω καὶ ἵριδος, τί τε ἔκάτερον καὶ διὰ τίν' αἰτίαν γίνεται.

Εἰπὼν ἐν τούτοις περὶ ἔκνεψίου τυφῶνός τε καὶ πρηστῆρος καὶ κεραυνῶν προτίθεται εἰπεῖν περὶ ἄλω τε καὶ ἵριδος καὶ παρηλίων τε καὶ ²⁵ ἁρέων, τί τέ ἐστιν ἔκαστον αὐτῶν, καὶ τί τὸ αἴτιον τῆς γενέσεως αὐτῶν. τοῦ δὲ πάλιν ἄμα περὶ τούτων λέγειν προτίθεσθαι τὴν αἰτίαν ἀπέδωκεν εἰπὼν καὶ γάρ ταῦτα γίνεται πάντα διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας ἀλλήλοις, ὥσπερ καὶ ὃν πρὸ τούτων ἐμνημόνευσε· καὶ γάρ ἐκείνων πάντων μία καὶ ἡ αὐτὴ ἦν αἰτία τε καὶ ἀρχή, διὸ καὶ τὸν περὶ ἐκείνων ἐποίησατο 30 λόγον ἄμα. ἐκείνων μὲν οὖν ἡ ἐκ τῶν νεφῶν ἔκκρισις τοῦ πνεύματος, τούτων δὲ ἡ ἀνάκλασις, ὡς ἔρει τε καὶ δεῖξει. πρῶτον δὲ τὰ τε πάθη ³⁵ αὐτῶν καὶ τὰ συμβαίνοντα ἔκάστῳ αὐτῶν φησι δεῖν λαβεῖν, δπως ἡ γνώριμον. τίνα δὲ πάθη τε αὐτῶν καὶ συμβαίνοντα αὐτοῖς, ἐπάγει δι' ὃν

1 ἐχανώθη α 2 δὶ' αὐτοῦ] διὰ τούτου B¹Wa τρίχινα B: τρίχος α
5 στερεὰ καὶ λίθους] ἔτερά τινα καὶ λίθους I, sed cōrr. in marg. ead. m. 6 φασὶ α
6. 7 ὡς ἐπ'] ὡς ἔφη B¹W: ὡς om. a 7. γάρ om. a 8 κατ' αὐτὰς BW
9. 10 πνεῦμα καιόμενον] πνεῖ καιόμενος a 11 δεῖ BWa ἐνακολουθεῖν I 12 δῆλον a
ροῦ αὐτὸς add. τι BW 13 τοῦτο τὸ πνεῦμα coll. Wa 14 τὸν κεραυνὸν B¹
παρέσχετο BWa τὸ] τῷ I μέλλοι I 16 τῷ] τὸ a: om. I τὸ om. a
17 τὸν ψόφον om. W: supr. v. B² 19 αὐτά a 26 συναπέδωκεν B 28 καὶ
ῶν—ἐμνημόνευσε om. BWa καὶ γάρ om. a 29 τὸν] τῶν I 30 post
πνεύματος add. αἰτία a 31 ἡ om. BWa 32 δεῖ B 32. 33 γνώριμα BWa
33 ἐπάγει] εἶπε δῆλον BWa

έφεξῆς λέγει. τῆς μὲν οὖν ἄλω δλον τὸν κύκλον πολλάκις φαίνεσθαι φησιν, ἀλλ' οὐχ ἀεὶ τμῆμα κύκλου, ὡς ἐρεῖ περὶ τῆς ἥριδος. ἔτι γίνεσθαι συμβαίνει τὴν ἄλω περὶ τε ἥλιον καὶ σελήνην καὶ τὰ λαμπρὰ τῶν ἀστρῶν, ἔτι ὄμοιώς καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας· γίνεσθαι δὲ αὐτὴν καὶ μεσημβρίας 5 οὔσης καὶ δεῖλης, ἔωθεν δὲ ἐλαττονάκις καὶ περὶ δύσιν. ἕοικε δὲ οὐ τὴν 30 δύσιν δεῖλην εἰργάζειν, ἀλλὰ τὴν μετὰ τὴν μεσημβρίαν ὥραν τὴν πρὸ τῆς δύσεως, ἦδη καταφερομένου τοῦ ἥλιου. εἰπὼν δὲ τῆς ἄλω κύκλον φαίνεσθαι πολλάκις, τῆς ἥριδος οὐδέποτε λέγει κύκλον γίνεσθαι, ἀλλ' οὐδὲ μεῖζον ἡμικυκλίου τμῆμα· ἔτι δύνοντος μὲν καὶ ἀνατέλλοντος τοῦ ἥλιου 10 ἐλαχίστου μὲν κύκλου, μεγίστη δὲ αὐτοῦ ἡ ἀψίς, τουτέστιν ἡ περιφέρεια φαίνεται. εἰ δὲ μηδέποτε μεῖζων ἡμικυκλίου φαίνεται, δύνοντος δὲ καὶ ἀνατέλλοντος μεγίσται αἱ φαινόμεναι ἀψίδες, ἀλλὰ ἐλαχίστων κύκλων, εἰη 40 δὲ λέγων ἀνατέλλοντος καὶ δύνοντος ἥλιου μόνον ἡμικύκλια φαίνεσθαι τῆς ἥριδος, καὶ ταῦτα ἐλαχίστων κύκλων· ὡς εἶναι τὰ φαινόμενα τῆς ἥριδος 15 ἡμικύκλια ἐλαττόνων κύκλων τμήματα, δσα δὲ ἐλάττω ἡμικυκλίων φαίνεται αὐτῆς τμήματα, ταῦτα μεῖζον κύκλων. αἱρομένου δέ, ἀντὶ τοῦ εἰς ὅψις δὲ προϊόντος ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς, ἐλάττονα μὲν ἡμικυκλίου τὴν ἀψίδα φαίνεσθαι, μεῖζονος δὲ τμῆμα κύκλου. ἔτι καὶ ἄλλο περὶ τῆς ἥριδος 20 ἴστορεῖ, τὸ μετὰ μὲν τὴν ἴσημερίαν τὴν μετοπωρινὴν ἐν ταῖς βραχείαις 25 ἡμέραις, τουτέστι τοῦ χειμῶνος, πάσης ὥρας τῆς ἡμέρας ἤριν συνίστασθαι δύνασθαι, ἐν δὲ τῷ θέρει μὴ συνίστασθαι περὶ μεσημβρίαν. ἔτι δὲ ἴστορεῖ δύο ἅμα ἥριδων πλείους μὴ συνίστασθαι, τρίχρωμον δὲ ἔκατέραν αὐτῶν φαίνεσθαι, τουτέστι τρία ἔχουσαν χρώματα ἔκατέραν καὶ ταῦτα, ἀμυδρότερα δὲ ἐν τῇ ἔκτος περικειμένη φαίνεσθαι αὐτὰ καὶ ἀνάπαλιν κείμενα 25 κατὰ τὴν θέσιν· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἐξ ἐναντίας. καὶ λέγει, πῶς ἀνάπαλιν· τῆς γάρ ἐντὸς τὴν πρώτην περιφέρειαν καὶ μεγίστην φοινικίαν ἔχούσης, 30 τὴν ἔκτος τὴν ἐντὸς καὶ ἐλαχίστην περιφέρειαν καὶ ἐγγὺς κειμένην τῆς ἔκτος περιφερείας τῆς ἐντὸς ἥριδος ἔχειν καὶ αὐτὴν φοινικίαν. εἶναι δέ φησι τὰ τρία χρώματα ταῦτα τῆς ἥριδος, ἀ σχεδὸν μόνα ποιεῖν οἱ γραφεῖς 35 αὐτοὶ οὐ δύνανται· ποιοῦσι γάρ τινα χρώματα καὶ αὐτοὶ ἔχ μίξεως ἄλλων καὶ κράσεως χρωμάτων, τὰ δὲ τῆς ἥριδος οὐχ οἷοί τέ εἰσι δι' ὃν ποιοῦσιν αὐτοὶ μιμεῖσθαι. τίνα δέ ἐστι τὰ τῆς ἥριδος τρία χρώματα, ἐδήλωσεν 115 εἰπὼν τὸ δὲ φοινικοῦν καὶ πράσινον καὶ ἀλευργὸν οὐ γίνεται κεραννυμένων· ἡ δὲ ἥρις ταῦτα ἔχει τὰ χρώματα. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ

1 οὖν] γάρ BW τὸν οἱ. B πολλάκις post ἄλω exh. BWa 3 ἥλιοι
καὶ σελήνης I 5 δῆλης a 10 ἡ utrumque οἱ. BW ἀψίς libri
11 post φαίνεται add. ἡ ἥρις BW, sed rursus exp. B μεῖζον B 12 αἱ οἱ. B
12. 13 εἴη ἀν λέγων ex corr. I 15 post κύκλων add. δντα I 18 δὲ
οἱ. B 19 τὴν μετοπωρινὴν ἴσημερίαν BW μετοπωρινὴ ex corr. I
20 ἡμέραις] ἴσημερίαis W 20. 21 πᾶσαν ὥραν γίνεσθαι καὶ συνίστασθαι τῆς ἡμέρας
ἥριν δύνασθαι a 21 δὲ post ἔτι οἱ. BWa 22 τρίχρωμον] τρίχρω B²Wa: τριγῶς B¹
23 ταῦτα IW 24 δὲ οἱ. I 27 τὴν αὐτὸς scripsi: ἡ IB²a: οἱ. B¹W
28 post φοινικέν add. καὶ τὰς ἄλλας ἀναλόγως a 29 d] ἀπερ a 30 αὐτοὶ¹
αὐτοὶ οὐ] αὐτοὶς BW: οἱ. a 34 κεραννυμένων] κεραννύμενον Arist. vulg.

ξανθὸν πολλάκις ὑποφαίνεται ἐν τῇ ἕριδι γρῶμα, προσέθηκε τὸ δὲ μεταξὺ τοῦ φοινικοῦ καὶ τοῦ πρασίνου πολλάκις φαίνεται ξανθόν, ἡς φαντασίας, ὅταν περὶ τῆς ἕριδος λέγει προηγουμένως, ἐρεῖ τὴν αἰτίαν.

Λέγει δὲ ἐφεξῆς καὶ τὰ τῶν παρηγίων τε καὶ τὰ τῶν ράβδων πάθη¹⁶ 5 καὶ τὰ συμβεβήκότα αὐτοῖς. λέγει δὲ τούς τε παρηγίους καὶ τὰς ράβδους γίνεσθαι μὲν αἱ περὶ τὸν ἥλιον· διὸ νύκτωρ μὴ γίνεσθαι· γίνεσθαι δὲ λέγει αὐτὰ καὶ ἐκ πλαγίας αἱ τοῦ ἥλιου. τί δὲ στὶ τὸ ἐκ πλαγίας, ἐδήλωσεν· οὔτε γὰρ ἄνωθεν καὶ ὑπὲρ τὸν ἥλιον γίνονται οὔτε κάτωθεν καὶ ὑπ’ αὐτόν, ὥσπερ αἱ ἄλλως, οὔτε ἐξ ἐναντίας, τουτέστιν οὐδὲ¹⁷ ἐπὶ ταῦτα ἐφ’ ἀ φέρε- 10 ταὶ η ἀφ’ ὧν φέρεται, τουτέστιν οὐτε πρὸς τῇ ἀνατολῇ οὔτε πρὸς τῇ δύσει, ἀλλὰ ἡ ἐκ τῶν νοτίων ἡ ἐκ τῶν βορείων αὐτοῦ γινόμενα μερῶν.²⁰ 15 ταῦτα γὰρ αὐτοῦ ἐκ πλαγίου παρέπεσθαι αὐτῷ, ἔως ἂν ἡ· ἔτι φησὶ γίνε- σθαι τὰ προειρημένα ἡ ἀνίόντος καὶ προϊόντος ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν τοῦ ἥλιου ἡ πᾶλιν καταφερομένου ἐπὶ δυσμάς, τὰ δὲ πλεῖστα πρὸς δυσμαῖς 20 ὄντος, ὡς κατὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ μεσουρανοῦντος μὴ γινομένων αὐτῶν, ἡ εἰ ποτε, σπανίως, ὡς ἴστορε ἐν Βοσπόρῳ ποτὲ γενέσθαι· δύο γὰρ παρ- 25 ηγίων συνανασχόντας τῷ ἥλιῳ διαμεῖναι ἔως δυσμῶν. οὐκ ἐπεὶ δὲ ὁ ἥλιος πανταχοῦ καὶ οὐκ ἐν Βοσπόρῳ μόνῳ ἦν, διὰ τοῦτο ἔδει καὶ τὰ προειρημένα ἀπανταχοῦ· ταῦτα γὰρ γίνεται κατὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀνάκλασιν, 30 27 ἡτις οὐχ ὄμοιώς γίνεται τε καὶ φαίνεται πανταχοῦ. δεῖ γὰρ ποιᾶς σχέ- σεως τῆς ὄψεως πρός τε τὸ ἔσοπτρον, δὲ ἡ νέφος ἐστὶν ἡ τι ἄλλο, καὶ πρὸς τὸν ἥλιον, ἵνα ἡ ἀνάκλασις γίνηται, ἡτις σχέσις οὐ πᾶσιν οὐδὲ παντα- 35 χοῦ ὄμοιά· πάντων δὲ τούτων τὸ αἴτιον ταῦτὸν εἶναι λέγει· πάντα γὰρ ἀνάκλασις. ἡ δὲ διαφορὰ αὐτοῖς κατά τε τοὺς τρόπους τῆς ἀνάκλασεως 40 28 καὶ κατὰ τὰ ἀφ’ ὧν γίνεται. ἴστορε δὲ περὶ τῆς ἕριδος ὅτι ἀπὸ μὲν²⁰ ἥλιου γνώριμον τὸ γίνεσθαι αὐτήν, νύκτωρ δὲ καὶ ἀπὸ σελήνης γίνεται μέν, λανθάνει δὲ διὰ τὸ σπανιάκις γίνεσθαι· δεῖ γὰρ πλείω συμπεσεῖν, ἵνα γένηται νύκτωρ ἕρις, καὶ ταῦτα πάντα ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνός· ἐν γὰρ τῇ πανσελήνῳ μόνῃ, καὶ τότε ἡ ἀνατελλούσης ἡ δυνούσῃς οἵον τε γίνεσθαι 45 30 μόνον· ἔτι δὲ ἀμαυρότερα τὰ χρώματα γίνεται τῆς νυκτός. διὰ δὴ ταῦτα οἱ ἀρχαῖοι οὐδὲ²¹ δλῶς φόντο γίνεσθαι. τοῦ δὲ σπανίως γίνεσθαι σημεῖον παρέθετο τὸ ἐν πεντήκοντα ἔτεσι δἰς ἐντευχήνει γεγονυί.²²

1 ξανθὸν] μεταξὺ α

ἐν τῇ ἕριδι – φαίνεται (2) om. a

2 post ξανθὸν add.

καὶ τοῦτο φησὶν α

4 δὲ et τε om. a

alterum τὰ τῶν om. BWa

7 καὶ om. Wa

αἱ τοῦ ἥλιου om. BWa

τί – πλαγίας om. BW: τοῦ ἡ τί δ’

ἔστι τὸ ἐκ πλαγίας marg. B³

9 τουτέστιν om. a

ταῦτα εἷς ταύτης corr. B¹

11 γινόμεναι B

12 παρέπεται α

13 εἰρημένα α

16. 17 παρηγίου α

17 οὐχ ἐπεὶ δὲ] δὲ om. W: οὐ γὰρ ἐπεὶ α

14 πρὸς δυσμάς BW

20 δεῖ] τε B: om. Wa

post γὰρ add. ἔστι α

19 γὰρ ταῦτα

27 λανθάνει om. BW

διὰ δὲ coll. BW

20. 21 ποιέι τις

σχέσις α

21 τε om. a

22 γένηται α

25 ἀφ’ ὧν] ἐφ’ ὡ B¹W

29 ἡ post τότε om. BWa

p. 372a 29 "Οτι μὲν οὖν ἡ ὄψις ἀνακλᾶται, καὶ δτι ὥσπερ ἀπὸ
ὑδατος, οὗτω καὶ ἀπ' ἀέρος.

Οὐκ ἀρέσκεται μὲν τῇ δόξῃ τῇ δι' ἀκτίνων ἐκχύσεως ὁρᾶν ἡμᾶς
λεγούση, καθά φασιν οἱ ἀπὸ τῶν μαθημάτων, ἡ δόξῃ ἀκόλουθός ἐστι καὶ
5 ἡ δι' ἀνακλάσεως τῶν αὐτῶν τούτων ἀκτίνων ὁρᾶν ἡμᾶς πάντα τὰ δι'
ἐμφάσεως ὄρώμενα λέγουσα· οὔτε γάρ ἀπὸ τῆς ὄψεως ἀκτίνας τινας ἐκχε-
ομένας καὶ προσπιπτούσας τῷ ὄρατῷ τοῦ ὁρᾶν αἰτίας ἡμῖν οἴον τε γίνε-
σθαι οὔτε τὰς αὐτὰς ταύτας ἀνακλωμένας ἀπὸ τῶν κατόπτρων καὶ πάντων
10 τῶν διὰ τοιούτων ὄρωμένων ἐπὶ τὸ ὄρώμενον τὴν αἰτίαν πάλιν ἡμῖν
παρέχειν τοῦ ταῦτα ὁρᾶν, τῆς τῶν ἀκτίνων ἀνακλάσεως πρὸς ίσας γινομέ-
νης γωνίας. Δτι γάρ ἀδόνατα ταῦτα, ἐδείχθη ἐν τοῖς Περὶ τοῦ πῶς
ὄρῶμεν, ὃν καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς ἐμνημόνευσε. δοκεῖ γάρ αὐτῷ
τὰ μὲν ἐπ' εὐθείας ὄρώμενα ὄρασθαι οὐδὲ δι' ἀκτίνων, ἀλλὰ τῷ τὸ μεταξὺ
τοῦ τε ὄρωμένου καὶ τῆς ὄψεως διαφανὲς ὑπὸ τοῦ ὄρωμένου χράματος
15 πάσχειν καὶ μεταδιδόναι τούτου τοῦ πάθους τῇ ὄψει, οὔση καὶ αὐτῇ 115
διαφανεῖ· τοῦτο γάρ εἶναι τὸ εἶναι διαφανεῖ· τὰ δὲ κατὰ ἀνάκλασιν ὄρα-
σθαι δοκοῦντα ὄρασθαι τῷ πρῶτον ἐν τοῖς ἐνόπτροις τε καὶ ἐνοπτρικοῖς
πᾶσι τὴν τοῦ ὄρωμένου ἔμφασιν γινομένην διὰ τοῦ μεταξὺ διαφανοῦς; εἴτα
ἀπὸ τούτου πάλιν ἡκειν ἐπὶ τὴν ὄψιν διὰ τοῦ διαφανοῦς πάλιν τοῦ μεταξὺ
20 τοῦ τε ἐνόπτρου καὶ τῆς ὄψεως. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν δυνατόν ἐπὶ τῷ λόγῳ δια-
φέρει τῇ τὴν ὄψιν λέγειν ἀπὸ τοῦ κατόπτρου ἀνακλωμένην πρὸς ίσας γωνίας, ⁵
δταν ὑπὸ τὴν τοιαύτην ἀνάκλασιν τύχη τὸ ὄρατὸν ὃν, προσπίπτουσαν αὐτῷ
ὄρᾶν αὐτό, ἡ αὐτὸ τὸ ὄρατὸν διὰ τὴν ποιὰν σχέσιν πρὸς τὸ κατόπτρον διὰ
τοῦ μεταξὺ διαφανοῦς πάσχοντος ἐμφανόμενον ἐν ἐκείνῳ, δυντι τοιούτῳ
25 [διαφανεῖ], ὡς μὴ μόνον πάσχειν ὑπὸ τοῦ χράματος δύνασθαι οὕτως, ὡς
διαδιδόναι τὴν ἀπ' αὐτοῦ ποιότητα ἀλλῳ διαφανεῖ, ἀλλὰ καὶ φυλάσσειν
δυναμένῳ τὴν ἔμφασιν διὰ λειότητά τε καὶ στιλπνότητα, ὡς ἀπ' αὐτοῦ
πάλιν τὸ μεταξὺ αὐτοῦ τε καὶ τῆς ὄψεως διαφανὲς πάσχειν ὡς ἀπὸ 10
κεχρωσμένου, τῇ δόξῃ τῇ τῶν ἀκτίνων καθωμιλημένῃ τε οὔσῃ καὶ τοῖς
30 μαθηματικοῖς ἀρεσκούσῃ προσχρῆται. διὸ μέλλων λέγειν περὶ τε παρη-
λίων καὶ ῥάβδων, ἔτι δὲ διλω τε καὶ ἕρδος, ἀ πάντα δ' ἐμφάσεώς τε καὶ
κατόπτρικῶν ὄραται, πρῶτον περὶ ἀνακλάσεως λέγει. Δτι γάρ, φησίν, ἡ
ὄψις ἀνακλᾶται, ὥσπερ ἀφ' ὑδατος, οὗτως καὶ ἀπὸ ἀέρος καὶ
πάντων τῶν ἐχόντων λείαν τὴν ἐπιφάνειαν, ἐκ τῶν δπτικῶν δεῖ
35 λαμβάνειν· ἐν ἐκείνοις γάρ ὁ περὶ ἀνακλάσεως ὑπὸ τῶν μαθηματικῶν 16

1 καὶ δτι—οὕτω (2)] ὥσπερ καὶ ἀπὸ ὑδατος οὗτω BWa Arist. 9 ἡμῖν πάλιν a
11 ἀδόνατον B 12 ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς] ίμμο Περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν c. 2
16 τοῦτο—διαφανεῖ om. BWa 17 τῷ] τὸ I 18 γίνεσθαι BWa 24 ἐν
supr. v. add. I 25 διαφανεῖ deleui 27 τε om. I 28 τῇς ὄψεως διαφανὲς
scripsi: τοῦ διαφανοῦς libri 29 κεχρωσμένου a 31 δπαντα W 32 post
πρῶτον add. γάρ B λέγειν I 35 δ om. BWa περὶ] ἀπὸ (ex ὑπὸ, ut vid.) B

λέγεται λόγος, ἀπὸ τίνων τε καὶ πῶς γίνεται, καὶ πρὸς τὰ πῶς ἔχοντα θέσεως. ἄλλα καὶ διτὶ τῶν ἐνόπτρων ὅσα πρὸς τὴν αἰσθησίν ἔστιν ἀδιαιρετα, ἐν τούτοις τῶν δι' αὐτῶν ὄρωμένων τὰ χρώματα μόνον, οὐκέτι δὲ καὶ τὰ σχήματα ἐμφαίνεται, τῷ πᾶν σχῆμα πρὸς αἰσθησιν εἶναι διαιρετόν ὃ τε καὶ διαιληπτὸν εἰς μέρη, τὰ δὲ τοιαῦτα ἐνοπτρά ἀδιαιρετα πρὸς αἰσθησιν· ἐπεὶ οὖν ἐμφαίνεσθαι τι καὶ ἐν τούτῳ ἀνάγκη, ὅντι γε κατόπτρῳ, ἀδύνατον δὲ τὸ σχῆμα ἐμφαίνεσθαι διὰ μικρότητα, λείπεται τὸ χρῶμα μόνον· ταῦτα γὰρ τὰ ἐμφαινόμενα τῶν ὄρωμένων ἐν τοῖς κατόπτροις. εἰπὼν δ' ἐν τοῖς μικροῖς κατόπτροις τὸ χρῶμα μόνον ἐμφαίνεσθαι τῶν ὄρωμένων,
 10 ἐφεξῆς περὶ τοῦ ἐμφαινομένου ἐν τοῖς κατόπτροις λέγει χρώματος, ποταπὸν ἐμφαίνεται· λέγει δὴ ποτὲ μὲν ἀπὸ τῶν λαμπρῶν λαμπρὸν φαίνεσθαι, ὅτε δὲ λαμπροῦ ὄντος τοῦ ὄρωμένου οὐ τοιοῦτον αὐτὸν δείκνυσι τὸ κάτοπτρον, ἀλλ' ἡ διὰ τὸ μῆγυσθαι τῷ τοῦ ἐνόπτρου χρώματι τὸ ἀπὸ τοῦ ὄρωμένου οὐκ ὄντι λαμπρῷ αὐτὸν δὲν λαμπρόν, ἡ καὶ διὰ τὴν τῆς ὄρώσης ὄψεως
 15 ἀσθένειαν ἀλλούσι χρώματος φαντασία δι' αὐτοῦ γίνεται. οἰκεῖον δέ φῆσιν εἶναι τὸν περὶ τούτων λόγον τῷ περὶ αἰσθήσεως καὶ ἐν ἐκείνοις δεδεῖχθαι. λέγει δὲ περὶ τούτων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Περὶ αἰσθήσεώς τε καὶ αἰσθητῶν εἰρῆσθαι ὑπ' αὐτοῦ· διὸ δεῖν φῆσι τοῖς μὲν ὡς δεδειγμένοις τε καὶ κειμένοις χρῆσθαι, τοῖς περὶ τῶν ἀνακλάσεων, τοῖς περὶ τῶν κατόπτρων,
 20 τοῖς περὶ τῶν χρωμάτων, τὰ δὲ λέγειν· ταῦτα δ' ἔστι περὶ ὧν προέθετο.
 Καὶ πρῶτον γε περὶ τῆς ἀλλα ποιεῖται λόγον καὶ ζητεῖ περί τε τοῦ σχήματος αὐτῆς διότι κύκλος, καὶ διὰ τί περὶ αὐτὸν τὸν ἥλιον ἡ τὴν σελήνην ἡ τι ἄλλο τῶν ἀστρῶν περὶ δὲ δρᾶται γίνεται, ἀλλ' οὐχὶ κατατίκρυ φέρε εἰπεῖν ἡ ἐκ πλασίων. φαίνεσθαι δή φῆσι τὴν ἀνάκλασιν τῆς ὄψεως ἐν τούτοις ἀπὸ τῆς συνισταμένης ἀτμίδος εἰς νέφος μετὰ τὸ ἀνενεχθῆναι, ἀν δὲ σύστασις αὐτῆς ὁμαλής τε καὶ μικρομερής συνισταμένη τύχη. τοιαύτης γὰρ οὐσης αὐτῆς, ἀν ὑπερφερόμενον αὐτῆς ἀστρὸν τι τῶν λαμπρῶν ἡ ὁ ἥλιος ἡ ἡ σελήνη τύχη, τὸ μὲν κατὰ τὴν κάθετον τοῦ ὄπερα φερομένου σώματος ἀνάγκη διακρινόμενον μανότερον τε καὶ λεπτότερον
 30 γίνεσθαι, μέχρι τινὸς τῆς τοιαύτης προϊόντης ἐν αὐτῇ κινήσεως, τὸ δὲ ἐντεῦθεν οὐδὲν τοιοῦτον πάσχει, μένει δὲ οἰόνπερ ἔστι. ἐξ ίσου δὲ πάντη περὶ τὴν κάθετον τοῦ τοιούτου συμβαίνοντος διὰ τὴν ὁμαλότητα τοῦ νέφους, κύκλον ἀναγκαῖον γίνεσθαι τὸ πέρας τῆς ἐπιεικῶς διακεχριμένης ἀτμίδος. ἀφ' οὐ τὸ ἐπέκεινα πάλιν μᾶλλον μὲν συνέστηκεν, ὁμαλὲς δὲ δὲν καὶ

2. 3 post ἀδιαιρετα add. διτὶ B 6 γε] τε a 10 post ποταπὸν add. παντοδαπὸν a
 11 ἐμφαίνεσθαι BWa λέγει δὴ ποτέ] δὲ a ἀπὸ om. a τῶν λαμπρῶν post
 φαίνεσθαι coll. a 13 τὸ post χρώματι εχ τῷ corr. B 14 λαμπρῷ] λαμπρῆ a
 17 Περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν] c. 2. 3 19. 20 τοῖς περὶ τῶν κατόπτρων τοῖς περὶ
 om. et in marg. add. I 21 Πρῶτον περὶ a τὸν λόγον BWa 23 περὶ
 8 δρᾶται om. Wa 24 δῆ] δὲ a 26 ὁμαλή Wa λεπτομερής BWa
 28 δὲ et ἡ om. BWa ἥλιον a 29 ἀνάγκη] κατ' ἀνάγκην BW μανώ-
 τερον la 30 γίνεται BW 31 πάσχειν W μένοι I ἐξ ίσου—
 περὶ (32)] πάντη δὴ οὖν περὶ a δὲ post ίσου] δὴ W: corr. B πάντως I
 33 γίνεσθαι] εἶναι a: om. BW ἐπιεικῶς; B 34 πάλιν] πᾶν B μᾶλλον]
 δμαλὸν Wa μὲν] μένον a

μικρομερὲς συνεχῆ, καὶ μικρὰ κάτοπτρα κατὰ τὴν τοῦ κύκλου περιφέρειαν 116^τ ἴσχει, πρὸς ἀ κατὰ μὲν τὸν τῆς δύψεως ἀνάκλασιν αἰτιωμένους ἢ δύψις προσπεσοῦσα ἀνάκλασθείσα πρὸς τὸ ἄστρον τὴν τῆς ἀλλα φαντασίαν ποιεῖ, κατὰ δὲ τὸ ἀληθὲς τὸ φῶς τὸ τοῦ ἄστρου προσπίπτον τοῖς προειρημένοις 5 κατόπτροις, ἐπειτα ἐπὶ τὴν ὅψιν τὴν ὄρωσαν ἀνάκλασθέν τε καὶ διαδοθὲν ποιεῖ τὴν φαντασίαν τῆς ἀλλα. ἐν γάρ τοῖς εἰρημένοις κατόπτροις διὰ μικρότητα, 10 τοῦ χρώματος ἔμφασις γίνεται μόνου. καὶ οὐδὲν Ἀριστοτέλους δόξα περὶ τῆς ἀλλα ὡς ἐπὶ κεφαλαίων τοιαύτη. ἐπηκολούθησε δὲ αὐτῷ καὶ Ποσειδώνις, πάντων σχεδὸν τῶν ἀλλων οὐ κατὰ ἀνάκλασιν, ἀλλὰ κατὰ κλάσεις δύψεων 15 αἰτιωμένων, ὡς ἐπὶ τῶν οὐδατος ὄρωμένων γίνεται· ὑποτίθενται γάρ σφαιροειδὲς καὶ κοῖλον τὸ νέφος, ἐπειτα τὸ ὑπερκείμενον ἄστρον αὐτοῦ κατὰ κύκλον φασὶ διεσπασμένον ἐν αὐτῷ ὄρασθαι. ἀλλ' οὐδὲν αἱ τοιαῦται δόξαι περὶ τῆς ἀλλα φυεδεῖς, ἵκανῶς οὐ διδάσκαλος ἡμῶν Σωσιγένης 20 ἐν τῷ δγδόφ Περὶ δύψεως. ἔδειξεν. οὐ δὲ Ἀριστοτέλης εἰπὼν γίνεσθαι τὴν ἀνάκλασιν ἀπὸ τῆς συνισταμένης ἀτμίδος εἰς νέφος, διν ὄμαλή τε καὶ μικρομερῆς συνισταμένη τύχη, καὶ χρώμενος τῇ κατὰ ἀνάκλασιν τῆς δύψεως ὄρᾶν λεγούσῃ τὰ τοιαύτα δόξῃ, τὸ ἀπὸ τῆς τοιαύτης συστάσεως τὴν τῆς ἀλλα φαντασίαν γίνεσθαι συνιστάς λέγει τὴν μὲν σύστασιν τοῦ νέφους, ἀφ' οὐ η ἀλλας, σημεῖον ὄδατος εἶναι (δῆλον γάρ δι τι συνίσταται τὸ νέφος τὸ 25 τοιοῦτον καὶ πυκνοῦται καταπλατυνόμενον μᾶλλον), τὴν δὲ μάρανσιν αὐτοῦ εὐδίας (μαραίνεται γάρ δῆλονότι ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τε καὶ ἥγροῦ τοῦ ἐν αὐτῇ ἐπικρατουμένη), τὰς δὲ διασπάσεις πνεύματος. ἤδη γάρ ἐκεῖ πνεῦμα ἔστιν, οὐδὲν τὸ νέφος καὶ η τοιαύτη σύστασις διαπᾶται. διὰ τοῦτο δέ φησι καὶ μελαίνας γίνεσθαι τὸ χρῶμα ταύτας τὰς ἀναθυμιάσεις καὶ ἀλλας τὰς 30 συνισταμένας, ὡς εἰς ὄδωρ μεταβάλλοντος ἤδη τοῦ νέφους. τοῦ δὲ τὸν διασπασμὸν τῆς ἀλλα ὑπὸ πνεύματος ἐκεῖ μὲν ὄντος ἤδη, μηδέπω δὲ ἡμῖν 35 παρόντος γίνεσθαι σημεῖον παρέθετο τὸ τὸν ἀνεμὸν ἐντεῦθεν γίνεσθαι, διθεν ἡ ἀρχὴ τῆς διασπάσεως τοῦ νέφους καὶ η ἐπικράτησις.

Εἰπὼν δὲ πόθεν καὶ ἀπὸ τίνος η ἀνάκλασις η κατὰ τὴν ἀλλα, μετὰ τοῦ 30 ταῦτα τὴν αἰτίαν ἀποδίδωσι τοῦ περὶ τὸ ἄστρον αὐτὸ φαίνεσθαι τὴν ἀλλα, ἀλλὰ μὴ ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ. ἀνακλᾶται γάρ, φησίν, ὑπὸ τῆς ἀχλούς τῆς συνισταμένης, ὡς προείρηται, η δύψις περὶ τὸν ἥλιον η τὴν σελήνην η δηλούστι τῶν ἀλλων τι ἄστρων, περὶ δὲ η ἀλλας καὶ αὐτὰ γίνεται, οὐ πρὸς τὸν ἥλιον εἰπών, ἀλλὰ περὶ τὸν ἥλιον, διτι ἀπὸ τοῦ ὑπὸ αὐτὸν ὄντος 35 νέφους ἐπ' αὐτὸν η ἀνάκλασις, κατὰ μὲν τὸ ἀληθὲς κύκλου ὄντος τοῦ καθ' δ τὸ κατὰ κάθετον τοῦ ἄστρου μέρος τοῦ νέφους οὐ λεπτότερον γίνεται, καθὼς προείρηται, καθ' διν κύκλον λεπτωνόμενον τὸ νέφος πέπαυται, οὐ π' αὐτοῦ τοῦ νέφους ἔχοντος σύστασιν ὄδατώδη ὄμαλή τε καὶ μικρομερῆ

5 ἀνακλασθέντος καὶ I	7 μόνον B	8 ὡς οἱ. I	κεφαλαῖων I	9 οὐ κατὰ]
οὐκ α κατακλάσεις BWa	14 περὶ τῆς δύψεως α	15 ὄμαλής B ²	20 καὶ	
πλατυνόμενον W	21 δῆλον α	τε οἱ. α	22 ἐπικρατουμένου B ²	24 ἀλλα
B'Wa	25 μεταβαλόντος BW	26 μένοντος W	28 διαστάσεως BW	η ποιεῖ καὶ
οἱ. α	29 δὲ οἱ. α	38 ὑπ' αὐτοῦ τοῦ I: ἀπὸ τοῦ BW: ἀφ' οὐ α		νέφους
ἴχοντος scripsi: ίχοντος τοῦ νέφους IWa: ίχοντος (III litt. eras.) νέφους B				

πανταχόθεν ὁμοίως ή ἀπὸ τοῦ ἄστρου ἀνάκλασις ἐπὶ τὴν ὥψιν διὰ τῆς
ἐμφάσεως τῆς διὰ τῶν ἐν τῷ ὅδαι κατόπτρων γίνεται, κατὰ δὲ τὸν ἴδιον
τῶν ἀνακλάσεων λόγον, φῶν χρῆται, τῷ πανταχόθεν ὁμοίως τῆς ἀνα-
κλάσεως ἐπὶ τὸ ἄστρον γινομένης ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου νέφους αὐτῷ,
5 ἀνάγκην εἶναι ἡ κύκλον δόλοκληρον γίνεσθαι ἢ τμῆμα καὶ μέρος κύκλου ^α
ποτέ, εἰ μὴ πάντη τὸ νέφος τὴν σύστασιν ἔχοι κατοπτροειδῆ, ἀλλά που
παραλλάσσοι ἡ διὰ σύστασιν ἡ διὰ παχύτητα ἡ δι’ ἀνωμαλίαν ἡ διὰ
λεπτότητα. οὐ γάρ ἀεὶ ἡ ἀλλας κύκλος, ἀλλ’ ἡ κύκλος ἡ τμῆμα κύκλου·
πανταχόθεν δ’ ὁμοίως ἀνακλωμένης ἀνάγκη κύκλον εἶναι ἡ κύκλου μέρος.

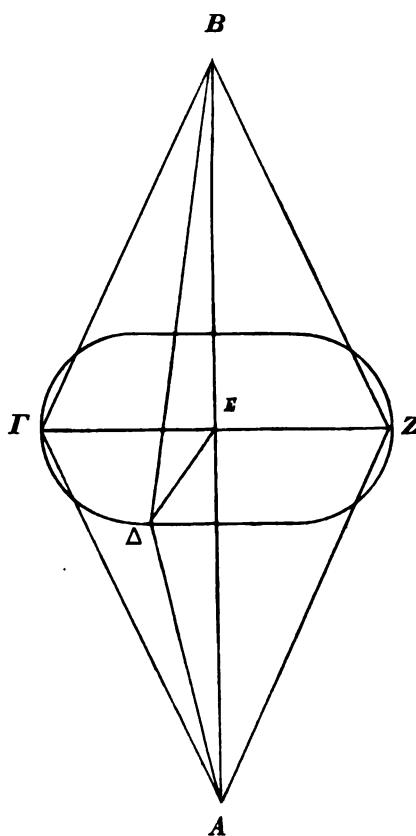
10 p. 373•4 Ἀπὸ γὰρ τοῦ αὐτοῦ σημείου πρὸς τὸ αὐτὸ δ σημεῖον
αἱ ἵσαι κλασθήσονται ἐπὶ κύκλου γραμμῆς. |

“Ο λέγει, τοιοῦτόν ἔστιν· εἰ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σημείου πρὸς τὸ αὐτὸ 116·
σημεῖον ἀπό τίνος μεγέθους κλῶνται εὐθεῖαι πλείους, ὡς ἵσαι εἶναι τὰς
τε ἀπὸ τοῦ σημείου πρὸς τὸ μέγεθος ἀφ’ οὐ ἡ κλάσις πάσας ἀλλήλαις,
15 καὶ πάλιν τὰς ἀπὸ τοῦ μεγέθους πρὸς τὸ σημείον τὰς κλωμένας ἀλλήλαις
πάσας ἵσαι, ἀνάγκη κυκλικὴν εἶναι γραμμὴν τὸ μέγεθος ἀφ’ οὐ αἱ ἀνα-
κλάσεις. καὶ τούτῳ ἀπόδεικνυσιν οὕτως ἔχον γραμμικῶς. ἀπὸ γὰρ τοῦ Α :
σημείου ἐπὶ τὸ Β σημεῖον ἐὰν ἀνακλασθῶσι πλείους γραμμαί, οἷον ἡ τε
ΑΓΒ καὶ ἡ AZB καὶ ΑΔΒ οὕτως, ὡς ἵσαι εἶναι τὰς μὲν ΑΓ ΖΖ ΑΔ
20 ἀλλήλαις, πάλιν δὲ ἀλλήλαις τὰς ΓΒ ΖΒ ΔΒ, ἡ ἐπιζευγνυμένη ἐπὶ τὰ
ΓΖΔ γραμμὴ ἔσται κυκλική. κειμένων γὰρ τούτων, ἐπεζεύχθω ἀπὸ τοῦ Α
σημείου ἐπὶ τὸ Β σημεῖον εὐθεῖα, ἡ ΑΕΒ. ἔσται δὴ ἡ ΑΕΒ εὐθεῖα
βάσις τῶν ὑπὸ τῆς κλάσεως τῶν εὐθεῶν καὶ ταύτης γινομένων τριγώνων,
τοῦ τε ΑΓΒ καὶ τοῦ AZB καὶ τοῦ ΑΔΒ, ἡ τρία τρίγωνα ἵσαι ἀλλήλοις 10
25 ἔσται τῷ τὰς τε πλευρὰς ἀλλήλαις ἵσαι ἔχειν καὶ τὴν βάσιν, οὓςαν τὴν
αὐτήν. ἀν δὴ ἀπὸ τῶν ΓΖΔ γωνιῶν τῶν τριγώνων, καθ’ ἀι κλάσεις
ἐγίνοντο τῶν εὐθεῶν, ἀχθῶσιν ἐπὶ τὴν ΑΕΒ βάσιν κάθετοι, πᾶσαι ἐπὶ
τὸ αὐτὸ σημείον τῆς ΑΕΒ βάσεως πεσοῦνται τῷ δμοιά τε εἶναι τὰ τρί-
γωνα καὶ ἵσαι, καὶ τὴν αὐτήν ἔχειν βάσιν. πιπτέτωσαν ἐπὶ τὸ Ε αἱ τρεῖς
30 κάθετοι καὶ ἔστωσαν αἱ ΓΕ ΖΕ ΔΕ· ἵσαι δὴ ἔσονται ἀλλήλαις αὗται αἱ
κάθετοι διὰ τὸ εἶναι ἐν ἵσοις τριγώνοις· αἱ γὰρ ἐν ἵσοις καὶ ἰσοπλεύροις
τριγώνοις κάθετοι ἵσαι ἀλλήλαις. ἀλλὰ καὶ ἀνάγκη αὐτὰς πάσας ἐν ἐνὶ 16

2 δὲ οι. Β² ίδιον οι. Β¹Wa 6 ἔχει Ia κατοπτροειδῆ] κατόπτρων
εἴδει B¹W: κατόπτρου εἴδει B²: κατόπτρων ἔδη a 7 διὰ από παχύτητα οι. I
9 πάντοθεν a 10 post πρὸς add. τέλος W αὐτὸ οι. W 12 post δ add.
δὲ B² τοιοῦτον οι. BIW 13 κλένται] κύκλων τὸ W: κλασθεῖν a
εὐθεῖα Wa post πλείους add. ἵσαι ἀλλήλαις a 15 τὰς post σημεῖον οι. a
18 ἐὰν ἀνακλασθῶσι] ἀνακεκλασθωσαν BWa αἱ τε BWa 19 ἦ] αἱ BWa καὶ αἱ
αδβ BWa 20 post δ add. ἵσαι a post ΔΒ add. λέγω δτι a 21 κυκλικά a
22 δη] δὲ W 23 τῶν post κλάσεως οι. BWa 24 ἀλλήλοις ἵσαι coll. BWa
25 τῷ οι. I post οὓςαν add. τε BW: γε a 26 καθ’ δς a 27 εὐθεῖων]
γωνιῶν a βάσιν οι. a πᾶσαι οι. B 30 αὗται—ἀλλήλαις (32) οι. BWa

ἐπιπέδῳ εἰναι· ἐὰν γάρ εὐθεῖα πλείσιν εὐθείαις πρὸς δρυᾶς κατὰ ἐν σημεῖον ἡ, ἀνάγκη τὰς εὐθείας τὰς οὖτως οὔσας τῇ μιᾷ πρὸς δρυᾶς ἐν ἐνὶ ἐπιπέδῳ πάσας εἰναι, ως παρ' Εὐκλεῖδῃ δέδειχται ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ τῶν Στοιχείων. ἡ δὲ ΑΕΒ ταῖς ΓΕ ΖΕ ΔΕ πρὸς δρυᾶς ἔστι κατὰ τὸ 5 Ε σημεῖον· ἐν τῷ αὐτῷ ἄρα ἐπιπέδῳ εἰσὶν αἱ ΓΕ ΖΕ ΔΕ. ἀν δὴ κέντρῳ μὲν τῷ Ε, διαστήματι δὲ ἐνὶ τῶν ΓΖΔ κύκλου γράψωμεν, οἱ περιγραφόμενος κύκλος ὅμοιως ἐφά- 20

ψεται πάντων, ως τοῦ Γ σημείου,
οὖτως δὲ καὶ τῶν Ζ καὶ Δ. ἔσον-
10 ται ἄρα αἱ ΕΓ ΕΖ ΕΔ ἐκ τοῦ κέν-
τρου τοῦ κύκλου· ἔσται ἄρα ἡ
κύκλος ἡ κυκλικὴ γραμμή, καθ'
τὴν τὸ Β σημεῖον ὁραθῆσεται ἀπὸ
τοῦ Α σημείου κατ' ἀνάκλασιν τὴν
15 ἀπὸ τοῦ ὑπὸ αὐτῷ νέφους. καὶ
μεζονος δὲ καὶ ἐλάττονος τοῦ
νέφους ὄντος ἡ ἵση ἀλλως ἔσται
καὶ μία ἀεί, ἀν δὲ τὸ νέφος
ἀπέχῃ τοῦ ἥλιου, διτὶ δεῖ μὲν τὴν 20
20 ἀνάκλασιν δεὶ πρὸς ἵσας γίνεσθαι
γωνίας, ἵσαι δὲ γίνονται γωνίαι
οὐδχ [διταν] ως ἐτυχε γινομένης τῆς
ἀνακλάσεως, ἀλλὰ ἀπό τινος ὡρισ-
μένου. δεῖ δὲ νοεῖν συνεχῆ τὰ
25 ἔνοπτρα. συνεχῆ ἀντὶ τοῦ
πυκνά, ως ἀπτεσθαι ἀλλήλων· διὰ 20
δὲ μικρότητα ἔχαστον μὲν αὐτῶν
καθ' αὐτὸ ἀόρατον, τὸ δὲ ἐξ ἀπάν-
των αὐτῶν ἄθροισμα γινόμενον ἐν
30 τι δοκεῖ καὶ συνεχὲς εἰναι διὰ τὸ
ἐφεκῆς αὐτὰ ἀλλήλοις εἰναι, του-
τέστι διὰ τὸ παρακεῖσθαι αὐτὰ
ἀλλήλοις. φαίνεται δὲ τὸ μὲν
λευκόν, ὁ ἥλιος. τουτέστι τὸ μὲν 25
35 οὖν λευκόν τὸ ἐμφαινόμενον κύκλῳ ἐν τῇ ἀλλῷ ὁ ἥλιος ἔστι, καθ' ἔχαστον
τῶν συγκειμένων ἀλλήλοις ἐνόπτρων κύκλῳ ὅμοιως ἐμφαινόμενος χωρὶς

3 περὶ εὐκλείδῃ α	3. 4 ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ τῶν Στοιχείων] XI,5	ἐνδεκάτῳ
στοιχείῳ Β	5 εἰσὶν post ΔΕ exh. BW	6 τῷ] τὸ I
Δ (9)] τῶν ὅδῶν σημείων BWa	9. 10 ἔσονται — κύκλου (11) om. a	8 ως τοῦ — καὶ
τοῦ Α — ἀνάκλασιν τὴν om. BWa	15 αὐτὸ I: αὐτῶν BIW	13. 14 ἀπὸ
ἔσεται I	19 ἀπέχει α	17 ἡ om. a
BWa	22 διταν delevi	20 γίνεσθαι om. I
26. 27 διὰ δὲ] ἀλλὰ διὰ a	30 δοκεῖν W	21 αἱ γωνίαι
		25 συνεχῆ om. a
		36 δομοίως supra vers. B ² : om. W

τοῦ σχήματος· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ μηδεμίαν ἔχων αἰσθητὴν διαίρεσιν.
 παρὰ δὲ τοῦτον τὸν κύκλον τὸν φαινόμενον λευκὸν ἡ ἔχομένη περιφέρεια ⁴⁰
 διὰ τὴν ἑκείνου λευκότητα μελαντέρα φαίνεται. διὰ μέσου δὲ εἰπὼν τὸ
 πρὸς δὲ τῇ γῇ μᾶλλον διὰ τὸ νηνεμώτερον ἀσφεστέραν ἐποίησε
⁵ τὴν λέξιν. ἐστι δὲ δὲ λέγει διὰ πρὸς τῇ γῇ μᾶλλον ἡ τοιαύτη σύστασις ⁴⁵
 γίνεται καὶ ἡ ἔμφασις ἡ προειρημένη ὄραται διὰ τὸ νηνεμώτερον εἶναι
 τὸν τόπον τοῦτον. πνεύματος γὰρ ὅντος οὐχ οἷόν τε ἔστωσαν φαίνεσθαι
 τὴν ἀναθυμίαν, ἐν τῇ τὰ ἔνοπτρα. Ἰσως δὲ καὶ διὰ τὸ πρόσγειον τῆς
 τοιαύτης συστάσεως ἔχούσης τινὰ ἀπὸ γῆς μέλανος ἔμφασιν τὴν ἔχομένην ⁵⁰
¹⁰ περιφέρειαν τῆς λευκῆς λέγει φαίνεσθαι μέλαιναν· τοῦτο γὰρ σημαίνειν
 δοκεῖ τὸ παρὰ δὲ τοῦτο. πλεονάκις δὲ λέγει τὴν ἀλλὰ περὶ τὴν σελήνην
 ἡ τὸν ἥλιον γίνεσθαι, διὰ τὸ τὸν ἥλιον θερμότερον ὅντα θάττον διαλύειν ¹¹⁷
 τὰς τοῦ ἀέρος πυκνώσεις τε καὶ συστάσεις. περὶ δὲ τοὺς ἄλλους ἀστέρας
 γίνεσθαι μὲν καὶ αὐτούς φησιν ἀλλας, οὐ μὴν σημειώδεις αὐτὰς ὁμοίως εἶναι ἡ
¹⁵ ύπεροῦ ἡ εὔδιας ἡ ἀνέμων, ὡν προεῖπε σημεῖα τὰς ἀλλας εἶναι ἡ πυκνούμένας
 ἡ μαραίνομένας ἡ διασπωμένας, διὰ ἀπὸ συστάσεων ἔτι λεπτῶν γίνονται καὶ
 οὕπω γονίμων, τουτέστιν οὕπω πεπυκνωμένων μηδὲ εἰς ὕδωρ μεταβαλλου-⁵
 σῶν. τοῦτο δ' ἀν ἐπ' ἑκείνων, τοῦ τε ἥλιου καὶ τῆς σελήνης, οὐχ ἀν γίνοιτο,
 τῷ ἑκείνα διὰ θερμότητα τὰς οὗτω λεπτὰς συστάσεις διαλύειν. ἐπιζητήσαι
²⁰ δ' ἄν τις, εἰ οὗτως ἡ ἀλλας γίνεται κατὰ τοὺς ἀπὸ τῶν μαθημάτων, ὡς
 εἰρηται, κατὰ ἀνάκλασιν τῆς ὑψεως, πῶς ἐφ' ἐν σημειον γίνεται ἀπὸ τῶν
 μικρῶν κατόπτρων ἡ ἀνάκλασις· οὔτε γὰρ ὁ ἥλιος οὔτε ἡ σελήνη ἀδια-
 ρετα φαίνεται, ἀλλὰ μετὰ μεγέθους. ἐπὶ τί οὖν αὐτῶν μέρος ὡς πρὸς
 ἐν σημειον αἱ ἀνάκλασις πᾶσαι γίνονται; ἐκ τούτου γὰρ δέδεικται κατὰ ¹⁰
²⁵ κύκλον τὴν ἀλλα γίνεσθαι. εἰ δέ τις λέγοι ἐπὶ τὸ κέντρον αὐτῶν γίνεσθαι
 τὴν ἀνάκλασιν, τίς αἴτια τούτου; κατὰ πᾶν γὰρ μόριον δμοιον αὐτῶν τὸ
 χρῶμα. ἡ ὥσα διὰ τὴν μικρότητα τοῦ ἐνόπτρου χωρὶς σχήματος καὶ
 μεγέθους δι' αὐτῶν ὄραται, ἐπὶ ταῦτα ἡ ἀνάκλασις ὡς ἐπὶ ἀδιαίρετα
 γίνεται.

30 p. 373 a 32 Ἡ δὲ ἵρις διὰ μὲν ἐστιν ἀνάκλασις, εἰρηται πρότερον.

Εἰπὼν περὶ ἀλλα μέτεισιν ἐπὶ τὸν περὶ τῆς ἵριδος λόγον, καὶ τὸ μὲν
 ἀνάκλασιν αὐτὴν εἰναί φησιν εἰρῆσθαι πρότερον. εἰπε δὲ τοῦτο πρὸ διλίγου,
 ἐτε προετίθετο περὶ αὐτῶν εἰπεῖν· εἰπε γὰρ περὶ αὐτῶν "τὸ δ' αἴτιον

1 ἔχον BW 4 νηνεμωτέραν εἶναι a 8 καὶ om. a 9 ἀπὸ τῆς γῆς BWa
 12 δυτα] εἶναι W 13 παρὰ BWa 14 αὐτούς scripsi: αὐτός libri δμοίως om. B
 15 ύπετων BWa ὧν] δ I τῆς ἀλλα I 15. 16 πυκνούμένης ἡ μαραίνομένης
 ἡ διασπωμένης I 18 οὐ γίνοιτο B'W 21 γίνονται BWa 22 κατόπ-
 τρων ἀνάκλασις BWa post σελήνη add. εἰς W: simile aliquid add. sed rursus del.
 B: ὡς add. a 22. 23 ἀδιαίρετα] δ διαιρεῖται W 23 ἐπὶ τι scripsi: ἐπὶ τι
 libri 24 post δέδεικται add. τὴν BW, sed rursus exp. B 25 λέγει BW
 26. 27 τὸ χρῶμα δμοιον αὐτῶν coll. BWa 28 διαιρετὰ Wa: διαιρέτα B 31. 32 τὸν
 — τὸ μὲν ἀνά in marg. B² 33 γὰρ ἐπ' αὐτῶν BWa τὸ δ' αἴτιον κτλ.] p. 372 a 17

ἀπάντων τούτων ταῦτό· πάντα γάρ ἀνάκλασις ταῦτ' ἐστίν.” οἰὰ τοῦτο μὲν οὖν φησιν εἰρησθαι· ζητεῖ δὲ ποδαπή τις ἀνάκλασις ἐστι, καὶ πῶς γινο-²⁵
 μένη καὶ ἀπὸ τίνος καὶ πρὸς τί, καὶ τίς ἡ αἴτια ἑκάστου τῶν περὶ αὐτὴν
 συμβαίνοντων. ἀνακλωμένη μὲν οὖν ἡ ὅψις ἀπὸ πάντων φαίνε-
 ται τῶν λείων. ὅτι ἀπὸ πάντων τῶν ἔχοντων λείαν τὴν ἐπιφάνειαν ἡ
 ὅψις ἀνακλᾶται, καὶ ὅτι ὥσπερ καὶ ἀπὸ ὄντος, οὕτω καὶ ἀπ' ἀέρος, πρὸ⁵
 δλίγου εἶπεν ὅτι δεῖ λαμβάνειν ἐκ τῶν περὶ τὴν ὅψιν δεικνυμένων. καὶ
 νῦν δὲ εἰς τὸν περὶ τῆς ἵριδος λόγον μέλλων ἐμβάλλειν πάλιν τῇ τῆς
 ὅψεως ἀνακλάσει χρῆται. πρῶτον δὲ ὅτι ἡ ὅψις ἀνακλᾶται ἀπὸ πάντων
 10 τῶν λείων, καὶ οὐκ ἀπ' ὄντος μόνον ἀλλὰ καὶ ἀέρος, συνίστησιν. ἦν δ'²⁰
 ἐν ἀληθέστερον καὶ κατὰ τὴν οἰκείαν δόξαν αὐτοῦ λεγόμενον τὸ μὴ τὴν
 ὅψιν ἀπὸ τῶν τοιούτων ἀνακλᾶσθαι λέγειν πρὸς θεατὰς γωνίας καὶ τὰ ὑπο-
 πίπτοντα τῶν ὄρατῶν ὑπὸ τὴν τοιαύτην αὐτῆς ἀνάκλασιν οὗτως ὄραν, ἀλλὰ
 τὸ φῶς εἰναι τὸ ἀνακλώμενον ἀπὸ τῶν τοιούτων καὶ σὺν αὐτῷ τὰ χρώ-
 15 ματα, ὃντα τοῦ φωτὸς κινητικά, ὡς χρωνύναι πως αὐτό, καὶ εἰναι τὴν
 ἀνάκλασιν αὐτοῦ πρὸς θεατὰς γωνίας, καθ' ἣν ἀνάκλασιν ὅταν ὅψει τινὶ βα-
 προσπίπτῃ, τότε ὁρᾶ ἡ ὅψις τὰ οὔτως πρὸς αὐτὴν κείμενα. ἀλλ' ἐπει
 20 δόσον ἐπὶ τῷ λόγῳ μηδὲν δοκεῖ διαφέρειν τὸ ἡ τοῦ φωτὸς ἀνάκλασιν λέγειν
 ἡ τῆς ὅψεως, ὡς ἡδη προεῖπον, ὅτι εὐπαραχολουθητοτέρα διὰ τὴν τῶν
 μαθημάτων χρῆσιν ἡ τῆς ὅψεως ἀνάκλασις, αὐτῇ χρῆται. εἰπὼν δὲ καὶ ἀπὸ³⁰
 ὄντος καὶ ἀπὸ ἀέρος τὴν ὅψιν ἀνακλᾶσθαι, ἀπὸ τοῦ πῶς ἔχοντος ἀέρος ἡ πῶς
 ἔχουσα αὐτῇ ἀνακλᾶται λέγει. ἦτοι οὖν ἀνακλᾶται ἀπ' αὐτοῦ, ὅταν τύχη
 συνιστάμενος εἰς νέφος καὶ πυκνούμενος ἡδη, ἡ διὰ τὴν αὐτῆς ἀσθένειαν.⁴⁰
 πολλάκις γάρ φησι τὴν ὅψιν ἀπὸ τοῦ ἀέρος καὶ μὴ πεπυκνωμένου ἀνα-
 25 κλᾶσθαι, δι' ἀτονίαν καὶ ἀσθένειαν καὶ τοῦ μὴ πυκνοῦ ἀέρος αὐτῇ γινο-
 μένου πυκνοῦ, ὡς μὴ δύνασθαι διένειν δι' αὐτοῦ τὰς ἀκτῖνας τὰς ἐκπεμ-
 πομένας, ἀλλὰ ἀνακλᾶσθαι ὡς ἀπό τίνος στερεοῦ καὶ ἀντέρεισιν ἔχοντος.
 καὶ τῆς τοιαύτης ἀνακλάσεως τῆς δι' ἀσθένειαν γινομένης παρατίθεται
 μαρτύριον τὸ γενόμενόν ποτε περὶ τινα ἡρέμα καὶ οὐκ ὀცὺ βλέποντα· ἀεὶ⁵⁰
 30 γάρ αὐτῷ εἰδῶλον ἔδοκει προηγεῖσθαι ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ, ὅτε βαδίζοι,⁴⁵
 βλέπον πρὸς αὐτόν. ἐν ἄλλοις δὲ εἴρηκε καὶ τίς ἦν ὁ τοῦτο πάσχων· ὅτι
 γάρ Ἀντιφέρων ὁ Ὥρείτης. τοῦτο δέ φησιν αὐτὸν πάσχειν διὰ τὸ τὴν
 ὅψιν ἀσθενῆ οὖσαν καὶ λεπτὴν δι' ἀρρωστίαν, μὴ δυναμένην ἀπωθεῖν τὸν

1 διὰ—ἐστι (2) οἱ. I διὰ ερα. B 2 οὖν οἱ. W: supr. v. scr. B
 ποταπῇ a 4 ἀνακλωμένη—λείων (5) οἱ. a 5 πάντων οἱ. B
 8 μὲλει I ἐμβάλλειν οἱ. B'W: εἰσβάλλειν a, supr. v. add. B² 9 δὲ οἱ.
 B'W 14 σὺν] νῦν a 17 περιπίπτῃ a post οὔτως add. ἐπὶ τῷ λόγῳ I
 18 ἡ ἀνάκλασις B' 19 ὡς] καθὸ (supr. v.) B 20 μαθη-
 ματικῶν B'Wa δὲ] δὴ a 20. 21 δὲ ἀπ' ἀέρος καὶ ὄντος B 21 ἀέρος
 ἡ πῶς I 22 ἐπ' αὐτοῦ W 23 ἐνιστάμενος I αὐτὴν Ia 24 τὴν
 δόψιν εκ ἡ ὅψις corr. I post πεπυκνωμένου add. δότος Wa 25 καὶ (post
 ἀσθένειαν) εἰ μὴ πυκνοῦ οἱ. a: μὴ οἱ. BW 28 γινόμενον ΙΙW 30 αὐτοῦ] αὐτῷ a
 ἐβάδιζε I a: βαδίζει W 31 βλέπων B ἐν ἄλλοις] de mem. et rem. 1 p.451 s.9
 32 γάρ οἱ. BWa ὠρίτης I: ὀρείτης BWa

πλησίον δέρα καὶ διαιρεῖν, ἀνακλᾶσθαι πρὸς αὐτόν, ὡς αὐτὸν ἐνορᾶν ἐν τῷ δέρι τῷ πρὸ τῆς ὄψεως, ὡς ἐν κατόπτρῳ, διὰ ταῖς ὑγιαινούσαις ὄψεσι πάσχειν συμβαίνει ἀπὸ δέρος τοῦ πυκνοῦ τε καὶ πόρρω ἀφεστῶτος· ἀπὸ γὰρ τοῦ τοιούτου ἀνακλῶνται. ἀλλ' ἐπεὶ μὴ οἶόν τε τὴν ὄψιν ἀνακλᾶσθαι ⁵ φαμεν, ἐπιζητήσειν τις ἄν, τί ἦν τὸ γενόμενον πάθος περὶ τὸν Ἀντιφέροντα. ἦν διατερ τοῖς οὐλήν τινα περὶ τὴν κόρην ἔχουσιν ἢ διὰ βαρεῖαν δρυμαλίαν ἢ διὰ τρῶσιν τινα, καὶ μέντοι τοῖς ὑποχεῖσθαι μέλλουσι κωνώπιον τι πρὸ τῶν δρυμαλῶν ἵπτασθαι δοκεῖ, τὸ ἐν αὐτῇ τῇ κόρῃ δὲν καὶ ἐπικείμενον παρὰ φύσιν ὡς ἔξω δὲν δρῶσι διὰ τὴν συνήθειαν τῆς αἰσθήσεως. σύνηθες ¹⁰ μὲν γὰρ αὐτῇ τὰ ἔξω δρᾶν, ἥδη δὲ καὶ πάντα τὰ δρῶμενα ὡς ἔξω δοντα δρᾶ. τρόπον γάρ τινα | καὶ ταῦτα ἔξω ἐστὶν αὐτῆς διὰ τὸ ἔξωθεν προσκεῖ. ¹¹ σθαι παρὰ φύσιν. σημεῖον δὲ τοῦ ἀπὸ τοιούτου τινὸς πάθους κωνώπιον γίνεσθαι φαντασίαν τὸ τότε μάλιστα τοὺς δρῶντας αὐτὸν δρᾶν, δταν ἐκ τοῦ στόματος τῆς κοιλίας ἀνενεχθῆ τις ἀναθυμίασις ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῇ καταλειφθέντων ἀπέπτων· πληρούμενα γὰρ τὰ περὶ τὰς κόρας φλεβία ρυπαρᾶς καὶ ἀκατεργάστου περιπτώσεως ἀντιπράττει τῇ τοῦ αἰσθητηρίου διαφανείᾳ, καὶ τὸ κατασκιάζον αὐτὴν τοῦτο ἢ ὄψις ὡς πρὸ δρμάτων δὲν καὶ ἔξω δρᾶ. γίνεται δὲ τὸ αὐτὸν πάθος καὶ νεφελοειδῶς τινος συστάσεως συνισταμένης περὶ τὴν κόρην οὕπω μὲν ἕκανῆς πρὸς τὸ ἐπιφράττειν καὶ κωλύειν αὐτὴν ¹⁵ δρᾶν, ἥδη δὲ πάχος ἔχούσης, ὡς πρὸ τῶν μελλουσῶν ὑποχύσεων γίνεσθαι φιλεῖ. τὸ γὰρ φῶς τοῖς οὔτως ἔχουσι σὺν τοῖς ἔξωθεν δρατοῖς καὶ τὸ τοιούτον πάθος καὶ τὸ οὔτως προσκείμενον δρατὸν ὡς τι τῶν ἔξω ποιεῖ. ὡς οὖν ἔκεινοις ἐσικός τι φαίνεται κωνώπιψ πρὸ τῆς ὄψεως αἰωρεῖσθαι ²⁰ ποτὲ μὲν ἔχοντι πτερά, δταν ἢ διωγχωμένα τὰ φλεβία, ποτὲ δὲ χωρὶς τοιαύτης προσθήκης, δταν ἐλάττων ἢ περὶ αὐτὰ πλήρωσις ἢ, οὔτως τῷ Ἀντιφέροντι μικρὸν καὶ οὐδὲ δὲν δρῶντι διὰ τὸ πλείω τινὰ σύστασιν ἐπεσκεδάσθαι ταῖς κόραις μεῖζόν τι πρὸ τῆς ὄψεως ἐδόκει προηγεῖσθαι, δι εἴκαζε προσώπῳ, ὡς οἱ προειρημένοι κώνωπαι, δμοιόν τι πάσχοντες τοῖς τὰς τῶν νεφῶν συστάσεις τε καὶ ἔξοχὰς εἰκάζουσιν ἀπὸ μικρᾶς ὁμοιότητος Σατύροις ²⁵ ³⁰ ἢ θηρίων τινῶν μορφαῖς.

1 ὡς αὐτὸν et πρὸ (2) supr. v. add. I 2 ὡς εχ corr. I 3 συμβαίνει πάσχειν coll.
BWa τοῦ om. a 4 ἀνακλῶνται corr. εχ ἀνακλᾶται I 5 γινόμενον BWa
8 ἴστασθαι BWa 10 ἥδη δὲ scripsi: ἢ δὲ IW: εἰ δὲ B, sed εἰ εχ corr. τῷ: om. a
11 γάρ del. B²: δὲ a ταῦτα] αὐτὸν I post ἐστὶν add. ὡς I 13 τὸ]
τῶ I: om. W αὐτῶν BW δταν om. B¹W: δτε a 16 ἀντιφράττει a
17 αὐτῇ I 19 post μὲν add. οὖν B 23 δρᾶσθαι I 24 ἥδη ὠγχωμένα
BW: ἢ ὠγχωμένα a 24. 25 χωριστοὶ αὐτῆς B post τοιαύτης add. τινὸς BW:
post χωρὶς a 25 ἢ I post οὔτως add. καὶ BWa 28 τὰς post
νεφῶν (29) exh. I 30 μορφὰς BWa

p. 373b10 Διόπερ αῖ τε ἄκραι ἀνεσπασμέναι φαίνονται ἐν τῇ θαλάττῃ καὶ μείζω τὰ μεγέθη πάντων, ὅταν εὑροι πνέωσι, καὶ τὰ ἐν ταῖς ἀχλύσιν, οἷον καὶ ὁ ἥλιος καὶ τὰ ἄστρα ἀνίσχοντα καὶ δύνοντα μᾶλλον ἢ μεσουρανοῦντα.

5 Ἐπιζητήσαι τις ἄν, τίνος χάριν ταῦτα παρέθετο δεικνύναι βουλόμενος ὅτι καὶ ἀπὸ ἀέρος τῆς ὄψεως ἀνακλάσεις γίνονται, ὥσπερ καὶ ἀφ' ὕδατος· 20 οὐ γάρ δήπου ταῦτα ἀν ἐμημόνευσε δι' ἀνακλάσεως ὥρᾶσθαι λέγει τις. ἡ τὰ λεγόμενα δεικτικά ἔστι τοῦ τὴν ὄψιν πάσχειν ὑπὸ τοῦ πυκνοῦ ἀέρος ἀπέρ ταῖς ἀχλύσι δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ ὕδατος. αἰ τε γάρ ἄκραι αἱ ἐπὶ τῆς θαλάσσης πόρρω 10 θεν καὶ διὰ πυκνοῦ ἀέρος ὥρώμενα ἀνεσπασμέναι φαίνονται εἰς ὅψιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ μείζους. ἔτι δὲ μείζω τὰ μεγέθη φαίνονται πάντων τῶν ὥρωμένων, ὅταν εὑροι πνέωσι, διὰ τὸ πυκνότερον καὶ ὑγρότερον τὸν ἀέρα γίνεσθαι ὑπὸ τῶν νοτίων πνευμάτων, ὅποιος καὶ ὁ εὗρός ἔστι. καὶ 25 τὰ ἐν ταῖς ἀχλύσι δὲ καὶ διὰ τῶν ἀχλύων ὥρώμενα μείζω φαίνεται τῷ 15 τὴν ἀχλύν εἶναι ἀέρα πεπυκνωμένον. διὰ τοῦτο γάρ καὶ ὁ ἥλιος καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα ἀνίσχοντα καὶ δύνοντα μείζω δοκεῖ εἶναι μᾶλλον ἢ μεσουρανοῦντα, διὰ τὸ ἀνατέλλοντα μὲν καὶ δύνοντα, δι' ἀχλύων ὥρᾶσθαι· διὰ γάρ τοῦ περιγείου ἀέρος ὥρᾶται, δις ἀχλυώδης καὶ παχύτερος τοῦ ἐν ὅψει. ὅτι δὲ τὰ αὐτὰ ταῦτα πάθη γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν δι' ὕδατος ὥρωμένων, γνώρι- 20 μον. εἰ οὖν αἱ διὰ τοῦ πυκνοῦ ἀέρος διαφάσεις δημοιαι ταῖς δι' ὕδατος, εὐλογον καὶ ἀνακλάσεις, ὡς ἀπὸ ὕδατος, οὕτως γίνεσθαι καὶ ἀπὸ τοῦ τοιούτου ἀέρος. ὥρᾶται δὲ μείζω τά τε δι' ὕδατος καὶ τὰ διὰ τοῦ ὑγροῦ ἀέρος διὰ τε τὸ μὴ ὄμοιώς τρανῶς φαίνεσθαι· ἀμυδρότερα γάρ πάντα ὥρᾶται τὰ διὰ παχυτέρου καὶ ἡττον διαφανοῦς ὥρώμενα· τὰ δέ γε ἀμυδρότερα 25 φαίνομενα ὡς πόρρω ὄντα ἡ ὄψις ὥρᾳ. τῷ γάρ τὰ πόρρωθεν ὥρώμενα ἀμυδρότερα ὥρᾳν ἡ εἰ πλησίον ὄντα ἐώρα, διὰ συνήθειαν καὶ τὰ ἀμυδρῶς; 30 ὥρώμενα ὡς πλειον ἀφεστῶτα ὥρᾳ. ἀλλὰ μὴν ὑπόκειται κατὰ γωνίαν τινὰ συνισταμένην πρὸς τῇ κόρῃ τὰ ὥρώμενα ὥρᾶσθαι, καὶ τὰ μὲν μείζω κατὰ μείζονα γωνίαν ὥρᾶσθαι, τὰ δ' ἐλάττω κατὰ ἐλάττονα· διὸ καὶ τὰ αὐτὰ 35 πόρρωθεν ὥρώμενα ἐλάττω φαίνεται ἡ ἐγγύθεν, ὅτι αἱ ἀπὸ τοῦ ὥρωμένου εὑθεῖαι ποιοῦσαι τὴν πρὸς τῇ κόρῃ γωνίαν ἐλάττω γωνίαν ποιοῦσιν ἀεὶ ἀπὸ τοῦ πλείονος διαστήματος. ὅταν οὖν τι τῷ μὲν ἐγγὺς εἶναι καὶ ἐγγύθεν

3 καὶ ἥλιος Arist. vulg.	καὶ ἄστρα BWa Arist. vulg.	7 ἐμνημόνευκε W
λέγοι B ^a 10 ἀπὸ] ὑπὸ IW	11 φαίνεται BWa	15 καὶ ἥλιον a
16 ἀνίσχοντά τε καὶ B δοκεῖν I	18 δεῖ] ὡς BW	post παχύτερος add.
ἔστι a 19 δι' om. B ¹ W	19. 20 γωνιώμων I	21 ἀπὸ τοῦ ὕδατος BW
22 δι' ὑγροῦ a	23 τε om. a	24 διὰ om. B ¹ δέ γε] τε I
25 ἡ ὄψις post φαίνομενα εχθ. BWa	26 εἰ supr. vers. add. I ¹	post ὄντα
add. δ BW, sed rursus exp. B ¹	27 πλειον ἀφεστῶτα] πόρρω ὄντα a	ὑπό-
κείται] ἔστι κείται W	30 post δι. add. δη BWa	ai om. B ¹ W ὥρω-
μένου] ὥρωντος B ²	31 ποιοῦσαι om. BWa	alterum γωνίαν eras. B: om. a

όρασθαι βλέπηται μείζονι γωνίᾳ, τῷ δὲ ἀμυδρὸν ὄρασθαι φαντασίᾳ ἀπο- 10
τελῇ ὡς ὁρώμενον ἀπὸ τοῦ πολλοῦ διαστήματος, μείζον ἡ ἔστι φαίνεται
τῇ ὅψει, τῷ ἀφ' οὐ διαστήματος εἰ ἀληθῶς ἐωράτο, ὄρασθαι δὲν αὐτὸς ἐλάττονι
γωνίᾳ, [καὶ] ἀπὸ τούτου δοκεῖν ὄρασθαι τοῦ διαστήματος διὰ τὴν ἀμυδρό-
5 τητα μείζονι. τοῦτο τε οὖν αἴτιον τοῦ τὰ διὰ τῶν τοιούτων ὄρώμενα
μείζω φαίνεσθαι, καὶ ἔτι τὸ χεισθαι τὴν ἀπὸ τοῦ αἰσθητοῦ γινομένην
κίνησιν ἐν τῷ κατ' ἐνέργειαν διαφανεῖ, δταν ὑγρὸν ἥ καὶ παχύ. δτι δὲ
οὐκ ἄλογον τὸ λεγόμενον, μάθοι τις δὲν ἀπὸ τῶν γραφομένων γραμμάτων 15
ἐν τοῖς ὑγροτέροις τε καὶ παχυτέροις χάρταις· χεῖται γάρ ταῦτα καὶ διὰ
10 τοῦτο ἀμα μὲν μείζω, ἀμα δὲ ἀμυδρότερα γίνεται. τρόπον γάρ τινα, ὡς
τὰ γράμματα ἐν τοῖς χάρταις, οὕτω καὶ τὸ τῶν ὄρωμένων χρῶμα ἐγ-
χαράττεται τῷ κατ' ἐνέργειαν διαφανεῖ. καὶ ψόφοι δὲ καὶ αἱ φωναὶ αἱ
δι' ὑγροτέρων γινόμεναι βαρύτεραι, τὰ δὲ βαρύτερα μετὰ πλειόνος ὅγκου.
μαρτυροῦ δὲν τὸ εἰρημένον καὶ τὸ συμβαίνον περὶ τὸ φῶς τὸ ἀπὸ τοῦ
15 ἡλίου· δοκεῖ γάρ εἶναι σημεῖον ὑετοῦ τὸ τὰς ἀκτῖνας ἀνατέλλοντος αὐτοῦ 20
σκιδόνασθαι, μετεώρους ἔτ' οὔσας καὶ μόλις καὶ ἀμυδρῶς ἐπὶ τὴν γῆν δια-
πέμπεσθαι· διὰ γάρ πάχος καὶ ὑγρότητα ταῦτα γίνεται. εἰ δὲ τὸ φῶς τοῦ
ἡλίου δι' ὑγρότητα τοῦ ἀέρος σκιδόναται τε καὶ χεύμενον ἀμυδρὸν γίνεται,
πολὺ μᾶλλον ἡγητέον περὶ τὰς ἀπὸ τῶν ἄλλων ὄρατῶν κινήσεις τοῦτο
20 γίνεσθαι, δισφειλίστηραι τῆς ἀπὸ τοῦ ἡλίου μέχρις ἡμῶν δικινου-
μένης κινήσεως. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἡλίος ἐν τῷ τῶν ἀπ' αὐτοῦ ἀκτίνων
προειρημένῳ πάθει μείζων | φαίνεται τοῖς ὄρῶσιν αὐτόν.

118r

p. 373 b 13 'Απὸ δ' ὕδατος μάλιστα ἀνακλάται.

Συστήσας δτι καὶ ἀπὸ ἀέρος ἀνακλάσεις γίνονται τῆς ὅψεως ἔτι μᾶλλον
25 φησιν ἀπὸ ὕδατος γίνεσθαι· μάλιστα μὲν γάρ ἀπὸ ὕδατος, μᾶλλον δὲ καὶ 16
ἀπ' ἀρχομένου γίνεσθαι ὕδατος ἡ δέρος. ἀρχόμενον δὲ ὕδωρ γίνεσθαι τὸ
νέφος, τὸ δὲ ὑγρὸν ἥδη. ἐν γάρ τῇ εἰς ὕδωρ μεταβολῇ τῶν νεφῶν
ἔκαστον τῶν μορίων, ἐξ ὧν συνισταμένων ἡ φεκάς γίνεται, ἐνοπτρον ἀναγ-
καίον γίνεσθαι τῇ ὅψει μᾶλλον τῆς ἀχλύος ἐν ἥ διὰ τὰς ἀνακλάσεις ἡ
30 ἄλλως ἐδείχθη γινομένη. ἐπεὶ δὲ καὶ δῆλον εἶναι φησι καὶ εἰρῆσθαι ἥδη
δτι ἐν τοῖς μικροῖς ἐνόπτεροις τὸ χρῶμα μόνον ἐμφαίνεται τῶν ὄρωμένων
χωρὶς τοῦ σχήματος, ἀναγκαῖον ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν ὑετῶν, δταν ἥδη μὲν 20
εἰς τὰς φεκάδας γίνηται μεταβολή τε καὶ σύστασις τῶν νεφῶν, μήπω δὲ

1 μείζων ἡ γωνία I 1. 2 ἀποτελῆ] ἀποστελλῆ B¹: ἀποτελεῖ B²: ἀποστέλλει I
2 τοῦ om. BWa 3 ἐωράτο εκ corr. B² αὐτὸν W ὄρασθαι] exspectas ἐωράτο
4 καὶ delevi καὶ ἀπὸ—μείζον (5) om. B¹W: in marg. add. B² 5 μείζον α
6 καὶ ἔτι] καίτοι I τό] τῷ BW 7 ἥ post παχύ coll. BW καὶ om. BW
9 χεῖται — χάρταις (11) om. W χεῖται τε γάρ B 14 μαρτυρεῖ I
16 ἔτι] τε la 17 post ταῦτα add. πάντα la γίνεσθαι I 19 περὶ om. W
20 ἀσθενέστερα α μέχρις—κινήσεως (21) in marg. add. B²: om. W 21 ὑπ' αὐτοῦ
BWa 25 ἀπὸ τοῦ ὕδατος I 26 γίνεται I 32 ἥδη] ἥ δη W 33 γίνεται I

καταφέργει, ἐὰν ἔξι ἐναντίας ἡ ὁ ἥλιος τῇ τοιαύτῃ συστάσει τε καὶ μετα-
βολῇ ἡ καὶ ἄλλο τι τῶν λαμπρῶν, γίνεσθαι ταύτας τὰς συστάσεις ἔνωπτρα
τῇ ὅψει, δειχνύντα αὐτῇ τὸ τοῦ ἔξι ἐναντίας κειμένου λαμπροῦ χρῶμα.
ἔκαστον δὲ τῶν ἐνόπτρων ὅντος μικροῦ τε καὶ διὰ τοῦτο καθ' αὐτὸ-
5 ὁράτου, τοῦ δ' ἔξι ἀπάντων αὐτῶν διὰ τὴν παράθεσιν καὶ τοῦ ἔξι αὐτῶν
γινομένου μεγέθους ὄρωμένου, ἀνάγκη καὶ τοῦ δι' αὐτῶν χρώματος φαινο-
μένου τῇ ὅψει μέγεθός τι φαίνεσθαι. ἔκαστον γάρ τῶν μικρῶν τούτων
ἐνόπτρων, ὡς εἰς τὸ μέγεθος τῷ διψήφιῳ ἐν φῇ ἡ δηλητικής γίνεται συντελεῖ,
οὕτω καὶ εἰς τὴν τοῦ ὅρου χρώματος φαντασίαν συνεισφέρει ἔκαστον αὐτῶν
10 τοῦ φαινομένου δι' αὐτοῦ. ἐπεὶ τοίνυν ταῦτα ἐνδέχεται τοῦτον ἔχειν τε
καὶ γίνεσθαι τὸν τρόπον, δῆλον δτι δταν οὕτως ἔχῃ τὸ τε νέφος συστά-
σεώς τε καὶ τῆς πρὸς τὸν ἥλιον θέσεως, καὶ ἡμεῖς ὥμεν μεταξὺ
αὐτῶν, τούτεστιν ἡ ὄρωσα ὅψις μεταξύ τε τοῦ ἥλιου καὶ τοῦ νέφους, ἔσται
15 διὰ τὴν ἀνάκλασιν τὴν τῆς ὅψεως τὴν ἀπὸ τῶν ἐν τῷ νέφει γενομένων
φεκάδων ἔμφασίς τις. εἰ μὲν γάρ μὴ ἦν ὁ ἥλιος ἡ τι ἄλλο λαμπρὸν
ἔξι ἐναντίας τοῦ νέφους, ἐφ' δ ἐπιπτεν ἡ ὅψις ἀνακλωμένη, ἀνάκλασις μὲν
Δν ἦν τῆς ὅψεως, οὐ μὴν καὶ ἔμφασις· ὅντος δὲ ἔξι ἐναντίας τοῦ ἥλιου
πρὸς τῇ ἀνακλάσει καὶ ἔμφασις ἔσται. φαίνεται δὲ καὶ ἡ γινομένη Ἱρις
τότε, τοῦ μὲν νέφους μεταβάλλοντος εἰς ὅδωρ καὶ ἔξι ἐναντίας ἔχοντος
20 κείμενον τὸν ἥλιον, τῆς δὲ ὄρωσης αὐτὴν ὅψεως οὖσης ἐν μέσῳ, καὶ οὐκ
ἄλλως ἔχοντων. δταν γάρ ἡ μεταξύ τὸ τέντρον τοῦ νέφους ὅντος
σφαιροειδοῦς, ἐν φῇ ἡ ἔμφασις γίνεται, τῆς τε ἡμετέρας ὅψεως, καὶ τοῦ
ἥλιου, καὶ οὕτω μεταξύ. ὥστε ἐπὶ μιᾶς εὐθείας εἶναι τὰ τρία, τότε γίνε-
ται Ἱρις, ἄλλως δὲ οὐ. δτι μὲν οὖν ἀνάκλασις ἡ Ἱρις τῆς ὅψεως
25 πρὸς τὸν ἥλιον ἔστι, φανερόν· διὸ καὶ ἔξι ἐναντίας ἀεὶ γίνεται,
ἡ δὲ ἄλλως περὶ αὐτόν· καίτοι ἀμφω ἀνακλάσεις. οὐχ ὡς αἴτιον
τὸ κατὰ ἀνάκλασιν τὴν πρὸς τὸν ἥλιον τῆς ὅψεως ἀπὸ τῶν ἐν τῷ νέφει
μικρῶν κατόπτρων τὴν Ἱριν γίνεσθαι ἔθηκε τοῦ ἔξι ἐναντίας αὐτὴν ἀεὶ τοῦ
ἥλιου γίνεσθαι, ἀλλ' ὡς ἀνακλάσεων διαφόρων οὖσῶν τούτων τῷ ἡ ἔξι
30 ἐναντίας κεῖσθαι τὸ κατόπτρον τοῦ ἐμφαινομένου αὐτῆς ἡ περὶ αὐτόν. καὶ
ἴσον Δν εἴη τὸ διὸ καὶ ἔξι ἐναντίας ἀεὶ γίνεται τῷ ἀλλ' ἡ μὲν ἔξι
ἐναντίας ἀεὶ γίνεται, ἡ δὲ ἄλλως περὶ αὐτόν· καίτοι ἀμφω ἀνακλάσεις. δτι
δὲ ἡ Ἱρις κατὰ ἀνάκλασιν γίνεται καὶ ἔστιν αὐτῆς κατοπτρική ἡ φαντασία,

2 ἡ om. I 4 ὅντος δὲ ἔκαστου τ. ἡ coll. BWa 5 τὸ δ' ἔξι I: τῆς δ' ἔξι Wa
ante διὰ add. συνεχείας α 6 τὸ δι' αὐτοῦ B 6. 7 φαινόμενον W
8 φαίνεται BWa ἐντελεῖ I 9 συνεχφέρει B!W 10 τοῦ φαινομένου
scripsi: τὸ φαινόμενον libri ταῦτα εκ τοῦτο corr. I ἔχειν ἐνδέχεται τοῦτον
coll. I 12 ὥμεν] ὡς μὲν B 13 ὄρωσα ἡ coll. BWa 14 διὰ] μετὰ BIW
γινομένων α 21 τὸ κέντρον—ἥλιου (23) depravata sunt: exspectas τοῦ κέντρου κτλ.,
πορρο γίνεται καὶ τοῦ ἥλιου ἡ ἡμετέρα ὅψις 27 τὸ et 28 τοῦ (ante ἔξι) scripsi: τοῦ et τὸ
libri 29 τούτων] τοῦτο B τῷ om. B ἡ om. BWa 30 αὐτό scripsi:
αὐτόν libri 31 τὸ om. BWa τῷ—γίνεται (32) om. a ἄλλ' ἡ]
ἄλλη BW 32. 33 δτι δὲ ἡ] ἡ δὲ I

Φιλίππος μὲν ὁ ἑταῖρος Πλάτωνος δεικνύναι πειρᾶται διὰ τοῦ συμμετα- 46
χωρεῖν αὐτὴν ἐπὶ ταῦτα τοῖς ὄρῶσιν· διόπτε γάρ ἔκεινοι εἰς τὰ πλάγια
μεθισταῖντο, ἐπὶ τὰ αὐτὰ πλάγια καὶ τὴν Ἱριν φαίνεσθαι συμμεθισταμένην,
ῶσπερ ἐπομένην τῇ τοῦ ὄρῶντος ὅψει. τοῦτο γάρ ἵδιον τῶν κατ' ἔμφασιν
5 ὄρωμένων, τὸ ἄμα τοῖς ὄρῶσι μεταχωρεῖν καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ πρὸς τὰ
ἀριστερά, ἐπεὶ τὰ γε κατ' εὐθυναρίαν ὄρώμενα πᾶν τούναντίον ὄρᾶται ποι-
οῦντα· εἰς μὲν γάρ τὰ δεξιὰ τῶν ὄρώντων αὐτὰ μεθισταμένων, ἔκεινα
δοκεῖ πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἀποκλίνειν· εἰ δὲ οἱ ὄρώντες αὐτὰ εἰς τὰ ἀρι- 50
στερὰ μεθισταῖντο, ἔκεινα φαντασίαν εἰς τὰ δεξιὰ ἀποκλινόντων παρέχει.
10 οἱ δὲ περὶ Γέμινον καὶ Αἰλιον εἰς δεξιὲν τοῦ ἔμφασιν τὴν Ἱριν εἶναι προσ-
χρῶνται καὶ τῷ προσιόντων τε αὐτῇ δοκεῖν καὶ αὐτὴν προσιέναι καὶ ἀπο-
χωρούντων ἀποχωρεῖν, ὡσπερ ὄρᾶται ποιοῦντα καὶ τὰ ἐν τοῖς κατόπτροις
ἔμφαινόμενα. διτὶ μὲν οὖν καὶ τοῦτο συμβαίνει περὶ τὰς ἔμφάσεις, ὡσπερ
καὶ τὸ | ὑπὸ Φιλίππου προειρημένου, φανερόν· εἰ δὲ καὶ ἐπὶ τῆς 118.
15 Ἱριδος τοῦτο δῆλον γίνεται ἀπὸ τοσούτου διαστήματος ὄρωμένης, ἐπιζητήσαι
τις ἂν ἴσως.

p. 373b35 'Αλλ' ή μὲν τῇ τῶν χρωμάτων ποικιλίᾳ διαφέρει.

Εἰπὼν ἀμφοτέρας ἀνακλάσεις εἶναι, καὶ τὴν Ἱριν καὶ τὴν Ἄλω, τὴν
μὲν Ἱριν ἔξι ἐναντίας ὅντος τοῦ ἔμφαινομένου τῷ κατόπτρῳ, τὴν δὲ Ἄλω
20 κατὰ τοῦτο τε καὶ περὶ αὐτό, λέγει διαφορὰν αὐτῶν εἶναι κατὰ τὰ χρώ- 20
ματα· τὴν γάρ δὴ Ἱριν τῇ τῶν χρωμάτων ποικιλίᾳ διαφέρειν· καὶ τὴν
αἰτίαν τῆς κατὰ τὰ χρώματα αὐτῶν διαφορᾶς προστίθησιν. ή μὲν γάρ
Ἱρις ἀπὸ ὕδατος ἤδη, δὲστι μέλαν, γίνεται, καὶ πόρρωθεν· ἔξι ἐναντίας
γάρ κειμένου τοῦ ἔμφαινομένου· ή δὲ Ἄλως ἀπὸ ἀέρος τε γίνεται, δις ἐστι
25 λευκότερος τὴν φύσιν τοῦ ὕδατος, καὶ ἐγγύθεν· ὑπὸ γάρ τὸ ἔμφαινόμενόν
ἐστιν ὁ τοιοῦτος ἀήρ, ἀφ' οὐδὲ ή Ἄλως, ἀλλ' οὐδὲ ἔξι ἐναντίας αὐτοῦ. διὸ
ή μὲν Ἄλως φαίνεται καὶ κύκλος ὀλόκληρος πολλάκις, ή δὲ Ἱρις οὐδέποτε.
ἐφεξῆς δὲ καὶ τῶν χρωμάτων τῶν ἐν τῇ Ἱριδὶ φαινομένων τὰς αἰτίας παρα- 25
τίθεται. τὸ γάρ λαμπρὸν διὰ τοῦ μέλανος φοινικοῦν φαίνεται. καὶ τοῦτο διτὶ
30 τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, πιστοῦται ἀπὸ τε τῶν ἔλων τῶν χλωρῶν, ὃν ή
φιλὸς ἐρυθρὰ τὴν χροιάν γίνεται καὶ πλησιάζουσα τῷ φοινικῷ χρώματι,
διὰ τὸ τὸ πῦρ, λαμπρόν τε καὶ λευκὸν ὅν, πολλῷ τότε τῷ καπνῷ μεμιγθαι,
ὄντι μέλανι· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ διαί τε ἀχλύος καὶ καπνοῦ φαίνεσθαι τὸν
ἢλιον οὐ λευκόν, ἀλλὰ φοινικοῦν. διὰ τοῦτο οὖν, φησί, καὶ ἐπὶ τῆς Ἱριδος, 40

1 post μὲν add. οὖν I post Πλάτωνος add. διτὶ ἔμφασις ἐστὶ I 7 γάρ οι. BW
9 ἐπὶ τὰ BWa 10 γεμίνον libri 11 τῷ] τῶν B καὶ αὐτὴν
om. B¹ προσεῖναι B¹W 17 ή μὲν τῇ IW Arist. HN: ή γε Ba Arist. vulg.
ποικιλία Arist. vulg. 19 Ἱριν om. B¹W: in marg. add. B² 20 κατ' αὐτό BWa
ὑπὲρ αὐτό BWa εἶναι αὐτῶν coll. BWa 21 τὴν τε γάρ Ἱριν I 22 τὰ
om. W 24 κείμενον I δε] δ BWa 25 λευκότερος scripsi: λευκότερον libri
τοῦ ὕδατος om. BWa 27 οὐδέποτε BWa 29 καὶ] τῆς BWa, sed exp. B
31 χρόαν BWa 32 διὰ τὸ πῦρ I τότε] τῶν τε I

ἥτις ἀπό τίνος λαμπροῦ ἐξ ἐναντίας κειμένου ἀνάκλασίς ἔστιν, ή μὲν πρώτη περιφέρεια φαίνεται φοινικοῦ ἔχουσα χρῶμα τῷ μίγνυσθαι τῷ τοῦ ἐμφαινομένου λαμπρῷ τὸ τοῦ κατόπτρου χρῶμα, μέλαν ὄν· ἀπὸ γὰρ ῥανίδων λεπτῶν γίνεται, αἱ εἰσὶ μέλαιναι. ή δὲ τῆς ἀλλα σύστασις οὐκ ἐπὶ τοι-
5 ούτου κατόπτρου γίνεται. περὶ δὲ τῶν ἄλλων χρωμάτων τῆς ἵριδος ὅστερον ἔρειν φησι. τοῦ δὲ μὴ εἶναι τὴν ἄλλα μετὰ τοιούτων χρωμάτων μηδὲ ἀπὸ κατόπτρων τοιούτων αἰτίαν λέγει καὶ ταύτην, δτι ή μὲν ἀλλως 10 περὶ αὐτὸν τὸν ἥλιον καὶ ἐγγὺς αὐτοῦ ὄντος τοῦ κατόπτρου γίνεται· οὐχ οἵον τε δὲ ἐγγὺς τοῦ ἥλιου καὶ ὑπὸ τὸν ἥλιον γίνεσθαι διατριβὴν καὶ
10 χρόνον τινὰ τῆς τοιαύτης συστάσεως, ὡς τὴν εἰς τὰς ψεκάδας μεταβολὴν τοῦ νέφους χρόνιον γίνεσθαι, ἀλλ’ η ταχέως εἰς ὕδωρ μεταβολὴ γίνεται,
εἰ η σύστασις παχυτέρα, η διαλύεται τε καὶ λεπτύνεται καὶ διακρίνεται.
ἔτι ἐναντίας δὲ ὄντος τοῦ ἥλιου καὶ πόρρω τῆς τοῦ νέφους συστάσεως ἐν
τῷ μεταξὺ τῆς τοῦ ὕδατος γενέσεως γίνεται τις διατριβὴ καὶ χρόνος, ὡς 50
15 εἶναι τινὰ ἐν τῷ νέφει ἥδη μὲν εἰς ὕδωρ μεταβεβληκότα, οὐ μὴν ἥδη ψεκάδας ὄντα, ἐφ’ ὃν κατόπτρων η Ἱρις ὄρᾶται· ἐπεὶ εἰ ἐγίνετο τις καὶ
ἐπὶ τῆς ἀλλα τοιαύτη κατὰ τὴν μεταβολὴν διατριβὴ, ἦν ἀν καὶ η ἀλλως
ωσπερ η Ἱρις κεχρωματισμένη. δλα μὲν οὖν διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν οὐ γίνεται περὶ τὸν ἥλιον συνιστάμενα φοινικῆν χρόνια ἔχοντα, οὐδὲ κύκλῳ.
20 διὸ η ἀλλως οὐ τοιαύτῃ· μικρὰ δὲ καὶ κατὰ μόρια ἀλλ’ οὐ κύκλῳ γίνεται
κεχρωματισμένα, ἀ καλοῦνται ῥάβδοι, περὶ ὃν ὅστερον ἔρει, δταν καὶ 119^τ
περὶ παρηλίων λέγῃ· ἐπεὶ εἰ συνίστατο τοιαύτη ἀχλὺς καὶ ὑπὸ τὸν ἥλιον
ὕδατος η τίνος ἄλλου μέλανος, οὐδα συνίσταται καὶ έξ ἐναντίας αὐτοῦ,
ἐφαίνετ’ ἀν Ἱρις δλη καὶ δλόκληρος, τουτέστιν δλος κύκλος. η γὰρ ἀλλως
25 η διὰ τὴν τοιαύτην σύστασιν καὶ τὰ τοιαῦτα κάτοπτρα κεχρωσμένη τοῖς
τῆς ἵριδος χρώμασιν Ἱρις ἀν ἦν, καὶ ἦν ἄν, φησίν, δλη η Ἱρις ὄρωμένη 5
περὶ τὸν ἥλιον, ωσπερ η περὶ τοὺς λύχνους ὄρωμένη· περὶ γὰρ τοὺς λύχ-
νους τοῦ κειμῶνος πολλάκις Ἱρις φαίνεται, τὰ πλεῖστα νοτίου τοῦ κατα-
στήματος ὄντος καὶ ὑγροῦ. γίνεσθαι δέ φησι τὴν Ἱριν τὴν περὶ τοὺς
30 λύχνους ἀνάκλωμένης τῆς ὅψεως ἀπό τε τοῦ ἀέρος τοῦ περὶ αὐτοὺς ὄντος
ὑγροῦ καὶ ἀπὸ τῆς λιγνύος τῆς ἀπὸ τῆς φλογὸς ἀπορρεούσης καὶ μιγνυ-
μένης τῷ προειρημένῳ ἀέρι ὑγρῷ, οὔσης μελαίνης· τότε γὰρ γίνεται ἔν-
οπτρον ὁ περὶ τῷ λύχνῳ ἀτίρ, καὶ διὰ τὴν μελαίναν κεχρωσμένον· η γὰρ
λιγνὺς καπνῷ ἔσικε· καὶ ὄρᾶται τότε διὰ τοῦ κατόπτρου τούτου τὸ τοῦ 10
35 λύχνου φῶς οὔτε λαμπρὸν ἀλλ’ οὐδὲ φοινικοῦν, ωσπερ τὰ τῆς ἵριδος,
ἀλλὰ πορφυροῦν· διὸ Ἱριῶδες εἴπεν αὐτό, ἀλλ’ οὐκ Ἱριν. αἰτίον δὲ τοῦ

6 δὲ om. B¹W 7 τοιαύτην in marg. I 8 αὐτοῦ] αὐτῷ BWa 12 εἰ
η] η εἰ η I: εἰθ' η B¹W: η εἰ μὴ B² η] η I τε om. BWa
λεπτύνεται τε καὶ BWa 18 δλα B¹: δλως B²a: ἀλλα W: ἀλλα I 20 post
γίνεται add. τὰ B²a 21 καὶ om. a 25 η διὰ a κεχρωσμένα B¹
26 η om. BWa 27 τῷ ἥλιῳ W et fort. B¹ δρωμένη—λύχνους (27. 28
om. a 33 τὸν λύχνον B²a κεχρωσμένος a 36 πορφυρὸν BWa
αἰτίαν BWa

μὴ δμοιον εἶναι τὸ χρῶμα τὸ περὶ τοὺς λύχνους τῇ ἕριδι τὸ τὴν τε ὅψιν δι’ ὀλίγου ἀνακλᾶσθαι καὶ τὸ ἐνοπτρον εἶναι μελάντερον ἢ τὸ τῆς ἕριδος· διὸ καὶ τὸ ὄρώμενον χρῶμα ἔγγιον τῷ μέλανι· εἴτι δὲ μᾶλλον τοιοῦτον φαίνεται τοῖς ὑγροῖς τοὺς δφθαλμοὺς ἔχουσι, διὰ τὸ τὴν τούτων ὅψιν 5 ταχὺ καὶ ἀπὸ τοῦ τυχόντος ἀνακλᾶσθαι, ὡς λέγει, εἴ τε μὴ γίνεται τῆς 15 ὅψεως ἀνάκλασις, ἀλλὰ διὰ τὸ ἀσθενεστέρα οὔση τῇ τούτων ὅψει ἀμαρότερα καὶ ἀσθενεστέρα προσπίπτειν τὰ ὄρώμενα· τὸ δ’ ἀσθενὲς εἰς τὸ μελάντερον μεταβάλλει· τοῦτο γάρ ἐναντίον τῷ λευκῷ τε καὶ λαμπρῷ, δὲ μᾶλιστά ἔστιν ὄρατόν. διὰ τοῦτο τοῖς οὖτας ἔχουσι βαθύτερόν τὸ πορ- 10 φυροῦν φαίνεται. τὴν δὲ περὶ τὸ ἀπὸ τῶν κωπῶν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀναφερόμενον ὕδωρ συνισταμένην Ἱριν τῇ μὲν θέσει τὸν αὐτὸν φησι γίνεσθαι τρόπον τῇ ἐν τῷ οὐρανῷ (ώς γάρ ἐκείνη, καὶ αὐτῇ ἐξ ἐναντίας 20 ὅντος τοῦ ἥλιου γίνεται, οὐδὲ οὖτα δὲ ἡ περὶ τοὺς λύχνους· οὐ γάρ ἐξ ἐναντίας ὅντος τοῦ ἀπὸ τοῦ λύχνου φωτὸς γίνεται· περὶ αὐτὸν γάρ), τὸ μέν- 15 τοι χρῶμα δμοιοτέρα τῇ περὶ τοὺς λύχνους· πορφυρᾶν γάρ ἀλλ’ οὐ φοινικίαν τὴν χρόναν φαίνεται ἔχουσα. γίνεσθαι δέ φησιν ἐπὶ τῆς ἕριδος ταύτης τὴν ἀνάκλασιν ἀπὸ τῶν μικροτάτων μὲν πυκνῶν δὲ ῥανίδων καὶ πλησίον ἀλλήλαις κειμένων (διὰ τοῦτο γάρ εἰπε συνεχῶν δέ), αἵτινες ὕδωρ εἰσὶν ἡδη ἀποκεχριμένον, ἀλλ’ οὐδὲ ὕσπερ ἐπὶ τῆς ἐν τῷ οὐρανῷ ἀπὸ μέλλον- 25 20 τοις ὕδατος. διὸ μελάντεραι καὶ αὗται ἐκείνων, μέτε ἀπὸ μελαντέρου γινόμεναι κατόπτρου. διὰ μὲν οὖν τὴν μικρότητα τῶν ῥανίδων καὶ ἐπὶ ταύτης τῆς ἕριδος τὸ χρῶμα μόνον ἐμφαίνεται τοῦ ἥλιου χωρὶς τοῦ σχήματος· διὰ δὲ τὴν πυκνότητα καὶ τὸ πλήσιον αὐτὰς ἀλλήλων εἶναι ὡς ἀπὸ ἐνὸς ἐνόπτρου δοκεῖ ἡ ἀνάκλασις γίνεσθαι. λέγει δὲ δμοίως Ἱριν γινομένην καὶ 25 δμοιον τὸ χρῶμα ἔχουσαν φαίνεσθαι, καὶ δταν ἐν τοιούτῳ τις χωρίῳ ῥάινῃ, δὲ ἔστι μὲν ἄντικρυς τοῦ ἥλιου, ἔστι δὲ αὐτοῦ τὸ μέν τι κατα- 30 λαμπόμενον ὑπὸ τοῦ ἥλιου, τὸ δὲ ἐπισκιαζόμενον. δταν γάρ τις ἐν τῷ τοιούτῳ χωρίῳ εἰσω ῥάινῃ τῷ καταλαμπομένῳ ὑπὸ τοῦ ἥλιου, τῷ ἐστῶτι ἐν τῷ μέρει τοῦ χωρίου τῷ σκιάν ἔχοντι Ἱρις φαίνεται. εἰπὼν δὲ δτι 35 ὁ τρόπος καὶ ἡ χρόα δμοία καὶ τὸ αἴτιον τὸ αὐτὸ τῇ ἀπὸ τῶν κωπῶν, ἐπήνεγκε τῇ γάρ χειρὶ κώπῃ χρῆται ὁ ῥάινων, δεικνὺς τὴν κατὰ πάντα αὐτῶν δμοιότητα.

1 εἶναι ομ. BWa post χρῶμα add. ἔχειν BWa τὰ περὶ BW: τὰ παρὰ a τοῖς λύχνοις Wa τῷ τὴν τε I 3 post ἔγγιον add. σχεδὸν B^a τοιοῦτον μᾶλλον coll. a 4 τὸ ομ. B¹W 8 μέλαν BWa 12 τῇ scripsi: τῆς libri ἐκείνης a αὐτῇ BWa 13 τοῖς λύχνοις B¹W 14 φωτὸς ex corr. I 16 φαίνεται post φοινικίαν (13. 14) coll. BWa ταύτην a 17 πυκνῶν] μικρῶν a 19 ἐπὶ ομ. I 20 καὶ μελάντεραι coll. Ba 20. 21 γινόμενα a 21 τὴν ομ. I 28 post ῥάινῃ add. ἐν BWa 29. 30 δτι ὁ ομ. B¹W: δὲ a 30 δμοιον W τῇ] τῷ B

p. 374b7 "Οτι δὲ τὸ χρῶμα τοιοῦτον, ἀμα δῆλον ἔσται καὶ περὶ τῶν ἄλλων χρωμάτων τῆς φαντασίας ἐκ τῶνδε. 35

Μέτεισιν ἐπὶ τὸ καὶ περὶ τῶν ἄλλων χρωμάτων τῆς ἱρίδος εἰπεῖν.
 λέγει δέ, διὰ τὸ τὸ χρῶμα τοιοῦτον τὸ τῆς ἱρίδος καὶ διὰ τὸ ἐν αὐτῇ καὶ
 5 τὰ ἄλλα χρωμάτα τὰ παρὰ τὸ φοινικοῦ ἐμφαίνεται, δεύτερον μὲν τὸ πρά-
 σινον, τρίτον δὲ τὸ ἀλουργόν, ἀμα ἔσεσθαι δῆλον ἐκ τῶν ὥρησομένων. 50
 λαμβάνει δὴ πρὸς τὴν δεῖξιν τοῦ προκειμένου ὑποθέσεις ὡς ἐναργεῖς, μίαν
 μὲν δτι τὸ λαμπρὸν ἐν τῷ μέλανι, τουτέστι μιγνύμενον τῷ μέλανι ἡ διὰ
 τοῦ μέλανος ὥρωμενον, φοινικοῦ φαντασίαν ποιεῖ, ὥσπερ ὥρωμεν ἐπὶ τοῦ
 10 ἥλιου γινόμενον, δταν διὰ καπνοῦ φαίνηται, δευτέραν δτι ἡ ὄψις ἀποτεινο-
 μένη πόρρω ἀσθνεστέρα γίνεται, τοῦτο δέ, δτι μὴ ὅμοίως ὥρᾳ τοῖς
 ἐγγύθεν ὥρωμένοις τὰ πόρρω κείμενα· ἐλαττον γάρ ὥρᾶται τὰ πόρρωθεν
 ὥρωμενα, δλίγον τῆς ὄψεως διορώσης διὰ τὸ ἔκασθενειν· τρίτην δτι τὸ 119^ν
 μέλαν οἷον ἀπόφασις τοῦ ὥρᾶν ἔστι καὶ στέργησις· διὰ τοῦτο γάρ ἡ μηχάνη
 15 ἡ ὄψις ὥρᾶν διὰ τὸ ἀπόστημα δύναται, μέλανα αὐτῇ φαίνεται. ἡ μὲν οὖν
 ἀκριβεστέρα περὶ τούτων θεωρία τῆς ὀπτικῆς οἰκεία καὶ τῆς περὶ αἰσθήσεως
 πραγματείας· νῦν δέ, φησίν, ἐφ' ὅσον χρήσιμος ὁ περὶ αὐτῶν λόγος πρὸς
 τὸ προκειμένον, ἐπὶ τοσοῦτον περὶ αὐτῶν λέγομεν. διὰ γάρ τὸ τὴν ὄψιν τὰ
 πόρρω μὴ ὅμοίως ὥρᾶν δι' ἀσθνείαν καὶ διὰ τὸ τὸ μέλαν ἀπόφασιν 5
 20 εἶναι καὶ στέργησιν τοῦ ὥρατοῦ τά τε πόρρωθεν ὥρωμενα μελάντερα φαίνεται
 καὶ ἐλάττω καὶ λειότερα ἡ ἔστι τῷ τὰς ἔξοχὰς αὐτῶν τὰς ποιούσας τὰς
 τραχύτητας μὴ ὥρᾶσθαι. ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς ἐνόπτεροις ὥρωμενα μελάντερα
 φαίνεται ἡ ἔστι· καὶ τὰ νέφη δὲ ἐμφαινόμενα τῷ ὅδατι μελάντερα φαίνε-
 ται ἡ εἰ εἰς αὐτά τις ἀποβλέπει. καὶ τοῦτο πάνυ φησίν ἐπιδήλως καὶ
 25 φανερῶς γίνεσθαι· ἡ γάρ ἀνάκλασις αἰτία τοῦ τοιαῦτα αὐτὰ ὥρᾶσθαι διὰ
 τοῦ ὅδατος ὥρωμενα. οὐ γάρ ἀκριβῶς ὥρᾶται· ὥρᾶται γάρ ὡς τὰ ἀφε- 10
 στῶτα πολύ. οὐδὲν γάρ διαφέρει ἡ τὸ ὥρωμενον πολὺ τῆς ὄψεως ἀπο-
 στήσαντας ὥρᾶν ἡ τὴν ὄψιν αὐτὴν διὰ πολλοῦ διαστήματος ὥρῶσαν ποιῆσαι·
 τὰ γάρ δι' ἀνακλάσεως ὥρωμενα διὰ πλείονος διαστήματος ἡ ὄψις ὥρᾳ ἡ
 30 εἰ ἐπ' εὐθείας ἔβλεπεν αὐτά. δεῖ δέ, φησί, πρὸς τοὺς προειρημένους μη-
 δὲ τοῦτο λανθάνειν, δτι δταν ἡ τοῦ ἥλιου πλησίον νέφος, εἰς μὲν αὐτὸ
 δρῶσιν οὐδὲν φαίνεται τὸ νέφος κεχριματισμένον ἄλλων τινὸν χρώματι, ἀλλὰ
 λευκὸν ὥρᾶται, ἐν δὲ τῷ ὅδατι καὶ δι' ὅδατος τὸ αὐτὸν ὥρωντι φαίνεται
 χρῶμά τι ἔχον τῆς ἱρίδος. δῆλον γάρ ἐκ τούτου γίνεται δτι ἡ ὄψις, ὥσπερ 15

3 ante μέτεισιν add. ἐκ τῶνδε B 5 τὰ post χρώματα om. BWa 10 φαίνεται a
 post δευτέραν add. δὲ a 12 ἐλαττον — ὥρωμενα (13) om. a 13 δρώσης a
 14 ἀπόφασις I 16 θεωρία περὶ τούτων coll. a αἰσθήσεων W 18 περὶ^ν
 om. B¹W γάρ] τῷ a τὸ om. I 19 διὰ τὸ μέλαν ἀπόφασιν I
 20 τε om. I 22 δρώμενα] φαίνεται a 24 εἰ om. BW ἀποβλέποι BWa
 25 post τοῦ add. τὰ W δρᾶσθαι αὐτὰ coll. Ba 30 ἔβλεπον B¹ δεῖν BWa
 εἰρημένοις BWa 34 ἔχειν a

τὸ μέλαν δι' ἀγακλάσεως ὄρῶσα μελάντερον ὄρᾶ, οὗτῳ καὶ τὸ λευκὸν ἡττον λευχόν. κεχρωματισμένον οὖν τὸ νέφος λευκὸν δὲ ὄρᾶ διὰ τὴν ἀπόστασιν τὴν πλείω, ἵτις γίνεται διὰ τὴν ἀνάκλασιν προσάγουσα αὐτὸν τῷ μέλανι καὶ τῇ ἀποφάσει τε καὶ στεργήσει.

5 p. 374b30 Ἡ μὲν οὖν ἴσχυροτέρα.

Λέγει λοιπὸν περὶ τῶν ἐν τῇ ἱριδὶ χρωμάτων προσχρώμενος τοῖς κειμένοις, καὶ φησὶ τὴν μὲν πρώτην καὶ ἀνωτάτω τῆς ἱριδος περιφέρειαν φοινικοῦ χρῶμα ἔχουσαν φαίνεσθαι διὰ ἴσχυν τῆς ὄψεως· ἴσχυροτέρα γάρ ²⁵ ἀπὸ ταύτης ἡ τῆς ὄψεως πρὸς τὸν ἥλιον ἀνάκλασις. οὖν καὶ αἰτίαν ἀπέ-
10 δικεν διτὶ ἀπὸ μεγίστης περιφερείας γίνεται, ἀπὸ δὲ τῆς μεγίστης πλείστη ἡ ἀνάκλασις· πλείστη οὖν ἀπὸ ταύτης ἡ πρὸς τὸν ἥλιον τῆς ὄψεως ἀνά-
κλασις, διὸ καὶ ἴσχυροτέρα. ἴσχυροτέρα δὲ οὖσα ἡττον ὄρᾶ τὸ λευκὸν μέλαν· διὸ μᾶλλον προσάγουσα τῷ λευκῷ φοινικοῦ ὄρᾶ τὸ λευκὸν διὰ τὸ κάτοπτρον. ἡ δὲ μετὰ τὴν πρώτην περιφέρειαν πράσινον τὸ χρῶμα ἔχει·
15 ἀσθενεστέρα γάρ τῆς πρώτης, διὸ καὶ μελάντερα. ἡ δὲ τρίτη ἔτι ἀσθενε-
στέρα οὖσα τῷ ἀπὸ ἑλάττονος περιφερείας γίνεσθαι ἔτι μελάντερον ἔχουσα ³⁰ φαίνεται τὸ χρῶμα· ἀλουργὸν γάρ, τὸ δὲ ἀλουργὸν μελάντερον τοῦ πρασίνου ὕσπερ τὸ πράσινον τοῦ φοινικοῦ. ἐπὶ δὲ τὸ πλεῖον οὐκέτ' ἔκβαίνειν φησὶ τὰ τῆς ἱριδος χρώματα τῶν τριῶν, ἀλλ' ἐν τοῖς τρισὶν ἵστασθαι, ὕσπερ
20 καὶ ἐπὶ ἄλλων πολλῶν ἡ φύσις ποιεῖ· τὰ γάρ τρία πάντα καὶ τὸ τρίς πάντη· διὰ τοῦτο γάρ, ὡς εἴτεν ἐν τοῖς Περὶ οὐρανοῦ, καὶ ἡ τῶν μεγεθῶν πρόδος μέχρι τῶν τριῶν διαστάσεων προῆλθεν, ὡς τῶν τριῶν τὴν κατ' ἀριθμὸν ἔχόντων τελειότητα· πάντα γάρ ἥδη καὶ πολλὰ τὰ τρία. τῶν δὲ ἄλλων ἀναίσθητος ἡ μεταβολὴ, τουτέστιν ἡ δὲ εἰς τὰ ἄλλα χρώματα ³⁵
25 μεταβολὴ γινομένη ἐκ τῆς ἀνακλάσεως ἀναίσθητος, τουτέστιν ἄλλου χρώματος αἰσθησις ἐν τῇ μεταβολῇ τῇ διὰ τὴν ἀνάκλασιν οὐ γίνεται. διὰ τοῦτο φησὶ τὴν Ἱριν ἐν τρισὶ χρώμασιν ὄρᾶσθαι ἔκστέραν· ἐρεῖ γάρ προϊὼν διτὶ διπλῇ Ἱρις γίνεται, ὕσπερ οὖν καὶ ὄρᾶται πολλάκις, ἡ μὲν ἐνδοτέρω, ἡ δὲ ἐξωτέρω καὶ περιέχουσα τὴν ἔτέραν καὶ οὖσα μείζονος κύκλου τμῆμα.
30 ἔκστέραν οὖν φησιν ἐν τρισὶ χρώμασιν οὖσαν ὄρᾶσθαι, ἐναντίως μέντοι ⁴⁰ ἔχειν αὐτὰς τὴν τῶν χρωμάτων θέσιν. ἔχούσης γάρ τῆς πρώτης, ἵτις ἔστιν ἡ ἐνδοτέρω, τὴν μὲν πρώτην περιφέρειαν φοινικήν, τὴν δὲ δευτέραν πράσινον, τὴν δὲ τρίτην ἀλουργήν, ἡ δευτέρα καὶ ἐξωτέρα τὴν μὲν ἐξω-

2 λευκὸν δν] μέλαν I: μέλαν δν a 3 αὐτὸν IBW, sed v exp. B 9 καὶ om.
BWa 11 γοῦν I 13 τῷ λευκῷ] τὸ λευκὸν a 16 τὸ ἀπὸ a 18 ὕσπερ
— φοινικοῦ om. a post πράσινον add. μελάντερον BW δὲ om. B
20 πολλῶν om. BWa ποιεῖ· τὰ] ποιεῖται BWa γάρ ετ πάντα — πάντη om. a
τρίς] τρεῖς I 21 ἐν τοῖς Περὶ οὐρανοῦ] A 1 p. 268^a9 sqq. ἡ om. BWa
25 post γινομένη add. ἡ BWa 27 χρώμασιν] σχήμασι BWa 30 σχήμασι B^aW
32 ἐνδοτέρα I φοινικοῦ a 33 πρασίνην I ἀλουργή B^aW
ἡ δευτέρα — ἀλουργήν (157,1) om. B μὲν ἐξωτέρω BWa

τέραν ἔχει ἀλουργῆν, πράσινον δὲ τὴν δευτέραν, τὴν δὲ ἐνδοτέρω φοινικῆν,
ώς τὰ φοινικὰ χρώματα αὐτῶν πλησίον ἀλλήλοις κεῖσθαι.

p. 375a1 Ἡ μὲν οὖν πρώτη τὴν ἔξι φοινικίαν ἔχει. |

Λέγει πάλιν περὶ τῆς τάξεως τῶν τῆς πρώτης ἥριδος χρωμάτων, 120:
ὅ θητις ἔστιν ἡ ἐνδοτέρω. καὶ τάς γε αἰτίας τῆς τοιαύτης τάξεως προστί-
θησιν. ὡστ' εἰ τὰ περὶ τῶν χρωμάτων τῆς φαντασίας εἴρηται
καλῶς. ὑπομιμήσκει ήματς τῶν εἰρημένων πρὸ διλίγου περὶ τῆς τῶν
χρωμάτων φαντασίας, ἢ ὡς ἐναργῆ ὑπέθετο. ἦν δὲ πρῶτον μὲν διτὶ τὸ
λαμπρόν (λαμπρὸν τὸ λευκὸν λέγων) ἐν τῷ μέλανι ἡ διὰ τοῦ μέλανος 10
χρῶμα ποιεῖ φοινικοῦ, δεύτερον δὲ διτὶ ἡ ὄψις ἀποτεινομένη ἀσθενεστέρα
γίνεται καὶ ἐλάττων δηλονότι τὴν δύναμιν, τρίτον διτὶ τὸ μέλανον οἷον ἀπό-
φασίς ἔστι· τῷ γάρ ἐκλείπειν τὴν ὄψιν φαίνεται μέλαν. εἰ δὴ ἐκεῖνα,
φησίν, εἴρηται καλῶς, ἀνάγκη τρίχρονον εἶναι αὐτὴν καὶ τούτοις τοῖς χρώ-
μασι κεχρῶσθαι μόνοις, τὴν ἀρχὴν μὲν φοινικοῦ γινομένου χρώματος, διὰ
15 τὸ διὰ μέλανος ὄρώμενον λευκὸν διὰ τὴν μὲν τοῦ μέλανος φοινικοῦ
φαίνεσθαι (μέλαν δὲ ἡδη τὸ νέφος ἐφ' οὖν ἡ Ἱρις· ἡδη γάρ εἰς ὅδωρ 15
μεταβάλλον), τοῦ δευτέρου δὲ πρασίνου διὰ τὸ τὴν ἀσθενεστέραν ὄψιν
μελάντερα ὄραν τὰ λευκὰ τῆς μὴ τοιαύτης· μελάντερον δὲ τὸ πράσινον
τοῦ φοινικοῦ, ἀσθενεστέρα δὲ ἡ ἀπὸ τῆς δευτέρας περιφερείας ἀνάκλασις
20 τῆς ὄψεως πρὸς τὸν ἥλιον τῆς ἀπὸ τῆς πρώτης, διτὶ ἀπ' ἐλάττονος γίνεται
περιφερείας, διὸ καὶ ἐλάττους αἱ ἀνακλάσεις τῆς ὄψεως καὶ κατὰ τοῦτο
ἀσθενεστέραι. διὰ ταῦτα καὶ ἡ τρίτη ἀλουργῆς· μελάντερον γάρ τὸ
ἀλουργὲς τοῦ πρασίνου, καὶ ἡ ἀνακλασις ἡ ἀπὸ τῆς τρίτης περιφερείας 25
ἐλάττων τῆς ἀπὸ τῆς δευτέρας. οὐκέτι δὲ αἰσθητοῦ χρώματος ἡ ἔτι
25 ἀσθενεστέρα· ἀπὸ ἐλάττονος γάρ πάλιν αὐτῆς περιφερείας· διὸ μόνοις τρισὶ
χρώμασιν ἡ Ἱρις χρωματίζεται. ἐπεὶ δὲ καὶ ἔνανθρωπον τι ὑποφαίνεται ἐν τῇ
ἥριδι χρῶμα μεταξὺ τοῦ τε φοινικοῦ καὶ τοῦ πρασίνου, λέγει καὶ τῆς τού-
του φαντασίας τὴν αἰτίαν. οὐ γάρ κατὰ ἀνακλασιν τῆς ὄψεως πρὸς τὸν
ἥλιον τὸ τοιοῦτον φαίνεται χρῶμα ἐν αὐτῇ (οὐκέτι γάρ ἀνὴν ἡ Ἱρις τρί-
30 χρως γινομένη οὐδὲ μόνα ἔχουσα τὰ προειρημένα τρία χρώματα), ἀλλὰ 25
διὰ τὴν παρ' ἄλληλα φαντασίαν τοῦ τε φοινικοῦ καὶ τοῦ πρασίνου ἀπο-
γεννᾶται ἡ τοῦ ἔνανθρου φαντασία χρώματος· τὸ γάρ φοινικοῦ χρῶμα παρὰ
τὸ πράσινον ὄρώμενον λευκὸν φαίνεται. τοῦ δὲ τὴν παράθεσιν τῶν προ-

1 φοινικήν IW 2 φοινικὰ libri 3 φοινικίαν libri, ut Arist. F 5. 6 προτί-
θησι I 6 ὡστ' εἰ—καλῶς (7) om. a περὶ] παρὰ I 7 post ὑπομι-
μνήσκει add. δὲ a 8 τό] τί I 11 καὶ om. I 8ῆλον a
12 ἐλαττεῖν BWa 13 τρίχρωτον B¹: τρίχροτον W: τρίχρων τε B² 16 ἀφ'
οὐ I 17 μεταβάλλει a 22 ἀλουργίς a post μελάντερον add. τε BWa
23 ἀλουργὸν a ἡ από ἀπὸ om. I 24 ἐλάττων] ἀνακλάσται BW: καὶ ἀσθενεστέραν ἀποτελεῖ
φαντασίαν in marg. add. B¹, ut vid.: ἀσθενεστέρα τῆς ἀνακλάσεως a 25 post ἀσθενεστέρα
add. καὶ BWa γάρ—αὐτῆς om. BWa 29 ἦν om. I 29. 30 τρίχρως
B²: τριχῶς B¹W: τρίχροος a 33 τοῦ δὲ τὴν—χρώματα (158,19) in marg. B²

ειρημένων χρωμάτων αἰτίαν είναι τῆς τοιαύτης φαντασίας σημεῖον παρατίθεται τὸ δταν ἥ τὸ νέφος μέλαν σφόδρα, τότε μάλιστα ἄκρατον ἵριν γίνεσθαι, τουτέστι μὴ παρεμφαίνουσαν ἄλλο τι χρῶμα, ἀλλ' ἐπὶ τῶν τριῶν μένουσαν· συμβαίνειν δὲ τότε τὴν ἔξωτάτω περιφέρειαν τὴν φοινικῆν διὰ 20 5 τὴν τοῦ νέφους μελανίαν ἔανθήν φαίνεσθαι. διὰ γάρ τὴν μελανίαν τοῦ κύκλῳ νέφους ἡ φοινικὴ ἀντοῦ περιφέρεια λευκὴ φαίνεται· παρὰ γάρ τὸ μέλαν τὸ φοινικοῦ λευκὸν φαίνεται. ἀλλὰ μὴν [καὶ] τὸ πράσινον χρῶμα μιγνύμενον τῷ λευκῷ φαντασίαν ποιεῖ ἔανθοῦ χρώματος· διὸ καὶ ἐν τῷ μέλανι νέφει κατὰ τὸ παρ' ἄλληλα κείσθαι τοῦ μὲν φοινικοῦ χρώματος 10 10 λευκοῦ φαινομένου, τοῦ δὲ λευκοῦ μετὰ τοῦ πρασίνου ἔανθοῦ γινομένου, ἡ ἔξωτάτω περιφέρεια τῆς ἵριδος ἐν τῷ σφόδρᾳ μέλανι νέφει ἔανθή φαίνε- 25 ται. ἔστι δὲ τὸ ἔανθὸν ἐγγυτέρω τῷ μέλανι τοῦ φοινικοῦ χρώματος καὶ μεταξὺ τοῦ τε πρασίνου καὶ τοῦ φοινικοῦ. ἀλλὰ καὶ ἀπομαρατινομένης τῆς ἵριδος λυόμενον μὲν τὸ φοινικοῦ λευκὸν φαίνεται, εἰς τὸ τοῦ νέφους 15 15 χρῶμα ἐπανιόν, δὴν λευκὸν πρὸ τῆς συστάσεως, ἡς λυομένης εἰς ἐκεῖνο ἐπάνεισι τὸ χρῶμα· τότε δὲ φαίνεται τὸ χρῶμα ἔανθὸν τὸ τῆς ἔξωτάτω περιφέρειας, διότι τὸ τῆς νεφέλης λευκὸν μιγνύμενον τῷ πρασίνῳ καὶ τιθέμενον παρ' αὐτῷ ἔανθὸν φαίνεται. δύναται δὲ ἄκρατον ἵριν λέγειν τὴν 20 μάλιστα ἔχουσαν τρανὰ καὶ διηκριβωμένα τὰ προειρημένα χρώματα. τοῦ 20 δὲ παρὰ τὸ μέλαν τὰ ἄλλα λευκὰ φαίνεσθαι χρώματα ἡ λευκότερα μέγιστον φησιν είναι σημεῖον τὸ τὴν ἀπὸ τῆς σελήνης ἵριν γινομένην λευκότερα πάντα δοκεῖν ἔχειν τὰ χρώματα τῆς ἀπὸ τοῦ ἥλιου. αἴτιον γάρ τούτου δτι ἐν τε τῷ νέφει ὅντι μέλανι ἡ ἔμφασις αὐτῆς καὶ ἐν νυκτὶ· διπλασιαζομένου οὖν τοῦ περὶ τὴν ἔμφασιν μέλανος τὸ ἡρέμα λευκὸν μᾶλλον φαίνε- 25 25 ται λευκόν. δὴν δὲ τὸ φοινικοῦ ἡρέμα λευκόν· λευκότερον οὖν φαίνεται· διότι καὶ τῶν ἄλλων ἔχαστον τῆς ἵριδος χρωμάτων λευκότερον φαίνεται· διὸ καὶ ἡ δλη. δτι δὲ ἡ τῶν χρωμάτων τῶν διαφερόντων παράθεσις πολλάκις φαντασίαν ἄλλου ποιεῖ χρώματος, δῆλον φησιν είναι ἐπὶ τῶν ἀνθῶν· ἐν γάρ τοῖς ὑφάσμασιν ἡ τῶν διαφερόντων ἀνθῶν παράθεσις πλείστην 30 ποιεῖ διαφοράν. οὐ γάρ ταῦτὸν τὸ πορφυροῦ φαίνεται λευκῷ τε καὶ μέλανι παρατιθέμενον ἡ ἄλλω τινὶ χρώματι· διὸ καὶ αἱ πορφύραι οὐχ αἱ αὐταὶ πᾶσιν ἀρμόζουσι τοῖς χρώμασιν. ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τοιαῦτῃ ἡ τοιαῦτη τιθέ- 50 μενα οὐχ δμοια φαίνεται· τὰ γοῦν ταωνικὰ καλούμενα ἀπὸ τοῦ χρώματος ἴματια ἐν ταῖς πρὸς τὴν αὐγὴν περιστροφαῖς παντοδαπῶν χρωμάτων φαντα-

2 τὸ από νέφος οἱ. a 4 συμβαίνειν δὲ τότε scripsi coll. Arist.: αἴτιον δὲ τοῦ BIW:
αἴτιον δὲ τὸ a 5 ἔανθήν] λευκὴν Ba 6 φοινικὴ BIW: φοινικὴν a
7 καὶ delevi 9 κατὰ— κείσθαι οἱ. BWa 11 post ἵριδος add. τῆς a
11. 12 φαίνεται] γίνεται I 12 τοῦ— χρώματος post ἔανθὸν exh. BWa 12. 13 καὶ
τὸ μεταξὺ B 13 τοῦ post καὶ οἱ. Ba 14 μὲν οἱ. BWa 15 ἐπανιόν]
σπάνιον W 16 δὲ] δὴ Wa: οἱ. B 18 αὐτό B: αὐτῇ a 19 τρανούς Ia
τὰ προειρημένα οἱ. I 21 τῶ τὴν I 23 τε οἱ. I αὐτῇς] αὐτῇ BWa
27 δτι] τὶ I τῶν post χρωμάτων οἱ. B 30 τὸ ex τω corr. I: οἱ. BIW
ἔμφαίνεται B¹ (έμ supr. vers.) a 32 ἡ τοιαῦτ οἱ. BIW 33 πανωνικὰ B¹ IW

σίας ἀποπέμπει· διὰ γάρ τὴν αὐγὴν τὴν ποιὰν ἀλλοιοτέρας ποιεῖ τὰς φαντασίας τῶν χρωμάτων. καὶ οἱ ποικιλταί φασι πολλάκις ἐργαζόμενοι πρὸς τὸν λύχνον διαμαρτάνειν καὶ λαμβάνειν ὅλα ἀντ' ἄλλων. |

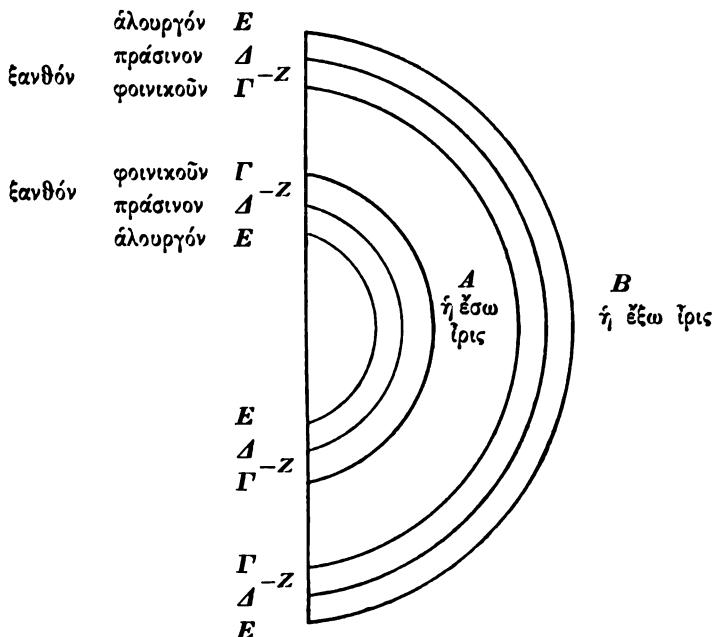
Ἐπίπλον δὲ περὶ τῆς ἵριδος πῶς τε γίνεται καὶ τίνα καὶ πόσα τὰ 120^ν 5 χρώματα αὐτῆς καὶ διὰ τί τοιαῦτα τε καὶ τοσαῦτα, λέγει καὶ περὶ τῆς διπλῆς ἵριδος· γίνεται γάρ ποτε καὶ διπλῆ, ὡς προειρήκαμεν ἥδη, τινὲς δέ φασιν ὠφθαι καὶ τριπλῆν. λέγει δὲ περὶ τῆς διπλῆς τε καὶ ἔξωτέρας ὁρώμενης καὶ περιεχούσης ὅτι καὶ τοῖς χρώμασιν ἔστιν ἀμαυροτέρα, καὶ τῇ 10 θέσει τὰς χρόας ἐξ ἐναντίας ἔχει κείμενας τῇ πρώτῃ, ὡς εἰρήκαμεν. τινὲς 10 μὲν οὖν φασι τὴν δευτέραν ἵριν οὐ κατὰ τὴν πρὸς τὸν ἥλιον ἀνάκλασιν ἔτι γίνεσθαι, ἀλλὰ κατὰ τὴν προϋπάρχουσαν ἵριν, ὡς τῆς ὄψεως ἀπὸ τοῦ ἔξωτέρου νέφους ὁμοίως ἔχοντος, ὡς εἰχει καὶ τὸ πρῶτον, ἐφ' οὓς ἡ ἵρις, ἀνακλωμένης ἐπὶ τὴν προϋπάρχουσαν ἵριν, καὶ διὰ τῆς ἀνακλάσεως ἔκείνην ὁρώσης· διὸ καὶ ἀμαυρότερα τὰ χρώματα τὰ τῆς δευτέρας, ἀπὸ ἀνα- 15 κλάσεως γινόμενα δευτέρας. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης καὶ ταύτην λέγει τὴν ἀνά- 15 κλασιν πρὸς τὸν ἥλιον γίνεσθαι ὁμοίως τῇ ἐπὶ τῆς πρώτης ἵριδος, διὰ δὲ τὴν αὐτὴν αἰτίαν φησὶν ἀμαυρότερά τε ἔχειν τὰ χρώματα τῆς πρώτης καὶ τῇ τάξει καὶ θέσει ἐναντίας ἔκείνης κείμενα· ἀμφοτέρων γάρ αὐτῶν ἡ τῆς ὄψεως ἀσθένεια αἰτία. ἡ γάρ ἀπὸ τοῦ ἔξωτέρου νέφους πρὸς τὸν ἥλιον 20 τῆς ὄψεως ἀνάκλασις πόρρωθεν γίνεται· πορρωτέρω γάρ τοῦτο τὸ νέφος τῆς ἡμετέρας ὄψεως. ὡς οὖν ἡ ὄψις τὰ πόρρωθεν ἐπ' εὐθείας ὁρώμενα οὐχ ὁμοίως ἐναργῶς ὅρῃ δι' ἀσθένειαν, οὕτως καὶ τὰ διὰ μακρᾶς ἀνάκλα- 20 σεως ὁρώμενα ἐλάττω ἥδη καὶ ἀσθενέστερα· διὰ μακροῦ γάρ ἡ ὄψις προσ- πίπτουσα τῷ ἥλιῳ τὰ χρώματα τὰ διὰ τὴν ἀνάκλασιν ὁρώμενα ἀμαυρότερα 25 ὅρῃ. ἡ δὲ αὐτὴ αἰτία καὶ τῆς ἀνάπαλιν τάξεως τῶν χρωμάτων· ἀφ' ἣς μὲν γάρ ἰσχυροτέρα περιφερείας ἡ ὄψις προσπίπτει τῷ ἥλιῳ, ταύτης φοινι- κοῦν τὸ χρῶμα φαίνεται, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς πρώτης, ἀφ' ἣς δὲ δευτέρως καὶ ἐλαττον, πράσινον, ἀφ' ἣς δὲ τρίτως καὶ ἔτι ἡττον, ἀλουργές. ἀλλὰ μὴν ἐπὶ τῆς ἵριδος τῆς δευτέρας πλείστη καὶ ἰσχυροτάτη ἀνάκλασις ἀπὸ 25 30 τῆς ἐντὸς γίνεται περιφερείας· αὗτη γάρ ἐγγυτέρω τῆς ὄψεως, καὶ οὐ μα- κρὰν αὐτὴν πάνυ ἀποταθεῖσαν ἀνακλασθῆναι δεῖ. πᾶσαι μὲν γάρ αἱ ἀπὸ τούτου τοῦ νέφους ἐπὶ τὸν ἥλιον ἀνακλάσεις ἀσθενέστεραι τῶν ἀπὸ τοῦ πρώτου τῷ διὰ μακροῦ γίνεσθαι· εἰ δὲ τοῦτο τῆς ἀσθενείας αἴτιον, δῆλον

1 ποιεῖν BW	3 πρὸς τὸ BW	λύχνων W	4 δὲ ομ. a	τε
ομ. I	5 τε ομ. a	καὶ τοσαῦτα ομ. B ¹	λέγει δὴ περὶ a	
6 ἵριδος – διπλῆς (7) ομ. a	τινὲς ομ. B ¹ W	7 φασιν] τισιν B ¹ W		τε]
τῆς I	9 post εἰρήκαμεν add. ἥδη a	13 ἀνακλωμένη I	14 τὰ post	
χρώματα ομ. I	16 τῇ ομ. B ¹ W: ὡς a	17 post φησὶν add. αὐτὴν BWa		
ἀμαυροτέραν I	τὰ expr. B	χρώματα ομ. BW	18 ἔκεινοις BW	
ἡ post ὄψεως (19) coll. I	20 τὸ νέφος τοῦτο coll. W		τοῦτο ομ. I	
23 ἐλάττων BWa	ἀσθενεστέρα libri	διὰ – ὄψις ομ. B ¹ Wa	26 ἰσχυ- ροτέρας I	
27 δευτέρως – ἡττον(28)]	ἡττον, πράσινον,			
— ἀφ' ἣς δὲ ομ. W	28 ἀλουργόν Ba	31. 32 ἀπὸ (ομ. τοῦτου) τοῦ νέφους αἱ ἀνακλάσεις ἐπὶ τὸν ἥλιον I		

ὅτι δσαι αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἐγγυτέρου μέρους τῇ ὅψει τοῦ νέφους γίνονται,
αὐται τῶν ἀλλων εἰεν δν ἰσχυρότεραι. ἀλλὰ μὴν ἐγγυτέρω τῆς ὁψεως ἡ
ἐντὸς περιφέρεια τῆς δευτέρας ἵριδος· ἀπὸ ταύτης ἄρα ἰσχυρότεραι καὶ 5
πλείους αἱ ἀνακλάσεις, τῷ διὰ τὸ μὴ πάνυ ἀπέχειν πολὺ διάστημα τὰς
5 ὁψεις ἐν τῇ ἀνακλάσει σώζεσθαι. πᾶσαι γὰρ αἱ ἀπὸ τῶν μειζόνων περι-
φερειῶν πλείους γίνονται τότε, δταν διὰ τὸ μὴ μακρὰν ἀφεστάναι πᾶσαι
ἀπ' αὐτῶν αἱ ὁψεις σωζόμεναι ἀνακλᾶσθαι δύνανται. ἡ μὲν οὖν ἐνδοτέρω
περιφέρεια τῆς δευτέρας ἵριδος διὰ τοῦτο φοινικοῦν μὲν ἔχει τὸ χρῶμα
καὶ δμοιον τῆς πρώτης ἵριδος τῇ ἑξωτέρᾳ περιφερείᾳ, ἀμαυρότερον δὲ διὰ
10 τὴν διὰ πλείους ἀνάκλασιν· καὶ γεινιᾷ πως ἀλλήλοις τὰ ἐν ἀμφοτέραις 2:
ταῖς ἵρισι φοινικᾶ χρῶματα. ἡ δὲ δευτέρα περιφέρεια, πλέον ἀφεστῶσα
τῆς ὁψεως, ἀσθενεστέραν τὴν ἀνάκλασιν τὴν ἀπ' αὐτῆς ποιουμένη πρὸς
τὸν ἥλιον τὸ πρᾶσιν χρῶμα λαμβάνει. ἔτι δὲ μᾶλλον ἡ ἑξωτάτω διὰ
τὸ πλεῖον ἔτι τῆς δευτέρας ἀφεστάναι ἀσθενεῖς τὰς ἀνακλάσεις ἔχουσα τὸ
15 ἀλουργὸς ἐπιφαίνει χρῶμα. ἐγγυτέρω γὰρ τῆς ὁψεως οὖσα ἀνα-
κλᾶται ἀπὸ τῆς ἐγγυτάτω περιφερείας τῆς πρώτης ἵριδος·
τουτέστιν ἐγγυτέρω γὰρ τῆς ὁψεως οὖσα τὰς ἀνακλάσεις ποιεῖται· γίνονται 40
γὰρ αἱ ἀπὸ ταύτης ἀνακλάσεις ἀπὸ τῆς ἐγγὺς οὔσης περιφερείας τῇ πρώτῃ
περιφερείᾳ τῆς πρώτης ἵριδος. ἐγγυτάτω γὰρ τῇ ὁψει τῆς ἑξωθεν ἵριδος
20 ἡ ἐλαχίστη περιφέρεια· διὸ αὐτῇ μέν, ὡς εἶπον, φοινικοῦν ἔχει τὸ χρῶμα,
αἱ δ' ἄλλαι κατὰ λόγον, ὡς προείρηται. ἐπιζητήσαι τις ἄν, εἰ ἡ ἐλάττων
περιφέρεια τῆς ἑξωτέρας ἵριδος φοινικοῦν ἔχει τὸ χρῶμα, οὖσα πλησίον
τῆς μείζονος περιφερείας τῆς πρώτης ἵριδος, ἡ καὶ αὐτῇ τοιοῦτον ἔχει τὸ
χρῶμα τῷ πλείους ὁψεις ἀπὸ τούτων ἀνακλᾶσθαι πρὸς τὸν ἥλιον, τί δῆ- 45
25 ποτε οὐχὶ καὶ τὸ μεταξὺ τῶν περιφερειῶν τῶν εἰρημένων πᾶν φοινικοῦν
ἔχει τὸ χρῶμα· ἐγγυτέρω γὰρ τοῦτο τὸ μέρος τοῦ νέφους τῇ μείζονι περι-
φερείᾳ τῆς πρώτης ἵριδος τῇ φοινικῇ τῆς ἐλάττονος περιφερείας τῆς δευ-
τέρας ἵριδος. ἡ οὔτε ἀπὸ παντὸς μορίου ἡ ὁψις ἀνακλᾶται καθ' οὓς
οὗτως τὰ τοιαῦτα ὄρᾶται, οὔτε ἐπὶ τὴν ὁψιν ἀνακλᾶται τὸ φῶς ἀπὸ παν-
30 τὸς μορίου καθ' οὓς οὕτω τὸ ὄρᾶν, ἀλλ' ὧρισμένοι οἱ τόποι τῶν ἀνα-
κλάσεων καὶ δεδομένην χρὴ τὴν ἀπόστασιν εἰναι τοῦ τὸ φῶς ποιοῦντος
σώματος ἀπὸ τῶν δεχομένων αὐτὸ κατόπτρων· ἀπὸ τούτων οὖν γίνεται, 50
δ ταύτην τὴν θέσιν ἔχει. ὑπογράφει δὲ καὶ τὸ διάγραμμα, καὶ ἔστι γνώ-
ριμον. τρίτην δὲ οὐχέτι | φησίν Ἱριν γίνεσθαι, διὰ τὸ καὶ τὴν δευτέραν 52:
35 ἀμαυροτέραν γίνεσθαι διὰ τὴν διὰ μακροῦ ἀνάκλασιν· ἔτι γὰρ δν διὰ μακρο-
τέρου γένοιντο αἱ μετὰ τὴν δευτέραν.

1 ἐγγυτέρω Wa 3 ἵριδος] εἶδος B¹W 4 τῷ οι. I 4. 5 τὰς ὁψεις α: τῆς
δψεως B¹W 5 exspectas σώζεσθαι πάσας. καὶ γὰρ ἀπὸ αἱ οι. B¹W 5. 6 περι-
φέρεια B¹ 6 διὰ τὸ μὴ B²: μὴ διὰ τὸ B¹Wa μακροῦς B¹ 7 σωζόμενα α
8 διὰ τοῦτο οι. I 9 ἑξωτέρω B: δευτέρα I 10 διὰ οι. I 11 ἡ δὲ δευτέρα—
ἔτι δὲ μᾶλλον (13) in ras. B² 13 ἔτι δὲ] δὲ οι. W: καὶ ἔτι α 15 ἀλουργὸν α
16 ἐγγυτέρω I 17 τουτέστιν—ἵριδος (19) οι. I 20 αὐτῇ I 26 ἐγγύ-
τερον α τὸ μέρος τοῦτο coll. α 29 φῶς εκ νέφος corr. I 32 αὐτὰ
B¹W οὖν] οι I 34 δευτέρον I 35. 36 μακροτέρου scripsi: μακροῦ libri

Ὥτι δὲ τὰ τρία τὰ προειρημένα τῆς ἥριδος χρώματα οἱ γραφεῖς 5 μᾶλιστα μιμεῖσθαι τε καὶ σκευάζειν οὐ δύνανται, καὶ ὅτι τὸ φοινικοῦν

χρῶμα ἐγγυτέρω ἐστὶ τῷ λευκῷ τοῦ τε πρασίνου καὶ τοῦ ἀλουργοῦ, καὶ ἐκ τούτων γνώριμον. αὐτοφυὲς μὲν γάρ φοινικοῦν χρῶμα τό τε κινάβαρι 5 καὶ τὸ δρακόντιον, δ τοῦ αἴματος τοῦ ζύφου· ἐκ μίξεως δὲ φοινικοῦν χρῶμα ἐκ τε τοῦ κονφολίθου καὶ ἐκ πορφυροῦ μιγνυμένων, δ πολὺ ἀπολείπεται τῶν αὐτοφυῶν. πράσινον δὲ καὶ ἀλουργὸν αὐτοφυῆ μὲν ἡ τε χρυσοκόλλα καὶ τὸ ὄστρειον, αἷμα δὲ καὶ τοῦτο πορφύρας τῆς θαλασσίας, 10 σκευαστὰ δὲ πράσινον μὲν ἐκ κυανοῦ τε καὶ ὠχροῦ, ἀλουργὸν δὲ ἐκ τε 10 κυανοῦ καὶ φοινικοῦ· ἀντιλάμψαντος γοῦν κυανῷ ὠχροῦ μὲν τὸ πράσινον ἀποτελεῖται, φοινικοῦ δὲ τὸ ἀλουργόν. καὶ ἐν τούτοις δὲ πάμπολι τὰ σκευαστὰ τῶν αὐτοφυῶν ἀπολείπεται. καὶ ὅτι μὲν οἱ γραφεῖς μᾶλιστα ταῦτα οὐ δύνανται μιμεῖσθαι τὰ χρώματα, γνώριμον ἐκ τούτων· ὅτι δὲ τὸ φοινικοῦν ἐγγυτέρω τῷ λευκῷ τοῦ πρασίνου τε καὶ ἀλουργοῦ, ἐκ τῆς 15 σκευασίας αὐτῶν δῆλον. τὸ μὲν γάρ φοινικοῦν ἐκ κονφολίθου σκευάζεται, 15 δ ἐστι λευκόν, τὸ δὲ πράσινον ἐξ ὠχροῦ, δ ἐστιν ἀσθενὲς λευκόν· ἀμαρτυρούμενον γάρ τὸ φῶς εἰς τοῦτο πρῶτον μεταβάλλει τὸ χρῶμα· ὥστε μᾶλλον ἐγγὺς τῷ λευκῷ τὸ φοινικοῦν τοῦ πρασίνου. διὸ εἰκότως, ἔνθα πλεῖον

1 τρία τὰ οὐ. BWa 4 κινάβαρι libri 5 δρακόντεον W 8] τὸ ἐκ a
ἐκ μίξεως] γίνεται Wa: om. B¹ δὲ οὐ. B¹ 6 τοῦ οὐ. BWa μεμιγμένου a
8 δστριον I καὶ αὐτὸν a θαλάσσης a 9 ἀλουργὸν τὸ I 10 φοινι-
κοῦν BW 12 κατασκευαστὰ B 15 κατασκευάζεται a 18 ἐνθάδε I

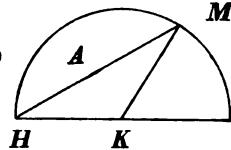
έμφαίνεται τὸ φῶς τὸ ἀπὸ τοῦ ἥλιου τῷ νέφει μέλανι ὄντι, ἐκεῖνο φοινικοῦν φαίνεται, πράσινον δὲ ἐν φῷ ἡττον. πάλιν δ' αὐτὸν πράσινον τοῦ ἀλουργοῦ ἐγγυτέρω τοῦ λευκοῦ, εἴ γε τῷ μὲν ἔξι ὠχροῦ ἡ γένεσις, τῷ δὲ ἀλουργῷ ἐξ φοινικοῦ (κοινὸν γὰρ ἡ κυανὸς αὐτοῖς), μᾶλλον δὲ λευκὸν τὸ 20 ὠχρὸν ἡ τὸ φοινικοῦν. ὅγηλοι δέ, ὡς εἰπον, τοῦτο ἀμβλυνόμενον τὸ φῶς καὶ εἰς οὐδὲν πρὸ τοῦ ὠχροῦ μεταβάλλον· ὥστε εἰκότως πάλιν ἐπὶ τῆς Ἱριδοῦ δευτέραν τάξιν ἔχει τὸ πράσινον χρῶμα. τελευταῖον δὲ τὸ ἀλουργὸν ὡς ἡδη γειτιῶν τῷ μέλανι, δὲστιν ἀπόφασις τοῦ λευκοῦ, τοῦ μάλιστα ὄρατοῦ, καὶ στέρησις. μαρτυρήσαι δὲ ἀν τοῖς προειρημένοις καὶ τόδε· 10 ὅταν γὰρ πρὸς τὸν ἥλιον ἡ ἄλλο τι λαμπρὸν βλέψαντες μύσωμεν, παραφυλάσσουσιν ἡμῖν φαίνεται κατ' εὖθυντον, καθ' ἣν συμβαίνει τὴν ὄψιν 25 δρᾶν, πρῶτον μὲν λαμπρὸν τὴν χρόαν, εἶτα μεταβάλλον εἰς φοινικοῦν, εἶτα πράσινον, εἶτα πορφυροῦν, μεθ' ἣν εἰς τὴν μέλαιναν χρόαν μεταπεσὸν ἀφανίζεται. τῆς γὰρ κινήσεως τῆς ἀπὸ τοῦ λευκοῦ μεινάσης ἐν τῇ ὄψει 15 κατ' ὀλίγον ἀφανίζομένης δεῖ εἰς τὸ ἐγγυτέρων ἡ ἔκλυσις γίνεται· ὥστε εἰς τὸ φοινικοῦν πρῶτον ἡ εἰς τὸ πράσινον· ἐγγυτέρω γὰρ τοῦτο τοῦ λευκοῦ ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ πρασίνου καὶ ἀλουργοῦ.

p. 375^a 16 "Οτι δ' οὔτε κύκλον οἶόν τε γίνεσθαι τῆς Ἱριδος. | 20

Εἰπὼν τί τέ ἔστιν ἡ Ἱρις καὶ πῶς γίνεται, καὶ περὶ τῶν ἐμφαινο- 121^a
20 μένων αὐτῇ χρωμάτων ἀποδοὺς τὰς αἰτίας τῆς τε ποσότητος αὐτῶν καὶ 10 τῆς τάξεως, μέτεισιν ἐπὶ τὸν περὶ τοῦ μεγέθους αὐτῆς καὶ τοῦ σχήματος λόγον, καὶ φησὶ μήτε κύκλον ποτὲ ὀλόκληρον οἷόν τε εἰναι γενέσθαι τῆς Ἱριδοῦ μήτε τμῆμα μειζὸν ἡμικυκλίου. ἀμα δὲ ταῦτα τε καὶ τὰ ἄλλα τὰ συμβαίνοντα αὐτῇ δῆλα δή τη φησιν ἔσεσθαι ἐκ τοῦ διαγράμματος, δὲ παρα- 25 τίθεται. ἔστι δὲ τὰ ἄλλα τὸ καὶ ἡμικυκλίον ποτε γίνεσθαι τὴν Ἱριν καὶ ἐλάττονα ἡμικυκλίου, καὶ πότε ἑκάτερον τούτων. πρῶτον δὲ διὰ τοῦ ἐπὶ κυκλικῆς περιφερείας φαίνεται λέγει. ἡμισφαῖρον γὰρ δυντος ἐπὶ τοῦ δρίζοντος κύκλου τοῦ ἐφ' φ τὸ Α. πρῶτον ἐκτίθεται τὸ πρό-
βλημα καὶ τὰ γινόμενα λέγει, εἶτα αὐτῶν τὰς δείξεις παρατίθεται. φησὶ δή 30 διὰ τῆς προτάσεως δτι ἀν ἐπὶ τοῦ δρίζοντος κύκλου ἡμισφαῖρον ἡ τὸ ἐφ' οὐ τὸ Α (δεῖ δὲ τὸ ἡμισφαῖρον οὕτως ἐπὶ τοῦ δρίζοντος κύκλου λαμβάνειν, ως ἐπικείμενον αὐτῷ καὶ ἔχον αὐτὸν πέρας), κέντρον δὲ αὐτοῦ, τοῦ τε δρίζοντος καὶ τοῦ ἡμισφαῖρου, ἡ τὸ Κ (τὸ γὰρ αὐτὸν κέντρον ἀμφιτέρων), ἄλλου δέ τινος σημείου ἀνατέλλοντος καὶ ὄντος ἐπὶ τοῦ δρίζοντος τοῦ Η 20

1 δντι] δτι B¹ 2 ἐν τῷ ἡττον a 3 ἡ γε I 4 ἡ κύανος BW: τὸ κυανὸν a
δὲ ομ. I 7. 8 ἀλουργοῦν BW 8 τοῦ—δρατοῦ (9) ομ. a 10 βλέψαντος B¹
11 τὴν] τῆ I 15 post ὥστε add. ἡ BIW 16 εἰς alterum ομ. BW
22 μήτε—ἐκ τοῦ δια (24) in ras. B² γίνεσθαι BW 24 δή ομ. BWa
25 ἡμικυκλίου BW: ἡμικλίου a 26 ἐλάττονος BWa ποτὲ Wa: τοτὲ B
27 ἡμισφαῖρου—τὸ Α (28) ομ. a 28 post πρῶτον add. οὖν a 29 δὲ a
31 τὸ ante Α et post δὲ ομ. a 32 αὐτὸ καὶ ἔχον αὐτὸ I 33 τὸ γὰρ] καὶ τοῦτο
γὰρ I 33. 34 ἀλλο δὲ τι σημεῖον ἀνατέλλον καὶ ὃν a τὸ ἡ a

(λαμβάνει δὲ κέντρον μὲν τὴν ὄψιν, ἐπεὶ ἔστιν ἐπὶ τῆς γῆς, ητίς πᾶσα κέντρου δοκεῖ λόγον ἔχειν πρὸς τὸν οὐρανόν, τὸ δὲ ἀνατέλλον σημεῖον τὸν ἥλιον, πρὸς δὲν ἡ ἀνάκλασις τῆς ὄψεως), τούτων δὴ ὅντων, ἐάν, φησίν, αἱ ἀπὸ τοῦ Κ, τουτέστι τῆς ὄψεως, γραμμαὶ κατὰ κῶνον ἐκπίπτουσαι, 5 τουτέστιν οὖτας ἐκπίπτουσαι, ὡς κῶνον ποιεῖν, ὑπερ ἔστι μὴ ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ, ἀλλ’ εἰ ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ, ὡς γίνεσθαι ὑπὲρ αὐτῶν κῶνον κορυφὴν ἔχοντα τὸ Η, ἀξονα δὲ τοῦ γινομένου κῶνου τὸ ΗΚ. κατὰ κῶνον δὲ εἰπεν, ἵνα τὴν ἑτέραν γωνίαν, καθ’ ἣν ἡ βάσις τοῦ κῶνου, 10 δεξιαὶ ποιῶσιν· οὖτας γάρ γίνεται κῶνος ὑπὸ τῶν ἀπὸ τοῦ Κ ἐκβαλλομένων. 10 ἀνακλᾶσθαι δὲ εἰπεν αὐτὰς ἐν τῷ ἡμισφαῖρῳ ἐπὶ τὴν μείζω γωνίαν, δεικνὺς δτι δεῖ μὲν αὐτὰς ἀπὸ τοῦ Κ οὖτας ἐκβαλλεσθαι μὴ πρὸς δρυθὰς γωνίας, ἀλλ’ ὥστε κῶνον ποιεῖν, καὶ ἐπὶ τὰ Μ τὰ ἐν κύκλῳ λαμβανόμενα ἐπιζεύγνυσθαι, ὡς ποιεῖν ἀμβλεῖαν γωνίαν τὴν ὑπὸ τῶν ΗΚΜ περιεχομένην, γίνεσθαι δὲ δεῖ τὴν ἀνάκλασιν ἐπὶ τὴν ἀμβλεῖαν γωνίαν· οὖτας γάρ ἔσται ἡ ὄψις, ητίς 15 15 ἔστι τὸ Κ, μεταξὺ τοῦ τε νέφους, ἀφ’ οὗ ἡ ἀνάκλασις ἐπὶ τὸν ἥλιον, ἐφ’ οὐ εἰληπταὶ τὸ Μ σημεῖον, καὶ τοῦ ἥλιου, διπερ ἔστι τὸ Η. τοιαύτης γάρ τῆς θέσεως οὔσῃς τοῦ νέφους πρός τε τὸν ἥλιον καὶ τὴν ὄψιν, Ἱρις γίνεται, ὡς εἰπεν ἐν τοῖς πρώτοις. αὐται δή, φησίν, αἱ ἐκβαλλόμεναι μὲν ἐπὶ τὰ Μ, ἀνακλώμεναι δὲ ἀπ’ αὐτῶν ἐπὶ τὸ Η καὶ ἔχουσαι καθ’ δ 20 ἀνακλῶνται τὴν μείζονα γωνίαν τὴν γινομένην ὑπὸ τῶν ἀπὸ τοῦ Κ κατὰ κῶνον ἐκπίπτουσῶν εὐθειῶν, πρὸς κύκλου περιφέρειαν προσπεσοῦνται, ὡς τὰ Μ, καθ’ ἀνακλῶνται ἀπὸ τοῦ Κ κατὰ κῶνον ἀνακλῶνται ἐπὶ τὸ Η, εἰναι ἐπὶ κυκλικῆς περιφερείας, ητίς βάσις ἔσται τοῦ κῶνου τοῦ γινομένου ὑπὸ τῶν ἀπὸ τοῦ Κ ἐκπίπτουσῶν εὐθειῶν. καὶ ἐὰν 25 μὲν ἐπὶ ἀνατολῆς ὅντος τοῦ ἄστρου ἡ δύσεως ἡ ἐπ’ αὐτὸν ἀνάκλασις ἀπὸ τοῦ Μ γένηται (ἄστρον νῦν λέγων τὸ Η, δ πρότερον σημεῖον εἰπεν) δὲν δὴ ὅντος τοῦ ἄστρου, τουτέστι τοῦ ἥλιου ἡ καὶ τῆς σελήνης (εἰπε γάρ 40 γίνεσθαι καὶ ἀπ’ αὐτῆς Ἱριν), ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς ἡ 30 ἐπὶ τῆς δύσεως, τουτέστιν ἐπὶ τοῦ δρίζοντος, ἡ ἐπ’ αὐτὸν ἀνάκλασις γίνηται ὑπὲρ γῆς, ἡμικύκλιον φησιν διπερ τοῦ δρίζοντος ἀποληφθήσεσθαι τοῦ κύκλου τοῦ ἐν τῷ νέφει, καθ’ δέ τοις φαίνεται. ἐὰν δὲ μὴ ἐπὶ τοῦ δρίζοντος μηδὲ ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς ἡ 45 δύσεως τὸ ἄστρον ἡ, ἐφ’ δὴ ἀνάκλασις, ἀλλὰ ἐπάνω, ἐλαττον ἡμικύκλιον 35 φησὶν ἔσεσθαι τὸ ὑπὲρ γῆς ὑπὸ τοῦ δρίζοντος ἀπὸ τοῦ κύκλου ἀποτεμνό-

3 φησίν ομ. a 5 τουτέστιν — ἐκπίπτουσαι ομ. I 6 εἰ] ἡ B: ομ. a
post alterum ἀλλῳ add. ποιῶσιν a 7 τὸ Η] τὸ ἥλιον B δὴ I τὴν ἥλιον
BWa 12 Μ] ἡ I 13 τῶν] τοῦ I: ομ. a 15 ἀφ’ οὐ — νέφους (17)
ομ. I 17 τε ομ. I 19 ἐπὶ τὸ ὑπὸ I 19 et 23 ἀπὸ τοῦ ἥλιον I
21 πεσοῦνται a 22 ἐν κύκλῳ ομ. Wa 26 τῶν Μ BWa 28 ἡ ομ. I
29 post Ἱριν add. ἡ BWa 31 αὐτὸν scripsi: αὐτὸν BIW: αὐτὰ a 32 ἀπο-
λειφθῆσεσθαι B (in ras.) I κύκλῳ I 34 δ ομ. B¹: ὁ W
μέστων I

μενον, καὶ κατὰ ἀναλογίαν τῆς ἀπὸ τοῦ ὄρίζοντος ἀποστάσεως ἀεὶ ἔλαττον,
ἐλάχιστον δὲ τμῆμα κύκλου ἐσεσθαι τὸ ὑπὸ τοῦ ὄρίζοντος [τὸ] ἀποτεμό-
μενον, διαν ἦ τὸ ἀστρον, ἐφ' δη ἀνάκλασις, ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ κύκλου.
ταῦτα διὰ τῆς προτάσεως προειπὼν ἐξῆς μέτεισιν ἐπὶ τὸ δεικνύναι τὰ προ-
5 ειρημένα.

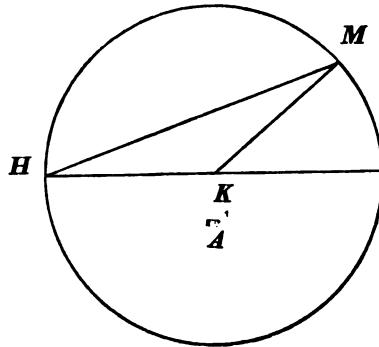
p. 375b 30 *Ἐστω γάρ, φησίν, ἐπ' ἀνατολῆς πρῶτον, οὐ τὸ H. |

Εἰπὼν διτὶ δὲ μὲν τὸ ἀστρον, ἐφ' δη ἀνάκλασις γίνεται, οὐ τὸ 122^c
χρῶμα ἐμφανίσμενον τῷ νέφει ἵριν ποιεῖ, ἐπ' ἀνατολῆς ἦ δύσεως ἦ,
ἡμικύκλιον ἀποληφθῆσεσθαι ὑπὲρ τῆς ὑπὸ τοῦ ὄρίζοντος τοῦ κύκλου τοῦ
10 γινομένου ὑπὸ τῶν M, καθ' αὐτὸν τούτης τῶν ἀνάκλασις, ἐὰν δὲ ἀνωτέρῳ ἦ τοῦ
ὄρίζοντος τὸ ἀστρον, ἔλαττον ἡμικύκλιον, πρῶτον λαμβάνει ἐπὶ τῆς ἀνα-
τολῆς αὐτὸν, τουτέστιν ἐπὶ τοῦ ὄρίζοντος, καὶ δείχνυσιν ἀμα μὲν διτὶ δ
κατὰ κυκλικῆς περιφερείας αἱ κλάσεις γίνονται τῶν ἀπὸ τῆς ὄψεως, ἥπερ
ἐστι τὸ K, ἐκβαλλομένων ἐπὶ τὰ M, ἀπερ ἐστὶν ἐν τῷ νέφει, καὶ κλω-
15 μένων ἐπὶ τὸ ἀνατέλλον ἀστρον, ἀμα δὲ διτὶ καὶ ἡμικύκλιον ἐστι τὸ τοῦ
ὑπὸ τῶν ἀνακλάσεων γινομένου κύκλου ὑπὲρ τῆς ἀποτεμόμενον ὑπὸ τοῦ
ὄρίζοντος μέρος αὐτοῦ καὶ οὐ μείζον. λαμβάνει δὲ σφαιραν, καὶ ἐπ' ἀνα-
τολῆς μὲν αὐτῆς ὅν ἐπὶ τοῦ ὄρίζοντος τὸ ἀστρον, ἐφ' οὐ τὸ II, ἐκβεβλη-
μένην δὲ ἀπὸ τοῦ K, δη ἐστι κέντρον αὐτῆς, ἐπὶ τὸ M τὴν KM καὶ ἀνα- 10
20 κεκλασμένην ἐπὶ τὸ H δηλονότι, ὡς προεῖπε, κατὰ τὴν μείζω γωνίαν τῆς
ἀνακλάσεως τῆς ἐπὶ τὸ H γινομένης· λαμβάνει δὲ καὶ τὸ M, ἐφ' δη ἐπι-
ζεύγνυσι τὴν ἀπὸ τοῦ K ἐκβαλλομένην ἐπὶ τοῦ ὄρίζοντος. γίνεται δὴ τρί-
γωνον τὸ HKM, καὶ ἐκβάλλει τὸ διὰ τούτου τοῦ τριγώνου ἐπίπεδον καὶ
φησὶν διτὶ ἐσται ἡ τομὴ ἡ γινομένη τῆς σφαιρᾶς ὑπὸ τοῦ διὰ τοῦ τριγώνου
25 ἐκβαλλομένου ἐπίπεδου ὁ μέγιστος κύκλος. τὸ γὰρ ἐν τῇ σφαιρᾳ διὰ τοῦ
κέντρου ἐκβαλλόμενον ἐπίπεδον εἰς ἵσα τέμνει τὴν σφαιραν· ἡ δὲ τοιαύτη 15
τῆς σφαιρᾶς τομὴ κατὰ τὸν μέγιστον γίνεται κύκλον· μέγιστος γὰρ ὁ διὰ
τοῦ τῆς σφαιρᾶς κέντρου, δη ὑποτίθεται εἶναι A. εἰπὼν δὲ τοῦτο προσ-
έθηκε διοίσει γὰρ οὐδέν, ἐὰν ὁποιονοῦν τῶν ἐπὶ τῆς HK
30 κατὰ τὸ τρίγωνον ἐκβληθῇ τὸ ἐπίπεδον. ἐστι δὲ τὸ λεγόμενον· ἐπεὶ

1 ἀποστάσεως—ὄριζοντος (2) ομ. B¹W: in marg. add. ἀποστάσεως—δὲ B²

2 τμῆμα—ἀποτεμόμενον (2, 3) ομ. a τὸ delevi 8 post νέφει add. τὴν BWa
ἥ] ἦ I 9 ἀπολειφθῆσεσθαι I τοῦ ante κύκλου ομ. I, exp. B 9, 10 κύκλον τὸν
γινόμενον B² 10 τὸ μὲν καθ' δ I 13, 14 ἥπερ ἐστι τὸ K scripsi: εἰπερ ἐστι
τὸ ἦ I: ἦτοι τοῦ K a: ομ. haec et quae sequuntur ἐκβαλλομένων—τὰ M B¹W, sed
in marg. add. ἥπερ τὸ κέντρον ἐκβαλλομένων ἐπὶ τὰ μὲν B² 14 τὸ μὲν I δηπερ B¹W
14, 15 νέφει κεκλασμένων I 15 ἐπὶ τῷ a ante τοῦ add. ἀπὸ B²a 16 ante
τῶν add. τοῦ I 17 δὲ] δὴ BWa 18 τοῦ ἀστρου I 19 K] ἦ I
ἥ ἐστι τὸ κέντρον BWa τὴν ἦ μὲν I 20 δηλον a 21 ἐφ' ὡ I 22 ἀπὸ
τοῦ ἦ I ἐπὶ] ὑπὸ Ia δὴ] δὲ W 24 τοῦ post διὰ ομ. I 25 post σφαιρᾳ
supr. vers. add. τὸ I 26 ἵσα I τέμνει εἰς τέμνεσθαι corr. B 29 δηποιανοῦν
Arist. 30 ἐκβληθῇ post HK (29) coll. a τὸ ante ἐπίπεδον ομ. BWa, ut Arist. H

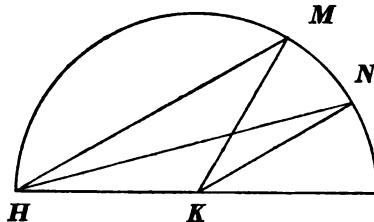
πλείω δύναται τρίγωνα γίνεσθαι δμοια ἐν τῇ σφαίρᾳ τὰ ΗΚΜ οὐκ ἐν τῷ ²⁰
αὐτῷ ἐπιπέδῳ (τοῦτο γάρ ἀδύνατον, ως δεῖξει) ἀλλ' ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ,

καὶ δύναται αὐτῶν καθ' ἔκαστον ἐκβαλλομένου τοῦ δι' αὐτῶν ἐπιπέδου τέμνεσθαι ἡ σφαῖρα, οὐδέν, φησί, διοίσει, δι' οὐ δὲ ληφθῆ τεμνομένη· δι' ²⁵ εἰς οὐ γάρ δὲ τυηθῆ, ἔσται ἡ τομὴ τῆς σφαίρας ὁ μέγιστος κύκλος, τῷ πᾶν τὸ διὰ τῶν τοιούτων τριγώνων ἐκβαλλόμενον ἐπίπεδον διὰ τοῦ κέντρου ἐκβάλλεσθαι. ταῦτα εἰπών φησιν αἱ οὖν ἀπὸ τῶν ΗΚ ἀναγόμεναι γραμμαὶ ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ οὐ συσταθήσονται τοῦ ἐφ' φ Α ³⁰ ήμι- κυκλίου πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο σημεῖον. ἔστι δὲ δ λέγει διτι ἐν τῷ 10 ήμικυκλίῳ τοῦ κύκλου τοῦ ὑπὸ τοῦ διὰ τοῦ προσιρημένου τριγώνου ἐπιπέδου ἐκβεβλημένου γεγονότος αἱ ἀπὸ τῶν Η καὶ Κ εόδειαι ήγμέναι ἐπὶ τὸ Μ οὐ συσταθήσονται πρὸς ἄλλῳ τινὶ σημείῳ, ως εἰναι ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ τε καὶ τῷ αὐτῷ ήμικυκλίῳ ἄλλας τινὰς πρὸς ἄλλήλας οὗτως ³⁵ ἐχούσας, ως ἔχει ἡ ΗΜ πρὸς τὴν ΚΜ· ἐν μὲν γάρ τῷ ἐτέρῳ ήμικυκλίῳ 15 τοῦ αὐτοῦ κύκλου δύνανται ληφθῆναι ἄλλαι ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ οὖσαι ταύταις αἱ ἵσαι ταύταις, καὶ οὗτως ἐν ἔκεινῳ κείμεναι πρὸς ἄλλήλας, ως αὗται ἐν τούτῳ· ἐν δὲ τούτῳ, ἐν φ αὐταῖς εἰσιν, ἀδύνατον. ἐν ἄλλῳ μὲν γάρ καὶ ἄλλῳ ἐπιπέδῳ τὸν αὐτὸν ἐχούσας πρὸς ἄλλήλας λόγον, διν ἔχουσιν αὗται, οἷόν τε εἰναι, ως δεῖξει, ἐν δὲ τούτῳ οὐχ οἷόν τε. τὴν δὲ τούτου 20 δεῖξιν αὐτὸς μὲν ως φανερὰν παρηκεν, εἴη δὲ δὲικνύμενον οὗτως. ⁴⁰ ἔστω γάρ, εἰ δυνατόν, ἐν τῷ αὐτῷ ήμικυκλίῳ ἐχούσα ως ἡ ΗΜ πρὸς τὴν ΜΚ, οὗτως ἡ ΗΝ πρὸς τὴν ΝΚ. ἐπειδὲ οὖν ἔστιν, ως ἡ ΗΜ πρὸς τὴν ΜΚ, ἡ ΗΝ πρὸς τὴν ΝΚ, καὶ ἐναλλάξ ἐχούσιν, ως ἡ ΗΜ πρὸς τὴν ΗΝ, ἡ ΜΚ πρὸς τὴν ΝΚ. καὶ ἔστιν ἡ ΜΚ τῇ ΝΚ ἵση· ἐκ γάρ

3 καὶ οἱ. B¹ καθ' ἔκαστον αὐτῶν coll. a διὰ τῶν B¹W ἐπιπέδων I 4 δὲ — ἔσται (5)] καὶ τυηθῆσεται I 5 post κύκλος add. ἔστι I τῷ] τὸ I 7 τῶν] τοῦ B¹: τῆς a 10 κύκλου τὸ I 11 ἐκβαλλομένου I ἀπὸ τοῦ a 20 δεδειγμένον a 21. 22 πρὸς μῆνα I 22 ΗΗΝ] ἥμι B¹W: ἡρ B²a NK] μῆν B²a 23 ΗΗΝ] ἡρ B²a NK] μῆν I: μῆν B³a ως ἡ κατημ I 23. 24 πρὸς τὴν ΗΗΝ — ἔστιν ἡ ΜΚ om. BW 24 ΗΗΝ scripsi: ηκαν I: ηρ a οὗτως ἡ μῆν πρὸς a τὴν ΝΚ] τὴν μῆν a καὶ ἔστιν ἡ] ἡ δὲ a

τοῦ κέντρου ἀμφότεραι· ἵση ἄρα καὶ ἡ NH τῇ MH. ἀλλὰ καὶ μείζων· ὑπὸ γάρ τὴν μείζω γωνίαν ὑποτείνει καὶ ἔστιν ἐγγυτέρω τῇ διαμέτρῳ.⁴⁵

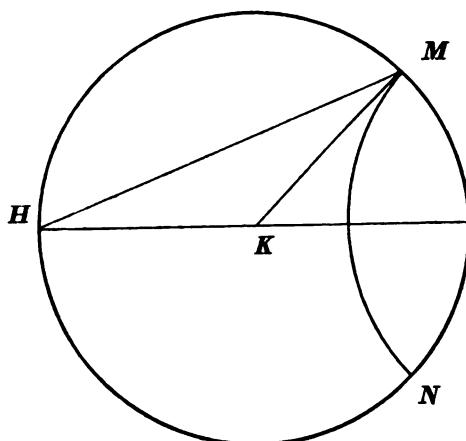

δπερ ἀδύνατον. δμοιος δ λόγος, καν ἀλλαι τινὲς ληφθῶσιν ἐν τῷ αὐτῷ ἡμικυκλίῳ ώς τὸν αὐτὸν λόγον ἔχουσαι πρὸς ἀλλήλας τῷ τῆς HM πρὸς⁵⁰ τὴν MK. τοῦτο μὲν οὖν, ώς εἶπον, ώς γνώριμον παρείασε. δείχνυσι δὲ ἔξῆς, πῶς ἐπὶ κύκλου περιφερείας ἡ ἀνάκλασις γίνεται τῶν ἀπὸ τῶν HK ἀνακλωμένων ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ, δν ἔχει ἡ HM πρὸς τὴν MK, καὶ φησιν ἐπει γάρ τά τε KH σημεῖα δέδοται, καὶ ἡ HK δεδομένη ἀν εἴη καὶ ἡ MH. |

10 Ἐστι δὲ τὸ λεγόμενον· ἦν τὸ H δεδομένον τῇ θέσει· τοῦτο γάρ ἦν 122^a τὸ ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς εἰλημμένον σημεῖον· ἀλλὰ καὶ τὸ K, τὸ κέντρον τοῦ κύκλου. τούτων δὲ ὅντων δεδομένων τῇ θέσει δεδομένη γίνεται τῷ τε μεγέθει καὶ τῇ θέσει ἡ KH γραμμή. καὶ ἐπει ἵση ἔστι τῇ KH ἡ KM (ἐκ γάρ τοῦ κέντρου ἀμφότεραι), δεδομένη γίνεται καὶ αὐτῇ τῷ μεγέθει· ἡ 15 γάρ ἵση τῇ δεδομένῃ δεδομένῃ τῷ μεγέθει καὶ αὐτῇ. αὐτὸς δὲ τὸ μὲν καὶ ταύτην δεδόσθαι ώς ἐναργὲς δν παρείασεν, ἔλαβε δὲ δεδόσθαι καὶ τὴν HM διὰ τὸ δεδομένην εἰναι τὴν KH. γίνεται δὲ ἡ HM καὶ αὐτῇ δεδο- 20 μένη τῷ μεγέθει διὰ τὸ γενέσθαι καὶ τὴν ὑπὸ τῶν HKM περιεχομένην γωνίαν δεδομένην διὰ τὸ τὰς ἀπὸ τοῦ K κατὰ κῶνον ώς περὶ ἄξονα τὴν HK ἐκπιπτούσας ἐν κύκλῳ οὕτως, ώς ἔνα κῶνον ποιεῖν, ἀει τὴν ἵσην φυλάττειν ἐν τῇ περιφορῷ τε καὶ τῇ τοῦ κῶνου συστάσει γωνίαν· τὸ γάρ κατὰ κῶνον ἐκπίπτειν τοῦτο ἦν. εἰ δὲ δεδομένη ἡ HM καὶ δεδομένον τὸ 25 H σημεῖον, ἡ HM κύκλου περιφερείας ἐφάψεται, οὐ κέντρον μὲν τὸ K, διάστημα δὲ ἡ KM. ἔστω οὖν δοκύλος δ MN. ἐφάπτεται δέ γε καὶ ἡ MK 15 25 κατὰ τὸ M κύκλου περιφερείας, οὐ κέντρον μὲν τὸ K, κορυφὴ δὲ τὸ M, δς ἔστιν δοκύλος ἀπὸ ἀρχῆς, δοκύλων, διὰ τὸ δεδομένον τε εἰναι τὸ K σημεῖον καὶ τὴν MK καὶ αὐτὴν δεδομένην. ἐπει τοίνυν δύο κύκλων ἐφάπτονται αἱ MK HM κατὰ τὸ M σημεῖον, κατὰ κοινὴν τομὴν αὐτῶν ἐφάψον-

1 NH] ηρ a μείζω I 2 καὶ ἔστιν] τὴν ὑπὸ ηρ δηλονότι. ἡ γάρ ημ ὑπὸ τὴν ημ ὑποτείνει. ἔστι δὲ καὶ a 4 HM] καὶ I 11 σημεῖον εἰλημμένον coll. BWa
13 ἐπει] ἐπὶ a ἐκ] ἐν I 14 ἀμφότερα IW 16. 17 τὴν καὶ I 17. 18
διδομένη a 18 τῷ μεγέθει post καὶ αὐτῇ (17) coll. BWa γενέσθαι BWa
τῶν om. I 22 εἰ] ἡ I δὲ om. B δὲ om. B ἡ HM] ἦν B: om. I: ἡ om. W
23 τὸ K et KM (24)] littera K falsa est: τὸ σ̄ et σ̄ corr. B² 24 KM] μκν̄ I
οὖν ex νῦν corr. I: om. BWa 26 δς] δ I δ ante δρίζων om. a: del. B²
27 καὶ αὐτὴν—MK (28) om. a 28 post M add. οὖν a

ται. καὶ ἐπεὶ δύο κύκλων τεμνόντων ἀλλήλους δεδομένων τῇ θέσει ἡ κοινὴ τομὴ γίνεται δεδομένη, δεδομένον ἔστι καὶ τὸ Μ σημεῖον. καὶ ἐπεὶ ἡ ΗΜ δεδομένη, δεδομένη δὲ καὶ ἡ ΜΚ, λόγος ἔσται αὐτῶν πρὸς ἀλλήλας δεδομένος. δεδομένος δέ ἔστιν ὁ λόγος, φῶνάμεθα τὸν αὐτὸν ²⁰ 5 πορίσασθαι. δεῖξας δὲ διὰ δεδομένον τε τὸ Μ, καὶ δεδομένος ὁ τῆς ΗΜ πρὸς τὴν ΜΚ λόγος, πάλιν ὑπομιμήσκει τοῦ κειμένου τοῦ διὰ πρὸς ἄλλῳ σημείῳ τῆς ΜΝ περιφερείας τῶν ἀπὸ τῶν ΚΗ σημείων ἀγομένων εὑθειῶν ὁ αὐτὸς λόγος οὐ συνίσταται ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ.

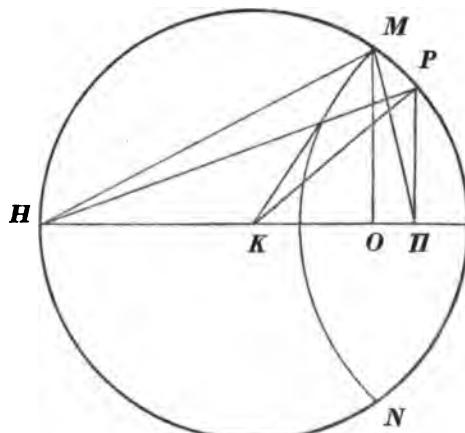

p. 376a10 Ἐκκείσθω οὖν γραμμὴ τις ἡ ΔΒ.

10 *Ἐχων δεδομένον τὸν τῆς ΗΜ πρὸς τὴν ΜΚ λόγον τὸν αὐτὸν λαμβάνει ἐκθέμενος γραμμὴν τινα τὴν ΔΒ καὶ τέμνων αὐτὴν ἐν λόγῳ, δν ἔχει ἡ ΗΜ πρὸς τὴν ΜΚ, ἵνα ὡς ἡ ΜΗ ἔχει πρὸς τὴν ΜΚ, ἡ Δ ἔχῃ ⁵⁰ πρὸς τὴν Β. καὶ ἐπεὶ μείζων ἡ ΜΗ τῆς ΜΚ (ἔκειτο γάρ ἐπὶ τὴν μείζωνάν την γινομένην ὑπὸ τῆς ΚΜ πρὸς τῇ διαμέτρῳ τοῦ 15 κύκλου, ὥστε ὑπὸ τὴν ἀμβλεῖαν γωνίαν ὑποτείνουσα ἐν τῷ ΚΜΗ τριγώνῳ μείζων ἔστιν ἑκατέρας τῶν λοιπῶν τοῦ τριγώνου πλευρῶν), μείζων δὴ καὶ ἡ Δ τῆς Β ἔσται. τοῦτο λαβὼν προσπορίζει τινὰ τῇ Β εὐθεῖαν, τουτέστιν ἑκβάλλων τὴν ΔΒ ἐπὶ τὸ Β ἀφωρεῖ ἀπ' αὐτῆς τὴν Ζ, ἵνα οὗτως ἔχῃ, ὡς ἡ Δ πρὸς τὴν Β, οὕτως ἡ ΒΖ συναμφότεραι πρὸς | τὴν 123^r 20 Δ. ἐν τῷ αὐτῷ ἅρᾳ λόγῳ, ὡς ἡ ΜΗ πρὸς τὴν ΜΚ, ἔστιν ἡ τε Δ πρὸς

1 δεδομένων οὐ. BWa 3. 4 ἀλλήλους α 4 δ οὐ. BWa 6 πρὸς τῆς
B¹: πρὸς τῇ W MK] μῆ I 10 ἔχουσα W post αὐτὸν add. αὐτῇ
B, αὐτῇ W, αὐτῷ α 11 τέμνων BWa 14 τῶν γινομένων BW δια-
μέτρῳ α 15 ὑπὸ τὴν οὐ. BW 16 ὑποτείνουσαι B¹ 17 δῆ] δὲ B
ἔσται] εὐθεῖας BWa τοῦτο—εὐθεῖαν οὐ. BW εὐθεῖα α 18 τουτέστιν]
καὶ B¹W ἐπὶ τὸ ζ B²a 19 ἵνα—ἔχῃ (19)] οὕτως ὡς ἔχειν BWa 19 σὺν
ἀμφοτέρῳ I 20 ὡς] φ BWa MH] μῆ I post MK add. ἔστι τε ἡ I

τὴν Β καὶ ἡ ΒΖ πρὸς τὴν Δ. μεθ' ἀ λαμβάνει πᾶλιν, ὡς ἡ Ζ ἡ προσπορισθεῖσα τῇ Β, ἔχει πρὸς τὴν ΗΚ, οὗτως ἔχειν τὴν Β πρὸς τινα ἀπὸ τοῦ Κ ἐπ' εὐθείας ἐκβεβλημένην τῇ ΗΚ, ἦν λαμβάνει εἶναι τὴν ΚΠ. καὶ ἀπὸ τοῦ Π, δὲ ἐστὶ πέρας τῆς ΚΠ εὐθείας, ἐπὶ τὸ Μ ἐπιζευγνύει εὐθεῖαν τὴν ΠΜ. ταῦτα λαβών φησι πόλον γίνεσθαι τὸ Π τοῦ κύκλου, πρὸς δὲ αἱ ἀπὸ τοῦ Κ γραμμαὶ κατὰ κῶνον ὡς περὶ ἄξονα τὴν ΗΚ ἐκβαλλόμεναι προσπίπτουσι. καὶ διὰ τί πόλος ἔσται τὸ Π τοῦ προειρημένου κύκλου, λέγει· ἔσται γάρ, φησίν, ὡς ἡ Ζ πρὸς τὴν ΗΚ καὶ ἡ Β πρὸς τὴν ΚΠ, οὗτως καὶ ἡ Δ πρὸς τὴν ΠΜ. διτι μὲν οὖν τούτων οὗτως 10 ἔχοντων πόλος ἔστι τὸ Π σημεῖον τοῦ προειρημένου κύκλου, μετ' ὅλεγον δεῖξει. πρῶτον δὲ δείκνυστι δι' ἀδυνάτου διτι ὡς ἡ Ζ ἔχει πρὸς τὴν ΗΚ καὶ ἡ Β πρὸς τὴν ΚΠ, οὗτως ἔχει καὶ ἡ Δ πρὸς τὴν ΠΜ. μὴ γάρ ἔχετω ὡς αἱ προειρημέναι πρὸς τὰς προειρημένας, οὗτως ἡ Δ πρὸς τὴν ΠΜ. ἔξει ἄρα τὸν αὐτὸν λόγον ἔχειναις ἡ Δ πρὸς μείζονά τινα τῆς 15 ΠΜ ἡ πρὸς ἑλάττονα. ἔχέτω πρὸς ἑλάττονα τὴν ΠΡ. ἡ αὐτὴ δὲ δεῖξις ἀρμόσει καὶν πρὸς μείζονα ληφθῆ. διὰ τοῦτο γάρ προσέθηκε τὸ οὐδὲν γάρ διοίσει· ἂν τε γάρ μείζων ἡ ΠΡ τῆς ΠΜ ληφθῇ ἂν τε ἑλάττων, 20 τὸ αὐτὸν ἀδύνατον ἀκολουθήσει. διτι ἄρα λόγον ἔχουσιν αἱ Ζ Β Δ πρὸς ἀλλήλας, τούτον ἔχουσιν καὶ αἱ ΗΚ ΚΠ ΠΡ πρὸς ἀλλήλας. αἱ δὲ Ζ Β Δ 25 ἀνάλογον εἰχον πρὸς ἀλλήλας, ὡς ἡ Δ πρὸς Β, οὗτως ἡ ΖΒ πρὸς τὴν Δ. καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἄρα, ὡς ἡ ΡΠ πρὸς τὴν ΠΚ ἔχει, οὗτως δλη²⁵ ἡ ΗΠ ἔχει πρὸς τὴν ΠΠ. αὐτὸς δὲ ἀναστρέψας εἰπεν δπερ ἡ ΗΠ πρὸς τὴν ΠΡ, τοῦτο ἡ ΡΠ, πρὸς ΠΚ.

2 τῇ scripsi: τῷ libri τινα] τὴν α I 3 εἶναι τῇ κπ B'W 4 καὶ om. I
ΚΠ] η π BWa εὐθείας] ἐπ' εὐθείας I 5 τοῦ om. B'W 7 post
τι add. τοῦτο BWa τὸ Π om. a 8 Z] κε I B] η κ I 9 οὗτως
ante καὶ om. BWa τούτων om. I 10 ἐστι] γνεται BWa 12 ἡ B] ἡ π I
ΠΜ] ταῦ B μὴ γάρ—ΠΜ (14) om. I 19 καὶ αἱ] καὶ ἡ BWa HK] η δ I
αἱ δε—ἀλλήλας (20) om. W 21. 22 δλη ἡ πκ I 23 τὴν om. BI

Ταῦτα δεῖξας ἔξῆς ἐπὶ τὸ Ρ ἀπό τε τοῦ Κ καὶ ἀπὸ τοῦ Η εὐθείας ἐπιζεύκας τὰς ΗΡ καὶ ΚΡ, ταύτας φρστὴ τὸν αὐτὸν ἔξειν λόγον πρὸς ἀλλήλας, διὸ ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας ἡ ΗΠ πρὸς ΠΡ. οὖν αἰτίαν ἀπέδωκε τὸ ²⁰ περὶ τὴν αὐτὴν γωνίαν τὴν Π, οὖσαν κοινὴν δύο τριγώνων, τοῦ τε ΠΡΗ 5 τοῦ μείζονος καὶ τοῦ ΚΠΡ τοῦ ἐλάττονος, ἀνάλογον εἶναι τὰς δμολόγους πλευρὰς ἀλλήλαις. εἰσὶ γάρ πλευραὶ περὶ τὴν Π γωνίαν τοῦ μὲν μείζονος ²⁵ αἱ ΗΠ ΠΡ, τοῦ δὲ ἐλάττονος αἱ ΚΠ ΠΡ, δμολογοὶ δὲ ἡ μὲν ΗΠ, οὖσα τοῦ μείζονος τριγώνου πλευρά, τῇ ΠΡ, οὔσῃ τοῦ ἐλάττονος πλευρῆ· ἐν γάρ τοῖς λόγοις ἥγονται αὗται τῶν τριγώνων λαμβάνονται· πάλιν δ' ⁴⁰ 10 δμολογοὶ τοῦ μὲν μείζονος ἡ ΠΡ, τοῦ δὲ ἐλάττονος ἡ ΠΚ· ἐπόμεναι γάρ αὗται πάλιν ἐν τοῖς προειρημένοις λόγοις, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἡ ΠΡ, ὡς τοῦ ἐλάττονος τριγώνου πλευρὰ λαμβανομένη, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἡ ΠΚ, ⁴⁵ καὶ αὐτὴ οὖσα τοῦ ἐλάττονος τριγώνου. τούτων δὲ οὕτως ἔχουσῶν καὶ αἱ λοιπαὶ τῶν τριγώνων πλευραὶ τὸν αὐτὸν ἔξουσι λόγον πρὸς ἀλλήλας, 15 δμολόγως λαμβανόμεναι. εἰσὶ δὲ λοιπαὶ τοῦ μὲν μείζονος ἡ ΗΠ, τοῦ δὲ ἐλάττονος ἡ ΚΡ. ἔξει ἄρα καὶ ἡ ΗΠ πρὸς τὴν ΡΚ τὸν αὐτὸν λόγον, διὸ μὲν ΗΠ πρὸς ΠΡ, ἡ δὲ ΡΠ πρὸς ΠΚ· οὕτως γάρ ληφθεῖσαι γίνονται δμολογοὶ· ἥγονται γάρ ἀπὸ τοῦ μείζονος τριγώνου. ἀλλὰ μὴν διὸ ἔχει λόγον ἡ ΗΠ πρὸς ΠΡ καὶ ἡ ΠΡ πρὸς ΠΚ, τοῦτον ἔχει τὸν λόγον καὶ ἡ ⁵⁰ 20 ΗΜ πρὸς τὴν ΜΚ. ἦν γάρ ὡς ἡ ΗΜ πρὸς ΜΚ ἡ τε Δ πρὸς τὴν Β καὶ ἡ ΖΒ πρὸς τὴν Δ· ὡς δὲ εἰχεν ἡ ΖΒ πρὸς Δ, οὕτως ἐδείχθη ἔχουσα καὶ ἡ ΠΗ πρὸς ΠΡ καὶ ἡ ΠΡ πρὸς τὴν ΠΚ. ὡς ἄρα ἔχει ἡ ΗΜ πρὸς τὴν ΜΚ, οὕτως ἔχει καὶ ἡ ΗΠ πρὸς τὴν ΡΚ. ἔσονται ἄρα πρὸς ἀλλφ καὶ ἀλλφ σημείῳ ἐν τῷ αὐτῷ ἡμικυκλίῳ ἀπὸ τῶν ΗΚ κεκλασμέναι εὐ-⁵⁵ 25 θεῖται ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ, διπερ ἐδείχθη ἀδύνατον. ἀδύνατον ἄρα τὴν Δ πρὸς ἐλάττονα τῆς ΠΜ τὸν αὐτὸν λόγον ἔχειν, | διὸ λόγον ἔχει ἡ μὲν Z 123^v πρὸς τὴν ΗΚ, ἡ δὲ Β πρὸς τὴν ΚΠ. ἀλλ' οὐδὲ πρὸς μείζονα· ὁμοίως γάρ ἀδύνατον διὸ δειχθῆσται. πρὸς ταύτην ἄρα τὴν ΠΜ τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει ταῖς προειρημέναις. ἔσται ἄρα ὡς ἡ ΗΠ πρὸς τὴν ΠΜ ἡ ΗΜ πρὸς ⁶⁰ 30 τὴν ΠΚ ἐν τοῖς τριγώνοις τοῖς ΗΜΠ ΚΠΜ, καὶ εἰσὶν αὗται ἀνάλογον ἀλλήλαις περὶ τὴν Π, τὴν κοινὴν αὐτῶν γωνίαν. καὶ αἱ καταλειπόμεναι ἄρα αὐτῶν πλευραὶ τὸν αὐτὸν ἔξουσι λόγον πρὸς ἀλλήλας δμολόγως λαμ-⁶⁵ βανόμεναι· εἰσὶ δὲ καταλειπόμεναι ἡ τε ΗΜ, τοῦ μείζονος οὖσα τριγώνου πλευρά, διὸ καὶ ἥγονται, καὶ ἡ ΚΜ, οὖσα τοῦ ἐλάττονος τριγώνου καὶ ⁷⁰ 35 ἕπομένη. ἔσται ἄρα ὡς ἡ ΗΠ πρὸς ΠΜ ἡ τε ΠΜ πρὸς ΠΚ καὶ ἡ ΗΜ πρὸς ΜΚ. ὧν οὕτως ἔχόντων διπλω μὲν τῷ Π, διαστήματι δὲ τῇ ΠΜ

2 ΗΠ καὶ ΚΡ Arist.: ΚΡ καὶ ΗΠ libri	3 ἡ $\overline{\kappa\pi}$ IW	4 τὸ π I	6 εἰσὶ γάρ] δμο-
λογοὶ δὲ I Π om. B 7 αἱ ΗΠ] αἱ $\kappa\pi$ I οὖσαι W 11 πάλιν αὗται coll. BWa			
13 ἔχόντων α 15 λαμβανόμενα α μὲν om. BW 16 ΗΠ] $\overline{\kappa\pi}$ I 17 HII]			
$\overline{\kappa\pi}$ I ΠΚ] $\overline{\kappa\pi}$ I ληφθεῖσα α 18 γάρ om. a 19 καὶ $\overline{\kappa\pi}$ a 20 τὴν			
ante MK om. Wa ὡς ἡ $\overline{\kappa\pi}$ I 21 ἐλήφθη BWa 22 ΗΜ] $\overline{\kappa\mu}$ I			
25 τὴν Δ] τὴν $\overline{\kappa\eta}$ I 26 λόγον post δν om. BWa 29 ἡ ΗΜ — τὴν ΠΚ (30) in			
marg. add. B ² 31 κοινὴν] κειμένην I 32 λόγον ἔξουσι coll. a 33 ΗΜ] $\kappa\mu$ I			
34 post τριγώνου add. διὸ a 35 ΗΠ] $\kappa\pi$ I 36 πόλος B: ex πόλω corr. I ²			

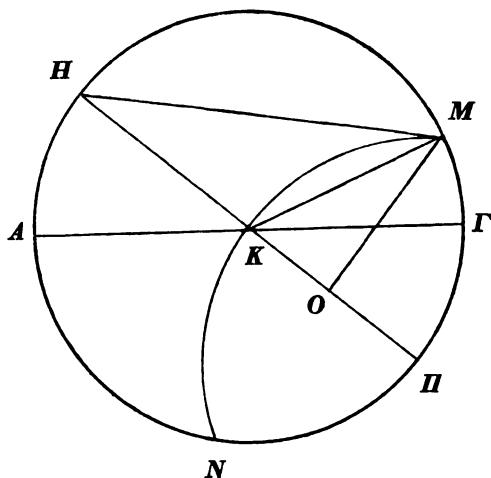
γραφόμενος κύκλος ἀπάντων ἐφάψεται τῶν σημείων τῶν καθ' ἀ ή ἀνάκλασις τῶν ἀπὸ τοῦ Κ καὶ Η κλωμένων ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ γίνεται, ἃς κλάσις γωνίας εἶπεν. εἰ γάρ μὴ ἐφάψεται, συμβῆσεται τὸν αὐτὸν ἔχειν 10 λόγον πρὸς ἄλλήλας τὰς πρὸς ἄλλων καὶ ἄλλων σημείων ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ κλωμένας ἀπὸ τῶν αὐτῶν σημείων εὑθείας, διπερ ἀδύνατον. ἔσονται γάρ ἐν ἑκείνῳ τῷ ἐπιπέδῳ, ἐν φῶ ἀν μὴ ἀπητηται ἡ τοῦ κύκλου περιφέρεια τῶν ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ κειμένων ἀνακλᾶσθαι ἀπὸ τῶν ΚΗ σημείων, ἄλλαι τινὲς ἐφαπτόμεναι τῆς περιφερείας τὸν αὐτὸν ἔχουσαι λόγον πρὸς ἄλλήλας, δν καὶ πᾶσαι αἱ πρὸς τὸ Μ ἀπὸ τῶν ΚΗ ἀνακλώμεναι. 15 ἐν φῷ λόγῳ εἰ ἀνακλῶνται καὶ αἱ μὴ ἐφαπτόμεναι, ἔσται τὸ προειρημένον ἀδύνατον. οὕτως δὲ ἔχοντος τούτου, ἀν τὸ ήμικύκλιον τὸ τοῦ ὁρίζοντος, ἐν φῷ ἡ κλάσις γέγονε τῶν ἀπὸ τῶν ΚΗ σημείων πρὸς τῷ Μ, περιάγηται 20 περὶ τὴν ΗΚΠ διάμετρον, συμπεριαγόμενον τὸ ΚΗΜ τρίγωνον κατὰ τὸ Μ σημεῖον τὸν κύκλον ποιήσει τὸν γραφόμενον πόλω μὲν τῷ Π, διαστήματι 25 δὲ τῇ ΠΜ· οὐδὲν γάρ διαφέρει ἡ ἑκεῖνον γραφόμενον ἐφάπτεσθαι τοῦ Μ ἢ τὸ Μ περιαγόμενον γράφειν ἑκεῖνον. περιαγομένου δὴ τοῦ ήμικυκλίου φησὶ πάσας τὰς ἀπὸ τῶν ΗΚ κλωμένας πρὸς τῷ Μ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπιπέδοις ὅμοιας ἔξειν καὶ ἵστην ποιήσειν γωνίαν τὴν ὑπὸ τῶν ΚΜΗ· δμοιον 30 γάρ ἐν τῇ περιαγωγῇ τὸ τρίγωνον μένει. ἄλλὰ μὴν καὶ ἡ ποιοῦσιν ἐν 20 τῇ περιαγωγῇ αἱ ΚΠ ΠΜ περὶ μένουσαν τὴν ΗΠ, ἀεὶ ἵση ἔσται. ἔσται οὖν ἐν τῇ περιαγωγῇ τοῦ ήμικυκλίου τρίγωνα ἐπὶ τῆς ΗΠ καὶ ΠΚ ἵσα τῷ ΗΜΠ ΚΜΠ συνιστάμενα, ὡν αἱ ἀπὸ τῶν Μ κάθετοι ἐπὶ τὸ αὐτὸν σημεῖον πεσοῦνται τῆς ΗΠ διαμέτρου· καὶ δῆλον δτι ἵσαι ἔσονται. πιπτέτωσαν ἐπὶ τὸ Ο, μεταξὺ δὲ πάντως πεσοῦνται τοῦ τε Κ καὶ τοῦ Π· τὸ Ο 35 25 ἄρα κέντρον ἔσται τοῦ κύκλου τοῦ γινομένου κατὰ τὰς ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ γινομένας ἀπὸ τοῦ Κ πρὸς τὸ Η ἀνακλάσεις, οὗ ήμικύκλιον ἔσται ἀφηρημένον ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος ὑπὲρ γῆς· ήμικύκλιον γάρ διὰ τὸ εἶναι τὸ Ο, τὸ κέντρον αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς τοῦ ὁρίζοντος διαμέτρου, ἥτις ἔστιν ἡ ΗΚΠ.

p. 376-28 Πάλιν ἔστω δρίζων μὲν ἐφ' οὖ τὸ ΑΓ, ἐπανατεταλκέτω
30 δὲ τὸ Η.

Δεῖξας ήμικυκλίου γινόμενον τῆς ἕριδος καὶ οὐδ μεῖζον δυτος τοῦ
ἀστρου, πρὸς δὲ ἡ ἀνάκλασις, ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος, νῦν δείκνυσι προσχρώμενος

1 καθ' ἀ scripsi: καθ' ἀς libri	3 εἰ μὴ γάρ coll. a	6 ἡ ομ. I	9 δν] ἐν a
αἱ ἐπὶ τὸ Μ BWa	12 πρὸς τὸ BWa	13 ΗΚΠ] ἔπ: ἔπ: a	15 τῶν μ
BWa	16 δῆ] δὲ Ba	18 δμοιας ἔξειν a	τῶν ομ. a
κπμ I: ηπμ B ¹ W, ημπ B ² a	19 τρίγωνον] κέντρον I	τὸ τρίγωνον — περιαγωγῆ	KMH Arist.
(20) repetit B	20 ΚΠ] ἔπ: BWa	τὴν ΗΠ] τῆς ἔπ:	I
post prius ἔσται add. οὖν I	21 καὶ ΠΚ — ΚΜΠ (22) a Arist.: κάτω ἡ πμ I: κάτω		
ἡ πηπμ W: καὶ πη περὶ μ B	22 κάθετα a	23 ΗΠ] πη I	27 γῆν Ba
τὸ αντε κέντρον ομ. Wa	29 δ ὁ δρίζων a, ut Arist. vulg.		μὲν
ομ. IW	AΓ] αβγ Ba	31 τὴν ίριν a	

τοῖς προδεδειγμένοις δτι τοῦ ἄστρου ὃντος ὑπὲρ τὸν δρίζοντα, ᾧ εἰ ἐλάττων 50
 ἡμικυκλίου γίνεται ἡ Ἱρις. ὃντος γάρ πάλιν τοῦ δρίζοντος κύκλου, καὶ
 οὖσης διαμέτρου αὐτοῦ τῆς ΑΓ, ἀν τὸ ἄστρον, πρὸς δὴ ἡ ἀνάκλασις, μή
 ἐπὶ τοῦ δρίζοντος ἦ, ἀλλὰ ὑψηλότερον, ὡς ἐπὶ τοῦ Η, ὃντος τοῦ Κ κέντρου
 5 τοῦ δρίζοντος, ἔσται ὁ ἄξων τοῦ κάνουν τοῦ γινομένου ἀπὸ τῶν ἐκπιπτουσῶν
 ἀπὸ τοῦ Κ κατὰ κῶνον ἐπὶ τὸ Μ καὶ ἀνακλωμένων ἐπὶ τὸ Η οὐκέτι ἐπὶ¹
 τῆς τοῦ δρίζοντος διαμέτρου, πόλος δὲ οὐκέτ' ἔσται τοῦ κύκλου, δις βάσις
 γίνεται τοῦ κάνουν, ἐφ' οὐδὲ ἡ Ἱρις ἐμφαίνεται, ἐπὶ τῆς | τοῦ δρίζοντος δια- 124²
 μέτρου, ἀλλὰ κατωτέρῳ κατωτέρῳ δὲ καὶ ὑπὸ τῆς ὃντος τοῦ πόλου ἔσται
 10 καὶ τὸ κέντρον τοῦ κύκλου, οὐ πόλος τὸ Π, κατωτέρῳ. δεῖ γάρ εἰναι ἐπ'³
 εὐθείας τό τε Η, δὲ ἔστι τὸ ἄστρον, πρὸς δὴ ἡ ἀνάκλασις, καὶ τὸ Κ, δὲ ἔστι⁴
 κέντρον τοῦ δρίζοντος, ἐφ' οὐδὲ ἡ ὅψις, καὶ τὸ κέντρον τοῦ κύκλου, ἐφ' οὐδὲ⁵
 ἡ ἐμφασίς τῆς ἵριδος, καὶ τὸν πόλον. τοσοῦτον δὲ ἔσται κατωτέρῳ τὸ Π
 τοῦ Γ, δισφερ ἀνωτέρῳ ἔστι τὸ Η τοῦ Α. ἐπειδὴν ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας
 15 ἔστιν δὲ τοῦ πόλος τοῦ κύκλου καὶ τὸ κέντρον τοῦ κύκλου, οὐ πόλος ἔστι τὸ
 Π, καὶ ἡ ὅψις, ἥτις ἔστιν ἐπὶ τοῦ Κ, δὲ ἔστι κέντρον τοῦ δρίζοντος, ἔσται τὸ
 κέντρον τοῦ κύκλου, ἐφ' οὐδὲ ἡ Ἱρις, τότε ἐπὶ τῆς ΚΠ εὐθείας μεταξὺ τοῦ τε
 Κ καὶ τοῦ Π· δὸν δὲ ἐπὶ ταύτῃς κατωτέρῳ ἔσται τῆς τοῦ δρίζοντος δια-
 μέτρου. εἰ δὲ κατωτέρῳ, ἔλαττον ἡμικυκλίου ἔσται τὸ ὑπὲρ τὸν δρίζοντα 10
 20 τμῆμα τοῦ κύκλου. ἡμικύκλιον γάρ ἐγίνετο, δτε ἐπὶ τοῦ δρίζοντος ἦν τὸ

κέντρον αὐτοῦ. κατ' ἀναλογίαν δὲ τῆς ἀπὸ τοῦ δρίζοντος ἀποστάσεως
 τοῦ ἄστρου, πρὸς δὴ ἡ ἀνάκλασις, καὶ τὸ τμῆμα τοῦ κύκλου τῆς ἵριδος 15

1 ἀεὶ] ἡ B¹: om. I 2 ἡ om. a 4 τοῦ Η scripsi: τὸ ἡ libri 6 ἀπὸ⁶
 τοῦ ἡ κατὰ I 7 τοῦ δρίζοντος] προτέρας BWa πόλος] δλος I post οὐκέτ' add.
 8ε ἦν τὸ π BWa 8 ἐφ' ὡ I 9 κατωτέρῳ semel habet a 10 et 13 τῷ π I
 13 ἡ om. a 15 δ τε πόλεμος I 17 τῆς ἡ π I 18 τῆς om. W
 19 ἡ δὲ I ἐλάττων I τὸ] γάρ I 20 τμῆμα τοῦ] τμήματα I

μειωθήσεται. δοσφ γάρ δὲν ὑψηλότερον ἔκεινο ή, τοσούτῳ κοιλότερος καὶ ὑπογειότερος δὲ πόλος τοῦ κύκλου, ἐφ' οὐδὲν ή ἱρίς ἐμφαίνεται, τούτου δὲ κοιλοτέρου γινομένου κοιλότερον καὶ τὸ κέντρον γίνεται τοῦ κύκλου· δοσφ δὲν πλεῖον ἀπέχῃ τοῦτο τῆς τοῦ ὄρίζοντος διαμέτρου, τοσούτῳ ἐλαττον ²⁰ 5 γίνεται τοῦ κύκλου, οὐδὲν ἔστι κέντρον τοῦτο, τὸ ὑπὲρ γῆς ἀπολαμβανόμενον ὑπὸ τοῦ ὄριζοντος τμῆμα, ἐφ' οὐδὲν ή τῆς ἱρίδος ἐμφασίς. καὶ τοῦτο ἔσται οὕτως, ἔως δὲν ἐπὶ τῇ μεσημβρίᾳ ληφθῇ δὲν τὸ ἀστρον, πρὸς δὲν ή ἀνάκλασις· τότε γάρ ἐλάχιστον τμῆμα τοῦ κύκλου τὸ ὑπὲρ γῆς ἔσται. τοῦτο ²⁵ 10 δὲν ἐδήλωσεν αὐτὸς εἰπὼν δοσφ γάρ δὲνώτερον τὸ H, κατωτέρῳ δὲ τε πόλος καὶ τὸ κέντρον τοῦ κύκλου ἔσται. δοσφ δὲν κατωτέρῳ τὸ κέντρον γίνηται τοῦ κύκλου, δῆλον δὲν τοσούτῳ ἐλαττον ἡμικυκλίου τμῆμα ἔσται τὸ ὑπὲρ γῆν τοῦ κύκλου.

p. 377-11 "Οτι δ' εν μεν ταις έλαττοσιν ημέραις.

Οδ τῶν νυκτῶν λέγει * * * τῶν ἡμερῶν· ἐν γὰρ τῷ ἔτει παντὶ ἑλάτ-
15 τους μὲν εἰσιν αἱ ἡμέραι αἱ μετὰ Ἰσημερίαν μετοπωρινὴν τιῷ τὰ νοιτώτερά τε
καὶ μεσημβρινῶτερα μέρη τότε κινεῖσθαι τὸν ἥλιον, ὃ διὰ τὴν ἔγχλισιν τοῦ 40
νοτίου πόλου ἑλάττω μὲν ἔχει τὰ ὑπὲρ γῆν τμήματα τῶν κύκλων, καθ' ὧν
20 δὲ ἥλιος κινεῖται, μείζω δὲ τὰ ὑπὸ γῆν μείζους δὲ πάλιν αἱ μετὰ Ἰση-
μερίαν ἀραινήν, τῷτε κινεῖσθαι μὲν τότε τὸν ἥλιον τὰ βρόεια μέρη τοῦ Ἰση-
μερινοῦ, ἐν δὲ τούτοις διὰ τὸ ἔξαρμα τοῦ βροείου πόλου μείζω μὲν εἶναι
τὰ τμήματα τῶν κύκλων καθ' ὧν δὲ ἥλιος κινεῖται τὰ ὑπὲρ γῆν, ἑλάττω
δὲ τὰ ὑπὸ γῆν. ἀποδίδωσι δὲ διὰ τούτων τὴν αἰτίαν τοῦ κατ' ἀρχὰς
τοῦ βιβλίου περὶ τῆς Ἱριδος εἰρημένου· εἰπε γὰρ λέγων περὶ αὐτῆς “καὶ 45
μετὰ μὲν τὴν μετοπωρινὴν Ἰσημερίαν ἐν ταῖς βραχυτέραις ἡμέραις πᾶσαν
25 ὥραν γίνεται τῆς ἡμέρας, ἐν δὲ ταῖς θεριναῖς οὐ γίνεται περὶ μεσημβρίαν.”
λέγει δὴ αἰτίαν τούτου ταύτην, τὸ τὰ μὲν πρὸς ἄρκτον μέρη τοῦ Ἰσημερι-
νοῦ τῶν κύκλων, καθ' ὧν δὲ ἥλιος κινεῖται μετὰ τὴν ἀραινὴν Ἰσημερίαν,
μείζω τὰ ὑπὲρ γῆς ἔχειν τμήματα· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἡμέραι μείζους.
τὸ δὲ ἐπὶ μείζω δηλωτικὸν ἀν εἴη ἡτοι τοῦ καὶ τὸν ἥλιον διὰ τοῦτο
30 τότε ἐπὶ μείζον τε καὶ ὑψηλότερον αἱρεσθαι, ἵνα τοῦ ἀεὶ κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 50
Ἰσημερινοῦ ἀπόστασιν μείζον τῶν κύκλων τὸ ὑπὲρ γῆς τμῆμα γίνεσθαι.

1 ἀν οιμ. α γῆ] ἔστι a τοσοῦτο B¹1 κοιλότερος a
 2 ἡ — ἐμφανέται in marg. B² τούτου δὲ — τοῦ κύκλου (3) om. B¹Wa: in marg. add. B²
 3 δσον a 4 τοσοῦτον a 5 post γίνεται add. τμῆμα a τοῦτο om. I ὑπὲρ
 γῆν a 6 τμῆματος I 9 κατώτερος Arist.: κατώτερον a 11 γίνεται a
 τοσοῦτον I 14 τῶν ἡμερῶν] exspectas tale quid ἀλλ' ὡς πρὸς ἀλλήλας μειζόνων ἡ ἐλα-
 τόνων οὐσῶν τῶν ἡμερῶν 15 εἰ ante ἡμέραι om. BWa νοτιώτερά te] νότια ἀνώτερά
 τε I 17. 18 καθ' ἀ fort. B¹: καθ' ὡ W 21 τῶν ὑπὲρ I 23 εἰπε γάρ]
 p. 371 b 30 24 μὲν om. BWa μετοπωριὴν libri, ut Arist. F: ὀπωριὴν Arist.
 vulg. βραχυτάταις a, ut Arist. II 25 ὥραν γίνεσθαι I 26 δῆ] δὲ I, ex δῆ
 corr. B¹ 29. 30 διὰ τοῦ τότε I 30 τότε] τί τε B, sed corr., ut vid., B¹
 ἐπὶ τὸ μεῖζον B 31 τὸν κύκλον I

τὰ δὲ πρὸς μεσημβρίαν τοῦ ἴσημερινοῦ μέρη τῶν κύκλων, καθ' ὃν πάλιν
ό ἥλιος μετὰ ἴσημερίαν μετοπωρινὴν κινεῖται, τὸ μὲν ὑπὲρ γῆς τμῆμα
ἔλαττον ἔχει, τὸ δ' ὑπὸ γῆν μεῖζον, καὶ ὅσῳ ἀν πορρώτερον ἀφιστῆται τοῦ
ἴσημερινοῦ, μεῖζον τὸ ὑπὸ γῆς, ἔλαττον δὲ τὸ ὑπὲρ γῆς, ἐμπαλιν τῶν ἐν
5 τοῖς βορείοις μέρεσι. τούτων δ' οὕτως ἔχόντων ἐν μὲν ταῖς πρὸς θερινὰς
τροπὰς ἡμέραις, αἱ γίνονται προσόντος τε τοῦ | ἥλιου τῷ ἀρκτικῷ 124·
κύκλῳ ἀπὸ τοῦ ἴσημερινοῦ καὶ πάλιν ἀποχωροῦντος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ εἰρη-
μένου κύκλου ἐπὶ τὸν ἴσημερινόν, τῷ τότε μεγίστας εἶναι τὰς ἡμέρας καὶ
μεγίστα τὰ ὑπὲρ γῆς τμῆματα τῶν κύκλων, καθ' ὃν δ ἥλιος κινεῖται,
10 πρὸν τὸν ἥλιον ἐπὶ τὸ μέσον ἐλθεῖν τοῦ κύκλου καὶ μεσημβρίαν ποιῆσαι,
παντελῶς κάτω γίνεται τὸ Π, δς πόλος ἦν τοῦ κύκλου, καθ' οὐ νὶ Ἱρις
φαίνεται· τούτου δὲ κάτω γινομένου γίνεται κάτω καὶ τὸ κέντρον αὐτοῦ 5
τοῦ κύκλου, δ εἰπεν εἶναι Ο. ἐπει γὰρ ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας δ τε πόλος
ἐστι τοῦ κύκλου, καθ' δν νὶ Ἱρις γίνεται, καὶ τὸ κέντρον αὐτοῦ καὶ δ
15 ἥλιος, ὥσπερ καὶ νὶ ὄψις, δῆλον δτι δσφ ἀν δ ἥλιος ὑψηλότερος αἴρηται,
τοσούτῳ κοιλότερος δ πόλος καὶ τὸ κέντρον τοῦ κύκλου γίνεται. γινομένων
δὲ ἐκείνων κοιλοτέρων καὶ δ κύκλος δ περὶ αὐτὰ ἀεὶ ἔλαττον τὸ ὑπὲρ γῆς
ἔχων γίνεται τμῆμα, ὥστε περὶ τὰς μεσημβρινὰς μηδὲ ὑπερέχειν τῆς γῆς
ἔπι τὸν κύκλον διὰ τὴν τοῦ κέντρου αὐτοῦ εἰς τὸ κάτω πλείω μετάστασιν. 10
20 διὸ περὶ τὰς ὥρας ταύτας ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐχ οἶον τε Ἱριν γίνε-
σθαι. οὐ γὰρ τοῦτο λέγει, δτι μηδ' δλως γίνεται Ἱρις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις,
ἀλλ' δτι μὴ περὶ μεσημβρίαν. διὰ μὲν οὖν τοῦτο μετὰ τὴν ἑαρινὴν ἴση-
μερίαν περὶ τὰς μεσημβρίας Ἱρις οὐ γίνεται· μετὰ μέντοι τὴν μετοπωρινὴν
ἴσημερίαν ἀεὶ καὶ πάσσης ὥρας οἶον τε Ἱριν γίνεσθαι, δτι καὶ τοῦ κύκλου
25 τοῦ περὶ τὸ Π ώς πόλον γραφομένου, ἐν φ νὶ Ἱρις γίνεται, ἀεὶ ἐστι τμῆμα 15
τι ὑπὲρ γῆς, τῷ τὸν ἥλιον μὴ πολὺ εἰς ὕψος αἴρεσθαι· δλίγον γὰρ δψω-
θεὶς ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ κατὰ τὴν μεσημβρίαν γίνεται. καὶ ἐστιν δ αὐτῇ
αἰτία τοῦ τε ἐλάττονα ἡμικυκλίου Ἱριν γίνεσθαι ὑπὲρ τὸν δρίζοντα τοῦ
ἥλιου ὄντος, καὶ τοῦ μηδὲ δλως γίνεσθαι περὶ τὰς μεσημβρίας ἐν ταῖς
30 μακροτέραις ἡμέραις· νὶ γὰρ εἰς ὕψος πρόσοδος τοῦ ἥλιου ἀμφοτέρων αἰτίᾳ.

p. 377-29 Τὰς δ' αὐτὰς αἰτίας ὑπόληπτέον καὶ περὶ παρηλίου
καὶ ῥάβδων ταῖς εἰρημέναις.

Ἐπίπλων περὶ ἀλλα καὶ ἱριδος ἐπὶ τὸν περὶ παρηλίουν καὶ ῥάβδων μέτ-
εισι λόγον, καὶ λέγει ταύτα δεῖν αἰτία ἡγείσθαι καὶ τούτων δ καὶ τῶν πρ-

3 ἀφίσταται BI	4 γῆν utrobique a	7 post ἀποχωροῦντος add. τοῦ I	7. 8 προε- ρημένου BWa
	8. 9 καὶ μέγισται a	9 ὑπὲρ γῆν a	11 γίνεται scripsi: γίνεσθαι
libri	τὸ Π, δς πόλος] τὸν πόλον δς Wa	καθ' δν a	12 φαίνεται om. I
12. 13 αὐτοῦ τοῦ κύκλου om. Ba	13 O] κύκλον B, sed corr. B ¹	17 ὑπὲρ	
γῆν a	18 ἔχον I	21 δ Ἱρις B, sed δ del. B ¹	
22 εἰαρινὴν BW	23 ει 29 μεσημβρινὰς I	23 οὐ om. B ¹ Wa	24 δτε W
25 τὸ — γραφομένου] τὸν π γραφομένου πόλον BW: τὸν π γραφομένου πόλου a		26 τῷ] τὸ I	
30 μακροτάταις, Wa	31 δ' om. IW	34 ταῦτα I	
δεῖν post ἡγείσθαι exh. BWa	καὶ alterum om. BWa	τούτων τε καὶ BWa	

ειρημένων, λέγων τῆς ἀλλω τε καὶ τῆς ἵριδος· καὶ γὰρ ταῦτα ἀμφότερά φησιν ἀνακλωμένης γίνεσθαι τῆς ὄψεως πρὸς τὸν ἥλιον ἀπό τινος συστάσεως πυκνῆς τε καὶ νεφώδους. γίνεσθαι δὲ τὰς ῥάβδους φησὶν οὕτω διὰ 5 τὸ τὴν ὄψιν τοιαύτην ἀπὸ τοῦ νέφους ἀνακλᾶσθαι πρὸς τὸν ἥλιον, ὅποιαν 5 ἐμπροσθεν εἰρήκαμεν αὐτὴν ἐπὶ τῶν νεφῶν τῶν πλησίον τοῦ ἥλιου ἀνακλᾶσθαι ἀπὸ ὕδατος. εἴπε δὲ διτὶ πολλάκις τὰ νέφη, αὐτὰ καθ' αὐτὰ ἀχρωμάτιστα φαινόμενα καὶ λευκὰ διὰ τὸ πλησίον ὅντα τοῦ ἥλιου καταλάμπεσθαι, δι' ὕδατος δρώμενα κεχρωματισμένα κατά τινας εὐθείας φαίνεται τοῖς τῆς ἵριδος χρώμασι τῷ ἔχειν παχυτέραν τινὰ σύστασιν ἐν αὐτοῖς, 10 10 ἡ μιγνύμενον τὸ τοῦ ἥλιου φῶς χρώματος φαντασίαν ἐν αὐτῷ ποιεῖ, δὲ εἰ εὐθέος μὲν εἰς τὸ νέφος δρώντων οὐ φαίνεται διὰ τὸ ὑπὸ τῶν πλαγίων αὐτοῦ λαμπρῶν φαινομένων ἀποκρύπτεσθαι, διὰ δὲ τοῦ ὕδατος δρώντων αὐτὸ φανερὸν γίνεται. ἐκεῖ μὲν οὖν εἰς αὐτὸ τὸ νέφος δρώντων οὐ φαίνεται τὸ χρῶμα τῷ πλησίον εἰναι τὸ νέφος τοῦ ἥλιου· αἱ δὲ ῥάβδοι ἐπ' αὐτοῦ 15 τοῦ νέφους ἔχουσιν δρώμενον τὸ χρῶμα κατ' εὐθείας τινάς, ἐκ πλαγίων ὅντος τοῦ νέφους τῷ ἥλιῳ. γίνεσθαι δὲ τὴν τοιαύτην φαντασίαν ἐν τοῖς 20 νέφεσι λέγει, δταν ἡ τοῦ νέφους σύστασις ἀνώμαλος ἡ, ὡς τῇ μὲν εἰναι πυκνὸν τῇ δὲ μανόν, καὶ κατὰ μέν τι ὑδατῶδες ἥδη κατὰ δέ τι ἡττον τοιοῦτον. ἀπὸ γὰρ τοιούτου νέφους τὴν σύστασιν ὅντος ἀνακλωμένη ἡ ὄψις 25 20 πρὸς τὸν ἥλιον διὰ μὲν μικρότητα τῶν κατόπτρων οὐχ ὅρῃ τὸ σχῆμα τοῦ ἥλιου, τὸ δὲ χρῶμα αὐτοῦ διὰ τὸ λαμπρὸν καὶ λευκὸν ὅντα τὸν ἥλιον διὰ τοιούτων ἐνόπτρων δρᾶσθαι κατὰ μέν τι φοινικοῦν φαίνεται, κατὰ δέ τι πράσινον ἡ ἔανθρόν. ὡς γὰρ ὁρώμενος ὁ ἥλιος διὰ συστάσεως παχυ- 30 τέρας καὶ ἀχλυώδους ἡ φοινικοῦς ἡ ἔανθρος ἡ διώρεις χρῶμα τι ἄλλο ἔχων φαίνεται, οὗτος καὶ δταν ἀπὸ τοιούτων ἡ ἐπ' αὐτὸν ἀνάκλασις γίνηται τῆς ὄψεως, ἡ δτερ ἀληθέστερον, δταν τὸ ἀπὸ αὐτοῦ φῶς ἀπὸ τοιούτου νέφους ἀνακλώμενον ἐπὶ τὴν ὄψιν ἡ. τὰς μὲν οὖν ῥάβδους λέγει γίνεσθαι διὰ τὴν προειρημένην ἀνωμαλίαν τῶν κατόπτρων, οὐ σχῆματος ἀνωμαλίαν δεικνύντων· ἔστι γάρ τινα κατόπτρα, ἢ δι' ἀνωμαλίαν τὰ σχήματα 35 ἀνώμαλα καὶ | παρηλλαγμένα δείκνυσι τῶν δι' αὐτῶν δρωμένων, ταῦτα 125· δὲ οὐ τοῦ σχήματος τοῦ ἥλιου ἀνωμαλίαν δείκνυσιν, δτι μηδὲ τὴν ἀρχήν ἔστι σχῆμα δεικνύντα διὰ μικρότητα, ἀλλὰ χρώματος, οὐ μόνον ἔστι κατόπτρα.

Ἐπών δὲ περὶ τῶν ῥάβδων τοὺς δὲ παρηλίους φησὶ γίνεσθαι τότε, δταν 35 ως δτι μάλιστα ὄμαλὴ ἡ ἡ τοῦ δέρος σύστασις καὶ πυκνὴ δμοίως. διὰ

3 post δὲ add. καὶ BWa 5 post ἐπὶ add. τι BW, τε a 6 ἀπὸ τοῦ ὕδατος BWa εἰπε] p. 374b24 9 αὐτοῖς libri 10 αὐτῷ] ἴμμο αὐτοῖς 11 εὐθέως B'W post πλαγίων add. πλευρῶν BWa 13 αὐτὸ — γίνεται] ἀπογίνεσθαι φανερὸν B'W: αὐτὸ γίνεσθαι corr. B²: αὐτὸ φ. γίνεσθαι I: αὐτὸ γίνεται φ. a 17 ἡ post δταν coll. BWa 22 post δρᾶσθαι add. καὶ I φοινικὸς I 25 γίνεται BW 26 δψεως] ὑψώσεως W δταν om. B'W 28 post σχήματος fort. addendum ἀλλὰ χρώματος 29 δεικνύντα IW κατόπτρα τινὰ coll. a 32 μακρότητα W 34 δὲ prius om. a τῶν om. a alterum δὲ om. Ba 35 δμαλῆς BWa ἡ om. I post σύστασις add. ἡ I

τοῦτο γὰρ λέγει τοὺς παρηλίους λευκοὺς φαινεσθαι· διὰ γὰρ τὴν ὄμοιότητα καὶ ὄμαλότητα τῶν ἐνόπτρων ἐνὸς χρώματος φαντασίᾳ γίνεται, λευκοῦ δὲ τῷ διὰ τὴν πυκνότητα τῆς συστάσεως καὶ ὄμαλότητα ἀμφὶ τὰς ὄψεις πρὸς αὐτήν τε προσπιπτούσας καὶ ἀπ' αὐτῆς ἀνακλωμένας πρὸς τὸν ἥλιον, ²⁰ 5 καὶ οὖπω μὲν οὕσης ὄδατώδους οὐδὲ μελανῆς, ἔγγὺς μέντοι ὄδατι τὸ ὑπάρχον τῷ ἥλιῳ χρῶμα τοῦτο¹ ἐν τῇ συστάσει ἐμφαίνεσθαι ποιεῖν. ὡς γὰρ ἀπὸ χαλκοῦ λείου κλαται ἀθρόα ἡ ὄψις διὰ τὴν πυκνότητα τῆς συστάσεως· διὸ διὰ τὴν ἀθρόαν ἀνάκλασιν τὸ ἀληθινὸν τοῦ ὄρωμένου χρῶμα ἐμφαίνεσθαι ποιεῖ. λευκὸν δὲ τὸ τοῦ ἥλιου χρῶμα· καὶ διὰ παρήλιος ἄρα 10 διὰ τοῦτο λευκός. διὰ δὲ τὸ αὐτὸν τοῦτο φῆσι καὶ μᾶλλον ὄδατος σημεῖον εἰναι τὸν παρήλιον τῶν ῥάβδων, τὸ αὐτὸν τοῦτο λέγων τὴν πυκνότητα καὶ ²⁵ διὰ ὄμαλότητα τῆς συστάσεως· σημεῖον γὰρ ἡ τοιαύτη σύστασις τοῦ τὸν ἀέρα ἐπιτηδείως ἔχειν πρὸς μεταβολήν τε καὶ γένεσιν ὄδατος. μᾶλλον δέ φῆσι τὸν πρὸς τοῖς νοτίοις μέρεσι τοῦ ἥλιου γινομένον παρήλιον ὄδατος σημεῖον 15 εἰναι τοῦ πρὸς τοῖς βορείοις γινομένου (κατὰ γὰρ τὰ πλάγια τοῦ ἥλιου οἱ παρήλιοι), διτὶ μᾶλλον διὰ νότιος ἀὴρ καὶ πρὸς ἐκείνοις τοῖς μέρεσιν εἰς ὅδωρ μεταβάλλει τοῦ πρὸς ἄρκτον. γίνεσθαι δὲ λέγει τοὺς παρηλίους καὶ τὰς ῥάβδους πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς ὄντος τοῦ ἥλιου ἡ πρὸς ταῖς δυσμαῖς ²⁰ (μεσουρανῶν γὰρ λύει τὰς τοιαύτας συστάσεις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ δια- 20 χρίνει), καὶ οὔτε πρὸ αὐτοῦ οὔτε μετ' αὐτόν (τοῦτο γὰρ ἀν εἴη τὸ οὔτε ἄνωθεν οὔτε κάτωθεν, ²¹ ἦ) δύναται τὸ κάτωθεν σημαίνειν τὸ ὑπ' αὐτόν, ὡς αἱ ἀλως), ἀλλὰ ἐκ πλαγίων· ἐκ πλαγίων δὲ τοῦ ἥλιου τὰ κατὰ τοὺς πόλους ἐστὶ μέρη· καὶ οὔτε ἔγγὺς λίαν οὔτε πόρρω πάνω· αἱ μὲν γὰρ ἔγγὺς τοῦ ἥλιου συστάσεις διαλύονται ἀπ' αὐτοῦ, ἀπὸ δὲ τῶν πάνω 25 πόρρω τοῦ ἥλιου οὐχ οἰόν τε ἀνάκλασιν τῆς ὄψεως γίνεσθαι· τῷ γὰρ ἀπὸ μικροῦ ἐνόπτρου γίνεσθαι λεπτὴ οὖσα, πόρρω ἀποτεινομένη ἐξασθενεῖ. ²⁵ ταύτην φησὶν αἰτίαν εἶναι τοῦ καὶ ἀλως μὴ γίνεσθαι ἐξ ἐναντίας τοῦ ἥλιου, ἀλλὰ ὑπ' αὐτόν· αἱ μὲν γὰρ ἔγγὺς διακρίνονται (εὐδιακριτώραι γὰρ αἱ τὴν ἀλω ποιοῦσαι συστάσεις), αἱ δὲ πόρρω οὐ δέχονται τὰς ἀνακλάσεις.

30 p. 377-34 Ἀνω μὲν οὖν ἐὰν γίνηται καὶ ἔγγύς.

Τὸ ἄνω λέγοι ἀν τὸ ἐπ' εὐθείας τῷ ἥλιῳ, καθ' ἀ τὴν κίνησιν ποιεῖται· κατὰ τοῦτο δὴ οὐδὲ γίνονται αἱ συστάσεις αἱ τοὺς παρηλίους ἡ τὰς ῥάβδους ἡ τὰς ἀλως δεχόμεναι, διτὶ δὲ γίνεσθαι ἐξ ἐναντίας τοῦ ἥλιου, ἡ πόρρω οὖσαι οὐδὲ σώζουσι τὴν ἀνακλασιν· καὶ γὰρ ἀεὶ τὴν ἀρχὴν σύμ- ²⁵

1 γίνεσθαι BWa	2 λευκὸν I	4 πικτούσας a	5 καὶ οὐ. BWa
οὖπω μενούσης B	οὐδὲ] ἀλλὰ I	ὄδατος B ² a	6 φαίνεσθαι I
ποιεῖ IB	8 χρώματος I	9 post ἐμφαίνεσθαι add. 8 B ¹ W	post δὲ
add. καὶ a	9. 10 τὸ τοῦ — ἀρα διὰ οὐ. BW	10 post λευκός add. supr. v. καὶ	
ἀπαρήλιος B ²	17 μεταβάλλειν I	20 μετ' αὐτοῦ B ¹	21 ἡ addidi
22 ἐκ τῶν πλαγίων Arist.	24 ὑπ' αὐτοῦ a	27 καὶ οὐ. I	29 γὰρ οὐ. B ¹ W
αἱ τὴν a	32. 33 τοὺς ῥάβδους I	33 et 34 οὖσα a	34 ἀεὶ BWa

μετρον ἀφεστάνει δεῖ. προσιών γάρ δ ἥλιος ἡ ἀπιών ἀπ' αὐτῶν τῷ ἐπὶ ταῦτα κινεῖσθαι ἡ ἐγγυτέρω ἔσται τῆς συμμετρίας ἡ πορρωτέρω· ἐν δὲ τῷ πλαγίῳ ἔστιν εὔρεῖν σύμμετρον ἀπόστασιν, ητις πρὸς τῷ εἶναι σύμμετρος καὶ μένει ἐν τῇ αὐτῇ συμμετρίᾳ, μήτε προσιόντος αὐτῇ τοῦ ἥλιου 5 μήτε ἀποχωροῦντος ἀπ' αὐτῆς διὰ τὸ ἐπὶ ταῦτα μὴ κινεῖσθαι. εἰπὼν δὲ ὅστε μήτε τὸν ἥλιον διαλῦσαι τήν τε ὄψιν ἀθρόαν ἐλθεῖν, προσέθηκε διὰ τὸ πρὸς τὴν γῆν φερομένην μὴ δύνασθαι διικνεῖσθαι, 50 ὥσπερ δι' ἀχανοῦς φερομένην, δεῖν ἵσον τῷ εἰ γάρ μὴ ἦν ἡ προειρημένη σύστασις σύμμετρον ἀφεστῶσα τοῦ ἥλιου καὶ ἐκ πλαγίων αὐτοῦ, ἀλλὰ 10 πρὸς τῇ γῇ ἐφέρετο, μὴ δύνασθαι τὴν ἀνάκλασιν ἀπ' αὐτῆς διικνεῖσθαι πρὸς τὸν ἥλιον, ὥσπερ δι' ἀχανοῦς φερομένην διὰ τὸ τῆς ἀποστάσεως μέγεθος. ἡ δύναται καὶ ἐν ὑπερβατῷ ἡ λέξις εἰρῆσθαι, ὡς εἶναι τὸ ἔξης καὶ τὸ ἀκόλουθον οὕτως ἔχον· ἐὰν δὲ πόρρω, ἐλάττων ἡ ὄψις οὖσα ἡ 15 ὅστε | ποιεῖν ἀνάκλασιν οὐδὲ προσπεσεῖται διὰ τὸ πρὸς τὴν γῆν 125· φερομένην μὴ δύνασθαι διικνεῖσθαι, ὥσπερ δι' ἀχανοῦς φερομένην. τότε γάρ δῆλον δτι πόρρω ἔσται τοῦ ἥλιου ἡ σύστασις, ὡς μὴ δύνασθαι ἀπ' αὐτῆς πρὸς τὸν ἥλιον τὴν ὄψιν ἀνακλᾶσθαι, δταν γ πρὸς τῇ γῇ· ἀπὸ γάρ τῆς πρὸς τῇ γῇ φερομένης συστάσεως ὡς δι' ἀχανοῦς αἱ πρὸς τὸν ἥλιον ἀνακλάσεις. εἴτα μετὰ τὴν λέξιν ταύτην τακτέον τὴν ἐν δὲ 5 20 τῷ πλαγίῳ τοσοῦτον ἔστιν ἀποστῆναι τὸ ἔνοπτρον, ὡς μήτε τὸν ἥλιον διαλῦσαι τήν τε ὄψιν ἀθρόαν διελθεῖν.

p. 378^a6 ‘Γπὸ δὲ τὸν ἥλιον οὐ γίνεται.

Εἰπὼν δτι ἀν πλησίον τῆς γῆς ἡ σύστασις, πόρρω ἔσται τοῦ ἥλιου καὶ οὐκ ἔσται ἀνάκλασις ἐπ' αὐτὸν, νῦν λέγει, διὰ τί καθόλου οὐ γίνεται 25 τοιαύτη σύστασις ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὡς γίνεσθαι ἐν αὐτῇ παρήλιον ἡ ράβδον, τοῦ ἐκ πλαγίων αὐτοῦ μόνον αὐτὰ γίνεσθαι τὰς αἰτίας ἀποδιδούς. εἰ δὴ ὑπὸ τὸν ἥλιον, φησίν, ἡ σύστασις ἡ τοιαύτη γίνοιτο, εἰ μὲν πλησίον γίνοιτο τῆς γῆς, διαλύσιτ’ ἀν ὑπὸ τοῦ ἥλιου δηλονότι διὰ τὰς ἀνακλάσεις· ὑψη- 15 λοτέρας δὲ καὶ μεσουρανίου γινομένης τὴν ὄψιν πάλιν διασπωμένην καὶ 30 ἀσθενῆ προσβάλλειν αὐτῇ διὰ τὸ μῆκος τοῦ διαστήματος, τοιαύτην δ' οὖσαν μηκέτι δύνασθαι ἀνακλᾶσθαι ἀπ' αὐτῆς μέχρι τοῦ ἥλιου. οὐ γάρ μόνον ὑποκάτω τοῦ ἥλιου μεσουρανίου γινομένης τῆς συστάσεως οὐχ οἶόν τε ἀνάκλασιν ἀπ' αὐτῆς ἐπὶ τὸν ἥλιον γενέσθαι, ἀλλ' οὐδὲ ἐκ πλαγίων οὖσα μεσουράνιος ἡ· οὕτως γάρ ἔχούσης αὐτῆς καὶ πόρρω τῆς γῆς

1 δεῖ οι. BWa προσιών γάρ] ἵνα μὴ προσιών BWa 2 ἔσται] ἡ a
3 post πλαγίῳ add. φησίν BWa ἔστιν οι. B¹ πρὸς τὸ B¹I
7 δύνασθαι διικνεῖσθαι libri, ut Arist. rc. FH: δύνασθαι ἀφικνεῖσθαι Arist. N et pr. II:
διασπᾶσθαι Arist. E 8 εἰτῇ] ἦν B 9 σύμμετρος I 10 τὴν] αὐτὴν B¹W
ὑπὸ αὐτῆς B¹W 13. 14 ἡ ὥστε W 15 φερομένης IW 16 δτι οι. a
18 φερομένη a 21 διελθεῖν libri, ut Arist. E: ἐλθεῖν Arist. vulg. 23 δτι ἀν
δταν B 26 τοῦ] τῶ I 27 ἡ post φησίν οι. BWa 28 δῆλον a
31 ὑπὸ αὐτῆς I 33 γίνεσθαι BWa 34 post οὖσα add. ἀν I

ούσης προσβάλλουσα αὐτῇ ἡ ὄψις οὐκ ἐγγὺς οὐδὲ πρὸς τῇ γῇ φέρεται, ^{εἰ} ἀλλὰ πλεῖον διάστημα· διὸ διάγη καὶ ἀσθενῆς ἐπ' αὐτὴν ἔρχεται. διὸ καὶ ἀπὸ τῆς συστάσεως καὶ τοῦ ἐνόπτερου ἀνάκλασις αὐτῆς λίαν ἀσθενῆς γίνεται.

5 p. 378•12 Ὅσα μὲν οὖν ἔργα συμβαίνει παρέχεσθαι τὴν ἔκκρισιν.

"Οσα, φησίν, ἡ ἀναθυμίασις ἡ ἐκ τῆς γῆς γινομένη καὶ ἡ ἔκκρισις ἔργα ποιεῖ ἐν τῷ ὑπὲρ τὴν γῆν τόπῳ, τοιαῦτα σχεδόν ἐστι καὶ τοιαῦτα. ⁴⁰ καὶ γὰρ εἴ τι παραλέιπται, ἐκ τῶν εἰρημένων γνώριμος ἀν εἴ τοι ἀπεριέχειν λόγος. δσα δὲ ἡ ἔκκρισις αὐτῇ καὶ ἀναθυμίασις ἐγκατακλειο-¹⁰ μένη ἐν τῇ γῇ καὶ τοῖς μέρεσιν αὐτῆς ἀπεργάζεται, ἔξης φῆσι λεκτέον εἶναι. διὰ γὰρ τὸ διπλῆ εἶναι, ὡς προείρηται, ἡ μὲν ἕηρά τε καὶ καπνώδης, ἡ δὲ ὑγρά, ἣν ἀτμίδα δονομάζει, δύο διαφορὰς σωμάτων ποιεῖ ἐν τῇ γῇ, ὥσπερ ἐδείχθη καὶ ὑπὲρ γῆν ποιοῦσα. λέγει δὲ τῶν ὑπὸ γῆν γινομένων ἐκ τῆς ἐναπολαμβανομένης ἀναθυμιάσεως σωμάτων δύο εἰδῆ εἶναι. ⁴⁵ ¹⁵ τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν δρυκτὰ εἶναι, ἀ ποιεῖν τὴν ἕηράν τε καὶ καπνώδη ἀναθυμίασιν συνισταμένην, δταν πλεονάστη. εἶναι δὲ ταῦτα λίθων τε γένη τὰ ἀτηκτα καὶ σανδαράκην καὶ θεῖον καὶ μίλτον καὶ ὠχραν καὶ ἀρρενικὸν καὶ χρυσοκόλλαν, καὶ τὰλλα τὰ τοιαῦτα. ἐστι δὲ τὰ πλεῖστα, φῆσι, τῶν δρυκτῶν τὰ μὲν κονία κεχρωματισμένη, τὰ δὲ λίθοις ἐκ ἕηρᾶς καὶ θερμῆς ²⁰ συστάσεως πεπηγώς τε καὶ γεγονώς. τὰ δὲ μεταλλευτὰ γίνεσθαι πάλιν ἐκ τῆς ἀτμιδώδους ἀναθυμιάσεως· ταῦτα δ' ἐστιν ὅσα ἐστὶν ἡ χυτὰ ἡ ἐλατὰ ²⁵ ὡς σόδηρος, χρυσός, χαλκὸς καὶ ὅσα τούτοις δομοια. ποιεῖν δέ φῆσι πάντα τὰ προειρημένα τὴν ἀτμιδώδη ἀναθυμίασιν ἐγκατακλειομένην ἐν τῇ γῇ, καὶ μαλιστα μὲν ἐν τοῖς λίθοις· διὰ γὰρ τὴν ἐκείνων ἕηρότητα εἰς ἐν συν-³⁰ θλίβεται καὶ πήγνυται. ὡς γὰρ ἡ δρόσος καὶ ἡ πάχνη εἰς ἐν συνιστανται ἀποκριθεῖσαι ἀπὸ τῆς ἀναγούσης αὐτὰς ἕηρᾶς τε καὶ θερμῆς ἀναθυμιάσεως, οὕτως δὴ γίνεται καὶ ἐπὶ τῆς ὑπὸ γῆν ἐγκατακλειομένης ἀτμιδός. δια- ³⁵ 126r φέρει δὲ τῶν ὑπὲρ τὴν γῆν συνισταμένων ἐκ τῆς ἀτμίδος τὰ ὑπὸ γῆν, δτι ἐπὶ μὲν τῶν ὑπὲρ γῆς μετὰ τὸ ἔκκριθῆναι τὴν ὑγρὰν ἀναθυμίασιν καὶ ⁴⁰ 30 ὄδωρ γενέσθαι τότε γίνεται ἐξ αὐτοῦ ἡ δρόσος ἡ πάχνη, ἐπὶ δὲ τῶν ὑπὸ γῆν τῶν μεταλλευομένων ἡ γένεσις ἐκ τῆς ἀτμίδος οὐκ ἀποκριθείσης πρῶτον καὶ ὄδατος γενομένης, ἐπειτα παγείσης, ἀλλὰ πρὸ τοῦ διακριθῆναι καὶ ἐν-⁴⁵ εργείᾳ ὄδωρ γενέσθαι πηγυμένης. διὸ καὶ ἐξ αὐτῆς οὕτως πηγηνύμενά τε ⁵ καὶ γινόμενα, ἀπεριέχεται τὰ μεταλλευτά, ἐστι μὲν ὡς οὕτως εἶναι, ἐστι δὲ

2. 3 καὶ ἡ ἀπὸ α	6 τῆς om. W	7 τὴν om. a	9. 10 ἐγκατακλειο-
μένη] εἰς ἐν κατακεκλειομένη I	13 ὑπὸ γῆς BWa	15 δρεκτὰ W	18 τὰλλα]
πολλὰ B ¹ W	τὰ απέ τοιαῦτα om. I	ἐστιν scripsi: εἶναι libri	19 δρεκτῶν B ¹ W
κάννια W	κεχρωματισμένα IW, ut Arist. N	20 μεταλλατὰ a	24. 25 συν-
27 δη] δὲ BW: om. a	ἐπὶ τοῖς B	25 συνισταται BI	26 αὐτὰς om. Ba
30 γίνεσθαι I	33 γίνεσθαι W	28 τὴν om. BWa	29 ὑγρὰν] ἕηράν I
		34 μεταλλεύοντα BWa	

ώς οὖ· τιῷ μὲν γάρ ἐκ τῆς ἀτμίδος γεγονέναι, δυνάμει ὅδατος οὔσης καὶ
βλῆται ὅδατος, κατὰ μὲν τοῦτο ὅδατος ἀν εἰη, τῷ δὲ μὴ ἐξ ἐνεργείᾳ ὅδατος
γενομένης αὐτῆς καὶ διαχριθείσης πρῶτον γεγονέναι, ὡς οἱ χυμοὶ γίνονται
(ἐκ γάρ ὅδατος οὗτοι διά τι πάθος μεταβάλλοντος) ταύτῃ δὲ πάλιν οὐχ
5 ὅδατος. τῷ γάρ πρὸ τῆς εἰς ὅδωρ διαχρίσεως τῇ πηξιν αὐτῶν γενέσθαι 10
ἔχει τι καὶ γῆς ἐν αὐτοῖς· οὐ γάρ τέλεον ἀπελθήτη τῆς ἑηρᾶς ἀναθυμιάσεως.
διὰ τοῦτο δέ φησιν αὐτὰ καὶ πυροῦσθαι, τουτέστιν ἔξαπτεσθαι καιόμενα
καὶ χωνεύομενα, καὶ ἀπουσίαν τινὰ ποιεῖν. μόνον γάρ τὸν χρυσὸν τῶν
μεταλλευτῶν μὴ πυροῦσθαι· δταν γάρ οὐ κεκαθαρμένος, οὐδὲ' ἀπουσία τις ἔπι
10 ἐν τῇ χωνεύσει αὐτοῦ γίνεται. εἰπὼν δὲ ταῦτα καθόλου μέν φησι καὶ
χοινῶς εἰρῆσθαι περὶ αὐτῶν τῶν τε δρυκτῶν καὶ τῶν μεταλλευτῶν, τίς τε
αὐτῶν ή διαφορὰ καὶ πόθεν ή γένεσις καὶ ποῦ· Ιδίᾳ δὲ δεῖν φησιν ἔκαστον 15
τῶν εἰργμένων γενῶν προχειρίζομένους τὰ οἰκεῖα αὐτοῖς ἐπισκοπεῖν. περὶ
ών Θεόφραστος πεπραγμάτευται ἔν τε τῷ Περὶ τῶν μεταλλευομένων καὶ
15 ἐν ἄλλοις τισίν.

1 μὲν] γοῦν I	2 τὸ δὲ I	ἐνεργείας IW	3 γενομένης—πρῶτον ομ. I
γενομένης BW	6 γῆς] lac. III lilt. I	αὐτοῖς libri	9 κεκαθαρμένοις α
11 τῶν τε] τῶν δὲ I	δρεκτῶν BW	12 ίδια] διὰ B ¹	14 Θεόφραστος]
cf. fragm. II (III p. 34 sqq. Wimmer)		τῷ] τοῖς B	

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΤΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩΝ

Τὸ τέταρτον ἐπιγραφόμενον τῶν Ἀριστοτέλους Μετεωρολογικῶν ἔστι μὲν Ἀριστοτέλους, οὐδὲ μὴν τῆς μετεωρολογικῆς πραγματείας· οὐδὲ γάρ ²⁰ 5 ἐκείνης οἰκεῖα τὰ ἐν αὐτῷ λεγόμενα· μᾶλλον δὲ δύον ἐπὶ τοῖς λεγομένοις εἴη ἀν ἐπόμενον τοῖς Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς. εἰπὼν γάρ ἐν ἐκείνοις περὶ τῶν τεσσάρων δυνάμεων τῶν ἀπτῶν, θερμότητος, ψυχρότητος, ἡρότητος, ὑγρότητος, καὶ δεῖξας ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τούτων τῶν δυνάμεων τὰ ²⁵ 10 στοιχεῖα γινόμενα, καὶ εἰπὼν τὰς μὲν ποιητικὰς τῶν δυνάμεων εἶναι, τὰς δὲ παθητικάς, ἐν τούτῳ τίνα ἔστιν δὲ ἐκάστη αὐτῶν δύναμις ποιεῖ η πάσχει, λέγει, καὶ τίνα τὰ γινόμενα ὅπ' αὐτῶν.

p. 378v 10 Ἐπει δὲ τέτταρα τὰ αἴτια διώρισται τῶν στοιχείων.

'Υπομιμήσκει ἡμᾶς τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς δεδειγμένων· δέδειχε γάρ ἐκεῖ τέσσαρα αἴτια εἶναι, καθ' ἀ εἰδοποιεῖται 15 τὰ πρῶτα σώματα, τουτέστι τὰ στοιχεῖα· θερμότης γάρ καὶ ψυχρότης, ⁴⁰ 20 ἡρότης τε καὶ ὑγρότης. αὗται γάρ ἐδείχθησαν πρῶται οὖσαι τῶν ἀπτῶν ἐναντιώσεων, κατὰ δὲ τὰς πρώτας ἀπτὰς ἐναντιώσεις εἰδοποιεῖται τὰ στοιχεῖα· τῷ γάρ ἀπτὰ εἶναι ἐν ὑποστάσει τέ ἔστι καὶ τοῦ μαθηματικοῦ σώματος διαφέρει. διὰ τοῦτο γάρ καὶ τὰ στοιχεῖα τέσσαρα, διτι τέσσαρα καὶ 25 25 τὰ οἰς εἰδοποιεῖται. τῶν γάρ τεσσάρων αἱ μὲν πᾶσαι συμπλοκαὶ κατὰ δύο συντιθεμένων ἔξι εἰσιν, ᾧν ἐπει αἱ δύο ἔξι ἀντικειμένων οὖσαι ἀνύπ-

1 Adhibiti codices BIW et a 1. 2 Tit. Ἀλεξάνδρου — μετεωρολογικῶν B²: Ἀριστοτέλους ομ. W: εἰς τὸ τέταρτον inscr. I: Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισιέως ὑπόμνημα εἰς τὰ μετεωρολογικά. εἰς τὸ τέταρτον a 4 post τῆς add. γε a 5 ἐν αὐτῇ I 6 ἦν δι B¹Wa ἐπομένη BW ἐκείνω BW: ἐκείνης a 7 ἀπτῶν] αὐτῶν B¹W 7. 8 ὑγρότητος ἡρότητος coll. BWa 10 ἔστιν δὲ ἐκάστη ομ. B¹ δυνάμεις B¹ 11 τὰ ομ. I 12 τέτταρα διώρισται αἴτια a Arist. vulg. 13 ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς] B 2.3 τῶν post δευτέρῳ ομ. BWa 17 ποιεῖται B 19 τέσσαρα] δεύτερα bis a 20 δευτέρων a 21 ἔξι εἰσιν] ἔξι I αἱ ομ. B¹: δὴ al supr. v. add. B²

αρκτοί εἰσιν, αἱ καταλειπόμεναι τέτταρες εἰσιν, αἱς εἰδοποιεῖται τὰ στοι-⁴⁵
χεῖα· τὸ μὲν γάρ πῦρ θερμότητι καὶ ἑγρότητι, ἀὴρ δὲ θερμότητι καὶ
ὑγρότητι, τὸ δὲ ὅδωρ ὑγρότητι καὶ ψυχρότητι, γῆ δὲ ψυχρότητι καὶ ἑηρό-
τητι. οὐδὲν γάρ τοῖς ἐναντίοις οἷόν τε εἰδοποιεῖσθαι, ὡς ἄμα ἡ θερμὸν
5 καὶ ψυχρὸν εἶναι τῇ ἑηρόν τε καὶ ὑγρόν. τῶν δὲ τεσσάρων τὰ μὲν δύο
φησὶν εἶναι ποιητικά, τὴν θερμότητα καὶ ψυχρότητα, τὰ δὲ δύο παθητικά,
τὴν ἑηρότητα καὶ ὑγρότητα· εἴπε δὲ καὶ τοῦτο ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως.
ὅτι δὲ τῶν προειρημένων τὰ μέν ἔστι ποιητικά, τὰ δὲ παθητικά, πίστεις ⁵⁰
παρέχεται, τὴν μὲν διὰ τῆς ἐπαγωγῆς, τὴν δὲ ἐκ τοῦ λόγου τοῦ ὄριστικοῦ.
10 διὰ μὲν τῆς ἐπαγωγῆς, ὅτι φαίνεται ἐν πᾶσιν ἡ μὲν θερμότης
καὶ ψυχρότης ὄριζουσαι καὶ συμφύουσαι καὶ μεταβάλλουσαι.
ὄριζεν μὲν οὖν λέγει τὸ συνάγειν καὶ παχύνειν ἡ πηγηνύναι οὕτως, |
ῶστε τὰ πρότερον μὴ ἔχοντα ἴδιον σχῆμα δὶ’ ὑγρότητα, ἀλλ’ ἀεὶ ὑπὸ ^{126v}
τοῦ περιέχοντος σχηματιζόμενα ἴδιον λαμβάνειν σχῆμα καὶ ἴδιον δρον ἔχειν.
15 καλεῖται γάρ ἀόριστα μὲν τὰ ὑγρά, δσα δι’ ὑγρότητα οὐκ ἔχει σχῆμα οἰ-
κεῖον, ὡς ἀήρ, ὅδωρ, ὡρισμένα δὲ τὰ οἰκεῖον ἔχοντα σχῆμα καὶ μὴ συ-
σχηματιζόμενα τῷ περιέχοντι. τὸ γοῦν ὅδωρ ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ παγὲν
ἀόριστον ὃν ὄριζεται καὶ οἰκεῖον τι σχῆμα λαμβάνει. καὶ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ⁵
δὲ τὰ ὑγρὰ παχυνόμενα ὄριζεται, ὡς τὸ μέλι ὑπὸ τοῦ πυρὸς καὶ ὅλως
20 δσα δι’ ἐψήσεως παχύτερα γινόμενα σχῆμα οἰκεῖον λαμβάνει, ὡς μηχέτι
τῷ περιέχοντι αὐτὰ σχηματίζεσθαι. ἀλλὰ μὴν καὶ ὅτι συμφύουσαι καὶ
ἐνοῦσι τὰ διωρισμένα, φανερόν. τὸ μὲν γάρ πῦρ τὰ δμογενῆ ἀλλήλοις συγ-
χρίνει τε καὶ συμφύει, ἔξαιρον ἐξ αὐτῶν καὶ διαχρῆνον πᾶν τὸ ἀλλότριον.
ἴδιον γάρ τοῦ πυρὸς τοῦτο οἶνον χρυσοῦ τὸ μὲν ἀλλότριον ἔξαιρει, ἀν τε
25 ἄργυρος ἄν τε χαλκὸς ἢ, συμφύει δὲ τὰ μόρια αὐτοῦ ἀλλήλοις· τὸ δέ γε ¹⁰
ψυχρὸν οὐ τὰ δμογενῆ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀνομοιογενῆ συμφύει· τῇ γάρ
πήξει πάντα τὰ ἄμα ὄντα καὶ παρακείμενα ἐνοῖ. ὅτι δὲ καὶ μεταβλητικά
ἐστι τὸ θερμὸν καὶ ψυχρόν, δῆλον· καὶ γάρ ὑγραίνουσι καὶ ἑηραίνουσι καὶ
σκληρύνουσι καὶ λύουσι. τὰ μὲν γάρ ὑπὸ θερμοῦ σκληρότερα γίνεται, τὰ
30 δ’ ὑπὸ ψυχροῦ, καὶ πάλιν ὑγραίνεται ὑφ’ ἐκατέρου τινα· ἀλλὰ καὶ μαλάττε-
ταί τινα πρὸς τὸ πῦρ δῆλονότι διὰ τὴν ἀπ’ αὐτοῦ θερμότητα. ὡς δὲ
φαίνεται τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ὄριζοντα τε καὶ συμφύοντα καὶ μετα- ¹⁵
βάλλοντα, οὕτω πάλιν φαίνεται τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ ἑηρὸν ταῦτα πάσχοντα·
ταῦτα γάρ ὑπ’ ἐκείνων πάσχοντα τὰ προειρημένα πάθη ὄριζεται. ὄριζεται
35 μὲν γάρ τὸ ὑγρὸν παχυνόμενον καὶ πηγηνόμενον, μαλάσσεται δὲ ἀνιέμενον

1 τέσσαρες εἰσιν versu vacuo relicto om. B¹: add. B² εἰσὶν ἐν αἱς B
2 γάρ om. BWa 3 δὲ post τὸ om. I γῆ δὲ] καὶ ἡ γῆ BWa 5 τε
om. a 7 τὴν ὑγρότητα καὶ τὴν ἑηρότητα I ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως] B 2
p. 329b 24 sqq. 9 τοῦ ὄριστικοῦ om. I 15 γάρ] δὲ I 15. 16 οἰκεῖον
—σχῆμα om. B 16 ὡς—ὅδωρ om. Wa ὡρισμένα—οἰκεῖον om. W
18 τι] τὸ I 21 συσχηματίζεσθαι BWa 25 ἦ] εἴη I post ἦ add. ἐνοῖ
W, ἐνοῖ δὲ καὶ a δὲ post συμφύει om. a 26 ἀνομοιογενῆ Wa: δμογενῆ B
30 ἀλλὰ] ἄμα BWa 31 δῆλον a ὑπ’ αὐτοῦ I 35 καὶ] τε καὶ BWa

τὸ ἔηρόν τε καὶ σκληρόν, πήγνυται δὲ τὸ ὑγρόν· αὐτά τε γὰρ καθ' αὐτὰ
οὗτα τό τε ὑγρὸν καὶ τὸ ἔηρὸν τὰ προειρημένα πάθη πάσχοντα ὀρᾶται
ὑπό τε τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ καὶ δσα ἐξ ἀμφοτέρων αὐτῶν μέ-²⁰
μικται. δείξας δὲ τῇ ἐπαγωγῇ καὶ διὰ τῆς ἐναργείας τὰ μὲν οὗτα αὐτῶν
5 ποιητικά, τὰ δὲ παθητικά, δῆλόν φησι τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ ἔκ τῶν λόγων,
οὓς ἀποδίδουμεν ὁρίζόμενοι τὰς φύσεις αὐτῶν. τὸ μὲν γὰρ θερμόν τε καὶ
ψυχρὸν ὁρίζόμενοι συγχριτικά λέγομεν· τὸ μὲν γὰρ θερμὸν συγχριτικὸν
μὲν τῶν ὄμοιγενῶν φαμεν, διαχριτικὸν δὲ τῶν διαφερόντων τε καὶ ἀλλο-
τρίων, τὸ δὲ ψυχρὸν πάντων λέγομεν συγχριτικὸν εἰναι τῶν τε ὄμοιγενῶν
10 ἀλλήλοις καὶ τῶν ἀλλοτρίων· τὸ δὲ συγχρίνειν καὶ διαχρίνειν ποιεῖν ἐστιν, ²⁵
ῶστε ἐν τῷ λόγῳ αὐτῶν καὶ τῇ οὐσίᾳ τὸ ποιεῖν. τὸ δέ γε ἔηρὸν καὶ
ὑγρὸν ὁρίζομεν τῷ εὐορίστῳ τε καὶ δυσορίστῳ, ἢ ἐστι τοῦ πάσχειν.

Δείξας δὲ διτὶ τὰ μὲν τῶν τεσσάρων, οὓς εἰδοποιεῖται τὰ πρῶτα σώματα,
ποιητικά ἐστι (τὸ γὰρ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρόν), τὰ δὲ παθητικά (τὸ γὰρ ὑγρόν τε
15 καὶ ἔηρόν), μετὰ ταῦτα φησι δεῖν λαβεῖν τὰς ἐργασίας αὐτῶν, δις ἐργάζον-²⁵
ται τὰ ποιητικά, καὶ τῶν παθητικῶν τὰ εἴδη, τουέστι τίνα ἔργα ἐστὶ τὰ
γινόμενα ὑπὸ τῶν ποιητικῶν, καὶ τίνες αὐτῶν αἱ κατ' εἶδος διαφοραί, καὶ τίνα
πάθη διάσχει τὰ παθητικά, καὶ τίνες αἱ τούτων κατ' εἶδος πάλιν διαφοραί.
πρῶτον μὲν οὖν καθόλου ἡ ἀπλῆ γένεσις καὶ ἡ φυσικὴ μετα-
20 βολὴ τούτων τῶν δυνάμεων ἐστιν ἔργον. τὴν γένεσίν φησι τὴν
καθόλου καὶ τὴν φυσικὴν μεταβολὴν ὑπὸ τούτων γίνεσθαι τῶν δυνάμεων
καὶ κατὰ ταύτας. ἀπλῆν δὲ γένεσιν εἶπεν ἀντὶ τοῦ τὴν κυρίως γένεσιν,
ἀλλ' οὐ τὴν μετὰ προσθήκης· τὶς γὰρ γένεσις καὶ ἡ ἀλλοίωσις. προσ-
έθηκε δὲ καὶ τὸ τὴν φυσικὴν μεταβολήν, διτὶ μὴ μόνη ἡ ἀπλῆ γένεσις ⁴⁰
25 ἐστι φυσικὴ μεταβολή, ἀλλὰ καὶ ἄλλαι τινές, αἵτινες καὶ αὐταὶ ὑπὸ τού-
των γίνονται τῶν δυνάμεων, ὡς αὐξήσεις καρπῶν μεταβολαί τε καὶ πέψεις
καὶ τάλλα τὰ τοιαῦτα. οὐ μόνον δὲ ἡ γένεσις, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀντικειμένη
φύση ἀντῇ ἡ κατὰ φύσιν γινομένη ὑπὸ τούτων γίνεται τῶν δυνάμεων.
κατὰ φύσιν γὰρ παντὶ τῷ γινομένῳ φθαρῆναι· ἡ δὲ κατὰ φύσιν γινομένη
30 φύση, αὕτη δέ ἐστιν ἡ διὰ γῆρας λοιπὸν καὶ ἀσθένειάν τε καὶ κατάψυξιν, ⁴⁵
οὕτως γίνεται· οὐ γὰρ δὴ καὶ ἡ βίαιος, οἷον εἰ τὶς ἔιφει πληγεῖς δια-
φθαρείη. αὕται μὲν οὖν τοῖς τε φυτοῖς ὑπάρχουσι καὶ τοῖς ζῷοις
καὶ τοῖς μέρεσιν αὐτῶν. τὰς δυνάμεις λέγει τὰς τέσσαρας, καθ' ἃς
ἡ γένεσις καὶ ἡ φύση· πασῶν γὰρ αὐτῶν ἔκαστον τῶν εἰρημένων μετ-

1 πήγνυται—ὑγρὸν delenda esse videtur τε post αὐτά om. a 4 ἐνεργείας a
7 συγχριτικά] ποιητικά a 10 καὶ διαχρίνειν ετ ἐστιν om. BWa 12 ὁρίζομενα B¹W:
ὅριζομεν corr. B³ ̄ ἐστι] ἀντὶ B¹Wa 13 δὲ om. a 14 γὰρ από τεθρμὸν exp. B
15 δις I Arist. HN: αἱς BWa Arist. vulg. 18 αἱ om. Wa 20. 21 φησι δὴ οὖν τὴν γένεσιν
καθόλου a 20 τὴν post φησι om. BW 21 καθόλου om. W 22 ἀντὶ τοῦ om. a
κυρίων a 24 δὲ supr. vers. B² τὸ om. a ἡ om. B¹Wa 25 post
ἐστιν add. ἡ BWa 26 αὔξησις B¹W καρπῶν] φυτῶν a 27 τὰ om. I
28 αὕτῃ B¹ 29 πάντων τῶν γινομένων B γενομένῳ a ἡ δὲ] ἡδη B¹:
ἡ δὴ B³ 30 δὲ om. I ἡ διὰ B 31 πληγῇ I 31. 32 διαφθαρῆ
B¹Wa 32 από αὕται add. ἡ BWa

έχει, καὶ οὐχ ὥσπερ τὰ στοιχεῖά τε καὶ ἀπλᾶ σώματα δύο μόνας αὐτῶν
ἔχει ἐν αὐτοῖς, ὡς προείρηται. ἔξῆς δὲ προστιθησι, τίς ἔστιν ἡ ἀπλῆ τε καὶ
φυσικὴ γένεσις. μεταβολὴν δή της φησιν αὐτὴν εἶναι γινομένην ὑπὸ τῶν
ποιητικῶν δυνάμεων, τῆς θερμότητος δηλονότι καὶ τῆς ψυχρότητος, μετα- 50
5 βαλλουσῶν τὰ πάσχειν ὑπὸ αὐτῶν πεφυκότα, ἢ καὶ ὅλην ὠνόμασε διὰ τὸ
δύναμιν ἔχειν καὶ ἐπιτριβειότητα τοῦ πάσχειν, ἢ ἔστιν ἡ τε ξηρότης καὶ
ὑγρότης, ὅταν ἔχωσι δηλονότι λόγον πρὸς αὐτὰ τοῦτον, καθ' ὃν τὰ μὲν
ποιεῖν, τὰ δὲ πάσχειν οἵσα τε. οὐ γάρ ὄποσονοῦν θερμὸν διποσονοῦν ξηρὸν
ἢ ὑγρὸν ἡ ὑγραίνει, ἀλλὰ δεῖ λόγου τινὸς καὶ συμμετρίας.

10 Εἰπὸν δὲ τὴν γένεσιν τὴν κατὰ φύσιν μεταβολὴν εἶναι τῶν ὄλικῶν 127^c
τε καὶ παθητικῶν δυνάμεων ὑπὸ τῶν ποιητικῶν, ἵτις μεταβολὴ γίνεται,
ὅταν ἐν ἀναλογίᾳ τοιαύτῃ πρὸς ἄλληλα ὡσι, καθ' ἣν τὰ μὲν αὐτῶν ποιεῖν, 10
τὰ δὲ πάσχειν ὑπὸ ἔκεινων πέφυκεν (οὕτως γάρ γίνεται τά τε φυτά καὶ
τὰ ζῷα, τῶν ἐν τῇ ὅλῃ παθητικῶν δυνάμεων πασχουσῶν καὶ μεταβαλλο-
15 μένων ὑπὸ τῶν ποιητικῶν), γένεσις μὲν οὖν, φησί, γίνεται τοῦ προκειμένου,
ὅταν αἱ ποιητικαὶ δυνάμεις κρατῶσι τῶν παθητικῶν τε καὶ ὄλικῶν· ὅταν
δὲ μὴ κρατῇ τὰ ποιεῦντα τῶν πασχόντων, ἀλλ' ἔξασθενῃ δι' ἀσυμμετρίαν,
τῷ ἡ αὐτὰ δισθενέστερά τε εἶναι καὶ ἐλάττω, ἡ ἔκεινα ἴσχυρότερά τε
καὶ πλείω, τότε κατὰ μέρος μὲν ἡ μόλυνσις ἡ ἀπεψία γίνεται. ἵτοι δὲ 15
20 μόλυνσιν λέγει τὴν ἐπὶ τῶν ἐψημένων (ὅταν γάρ μὴ κρατήσῃ τὸ πῦρ,
μολύνεται καὶ οὐχ ἔψεται, ὡς μετ' δλίγον ἐρεῖ), τὴν δὲ ἀπεψίαν ἐπὶ τῆς
τῶν ζῷων τροφῆς, ὅταν μὴ κρατηθῇ ὑπὸ τῆς ἐνούσης θερμότητος εἰς τὸ
χρήσιμον, ἀλλὰ διαφθαρῇ, ἡ ἐκ παραλλήλου ἀμφω εἴπε, καὶ τὴν μόλυνσιν
ώς ἀπεψίαν οὖσαν θείες. τὸ δὲ κατὰ μέρος μὲν προσκείμενον δηλωτικόν
25 ἐστι τοῦ εἰ κατὰ μέρος τι γένοιτο ἡ τοιαύτη τοῦ ποιεῦντος δισθένεια, ὡς
μὴ τὸ δλον φθεῖραι, ἀλλὰ τι τῶν μορίων τῶν τῷ δλῷ προσκρινομένων, 20
καθ' ἀλλὰ μεταβαλλούντα ἡ αὔξεται τὸ διποκειμένον ἡ τρέφεται, τότε ἡ περὶ^a
ταῦτα τοῦ ποιεῦντος δισθένεια ἀπεψίαν καὶ μόλυνσιν ποιεῖ. εἰπὼν δὲ τὴν
κατὰ μέρος δισθένειαν τοῦ ποιεῦντος τὴν ἀπεψίαν ποιεῖν, λέγει διτι τῇ δὲ
30 οὐ τινὶ γενέσει οὐδὲ κατὰ μέρος, ἀλλ' ἀπλῆ ἐναντίον καὶ κοινὸν σῆψις.
πᾶσα γάρ ὥσπερ γένεσις ἀπλῆ τε καὶ κατὰ φύσιν τῷ ὑπὸ τῶν ποιούντων
τὰ πάσχοντα πάσχειν, τῶν μὲν κρατούντων, τῶν δὲ κρατουμένων, οὕτως 25
καὶ πᾶσα φυσικὴ φθορὰ μὴ κρατούντων τῶν ποιητικῶν τῆς ὅλης κατὰ

1 σώματα om. B¹Wa μόνον BWa 2 ἔχει απτε ὡς coll. BWa αὐτοῖς
libri 2. 3 ἀπλῆ τε γένεσις καὶ ἡ φυσικὴ B 3 δῆ] δὲ BWa 4 δῆλον α
4. 5 pōst μεταβαλλουσῶν add. τινὰ BWa 5 ἀ ποιά καὶ ὅλην BW: ἀ διποκειμένην
ὅλην a 7 δῆλον a 8 post θερμὸν add. ἡ B¹Wa 8. 9 ὑγρὸν διποσονοῦν
ἡ ξηρὸν coll. B²I 10 δὲ om. a post γένεσιν add. καὶ B 11 καὶ ποιη-
τικῶν δ. B¹ 15 οὖν om. a φησί om. BIW 16 τε om. BWa
καὶ om. B¹W 17 ἔξασθενει BIW διὰ συμμετρίαν BW 18 τῷ ἡ]
τῶν W 18. 19 ἡ ἔκεινας ἴσχυρότερας τε καὶ πλείους εἶναι BWa 19 μὲν ἡ
μόλυνσις I 20 γάρ om. BWa 24 δὲ] γάρ I 25 γίνεται B¹W
26 φθείρει BWa τὸ δλον B¹W 28 ταῦτα] τὰ τοιαῦτα corr. B² 31 ὥσπερ
γάρ πᾶσα coll. a post φύσιν add. γίνεται a

σῆψιν γίνεται. πᾶσαν γάρ φησι τὴν κατὰ φύσιν φθορὰν ὅδὸν εἰς σῆψιν εἶναι, ὡσπερ τὸ μὲν γῆρας ἐπὶ τῶν ζφών, τὴν δὲ αὔανσιν ἐπὶ τῶν φυτῶν· ἄμφω γάρ σῆψις· τέλος δὲ τὸ κατὰ φύσιν ἔκαστρη τῶν συνθέτων τε καὶ φύσει συνεστώτων σαπρότης τε καὶ σῆψις, ἀν μὴ ἦ βίαιος ἡ φθορά, 5 ἥτις φθορὰ οὐκ ἔστιν ἡ κατὰ φύσιν. οὐ γάρ σηπομένη σάρκη φθείρεται, δταν καυθῆ, δόμοιώς οὐδὲ δστοῦν οὐδέ τι τῶν ἄλλων τοῦ ζφου μορίων· 30 πάντων μέντοι τούτων ἡ κατὰ φύσιν φθορὰ σῆψις ἔστι. σημεῖον δὲ τοῦ τὴν κατὰ φύσιν αὐτῶν φθορὰν σῆψιν εἶναι ἐποιήσατο τὸ πρῶτον αὐτὰ ἔξ-
υγραίνεσθαι. ἐκ τούτων γάρ καὶ τὴν ἀρχὴν ἐγένετο, δρισθέντος τοῦ ἔηρου
10 τῷ ὑγρῷ καὶ τῇ τούτου μίζει οἰκείον δρον καὶ σχῆμα λαβόντος τοῦ συ-
αμφοτέρου, ἐργαζομένων τοῦτο τῶν ποιητικῶν, ἀπερ ἦν ἡ θερμότης τε καὶ ψυχρότης. ἡ, μὲν οὖν γένεσις οὐτως· ἡ δὲ φθορά, δταν κρατῆ τοῦ ὄριζοντος, δπερ ἦν τὸ ποιητικόν (τοῦτο δ' ἦν τὸ θερμὸν προηγουμένως), τὸ δριζόμενον ὑπ' αὐτοῦ, τουτέστι τὸ ἔηρον (τὸ γάρ δριζόμενον ἦν τοῦτο
15 τῇ τοῦ ὑγροῦ μίζει· καὶ γάρ τὸ ἔηρὸν ἀόριστον καὶ μὴ συνημμένον ἀλλὰ διαπίπτον, ἀν μὴ ὑγρότητος ἔχῃ τι). δταν οὖν τὸ δριζόμενον καὶ τὸ πάσχον κρατῆ τοῦ ὄριζοντος αὐτὸ καὶ ποιοῦντος διὰ τὸ περιέχον, τῷ τὴν ἐν τῷ περιέχοντι πλείω θερμότητα ἀναλίσκειν τὴν ἐν τῷ φθειρομένῳ ἐλάττω οὖσαν.
διὸ τὰ φθειρόμενα ὑγραίνεται πρῶτον, δπερ ἔστι σῆψις· σῆψις γάρ ἡ εἰς 20
20 ὑγρὸν τοῦ ὑποκειμένου μεταβολὴ δι' ἐνδειαν τῆς οἰκείας θερμότητος γινο-
μένη δπὸ τοῦ περιέχοντος, ὡς δεῖται.

Ἐπίπλων δὲ πάντα τὰ κατὰ φύσιν φθειρόμενα σήπεσθαι, ιδίως φησὶ τὴν σῆψιν λέγεσθαι ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος φθειρούμενων, δταν χωρισθῆ καὶ 25 ἐκστῆ τῆς οἰκείας φύσεως, τουτέστι τῆς ἐν αὐτοῖς κινητικῆς ἀρχῆς· τοιοῦ-
20 τον δὲ τὸ ἐν ἔκαστρῳ θερμόν. διὰ τοῦτο δέ φησι πάντα τὰ ἄλλα σήπε-
σθαι πλὴν πυρός, δτι μᾶλιστα ποιητικὸν τὸ θερμόν· τὸ δὴ τούτῳ εἰδοποι-
ούμενον οὐ σήπεται, τῷ τὴν σῆψιν γίνεσθαι, δταν κρατῆ τὸ πάσχον τοῦ
σηπομένου πράγματος τοῦ ποιητικοῦ τοῦ ἐν αὐτῷ, ἐν δὲ τῷ πυρὶ οὐδὲ
οἴον τε πυρὶ οὗτοι κρατηθῆναι τὸ ἐν αὐτῷ θερμὸν ὑπό τινος τῶν ἐν αὐτῷ·
30 κατὰ τοῦτο γάρ τὸ πῦρ πῦρ. ὁ γάρ ἀλλὰ εἰ καὶ αὐτὸς τῇ αὐτοῦ φύσει
θερμός, ἀλλὰ δευτέρως, καὶ μᾶλλον εἰδοποιεῖται τῷ ὑγρῷ ἡ τῷ θερμῷ. ἔτι ἡ 35
τοῦ ἐν τῷ ὑγρῷ θερμοῦ φθορὰ σῆψις, οὐδὲν δὲ ὑγρότητος ἐν τῷ πυρὶ. ἡ δὲ
γῆ εἰ καὶ μὴ ὑγρότητα ἔχει ἐν τῇ οἰκείᾳ φύσει, ἀλλ' ἀεί γε ὑγρότης τίς ἔστιν
ἐν αὐτῇ, δι' ἦν συμμένει. ἐπὶ τούτοις τί ποτέ ἔστιν ἡ σῆψις ὄριζεται, καὶ
35 φησὶν εἶναι αὐτὴν φθορὰν τῆς ἐν ἔκαστρῳ ὑγρῷ οἰκείας καὶ κατὰ φύσιν

3 σῆψις a	4 ἡ — φθορά] τι βίᾳ φθαρῇ BWa	8. 9 post ἔξυγραίνεσθαι fort.
addenda είτα ἔηρά τείος γίνεσθαι	10 τὸ ὑγρὸν W ¹	λαβόντες B ¹ W
13 post δριζοντος add. τὸ δριζόμενον τὸ ἔηρὸν τῇ τοῦ ὑγροῦ μίζει I, eademque praeter τὸ δριζόμενον B ¹ Wa: om. V, exp. B ²	15 συνημμένον] συμμένον B: σεσημμένον a	
16 ὑγρότητα Wa	οὖν — κρατῆ (17) om. B ¹ W: in marg. add. B ²	17 κρατῆ
om. a	post περιέχον add. φθορὰ γίνεται B, κρατῆ a	22 δὲ om. a
26 θερμὸν εχ θερμῶ corr. I	τοῦτο B ¹ W	28 τὸ ἐν αὐτῷ B ¹ W
τοῦτο πῦρ τὸ πῦρ coll. BWa	αὐτοῦ libri	32 τοῦ supr. vers. I
τε B ¹ W: sed exp. B ² : om. a	34 ἐπει a	33 γε]

Θερμότητος ὑπὸ ἀλλοτρίας θερμότητος, εἶναι δὲ τὴν ἀλλοτρίαν θερμότητα, ὥφ' ἡς πλείονος οὐσῆς φθείρεται ἡ ἐν τοῖς ὑγροῖς οἰκεία τε καὶ κατὰ φύσιν θερμότης, τὴν ἐν τῷ περιέχοντι. |

p. 379 a 19 "Ωστ' ἐπεὶ κατ' ἔνδειαν πάσχει.

127*

5 Εἰπὼν πᾶσαν τὴν κατὰ φύσιν φυτὸν σῆψιν εἶναι, εἰπὼν δὲ καὶ τί 16
ἐστι σῆψις, καὶ δεῖξας διὰ τοῦ λόγου διὰ τὸ θερμόν ἐστι τὸ ἐν τῷ περι-
έχοντι τῆς σήψεως αἴτιον, ἐπεὶ ἔκειτο αὐτῷ τὰ δύο εἶναι ποιητικά, τὸ
θερμὸν καὶ τὸ ψυχρόν, πῶς καὶ τὸ ψυχρὸν τῆς σήψεως ἐστιν αἴτιον λέγει.
ἐπεὶ γὰρ τὰ σηπόμενα κατ' ἔνδειαν τοῦ οἰκείου καὶ κατὰ φύσιν αὐτοῖς
10 θερμοῦ φθείρεται, καθὸ δὲ ἐνδεές τί ἐστι τῆς θερμῆς δυνάμεως, ψυχρόν,
ἀμφότερα δὲν αἴτια εἰη τῆς σήψεως, καὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρόν. ὥστε
κοινὸν τὸ πάθος, ἡ σῆψις, ψυχρότητος τε οἰκείας καὶ θερμῆς ἀλλοτρίας. 20
διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἡγρότερα γίνεται τὰ σηπόμενα πάντα. διὰ
τούτων τὴν αἵτιαν ἀποδίδωσι τοῦ τὰ σηπόμενα μετὰ τὸ ὑγρότερα γενέσθαι
15 ἡγρὰ λοιπὸν γίνεσθαι· τῷ γὰρ ἔξιὸν τὸ οἰκείον θερμὸν καὶ διαπνεόμενον
συνεκάγειν καὶ συνεκαταίζειν καὶ τὸ ἐν αὐτῷ ὑγρόν, καὶ μηκέτ' εἶναι τὸ
ἄλλην ἐπισπασόμενον ὑγρότητα. τὸ γὰρ οἰκεῖον ἐν ἔκαστῳ θερμὸν ἐπ-
ακτικόν ἐστιν ὑγρότητος Ἐλκον ἔξωθεν αὐτήν. δείκνυσι δὲ καὶ ὅτι ἀκολού-
θως τοῖς εἰρημένοις ἡττον ἐν τοῖς πύχεσι τὰ σηπόμενα σήπεται ἡ ἐν ταῖς 25
20 ἀλέαις· ἡττον γὰρ τότε τὸ θερμὸν ἐν τῷ περιέχοντι δὲν οὐ κρατεῖ τοῦ ἐν
ἔκαστῳ θερμοῦ· ἐν δὲ τῷ θέρει πλεῖον. λέγει δὲ καὶ τὰς αἵτιας τοῦ
μήτε τὸ πεπηγὸς μήτε τὸ θερμόν τε καὶ ζέον σήπεσθαι. τὸ μὲν γὰρ πε-
πηγὸς τῷ μᾶλλον εἶναι ψυχρὸν αὐτὸν ἡ θερμὸν τὸν περιέχοντα αὐτὸν ἀέρα,
οὐ κρατεῖται ὑπ' αὐτοῦ, ὥστε καὶ ἔξαγεσθαι αὐτοῦ τὸ ἐν αὐτῷ θερμόν·
25 τὸ δὲ σῆπον καὶ μεταβάλλον κρατοῦν τοῦ σηπομένου καὶ κινοῦν αὐτὸν
σήπει. τὸ δὲ θερμόν τε καὶ ζέον τῷ πλείῳ εἶναι τὴν ἐν αὐτῷ θερμότητα
τῆς ἐν τῷ περιέχοντι οὐ κρατεῖται ὑπ' αὐτῆς· τὸ γὰρ πλεῖον θερμὸν τοῦ 30
ἔλαττονος κρατοῦν σβέννυσι τε αὐτὸν καὶ φθείρει. ἀλλὰ καὶ τὸ κινούμενον
καὶ ῥέον ἡττον τοῦ ἀκινητίζοντος σήπεται. διὸ τὰ σταδιαῖα ὅδατα τῶν
30 ῥέοντων εὐσηπτότερα· τῆς γὰρ ἐν τοῖς ῥέουσι τε καὶ κινουμένοις ἐνυπ-
αρχούσῃς θερμότητος ὑπὸ τῆς κινήσεως ἡ αὐτούρουμένης ἀσθενεστέρα γίνεται
ἡ ἐν τῷ ἀέρι τῷ περιέχοντι θερμότης. διὰ τὴν αὐτὴν καὶ τὸ
πλεῖον ἡττον τοῦ ὀλίγου σήπεται. εὐσηπτότερον γὰρ τὸ ἔλαττον τῷ
ἔλαττονα ἔχειν τὴν θερμότητα, τῷ μᾶλλον ὑπὸ τῆς ἐν τῷ περιέχοντι κρα- 35

4 lemma om. W 6. 7 τῷ πυρὶ ἔχοντι W: τῷ πυρὶ περιέχοντι B² 7 αὐτῷ εχ
αὐτὸ corr. B³ 9 οἰκείου τε καὶ BWa 10 τῇ om. I 12 τὸ om. Ba
θέρμης] θερμότητος BWa post ἀλλοτρίας add. εἴτα φησί α 14 ἀποδίδοντες α
20 τὸ om. I τὸ ἐν BW 22 θερμὸν ex θερμοῦ corr. B¹ 23 θερμὸν
αὐτὸν ἡ ψυχρὸν coll. B¹ 26 καὶ om. I 28 post κινούμενον add. φησί
BWA 29 σήπεται om. B¹W διὸ τὰ] διὰ τὸ W 30 εὐσηπτότερα BW
33 σήπεσθαι Wa 34 ἔχον BWa τῷ post θερμότητα om. BW

τεῖσθαι θερμότητος. ἐν γὰρ τῷ πλείονι φησι πλείον καὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐνυπάρχειν· διὸ μήτε ὑπὸ τῆς θερμότητος τῆς ἐν τῷ περιέχοντι κρατούμενον σήπεσθαι ῥᾳδίως μήτε ὑπὸ τῆς ψυχρότητος πάσχειν ταῦτα πάλιν, δσα διὰ τὴν τῆς ψυχρότητος ἐπικράτειαν πάσχει τὰ πάσχοντα.

5 διὰ τοῦτο φησι τὴν θάλασσαν κατὰ μέρη μὲν διαιρουμένην σήπεσθαι ταχύ· αἱ γοῦν ἀπ’ αὐτῆς ἀπολαμβανόμεναι λίμναι σήπονται· ἀπᾶσα δὲ οὐ σήπεται. ὁμοίως καὶ τῶν ἄλλων ὑδάτων τὰ ἐλάττω εὐσηπτότερα τῶν 40 πολλῶν. λέγει δὲ καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ ἐν τοῖς σηπομένοις καὶ ζῷα τινα γεννᾶσθαι, ὡς σκώληκας, ἐμπίδας, κάνωπας· τῷ γὰρ τὴν ἀποχρινομένην 10 ἐξ αὐτῶν θερμότητα φυσικὴν εἶναι συνισταται τὰ συναποχρινόμενα αὐτῇ σώματα, ἀν ἔτ’ ἔχῃ ὑγρότητός τι.

p. 379b8 Τί μὲν οὖν ἐστι γένεσις καὶ τί φθορά, εἴρηται.

‘Ἔπομιμνήσχει τῶν εἰρημένων· εἴρηται δὲ ἡ μὲν γένεσις εἶναι μεταβολὴ ὑπὸ τῶν ποιητικῶν δυνάμεων τῆς ὑποκειμένης ὅλης κατὰ τὰς δυνάμεις 45 15 τὰς παθητικάς, ἣτις γίνεται, ὅταν ἐν ἀναλογίᾳ τοιαύτῃ ἡ τὰ ποιοῦντα πρὸς τὰ πάσχοντα, ὡς κρατεῖν αὐτῶν. ἐν μέντοι τοῖς Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς ἀπέδωκε τὴν γένεσιν μεταβολὴν ἐκ τοῦ δυνάμει ὄντος εἰς τὸ ἐνεργείᾳ ὄν, κοινότερον ἔκει καὶ καθολικώτερον ἀπόδοντας αὐτῆς τὸν λόγον, ἐνταῦθα δὲ προσεχέστερον ἡδη καὶ φυσικώτερον, εἴ γε φυσικοῦ τὸ καὶ τὴν 20 50 ὅλην, ἐν ἡ γίνεται τὰ κατὰ φύσιν γινόμενα, ἐν τῷ δρισμῷ συμπεριλαμβάνειν. ἡ δὲ φθορὰ ἀνάπταλιν· ὅταν γὰρ κρατῇ τοῦ ποιητικοῦ τὸ παθητικὸν διὰ τὸ περιέχον· ὅδος γὰρ εἰς σῆψιν. σῆψις γὰρ ἡ κατὰ φύσιν φθορὰ πᾶσα, ἡ δὲ σῆψις καθόλου γίνεται τοῦτον τὸν τρόπον.

p. 379b10 Λοιπὸν δὲ εἰπεῖν τὰ ἔχόμενα εἴδη, δσα αἱ εἰρημέναι 25 δυνάμεις ἐργάζονται ἐξ ὑποκειμένων τῶν φύσει συνεστώτων ἡδη.

Εἰπὼν περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς λοιπόν φησιν εἶναι τὸ εἰπεῖν τὰ 128r εἴδη τὰ ἔχόμενα τῶν προειρημένων, ἀπέρ εἰστιν ἡ τε γένεσις καὶ φθορά, ἀ καὶ αὐτὰ γίνεται ὑπὸ τῶν δυνάμεων τῶν προειρημένων. ταῦτα δ’ ἐστὶ τὰ δὲ ὄν αἱ εἰρημέναι δυνάμεις ἔκαστον ὄν ποιοῦσι ποιοῦσιν ἐν ταῖς ἡδη 30 35 συνεστώσαις φυσικαῖς οὐσίαις· αὐται δ’ εἰσὶ τὰ σώματα τῶν τε ζῴων τε καὶ φυτῶν. ἐστι δὴ τούτων κοινὰ μέν, δὲ ὄν ἔκαστον τῶν ἐν τοῖς προειρημένοις γίνεται, πέψις καὶ ἀπεψία, ἀνάλογον ὄντα τὸ μὲν γενέσει, τὸ

1 θερμότητος οι. BW	πλείονι οι. W	2 ἐνυπάρχει I	4 τὴν τῆς
πικρότητος B ¹	ἐπικράτειαν] ἐπικρατεῖ καὶ B ¹	6 post αὐτῆς add. αἱ W	
7 post δμοίως add. δὲ B	καὶ οι. I	10 εἶναι οι. Wa	συνιστάναι
B ¹ Wa	11 ἔτ’ οι. B ¹ Wa	τι οι. BWa	16 τοῖς] τῆς I: ex τῆς corr.
B ¹ W ¹	ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς] A 5 p. 320a 12sq.		20 δριστῷ
BWa	23 πᾶσιν α	τοῦτον γίνεται BWa	26 post εἰπὼν add. καθόλου
BWa	28 αὐτᾶ] ταῦτα I	29 ποιοῦσιν semel BI	30. 31 ζώων καὶ τῶν
φυτῶν BWa	31 δη] δὲ Wa	ἔκαστα BWa	32 ψέψις I

δὲ φθορῆ, ὑπὸ μὲν τοῦ θερμοῦ ἡ πέψις, ὑπὸ δὲ τοῦ ψυχροῦ ἡ ἀπεψία,²⁰ ἔκατερον ὑφ' ἔκατερον προγηγουμένως. ὑφ' ἔκατερον δὲ τούτων ὑπὸ μὲν τὴν πέψιν πέπανσις, ἔψησις, ὄπτησις (ταῦτα γὰρ ἀλλήλων εἶδει διαφέροντα πέψιες ἄπαντα), ὑπὸ δὲ τὴν ἀπεψίαν ὠμότης, μόλυνσις, στάτευσις· καὶ γὰρ 5 τούτων ἔκαστον ἀπεψία τις. καὶ ἔστιν ὥσπερ ἡ πέψις τῇ ἀπεψίᾳ ἐναντίον, οὕτω καὶ τῶν ὑπὸ αὐτὰ τῇ μὲν πεπάνσει ἡ ὠμότης, τῇ δὲ ἔψησει ἡ μόλυνσις, τῇ δὲ ὄπτησει ἡ στάτευσις. εἰπὼν δὲ εἰδῆ εἶναι τῆς μὲν πέψεως πέπανσιν, ἔψησιν, ὄπτησιν, τῆς δὲ ἀπεψίας ὠμότητα, μόλυνσιν, στάτευσιν, δεῖν 25 φησιν ὑπολαμβάνειν διτὶ μὴ κύρια τὰ δύναματά ἐστιν ταῦτα τῶν πραγμάτων, καθ'
10 ὧν λαχμάνεται, ἀλλ' ἐπεὶ οὐκ ἔστι κείμενον ὅνομα ἐν κοινὸν καὶ καθόλου κατὰ πάντων τῶν ὁμοίων, τὸ ἐπί τινων κείμενον ἐπὶ πᾶν τὸ ὅμοιον μεταφέρομεν, ὡς προϊόντος ἔσται τοῦ λόγου γνώριμον. ἔξῆς δὲ τί ποτέ ἔστι τῶν προειρημένων ἔκαστον λέγει, καὶ πρῶτον γε διτὶ ποτέ ἔστιν ἡ πέψις φησί. λέγει δὴ πέψιν εἶναι τελείωσιν ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ καὶ οἰκείου θερμοῦ ἐκ τῶν 15 ἀντικειμένων παθητικῶν. ἐπί τε γὰρ τῶν ζέρων ἡ ὑπὸ τῆς θρεπτικῆς ψυχῆς διὰ τοῦ φυσικοῦ τε καὶ οἰκείου θερμοῦ τῆς τροφῆς τελείωσις, ὡς τὴν δυνάμει τροφὴν ἐνεργείᾳ γενέσθαι, πέψις· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πάντων ἡ πέψις ὑπὸ τοῦ ἐν αὐτοῖς θερμοῦ τελειουμένοις γίνεται. τὸ δὲ ἐκ τῶν ἀντικειμένων παθητικῶν εἰπεν ἀντὶ τοῦ ἐκ τῆς ὑποκειμένης 20 ὥλης, ητὶς ὑπὸ τοῦ θερμοῦ καὶ εἰς τὰ ἀντικείμενα ὡν ἔχει παθῶν μεταβάλλεται. διττῆς γὰρ οὕτης τῆς τροφῆς, τῆς μὲν πρώτης τῆς πρὸ τοῦ πεφθῆναι, τῆς δὲ ἐσχάτης τῆς μετὰ τὴν πέψιν, ἐναντία ἐστὶν ἡ πρώτη τῇ ἐσχάτῃ· διὸ καὶ ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως εἴπε τὸ τρεφόμενον τρέφεσθαι ²⁵ πῆ μὲν ὑπὸ ἐναντίου, πῆ δὲ ὑπὸ ὁμοίου. ἡ μὲν γὰρ ἀπεπτος ἔτι τροφή, ἦν προσφερόμεθα, ἐναντία τῷ τρεφόμενῳ, ἡ δὲ μετὰ τὴν πέψιν, ητὶς ἤδη προσκρίνεται καὶ ἔστι κυρίως ἤδη τροφή, ὁμοία. γίνεται μὲν γὰρ κατ' ἄλλοιςιν τε καὶ μεταβολὴν καὶ πέττεται πᾶν τὸ πεττόμενον· ἡ δὲ μεταβολὴ ἐξ ἐναντίου εἰς ἐναντίον. τὴν δὲ ὥλην τὴν πεττομένην ἀντικειμένην εἴπε τῷ ἐξ αὐτῆς πεττομένῳ καὶ τελειουμένῳ καὶ εἰς τὸ εἶδος ἀγομένῳ. 30 λέγει δ' αὐτὴν καὶ παθητικήν· πᾶσα γὰρ τοιαύτη· διὰ γὰρ τοῦ πάσχειν ἡ τελείωσις αὐτῆς. καὶ αὐτὸς δὲ ἐξηγούμενος τὸ προειρημένον προσέθηκε· ⁴⁰ ταῦτα γάρ, φησίν, ἐστί, λέγων τὰ ἀντικείμενα καὶ παθητικά, ἡ οἰκεία ἔκάστη φύσις. οὐ γὰρ ἐν πᾶσι τοῖς πεττομένοις τὸ αὐτὸν ποκείμενον, οὐδὲ ἐν πᾶσι τὰ αὐτά ἔστι τὰ πεσσόμενα, ἀλλ' ὅταν πεφθῇ, τετελείωται τε καὶ 35 δὴν δυνάμει, τοῦτο ἐνεργείᾳ γέγονεν. ἀρχὴν δὲ καὶ αἰτίαν τῆς τελειώσεως

2 τούτῳ α 3 εἰδη (ex ἤδη corr.) B¹: ἤδη α 4 στάθευσις B²a et porro ubique
6 οὗτῳ οὕτε B¹W 5 ή utrumque om. I 10 κοινὸν δνομα 8ν κείμενον coll. a
11 ἐπὶ παντὸς δμοίου I 13 γε om. a 15 ή] η a 17 πέψιν I
18 τελειουμένη B² 20 καὶ om. BWa 22 τῆς δὲ μετὰ B¹Wa 26 προσ-
εἰσὶν B¹Wa 23 ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως] A 5 p. 321 b 35. 322a 1sqq.
γίνεται B¹Wa 28 ἐναντίου δμοίου I 29 πεσσομένῳ τε
καὶ BWa 30 λέγει] ἐρει Ia 31 δὲ om. BWa εἰρημένον BWa
33 ἔκάστηφ] ἐν ἔκάστη Arist. HN: ἔκάστη Arist. vulg. 34 ἀλλ?] δ BWa

τὴν οἰκείαν θερμότητα τὴν ἐν τῷ τρεφομένῳ γίνεσθαι λέγει· τούτῳ γάρ
ἡ φύσις δργάνῳ γρῆται προηγουμένῳ πρὸς τὴν πέψιν, καὶ διά τινος τῶν
ἐκτὸς θογήθεας συνεπιτελεσθῇ ἡ πέψις. πολλὰ γάρ καὶ τῶν ἔξω δοκεῖ⁴⁵
συνεργεῖν τῇ τῆς τροφῆς πέψιν, ὡς λουτρά, γυμνάσια, ἀλλὰ ταῦτα συν-
5 εργά μὲν γίνεται τῇ πέψιν εὐκατεργαστότερα καὶ εὐμεταβλητότερα ποιοῦντα
τὰ πεσσόμενα, ἀρχὴ δὲ καὶ αἴτια ἡ ἐν τῷ τρεφομένῳ θερμότης. εἰπὼν
δὲ τὴν πέψιν τελείωσιν εἶναι, τίς ἐστιν ἡ τελείωσις καὶ τὸ τέλος τοῦ ἐκ τῆς
πέψεως γινομένου λέγει. ἐπί τινων μὲν οὖν φησιν εἶναι τὸ τέλος τῆς
πέψεως τὴν φύσιν· ἐπεὶ δὲ διττὴ ἡ φύσις, ἡ μὲν ὡς ὅλη, ἡ δὲ ὡς εἰδος,
10 προσέμηκε, ποία φύσις τὸ τῆς πέψεως τέλος· ἡ γάρ ὡς εἰδος καὶ οὐσία·
κατὰ γάρ τὸ εἰδος ἡ ἑκάστου οὐσία καὶ τὸ εἶναι αὐτῷ δὲ ἐστι. τῆς ω
πέψεως οὖν ἐπί τινων τέλος φησὶν εἶναι τὸ εἰδος τὸ κατὰ φύσιν ἀπολαβεῖν
αὐτό, ὡς ἐπὶ τῶν καρπῶν. τοιαῦτη γάρ ἡ τούτων πέψις, ὡς ἐπὶ τῆς
τροφῆς· καὶ γάρ ταύτης τέλος τὸ εἰδος μεταβάλλειν τοῦ τρεφομένου
15 φυσικὸν ὄν. ἐπεὶ δὲ οὐ μόνον ἐπὶ τῆς τροφῆς ἡ πέψις λέγεται, ἀλλὰ καὶ
ἄλλα τινὰ πέσσεσθαι φαμεν, ὡς τὸ γλεῦκος, ὡς τὰ φύματα καὶ τὰ ἄλλα
τὰ τοιαῦτα, ἐπὶ τῶν οὐτῶν πεσσομένων τὸ τέλος φησὶν εἶναι τῆς πέψεως^{128v}
τὸ μεταβάλλειν εἰς τινὰ μορφήν, ἐν ἣ γινόμενον χρήσιμον καὶ εὐεργέστερον
ἥμιν γίνεται. τίς δέ ἐστιν ἡ ὑποκειμένη μορφὴ ἐξηγούμενος εἰπεν·
20 δταν γάρ τοιονδὶ ἡ τοσονδὶ τὸ ὑγρὸν γένηται ἡ δπτώμενον ἡ
έψομενον ἡ σηπόμενον ἡ ἄλλως πως θερμαινόμενον, ὡς χρήσιμον
εἶναι, τότε πεπέφθαι φαμεν αὐτό. οὕτως τὸ γλεῦκος πέσσεσθαι λέγομεν
καὶ τὰ ἐν τοῖς φύμασι συνιστάμενα· τὸ μὲν γάρ γλεῦκος πεπέφθαι λέγομεν,
δταν οἵνος γένηται, τὰ δὲ ἐν τοῖς φύμασι συνιστάμενα, δταν πύον γένηται,
25 τὸ δὲ ρεῦμα τὸ ἐν τοῖς δφθαλμοῖς, δταν λήμη· ὄμοια καὶ ἡ ἐπὶ τῶν
φλεγμάτων πέψις λεγομένη. συμβαίνει δέ, φησί, τοῦτο πάσχειν πᾶσι τοῖς
πεσσομένοις, τὸ πέσσεσθαι τε καὶ πεπέφθαι τότε, δταν ἡ ὑποκειμένη ὅλη
τε καὶ ὑγρότης κρατηθῇ ὑπὸ τῆς φυσικῆς θερμότητος. ἔως γάρ ἂν, φησίν,
ἐν τοῖς τοιούτοις ὑγροῖς πᾶσι τὸ θερμὸν τὸ ἐν αὐτοῖς ἐν ἀναλογίᾳ τινὶ ἡ
30 τοιαῦτη πρὸς τὸ ὑγρόν, ὡς δύνασθαι κινεῖν αὐτὸν καὶ μεταβάλλειν, φύσις
αὐτῶν τοῦτο· ἡ γάρ ἐν ἑκάστῳ ἀρχῇ κινητικὴ καθ' αὐτὸν καὶ μὴ κατὰ
συμβεθηκός, ὡς ἐδείχθη ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει, φύσις ἔκείνου. δτι δὲ

1 τρεφομένῳ scripsi coll. v. 6: πεσσομένῳ libri λέγει] ει εχ corrig. I 3 ἐπιτελεσθῇ B
ἴξθεν BWa δοκεῖ—πέψι (4)] δοκεῖ πρὸς τὴν πέψιν συνεργεῖν τῆς τροφῆς Wa 4 τῇ]
ῶστε ἡ B¹ πέψις B¹ ὡς om. I post λουτρά add. ὠραῖα B, ὠραι Wa
post γυμνάσια lac. V litt. I ἄλλα τοιαῦτα B¹ 5 ἀμεταβλητότερα a 7 τίς τέ
ἐστιν B² ἡ om. B¹ τοῦ ετ γινομένου (8) om. a 8 ἐπὶ—οὖν] καὶ a
τὸ—πέψεως (9) om. a 11 τῶ εἶναι I 12 post κατὰ add. τὴν a ἀπολαβεῖν
scripsi: ἀπολαβὸν B¹I: ἀπολαβὸν B²Wa 16 καὶ τὰ om. B¹W 17 τὰ om. B¹W
εἶναι] ἐπὶ B¹W 19 δέ] γάρ BWa 20 τοιόνδε ἡ τοσύνδε BWa τὸ om. I
22 post λεγομεν add. δταν οἵνος γένηται I 25 λήμη B¹Ia ἡ om. I
26 λεγομένη] γενομένη corrig. B² πάσχειν τοῦτο coll. Wa πᾶσι om. I 31 post
μὴ add. οὐ W 32 ἐδείχθη post ἀκροάσει coll. a ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει] B 1
p. 192 b 21 sqq. φάσις I

τῷ χρατεῖσθαι τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τοῦ οἰκείου ἡ πέψις συνίσταται, λέγει. διὸ καὶ ὑγείας, φησί, σημεῖα τὰ τοιαῦτα, τουτέστι τὰ πεπέφθαι λεγόμενα, καὶ οὐρα καὶ ὑποχωρήσεις, καὶ ὅλως τὰ περιττώματα, ὅτι ἡ τούτων πέψις σημεῖον ἔστι τοῦ χρατεῖν ἐν τῷ ζῷῳ τὴν 5 οἰκείαν θερμότητα τοῦ ὑγροῦ· τοῦτο γάρ τὸ ἀόριστον. λέγει δὲ καὶ 15 δοποῖα γίνεται τὰ πεπτόμενα· ἀνάγκῃ γάρ, φησίν, αὐτὰ παχύτερα καὶ θερμότερα τῶν ἀπέπτων εἰναι· τὸ γάρ θερμὸν θερμότερά τε καὶ παχύτερα καὶ εὐογκότερα καὶ ἔηρότερα ἀποτελεῖ.

Εἰπὼν δὲ τί ποτ' ἔστιν ἡ πέψις, ἔξῆς λέγει περὶ τοῦ ἐναντίου αὐτῇ· 10 τοῦτο δ' ἔστιν ἡ ἀπεψία. φησὶ δὴ τὴν ἀπεψίαν εἶναι ἀτέλειαν δι' ἔνδειαν τῆς οἰκείας θερμότητος· ἡ δὲ ἔνδεια τῆς οἰκείας θερμότητος οἰκεία ψυχρότης ἔστιν, ὥστε εἴη δν ἡ ἀπεψία ἀτέλεια δι' οἰκείαν ψυχρότητα. ὥσπερ δὲ τὴν πέψιν εἰπὼν τελειότητα προσέθηκε καὶ τὸ τίνων (τῶν γάρ ἀντικειμένων παθητικῶν, ταῦτα δ' ἡν τὰ ὑποκειμένα τῇ πέψει, ὅλη ὅντα), 25 15 οὗτως εἰπὼν καὶ τὴν ἀπεψίαν ἀτέλειάν τινων, τίνων προσέθηκε· τῶν γάρ ἀντικειμένων, φησίν, παθητικῶν, ταῦτα δ' ἔστιν ἡ ὑποκειμένη τοῖς πάθεσί τε καὶ ταῖς κατὰ τὴν πέψιν ἔκαστην μεταβολαῖς ὅλη.

Εἰπὼν δὲ περὶ τε πέψεως καὶ ἀπεψίας, τί ἔστιν ἔκατερον αὐτῶν, ἐπὶ τὸ περὶ τῶν ὑφ' ἔκατέραν αὐτῶν εἰδῶν λέγειν μέτεισι, καὶ πρῶτὸν 20 γε τί ἔστι πέπανσις λέγει. φησὶ δὴ πέψιν τῷ γένει τὴν πέπανσιν εἶναι· 20 δι' ὅτι δὲ οὕτως ἔχει, ὄρισάμενος τὴν πέπανσιν ἔδεικεν· ὠρίσατο γάρ τὴν πέπανσιν πέψιν τῆς ἐν τοῖς περικαρπίοις τροφῆς. περικάρπια δὲ λέγει τὰ τοῖς χαρποῖς περικειμένα, ἐν οἷς ἔστιν ὑγρότης τις, ἡς ἡ πέψις πέπανσις. ἐπεὶ δὲ ἡ πέψις τελείωσις. λαβὼν διτὶ ἡ πέπανσις πέψει, ἔχων δὲ 25 καὶ ἐν τῷ τῆς πέψεως ὄρῳ κείμενον τὸ εἶναι αὐτὴν τελείωσιν, πότε ἔστιν ἡ πέπανσις ἐπιτετελεσμένη, λέγει· ὅταν γάρ τὰ ἐν τῷ περικαρπίῳ σπέρματα δύνηται ἀποτελεῖν τοιοῦτον ἔτερον οίνον αὐτό. καὶ γάρ ἐπὶ τῶν ἀλλων ἔκαστον τέλειον οὕτω λέγεται, οίον ἀνθρωπος τέλειος ἦδη ὁ γεννᾶν δυνά- 45 μενος οίνον αὐτό, καὶ ἵππος ὄμοίως καὶ τῶν ἀλλων ἔκαστον. ἡ μὲν οὖν 30 πέπανσις ἡ ἐν τοῖς περικαρπίοις τοιαῦτη, ἡς καὶ κύριον ὄνομα δοκεῖ εἶναι ἡ πέπανσις· λέγεται δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ πεπέρθαι καὶ πέπονα εἶναι, δμοειδῶς μὲν γινόμενα τῇ ἐν τοῖς περικαρπίοις πέψει, οὐ μὴν οἰκείον ἔχοντα δόνομα, ἀλλὰ κατὰ μεταφορὰν τὴν ἀπὸ τῆς ἐν τοῖς περικαρπίοις πεπάνσεως οὗτως ὀνομαζόμενα. ὡς γάρ προείπεν, οὐ κεῖται καθ' ἔκαστον τῶν εἰδῶν

5 ἄριστον ΒΙW 6 παχύτερα] ἔηρότερα ποιεῖ BW: ποιεῖ add. etiam a 8 ἔηρότερα ἀποτελεῖ] παχύτερα BWa 9 δὲ om. a 11.12 ψυχρότης in ras. al. m. B
12 post οἰκείαν add. γινομένη BWa 15 τίνων, τίνων] πάλιν BWa post προσέθηκε
add. καὶ τὸ τίνων a 15.16 τῶν γάρ ὑποκειμένων ΙWα φησίν om. a 18 δὲ
om. a τε om. BWa αὐτῶν ἔκατερον coll. BWa 19 ἔκαστην BIW
20 δῆ] δὲ a 22 τοῖς περικαρπίων I λέγεται BWa 23 πέψις scripsi:
σῆψις libri πέπανσις — ἐν τῷ (25) om. I 24 ἐπεὶ — τελείωσις om. a δὲ ἡ]
δῆ BIW post λαβὼν add. δὲ a δὲ post ἔχων om. a 25 ποτὲ I
29 αὐτός a 33 ἀπὸ τῆς supr. vers. I τοῖς om. BW

τῶν τοιούτων τῶν τε ὑπὸ τὴν πέψιν καὶ τῶν ὑπὸ τὴν ἀπεψίαν κοινὸν
ὄνομα, ἀλλ' ἀπό τινος τῶν ὑπὸ αὐτὰ οὔτως δυναμάζομένου καὶ τὰ ἄλλα 50
καθ' ὅμοιότητα καὶ μεταφορὰν ὅμοιώς δυνομάζεται. εἰπὼν δὲ μεταφορικῶς
τινα δυνομάζεσθαι διὰ τὸ μὴ κεῖσθαι οἰκεῖα δύναματα καθ' ἔκαστον εἰδος
5 πέψεως καὶ καθ' ἔκαστην πέψεως τελείωσιν, προσεύθηκε περὶ τὰ ὄριζό-
μενα ὅπδ τῆς φυσικῆς θερμότητος καὶ φυχρότητος, οὐχ ὡς
πέψεως τινος γινομένης καὶ ὑπὸ φυχρότητος (κεῖται γὰρ ἡ πέψις ὑπὸ¹
θερμότητος γίνεσθαι), ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν πέψιν συντελούσης καὶ τῆς φυ-
χρότητος· ἡ γὰρ | θερμότης ὡς ὅλην τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ φυχρὸν ὄριζει 129r
10 ἐν τῇ πέψι κρατοῦσα. διτὶ δὲ καὶ τὰ ἄλλα, ἐφ' ὧν δι' ὅμοιότητα μετα-
φορικῶς τὸ τῆς πεπάνσεως ὄνομα κατηγορεῖται, ὅμοιοιδῶς γίνεται καὶ
πεπαίνεται τοῖς ἐν τοῖς περικαρπίοις, ἔδεικεν εἰπὼν ἔστι δὲ ἡ φυμάτων
καὶ φλέγματος καὶ τῶν τοιούτων πέπανσις ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνυπάρχοντος
αὐτοῖς θερμοῦ τοῦ ὄντος ἐν αὐτοῖς ὅγρος πέψις· ἀδύνατον γὰρ ὄριζεσθαι 5
15 τὸ ὑγρόν, εἰ μὴ κρατοῦτο ὑπὸ τοῦ θερμοῦ· ἦν δὲ ἡ πέπανσις ἡ ἐπὶ τῶν
περικαρπίων τοιοῦτον. ἔχ μὲν οὖν πνευματικῶν. λέγει τὰ πεπαινόμενα
ἔχ μὲν πνευματικῶν ὑδατώδη γίνεσθαι· συνίσταται γὰρ καὶ παχύνεται
τὸ πνεῦμα ἐν τῇ εἰς ὕδωρ μεταβολῇ, τὰ δὲ ὑδατώδη πάλιν εἰς τὰ γερά-
τὰ γὰρ ὑδατώδη δσφ ἀν παχύνηται καὶ γερότερα γίνηται, πεπέφθαι
20 μᾶλλον λέγεται· καθόλου τε πάντα τὰ πεπαινόμενα ἐκ λεπτῶν παχύτερα
γίνεται. τὸ δὲ καὶ τὰ μὲν εἰς αὐτὴν ἡ φύσις ἄγει κατὰ τοῦτο 10
τὰ δὲ ἐκβάλλει τοιοῦτον ἀν εἴη· τῶν πεπαινομένων τὰ μὲν εἰς φυσικὸν
εἰδος μεταβάλλει, καθ' ὅσον πεπαίνεται, καὶ ἔστιν αὐτοῖς τέλος; τῆς πεπάνσεως
κατὰ φύσιν ἡ εἰς τοῦτο μεταβολή, τὰ δὲ ἐκβάλλεται καὶ ἐκκρίνεται ἐκ τοῦ
25 κατὰ φύσιν ἔχοντος, ὡς τὸ φλέγμα, τὸ πύον, ἡ λήμη, τὸ περίττωμα.

Εἰπὼν δὲ τί ἔστι πέπανσις, ἔκῆς λέγει περὶ ὡμότητος, ἥτις ἔστι μὲν
ὑπὸ τὴν ἀπεψίαν, ἐναντία δέ ἔστι τῇ πεπάνσει. λέγει δὴ ὡμότητα εἶναι
τὸ ἐναντίον τῇ πεπάνσει· ἀπεψία γάρ ἔστι τῆς ἐν τῷ περικαρπίῳ τροφῆς
ἡ κυρίως ὡμότης λεγομένη, ἥτις ἔστιν ἡ ἀόριστος ὑγρότης, τουτέστιν ἡ
30 ἀσύστατος. διὸ καὶ φησιν εἶναι τὴν ὡμότητα ἡ πνευματικὴν ἡ ὑδατώδη
ἡ ἐξ ἀμφοῖν μεμιγμένην, εἰ μὲν οὖν τὸ ὑφεῖλον πεφύγηται πνεῦμα, πνευ-
ματικὴν, εἰ δὲ ὕδωρ, ὑδατώδη. δύναται δὲ καὶ ἐξ ἀμφοῖν εἶναι, ὅταν
δρεῖτον τὸ πεσόδιεν παχυνθῆναι, τὸ δὲ μείνη πνευματικὸν τε καὶ ὑδα-
τώδες. καὶ ἐπει τὴν πέπανσις τελείωσις, δῆλον διτὶ ἡ ὡμότης ἀτέλεια ἔσται

1 τῶν τοιούτων ομ. BWa	τῶν ὑπὸ ομ. BWa	4 οἰκεῖον δνομα BWa
5 πέψεως post ἔκαστην ομ. BWa	περὶ ομ. BW	6 θερμότητος τε καὶ BW
10 τὰ ομ. I ἀφ' ὧν B ¹ W	13 ἡ ομ. I	14 post ὑγροῦ add. ἐν τοῖς
πεπτομένοις BWa	15 post ὑγρὸν add. ὁ ἔστι πέπανσις BWa	16 post οὖν add.
τῶν a Arist. vulg.: ομ. BIW Arist. E	17 ἐξ — πνευματικῶν exp. B ² : ομ. a	
post μὲν add. τῶν W	19 ὅσα B	20 τε] δὲ I τὰ ομ. B ¹ W
21 αὐτὴν BIW Arist.: ἐαυτὴν a κατὰ τοῦτο ομ. a	26 δὲ ομ. a	27 δῆ]
δὲ a 28 ἔστι] τις a 29 ἡ κυρίως a 30 alterum ἡ ομ. I 31 ἡ ομ. B ¹		
ἀμφοῖν] δέρος B ¹ Wa	31. 32 πνευματικὴ I	32 ὑδατώδης B ² Wa
33 μείνη B ² V: μένει B ¹ Wa		

γινομένη δι' ἔνδειαν φυσικοῦ θερμοῦ καὶ ἀσυμμετρίαν πρὸς τὸ πεπαινόμενον ὑγρόν· δταν γάρ ἐλαττον ἡ τὸ θερμὸν ἡ ὥστε κρατεῖν δύνασθαι τοῦ ὑγροῦ, ἀπεπτον τὸ ὑγρὸν μένει. ἐπεὶ δὲ εἰπε τὸ ὑγρὸν εἶναι τὸ πεπαινόμενον, τίνα ἔστι τῶν ὑγρῶν τὰ πεπαινόμενα λέγει· ὅσα γάρ παχύνε-²⁰
 5 σιθαι θερμαινόμενα δύναται· τὸ γάρ πεπαινόμενον συνίσταται πᾶν. οὐδὲν δὲ ὑγρὸν ἄμικτον ἕηρφ καὶ γεώδει παχύνεται, διὸ οὐδὲ πεπαίνεται. δεῖ οὖν τὸ πεπαινόμενον ὑγρὸν ἔχειν ἐν αὐτῷ καὶ ἕηρόν τι μεμιγμένον. διὰ τοῦτο γάρ ὅδωρ μόνον τῶν ὑγρῶν θερμαινόμενον οὐ παχύνεται, δτι μὴ ἔχει ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτοῦ ἔηρότητός τι· θᾶττον γάρ θερμαινόμενον διατηρίζεται,
 10 καὶ φθείρεται ἡ παχύνεται. ἔλαιον δὲ καὶ οἶνος θερμαινόμενα παχύνεται, ὅτι ἔχει ἐν τῇ αὐτῶν οὐσίᾳ καὶ ἔηρόν τι καὶ γεώδες. εἰπὼν δὲ δτι ²⁵ μηδὲν ὑγρὸν ἄμικτον ἕηρφ δὲ πεπαίνεται, περὶ τῆς ὡμότητος πάλιν λέγει καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἀτελείᾳ· ἔκειτο γάρ γίνεσθαι δι' ἔνδειαν τοῦ φυσικοῦ θερμοῦ καὶ ἀσυμμετρίαν πρὸς τὸ ὑγρὸν τὸ πεπαινόμενον. ταύτην δέ φησι
 15 τὴν ἀσυμμετρίαν τοῦ θερμοῦ πρὸς τὸ πεπαινόμενον ὑγρὸν γίνεσθαι ἡ τῷ τὸ θερμὸν δλίγον εἶναι καὶ ἐλαττον τοῦ κατὰ φύσιν ἡ· τῷ τὸ ὑγρὸν τὸ πεσσόμενον καὶ δριζόμενον πολὺ καὶ πλεῖον εἶναι τοῦ κατὰ φύσιν. διὰ τοῦτο φησι καὶ λεπτοὺς τοὺς χυμοὺς καὶ τὰς συστάσεις εἶναι τῶν ὡμῶν,⁴⁰ καὶ ψυχροὺς μᾶλλον ἡ θερμούς, καὶ ἀβρώτους καὶ ἀπύτους, ὡς μὴ κρατη-
 20 θέντος τοῦ ὑγροῦ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ.

"Ὕσπερ δὲ ἡ πέπανσις πολλαχῶς ἐλέγετο (κύριον γάρ ἦν ὄνομα τῆς πεπάνσεως τῶν καρπῶν, ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα τινὰ πεπαίνεσθαι κατὰ μεταφορὰν τὴν ἀπὸ τούτων, τῷ δριζόμενοι τούτοις γίνεσθαι καὶ εἶναι δριζόμενοι τὸ ἐπ' αὐτῶν γινόμενον τοῖς ἐπὶ τῶν καρπῶν), οὗτας φησὶ καὶ τὴν ὡμότητα ⁵⁰
 25 λέγεσθαι πλεοναχῶς. οὐ γάρ μόνον ἐπὶ τῶν καρπῶν ἡ ὡμότης λέγεται, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ἐφ' ὧν καὶ ἡ πέπανσις· καὶ γάρ οὐρα καὶ ὑποχωρήσεις τῆς γαστρὸς καὶ κατάρροι ὡμὰ λέγονται, ἀ πάντα τοιαῦτα εἶναι λέγεται τῷ μὴ κεκρατῆσθαι ὑπὸ τῆς οἰκείας θερμότητος μηδὲ συνεστάναι. ηδη δὲ πορρωτέρω προιόντες καὶ κέραμον ὡμὸν λέγομεν καὶ γαλα καὶ ⁶⁰
 30 ἄλλα πλείω· ὅσα γάρ ἀν δυνάμενα μεταβάλλειν καὶ συνίστασθαι ὑπὸ θερ-¹²⁹ μότητος μὴ συσταθῆ μηδὲ πάνη τούτο, ὡμὰ λέγεται. τὰ γάρ μὴ δυνάμενα συνίστασθαι ὑπὸ θερμότητος οὐ λέγεται ὡμά· τὸ γοῦν ὅδωρ οὐ λέγεται ὡμόν, δτι μὴ πέφυκεν ὑπὸ θερμοῦ παχύνεσθαι. κακίοι λέγεσθαι φησιν αὐτὸ ἔφθιτον δηλονότι καὶ ἀνέψητον, οὐ μὴν ὡμὸν ἡ πεπαντόν. δτι μὲν οὖν δ

3. 4 ὑγρὸν ποτὲ πεπαινόμενον εἶναι I 6 ἄμικτον] ἡ μικτὸν I 11 δτι—οὐσίᾳ
 in lit. B² ἔηρόν—γεώδες supr. vers. B² 12 δν om. BWa 13 ἐν
 ταύτη BWa δι?] ἐτι I 17 εἶναι om. BWa 18 λεπτοὺς εχ corr. I
 21 δὲ om. a post κύριον vacuum sp. VIII litt., deinde ἐν γάρ B 21. 22
 τῆς πεπάνσεως] τὸ B¹ 24 post οὗτας add. καὶ I 26. 27 ὑποχώ-
 ρησις W 27 δ πάντα] δπαντα B¹Wa 27. 28 τοιαῦτα—λέγεται om. a
 28 post λέγεται add. καὶ WB κρατεῖσθαι BWa 29 ἐμὸν a λέγωμεν I
 30 δυνάμενα I 31 συστῆ BWa μὴ δυνάμενα] λεγόμενα μὴ I 32 οὐ
 post θερμότητος om. B¹Wa ὅδωρ δ λέγεται B¹ 33 post ὑπὸ add. τοῦ Wa
 post θερμοῦ add. καὶ B¹W 34 δῆλον a πεπανόν BWa

ώμδος κέραμος πορρωτέρω τῶν ἄλλων, καὶ οὐ πάντῃ δόμοίως ἔκείνοις λέγεται, φανερόν· ἔκεινα μὲν γάρ ἦν ὑπὸ τῆς οἰκείας θερμότητος πεπαι-
5 νόμενα καὶ ὡμὰ ἐλέγετο, διτὶ μὴ τὸ οἰκεῖον ἐν αὐτοῖς θερμὸν ἐκράτει τοῦ ὑγροῦ, ὁ δὲ κέραμος ὡμὸς λέγεται τῷ τὸ ἔξωθεν προσαγόμενον αὐτῷ
5 θερμὸν μὴ κεκρατηκέναι τῇς ὑγρότητος τῆς ἐν αὐτῷ. ἐπιζητήσαι δ' ἄν τις, πῶς καὶ τὸ γάλα πορρωτέρω καὶ οὐχὶ ἔκείνοις δόμοίως λέγεται ὡμόν.
Ἔτι μὲν λέγοιτο ὡμὸν γάλα τὸ ἐν τῷ ζῷῳ, δόμοίως ἀν τοῖς πρώτοις λέγοιτο· ὡμὸν γάρ τοῦτο τῷ μὴ κεκρατηθεῖσαι ὑπὸ τῆς ἐν τῷ ζῷῳ θερ-
10 μότητος τὴν ὑγρότητα τὴν ἐν αὐτῷ· εἰ δὲ λέγοιτο τὸ ἔψόμενον γάλα ἐν
10 πυρὶ ὡμόν, δόμοίως ἀν λέγοιτο τῷ κεράμῳ ὡμόν· τῷ γάρ ὑπὸ τῆς ἔξωθεν μὴ κεκρατηθεῖσαι θερμότητος.

Εἰπὼν δὲ περὶ πεπάνσεως καὶ ὡμότητος, ὃν τὸ μὲν ἦν τῷ γένει πέψις, τὸ δὲ ἀπεψία, καὶ ὄρισάμενος ταῦτα καὶ τὰς αἰτίας δεῖξαι, δι' ἂς ψήνεται, ἔξῆς περὶ ἔψήσεως λέγει καὶ τῆς ἐναντίας αὐτῆς μολύνσεως, καὶ
15 πρῶτον γε περὶ ἔψήσεως. λέγει δὴ τὴν ἔψησιν εἶναι καθόλου μὲν πέψιν ὑπὸ θερμότητος ὑγρᾶς τοῦ ἐνυπάρχοντος ἀօρίστου ἐν τῷ ὑγρῷ, θερμότητος μὲν ὑγρᾶς εἰπών, διτὶ τὰ ἔψόμενα ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ὑγροῦ ἔψεται· ὑπὸ γάρ θερμοῦ ὅδατος καὶ ἐν θερμῷ ὑγρῷ ἔψεται τὰ ἔψόμενα. τοῦ δὲ
20 ἐνυπάρχοντος ἀօρίστου, τουτέστι τοῦ ἐν τῷ ὑγρῷ τῷ ὕντι ἐν τοῖς ἔψημένοις ἀօρίστου καὶ ὅδατώδους· τὸ γάρ ἐν τούτοις ὑγρόν, ἀօρίστον ὄν, ²⁵ πεφθὲν καὶ ὄρισθὲν ὑπὸ τῆς εἰρημένης θερμότητος ἔφθὸν γίνεται ἀπὸ τῆς ἔψήσεως. ἄν τε γάρ σάρκες ὥσιν αἱ ἔψόμεναι ἄν τε λάχανα ἄν τε ἄλλο τι,
τότε ἔφθα γίνεται, διτὸν τὸ ἐν αὐτοῖς ὑγρόν, ἀօρίστον ὄν, ὑπὸ τῆς ἐν τῷ
ὑγρῷ τῷ ἔξωθεν θερμότητος πεφθῆ τε καὶ ὄρισθη. λέγεσθαι δέ φησι
25 τὸ τῆς ἔψήσεως δόνομα κυρίως ἐπὶ μόνων τῶν ἔψομένων. τί δ' ἔστι τὸ
ἐνυπάρχον ἀօρίστον ἐν τῷ ὑγρῷ, ἐδήλωσεν εἰπὼν τοῦτο δὲ ἀν εἴη,
ὡσπερ εἰρηται, πνευματῶδες ἢ ὅδατῶδες. εἰπὼν δὲ τὴν ἔψησιν ³⁰
εἶναι ὑπὸ θερμότητος ὑγρᾶς, ἔξηγούμενος, τίς ἔστι θερμότης ὑγρά, λέγει
ἡ δὲ πέψις γίνεται, δηλονότι ἡ τοῦ ἀօρίστου τοῦ ἐν τῷ ὑγρῷ ὕντος
30 πνευματῶδους ἢ ὅδατῶδους, ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ ὑγρῷ πυρός, ἵσον λέγων τῷ
ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ ὑγρῷ θερμοῦ. εἰπὼν δὲ καὶ ἀπόδοις τὸν λόγον τῆς ἔψήσεως,
ἐπειδοκεῖ καὶ τὰ ταγηνίζομενα ἐν ὑγρῷ θερμῷ ταγηνίζεσθαι (θερμαινο-
μένου γάρ τοῦ ἐν τῷ ταγηνίψει ἐλαῖου ἢ ἐν φίδινῳ ὑγρῷ καὶ ταγηνίζηται
τινα, ἔκεινα μεταβάλλει, καὶ οὐ λέγεται ἔψεσθαι, ἀλλὰ ταγηνίζεσθαι), διτὶ ³⁵
35 μὴ ταγηνίζομενα ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ ὑγρῷ θερμοῦ πάσχει, ὡς τὰ ἔψόμενα,
ἄλλ' ὑπὸ τοῦ ἔξω πυρός, ὡσπερ καὶ τὰ ὄπτωμενα, δείκνυσι. διὸ καὶ τὰ

3 post οἰκείον add. καὶ BWa 4 τὸ om. I 7 ἢ εἰ] εἰ ἢ B¹ δόμοίως ἀν εκ corrig. I
9 γάλα] ἀλλὰ B¹ 11 μὴ supr. vers. add. I 12 δὲ om. a ἢν] ἢ I 13 ταῦτα]
τε αὐτὰ BWa 14 αὐτῇ BWa 17 τοῦ om. BWa 18 δὲ om. a 19 τοῦ δυτος I
21 ἔφθὸν γίνεται om. B¹ IW δπὸ om. B¹: ὑπὸ B²α τῆς] τε IW 28 τίς — λέγει]
τι ἔστι τὸ θερμότητος ὑγρᾶς, εἰπεν BWa 29 δῆλον a ἢ om. BWa 29. 30 δυτος—
ὑδατῶδους] δ ἢ πνευματῶδες ἔστιν ἢ ὅδατῶδες BW eademque a, praeterquam quod pro
δ ἢ habet πυρός 32 ταγηνίζομενα — ταγηνίζεσθαι — ταγηνίψ (33) a, et porro item
33 ταγηνίζηται scripsi: ταγηνίζεται BIW: ταγηνίζεται a 35 μὴ] μηδὲ τὰ BWa

ταγηνιζόμενα δπτάται μᾶλλον η ἔψεται· ύπὸ γὰρ τοῦ ἔξωθεν θερμοῦ,
τουτέστιν ύπὸ τοῦ πυρὸς, ταγηνιζόμενα μεταβάλλει τε καὶ πάσχει, ἀλλ’
οὐχ ύπὸ τοῦ ἐν τῷ περιέχοντι αὐτὰ ὑγρῆθεν θερμοῦ. διτὶ γὰρ μὴ ύπ’
ἔκείνου πάσχει, σημεῖον τὸ τὸ περιέχον αὐτὰ ὑγρὸν πάσχειν μᾶλλον ύπὸ⁵
τῶν ταγηνιζομένων· θερμαινόμενα γὰρ ἔκεινα ύπὸ τοῦ πυρὸς τοῦ πεπυρα-¹⁰
κτωμένου σιδήρου τὸ περικείμενον αὐτοῖς ὑγρὸν ἔηραίνει εἰς αὐτὰ ἀνα-
λαμβάνοντα. τὰ δέ γε ἔψόμενα τὸ ἐναντίον τούτου ποιεῖ· οὐ γὰρ μόνον
οὐκ ἀναλαμβάνει εἰς αὐτὰ τὸ περικεχυμένον αὐτοῖς ὑγρὸν θερμόν, ἀλλὰ
πάσχοντα ύπ’ αὐτοῦ καὶ μεταβαλλόμενα καὶ θερμαινόμενα ἔκκρινει καὶ¹⁵
10 τὴν ἐνυπάρχουσαν αὐτοῖς ὡμοῖς οὖσιν ὑγρότητα. οὐ σημεῖόν φησιν εἶναι
τὸ ἔηρότερα εἶναι τὰ ἔψθια τῶν δπτῶν· τὰ μὲν γὰρ ἔψθια τῷ κρατεῖ-²⁰
σθαι ύπὸ τοῦ ἐν τῷ περιέχοντι αὐτὰ ὑγρῷ θερμοῦ οὐκ ἀνασπᾶ αὐτὸν εἰς
αὐτά, ἀλλ’ ἀφίγησι τὸ ἐνυπάρχον αὐτοῖς, τὰ δὲ ταγηνιζόμενά τε καὶ ὅλως
δπτώμενα τῇ ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἐγγινομένῃ αὐτοῖς θερμότητι κρατοῦντα τοῦ
15 ἔκτὸς ὑγροῦ σπῆ αὐτὸν εἰς ἔαυτά. διτὶ δὲ τὰ δπτὰ ὑγρότερα τῶν ἔφθῶν,
δῆλον ἐκ τοῦ, διταν τμηθῆ, πολὺ ὑγρότερα τῶν ἔφθῶν τὰ δπτὰ εὐρίσκε-
σθαι, δπτὰ δὲ τὰ μὴ προεψημένα. |

Ἐπίπλων δὲ τὴν ἔψησιν πέψιν εἶναι τοῦ ἐνυπάρχοντος ἐν τῷ ὑγρῷ 130:
ἀορίστου γινομένην ἀπὸ ὑγρᾶς θερμότητος, εὐλόγως φησὶ μὴ πᾶν σῶμα
20 ἔψητὸν εἶναι· οὔτε γὰρ ἐν φῷ μηδέν ἔστιν ὑγρόν (τοῦτο γὰρ τὸ ἐν τῇ
ἔψήσει πεστόμενον) οὔτε ἐν φῷ ἔστι μέν, ἀλλὰ ἀδύνατον κρατηθῆναι καὶ⁵
ἔκκριθῆναι ύπὸ τῆς ἐν τῷ περικεχυμένῳ αὐτῷ ὑγρῷ θερμότητος διὰ
πυκνότητα. διὸ οὔτε λίθοι οὕτε ἔντλα ἔψονται, οἱ μὲν διὰ τὸ μὴ ἔχειν
ὑγρότητα, τὰ δὲ διὰ τὸ τοιαύτην ἔχειν, ὡς μὴ δύνασθαι ύπὸ τοῦ ἔψοντος
25 ὑγροῦ θερμοῦ κρατεῖσθαι αὐτὴν καὶ ἔκκρινεσθαι, διὰ τὸ φυσικῶς ἐν τῇ
συστάσει πεπυκνωσθαι καὶ μὴ ἔξιεναι. ἔψεται δὲ ταῦτα, δσα τῶν σωμάτων
ἔχει παθητικὴν ὑγρότητα ύπὸ τῆς ἐν τῷ ὑγρῷ τῷ περιέχοντι αὐτὰ ύπὸ 10
πυρὸς ἐγγινομένης θερμότητος. λέγεσθαι δέ φησι καὶ ἀλλα τινὰ ἔψεσθαι
οὐ κυρίως, ἀλλὰ μεταφορικῶς· καὶ γὰρ χρυσὸς καὶ ἔντλα καὶ ἀλλα τινὰ
30 οὐ κατὰ ταύτων εἰδος λεγόμενα, ἀλλὰ μεταφορικῶς, διὰ τὸ μὴ πάσαις
ταῖς διαφοραῖς οἰκεῖα δύναματα κείσθαι. οὐ γὰρ τῷ τὴν ἐν τῷ χρυσῷ
ὑγρότητα κρατεῖσθαι ύπὸ τῆς ἐν τῷ ὑγρῷ θερμότητος ὁ χρυσὸς ἔψεσθαι
λέγεται, ἀλλ’ οὐδὲ τὰ ἔντλα· προείρηκε γὰρ διτὶ τὰ τοιαῦτα τῶν σωμάτων
οὐκ ἔστιν ἔψητὰ οὐδὲ ἐν ὑγρῷ τίθεται θερμῷ, ὥστε ύπὸ τούτου κρατη-¹⁵
35 θεῖσαν τὴν ἐν αὐτοῖς ὑγρότητα ἔκκριθῆναι· μεταφορικῶς δὲ ἀπό τίνος

2 post πυρὸς add. τὰ BWa	3 ὑγροῦ I	4 τῶν τὸ I	6 ἔηραίνειν BW
εἰς αὐτὰ libri	7 τὰ et ἔψθια B ² : τὸ et ἔψθιαν B ¹ Wa	γε οι. BW: τὸ a	
8 αὐτὰ BIW	θερμὸν οι. a	13 αὐτὰ BIW	15 ἔαυτά] αὐτό I δπτὰ]
δπτώτερα B ¹ : δπτότερα W	ἐφθῶν corr. ex δπτῶν I	16 ἐκ τοῦ οι. BWa	
τμηθῆ] τεθῆ B ¹ Wa	ante πολὺ add. τῷ a	16. 17 εὐρίσκεται I	18 δὲ οι. a
εἶναι πέψιν coll. BWa	21 post οὔτε add. γὰρ I	23 ἔψεται BWa	25 διὰ τὸ
scripsi: οἴτα τῶν libri	26 πετηγῶσθαι I	καὶ μὴ οι. a	ἔξιεναι scripsi:
ἔξειν BIW: οι. a	28 τινὰ post δὲ exh. a	31 τὴν] γῆν I	32 κρατεῖσθαι
post θερμότητος exh. a: οι. B ¹ W	33 τὰ ante ἔντλα οι. BWa		

όμοιότητος καὶ ταῦτα ἡψῆσθαι λέγεται, ὅταν ὑπὸ πυρὸς θερμαῖνομένων αὐτῶν ἐκκριθῇ τι τῶν ἐν αὐτοῖς ὑγρῶν. ὅταν γάρ ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ ἡ τοιαύτη ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἐκκρισις τῆς ἀλλοτρίας ὑγρότητος ἐγκαταμεμιγμένης αὐτῷ γένηται, οἷον ἀργύρου ἡ χαλκοῦ ἡ τινος ἄλλου, τότε ἡψῆσθαι λέγεται.
 5 ὁμοίως καὶ τὰ ἄλλα τὰ μεταλλεύματα. καὶ τὰ ξύλα δέ, ὡν διὰ τὸ πλησίον πῦρ ὁ καπνὸς ἐκκέκριται καὶ γέροντες ἔηρά, ἡψῆσθαι λέγεται, ἀ καὶ ἄκαπνα 20 καλεῖται. λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ ὑγρῶν ἐψησις, οἷον γάλακτος καὶ γλεύκους, καὶ ὁμοιοτέρα ἡ τούτων ἐψησις τῇ χυρίᾳ ἐψήσει λεγομένῃ τῆς τοῦ χρυσοῦ καὶ τῶν τοιούτων· λέγεται γάρ ταῦτα τότε ἡψῆσθαι, ὅταν ὁ ἐν 10 αὐτοῖς ὑγροῖς οὖσι χυμός, οἰκεῖος ὡν αὐτῶν καὶ οὐχὶ ἀλλότριος, πεφύῃ καὶ εἰς τι εἰδός μεταβάλλῃ ὑπὸ τοῦ κύκλου περικειμένου καὶ ἔξωθεν πυρὸς θερμαῖνοντος αὐτά· ἐκκρινομένου γάρ τοῦ ἀστρίστου ἐν αὐτοῖς ἡ ὑδατώ-
 25 δους, ὡς τοῦ ὀρροῦ ἐπὶ τοῦ γάλακτος, ἡ πνευματώδους, ὡς ἐπὶ τοῦ γλεύκους, ἡ τοῦ ὑποκειμένου πέψις τε καὶ εἰς εἰδός τι μεταβολὴ γίνεται.
 15 τρόπον δέ τινα εἶπε τὸ ἐπὶ τούτων γινόμενον παραπλησίας γίνεσθαι τῇ ἐψησι, δι τι μηδὲ ταῦτα ἐν ὑγρῷ θερμῷ τίθεται μηδὲ ὑπὸ τούτου πέσσεται ἡ ἐν αὐτοῖς ὑγρότης, ἀλλ' ἐν ἀγγείοις ὃντα ὑπὸ τοῦ ἔξωθεν πυρὸς πάσχει τὰ προειρημένα.

p. 381a 1 Τέλος δὲ οὐ τὸ αὐτὸ πᾶσιν, οὔτε ἐψομένοις οὔτε
 20 πεττομένοις.

Οὐ τὸ αὐτό φρσι τέλος εἶναι πᾶσι τοῖς ἐψομένοις, οὐδὲ τοῦ αὐτοῦ χάριν ἐψεσθαι αὐτά· τὰ μὲν γάρ ἐψεται, ὥστε πρὸς ἐδωδὴν ἐπιτήδεια γίνεσθαι, οἷς τούτῳ τῆς ἐψήσεως τέλος, τὰ δὲ ὥστε πρὸς ῥόφησιν, τὰ δὲ ἄλλου τινὸς χάριν. οὔτε δὲ ἐψομένοις εἴπεν οὔτε πεττομένοις ἡτοι 25 ἐκ παραλλήλου, ἐπεὶ ἡ ἐψησις διὰ πέψεως, ἡ ἐπεὶ κοινότερον ἡ πέψις καὶ γενικώτερον τῆς ἐψήσεως (οὐ γάρ ἡ ἐψησις μόνον διὰ πέψεως, ἀλλὰ καὶ 40 ἡ πέπανσις, ὡς δέδειχε, καὶ ἡ ὄπτησις δέ, ὡς ἐρεῖ), εἰπὼν μὴ εἶναι τὸ αὐτὸ πᾶσι τοῖς ἐψομένοις τέλος, ἐπήγεγκεν δι τι μηδὲ δλως τοῖς πεσσομένοις, ὡς οὐδὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν τῆς πέψεως τοῦ αὐτοῦ πᾶσιν ὃντος τέλους.
 30 εἰπὼν δὲ δι τι μὴ τὸ αὐτὸ πᾶσι τοῖς ἐψομένοις τέλος, σημεῖον τούτου καὶ τὸ ἐπὶ τῶν φαρμάκων παρέθετο, ἀ καὶ αὐτὰ μὲν ἐψειν λέγομεν, οὐ μὴν ὡς πρὸς ἐδωδὴν ἡ πρὸς ῥόφησιν ἡ δλως πρὸς τροφὴν χρήσιμα αὐτὰ ἐσόμενα ἐψειν λέγομεν. οὐδὲ ἡ τῶν φαρμάκων δὲ ἐψησις ἡ αὐτὴ τῇ 45 χυρίᾳ ἐψήσει λεγομένη, ἡς τὸν ὄρισμὸν ἀποδέσωκεν. εἰπὼν δὲ ταῦτα

1 ἐψῆσθαι libri 2 τί I 3 post ὑγρότητος add. καὶ B 4 et 6 ἐψῆσθαι
 B²a 7 post δὲ add. φησὶ BWa 8 τούτου BWa τῇ τοῦ I 10 ἀλλότρια a
 11 μεταβάλλει I 13 ὀροῦ B¹W τοῦ αὐτοῦ γάλακτος om. I 14 ἡ
 τοῦ B¹ τι om. BWa 22 ὥστε] ὥσπερ B¹W 23 γενέσθαι B² 25 post ἐψησις
 add. μόνον, sed rursus exp. I ἡ ἐπὶ BWa ἡ πέψις post γενικώτερον (26) coll. BWa
 27 post εἰπὼν add. δὲ BIW 28 πᾶσι om. BWa τέλος τοῖς ἐψομένοις coll. BWa
 ἐπήγεγκεν — τέλος (30) om. I 30. 31 καὶ τὸ] καίτοι B¹W: καὶ om. I, eras. B²
 33 ἐψειν I οὐδὲ ἡ] οὐδὲ BWa 34 ἀπέδωκεν a

συγχεφαλαιοῦται νῦν, τίνα ἔστι τὰ ἐψήσεις, καθόλου λέγων περὶ πάσης
ἐψήσεως, οὐ τῆς χυρίως λεγομένης μόνον· ὅσα γὰρ παχύτερα δύναται
γίνεσθαι θερμαινόμενα (πεσσομένου γὰρ τοῦ ἐν αὐτοῖς ἀσρίστου ὑγροῦ
ἢ πάχυνσις) ἢ ἐλάττω· διακρινομένου γὰρ καὶ ταῦτα τοῦ ἐν αὐτοῖς
5 πνευματώδους, τὰ δ' αὐτὰ καὶ βαρύτερα γίνεται. οὐ γὰρ ἀπλῶς τὰ
ἐλάττω γινούνται ἐψεῖται· τὸ γοῦν ἔλαιον ἔλαττον μὲν γίνεται, οὐ μὴν 50
ἐψεῖται, ὡς ἔρει. ἢ τὰ μὲν αὐτῶν τοιαῦτα, τὰ δὲ ἐναντία ἀντὶ τοῦ
τὰ μὲν παχύτερα, τὰ δὲ λεπτότερα διὰ τὸ ἐν τῇ ἐψήσει διακρίνεσθαι.
καὶ τὰ μὲν αὐτῶν παχύνεσθαι, τὰ δὲ λεπτόνεσθαι, ὡς ἐπὶ τοῦ γάλακτος
10 γίνεται· τὸ μὲν γὰρ αὐτοῦ λεπτόνεσθαι, ὅσον δρρῶδες, τὸ δὲ λοιπὸν συνί-
σταται καὶ τυροῦται, δι ποτίαν εἰπεν, ὡς τῷ ἔχειν ἐν αὐτῷ τοιοῦτον τι
πηγγυμένου αὐτοῦ. ἐψεῖται δ' ἀν κατὰ τοῦτο καὶ τὰ σιτία λέγοιτο· καὶ
γὰρ ἐκείνων τὰ μὲν εἰς ὑγρότητα ὑπὸ | τῆς θερμότητος διακρίνεται, οἷα 130°
ἐστι τὰ οὐρά, τὰ δὲ παχύνεται. τὸ δ' ἔλαιον οὐ φησιν ἐψεῖται καθ' 5
15 ἑαυτό· μετ' ἄλλων μὲν γὰρ μιγνύμενον ἐψεῖται δοκεῖ, οὐ μὴν καθ' ἑαυτό,
δι τηθερμαινόμενον μῆτε παχύνεται μῆτε ἔλαττον γινόμενον βαρύτερον
γίνεται μῆτε τὸ μὲν αὐτοῦ ὑγρότερον γίνεται, τὸ δὲ παχύτερον· τὸ γὰρ αὐτὸ⁶
κατὰ τὸ εἶδος ἐν τῇ ἐψήσει μένει, ἔστ' ἀν σώζεται. τοιαῦτην μὲν οὖν
φησιν εἰναι τὴν κατὰ τὴν ἐψήσιν πέψιν· ἡ γὰρ πέψις καὶ ἐν ἄλλοις, οὐκ
20 ἐψήσει μόνῃ. οὐδὲν δὲ διαφέρειν φησίν, εἴτε διὰ τεχνικῶν δργάνων
γίνοιτο, ὡς ἡ ὑπὸ τῶν δψοποιῶν, εἴτε διὰ φυσικῶν, ὡς ἐπὶ τῆς τροφῆς·
όποτέρως γὰρ ἀν γίνηται, τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἔξει. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν διὰ
τεχνικῶν δργάνων δψοποιῶν τὸ ἔξω θερμὸν τῶν ἐψομένων αἰτίαν τῆς
25 ἐψήσεως τε καὶ πέψεως τοῦ ἐν τῷ ἐψομένῳ ἀσρίστου ὑγροῦ καὶ ἐπὶ τῶν
διὰ φυσικῶν. καὶ γὰρ ἡ τροφὴ ὑπὸ τοῦ ἔχωμεν ὅντος αὐτῆς θερμοῦ
ἐψεῖται· οὐ γὰρ ἐν αὐτῇ τῇ τροφῇ τὸ ἔψιν τε καὶ πέσσον αὐτὴν θερμόν, 10
εἰ καὶ σύμφυτον τῷ τρεφομένῳ.

Εἰπὼν δὲ περὶ ἐψήσεως μέτεισιν ἐπὶ τὸν περὶ μολύνσεως λόγον,
ἥτις ἔστιν ἐναντία τῇ ἐψήσει, καὶ φησιν αὐτὴν εἰναι τὴν ἐναντίαν
30 ἀπεψίαν τῇ ἐψήσει. εἴη δ' ἀν ἐναντία ἡ τε πρώτη λεχθεῖσα ἀντὶ⁷
τοῦ ἡ τε τῇ πρώτῃ λεχθεῖσῃ [τῇ] ἐψήσει ἐναντία· οὐ γὰρ τί ποτέ ἔστι 20
μόλυνσις, εἱρηκεν ἥδη, ἀλλ' ἡ δυνάμει. εἰπών γὰρ τίς ποτέ ἔστιν ἡ
πρώτη τε καὶ χυρίως λεγομένη ἐψήσις, εἱρηκε δυνάμει καὶ τὴν ἐναντίαν
αὐτῇ μόλυνσιν. ἐπεὶ γὰρ ἦν ἡ ἐψήσις πέψις τοῦ ἐν τῷ ἐψομένῳ σώματι
25 ἀσρίστου ὑπὸ τῆς ἐν τῷ πέρικ ὑγρῷ θερμότητος, εἴη δὲ τὴν ἐναντίαν

4 ἡ] ἡ I	γὰρ—ταῦτα οι. a: καὶ ταῦτα οι. B ¹ W	7 post ἐναντία add.
εἰπεν BWa	10 λοιπὸν] λεπτὸν BWa	11 πυροῦται B: πυκνοῦται a
ποτελαν BW	ώς τὸ B ¹ Wa: ὥστε B ²	16 post θερμαινόμενον add. μὲν BW
17 ὑγρότερον γίνεσθαι BIW	19 ἡ γὰρ πέψις οι. B ¹ W	post ἄλλοις add. καὶ B ² a
21 γίνοιτο] εἰναι B ¹ W	ἡ—δψοποιῶν] ἐπὶ τῶν ἐψομένων B ¹ Wa	23 τῆς οι.
B ¹ W	24 ἐψήσεως] πήξεως B ¹ W	25 τοῦ οι. B ¹ I, post αὐτῆς exh. W
27 ἐμφυτον BWa	28 δὲ οι. a	29 ἔστιν οι. BWa
BWa	λεχθεῖσα B ¹ Wa	31 τε οι.
BWa	35 post ἀσρίστου add. ὑγροῦ BWa	34 ἐπειδὴ

αὐτῇ μόλυνσις ἀπεψία, ὡς δριζόμενος λέγει, τοῦ ἐν τῷ σώματι ἀριστου
δι' ἔνδειαν τῆς ἐν τῷ πέρικι ὑγρῷ θερμότητος. διτὶ δὲ ἡ τοῦ θερμοῦ εἰ
ἔνδεια μετὰ ψυχρότητος, εἰρήσθαι φησιν· εἰπε γάρ κατὰ τὴν ὁρχὴν τοῦ
βιβλίου, διτε ἔλεγε περὶ φθορᾶς καὶ σῆψεως. εἰπὼν γάρ τι ἐστι σῆψις,
5 ἐπήνεγκεν “ῶστ’ ἐπεὶ κατ’ ἔνδειαν πάσχει θερμοῦ, τὸ δὲ ἔνδεις τοιαύτης
δυνάμεως ψυχρὸν πᾶν, ἄμφω δὲ αἴτια εἰλη.” τούτου δὴ νῦν ὑπομιμήσκει.
γίνεται γάρ, φησί, διὰ κίνησιν ἄλλην ἡ μόλυνσις καὶ ἡ προειρημένη
ἀπεψία, τῷ μὴ κινεῖν καὶ μεταβάλλειν τὸ θερμόν, ἀλλὰ τῷ ὑπὸ τῆς τοῦ
ψυχροῦ γινομένης κινήσεως ἐκκρούεσθαι καὶ ἤτασθαι τὴν πέττουσαν, 10
10 τουτέστι τὴν θέρμην, πρὸς τὸ κινεῖν. ἐπεὶ δὲ εἰπε δι' ἔνδειαν τῆς ἐν
τῷ ὑγρῷ τῷ πέρικι θερμότητος τὴν κατὰ τὴν μόλυνσιν ἀπεψίαν γίνεσθαι,
προστίθησι καὶ περὶ τῆς ἔνδειας τοῦ θερμοῦ τοῦ ἐν τῷ περιέχοντι ὑγρῷ
πῶς γίνεται· ἡ γάρ διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἐν τῷ ὑγρῷ ψυχρότητος,
τουτέστιν δταν τὸ περιέχον ὑγρὸν τὸ ἐψόμενον μᾶλλον ψυχρὸν ἡ θερμὸν ἦ,
15 ἡ διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἐν τῷ ἐψόμενῳ ὑγρότητος, οὐκ ἔχοντος ἀναλογίαν
πρὸς αὐτὸ τοῦ ἐν τῷ περικειμένῳ ὑγρῷ θερμοῦ τοιαύτην, ὡς κρατεῖν 20
αὐτοῦ· ἀμφοτέρως γάρ συμβαίνειν οἶνον τε· ὥστε τὴν ἐν τῷ ὑγρῷ τῷ
περικειμένῳ τῷ ἐψόμενῳ θερμότητα πλείω μὲν εἰναι ἡ ὥστε μηδ' θλῶς
κινῆσαι τὸ ἐν τῷ ἐψόμενῳ ὑγρόν, ἐλάττω δὲ πάλιν ἡ ὥστε συμπέψαι τε
20 καὶ διμαλῦναι. δταν δὲ οὖτας ἔχῃ καὶ ἡ τοιαύτη ἔνδεια τοῦ θερμοῦ, ἡ
μόλυνσις γίνεται, κινηθέντος μὲν τοῦ ἐν τῷ ἐψόμενῳ ὑγρῷ, οὐ μὴν
πεφθέντος τε καὶ διμαλυνθέντος. διὰ ταύτην φησὶ τὴν ἀνωμαλίαν σκληρό-
τερα γίνεσθαι τὰ μεμολυσμένα τῶν ἐψημένων. ὕσπερ δὲ τὰ μεμολυσμένα 25
τῶν ἐφθῶν σκληρότερα διὰ τὴν ἀνωμαλίαν, οὖτας καὶ ἐπὶ τῶν ὑγρῶν,
25 δ καὶ αὐτὰ ἐψεσθαι λέγεται, ὡς τὸ γάλα, διὰ τὴν ἀνωμαλίαν διωρισμένα
γίνεται, καὶ κατ’ ἄλλο μὲν συνεστῶτα, κατ’ ἄλλο δὲ διαρρέοντα. εἰπὼν
δὲ περὶ τῆς μολύνσεως δτι ἔστιν ἡ ἐναντία τῇ ἐψήσει ἀπεψία, καὶ προσθεῖς
τὸ εἴη δ’ δὲν ἐναντία ἡ τε πρώτη λεχθεῖσα, οὐκέτι προσέθηκε καὶ
τίνες ἄλλαι, δτι ἡ κυρίως λεγομένη μόλυνσις ἔστιν ἡ προειρημένη, διὰ τὸ
30 ῥάδιον εἰναι τῷ προειρημένῳ τρόπῳ χρωμένους καὶ τὰς δευτέρας δὲν
ῥηθείσας μολύνσεις δρίσασθαι· ἔσονται γάρ αἱ ἐναντίαι ἀπεψίαι ταῖς δευ-
τέραις καὶ κοινότερον λεγομέναις ἐψήσεσιν.

3 ψυχρότητος]	σῆψεως	α	4 φορᾶς	α	5 ὥστ’	ἐπεὶ	κτλ.]	p. 379*19	τὸ] ἡ 1:	ἡ
Arist. E	post	ἔνδειες	add.	τῆς	Ba	6 αἰτία libri	δῆ]	δὲ	α	8 post ἀπεψία add.
γίνεται	BWa	9 κρούεσθαι	B'W	10 ἐπὶ	δὲ	α	11 τὴν	post	κατὰ	ομ. BWa
12 εὐδελας	α	θερμοῦ	τουτέστι	τῆς	ἐν	τῷ	B ³	post	ὑγρῷ	add. ψυχρότητος BW
13 post	γίνεται	add.	δτι	B ¹ Wa,	καὶ	φησὶν	B ²	γάρ	ομ.	B ¹ Wa
γίνεται	BWa	14 ἡ	post	μᾶλλον	exh.	BWa	16 ὥστε	B ²	17 οἶνον	τε] οἰονται B ¹ W
19 ὑγρῶ	I	έλαττον	B ¹ W	ἡ	ομ.	B ¹ W	20 καὶ	ἡ	BW	21 τοῦ
έψημένου	ὑγροῦ	α	22 τε	ομ.	B	post	ταύτην	add.	οὖν	B ²
λυμένα	I	ώς	B ¹ Wa	23.	24 τὰ	ὅπτὰ	τῶν	ἐφθῶν	BIW	26 γίνεσθαι W ¹
29 post	δτι	add.	τε	BI,	τὸ	W	διὰ	τὸ]	διστι	BW:
BWa	καὶ]	κατὰ	B'W	30.	31	ἀναρρηθείσας	B ¹ W	διὸ	καὶ	α
αὶ	ομ.	I						εἰναι	ομ.	

p. 381-23 Ὁπτησις δ' ἐστὶ πέψις ὑπὸ θερμότητος ἔηρᾶς καὶ ἀλλοτρίας.

Τί ποτ' ἐστὶν ὅπτησις, καὶ τίνι διαφέρει ἐψήσεως ἔδειξεν· ἀμφότεραι μὲν γάρ πέψεις τινὲς οὖσαι γίνονται ὑπὸ ἀλλοτρίας θερμότητος, οὐχ 5 ὥσπερ ἡ πέπανσις ὑπὸ οἰκείας, ἀλλήλων δὲ διαφέρουσι, καθ' θσον ή μὲν ἐψήσις ὑπὸ ὑγρᾶς γίνεται θερμότητος, η δ' ὅπτησις ὑπὸ ἔηρᾶς. ὑπὸ γὰρ αὐτοῦ τοῦ πυρὸς πέσσεται καὶ ὄριζεται ἡ ἐν τοῖς ὑπτωμένοις ὑγρότης, η 10 αὐτῷ τῷ πυρὶ ἐπικειμένων η καὶ διά τινος ἀγγείου, δποκειμένου τοῦ πυρὸς τῷ ἀγγείῳ μηδὲν ἔχοντι ὑγρὸν η ἔχοντι μέν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ταγγηνίζομένων, μὴ μέντοι κρατοῦν αὐτὸ τῆς ἐν τῷ ὑπτωμένῳ ὑγρότητος, ἀλλὰ κρατούμενον ὑπὸ αὐτῆς. εἰπε γάρ δι τι καὶ η ταργήνισις εἶδος ὅπτησεώς ἐστιν. ὄρισάμενος δὲ τὴν ὅπτησιν καὶ εἰπών αὐτὴν γίνεσθαι ὑπὸ ἀλλοτρίου θερμοῦ ἔηροῦ, διὰ τὸ τοιοῦτον εἰναι τὴν ὅπτησιν, φησί, καὶ οὕτω γίνεσθαι, καὶ σύγχρονα τις ποιῇ τὸ ἐψόμενον μεταβάλλειν καὶ πέττεσθαι τὸ 15 15 ἐν αὐτῷ ὑγρὸν μὴ ὑπὸ τῆς τοῦ περικεχυμένου αὐτῷ ὑγροῦ θερμότητος, ἀλλ' ὑπὸ τῆς τοῦ πυρὸς, διαν [γάρ] ἐπιτελεσθῇ η πέπανσις ἐν αὐτῷ, δπτὸν τοῦτο γίνεται, οὐχ ἐφθόν. τοῦτο δὲ συμβαίνει, διαν τὸ ὅδωρ δλίγον η, καὶ η τοῦ πυρὸς δύναμις αὐτῇ περικρατῇ τοῦ ἐψόμενου ἀναέηραίνουσα αὐτό. καὶ ὑπερβάλλῃ ἐν τοῖς ἐν δλίγῳ ὅδατι ἐψόμενοις η ἀπὸ τοῦ πυρὸς 20 θερμότης, προσκεκαῦσθαι λέγεται τὰ οὗτας ἐψόμενα, ὡς ὑπὸ τοῦ πυρὸς 20 πάσχοντα τοῦτο· πᾶν γάρ τὸ ἔηρότερον γινόμενον μετὰ τὸ ἐπιτελεσθῆναι τε καὶ πεφύγηναι ὑπὸ ἔηρᾶς θερμότητος τοῦτο πάσχει. διὰ τοῦτο γάρ φησι τῶν ὑπτῶν τὸ ἔκτὸς ἔηρότερα εἰναι τῶν ἐντός, ὡς ἀναέηραινομένης αὐτῶν τῆς ἐπιφανείας ὑπὸ τοῦ πυρὸς, τῷ πλησίον αὐτῆς εἰναι, οὐδέτει δὲ 25 25 καὶ ἐκχρινομένης τῆς ἐν τῷ βάθει ὑγρότητος, τῷ φθάνειν πυκνοῦσθαι μᾶλλον θερμαινόμενα τὰ ἔκτὸς αὐτῶν, διαν τοῦ πυρὸς πλησίον. ἐπὶ δὲ τῶν ἐφθῶν ἐμπαλίν ἔχει· ὑγρότερα γάρ τὰ ἔκτὸς τῶν ἐντὸς τῷ τὰ μὲν ἔκτὸς αὐτῶν 25 30 ὑπὸ τοῦ ἐψόμενος αὐτὰ ὑγροῦ διυγράνθαι, τὰ δ' ἐν βάθει διὰ τὴν ἐκχρισιν τοῦ ἐν αὐτοῖς ὑγροῦ ἀναέηραίνθαι. διὸ καὶ μετέντον ἔργον ἐπὶ τῶν κατὰ τέχνην γινομένων καὶ χαλεπώτερον τὸ δπτῆσαι τοῦ ἐψῆσαι· χαλεπὸν γάρ ἐπ' αὐτῶν ὄμαλῶς καὶ ὄμοιῶς τὰ ἐντὸς τοῖς ἔκτος θερμαινεῖν. ὃν γάρ 35 35 θν η ἐγγυτέρω, θᾶττον ταῦτα θερμαινόμενα καὶ συνιόντα καὶ πυκνούμενα καλύει ἐκχρίνεσθαι τὸ ἐνυπάρχον ὑγρὸν ἐν τοῖς δπτωμένοις· ἐγκατακλείεται 35

6 ἐψήσις] πέψις BW	ἐγένετο BW	10 post μέντοι add. καὶ Ba	κρατοῦντος
I: κρατοῦντι B'W	αὐτὸ] αὐτῷ B' εχ corr. IW	11 κρατουμένω B'W	
αὐτοῦ B'IWa	14 μεταβάλλει I	μεταβάλλειν post ποιῇ εχ. a	16 γάρ
delevi	πέπανσις η ἐν BW	18 αὐτῇ B'	περικρατεῖ I
			20 προσκε-
καῦθαι B'IWa	28 διυγραίνεσθαι I	29 ἀναέηράνθαι IWa	30 τοῦ δπτῆσαι
τὸ I	31 αὐτὸν W	ῶν — ἐγγυτέρω (32)]	32 εἰη I
	τὸ ἐντὸς BIW	dei γάρ τὸ ἐγγυτέρον	post η fort.
τοῦ πυρὸς ἔηραίνεται θᾶττον a	γάρ οὐ. BW		
addendum τὸ πῦρ	post θᾶττον add. δὲ BWa	συνιέντα B'Ι	33 ηντὸς I

γάρ ἐντός, δταν οἱ πόροι μύσωσι πυκνωθέντες. ἀντέθηκε δὲ τὰ κατὰ τέχνην γινόμενα τοῖς φύσει, ὡς καὶ ἐν τοῖς φύσει γινομένοις, ὡς ἔρει, τῶν μὲν ἑψιμένων, τῶν δὲ διπλωμένων· μιμεῖται γάρ ἡ τέχνη τὴν φύσιν. δταν μὲν γάρ ὑπὸ τῆς ἐν τῷ ὑγρῷ θερμότητος πεφθῇ ἡ τροφή, ητις ὑγρότης 5 ἐστὶν ἐν οἷς ἡ πέψις μορίοις γίνεται τῇ τροφῇ μεμιγμένη αὐτῇ, ἔψησις τοῦτο φυσική· δταν δὲ πλεῖστον τὸ θερμὸν αὐτὸν γινόμενον ἀνακηραῖνον τὴν ὑγρότητα κατισχύσῃ αὐτῆς, δπτήσει τι δμοιον γίνεται, καὶ λέγεται προσκε- 10 ς καῦσθαι ἡ τροφή. διὸ οὐ μόνον αἱ κρατηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ φυγροῦ τροφαὶ ἄπεπτοι, ἀλλὰ καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τὸν εἰρημένον γινόμεναι τρύπουν. 15 λέγει δὲ ἐν τῇ τῆς τροφῆς πέψει, ητις ἐν τῇ ἄνω κοιλίᾳ γίνεται, μηδὲ ζῆσον γεννᾶσθαι, ὡς τινες φύοντο, ἀλλ’ ἐν τοῖς περιττώμασι καὶ τῇ ἀποκρίσει καὶ τῇ κάτω κοιλίᾳ σηπομένη, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἔκτος σηπομένων ὄρχται γεννώμενά τινα ζῆται, ὡς προείρηκεν, δτε ἐλεγε περὶ σήψεως· γεννώμενα δὲ οὔτως τε καὶ ἐνταῦθα ἐπάνεισι πολλάκις ἐπὶ τὴν ἄνω κοιλίαν· ἔστι δὲ 20 ταῦτα αἱ τε λεγόμεναι τερηδόνες καὶ οἱ ἐλμινθες. διὸ πολλάκις ἐν ταῖς νόσοις καὶ ἐμοῦνται. τὴν δὲ αἰτίαν τοῦ κάτω μὲν γεννᾶσθαι αὐτά, ἐπανιέναι δὲ πολλάκις καὶ ἐπὶ τὴν ἄνω κοιλίαν ἐν ἑτέροις εἰρηγνθαί φησιν· ἐν γάρ τοῖς Προβλήμασι. κάτω μὲν γάρ καὶ ἐν τῇ κάτω κοιλίᾳ, δτι ἐκ σήψεως γίνεται, ἐνταῦθα δὲ ἡ σῆψις· ἐπάνεισι δὲ ἐν ταῖς νόσοις καὶ ἐπὶ 25 τὴν ἄνω κοιλίαν δι’ αἰτίας ἐν ἔκεινοις λέγει.

Τῇ μὲν οὖν ἐψήσει καὶ τῇ τοικύτῃ πέψει ἡ μόλυνσις καὶ ἡ οὕτω 30 γινομένη ἀπεψία ἐναντία, τῇ δὲ ὡς δπτήσει λεγομένῃ πέψει εἰναι μέν τινα καὶ αὐτῇ φησιν ἀντικειμένην ἀπεψίαν, ἀνωνυμώτερον δὲ τὸ τοιοῦτον εἰναι πάθος, εἰναι δὲ δμοιον τῇ ἐπὶ τῶν διπλωμένων στατεύσει λεγομένην, ητις 35 ἐστίν, ἐπειδὰν γένηται δι’ ἐνδειαν θερμότητος ἀτελής ἡ δπτήσις. ἡ δὲ ἐνδεια τῆς θερμότητος ἡ δι’ διλγότητα τοῦ διπλῶντος πυρὸς γίνεται ἡ διὰ πλῆθος τοῦ ἐν τῷ διπλωμένῳ ὅδοτος. δταν γάρ πλεῖστον μὲν ἡ | αὐτὸν τοῦ 131 πυρὸς θερμότης ἡ ἡ ὥστε μὴ κινῆσαι καὶ μεταβαλεῖν τὸ διπλῶνον, ἐλάττων δὲ ἡ ὥστε πέψαι, τότε γίνεται ἡ ὡς στάτευσις λεγομένη ἀπεψία 40 ἐναντία ούσα τῇ δι’ δπτήσεως γινομένῃ πέψει. τί μὲν οὖν ἔστι πέψις καὶ ἀπεψία. ὑπομιμήσκει διὰ τούτων τῶν εἰρημένων· μνημονεύσας δὲ περὶ πέψεως καὶ ἀπεψίας, τῶν κοινῶν, αἱ ἡσαν ἀλλήλαις ἐναντίαι, καὶ πεπάνσεως καὶ ὡμότητος, ἀ πάλιν ἣν ἀλλήλοις ἐναντία, καὶ ἐψήσεως καὶ ὁ

2 γινομένοις B	2. 3 τὸν μὲν I	4 περιφθῇ W	5. 6 τοῦτο ἔψησις coll. I
6 πλείστον I	7. 8 προσκεκαῦθαι libri	9 αἱ om. BW	10 ητις] ἡς I
τῶν ἄνω Ia	12 σηπομένη] σηπόμενα I	καὶ post ὡς om. a	13 γεννώμενά
om. BWa	15 post λεγόμεναι add. αἱ I	τεριδόκες I	16 γενέσθαι B'W:
γίνεσθαι a	17. 18 ἐν τοῖς Προβλήμασι] cf. fragm. 231 p. 1519 b 10		19 δὲ post
ἐνταῦθα om. I	20 αἰτίας post ἔκεινοις exh. BWa	21 οὖν om. I	post ἔψησις
add. φησι a	22 γενομένη B'W	24 σταθεύσει libri	27 ὅδοτος] ὑγροῦ BWa
πλεῖστον I	28 ἡ om. BWa	μὴ] μηδόλως BWa	καὶ om. BW
29 δὲ ἡ I	στάθευσις BWa	30 τι μὲν οὖν—ἀπεψία (31)]	ταῦτα δὲ εἰπὼν a
31 διὰ τούτων om. a	post εἰρημένων add. δι’ ὧν ἔταγει a		ἔμνημόνευσε BWa
32 περὶ om. BWa			

δπτήσεως ἐπὶ τούτοις μνημονεύσας προσέθηκε καὶ τάνατία τούτοις,
ἀλλὰ μόλυνσίς τε καὶ στάτευσίς, ή μὲν μόλυνσις τῇ ἐψήσει, ή δὲ στάτευσις
τῇ δπτήσει.

p. 381•23 Τῶν δὲ παθητικῶν, τοῦ οὐροῦ καὶ τοῦ ἔγροῦ, λεκτέον
5 τὰ εἰδῆ.

Εἶπὼν περὶ τῶν ἔργων τῶν ποιητικῶν δυνάμεων, αὗται δὲ ἡσαν τὸ
θερμόν τε καὶ ψυχρόν, τίνα τε καὶ πόσα ἐργάζονται ἐν τῇ γενέσει
τῶν οὐσιῶν καὶ ἐν ταῖς ἥδη συνεστώσαις οὐσίαις, μέτεισιν ἐπὶ τὸν περὶ
τῶν παθητικῶν πάλιν δυνάμεων λόγον, αἰτινές εἰσι ἑηρότης τε καὶ
10 ὄγρότης, καὶ τίνα ἔστι τὰ τούτων εἰδη ζητεῖ. λέγει δὲ ἀρχὰς μὲν εἰναι
τῶν ἐν τοῖς σώμασι παθῶν τό τε ἔγρον καὶ τὸ οὐρόν· ταῦτα γάρ ἀρχαὶ 15
καὶ αἰτίαι ὡς ὄλικαὶ τῶν ἐν αὐτοῖς παθῶν, ἡ ταῦτα πρῶτα ἐν τοῖς
σώμασι πάθη· τὰ δὲ ἄλλα πάθη τὰ τῶν σωμάτων μεμιχθαι μέν φησιν ἐκ
τούτων, ὅποτερου δὲ μᾶλλον αὐτῶν καὶ ἐπὶ πλέον μετέχει τὰ σώματα,
15 τούτῳ προσνέμεται τῷ πάθει. τὰ μὲν γάρ ἔγρον τῶν μικτῶν πλέον
ἔχοντα ἔγρα λέγεται, τὰ δὲ οὐροῦ οὐρά. πάντα δέ, φησί, τὰ πάθη τὰ
ἐν τοῖς σώμασι τὰ μὲν ἐντελεχείᾳ ἔσται ἐν αὐτοῖς, τὰ δὲ δυνάμει,
ἡ πάντα τὰ σώματα ἡ τῷ ἐντελεχείᾳ εἰναι ἐν τῷ πάθει ῥηθήσεται 20
σῶμα ἦτοι ἐνεργείᾳ τοιοῦτον εἰναι, ἡ τῷ δύνασθαι. τίνι δὲ διαφέρει τὸ
20 ἐντελεχείᾳ καὶ τὸ δυνάμει δεικνὺς παρέθετο, ἔχει δ' οὗτω τῆξις πρὸς
τὸ τηχτόν· τηχτὸν μὲν γάρ καλεῖται τῷ δύνασθαι τήκεσθαι. τήκεται δὲ
φ ἐνεργείᾳ ἡ τῆξις ἥδη πάρεστιν.

p. 381•29 'Επει δ' ἔστι τὸ μὲν οὐρόν εὐόριστον.

Εἶπὼν ἀρχὰς μὲν καὶ πρῶτα πάθη τῶν ἐν τοῖς σώμασι τὸ ἔγρον τε 20
καὶ τὸ οὐρόν, τὰ δὲ ἄλλα πάντα ἐκ τούτων εἰναι μεμιγμένα, πῶς ἔχει
τὸ ἔγρον καὶ τὸ οὐρόν πρὸς ἄλληλα καὶ πῶς ἡ μῖξις αὐτῶν γίνεται, λέγει.
ἐπει γάρ, φησίν, ἔστι τὸ μὲν οὐρόν εὐόριστον (ἀόριστον γάρ δὲ οὐκείφ
ὅρω εὐόριστόν ἐστιν ἀεὶ ὄριζόμενον καὶ συσχηματίζόμενον τῷ περιέχοντι),
τὸ δὲ ἔγρον δυσόριστον (ἴδιον γάρ ὅρον ἔχον καὶ σχῆμα οὐ συσχηματίζεται
30 τῷ περιέχοντι) παραπλήσιόν τι πρὸς ἄλληλα πάσχουσιν, ὅποιόν τι τὸ
ὄψον καὶ τὰ ἡδύσματα. τῶν γάρ ἀλλῶν καὶ δλως τῶν ἡδυσμάτων μιγνυ- 35
μένων τῷ ὄψῳ ἐν τι ἐξ ἀμφοῖν ἀποτελεῖται, τῶν δψων παρὰ τῶν
ἡδυσμάτων διὰ τὴν μῖξιν λαμβανόντων τὸ ἐδώδιμον. ὡς δὲ ἐπ' ἐκείνων
ἔχει, οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἔγρον τε καὶ οὐροῦ. καὶ γάρ ἐν τούτοις τὸ
35 ἔγρον παρὰ τῆς τοῦ οὐροῦ μίξεως τὸ δύνασθαι ὄριζεσθαι λαμβάνει καὶ

1 καὶ ἐναντία α 2 στάθευσις bis BWa μὲν] δὲ I 6 ἡσαν] εἰεν I
7 καὶ τὸ ψυχρόν α τε post τίνα om. a 9 λόγον δυνάμεων I
12 ὄλικὰ I ἦ] καὶ BWa πρῶτον BWa 15 post τούτῳ add. μᾶλλον
BWa 16 ἔγρα] οὐροῦ B'W 19 ἦτοι] ἡ τῷ B'W 20 ἐντελέχεια I
26 post οὐρόν add. καὶ B'W 27 ἔστι om. B 35 παρὰ] περὶ I

γίνεται ἐν τῇ μίξει τῇ πρὸς ἄλληλα ἑκάτερον ἔκατέρῳ οἰον κόλλᾳ· τὸ τε γάρ
ύγρὸν τῷ ἑηρῷ τοῦ συνεστάναι καὶ μὴ διαπίπτειν αἵτιον καὶ τὸ ἑηρὸν
όμοιώς τῷ ύγρῷ τοῦ μὴ διαχεῖσθαι μηδὲ σκίδωνασθαι, ἀλλὰ σύστασιν 40
ἔχειν. εἰπὼν δὲ τὸ ἑηρὸν καὶ τὸ ύγρὸν ἐν τῇ μίξει ἑκάτερον ἔκατέρου
5 γίνεσθαι οἰον κόλλαν, ἐμνημόνευσεν Ἐμπεδοκλέους ὡς τὸ αὐτό πως εἰρη-
κότος διὰ τοῦ “ἄλφιτον ὅδατι κολλήσας”. καὶ γάρ ἔκεινος κολλήσει
εἰκασε τὴν τοῦ ύγρου τῷ ἑηρῷ μίξιν. καὶ διὰ τοῦτο τὸ συνεστός τε
καὶ ὠρισμένον σῶμα ἀπαν ἐξ ἀμφοῖν φησιν εἶναι, ύγροῦ τε καὶ ἑηροῦ,
ώς ἔκεινων, εἰ ἄκρατα λαμβάνοιτο, ἀφίστων δύντων. λέγει δὲ καὶ τίνα
10 ἐστὶ τῶν ἀπλῶν σωμάτων τὰ κατὰ τὰς δύναμεις ταύτας εἰδοποιούμενα 45
μᾶλιστα· γῇ μὲν γάρ κατὰ τὸ ἑηρόν, ὅδωρ δὲ κατὰ τὸ ύγρόν. διὸ ἐπει
πάντα τὰ ὠρισμένα σώματα, ὡς εἰπεν, ἐκ μίξεώς ἐστιν ύγροῦ τε καὶ
ἑηροῦ, ύγρὸν δὲ καὶ ἑηρὸν ὅδωρ καὶ γῆ, πάντα τὰ ὠρισμένα σώματα ἐξ
15 ὅδατός ἐστι καὶ γῆς. τὸ δὲ ἐνταῦθα προσέθηκε δηλωτικὸν τοῦ ἐν τοῖς
ἐν γενέσει καὶ φθιορῷ σώμασιν· ἐν γάρ τούτοις τὰ ὠρισμένα ἐξ ἀμφοτέρων
τούτων ἀνάγκη εἶναι· οὐ γάρ καὶ ἐν τοῖς θείοις. τούτων δὲ τῶν μικτῶν
τε καὶ ὠρισμένων ὅποτέρου ἀν πλέον ἐν τῇ μίξει ἦ, τοῦτο εἶναι λέγεται, 50
καὶ ὅποτέρα ἀν δύναμις ὑπερέγῃ· γῆς μὲν γάρ οἱ λίθοι, διτὶ πλειόν ἐν
αὐτοῖς τὸ ἑηρὸν καὶ γεῶδες, ὅδατος δὲ πάλιν τὸ μέλι καὶ ὁ οἶνος καὶ οἱ
20 τοιοῦτοι χυμοί. διὰ τοῦτο δέ φησι καὶ ἐν γῇ καὶ ὅδατι μόνοις εἶναι ζῆσα
καὶ γίνεσθαι, ἐν δὲ πυρὶ καὶ ἀέρι οὐκέτι, διτὶ δεῖ μὲν τοῖς ζῷοις ὅλην
ὑποκεῖσθαι, ὅλη δὲ τὸ παθητικόν, παθητικὰ δὲ τὸ ύγρόν τε καὶ ἑηρόν, ἢ
ἐστιν ὅδωρ τε καὶ γῆ. διτὶ δὲ καὶ τὰ πτηγὰ ἐν γῇ γίνεται, οὐ χαλεπὸν
γνῶναι. |

25 p. 382 a 8 Τῶν δὲ σωματικῶν παθημάτων ταῦτα πρῶτα ἀνάγκη 132^τ
ύπάρχειν.

Δείξας διτὶ πᾶν ὠρισμένον σῶμα ἐκ ἑηροῦ τε καὶ ύγρου τὴν σύνθεσιν 10
ἔχει, προστίθησιν διτὶ πᾶν τὸ ὠρισμένον, τουτέστιν ἐκ ἑηροῦ τε καὶ ύγρου
συγκείμενον, ἀνάγκη πρὸ τῶν ἄλλων παθῶν ἡ σκληρότητα ἡ μαλακότητα
30 ἔχειν· τὸ μὲν γάρ πλειόν ἔχον τοῦ ἑηροῦ σκληρόν, τὸ δὲ τοῦ ύγρου μαλακόν.
εἰπὼν δὲ τῶν ὠρισμένων σωμάτων ἀναγκαῖον ἔκαστον ἡ σκληρὸν ἡ
μαλακὸν εἶναι, τί τὸ σκληρὸν καὶ τί τὸ μαλακόν ἐστι λέγει. σκληρὸν μὲν
οὖν φησιν εἶναι τὸ μὴ ὑπεῖκον εἰς αὐτὸν κατὰ τὸ ἐπίπεδον, τουτέστι τὸ

6 ἄλφιτον—κολλήσας] Empedocles fr. v. 275 Mullach 7 τὸ om. B'Wa συνεστῶς I
8 πᾶν BWa 9 λαμβάνοιτο B'Wa 10 τὰ om. B'W 11 γῆ B'W
γάρ om. I διὸ ἐπει] διὰ τοῦτο I 12 ἐστιν om. I 13 post γῆ add. καὶ I
16 εἶναι ἀνάγκη Ba 17 πλειόν BW: πλείων a τοῦτο] fort. τοῦτο
22 παθητικὸν δὲ I 23 τε om. a 27 τὴν σύνθεσιν—ύγρον (28) om. BWa
29 prius ἡ om. BWa 30 τὸ δὲ] τοῦ δὲ B τοῦ post δὲ om. BWa
31 δὲ om. a 32 τί τὸ σκληρόν—λέγει om. BWa τὸ σκληρὸν μὲν BW
33 οὖν om. a

μὴ εἰκὸν κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, ἀλλ’ ἀντιβαῖνον καὶ ἀντιτυποῦν, μαλαχὸν δὲ τὸ ὑπεῖκον τῷ μὴ ἀντιπεριστασθαι, τουτέστι τὸ εἰκὸν κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τῇ ἀφῇ τῷ συστέλλεσθαι, ἀλλὰ μὴ τῷ διαιρούμενον ἀντιπερι- 15 ἰστασθαι. τὸ γὰρ ὅδωρ καὶ ὁ ἄηρ, καίτοι εἴκοντα τῇ ἀφῇ, οὐ μαλαχά· 5 εἰκεὶ γὰρ τῷ διαιρούμενα ἀντιπεριστασθαι, ἀλλ’ οὐ τῷ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῶν συνεχῆ μένουσαν συστέλλεσθαι εἰς τὸ βάθος, καθ’ δὲ θλίβεται. ὥρισάμενος δὲ τό τε σκληρὸν καὶ τὸ μαλαχόν, ἐπεὶ τῶν συνθέτων σωμάτων τὰ μὲν ἀπλῶς ἔστι τε καὶ λέγεται σκληρὰ ἡ μαλαχά, τὰ δὲ πρὸς ἄλληλα (τὸ γὰρ αὐτὸ πρὸς ἄλλο μὲν σκληρόν, πρὸς ἄλλο δὲ μαλαχόν ἔστι), λέγει 10 ὅτι τὰ μὲν ἀπλῶς μαλαχά ἡ ἀπλῶς σκληρά, ἀλλὰ μὴ κατὰ τὴν πρὸς ἄλληλα σύγκρισιν, τὰ τοὺς εἰρημένους ἐπιδεχόμενα λόγους ἔστιν, πρὸς 20 ἄλλα δὲ σκληρὰ ἡ πρὸς ἄλλα μαλαχά τὰ πρὸς ἐκεῖνα τοιαῦτα, καὶ ἐκείνων μᾶλλον τοὺς λόγους ἐπιδεχόμενα τοιαῦτα γὰρ τὰ σκληρότερα, ὡς ἐκείνων ὧν σκληρότερα ἡττον ὑπείκειν κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ πάλιν 15 μαλαχώτερα τὰ ὑπείκοντα μᾶλλον τῷ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν εἰς βάθος συστέλλεσθαι. τὰ μὲν οὖν πρὸς ἄλληλα λεγόμενα σκληρὰ καὶ μαλαχά ἀλλὰ μὴ ἀπλῶς ἀόριστα ἔστι· κατὰ γὰρ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον τὸ ἀόριστον ἐν αὐτοῖς· τὰ δὲ ἀπλῶς σκληρὰ καὶ ἀπλῶς μαλαχά οὐκέτ’ 25 ἀόριστα· οὐ γὰρ ἀν ἦν ἀπλῶς. ἐφεξῆς δὲ τὰ σκληρὰ καὶ μαλαχά ἀπλῶς 20 τίνι συγκρίνεται καὶ τίνι ὅρίζεται λέγει. ἐπεὶ γὰρ πάντων τῶν αἰσθητῶν ἡ οἰκεία αἰσθησις κριτήριον, δῆλον ὅτι καὶ τῶν σκληρῶν τε καὶ τῶν μαλαχῶν ἡ ἀφῇ· αὕτη οὖν ὅρίζει τὸ ἀπλῶς σκληρόν τε καὶ μαλαχόν. λέγει δὲ καὶ πῶς ὅρίζεται· ἐπεὶ γὰρ ἡ ἀφῇ ἐν μεσότητι ἔστιν ἐκείνων ὧν αἰσθάνεται, (οὐ γὰρ οὗτως αἰσθάνεται τῶν ἀπτῶν ἡ ἀφῇ ὡς ἡ ὅψις τῶν 25 χρωμάτων· ἡ μὲν γὰρ τῷ μὴ ἔχειν οἰκείον χρῶμα ἀντιληπτικὴ πάντων ἔστι τῶν χρωμάτων, τῷ δέχεσθαι αὐτῶν τὰ εἰδῆ, ἡ δὲ ἀφῇ οὐ τῷ ἔξω 30 τῶν ἀπτῶν εἶναι παθῶν οὗτως αὐτῶν τὴν ἀντιληψιν ποιεῖται· ἀδύνατον γὰρ σῶμά τι δην ἐνεργείᾳ μὴ μετά τινων ἀπτῶν παθῶν εἶναι· τούτοις γὰρ ὕρισται τὸ σῶμα· σῶμα δὲ καὶ δι’ οὖν ἡ ἀφῇ, ἀπτὸν ἄρα καὶ αὐτό), οὐ 35 30 τῷ μὴ ἔχειν οὖν ταῦτα τὰ πάθη, ἀλλὰ τῷ ἐν μεσότητι αὐτῶν εἶναι ἀμφοῖν τῶν ἐναντιώσεων ἐπ’ ἵστης μετέχουσα καὶ ἐξ αὐτῶν κεκραμένη τῶν ὑπερβολῶν καὶ τῶν ἐλλείψεων διὰ τῆς μεσότητος ταύτης ἀντιλαμβάνεται. διὸ οὐ πάντων αἰσθάνεται τῶν ἀπτῶν ἡ ἀφῇ, ὥσπερ ἡ ὅψις πάντων τῶν 40 χρωμάτων· οὔτε γὰρ τοῦ ὄμοίως θερμοῦ οὔτε τοῦ ὄμοίως αὐτῇ σκληροῦ

1 ἀλλ’ — ἀντιτυποῦν] τῇ ἀφῇ BWa	μαλαχὸν — ἀφῇ (3) om. BW	4 καὶ] οὐ
μαλαχὸν οὐδὲ’ α	οὐ μαλαχά om. α	8 post ἡ add. καὶ I
— σκληρά] σκληρά ἡ ἀπλῶς μαλαχά τὰ ἀπλῶς BWa		10 μαλαχά
ἔστιν om. BWa	13 ταῦτα γὰρ α	11 τὰ om. BWa
14 καὶ πάλιν — ἐπιφάνειαν (15) om. α	16 πρὸς ἄλλα BWa	17 τὸ ante ἡττον
om. BWa	19 ἀν om. Ia	20 post prius τίνι add.
ἀν I	ἐφεξῆς — ἀπλῶς om. BWa	24 οὐ — αἰσθάνεται
τῶν om. I	21 τῶν ante μαλαχῶν (22) om. BWa	27. 28 σῶμά τι δην ἐνεργείᾳ ἀδύνατον γὰρ coll. I
29 post οὐ add. δὴ BWa	30 οὖν om. BWa	32 διὰ om. B ¹
B ¹ Wa	33 τῶν πάντων coll. I	

ἡ μαλαχοῦ ἡ σκληροῦ ἡ ὑγροῦ ἡ ἀφὴ ἀντιληπτική, ἀλλὰ καθ' ἔκαστον τούτων τοῦ ὑπερβάλλοντος αὐτὴν καὶ τοῦ ἐνδέοντος, καὶ ἐπὶ σκληροῦ καὶ μαλαχοῦ τὸν αὐτὸν τρόπον. ἔσται οὖν σκληρὸν μὲν ἀπλῶς τὸ κατὰ τοῦτο ὑπερβάλλον τὴν τῆς ἀφῆς μεσότητα καὶ οὗτως αὐτῇ ἀντιληπτὸν ὡς μὴ 5 ὑπεῖκον· πάλιν δ' αὖ μαλαχὸν ἀπλῶς, οὐδὲ ἡ αἰσθήσις ἀντιλαμβάνεται διὰ 40 τὸ μᾶλλον αὐτῇ ὑπείκειν. ὥστε ἔσται τὸ μὲν ἀπλῶς σκληρόν, οὐδὲ ἡ ἀφὴ μαλαχωτέρα οὖσα ἀντιλαμβάνεται, τὸ δὲ ἀπλῶς μαλαχόν, οὐδὲ ἡ ἀφὴ σκληροτέρα οὖσα ἀντιλαμβάνεται. καὶ ἡ μὲν ἀφὴ κατὰ τοῦτο μεσότης· λέγονται δὲ αἱ αἰσθήσεις μεσότητες καὶ καθ' ὅσον ἀμφοτέρων τῶν ἐναντίων 10 ἀλλήλοις εἰδῶν εἰσὶ δεκτικαὶ· τὸ γάρ τῶν ἐναντίων δεκτικὸν μέσον πως ἔκεινων. ἔστι καὶ κατὰ τοῦτο μεσότητες, καθ' ὅσον ὑπὸ μὲν τῶν ἐνδειῶν καὶ τῶν ὑπερβολῶν τῶν αἰσθητῶν φθείρονται, ὑπὸ δὲ τοῦ συμμέτρου τε 45 καὶ μέσου σώζονται. τὸ δὲ λεπτὸν καὶ μαλαχὸν εἰναι φαμεν. ἀντὶ τοῦ τὸ δὲ ἐνδιόδον εἶπε τὸ δὲ λεπτόν· τὸ γάρ λεπτὸν ἐνδοτικόν, ὥσπερ αὖ 15 καὶ τὸ παχὺ ἀντιβατικόν. ἀποδιόωσι δὲ καὶ αἰτίαν τοῦ πᾶν ὠρισμένον σῶμα ἡ σκληρὸν ἡ μαλαχὸν εἰναι· ἡ γάρ ὑπείκειν αὐτὸ τῇ ἀφῇ ἀνάγκη ἡ μῆ, ὃν τὸ μὲν μαλαχοῦ, τὸ δὲ σκληροῦ.

p. 382 a 23 *Ἔτι πεπηγός εἰναι. |

Λαβῶν πᾶν ὠρισμένον σῶμα ἡ σκληρὸν ἡ μαλαχὸν εἰναι προσ- 132^v
20 τίθησι καὶ ἄλλο πάθος αὐτῷ· δεῖν γάρ φησι τὸ ὠρισμένον σῶμα πεπηγός εἰναι· πήξει γάρ τινι καὶ τὸ σκληρὸν σκληρὸν καὶ τὸ μαλαχὸν μαλαχόν· πᾶν γάρ τὸ ὠρισμένον τε καὶ συνεστὸς σῶμα, ἡ μαλαχὸν ἡ σκληρὸν ὃν, ἐν πήξει τινὶ ποιᾷ τοιοῦτον ἔστιν· οὐδὲν ἄρα σῶμα σύνθετόν τε καὶ ὠρισμένον χωρὶς πήξεως. διδό δὲ περὶ πήξεως λόγος ἀναγκαῖος τῷ περὶ 5
25 τῶν σωματικῶν παθῶν λέγοντι. λέγων δὴ περὶ πήξεως περὶ τῶν αἰτίων ἀναλαβὼν λέγει. φησὶ δὴ τὰ παρὰ τὴν ὄλην αἴτια δύο εἰναι, τό τε ποιοῦν καὶ τὸ πάθος, πάθος λέγων τὸ γινόμενον εἰδος ὑπὸ τοῦ ποιοῦντος ἐν τῇ 30 ὄλῃ, ὡς εἰναι τὰ αἴτια τρία, ὄλην, εἶδος, ποιοῦν, ὡς τῷ εἰδει συναριθμουμένου καὶ τοῦ τέλους· δοκεῖ γάρ ἐν τοῖς γινομένοις φύσει τοῦτ' εἰναι
35 τέλος. εἰ δὴ ἐν πᾶσι τοῖς γινομένοις τοσαῦτά τε καὶ ταῦτα τὰ αἴτια, καὶ ἡ πήξεις δὲ τῶν γινομένων, εἴη δὲ καὶ πήξεως αἴτια ταῦτα, δύοις καὶ 40

2 post σκληροῦ add. δὲ (ex δὴ corr.) B²Wa 5 ὑπείκειν I post ὑπεῖκον add.
ὑποκείμενον B¹, κείμενον W 7 τὸ δὲ — ἀντιλαμβάνεται (8) om. I post ἀφῇ add.
καὶ B²a 10 εἰδῶν post ἐναντίων (9) exh. B 11 ἔτι] ἔστι I post ἔτι add. δὲ a
13 τὸ δὲ λεπτόν — ἀντιβατικόν (15) om. a λεπτόν καὶ BIW Arist. II N: καὶ om.
Arist. E: λεπτὸν Arist. F: ἐλλείπον Bekker 14 αὖ] οὖν B 20 αὐτῶν I
φησὶ πᾶν ὠρισμένον BWa 21 γάρ om. BWa σκληρὸν εἴ μαλαχὸν semel
habet a 22 post καὶ add. τὸ I συνεστὼς Bla 23 ποιῶ I: ποιεῖ a
25 αἰτίων B¹W 26 ἀναλαβὼν om. B¹Wa παρὰ I Arist. EN: περὶ BWa Arist.
vulg. 27 πάθη λέγων B¹W 28 εἶδος ὄλην coll. I ὄλην εἰδοποιοῦν B¹
30 τέλος] εἶδος B²

διαχύσεως, ὅπερ ἔστιν ἐναντίον τῇ πήξει, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἑηραίνεσθαι τε καὶ ὑγραίνεσθαι, δι' ὃν τὸ πήγνυσθαι τε καὶ διαχεῖσθαι, ὡς ἔρει. λέγει δὲ καὶ τίσι χρώμενον δυνάμεσι τὸ ποιοῦν ποιεῖ· διτὶ γάρ τῷ θερμῷ τε καὶ ψυχρῷ. αὗται γάρ ἡσαν αἱ δυνάμεις ποιητικαί, τῷ διὰ τούτων τὸ 5 ποιοῦν ποιεῖ· θερμαῖνον γάρ ἡ ψύχον ποιεῖ. εἰ δὲ οὕτως καὶ διὰ τούτων ποιεῖ τὸ ποιοῦν, εἴη δὲ καὶ τὸ ἐν τῷ πάσχοντι γινόμενον πάθος παρουσίᾳ θερμοῦ γινόμενον ἡ ψυχροῦ.

p. 382ν1 Ἐπεὶ δὲ τὸ πήγνυσθαι ἑηραίνεσθαι πώς ἔστιν

15

Ἐπών περὶ σκληροῦ τε καὶ μαλακοῦ, ἀπρῶτα πάθη εἶπεν εἶναι 10 τῶν συνθέτων τε καὶ ὠρισμένων σωμάτων, καὶ μετὰ ταῦτα περὶ πήξεως εἰπεῖν προθέμενος (καὶ γάρ τοῦτο τὸ πάθος ἐν τοῖς σώμασιν ὑπὸ τῶν ποιητικῶν δυνάμεων γίνεται), πρὸ τοῦ τί ποτε ἔστι πήξις εἰπεῖν πρῶτον περὶ τοῦ ἑηραίνεσθαι λέγει, ἐπεὶ καὶ τὸ πήγνυσθαι ὑπὸ τὸ ἑηραίνεσθαι· τὸ γάρ πηγνύμενον ἑηραίνεται πῶς. λέγει δὴ τὸ πάσχον ἡ ὑγρὸν εἶναι ἡ 15 ἑηρὸν ἡ ἐκ τούτων· αὗται γάρ ἡσαν αἱ δυνάμεις αἱ παθητικαί. ἔκειτο δὲ εἶναι τοῦ μὲν ὑγροῦ τὸ ὄδωρ, τοῦ δὲ ἑηροῦ τὴν γῆν, τουτέστι τῷ μὲν ὑγρῷ εἰδοποιεῖσθαι τὸ ὄδωρ, τῷ δὲ ἑηρῷ τὴν γῆν. διὰ γάρ τοῦτο τῶν σωμάτων τῶν ἐχόντων ἐν αὐτοῖς ὑγρότητα ἡ ἑηρότητα ταῦτα ἔστι τὰ παθητικά· ἔχει μὲν γάρ καὶ τὸ πῦρ ἑηρότητα καὶ ὁ ἀὴρ ὑγρότητα, ἀλλὰ 20 τῷ μὴ κατὰ ταύτας τὰς δυνάμεις εἰδοποιεῖσθαι οὐ παθητικὰ ταῦτα. ἐπεὶ δὲ παθητικὰ μὲν ὄδωρ τε καὶ γῆ, ἔστι δὲ ἐν ἀμφοτέροις ἡ ψυχρότης (ἡ 25 τε γάρ γῆ πρὸς τῷ ἑηρῷ καὶ τὸ ψυχρὸν ἔχει τὸ τε ὄδωρ πρὸς τῷ ψυχρῷ καὶ ψυχρόν ἔστι), διὰ τοῦτο καὶ τὸ ψυχρὸν μᾶλλον δοκεῖ τὸν παθητικὸν ἡ τῶν ποιητικῶν εἶναι. ἐπεὶ δὲ ἔκειτο τὸ μὲν ψυχρὸν ποιητικὸν εἶναι, 25 εἶπε δὲ αὐτὸς παθητικὸν νῦν μᾶλλον τῷ εἶναι ἐν τοῖς πάσχουσι σώμασι, λέγει πῶς ἔστι ποιητικόν· ὡς γάρ φθαρτικόν· ἐπεὶ γάρ καὶ τὸ φθείρειν ποιεῖν, τὰ δὲ φθειρόμενα δι' ὑπερβολὴν ψυχρότητος καὶ κατ' ἐπιχράτειαν φθείρεται, οὕτως ποιητικὸν τὸ ψυχρόν· ἡ ὡς κατὰ συμβεβηκός· διταν 30 γάρ τι ὑπὸ τοῦ θερμοῦ γένηται ἡ τῷ συνάγοντος καὶ πυκνοῦντος τοῦ 35 ψυχροῦ εἰς ἐν ἀθροίζεσθαι τὸ ἐν τῷ ψυχομένῳ ἐνυπάρχον θερμόν, ὡς ἐπὶ τῶν βροντῶν ἐγίνετο καὶ τῶν ἀστραπῶν, ἀλλὰ καὶ αἱ πέψεις οὕτως, ἡ τῷ ἀντιπεριίστασθαι τὸ θερμὸν μεταχωροῦν καὶ ὑποχωροῦν τῷ ψυχρῷ, ὡς γίνεται τοῦ χειμῶνος τὰ κατὰ γῆν τε καὶ ὑπὸ γῆν θερμότερα· διὸ καὶ αἱ πηγαὶ τοῦ χειμῶνος θερμότεραι. δοκεῖ γάρ τούτων τὸ ψυχρὸν αἴτιον

1. 2 τε καὶ ὑγραίνεσθαι om. B ¹ W	τε καὶ] καὶ τοῦ a	2 τε om. I
ώς ἔρει om. BWa	3 γάρ om. a	9 τε om. BWa
13 τὸ post καὶ om. a	ὑπὸ τοῦ BWa	21 παθητικά] πάθη τινὰ I
BWa	ἀμφοτέροις αὐτοῖς ἡ BWa	25 σῶμα B ¹
μενα add. ἥτοι I	κατ' om. I	27 post φθειρό-
32 ἡ τὸ B ¹	34 γάρ del. B ²	μενα 31 τὸν utrumque om. a

είναι, οὐ προσεχῶς αὐτὸς ποιοῦν, ἀλλὰ τῷ τὸ θερμὸν ἡθροῖσθαι καὶ 40 γεγονέναι τοσοῦτον ὥστε ποιεῖν, ἵνα τοῦ ἐν τοῖσδε τοῖς τόποις εἶναι παρὰ τοῦ ψυχροῦ τὴν αἰτίαν ἔχειν.

p. 382 b 10 Εῆραίνεται δὲ δσα ἐστὶν ὅδωρ καὶ ὅδατος εἰδη.

5 Προθέμενος εἰπεῖν περὶ τοῦ Ἑηραίνεσθαι πρῶτον ὑπομνήσας ἡμᾶς, τίνα ἐστὶ παθητικὰ τῶν σωμάτων (ὅτι γάρ τὰ ὑγρὰ ἡ Ἑηρὰ ἡ μικτὰ ἐκ τούτων) νῦν λέγει τίνα ἐστὶ τὰ Ἑηραίνομενα. Ἑηραίνεσθαι δέ φησι | ταῦτα δσα ὅδωρ ἐστὶν ἡ ὅδατος εἰδη, τίνα δέ ἐστιν ὅδατος εἰδη, αὐτὸς 133^r ἐρεῖ μετ' ὀλίγον· δσα γάρ μηδεμίαν ἡ βραχεῖαν ὑπόστασιν ἔχει ὃντα 10 ὅδατώδη, ὡς οἶνος, οὖδον, δρρός. Ἑηραίνεται δὲ ταῦτα καὶ τὰ ὅδωρ ἐν αὐτοῖς ἔχοντα, εἴτε ἔξωθεν καὶ ἐπακτὸν τοῦτο ἔχει καὶ μὴ ἐν τῇ οἰκείᾳ φύσει, ὡς τὰ ἔρια τὰ βεβρεγμένα καὶ τὰ ἴματα (οὐ γάρ τῷ ἔριῳ ἐν τῷ βρέγεσθαι τὸ ἔριῳ εἰναι, ἀλλ' ἔξωθεν αὐτοῦ τῆς οὐσίας ὃν τὸ ὅδωρ ἐστὶν 5 ἐν αὐτῷ, δταν ἡ βεβρεγμένον), εἴτε καὶ ἐν τῇ οἰκείᾳ φύσει ἔχει αὐτό· 15 καὶ γάρ τὰ οὗτας ἔχοντα ἐν αὐτοῖς ὅδωρ Ἑηραίνεται. τοιοῦτόν ἐστι τὸ γάλα· τοῦτο γάρ ἐν τῇ αὐτοῦ οὐσίᾳ τε καὶ φύσει τὸ ὑγρὸν ἔχει· ἐν γάρ τούτῳ τὸ γάλακτι αὐτῷ εἰναι. λέγων δὲ τίνα ἐστὶν ὅδατος εἰδη, δσα, φησί, μηδεμίαν ἡ βραχεῖαν ἔχει ὑπόστασιν, μὴ διὰ γλισχρότητα, ὡς τῶν γλίσχρων οὐ τῷ μὴ ἔχειν ἐν αὐτοῖς πολὺ τὸ ὑποστησόμενον οὐ 20 πασχόντων τοῦτο, ἀλλὰ διὰ τὴν γλισχρότητα ἀναμεμιγμένων ἐν αὐτοῖς τῶν 10 ὑφισταμένων οὕτως, ὡς μὴ δύνασθαι διαιλύεσθαι καὶ χωρίζεσθαι τοῦ ἐν αὐτοῖς ὑγροῦ. εἰπὼν δὲ τίνα ἐστὶ τὰ Ἑηραίνομενα ἐφεξῆς λέγει πῶς Ἑηραίνεται καὶ ὑπὸ τίνος· ἡ γάρ θερμαινόμενα τὰ Ἑηραίνομενα πάντα Ἑηραίνεσθαι ἡ ψυχόμενα. λέγει δὲ καὶ τὰ διὰ τὸ φύγεσθαι Ἑηραίνομενα 25 5 πόπο θερμοῦ Ἑηραίνεσθαι· τῶν γάρ ψυχομένων ὑπὸ τοῦ φύχους ἐξατμιζόμενον τὸ ἐν αὐτοῖς θερμὸν συνεξάγει τὸ ὃν ὑγρὸν ἐν αὐτοῖς, ἀν ὀλίγον ἡ, καὶ οὗτας Ἑηραίνεται. εἰπὼν δὲ ὑπὸ τῆς ἐντὸς θερμότητος ἡ τῆς 15 ἔξω, πῶς ὑπὸ τῆς ἐντὸς θερμότητος Ἑηραίνεται τινα, ἔδεικεν ἐπὶ τῶν ἴματίων τῶν ἐν ψύχει Ἑηραίνομένων, δταν ἡ βεβρεγμένα καὶ ἔχῃ ἐν 30 αὐτοῖς ὑγρὸν αὐτὸς καθ' αὐτὸς καὶ κεχωρισμένον. ἔστι γάρ τινα, ἀσύμφυτον ἔχει τὸ ὑγρόν, οἷον ἦν τὸ γάλα, ἀ οὐκέτι οὗτας Ἑηραίνεται, ὡς ὑπὸ τῆς ἐν αὐτοῖς θερμότητος διὰ τὸ ψύχος ἐξατμιζομένης συνεξατμίζεσθαι καὶ τὸ ὑγρὸν αὐτῶν. οὐ γάρ οὗτας τὰ τοιαῦτα Ἑηραίνεται, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἔξωθεν

3 τοῦ] τοῦτο I: τῶ W ἔχειν scripsi: ἔχων B¹: ἔχων B²IWa 6 γάρ om. a ἡ τὰ μικτὰ BWa 8 εἰδη—ὅδατος in marg. B² post prius εἰδη add. ἐστί Wa 9 post γάρ add. ἡ BWa 10 δὲ ταῦτα οὐ. BWa 11 αὐτοῖς libri ἐπαντὸν a ἔχοι BWa 11 et 14 οἰκείᾳ a 14 ἡ τε a καὶ om. B ἔχοι B¹IWa 15 αὐτοῖς libri 16 αὐτοῦ BIW 17 αὐτὸς I 18 μὴ del. B¹ 20 ἀλλ' ὡς διὰ BWa 21 ὁς] καὶ I 23 γάρ om. BWa 30 καὶ om. a 31 ἦν] ἡ I 2 om. B¹W: 8 B² I ὑπὸ om. a τῆς εχ τοῖς corr. I

Θερμοῦ ἔξατμίζοντος τὸ ἐν αὐτοῖς ύγρον. Ἑηραίνεται μὲν οὖν πάντα τὰ 20
Ἑηραινόμενα ἡ ψυχόμενα ἡ θερμαινόμενα, καὶ πάντα, ὡς ἐδείχθη, θερμῷ,
ἢ τῷ ἔκτὸς θερμαίνοντι καὶ ἔξατμίζοντι τὸ ἐν τοῖς Ἑηραινομένοις ύγρον ἢ
τῷ ἐντός, διὰ τὴν ψύξιν ἔξατμίζομενον ἐκ τοῦ Ἑηραινομένου συνεξατμίζει
5 καὶ συνεξάγει καὶ τὸ ύγρον τὸ ἐν αὐτῷ. ὑπὸ μὲν οὖν τῆς ἔκτὸς θερμό-
τητος Ἑηραίνεται τὰ Ἑηραινόμενα οὕτως ὡς τὰ ἐψύχομενα, ὑπὸ δὲ τῆς ἐντός
πάλιν οὕτως, ὡς ὅταν τῶν ἐψύχομένων ἀφαιρεθέντος τοῦ ἔκτὸς πυρὸς τὸ
ύγρον τὸ ἐν αὐτοῖς ἀναλαμῆ ὑπὸ τῆς ἐν αὐτοῖς θερμότητος ἀποπνεύσῃς 25
καὶ συνεξαγούσῃς καὶ τὸ ύγρον· ψυχομένων γάρ αὐτῶν ἀποπνέον τὸ θερμὸν
10 συνεξάγει καὶ τὸ ύγρον.

Ἐπίπλον δὲ τίνα ἔστι τὰ Ἑηραινόμενα καὶ πῶς καὶ ὑπὸ τίνος (Ἑηραίνεται
γάρ τὰ ύγρά, ὡς εἰπε, τῷ θερμαίνεσθαι ἡ ψύχεσθαι ἀναλισκομένου καὶ 30
φθειρομένου τοῦ ύγροῦ ὑπὸ τῆς ἔξι θερμότητος ἡ ὑπὸ τῆς ἐν αὐτοῖς),
μέτεισιν ἐπὶ τὸν περὶ τῶν Ἑηραινομένων λόγον· ἐναντίον γάρ τοῦτο τὸ
15 πάθος τῷ Ἑηραίνεσθαι. λέγει δὴ τὸ ύγραίνεσθαι διχῶς γίνεσθαι, ἡ γάρ
ὅταν μεταβολὴ γένηται εἰς ὄρθωρ ἐκ συνισταμένης τε καὶ πυκνουμένης τῆς
ἀναθυμιάσεως (ύγραίνεται γάρ τότε αὐτῇ μεταβάλλουσα εἰς ὄρθωρ) ἡ ὅταν
τὸ πεπηγός καὶ διὰ τοῦτο στερεὸν ὃν τήκηται· καὶ γάρ τοῦτο ύγραίνεται.
τὸ μὲν οὖν συνιστάμενον καὶ οὕτως ύγραινόμενον πνεῦμα φησιν εἶναι, 25
20 λέγων πνεῦμα τὴν ἀναθυμιάσιν, ἣτις οὖσα ἀτμιδώδης ἔχει τι καὶ τῆς
καπνώδους τε καὶ Ἑηρᾶς ἀναθυμιάσεως· ἐν ἡ γάρ τὸ ἀτμιδώδες πλέον,
αὐτῇ συνισταται. περὶ δὲ τῆς τήξεως καὶ τῶν διὰ τῆς ὑγραινομένων
ἀμμα, φησίν, ἔσται δῆλον λεγόντων ἡμῶν περὶ πήξεως. |

Καὶ λέγει περὶ πήξεως, καὶ πρῶτον καὶ ἐπὶ ταύτης τίνα ἔστι τὰ 133^v
25 πηγνύμενα λαμβάνει. πήγνυσθαι δέ φησιν ἡ δσα ὄρθατος ἔστιν ἡ δσα γῆς
καὶ ὄρθατος. τοιοῦτο γάρ ὁ πηλός, ὁ κηρός, τὰ τούτοις ὄμοια. εἰπών δὲ
τίνα πήγνυται, ἐφεξῆς λέγει ὑπὸ τίνος τε καὶ πῶς. πήγνυσθαι οὖν φησι
τὰ πηγνύμενα ἡ θερμῷ ἡ ψυχρῷ Ἑηρῷ· οὐ σημεῖον τὸ λύεσθαι μὲν τὰ
30 πεπηγότα ύπὸ τῶν ἐναντίων τοῖς τῆς πήξεως αὐτῶν αἰτίοις, δσα γε τῶν
παγέντων ἔστι λυτά, λυεσθαι δὲ τῶν πεπηγότων τὰ μὲν ύπὸ ὄρθατος, δ
ἔστι ψυχρόν τε καὶ ύγρον, ὡς πεπηγότα ύπὸ θερμοῦ τε καὶ Ἑηροῦ· δτι
γάρ τὰ ύπὸ πυρὸς πηγνύμενα οὐ καθὸ θερμόν ἔστι τὸ πῦρ, κατὰ τοῦτο
μόνον ύπ’ αὐτοῦ πήγνυται, ἀλλὰ καὶ καθὸ Ἑηρόν, δῆλον ἐκ τοῦ μὴ πήγνυ-
σθαι αὐτὰ ύπὸ ὄρθατος θερμοῦ, δτι μὴ ἔστι πρὸς τῷ θερμῷ καὶ Ἑηρόν. 10
35 τὰ δὲ ύπὸ πυρὸς λυόμενα δῆλον ως ύπὸ ψυχροῦ ἐπάγη· οὐκέτι δὲ τὰ ύπὸ

2 post alterum ἡ add. γάρ sed rursus exp. B 3 ἔκτὸς θερμῷ ὄντι I
ἔξατμίζει I 7 ἐψύχομένων] supr. vers. add. litt. μ. ψ. I 11 δὲ om. a
Ἑηραίνεται iterat a 13 ἔξωθεν BWa 15 λέγεται δὲ I 16 τῆς om. a
18 τήκεται I 19 ιστάμενον B'W 21 τε om. a 22 αὐτῆς BWa
τῆς om. B'Wa inter διὰ et τῆς ἐν πρ. vers. add. xt' I 25 δὴ Ba 27 τε
om. a οὖν] δὴ BWa 28 ἡ θερμῷ — Ἑηρῷ] ἡ θερμῷ ἡ ψυχρῷ ἡ Ἑηρῷ I: ἡ
ψυχρῷ ἡ θερμῷ ἡ Ἑηρῷ Wa: tertium ἡ eras., cetera eadem B 29 αὐτοῖς B'Wa
αἰτίων B'W 30 post ύπὸ add. τοῦ BWa 35 δῆλον — λυόμενα (203, 1) om.
BWa: in marg. add. B³

πυρὸς λυόμενα, ἐπεὶ τὸ πῦρ ἔστι πρὸς τῷ ἑηρῷ καὶ θερμόν, εἰη δὲ πεπηγότα πρὸς τῷ ψυχρῷ ὑπὸ ὑγροῦ· οὐδενὶ γάρ τὸ ὑγρὸν πήξεως αἴτιον ὡς ποιητικόν, ἐπεὶ ὡς ὥλη γε αὐτὸς τῶν πηγνυμένων ἔστιν. δτι γάρ μὴ τὸ ὑγρὸν πήξεως ποιητικόν, δείκνυσι διὰ τοῦ δεικνύναι δτι μηδὲ τῷ 5 μέλιτι τῷ ἐφθῆτῷ τὸ ὄδωρ τὸ ψυχρὸν αἴτιον πήξεως γίνεται, καθὸ ὑγρὸν ἔστιν, ἀλλὰ καθὸ ψυχρὸν μόνον ὑπὸ μὲν γάρ τοῦ ψυχροῦ καὶ μὴ ὑγροῦ πήξεται, ὑπὸ δὲ ὑγροῦ καὶ μὴ ψυχροῦ οὐκέτι, ὡς πηγνύμενον καὶ ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ ψυχροῦ, τουτέστιν ὄδατος, οὐ καθὸ ὑγρόν, ἀλλὰ καθὸ ψυχρόν.¹⁵ δσα μὲν οὖν ἔστιν ὄδατος. ἐπειδὴ τὰ μὲν ὑπὸ θερμοῦ ἑηροῦ εἰπε τὰ 10 δὲ ὑπὸ ψυχροῦ πήγνυσθαι, τίνα ὑπὸ τίνος τούτων πήγνυται λέγει. τὰ μὲν οὖν ὄδατος ὄντα οὐ πήγνυται ὑπὸ πυρός· λύεται γάρ ὑπὸ τούτου, δσα ἐξ ὄδατος ὄντα πεπηγμένα ἔστιν, ἀδύνατον δὲ τὸ αὐτὸς τῷ αὐτῷ κατὰ τὸ αὐτό, τουτέστι κατὰ τὴν αὐτὴν δύναμιν τῶν ἐναντίων εἰναι αἴτιον. ὥστε εἰ τὸ πῦρ διὰ τὴν θερμότητα λύει τὰ ἐξ ὄδατος πεπηγότα, οἶνον τὸν 15 κρύσταλλον, οὐκ ἀν αὐτὸς ἀμά καὶ πηγνύον διὰ θερμότητα. ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἐν τῷ πυρὶ ἑηρότητα ἔνεστιν αἰτιάσθαι τῆς τῶν τοιούτων πήξεως.²⁰ ὑπὸ ὑγροῦ γάρ ἀν ἐλύετο, νῦν δὲ οὐδὲν τῶν τοιούτων λυτικόν ἔστιν, εἰ μὴ μετὰ θερμότητος εἴη, ὡς ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τῆς λύσεως αὐτοῖς γινομένης. ἔτι τὰ ὄδατώδη τῷ ἀπίεναι τὸ ἐν αὐτοῖς θερμὸν πήγνυται· τῷ εἰσιέναι 20 ἄρα λυθῆσται. διὰ μὲν οὖν τῆς πρώτης ἐπιχειρήσεως λαβὼν ὡς ἐναργὲς δὸν τὸ ὑπὸ τοῦ πυρὸς λύεσθαι τὰ τοιαῦτα τῶν πεπηγότων, ἔδεικεν δτι μὴ πήγνυται ὑπὸ πυρός· διὰ δὲ τοῦ δευτέρου λαβών, πῶς τὰ τοιαῦτα πήγνυται, δτι μὴ ὑπὸ πυρὸς δύναται πήγνυσθαι (τούναντίν γάρ ὑπὸ τούτου λύεται)²⁵ κατεσκεύασε. δείξας δὲ δτι μὴ ὑπὸ πυρὸς δσα ἐξ ὄδατος ἔστι πέπηγε, λέγει ὑπὸ τίνος πήγνυται ταῦτα· ὑπὸ γάρ ψυχροῦ. διὰ τοῦτο φησι μηδὲ παχύνεσθαι πηγνύμενα τὰ ἐξ ὄδατος· ἡ μὲν γάρ πάχυνσις γίνεται τοῖς πηγνυμένοις τοῦ μὲν ὑγροῦ ἀπιόντος ἐξ αὐτῶν, τοῦ δὲ ἑηροῦ τοῦ ἐν αὐτοῖς συνισταμένου, ἀδύνατον δὲ τὸ ὄδωρ καὶ δσα ὄδατος εἰδη παχυνθῆναι, τῷ ἡ μηδὲν ἡ δλίγον παντελῶς ἔχειν ἐν τῇ οἰκείᾳ φύσει τὸ γεῶδες. εἰπὼν 30 δὲ τὸ δσα ὄδατος ἔστι τῶν πηγνυμένων, μὴ πήγνυσθαι ταῦτα ὑπὸ πυρός, ἀλλὰ ὑπὸ ψυχροῦ, τίνα ἔστι τὰ ὑπὸ πυρὸς πηγνύμενα λέγει· δσα γάρ ²⁰ μικτὰ ἐκ γῆς τε καὶ ὄδατος, ταῦτα φησι πήγνυσθαι καὶ ὑπὸ πυρὸς καὶ

1 exspectas πρὸς τῷ θερμῷ καὶ ἑηρόν 2 πρὸς τῷ ψυχρῷ om. a 3 τὸ πηγνύμενον BWa 4 δτι μὲν γάρ B 5 μέλιτι] μέλιτη
τι a 6 τοῦ om. BWa 7 πήξεται] πήγνυται a 8 οὐδὲ I 9 δσα—ὄδατος] lemma h. l. om. Ba 10 πήγνυσθαι post εἰπε (9) exh. BWa 11 οὐ πήγνυται — δντα (12) om. a 12 πέπηγεν BWa 13 elvai om. I 14 τὴν om. a 15 post δν add. τὸ a 16 τὴν] μὴν Wa:
ex μὴν corr. I 17 ἐν—πυρὶ] πέριξ W: om. a 18 τῆς λύσεως — γινομένης om. B¹Wa 19 ἔτι τὰ ὄδατώδη] ὄδατος ἔτι a 20 τὰ om. B¹: ἐπεὶ οὖν B²
22 πήγνυνται ὑπὸ I 23 γάρ] δτι a: τὸ δτι B² 24 ἔστι] δντα λύεται BWa
πέπηγε post πυρὸς exh. BWa 25 ἡ ante μηδὲν om. BWa 30 τὸ scripsi: τὰ libri 32 ἐκ om. BWa 33 τε om. B

νπὸ ψυχροῦ. παχύνεσθαι δέ φησι τὰ τοιαῦτα τὰ ἐκ γῆς τε καὶ ὄδατος μεμιγμένα· τούτων γάρ η πῆξις διὰ τοῦ παχύνεσθαι, οὐ πάντων μέν, ὡς ἔρει, οὐ μὴν ἀλλ' ἐν τούτοις. φησὶ δὴ αὐτὰ παχύνεσθαι ὑπ' ἀμφοτέρων πῆ μὲν τὸν αὐτὸν τρόπον, πῆ δὲ οὐχ ὁμοίως· τὸν μὲν αὐτὸν τρόπον, καθ' 5 ὅσον ἀμφότερα η τοῦ ὑγροῦ ἀπ' αὐτῶν ἔξαγωγὴ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ γενο- 25 μένη παχύνει αὐτά, οὐχ ὁμοίως δέ, διτὶ ὁ τρόπος διαφέρων, δι' οὐ τὸ ὑγρὸν χωρίζεται ἀπ' αὐτῶν. τὸ μὲν γάρ θερμὸν αὐτόθεν τῷ θερμαίνειν ἔξωθεν τὸ πηγνύμενον ἔξατμίζον ἐξ αὐτοῦ τὸ ὑγρὸν παχύνει αὐτό, τὸ δὲ ψυχρὸν οὐχ ὡς τὸ ὑγρὸν χωρίζον, ἀλλ' αὐτὸ μὲν τὸ θερμὸν τὸ ἐν τῷ πηγνύμενῳ 10 ἐκθλίζει, τῷ δὲ θερμῷ ἐκθλιβομένῳ συνεξατμίζεται τὸ ὑγρόν, ὥστε καὶ τοῦτο διὰ τοῦ θερμοῦ χωρίζεται. ἔξῆς δὲ λέγει, τίνα τῶν πηγνύμενων πρῶτον παχύνεται. τῶν δὴ μικτῶν ἐξ ὄδατος καὶ γῆς τὰ μὲν μαλακά 15 φησιν εἶναι, τὰ δὲ ὑγρά, μαλακὰ λέγων ἀ προελθών καὶ μαλακὰ λέγει· (τοιοῦτόν ἐστιν ὁ πηλός), ὑγρὰ δὲ ὡς τὸ γάλα· τούτων δὴ τὰ μὲν μαλακά 20 φησι μὴ παχύνεσθαι διπτώμενα, τὰ δὲ ὑγρὰ πρῶτον παχύνεσθαι. ὁ μὲν γάρ διπτώμενος κέραμος οὐ παχύνεται πρῶτον ἔχραινόμενος· ὅσα δ' ὑγρά ἐστι καὶ μικτά, ταῦτα πρῶτον παχύνεται, ὡς τὸ γάλα χωρίζομένου τοῦ δρροῦ. εὐλόγως δ' εἰπεν δσα ὑγρὰ τῶν μικτῶν· τὸ γάρ ὄδωρ ὑγρὸν μέν, ἀλλὰ 25 τῷ μὴ εἶναι μικτὸν οὐ παχύνεται· εἰπε γάρ πρὸ διλίγου ὄδωρ δὲ τῶν ὑγρῶν οὐ παχύνεται μόνον. πολλὰ δέ φησι τῶν μαλακῶν τῶν διπτώμενων πρὸς τῷ μὴ παχύνεσθαι καὶ ὑγραίνεσθαι πρῶτον, ὅσα η παχύτερα η σκληρότερα προϋπήρχεν ὄντα διὰ τὴν ἀπὸ ψυχροῦ πῆξιν· ταῦτα γάρ θερμαινόμενα πρῶτον λύεται καὶ ἀνυγραίνεται, εἰσ' οὖτως ἔχραινεται, ὥν καὶ τὸν κέραμόν φησιν εἶναι· καὶ γάρ οὗτος διπτώμενος πρῶτον ἀτμίζει 30 λυομένης τῆς πεπηγυίας ὑγρότητος ἐν αὐτῷ καὶ γίνεται μαλακώτερος. 35 δ καὶ αἴτιον αὐτῷ τοῦ διαστρέφεσθαι γίνεται· μαλακώτερος γάρ γενόμενος διαστρέφεται· εὐπαθέστερον γάρ τὸ μαλακώτερον. διαστρέφει δὲ αὐτὸν η ἀνωμαλία τῆς διπτώσης θερμότητος. |

"Οσα μὲν οὖν, φησί, τῶν ἐκ γῆς καὶ ὄδατος συγκειμένων καὶ πλεῖον 134r 30 γῆς ἐχόντων ὑπὸ ψυχροῦ πήγνυται ἔξατμίζομένου τοῦ θερμοῦ ἐξ αὐτῶν μόνου, μηχετί δὲ συνεκχρίνοντος καὶ τὸ ὑγρὸν τὸ ἐν αὐτοῖς διὰ τὸ μὴ ἀθρόον ἐξὶὸν συνεξάγειν καὶ τὸ ὑγρόν, δ γίνεται ἐν τοῖς διλίγον ἔχοντος θερμὸν καὶ μὴ τοσοῦτον, ὡς ἐπισπᾶσθαι καὶ βιάσασθαι καὶ τὸ ὑγρόν,

1 τε om. BWa καὶ ἐξ ὄδατος ex corr. I 2 τοῦ παχύνεται a 3 δὴ
om. a 4 αὐτὸν μὲν coll. BWa 5 ἡ] τῇ B¹Wa ἔξαγωγὴ B¹Wa
5. 6 γινομένη BW 6 παχύνει ex παχύνεται corr. B¹ 7 αὐτά] αὐτό B
δτι om. B¹Wa 9 post ὡς add. αὐτόθεν a χωρίζει B¹W μὲν om. a
10 ἐκθλίζει — ἐκθλιβομένῳ] ἐκθλίζον μεθ' οὐ B¹Wa post συνεξατμίζεται add. καὶ
BWa 11 post τοῦτο add. μὲν BW χωρίζεται om. I 14 δὴ] δὲ B
15 φησι μὴ] οὐ φησι BWa δὲ om. I 16 δσα δὲ φησιν ὑγρά ἐστι BWa
20 μαλακῶν BWa 25 ψυχρότητος BW: θερμότητος a 26 post αὐτῷ add.
καὶ I διαστρέφεσθαι B¹ 28 διπτωμένης BWa 29 τῶν om. I
31 μόνου om. BWa συνεκχρίνοντα a ἐν αὐτῷ B¹W 32 συνεξάγειν]
οὖν ἐξάγειν B¹W: ἐξάγειν a 33 καὶ post βιάσασθαι om. a

ταῦτα πάλιν φησὶ λύεσθαι ὑπὸ θερμοῦ καὶ τήκεσθαι· εἰσελθόντος γὰρ ²⁰ πάλιν εἰς αὐτὰ τοῦ θερμοῦ, οὖ διὰ τὴν ἔξοδον ἐπάγη, πάλιν λύεται καὶ ἐπάνεισιν εἰς τὴν πρώτην φύσιν. οὕτως ἐπὶ τοῦ πηλοῦ γίνεται τοῦ διὰ ψῦχος πεπηγότος· θερμανθεὶς γὰρ πάλιν ἀνυγραίνεται τε καὶ λύεται καὶ ⁵ πηλὸς γίνεται. ὅσα δὲ διὰ ψῦχην πήγνυται τοῦ θερμοῦ συνεξατμίσαντος ἐξ αὐτῶν τὸ ὑγρόν, πάντα ταῦτα φησιν ἀλυτα εἶναι, εἰ μὴ ὑπερβαλλούσῃ θερμότητι· οὐ γὰρ ἡ τυχοῦσα θερμότης, οὐδέ τι ἀπὸ ήλιου, οἷα τε λῦσαι τῶν μεταλλευτῶν τι· ταῦτα γὰρ οὕτω φησὶ πήγνυσθαι. ἔστι μέντοι μα-²⁵ λακτὰ καὶ ἐλαύνεται τε καὶ μαλάσσεται, ὡς σιδῆρος καὶ κέρας· καὶ γὰρ τὸ 10 κέρας θερμαινόμενον ἀνίσται. τήκεται δὲ καὶ ὁ εἰργασμένος σίδη-
ρος, ὥστε ὑγρὸς γίνεσθαι καὶ πάλιν πήγνυσθαι. εἰπὼν ἀλυτα εἶναι τινα εἰ μὴ ὑπερβαλλούσῃ θερμότητι, καὶ τὰ τοιαῦτα μέντοι φησιν ³⁰ ὑπὸ τῆς ὑπερβαλλούσῃς θερμότητος τήκεσθαι. ὁ γοῦν ἤδη κατειργασμένος σιδῆρος καὶ ὃν σιδῆρος τήκεται πάλιν ὑπὸ ὑπερβαλλούσῃς θερμότητος, 15 ὡς ὑγρὸς γίνεσθαι, οὐχ ἐν τούτοις τῆς προϋπαρχούσῃς ὑγρότητος ἐπανιού-
σης πάλιν διὰ τὴν τοῦ θερμοῦ παρουσίαν, ἀλλὰ τῆς δυνάμει οὔσης ἐν αὐτοῖς ὑγρότητος (ἥν γὰρ ἡ γένεσις αὐτῶν οὐκ ἐξ ὕδατος πήκεως, ἀλλ' ἐξ ἀναθυμιάσεως, ἡ ἦν δυνάμει ὕδωρ, οὐχ ἐνέργεια) ταῦτης δὴ ὑπὸ τοῦ πυρὸς μεταβαλλομένης εἰς ἐνέργειαν. λέγει δὲ ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ πυρὸς 20 γινομένης τοῦ σιδήρου εἰς ὑγρὸν μεταβολῆς καὶ ἀποκαθαρσιν ἔχαστοτε γίνεσθαι τοῦ γεώδους χωρίζομένου, δέ ἐστιν ἡ σκωρία, τοῦ δ' ἀποκαθαριομέ-
νου, δταν πολλάκις γένηται τοῦτο, γινομένου στομώματος. εἶναι μὲν οὖν ²⁵ τὸν μάλιστα ἀποκεκαθαρμένον ἄριστον σιδῆρον, οὐ μὴν ἀποκαθαίρειν αὐτὸν τοὺς ἐργαζομένους διὰ τὸ πολλὴν γίνεσθαι τὴν ἀπουσίαν. τήκεσθαι 25 δὲ λέγει καὶ τὸν πυρίμαχον λίθον ἐν πολλῷ τῷ πυρί, τὸ δ' ἀπορρέον αὐτοῦ καὶ τὸ ἀποστάζον πηγανύμενον γίνεσθαι σκληρὸν πάλιν. λέγει δὲ τήκεσθαι καὶ τὰς μύλας. ζητητέον δέ, τίνας λέγει καὶ τὰς μύλας· οὐ γὰρ λέγει τοὺς μυλίας καλουμένους λίθους· λέγει γὰρ περὶ τούτων μετ' δλίγον δτι οὐ λόνται. γίνεσθαι δέ φησι τὸ ἀπορρέον ἀπ' αὐτῶν πηγανύμενον τὸ ⁴⁰ 30 μὲν χρῶμα μέλαν, δμοιον δὲ τῇ τιτάνῳ, τουτέστι τῇ ἀσθέστῳ. τήκεσθαι δέ φησι καὶ πηλὸν καὶ γῆν δηλονότι τὴν ἔχουσαν ἐν αὐτῇ ὑγρότητα, ὁποία ἐστὶ καὶ ἐξ ἣς ἡ ὑελος γίνεται. εἰπὼν δὲ περὶ τῶν ὑπὸ φυχροῦ πηγαν-
μένων λέγει μετὰ ταῦτα περὶ τῶν ὑπὸ θερμοῦ ἔτροῦ πηγανμένων. τούτων

2 ἐπάγη εκ ἐπάγει B¹ 6 ἐξ αὐτοῦ B¹ ταῦτα πάντα ἀλυτά φησιν coll. BWa
 7 οὖν τε BWa 8. 9 μαλακὰ I 9 τε ομ. BWa ώς] δ BW: οὖν α
 καὶ τὸ κέρας B² κέραμος B¹W post κέρας add. ὑγρίνεται γὰρ μετὰ τὸ πεφθῆναι
 εἰς τὴν κάρμινον καὶ γίνεται μαλακός BWa γὰρ τὸ ομ. BWa 10 τήκεται—
 πήγνυθαι (11) ομ. a 11 post εἰπὼν add. δὲ a 13 οὖν I 18 δῆ]
 δὲ I 19 ἐνέργειαν] εὑροισαν a 20 εἰς ὑγρὸν ομ. a 21 δέ] δπερ BWa
 22 οὖν del. B² 24 ἀπούσαν B¹W 25 περίμαχον BWa 26 τὸ
 ομ. BWa δὲ οιν. I 28 μυλαίους BWa 29 οὐ ομ. B¹W
 post αὐτῶν add. τῶν πυριμάχων BW, τῶν πυρωμάχων a πηγανμένων B et (sine
 accentu) W 30 post μὲν add. γὰρ BW 31 δηλον a 32 καὶ ομ. a
 δὲ ομ. B¹Wa δελος] πηλὸς W 32. 33 γινομένων B¹

δή φησι τὰ μὲν ἄλυτα παντάπαις γίνεσθαι, τὰ δὲ λυτὰ ὑγρῷ, ὡς κεράμων μὲν καὶ λίθων γένη τινά, ἀ γίνονται συγκαυθείσης τῆς γῆς, ἄλυτα (λέγει 45 δὲ καὶ τὸν μυλίας λίθους τοιούτους εἰναι· εἶπε δὲ πρὸ διάγου τὰς μύλας ὑπὸ πυρὸς τήχεσθαι, ἵσως οὐ τὸν μυλίας λίθους, ἀλλὰ ἄλλο τι τὰς μύλας 5 ἐν ἔκεινοις λέγων), τὸ δὲ νίτρον καὶ τὸν ἄλλας λυτὰ ὑγρῷ ψυχρῷ. τοιοῦτον δὲ τὸ ὄντα διότι διὸ ὑπὸ ὄντος καὶ τῶν τοῦ ὄντος εἰδῶν ταῦτα τήκεται. ὄντος δὲ εἰδῆ εἶπε πρὸ διάγου οἰνον, οὐρον, ὄρρον· εἴη δ' ἀν καὶ τὸ 10 ὄντος ἐν τούτοις· ὑπὸ δὲ ἀλαίνου ταῦτα οὐ τήκεται, διτι τῷ θερμῷ ἕγρῳ, ὑφ' οὐ ἐπάγῃ, ἐναντίον τὸ ψυχρὸν ὑγρόν, δὲ λυτικόν ἐστι τῶν ἔκεινως πα- 15 50 γέντων, τὸ δὲ ἄλαιον οὐ ψυχρόν, ἀλλὰ καὶ ἡ ὑγρότης αὐτοῦ οὐ τμητική, ἀλλὰ μετὰ γλισχρότητος. τῶν δὲ μικτῶν ἐξ ὄντος τε καὶ γῆς, δισα μὲν ὄντος πλέον ἡ γῆς ἔχει, ταῦτα μόνον παχύνεται ὑπὸ πυρός, οὐκέτι δὲ καὶ πήγνυται, ὡς τὸ γάλα· δισα δὲ γῆς πλέον ἔχει ἡ ὄντος, ταῦτα πήγνυται. διὸ καὶ τὸ νίτρον καὶ οἱ ἄλλες μᾶλλον εἰσ γῆς· πλέον γὰρ ταῦτης ἔχουσι, 15 διὸ καὶ πήγνυται ὑπὸ πυρός· ὅμοιας καὶ ὁ κέραμος καὶ λίθοι οἵσοι ὑπὸ πυρός, ὡς εἶπε, τῆς γῆς συγκαυθείσης γίνονται.

134v

'Απορώτατα δὲ ἔχειν φησι τὴν τοῦ ἄλαιον φύσιν, πότερον ὄντος ἡ γῆς ἔχει πλέον. εἰ μὲν γὰρ ὄντος είχε πλέον ἡ γῆς, ἔδει αὐτὸν ὑπὸ ψυχροῦ πήγνυσθαι, εἰ δὲ γῆς, ὑπὸ θερμοῦ· νῦν δὲ ὑπὸ οὐδετέρου μὲν 20 πήγνυται, παχύνεται δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ καὶ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ. αἰτίαν δὲ φησιν τούτου εἰναι τὸ ἀέρος εἰναι τὸ ἄλαιον πλῆρες· τοῦ δὲ 15 ἀέρος αὐτὸν πλῆρες εἰναι σημείῳ ἐχρήσατο τῷ ἐπιπολάζειν αὐτὸν τῷ ὄνται· αἰτίος γὰρ αὐτῷ τούτου ὁ ἀήρ, ἐπιπολαστικὸς ὁν τῷ ὄνται καὶ ἄνω φερόμενος, εἰ καὶ ἐναποληφθείη ποτὲ ἐν τῷ ὄνται. διτι δὲ ὁ ἀήρ ὁ ἐν τῷ 25 ἄλαιῳ αἰτίος αὐτῷ τοῦ ὑφ' ἐκατέρου καὶ τοῦ ψυχροῦ καὶ τοῦ θερμοῦ παχύνεσθαι, ἐφεῖχε λέγει. τὸ μὲν γὰρ ψυχρὸν τὸ πνεῦμα καὶ τὸν ἀέρα ψυχρὸν καὶ εἰς ὄντωρ μεταβάλλον παχύνει, ὥστε καὶ ὁ ἐν τῷ ἄλαιῳ ἀήρ ἐν τῇ φύξει συνιστάμενός τε καὶ παχυνόμενος καὶ εἰς ὄντωρ μεταβάλλων 30 αἰτίος καὶ τῷ ἄλαιῳ τοῦ παχύνεσθαι· αἰτι γὰρ διται μιχθῇ ὄντωρ καὶ ἄλαιον, 35 ἀμφοτέρων γίνεται τὸ μῆγμα παχύτερον, καὶ τοῦ ὄντος καὶ τοῦ ἀμίκτου ὄντος ἄλαιον. οὐ πάντα δὲ ἡγητέον ἐξυδατοῦσθαι τὸν ἐν τῷ ἄλαιῳ ἀέρα ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ, ἀλλά τι μέρος αὐτοῦ· εἰ γὰρ πᾶς, οὐκέτι ἀν τὸ ὑπολειπόμενον αὐτοῦ ἄλαιον, εἴ γε τῷ ἄλαιῳ τὸ εἰναι ἐν τῷ πλήρει ἀέρος εἰναι. πάλιν δὲ ὑπὸ πυρὸς ἄμμα καὶ τοῦ χρόνου παχύνεσθαι αὐτὸν καὶ λευκαίνεσθαι λέγει, 40 35 λευκαίνεσθαι μὲν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἐξατμίζοντος εἰ τι ἐνήν ὄντωρ ἐν αὐτῷ, οὐ δὲ μεταβάλλοντος αὐτοῦ ποιεῖ τὸ χρῶμα, ἐξατμίζομένου δὲ ἄμμα καὶ

1 ὑγρὰ B ¹ W	2 δ] οἷον B ¹ : οἱ Wa	3 δὲ ante καὶ om. BWa		
εἰπὼν I	4 ἀπὸ I	6 γίνεται B	8 οὐ ταῦτα coll. BW	13 πήγνυται ὡς I
πλείστα B	14 καὶ post διὸ om. I		21 τούτου φησὶν coll. BW	22 τῷ ἐπι-
πολάζειν σημείῳ ἐχρήσατο coll. I			24 ἐναπολειφθεὶ I	δτι—ἀήρ] δ δ' ἀήρ I
25 θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ coll. a			26 post ἐφεῖχε add. δὲ I	30 ἀμίκτου ὄνται a
31 ante ἄλαιον add. καὶ I	πάντη I		32 post μέρος add. ὑπὸ BW, sed rursus exp. B	
33 εἴτε B ¹	34 ἄμμα] ἀλλὰ BWa		35 ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ B ¹ W	post εἰ τι add.
εἴτε I	36 τὸ χρῶμα ποιεῖ coll. BWa		post χρῶμα add. οὐ BWa	δὲ om. BWa

παχύνεται τὸ ἔλαιον. καὶ τὸ μὲν πῦρ οὔτως αὐτῷ καὶ τοῦ παχύνεσθαι καὶ τοῦ λευκαίνεσθαι αἴτιον. ὁ δὲ χρόνος τοῦ παχύνεσθαι αἴτιος αὐτῷ γίνεται, οὐκέτι δὲ καὶ τοῦ λευκαίνεσθαι· μαραινομένου γὰρ τοῦ ἐν τῷ ἔλαιῳ ἀέρος καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ θερμοῦ ψυχόμενος ὁ ἀήρ εἰς ὅδωρ μετα-
5 βάλλων παχύτερον τὸ ἔλαιον ποιεῖ. ἀμφοτέρως μὲν οὖν τὸ αὐτὸν γίνεται πάθος, καὶ ὑπὸ τοῦ πυρὸς καὶ ὑπὸ τοῦ χρόνου, ἡ ἀμφοτέρως καὶ ὑπὸ τοῦ ἔξατμίζεσθαι τὸ ὅδωρ καὶ ὑπὸ τοῦ μεταβάλλειν τὸν ἐν αὐτῷ ἀέρα εἰς ὅδωρ. ὑπ’ ἀμφοτέρων γὰρ τούτων τὸ αὐτὸν γίνεται πάθος ἐν τῷ ἔλαιῳ, τὸ παχύνεσθαι αὐτό, καὶ διὰ τὸ αὐτό· διὰ γὰρ τὸ ὅδωρ· ἀλλ’ οὐχ
10 ὥσπερ, τὸ παχύνεσθαι αὐτό, καὶ διὰ τὸ αὐτό· διὰ γὰρ τὸ ὅδωρ· ἀλλ’ οὐχ
γεννᾶσθαι. δύναται τὸ ἀμφοτέρως καὶ διὰ τὸ αὐτὸν εἰρῆσθαι καὶ ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου· ὑπὸ γὰρ ἀμφοτέρων παχύνεται τὸ ἔλαιον, τῷ
15 γίνεσθαι ἐν αὐτῷ ὅδωρ ἐκ τῆς τοῦ ἀέρος μεταβολῆς, ἀλλὰ τοῦ μὲν ψυχροῦ φύχοντος αὐτὸν αὐτόθιν, τοῦ δὲ χρόνου καταμαραίνοντος τὸ ἐν αὐτῷ θερμόν. παχύνεται μὲν οὖν ὑπ’ ἀμφοτέρων, οὐ ἔργαίνεται δὲ ὑπ’ οὐδε-
τέρου, διτὶ οὔτε ὁ ἀήρ οὔτε τὰ γλίσγρα τῶν ὄγρῶν οὕθ’ ὑπὸ ἡλίου οὕθ’
20 ὑπὸ φύχους ἔργαίνεται· ἡ τε γάρ γλισχρότης κωλυτικὸν ἔργοτητος δὲ τε ἀήρ οὐδὲ εἴστι τῶν ἔργων ἔργων μεριμνών, ἀλλ’ ὡς εἰπεν, ὅδωρ καὶ δσα ὅδατος εἰδη· ταῦτα γὰρ ἡ ἔξατμίζομενα ἔργαίνεται ἡ πηγνύμενα. ἀλλ’ οὐδὲ τὸ ἐν τῷ
25 ἔλαιῳ ὅδωρ ἔξεψεται ὑπὸ πυρὸς οὐδὲ ἔργαίνεται, διτὶ τὸ μὲν ὑπὸ πυρὸς ἔργων μεριμνών ὅδωρ τῷ ἀτμίζειν τε καὶ μεταβάλλειν εἰς ἀέρα ἔργαίνεται,
τὸ δὲ ἐν τῷ ἔλαιῳ ὅδωρ οὐκ ἀτμίζει οὐδὲ ἔξεψεται διὰ τὴν τοῦ ἔλαιον
γλισχρότητα. |

"Οσα δέ, φησίν, ἐκ γῆς καὶ ὅδατος μέμικται, ταῦτα δεῖν προσνέμειν 135^r
25 ἔκεινοις, ὃν πλεῖον ἔχει, ὕδατι μὲν οἵς τὸ ὅδωρ πλέον, γῆ δὲ τὰ γῆς
πλέον ἔχοντα. λέγει δέ τινα οἶνον καὶ πήγνυσθαι καὶ ἔψεσθαι, τουτέστι
παχύνεσθαι. ἦν δὲ τὸ μὲν πήγνυσθαι τῶν τὸ ἔργον πλέον ἔχόντων, τὸ
δὲ παχύνεσθαι τῶν τὸ ὄγρον. δόξει δὲ διὰ τούτων λέγειν τινὰ οἶνον πλέον
30 γῆς ἔχειν ἡ ὕδατος· τὸν γὰρ πηγνύμενον· καίτοι εἴπε τὸν οἶνον ὕδατος
εἶδος εἶναι. ἡ οὐ τὸ ἀπλῶς πήγνυσθαι σημειόν ἔστι τοῦ γῆς πλεῖον ἔχειν
ἡ ὕδατος, ἀλλὰ τὸ ὑπὸ πυρὸς πήγνυσθαι, ἐπει τὸ πυρὸς καὶ τὸ ὅδωρ
πήγνυται· οὔτως δὲ καὶ ὁ πηγνύμενος οἶνος πήγνυται ὑπὸ πυροῦ. τὸ δὲ
γλεῦκος ἐψόμενον παχύνεται τοῦ ὕδατος μὴ παχυνομένου, διτὶ μηδέπω
καθαρὸς καὶ ἀποκεκριμένος οἶνός ἔστιν, ἀλλ’ ἔτι ἀπεπτος· ἀπὸ πάντων δὲ 10

1 post παχύνεται add. καὶ λευκαίνεται I: eadem post ἔλαιον B² 2 τοῦ prius om. BWa λευκαίνεσθαι] λεπτύνεσθαι B¹W αἴτιος αὐτῷ] αὐτὸν αἴτιος α
3 post μαραινομένου add. μὲν I 4 post ἔλαιῳ add. τε BWa καὶ—αὐτῷ om. I ψυχρομένου BWa 5 μὲν om. a 6 post πάθος add. ἀμφοτέρως BWa γῇ] καὶ BWa 11 ante διὰ add. τὸ B² 12 ἐπὶ om. BWa 14 αὐτὸν]
αὐτὸν a 17 δ τε] οὔτε I 19 πυκνούμενα Wa 19 et 22 τῷ om. a
20 πυρὸς—ὑπὸ] τοῦ B¹. 25 οἷς] οἶνον I: εἰς a τὸ ὅδωρ] τούτο BWa
γῆς δὲ a 26 οἶνον] οἶνον τε BWa 27 ἦν—πήγνυσθαι om. I 28 δόξει δ'
δὲ a 32 οὔτως ex οὗτος corr. I 34 καθαρὸς om. I

λέγει τῶν τοιούτων ἔηραινομένων τὸ ὄδωρ ἀπέρχεσθαι, τῶν μεμιγμένων
 ἐξ ὄδατος τε καὶ γῆς, καὶ πλέον γῆς ἔχόντων, ἢ ὑπὸ θερμοῦ ἔηραινεται.
 ἔηραινομένων γάρ τούτων τὸ ὄδωρ ἀπέρχεται· ἡ γὰρ ἀτμὶς ἡ ἀναφερο-
 μένη ἔηραινομένων αὐτῶν ὄδωρ ἐστίν, οὖ σημεῖον παρέθετο τὸ εἰς ὄδωρ
 5 αὐτὴν ἀθροισθεῖσαν συνιστασθαι· ἡ γοῦν ἐπὶ τοῖς τῶν χαλκείων πώμασιν
 ἀθροιζόμενη ὄδωρ ἐστίν. θσοις δὴ τῶν ἔξατμιζομένων ὑπὸ πυρὸς ὑπο-
 λείπεται τι μηκέτι ἔξατμιζεσθαι δυνάμενον, τοῦτο γῆς ἡγητέον εἶναι· ἐν 15
 γάρ τῷ ὄδατι, θταν καθ' αὐτὸν ἀτμίζηται καὶ ἔηραινηται, οὐδὲν ὑπο-
 λείπεται, διὰ δύναται ἔξατμισθηται. ἔνια δέ φησι τῶν μεμιγμένων ἐκ
 10 γῆς τε καὶ ὄδατος καὶ ὑπὸ ψυχροῦ πήγνυσθαι παχυνόμενά τε καὶ ἔηραιν-
 μενα. τὸ γάρ ψυχρὸν οὐ μόνον πήγνυσι καὶ ἔηραινει, ἀλλὰ καὶ παχύνει.
 πήγνυσι μὲν καὶ ἔηραινει τὸ ὄδωρ. τὸ γάρ πηγνύμενον ἔηραινεται καὶ αὐτό·
 εἰπε γάρ ὑπὸ τὸ ἔηραινεσθαι καὶ τὸ πήγνυσθαι εἶναι· παχύνει δὲ τὸ 20
 ἔλαιον τὸν ἀέρα τῷ ψύχειν εἰς ὄδωρ μεταβολλον. ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν
 15 ἀέρα παχύνει ἐν τῇ εἰς ὄδωρ μεταβολῇ καὶ τῇ τῶν νεφῶν συστάσει.
 εἰπὼν δὲ ἔηραινει μὲν ὄδωρ, διὰ τοῦτο ἐπήγεγκε τὸ ἡ δὲ πῆξις εἴρη-
 ται ἔηρασία τις οὖσα· οὕτως γάρ τὸ ψυχρὸν ἔηραινει τὸ ὄδωρ τῇ πήγει.
 εἰπὼν δὲ ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ τὰ μὲν πήγνυσθαι τε καὶ ἔηραινεσθαι, τὰ δὲ
 καὶ παχύνεσθαι, λέγει δτι δσα μὴ παχύνεται ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ ἀλλὰ
 20 πήγνυται, ὄδατός ἐστιν, ὡς οἶνος, οὔρον, ὅξος, κονία, δρρός, δσα δὲ παχύνε-
 ται ὑπὸ ψυχροῦ, ἀλλὰ μὴ ὑπὸ πυρὸς τῷ ἀτμίζειν, ὡς τὸ γάλα παχύνεται,
 δσα δὲ μὴ οὕτως, τὰ μὲν γῆς μᾶλλον φησιν εἶναι, τὰ δὲ κοινὰ ὄδατός
 τε καὶ ἀέρος, μέλι μὲν γῆς μᾶλλον· παχύνεται γάρ ὑπὸ ψύχους τὸ μέλι,
 οὐ μόνον πήγνυται· ἔλαιον δὲ ἀέρος δηλονότι καὶ ὄδατος· τοῦτο γάρ
 25 προσθεῖται παρέλιπε. λέγει δὲ καὶ τὸ γάλα καὶ τὸ αἷμα εἶναι μὲν ἐξ
 ἀμφοῦ, ὄδατός τε καὶ γῆς, μᾶλλον δὲ καὶ τὸ πλεῖστον γῆς. ἡ τὸ πλεῖστον
 αἷμα καὶ τὸ πλεῖστον γάλα· δύναται γάρ τι καὶ ὄδαρες ἡ γάλα ἡ αἷμα 30
 γενέσθαι, τῷ πλεῖον ὄδατος ἔχειν. καὶ τὰ ὑγρὰ δέ, ἐξ δσων οἱ ἀλεις καὶ
 τὸ νίτρον πήγνυται, γῆς πλέον ἔχειν φησίν· δομίσως γάρ τούτοις ἔχειν λέγει
 30 καὶ τὸ αἷμα καὶ τὸ γάλα· καὶ γάρ ἐξ ἔκεινων στερεά τινα γίνεται, οἷον
 δστᾶ, νεῦρα, σάρκες, ὡς καὶ ἐκ τούτων ἀλεις καὶ νίτρον. καὶ λίθους δέ
 φησί τινας ἐξ ὑγρῶν τινων συνισταμένων γίνεσθαι, δσπερ καὶ τοὺς ἀλας·
 τοιαῦτα δέ ἐστι τὰ τῶν ὄδατων ἐν τῇ ῥύσει πώρους τινάς καὶ λίθους
 ἐπιγεννῶντα ὄδατα, ἢ εἴη διὰ καὶ αὐτὰ γῆς ἔχοντα πλεῖον. δτι δὲ δ μὲν 35
 δρρὸς ὄδατός ἐστι, τὸ δὲ γάλα γῆς ἔχει πλέον, ἔδεικεν εἰπὼν τὸν δρρὸν
 ἐψιμένου τοῦ γάλακτος, εἰ μὴ εἴη κεχωρισμένος αὐτοῦ, ἐκκαίεσθαι, δ

1 post ἀπέρχεσθαι add. τῶν τοιούτων BWa 2 τε ομ. B 3 ἔηραινομένων δὲ I
 4 εἰς τὸ ὄδωρ I 6 δῆ] δὲ I 13 ὑπὸ τοῦ B¹ 15 ἐν ομ. B
 19 καὶ ομ. Ba նπὸ τοῦ ψυχροῦ post πήγνυται (20) coll. B 23 ante παχύνεται
 add. καὶ BWa 24 δῆλον a 25 παρέλιπον B¹W 26 τὰ πλεῖστα BWa
 27 ἡ αἷμα ἡ γάλα coll. BWa 28 γίνεσθαι Ba τῷ—ἔχειν] δ πλεῖον δὲ ὄδατος
 ἔχοι BWa ἐξ οἰων I 33 πόρους I 34 δ ομ. B¹W: μὲν B²: δ' a
 35 ὄδωρ BWa 36 ἐκκαίεσθαι BWa Arist. vulg.

πάσχει τὸ ὄδωρ, τὸ δὲ γεῶδες συνίστασθαι τε καὶ παχύνεσθαι καὶ πήγνυ-
σθαι· οὕτως γάρ οἱ τυροὶ ἐκ τοῦ γάλακτος πήγνυνται. δτὶ δὲ ἔχει γῆς
τὸ γάλα, συνίστασθαι φησιν αὐτὸν καὶ ὑπὸ τοῦ ὄποῦ, καὶ ἐψήσεώς τινος
μνημονεύει γινομένης ὑπὸ τῶν λατρῶν, ἐν τῇ, φησι, τῷ γάλακτι προσμι-
γνύντες δπὸν χωρίζουσι τὸν δρρὸν καὶ τὸν τυρὸν ἀπ' ἀλλήλων. ὁ δὲ 40
χωρισθεὶς δρρὸς οὐκέτι παχύνεται ὡς ὄδατος ὥν, ἀλλὰ καὶ ἐκκαίεται, ἀν-
ἔψηται, ὡς τὸ ὄδωρ.

Ἐπιπόλει τὸ διάτονον τὰ πολλὰ καὶ ἐν τῷ γάλακτι καὶ ἐν τῷ αἷματι
γῆς πλεῖον ἡ ὄδατος ἔχειν, λέγει νῦν περὶ τοῦ γάλακτος δτὶ τὸ μὴ ἔχον
10 τυρὸν τῇ διάτονον ὄδατος μᾶλλον ἔστι καὶ ἀτροφον. δείκνυσι δὲ καὶ τὸ αἷμα
γῆς πλέον ἔχον διὰ τοῦ πήγνυσθαι αὐτὸν τῷ ἑηραίνεσθαι ψυχόμενον· οὐ γάρ
ὅμοιας τῷ ὄδατοι πήγνυται ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ, ἀλλὰ τῷ ἑηραίνεσθαι, δι γίνε-
ται τῆς θερμότητος τῆς ἐν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ χωρίζομένης καὶ ὑπο- 50
χωρούσης καὶ συνεξαγούσης καὶ τὴν ὑγρότητα τὴν ἐν τῷ αἷματι. τὸ δὲ
15 μὴ πηγνύμενον μηδὲ ἑηραινόμενον αἷμα, ὅποιόν ἔστι καὶ τὸ τῆς ἐλάφου,
ὄδατός φησι μᾶλλον εἶναι καὶ ψυχρόν. τοῦ δὲ ὄδατος μᾶλλον εἶναι τὸ
τοιοῦτον αἷμα σημεῖον ἐποίησατο τὸ μηδὲ ἵνας ἔχειν αὐτό· αὐται γάρ γῆς
τε καὶ στερεαί· καὶ ἐκ τοῦ ἔχοντος γοῦν αἷματος ἵνας καὶ πηγνυμένου ἀν
αἱ ἵνες ἔξαιρεθῶσιν, οὐκέτι πήγνυται οὐδὲ ἑηραίνεται τὸ καταλειπόμενον.
20 Ὅδωρ γάρ λοιπόν, ὡς καὶ τὸ γάλακτος δταν ὁ τυρὸς χωρισθῇ· ὁ γάρ 135^a
δρρὸς ὄδωρ. σημεῖον δὲ τοῦ ὄδαρὲς εἶναι τὸ μὴ πηγνύμενόν τε καὶ συνι-
στάμενον αἷμα τὸ μηδὲ τὰ νοσώδη πήγνυσθαι, τῷ ἰχώρι ἐοικέναι καὶ
διεφύαρμένῳ καὶ διερρυκότι αἷματι. εἰπόλει δὲ τὰ νοσώδη αἷματα ἰχω-
ροειδῆ ὄντα μὴ πήγνυσθαι τὸν δὲ ἰχωρά φησιν εἶναι φλέγμα τι καὶ ὄδωρ.
25 τοιοῦτον δὲ γίνεται τὸ αἷμα διὰ τὸ μὴ πεπέφθαι μηδὲ κεκρατῆσθαι ὑπὸ 5
τῆς φύσεως τῆς πεσσούστης.

Ἐπὶ τούτοις ἀποδίδωσι τὴν αἰτίαν τοῦ τῶν πεπηγότων τὰ μὲν λυτὰ 20
εἶναι, ὡς τὸ νίτρον καὶ τὸς ἄλας, τὰ δὲ ἄλυτα, ὡς τὸν κέραμον, καὶ τῶν
ἀλύτων τὰ μὲν μαλακτὰ εἶναι, ὡς τὸ κέρας, τὰ δὲ ἀμαλακτα, ὡς τὸν τε
30 κέραμον καὶ τὸν λίθον. καὶ λέγει δτὶ ἐπεὶ ἔκαστον τῶν λυομένων ὑπὸ τοῦ
ἐναντίου τῷ πήγαντι λύεται (δσα μὲν γάρ τὸ ψυχρὸν πήγνυσι, ταῦτα λύει
τὸ θερμόν, δσα δὲ τὸ θερμόν, ταῦτα ὑπὸ ψυχροῦ λύεται), ὥν τῆς πήγεως
αἰτία ἀμφότερα, καὶ τὸ θερμόν καὶ τὸ ψυχρόν, ταῦτα εὐλόγως μᾶλιστα 25
ἄλυτα, οὐκ ἔχοντα ἐναντίαν δύναμιν τὴν λύουσαν αὐτὰ τῇ πεπηγυίᾳ. ὑπ'
35 ἀμφοτέρων δὲ πήγνυται δσα προθερμανθέντα τῷ ψυχρῷ πήγνυται· συμ-
βαίνει γάρ ἐπὶ τούτων, δταν τὸ θερμόν ἔξικμασῃ τὸ ὄγρον ἐξ αὐτῶν ἐξιόν,
ψυχόμενον συνθλίβεσθαι πάλιν καὶ πυκνοῦσθαι οὕτως, ὡς μηδὲ ὄγρῳ τινὶ

2 πυροὶ α 3 ὀπτοῦ B¹W 5 ὀπτὸν B¹W 6 ὥν οἱ. I ἐκκαίηται I
8 δὲ οἱ. BWa 11 ἔχειν Ba ψυχόμενον—ἑηραίνεσθαι (12) οἱ. BWa
17 μηδὲ] μὴ B 20 γάρ prius οἱ. B¹ 21 post δὲ add. φησι BWa 23 εἰπόλει
—λύεται (212,10) οἱ. B 24 δὲ οἱ. a τι φλέγμα a 29 τὰ μὲν
οἱ. I post κέρας add. καὶ τὰ ἄλλα I 31 πύκαντι a λέγεται I
32 post ὥν add. δὲ I 33 ψυχρὸν καὶ τὸ θερμόν coll. Wa 35 πήγνυσθαι δσα I
προσθερμανθέντα W: θερμανθέντα ἐπειτα a 36 ὥταν] δτι I

ετι διόδον διδόναι· διὸ οὔτε ὑπὸ θερμοῦ ταῦτα λύεται (τὰ γάρ ὑπὸ ψυχροῦ πηγνύμενα μόνου λύει τὸ θερμόν) οὔτε ὑπὸ ὕδατος· τὰ γάρ ὑπὸ ψυχροῦ πηγνύμενα οὐ λύεται ὑπὸ ὕδατος. ὑπὸ γάρ ὕδατος λύεται ταῦτα, ὡς προ-^ῳ είρηται, ὅσα ὑπὸ ἔνηροῦ θερμοῦ μόνου πήγνυται. ὁ δέ γε σιδηρος πρῶτον 5 ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τακεῖς ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ πήγνυται, ὥστε πρὸς τὴν πῆκτιν ἀμφοτέρων αὐτῷ δεῖ· διὸ οὐδὲ ἔστι λυτός, ἀν μὴ ὑπὸ ὑπερβάλλοντος θερμοῦ, ὡς ἥδη προείπεν. ἦ λέγει τὸν σιδηρον μὴ ὑπὸ θερμοῦ πεπηγέναι· ὑγρότερος γάρ ὑπὸ τοῦ πυρὸς τηκόμενος γίνεται· πήγνυται δὲ ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ· ὥστε εἰ ὑπὸ ψυχροῦ μόνου πήγνυται, εἰκότως ὑπὸ θερμοῦ 10 λύεται. λέγει δὲ καὶ περὶ τῶν ἔνιων διτι ἔστι μικτὰ ἐκ γῆς καὶ ἀέρος· ^α διὸ καυστά, φησίν, ἔστιν, οὐ τηκτὰ οὐδὲ μαλακτά· τὰ γάρ ὕδατος ἔχοντα τοιαῦτα. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐπιπλεῖν αὐτὰ τῷ ὕδατι φησι, πλὴν τῆς ἐβένου τῆς μελαινῆς· ταύτην γάρ πλεῖστον γῆς ἔχειν τῷ τὸν ἀέρα διαπεπνευκέναι εἶναι αὐτῆς, τῶν ἄλλων ἔνιων πλείστον ἀέρος ἦ γῆς ἔχοντων. τὸν δὲ κέραμον 15 γῆς μόνης ἔχειν λέγει, τουτέστιν ἀτηκτον εἰναι· ἡ γάρ γῆ ἦ μηδ' δλως ἔχουσα ὑγρὸν ἐν αὐτῇ ἦ δλίγον ἀτηκτος· τοιοῦτος δὲ ὁ κέραμος διὰ τὸ ἔνηραινόμενος ὑπὸ τοῦ πυρὸς κατ' δλίγον οὐτῶς παγῆναι. τῷ γάρ κατ' ^α δλίγον καὶ μὴ ἀθρόαν τὴν πῆκτιν αὐτοῦ γενέσθαι ἔξατμιζόμενον τὸ ὕδωρ καὶ ὥσπερ εἰς ἀέρα μεταβάλλον χωρίζεται αὐτοῦ. διὸ οὔτε ὕδωρ εἰς αὐτὸν 20 παραδέχεται, ὡς ὑπὸ αὐτοῦ λύεσθαι, διὰ τὸ εἰναι πυκνότερος· δι' ὧν γάρ ἀήρ ἔξεκριθη, οὐκ ἔστι πάροδος ὕδατοι· λεπτότερος γάρ ὁ ἀήρ τοῦ ὕδατος. καὶ διὰ τοῦτο μὲν οὐ λύεται ὑπὸ ὕδατος· ὑπὸ δὲ πυρὸς οὐ λύεται τῷ τὴν ἀρχὴν ὑπὸ τούτου πήγνυσθαι.

p. 384 b 22 Τί μὲν οὖν ἔστι πῆκτις καὶ τῆκτις, καὶ διὰ πόσα καὶ ἐν ^α 45
πόσοις ἔστιν, εἰρηται.
²⁵

‘Ἅπομιμνήσκει πάλιν ἡμᾶς τῶν εἰρημένων. ὄρισμὸν μὲν οὖν οὔτε πήκτεως οὔτε τῆκτεως ἀποδέδωκεν, ἐκ μέντοι τῶν εἰρημένων ὑπὸ αὐτοῦ ἔστιν ὄρισασθαι ἑκάτερον αὐτῶν· πῆκτις μὲν γάρ εἴη ἀν σύστασις ὕδατος ἦ γῆς καὶ ὕδατος γινομένη ὑπὸ ψυχροῦ ἦ ὑπὸ θερμοῦ ἔνηροῦ, τῆκτις δὲ λύσις τοῦ 30 πεπηγότος γινομένη ὑπὸ τοῦ τῷ πήκταντι ἐναντίου. διὰ πόσα δὲ καὶ ^{136.} ἐν πόσοις ἔστιν· εἰρηται γάρ διτι διὰ τὸ ψυχρὸν ἦ διὰ τὸ θερμὸν καὶ ἔνηρὸν ἦ πῆκτις τε καὶ ἦ τῆκτις γίνεται, καὶ διτι ἔστιν ἐν ὕδατι ἦ ἐν τῷ μικτῷ ἐκ ὕδατος τε καὶ γῆς· ἐν γάρ τούτοις ἦ πῆκτις. εἰναι δέ φησιν ἐκ τῶν εἰρημένων φανερὸν διτι ἦ σύστασις τοῖς σώμασι γίνεται ὑπὸ θερμοῦ τε 35 καὶ ψυχροῦ· ταῦτα γάρ, ὡς προείρηται, ἦ ἔνηραινοντα καὶ

4 μόνου om. Wa 9 εἰ om. a post θερμοῦ add. δὲ Wa 10 δὲ om. B
11 ἔστιν] εἰναι BWa 12 ἔβενου] ἔριου, ut vid., I 13 post γάρ add. τὸ BWa
14 πλείστα I 15 ἦ γάρ γῆ ἦ] ἦ γάρ ἦ B¹W: del. B² 18 αὐτοῦ om. B¹Wa
19 αὐτὸν BIW 21 ὕδατος] πυρὸς BW 22 μὲν om. BWa λύεται prius
in lac. IV litt. om. I post λύεται prius add. μὲν B 23 παγῆναι BWa
29 post θερμοῦ add. καὶ BWa 35 καὶ post παχύνοντα om. B¹: ἦ a

πηγανύντα ἐργάζεται τὴν σύστασιν τὴν τῶν σωμάτων. διὰ δὲ τὸ ταῦτα δεῖναι τὰ ποιητικὰ τῆς συστάσεως αὐτῶν ἐν πᾶσι τοῖς μικτοῖς τε καὶ σύστασιν ἔχουσι σώματι, τουτέστιν ὡρισμένοις, θερμότης ἐστί, τισὶ δὲ καὶ ψυχρότης, 5 καθ' ὅσον ἐκλείπει τὸ ἐν αὐτοῖς θερμόν. δοκεῖ γάρ ή ψυχρότης κατὰ 5 ἔνδειαν τοῦ θερμοῦ γίνεσθαι ἐν τοῖς σώμασι, φθορᾶς οὖσα ποιητική. ἐπεὶ τοίνυν ἐν τοῖς ὡρισμένοις σώμασι τὸ μὲν θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐνυπάρχει διὰ τὸ ταῦτα εἶναι τὰ ποιητικὰ ἐν αὐτοῖς, ὑγρὸν δ' αὖ καὶ ἕηρὸν διὰ τὸ ταῦτα εἶναι τὰ πάσχοντα, τὰ μικτὰ σώματα καὶ ὡρισμένα μετέχοι ἀν 10 πάντων. ἐκ μὲν οὖν ὄδατος καὶ γῆς τὰ δύμοιομερῆ φησι συνίστασθαι σώματα καὶ ἐν ζῷοις καὶ ἐν φυτοῖς (ἔστι δὲ τὰ τοιαῦτα ὄστοιν, νεῦρον, σάρκη, ἔύλον, φλοιός), οὐχ ως ἐκ μόνων δὲ τούτων συνεστῶτων τῶν δύμοιομερῶν, ἀλλ' ως τὸ πλεῖστον ἐκ τούτων ἔχοντων. λέγει δὲ καὶ τὰ μεταλλευόμενα ἐκ τούτων συνεστάναι· ἔστι δὲ ταῦτα χρυσός, ἄργυρος, χαλκός, σῖδηρος, μόλιβδος, κασσίτερος καὶ εἰς τινα τοιαῦτα· τούτοις γάρ ή σύστασις ἐξ ὄδα- 15 τός τε καὶ γῆς γίνεται ἄμα καὶ ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως τῆς ἐκατέρου, λέγων ἐκατέρου ἀναθυμιάσιν τὴν τε ἀπὸ τοῦ ὄδατος, ήτις ἔστιν ή ἀτμι- 15 δώδης, καὶ τὴν ἀπὸ τῆς γῆς, ήτις ἔστιν ή ἕηρά τε καὶ καπνώδης. ἐκ γάρ τῆς διπλῆς ταύτης ἀναθυμιάσεως, οὗσης ἀπὸ ἐκατέρου ἐκείνων, ἐγκατακλειομένης ἐν τῇ γῇ καὶ πηγανύμένης γίνεται τά τε μεταλλευτὰ καὶ τὰ 20 δρυκτά, τὰ μὲν δρυκτά ἐκ τῆς τὸ ἕηρὸν πλέον ἔχούσης ἀναθυμιάσεως, τὰ δὲ μεταλλευτὰ ἐκ τῆς τὸ ὑγρόν. εἰρηκε δὲ περὶ τούτων ἐπὶ τέλει τοῦ τρίτου τῶν Μετεωρολογικῶν.

Ταῦτα δέ φησι τὰ συνιστάμενα ἐκ τῶν προειρημένων τοῖς τε ἴδιοις τῶν αἰσθήσεων διαφέρειν ἀλλήλων, ἀπερ ἔστι ποιητικά, καὶ τῷ παθητικά τινων 25 εἶναι. οἷς τε γάρ διατίθησι τὰς αἰσθήσεις, διαφορὰ ἐν αὐτοῖς ἔστι (ἔστι δὲ ταῦτα χρώματα, χυμοί, εὐωδίαι, δυσωδίαι, ψόφων διαφοραί· τὰ μὲν γάρ αὐτῶν φορητικά, τὰ δ' ἡττον· ἔτι τε αἱ ἀπταὶ ἐναντιώσεις), τούτοις τε οὖν διαφέρει ἀλλήλων οὖσι ποιητικοῖς καὶ ἔτι ἄλλοις, φησίν, οἰκείοις πάθεσι· κατὰ γάρ ταῦτα μᾶλλον εἰδοποιεῖται. ταῦτα δ' ἔστιν, ἀφ' ὧν λέγεται 30 διὰ τὸ πάσχειν αὐτὸν δύνασθαι· λέγεται γάρ τὰ μὲν πηκτά, ἀ τοῦτο τὸ πάθος οἵα τε πάσχειν ἔστι, τὰ δὲ τηκτά πάλιν, ἀ τοῦτο, δύμοις καὶ 35 καμπτόν, καὶ τὰ τοιαῦτα. τὰ γάρ σώματα τὰ προειρημένα, τουτέστι τὰ δύμοιομερῆ, κατὰ ταῦτα τὰ πάθη διαφέρει ἀλλήλων μαλιστα· παθητικά γάρ, ὥσπερ καὶ τὸ ἕηρὸν καὶ τὸ ὑγρόν. ως γάρ αὗται αἱ δυνάμεις παθητικαί, 40 οὖτως καὶ τὰ ἐκ τούτων συνεστῶτα σώματα, ἀπερ ἔστι τὰ δύμοιομερῆ· ταῦτα γάρ συνέστηκεν ἐξ ὄδατος τε καὶ γῆς, ὧν τὸ μὲν ὄδωρ ὑγρόν, ή δὲ γῆ ἕηρόν, καὶ ἔστι φυσικὰ ταῦτα τὰ σώματα καὶ πρῶτα τῶν συνθέτων· 45 ἐκ γάρ τῆς τῶν δύμοιομερῶν συνθέσεως τὰ ἀνομοιομερῆ.

3 σῶμα B ¹ W .	ἔσται B	5 θερμοῦ] ψυχροῦ B ¹	10 τὰ om. BWa
13 χρυσὸς ἄργυρος post σῖδηρος exh. BWa		17 ή om. B	18 ἐκατέρων I
19 τε om. I	20 δρεκτὰ bis B ¹ W	21 ἐπὶ τέλει—Μετεωρολογικῶν (22)]	
Γ 6 p. 378-18sqq.	23 προειρημένοις I	24 post ἔστι add. τῷ I τῷ] τὰ α	
25 ἔστι om. BWa	27 τε post ἔτι om. I: τῷ α	32 καπτόν I: καμπόν W:	
καμπτὰ α	34 ὑγρὸν καὶ τὸ ἕηρὸν coll. BWa	36 ὧν] ως B ¹ W	37 ἕηρά B

Μέλλων δὲ λέγειν περὶ τῶν παθῶν, καθ' ἀ εἰδοποιεῖται τὰ σύνθετα 50 τῶν δμοιομερῶν σωμάτων καὶ τῶν κατὰ ταῦτα εἰδοποιουμένων, πρῶτον ἐκτίθεται, τίνα ἔστι καὶ πόσα ταῦτα κατ' ἀριθμὸν τὰ εἰδοποιούμενα δυνά-
μει ἡ ἀδυναμία τοῦ πάσχειν τι τούτων, καθ' ἀ πάθη αἱ τῶν συνθέτων τε
5 καὶ δμοιομερῶν σωμάτων εἰσὶ πρὸς ἄλληλα διαφοραί. ἐκθέμενος δὲ δικτω-
καίδεκα ἀντιθέσεις, αἱς τὰ πλεῖστα τῶν σωμάτων διαφέρειν φησὶν ἀλλήλων,
ἔντις περὶ ἑκάστου τῶν ἐν ταῖς ἐκκειμέναις ἀντιθέσεσι λέγει τί ἔστι, καὶ τίνα
δύναμιν ἔχει. | καὶ ἐπεὶ πρῶται ἥσαν τῶν ἀντιθέσεων πηκτὸν, 136^τ
τηκτὸν ἀτηκτὸν, φθάνει δὲ περὶ αὐτῶν ἡδη πεποιησθαι λόγον, εἰρῆσθαι
10 μέν φησιν ἡδη περὶ αὐτῶν καθόλου τε καὶ κοινῶς, οὐδὲ μὴν ἀλλὰ καὶ νῦν
ἐπαναλαβὼν ἔρειν φησι περὶ αὐτῶν. καὶ λέγει· τῶν γάρ πηγνυμένων σωμά-
των τὰ μὲν ὑπὸ θερμοῦ πήγνυται, τὰ δὲ ὑπὸ ψυχροῦ, ὡς προείρηται, τὰ
μὲν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τῷ ἑηραίνεσθαι ὑπὸ αὐτοῦ τὸ ἐν αὐτοῖς ὑγρὸν καὶ ἡ
15 ἐξατμίζεσθαι· οὕτως τὸ νίτρον καὶ οἱ ἀλεις πήγνυνται· ὑπὸ δὲ τοῦ ψυχροῦ
τῷ ἑκατλίζεσθαι τὸ ἐν τοῖς πηγνυμένοις θερμόν· οὕτως ἐκ τοῦ ὄντας ὁ
κρύσταλλος πηγνυμένου γίνεται τῷ τὸ θερμὸν τὸ ἐν αὐτῷ ἐπικρατούμενον
ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ ἐκκρίνεσθαι. ὥστε τῶν πηγνυμένων τὰ μὲν ὑγροῦ ἀπου-
σίᾳ, τὰ δὲ θερμοῦ πήγνυται. οὐδὲ τῇ ἀπουσίᾳ πήγνυται, τῇ τούτου
παρουσίᾳ λύεται. διὸ ἀλεις μὲν καὶ νίτρον ὑπὸ ὑγροῦ λύονται· δσα γάρ τῇ
20 τοῦ ὑγροῦ ἀπουσίᾳ πήγνυται, ταῦτα λύει καὶ τήκει τὸ ὑγρόν, διὸ οὕτως 10
πηγνύμενα συνέλθῃ τε καὶ πυκνωθῇ, ὡς μὴ δέχεσθαι διὰ τῶν πόρων
ὄντας, τῷ στενωτέρους εἰναι αὐτοὺς τῶν τοῦ ὄντας ὅγκων. διὰ τοῦτο γάρ,
ώς εἰπε πρὸ διλίγου, οὐδὲ δέ κέραμος ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ τήκεται. ἔδει μὲν
γάρ αὐτὸν ὑπὸ ὄντας λύεσθαι· πήγνυται γάρ ὑπὸ πυρός· οὐδὲ λύεται δὲ ὑπὸ
25 αὐτοῦ διὰ τὴν πυκνότητα· κατ' ὀλίγον γάρ ἑηραινόμενος ὑπὸ τοῦ θερμοῦ
τὴν ἔκκρισιν τοῦ ὄντας εἰς ἀέρα μεταβάλλοντος ποιεῖται· δι' ὃν δὴ δὲ ἀήρ
πόρων ἐξελήλυθε λεπτότερος ὥν, διὰ τούτων οὐδὲ οἰόν τε τὸ ὄντας διελθεῖν. 15
δσα δὲ μὴ οὕτως ὑπὸ τοῦ θερμοῦ πέπηγεν ὡς ὁ κέραμος, πάντα ὑπὸ τοῦ
ὑγροῦ λύεται, ὡς νίτρον, ἀλεις, γῆ ἡ ἐκ πηλοῦ· οὐ γάρ ἡ ἐκ τοῦ κεράμου.
30 κρύσταλλος δὲ καὶ δσα ἄλλα θερμοῦ στερήσει πήγνυται, ὡς τὰ μεταλλεύο-
μενα, ὑπὸ θερμοῦ τήκεται τε καὶ λύεται. τίνα μὲν οὖν πηκτὰ τῶν σω-
μάτων ἔστι καὶ λυτά, εἴρηται, ἀλλὰ καὶ τὰ πηκτὰ μὲν ἀτηκτα δέ· ὁ γάρ
κέραμος καὶ λίθοι τινὲς τοιοῦτοι.

Τίνα δὲ ἀπηκτα, ἐφεξῆς λέγει. φησὶ δὴ ἀπηκτα εἶναι δσα μὴ ἔχει 25
35 ἐν αὐτοῖς ὑγρότητα ὄντας δὲ δέ την τούτην ἀπηκτα εἶναι δσα μὴ ἔχει
γῆς ἔχει καὶ θερμοῦ, ὅποιόν ἔστι τό τε μέλι καὶ δὲ γλυκύς. ταῦτα γάρ πολὺ

1 δὲ οἰ. a 2 καθ' αὐτὰ BWa 3 ἔστι οἰ. a 4 ἀριθμῶν I 5 ἀνομοιο-
μερῶν a 10 καθόλου — περὶ αὐτῶν (11) οἰ. I 13 τοῦ οἰ. a 14 post
οὕτως add. καὶ a 15 θερμόν] ὕγρον a 16 τῷ οἰ. W 19 διά] οἷον
BWa μὲν οἰ. a 20 ταῦτα λύει καὶ τῇ τούτου παρουσίᾳ λύεται I
23 οὐδὲ δὲ δὲ B¹ ὑπὸ — τήκεται] ὕγρον παρουσίᾳ λύεται I 24 αὐτὸν a post
πήγνυται add. μὲν I 26 τὴν οἰ. I δὲ B³ 28 δὲ οἰ. I 30 πήγνυται B
32 post λυτά add. τίνα δὲ πηκτά I τὰ τίνα a ἀτηκτα] ἀπηκτα I: πηκτὰ B¹W
36 δὲ γλυκύς] sic B¹W: supr. vers. add. οἷονς B³: τὸ γλεῦχος a: γλεῦχος Arist. αὐτὰ B¹Wa

τὸ θερμὸν ἐν αὐτοῖς ἔχει καὶ ἔστιν ὥσπερ ζέοντα· διὸ παχύνεται μὲν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, οὐδὲ μὴν καὶ πήγνυται. ἄπηκτά φησιν εἶναι καὶ τὰ ἔχοντα μὲν
 5 ὕδατος, τὸ δὲ πλεῖον ἀέρος· διὰ τοῦτο γὰρ οὕτε τὸ ἔλαιον πήγνυται οὕτε
 πήγνυται· διὸ οὕτε πίσσα οὕτε ἰξός. ἔξης δὲ τίνα ἔστι μαλακτὰ τῶν
 πεπηγότων λέγει· φησὶ δὴ ταῦτα εἶναι μαλακτά, δσα πέπηγεν οὐκ ὄντα
 ἐξ ὕδατος, ἀλλὰ γῆς μᾶλλον. δὲ μὲν γὰρ χρόσταλλος, ἐξ ὕδατος ὧν καὶ
 πεπηγώς, οὐκ ἔστι μαλακός· δσα δὲ γῆς μᾶλλόν ἔστι καὶ οὗτως πέπηγεν,
 ὡς μῆτε ἔξικμάσθαι πᾶν τὸ ὑγρὸν ἐξ αὐτῶν, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ νίτρου καὶ
 10 τῶν ἀλῶν (τούτων γὰρ πᾶν τὸ ὑγρὸν ἔξικμασται), μῆδε ἀνωμάλως ἔχειν,
 ὥσπερ ὁ κέραμος (λέγοι δ' ἂν τὸν κέραμον ἀνωμάλως ἔχειν ήτοι ὑγρότητι,
 15 ὡς ἔχοντος μὲν τίνα αὐτοῦ ὑγρότητα, ἀνωμαλὸν δέ, ἢ ἀνωμαλούς τοὺς
 πόρους ἔχειν τὸν κέραμον λέγει, δτι μὴ ἐπ' εὐθείας), δσα δὴ γῆς πλέον
 20 ἔχοντα πέπηγεν οὗτως, ὡς μὴ τέλεον ἐξ αὐτῶν τὸ ὑγρὸν ἔξικμάσθαι, μῆδε
 ἀνωμάλως ἔχειν τοὺς πόρους κειμένους, ἀλλ' ἔστιν ἐλκτά, ὡς ἐλκόμενα
 πεπίδοσιν ἔχειν ἄνευ τοῦ βραχῆναι, οἵτι ἔστι νεῦρον, ἴμας, ταῦτα μαλακτά.
 ἀλλὰ καὶ δσα τῶν πεπηγότων ἐλατά ἔστιν οὐκ ὄντα ὕδατος, καὶ ταῦτα
 μαλακτά ἔστι, μαλακτὰ δὲ πυρί, ὡς σδηρος (θερμανθεὶς γὰρ μαλάσσεται),
 25 ἀλλὰ καὶ κέρας. ἀλλὰ καὶ ἕνδα τινὰ θερμαινόμενα πέφυκε κάμπτεσθαι
 τε καὶ μαλάσσεσθαι. ἐπίζητίσεις δ' ἄν τις, εἰ ἔστι τινὰ τῶν ἐξ ὕδατος
 πεπηγότων ἐλατά. λέγει δὲ καὶ τῶν τηκτῶν τε καὶ λυτῶν καὶ τῶν ἀτήκτων
 τὰ μὲν τεγκτὰ εἶναι, τὰ δὲ ἀτεγκτα, τεγκτὰ μὲν δσα δέχεται ἐν αὐτοῖς
 30 ὕδωρ βραχέντα, ὡς ὑγρότερα γίνεσθαι καὶ μαλακώτερα, ἀτεγκτα δὲ τὰ μὴ
 τοιαῦτα. τεγκτὸν μὲν ἔριον καὶ γῆ, ἀτεγκτα δοντα, χαλκὸς δέ, τηκτὸς ὧν,
 35 ἀτεγκτός ἔστιν· ἔστι δὲ ὁ χαλκὸς τηκτὸς ὧν οὐδὲ | ὑπὸ ὕδατος τηκτός, 137·
 ἀλλ' ὑπὸ πυρός. λέγει δὲ καὶ τῶν ὑπὸ ὕδατος τηκτῶν ἔνια ἀτεγκτα εἶναι,
 ὥσπερ νίτρον καὶ ἀλας· οὐ γὰρ διαμένοντες ἐν τῷ βρέχεσθαι γίνονται
 μαλακώτεροι, δπερ ἵδιον τῶν τεγκτῶν. λέγει δὲ καθόλου τεγκτὰ εἶναι δσα γῆς
 40 δοντα ἔχει τοὺς πόρους μείζους τε τῶν τοῦ ὕδατος ὅγκων καὶ σκληροτέρους,
 μείζους μὲν, ὡς δέχεσθαι δι' αὐτῶν τὸ ὕδωρ, σκληροτέρους δέ, ὡς μὴ
 λύεσθαι ὑπὸ αὐτοῦ. τηκτὰ δὲ ὕδατά φησιν εἶναι δσα δι' ὅλων αὐτῶν δ
 δέχεται τὸ ὕδωρ, οὐ διὰ πόρων μόνων σωζομένων καὶ μενόντων μετὰ τὸ
 45 δέξασθαι τὸ ὕδωρ. λέγει δὲ καὶ τοῦ τὴν μὲν γῆν καὶ τέγγεσθαι καὶ
 τῆκτεσθαι ὑπὸ τοῦ ὕδατος, τὸ δὲ νίτρον τήκεσθαι μέν, τέγγεσθαι δὲ μὴ

4 ἀλλ' οὕτε I 6 post φησὶ add. γὰρ I 9 ἔξικμάσθαι I 16 ἐξ αὐτῶν]
 ἀτ' αὐτοῦ I 10 ἀλῶν] ἀλῶν B¹Wa 10 ἀλῶν] ἀλῶν B¹Wa ἔξικμάται BWa 16 ἐχει BIW
 11 ὑγρότητι exph. B 12 ἔχοντος in ἔχοντα corr. B¹ 12 ἔχοντα corr. B¹ αὐτοῦ in αὐτὸν corr. B³
 ἡ ἀνωμάλως BWa 13 δῆ] δὲ BIW 13 δῆ] δὲ BIW 15 κειμένη, ut vid., I 16 post
 ταῦτα add. τέ οὖν B¹Wa 17 ἀλλὰ om. B¹Wa 17 ἀλλὰ om. B¹Wa καὶ ἀλλὰ δσα B¹
 21 post τηκτῶν add. τινὰ τεγκτὰ I 22 εἶναι
 om. a: εἶναι — ἀτεγκτα om. BW 22 εἶναι
 24 ἀτηκτα] τεγκτα I 26 εἶναι om. BWa 27 post ὥσπερ add. καὶ BWa 24 ἀτηκτα]
 scripsi: ἀλει libri 30 δι' αὐτῶν] δι' om. BW: αὐτὰ a 32 οὐ διά] οὐ om. I:
 οὐδαμῶς τῶν Wa 33 et 34 τέγγεσθαι I
 μόνων om. Wa

αἰτίαν, ὅτι τὸ μὲν νίτρον δεῖ δλου αὐτοῦ τοὺς πόρους ἔχει, καὶ πανταχοῦ συντετρημένοι ἀλλήλοις εἰσὶν οἱ ἐν αὐτῷ, διὸ εὐθὺν τῷ δέξασθαι τὸ ὄδωρ διαιρεῖται ὑπ’ αὐτοῦ τὰ μόρια αὐτοῦ· ἐν δὲ τῇ γῇ οἱ μὲν οὔτως ἔχουσι πόροι, ως δὲ ὅλης αὐτῆς εἰναι, οἱ δὲ οὔτως, ως παραλλάξ κείσθαι καὶ 10 5 μὴ συντετρῆσθαι εἰς ἀλλήλους. ὅταν μὲν οὖν κατὰ τοὺς συντετρημένους εἰς ἀλλήλους πόρους καὶ δι’ ὅλης ὄντας αὐτῆς δέξηται τὸ ὄδωρ, τήκεται· ὅταν δὲ κατὰ τοὺς παραλλάξ κειμένους, τέγγεται μέν, οὐ τήκεται δέ. εἴη δ’ ἀντὶ κάκεινο λέγειν ἐπομένως τῷ προειρημένῳ, δτι ἡς μὲν γῆς οἱ πόροι σκληρότεροι εἰσὶν, αὕτη τέγγεται μέν, οὐ τήκεται δέ, ἡς δὲ μαλακώτεροι, 10 αὕτη τήκεται· οἱ δὲ τοῦ νίτρου μαλακώτεροι ὄντες ἀεὶ ἐν τῷ δέχεσθαι τὸ ὄδωρ λύονται. |

Λέγει δὲ ἔντις καὶ τίνα ἔστι τῶν σωμάτων καμπτά τε καὶ εὐθυντά, 137v τίνα δὲ καὶ ἄκαμπτα, καὶ δλως τί ἔστι τὸ καμπτόν τε καὶ εὐθυντόν, καὶ τί τὸ κάμπτεσθαι καὶ εὐθύνεσθαι, καὶ δτι τὸ ἀνακαμπτόμενον κάμπτεται 15 15 καὶ τὸ κατακαμπτόμενον. λέγει δὲ καὶ περὶ κατακτῶν καὶ θραυστῶν, καὶ δτι ἔνια μὲν τὸ ἔτερον τούτων ἐπιδέχεται, ἔστι δ’ ἀμφότερα, ως καὶ κατάσσεσθαι καὶ θραύσεσθαι. λέγει δὲ καὶ τί ἔκατερον τούτων, καὶ τίς αὐτῶν ἡ διαφορά, καὶ τίς ἡ αἰτία ἔκατέρου τῶν παθῶν τούτων. λέγει καὶ περὶ θλαστῶν καὶ ἀθλαστῶν, τίνα τέ ἔστι καὶ διὰ τί, καὶ τί ἔστι τὸ 20 θλᾶσθαι καὶ τὸ μὴ θλᾶσθαι· ἀλλὰ καὶ δτι τῶν θλαστῶν τὰ μὲν καὶ μαλακτά ἔστιν, ως κηρός, τὰ δὲ σκληρότερα, ως χαλκός. ἀλλὰ καὶ τῶν ἀθλαστῶν 25 τὰ μὲν σκληρά, ως κέραμος (ἀθλαστὸν γάρ ὁ κέραμος), τὰ δὲ ὄγρα, ως ὄδωρ· οὐ γάρ θλᾶται τὸ ὄδωρ ἐν τῷ ὑπείκειν, ἀλλὰ διαιρεῖται καὶ ἀντιμεθίσταται. λέγει καὶ τίνα τῶν θλαστῶν πλαστά ἔστι, τουτέστιν ὑπακού- 30 οντα πλάσει, τίνα δὲ πλαστὰ μὲν οὐ, πιεστὰ δέ, καὶ τί τὸ πιεστόν, καὶ τίνα πιέζεται σώματα καὶ διὰ τί. λέγει δὲ καὶ τί ἔστιν ὥσις καὶ τί πληγή, καὶ τίς αὐτῶν διαφορά. λέγει δὲ καὶ τίνα τῶν σωμάτων ἔστιν ἐλκτά, καὶ τί τὸ ἔλκεσθαι. ἀλλὰ καὶ δτι ἔνια μὲν καὶ ἐλκτά ἔστι καὶ 35 πιεστά τῶν σωμάτων, τὰ δὲ τὸ ἔτερον τούτων ἔχει μόνον. λέγει δὲ καὶ 30 περὶ ἐλατῶν καὶ ἀνηλάτων καὶ λέγει τί ἔστι τὸ ἐλατὸν καὶ τί τὸ ἀνηλάτον, καὶ δτι τὰ μὲν ἐλατὰ πάντα καὶ θλαστά, τὰ δὲ θλαστὰ οὐ πάντα ἐλατά. ἀλλὰ καὶ δτι τῶν πιεστῶν τὰ μὲν ἐλατά ἔστι, τὰ δὲ οὐ. λέγει καὶ περὶ σχιστῶν καὶ ἀσχίστων, καὶ τίνα ἀσχίστα, καὶ τί τὸ σχίζεσθαι, καὶ τίνι

2 εὐθὺς α τῷ] τὸ I 7 τοὺς om. I οὐ τήκεται, ut vid., B¹
8 ἐπομένους BWa ἡς μὲν] τῆς μὲν B¹ 10 ἀεὶ] ὡς I ἐν τῷ ἐνδέχεσθαι BW
12 δὲ om. a τε om. Wa 13 τίνα δὲ καὶ] καὶ τίνα Ba: καὶ τίνα δὲ καὶ W
post ἄκαμπτα add. καὶ ἀνεύθυντα a 14 κάμπτεται] κάμπτεσθαι δύναται B³
15 καὶ τὸ κατακαμπτόμενον om. BIW τακτῶν W 16 δ’ ἀ corr. B³: δὲ
B¹Wa 17 κατάγεσθαι a 18 post λέγει add. δὲ Ba 20 καὶ τό] ἡ BWa
καὶ post μὲν om. BWa 21 ως δ κηρός B σκληρά BWa ως δ
χαλκός a 22 δ] ως B¹W 23 ὄδωρ ἐν τῷ supr. vers. add. B³ 24 post
λέγει add. δὲ BWa 28 ἔστι post πιεστὰ (29) coll. BWa 29 μόνον τούτων ἔχει coll.
BW 30 λέγει om. BWa τί post καὶ om. BWa 32. 33 περὶ τῶν σχιστῶν B

διαφέρει σχίσις τομῆς· καὶ τίνα ἔστι τμητά, καὶ δι τὸν σχιστά ἔστι καὶ τμητά, σχιστά μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ μῆκος, τμητά δὲ κατὰ πλάτος. λέγει δὲ καὶ περὶ τῶν ἀλλων, ὃν πρὸ διάγου τὸν ἀριθμὸν ἔξεῖθετο ²⁰ ὡς κατὰ δύναμιν καὶ ἀδυναμίαν λεγομένων. γλίσχρον τε γάρ φησιν εἰναι, ⁵ ἀν ἐλκτὸν ἡ ὑγρὸν δὲ μαλακὸν ἦ· γίνεσθαι δὲ τὰ τοιαῦτα τῶν σωμάτων, δσα οὐτως κατασκευῆς ἔχει, ὡς ἐπαλλάσσειν αὐτῶν τὰ μόρια ἀλλήλοις καὶ τὸ ἔτερον τῷ ἔτερῳ συνηρτῆσθαι, ὡς αἱ ἀλόσεις, καὶ μὴ εὐαπόλυτον εἰναι, τὰ γὰρ τοιαῦτα ἐλκτά ἔστιν, ἐπὶ πολὺ δυνάμενα ἐκτείνεσθαι μὴ διασπώμενα καὶ πάλιν συνιέναι· τὰ δὲ μὴ τοιαῦτα φαθυρὰ καὶ εὐθραυστα. ²⁵ ¹⁰ λέγει δὲ καὶ τίνα μὲν πιλητά, τίνα δὲ ἀπιλητά ἔστι, καὶ τίνα καυστά καὶ τίνα ἄκαυστα, καὶ διὰ τί τὰ καυστὰ τοιαῦτά ἔστι· διὰ γὰρ τὸ ἔχειν πόρους πυρὸς δεκτικοὺς καὶ ὑγρότητα ἐν τοῖς πόροις τοῖς κατ' εὐθυωρίαν ἀσθενεστέραν πυρός, τουτέστιν καυστήν.

'Εφ' οἰς λέγει περὶ τῶν θυμιατῶν καὶ ἀθυμιατῶν, καὶ λέγει θυμιατὰ ¹⁵ εἰναι δσα ἔχει μὲν ὑγρότητα, οὐ μὴν τοιαῦτην, ὥστε πυρουμένων αὐτῶν καὶ θερμαινομένων αὐτὴν καθ' ἔσατμίζειν ἀνευ τοῦ σώματος τοῦ τὴν ὑγρότητα ἔχοντος. εἰπὼν δὲ μὴ ἔσατμίζειν καθ' αὐτὴν τὴν ἐν τοῖς | θυμιατοῖς ὑγρότητα πυρουμένων αὐτῶν, περὶ ἀτμίδος εἶπε, τί ἔστιν ἡ 138^r ἀτμίς· ἡ γὰρ ὑπὸ θερμοῦ καυστικοῦ ἔξ ὑγροῦ εἰς ἀέρα καὶ πνεῦμα ἔκκρισις ²⁰ ὑγραντική. τῶν δὲ θυμιατῶν ἡ ὑγρότης οὐχ ὑπὸ πυρὸς εἰς ἀέρα θερμαινομένων ἔκκρινεται, ὡς αὐτὰ ὑπομένειν (συναναλίσκεται γὰρ καὶ αὐτὰ ἐν τῇ θυμιατοῖς) ἀλλὰ ὑπὸ χρόνου· παλαιούμενων γὰρ ἡ μὲν ὑγρότης ἔσατμίζεται, αὐτὰ δὲ τὰ μὲν ἔτηρα γίνεται, τὰ δὲ καὶ τέλεον εἰς γῆν μεταβάλλει. ²⁵ ἡ δὲ ἔκκρισις ἡ ἀπὸ τῶν θυμιατῶν τοῦ ὑγροῦ ἡ ὑπὸ χρόνου ἀλλ' οὐχ ὑπὸ πυρὸς γινομένη διαφέρει τῆς ὑπὸ πυρὸς γινομένης, δι τι αὐτὴ οὔτε ὑγραντική ἔστιν οὔτε πνεῦμα γίνεται ἡ ἀπ' αὐτῶν ἔκκρισις τοῦ ὑγροῦ. ὠρίσατο δὲ καὶ τὸ πνεῦμα ῥύσιν συνεχῆ ἀέρος ἐπὶ μῆκος, δ προσλαβὸν τὸ ἀπὸ τοιᾶσδέ τινος ἀρχῆς ρεῖν εἴη ἀν ανεμος. αὐτὸ μὲν οὖν καθ' αὐτὸ τὸ ὑγρὸν πυρουμένων τῶν θυμιατῶν οὐχ ἔκκρινεται, κοινὴ δ' ἡ ἔκκρισις γίνεται ἀμα 30 ὑγροῦ τε καὶ ἔτηρος ἀέρος. διὸ οὔτε ὑγραίνει ἡ ἔκκρισις αὐτῇ, ἀλλὰ ¹⁰ μᾶλλον χρωματίζει· μολύνεται γὰρ τὰ πλησίον ὑπὸ τῆς τοιαύτης ἔκκρισεως. λέγει δὲ καὶ τὴν μὲν τῶν ἐνιαδῶν θυμιασιν λέγεσθαι καπνόν, τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ δστὰ καὶ αἱ τρίχες καὶ τὰ φύλλα· ἡ δὲ τῶν πιόνων θυμιασις λιγνός,

1 τμητά] τμήματα B'IW 4 post elvai add. δ BWa 5 δν] ἡ W, ex δν corr.
B¹: ἡ α μαλακτὸν B'IW ἡ om. B: δν W 6 αὐτοῦ BWa 8 ἐλατά B¹
9 φαθυρὰ—τίνα μὲν (10)] ἐλκτά ἔστιν ἐπὶ πολὺ δυνάμενα ἐκτείνεσθαι iterat B¹, corr. B²
φαθυρὰ in lacuna VI litt. om. I εὐθραυστα Wa 10. 11 καὶ τίνα ἄκαυστα—
καυστά om. B'IW 11 τὰ καυστὰ om. a 12 ὑγρότητος B'IW 14 Ἐφ'
οἰς om. B: Ἐπὶ τούτοις α post λέγει prius add. καὶ BWa θυμιατῶν τε
καὶ BWa 15 εἰχε B'IW 17 μὴν] μηδὲ I 18 τίς I 20. 21 θερμαινομένη I
21 συναλίσκεται BW 23 γίνεται ἔτηρα coll. B'IWa 24 ἡ post ἔκκρισις om. B'IW
24 et 29 θυμιατῶν I 25 αὐτὴ BWa 27 προσλαβὼν W 28 οὖν
ex οὐ corr. B³ 30 ἀέρος] ἀθρόως Arist. F Bekk. 33 ἡ δὲ] αὐτῇ δὲ ἡ B'I:
ἡ δὲ ἡ W

ἡ δὲ λιπαροῦ κνίσσα. διὰ ταύτην δὴ τὴν αἰτίαν οὐδὲ ἔψεσθαι τὸ ἔλαιον λέγει οὐδὲ παχύνεσθαι· ἔστι γάρ θυμιατὸν λιπαρόν γε ὅν, ἀλλ' οὐκ ἀτμιστόν· ἦν δὲ τῶν μὲν ἀτμιστῶν τὸ ὑγρὸν ἐκκρινόμενον καθ' αὐτό, τὰ δὲ 5 θυμιατὰ καὶ αὐτὰ σὺν τῷ ὑγρῷ τῷ ἐν αὐτοῖς ἀναλίσκεται θυμιώ-
5 μενα. τὸ δὲ ὄνδωρ οὐ φησιν εἶναι θυμιατόν, ἀλλ' ἀτμιστόν, διτι διτι
οὐ μετὰ Ἑηρότητος ἡ ἀπ' αὐτοῦ ἐκκρισις θερμαινομένου γίνεται. λέγει δὲ
καὶ τῶν οἴνων τὸν μὲν γλυκὸν θυμιασθαι· εἶναι γάρ πίονα καὶ παραπλή-
σιον τῷ ἐλαίῳ ποιεῖν· μήτε γάρ ὑπὸ φύχους πήγνυσθαι καίεσθαι τε ὥσπερ
καὶ τὸ ἔλαιον μήτε εἶναι κυρίως οἶνον ἡ τῷ δινόματι, μὴ ποιοῦντά γε τὰ
10 τοῦ οἴνου· τῷ γάρ μὴ ἔχειν τὸν χυμὸν οἰνώδη οὐδὲ μεθύσκει, τοῦ δὲ
τυχόντος οἴνου τὸ μεθύσκειν. μικρὰν δέ φησι γίνεσθαι τὴν ἀπ' αὐτοῦ 20
θυμίασιν, τουτέστιν οὐδὲ ἐπὶ πολὺ χεομένην· διὸ καὶ φλόγα γίνεσθαι αὐτὸν
θυμιώμενον, ἐκπυρούμενης καὶ φλογούμενης τῆς ἀναθυμιάσεως διὰ
παχύτητα.

15 λέγει δὲ καὶ τίνα ἔστι καυστὰ τῶν σωμάτων καὶ τίνα ἄκαυστα, καὶ
πάλιν τῶν καυστῶν τίνα μὲν καὶ φλόγα ποιεῖ, τίνα δὲ καίεται μέν, οὐ μὴν 10
καὶ φλόγα ποιεῖ· ἔνια δέ φησι καὶ ἀνθρακας ποιεῖν τῶν φλογιστῶν. λέγει
δὲ φλόγα ποιεῖν καίομενα δσα θυμιατὰ ὄντα μὴ ἔστιν ὑγρά. τὸ γάρ ἔλαιον
καὶ ἡ πίσσα καὶ τὰ ἄλλα ὑγρά· διὸ οὐ φλογιστὰ καθ' αὐτά, μετ' ἄλλων
20 δὲ μιγνύμενα καὶ ἐπιχέρμενα. μάλιστα δὲ φλογιστὰ δσα καπνὸν ἀνίστι·
φλὸδες γάρ καπνὸς καίομενος. ἀνθρακευτὰ δὲ τῶν φλόγα ποιούντων λέγει
εἶναι δσα γῆς πλέον ἔχειν ἡ καπνοῦ. λέγει δὲ καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ ἔνια μὲν
τῶν σωμάτων τηκτὰ ὄντα μὴ εἶναι φλογιστά, ἔνια δὲ φλογιστὰ μέν, τηκτὰ 25
δ' οὐ, τὰ δὲ καὶ φλογιστὰ καὶ τηκτά. λέγει καὶ τίνα τῶν θυμιατῶν καὶ
25 φλόγα ποιεῖ καὶ τίνα οὐ, καὶ διὰ τίνα αἰτίαν. τὰ γάρ μὴ τηκτὰ τῶν
θυμιατῶν φλογιστά, οὐ τηκτὰ δὲ τὰ πλεῖον γῆς ἔχοντα· ὥστε τῶν θυμια-
τῶν τὰ πλεῖον γῆς ἔχοντα ἡ ὑγροῦ φλογιστά. ἡ γάρ ἐν αὐτοῖς γῆ τὸ
Ἑηρὸν δμοιον ἔχει τῷ πυρί· ὅταν οὖν προσλάβῃ καὶ τὸ θερμόν, πῦρ γίνε-
ται. διὰ τοῦτο γάρ καὶ ἡ φλὸδες πνεῦμα ἡ καπνὸς καίομενός ἔστιν, δὲ μηφό-
30 τερα Ἑηρά. τῶν μὲν οὖν ξύλων καὶ ξυλωδῶν, ὥσπερ προεῖπεν ἡδη, ἡ
ἀναθυμιάσις καπνός ἔστι, κηροῦ δὲ καὶ λιθανωτοῦ καὶ πίσσης καὶ δσα 35
πίσσης ἔχει, καθ' ὅσον ἔχει ταύτης, ἡ ἀναθυμιάσις λιγνός, ἐλαίου δὲ καὶ
τῶν ἐλαιωδῶν, τουτέστι τῶν λιπαρῶν, κνίσσα· ἀ καὶ ἐλάχιστά φησι καίε-
σθαι καθ' αὐτά, ὅτι διλίγον ἐν αὐτοῖς ἔχει Ἑηροῦ, ἡ δὲ μεταβασίς καὶ
35 μεταβολὴ εἰς τὸ πῦρ διὰ τοῦ Ἑηροῦ· τοῦτο γάρ θερμὸν γενόμενον ἐκπυροῦ-

2 γε] τε BWa	7. 8 παραπλήσια BWa	8 φύχους] ψυχροῦ I	post πήγνυσθαι
add. καὶ BWa	τε οπ. BWa	9 μήτε] μὴ δὲ BWa	10 τὸ γάρ α
11 γίνεσθαι post αὐτοῦ coll. BWa	12 χεομένη I: χεομένω α	13 φλογομένης I:	
φλεγομένης B ³ a	θυμίασεως BWa	15 δὲ οπ. Ba	16 τίνα δὲ — ποιεῖ (17)
οπ. I	17 λέγεται Ba	20 ἐπικαιόμενα IB ³	23. 24 ἔνια δὲ τηκτὰ μὲν
φλογιστὰ δ' οὐ B ¹ W	24 τὰ δὲ καὶ — τίνα οὐ (25) οπ. Ba	post λέγει add. δὲ W	
καὶ post θυμιατῶν ομ. W	26 post γῆς add. ἡ ὑγροῦ Ba	29. 30 ἔστι δ'	
ἀμφότερα I	31 θυμίασις BW	35 τοῦτο] τὸ B ¹ Wa	

ται· μετά δ' ἄλλου φησὶ τάχιστα καίσθαι δηλονότι τῶν τοιούτων τό τε ἔλαιον καὶ τὸ λιπαρόν, μίγνυσθαι τε τὸ συναμφότερον· τὸ γὰρ ἑγρὸν μετὰ τοῦ λιπαροῦ μιχθὲν πῖον γίνεται. δῆλον οὖν δτι | μετ' ἄλλου εἶπε τῶν 138^v ἑγρῶν τινος. λέγει δὲ καὶ τὰ μὲν ἐκθυμιώμενα τῶν ὅγρων ὑγροῦ μᾶλλον 5 εἰναι, τὰ δὲ ἐξαπτόμενα καὶ καιόμενα ἑγροῦ τε καὶ γῆς.

Εἰπὼν δὲ περὶ πασῶν τῶν ἀντιθέσεων τῶν κατὰ δύναμιν ἡ ἀδυνα-
μίαν λεγομένων, καθ' ἀ τὰ ὁμοιομερῆ σώματα διαφέρειν εἶπεν ἀλλήλων, 10
τούτοις τέ φησι τοῖς πάθεσι διαφέρειν ἀλλήλων τὰ ὁμοιομερῆ σώματα καὶ
ταύταις ταῖς ἀπταῖς διαφοραῖς· πᾶσαι γὰρ αἱ εἰρημέναι ἀντιθέσεις ἀπταί.
10 καὶ πρὸς τούτοις εἰπὼν χυμοῖς τε καὶ δσμαῖς καὶ χρώμασιν οὐκέτι
προσέθηκε καὶ τὸ τὰ μὲν ψοφητικὰ αὐτῶν εἰναι, τὰ δὲ ἄψοφα, ἢ τῆς ἀκοῆς
χρίνειν· τούτο δὲ ἡ δτι μὴ προηγουμένως ἐστὶν αὐτῷ ὁ λόγος τὴν δια-
φορὰν τῶν αἰσθητῶν εἰπεῖν, ἡ δτι ἐναργές ἐστι καὶ τὸ τῶν φόφων αἰσθητικὸν
κριτήριον. εἶπε δὲ καὶ περὶ τούτων πρὸ δλίγου. καταριθμεῖται δὲ καὶ 15
τίνα ἐστὶν ὁμοιομερῆ τῶν σωμάτων· τά τε γὰρ μεταλλευόμενα καὶ δσα ἐκ
τούτων τῇ ἐκκρίσει γίνεται· τὰ μὲν γὰρ ἐκ μολύβδου γίνεται, τὰ δὲ ἐξ
ἄλλων τῶν δρυκτῶν· ἔτι δὲ τὰ ἐν τοῖς φυτοῖς τε καὶ ζῷοις, ἐξ ὧν ἡ
σύστασις τῶν ἀνομοιομερῶν. καὶ τὰς ἴνας δὲ τὰς ἐν τοῖς φυτοῖς ἐν τοῖς
ἀνομοιομερέσιν ἔθηκεν.

20 'Επει δὲ τὰ μὲν ἀνομοιομερῆ, φησίν, ἄλλας αἰτίας ἔχει (ὕλη μὲν γὰρ ⁴⁴
ἐν τούτοις προσεχής τὰ ὁμοιομερῆ, ποιητικὸν δὲ τὸ σπέρμα) ἐξ ὧν δὲ τὰ
ἀνομοιομερῆ (συνέστηκε δέ, ὡς εἰρηκεν, ἐκ τῶν ὁμοιομερῶν), τούτων ὕλη
μέν, ὡς προείρηται, τό τε ἑγρὸν καὶ τὸ ὑγρόν, ὃν τὸ μὲν ἦν ὅδωρ, τὸ δὲ
γῆ (προφανέστατα γὰρ τὸ μὲν ὅδωρ τῆς ὑγρᾶς δυνάμεως, ἡ δὲ γῆ τῆς
25 ἑηρᾶς) ποιητικὰ δὲ τὸ θερμόν τε καὶ ψυχρόν (ταῦτα γὰρ τὴν σύστασιν τῶν
ὁμοιομερῶν ποιεῖ ἐξ ἐκείνων, τουτέστιν ἐκ γῆς τε καὶ ὅδατος), λαβθαμεν,
φησίν, ἐκ τῶν ὁμοιομερῶν, ἀ ἐξ ὅδατος καὶ γῆς ὡς ὕλης ἔχει τὴν σύστασιν, 50
τίνα μὲν αὐτῶν γῆς ἐστι μᾶλλον, τίνα δὲ ὅδατος, περὶ ὧν προειρήκαμεν
γῆδη, καὶ νῦν δὲ ἐπέκεισι περὶ αὐτῶν. τῶν δὴ σωμάτων τῶν ὁμοιομερῶν
30 τῶν δεδημιουργημένων, εἴτε ἀπλῶν εἴτε καὶ μεμιγμένων ὑπό τε τοῦ θερμοῦ
καὶ τοῦ ψυχροῦ, τὰ μὲν ὑγρὰ εἰναι φησι, τὰ δὲ μαλακά, τὰ δὲ σκληρά.
τίνα δὲ τῷ πεπηγέναι πως ἡ μαλακὰ ἡ σκληρά ἐστι, προείρηται. τῶν
μὲν οὖν ὑγρῶν (ἐν τούτοις δὲ τίθησι καὶ τὰ μαλακά) τὰ μὲν ἐξατμιζόμενα
35 ὅδατος ἐστιν, δσα δὲ μὴ ἐξατμίζεται, ἡ γῆς ἡ κοινά ἐστι γῆς καὶ 139^v
ὅδατος, εἰπὼν ἡ γῆς, οὐχ δτι μόνον γῆς (πῶς γὰρ [δν] ὑγρόν τι ὃν ἐκ γῆς
εἰναι μόνον δύναται;) ἀλλ' δτι ἡ πλέον γῆς ἡ ἀμφοτέρων ἵσον, ὡς τὸ

1 δῆλον a	5 ἑηρὰ B ¹	6 δὲ ομ. a	ἡ] καὶ B	7 fort. καθ' ἀς	8 σώματα
ομ. a	9 τὰς ομ. B ¹ W	10 εἰπὼν ομ. B ¹ W	καὶ χρώμασιν ομ. Wa	12 τούτῳ	
— κριτήριον (14)	ομ. B ¹ W	δὲ ομ. I	13 ἐστι ομ. B ¹ Wa	τὸ ομ. Wa	
αἰσθητῶς I	16 γὰρ supr. vers. B ³	17 ἄλλου a	όρεκτῶν B ¹	18 ὁμοιο-	
μερῶν B ¹ W	τὰς ἴνας — φυτοῖς] cf. Arist. (p. 388 a 20) cod. N	δὲ ομ. I	ἐν post φυτοῖς ομ. I	μερῶν B ¹ W	
19 ὁμοιομερέσιν a, ex corr. B	20 ὁμοιομερῆ B ¹ W	22 συνέστηκε repetunt BWa			
28 γῆς αὐτῶν coll. B	προείρηκεν B ³	29 τῶν δὲ a	30 ἀπλῶς BWa		
34 ἐστι ante γῆς ομ. BWa	35 γῆς μόνον coll. BWa	δὲ delevi	36 μόνης BWa		

γάλα· ύγρὸν γὰρ δν οὐκ ἔξατμίζεται, ως ἀναλίσκεσθαι πᾶν εἰς ἀτμούς, ἀλλὰ συνίσταται. ἡ γῆς καὶ ἀέρος, ως τὰ ἔύλα· λέγοι δ' δν περὶ τῶν χλωρῶν ἔύλων· ταῦτα γὰρ καὶ ὑγρά· ἡ ὄδατος καὶ ἀέρος, ως ἔλαιον. ἔτι δὲ τὰ μὲν ὑπὸ θερμοῦ παχυνόμενα κοινὰ γῆς καὶ ὄδατος· ἀπορεῖ δὲ ἔτι 5 καὶ περὶ τοῦ οἴνου, πότερον αὐτὸν ἐν τοῖς ὑγροῖς χρὴ τιθέναι ἡ ἐν τοῖς μικτοῖς. καθ' δσον μὲν γὰρ ἔξατμίζεται, ἦν δὲ τὰ τοιαῦτα τῶν ὑγρῶν, καὶ ὁ οἶνος δν τούτων εἴη· καθ' δσον δὲ πάλιν παχύνεται ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, ως ὁ νέος (ἔψομενος γὰρ συνίσταται, τὰ δὲ τοιαῦτα ἐξ ἀμφοῖν), δόξει πάλιν ἐξ γῆς καὶ ὄδατος εἶναι. λύει δὲ τὸ ἀπορηθὲν τῇ τῶν οἴνων 10 διαιρέσει. τὰ δὲ ὑπὸ ψυχροῦ παχυνόμενα γῆς εἶναι φησι δηλονότι μᾶλλον. 10 δσα δ' ὑπὸ ἀμφοτέρων, καὶ ὑπὸ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, παχύνεται, κοινά φησιν εἶναι πλειόνων· ἔλαιον μὲν γὰρ ὄδατος καὶ ἀέρος, μέλι δὲ γῆς καὶ ὄδατος· ὅμοίως καὶ ὁ γλυκὺς οἶνος. τῶν δὲ συνεστώτων, τουτέστι τῶν πεπηγότων τε καὶ σκληρῶν, δσα μὲν ὑπὸ ψυχροῦ πέπηγεν, ὄδατος ταῦτα, 15 δσα δὲ ὑπὸ θερμοῦ, γῆς. δσα δὲ δοκεῖ καὶ ὑπὸ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ πήγνυσθαι, (τοιαῦτα δ' ἐστὶν δσα προθερμανθέντα ψυχμέντα πήγνυται) δοκεῖ μὲν στερήσει ὑγροῦ τε καὶ θερμοῦ πήγνυσθαι· τὰ μὲν γὰρ ὑπὸ πυρὸς 15 πηγνύμενα στερήσει ὑγροῦ πήγνυται, τὰ δ' ὑπὸ ψυχροῦ στερήσει θερμοῦ, δσα δ' ὑπὸ ἀμφοτέρων, ἀμφοτέρων στερήσει. δσων μὲν οὖν ἀπαν ἔξικμά- 20 σθη. τῶν ὄμοιομερῶν, φησί, τῶν ἔξατμισθέντος τοῦ ὑγροῦ αὐτῶν παντὸς τὴν πῆξιν ἀναδεξαμένων, ἔστι κέραμος καὶ ἥλεκτρον· ἀλλ' ὁ μὲν κέραμος ὑπὸ ἀμφοῖν τῶν ποιητικῶν πέπηγε, τὸ δὲ ἥλεκτρον ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα δάκρυα τῶν φυτῶν, κόρμι, λιβανωτός, σμύρνα, ταῦτα ψύξει μόνη πεπήγασιν. δ γὰρ Ἡριδανὸς ποταμὸς τῇ ἀπ' αὐτοῦ ψύξει ἐκθλιβῆναι ἐποίησε τῶν 25 δακρύων τὸ θερμόν, δ ἐκθλιβὲν συνήγαγεν ἐσυτῷ τὸ ὑγρὸν τὸ ἐν αὐτοῖς, καὶ οὕτως Ἑγρανθέντα ἐπάγη, δν τρόπον, φησί, καὶ τὸ μέλι τὸ ἐφθὸν ἐμβαλλόμενον εἰς ὄδωρ ὑπομένει· καὶ γὰρ τούτου τὸ θερμὸν διὰ τὴν ψῦξιν τοῦ ὄδατος συνεκχρίνεται τῷ ὑγρῷ. ἥλεκτρον δὲ οὐ τὸ ἐξ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου μῆγα, ἀλλὰ λίθον τινά φησιν, δς ἐν τῷ Ἡριδανῷ ποταμῷ γίνε- 30 ται, δς θερμανόμενος ἔλκει τὰ ἄχυρα πρὸς ἐαυτόν. δσων μὲν οὖν ὑπὸ ἀμφοῖν πηγνύμενων τὸ ὑγρὸν ἀπαν ἔξικμάζεται, ως τοῦ κεράμου τε καὶ ἥλεκτρου, ταῦτα λέγει μᾶλλον ὑπὸ τῆς ψύξεως πήγνυσθαι, εἶναι δὲ γῆς.

2 ἡ ἐξ γῆς BW 3 post ὑγρά add. καὶ Ἑγρά Wa 7 ὄδατος om. B¹W
 4. 5 ἔτι καὶ] ἐν τούτοις BWa 7 ἀν τούτων] ἀνθ' ὄσμιας (l. ἀνθοσμίας) τοιούτων I
 9 εἶναι om. I 10 δηλον a 12 post γὰρ add. καὶ BWa
 15 καὶ ὑπὸ φυχροῦ BWa 16 πήγνυσθαι] πήγνυται I 17 post prius μὲν add. γὰρ 1
 προθερμανθέντα add. ἡ BW, sed rursus del. B 18 πήγνυται] πηγνύμενα I 19 ἀπαν ἔξικμάσθη — δσων μὲν οὖν (30) om. BWa
 20 τῶν post φησί scripsi: τοῦ I 29 et 30 δς bis scripsi: ως I
 30 δσωνscripsi: δς I 31 πηγνύμενα I 32 post
 μᾶλλον add. μὲν BWa τῆς πήξεως BW post γῆς add. τῶν ὄμοιο-
 μερῶν φησι πεπηγότων τὰ μὲν ἀτηκτά εἰσι καὶ ἀμάλακτα διὰ δαπάνην τοῦ ὑγροῦ αὐτῶν·
 οὐδὲν γὰρ μαλάττεται ἡ τήκεται ἐστερημένον ὑγροῦ. τοιαῦτα δ' ἐστὶ τῶν σωμάτων ἥλεκτρον
 καὶ λίθοι οἱ ἐν τοῖς σπηλαίοις γινόμενοι· παραπλησίως γὰρ καὶ οὗτοι τῷ ἥλεκτρῳ πήγνυνται

τῶν δὲ τοιούτων τὰ μὲν ἄτηκτα εἶναι φῆσι καὶ ἀμάλακτα, ὡς τὸ ἥλεκτρον καὶ λίθους ἐνίους, ὡς τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις πώρους· οὗτοι γάρ ὑπὸ ψυχροῦ μᾶλλον πήγυνυνται τοῦ ἐν αὐτοῖς θερμοῦ διεξιόντος, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἥλεκτρον, καὶ τῷ ἀπολιπεῖν συντελοῦντος εἰς τὴν πῆγεν· ἐν γάρ τοῖς ἄλλοις 5 τοῖς ὑπὸ ἀμφοτέρων πηγυνμένοις ἡ τοῖς ὑπὸ θερμοῦ τὸ ἔξωθεν προσπίπτον πῦρ ἐστι τὸ πρὸς τὴν πῆγεν αὐτῶν συντελοῦν. ἐξ ἧν δὲ μὴ δλον τὸ ὑγρὸν ἔξικμαζεται, γῆς μὲν καὶ ταῦτα μᾶλλον, ἐστι μέντοι μαλακτά. καὶ ὅσα μὲν ὑπὸ πυρὸς τήκεται, ταῦτα ὄδατωδέστερα, ὅσα δὲ ὑπὸ ὄδατος, γῆς· ὅσα δὲ μηδ' ὑφ' ἔτερου, ἡ γῆς ἡ ἐξ ἀμφοῖν.

10 ^Οντων δῆ, φησί, πάντων τῶν ὁμοιομερῶν ἡ ὑγρῶν ἡ πεπηγότων, 139· ταῦτα δ' ἐν τοῖς εἰρημένοις πάθεσίν ἐστι (τῶν μὲν γάρ ὑγρῶν τὰ μὲν ἔξ- ατμίζεται, τὰ δ' οὐ, καὶ τὰ μὲν ὑπὸ θερμοῦ παχύνεται, τὰ δ' ὑπὸ ψυχροῦ, τὰ δ' ὑπὸ ἀμφοῖν, τῶν δὲ πεπηγότων τε καὶ σκληρῶν τὰ μὲν ὑπὸ ψυχροῦ πέπηγε, τὰ δ' ὑπὸ θερμοῦ, τὰ δ' ὑπὸ ἀμφοῖν, καὶ τὰ μὲν ὑπὸ πυρὸς 15 αὐτῶν τήκεται, τὰ δ' ὑπὸ ὄδατος) καὶ παρὰ ταῦτα οὐδέν ἐστι πάθος ἐν τοῖς προειρημένοις ἄλλο, ἔκαστον δὲ τούτων εἴρηται τῶν παθῶν, τίνι 5 συμβαίνει, ἔχοιμεν δὲν οἵ πᾶν τὸ λαμβανόμενον τῶν ὁμοιομερῶν δυνησό- μεθα γνωρίζειν, πότερόν ἐστιν ὄδατος ἡ γῆς ἡ τοῦ συναμφοτέρου, καὶ πότερον αὐτοῦ ποιητικόν τε καὶ τῆς συστάσεως αἴτιον τὸ ψυχρὸν ἡ τὸ 20 θερμὸν ἡ ἀμφότερα. ἔξις δὲ τὰ ὁμοιομερῆ προχειριζόμενος, ἀπὸ τῶν προειρημένων παθῶν διακρίνων αὐτὰ δείκνυσι, τίνα μὲν ἐστιν αὐτῶν μᾶλλον ὄδατος, τίνα δὲ γῆς, τίνα δ' ἐπ' ἵσης ἀμφοῖν μετέχειν δοκεῖ. εἰπὼν δὲ ποῖά τε θερμὰ ἡ ψυχρὰ τῶν πεπηγότων ἡ τῶν ὑγρῶν, ἐκ τῶν 10 εἰρημένων χρὴ μεταδιώκειν, λέγει περὶ αὐτῶν καθόλου δτι ὅσα μὲν αὐτῶν ὄδατος ἐστι, ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐστι ψυχρά, ἐὰν μὴ ἔξωθεν καὶ ἀλλοτρίαν ἔχῃ θερμότητα, ὡς κονία, οὐρον, οίνος. ἡ τε γάρ κονία ἀπὸ τοῦ διηθῆσθαι τὴν τέφραν ἔχουσαν θερμότητα θερμή, ἀλλὰ τὸ οὐρον τῷ ἀπὸ τῆς πέψεως καὶ τῆς τῶν σιτίων κατεργασίας γεγονέναι, ἡτις ἐστὶ γινομένη ὑπὸ θερμότητος, θερμόν· καὶ ὁ οίνος δὲ διὰ τὴν πέπανσίν τε καὶ 25 τὴν ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμότητα θερμός. ὅσα δὲ γῆς πάλιν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ταῦτα πάλιν θερμὰ διὰ τὸ ὑπὸ θερμοῦ γίνεσθαι τε καὶ δημιουργεῖ- σθαι, ὡς ἡ τε τίτανος καὶ ἡ τέφρα· ἀμφότερα γάρ ὑπὸ πυρὸς γίνεται, ἡ

ὑπὸ ψυχροῦ. τὸ γάρ διηθούμενον ὑγρὸν ἐν τοῖς σπηλαίοις εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἐμπεօδὸν ψύχεται, ψυχρόμενον δὲ ἔκθλιψιν ὑπομένει τοῦ ἐν αὐτῷ θερμοῦ· καὶ τὸ θερμὸν συνεκθλίθον ἐαυτῷ τὸ ὑγρὸν πήγυνει τὸ ὄδωρ καὶ συνιστᾷ τοὺς πόρους (ι. πώρους), οἰτινες ἀτηκτοί εἰσιν. ἐν δὲ τοῖς ἔτεροις τῶν ὁμοιομερῶν, οἷον νίτρουν καὶ ἀλεσ, ἐκ τοῦ ἔξωθεν θερμοῦ ἡ πῆγες ἐστι· διὸ καὶ ὄδατι τήκονται ταῦτα ὡς ἐκ τοῦ ἐναντίου παγέντα I 1 καὶ ἀμάλακτα] μαλακτὰ δὲ IW 2 ὡς τοῖς W 3 καὶ om. a 4 καὶ τῷ scripsi: μήπω libri ἀπολείπειν BWa 7 ἔξικμαται libri καὶ τὰλλα BW 9 μὴ ὑφ' a 8 ἐξ om. W 10 δῆ] δὲ a 11 ταῦτα δ?] exspectas ταῦτα el τῶν ex ὃν corr. W 12 ἀπὸ ψυχροῦ a 13 τῶν δὲ πεπηγότων—ἀμφοῖν (14) om. a 15 αὐτῶν post τὰ μὲν (14) exb. a 16 τίσι BWa 17 ἔχοι μὲν IWa 18 καὶ γῆς BW 20 ἔξις δῆ] ἡ I 23 τε om. BWa: δὲ Arist. 27 διηθεῖσθαι BWa ἔχουσα I θερμῇ] θερμαῖνον B¹ post ἀλλὰ add. καὶ BWa 28. 29 ἡτις γίνεται BWa 29 θερμή I

μὲν λίθων ἡ δὲ ξύλων καυθέντων. εἰπὼν δὲ τὰ γῆς ὅντα μᾶλλον τῶν ὄμοιομερῶν θερμὰ εἶναι διὰ τὴν τοῦ θερμοῦ δημιουργίαν, ἐφεξῆς τὴν αἰτίαν ἀποδίδωσι τούτου. ἡ μὲν γάρ ὑλη καὶ τὸ ὑποκείμενον πᾶσι τοῖς τοιούτοις σώμασι ψυχρὸν καὶ ψυχρότης τις. ἔστι μὲν γάρ ὑλη τὸ ὑγρόν 5 τε καὶ ἑρόν· αὗται γάρ τῶν τεσσάρων δυνάμεων παθητικά· τούτων δὲ τῶν δυνάμεων μᾶλιστά ἔστι σώματα ὑδωρ τε καὶ γῆ, ἀμφότερα δ' εἰδοποιεῖται τῷ ψυχρῷ· τὸ μὲν γάρ ὑδωρ ὑγρόν τε καὶ ψυχρόν, ἡ δὲ γῆ ἑηρά τε καὶ ψυχρά· ὥστε πάντα τὰ σώματα, δσα ἡ ὑδατος ἡ γῆς ἔστι, κατὰ τὸ ὑποκείμενόν ἔστι ψυχρά, ἀν μὴ ἔχωθεν καὶ ἀλλοτρίαν ἡ προσειληφότα 10 θερμότητα, ὡς τὸ ζέον ὑδωρ ἡ τὸ διὰ τέφρας ἡθημένον, ὡς ἡ κονία. εἰπὼν δὲ τὴν τέφραν ἔχειν θερμότητα καθόλου φησὶν ἐν ἀπασιν εἶναι θερμότητα ἡ πλείω ἡ ἐλάττω τοῖς διὰ θερμότητος καὶ πυρώσεως γεγονόσι· 25 διὰ τοῦτο γάρ καὶ ἐν τοῖς σεσηπόσι ζῆψα ἐγγίνεσθαι, δτι ἔστιν ἐν αὐτοῖς θερμότης τις ἡ σήψασα αὐτά. σήψεως γάρ αἰτία, ὡς ἐν τοῖς πρώτοις 15 εἱρηται, ἡ ἔχωθεν καὶ ἀλλοτρία θερμότης, δταν διὰ τὸ πλείων εἶναι φθείρη τὴν ἐν τῷ σηπομένῳ οἰκείᾳ θερμότητα. δσα δὲ κοινὰ ὑδατός τε καὶ γῆς, φησὶν ἔχειν ταῦτα θερμότητα διὰ τὸ ὑπὸ θερμότητος γεγονέναι· τὰ γάρ πλεῖστα αὐτῶν τὴν σύστασιν καὶ πῆξιν ἔχει ὑπὸ θερμότητος πεφάσης αὐτά· 20 ἔνια δὲ αὐτῶν σήψεις εἰσίν, ὡς τὰ συντήγματα. ἔκαστον μὲν οὖν τῶν τοι· 30 20 ούτων σωμάτων, ἀν κοινά ἔστιν ὑδατός τε καὶ γῆς, ἔνια δὲ τὴν αὐτοῦ φύσιν σώζῃ, θερμόν (τοῦτο γάρ τὸ συνέχον αὐτὰ καὶ εἰδοποιοῦν τοιαῦτα), αἷμα, γονή, μυελός, δόπος, πάντα τὰ τοιαῦτα· φθειρόμενα δὲ καὶ ἔξιστάμενα τῆς αὐτῶν φύσεως καὶ ἀπολλόντα τὸ εἰδός οὐκ ἔστι θερμά· λείπεται γάρ ἐν αὐτοῖς ἡ ὑλη, ἥν δὲ αὐτῇ γῆ τε καὶ ὑδωρ, ἄμφω ψυχρά. διὰ τοῦτο γάρ 25 δοκεῖ τὰ τοιαῦτα σώματα τοῖς μὲν θερμὰ εἶναι, τοῖς δὲ ψυχρά, διὰ τὸ δταν μὲν ἐν τῇ αὐτῶν φύσει ὁσι, θερμὰ εἶναι, ἐκστάντα δὲ ταύτης ψυχρά τε καὶ πηγγύμενα. οὕτως μὲν οὖν ἔχειν φησίν, ὡς προείρηται, ὡς ἐν πᾶσιν αὐτοῖς τὸ ὑποκείμενον ψυχρὸν εἶναι· δμως δέ, ὥσπερ διώρισται καὶ προείρηται, ἐν οἷς μὲν ὑλη ὑδωρ, ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ψυχρά (τὸ 30 γάρ ὑδωρ ἀντίκειται μᾶλιστα τῷ πυρί, ὃν κατ' ἀμφοτέρας τὰς δυνάμεις, τὴν τὸ ὑγρότητα καὶ τὴν ψυχρότητα, ἐγαντίον αὐτῷ, δντι ἑηρῷ τε καὶ θερμῷ), ἐν οἷς δὲ ἡ ὑλη γῆς ἡ ἀέρος, ταῦτα θερμά. συμβαίνει δέ ποτε, φησί, τὰ αὐτὰ γίνεσθαι καὶ ψυχρότατα καὶ θερμότατα, ἀλλοτρίαν προσ- 40 λαμβάνοντα θερμότητα. δσα γάρ ἐξ ὑδατος ὅντα διὰ ψυχρότητα πέπηγε 35 καὶ ἔστι στερεώτατα, ταῦτα ψυχρά μᾶλιστά ἔστι διὰ στέρησιν θερμότητος

1 ξύλων ἡ δὲ λίθων coll. I
8 δσα om. I 9 προσειλειφότητα I
16 post γῆς add. ἔστιν BWa
24 post γάρ add. φησι BWa
31 τὴν post καὶ om. BWa
35 καὶ εἰσι B³a

7. 8 ψυχρά τε καὶ ἑηρά coll. a
10 post διὰ add. τῆς a 15 πλέον I
17 ἔχειν φησὶν BWa
22 δπός—τοιαῦτα om. a
26 ὡσι] ἡ B¹: ἡ B³Wa
33 ψυχρότητα καὶ θερμότητα Ia
34 διὰ θερμότητα a

18 αὐτὰ B 16 ὑπὸ θερμοῦ
21 θερμὰ BIW
28 αὐτοῖς τὸ] αὐτὸ τοῦτο I
30 δπός εχ δπως corr. B³
34 διὰ θερμότητα a

πεπηγότα καὶ μάλιστα καίει, δταν πυρωθῆ· τὰ γὰρ παχύτερα μᾶλλον καίει πυρωθέντα, ὅδωρ μὲν καπνοῦ (τὸ γὰρ ζέον ὅδωρ μᾶλλον καίει τῆς φλογός, ἡτις ἐστὶ καπνὸς καιόμενος), καὶ πάλιν οἱ λίθοι τοῦ ὅδατος.]

Εἰπών τί ἐστι τὸ ὑποκείμενον τοῖς ὄμοιομερέσι σώμασι, καὶ τίνος 140^r
5 ἔκαστον αὐτῶν μᾶλλον ἐστιν, ἐφεκῆς ἐπει ἐν τοῖς ὄμοιομερέσι σάρξ τε καὶ
δστοῦν καὶ νεῦρον καὶ τῶν τοιούτων ἔκαστον (ἐκ γὰρ τούτων τὰ ἀνομοιο-
μερῆ μέρη τοῦ ζφου, ἐξ ὧν τὸ ζφον), περὶ τούτων εἰπεῖν προτίθεται, τί
ἔκαστον αὐτῶν, οὐ κατὰ τὸ ὑποκείμενον (τοῦτο γὰρ εἴρηται), ἀλλὰ 5
κατὰ τὸν λόγον. ἔχομεν γὰρ ἥδη, φησίν, τὰ γένη τῶν ὄμοιομερῶν, ἐκ
10 τίνος ἔκαστον αὐτῶν, γῆς, ὅδατος ἢ ἐξ ἀμφοῖν, λαβόντες τοῦτο διὰ τῆς
γενέσεως αὐτῶν· ἐξ οὐ γὰρ ὑποκειμένου γίνεται, ἐκ τούτου καὶ ἐστι γενό-
μενον. ἐξ ὧν ἡ τῶν ἀνομοιομερῶν φύσις· ἐκ γὰρ τῶν ὄμοιομερῶν τὰ
ἀνομοιομερῆ. ἐκ γὰρ τῶν στοιχείων πρῶτα τὰ ὄμοιομερῆ, ἐκ δὲ τούτων
ώς ὑποκειμένων τε καὶ ὅλης τὰ δλα ἔργα τῆς φύσεως, οἷον ζφα, φυτά.
15 ὡς ὅλης δὲ ἐκ τούτων εἰπε· τὸ γὰρ εἶδος αὐτῶν, καθ' ὃ μάλιστά ἐστιν
ἄντιν, οὐ τοιοῦτον εἶναι. φησίν οὖν πάντα τὰ ὄμοιομερῆ ὡς μὲν ἐξ 10
ὅλης ἐκ τῶν προειρημένων, ὅδατός τε καὶ γῆς, ὡς δὲ κατὰ τὴν οὐσίαν
καὶ τὸ εἶναι δὲ ἐστιν ἔκαστον αὐτῶν τῷ λόγῳ, τουτέστι τῷ λόγῳ καὶ
τῷ εἰδεῖ ἔκαστον αὐτῶν ἐστιν δὲ ἐστιν. δτι δὲ κατὰ τὸν λόγον ἐστιν
20 αὐτοῖς τὸ εἶναι ἄντιν, δῆλον εἶναί φησιν ἐπὶ τῶν ὑστέρων μᾶλλον,
ὑστερα λέγων τὰ ἀνομοιομερῆ (ὑστερα γὰρ ταῦτα τῶν ὄμοιομερῶν, εἰ γε
ἐξ ἔκείνων σύγχειται), καὶ δλως, φησίν, ἐπὶ τούτων, ἀ οἷον ὅργανά ἐστι
τῶν σωμάτων, καὶ ἔνεκά τινος χρείας ήμιν δοκεῖ δεδόσθαι. τούτοις γὰρ 15
προφανῶς τὸ εἶναι ἐστιν ἐν τῷ λόγῳ· ἐν γὰρ τῷ δύνασθαι τὸ εἶναι τού-
25 τοις ἐστιν. δτι δὲ μᾶλλον δῆλον δτι κατὰ τὸν λόγον [καὶ] τοῖς ἀνομοιο-
μερέσι τὸ εἶναι, ἔδεικτε λαβών τὸν νεκρὸν ἄνθρωπον· γνωριμώτερον γὰρ
δτι ὁ νεκρὸς ἄνθρωπος ὄμωνύμως ἄνθρωπος λέγεται, καὶ οὐ χυρίως
ἄνθρωπος. οὐτος δὲ ἐστιν ϕ ὁ λόγος ἐφαρμόζει, οὐκ ἐφαρμόζει δὲ δ
λόγος ὁ τοῦ ἄνθρωπου τῷ νεκρῷ· οὐδεὶς γὰρ ὄριζεται τὸν νεκρὸν ἄνθρωπον
30 ζφον λογικὸν θνητὸν.. ἐπὶ δὴ τούτου γνωριμώτερον ἢ ἐπὶ αἰματος καὶ
ἔκαστου τῶν ὄμοιομερῶν. ἐστι μὲν γὰρ καὶ ἐπ' ἔκείνων τὰ τῶν νεκρῶν 20
ὄμωνύμως τοῖς τῶν ζώντων λεγόμενα, πλὴν οὐ φανερὸν ὄμοιώς ἐπ' ἔκει-

6 τῶν—ἔκαστον] τὰ τοιαῦτα a: ἔκαστον om. B¹W 7 post τί add. ἐστιν Ba
8 post τοῦτο add. μὲν BWa 9 φησὶν ἥδη coll. BWa post ὄμοιομερῶν add. οἷον
BWa 10 post αὐτῶν add. ἐστιν BWa post γῆς add. ἢ a 13 ἐκ γὰρ—
ὄμοιομερῆ om. Wa: τὰ om. B 14 τῆς φύσεως ἔργα coll. BWa φυτὰ ζφα coll.
BWa 16 & ἐστιν om. I φησὶν οὖν] δέ φησι BWa 17 εἰρημένων
BWa, ut Arist. 18 τουτέστι—καὶ in marg. B³ 24 τὸ—λόγῳ in lac. XII
fere litt. add. B³ εἶναι ἐστιν] lac. VIII litt. et ἢ I τὸ—μᾶλλον (25)] τοῦ (lac.
XV litt.) τούτοις δτι δὲ (lac. XII fere litt.) μᾶλλον B¹ 25 δτι post δῆλον om. a
καὶ delevi c. B³ 25. 26 ὄμοιομερέσι B¹Wa 27 λέγεται ὄμωνύμως omisso altero
ἄνθρωπος BWa καὶ—ἄνθρωπος (28)] δ παρὰ τοῦ χυρίως ἄνθρωπου B¹ 28 ϕ δ]
δ δν B¹ 29 δ om. I 30 ἐπὶ δῆλη BI τοῦτο B³
32 τοῖς τῶν—ὄμωνύμως ἄνθρωπος (224,1) in marg. B³

νων· ὡς δ' ὁ νεκρὸς ἄνθρωπος ὁμωνύμως ἄνθρωπος, οὗτος καὶ ἡ χεὶρ
 τοῦ νεκροῦ ὁμωνύμως χείρ· ἥρετο δὲ ἀπὸ τοῦ ὑστάτου (τοῦτο δ' ἦν τὸ
 τέλειον ζῷον), εἰτ' ἐπάνεισιν ἐπὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ, ὡν προσεχῆ μὲν τοῖς
 τελείοις ἐστὶ τὰ ἀνομοιομερῆ, πρὸ δὲ τούτων τὰ ὄμοιομερῆ. διτὶ δὲ τὰ
 5 τινὸς ἔνεκεν ὄντα, ἐπὰν μηκέτι τοῦτο δύνηται ποιεῖν, μόνον δὲ φυλάσσῃ τὸ
 σχῆμα, ὁμωνύμως λέγεται, ἔδεικν δὲ τῶν λιθίνων αὐλῶν· ὡς γάρ οἱ 25
 αὐλοὶ ὅργανα, οὕτω καὶ χεὶρ καὶ πάντα τὰ μόρια τοῦ ζῷου ὅργανά τινά
 ἐστιν ὑπὸ τῆς φύσεως χρείας τινὸς χάριν γεγονότα. ἥττον δέ φησι δῆλον
 εἰναι ἐπὶ σαρκὸς καὶ διτοῦ καὶ τῶν ὄμοιομερῶν, διτὶ καὶ ταῦτα ὅργανα
 10 καὶ ἐπὶ τινα χρείαν τὴν ἀναφορὰν ἔχει, ἡ ἐπὶ χειρὸς καὶ προσώπου καὶ
 ποδὸς καὶ τῶν ἀνομοιομερῶν. ἔτι δὲ ἥττον ἐπὶ τῶν ἀπλῶν σωμάτων, ἢ
 καὶ στοιχεῖα λέγομεν, οἷον πυρός, ὕδατος, τῶν λοιπῶν· ἐλάχιστα γάρ ἐπὶ
 τούτων δῆλον τὸ τίνος χάριν ἐστὶν ἔκαστον αὐτῶν, ἐν οἷς πλεῖστον τὸ τῆς 30
 ὥλης ἐστί, τουτέστιν ἐν τοῖς ἐγγυτέρω τῆς ὥλης· ἐγγυτάτῳ δὲ τῆς ὥλης
 15 ἐστὶ τὰ πρῶτα ἐκ τῆς ὥλης γινόμενα, ἀπέρ ἐστὶ τὰ στοιχεῖα· διὸ καὶ ὥλης
 ταῦτα λόγον ἐν τοῖς συνθέτοις ἔχει. ὅστε εἰ τὰ ἔσχατα ἐξ ὧν τὸ συ-
 αμφότερον κατ' ἴδιαν ληφθείη (ταῦτα δ' ἐστὶν ἡ τε ὥλη καὶ τὸ εἶδος),
 οὔτε ἡ ὥλη ἀλλο τι ἐστὶ παρ' αὐτήν (αὗτη γάρ ἡ ἐσχάτη ὥλη, ἣτις ἐστὶ
 τὸ πρῶτον ὑποκείμενον τοῖς σώμασιν· ἀπλῆ γάρ φύσις ἡ τοιαύτη), ὄμοίως
 20 δὲ καὶ τὸ εἶδος τε καὶ ἡ οὐσία· τὸ γάρ εἶδος οὐσίαν λέγει, ἐπεὶ κατὰ 25
 τοῦτο τὸ εἰναι ἔκάστω τῶν συνθέτων· καὶ τοῦτο δὴ οὐδὲν ἄλλο παρὰ τὸν
 λόγον, καθ' ὃν ἡ ὥλη εἰδοποιεῖται. τὰ δὲ μεταξύ τε εἰδῶν καὶ ἐκ τούτων
 ἀνάλογον τούτων ἐστὶ μᾶλλον, οἷς ἐστιν ἐγγυτέρω, τὰ μὲν τῆς ὥλης ἐγγυ-
 τέρω ὄλικώτερα, τὰ δὲ τῆς οὐσίας τε καὶ τοῦ λόγου εἰδικώτερα. ἐστὶ δὲ
 25 τοῦ λόγου μὲν καὶ τοῦ εἶδους ἐγγυτέρω δσα ἐξ εἰδοπεποιημένων ἥδη
 σύγκειται, καθ' ὃσον εἰδοποιεῖται, οἷον τὸ πρόσωπον ἐξ ὄμοιομερῶν τινῶν
 σύγκειται, καθ' ὃσον ἐστὶν εἰδοπεποιημένα (ἐκ γάρ ὀφθαλμῶν, καθ' ὃσον 40
 εἰσὶν ὀφθαλμοί, καὶ ὄμοίως τῶν ἄλλων), τῆς δὲ ὥλης ἢ τὴν ὑποκειμένην
 ὥλην ἔχει χωρὶς εἶδους· τοιοῦτον γάρ τὸ τοῖς στοιχείοις ὑποκείμενον, ἐπεὶ
 30 καὶ τῶν ἀπλῶν τε καὶ πρῶτων σωμάτων ἔκαστον, φησίν, ἐστὶν ἔνεκά του,
 καὶ οὐχ ὄπωσοῦν ἔχον ἔκαστον αὐτῶν τὸ μὲν ὅδωρ ἐστὶ τὸ δὲ γῆ τὸ δὲ
 ἄλλο τι, ὥσπερ οὐδὲ σάρξ ἡ ἡπαρ, ἄλλ' ὡς ταῦτα, δταν τὸ αὐτῶν παρ-
 ἐχηται, οὕτως κάκεῖνα, δταν ἔκαστον αὐτῶν σάζη τὴν οἰκείαν φύσιν καὶ
 τὸ ἴδιον ἔργον. τούτων δέ, φησίν, ἔτι μᾶλλον, σαρκός τε λέγων καὶ 45

2 ὑστάτου] ἐσχάτου a 3 εἴτε πᾶν ἐστιν ἐπὶ B¹ 5 ἐπὰν] δταν BWa
 φυλάσσει BW 11 post ὄμοιομερῶν add. μερῶν BWa 13 δῆλονότι τινὸς
 χάριν I ἔκαστον ἐστιν coll. BWa 15 ἐστὶ καὶ στοιχεῖα BWa 18 post οὔτε
 add. γάρ B³ αὖτη] αὖτη B¹a 19 post γάρ add. τις BWa 22 μεταξύ
 τε εἰδῆ in lac. om. I 23 ἐγγυτέρω] μᾶλλον ὃν B³Wa: μᾶλλον I qui porro
 τὰ μὲν τῆς ὥλης in lac. om. 24 εἰδικώτερα in lac. om. I 25 post ἐγγυτέρω
 add. μὲν B εἰδοπεποιημένον B³W 28 post ὄμοίως add. ἐκ a
 & om. IWa τὴν ὑποκειμένην scripsi: τὸ ὑποκείμενον libri 30 ἐστὶν
 om. a

έκαστου τῶν σπλάγχνων καὶ δλως τῶν ὄμοιομερῶν, τὸ ἔνεκά του ἔχειν φανερώτερον ἐπὶ προτιμότητι τε καὶ χειρὸς καὶ ἔκαστου τῶν ἀνομοιομερῶν. |

Εἰπὼν δὲ ἔκαστον τῶν ἀνομοιομερῶν, ὥσπερ οὖν καὶ τῶν ὄμοιομερῶν, 140^v ἔτι μᾶλλον τὸ ἔνεκά του ἔχειν, καὶ κατὰ τοῦτο τὴν οὐσίαν αὐτῶν ὄρίζειν, τί ἔστι τοῦτο οὐ χάριν ἔκαστον αὐτῶν γέγονέ τε καὶ ἔστι καὶ εἰδοῦς ποιεῖται, λέγει. πάντα γάρ φησιν ὄρίζεσθαι τὰ τοιαῦτα ἔργῳ τινὶ· ὃν τὰ μὲν δυνάμενα τὸ αὐτῶν ἔργον ποιεῖν ἀληγῶς εἶναι ταῦτα ἀλλά λέγεται (διφθαλμὸν γάρ εἰναι τὸν τὸ αὐτοῦ ἔργον ποιοῦντα τὴν ποιεῖν δυνάμενον, ἔστι δὲ διφθαλμὸν ἔργον τὸ δρῦν), δισαὶ δὲ μὴ δύναται τὸ ἕδιον ἔργον ποιεῖν τούτου, 10 οὐ τὸ ὄνομα ἔχει, ὄμωνύμως ἐκείνοις λέγεσθαι, ὡς τὸν διφθαλμὸν τὸν τοῦ τεθνεῶτος τὴν λίθινον. οὐδὲ γάρ πρίων κυρίως ὁ ἔνδιον, ἀλλ' ὄμωνύμως καὶ οὔτως, ὡς τὴν Σωκράτους εἰκὼν Σωκράτης· εἰκὼν γάρ ὁ ἔνδιον; 10 πρίων πρίονος. ὡς δὲ ταῦτα, οὔτως καὶ ἐπὶ σφροὺς ἔχει δηλονότι καὶ αἴματος καὶ τῶν τοιούτων μορίων, ἀλλὰ τῷ μὴ ὄμοιώς εἶναι τὸ τούτων 15 ἔργον γνώριμον, λανθάνει τίνα μὲν αὐτῶν ἔστι τὰ κυρίως ταῦτα ὅντα ἀλλά λέγεται, τίνα δὲ ὄμωνύμως τούτοις λέγεται. ἔτι δὲ μᾶλλον ἄδηλον ἐπὶ τῶν ἀπλῶν σωμάτων, τί τὸ κατὰ φύσιν ἔργον αὐτῶν, καὶ τίνι ὄρίζεται. ὄμοιώς δέ, φησίν, ἔχει καὶ τὰ ἐν τοῖς φυτοῖς μόρια· καὶ γάρ ταῦτα οἰκείον τι ἔργον ἔχει, ως τὸ εἶναι αὐτῶν ὄρίζεται. ἀλλὰ καὶ τὰ ἄψυχα 20 τῶν φυσικῶν τε καὶ ὄμοιομερῶν σωμάτων ἔργῳ τινὶ ὥρισται, οἷον χαλκός, ἄργυρος, χρυσός, τῶν ἄλλων ἔκαστον. πάντα γάρ τὰ φυσικὰ σώματα δυνάμει τινὶ ὄρίζεται τὴν ποιητικὴν τὴν παθητικὴν· τὸ μὲν γάρ πῦρ τῷ ποιεῖν τι, τὴν δὲ γῆ τῷ πάσχειν, ὥσπερ καὶ τὴν σάρκα καὶ τὸ νεῦρον καὶ δλως τὰ τῶν ζῴων μέρη· ἀλλ' οἱ λόγοι αὐτῶν, τουτέστιν αἱ δυνάμεις αὐτῶν, καὶ διὸ διότε διάρχει αὐτοῖς τὴν δύναμιν αὕτη, καὶ ἔστι κυρίως ταῦτα ἀλλά λέγεται, καὶ διὸ πότε διάρχει αὐτοῖς τὴν δύναμιν αὕτη, καὶ ἔστι κυρίως ταῦτα ἀλλά λέγεται, καὶ διὸ πότε δύναμις, οὐ ράδιον διακρίναι τε καὶ διελεῖν, ἀλλὰ μὴ παντάπασιν τὴν δύναμιν, καθ' ἓν ἔκαστον αὐτῶν ἔστιν δὲ λέγεται, ἔξιτηλος τῇ, ὡς μόνον τὰ σχήματα τὴν διάρχειν τὰ σώματα, καὶ ταῦτα ἐπιπολῆς καὶ οὔτως, ὡς τὰ τῶν παλαιούμενων νεκρῶν σώματα τὸ σχῆμα φυλάσσειν δοκοῦντα μέχρι τινὸς ἐξαιρόντος τέφρα γίνεται. ὄμοιώς καὶ καρποὶ μόνον τῷ σχήματι τοιοῦτοι παλαιούμενοι, τὴν δὲ αἰσθησιν οὐκέτι κινοῦσιν ὡς τοιοῦτοι· οὔτως ἔχει καὶ τὰ ἐκ τοῦ γάλακτος πηγανύμενα.

1 τὸ ἐν ἔκαστω ἔχειν B¹ 2 φανερώτατον I 3 ἐπὶ—ἔκαστου] πρόσωπόν τε καὶ γείρα καὶ ἔκαστον BWa; fort. recte 3 δὲ ομ. a 4. 5 ὄριζεται a 6 ἔργῳ]
ἔργα B¹, huc ἔξει add. B³ 10 ἔκεινῳ a τὸν post διφθαλμὸν ομ. I
12 ὁ ομ. I: καὶ B 13 δῆλον a 14 εἶναι οω. B¹Wa 15 ἔργων a
τὰ] τῶ BW 18 ἔχειν BWa 19 ϕ] ὃν la ώρισθαι BWa
20. 21 χαλκὸν ἄργυρον χρυσὸν B 22 post utrumque τῇ a 23 post
πάσχειν add. τι BWa ὅπερ BW: ἀπερ a 25 post δὲ add. καὶ B γίνονται B:
γινώσκεται a διόποτε I 27 διελεῖν τε καὶ διακρίναι coll. BWa μὴ ομ. I
28 ἔστιν αὐτῶν coll. BWa 29 τὰ post τῇ οω. B¹Wa 31 καρποὶ ομ. B¹W
31. 32 καρποὶ—τοιοῦτοι] μόνον τῷ σχήματι καρποὶ οἱ BWa (καρποὶ εἰς τοιοῦτοι corr.
B³W)

Εἰπάντοι δὲ ταῦτα καὶ δεῖξε; δτι ἡ οὐσία τῶν ὄμοιομερῶν σωμάτων,
τῶν τε ἄλλων καὶ τῶν μορίων τῶν ἐν τοῖς ζῷοις, κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὸν
λόγον ὅριζεται, λέγει τις ὁ τῶν ὄμοιομερῶν μορίων τῶν ζῷων λόγος, καὶ τοῦ
τίνι εἶδος ποιεῖται. Θερμότητι δή φησιν αὐτὰ ὅριζεσθαι καὶ ψυχρότητι καὶ
ὅ ταῖς ἀπὸ τούτων κινήσεσιν· ὑπὸ γάρ ψυχροῦ τε καὶ θερμοῦ ἔκαστον
αὐτῶν τὴν πῆξιν τε καὶ σύστασιν λαμβάνει. τίνες δέ εἰσιν αἱ κινήσεις αἱ
ἀπὸ τοῦ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, λέγει τάσει γάρ, φησί, καὶ ἔλειται καὶ
θραύσει καὶ σκληρότητι καὶ μαλακότητι καὶ τοῖς ἄλλοις, περὶ ὧν
εἴπει τὰς παθητικὰς δυνάμεις τε καὶ ἀδύναμίας τίνες εἰσὶ διορίζων· κατὰ
10 ταῦτα γάρ τὴν διαφορὰν αὐτῶν τὴν πρὸς ἄλληλα γίνεσθαι· τὰ μὲν γάρ ¹⁰
ὑπὸ θερμοῦ καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ θερμοῦ κινήσεως, τὰ δὲ ὑπὸ ψυχροῦ, τὰ δὲ
ὑπὸ ἀμφοτέρων. τὰ δέ γε ἐκ τούτων, λέγει δὲ τῶν ὄμοιομερῶν, συνεστῶτα,
ἄπειρ ἔστι τὰ ἀνομοιομερῆ, οὐχέτ' ἀν τούτοις ἄλληλων διαφέρειν λέγοιτο·
οὐ γάρ ἡ κεφαλὴ τῆς χειρὸς ἡ ὁ θώρακε τοῦ ποδὸς τάσει ἀν ἡ ἔλειται ἡ
15 θραύσει ἡ σκληρότητι ἡ μαλακότητι ἡ τινὶ τοιούτῳ διαφέρειν λέγοιτο,
τούτων τινὶ τὸ εἶναι ἔχοντα· ἀλλ' ᾧς τοῦ χρυσὸν μὲν καὶ ἀργυροῦ καὶ
σιδῆρον καὶ τῶν τοιούτων ἔκαστον γενέσθαι αἵτια ψυχρότης ἡ θερμότης ⁴⁵
καὶ ἡ ἀπὸ τινος τούτων κινήσις, τοῦ δὲ τὰ ἐκ τούτων ὄντα γενέσθαι τε
καὶ εἶναι, οἷον φιάλης ἡ πρίονα, οὐχέτ' ἔκεινα αἵτια, οὕτως ἔχει καὶ ἐπὶ
20 τῶν ἀνομοιομερῶν τοῦ ζῷου, ἢ ἐκ τῶν ὄμοιομερῶν συνέστηκε. διαφέρει
δέ, δτι τῆς μὲν φιάλης καὶ τοῦ πρίονος καὶ ἢ γίνεται ἐκ σιδῆρου καὶ
ἀργύρου, τέχνη αἵτια, τῶν δὲ ἀνομοιομερῶν τούτων φύσις ἡ ἄλλη τις
αἵτια· ἀνθρωπος γάρ ἄνθρωπον γεννᾷ κατὰ φύσιν, καὶ ἵππος ἵππον. |

Εἰπάντοι δὲ ταῦτα ἐπάνεισιν ἐπὶ τὸν περὶ τῶν ὄμοιομερῶν μορίων ^{141r}
25 λόγον. περὶ τούτων γάρ αὐτῷ προέκειτο εἰπεῖν, τί μὲν ἔκαστον αὐτῶν
ἔστι κατὰ τὴν ὕλην, τί δὲ κατὰ τὸν λόγον. φησὶ δὲ δὴ δτι ἐκ τῶν
εἰρημένων ἔχομεν, τίνος ἔκαστον αὐτῶν γένους ἔστιν· ἡ γάρ ὑγρὸν τι
αὐτῶν ἔστιν ἡ ἔηρόν ἡ ἐξ ἀμφοῖν. τὰ γάρ ποιὰ καὶ πως συνεστῶτα ἡ ὑγρὰ ἡ
ἔηρὰ ἡ μικτὰ ἐξ ἀμφοῖν εἰρηταί τε καὶ δέδεικται. χρῆναι δέ φησιν
30 ἔκαστον τῶν τοιούτων μορίων προχειριζομένους τὸ τί ἔστιν αὐτῶν ἀπο-
διδόναι, πρῶτον τὸ γένος λαμβάνοντας, οἷον φέρε εἰπεῖν δτι ὑγρὸν ἡ ἔηρόν,
ἔπειτα προστιθέντας ποιὸν τι καὶ πῶς γεγονός. οὕτω γάρ ἔκαστον ἴσμεν
τί ἔστι καὶ ἔκάστου τὸν λόγον ἀποδίδομεν, ἡ πρὸς τὸ ὑποκείμενον καὶ

1 δὲ om. a 2 τῶν ante τε om. a 2.3 τὸν λόγον καὶ τὸ εἶδος coll. a
3 τις ὁ τῶν N: post ὁ add. ἐν τοῖς BIWa 4 δῆ] δεῖ I 5 τε om. BWa
7 καὶ ψυχροῦ om. a 9 post διορίζων recte, ut vid., add. πάντα διαφέρειν a
10 post αὐτῶν add. εἶναι BWa ἀλλήλας I γάρ om. BWa 11 τοῦ
om. BWa 12 γε] τε B post λέγει δὲ add. καὶ B¹W, huc add. τὰ ἐκ B³
13 διαφέρειν ἄλληλων coll. B 14. 15 ἡ θραύσει om. a 15 τοιούτων I
16 τοῦ] τὸν BWa 19 ἡ om. BWa 20 post ἀνομοιομερῶν add. μορίων a
21 καὶ δ in marg. B³ 22 post ἀνομοιομερῶν add. μερῶν BWa ἡ τις ἄλλη coll. Ba
in ἡ τις deficit W 23 αἵτια om. B¹a 24 δὲ om. a τὸν εκ τῶν corr. B¹I
25. 26 et 28 ἔστιν αὐτῶν coll. a 26 δὲ post φησὶ om. Ba 29 χρῆναι δέ]
χρὴ εἶναι B¹: χρὴ δὲ a 31 ἡ om. a

τὴν ὥλην βλέποντες ἡ πρὸς τὸν λόγον καὶ τὸ εἶδος, μᾶλιστα δ' ὅταν ἀμφω εἰδῶμεν. ἀκόλουθα δὲ ταῦτα τοῖς ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ψυχῆς εἰρημένοις ὑπ' αὐτοῦ· καὶ γὰρ ἐν ἐκείνῳ εἶπε τοὺς μὲν τινας ἀπὸ τῆς ὥλης, τοὺς δὲ ἀπὸ τοῦ εἰδούς τὸν ὄρισμὸν ἀποδιδόνται· τελειοτάτους μέντοι τῶν 10 ὅρισμῶν ἐπὶ τῶν φυσικῶν εἰναι τοὺς τὸ εἶδος λέγοντας τοῦ προκειμένου καὶ προστιθέντας ὅτι ἐν ὥλῃ τοιαύτῃ. εἰπὼν δὲ σύτως γὰρ ἵσμεν ἔκαστον διὰ τί καὶ τί ἔστι, καὶ τῆς γενέσεως φησι καὶ τῆς φθορᾶς δεῖν ἀμφοτέρας τὰς αἰτίας εἰδέναι, τὴν τε τελικήν, ἣν εἶπε διὰ τί, καὶ τὴν ὄλικήν, ἣν ἐδήλωσε διὰ τοῦ καὶ τί ἔστι. προσέσθηκε δὲ τὸ δεῖν εἰδέναι 15 καὶ τὸ ποιητικὸν αἴτιον διὰ τοῦ καὶ πόθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως. ὥστε ἀπαντα ἔστιν ἐκ τῶν εἰρημένων λαμβάνειν λέγοντας ἡ ὄγρὸν ἡ ἕγρὸν 20 ἔκαστον αὐτῶν ἡ συναρμφότερον εἰναι, τὴν μὲν ὥλην οὕτως, τὸ δὲ εἶδος πῆξιν ἡ σύστασιν τοιάνδε, ὅποια καὶ ἔστιν, δὲ ἔστι λαμβάνειν ἐκ τῶν εἰρημένων γνωρίζοντας ἐκ τοῦ ἐφαρμόζοντος, τὸ δὲ ποιητικὸν ὅτι ὑπὸ θερμοῦ 25 15 ἡ ψυχροῦ τοιούτον γινόμενον ἡ γεγονὸς ἡ ὑπ' ἀμφοῖν. γνωρίμων δὲ τούτων τῶν ὄμοιομερῶν οὕτως γενομένων, δεῖν φησιν ὄμοιάς μετὰ ταῦτα περὶ τῶν ἀνομοιομερῶν μορίων λέγειν, εἰθ' οὕτω περὶ τῶν ἐκ τούτων συν- 30 εστάτων, ἀπερ ἔστι τά τε φυτὰ καὶ τὰ ζῷα. τῷ δὲ βιβλίῳ τούτῳ ἔπεσθαι διοκεῖ τὰ Περὶ ζῷών μορίων· ἐν γὰρ τῷ δευτέρῳ Περὶ ζῷών μορίων 20 περὶ ὧν ἐνταῦθα ἔφη δεῖν εἶπεν εἶπε. λέγει γὰρ ἐν αὐτῷ πρώτον μὲν 35 περὶ τῶν ὄμοιομερῶν μορίων, ἔπειτα καὶ περὶ τῶν ἀνομοιομερῶν, ἀλλα 40 ἔστιν ἐκ τούτων.

2 ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ψυχῆς]	A 1 p. 403-29 sqq.	6 ὥλῃ]	ἀλλη εκ ὥλη, ut vid.,
corr. I	οὕτως εκ οὕπω corr. B ³	8 τελικήν]	ἥλη, ut vid.,
εἰδίκην Ba	10 τοῦ] τούτο B ¹	τῆς] τίνος I	9 ὄλικήν]
αμφότερα Ba	13 πῆξιν]	11 ὡς B ¹	12 συν-
ομ. I	16 γενομένων a	15 ἡ post γεγονός	εστάτων, ἀλλα
δὲ ομ. Ba	20 εἶπεν εἶπε]	ζῷα add.	ομ. I
	ποιεῖν εἶπε B:	ποιεῖν ποιεῖ I	21 καὶ ομ. Ba

I N D I C E S

I INDEX VERBORUM

Verba asterisco notata desiderantur in lexicis

- Ἄβρωτος 190,19
ἀγγείον 18,18 sqq. 52,17. 19 54,26. 27 55,
5. 14 68,3 196,8. 9
ἄγονος νεφέλη i. e. ὄμιχλη 45,6
ἀδιαιρετος 32,21 142,2.3.5 146,22. 23.28
ἀδιάχριτος 46,19
ἀδιαλείπτως 55,15 91,12
ἀδιάστατος. τὸ ἀδ. 14,13
ἀδρός 45,28
ἀδυναμία 214,4 217,4 226,9
ἀδύνατος. τὸ ἀδ. 28,33 29,1.13 33,5 δι'
ἀδυνάτου δεικνύναι 168,11
ἀέναος 55,9. 10 62,28. 30 64,27
ἀήρ 7,37 8,2 sqq. 9,14 sqq. 10,2 sqq. 11,
1 sqq. 12,1 sqq. 17,7. 11. 13 sqq. 22,14.
15 40,28 44,4 sqq. 45,16 sqq. 52,8 sqq.
54,2 sqq. 90,25 147,6. 10. 21 148,2 sqq.
149,6 sqq. 180,2 208,21 sqq. 210,14. 15
ἀθλαστος 216,19. 21
ἀθροίζειν 36,34 42,26. 28 49,8 51,9. 13
55,2 sqq. 68,3. 7 69,2 80,31 124,3. 9. 16
125,26 202,30
ἀθροισις νεφῶν 11,29 τοῦ ὑδατος 124,11
ἀθροισμα 145,29
ἀθυμίατος 217,14
αἰάζειν 120,5 sqq.
αἴγιαλός 64,14. 15 71,21
ἀίδιος 7,11. 21 64,24. 28 78,4 sqq.
αἴθειν 8,25 129,24
αἰθέριος. αἰθ. σῶμα σοπι. κυκλοφορητικόν
5,16
αἰθήρ 11,1 13,14 16,20. 23 114,13. 19. 34
διὰ τί οὕτως ὀνομάζεται 8,21 sqq. 129,24
αἰθρία 22,20 31,23 46,21 98,29 130,?
- αἴθριος 85,16. 18 112,12. 14 113,5
αἰμα 161,5.8 210,25.27.30 211,8.10.14 sqq.
αἴξ 21,17. 21 26,6
· αἰσθησις 200,21 213,24. 25 αἱ αἰσθῆσεις
μεσότητες 201,9 sqq.
αἰσθητήριον 148,16
αἰσθητός. τὰ ἕντα αἰσθητά 129,2
αἰτία, αἰτιον. αἰτία ἡ ὄλιχή, ἡ ποιητική
καὶ κινητική 44,8 αἰτιον ποιητικόν (αἰτία
π.) 6,9. 12 19,30 117,6. 7 227,10. 14
αἰτιον ὡς κινοῦν, ποιοῦν 23,10. 11 αἰτιον
πρώτον τῆς κινήσεως 6,10. 11 αἰτία ὡς
Ὄλη (Ὄλαι) 7,2 23,9.10 123,15.16 ὄλιχαι
αἰτ. 198,12 τὰ παρὰ τὴν ὄλην αἰτ. 201,
26 αἰτια coni. ἀρχαὶ 1,10. 11 14,6. 7
138,29
αἰωρεῖν 148,23
ἄκαμπτος 216,13
ἄκαπνος 193,6
ἄκατάλληλος 60,21.22
ἄκατάστατος 97,16
ἄκατέργαστος 148,16
ἄκαυστος 217,11 218,15
ἄκινησία 14,5
ἄκινητίζειν 184,29
ἄκμάζειν 52,11 59,16. 17. 31
ἄκμή 59,14. 16. 30
ἄκοη 129,2
ἄκολουθειν 28,33
ἄκολουθία 7,18
ἄκόλουθος 10,30 53,4 72,14 141,4 227,2
τὸ ἀκ. (τῆς λέξεως) 176,13—ἄκολούθια;
184,18. 19
ἄκρα 149,9

- ἄκρατος ἵρις 158,2. 18
 ἀκρίβεια 84,25
 ἀκριβής 84,20
 ἀκριβολογεῖσθαι 100,18
 ἀκρισία. αἱ τῶν πνευμάτων ἀκρ. 97,12
 ἀκριτος 96,28. 29. 32 97,3. 4. 16
 ἀκρόνυχος 121,24
 ἀκτίς. αἱ τοῦ ἡλίου ἀκτίνες 11,25 37,26
 38,14. 20 49,17 111,9 129,21 130,4
 141,3. 5 150,15. 21
 ἀλαζονικός 67,1
 ἀλέα 50,26. 27 52,12 184,20
 ἀλεεινός 49,34 50,31 84,33 107,8
 ἀλμα 31,30
 ἀλμη 88,6
 ἀλμυρός 81,21
 ἀλμυρός 67,13. 14. 16 71,20. 25 74,7. 13.
 16 sqq. 80,3 sqq. 86,5 sqq. 87,3 sqq. 88,
 3 sqq.
 ἀλμυρότης 66,9 67,12 71,4. 26 78,3 80,1.
 19 81,27 82,11. 13 sqq. 83,11. 12 sqq.
 ἀλογος 73,14
 ἀλουργής. 157,22. 23 159,28 160,15—
 ἀλουργός 25,26. 33 155,6 156,17. 33 161,
 3. 7. 9 sqq. 162,3. 4. 7. 8
 ἀλες. ἀλεις 67,20 88,3. 6. 16 sqq. 208,5. 14
 210,28. 31 214,29 215,27
 ἀλυσις 217,7
 ἀλυτος 207,6. 11 208,1 211,28. 29 34
 ἀλως 35,4. 9. 11. 28 41,9. 12 139,1 sqq. 142,
 21 143,3. 6 sqq. 145,35 146,11. 14. 20. 25
 151,26. 32 152,18 sqq. 153,4 sqq. 175,27.
 29. 33
 ἀμάλακτος 211,29
 ἀμαυρός 119,24 140,30
 ἀμαυροῦν 161,16. 17
 ἀμειβειν 69,27. 28
 ἀμερής 32,21. 24. 25
 ἀμετάβλητος 10,16 83,2
 ἀμπωτις 117,16
 ἀμυδρός 31,9. 10 149,23 sqq.
 ἀμυδρότης 150,4. 5
 ἀνάβασις ἡ τοῦ Νεόλου 53,15. 16
 ἀναβράττειν 125,32
 ἀναδιδόναι 75,19
 ἀναθυμιᾶν 33,30 76,28. 29 116,34
 ἀναθυμίασις 15,1 sqq. 20,1 sqq. 23,10 sqq.
 28,17 sqq. 30,8 sqq. 33,28. 29 34,2 sqq.
 41,6 sqq. 42,2 67,7 82,16 89,25. 26 sqq.
 93,3 sqq. 94,2 sqq. 110,27 116,12. 13 sqq.
 148,14 ἡ Ἑγρά 33,16. 20 84,3 sqq. 87,
5. 9 99,30 124,25. 26 136,11. 12 177,
 11 sqq. ἡ ὑγρά 22,29 110,19 ἡ ἀτμ-
 ὁδής, ἡ καπνώδης 15,14 20,7 33,17 84,
 9. 10 124,27 177,21 sqq. 204,20. 21 213,
 16. 17 ἡ πυρώδης 35,31
 ἀναιρετικός τινος 31,12. 13 40,15
 ἀναισθητος 156,24. 25
 ἀναχάμπτειν 112,20 135,7 136,29 216,14
 ἀνακεφαλαιοῦσθαι 65,8. 9 89,9 95,20
 132,13
 ἀνακλᾶν, ἀνακλᾶσθαι 11,24 sqq. 24,9 27,8.
 9 28,8 30,13 35,13 40,17 49,19. 23 141,
 8. 21 147,6. 9. 12 sqq. 148,4 sqq. 159,31
 160,7. 15. 16. 24 163,10. 19 sqq. 174,
 2 sqq.
 ἀνάκλασις 11,30 24,6. 7. 12. 20. 21 27,10.
 32 28,16. 21. 24 29,15 35,25 38,28 39,
 6 sqq. 40,7. 20. 21 41,10 sqq. 49,16 sqq.
 140,19. 22. 24 141,5 sqq. 142,24 146,
 21 sqq. 147,1 sqq. 149,6. 7 151,24 sqq.
 156,1 sqq. 159,10 sqq. 160,4 sqq. 163,14.
 15. 25. 31 170,1. 2 174,25 176,10. 14. 19.
 24 sqq.
 ἀνακολούθως 37,13
 ἀνακυκλεῖν 79,21
 ἀναλλοιωτος 1,18 7,20 18,30. 31
 ἀναλογία. κατ' ἀναλ. 9,17 164,1 ἐν ἀνα-
 λογίᾳ εἰναι πρός τι 187,29
 ἀνάλογον ἔχειν (εἰναι, γίνεσθαι) 5,8 48,15
 100,33 103,10 128,22 168,20 ἀ. λαμβά-
 νειν 102,21—ἀναλόγως ἔχειν 14,26 106,4
 ἀναλύειν 7,28
 ἀναμφισβητήτως 48,20
 ἀνανεύειν 112,22
 ἀναντίρρητος 116,11
 ἀναξηραίνειν 27,30 79,3 196,23. 29 197,6
 (ἀναπεταννύναι) ἀναπεπταμένος τόπος 107,
 6 ἀ. θάλασσαι 69,26
 *ἀναπιδᾶν 56,7
 ἀναρροφεῖν 78,20
 ἀνασοβεῖν 52,31
 ἀνασπᾶν 36,5 136,30
 ἀνατέλλειν 18,5 30,21 96,32 139,9. 12. 13
 149,17 150,15 164,15
 ἀνατολή (ἀνατολαῖ) 92,25. 29 93,35 105,
 21 ἀν. ἀστρου 163,25. 29. 33 164,11.
 12. 17. 18 166,11 ἡλίου 140,10 175,18
 ἡ τοῦ Ὁρίωνος 96,14. 31 ἀ. θερινή 57,20
 108,25. 26 χειμερινή 57,6 108,30
 ἀνατολικός 111,3 sqq. 113,30
 ἀνατρέπειν 125,34. 35

- ἀναυξής 1,18 18,31
 ἀναφορά. τὴν ἀ. έχειν πρός τι (ἐπὶ τι) 4,1
 224,10
 ἀναφυσᾶν 119,17
 ἀναφύσημα 53,22 119,13
 ἀνεμος 16,9. 12 46,23 53,19 sqq. 54,3 sqq.
 90,28 91,5 sqq. 92,4 sqq. 93,21 sqq. 94,
 16 sqq. 95,6. 8 114,3 sqq. 117,8 119,33
 120,32 121,6 sqq. 122,17 123,7 124,
 15 sqq. 125,1 sqq.
 ἀνεμποδίστως 127,34
 ἀνεμώδης 91,17 95,23
 ἀνεννόητος 3,23
 ἀνεξέταστος 9,5 — ἀνεξέταστως 114,25
 ἀνεπίθετος πάθους 19,1. 2
 ἀνεπίλειπτος 89,13
 ἀνεπισχέπτως 130,3
 ἀνεπισχίαστος 19,15
 ἀνεπίστατος δέξα 9,2
 ἀνεσις 25,25
 ἀνέψητος 190,34
 ἀνήλατος 216,30
 ἄνθος 158,28. 29
 ἀνθρακευτός 218,21
 ἀνθραξ 218,17
 ἀνθρώπινος. ἡ ἀ. σοφία 66,24
 ἀνθρωπός ὁ νεκρός ἀνθρ. 223,26.
 27. 29 224,1
 ἀνισοταχής 39,31 — ἀνισοταχῶς 39,17
 ἀνίσχειν 24,16 149,16
 ἀνομοιογενής 180,26
 ἀνομοιομερής, τὰ ἀνομοιομερῆ 213,38 219,
 18 sqq. 223,6. 7. 12. 13. 21 224,11 225,
 2. 3 226,13. 20. 22
 ἀνομοιογύμενος 77,1
 ἀνταποδιδόναι 107,2
 ἀνταρκτικὸς κύκλος 101,22. 30 105,5. 6
 ἀντέρεισις 147,27
 ἀντιβαίνειν 135,3 200,1
 ἀντιβατικός 201,15
 ἀντίγραφον 5,29
 ἀντιδιαστέλλειν 9,3 55,31. 32
 ἀντίθεσις 214,6. 8 αἱ κατὰ δύναμιν καὶ
 ἀδύναμιν λεγόμεναι ἀντιθέσεις 219,6. 7
 ἀντίκρουσις 136,22. 23
 ἀντιλαμβάνεσθαι 129,2. 3. 10 200,32 201,
 5 sqq.
 ἀντιλάμπειν 161,10
 ἀντιληπτικός 200,25 201,1
 ἀντιληπτός 201,4
 ἀντιληψίας 129,5. 6 200,27
 ἀντιλογία 79,33
 ἀντιμεθίστασθαι 50,26 216,23. 24
 ἀντιμετάστασις 118,36
 ἀντιπεριστάναι 47,11.12 — med. 50,23.
 24. 32 51,21 92,1. 15 200,2 sqq. 202,32
 ἀντιπερίστασις 47,13. 23 50,23. 30 53,15
 ἀντιπνεῖν 16,10. 11 106,18. 22 135,2
 ἀντιτυπεῖν 122,1 134,32 200,1
 ἀντιτυπία 138,1
 ἀντίτυπος 137,33. 34
 ἀντιύπτειν 122,22. 23
 ἀντίφραξις 121,21
 ἀντιφράττειν 120,22
 ἀντοικος 101,19 102,5 104,10
 ἀνυγράνειν 206,23 207,4
 ἀνύπαρχος 179,21 180,1
 ἀνωμαλία 144,7 174,28. 31 195,22. 24. 25
 206,28 ἀνωμαλίαι τῆς γῆς 16,1 τῶν
 νερῶν 128,25
 ἀνώμαλος 174,17 — ἀνομάλως 215,10
 ἀνώνυμος 57,13 89,28 ἀνωνυμώτερος
 197,23
 ἄξων (χώνου) 163,7 166,19 168,6 171,5
 ἀστίκητος 101,7. 18. 26. 31 sqq. 104,4. 7 sqq.
 105,2. 3
 ἀσρατος 151,5
 ἀσριστεῖν 97,13
 ἀσρίστος 180,18 191,16. 20 193,12 194,3.
 24 195,1 199,9 200,17
 ἀπαθής 7,20 17,33 18,12. 13 137,34
 ἀπαράβατος (coni. ἀκριβής) τάξις 84,20
 ἀπαρχτίας (βορέας) 108,24 109,5. 7. 14
 110,3 112,16 113,5. 7. 17. 24 sqq.
 ἀπαρτᾶν 53,2
 ἀπαρτίζειν 15,33
 ἀπαυστος 6,19. 30
 ἀπεικάζειν 23,6 45,25
 ἀπειλή Ἡφαίστου, Ἐστίας 128,12
 ἀπεπτος 83,14 sqq. 84,7. 11 137,6 148,15
 188,7 190,3 197,9
 ἀπερίληπτος 9,31
 ἀπεψία 81,26 83,15 182,19. 21. 24 sqq.
 185,32 186,1 sqq. 189,27. 28 194,30
 195,1. 8 197,22. 23. 29 ἀπεψία τῇ ἐστιν
 188,10 sqq.
 ἀπηκτος 214,8. 34
 ἀπηλιώτης 108,21 111,1 112,7 113,25. 26
 ἀπίληπτος 217,10
 ἀπλανής σφαῖρα 9,27 27,14 38,3 41,21. 22.
 26 43,16 102,21 οἱ ἀπλ. ἀστέρες 31,7
 32,13 38,1. 2. 6. 10. 17 41,3

- ἀπλοῦς. τὰ ἀπλᾶ σώματα 1,17 2,5 4,35 5,1
 ἀπλωτὸς 102,11
 ἀπνοια 95,13
 ἀπνοὺς 70,21
 ἀπόγειος. ἀπ. πνεῦμα 106,11.12
 ἀποκαθάρειν οὐδηρον 207,11.23
 ἀποκάθαρσις 207,20
 ἀπολαύειν 84,16
 ἀπομαραίνειν 158,13
 ἀπορία 71,23.27 74,10 75,2
 ἀπόρρυσις 55,20 56,1 58,16 75,20
 ἀπόρρυτος 68,32.33
 ἀποσπινθηρίζειν 21,21.23
 ἀποστάζειν 207,26
 ἀπόστασις 28,8.26 156,3 160,31 171,21
 172,31
 ἀπόστημα 38,12
 ἀποστέλβειν 131,25.28
 ἀποσχίζειν 57,14
 ἀποτείνειν 31,28 ἀποτείνεσθαι 155,10.
 11 157,10 159,31 175,26
 ἀποτορνεύειν 34,8
 ἀποτός 74,27 190,19
 ἀπουσία 178,8.9 207,24
 ἀπέφασις 155,14.19 156,4 157,11.12
 162,8
 ἀποφυσῆν 54,32.33
 ἀπρονόητος 83,8.9
 ἀπτεσθαι 6,3 32,24.26
 ἀπτής 4,29 sqq. τὰ ἀπτὰ πάθη 200,27.28.
 αἱ ἄ. ἐναντιώσεις 4,30 sqq. 179,16.17 sqq.
 213,27
 ἀπύρωτος 138,11
 ἀπωθεῖν 49,32.35 50,25 85,18 sqq.
 ἀπώλεια 60,17.18.22.26
 ἀπωσίς 49,14
 ἀραιός 117,24 130,23
 ἀργέστης 108,32 109,6 110,30 113,6.
 17.24
 ἀργῆς κεραυνός 137,24.26
 ἀργυρος δ χυτός 215,4
 ἀρχτικός 85,13 93,1 101,16 103,18 ἀρχτι-
 κός κύκλος 101,14.28 105,4 173,6.7
 ἀρχτός 27,24.25 30,5.27 70,26.29 93,11
 95,12 98,23 99,1.7 100,20.25 101,9 sqq.
 104,7 105,24 106,8.14 172,26 175,17
 — ἡ ἀρχτός (τὸ ἀστρον) 42,22
 ἀρχτψος 70,28.33 92,28 98,26
 ἀρρενικόν 177,17
 ἀρρωστία 147,33
 ἀρχή. αἱ πρῶται ἀρχαὶ τῆς φύσεως 1,10
 ἀ. σωματική 4,21 ἀρχὴ τῆς κινήσεως
 6,10 7,10 14,6.7 opp. πέρας 6,29 ἀ.
 κινητική 183,25 187,31 ἡ τῶν ἀνέμων
 (πνευμάτων) 94,11 sqq. 95,6 sqq. 117,19.
 20 ἀρχὴ coni. βίζα 66,16.17 coni. αλ-
 τία 138,291 98,11.12
 ἀσαφής 100,17
 ἀσβεστος 85,33 207,30
 ἀσθένεια 147,25 155,19 159,19.22.33
 ἀσθενής 154,6.7 155,11 156,15.16 157,10
 160,14
 ἀσκιος 103,25.27.31.33
 ἀσκός 54,27 sqq.
 ἀστατος 97,7
 ἀστήρ. οἱ διάσποντες ἀστέρες 2,24.25 3,17
 21,17 οἱ ἀπλανεῖς 32,13
 ἀστραπαῖος 113,4.6
 ἀστραπή 126,27 128,33 129,17 sqq. 131,22
 ἀστρολογικός. ἀ. θεωρήματα 8,89 τὰ
 ἀστρολογικά 38,8
 ἀστρολόγος 28,15
 ἀστρον 8,7.8 9,6. 11 sqq. 11,3.22.23 12.
 14.17 13,14 17,5.23 18,2 164,7.11.
 15 sqq. 170,32 171,3.11.22 172,7
 ἀσυμμετρία 182,17 190,1.14.15
 ἀσφαλῶς προστιθέναι τι 14,10
 ἀσχιστος 216,33
 ἀτακτος 2,17 sqq.
 ἀταξία 84,24
 ἀτεγκτος 215,22.23.26
 ἀτέλεια 188,10.12.15 189,34
 ἀτελής 6,24
 ἀτενὲς ὄρāν 31,11
 ἀτενίζειν 31,9
 ἀτηκτος 177,17 212,15.16 214,9
 ἀτμιδοῦν 44,21
 ἀτμιδώδης (ἀναθυμίασις) 15,14 84,9 90,13
 95,22 124,27 177,21
 ἀτμίζειν 14,33 47,12.14 55,3.23 72,10
 86,14.19 sqq. 87,3.19 118,24 209,21.22
 ἀτμίς 12,4 sqq. 14,34 15,2.7 sqq. 20,6 44,
 27.29 45,3.35 46,8.11.18.22 sqq. 48,
 3.13 74,2 85,14 142,25.33 177,12.28.
 31 178,1 ἀτμίς τι ἔστιν 217,18 sqq.
 ἀτμιστός 218,2.3.5
 ἀτμός 45,33 47,15 48,13 73,6.7 86,22.26
 ἀτονία (δψεως) coni. ἀσθένεια 147,25
 ἀτοπος. ἀτοπον 31,2.4.12 49,10 73,9
 76,26
 ἀτροφος 211,10
 αδανσία 183,2

- αὐγή 158,32. 34 159,1 αἱ τοῦ ἡλίου αὔγαι
26,21. 25
- αἴτησις 59,22. 23. 26
- αἰτάρχης 32,7
- αἰτόματος 68,14. 25 69,1 — αἰτομάτως
69,1. 6
- αἰτέπτης 57,2
- αἰτοφυής 161,4. 7. 12
- αἴγμηρός 73,28 91,18
- αἴχματος 35,31 91,19. 20 95,21 115,25 118,
16. 21 124,23. 24. 28 125,2
- αἴγμαδης 95,24
- ἀφανής 32,23
- ἀφανίειν 26,23 31,15 77,4 162,14. 15
- ἀφέψειν 88,15 sqq.
- ἀφή 5,29 32,27 200,22 sqq. 201,1 sqq.
- ἀφθαρτος 79,26. 27
- ἀφοδίος (ἢ τοῦ ἡλίου) 44,14 59,28. 30 72,8
- ἀφορία 60,31
- ἀφορίειν 8,10
- ἀχανής 11,30 τὸ ἀχανές 119,20
- ἀγλάς 94,13 143,31 149,14. 15. 17 150,29
153,22
- ἀγλυώδης 119,23 149,18 174,24
- ἀχρόνως 129,5
- ἀχρωμάτιστος 138,13 174,7
- ἄχυρον 34,12. 13 96,8
- ἀχυρώδης 34,22
- ἄψις 139,10
- ἄψιφος 219,11
- ἄψυχος. τὰ ἄψυχα 225,19
- Βαθός 25,9. 11. 20 70,11. 19 125,25 sqq.
τὰ βάθη τῆς γῆς 116,21. 23
- βαθύς 70,13. 15 sqq.
- βαλανεῖον 120,10
- βάρος 14,15 20,12 78,27 87,6. 29
- βαρύς 5,6 sqq.
- βαρύτης 20,11 74,13 75,1
- βάσις κάνου 102,26 163,8. 23 171,7 τρι-
γάνου 144,23
- βεβαιοῦν 11,8
- βέλος 17,11
- βία 22,16 23,3 25,17 128,3. 4. 8 134,8. 26.
30 135,25 βίᾳ φέρεσθαι 17,29
- βίατος 22,24 127,32 128,36 183,4
- βέθυνος 23,28 25,19. 20 26,5
- βορέας, βορρᾶς 47,5. 10. 13. 19 sqq. 85,
12. 20. 21 92,21 93,10. 14 98,22. 32 99,
9. 15 100,16 106,6. 9. 13 sqq. 107,3. 7.
9 sqq. 108,24 123,31
- βόρειος. τὰ βόρεια (μέρη) 27,27 28,4 172,
19 175,15 δ. β. πόλος 100,22 172,20
δ. β. τροπικός 28,26 β. πνεύματα 47,15
93,10 β. κατάστημα 47,3
- βραδυτής 82,31
- βρέχειν 88,14 92,7 115,22 118,23 203,
12 sqq. 215,23. 27
- βροντή 126,28 128,6. 9. 18. 29 129,17 sqq.
138,15. 18, 19
- Γάλα (γάλακτος κύκλος) 36,34. 35 37,4. 20.
23 40,3 sqq. 41,7. 14 42,9. 14. 29 43,14.
20 sqq. — γάλα lac. 191,6 sqq. 193,7. 13
194,9 203,16. 17 210,21. 25
- γαλαξίας (κύκλος) 26,10 36,35 37,3 sqq.
38,4 sqq. 41,17 42,31 43,3. 6 sqq.
- γαμηλιών δ μήν 30,26
- γενηρός 189,18. 19
- γειτνιᾶν 6,14 19,5 56,19 85,18 112,31
162,8
- γειτνίασις 7,11 106,32 110,34
- γελοίος 72,18. 23 80,31
- γέλως Ἰφαίστου, Ἐστίας 128,11
- γένεσις 78,9 sqq. 223,11 227,7 τὰ ἐν γε-
νέσι καὶ φθορῇ σώματα (vel τὸ σῶμα,
ἢ κόσμος) 20,32 33,11 83,6. 7 84,19 199,
15 ἢ ἀπλῆ γένεσις (ορp. τὶς γένεσις) 181,
22. 23 182,2 sqq. 30,31
- γενικός. γενικώτερον 193,26
- γεννᾶν (i. e. γενητόν νομίζειν) 78,10 80,
2. 18
- γένος 226,27. 31
- γεώδης 74,5. 6 82,9 190,6. 11 205,29
- γῆ 7,37 8,4 9,15 sqq. 12,3 sqq. 180,3 202,
16. 17. 21. 22 — γῆθεν 126,32
- γῆρας 59,14. 32
- γηράτσειν 59,18. 32
- γλεῦκος 187,16. 22. 23 193,7. 14 209,33
- γλισχρός 203,19 209,16 217,4
- γλισχρότης 203,18. 20 208,11 209,17.
23
- γλυκύς 71,20. 23 74,4. 13 sqq. 80,5. 7. 10
81,5 sqq. 86,4 87,4. 21. 30. 31 δ γλυκύς
(scil. οἶνος) 214,36
- γονή 222,22
- γόνιμος 45,7 146,17
- γράμμα. τὰ γρ. 150,8. 11

- γράφειν κύκλον 170, 1. 14 sqq. — γράφειν
pingere 54,32
- γραφεύς 54,31 139,29 161,1. 12
- γωνία 49,21 sqq. 144,26 147,12. 16 149,
27. 29. 31 163,8. 10. 20 170,18 ὀρθὴ
γωνία 145,1 163,11 ἀμβλεῖα 163,13. 14
167,15 ὁξεῖα 163,9
- Δάκρυον.** τὰ δάκρυα τῶν φυτῶν 220,22.
23. 25
- δαλός 21,17. 23 24,1 25,14 26,6
- δαψίλεια 28,5
- δετίττεσθαι 78,18
- δειλή 139,5. 6
- δεκτικός τινος 201,10
- δελφίς (ὁ ἀστήρ) 40,8
- δεσντως 6,6
- δηλωτικός τινος 2,1. 3 13,1 39,8. 9 all.
- δημιουργεῖν 219,30 221,31. 32
- δημιουργία ἡ τοῦ θερμοῦ 222,2
- διαβεβαιοῦσθαι 102,6. 7
- διάγραμμα 107,18. 19 160,33
- διαδιδόναι 18,27 21,30 22,27 141,26
143,5
- διάδοσις 21,33
- διαδοχή. ἐκ διαδοχῆς 60,19
- διαδρομαλ αἱ τῶν ἀστέρων 17,32 18,2 23,
13. 14 33,23 34,18. 24. 29 διαδρομὴ πυ-
ρᾶς 34,13
- (διαθεῖν). οἱ διαθέοντες ἀστέρες 23,8 26,1
- διαχονεῖν 19,6
- διάχονος 18,25
- διαχόπτειν 25,6. 8
- διακοσμεῖν 1,14 20,14
- διακόσμησις ἡ τῶν ἀστρων 1,16
- διακριθοῦν 158,19
- διακρίνειν 10,6 40,30 42,4. 10 44,10. 11
46,33 130,20
- διάκριτις 10,7 12,19 130,17. 20
- διακριτικός 181,8
- διαλαμβάνειν 32,22
- διάλαμψις 129,26
- διαλείβειν 56,11
- διαλειμμα 43,17 ἐκ διαλειμμάτων 100,13
137,19
- διαληπτός 142,5
- διάληψις ἡ τῶν ἀνέμων 107,25
- διάλυσις 31,17
- διαμάρανσις 121,28
- διάμετρος 23,7 108,2 sqq. 109,9. 10 166,2
167,14 170,13. 23. 28 171,3. 7 172,4
κατὰ διάμετρον εἶναι (κεῖσθαι) 38,2 107,
28 108,1 sqq. 109,1 sqq.
- διαμνημονεύειν 60,18
- διαμονή 6,16 34,7
- διάνοια 9,6
- *διαπιδᾶν 56,24
- διαπλύνειν 67,18
- διαπνεῖν 184,3. 5 184,15 212,13
- διασττειν 116,6
- διασπᾶν 176,29
- διασπασμός 143,26
- (διάφσειν). οἱ διάφσοντες ἀστέρες 2,24. 25
3,17 21,17 22,8. 18. 26 26,6 33,10. 23
34,20. 32. 33
- διάστασις 156,22
- διαστατός. τὸ τριχῆ διαστατόν 4,28. 29
- διάστημα 9,12 12,17. 18 39,14. 20. 27 40,
11 77,6 105,1. 2. 17 152,15 155,28. 29
166,24 170,14
- διαστρέφειν 206,26. 27
- διατρίζειν 79,17 190,9
- διατριβή 153,9. 14. 17
- διαυλωνίζειν 117,30
- διαφάνεια 148,16
- διαφανής. τὸ δ. 17,23 24,17. 29 141,14.
16 sqq. τὸ κατ' ἐνέργειαν διαφανές 150,
7. 12
- διάφασις 2,27 149,20
- διάγυστις opp. πῆκτις 202,1
- διδύμοι (τὸ ἀστρον) 32,15
- διηθεῖν 67,18 71,20. 22 88,26. 27. 33 122,
30 221,27
- δίνη 135,2. 11. 14 136,30
- διογκοῦν 148,24
- διοδεύειν 31,31
- διορίζειν 32,21
- διορισμός 7,17
- διπλασιάζειν 49,17
- διπλή 42,31
- διυγραίνειν 196,28
- δίνγρος 15,14
- διώρυξ 56,10
- δρακόντιον 161,5
- δρόσος 46,7 sqq. 47,2 sqq. 48,1 sqq.
- δύεσθαι 18,5 24,16 96,30. 32 — δύνειν
139,9. 13 149,16. 17
- δύναμις. αἱ τέτταρες δυνάμεις, καθ' ἡς ἡ
γένεσις καὶ ἡ φθορά 181,33. 34 αἱ ποι-
τηκαὶ δυν. (θερμότης, ψυχρότης) 182,4.

11. 15. 16 185,14 αἱ παθητικαὶ ὑλικαὶ
(ξηρότης, ὑγρότης) 182,10. 11. 14. 16 185,
15 — δυνάμει (εἰναι) 198,17. 20 207,
16. 18
δύσις 92,29 97,5 111,17 140,11 163,25.
30. 34 δύσις θερινή 108,31
δυσκρασία 110,21
δυσμή, δυσμαῖ (ὑπέλου) 92,25 93,35 105,21
111,5. 7 140,14. 17 175,18 αἱ ισημεριναὶ
δ. 30,22 107,30 δυσμή θερινή 108,8 δ.
χειμερινή 108,28. 29
δυσμικός 111,3. 8. 14 sqq. 113,29
δυσδριστος 181,12 198,29
δυσωδία 213,26
- Ἐαρ 48,25 52,7. 9 98,28 113,16 118,15
ἐαρινή ισημερία 111,32 112,2 172,18. 19
ἔβενος ἡ μέλαινα 212,12
ἔγγύτης 23,15. 18 49,29
ἔγκαταχλείειν 177,9. 10. 23. 27
ἔγκατασπείρειν 90,7. 8
ἔγκλισις (τοῦ νοτίου πόλου) 101,26 172,
16. 17
ἔγκυόλιος κίνησις 17,28 φορά 33,12. 14
93,25 94,10 τὰ ἔγκυολια (φερόμενα) σώ-
ματα 4,19 23,11 ἔγκυόλιος expl. 3,
29. sqq.
ἔγχαράττειν 150,11. 12
ἔδαφος 63,34
ἔδεσμα 89,2
ἔδωδή 193,22. 32
ἔδώδιμος 198,33
ἔθνος 60,17. 22. 26. 30 61,1. 8. 10
εἰδικός 224,24
εἰδοποιεῖν 4,31 179,14. 17. 20 180,1 sqq.
183,26. 27. 31 199,10 202,17. 20 213,29
214,1 sqq. 224,22. 25. sqq. 225,5. 6
εἰδος opp. ὅλη 54,11 187,9 sqq. 223,19
224,17 227,1 sqq. φυσικὸς εἰδος 189,22.
23 εἰδη γῆς expl. 2,32 sqq. κατ' εἰδος
dist. κατ' ἀριθμὸν 78,3. 4. 7 79,23. 24. 27.
28 82,19 sqq. εἰδος coni. οὐσία 224,20
coni. λόγος 223,18. 19 226,2. 3
εἰκάζειν 34,11 35,8 45,14 148,27. 29
εἰκειν 200,1 sqq.
εἰκών 225,12
εἰλικρινής 71,25. 26 — εἰλικρινῶς 12,6
97,8
εἰναι. τὸ εἰναι τίνος 225,19 τὸ τι ἔστι τι-
νος 226,30 τὸ εἰναι ἔχειν πρὸς ἄλληλα
17,3. 4 ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἰναι ἔχειν 83,
1. 2. εἰναι ὑπὲ τι 186,2 sqq. 188,19
189,27 210,13 εἰναι εἰς τι (?) 75,8
ἔκβαλλειν γραμμὴν 163,9. 11. 18 164,14.
18. 19. 22 168,3 ἐπίπεδον 164,25. 26
165,6. 10. 11
ἔκβιάζειν 118,27
ἔκδιδόναι 63,30 70,5 76,10 77,2. 4. 10
ἔκθλιβειν 16,26 22,16 127,15. 27. 28 137,
15 206,10
ἔκθλιψις 22,24 23,3 127,27 137,21
ἔκκρινειν 113,12. 15 128,3. 7. 14. 21 sqq.
130,13. 15. 26 134,1 sqq. 135,19. 27 177,
29 192,9. 22. 25 193,2. 6. 12 196,33 214,
17 217,21. 29
ἔκκρισις 22,28 sqq. 43,23. 24 96,5 128,16
134,8 135,16. 21. 24 sqq. 137,16 177,6.
9 193,3 196,28 217,19. 24 sqq.
ἔκλειψις σελήνης 120,20 sqq. 121,2 sqq.
ἔκνεφίας 113,15. 17. 18 127,16. 22 133,13.
19 134,7. 26 135,15 136,6. 7. 10. 16 sqq.
ἔκπνευματοῦν 131,15
ἔκπτωσις 128,27
ἔκπυρηνίζειν 22,17 127,29
ἔκπυροῦν 13,21 17,9. 11. 17. 34 23,29. 30
51,9. 10 128,31.32
ἔκπύρωσις 21,19 23,30 37,10 62,4 128,
35. 37
ἔκριπτειν 41,28
ἔκτεφροῦν 84,3
ἔδεσμα 89,2
ἔδωδή 193,22. 32
ἔδώδιμος 198,33
ἔθνος 60,17. 22. 26. 30 61,1. 8. 10
εἰδικός 224,24
εἰδοποιεῖν 4,31 179,14. 17. 20 180,1 sqq.
183,26. 27. 31 199,10 202,17. 20 213,29
214,1 sqq. 224,22. 25. sqq. 225,5. 6
εἰδος opp. ὅλη 54,11 187,9 sqq. 223,19
224,17 227,1 sqq. φυσικὸς εἰδος 189,22.
23 εἰδη γῆς expl. 2,32 sqq. κατ' εἰδος
dist. κατ' ἀριθμὸν 78,3. 4. 7 79,23. 24. 27.
28 82,19 sqq. εἰδος coni. οὐσία 224,20
coni. λόγος 223,18. 19 226,2. 3
εἰκάζειν 34,11 35,8 45,14 148,27. 29
εἰκειν 200,1 sqq.
εἰκών 225,12
εἰλικρινής 71,25. 26 — εἰλικρινῶς 12,6
97,8
εἰναι. τὸ εἰναι τίνος 225,19 τὸ τι ἔστι τι-
- νος 226,30 τὸ εἰναι ἔχειν πρὸς ἄλληλα
17,3. 4 ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἰναι ἔχειν 83,
1. 2. εἰναι ὑπὲ τι 186,2 sqq. 188,19
189,27 210,13 εἰναι εἰς τι (?) 75,8
ἔκβαλλειν γραμμὴν 163,9. 11. 18 164,14.
18. 19. 22 168,3 ἐπίπεδον 164,25. 26
165,6. 10. 11
ἔκβιάζειν 118,27
ἔκδιδόναι 63,30 70,5 76,10 77,2. 4. 10
ἔκθλιβειν 16,26 22,16 127,15. 27. 28 137,
15 206,10
ἔκκριψις 22,24 23,3 127,27 137,21
ἔκκρινειν 113,12. 15 128,3. 7. 14. 21 sqq.
130,13. 15. 26 134,1 sqq. 135,19. 27 177,
29 192,9. 22. 25 193,2. 6. 12 196,33 214,
17 217,21. 29
ἔκκρισις 22,28 sqq. 43,23. 24 96,5 128,16
134,8 135,16. 21. 24 sqq. 137,16 177,6.
9 193,3 196,28 217,19. 24 sqq.
ἔκλειψις σελήνης 120,20 sqq. 121,2 sqq.
ἔκνεφίας 113,15. 17. 18 127,16. 22 133,13.
19 134,7. 26 135,15 136,6. 7. 10. 16 sqq.
ἔκπνευματοῦν 131,15
ἔκπτωσις 128,27
ἔκπυρηνίζειν 22,17 127,29
ἔκπυροῦν 13,21 17,9. 11. 17. 34 23,29. 30
51,9. 10 128,31.32
ἔκπύρωσις 21,19 23,30 37,10 62,4 128,
35. 37
ἔκριπτειν 41,28
ἔκτεφροῦν 84,3
ἔδεσμα 89,2
ἔδωδή 193,22. 32
ἔδώδιμος 198,33
ἔθνος 60,17. 22. 26. 30 61,1. 8. 10
εἰδικός 224,24
εἰδοποιεῖν 4,31 179,14. 17. 20 180,1 sqq.
183,26. 27. 31 199,10 202,17. 20 213,29
214,1 sqq. 224,22. 25. sqq. 225,5. 6
εἰδος opp. ὅλη 54,11 187,9 sqq. 223,19
224,17 227,1 sqq. φυσικὸς εἰδος 189,22.
23 εἰδη γῆς expl. 2,32 sqq. κατ' εἰδος
dist. κατ' ἀριθμὸν 78,3. 4. 7 79,23. 24. 27.
28 82,19 sqq. εἰδος coni. οὐσία 224,20
coni. λόγος 223,18. 19 226,2. 3
εἰκάζειν 34,11 35,8 45,14 148,27. 29
εἰκειν 200,1 sqq.
εἰκών 225,12
εἰλικρινής 71,25. 26 — εἰλικρινῶς 12,6
97,8
εἰναι. τὸ εἰναι τίνος 225,19 τὸ τι ἔστι τι-

- έμπις 185,9
 έμφανεσθαι 142,4.6.sqq. 145,35.36 150,
 31 152,13.19.24 153,3 154,22 162,1
 164, 8
 έμφασις 2,27 39,10.sqq. 40,13 131,35 132,
 1.4.5 141,6.18.27 146,9 151,8.15.sqq.
 152,4.10.13 158,23.24 172,6
 έμφυτος. ή έμφ. θερμότης 13,23 74,17
 έμψυχος. τὰ έμψυχα 59,21
 έναντίωσις 9,33 ἀπτάλ έναντιώσεις 4,31.32
 έναντίωσις πνευμάτων 36,20
 έναπολαμβάνειν 127,35 129,19.sqq. 177,14
 έναπδληψίς πνεύματος (θάνατος) ἐν τῇ γῇ
 2,35 3,4 πυρὸς ἐν τοῖς νέφεσιν 130,22.
 25.sqq.
 ένδεια 195,2 197,25.26 213,5
 ένδελεχής 45,19.sqq.
 ένδοτικός 201,14
 ένεκά του εἶναι 224,30 τὸ ένεκά του ξειν
 225,1.4
 ένέργεια 207,19 ένεργειά εἶναι 198,19 200,
 28 207,18
 ένιαύσιος 45,30.31
 ένιαυτός 36,9.11
 ένιστασθαι πρὸς δόξαν 49,36
 ένοπτρικός 141,17
 ένοπτρον 24,22 27,9 38,30 39,8.10.sqq.
 40,16 141,17.20 142,2.5 145,25.36 150,
 28.31 151,2.sqq. 174,22 175,2.26
 ένοῦν 49,6 114,17 180,22.27
 έντελεχείᾳ εἶναι 198,17.sqq.
 ένυγρος 59,31 64,26
 ένυπάρχειν 80,6 189,13 191,16 192,10.13
 202,30
 ένωσις 49,7
 έξακριβῶν 84,21 109,12.13
 έξάπτειν 18,1.17.sqq.
 21,8.sqq. 22,3.sqq. 23,10.12 33,21 34,
 14.19 42,29 128,32 219,5
 έξαρμα τῆς γῆς 70,34 τοῦ βορείου πόλου
 100,21.22 172,20
 έξάρτησις 52,30
 έξασθενεῖν 11,30 61,3.4 155,13 182,17
 έξατμίζειν 35,33 67,5 80,9 203,25.26.32
 204,1.sqq. 206,8 209,7.10.19 217,16.17
 219,33.34 220,1.6.20
 έξαψις (πυρός) 15,21 21,12.20 24,2 33,18.
 22.sqq. 34,1.sqq.
 έξετάζειν 37,7
 έξέτασις coni. πραγματεία 130,6
 έξέψειν 209,20.22
- έξηχριβωμένως 84,23
 έξικμάζειν 215,9.10.14 220,31
 έξιτηλος 225,28
 έξιχή 155,21 έξιχαλ γῆς 15,33 16,4 112,
 25 τῶν νεφῶν 148,29 τοῦ καιομένου 34,9
 έξυγραίνειν 59,1 91,34
 έξυδετοῦν 208,31
 έπαγωγή 180,9.10 181,4
 έπαχτός 203,11
 έπαμφοτερίζειν 97,16
 έπαναφέρειν 68,18.19
 έπαρκειν 73,13
 έπέτειος 59,23.24
 έπίδοσις 215,16
 έπιζευγνύναι γραμμήν 102,20.25.27 103,
 5 109,9 144,20.21 163,12 164,21.22
 168,4 169,2
 έπιθολοῦν 24,30
 έπιχαταδύεσθαι 31,28
 έπικλύζειν 36,19 62,20.26 63,17.18 123,
 29 124,6
 έπικράτεια 185,4
 έπιλάρμπειν 37,27 111,8.9.12
 έπιμήχης 34,3
 έπινέφελος 129,36
 έπίπεδον 25,10 145,1.5 164,23.25.26 165,
 2.sqq. 170,6.17.18
 έπιπόλαιος 70,12 79,29 116,11 — έπιπο-
 λαίως 114,24
 έπιπολάζειν 5,6.sqq. 20,9.18 40,28 87,21
 125,31.33 208,22
 έπιπολαστικός 208,23
 έπιπροσθεῖν 37,26.27
 έπιπρόσθησις 24,11.14.15.20
 έπιρρυσίς 60,8 75,20.26
 έπισημαίνεσθαι 10,18
 έπισκιάζειν 154,27
 έπισκοτεῖν 19,17 32,16 37,22.27 38,6.17
 120,22
 έπισκοτίζειν 19,18
 έπισύρειν 16,9
 έπιτασις 25,25.26
 έπιτέλλειν 40,9.10 96,29 97,4.6.9
 έπιτολή 97,2.3.5
 έπιφάνεια 39,24 102,17 147,5 200,1 έπι-
 φάνεια (γῆς) 16,2.3 114,15.16 116,19.20
 έπιφράττειν 148,19
 έπιχειρησίς 69,8 205,20
 έπίχυσις 64,13
 έπομβρία 62,30.33 73,29 91,19.20 95,21
 118,16

Έπομβρος 91,17 95,23
 έπομένως 7,17 216,8
 έποχεισθαι 114,22. 33
 έργον τὸ κατὰ φύσιν 225,6 sqq. τὰ τῆς φύ-
 σεως ἔργα 223,14
 ἐρέσσειν 129,11
 ἔριον 203,12 215,24
 ἐρυθρός. ἡ. θάλασσα 63,12 sqq. 69,12
 έσοπτρον 140,21
 ἐτησίαι 53,13 97,22 98,14.22 99,5. 11sqq.
 100,3 sqq. 113,23
 εὐαπόδυτος 217,7
 εὐδία 45,5 47,4 49,11 143,21
 εὐδιάκριτος 175,28
 εὐδιεινός 46,16 47,5. 11 48,27
 εὐεργής 187,18
 εὐήθης 114,28
 εὐθενεῖν 61,31
 εὐθραυστος 217,9
 εὐθύνειν δόξαν 10,18
 εὐθυντός 216,12. 13
 εὐθυωρία. κατ' εὐθ. 152,6 162,11 217,12
 εῦκαιρος 33,29 34,27 41,6
 εὐκατέργαστος 187,5
 εὐκίνητος 115,7
 εὐκρασία 102,9
 εὐκρατος 33,21. 29 34,6. 27 41,6. 24
 εὐλογος 41,26 sqq. 42,25 43,5 71,7 82,12.
 28 130,19. 30 — εὐλόγως 42,8
 εὐμετάβλητος 187,5
 εὐνογκος 188,8
 εὐδριστος 181,12 198,27. 28
 εὐπαθής 17,7 206,27
 εὐπαρακολούθητος 147,19
 εὐριπος 117,20
 εὐρος 106,17 108,30 109,6 110,4 111,1.28
 112,7. 8 149,12. 13
 εὐσήμως coni. φανερῶς 107,20
 εὐσηπτος 184,30. 33
 εὐτακτος 2,18
 εὐταξία 84,25
 εὐτρεπτος 24,27
 εὖψυχτος 47,8
 εὐωδία 213,26
 ἐφαρμόζειν 223,28 227,14
 ἐφήμερος 48,5
 ἐφθός 190,34 191,21. 23 192,11 205,5
 ἐφορᾶν 111,17
 ἐφυδρος 46,28
 ἐφυστερεῖν 31,27

ἐφυστερίζειν 35,19
 ἐψειν 182,20. 21 191,17 sqq. 192,23 sqq.
 193,1 sqq. 194,6 196,30 197,3
 ἐψησίς 186,3. 6. 8 191,14 sqq. 192,18. 21
 194,2. 8. 18 sqq.
 ἐψητός 192,20 194,1
 ἐως 2,31 121,26

Ζεῖν 215,1 222,10 τὸ ζέον 184,22. 26
 ζέας 14,15. 27 21,1 sqq. 131,8 sqq.
 ζέφυρος 106,17 108,20 110,29. 30 sqq. 112,
 6. 7 113,25. 31. 32
 ζεφιακός (κύκλος) 29,5. 8 36,29 42,2. 7.
 15 sqq. 44,9 72,7
 ζεφίον. ὁ τῶν ζεφίων κύκλος 37,14
 ζώνη ἡ τοῦ Ὀρίωνος 32,2
 ζῆν 59,13. 21. 33 74,14 185,30 186,15 188,
 4 191,7. 8 199,20. 21 219,17
 ζωπυρεῖν 184,31

Ἔδυσμα 198,31. 33
 ἥθεῖν 81,8. 15. 18 222,10
 ἥιών 64,11 sqq.
 ἥλεκτρον 220,21. 22. 28
 ἥλιας. ἥλ. φῶς 26,23 ἥλ. σφαῖρα 18,11
 ἥλιος 11,25. 26 12,24 16,32 17,5. 12. 15 sqq.
 18,4. 9 sqq. 25,29 27,9 32,24 36,27 37,
 11. 14. 15 38,8. 11 40,6. 10. 18. 21 41,9
 59,21 sqq. 72,7. 15 sqq. 73,2 sqq. 79,5.
 10 80,5 93,15 96,1 sqq. 97,24 120,28
 146,12. 18. 22 149,15 150,15 151,1.
 15. sqq. 153,8 sqq. 157,20. 29 174,2 sqq.
 ἥλιον 57,22. 23. 25 111,22
 ἥμικύλιον 28,19. 29 37,18. 19 42,31 43,2
 139,9. 11 sqq. 162,23. 25. 26 163,31. 34
 165,8. 9 sqq. 170,11. 21. 26 171,19.20
 ἥμισφαίριον 162,27. 30 sqq. 163,10
 ἥπειρος 59,9 64,17 126,21
 ἥχος 119,12

Θάλασσα 67,2 sqq. 69,3. 8 sqq. 71,6. 15.
 17 sqq. 80,2 sqq. 131,25 132,1. 2 περὶ¹
 θαλάσσης 66,3 sqq.
 θαλάσσιον ὅδωρ 86,19. 21
 θεῖον 177,17

- θεῖος. δ θ. τόπος 2,25 θ. σῶμα (σώματα) 11,3 13,19 18,29,33 199,16 *conī. κυκλοφορικόν* 12,31 13,24, 25
 θεογονία 66,14, 15
 θεολογία. αἱ θεολογίαι 66,13
 θεολόγος 66,13, 22, 24 67,3, 25
 θερινός. θ. τροπή (*τροπαί*) 30,6, 11, 27 93,18 96,15 173,5,6 θ. τροπικός 111,33 112,1,3 θ. ἀνατολή 57,20
 θερμαίνειν 11,23,24,27 13,23 17,6,9. sqq. 18,9 73,3 sqq.
 θέρμη 121,7 184,12
 θερμός. τὸ (έμφυτον) θερμόν 83,24,31 τὸ φυσικὸν θ. 186,14,16 190,1,13,14 θερμή ἡ θάλασσα 85,28 τὸ θερμόν καὶ τὸ φυγρὸν ποιητικά 213,6,7
 θερμότης 11,3 12,24 13,22,23 44,20,21 46,17,19 47,7 48,12 49,15,31,32 50,27 59,20 73,24 74,6 90,7,20 96,7,17,18 180,2 sqq. 182,4 183,11 184,1,3,26. 31 sqq. 189,6 sqq. 192,19,32 195,2,11. 18 222,10 sqq. 226,17 ἡ φυσικὴ θερμότης 187,28 περὶ τῆς ἀπὸ τοῦ ἥλιου θερμότητος 17,4 sqq. θερμότης καὶ ψυχρότης ποιητικά 180,6
 θέρος 52,6 sqq. 53,10,11 55,9 92,34 118, 18,20
 θέσις 11,2 12,23 θέσις (καὶ τάξις) τῶν στοιχείων 14,8,9 ἡ θέσις τῶν ἀνέμων 107,13
 θεώρημα 8,8,9 9,9
 θεωρία ἡ φυσική 1,7,10 θεωρίαν ποιεῖσθαι 4,10,11
 θηρᾶν 52,23, 25, 29
 θλᾶν 216,20,23
 θλαστός 216,19, 20, 24, 31
 θλίβειν 22,20
 θρασκίας 109,6 110,3 112,16 113,6,17,24
 θραύειν 216,17
 θραῦσις 226,8,15
 θραυστός 216,15
 θρεπτικὴ φυγὴ 186,15,16
 θρίξ. τρίγες 217,33
 θρυαλλίς 22,5,6
 θυμιᾶν. θυμιᾶσθαι 98,15 99,4 218,4,5. 7,13
 θυμιάσις 217,22,32,33 218,12
 θυμιατός 217,14 sqq. 218,2 sqq.
 θυσία 16,13
 θώραξ 226,14
 θατρός 211,4
 θδεῖν 82,1,6,10
 θροῦν 56,14
 θρύειν. θρύεσθαι 57,30
 θρώς 56,11 67,14,16 80,33 81,2 sqq. 82, 1 sqq. 83,19
 θεμάζειν 87,27 98,6
 θιάτιον 138,2 203,29
 θέσις 215,5
 θρις 139,2,8,14,18 146,31 147,8 151,18. 24,28 152,18 sqq. 153,24 sqq. 154,11 156,6 sqq. 162,19 sqq. 171,2,8,13,17 172,2,6,23 173,11,20 sqq. ἡ διπλῆ θρις 159,6 ἡ ἀπὸ τῆς σελήνης 158,21 ἡ περὶ τοὺς λόγους 153,27 154,1,13,15
 θριάδης 153,36
 (τε) ίνες (αἴματος) 211,17 αἱ ἐν τοῖς φυτοῖς 219,18
 θεάζειν 86,7,8
 θημερία ἡ ἑαρινή 111,32 112,2 172,18. 19,27 173,22,23 ἡ μετοπωρινή 111,33 112,1,4 139,19 172,15,24 173,2,23,24
 θημερινός. ίσ. ἀνατολή 108,21 δυσμή (δυσμαῖ) 30,22 107,30 108,20 ίσ. κύκλος 36,23 102,30,31 106,31 172,19,20,26. 27,31 173,1,4 sqq.
 θεοδρομεῖν 35,19,21
 θεοταχῶς 39,15 40,7,10
 θεότης (δύναμεως) 9,17,20 10,20,24
 θετορεῖν 31,7,21 37,7,8 40,23 105,17
 θετορία 32,11,17,18 36,14 57,28 88,9
 θιχνέιν 94,29 125,4
 θιχνὲς ἡ τῆς δψεως 156,8
 θιθὺς 52,23, 29, 31
 θιχώρ 211,22,24
 θιχωρειδῆς 211,23,24
- Κάθετος 144,27,30 170,22 κατὰ κάθετον εἶναι τίνος 103,24,25 sqq. 142,28 143,36 καθημερινός 45,33,35 (καθολικός) καθολικώτερον (*conī. κοινότερον*) ἀποδοῦναι τὸν λόγον 185,18 καθωμιλημένος 7,9 141,29 καικίας 3,13 108,26,29 109,8 110,1 111, 28, 112,3,5,18 113,26 καλάμη 34,15,17 κάλαμος 52,27 καμπτός 216,12,13 καπνός 24,19 25,24 sqq. 89,29 93,3 sqq.

- 138,9 152,32.33 153,34 193,6 217,32
218,20 sqq.
χαπνάδης ἀναθυμίασις 15,14 20,7. 9.21.29
84,10 90,13 93,7 95,23.33
χάρβας 108,23
χαρπός 187,13 190,22. 24
χασσίτερος 213,14
χαταγίνεσθαι περὶ τι 66,13
χαταγραφή 43,7. 11. 13 102,3 103,6
χατακάμπτειν 216,15
χατακλυσμός 62,17. 24 123,26 124,9
χατακτός 216,15
χαταλάμπειν 25,31 29,22 154,26 sqq. 174,
7. 8
χαταμαραίνειν 209,14
χαταξηραίνειν 12,14
χαταπίνειν 58,27
χαταριθμεῖσθαι 19,33
χαταρράκτης 61,22
χατάρρους 190,27
χατασκιάζειν 148,17
χατάσσειν 216,17
χατάστασις 63,7
χαταστερίζειν 42,21 43,10 101,12 104,20
χατάστημα νότιον, βόρειον 47,2. 3 84,31
85,3 153,28. 29
χάταφορά 51,25. 27. 30. 33
χαταψύχειν 106,6 sqq.
χατεργασία ἡ τῶν στίλων 221,28
χατισχύειν 197,7
χατοικισμός (θηνῶν) 61,9
χατοπτρικός 151,33 — χατοπτρικῶς 141,32
χατοπτροειδής 144,6
χατοπτρον 27,8 39,16. 17 sqq. 40,1 sqq.
141,8. 21 142,6 sqq. 143,1 sqq. 146,22
152,19 153,3 sqq. 156,14 160,32 174,20.
28,29
χαῦμα 24,16
χαῦσις 94,7
χαυστικός 217,19
χαυστός 217,10 sqq. 218,15. 16
χενός, κενόν 6,2
χενοῦν 122,4
χέντρον τοῦ χόσμου 14,12. 14 sqq. 40,1. 3
62,11 κ. γῆς 75,23. 25 102,20. 25. 28
κ. κύκλου 28,13. 17. 19 sqq. 145,6. 10.
11 146,25 162,32.33 163,1. 2 171,4 sqq.
172,3. 5. 11 173,12. 14. 16. 19 sqq.
χέραμος 190,29 191,1. 4. 10 206,16 212,
14. 16 214,23. 28 215,11. 13 216,22
220,21
χέρας 207,9. 10 211,29 215,19
χεραυνός 22,23 126,28 127,16. 22 137,
12 sqq.
χερματίζειν 119,7
χεφαλή 226,14
χήρινος 87,26
χηρός 7,28. 29 216,21 218,31
χίνησις. ἡ φυσικὴ κ. 1,11. 12 ἡ χατά
τόπον 6,20.21 ἡ κύκλῳ κ. 6,25.26 ἡ τοῦ
κυκλοφορικοῦ 21,9 ἡ τοῦ ἡλίου 17,12
ἡ τῶν πνευμάτων 94,11 sqq. — αἱ ἀπὸ
τοῦ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ κινήσεις 226,6.
7. 18
χινητικός. κινητικώτατον (σῶμα) 116,24
χιννάθαρι 161,4
(χλᾶν) χλάσθαι 144,13 170,2. 5
χλάσις. χλάσεις (δψεων) 143,9 χλάσις (εὐ-
θειῶν) 144,23 164,13 170,3. 12
χνίσσα 218, 1. 33
χοιλία 55,4. 9. 11 sqq. 58,7. 14 χοιλίαι γῆς
115,17 αἱ ἐν τοῖς νέφεσιν 128,27 — χοι-
λία ἡ τῶν ζώων 74,21. 22 85,34 91,34
148,14 ἡ ἄνω, χάτω χοιλία 197,10.12.
14. 17 sqq.
χοῖλος 56,26 opp. ὑψηλός 16,8 63,11. 33
77,7. 11 172,1. 3 173,16. 17
χοιλότης 55,19 77,8
χόλλα 199,1. 5
χόλλησις 199,6
χολωνός 115,23
χόμη (ἡ τῶν κομητῶν) 27,2. 4. 6 sqq. 29,5.
14. 16. 18 31,5 34,7. 9 35,2. 15 41,4
χομήτης (ἀστήρ) 26,9 sqq. 28,32 29,2.
22 sqq. 30,5 sqq. 32,2 sqq. 34,1 sqq. 35,
2 sqq. 36,9 ὁ μέγας κ. 36,17
χόμμι 220,23
χόμψευμα 54,21
χομψῶς 54,20
χονία πυλίς 85,32. 33 88,27 177,19 —
λιξίνια 210,20 221,26 222,10
χονιορτός 49,1 119,3
χόρη 148,6. 8. 15 sqq.
χορυφή (ὅρυς) 57,32 κ. κώνου 163,7
χατὰ χορυφήν τινι εἶναι 49,24 104,16
χόσμος 78,10 sqq. 79,25. 26 ὁ περίγειος
(περὶ τὴν γῆν) χόσμος 5,18. 21. 24. 27 6,
11. 33 7,4 33,10. 11 ὁ χάτω 13,17
ὁ θητός 6,7 ὁ ἐν γενέσει καὶ φθορῇ
43,29
χουφόλιθος 161,6. 15
χοῦφος 5,5. 9. 11

- κουφότης 20,9 74,5.14
 κράσις ἡ τῶν ἀέρων 105,7
 κρήνη 56,19 58,20 70,24 88,14.25
 κριτήριον 200,21 αἰσθητικὸν κρ. 219,13.14
 κροκύς 138,3
 κρύος 95,14 101,31 119,25
 κρύσταλλος 14,26.28 48,22 49,9 52,22.
 24.28 205,15 214,16.30 215,7
 κυανός 162,4
 κυανοῦς 25,7.9.11 161,9.10
 κυβερνᾶν 5,27.28 6,4.7.15
 κυκλικός. κυκλ. γραμμή, περιφέρεια 144,
 16,21 145,12 162,27 163,23 164,13
 κύκλος δ ζῳδιακός 29,5.8 36,29 δ ἀρχτι-
 κός 104,13 173,6.7 δ ἀεὶ φανερός 100,
 21 101,13.14.17 109,11 δ ἀεὶ ἀφανῆς
 101,20.26 102,19 οἱ τροπικοὶ 36,27.28
 42,6.7.15 sqq. δ ἰσημερινός 36,23 172,
 19.20 sqq. 173,1.4 sqq. δ μεσημβρινός
 104,15.16 164,3 δ γαλαξίας (ὅ τοῦ γά-
 λακτος) 36,35 37,3 sqq. 38,4 sqq.
 κυκλοτερής 104,29
 κυκλοφορητικός. κ. σῶμα 4,26 8,17.18
 33,14 93,26.28.29 coni. θεῖον 5,25.26
 6,12 20,16 33,12.13 72,6 coni. αἰθέριον 5,16
 κυκλοφορία ἡ τῶν θείων 33,19.20
 κυκλοφορικός. κ. σῶμα 1,21 4,23 10,31
 17,30 coni. θεῖον 12,31 coni. αἰθέριον
 2,16.17
 κῦμα 123,7 sqq.
 κυμαίνειν 75,26 76,11.14
 κυρτός 56,27 κυρτὴν φέρεσθαι 112,21
 κύστις 81,9.17 83,16
 κύων (τὸ ἄστρον) 31,8 97,24
 κωλυτικός τινος 209,17
 κωνικός. κ. περιφέρεια 38,20
 κῶνος 102,26.29 103,2.3 163,4 sqq. 166,
 19 sqq. 171,5 sqq. δ κῶνος δ ἀπὸ τῶν
 τοῦ ἥλιου ἀκτίνων (νει τῆς ἀπὸ τῆς γῆς
 σκιας) 38,14 sqq.
 κωνώπιον 148,7.12.23
 κώνωψ 185,9
 κώπη 129,12 sqq. 154,10.30.31
- λέβης 86,22
 λειός 147,5.10
 λειότης 141,27
 λέξις 146,5
 λεπτομερής 122,25
 λεπτός 116,28.30 137,23.25.31 214,27
 λεπτύνειν 10,6 13,20.21 36,31 42,4 44,11.
 20 72,10 194,9.10
 λευκάίνειν 208,34.35 209,2.3
 λευκόνοτος 98,29 99,11
 λευκός. τὸ λευκόν 24,13.18 25,3 sqq. 157,
 9.15.18 158,6 sqq. 161,3.14.16.18 175,
 1 sqq.
 λήμη 187,25 189,25
 λιβανωτός 218,31 220,23
 λιβάς 56,14.16
 λιβύνοτος 110,7
 λιγνύς 153,31.34 217,33 218,32
 λίθος. λίθων γένη 177,16.19 λ. ὑπὸ πνεύ-
 ματος ἀρθεὶς 36,15.16
 λίκνον 125,32
 λιμνάζειν 16,8 60,12 61,22 68,9
 λίμνη 56,1 63,31.34 64,1 sqq. 68,7.11.14
 185,6
 λιπαρός 218,1.2.33
 λιψ 108,29 110,2 112,5
 λόγος coni. οὐσία, εἶδος 181,11 223,18.19
 224,24.25 ορρ. ὑποκείμενον 223,8.9 —
 λόγος δριστικός 180,9 — λόγος coni. συμ-
 μετρία 182,9 λ. ἔχειν πρός τι 10,1 165,
 18 169,2.14 sqq. 170,3.4.8 ἐτῷ αὐτῷ
 λόγῳ εἶναι 165,15 ἀνακλασθαι 170,7.25.
 26 — ὅλης λόγον ἔχειν 224,15.16 κέντρου
 λ. ε. 40,1.2 62,11
 λοιδός (κύκλος) 42,16 72,7 λ. κένησις 93,
 27 94,1
 λύσις ἀπορίας 71,27 74,10
 λυκτικός 205,17 208,9
 λυτός 204,30 208,1.5 211,27 212,6
 λύχνος 22,1.4 153,27 154,1.13.15

Μάζημα. τὰ μαθήματα 9,1.5 οἱ ἀπὸ τῶν
 μαθημάτων 141,4 146,20
 μαθηματικός. τὸ μ. σῶμα 179,18.19 δ
 μαθηματικός 26,27 141,30
 μαλακός 199,30 sqq. 206,12 sqq. 219,31
 μαλακὸν τι ἔστιν 200,1 sqq.
 μαλακότης 199,29

- μαλακτός 207,8.9. 211,29 212,11 215,5 sqq. μετανάστασις. αἱ μ. τῶν ἐθνῶν 60,33 61, 1.8
 μαλάσσειν 180,30. 31. 35 207,9 215,18. 20 μεταρρεῖν 69,24 70,20
 μανός 142,29 174,18 μετάρρευσις 115,19
 μαρανίειν 94,7 96,2. 3. 12 μετάρροια 64,8 117,32
 μάρανσις 143,20 μετάρρυσις 69,28
 μαρτυρεῖν 162,9 μετάρσιος. τὰ μετάρσια 133,18
 μαρτύριον 8,20 μεταφέρειν 59,33 72,26. 27 186,11
 μάστιξ 122,20 μεταφορά 81,1.3 κατὰ μεταφοράν 188,33
 μέγεθος τῆς γῆς 62,10 189,3
 μέθοδος 2,12 μεταφορικῶς 189,3. 10. 11 192,29. 30
 μεθύσκειν 218,10. 11 μετεωρίζειν 40,31 44,24 46,1. 26. 31 47,
 μειοῦν 172,1 25 72,9 127,7 131,26. 28. 29 136,30. 31
 μείωσις 59,22. 23 137,1
 μελαίνειν 24,29 25,15. 19 μετεωρολογικὴ πραγματεία 179,4
 μελαγία 153,33 158,5 μετεωρολόγοι οἱ ἀρχαῖοι 70,30
 μέλας. τὸ μέλαν 24,13. 18 25,2 sqq. 146,3. μετέωρος 150,16
 9. 10 153,3. 4. 23 154,2. 3. 8. 20 155,8. μετοπωρινὴ ἰσημερία 111,33 112,1.4 139,
 14. 15 sqq. 156,1. 13. 15. 16 157,9. 11. 19 172,15. 24 173,2
 15 sqq. 158,2. 7 sqq. 162,8 μετόπωρον 48,25 52,8 84,32 85,22 113,
 μέλι 205,5 210,23 220,12. 36 16 118,15
 μέρος. μέρη γῆς expl. 2,31 μῆκος (διαστήματος) τῆς γῆς 105,12. 14.
 μεσημβρία 85,1. 7 sqq. 92,20. 22 93,11 16 sqq.
 100,19. 29 102,13 sqq. 103,28 sqq. 117,
 10. 11 139,21 140,15 172,7 173,22. 23. μηνίσκος 26,8
 27. 29 μῆγμα 208,30 220,29
 μεσημβρινός 92,28 93,1.2 98,23. 24 103, μῆλτος 177,17
 22. 23 104,1 172,16 μεσ. κύκλος 104, μιμεῖσθαι 139,32 161,2. 13 197,3
 15. 16 164,3 μίμησις 45,11
 μέσης 109,8. 14 113,7. 26 μῆτις 199,1 sqq. μῆτις χρωμάτων 24,15. 20
 μεσονύχτιον 40,10 120,33. 34 121,25 25,2. 4. 23
 μεσότης 200,23. 30. 32 201,4. 8 sqq. μνήμη 60,23. 26
 μεσουρανεῖν 104,15. 23 140,15 149,16. 17 μνημονεύειν 60,25. 27. 28 61,25. 26
 175,19 μολιβδίς 17,10
 μεσουράνιος 176,29. 32. 34 μόδιοι βίδος 52,29 213,14 219,16
 μεταβάλλειν intr. 7,3 sqq. 11,14 sqq. 209, μολύνειν 182,21 195,23 217,31
 7. 21 all. — trans. 9,33 10,23 186,20. 21 μόδυσις 182,19 sqq. 186,4. 7. 8 194,28 sqq.
 μεταβάσις 39,31 115,19 αἱ μεταβάσεις 195,1 sqq.
 τῶν ἀνέμων 112,26 μορφή 187,18. 19
 μεταβλητικός 180,27 μύειν 162,10 197,1
 μεταβολή 2,7.10 6,17. 19 7,25. 26 sqq. 10, μυελός 222,22
 1. 5. 15 11,17 44,28. 30 45,1 sqq. 51,2. μυθολογεῖν 78,19
 13. 19 sqq. 55,21. 25 59,4. 13. 19 60,14. μῦθος 78,23. 24
 15 150,27. 33 156,24 sqq. 182,3.10 186, μυθώδης 78,25 μ. δόξα 39,4
 27. 28 209,13 210,15 218,35 ἡ κατ' μυκῆτες 122,34
 εἶδος μεταβολή 18,35 — μεταβολαὶ ὥρῶν μύλη 207,27 208,3
 97,5 sqq. μυλίας λύθος 207,28 208,3
 μεταλλεύειν. τὰ μεταλλεύμενα 193,5 214, Nαός 138,7
 30,31 219,15 νάρχη 18,22 sqq.

- νεκρός 225,30
 νεύειν 112,21. 22 117,1
 νεῦρον 210,31 213,10 225,23
 νεφέλη 45,2. 6 158,17
 νεφελοειδής 148,18
 νέφος 11,17. 18 15,18. 20 sqq. 16,7 35,12.
 14 36,4 sqq. 44,30 45,3. 13 47,29 48,8.
 12 49,31. 36 50,3 sqq. 51,4 sqq. 52,14
 58,9. 10 91,15 92,14. 26 112,15. 17. 33
 127,3. 5. 10 sqq. 128,2 sqq. 145,15 sqq.
 147,23 150,27. 33 151,11 sqq. 174,4 sqq.
 νεφώδης 174,3
 νηγεμία 46,21 95,13 96,15. 16. 20. 31 97,
 2 116,35 119,25. 27 sqq. 120,31 121,
 5 sqq.
 νηγεμός 117,11. 14 146,4. 6
 νῆσος 125,36 126,11
 νίτρον 67,20 208,5. 14 210,29. 31 214,29
 215,27 216,1
 νιφετός 136,14
 νομή (θάτος) 106,33 ἡ τοῦ πυρὸς νομή^{34,21}
 νοτίειν 95,3
 νότιος 47,2. 16 sqq. τὰ νότια (μέρη) 23,3
 30,24. 25 172,15 175,14 δ νότιος πόλος
 28,9 93,18 172,17 δ ν. ἀήρ 175,16 ν.
 πνεύματα 93,10 149,13
 νοτίς 27,6. 29 28,6. 8 116,16
 νότος 27,24. 25 28,5. 19 — νότος δ ἄνεμος
 47,5 84,33 85,20 sqq. 92,22 93,11. 14.
 17 98,24. 28 99,18. 19. 24 100,3 sqq.
 101,4 sqq. 106,16. 21. 24 sqq. 107,6. 8
 108,25. 30 110,2. 4 111,1 119,11 123,30
 νυκτερινός 57,24
- Ξανθός. τὸ ξανθόν (ἐν τῇ Ἱριδὶ) 157,26.32
 158,8. 12. 16. 18 174,23. 24
 Ξηραίνειν 46,12 59,6. 32 60,6. 8. 12 61,18.
 19. 29 62,34 64,19. 22 79,8. 18. 29. 30 92,
 27 96,4. 10 206,16. 23 209,15. 17. 19
 210,3 sqq. περὶ τοῦ ξηραίνεσθαι 203,
 5 sqq.
- Ξηρός. τὸ ξηρόν 15,2 59,1 sqq. 67,11 79,
 13. 16 180,33 181,1 sqq. 198,11 sqq.
 199,2 sqq. 226,28 τὸ ξηρόν καὶ τὸ
 ὑγρόν ἀρχαὶ καὶ αἰτίαι ὡς ὑλικαὶ τῶν ἐν
 αὐτοῖς πεθῶν 198,11. 12
- Ξηρότης 36,6 59,33 62,1. 2 63,2 180,2 sqq.
 182,6 205,16
- ξέλον 93,4 212,10 213,11 218,30
 ξυλώδης 217,32 218,30
- Ύγκος 55,16 71,8. 13 87,16. 18 150,13
 δῆκος τῆς γῆς 8,4 τῶν δέστρων 9,6 οἱ
 τοῦ ὄντας δῆκοι 214,22 215,29
 (οἰκεῖν) ἡ οἰκουμένη (γῆ), οἱ οἰκούμενοι
 τόποι 101,12 sqq. 102,3 sqq. 103,3. 4
 104,26. 28. 32 106,1. 2
 οἶνος 190,10 209,26. 28. 34 220,5. 7. 9 δ
 γλυκὺς οἶνος 218,7 220,13
 οἰνώδης 218,10
- δλόκληρος 144,5 152,27 153,24 162,22
 δμαλής 142,26
 δμαλός 174,35
 δμαλάτης 142,32 175,2. 3
 δμαλύνειν 195,20. 22
 δμβρος 55,12 62,16. 25 95,24. 25. 31 116,
 15
 δμίχλη 44,30 45,2 sqq.
 δμογενής 180,22. 26 181,8. 9
 δμοειδής 190,23 — δμοειδῶς 188,31. 32
 189,11
 δμοιομερής. τὰ δμοιομερῆ 213,9. 11. 33. 35.
 38 214,2 219,15. 21 sqq. 221,20 223,4. 5.
 9 sqq. τὰ δμ. μόρια τῶν ζψῶν 226,3.
 20. 24
 δμόλογος 169,5. 7. 10 — δμολόγως 169,
 15,32
 δμόγροος 25,33
 δμωνύμως λέγεσθαι opp. χυρίως 223,27.
 32 224,1. 2. 6 225,10 sqq.
 δξάλμη 89,1
 δξος 89,1 208,8 210,20
 δπδς 211,3. 5
 δπτᾶν 192,1. 14 196,30 206,15. 16. 20.
 21 sqq.
 δπτησις 186,3.7. 8 196,3 sqq. 197,22. 25
 δπτικός. τὰ δπτικά 141,34 ἡ δπτική
 155,16
 δπτός 192,11. 15 sqq. 196,17. 23
 δπώρα 48,25 52,11
 δρατός. τὸ δρατόν 141,22. 23 148,21. 22
 150,19
 δργανον 187,2 224,7 δργ. τεγνικά, φυτικά
 194,20. 21. 23
 δρεινός 56,23
 δρθη γνώια 145,1
 δρθρος 117,18 119,28

- όριζειν 180,11. 16 sqq. 183,9. 13 225,4.5
 226,3 δρίζεσθαι 181,6. 7 195,31 196,12
- όριζων (χύκλος) 29,20 31,14 107,20. 22.24.
 29 114,31 162,28. 30 sqq. 163,30. 33.35
 164,1 sqq. 170,27.28 171,1 sqq. 172,4.6
 173,28
- όρισμός 185,20 193,34 227,5
- όριστικός λόγος 43,22
- όρνιθας (δ ἄνεμος) 99,10. 11. 16. 17
- όρος 16,3. 4. 12 46,26. 27 sqq. 56,17 sqq.
 57,3 sqq. 68,5
- όρος 180,14 198,28. 29
- όρρος 193,13 206,17 208,7 210,20. 35 211,
 5.6
- όρρωδης 194,10
- όρυκτός τὰ δρυκτά 177,15. 19 178,11
 213,20 219,17
- όρυσσειν 56,10. 12 68,13
- όστοῦν 210,31 213,10 223,6
- όστρειον 161,8
- οὐλή 148,6
- οὐρανός 6,13 8,22. 25 9,25. 26 11,2 31,29
 οὐρανὸς πλεοναχῶς λέγεται 41,20 sqq.
- οὐρεῖν 81,21 118,34
- οὔριος 111,30
- οὐρον 77,30 81,19. 32 83,16 190,26 194,14
 208,7 210,20
- οὖς 122,28
- οὐσία 54,21 198,8 φυσικαὶ οὐσίαι 185,30
 οὐσία coni. φύσις 126,25 203,16 coni.
 εἶδος, λόγος 187,10 224,20. 24
- όφθαλμία 148,6.7
- όφθαλμός 148,8 154,4 225,7. 8 sqq.
- όχεισθαι 48,32
- όχετός 56,13
- όψις 25,12 27,8.32 28,7.16.25 35,13 38,30
 39,13 40,17 129,2 sqq. 141,14.15.20 sqq.
 142,14 147,6. 9 sqq. 149,6 sqq. 150,3.
 24.29 151,3. 7. 13 sqq. 154,4. 6 155,
 10 sqq. 157,10.12. 17 sqq. 163,1. 3. 4
 174,2 sqq. 200,24
- όψιον 198,31.32
- όψιοις 194,21
- ΙΙάγος 96,18 118,19 — τὸ πάγος 136,12
- παθητικός 13,26 180,6. 8 181,5. 14 sqq.
 188,14. 16 213,24. 33. 34 αἱ παθητικαὶ
 δυνάμεις 182,11. 14 198,9 202,15
- παθητός 3,27 7,21 8,19 18,11. 14 sqq.
- πάθος 91,32. 33 τὰ ἐν τοῖς σώμασι πάθη
 198,11 sqq.
- παιδικός παιδ. coni. ἀνεπίστατος δόξα 9,2
- παλαιοῦν. τὰ τῶν παλαιουμένων νεκρῶν
 σώματα 225,30 παλ. καρποί 225,32
- παλίρροια 119,29
- πανσέληνος 140,29
- παραβλέπειν 31,10
- παραθαλάσσιος 123,29
- παραιτεῖσθαι 39,4
- παρακμάζειν 59,17 60,3
- παραχμή 59,16. 30. 31
- παραλλάξεις 216,4. 7
- παράλληλος. ἐκ παραλλήλου 182,23 193,25
- παράλογος 48,20. 21
- παραμυθία 18,13
- παράτασις ἡ τοῦ χρόνου 61,9
- παραφυλάστειν 162,10. 11
- παρεκβαίνειν 72,14
- παρέργως 9,3
- παρεμφαίνειν 158,3
- παρήλιος 140,4 sqq. 173,33 175,1. 9. 11.
 14. 17
- παρθένος (τὸ δστρον) 42,22
- παροιμία 76,17
- παρουσία 214,19
- πάχνη 46,7 sqq. 48,7 sqq.
- παχύνειν 83,18 189,33 190,4. 5 sqq. 194,
 9. 14. 16 205,26. 28 206,1 sqq. 208,12.
 20. 26 sqq. 209,1 sqq. 210,10 sqq. 220,7.
 10. 11
- πάχυνσις 194,4 205,26
- παχύς 88,1. 11 194,2. 8. 17 παχύτερος ἀήρ
 i. e. ἀτμίς 12,4
- παχύτης 87,28. 30. 31
- πεδίον 56,20. 21 58,14
- πέλαγος 63,15. 20 64,7 69,22. 23. 29 70,7.
 17. 27 125,36
- πεπαίνειν 189,12. 16. 20 sqq. 190,1. 2
- πεπανσία 186,3. 6. 8 189,11. 15. 23 196,16
 πεπανσίς τι ἔστιν 188,20 sqq.
- πέπων 188,31
- πέρας 6,28. 29
- περιαγωγή 170,19 sqq.
- περίγειος 6,11. 33 49,15 71,35 79,7. 21
 149,18
- περιγράφειν κύκλον 145,6. 7
- περιεκτικός 55,16
- περιθραύειν 50,9
- περικάρπιον 188,22. 26. 30. 32 189,12. 16.

- περίοδος 43,26 59,12 63,3 ἡ τῶν ἀστρων
62,15 — ἡ τῆς γῆς 57,1 102,12 104,28
περίοικος 69,11
περιρρεῖν 45,25
περίστασις τῶν ἀνέμων 112,26,27
περιστέλλειν 22,15
περιττεύειν 84,7
περίττωμα 45,1 74,21 75,1 81,10,17 83,
14,24 189,25 197,11
περίττωσις 148,16
περιφέρεια 102,28 105,16 139,10,26 sqq.
146,2,10 153,2 156,7,14,16,32 157,19,
21 sqq. 159,26,30 160,3,5,6 162,27
περιφέρεσθαι 13,16,17 15,31
περιφορά 14,7 16,16,26 π. ἡλίου 59,21,
28,30 79,9 ἡ ἐξωτάτω περιφορά 9,26
ἡ τοῦ παντός 34,28,29 47,1 ἡ τῶν
օὐρανῶν 40,30 ἡ τοῦ κόσμου τοῦ περὶ^{τὴν} γῆν 35,20,21
πέττειν 83,18 84,2 136,8 137,6 186,22,
27 sqq. 187,6 sqq. 190,17 193,10,16,17
196,14,22 197,4
πέψις 185,32 186,1sqq. 187,2sqq. 188,1sqq.
189,1 sqq. 191,13,15 192,18 193,14 194,
19 197,5,10,21,22
πηγαῖος 50,30 68,12,16,19,24 69,1,16,17
πηγή 56,19,20 58,18,20,22 59,34 67,2,
25 sqq. 68,1 sqq. 69,2 sqq. 76,17,26 77,
13,15
πηγνύναι 51,23 πήγνυσθαι 46,13 48,11,
23 sqq. 49,4 sqq. 204,25 sqq. 205,1 sqq.
208,13,15,19 sqq. 209,26 sqq. 209,26 sqq.
210,10 sqq.
πηκτός τὸ πηκτόν 213,30 214,8
πηλός 70,19 88,4 207,3,5 214,29
πῆξις 3,25 sqq. 11,28 48,7,8 49,14 50,12,
13 51,26,27 178,5 201,21,23 sqq. 205,
2 sqq. 206,2 212,18,27 πῆξις (coni.
σύστασις) τῶν νεφῶν 15,25 127,13 περὶ^{τὴν}
πῆξεως 204,24 sqq. πῆξις τί ἔστιν 212,
28
πήσσειν 205,7
πιάζειν 216,26
πιεστός 216,25,29,32
πιθανώς 45,24
πιθος. οἱ πίθοι καλούμενοι 34,3,4
πικρός 74,16,23 83,14,21
πιλεῖν 2,33 36,31,32 45,4,6 89,17,18
113,10
πιλητός 217,10
πίσσα 215,5 218,19,31,32
πίστις. π. κομίζειν 87,25 λαμβάνειν 102,
7,10,11 φέρειν 103,14,15 π. παρέχε-
σθαι 180,8,9
πιστοῦσθαι 10,31 84,28 85,32 152,30
πίων 217,33 218,7
πλάγιος. εἰς τὰ πλ. 22,32 23,1 sqq. 93,
23,27,32 94,3,18,27,28 πλαγίαν κινεῖ-
σθαι 23,9 ἐκ πλαγίων κεῖσθαι 42,18 ἐκ
πλαγίας 140,7
πλανᾶσθαι. τὰ πλανώμενα ἄστρα 29,26,
27 41,3
πλάνης. πλάνητες 26,13,19 27,13 29,2,3.
18,27 37,16 42,6,8,18
πλανήτης 36,28
πλάσις 216,25
πλαστός 216,24,25
πλάτος (τῆς γῆς) 105,1,3,12,16 sqq. ἐπὶ^(κατὰ) πλάτος 125,19,20
πλατύς *planus* 114,22,31 sqq. *salsus* 85,12
86,5,13 88,17,22,23
πλεονάζειν 89,31 134,23
πλεονεκτεῖν 9,13 12,20
πλευρά (τριγώνου) 167,16 169,6,8,12 sqq.
πληγή 128,6 sqq.
πληθύνειν 60,7 77,9
πλημμυρίς 117,17
πλοιάριον 136,30
πνεῖν 84,36 85,1 93,11,14,23,24,34 94,12
95,9 100,3 sqq. 106,6 sqq. 111,27 sqq.
113,8
πνεῦμα 35,31 36,3,12 sqq. 53,20 sqq. 54,
1 sqq. 89,24 90,16 94,7,10 sqq. 116,
18 sqq. 117,16,18 sqq. 118,1 sqq. 119,
1 sqq. 120,1 sqq. 122,1 sqq. 123,4 sqq.
πνεύματα ἀνατολικά, δυσμικά 111,3 sqq.
βόρεια, νότια 110,28,29 sqq.
πνευματικός 189,17,30 sqq.
πνευματώδης 20,7 36,9 sqq. 118,17,18,
21 191,30 πν. ἀναθυμίασις 119,32
πνίγος 96,18 99,6
ποίησις 80,34
ποιητής 137,24,26
ποιητικός τὸ ποιητικόν 18,16 180,6,8
181,5,14 sqq. 219,21,25 οἱ ποιητικαὶ^{τοι}
δυνάμεις 182,11,15,16 202,12 ἡ π. αἰτία
19,30 π. αἴτιον 227,10 — ποιητικός
poeticus 81,1
ποικίλος 25,27
ποικιλτής 159,2
ποιότης 80,23 81,4
πόδιος 42,16,17 70,34 105,1 106,3,4,6 δ

- βόρειος πόλος 172,20 ὁ νότιος 28,9 93,
18 — πόλος κύκλου 168,5 sqq. 169,36
171,7,9 sqq. 172,2 173,11. 13. 16
- πολυχρόνιος 59,25. 26
- πέντιος 126,1. 2
- πορεία ἡ τοῦ ἡλίου 45,35
- πορεύσιμος 105,10
- πορθμεύς 78,18. 23
- πόρος 197,1 214, 21. 27 215, 15. 29. 32
216,1 sqq.
- πορφύρα 158,31 161,8
- πορφυροῦς 24,10. 11 153,36 154,9. 10 158,
30 161,6
- ποταμός 45,15. 18 54,7. 8. 14 sqq. 59,2.
6 sqq. 60,1 sqq. 80,22 sqq.
- πότιμος 71,21. 23 sqq. 74,4. 13 sqq. 79,10
80,17 86,5. 6. 14 87,1. 6
- ποτός. τὸ ποτόν 77,30 81,32
- πραγματεία 4,13 114,5
- πράσινος. τὸ πράσινον 25,33 155,5. 6 156,
14. 33 157, 17. 18. 31. 33 158, 7. 10. 13.
17 159,28 160,13 161,3. 7. 9 sqq. 162,2.
7 sqq. 174,23
- πρηνής 56,27
- πρηστήρ 126,28 136,3 137,7
- πρίων 225,11. 13 226,19. 21
- προαιρεσις 4,6
- προαιρετιν 7,33
- πρόβλημα 78,2 80,1 89,9 107,17 162,
28. 29
- πρόδρομοι 96,14. 15
- προηγουμένως 113,13 140,3 186,2 219,12
- προθερμαῖνειν 52,13 sqq. 85,29 111,15
211,35
- πρόθεσις 4,13 19,25 πρ. ποιεῖσθαι 78,2
(προκαταβάλλειν) αἱ προκαταβεβλημέναι
δέξαι 37,6 40,23 67,24 114,8
- προκαταδίεσθαι 31,25
- προκόπτειν 106,15
- προνοεῖν 6,5 προνοεῖσθαι 73,9. 10
- προξηραίνειν 98,19
- προοδοποιεῖν 98,12
- προπυροῦν 85,29. 32
- προσαγωγή. ἐκ προσαγωγῆς 60,15
- πρόσγειος 112,24 146,8
- προσέξαψις 34,34
- προσεγής 13,17. 19 — προσεχέστερον (ορρ.
καθολικώτερον) ἀποδιδόναι τὸν λόγον 185,
18. 19
- προσκατείν 196,20
- προσκρίνειν 182,26 186,26
- πρόσκρισις 72,25
- πρόσοδος (καὶ ἀφοδος) τοῦ ἡλίου 44,14 59,
27. 29 72,8
- προσπορίζειν 167,17 168,1. 2
- προσφιλονεικεῖν 32,4
- προσχοῦν 60,11 61,16. 23 62,20 63,10.
24 sqq. 64,6. 9
- πρόσχωσις 60,12 61,29 62,20 63,32. 35
64,10
- πρόσωπον 225,2
- πρότασις 162,30 164,4
- προσπάρχειν 35,1 58,10 86,17 130,9. 19.
21 159,11. 13
- προχειρίζεσθαι 221,20 226,30
- προψύχειν 98,8. 9
- πτηνός. τὰ πτηνά 199,23
- πτῶσις 91,5
- πυκνός 24,3. 6 134,5. 6 148,3 149,8. 10
174,18
- πυκνότης 33,26 34,26 56,26 135,18 175,
3. 7 214,25
- πυκνοῦν 24,5. 17 25,18 34,21. 22 117,15
135,22. 26 146,17 147,23. 24 149,15 196,
25. 32
- πύκνωσις 22,22. 33 127,18. 22 128,28 135,
23. 28 sqq. 137,22 146,13
- πύον 187,24 189,25
- πῦρ 7,37 8,17 sqq. 9,11 sqq. 10,3 sqq. 11,
1 sqq. 14,20 sqq. 15,8. 16 20,21 180,2
205, 1. 11. 14 τὸ πῦρ οὐ σήπεται 183,
26 sqq. ἡ τοῦ πυρὸς σφαῖρα 17,26. 27
- πυρακτοῦν 192,5. 6
- πυρίμαχος δ λίθος 207,25
- πυροῦν 138,5 178,7. 9 217,15. 18. 29
- πυρώδης 18,5 24,13 25,3 27,9 33,25 35,29
- πυτία 194,11
- πωγωνίας (ἀστήρ) 26,10 34,1 sqq.
- πῶμα 86,23 210,5
- πῶρος 210,33 221,2
- Ράβδος; *virga* 131,25 132,2 — ράβδος (τὸ
μετέωρον) 140,4 sqq. 153,21 173,33 174,
3 sqq. 175,11. 18
- ραγδαῖος 53,7
- ραίνειν 154,26. 28. 31
- ρανίς 56,3. 5 153,3 154,17. 21
- ραπίζειν 122,19 131,23
- ρεῦμα 56,16 62,19 70,26 ἥρος ρεῦμα καὶ

- γεῦμα (Hippocr.) 53,28 τὸ ἡεῦμα τὸ ἐν τοῖς δρθαλμοῖς 187,25
- ρίζα σοπι. ἀρχή 66,16. 21
ροῦς 64,11 sqq. 69,31 70,7
ριφεῖν 78,22
ρόφησις 193,23. 32
ριώδης 117,24. 27 118,5. 8
ρυπαρός 148,15
ρύπτειν 88,13
ρύσις 16,6 34,14. 17 45,18. 25 54,17. 18.
20. 22 68,2. 22. 25 69,22 70,9 91,3. 6
ρυτός. φ. ὕδατα 68,1. 15 sqq.
- Σαγηνευτής 18,22
σαγήνη 18,22
σαλεύειν 75,24
σανδαράχη 177,17
σαπρότης 183,4
σάρξ 213,10 223,5 225,13. 23
σβεννύναι 44,24 47,7. 22. 23
σβέσις 131,1. 2
σείειν 115,8 117,29 118,1. 4. 11
σεισμός 114,1 sqq. 117,23 sqq. 119,22 120,
20 sqq. 121,29 122,14 sqq. 124,1 sqq.
δ ἐν Ἀγαῖα σεισμός 30,20 31,22 — σεισ-
μῶν διαφορά 125,17
- σελήνη 8,13. 29 17,16. 24 18,10 32,24 38,
13. 23 41,11 72,18 140,26 146,18. 22
158,21
- σεμνός 66,20
σεμνύνειν 66,18
σημεῖον 14,13 39,10 145,2. 8. 13 146,21
σημειώθης 146,14
σήκειν 184,25. 26 222,14 σήκεσθαι 183,
5. 22 sqq. 184,9. 14. 19 sqq. 185,3 sqq.
222,13. 16
- σῆψις 182,30 183,1 sqq. 184,5 sqq. 197,19
σῆψις τί ἔστι 183,35 184,1
- σίδηρος 177,22 207,9 sqq. 212,4. 7
- σίξις 129,27 131,8. 12 sqq.
- σκευαστία 161,15
σκηνοποιεῖσθαι 52,23
σκιά 19,14. 15 103,17. 20 sqq. ἡ ἀπὸ τῆς
γῆς 38,16. 17. 25. 27 120,21
σκίασμα 120,25
σκίρων (δ ἄνεμος) 108,32 109,6 110,3. 30.
35 112,16 113,6
- σκληρός 219,31. 32 σκληρὸν τί ἔστι 199,
32. 33 200,1 sqq. σκληρὰ ἀπλῶς ορρ.
πρὸς ἀληλα 200,8 sqq.
- σκληρότης 199,29 226,8. 15
σκληρύνειν 180,29
σκότος 25,32
σκώληξ 185,9
σκωρία 207,21
σμύρνα 220,23
σομφός 114,18 sqq. 118,12
σοφία ἡ θεῖα, ἡ ἀνθρωπίνη 66,22 sqq.
σπανιάκις 140,27
σπέρμα 219,21
σπήλαιον 221,2
σπλάγχνον 225,1
σπογγιά 56,23. 28
σποράδες (ἀστέρες) 33,22 42,23 43,12
σταδιος. στ. ὕδωρ 69,9 184,29
στάσις 34,29. 30
στάσιμος. στ. ὕδατα 68,1. 6. 12 sqq. 69,3
στάτευσις 186,4. 7. 8 197,24. 29
στέγειν 34,22
στενός 214,22
στενοῦν 64,7
στενοχωρεῖν 115,17 118,26
στέρησις 155,14. 20 156,4 162,9
στέφανος δ ἐν τοῖς ἀστροῖς 42,22 104,12. 19
στήλη. αἱ (Ηράκλειαι) στήλαι 69,13 70,2.
18 105,19. 21
- στίλβειν 131,31 sqq.
- στιλβηδών 121,24. 30. 34 132,5
- στιλπνότης 141,27
- στοιχεῖον. τὰ (τέσσαρα) στ. 7,36. 37 8,1
10,14. 23 90,28 179,15 sqq. 182,1 224,
12. 15 τὰ σωματικὰ στ. 1,14. 20 2,2. 3
dist. ἀπλῶς; στοιχεῖα 2,4 πρώτον στ. i. e.
τὸ κυκλοφορικὸν σῶμα 2,16 13,14
- στόμα 120,1. 6 στ. τῆς κοιλίας 148,14 —
τὰ στόματα τοῦ Νεδου 61,20
- στόμωμα 207,22
- στοχάζεσθαι 102,7. 8
- στρογγύλος 50,8 107,20
- στυπτηρία 88,31
- συγχεφαλαιοῦσθαι 194,1
- συγχρίνειν 32,19 44,13
- συγχριτισις 44,30 45,1 130,15. 17. 21 200,11
- συγχριτικός 181,7. 9
- συλλειθείν 56,6 58,13. 23 68,5
- συλλογιμαῖος 68,6
- σύμβολον 90,33
- συμμεταβαίνειν 39,15
- συμμεταβάλλειν 73,29. 30 134,22. 23

συμμεταχωρεῖν 152,1.2
 συμμετρία 12,15 176,2.4
 σύμμετρος 97,27 121,8 176,3 sqq.
 συμπειριάγειν 16,4 33,19 35,4
 συμπειριλαμβάνειν 185,20,21
 συμπειριφέρεσθαι 16,2 35,7.8 41,10
 συμπλοκή 179,20
 σύμπτωμα 3,9.10.18 115,9
 σύμφασις (πλανήτων) 26,12.16 29,1.5.26.
 28 31,19 32,3.6.10
 συμφύειν 180,21.23 sqq.
 σύμφυτος 194,27 203,30
 σύμφωνος 43,9
 συναλείφειν 114,17
 συναμφότερος. τὸ συναμφ. 224,16.17
 συναριθμεῖν 9, 15.16 105,26 201,28.29
 σύναψις 31,4
 συνδυασμός 179,8
 συνέρειν 105,30
 συνεισφέρειν εἰς τι 151,9
 συνελαύνειν 51,21.22
 συνεξατμίζειν 184,16 203,32 204,4 206,
 10 207,5
 συνεξορμᾶν 96,1.2.25 sqq.
 συνεπισπᾶν 47,1
 συνεργός 187,4.5
 συνεφέλκειν 16,16 41,29 46,32
 συνέχεια 16,21 19,16.17 128,28
 συνεχής 5,24 sqq. 16,19.23 200,6
 συνήθεια 14,20.24 148,9 149,26
 συνήθης 148,9
 συνθλίβειν 211,37
 συνιστάναι 6,19
 συννεύειν ἐπὶ τι 22,33 94,4 95,18
 σύνοδος ἄστρων 32,11.12.17
 συνοικισμός 61,14
 συντελεῖν εἰς τι (πρὸς τι) 11,8 137,30 151,8
 σύντηγμα 222,19
 συντιρᾶν 75,16 216,2 sqq.
 συντομία 131,5
 σύρειν 18,23
 σύρροια 126,15
 σύστασις 23,13.25 24,8.9 25,14 41,9 42,
 2.5.11 sqq. 148,18.26 151,1.2.11.12
 177,20 ἡ τῶν νεφῶν 3,21 11,17.28.29
 53,12 127,13.21 148,29 153,10 sqq. 174,
 17 210,15 ἡ τῶν ἀνέμων 16,9 106,5
 αἱ τῆς ὑγρότητος 28,12.14
 συστέλλειν 118,28 200,3.6
 συστολή 25,16
 συσχηματίζειν 180,16.17 198,28.29

σφαῖρα 164,24.26.27 165,4 — ἡ τῆς γῆς
 σφαῖρα 102,16.29 — ἡ τοῦ ἀέρος, τοῦ
 πυρός 71,33.34 — ἡ τῶν ἀστέρων 4,24
 8,7 ἡ ἀπλανῆς σφαῖρα 9,27 102,21
 σφαιρικός 72,1 102,22 104,28 σφ. κίνησις
 35,22
 σφαιροειδής 16,1 34,2 50,10 104,29 114,
 30.32.34 151,22
 σφυγμός 118,32.33 122,6 125,18.23 sqq.
 σχέσις πρὸς τι 24,9 38,3 39,18 40,11 101,
 24 105,9 129,6.7 140,20.21
 σγῆμα 23,26 24,22 142,4 sqq. 146,1.27
 174,20.28 sqq. 180,13 sqq. τὰ τῶν τόπων
 σγήματα 121,33 122,1.33
 σγηματίζειν 180,14.21
 σχίζειν 216,33
 σχίσις 217,1
 σχιστός 216,33 217,1.2
 σχοῖνος 88,18
 σώζειν 9,18
 σῶμα τί ἔστι 4,28.29 τὸ θεῖον (κυκλοφο-
 ρικὸν) σῶμα 2,18.19.25.26 3,16 12,31
 13,19.24.25 τὰ τῶν ζώων σώματα 122,5
 σωματικός. σ. ἀρχή 4,21 σ. στοιχεῖα
 14,14.20 σ. φύσις 116,29 σ. πάθη 201,25
 σωματώδης 134,5
 σωτηρία 73,10.11

Ταγηνίζειν 191,32 192,1 sqq.
 ταγήνισις 196,11
 τάγηνον 191,33
 ταλαντεύεσθαι 69,25
 ταλάντωσις 69,30
 τάξις ἡ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ ἀέρος πρὸς τὴν
 τοῦ αἰθέρος 11,1 sqq.
 ταριχεύειν 88,5
 τάσις 226,7.14
 ταχυτής 23,14 82,31
 *ταωνικός. τὰ τωνικὰ καλούμενα ἴματια
 158,33
 τέγγειν 215,33.34 216,7
 τεγχτός 215,22.24.28
 τέλειος. τὸ τέλειον πῶς λέγεται 188,28
 τελειότης ἡ κατ' ἀριθμὸν 156,22.23
 τελειοῦν 186,18.29.34
 τελείωσις 186,14.16.35 187,7 188,25
 τέλμα 68,11,14
 τέλος 193,21.28.29 201,29,30 τὸ κατὰ
 φύσιν τ. 183,3

- τερατολογεῖν 122,34
 τερηδών 197,15
 τετραγωνισμὸς δ διὰ τῶν μηγίσκων 26,28
 τετράγωνος 23,7
 τέφρα 16,14 81,8. 15,18 83,24. 25 sqq. 221,
 27. 32 222,10. 11
 τέχνη ὄρρ. φύσις 226,22
 τεγνικός. τ. δραγανα 194,20. 23
 τήκειν 17,11 97,28 98,5. 14 110,24. 25
 204,18 207,1. 13. 14. 24 214,23. 31 215,
 34 216,6. 7,9
 τηκτός 213,31 214,9 215,21. 24 sqq. 218,
 23 sqq.
 τῆξις 98,12 99,3 τῆξις τί ἐστιν 212,29. 30
 τηρεῖν 32,12
 τίτανος 207,30 221,32
 τμῆμα. τὰ τμῆματα γῆς τὰ οἰκεῖσθαι δυνά-
 μενα 102,22. 24 τμῆμα κύκλου 139,2.
 15 sqq. 156,29 162,23 164,2 171,22 172,
 6. 8 173,9. 25
 τμητικός. τμ. ὑγρότης 208,10
 τμητός 217,1. 2
 τομὴ τῆς σφαίρας 164,24. 27 165,5
 τόξευμα 17,10
 τόπος 71,8. 12 74, 22 sqq. δ θεῖος τόπος
 2,25 δ ἄνω 9,8. 9 δ κάτω 14,12 sqq.
 τραγικός comi. σεμνός 66,20. 21
 τρανός 158,19 — τρανῶς 149,23
 τρεπτός 7,22
 τρέφειν 72,15 sqq. 73,1. 5 sqq. 186,23 sqq.
 τρίγωνον 144,23 sqq. 169,4. 8 sqq. 170,21
 τρίχροος 157,13
 τρίχρωμος 139,22
 τρίχρως 157,29. 30
 τρόμος 118,31 125,18 sqq.
 τρομώδης 118,33 119,1
 τροπή. τροπαὶ ἡλίου (καὶ σελήνης) 67,6. 7
 72,16 92,32 αἱ θεριναὶ τροπαὶ (ἡ θ. τροπή)
 28,23. 24 30,6. 11. 27 97,23. 24 sqq. 98,
 1 sqq. 99,2 sqq. 100,8 101,2. 4 112,6
 173,5. 6 αἱ χειμεριναὶ 30,28 98,23. 25 sqq.
 99,10 sqq. 100,4 sqq. 101,3. 4 111,33 112,6
 τροπικός. τροπικοὶ (κύκλοι) 27,28 28,1. 2
 30,14. 24 36,27. 28 42,6. 7. 15 sqq. 92,
 23. 30. 31 δ θερινὸς τρ. 100,22 101,15.
 18,19 104,2. 6. 7 105,4. 5 111,33 112,
 1. 3 (ό βύρειος 28,26) δ χειμερινός 101,
 1. 22. 32 105,5 112,2 (δ πρὸς τῷ νότῳ
 28,18. 19)
 τροφή 72,17 73,10 74,14 sqq. 186,16 197,
 4 sqq. διττὴ δ τροφή 186,21 sqq.
- τρόφιμος 74,24
 τρύγινος 138,2
 τυμπανοειδῆς 102,16. 23 103,2. 6 105,6
 108,18
 τυρός 211,2. 5. 10. 20
 τυροῦν 194,11
 τύφειν 97,29
 •τυφῶν 126,28 133,13 134,29 136,2 sqq.
- ‘Γιαίνειν 148,2
 ὑγιῶς λέγειν 80,21
 ὑγραίνειν 59,4. 5 180,28. 30 206,21 περὶ¹
 τοῦ ὑγραίνεσθαι 204,15 sqq.
 ὑγραντικός 217,20. 25
 ὑγρός. τὸ ὑγρὸν 59,1 sqq. 73,2. 3. 12. 27
 80,3 86,25. 27 180,33. 35 181,2 sqq. 199,
 2 sqq. 205,2 sqq. 226,27 sqq. τὸ ὑγρὸν
 καὶ τὸ ἔηρὸν ἀρχαὶ ὡς ὑλικαὶ τῶν ἐν
 τοῖς σώμασι παθῶν 198,11. 12 cf. 213,7. 8
 ὑγρότης 27,7 28,3. 12. 14 52,9. 11 62,26.
 27 sqq. 63,1 67,4. 5. 16 73,18 180,3. 7
 182,7 183,33. 34 184,17 192,27. 32 195,
 15 196,7. 25 217,15 sqq. ἡ ἀδριστός
 ὑγρότης, τουτέστιν ἡ ἀσύντατος 189,29. 30
 ὕδαταρής 211,21
 ὕδατώδης 12,19 20,11 174,18 175,5 189,
 17 sqq. 191,30
 ὕδραγωγία 56,9
 ὕδραζρυρος 215,4
 ὕδωρ 7,37 8,10 sqq. 9,15 sqq. 10,1 sqq. 12,
 1 sqq. 44,4 sqq. 45,1 sqq. 47,30 54,1
 55,2 sqq. 58,8 sqq. 67,32. 33 68,6 sqq.
 71,12 sqq. 75,1 sqq. 147,6. 10. 21 149,6
 150,25 sqq. 175,10. 13. 14. 17 180,3 202,
 16. 17. 21 205,5. 8 sqq.
 δειν., δεσθαὶ 55,4 56,31 58,10 67,33 80,9.
 17 86,5. 6. 10
 ὕξινος 18,18
 ὕελος 207,32
 ὕέτιος 84,22 85,15. 21
 ὕετός 45,29 48,3 51,5 53,6. 11 68,7. 8
 84,16 90,23 92,6. 7
 ὕλη 7,2 sqq. 13,26 15,28 36,8. 32 54,10 84,
 19. 24 185,20 201,26. 28 224,14 sqq.
 227,1 sqq. ἡ ὑποχειμένη ὕλη 185,14
 187,27 188,16. 17 ἡ προσεχῆς ὕλη 219,
 20. 21 ἡ ἐσχάτη 224,18 — ἡ τῶν πνευ-
 μάτων ὕδατων 116,18 134,16 ἡ πεττο-

- μένη 186,28 — ὅλη εποι. ὑποκείμενον 222,3 — ἐν ὅλης εἰδει 7,5,6
 ὑλικός. ὑλικώτερος 224,24 αἱ ὑλικαὶ δυνάμεις (εποι. παθητικα) 182,10,11 ὑλικαὶ δρχαὶ καὶ αἰτίαι 198,11,12
 ὕπαντρος 2,32
 ὕπαρξις εποι. πρᾶγμα 131,23
 ὕπέκκαυμα 17,18,27 20,22,30 21,4 sqq.
 22,13,14,26 33,17 34,10,26 71,34
 ὕπέκκαυσις 33,18
 ὕπερβάλλειν 9,17,20 12,15 201,2
 ὕπερβατόν 176,12
 ὕπερβολή 200,32 201,12 ὑπ. τοῦ θερμοῦ
 i. e. πύρ 14,25,27 ὕπερβολαὶ ὕδατος 79,
 15,16 ψυχρότητος 202,27
 ὕπερέχειν 9,32 10,7,9
 ὕπερήνεμος 16,13
 ὕπερνέφελος 16,13
 ὕπερομβρία 115,25,26 118,23 124,23,26.
 28 125,2
 ὕπεροχή 9,32,34 10,4,14
 ὕπερχεισθαι 60,7,10,13
 ὕπεργειος 172,2
 ὕπογράφειν 1,7 108,12
 ὕπογραφή 107,18
 ὕποδοχή 55,7,14 58,9
 ὕποδειμμα 67,3
 ὕπολείπεσθαι (πῶς λέγονται οἱ πλάνητες)
 27,12 sqq., cf. 29,3,8,17 30,7,12,15
 31,26,27 32,1,2
 ὕποληψίς 71,29
 ὕποκεισθαι 7,28 sqq. 13,26 187,27 224,
 28,29 τὸ ὑποκείμενον 7,7,31 54,9 τό^{το}
 πρώτον ὑποκείμενον (i. e. ἡ ἐσχάτη ὅλη)
 224,18,19 ἐν κατὰ τὸ ὑπ. 133,8
 ὕπονομος 56,10
 ὕπονοστείν 60,8,9 115,28
 ὕποπτειν ὑπό τι 147,12,13
 ὕποσκώπτειν 66,24
 ὕποστασις ἡ τῆς τροφῆς 71,7 74,15 81,25
 83,15 85,34 — ἐν ὑποστάσει εἰναι 179,18
 ὕποσύρειν 35,23
 ὕποτείνειν (ὑπὸ γωνίαν) 166,2 167,15
 ὕποτρέχειν 32,15
 ὕποχεισθαι (τὰς δύεις) 148,7
 ὕποχυσις 148,20
 ὕποχωρήσις. ὕποχωρίζεις τῆς γαστρός 190,
 26,27
 ὕπτιος 56,26
 ὕπώρεια 58,12
 ὕστερίζειν 27,15
- ὕφασμα 158,29
 ὕφιστασθαι ορρ. ἐπιπολάζειν 5,7,10,12
 20,11
 ὕψηλός 50,1 sqq. 53,13 70,1 sqq.
 ὕψος 51,34 173,26,30
 ὕψοῦν 173,26,27
- Φαντασία 23,22,23,25 24,4,7,10,26 26,
 15,17 32,7 34,8,17,33 35,13 148,13
 150,1 151,33 152,9 157,28,31,32 158,
 1,8,28 159,2
 φάραγξ 58,25
 φάρμακον 24,15 193,31,33
 φάσμα 19,28 21,10 22,26 23,21 sqq.
 φέγγος 43,3
 φέψαλος επιλ. 119,2,3
 φθαρτικός 110,23
 φθαρτός 79,26
 φθορά 78,13 ἡ κατὰ φύσιν (φυσική) φθορά
 181,28 sqq. 182,33 183,1,7 sqq. φθοραὶ^{τον} 60,29
 φιάλη 226,19,21
 φλεβίον 148,15,24
 φλέγμα 187,26 189,25 211,24
 φλοιοτσές 218,17 sqq.
 φλοιοῦν 218,13
 φλοιός 213,11
 φλέξ 20,24,33 21,1,2 23,30 25,24 72,26.
 28 73,1 83,1 116,32 128,10,13,15,21
 138,8,10 218,16 sqq.
 φοινικίας 110,6 .
 φοινικοῦς 24,10,16,18 25,27,32 152,
 29 sqq. 153,2,35 155,5,9 sqq. 156,8,13.
 32 157,10,14,15,31,32 158,6 sqq. 159,
 26,27 160,8,11,22,25 161,2,4,5,10 sqq.
 162,1,2 sqq. 174,22 sqq.
 φορά. ἡ κατὰ φύσιν 44,23,28 ἡ τῶν ἄστρων
 2,21 34,10,24 ἡ τῶν πνευμάτων 123,19
 ἡ ἀνω φορά επιλ. 1,15 ἡ εἰς τὸ πλάγιον
 23,4 sqq.
 φορτίον 46,30
 φρέαρ 47,15 50,28 52,20 68,14,17,27
 φρεατιαῖς 68,12
 φύλλον 217,33
 φύμα 187,16,23,24
 φυσικός. φ. οὐσία 185,30 φ. μεταβολή
 181,21,24,25 κίνητις 1,11,12 φ. θερ-
 μόν 186,14,16 — φ. θεωρία 1,7,10
 πραγματεία 2,13 — δ φυσικός 185,19

- οἱ φυσικοὶ (i. e. philosophi Socrate aetate superiores) 67,1 — φυσικῶτερον (сопи. προσεγγίζετερον) τὸν λόγον ἀποδοῦναι 185,19 φύσις. διττή ἡ φύσις, ἡ μὲν ὡς ὅλη ἡ δὲ ὡς εἰδός 187,9 ἡ ἐν ἔκαστῳ ἀρχῇ κινητικῇ καθ' αὐτὸν φύσις ἔκεινος 187,31. 32 — ἡ θεῖα φύσις (i. e. ἡ τοῦ κυκλοφορικοῦ σώματος) 4,24 ἡ δύναμις ἡ ἀπὸ τῶν θείων ἐπιγινομένη τοῖσθε τοῖς σώμασιν, ἣν καὶ φύσιν ἀν τις εὐλόγως δύνομάζει 7,11. 12 — δ κατὰ φύσιν τόπος 74,10 — ἡ πέσσουσα φύσις 211,26 φυτόν 59,14 185, 31 219,17 225,18 φωνὴ 150,12 φῶς 24,24 25,7 sqq. 147,14. 18 150,14. 17 174,10. 26 φωτίζειν 24,8 31,29 38,7. 18. 19 103,20. 21. 23
- Χαίνειν.** κεχγηνὸς στόμα 120,6
χάλαζα 47,30 48,15. 17. 24 sqq. 49,3 sqq.
50,1 sqq.
χαλαζώδης 113,14
χαλκός 175,7 177,22
χάρτης 150,9. 11
χάσμα 23,27 25,3. 19. 21 26,5
χαῦνος 2,33
χειμερινός 47,5 γ. τροπαὶ 30,28 98,23.
25 sqq. 99,10 sqq. 100,4 sqq. 111,33 112,6
γ. ἔως 57,8 ἀνατολὴ 57,6
χειμέριος 46,10
χειμῶν 36,18. 19 47,4 48,10. 24. 25 52,10
55,8 63,3 92,33. 34 118,18. 19
χείρ 226,14
χειρόκμητος 68,13. 24
χειροποίητος 61,21 68,32. 33
χεῦμα ἥρος сопи. βεῦμα (Hippocr.) 53,28
χθαμαλός 56,24 57,29
χιών 47,30 48,7. 27. 29 98,3. 10 99,1
χλωρός. τὰ χλ. ἔνδα 93,4 152,30 220,2. 3
χορηγεῖν 79,4
χορηγῆτα 34,7. 16. 28. 34 41,5 55,7 67,8
71,14 90,11
χρόα 154,16. 30 159,9 162,12. 13
χρόνιος 153,11
χρόνος 64,23. 30 208,34 209,2. 12
χρυσοκόλλα 161,7. 8 177,18
- χρυσός 177,22 178,8 192,29. 31. 32
χρῶμα 23,26 24,3 sqq. 142,3 sqq. 174,21.
24 — τὰ ἐν τῇ ἱερᾷ φαινόμενα χρώματα
152,28 155,3 sqq. 156,6 sqq. 157,4 sqq.
χρωματίζειν 24,2 155,32 156,2 157,26
χρωνύναι 157,14
χυμός 67,19. 20 80,6. 8. 21 83,20. 23. 33
84,17 86,13. 26 sqq. 89,5 178,3 190,18
χυτός 177,21
χωνεύειν 138,1 178,8
χώνευσις 178,10
χωρητικός τινος 55,19
- Ψαθυρός 217,9
ψεκάς 24,23 45,28 48,31 49,1. 3. 5 51,3.
31 95,4 150,28. 33 151,15 153,10
ψῆγμα 49,1
ψιλός. ψ. ἴστορα 4,8. 9
ψολόεις (χεραυνός) 137,26. 30
ψοφητικός 213,27 219,11
ψόφος 122,14 sqq. 128,6. 9 sqq. 131,2 sqq.
138,15. 17
ψῦξις 22,14. 22 23,13 47,30 51,1 59,19
128,8
ψύχειν 46,7 48,3. 5 52,15 sqq. 53,3. 8 203,
24. 25
ψυγή. ἡ θρεπτικὴ ψυγὴ 186,15. 16
ψῦχος 46,8. 13. 16 48,9. 26 104,8. 11 136,
10 184,19 203,25. 29. 32
ψυγρότης 47,11. 13. 20 48,23 50,22. 25
51,8. 9 72,11 180,3 sqq. 183,12 184,12
188,11. 12 189,6 sqq. 195,3. 13 202,21.
27 213,3. 4 222,4 226,17
- Ωμός 190,18. 27. 29 sqq. 191,1 sqq.
ώμοτης 186,4. 6. 8 ὠμότης τί ἔστιν 189,
26 sqq. πλεοναχῶς λέγεται 190,24 sqq.
φόνος 83,3. 7
ώρα (τοῦ ἔτους) 45,31. 32 46,13 50,32 51,
2 96,20 97,6 sqq. 111,31. 32 — ὥρα
(τῆς ἡμέρας) 57,24. 25 173,20
ώσις 216,26
ώχρα 177,17
ώχρας. τὸ ωχρόν 161,9. 10. 16 162,3. 6

II INDEX NOMINUM

- (Αθῆναι) Ἀθήνησιν 30,25 36,23
 Αἰγαῖος (πόντος) 70,16 τὸ Αἰγαῖον (πέλα-
 γος) 70,6. 7. 9
 Αἰγάς ποταμοί 36,15
 Αἴγυπτος 61,24 — Αἴγύπτιος. ἡ Αἰγ. χώρα
 (γῆ) 61,23 63,13. 20. 22 Θῆβαι αἱ Αἰγύ-
 πται 61,26 τὸ Αἰγ. πέλαγος (θάλασσα)
 63,15. 16. 19. 20. 24 — Αἰγύπτιοι 31,7
 32,12 63,9
 Αἰδηψός 117,33 123,2. 6
 Αἰθίοψ 104,1 — Αἰθιοπία 53,6 103,30
 105,22
 Αἴλιος. οἱ περὶ Αἴλιον καὶ Γέμινον εἰς δεῖξιν
 τοῦ ἔμφασιν τὴν ἱρὸν εἰναι προσχρῶνται
 καὶ τῷ προσιέντων τε αὐτῇ δοκεῖν καὶ
 αὐτῇ προσιέναι καὶ ἀποχωρούντων ἀπογω-
 ρεῖν 152,10 sqq.
 Αἴλιος 54,28 αἱ Αἴλου νῆσοι 119,10 122,17
 Αἰσχύλος δ' Ἰπποκράτους μαθητής πῶς ἀπο-
 φαίνεται περὶ τῶν κομητῶν 26,27 29,
 7. 14
 Αἰσωπος 78,18 — Αἰσώπειοι μῦθοι 78,
 17. 18
 Ἀμμωνία χώρα τῆς Λιβύης 63,25
 Αναξιγόρας δ' Κλαζομένιος 114, 11. 12
 τὸν αἰθέρα καὶ τὸ κυκλωφορικὸν σῶμα πῦρ
 λέγει ἀπὸ τοῦ αἰθείν ήγρύμενος αὐτὸς οὕτω
 ώνομάσθαι 129,23 cf. 8,22 Ἀναξιγόρας
 λέγει τὸν κομήτην λεγόμενον ἀστέρα σύμ-
 φασιν εἰναι τῶν πλανῆτων 26,11 29,6
 32,4 — φῶς εἰναι τὸ γάλα λέγει ἀστρων
 τινῶν 37,23 — Ἀναξιγόρου περὶ τῆς χα-
 λάζης δέξαι 49,13 50,18 51,16 περὶ θα-
 λάσσης 67,21 περὶ σεισμῶν 114,13 sqq.
 περὶ δαστραπῆς 129,21. 32
- Ἀναξίμανδρος. ὑπόδειμμα λέγει εἰναι τὴν
 θάλασσαν τῆς πρώτης ὑγρότητος 67,11
 73,22
 Ἀναξιμένης δ' Μιλήσιος 114,11 Ἀναξι-
 μένους περὶ σεισμῶν δέξαι 115,21 sqq. 116,
 10. 33
 Ἀντιφέρων δ' Όμρείτης 147,32 148,25. 26
 Ἀραβία 53,5
 Ἀράξης 57,14
 Ἀρατος 42,23 citantur versus (Phaen. 71sq.)
 104,20 (Phaen. 388) 42,24
 Ἀργεῖοι. ἡ τῶν Ἀργείων χώρα 61,33
 Ἀρης. δ τοῦ Ἀρεος δαστήρ 26,14 29,19
 Ἀριάδνη 104,19. 22
 Ἀσία 57,4. 16 64,5. 11sqq. — Ἀσιανός 64,
 12
 Ἀφροδίτη. ὁ τῆς Ἀφροδίτης δαστήρ 26,14
 29,19
 Ἀγαία 30,20. 21 31,22 36,18. 19 117,26
 123,28 124,5
 Ἀχελῷος 62,19
 Βάκτρος (δ ποταμός) 57,13
 Βερεκυντίας (δ ἄνεμος) 108,23
 Βόσπορος 64,4 140,16. 18
 Βοῦρα 123,29
 Γέμιος (ν. s. π. Αἴλιος) 152,10sqq.
 Γραικοί 62,23. 24
 Δευκαλίων 62,17
 Δημόδειτος δ' Ἀθηνέριτης 114,12 λέγει
 τὸν κομήτην σύμφασιν εἰναι τῶν πλανῆτων
 26,12 29,6 29,6 32,3 φῶς εἰναι τὸ γάλα
 λέγει ἀστρων τινῶν 37,23 ἡγεῖται τὴν
 θάλασσαν τέλος ποτὲ ἔηρανθήσεσθαι 78,
 14 sqq. 79,28 sqq. Δημοκρίτου περὶ τῶν
 σεισμῶν δέξαι 115,13sqq. 116,33 (ἢν

- 'Αριστοτέλης) ἀναντίρρητον καταλείπει ίσως διὰ τὸ ἐπιπόλαιον 116,10. 11
- Διογένης** ὑπόλειμμα λέγει εἶναι τὴν θάλασσαν τῆς πρώτης καὶ τῆς ἀλμυρότερης ταύτην αἰτίαν λέγει, διτὶ ἀνάγοντος τοῦ ἥλιου τὸ γλυκὺ τὸ ὑπομένον ἀλμυρὸν εἶναι συμβιστένει 67,12 sqq. 73,22
- Διόδοτος** διστρολόγος, ἐν τούτοις ἀνὴρ οὐδενὸς δεύτερος τῶν καθ' ἡμᾶς, ἀδύνατον εἶναι ἔλεγον ἀνάκλασιν ὑπὸ γῆν γίνεσθαι τῆς ὅψεως ἀπὸ τῆς ἀναθυμιάσεως, ὅταν ὑπὲρ τὸ κέντρον η ἡ ἀναθυμίασις τοῦ κύκλου, ἐν ᾧ πᾶσα ἀναθυμίασις συνίσταται 28,15 sqq.
- Διόνυσος** 104,19. 20. 21
- Δωδώνη** 62,18
- 'Ελίκη 113,29
- 'Ελλάς ἡ ἀρχαία 62,18
- 'Ελληνες 62,23. 24 — 'Ελληνικός 62,17
- 'Ελλησποντίας ὁ ἀνεμος 108,22
- 'Ελλήστοντος 117,26
- 'Εμπεδοκλῆς ἀμετάβλητα μὲν ἔλεγον εἶναι (τὰ στοιχεῖα) εἰς ἀλλῆλα, ίσα μέντοι κατὰ τὰς δυνάμεις πάντα ἀλλήλοις εἶναι 10,15 sqq. οἷον ἴδρωτά τινα (λέγει) τῆς γῆς εἶναι τὴν θάλασσαν 67,17 80,33 81,15. 16 'Εμπεδοκλέους περὶ ἀστραπῆς δέξια 129,20 130,3 Empedocles versus citatur (fragm. v. 275 Mullah) 199,5. 6
- 'Ερμῆς. ὁ τοῦ 'Ερμοῦ ἀστήρ 26, 14. 24 29,19
- 'Εστία 128,11. 12
- Εσφοια** 117,26
- Ἐνύλειδης (elem. XI,5) 145,3. 4
- Ἐνύλης ὁ Μόλωνος ὁ ἄρχων (Ol. 88,2 = 427/26 a. Chr.) 30,26
- Ἐξεινος πόντος 70,10. 16
- Ἐδρώπη 58,3 64,5 — Εδρωπαῖς. τὰ Εδρ. δρη 58,1 μέρη 64,13
- 'Εφεσος 138,7
- 'Εφεσος 138,7
- Ζεύς. ὁ τοῦ Διός ἀστήρ 26,13 29,19 32,14
- 'Ηράκλειαι στῆλαι 70,2 105,19. 21. 28. 29
- 'Ηράκλειτος ἡγεῖται ἐκπύρωσιν τοῦ θλου γίνεσθαι 62,5 — Heracl. citatur (fr. 32 Byw.) 72,33
- 'Ηριδανός 220,24. 29
- 'Ησιόδος 66,14
- 'Ηφαιστος 128,11. 12
- Θεόφραστος citatur Περὶ ἀνέμων (IX,52) 112,32 (IX,55) 97,10. 11 sqq. Περὶ τῶν μεταλλευμάνων (cf. fr. II p. 34 sqq. Wimmer) 178,14 — ὡς ιστορεῖ Θεόφραστος, cf. Phys. op. fr. 23 (Dox. 494,4) 67,11 Θεόφρ. τὴν αἰτίαν τῆς κινήσεως τῆς λοξῆς τοῖς ἀνέμοις φησι γίνεσθαι διὰ τὸ μὴ ἀπλῶς αὐτὸὺς ἐκ ἡπρᾶς τε καὶ θερμῆς ἀναθυμιάσεως γίνεσθαι· ἂντι γὰρ ἀνέφεροντι (fr. nov.) 93,35 ὀνομάζουσι δέ τινες τὸν ἀνεμονοτύπον [τὸν ἀργέστην] καὶ Ἰάπυγα, ὡς Θ. λέγει (nescio quo loco) 108,33
- Θῆβαι αἱ Αιγύπτιαι 61,24. 26
- 'Ιάπυξ (ὁ ἀνεμος) 108,33
- 'Ινδική 105, 20. 21. 29
- 'Ινδις 57,15
- 'Ιπποκράτης (de flatibus, Opp. I p. 571, 13 Kühn) citatur 53,28
- 'Ιπποκράτης ὁ Χίος εἰς — τῶν μαθηματικῶν, οὐ δὲ τετραγωνισμὸς διὰ τῶν μηρίσκων 26,27 ἵνα τῶν πλανήτων εἶναι λέγει τὸν κομήτην 26,26 27,3 29,7. 13. 14. 23 31,18 35,27 38,31
- 'Ιστρος 52,25 77,10
- Κανωβίκες. τὸ Κ. στόμα τοῦ Νείλου 61,21
- Κασπία θάλασσα 69,13
- Καύκασος 37,16. 19
- Κλειδημος τὴν ἀστραπὴν φαντασίαν τινά φησιν, οὐχ ὑπαρκεῖν οὐδὲ πρᾶγμά τι 131,23
- Κόρινθος 36,21
- Κρόνος. ὁ Κρόνου ἀστήρ 26,13 29,19
- Λιβύη 58,3 63,25 85,20 106,15
- Λύγκος 89,2
- Μαιώτις λίμνη 57,14. 15 63,34 70,8. 10. 15 105,23
- Μακεδονία 89,3
- Μέμφις 61,27
- Μητρόδωρος. Μητροδώρου περὶ θαλάσσης δέξια 67,22
- Μόλων 30,26
- Μυκηναῖοι 61,33
- Νείλος 61,16. 20 63,10. 18 64,27 77,10
- Νικόδημος ὁ ἄρχων (Ol. 109,4 = 341/340 a. Chr.) 36,23
- 'Οδυσσεύς 54,28
- 'Ολυμπίας ὁ ἀνεμος 108,32
- 'Ομβρικοί 88,18
- 'Ομηρος 54,27 61,25 62,21 66,14 citatur aut respiciuntur versus (Il. I 381 sqq.) 61,26 (Il. II 234 sq.) 62,21. 22 (Od. K 47) 54,30
- 'Ορφεύς 66,14
- Παλαιστῖνοι 88,9. 10

- Παρνασσός** 57,5
- Πλάτων.** τὸ ἐν τῷ Φαιδρῷ (p. 111 C sqq.) ὑπὸ Πλάτωνος εἰρημένον περὶ τε τῶν ποταμῶν καὶ τῆς θαλάσσης δεικνυσιν ἀδύνατον δν 75,14 sqq.
- Πλόντιος** (cf. Εὑξείνος πόντος) 47,3. 9. 15. 21 52,22 64,4. 5 70,6. 8. 15 108,23
- Ποσειδώνιος** ἐπηκολούθησε τῇ Ἀριστοτέλους περὶ τῆς θλω̄ δόξῃ 143,8
- Πυθαγόρειοι, Πυθαγορικοί.** τῶν Πυθαγορικῶν τινες λέγουσι τὸν κομήτην ἔνα καὶ αὐτὸν εἶναι τῶν πλανήτων 26,18 29, 6. 7 τὴν κόμην μέρος ὑπελάμβανον τοῦ ἀστέρος ὡς ὅντος τοιούτου 27,2 αἱ τῶν Πυθαγορείων περὶ τοῦ γαλαξίου κύκλου δόξαι 37,8
- Σαρδονικὸν πέλαγος** 70,17
- Σάτυρος** 148,29
- Σείλοι** 62,21. 22
- Σικάνη** 89,1
- Σικελία** 89,1 117,26 — **Σικελικός.** Σ. πέλαγος 70,17 — **Σικελιώτης** 108,22
- Σκυθία** 105,23 — **ἡ Σκυθική** 89,3
- Στοά.** οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς ἡγοῦνται ἐκπύρωσιν τοῦ θλου γίνεσθαι 62,5. 6
- Συήνη** 103,30
- Σωκράτης exempli gratia appellatur** 225,12
- Σωσιγένης.** διτὶ αἱ τοιαῦται (i. e. αἱ τῆς Ἀριστοτελικῆς διαφέρουσαι) δόξαι περὶ τῆς θλω̄ ψευδεῖς, ίκανῶς δὲ διδάσκαλος; ἡμῶν Σ. ἐν τῷ δύδωψ Περὶ δψεως ἔδειξεν 143, 13. 14
- Τάναϊς** 57,14 64,26
- Τάρταρος** 75,18. 29 76,9. 11. 13. 14. 21 77, 16. 20
- Τυρρηνικὸν πέλαγος** 70,18
- Τυρκανία** θάλασσα 69,13
- Φαέθων** 37,10 39,3
- Φᾶσις** δ ποταμός 57,18
- Φίλιππος.** διτὶ ἡ Ιρις κατὰ ἀνάκλασιν γίνεται καὶ ἔστιν αὐτῆς κατοπτρική ἡ φαντασία Φ. δέ εταῖρος Πλάτωνος δεικνύναι πειράται διὰ τοῦ συμμεταχωρεῖν αὐτὴν ἐπὶ ταῦτα τοῖς δρῶσιν 152,1 sqq.
- Φοίνιξ** 108,22. 23
- Χαονία** 88,14. 16. 22
- Χάρυβδις** 78,20
- Χίος** 26,26
- Χοάσπης** δ ποταμός 57,13
- Ὦχεανός** 45,24
- Ὦρείτης** 147,32
- Ὦρίων** (τὸ ἄστρον) 32,2 42,22 96,14. 28 sqq. 97,1 sqq.

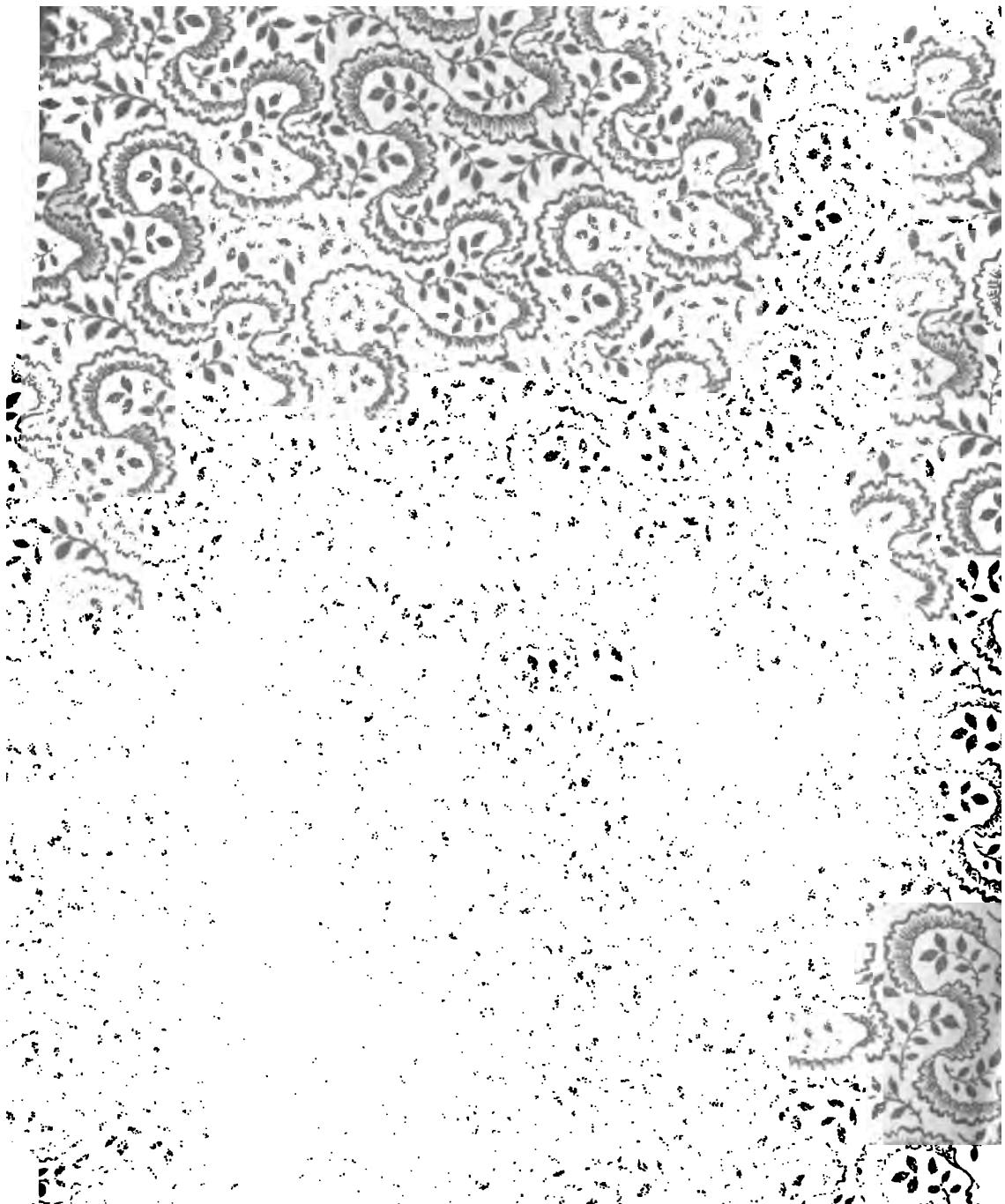
III LOC I ARISTOTELICI

<p>Physica</p> <p>generaliter 1,9 B 1 p. 192^a21 sqq. . . 187,32</p> <p>De caelo</p> <p>generaliter 1,13 A 1 p. 268^a9 sqq. . . . 156,21 A 2 5,2 8,19 17,31 A 2.3 1,19 A 3 p. 270^a14. 25 sqq. . . 18,29 p. 270^b24 129,25 A 10—12 78,12 ΑΓ generaliter 4,17 B 4 72,2 B 7 9,9. 10 p. 289^a19 sqq. 16,33 Γ 6.7 2,8</p> <p>De generatione et corruptione</p> <p>generaliter 2,6 179,6 A 5 72,31 p. 320^a12 sqq. 185,16. 17 p. 321^b35, 322^a1 sqq. 186,23 B 2 . . . 4,17. 18. 27. 28 13,29 179,13 B 2 p. 329^b24 sqq. 180,7 B 3 p. 330^b25 14,25. 26 B 3.4 90,27. 28 B 6 10,17. 18</p> <p>De partibus animalium</p> <p>B generaliter 227,19</p>	<p>De anima</p> <p>A 1 p. 403^a29 sqq. 227,2 falso citatur 141,12</p> <p>De sensu et sensibili</p> <p>c. 2.3 142,17 c. 6 129,9</p> <p>De memoria et reminiscentia</p> <p>c. 1 p. 451^a9 147,31</p> <p>Προβλήματα</p> <p>(cf. fr. 231 p. 1519^b10) . . . 197,17. 18</p> <hr style="width: 20%; margin: 10px auto;"/> <p>Τάσσοι δ' ἀν ἐν τῷ περὶ ζώων θεωρίᾳ καὶ τὴν Περὶ φυγῆς, ἔτι τε τὴν Περὶ αἰσθήσεώς τε καὶ αἰσθητῶν, ἔτι τὴν Περὶ μνήμης καὶ ὅπνου καὶ τῆς καθ' ὅπνον μαντικῆς, ἔτι τὸ Περὶ γήρως καὶ νεότητος μακροβιότητος τε καὶ βραχυβιότητος, καὶ ὅσα ἀλλα αὐτῷ γέγραπται ἔχοντα τὴν ἀναφορὰν ἐπὶ τὰ ζῷα· ὡν τὰ μὲν κοινὴν περὶ πάντων τῶν ζώων θεωρίαν ἔχει, ὥσπερ η τε Περὶ ζώων ιστορία καὶ τὸ Περὶ ζώων γενέσεώς τε καὶ μορίων, ἔτι δὲ τὰ Περὶ ζώων πορείας τε καὶ κινή- σεως, τὰ δὲ ίδια, ὡς τὰ Περὶ μνήμης καὶ ὅπνου καὶ τῆς καθ' ὅπνον μν- τικῆς 3,34 sqq. 4,1 sqq.</p>
---	--

ADDENDA ET CORRIGENDA

- p. 3 n. 35 l. ἔτι δὲ **α**
- p. 6,21 legendum videtur cum V ἀλθοῦσα στήσεται (cf. ἀλθὼν συστήσεται I)
- p. 12,19 l. σύστασις τις καὶ c. IV
- p. 13 n. 28 l. (v. Suppl. Praef.) idemque p. 226 n. 3 post N addendum
- p. 182,9 η̄ post ὑγρὸν delendum: om. IW
- - - n. 8. 9 legendum coll. B² (non I)

Stanford University Libraries

3 6105 126 943 419

SPRING 1982
SPRING 1983

JUN 1991

SPRING 1984

Stanford University Library
Stanford, California

In order that others may use this book,
please return it as soon as possible, but
not later than the date due.

